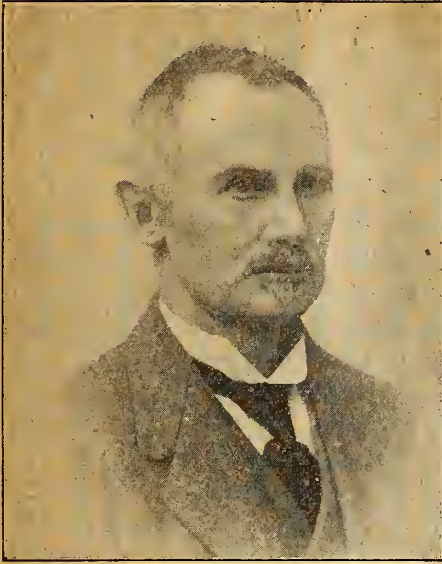
Andelsbladet.

Fællesorgan for danske Andelsforetagender.

Nr. 36. | Fredag den 9. September. | 1921.

Direktør C. Larsen,
Viby.

Den 1. Septbr. 1896 blev Direktøren for F. D. B.s store Fabriksvirksomheder i Viby, Charles Larsen, ansat i Fællesforeningens Tjeneste. I den Anledning var han paa Jubilæumsdagen nu den 1. Septbr. Genstand for Anerkendelse og Tak paa forskellig Vis. Jubilæumsdagen var om ikke just hemmeligholdt — hvad blandt andet var ugørligt overfor Styrelsen og adskillige af hans Arbejdsfæller gennem de henrundne Aar — saa dog oprundet saa ubemærket, at hele det store Fabrikspersonale først ganske faa Dage forud havde hørt et ikke helt sikkert Forlydende om, at en Fest- og Mærkedag for den ansete og afholdte Direktør vist var forestaaende.

Jubilæumsdagen afgav dog et utvetydigt Vidnesbyrd om, at de var bleven sikre baade paa, at Begivenheden var forestaaende, og paa Tidspunktet for dens Indtræden.

Det var ikke lige netop som Direktør, at Larsen begyndte for 25 Aar siden hos F. D. B. Han begyndte som Kontorist i Odense, senere paa Hovedkontoret i København, men overtog allerede i Sommeren 1897 Stillingen som Forretningsfører ved den nyoprettede Afdeling i Aalborg. Afdelingen begyndte under meget beskedne Former i et lejet, nyopført, men alt for lille og vanskeligt tilgængeligt Pakhus. Men Aalborg og Hjørring Amters Brugsforeninger og Larsen fandt straks hinanden i et Samarbejde, der ikke alene gjorde det lejede Pakhus alt for lille og utilfredsstillende, inden et Aar var gaaet, saa der snarest muligt maatte skaffes ganske anderledes rummelig og velbeliggende Plads, men tillige et Samarbejde, der i Sandhed var baade til Gavn og Glæde og Ære for alle Parter. Derfor gik der da heller ikke saa mange Aar, før det blev nødvendigt for F. D. B. at erhverve egen Grund og opføre de nuværende rummelige og ansélige Kontor- og Pakhusbygninger i Aalborg.

C. Larsen og de nordjydske Brugsforeninger har i Virkeligheden oplevet et Stykke grundlæggende Historie sammen, som ikke her skal beskrives. Bag ved og oppe over det daglige Samarbejde med dets Smaabryderier og Smaagenvordigheder laa der et gensidigt Tillidsforhold af en ikke helt almindelig Art. Larsens kloge Bestemthed, hans rolige og uforstyrrelige Velvilje, hans sjældne Evne til at kunne give Raad og Vejledning og hans Redebonhed til at være Foreningerne til Tjeneste paa enhver Maade knyttede Brugsforeningerne og Fællesforeningen sammen og gjorde, at Larsens omfattende og grundige Erfaringer ogsaa paa det praktiske Brugsforeningsarbejdes Omraade blev taget i Tjeneste i vid Udstrækning og til overordentlig stor Gavn.

Da Styrelsen for F. D. B. i Aaret

1912 efter Margarinefabrikens Opførelse besluttede at ansætte en Direktør for den samlede Fabriksvirksomhed i Viby, var der Enighed om at tilbyde Larsen den betydningsfulde Stilling. Han tog mod det ærefulde Tilbud, skønt det sikkert var med nogen Vemod, han tog Afsked med den Virksomhed i Aalborg, i hvis lykkelige Udvikling han havde en saa fremragende Del, og hvor han havde mødt saa megen Tillid og vundet saa mange Venner.

Det var heller ingenlunde noget let Hverv, han gik ind til ved at overtage Ledelsen af en stor, forskelligartet Fabriksvirksomhed, hvor der kræves baade teknisk Indsigt, merkantil Dygtighed og i høj Grad ledende og administrative Evner ikke alene for at opnaa det bedst mulige Produkt paa de forskellige Produktionsomraader, men ogsaa for at opnaa et tilfredsstillende økonomisk Resultat. Og yderligere er det selvfølgelig af den største Betydning, at Direktøren har Evne til at faa det rette Forhold af rolig Arbejdsomhed og Pligtopfyldelse tilvejebragt og bevaret mellem den store Skare af Arbejdere, der til Stadighed og i stigende Tal fra Aar til Aar er knyttet til Virksomheden. Stilfærdig, taktfuld og til det yderste hensynsfuld og retsindig i Forbindelse med en stærk og udholdende Vilje har Larsen evnet at løse ogsaa denne Opgave paa en god Maade gennem den yderst vanskelige Tid, som vi dels har gennemgaaet og dels endnu er inde i. Om alt dette skal her ikke tales nærmere. Men Jubilæumsdagen bragte trods den Stilhed, hvormed den havde været omgivet, rige Vidnesbyrd om den Anerkendelse, Larsen har vundet ved det dygtige og trofaste Arbejde, han har udført gennem de 25 Aar.

Arbejderne paa Fabrikerne havde paa den festligste Maade prydet Indgangen til Direktørens Kontor med den dejligste Blomsterramme, og op ad Dagen mødte der fra dem alle en Sendefærd, der sammen med den Hyldest, Hilsen og Tak, som de havde at bringe, tillige medførte en prægtig, stor og stilfuld Frugtopsats som et varigt og synligt Minde om Dagen sammen med skønne Blomstergaver. Ligeledes var der fra Fabrikernes faste Afdelingsledere, Kontorpersonale og andre fastansatte sendt en dejlig Opsats af godt gammelt Sølv med Blomster, Tak og Hilsen.

Fra Fællesforeningen overbragte Direktør Hans Kr. Nielsen ledsaget af Forretningsfører Chr. Jørgensen og Konsulent Fr. Voigt Hilsen og Tak. I jævne og hjærtelige Ord udtalte Nielsen fra Fællesforeningens Styrelse samt fra Direktører, Forretningsførere og andre nære Medarbejdere en Tak for det dygtige og trofaste Arbejde, der er øvet, med Haabet om, at det maa fortsættes paa samme lykkeligt fremskridende Vis i de følgende 25 Aar. Fra Fællesforeningen overbragte han Jubilaren et smukt og stilfuldt Sølvkaffeservice og fra de foran nævnte Venner og Medarbejdere et tilsvarende Sølvkagefad. — Blomster og Telegrammer i rig Mangfoldighed bragte Hilsen og Lykønskning fra Venner og Arbejdsfæller nær og fjærn. Fra Direktør Broberg var der en hjærtelig telegrafisk Hilsen, hvori han tolkede baade Fællesforeningens og sin egen personlige Tak og Anerkendelse og udtalte Haabet om, at Larsen endnu i mange Aar maatte faa Kraft og Lykke til fortsat Virksomhed.

Det var næppe helt tilfældigt, at Gaverne alle var af en saadan Art, at de ret egentlig hører til de Ting, der er til Pryd, Glæde og Nytte i det fæl-

les Hjem; der ligger nok deri en stille Hyldest ogsaa til Jubilarens Hustru for den skønne og dygtige Maade, hvorpaa de to har hjulpet og styrket hinanden.

De var begge i Dagens Anledning saa glade og taknemlige for al den Venlighed og Anerkendelse, de mødte, saa det blev en af de Festdage, der paa en god Maade giver Frimodighed og Kræfter til Fremtidens Dagværk, hvortil Venner og Arbejdsfæller ønsker Lykke og Held.

F.

Fra Udlandet.

Jugoslavien.

Forhøjet Indførselstold for Ost. Til de Lande, som i den sidste Tid er gaaet til nye Toldforhøjelser, hører ogsaa Jugoslavien (det nye Storserbien), som for nylig har forhøjet sin Indførselstold for Ost. Tolden har hidtil for Indførsel fra Lande, som har særlig Overenskomst med Jugoslavien, udgjort 40 Dinarer pr. 100 kg (Minimaltariffen) og for Indførsel fra Lande, som ikke har nogen særlig Overenskomst, 150 Dinarer pr. 100 kg (Generaltariffen). Efter den nu foretagne Forhøjelse udgør Tolden henholdsvis 100 Dinarer (Indførsel fra Lande, for hvilke Minimaltariffen er anvendelig) og 200 Dinarer (Lande, som maa betale efter Generaltariffen) pr. 100 kg.

Italien.

Forhøjelse af Indførselstolden for Smør og Ost. Ogsaa Italien er gaaet til en Forhøjelse af Toldsatserne for Mejeriprodukter. Fra 1. Juli er Satserne følgende pr. 100 kg: Usaltet Smør 18 Guldlire (hidtil 15), saltet Smør 24 Guldlire (hidtil 20), haard Ost 25 Guldlire (hidtil 10), blød Ost $37^1/_2$ Guldlire (hidtil 15).

Italiens Udførsel af Mejeriprodukter. Ogsaa i Italien har Krigen medført en Omvæltning i Eksportforholdene for Mælk og Mejeriprodukter. En for nylig offentliggjort Statistik over Udførslen i 1914 og 1920 viser den Tilbagegang, som har fundet Sted.

Udførsel af:	1914 100 kg	1920 100 kg
Kondenseret Mælk, sukret	44.493	307
Frisk Smør	37.675	256
Saltet Smør	4.555	178
Grana-Ost	82 020	2.893
Emmenthaler og Gruyére	13 934	88
Pecorino-Ost	71.590	6 285
Caciocavallo	24.078	127
Andre haarde Oste	17.951	224
Gorgonzola	84 777	3.016

Finlands Smørudførsel.

Denne, der er af stor Betydning for hele Finlands Handelsbalance, er nu i kraftig Fremvækst. I første Halvaar af 1921 udgiorde Værdien af Smørudførslen 77,4 Mill. finske Mark mod 16 Mill. i 1. Halvaar af 1920. I Mængde udgiorde Udførslen i Halvaaret Januar—Juni 1921 47,600 Dritler. I Juli Maaned udførtes 11,597 Dritler, hvoraf 9900 til England, 1362 til Sverrig og 335 til Danmark. I Ugen, der sluttede den 13. August, udførtes 2724 Dritler, som næsten alle gik til England.

Kanadas Mejeribrug i 1920.

Ifølge en for nylig offentliggjort Statistik har Værdien af Kanadas Mejeriproduktion i 1920 været 9 Mill. Dollars større end det foregaaende Aar. Af Smør produceredes rundt regnet 110 Mill. lb., hvilket er 6 Mill. lb. mere end i 1919. Den opnaaede Gennemsnitspris var i 1920 $56^1/_2$ cents mod 54 cents i 1919. Af Ost produceredes i Mejerierne ca. 150 Mill. lb. I 1920 var der i Kanada ialt 3165 Mejerier i Virksomhed. Disse havde en samlet Kapital af 32,8 Mill. Dollars. Mejerierne beskæftigede ialt 11 211 Funktionærer og udbetalte Lønninger til et Beløb af 8,8 Mill. Dollars.

F. D. R.

Den internationale Andelskongres i Basel.

Efter 8 Aars Forløb har Andelsfolk fra alle Lande atter kunnet samles til Verdenskongres. Den sidste Verdenskongres afholdtes i Glasgow i August 1913. Næppe et Aar derefter udbrød Verdenskrigen og sønderrev i stort Omfang Baandene mellem Andelsselskaberne i de forskellige Lande. Efter Krigen har man igen søgt at knytte de gamle Forbindelser. Det internationale Andelsforbund har igen kunnet optage sin Virksomhed, og efter at der i Løbet af de sidste 2 Aar har været afholdt 3 Møder i Forbundets Hovedbestyrelse, henholdsvis i Genf, Haag og København, kunde man endelig i Dagene 22.—25. August i Aar atter skride til Afholdelse af en almindelig international Andelskongres, den 10. i Rækken.

Kongressen fandt Sted i Basel, Hovedcentret for den svejtsiske Andelsbevægelse. Der var fra de svejtsiske Andelsselskabers Side gjort et stort Arbejde med Hensyn til Deltagernes Ophold, Indkvartering etc., og i enhver Henseende sorget fortræffeligt for ydre Arrangementer.

Kongressen talte ialt godt 400 Deltagere fra 22 forskellige Lande. Heraf var England stærkest repræsenteret med ca. 105 Repræsentanter, Tyskland havde 60, Frankrig 47, Svejts 44, Czekoslovakiet 15, Østrig og Finland hver 14, Belgien 9, Danmark og Sverrig hver 6, Norge, Ungarn og Polen hver 5 Repræsentanter osv.

Til Stede ved Kongressen var desuden Medlemmerne af Det internationale Andelsforbunds Hovedbestyrelse samt en Række særlig indbudte Æresgæster, hvoriblandt Svejts' Præsident, Hr. M. E. Schulthhess, Basels Borgmester, Hr. Dr. A. Brenner, Kanton Basels Præsident, Hr. Dr. Tanner, samt flere Medlemmer af det kantonale Raad. Endvidere som Repræsentanter for Folkenes Forbund dettes Vice-Generalsekretær, Inazo Nibo, og Lederen af Folkeforbundets Afdeling for Undersøgelse af internationale Kreditspørgsmaal, Oberstløjtnant G. Schuster. Endelig Repræsentanter for det czekoslovakiske Socialministerium og for den internationale Sammenslutning af Fagforeninger.

Kongressens Aabningsmøde.

Kongressen aabnedes Mandag d. 22. August Kl. 10 i Stadtcasino, Basels største Sal. Aabningsmødet indlededes med Salmesang af svejtsiske Skolebørn. Da Det internationale Andelsforbunds hidtidige Præsident, Sir William Maxwell, paa Grund af Sygdom var forhindret i at være til Stede, blev Mødet paa Hovedbestyrelsens Vegne aabnet af Hollænderen Goedhardt, som mindedes Sir William Maxwell og Forretningsudvalgets hidtidige Formand, Hr. Aneurin Williams, der nu begge trækker sig ud af Forbundets Arbejde.

Derefter tog Præsidenten for de svejtsiske Brugsforeningers Centralforbund, Dr. Kundig, Ordet og rettede i de svejtsiske Andelsselskabers Navn en Velkomsthilsen til Kongresdeltagerne. Han udtalte bl. a.: Det er et mindeværdigt Møde, vi gaar ind til; Andelsfolk fra alle Lande samles i det svejtsiske Edsforbund, Folkeforbundets Sæde. Alle Andelsfolk er Venner, selv om de ikke har været i Stand til at hindre Krigen. Andelsbevæ-

gelsen bereder Vejen for Freden, thi den bygger paa gensidig Tillid. Dens Valgsprog er: „Arbejd og vent“!

Af den fungerende Præsident, Hr. Goedhardt, fremførtes nu

Sir William Maxwells Velkomsttale

til Kongressen. Han udtalte heri bl. a.:

Vi kan af den storeuropæiske Krig drage den Lære, at Verdensfred og Andelsbevægelse er enstydige Begreber, og hvis Freden nu skal blive varig, da maa Andelsbevægelsen gøre sig gældende ikke alene i de lokale Foreninger, men ogsaa i de store nationale Forsamlinger overalt i Verden. Vore humane og retfærdige Grundsætninger, vor kæmpemæssige, stadigt voksende Handel, vor mægtige, indflydelsesrige Stilling som Producent og Forbruger kan og maa ikke overses i Folkenes Raad.

Mange af os venter noget stort af Folkeforbundets fremtidige Virksomhed. — Der bestaar imidlertid et andet Forbund, til hvilket jeg, naar det bliver rigtigt ledet og omhyggeligt organiseret, har mere Tiltro, idet dette fremfor alt ogsaa har Magt til at forhindre internationale Rivningers og Konflikters Opstaaen — jeg mener det Folkenes Forbund, hvis Repræsentanter De er.

De store Masser i næsten alle Lande har i de sidste Aar været Tilskuere til, hvorledes uhyre Formuer er ophobede, medens de selv har haft de største Vanskeligheder ved at skaffe det nødvendigste til Livets Ophold. Nu maa de til Dækning af Krigsbyrden bære uhyre Skatter. Derfor vil vi nu gribe Lejligheden til at vise, hvorledes Andelsbevægelsen kan forbedre Menneskehedens Livsvilkaar og hæve dem op i et højere Niveau. Det drejer sig om intet mindre end Folkenes materielle og sociale Højnelse.

De vil paa denne Kongres faa Lejlighed til at forhandle om den store og fængslende, af Forbundet saa længe behandlede Plan om Organisationen af en international Vareudveksling. Det maa haabes, at De med Deres Erfaringer vil bringe os Virkeliggørelsen af vore Forhaabninger et Skridt nærmere og drage Spørgsmaalet ud af det blot sandsynliges Kreds ind i det praktisk muliges Sfære. Syndikater, Foreninger og Selskaber interesserer sig finansielt for andre Virksomheder i alle Dele af Verden. De haaber at blive i Stand til at faa hele Jordklodens Produktion og Varefordeling i deres Hænder. Naar det kan lykkes for dem at samarbejde, da vil det ikke kunne mislykkes for os, som paastaar at kende Samarbejdets Velsignelser. Vi maa herunder regne med, at i samme Omfang, som vor Kraft vokser, vil ogsaa den Modstand, der rettes imod os, blive stærkere, og at der vil fremtræde større Vanskeligheder for os, som vi kun er i Stand til at overvinde, naar enhver, som ønsker, at den internationale Andelsbevægelse skal bære Sejren hjem, hjælper os med sin Indsigt og sin Begejstring.

Selv om vi ogsaa har Lov til at være tilfredse med de store Fremskridt, vor Bevægelse hidtil har gjort, saa bliver der dog Arbejdsmuligheder nok tilbage. Vi er alle stolte af det Omfang, hvori vore europæiske Fællesforeninger har udviklet deres Egen-Produktion. Jeg vil dog gerne erindre om, at vi med Hensyn til Levering af Raastoffer endnu i de fleste Tilfælde er afhængige af Konkurrencen og Mellemhandelen. Allerede for mange Aar siden har de engelske Fællesforeninger begyndt paa at overvinde disse Vanskeligheder, idet de selv er trængt frem til Raastofkilderne i de fjernest liggende Dele af Verden. I Indien, paa Ceylon, i Afrika, Spanien, Danmark, De forenede Stater, Canada og mange andre Steder har de plantet Andelsbevægelsens Fane. De kan nu fremskaffe de for deres Produktionsvirksomheder nødvendige Raastoffer uden Mellemhandelens Medvirken. Er Tiden ikke kommen til at overveje, om Europas andre Fællesforeninger ikke skulde tage Del i dette store og i Sandhed andelsmæssige Arbejde? Mange Steder i Verden venter endnu uhyre Naturskatte paa at blive draget frem. Spørgsmaalet er: Skal vi vente, indtil disse aabne Omraader erobres af Syndikater og kapitalistiske Sammenslutninger, og derefter for alle Tider være afhængig af en Klasse, som kun har liden Sympati tilovers for Befolkningens Masse og vore Metoder?

Man kan næppe hævde, at Enigheden

blandt os i alle Dele af Europa er saa fuldkommen, som den burde være. Den udmærkede Beretning, som vor for kort Tid siden afdøde Ven og Kollega Buffoli i Milano forelagde paa den sidste Kongres, gav et trist Billede af de ødelæggende Virkninger, det medfører, naar der paa et Omraade er for mange Andelsselskaber, som kæmper mod hverandre og lader den Konkurrence komme frem, som vi vil holde udenfor. Hvor denne Modsætning bestaar, burde Førerne straks komme sammen og sætte alt ind paa at bringe en Sammenslutning i Stand. Den Kraft, der kan rettes mod Modstanden, vil blive større, og efter Sammenslutningen vil Andelshaverne fatte nyt Haab om en Udvidelse af deres Virksomhed og om en mægtig Udvikling. Erfaringer mange Steder fra har vist, at Sammensmeltningen fører til en rationel Forvaltning.

De maa ikke længere staa ved hverandres Side i smaa og enkelte Grupper, som lettere kan tilsidesættes end en stor og mægtig Organisation med en ensartet Ledelse og et stort, bestemt Maal. Jeg véd, at der i enhver Forening kan være Tale om at overvinde stedlige Fordomme. Men de maa opgives til Gunst for et System, som til alle giver en Følelse af Styrke og Sikkerhed. Jeg anbefaler Dem derfor saa ofte som muligt at gaa til store Sammenslutninger. De vil aldrig faa Anledning til at fortryde det.

Paa Basel Bys Vegne bragte derefter Regeringsraad, Dr. Brenner Forsamlingen en hjertelig Velkomsthilsen. Basel følte det som en Ære som gammel Konciliumsby at huse Kongressen indenfor sine Mure.

Som Repræsentant for Folkenes Forbund fremførte Dr. Inazo Nibo, Forbundets Vice-Generalsekretær, en Hilsen fra Forbundet. Han var af den Opfattelse, at Andelsbevægelsen og Folkenes Forbund havde det samme Maal. — Endnu en Hilsen fra Folkenes Forbund bragtes af Oberstløjtnant G. Schuster, der er Leder af Forbundets Afdeling til Undersøgelse af internationale Kreditforhold.

Dr. Eug. Stern fra det czekoslovakiske Socialministerium bragte en Hilsen fra dette Land, hvor man haabede at gaa en rig andelsmæssig Udvikling i Møde.

Hr. O. Mertens fremførte en Hilsen fra Det internationale Fagforeningsforbund, og endelig bragte Hr. Serwy, Belgien, en Hilsen fra Forbundet af internationale Foreninger i Brüssel.

Hermed afsluttedes Aabningsmødet, som paa Grund af de stadige Oversættelser af alle Talerne til to andre Sprog havde strakt sig over 3 Timer.

Det internationale Andelsforbunds Virksomhed siden Kongressen i Glasgow.

Mandag Eftermiddag Kl. 3 begyndte Kongressens egentlige Forhandlinger.

Præsidenten forelagde den udarbejdede Beretning om Det internationale Andelsforbunds Virksomhed siden Kongressen i Glasgow 1913. Beretningen omfatter den længste Periode, for hvilken der er aflagt Beretning til en Kongres, nemlig 8 Aar i Stedet for 3 Aar, og den omfatter det mest katastrofale Tidsrum, som en moderne Bevægelse har maattet gennemgaa.

Kongressen i Glasgow i 1913 havde et glimrende Forløb og skulde have været Udgangspunktet for en mægtig international Udvikling, da Verdenskrigen kom og skuffede alle Forhaabninger og lammede Arbejdet. Det tjener Forbundet til stor Ære, at det herunder har kunnet opretholde Forbindelsen med alle sine Medlemmer. Den Fredsresolution, der blev vedtaget paa Kongressen i Glagow, var blevet tilstillet alle Regeringer, men skulde nu paa Kongressen i Basel omredigeres.

Væsentlige Tab af Medlemmer har Det internationale Andelsforbund ikke lidt i Krigsaarene, og det er efter Krigen blevet tiltraadt af Centralorganisationerne i de nydannede Stater. Dog er mange Forbindelser endnu ikke kommet ind i deres gamle og frugtbare Leje. Under Krigen gjorde Forretningsudvalget sig de største Bestræbelser for at optræde upartisk, og det lod sig saaledes ikke mere repræsentere ved nogen national Kongres. Det internationale Andelsforbunds Organ vedblev at udkom-

me regelmæssigt og blev oversat til tre Sprog.

Efter Vaabenstilstanden gik man straks i Gang med Arbejdet paa igen at knytte de afbrudte personlige og økonomiske Forbindelser mellem de forskellige Landes Andelsselskaber og Andelsforbund.

En stor Rolle spillede herunder Spørgsmaalet om, i hvilket Forhold man skulde stille sig til de russiske Andelsselskaber. Efter forskellige mindre Konferencer kunde Forbundets Hovedbestyrelse indkaldes til Møde i Genf i April 1920. Hovedbestyrelsen har senere afholdt Møder i Haag i Oktober 1920 og i København i April 1921 — væsentlig til Forberedelse af den internationale Andelskongres.

Det internationale Andelsforbunds fremtidige Virksomhed.

En Del af Beretningen omfatter den Plan for Forbundets fremtidige Virksomhed, som vedtoges paa Hovedbestyrelsesmødet i København, og som tiltraadtes af Kongressen uden Forhandling. Ifølge denne Plan skal Forbundets fremtidige Virksomhed samle sig om følgende Opgaver:

1. Indkaldelse af internationale Kongresser til Udveksling af Tanker og Erfaringer om Organisationsmetoder, Udviklingsmuligheder og Taktik og for at muliggøre en fælles Fremgangsmaade ved Gennemførelsen af nationalt og internationalt vigtige Planer.
2. Afholdelse af Propagandamøder i store Byer for at gøre Andelstanken levende og forstaaelig for de bredere Lag.
3. Afholdelse — saa vidt muligt — af Udstillinger af andelsmæssigt fremstillede Produkter.
4. Udgivelse af Tidsskrifter, Bøger og Flyveskrifter som „Bulletin" (Det internationale Andelsforbunds Organ), Forbundets Aarbøger, Kongresberetninger og mindre Publikationer om Andelsbevægelsens Historie, Principper og øjeblikkelige Stilling saavel som om økonomiske Problemer og Statistik.
5. Istandbringelse af en systematisk Presseudveksling med det dobbelte Formaal dels at stille enhver national Organisations Publikationer til Raadighed for alle andre, dels at skabe en særlig Pressetjeneste, som kan holde alle Lande à jour med Hensyn til Oplysninger om andelsmæssige Forhold.
6. Oprettelse af et fast Bibliotek for Andelslitteratur paa det Sted, hvor Forbundet har sit Sæde.
7. Fremme af den internationale Vareudveksling paa andelsmæssigt Grundlag.
8. Fremme af det internationale Andelsbankvæsen.
9. Oprettelse af et Centralbureau for økonomisk Statistik.
10. Udvikling af en saadan Politik indenfor den internationale Andelsbevægelse, som mellem Landene indbyrdes kan medføre Forbindelser paa andelsmæssigt Grundlag.
11. Organisation af andelsmæssig Selvproduktion, for at Andelsselskaberne kan have Mulighed for at forsyne sig med Varer fra deres egne Kilder til de lavest mulige Priser.
12. Udgivelse af grafiske Fremstillinger, Fotografier osv., som illustrerer Andelsbevægelsens Arbejde.
13. Optagelse af Forbindelse med andre internationale Organisationer, f. Eks. Det internationale Arbejdsbureau, Det internationale Fagforeningsforbund, Bureauet for international Statistik etc.
14. Indsamling — om muligt ogsaa Publikation — af alt Materiale angaaende de forskellige nationale Andelsorganisationers Forfatninger, Metoder, Erfaringer, Resultater osv.
15. Fremme af Andelsfolks Sprogstudier.
16. Organisation af Ferie- og Studierejser, hvorved Andelsfolk i de forskellige Lande lettere kan træde i personlig Forbindelse med hverandre.
17. Det internationale Andelsforbunds Omdannelse til et virkeligt Folkeforbund.

Det internationale Andelsforbunds Forhold til Rusland.

Kun to Punkter i den aflagte Beretning blev Genstand for Forhandlinger paa Kongressen, nemlig dels Det internationale Andelsforbunds Forhold til Rusland og dels Spørgsmaalet om Tilvejebringelse af internationale Handelsforbindelser paa andelsmæssigt Grundlag.

Om Forholdet til Rusland gælder det, at Forbindelsen med de russiske Andelsorganisationer under Krigen var afbrudt længere og mere afgjort end med noget andet Land, og først i Januar 1920 kunde Spørgsmaalet igen tages op. Den 16. Januar 1920 besluttede Det øverste Raad i Paris at tillade Samhandel med Rusland med Andelsselskaberne som Mellemled. I sin Beslutning desangaaende udtalte Raadet bl. a. følgende:

„Raadet har . . . . . truffet Bestemmelse om, at der skal gives de russiske Andelsorganisationer, som staar i direkte Berøring med landokonomiske Kredse i hele Rusland, Lettelser, for at de kan organisere Indførslen af Klæder, Medicinalvarer, Landbrugsmaskiner og andre Varer, som er uundværlige for det russiske Folk, mod Udførsel af Korn, Hør osv., hvoraf Rusland har Overflod".

Den 19. Januar 1920 søgte d'Hrr. Sellheim, Berkenheim, Yakhmistroff og Fru Lenskaya, der alle var Repræsentanter for Centrosoyus i Moskva, men opholdt sig i Paris, derfra telegrafisk Forbundets Bistand til at knytte Handelsforbindelse med Rusland. I Tilslutning til Det øverste Raads nævnte Beslutning forespurgte Forbundet telegrafisk Præsidenten for det allrussiske Centralforbund, Koroboff, om Andelsorganisationerne vilde faa Bemyndigelse til at organisere Varendvekslingen, om de russiske Repræsentanter i London kunde give Garanti for de til Rusland sendte Varer, hvilke Varer man onskede, hvilke Varer der kunde gives i Bytte, og om de russiske Andelsselskaber var indstillet paa at udføre Varer i stort Omfang.

Derefter indtraf til London det Svar, at det allrussiske Centralforbund af Sovjetregeringen havde faaet Tilladelse til at træde i Handelsforbindelse med Andelsselskaber og Firmaer i Vesteuropa, Amerika og andre Lande, endvidere at den kunde organisere en Byttehandel med Varer, og at der vilde blive afgivet enhver Garanti for indførte og udførte Varer. Dette Telegram var underskrevet af Lezhava (Præsident), D. Koroboff (Vice-Præsident) og M. Paretchny (Sekretær).

Den 26. Februar 1920 fik Hr. Berkenheim fra Hr. Lezhava i Moskva Meddelelse om, at d'Hrr. Litvinoff, Krassin, Nogin, Rosovsky og Khintchouk var udnævnt til Medlemmer af en til London afsendt Handelsdelegation og havde Fuldmagt til at indlade sig i Forhandlinger og paa Stedet afslutte Overenskomster. Det var klart, at denne Delegation ikke alene var autoriseret af Sovjetregeringen, men ogsaa for største Delen bestod af Repræsentanter for denne Regering. Ved Udnævnelsen af denne Delegation opstod straks det Spørgsmaal, om de frivillige Andelsorganisationer endnu var uafhængige, og om Delegationen virkelig repræsenterede dem.

Saaledes var Stillingen, da Det internationale Andelsforbunds Hovedbestyrelse (for første Gang siden 1914) traadte sammen i Genf i April 1920. De russiske Medlemmer af Hovedbestyrelsen fremlagde her en lang Beretning fra Rusland om Sagernes daværende Stilling. Heraf fremgik, at Andelsorganisationerne i Rusland var undergivne Sovjetregeringens Dekreter. Efter nogen Diskussion vedtoges enstemmigt en Resolution, hvori bl. a. udtaltes følgende:

„Hovedbestyrelsen nedlægger en Protest mod, at de russiske Andelsorganisationer har mistet deres Uafhængighed og fulde Autonomi, og protesterer mod Regeringens Indgreb i Andelsbevægelsens Frihed. Hovedbestyrelsen kan kun anerkende som Andelsselskabernes Repræsentanter saadanne Personer, der har faaet deres Mandat fra frie demokratiske Andelsorganisationer".

Paa det næste Hovedbestyrelsesmøde i Haag forelagde Forretningsudvalget en Beretning om Forhandlingernes Gang

fra første Færd og refererede kort de Aktstykker, der var indgaaet fra de forskellige Sider. Mellem Korrespondancen fandtes ogsaa en Skrivelse fra d'Hrr. Krassin og Nogin, i hvilken disse bad Det internationale Andelsforbund om at understøtte den omtalte Delegation og anerkende dens Medlemmer som Repræsentanter for den russiske Andelsbevægelse. Efter en lang Diskussion vedtog Hovedbestyrelsen en Resolution i Lighed med den i Genf vedtagne.

Englands Handelsoverenskomst med Rusland blev undertegnet i London den 16. Marts 1921, netop 16 Maaneder efter den af Det øverste Raad i Paris fattede Beslutning om at tilvejebringe Handelsforbindelse med Rusland med Andelsselskaberne som Mellemled.

Ved denne Overenskomst ophævedes alle særlige Bestemmelser angaaende Eksporthandelen.

Paa Hovedbestyrelsesmødet i København blev der forelagt en ny Beretning, som redegjorde for disse Forhold og gav et Billede af de betydningsfuldeste Begivenheder indenfor den russiske Andelsbevægelse mellem de to Hovedbestyrelsesmøder. Beretningen blev dog skarpt kritiseret af nogle Medlemmer indenfor Hovedbestyrelsen, fordi den antydede, at de Forhold, der særlig truede de russiske Andelsselskabers Frihed, efterhaanden syntes at bedre sig. Beretningen blev tilsidst henvist til Forretningsudvalget til videre Overvejelse. Forretningsudvalget gør nu i sin Beretning følgende gældende:

De i Genf af Hovedbestyrelsen vedtagne Beslutninger, som blev bekræftet i Haag, bestred, at de Betingelser, hvorunder de russiske Andelsselskaber arbejdede, var forenelige med Forbundets Forfatning. De havde som Repræsentanter for Organisationer, der efter deres Mening overhovedet ikke mere eksisterede, anerkendt Delegerede, som oprindelig var udnævnt i fuld Overensstemmelse med Det internationale Andelsforbunds Vedtægter, men som den Gang havde Bopæl i London og — hvad de selv indrømmer — havde mistet Føling med de russiske Andelsselskaber saavel under det gamle som det nye Regime. Denne Anerkendelse gjaldt dog kun til Kongressen i Basel og hvilede paa den Forudsætning, at en Delegeret blev valgt for Tidsrummet fra en Kongres til den næste.

Da Forretningsudvalget maatte forelægge Kongressen Forslag til en definitiv Ordning af Forholdet til de russiske Andelsselskaber, besluttede man at indbyde baade Medlemmerne af den russiske Handelsdelegation i London, der allerede tidligere havde gjort Krav paa at blive betragtet som Repræsentanter for de russiske Andelsselskaber, og de oprindelige Repræsentanter for Centrosoyus til en Konference paa Forbundets Kontor for at komme til Klarhed over Stillingen. Begge Parter afviste imidlertid denne Indbydelse, og Forretningsudvalget vedtog derefter følgende Udtalelse:

I. „Den eneste Myndighed, som med Rette kan vælge Repræsentanter for den russiske Andelsbevægelse til Det internationale Andelsforbunds Hovedbestyrelsesmøde eller udpege Delegerede til Kongressen i Basel, er Centrosoyus' Hovedbestyrelse.

II. Det allrussiske Centralforbunds Sammensætning og Forfatning er en Sag, der maa afgøres og billiges af de russiske Andelsfolk i Rusland.

III. Forretningsudvalget kan derfor kun godkende Valg til Hovedbestyrelsen eller Udnævnelse af Delegerede til Kongressen, som er foretaget af Centrosoyus' Ledelse i Moskva i Overensstemmelse med Det internationale Andelsforbunds Vedtægter. Det paalægges Generalsekretæren at handle i Overensstemmelse hermed.

IV. Man henstiller til Kongressen i Basel at tiltræde dette Standpunkt som den eneste Vej ud af det nuværende Uføre med Hensyn til Forholdet til den russiske Andelsbevægelse".

Denne Udtalelse, der blev forelagt Kongressen, indeholdt saaledes en Anerkendelse af de russiske Andelsselskaber i deres nuværende Stilling som fuldt berettigede Medlemmer af Det internationale Andelsforbund.

Dette Standpunkt blev paa det umiddelbart forud for Kongressen afholdte Hovedbestyrelsesmøde stærkt angrebet fra mange Sider med den Motivering, at man paa det nuværende Tidspunkt

ikke havde Midler til at vurdere de russiske Andelsselskabers Karakter, og at man derfor heller ikke nu kunde anerkende dem som Medlemmer af Det internationale Andelsforbund. Hovedbestyrelsens Flertal vedtog derfor at erstatte det ovenfor anførte Punkt IV med følgende:

IV. Idet Hovedbestyrelsen beklager, at Fraværelsen af Delegerede for den nuværende Moskvaorganisation gør det umuligt at træffe endelig Afgørelse i Spørgsmaalet om Ruslands Repræsentation i Forbundet, og idet den formener, at der under Hensyn til Spaltningen af den russiske Andelsbevægelse ikke paa denne Kongres kan hidføres nogen virkelig og endelig Løsning af Spørgsmaalet, anbefaler den Kongressen at lade Pladserne for de russiske Repræsentanter i Hovedbestyrelsen staa ledige til næste Møde, for at man paa dette kan træffe Afgørelse om Russernes Krav.

Dette Standpunkt, der altsaa betød en Udsættelse af Afgørelsen med Hensyn til Ruslands Repræsentation, blev anbefalet stærkt af Albert Thomas (tidligere fransk Ammunitionsminister), Poisson (Frankrig) og Lorenz (Tyskland), medens Forretningsudvalgets Forslag forsvaredes af Sir Thomas Allen og Generalsekretær May.

Under Forhandlingerne kom en Repræsentant for de russiske Andelsselskaber i disses nuværende Form, Fru Dr. V. N. Polovtzeva, til Stede og fik Tilladelse til at fremsætte en Beretning om de nuværende Forhold i Rusland. Efter Beretningen udtalte Albert Thomas, at han ikke af denne var bleven overbevist om, at den russiske Bevægelse havde beholdt sin andelsmæssige Karakter.

Man gik endelig til Afstemning, ved hvilken Forretningsudvalgets Resolution, hvorved den russiske Bevægelse anerkendes som fuldt berettiget Medlem af Det internationale Andelsforbund, vedtoges med 733 Stemmer (væsentlig Repræsentanter fra England og Czekoslovakiet) mod 474 Stemmer (alle andre Lande).

Den internationale Vareudveksling.

En anden Del af den aflagte Beretning drejede sig om Spørgsmaalet om den internationale Vareudveksling paa et kooperativt Grundlag, d. v. s. mellem de forskellige Landes Fællesforeninger. Dette Spørgsmaal har allerede været Genstand for Behandling paa tidligere Kongresser, og efter Krigens Afslutning blev Spørgsmaalet taget op paa ny, idet Forretningsudvalget foranledigede nedsat et Udvalg af Repræsentanter for samtlige eksisterende Fællesforeninger.

Dette Udvalg har i Foraaret afgivet en Beretning, hvori det bl. a. hedder:

1. Forinden den internationale Fællesforening kan dannes, maa de kooperative Kræfter i hvert Land være saaledes samlede, at de danner et Organ, med hvilket andre Landes Fællesforeninger kan træde i Forbindelse og afslutte direkte Forretninger. Derved vil ogsaa de finansielle Kræfter kunne konsolideres, Omkostningerne formindskes og den gensidige Forstaaelse uddybes.
2. Enhver Fællesforening opfordres til at danne en Eksportafdeling, som holder sig nøje underrettet om andre Landes Andelsfolks Behov, og som imødekommer muligt eksisterende Behov ved Fremsendelse af Mønstre og Prislister for saadanne Varer, som de har tilovers, og som kan fragtes billigt.
3. Fællesforeningerne opfordres til at støtte denne Plan og til at tilstille hverandre alle Oplysninger, som kan være til Nytte. Disse Oplysninger meddeles videre af Udvalget eller særlige af dette udvalgte Personer.
4. Naar en Vare øjensynlig med Fordel kan indkøbes i Fællesskab, fordi Købekraften bliver større ved Sammenslutningen, skal Udvalget tage Initiativet til at samle alle Ordrerne hos én Køber.
5. Til Indsamling af Statistik og Udbredelse af Efterretninger oprettes et Centralbureau, som skal lette Gennemførelsen af disse Foranstaltninger.

Det foresloges endelig i Udvalgets Beretning at indrette det under Punkt 5

nævnte Centralbureau i Forbindelse med Fællesforeningen i Manchester, og dette er allerede for nogen Tid siden sket.

Under Behandlingen af denne Del af Beretningen blev der af den engelske kvindelige Andelsforening stillet Forslag til en Resolution, der krævede en energisk Fortsættelse af Bestræbelserne for at hidføre en international Vareudveksling paa kooperativt Grundlag og bl. a. opfordrede det nedsatte Udvalg til straks at tage Skridt til at hjælpe hvert enkelt Land til Udnyttelsen af de forhaandenværende Hjælpekilder og til Opbyggelsen af en Eksporthandel gennem Andelsselskaberne, idet det fremhjælper Vareindkøbene gennem Andelsselskaberne og organiserer Afsætningen af de saaledes importerede Varer.

For denne Resolution talte Miss B a r t o n, der er Medlem af Cheffield Byraad. Hun vilde have indrettet et internationalt „Clearing house“, som under energisk Ledelse skulde formidle Vareomsætningen mellem alle Lande.

Hr. G o l i g h t l y, Direktør i den engelske Fællesforening, stillede sig skeptisk overfor Tanken om, at man gennem et „Clearing house“ kunde opnaa mere, end man naaede under den nuværende Form. Den engelske Fællesforening havde allerede en dygtig ledet udenlandsk Afdeling og ligeledes internationale Kreditforbindelser. En selvstændig Organisation vilde næppe byde mere. Han anbefalede dog at antage Kvindeforeningens Resolution, der blev vedtaget saa godt som enstemmigt.

Oberstløjtnant G. S c h u s t e r, Lederen af Folkeforbundets Afdeling for Undersøgelse af internationale Kreditspørgsmaal, anbefalede i en længere Tale Anvendelsen af det saakaldte Ter Meulen-System ved Kreditydelse*).

En international Andelsbank.

Paa de franske Delegeredes Vegne forelagde Hr. G. L e v y Forslag om at optage Forhandlinger om et nærmere Samarbejde mellem de eksisterende Andelsbanker, eventuelt Oprettelse af en international Andelsbank. Det vedtoges at sammenkalde en Konference mellem Repræsentanterne for de forskellige Landes Andelsbanker til at drøfte Spørgsmaalets videre Behandling.

Hermed var Behandlingen af Forbundets Beretning tilendebragt, og man gik over til Spørgsmaalet om

Ændring af Vedtægterne.

De Omvæltninger, der er foregaaet i Løbet af de 8 Aar, i hvilke der ingen Kongres er afholdt, har gjort en Revision af Forbundets Vedtægter nødvendig. De Ændringer, som vedtoges, beherskes alle af Bestræbelsen for at gøre Det internationale Andelsforbund til en snæver Sammenslutning af de enkelte Landes Hovedorganisationer og ikke som hidtil en løs Forening af Organisationer og enkelte Personer. Da Forbundets Fælleskontor nu lægger Beslag paa langt større Beløb end tidligere, blev der vedtaget en betydelig Forhøjelse af Medlemmernes Bidrag.

Den internationale Andelspolitik.

Herom blev der af Albert T h o m a s (Frankrig) forelagt en Redegørelse, der mundede ud i følgende Forslag til Resolution:

„Det internationale Andelsforbunds 10. Kongres fastslaar, at Handelspolitiken indtil vore Dage har været en Krigspolitik, hvad enten denne Krig har formet sig som en Forsvarskrig, hvor Landene ved at antage Toldbeskyttelsessystemet har bestræbt sig for at forsvare sig mod det, de har kaldt en fjendtlig Indtrængen, d. v. s. mod Indførslen — eller Handelspolitiken i Modsætning

---

*) Ter Meulen-Systemet, der er tiltraadt og anbefalet af Folkenes Forbund, indeholder et Forsøg paa at fjerne en af Hovedvanskelighederne ved at bringe det økonomiske Liv i normal Gænge, nemlig Vanskeligheden ved at skaffe den fornødne Kredit til at financiere et Lands Indførsel.

Systemets Hovedtanke er den, at der skal skabes et særligt Sikkerhedsgrundlag for Genrejsningen af Importørernes Kredit. Dette Grundlag skal være Statsobligationer, der af hvert enkelt Land udlaanes til det paagældende Lands Importører. Obligationernes Værdi skal sikres derved, at hvert enkelt Land kun maa udstede saadanne Obligationer indtil et vist Beløb, som fastsættes af en af Folkenes Forbund nedsat Kommission.

hertil har formet sig som en Angrebskrig, hvortil den frie Udveksling ofte har ført, naar Lande, der er stærke nok til ikke at frygte Indførslen, har anstrengt sig for at trænge ind i andre Lande i Verden — eller Handelspolitiken endelig har haft Form af den brutale og snedige imperialistiske Politik, som ved Anvendelse af „dumping"- og Trustsystemet samtidig søger at lukke det indenlandske Marked for Udlandet og erobre det udenlandske Marked.

Andelsbevægelsen protesterer mod Konkurrencen og Krigen i alle dens Former.

Den anerkender, at det frie Vareudvekslingssystem i mange Tilfælde har hjulpet Forbrugerne, idet det har stræbt efter Billighed og Nedsættelse af Leveomkostningerne, men dens Politik kan hverken være det nationale Beskyttelsessystems eller det frie internationale Konkurrencesystems.

Andelsbevægelsen forkynder, at dens Maal er en Forening af alle Folk.

Den stræber henimod en Udvikling af Handelstraktaterne, men den kræver, at man i disse fjerner den Kræmmeraand, som indtil nu har gennemtrængt dem, og den ønsker, at disse Overenskomster skal afsluttes for lange Tidsrum, for at Industriens Udvikling derigennem kan betrygges.

Det internationale Andelsforbunds 10. Kongres slutter sig til de allerede for Folkenes Forbund stillede Forslag om, at der skal opstilles Regler for en retfærdig Fordeling af Raastoffer og Levnedsmidler, og at der skal indføres en Kontrol med de internationale Monopoler og Truster.

Kongressen udtaler Ønsket om, at Folkenes Forbunds Udvalg for Nationaløkonomi og Finansvæsen snarest gørligt opretter et internationalt statistisk Kontor, som skal have den Opgave at indsamle og offentliggøre Oplysninger om de forskellige Landes Produktion, Forraad og Behov.

Kongressen er overbevist om, at Tilvejebringelsen af Handelsforbindelser mellem de kooperative Organisationer i de forskellige Lande ikke alene vil være til Fordel for alle ved at fjerne Mellemhandlerfortjenester, men at de ogsaa paa en virksom Maade vil kunne forberede Grundlaget for en Verdensøkonomi, i hvilken Kampaanden og Konkurrenceaanden vil være udelukket. Kongressen anbefaler derfor Tilvejebringelsen af økonomiske Forbindelser saavel fra Land til Land som indenfor det enkelte Land mellem de organiserede Forbrugere og de producerende Landbrugeres Foreninger, og den stoler paa, at Det internationale Andelsforbunds Centralorganer vil udstrække deres Bestræbelser i denne Retning til alle andelsmæssige Organisationer i hele Verden".

Om dette Punkt paa Dagsordenen udspandt der sig en livlig Diskussion.

Den tidligere østrigske Rigskansler, Dr. Renner, angreb Resolutionen, fordi den efter hans Mening ikke havde en tilstrækkelig udpræget frihandelsvenlig Karakter. Repræsentanterne for hans Land var bl. a. imod enhver Afspærring af Grænserne for Levnedsmidler.

Resolutionen blev ligeledes angrebet fra frihandlerisk Standpunkt af Hr. Lustig (Czekoslovakiet), af Formanden for den skotske Fællesforening, Hr. Robert Steward, som erklærede, at Frihandelssystemet var en Del af selve Andelsbevægelsen, samt af Professor Fr. Hall fra Manchester.

Dr. A. D. Warbasse (Amerika) talte for en stærkere Udvikling af Brugsforeningerne og disses Fællesforeningers Produktionsvirksomhed og ønskede bl. a. denne udstrakt til landbrugsmæssig Produktion.

Professor Totomianz, Tiflis, der var Repræsentant for det tidligere allrussiske Andelsforbund, syntes, at Resolutionen ikke tog tilstrækkeligt Hensyn til de landøkonomiske Andelsselskaber. Ligesaavel som Brugsforeninger efter ofte vanskelige Forhandlinger kan komme til Forstaaelse med Fagforeningerne, ligesaavel bor de knytte Forbindelse med de landøkonomiske Selskaber, som frembringer Agerbrugsprodukter. Lad os drage de landøkonomiske Organisationer ind i Det internationale Andelsforbund. Øjeblikket er gunstigt hertil, da deres egen „grønne Internationale" er brudt sammen.

Ved Afstemningen over Resolutionen blev denne vedtaget enstemmigt.

Andelsselskabernes Forhold til den almindelige Politik.

Paa Mødet om Onsdagen forelagde Hr. Anders Örne (Sverrig) en Redegørelse for Andelsselskabernes Stilling til den almindelige Politik og drog herunder Paralleller mellem Rochdale-Pionerernes Principper og den kooperative Tankes nutidige Udvikling. Han hævdede herunder Vigtigheden af, at Andelsselskaberne fastholdt Rochdale-Principperne i deres Renhed og værnede om deres juridiske og økonomiske Ejendommeligheder.

Spørgsmaalet om Andelsselskabernes Stilling paa det almindelige politiske Omraade er vanskeligt. Andelsselskaberne maa kræve fuld Frihed indenfor de bestaaende Loves Rammer. Ethvert Indgreb i deres Forvaltning og Taktik maa tilbagevises. Det maa undgaas, at de tager Stilling til politiske Spørgsmaal, som ingen Forbindelse har med Andelsselskabernes rent økonomiske Karakter. Enhver saadan Tagen Stilling vil kun virke splittende. Taleren sluttede med at henvise Spørgsmaalet til fornyet Overvejelse indenfor de enkelte Landes Andelsselskaber.

Paa dette Tidspunkt kom den svejtsiske Præsident, Hr. Schulthess, til Stede og holdt en længere Tale om Andelsbevægelsens Betydning.

Internationale Retsprinciper i Andelsbevægelsens Belysning.

Herom forelagde en af Andelsbevægelsens Veteraner, Professor Charles Gide (Frankrig) en Redegørelse, hvori der mindedes om den paa Andelskongressen i Glasgow 1913 vedtagne Fredsresolution. Han betonede, at selv om Andelsbevægelsen ved Verdenskrigen ikke har lidt altfor meget, var dog Virkeliggørelsen af de kooperative Ideer skudt langt ud i Fremtiden. Det kunde ikke nytte at møde Krige med Resolutioner. Han skildrede navnlig, hvorledes Andelsbevægelsen kunde medvirke til Sikring af Verdensfreden gennem et Oplysningsarbejde. Folkenes Forbund svarede vel ikke fuldstændig til Andelsidealet, men nærmede sig dog dette. Sine Tanker om et kooperativt Europa sammenfattede Gide i en Resolution.

Da dennes Form blev angrebet fra forskellige Sider, bl. a. af Professor Totomianz (Tiflis), Feuerstein (Tyskland) og Poisson (Frankrig), blev den henvist til en Redaktionskomité, som omarbejdede den, og som ved Begyndelsen af næste Dags Møde forelagde den i en ny Form, i hvilken den blev enstemmigt [illegible]edtaget. Resolutionen havde d[illegible]gende Ordlyd:

„Idet den i Ba[illegible]renede internationale Andelskongr[illegible]en optager Arbejdet efter den skr[illegible]kelige Krig, gentager den, hvad Kongressen i Glasgow allerede har udtalt: „Fred og Endrægtighed blandt Folkene er en væsentlig Forudsætning for Virkeliggørelsen af det kooperative Ideal."

Kongressen udtaler — trods de lidte Skuffelser — sin Tillid til, at en fremadskridende Omdannelse af Folkenes økonomiske Liv i. H. t. Andelsbevægelsens økonomiske Grundsætninger efterhaanden vil fjerne de væsentligste Aarsager til Krigene.

For at naa disse Maal har Andelsfolk i alle Lande Pligt til ikke alene at være virksomme for den organisatoriske og forretningsmæssige Udvikling af deres Foreninger, men ogsaa til at gøre de etiske Faktorer i Andelsbevægelsen gældende saavel overfor enhver voldelig Afgørelse mellem Folkene som overfor al økonomisk og politisk Undertrykkelse.

Kongressen anmoder de nationale Forbund og alle Andelsselskaber om hver indenfor sin Virkekreds og i Forhold til sine Midler til enhver Tid at drage Omsorg for, at ingen politiske og økonomiske Rivninger opstaar mellem Folkene, og navnlig at udbrede Tanken om en samtidig Indskrænkning af Militærbyrderne til det mindst mulige for at naa til en samtidig fuldstændig Afrustning af alle Stater til Lands, til Søs og i Luften.

Kongressen anbefaler i de kooperative Skoler og ligeledes i den kooperative Propaganda stærkere at henvise til alle Kendsgerninger, som belyser den ved Krigen anrettede Skade og Fredens Velsignelser.

I det Tilfælde, at Menneskenes Daarskab skulde fremkalde en ny Krig, an-

ser Det internationale Andelsforbund det for nødvendigt — uden at man derved vil bestride det enkelte Lands Ret og Pligt til Selvforsvar — at Andelsfolk i alle Lande, selv de, der betragter sig som Ofre for et uretfærdigt Angreb, uden Frygt for patriotiske Fordomme og den officielle Censur forener sig til en fælles Aktion for at tvinge de krigsførende Magter til at afslutte Kampen gennem en Voldgiftsafgørelse".

Forholdet me[illegible] internationale Andelsforbun[illegible]n international Fæl[illegible]ning.

Herom forelagde Hr. Heinrich Kaufmann (Tyskland) en Redegørelse, som først behandlede Forholdet i de enkelte Lande mellem den landsomfattende Fællesforening og det landsomfattende Andelsforbund og dernæst stillede Forslag om Oprettelsen af en international Fællesforening i nøje reel og personlig Forbindelse med Det internationale Andelsforbund. Enkelthederne i denne Plan fremgaar af følgende af Hr. Kaufmann stillede Forslag til Resolution:

„Den internationale Andelskongres i Basel beslutter at anbefale de Fællesforeninger, som direkte eller indirekte er Medlemmer af Det internationale Andelsforbund, at oprette et særligt internationalt Forbund af Fællesforeninger som nominelt Kapitalselskab, registreret i England, og at bringe dette i organisatorisk Forbindelse med Det internationale Andelsforbund.

Forvaltningsorganerne for det internationale Forbund af Fællesforeninger skal være Forretningsudvalg og Generalforsamlingen.

Til Ledelse af Forretningerne ansættes en Sekretær. Møderne i Forretningsudvalget for det internationale Forbund af Fællesforeninger skal i Tid og Sted afholdes sammen med Møderne i Forretningsudvalget for Det internationale Andelsforbund, og Generalforsamlingen i Fællesforeningernes internationale Forbund skal ligeledes i Tid og Sted falde sammen med Møderne i Hovedbestyrelsen for Det internationale Andelsforbund. Mellem Præsidenterne og Sekretærerne for Det internationale Andelsforbund og for Fællesforeningernes internationale Forbund maa der opnaas Forstaaelse m. H. t. Tid og Sted for Mødernes Afholdelse.

Der nedsættes en blandet Kommission bestaaende af 3 Medlemmer af Hovedbestyrelsen for Det internationale Andelsforbund og 3 Medlemmer af Forretningsudvalget for Fællesforeningernes internationale Forbund samt begge Organisationers Præsidenter og Sekretærer. Denne Kommission skal have til Opgave at stille Forslag om Tilvejebringelse af organisatoriske Forbindelser mellem de to Forbund og om eventuelt nødvendige Vedtægtsændringer i disse samt at fastsætte Fællesforeningernes internationale Forbunds Bidragydelse til Det internationale Andelsforbund".

Hr. Godlightly, Direktør i den engelske Fællesforening, stillede sig noget skeptisk overfor Hr. Kaufmanns Planer, men anbefalede dog at stemme for de forelagte Forslag.

Efter Forslag af Hr. Kaufmann vedtoges derefter følgende Udtalelse:

„Andelskongressen kan som Repræsentant for samtlige i Det internationale Andelsforbund indmeldte Lande tiltræde de af Hr. Kaufmann fastslaaede Grundsætninger for den internationale Fællesforening og modtager gerne Underretning om de allerede foretagne Forarbejder til Oprettelse af en saadan Organisation. Den forpligter sig til paa det varmeste at understøtte disse Forslag og henviser dem til Fællesforeningernes Kommission."

Forholdet mellem Andelsselskaberne og Fagforeningerne.

En Redegørelse herom blev forelagt af Hr. Serwy, Belgien, som bl. a. udtalte: Spørgsmaalet er i Øjeblikket ganske overordentlig alvorligt. Gennem deres almennyttige Virksomhed kan Andelsselskaberne komme alle Arbejdere til gode, og de maa derfor ogsaa kunne forlange at blive behandlet med Forstaaelse af disse. Det er utilladeligt, at Arbejderne i Andelsselskaberne og særlig i Brugsforeningerne kræver højere Lønninger, end der kræves af private Foretagender. Til Gengæld skal Andelsselskaberne ikke forbyde deres Arbejdere at organisere sig, og de skal søge at komme i et godt Forhold til Organisationerne. Hvis en Ge-

neralstrejke udbryder, maa Andelsselskaberne ikke drages ind i denne. Andelsbevægelsen vil leve i Fred med Fagforeningerne; det samme Ønske maa ogsaa Fagforeningerne have. Tarifoverenskomsterne maa indeholde Bestemmelser og Garantier, som sikrer begge Parter et Maksimum af materielle og aandelige Fordele, men det maa i denne Forbindelse understreges, at det ikke gaar an, at Fagforeningerne kræver gunstigere Betingelser af Andelsselskaberne alene, hvorved de vil give disse en svagere Stilling i Kampen mod Kapitalismen.

Hr. S e r w y forelagde til Slut følgende R e s o l u t i o n:

„Det internationale Andelsforbunds Kongres i Basel erklærer, at den ikke kender noget bedre Middel til Højnelse af Folkenes økonomiske Stilling og intet bedre Værn til Opretholdelse af Verdensfreden, end at alle Forbrugere organiserer sig i Andelsselskaber.

Den anmoder Hovedbestyrelsen om:

1. Saasnart som muligt at henvende sig til Befolkningen for at gøre den klart, hvor nødvendigt det er, at den til Forsvar for Forbrugernes Rettigheder organiserer sig i Andelsselskaber.
2. At opfordre alle kooperative Landes Forbund til hver for sig at rette en Henvendelse til sit Lands Arbejdere, i hvilken disse indtrængende opfordres til at styrke de bestaaende Andelsselskaber, og hvor disse ikke eksisterer at grundlægge saadanne Organisationer.

Idet Kongressen særlig vender sig til de fagligt organiserede Arbejdere og til Fagforeningerne, betoner den, at Andelsselskaberne er antikapitalistiske og kæmper for alles Vel, Forbrugernes saavel som Producenternes.

Kongressen forkynder, at Andelsbevægelsen vil Fred og bestræber sig for ved Tilvejebringelse af personlige Forbindelser, ved Afslutning af kollektive Overenskomster og ved Voldgiftsdomstole at søge fremmet en god Forstaaelse mellem Fordelingsorganisationerne og Producenterne.

Kongressen forsikrer, at Andelsselskaberne, som i sig selv er Organisationer, der medfører en langsom Ændring i hele Samfundsbygningen, bestræber sig for at sikre de af dem beskæftigede Personer saa gunstige Arbejdsbetingelser som muligt, og at de anerkender kollektive Overenskomster. Fagforeningerne maa imidlertid være opmærksomme paa, at der ligger en Fare deri, at man til Andelsselskaberne alene stiller overdrevne Fordringer, hvis Gennemførelse vil svække deres Evne til Bedring af den økonomiske Tilstand og til Omdannelse af Samfundsordningen og saaledes komme den kapitalistiske Industri til gode“.

I den paafølgende Forhandling deltog Professor T o t o m i a n z (Rusland), Miss W a t k i n s (England), L o r e n z (Tyskland) og Baron v. H e r m a n n - R e u t t i (Tyskland), hvorefter Resolutionen vedtoges i den foreslaaede Form.

Resolution om Folkenes Forbund.

Af Dr. A. S u t e r (Svejts) blev forelagt en Resolution om Andelsbevægelsens Forhold til Folkenes Forbund, hvilken Resolution efter en kort Forhandling blev vedtaget enstemmigt. Den havde følgende Ordlyd:

„De paa den internationale Andelskongres i Basel forsamlede Andelsdelegerede fra alle Lande hilser Folkeforbundet som et Forsøg paa at samle Folkene i en hele Verden omfattende Organisation, der sikrer Freden og varetager Menneskehedens Fællesinteresser. Kongressen anbefaler Andelsfolk i alle Lande, som er Medlemmer af Folkenes Forbund, paa deres respektive Regeringer at øve en saadan Indvirkning, at det nuværende Folkenes Forbund kan faa en mere demokratisk Forfatning og blive et virkeligt Folkenes Forbund. Kongressen betoner Nødvendigheden af en hurtig Udvikling af Andelsbevægelsen i hele Verden, for at de økonomiske Rivninger blandt Folkene kan forsvinde og gennem Menneskehedens broderlige Samarbejde paa det økonomiske Omraade skabe det nødvendige Supplement til den politiske Freds-Organisation, som er Folkeforbundets Opgave“.

Der vedtoges endnu en Resolution, hvori man krævede, at d 4de det internationale Arbe90, 60 og aus Bestyrelse skulde gives

for Andelsselskaberne som Repræsentanter for Forbrugerne.

Hjælp til Rusland.

Hr. Kaufmann, Hamborg, forelagde derefter Kongressen en Resolution til Gunst for det sultende Rusland. I Resolutionen, som vedtoges, hed det:

„Den 10. internationale Andelskongres i Basel, der er rystet af det russiske Folks Ulykke, som truer 35 Mill. Mennesker med Hungersnød og Død, udtaler overfor det russiske Folk og særligt overfor de russiske Andelsselskaber sin hjerteligste Deltagelse. Kongressen venter af de Centralorganisationer, der er Medlemmer af Det internationale Andelsforbund, at de kraftigt understøtter den til Mildnelse af det sultende Ruslands Lidelser allerede oprettede Hjælpeaktion, og anmoder de enkelte Andelsorganisationer i de enkelte Lande om at rette en Appel til den andelsmæssige Solidaritetsfølelse. Kongressen ønsker, at der ved den for Rusland planlagte Hjælpeaktion i videst muligt Omfang tages Hensyn til Georgien, hvis Befolkning for 70 pCt.'s Vedkommende er organiseret i Andelsselskaber. I Lande, hvor saadanne Aktioner endnu ikke er indledet, maa der straks af Centralorganisationerne foretages det fornødne".

Kongressen vedtog endnu et Par Resolutioner, hvoraf den ene indeholdt en Protest mod politisk Forfølgelse af Andelsfolk i Ungarn og mod den ungarske Regerings Indblanding i ungarske Andelsselskabers Styrelse, medens den anden protesterede mod de polske Militærmyndigheders Undertrykkelse af Andelsselskaberne i Ukraine.

Efter at det derefter var besluttet, at Stedet for næste Kongres, der skal afholdes om 3 Aar, skal fastsættes af Hovedbestyrelsen, sluttede Kongressen med en Tak til den fungerende Præsident, Hr. Goedhardt, til den beundringsværdige Oversætter, Dr. Wallmann, og til de svejtsiske Andelsfolk for deres udmærkede Tilrettelæggelse af Kongressen.

Afhjælpning af Halmmangelen.

Allerede før Høsten var afsluttet, stod det klart, at mange Egne af Jylland paa Grund af Sommerens Tørke stod overfor at maatte indkøbe ret betydelige Kvantiteter Halm for at kunne klare Vinteren over med en blot nogenlunde normal Kvægbesætning. Der hævede sig derfor tidlig Røster om, at der burde etableres et Samarbejde mellem de halmfattige Egnes Landmænd til Fremskaffelse af Halm — enten ved en Udligning fra andre Egne her i Landet, som har Halm at sælge, eller muligt ved Indkøb ude fra, saafremt dette, hvad det den Gang kunde tyde paa, skulde være nødvendigt.

Sagen blev dog først taget op af De samvirkende jydske Mejeriforeninger, hvis Formand, I. P. Møller, Lovel, sammenkaldte Repræsentantskabet til Drøftelse af en fælles Optræden med et Fælleskøb for Øje. En saadan vedtoges, og efter at man nu siden gennem de lokale Mejeriforeninger i Jylland har indhentet samlede Oversigter over, hvor meget de enkelte Kredse kan ventes at ville købe, kan man danne sig et Billede af, hvorledes Sagen antagelig vil blive gennemført.

Paa et Møde fornylig i Aarhus overdroges det til Bestyrelsen for Samvirksomheden at fungere som Forretningsudvalg. Der er fra dette rettet Henvendelse dels til de sjællandske og fynske Mejeriforeninger om at fremkomme med Tilbud paa Halm og dels til enkelte Egne af Jylland, der staar som Sælgere. Dette gælder saaledes Vendsyssel og Kolding-Egnen og antagelig ogsaa Aarhus Omegn.

Naar Tilbudene foreligger, vil der blive givet Køberne Meddelelse om de

fremskaffede Prisvilkaar, idet man naturligvis som Helhed maa søge Sagen ordnet saa billigt som muligt. Efter hvad der nu for Øjeblikket kan oplyses, tyder alt paa, at der vil blive rigelige Tilbud af alle Sorter, saa at man fra Købernes Side kan gøre sig Haab om ret rimelige Priser.

Et væsentligt Moment i Sagens Gennemførelse er selve Transportspørgsmaalet, og paa dette har man da ogsaa i høj Grad Opmærksomheden henvendt. Dels vil man naturligvis søge at gøre Transporterne saa korte som muligt, saaledes at man f. Eks., hvis der viser sig tilstrækkelige Salgstilbud fra Jylland — og til antagelige Priser —, vil søge undgaaet de længere Transporter fra Øerne. Og dels har man gennem en Konference med Trafikminister Slebsager sikret sig, at denne er yderst velvillig stemt overfor Spørgsmaalet om Fragtnedsættelser for Halmtransporter paa Statsbanerne. Man har derfor indgivet Andragende om, at der i Lighed med, hvad der er stillet Industrien i Udsigt, maa blive tilstaaet en Reduktion af Taksterne paa 30 pCt.

Om den rent praktiske Side ved den saaledes planlagte Halmudligning kan det iøvrigt oplyses, at en Del af de lokale Mejeriforeninger har ment at kunne „selvforsyne“ sig ved Salg fra nogle halmrige Mejeri-Kredse til andre, som er Købere, indenfor samme nære Omegn. Dette er naturligvis den bedste Maade at ordne Sagen paa. — For det øvrige Indkøb vil Ekspeditionerne finde Sted gennem et centralt Udligningskontor, som vil blive ledet af Forretningsudvalget med Assistance af Kontorchef Axelsen Drejer, Aarhus.

Ved en Sag som denne, hvis heldige Gennemførelse er afhængig af saa mange Enkeltheder, er det for tidligt nu paa Forhaand at udtale nogen Dom. Men det maa anses for baade naturligt og heldigt, at man har grebet Arbejdet an paa den Maade, som det nu har fundet Sted gennem de jydske Mejeriforeninger. Man vil kunne gøre sig Haab om at sætte Producent og Forbruger i saa direkte Forbindelse med hinanden som overhovedet muligt og derved undgaa Jobberi eller Spekulation i Opkøb, og man vil give Plads for en „Kollegahjælp“ af rent praktisk Art, som forhaabentlig vil vise sig baade fordragelig og forstaaende.

Det maa endvidere — vedrørende selve Ekspeditionerne — antages, at det enkelte Mejeris Omraade vil vise sig at være en passende stor og dog passende lokal Enhed for dette Foretagende, hvad enten det gælder Køb eller Salg.

Indbydelse

til

Fællesudvalget for Fjerkræavls Konkurrence mellem hele, velledede og lønnende Hønsehold.

„Fællesudvalget for Fjerkræavl“ indbyder herved Medlemmer af Det kgl. danske Landhusholdningsselskab, Landboforeningerne, Dansk Andels Ægexport eller Husmandsforeningerne til at deltage i en Konkurrence mellem hele, velledede og lønnende Hønsehold.

1. Konkurrenceaaret gaar fra 1. Novbr. 1921 til 31. Oktbr. 1922.
2. Ansøgerne, der melder sig til Konkurrencen, maa forud for denne besvare et Spørgeskema, der udsendes fra Bedømmelsesudvalget, hvorefter der tilstilles de antagne Ansøgere Regnskabsbog, Stambog, Æglægningslister, Regler vedrørende Konkurrencen samt Hugpibe.
3. Foruden Ærespræmier uddeles flere 1ste, 2den, 3die og 4de Præmier paa henholdsvis 150, 90, 60 og 30 Kr.

4. Hensigten med Konkurrencen er at udpege og præmiere lønnende Hønsehold, hvor Avlen tillige ledes efter en bestemt Plan, og hvor en gennemført Orden og Renlighed samt en nøje daglig Regnskabsføring gør sig gældende.

„Fællesudvalget for Fjerkræavl" har paa given Foranledning vedtaget at imødekomme fremsatte Ønsker om forsøgsvis at optage et Arbejde til Fremme af Gaaseavlen efter lignende Principer som dem, der anvendes i Konkurrencen mellem hele, velledede og lønnende Hønsehold.

Anmeldelse om Deltagelse i Konkurrencen indsendes til Bedømmelsesudvalget, Adresse: Dansk Andels Ægexport, Vestervoldgade 7—9, København B, inden den 10. Oktober d. A.

Paa Bedømmelsesudvalgets Vegne:

Fr. Møller.

Prisfaldet paa Smør, Flæsk og Æg.

(Ved Andelsudvalgets handelsstatistiske Kontor).

Den Usikkerhed, som endnu præger Afsætningen af det danske Landbrugs Hovedudførselsartikler, har givet sig Udslag i det Prisfald, som har fundet Sted i de sidste 3—4 Uger, og som for de vigtigste Varers Vedkommende har været af et betydeligt Omfang. Ser vi paa den danske Smørnotering, da har denne for de 4 sidste Ugers Vedkommende stillet sig saaledes:

11. August	582 Kr.
18. August	560 —
25. August	530 —
1. September	480 —

For Smørrets Vedkommende er Noteringen saaledes i Løbet af 3 Uger faldet over 1 Kr. pr. kg eller med henved 20 pCt.

For Flæskets Vedkommende har Noteringerne for bedste Kvaliteter ligget saaledes:

	Jylland	Øerne
12. August	340	330
19. August	330	320
26. August	310	300
2. September	290	280

De tre Ugers Prisfald har saaledes for Flæskets Vedkommende udgjort ca. 15 pCt.

Hvad Ægene angaar, har Dansk Andels Ægeksport ansat følgende Noteringer:

11. August	210
18. August	210
25. August	195
1. September	165

For Æg har Noteringerne saaledes i Løbet af 14 Dage maattet sænkes 20—25 pCt.

For alle tre Varers Vedkommende gælder det, at England er Hovedmarkedet. Det har derfor sin Interesse at se, hvorledes man i England bedømmer Prisfaldet og Fremtidsudsigterne. Det sidst udkomne Nummer af »The Grocer« (for d. 3. Sept.) anstiller herover følgende Betragtninger:

Pristrykket for Fedevarer fortsættes ustandseligt. Priserne falder for næsten alle Varer med Undtagelse af amerikansk Svinefedt, som midlertidigt er steget i Værdi, skønt Efterspørgslen efter det har været yderst rolig.

Smørmarkedet har en afgjort svagere Tendens, og Priserne falder stadig. Det gælder for engelsk Smør, og for dansk Smør er der indtruffet et brat Fald i Priserne; for det sidstes Vedkommende skyldes Prisfaldet i nogen Grad det stadige Fald i Kursen paa Sterling-Veksler, med hvilke Størsteparten af det danske Smør betales. Det ventes dog, at en fastere Tendens vil gøre sig gældende paa Markedet i Løbet af Efteraaret, naar den danske Produktion formindskes, og der bliver mindre Udbud at irsk Smør. De store

Tilførsler af Kolonismør, som har fundet Sted gennem hele dette Aar, har fundet en nem Afsætning, og Tilførslerne er allerede nu formindskede i større Omfang, end man havde ventet. Tørken i England og Vesteuropa har formindsket Smørproduktionen meget stærkt, og man venter derfor, at Efteraarspriserne atter vil faa en stigende Tendens. Saaledes er Forventningerne blandt Smørimportørerne, og denne Udvikling vil sikkert fortsættes, indtil den nye Sæsons Kolonismør kommer frem i større Omfang i Løbet af det nye Aar. Man maa huske paa, at Priserne paa Fedevarer har formindsket Forbrugernes Efterspørgsel. I Betragtning af den omfattende Arbejdsløshed, den tunge Beskatning og den almindelige Bestræbelse for at nedsætte Udgifterne er det ikke overraskende, at der har vist sig en almindelig Utilbøjelighed til at foretage Indkøb.

Ost forbliver i høj Pris for engelske Produkters Vedkommende, hvad der er uundgaaeligt paa Grund af indeværende Sæsons knappe Produktion, der skyldes Tørken. Ost fra Kanada og Ny-Zealand er imidlertid faldet stærkt i Pris. For kanadisk Ost har Prisfaldet været meget brat, men det er blandt Importørerne en udbredt Anskuelse, at denne Prisbevægelse kun vil være midlertidig, da Tilførslerne af Ost fra Kanada vil blive meget smaa i Løbet af Efteraaret, og Ost fra Ny-Zealand ikke kan fremkomme i større Mængder før henimod Slutningen af Aaret. Som Følge heraf er det at vente, at Priserne igen vil blive opadgaaende.

Baconmarkedet er i en Tilstand af udpræget Depression, men paa dette Omraade har Priserne ogsaa været alt for høje, og i den allersidste Tid har der fundet bratte Prisfald Sted. Det er usikkert, hvorvidt Priserne vil falde endnu mere. For Tiden er amerikansk, kanadisk og hollandsk Bacon de billigste Sorter paa Markedet. Det er forbavsende, at Salget af hollandsk Bacon ikke faar stærkere Fart, da Kvaliteten er udmærket og Prisen omtrent 3 d. pr. lb. billigere end for dansk Bacon. Baconsalget frembød Vanskeligheder, da Handelen var i Hænderne paa Fødevareministeriet, men de Dage er nu forbi, og der er ingen Grund til, at Bacon, som nu kan købes til rimelige Priser og i sunde og gode Kvaliteter, ikke skulde kunne opnaa et større Forbrug.

Æghandelen er stærkt lammet, skønt Priserne er meget lavere end paa samme Tid i Fjor. Efterspørgslen rettes for Tiden særlig mod de mindre gode og billigere Kvaliteter.

Oversigt

over Brugsforeningernes Køb og Dividende hos Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger for Aaret 1920.

(Sluttet).

16. Kreds.	Nettokøb Kr.	Udbytte Kr.
Hjørlunde Brugsforening	95,382	2,861.46
Ferslev-Vellerup do.	76,892	2,306.76
Ølstykke do.	147,171	4,415.13
Lønholt do.	120,000	3,600.00
Bøttrup-Plejelt do.	21,434	643.02
Tikøb do.	96,218	2.886.54
Ølstykke St. Andels do.	88,848	2 665.44
Annisse do.	35,444	1,063.32
Tjæreby do.	72,228	2,166.84
Søborg do.	89,665	2,689.95
Rørbæk do.	37,244	1.117.32
Danstrup do.	61,443	1,843.29
Esbønderup do.	40,790	1,223.70
Strø do.	83,510	2,505.30
Skuldelev Sogn do.	108,705	3,261.15
Slangerup do.	302,802	9,084.06
Kyndby Krogstrup do.	86,593	2,597.79
Nøddebo do.	44,295	1,328.85
Gundsømagle do.	76,458	2,293.74
Helsinge do.	428,821	12,864.63
Blidstrup do.	94,869	2,846.07
Ullerød. do.	106,685	3,200.55
Uvelse do.	71,969	2,159.07
Ballerup do.	98,368	2,951.04
Jyllinge do.	70,954	2,128.62
Kagerup do.	46,656	1,399.68
Gerlev-Draaby do.	147,247	4,417.41
Ølsted do.	91,779	2,753.37
Selsø Sogn do. i Østby	65,439	1,963.17
Alsønderup do.	55,921	1,677.63
Søsum do.	83,422	2,502.66
Kregome do.	28,651	859.53
Lynge Uggeløse do.	236,425	7,092.75
Hillerød do.	145,893	4,376.79
Skævinge do.	116,392	3,491.76
Sønderby do.	61,769	1,853.07
Græsted do.	17,844	535.32

	Nettokøb Kr.	Udbytte Kr.
Frederikssund Brugsforening	155,972	4,679.16
Brederød do.	31,952	958.56
Fredensborg do.	36,106	1,083.18
Gilleleje do.	110,397	3,311.91
Lillerød do.	142,078	4,262.34
Ledøje do.	70,595	2,117.85
Frederiksværk do.	83,845	2,515.35
Halsnæs do.	39,563	1,186.89
Skoven do.	50,872	1,526.16
Brf. Fælleslager, Fr.sund	142,014	4,260.42
Reerstrup Brugsforening	3,180	95.40

17. Kreds.

Jydstrup Brugsforening	364,479	10,934.37
Kværkeby do.	86,650	2,599.50
Vetterslev do.	97,708	2,931.24
Alsted do.	74,092	2,222.76
Ramsømagle do.	60,251	1,807.53
Gyrstinge do.	98,653	2,959.59
Fjenneslev do.	91,831	2,754.93
Ørslevvester do.	45,804	1,374.12
Tyvelse do.	54,148	1,624.44
Mulstrup do.	84,796	2,543.88
Allindelille do.	96,513	2,895.39
Borup do.	143,581	4,307.43
Bringstrup do.	95,216	2,856.48
Munkebjergby do.	88,137	2,644.11
Lynge do.	85,200	2,556.00
Pedersborg do.	119.516	3,585.48
Verup do.	34,890	1,046.70
Vedde do.	89,769	2,693.07
Sneslev ny do.	41,439	1,243.17
Højby do.	83,811	2,514.33
Øhm do.	86,442	2,593.26
Sandby do.	37,203	1,116.09
Slaglille do.	41,172	1,235.16
Kirke Flinterup do.	56,365	1,690.95
Bondeskov Mannerup do.	82,467	2,474.01
Høje Taastrup do.	94,479	2,834.37
Gundsølille do.	97,305	2,919.15
Gevninge do.	80,204	2,406.12
Thune do.	67,886	2,036.58
Hedehusene do.	51,551	1,546.53
Sengeløse do.	137,433	4,122.99
Karlslunde do.	32,031	960.93
Vindinge do.	51,929	1,557.87
Karlstrup do.	41,407	1,242.21
Greve do.	103,340	3.100.20
Reerslev do.	39,939	1,198.17
Snoldelev do.	116,682	3,500.46
Ejby do.	40,859	1,225.77
Frue Sogn do.	111,162	3,334.86
Ørslev do.	31,716	951.48
Sct. Jørgensbjerg do.	50,444	1,513.32
Hedegaardene do.	68,637	2,059.11
Broby do.	91,926	2,757.78
Roskilde do.	84,648	2,539.44
Ousager do.	98,871	2,966.13
Lille Ebberup do.	59,262	1,777.86
Herstedvester do.	58,568	1,757.04
Fjællebro do.	63,283	1,898.49
Sliminge do.	69,469	2,084.07
Døjringe do.	68,480	2,054.40
Viby do.	122,250	3,667.50
Hvalsø do.	169,880	5,096.40
Merløse do.	163,334	4,900.02
Vedbysønder do.	21,020	630.60

	Nettokøb Kr.	Udbytte Kr.
Frederiksberg Brugsforening	73,309	2,199.27
Taastrup Valby do.	33,167	995.01
Hømb do.	51,281	1,538.43
Kildebrønde do.	57,672	1,730.16
Nidløse do.	14,012	420.36
Thorslunde-Ishøj do.	71,783	2,153.49
Vridsløselille do.	49,758	1,492.74
Danske Landboforeningers Frøforsyning	169	5.07

18. Kreds.

Brandelev Brugsforening	69,868	2,096.04
Blangslev do.	34,321	1,029.63
Dysted do.	47,285	1,418.55
Toxværd do.	81,175	2,435.25
Skuderløse do.	78,895	2,366.85
Snesere do.	31,020	930.60
Udby do.	30,517	915.51
Ulsø do.	32,377	971.31
Ladby do.	39,604	1,188.12
„Enigheden“, Røddinge	73,234	2,197.02
Fanefjord Brugsforening	116,797	3,503.91
Haarbølle do.	104,547	3,136.41
Bidsinge do.	65,489	1,964.67
Tostrup do.	75,948	2,278.44
Holme Olstrup do.	26,437	793.11
Borre do.	132,051	3,961.53
Vejlø do.	22,641	679.23
Gjeldsted do.	105,480	3,164.40
Kraneled do.	46,777	1,403.31
Masnedsund do.	21,798	653.94
Fensmark do.	38,957	1,168.71
Landsled do.	49,148	1,474.44
Kindvig do.	31,578	947.34
Terslev do.	29,632	888.96
Abbednæs do.	14,476	434.28
Baarse do.	98,338	2,950.14
Bogø do.	77,850	2,335.50
Lind do.	39,535	1,186.05
Haslev do.	55,404	1,662.12
Jungshoved do.	87,195	2,615.85
Kongsted do.	52,126	1,563.78
Næstved Mark do.	60,006	1,800.18
Skibbinge do.	46,491	1,394.73
Ugledige do.	39,442	1,183.26
Kallehave do.	42,868	1,286.04
Sværdborg do.	51,533	1,545.99
Karlshoj do.	28,461	853.83
Sallerup do.	48,733	1,461.99
Bonderup do.	15,317	459.51
Skelby do.	58,609	1,758.27
Rislev do.	6,926	207.78
Grimstrup&Stenbæksholm do.	33,533	1,005.99
Lestrup do.	49,981	1,499.43
Grumlose do.	28,055	841.65
Nøbolle do.	80,589	2,417.67
Kjong do.	22,272	668.28
Vordingborgvejen do., Næstved	42,964	1,288.92
Sipperup Stenstrup do.	20,551	616.53
Klarskov do.	63,623	1,908.69
Holsted do.	12,483	374.49
Rødled do.	22,053	661.59
Skovhuse do.	45,061	1,351.83
Rønnebæk do.	11,921	357.63
Tybjerglille do.	20,683	620.49
Nyraad do.	81,608	2,448.24
Overvindinge do.	39,067	1,172.01

	Nettokøb Kr.	Udbytte Kr.
Rekkende Brugsforening	10,425	312.75
Kastelev do.	11,412	342.36
Lærernes Indkøbsfor. i Næstved	3,871	116.13
Viemose Brugsforening	11,406	342.18
Størlinge do.	7,421	217.23

19. Kreds.

Alslev Brugsforening	24,405	732.15
Karise do.	141,975	4,259.25
Haarlev do.	164,992	4,949.76
Hellested do.	85,884	2,576.52
St. Thorøje do.	44,250	1,327.50
Roholte do.	55,986	1,679.58
Østeregede do.	72,145	2,164.35
Lyderslev do.	79,662	2,389.86
Lund do.	54,553	1,636.59
Bjælkerup do.	52,507	1,575.21
Frøslev do.	32,408	972.24
Holtug do.	70,029	2,100.87
Ejby do.	43,972	1,319.16
Storehedinge Landsogn do.	31,271	938.13
Alkestrup do.	84,193	2,525.79
Værløse do.	38,070	1,142.10
Ølsemagle do.	43,542	1,306.26
Valløby do.	72,751	2,182.53
Klippinge do.	165,342	4,960.26
Højerup do.	28,505	855.15
Skørpinge do.	71,395	2,141.85
Sydstevns Bageri	1,022	30.66
Tommestrup Brugsforening	45,441	1,363.23
Ølby do.	81,702	2,451.06
Jersie do.	76,067	2,282.01
Ørsted do.	87,751	2,632.53
Lille Thorøje do.	58,070	1,742.10
Smerup do.	46,084	1,382.52
Havdrup do.	151,935	4,558.05
Taagerup Overdrev do.	31,533	945.99
Varpelev do.	52,447	1,573.41
Dalby do.	138,638	4,159.14
Solrød do.	85,693	2,570.79
Herfølge ny do.	101,288	3,038.64
Lillehedinge do.	66,757	2,002.71
Thureby do.	53,378	1,601.34
Borup do.	34,918	1,047.54
St. Taarnby do.	63,966	1,918.98
Enderslev Vraaby do.	67,431	2,022.93
Sædder do.	66,417	1,992.51
Ladager do.	42,757	1,282.71
Vedskølle do.	42,680	1,280.40
Stevns Brugsf. Fællesl.	113,767	3,413.01
Lille Skensved Brugsfor.	105,430	3,162.90
Arnøje do.	29,004	870.12
Strøby do.	127,101	3,813.03
Barup do.	38,603	1,158.09
Hylleholt do.	102,424	3,072.72
Lidemark Sogns do.	65,194	1,955.82
Himlingøje do.	69,036	2,071.08
Stevns Andels-Foderstoffor-retning	92,833	2,784.99
Lellinge Brugsforening	65,383	1,961.49
Bonderød do.	81,533	2,445.99
Høstentorp do.	55,622	1,668.66
Dalby Andelsmølle og Bageri	1,047	31.41
Bjeverskov Brugsforening	149,206	4,476.18
Faxe do.	238,941	7,168.23
Lestrup do.	49,981	1,499.43

	Nettokøb Kr.	Udbytte Kr.
Jyderup Brugsforening	55,854	1,675.62
Egøje-Hastrup do.	27,468	824.04
Magleby do.	58,683	1,760.49
Aashøj do.	68,701	2,061.03
Søstrup do.	62,195	1,865.85
Taastrup do.	23,953	718.59
Vraaby do.	76,963	2,308.89
Køge do.	20,991	629.73
Havnlev do.	80,734	2,422.02
Strøby Egede do.	3,731	111.93

20. Kreds.

Gudmindrup Brugsforening	47,004	1,410.12
Vig do.	191,355	5,740.65
Grevinge do.	71,903	2,157.09
Nyrup do.	62,471	1,874.13
Frenderup do.	44,752	1,342.56
Høve do.	103,937	3,118.11
Vallekilde do.	145,024	4,350.72
Veddinge do.	60,550	1,816.50
Underød do.	76,150	2,284.50
Sandby do.	56,213	1,686.39
Hørby do.	79,624	2,388.72
Refsnæs do.	68,545	2,056.35
Værslev gl. do.	105,603	3,168.09
Tømmerup do.	127,570	3,827.10
Ellede do.	95,972	2,879.16
Værslev ny do.	57,069	1,712.07
Ubby do.	93,007	2,790.21
Odden Sogn do.	69,256	2,077.68
Gislinge ny do.	129,266	3,877.98
Højby do.	79,380	2,381.40
Brejninge Sogn do.	102,522	3,075.66
Nr. Jernløse do.	109,450	3,283.50
Rosted do.	12,706	381.18
Uggerløse do.	75,148	2,254.44
Kvandløse do.	57,667	1,730.01
Lumbsaas do.	82,927	2,487.81
Hagested do.	58,827	1,764.81
Faurbo do.	29,726	891.78
Heininge do.	22,830	684.90
Svallerup do.	42,649	1,279.47
Kærby do.	39,272	1,178.16
Rørby do.	148,803	4,464.09
Svenstrup Hestehave do.	98,746	2,962.38
Vipperød do.	99,656	2,989.68
Raklev do.	50,813	1,524.39
Asnæs do.	79,459	2,383.77
Holbæk do.	164,966	4,948.98
Illerup do.	61,931	1,857.93
Hørve Sogn ny do.	142,460	4,273.80
Prima Jyderup do.	1,413	42.39
Rørvig ny do.	42,468	1,274.04
Tudse do.	63,500	1,905.00
Kallundborg do.	89,827	2,694.81
Nykøbing do.	140,560	4,216.80
Svinninge do.	149,713	4,491.39
Faarevejle do.	56,531	1,695.93
Kundby do.	51,488	1,544.64
Jordløse do.	29,898	896.94
Udby do.	125,906	3,777.18
Skaverup do.	23,107	693.21
Ourø do.	43,213	1,296.39
Sejerø do.	71,153	2,134.59
Mørkøv do.	75,369	2,261.07
Asminderup do.	31,119	933.57
Svinninge do.	20,653	619.59

	Nettokøb Kr.	Udbytte Kr.
Ondløse Brugsforening	5,315	159.45
Bjerget do.	81,585	2,447.55

21. Kreds.

	Nettokøb Kr.	Udbytte Kr.
Herritslev Brugsforening	113,642	3,409.26
Vanthore do.	80,931	2,427.93
Idestrup do.	45,590	1,367.70
Tillitze do.	94,669	2,840.07
Thirsted do.	57,996	1,739.88
Vestenskov do.	37,256	1,117.68
Skørringe do.	262,556	7,876.68
Fuglse do.	58,458	1,753.74
Stadager do.	40,959	1,228.77
Døllefjelde do.	43,459	1,303.77
Søllested do.	122,718	3,681.54
Vaalse do.	57,239	1,717.17
Frejlev do.	112,537	3,376.11
Grænge do.	83,241	2,497.23
Kippinge-Brarup do.	94,414	2,832.42
Gloslunde Græshave do.	78,928	2,367.84
Thorkildstrup Lillebrænde do.	103,320	3,099.60
Bandholm do.	65,243	1,957.29
Arbejderforeningen i Nykøbing F.	183,264	5,497.92
Horbelev Brugsforening	101,376	3,041.28
Ryde do.	27,781	833.43
Maglebrænde do.	53,106	1,593.18
Marrebæk do.	52,891	1,586.73
Arbejdernes Andelsforetagende i Nakskov	87,758	2,632.74
Stokkemark Brugsforening	46,461	1,393.83
Ulslev Brugsforening	19,022	570.66
Thoreby do.	43,096	1,292.88
Gedesby do.	42,535	1,276.05
Dannemarre do.	42,869	1,286.07
Hunseby do.	54,722	1,641.66
Ønslev Sogn do.	35,120	1,053.60
Hjelm do.	58,854	1,765.62
Kettinge do.	119,796	3,593.88
Nr. Alslev do.	97,258	2,917.74
Skelby do.	73,654	2,209.62
Slemminge do.	57,215	1,716.45
Hasselø do.	29,338	880.14
Radsted do.	88,789	2,663.67
Sd. Kirkeby do.	38,281	1,148.43
Fejø do.	75,028	2,250.84
Fjelde Sogn do.	25,030	750.90
Stubberup Bruntofte do.	41,173	1,235.19
Østofte do.	196,052	5,881.56
Væggerløse do.	36,106	1,083.18
Maribo do.	39,270	1,178.10
Gedser do.	73,577	2,201.31
Vigsnæs do.	41,478	1,244.34
Skovby, Sortsø & Havnsø do.	58,291	1,748.73
Nr. Vedby & Orehoved do.	53,088	1,592.64
„Frem“ do. i Sandby	79,660	2,389.80
Guldborg do.	26,571	797.13
Krungerup do.	34,149	1,024.47
Tingsted do.	42,969	1,289.07
V. Ulslev do.	22,491	674.73
Vejleby do.	41,138	1,234.14
Reersnæs do.	53,996	1,619.88
Musse do.	32,607	978.21
„Fortuna“ do. i Ulslev	21,519	645.57
Rykkerup do.	28,249	847.47
Rørbæk do.	49,507	1,485.21
Nr. Ørslev Brugsforening	23,997	719.91
Hyldtofte do.	19,912	597.36
Flintinge do.	40,419	1,212.57
Majbølle do.	48,139	1,444.17
Rødby do.	40,133	1,203.99
Langø do.	71,028	2,130.84
Sørup do.	40,208	1,206.24
Nysted & Omegn do.	26,736	802.08
Vaabensted-Engestofte do.	60,652	1,819.56
Sdr. Alslev do.	40,566	1,206.98
Gunslev do.	35,159	1,054.77
Sdr. Taastrup do.	49,903	1,497.09
Kappel do.	5,980	179.40
Ø. Ulslev do.	99,083	2,972.49
Kældernæs do.	63,887	1,916.61
Nøbbet do.	73,767	2,213.01
Bursø do.	22,658	679.74
Kalø do.	22,022	660.66
„Concordia“ do.	24,602	738.06
Aastrup do.	16,834	505.02
Rødby Havn do.	26,687	800.61
„Kvik“ gl. do.	32,306	969.18
Landet do.	45,203	1,356.09
Opager do.	32,019	960.57
Systofte do.	30,750	922.50
Stubbekøbing do.	41,665	1,249.95
Birket do.	83,138	2,494.14
Ørslykke do.	60,804	1,824.12
Eskildstrup do.	26,005	780.15
Errindlev do.	65,952	1,978.56
Bjernæs do.	21,354	640.62
Askø do.	17,061	511.83
Klodskov do.	36,799	1,103.97

22. Kreds.

	Nettokøb Kr.	Udbytte Kr.
Ø. Alling Brugsforening	112,348	3,370.44
Emmelev do.	31,867	956.01
Glæsborg do.	151,640	4,549.20
Voldby do.	78,966	2,368.98
Veggerslev do.	63,840	1,915.20
Koed do.	20,717	621.51
Gjerrild do.	67,851	2,035.53
Hammelev do.	42,720	1,281.60
Rimsø do.	14,447	433.41
Ørum do.	140,527	4,215.81
Fjellerup do.	89,546	2,686.38
Skovgaardshus do.	28,246	847.38
Skarresø do.	42,166	1,264.98
Villersø do.	32,857	985.71
Karlby do.	41,974	1,259.22
Kolind do.	48,117	1,443.51
Nimtofte do.	90,447	2,713.41
Ginnerup do.	69,940	2,098.20
Gravlev do.	49,921	1,497.63
Helgenæs do.	103,117	3,093.51
Hyllested do.	55,334	1,660.02
Sangstrup do.	28,907	867.21
Aalsrode do.	30,505	915.15
„Dybvang“ do., Lyngby	69,151	2,074.53
Holme do.	50,998	1,529.64
Thorsager do.	151,091	4,532.73
Termestrup do.	163,094	4,892.82
Bøjen do.	66,872	2,006.16
Søby do.	56,353	1,690.59
Rodskov do.	91,252	2,737.56
Vorre do.	26,676	800.28
Lindaa-Balle do.	49,106	1,473.18

	Nettokøb Kr.	Udbytte Kr.
Karlby Brugsforening	66,502	1,995.06
Attrup do.	48,202	1,446.06
Hornslet do.	49,603	1,488.09
Skjødstrup do.	55,716	1,671.48
Ramten do.	40,943	1,228.29
Hjortshøj ny do.	57,769	1,733.07
Veilby Revn do.	32,128	963.84
Boeslum do.	74,875	2,246.25
Marie Magdalene do.	56,239	1,687.17
Begtrup Vig do.	56,269	1,688.07
Bjødstrup & Landborup do.	3,459	103.77
Grenaa Havn do.	61,445	1,843.35
Thorup do.	49,616	1,488.48
Homaa do.	59,292	1,778.76
Grenaa do.	112,592	3,377.76
Bønnerup do.	71,664	2,149.92
Hemmed do.	44,706	1,341.18
Dejret do.	23,536	706.08
Stenvad do.	132,068	3,962.04
Vrinders do.	38,327	1,149.81
Stokkebro do.	73,116	2,193.48
Pindstrup do.	112.755	3,382.65
Mesballe do.	49,996	1,499.88
Ebdrup Sogn do.	35,764	1,072.92
Stabrand do.	26,379	791.37
Feldballe do.	44,721	1,341.63
Grønfeld do.	34,998	1,049.94
Egens do.	28,246	847.38
Aalsø do.	24,714	741.42
Mørke do.	32,832	984.96
Nødager do.	47,422	1,422.66
Ebeltoft do.	64,741	1,942.23
Auning do.	71,350	2,140.50
Anholt do.	15,809	474.27
Trustrup do.	39,779	1,193.37

23. Kreds.

Sandvig Brugsforening	69,587	2,087.61
Vang do.	41,180	1,235.40
Østermarie do.	118,179	3,545.37
Nyker do.	175,899	5,276.97
Rø do.	89,977	2,699.31
Listed do.	40,513	1,215.39
Aaker & Aakirkeby do.	273,928	8,217.84
Klemensker do.	141,397	4,241.91
Vestermarie do.	64,559	1,936.77
Nylars do.	78,652	2,059.56
Pedersker do.	123,409	3,702.27
Bodilsker do.	39,839	1,195.17
Lobbæk do.	70,940	2,128.20
Tejn do.	95,966	2,878.98
Nexø do.	146,288	4,388.64
Aarsdale do.	118,494	3,554.82
Aarsballe do.	80,868	2,426.04
Svaneke do.	55,023	1,650.69
Rønne do.	456,198	13,685.94
Snogebæk do.	36,718	1,101.54
Rutsker do.	84,075	2,522.25
Arnager do.	26,656	799.68
Gudhjem do.	49,575	1,487.25
Poulsker do.	41,336	1,240.08
Østerlars do.	101,211	3,036.33
Hasle do.	20,611	618.33
Allinge do.	28,322	849.66
Olsker do.	52,570	1,577.10
Hushf. i Østermarie	39,025	1,170.75

24. Kreds.

	Nettokøb Kr.	Udbytte Kr.
Linde Brugsforening	144,785	4,343.55
Bøvling do.	164,257	4,927.71
Fjaltring do.	126,534	3,796.02
Ferring do.	58,377	1,751.31
Bonnet do.	161,492	4,844.76
Møborg do.	31,343	940.29
Vrist do.	21,380	641.40
Nees do.	100,941	3,028.23
Lemvig do.	61,672	1,850.16
Faare do.	56,239	1,687.17
Struer do.	122,474	3,674.22
Hygum-Hove do.	34,987	1,049.61
Sdr. Nissum do.	119,846	3,595.38
Langerhuse do.	31,639	949.17
Asp do.	72,078	2,162.34
Ringkøbing Amts Vareindkøbsforening	26,842	805.26
Madum Brugsforening	20,099	602.97
Nørre Felding do.	33,378	1,001.35
Skalstrup do.	60,405	1,812.15
Vemb do.	47,357	1,420.71
Idom-Vind-Raasted do.	18,275	548.25
Koldby do.	81,728	2,451.84
Vestergade do. i Thisted	96,319	2,889.57
Bedsted do.	94,209	2,826.27
Snedsted do.	148,024	4,440.72
Østerild do.	52,574	1,577.22
Skyum do.	82,408	2,472.24
Hurup do.	133,873	4,016.19
Hassing do.	53,388	1,601.64
Hillerslev do.	94,884	2,846.52
Nors do.	54,259	1,627.77
Sperring do.	58,721	1,761.63
Hundborg do.	113,305	3,399.15
Vang, Tvorup og Skaarhede Byer do.	39,276	1,178.28
Vorupør do.	108,639	3,259.17
Hørdum do.	108,708	3,261.24
Sjørring do.	44,866	1,345.98
Thisted Arbejderforening	147,659	4,429.77
Svankær Brugsforening	60,668	1,820.04
Nordthy do.	34,004	1,020.12
Egebjerg do.	86,231	2,586.93
Ejsing do.	80,537	2,416.11
Djeld do.	19,550	586.50
Handbjerg do.	24,350	730.50
V. Vandet do.	58,718	1,761.54
Vesløs do.	88,205	2,646.15
Herrup do.	27,443	823.29
Sønderhaa do.	35,242	1,057.26
Gudum do.	42,177	1,265.31
Ø. Hjerm do.	25,150	754.50
Ydby do.	60,616	1,818.48
Ræhr do.	44,304	1,329.12
Vestervig do.	23,698	710.84
Frøstrup do.	688	20.64
Skjoldborg do.	45,325	1,359.75

25. Kreds.

Kastrup Brugsforening	61,050	1,831.50
Fællesforen. Personale i København	705,017	21,150.51
Helsingør Brugsforening	253,631	7,608.93
Vangede do.	71,801	2,154.03
Hellebæk do.	14,287	428.61
Skodsborg do.	84,936	2,548.08
Ørholm do.	60,262	1,807.86

	Nettokøb Kr.	Odbytte Kr.
Glostrup Brugsforening	75,887	2,276.61
Christiansborg do.	14,642	439.26
Ordrup do.	68,926	2,067.78
Brønshøj do.	182,298	5,468.94
Espergærde-Snekkersten do.	140,806	4,224.18
Brøndbyvester do.	40,880	1,226.40
Holte do.	69,105	2,073.15
Høsterkøb do.	67,907	2 037.21
Birkerød do.	85,975	2,579.25
Lyngby do.	66,017	1,980.51
København do.	157,494	4,724.82
Hovedstaden do. med 20 Kredse	3,354,497	100,634.91
Gentofte do.	58,334	1,750.02
Brøndbyøster do.	43,557	1,306.71
Hjortekær do.	33,031	990.93
Brede do.	100,311	3,009.33
Dragør do.	31,102	933.06
Nærum do.	77,452	2,323.56
Valby Vænge do.	47,692	1,430.76
Holte By & Bushøje do.	23,671	710.13
Nørrevold 82 do.	19,819	594.57

Danmarks Udførsel af Ost i 1. Halvdel af August Maaned 1921.

Denne har ifølge Meddelelse fra Det statistiske Departement været af følgende Omfang.

Udførsel til	100 kg	1,000 Kr.
Tyskland	4,346	773
England	240	97
Norge	62	21
Andre Lande	92	19
Ialt...	4,740	910

Konsulentmødet i Aar.

Med Landbrugsministeriets Bemyndigelse vil Det kgl. danske Landhusholdningsselskab senere indbyde til et Konsulentmøde, der vil blive afholdt i Begyndelsen af December Maaned.

Mødet vil som sædvanlig vare to Dage. Paa den første vil der blive afholdt Sektionsmøder, medens der paa den anden Dag vil blive afholdt Møde for samtlige Konsulenter.

D'Hrr. Konsulenter, der har Emner at bringe i Forslag til Sektionsmøderne, anmodes om inden 1. Oktober at sende Meddelelse herom vedrørende Husdyrbrug og Mejeribrug til Statskonsulent Axel Appel, Aarhus, og vedrørende Planteavl til Statskonsulent K. Hansen, Vestervang, Lyngby. Emner, der ønskes behandlede paa den anden Dags Møde, bedes indsendte til Det kgl. danske Landhusholdningsselskab, Vestre Boulevard 34, København B.

Det kgl. danske Landhusholdningsselskab.

Udførslen af danske Landbrugsprodukter.

(Ved Andelsudvalgets handelsstatistiske Kontor).

1. Smør (Tons).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1-2/9 1921	20/8-26/8 1921	27/8-2/9 1921
Hele Udførslen	1,454	1,737	60,820	1,587	1,956
Heraf til:					
Tyskland*)	50	104	3 643	106	107
England	786	1,223	42,790	1,227	1,450
Sverrig-Norge	208	189	6,629	69	8
Holland	7	11	387	—	—
Frankrig	19	70	2,442	11	233
Spanien	—	—	61	29	—
Tyrkiet	—	—	4	—	—
Lande udenfor Europa	166	100	3,513	6	9

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

Sidste Uges Smorudforsel var nær ved 2000 Tons. Heraf aftog England 1450 Tons eller nær ved ¾. Til Frankrig gik et betydeligt Kvantum, ialt 233 Tons, mens Sverrig og Norge aftog omtrent de normale Kvanta.

Om Markedet for dansk Smor i Ugen 29. August—3. Septbr. meddeles:

England: Den dalende Kurs og de fremdeles stærkt varierende Tilbud fra danske Afskibere vanskeliggør Salget i England og bidrager til, at Kunderne lettere kan gennemføre en Prisreduktion. Denne Uges Notering maatte da ogsaa nedsættes 50 Kr. Sverrig og Norge viser vedblivende Reservation i deres Køb. Til Frankrig vilde der sikkert nu kunne sælges et regelmæssigt Kvantum, men desværre har de sidste Afskibnin-

ger ikke givet Tilfredshed, idet Kunderne klager over, at Smørret er fremkommen muggent. Svejts aftager det samme Kvantum som i de sidste Uger. I Tyskland og Czekoslovakiet er der stadig Købelyst, men de lave Valutakurser hindrer Indførsel. De nuværende Priser tillader ikke Indførsel af dansk Smør til U. S. A.

Produktionen viste atter denne Uge en minimal Tilbagegang i Sammenligning med sidste Uge.

Paa Markedet i England har der fundet betydelige Prisnedsættelser Sted. I London faldt dansk Smør i sidste Uge saaledes henimod 20 sh. pr. cwt. til 244—46 sh. I Overensstemmelse hermed gik Regeringen da ogsaa til en Nedsættelse af Prisen for Kolonismør, der ligeledes faldt ca. 20 sh. De nye Priser er for bedste Smør fra Ny Zealand 242 sh., fra Australien 220 sh. pr. cwt.

Københavns Smørnotering var d. 1. September 480 Kr. pr. 100 kg mod henh. 530 og 560 i de to foregaaende Uger. Det svenske Afregningstal var den 1. September 472 Kr. mod henh. 477 og 455 i de to foregaaende Uger.

2. Æg (1000 Snese).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1.-2/9 1921	20/8-26/8 1921	27/8-2/9 1921
Hele Udførslen.	533	666	23,314	559	712
Heraf til:					
Tyskland......	12	—	146	6	—
England......	421	582	20,365	517	695
Sverrig-Norge	77	76	2,659	37	16
Belgien	—	—	85	—	—

Sidste Uges Udførsel af Æg var igen noget større, ialt 712,000 Snese. Heraf aftog Sverrig og Norge kun en ringe Brøkdel, ialt 16,000 Snese, mens hele Resten gik til England.

I dette Land var sidste Uges Marked meget daarligt, og Priserne faldt stærkt. I Forhold til Aarstiden har Tilførslerne, især fra Danmark, været meget store, og særlig Priserne paa danske Æg maatte derfor give stærkt efter. Paa Markedet i London d. 3. September var Priserne for almindelige danske Æg fra 26—29 sh. pr. gr. h. efter Størrelsen. Nylagte Æg kunde dog som sædvanlig hævde en lidt højere Pris, selv om Publikums Efterspørgsel fortrinsvis rettedes mod de billigere Sorter af mindre god Kvalitet. England, og særlig London, har bl. a. haft store Tilførsler af kinesiske Æg.

Dansk Andels Ægexports Notering for Ugen 2.—8. Septbr. var 330 Øre pr. kg (de to foregaaende Uger henholdsvis 390 og 420 Øre). Samtidig var Andelssvineslagteriernes Fællesnotering for Æg 320 Øre pr. kg (de to foregaaende Uger henholdsvis 380 og 410 Øre pr. kg), mens den svenske Ægnotering for Ugen 2.—8. Septbr. var 280 Øre pr. kg ligesom de to foregaaende Uger.

3. Bacon og Flæsk (Tons).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1.-2/9 1921	20/8-26/8 1921	27/8-2/9 1921
Hele Udførslen.	809	1,562	54,683	2,061	1,678
Heraf til:					
England.......	764	1,541	53,944	2,059	1,652
Tyskland*)....	26	11	387	—	25
Sverrig-Norge .	—	—	14	—	—
Frankrig......	—	—	3	—	—

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

Udførslen af Flæsk og Bacon var i sidste Uge noget mindre, kun 1,678 Tons. Til Tyskland gik heraf 25 Tons, mens Resten gik til England.

I England har Pristendensen for Bacon i sidste Uge været nedadgaaende. Herunder har dog dansk Bacon — paa Grund af det ret begrænsede Udbud — kunnet holde sin Pris, der ligger omkring 183 sh. pr. cwt. Maaske er Bunden foreløbig naaet. Sterlingkursen er tilmed igen opadgaaende, saaledes at bedre Priser igen kan forventes.

Slagtningerne i Irland udgjorde i Ugen indtil 25. Aug. 18,543 (1920: 15,069), mens Antallet af levende eksporterede Svin var 268 (1920: 727), saaledes at det samlede Tal udgjorde 18,811 mod 15,796 i 1920.

I Hamborg har Priserne holdt sig. Kød af fede, rene Svin kostede paa Markedet den 2. Septbr. 16—17 Mark pr. Pd.

De danske Andelssvineslagteriers samlede Antal Slagtninger var i Ugen 26. Aug.—1. Septbr. 31,680 Stkr. til Eksport til England,* 3,942 Stkr. til anden Anvendelse, ialt 35,622 Stkr. mod henholdsvis 29,622 og 26,432 Stkr. i de to foregaaende Uger.

De danske Andelssvineslagteriers Noteringer har i sidste Uge maattet fortsætte deres nedadgaaende Bevægelse. Noteringen for Øerne var den 2. Septbr. 280 Øre for bedste Svin (mod henholdsvis 300 og 320 Øre i de to foregaaende Uger), mens Noteringen i Jylland for bedste Svin var 290 Øre (mod henholdsvis 310 og 330 Øre pr. kg i de to foregaaende Uger). Sveriges Alm. Lantbrukssällskaps Flæskenotering var den 29. Aug. 255 Øre pr. kg ligesom de to foregaaende Uger.

4. Kød (Tons).

	Ugentl. Gnst.1920	Ugentl. Gnst.1921	1/1–2/9 1921	20/8–26/8 1921	27/8–2/9 1921
Hele Udførslen.	340	130	4,566	43	46
Heraf til:					
Sverrig-Norge .	275	—	41	—	—
Tyskland*)	16	105	3,690	43	46
England	20	22	771	—	—

5. Levende Hornkvæg (Stkr.).

	Ugentl. Gnst.1920	Ugentl. Gnst.1921	1/1–2/9 1921	20/8–26/8 1921	27/8–2/9 1921
Hele Udførslen.	1,175	2,904	101,628	1,019	1,231
Heraf til:					
Tyskland*)	613	2,539	88,865	448	555
Belgien	—	289	10,121	571	676

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

Kødudførslen er fremdeles af meget ringe Omfang. Udførslen af levende Hornkvæg var i sidste Uge atter lidt større og naaede 1,231 Stkr. Heraf gik 676 Stkr. eller over Halvdelen til Belgien, mens Resten gik til eller over Tyskland.

I Tyskland var Kvægpriserne i sidste Uge snarest faldende. Paa de fleste Markeder var Handelen meget træg, og Tilførslerne var mere end rigelige. Kun i München var der livlig Handel. Paa Kødmarkedet i Hamborg d. 2. Septbr., hvortil der dog ingen Tilforsel af dansk Kød var, synes Priserne dog at have været stigende; disse er angivet saaledes:

	2. Septbr.	29. August
Oksekød af 1. Kval.	11 —12	10 —11
— „ 2. —	9 —10	8 —9
— „ 3. —	6½—8	6 —7

6. Slagteriaffald (Tons).

	Ugentl. Gnst.1920	Ugentl. Gnst.1921	1/1–2/9 1921	20/8–26/8 1921	27/8–2/9 1921
Hele Udførslen.	99	162	5,686	255	211
Heraf til:					
Tyskland	—	90	3,142	118	105
England	—	69	2,430	123	91
Frankrig	—	—	5	—	—
Belgien	—	—	5	5	—
Italien	—	—	7	7	—
Sverrig........	—	—	9	—	9

Udførslen af Slagteriaffald har i sidste Uge udgjort 211 Tons, hvoraf Halvdelen gik til Tyskland, et lille Kvantum til Sverrig og Resten til England.

7. Sødmælk og Fløde.

Udførslen af Sødmælk var i sidste Uge 24 Tons mod henholdsvis 51 og 31 Tons i de foregaaende Uger. Af de 24 Tons gik 19 Tons til Tyskland. Den samlede Udforsel af Sødmælk siden 1. Januar har ialt været 1,806 Tons. Udførslen af Fløde her fra Landet var i sidste Uge 47 Tons, hvoraf 44 Tons gik til Tyskland.

8. Heste.

Hesteudførslen i Ugen 27. Aug.—2. Septbr. androg 160 Stkr., der alle gik til Tyskland. Siden Nytaar er ialt udført 15,047 Stkr. eller gennemsnitlig 430 Stkr. pr. Uge.

Tilførslerne af Korn og Foderstoffer.

Den 6. September 1921.

I den forløbne Uge er Fremgangen i den danske Krones Værdi holdt op, idet Dollars nu noteres i 5,82 mod 5,59 for en Uge siden og Sterling i 21,55 mod 20,82 for en Uge siden. I det hele taget er den meste fremmede Valuta nu højere end for en Uge siden; en Undtagelse danner norske Kroner og Reichsmark.

Markedet for Majs i Chicago har været ret svingende i de sidste Dage. Herhjemme noteres nordamerikansk Majs uforandret som for en Uge siden, men for nogle Dage siden var Noteringen noget under, hvad der noteres i Dag. Det er navnlig store Tilførsler til København, der har trykket Markedet i saa høj Grad, at man i adskillige Tilfælde har kunnet købe Majsen til Priser, der laa ret væsentligt under, hvad det kostede at tage den hjem fra Amerika.

Noteringerne for hvid, afrikansk Majs er sat noget ned.

Stemningen for Bomuldsfrøkager af ny Høst er meget fast i Amerika, idet Udbyttet af Bomuldshøsten efter en ny Høstberetning er gaaet yderligere tilbage og nu kun kan anslaas til noget over 7 Millioner Baller. Priserne for Bomuld er ogsaa steget meget stærkt i den senere Tid. Folgen er, at de amerikanske Sælgere af Bomuldsfrøkager har forhøjet deres Fordringer. Herhjemme ser man gennemgaaende ret skeptisk paa Situationen, idet man gaar ud fra, at selv om det forholder sig rigtigt med Høstudsigterne, kommer det i meget høj Grad an paa, hvorledes Hjemmeforbruget i Amerika bliver, og det er muligt, at det bliver forholdsvis lille, dels af Hensyn til de lave Majspriser og dels af Hensyn til, at der maaske ikke bliver saa stærk Gødning, som der før har været, hvorved det altsaa trods det lille Høstudbytte maaske alligevel bliver et forholdsvis stort Kvantum til Eksport. Herhjemme er Stemningen saavel for Bomuldsfrøkager som for andre Sorter Oliekager ret flov. Noteringerne for Bomuldsfrøkager, Hørfrøka-

ger og Jordnødkager er sat ned. Andre Sorter noteres uforandret.

Fragtmarkedet ligger flovt, og det synes, som om Skibsfragterne atter skal noget nedad.

Klid ligger stadig flovt. Forbruget er kun lille, og Produktionen af danske Klid kan i hvert Fald foreløbig med Lethed dække Forbruget, medens der før Krigen aarligt blev importeret meget store Mængder fremmede Klid her til Landet. Priserne er atter sat noget ned.

Markedet for dansk Korn ligger omtrent uforandret. Det synes ikke, som om den Omstændighed, at Forbudet mod Eksport af Rug og Hvede er hævet, vil faa nogen Indflydelse paa Priserne herhjemme, idet disse i Forvejen er nogenlunde i Overensstemmelse med Udlandets Fordringer. Man mener, at der snart atter bliver mere Interesse i Tyskland for Indkøb af dansk Byg, og saa er det jo muligt, at Priserne vil gaa noget opad.

Jydsk Andels-Foderstofforretnings Analyser.

	Fedt pCt.	Æggehvidestoffer pCt.	Kvælstoffri Ekstraktstoffer pCt.
Aarhus (Prøver indsendt $^{19}/_{8}$-$^{25}/_{8}$):			
Jordnødkager, fremmede, 56 %	9,05	49,31	
Bomuldsfrøkager, 52 %	6,64	45,31	
Esbjerg (Prøver indsendt $^{25}/_{8}$):			
Jordnødkager, fremmede, 56 %	8,76	46,00	
Randers (Prøver indsendt $^{16}/_{8}$):			
Sesamkager, fremmede	8,00	42,35	
Jordnødkager, lyse, nordfra, 56 %	7.64	53.19	
Kolding. Prøve indsendt $^{27}/_{8}$):			
Jordnødkager, lyse, nordfra, 56 %	5,81	50,50	

Valutanoteringerne i København.

August/Septbr. 1921	pari	Onsdag den 31.	Torsdag den 1.	Fredag den 2.	Lørdag den 3.	Mandag den 5	Tirsdag den 6.
Stockholm	100,00	121.75	122,25	122,60	123.35	125,75	124 85
Kristiania	100,00	76 50	76.00	75,85	75,50	76,75	75,75
Hamborg	88,89	6 65	6,70	6,60	6,60	6,50	6,40
London	18,16	20 82	20,97	21,00	21,15	21,55	21.55
Paris	72.00	44,00	44 25	44,35	44 35	45 00	44 35
Zürich	72,00	95,90	96.50	96,25	97 00	99,00	99,25
Amsterdam	150,00	177.75	179.00	179 75	180.75	184 25	184,00
New York	373,00	559,00	563,00	561,00	570 00	582 00	582,00

Fra Lager er Priserne 60 Øre højere pr. 100 kg end fra Skib, naar mindst 4000 kg af en Sort tages.

For Partier under 4000 kg er Prisen 80 Øre højere end Prisen fra Skib og for Stykgods beregnes yderligere Kørsel 25 Øre pr. 100 kg. (Op- og Nedgang forbeholdt)

Fra Lager noteres fra 12/9 pr. 100 kg.	Aarh.	Aalb.	Esbj.	Vejle	Freh.	Rdrs	Hors	Kold.
Majs, nordamk.	21,10	21,10	21,10	21,30	21.30	21 30	21 30	21,30
do. La Plata	23,10	23,10	23,10	23,30	23,30	23,30	23,30	23,30
do. Donau					21,80			21,80
do. hvid, afrikansk			21,60			21 80	21,80	
Bomuldsfrøkager, 50 %*)		34,10	34,10	34,30	34,30	34,30	34,30	
do. 52 %*)	35,10							35,30
do. 43 %*)		32,60		32,80		32,80	32,80	
Hørfrøkager, danske	34,60	34,60	34,60	34,80	34 80	34,80	34,80	34,80
do. nordamk.	33,60		33 60	33,80				
do. Harburg	33,60	33,60	33,60			33,80		
Soyakager	34,60	34,60	34.60	34,80	34 80	34.80	34,80	34,80
Soyaskraa	34.10	34,10	34 10	34,30	34,30	34,30	34,30	34,30
Kokuskager, danske	29 60		31,40	30,90	31,70		30,70	31,20
do. fremmede		29,10	29,10	29,30	29,30	29,30	29 30	29,30
Sesamkager danske	32 60						33.70	
do. fremmede	32.10	32,10	34,00	33,40	33,40	33,40	33 20	33,80
Jordnødkager, afskallede, fremmede, 56%*)	33,10	33,10		33 30	33,30		33.30	
do. lyse, nordfranske, 56%*)		34,10	34,10	34 30		34,30	34,30	34,30
Palmekager, danske	23.00				25,20	24,10		
Rapskager, tyske	23,60	23,90	23,70	23,80	24,40	24.00	23,90	23,60
Klidmelassefoder, Dsk. Sukkerf.	21,10	21,10	21,30	21,30		21,30	21,30	21,30
Melasse, flydende					16,80			
Hvedeklid. engelske, grove			22,60					
do. danske	22 10	23,60	22.60	22,10	24,50	22,10	22,10	22,60
Rugklid, danske		21,60	21,60		22,50			
Foderbyg, Marokko	27,10	27,10	27,10	27,30	27,30	27,30		27,30
do. Donau			27,10					
do. amk., 48 lbs.	28,10		28 10					
Byg, dansk	32,00	33,00	33,00	33,00	33,00	32,00	32,00	32,00
Havre, dansk	28,00	29,00	29,00	29,00	29,00	28,00	28,00	28.00
Blandkorn, do			31 00			30,00	30,00	30.00
Hvede	32,00		33,00			32,00		32,00
Rug	32,00	33,00				32,00		32,00

*) Garanteret Minimumsindhold.

Jydsk Andels-Foderstofforretning er stedse Køber til **dansk Korn**, og de Lokalforeninger eller Medlemmer der er Sælgere, vil ved Henvendelse til nærmeste Filial kunne faa Prisen at vide.

Foderblanding kan leveres fra alle Afdelinger og Opgave over Pris med nærmere Oplysninger kan indhentes hos nærmeste Filial.

Handelsefterretninger.

(Ved private Korrespondenter).

Smørmarkedet.

Den 7. Sept. 1921.

Tilførslerne til Eksportørerne synes i denne Uge endogsaa tiltagende, men Kvaliteten lader i mange Tilfælde noget tilbage at ønske; navnlig er der meget surt Smør.

Hjemmeforbruget er uforandret.

Til Eksport begyndte Markedet med fast Tendens under Indflydelse af stigende Kurser paa udenlandsk Valuta, men disse er nu atter nedadgaaende, og dette øver straks sin Virkning paa det nervøse Marked.

Smørnoteringen

blev den 1. Sept. ansat til 480 Kr. pr. 100 kg.

Mælkenoteringen.

De danske Mejeriforeningers Mælkenoteringsudvalg ansatte den 1. Sept. følgende Notering:

For Skummetmælk 7 Øre pr. kg.
— Sødmælk ab Mejeri 26 Øre pr. kg.
— Sødmælk ved Stalddør 23 Øre pr. kg.

Flæskemarkedet.

Københavns Flæskehalle tilførtes i sidste Uge 3440 Svin imod 3201 Stkr. i forrige Uge. — Endvidere tilførtes Flæskehallen 1695 Okser, 1608 Fedekalve, 449 Spædekalve, 2642 Faar og Lam samt 45 Heste.

Svinepriserne i Danmark.

Jydske Andelsslagteriers Notering fra 4.—10. Septbr. 1921.

Prisen paa Slagterisvin slagtet Vægt er for Svin af Vægt 60—80 kg:

1. Letfede og mellemfede.....	290 Øre pr. kg
2. Fede....................	280 „ „ „
3. Mindre god Kvalitet......	276 „ „ „

For Svin af Vægt $59^1/_2$—50 kg afkortes 10 Øre pr. kg.

Udskudssvin og Søer betales efter Værdi.

Kødmarkedet.

Vestjydsk Eksportforening

noterede d. 5. Sept. 1921 pr. kg levende Vægt:

Prima Kreaturer..................	110—120 Ø.
1. Kl.s Stude og Kvier...........	85— 96 —
2. - do.	74— 84 —
1. - Tyre...................	84— 94 —
2. - do.	60 — 70 —
Prima Eksport-Køer	90—100 —
1. Kl.s Køer	66— 76 —
2. - do.	42— 52 —
Dubletkalve	120—146 —
Slagtekalve	68— 88 —

Daarligere Varer efter Kvalitet.

Kolding Kreaturmarked, d. 5. Sept. Kreaturmarkedet her har i Dag været tilført 327 Kreaturer, 72 Kalve og 46 Faar og Lam. Til Tyskland solgtes 29 Stkr., til Belgien 33, til København 97 og til lokalt Brug 65. Resten gik til forskellige Pladser i Indlandet. Handelen var lidt treven, Priserne uforandrede.

Ægmarkedet.

København, den 6. Sept. 1921.

Markedet er fremdeles demoraliseret og Købelysten ringe.

Dansk Andels Ægexports Notering i Ugen fra 2.—8. September var for rene, nylagte Æg 330 Øre pr. kg plus Fragt og Overskud.

Fjerkræhandelen.

København, den 6. Sept. 1921.

Tilførslen tiltagende og rigelig efter Begæret. Priserne har senest været:

Levende:

Høns	ca. 225 Øre pr. kg.
Unge Haner	- 300 „ „ „
Kyllinger	- 350 „ „ „
Ænder	- 350 „ „ „
Unge Duer	75—100 „ „ Stk.

Udgivet af Andelsudvalget.

Chefredaktør:
And. Nielsen.

Ansvarlig overfor Presseloven:
Harald Stenbæk.

Kontor: Christiansgade 24, Aarhus.
Telefon 1510.

De forenede Bogtrykkerier, Aarhus.

Plads tilbydes.

Kontrolassistent søges.

Grønfeld og Omegns Kontrolforening søger en Kontrolassistent til 1. Oktbr. Ansøgning med Anbefalinger og Lønfordring bedes tilsendt

(1133) N. Dam,
Basballe pr. Femmøller.

Kontrolassistent søges.

En dygtig og velanbefalet Kontrolassistent kan faa Plads fra 1. November til 1. Maj i Espenhus Kontrolforening.

Der er ca. 450 Køer i Foreningen. Mulige Tilbud samt Lønfordring bedes sendt til undertegnede.

(1182) S. Svane Nielsen,
Todbjerg Brevsamlingssted pr. Hjortshøj St.

Med 20-30,000 Kr.

kan en eller to arbejdsmodige yngre Mænd grundet paa Svagelighed overtage en meget rentabel Fabrikationsvirksomhed. Bill. mrkt. „Margarine 1161“ modtager Andelsbladet, Aarhus.

Pladsen som Uddeler

i Næsby og Omegns Brugsforening pr. Ranum bliver ledig 25. September. Omsætningen var sidste Aar ca. 123,000 Kr., deraf Grovvarer 36,000. Lønnen er 5 pCt. og 2 pCt. af henholdsvis Butiksvarer og Grovvarer, frit Indpakningspapir og Bindegarn samt 100 Kr. til Lys og Brændsel. Kaution 6000 Kr., hvoraf 3000 kontant. Ansøgninger modtages af undertegnede til 19. September.

(1174) Jens Christensen,
Næsby pr. Ranum.

Uddeler søges.

Strandby Brugsforening pr. Frederikshavn søger en Uddeler senest til 1. Novbr. (helst til 1. Oktbr.). Sidste Aars Omsætning over 200,000 Kr., deraf ca. 157,000 Kr. i Butiksvarer. Løn 6½ pCt. af alm. Butiksvarer med Embl. og 2½ pCt. af grove Varer, f. Eks. Petroleum i hele Tønder, Tovværk i hele Ruller og Smøreolie. Uddeleren svarer til Svind og Embl. Foreningen tillægger Indpakningsmateriale og bærer Ansvaret for Kreditten. Kaution 7—8,000 Kr. Kontant Kaution forrentes med alm. Bankrente + ½ pCt. Ansøgninger med fyldige Oplysninger om Alder, Uddannelse og Virksomhed samt Kautionstilbud og Opgivelse af Referencer sendes snarest (senest inden 20. Septbr.) til Forretningsfører Martin Nielsen, Napstjert pr. Aalbæk St. Personlig Henvendelse frabedes uden forudgaaende Aftale.

(1172) Bestyrelsen.

En Lærling eller yngre Medhjælper

antages 1. Oktober. (1171)

Lønholt Brugsforening,
Fredensborg.

Uddeler søges.

Pladsen som Uddeler i Dragør og Omegns Brugsforening bliver ledig 1. November, event. før. Lønnen er 5 pCt. af Kolonial, Viktualie og Manufaktur, 2 pCt. af Brændsel, Fiskeriartikler og Grovvarer. Fri Bolig (5 Værelsers Lejlighed). Sidste Aars Omsætning 183,000 Kr. i Butiksvarer. Der forlanges en Kaution paa 7000 Kr. Uddeleren svarer til Svind og betaler 10 pCt. af Indpakningsmaterialet. Ansøgninger indsendes inden 15. Sept. til undertegnede Formand.

(1129) N. P. Sørvin,
St. Brøndstræde, Dragør.

Pladsen som Uddeler

i Thorum Brugsforening pr. Roslev bliver ledig 1. Novbr. d. A. Omsætning sidste Regnskabsaar af Butiksvarer 113,000 Kr., af gr. Varer og Frø 12,000 Kr. Lønnen er 6 pCt. af Butiksvarer, 2 pCt. af gr. Varer og 3 pCt. af Frø, 100 Kr. til Lys og Varme, Halvdelen af Indpakningsmaterialet samt fri Bolig. Der er indlagt elektrisk Lys. Uddeleren svarer til Svind og Emballage. Som Sikkerhed fordres 5000 Kr., hvoraf 2000 kontant, som forrentes med 5 pCt. Ansøgning om Pladsen bedes tilsendt undertegnede Formand inden 1. Oktober. Den, der antages, kan muligvis ogsaa blive Uddeler for den lokale Foderstofforening.

(1213) Niels Hansen Nielsen,
Thorum pr. Roslev.

Kommis.

En yngre, velanbefalet Kommis kan til 1. Oktober faa Plads i Ejby Brugsforening pr. Roskilde.

(1122) E. Jensen, Uddeler.

1. Kommis.

En ikke for ung Kommis med indgaaende Kendskab til alt i bl. Forretning og i Besiddelse af udpræget Ordenssans kan til 1. Oktober faa Plads i Helsingør Brugsforening. Ansøgninger vedlagt bekræftet Afskrift af Anbefalinger sendes til

(1127) C. V. Mortensen,
Helsingør Brugsf.

En yngre Kommis,

dygtig og rask, kan faa Plads i Roskilde Brugsforening, Ringstedgade, Roskilde. Lønfordring og Anbefalinger tilsendes

(1137) O. P. Olsen, Uddeler.

En Kommis

kan faa Plads i Stenderup Brugsf. fra 1. Okt. el. Novbr. Skal være absolut hurtig og dygtig Ekspedient, eventuelt kendt med Mølleri. (1191)

C. M. Bihlidt,
Stenderup, Krogager.

Kommis,

dygtig og paalidelig, kan faa Plads i Mejlby Brugsforening pr. Arden til 1. Okt. Anbefalinger og Lønfordring bedes tilsendt

(1178) J. Petersen,
Næsby Brugsf. pr. Løgstør.

Kommis.

En dygtig og paalidelig yngre Kommis med god Ordenssans kan faa Plads til 1. Novbr.

En Lærling,

der har været i Lære et Aarstid og uden egen Skyld er ledig, kan faa Plads straks eller senere.

Anbefalinger og Lønfordring bedes tilsendt
(1180) Uddeler P. Jeppesen,
Lundby Brugsf. pr. Løgstør.

En dygtig og paalidelig

Kommis,

helst ældre, der er kendt med almindelig Bogføring, kan faa Plads til 15. Oktober i Hvirring Brugsforening. Anbefalinger og Lønfordring bedes sendt til (1168)
P. Balle,
Hvirring Brugsf. pr. Flemming St.

Kommis.

En dygtig og paalidelig Kommis kan til 1. Novbr. faa Plads i Millinge-Østerby Brugsf., Millinge St. (1187)
Laura Jensen,
Uddelerske.

Kommis.

En dygtig, velanbefalet Kommis kan faa Plads 1. Novbr. i Morup Mølle Brugsforening pr. Bedsted St., Thy. (Oms. ca. 400,000)
(1214) P. C. Olesen.

En yngre Kommis,

flink og paalidelig, kan faa Plads i Mundelstrup Brugsforening, Mundelstrup St. Lønfordring og Anbefalinger udbedes.
(1205) L. Jensen.

Medhjælper.

En ung Mand (ca. 1 Aar ved Faget) eller ældre Lærling kan faa Plads til 1. Oktbr. i Vantinge Brugsf. pr. Ringe. Mulige Tilbud med Anbefaling og Lønfordring bedes sendt til (1200)
A. Andersen.

Medhjælper.

Som saadan kan en flink og dygtig ung Mand faa Plads til 1. Novbr. i Skaastrup Brugsforening pr. Mejlskov St. Anbefalinger og Lønfordring bedes tilsendt
(1192) Anton Hansen,
Uddeler.

Ekspeditrice eller Kommis.

En dygtig og paalidelig Ekspeditrice eller yngre Kommis med gode Anbefalinger kan faa Plads til 1. Oktbr. Anbefalinger og Lønfordring bedes tilsendt (1147)
H. Chr. Hansen,
Lørslev Brugsf. pr. Lørslev St.

En yngre Kommis eller ældre Lærling,

tro og paalidelig, med god Ordenssans, kan fra 1. Novbr. faa Plads i Egebjerg Brugsforening pr. Vinderup. Lønfordring bedes opgivet. Ingen Foderstoffer.
(1163) Chr. Jensen.

Handelslærling.

En flink og paalidelig ung Mand, som har Lyst til og Anlæg for Handel, kan faa Plads fra 1. Novbr.
(1140) Uddeler Carl Gammelgaard,
Stauning Brugsf. pr. Skjern.

Ekspeditrice.

En flink og dygtig Ekspeditrice kan faa Plads til 1. Oktober i Kværkeby Brugsforening pr. Kværkeby St. Anbefalinger og Lønfordring bedes tilsendt
(1156) Chr. Pedersen.

Ekspeditrice.

En dygtig og paalidelig, ikke for ung Ekspeditrice, vant til Regnskab, Orden og alt forefaldende Arbejde i en Brugsforening, og som tildels paa egen Haand kan passe Butiken, kan til 1. Novbr. faa Plads i Nørreby Brugsforening pr. Bogense. En, som er villig til at hjælpe lidt til i Huset, foretrækkes. Anbefalinger og Lønfordring bedes tilsendt
(1199) J. P. Hansen.

Ekspeditrice,

tro og dygtig, kan faa Plads til 1. Novbr. i Hundslev Brugsforening pr. Kølstrup.
(1190) R. N. Rasmussen.

Ekspeditrice.

En dygtig og paalidelig Pige med god Ordenssans kan faa Plads i Farsø Brugsforening pr. Farsø til 1. Oktbr. (1204)
Valdemar Kjær.

Ekspeditrice.

En dygtig og paalidelig Pige kan faa Plads fra 1. Oktober eller November. Anbefalinger og Lønfordring bedes tilsendt
(1193) P. C. Andersen,
Vellev Brugsf. pr. Ulstrup.

En dygtig og paalidelig

Ekspeditrice,

som er godt kendt med Manufaktur, kan faa Plads 1. Oktober i Brugsforeningen „Fremtiden“ ved Nørre Aaby St. Henvendelse med Lønfordring og Anbefalinger til
(1159) Uddeler L. Hansen,
f. T. Skovby Brugsf. pr. Kassemose.

Ekspeditrice.

En yngre Pige kan faa Plads til 1. Novbr. Omsætningen her er ca. 200,000 Kr. i Butiksvarer. Anbefaling og Lønfordring bedes tilsendt (1121)
Chr. Holm,
Herslev Brugsf. pr. Fredericia.

Ekspeditricer.

To flinke og raske Piger kan faa Plads her fra 1. Novbr. Lønfordring og Anbefalinger udbedes. (1124)
N. Larsen,
Skorringe Brugsf. pr. Ryde.

Ekspeditrice,

helst ikke under 19 Aar og lidt kendt med Manufaktur, kan fra 1. Oktbr. faa Plads i Tullebølle Brugsf. pr. Rudkøbing.
(1141) J. Nørby.

En flink og paalidelig

Ekspeditrice

kan faa Plads til 1. Novbr. i Velling Brugsforening pr. Bryrup. Anbefalinger og Lønfordring bedes tilsendt

(1119) Uddeler P. Hørlykke.

Ekspeditrice.

En dygtig Pige, som vil deltage i Ekspedition om Formiddagen og udføre Kontorarbejde om Eftermiddagen, kan faa Plads til 1. Novbr. i Mygdal Brugsforening pr. Hjørring. Anbefaling og Lønfordring bedes tilsendt (1130)

Em. Nielsen.

Ekspeditrice.

En dygtig og paalidelig Ekspeditrice kan til 1. Novbr. faa Plads i Nr. Lyndelse Brugsforening pr. Aarslev, Fyn.

(1139) M. Andersen.

Ekspeditrice.

En flink og dygtig Pige i 20-erne med Ordenssans for Manufaktur og vant til alt forefaldende Arbejde i Brugsforening kan til 1. Novbr. faa Plads i Aale Brugsforening pr. Aale. Omsætningen sidste Aar 300,000 Kr. Ingen Foderstoffer. Mulige Tilbud med Kopi af Anbefalinger bedes tilsendt (1142)

Uddeler Chr. Schousbøll.

En Ekspeditrice,

ikke for ung, kan faa Plads her til 1. Novbr. Anbefaling og Lønfordring bedes sendt til

(1210) Uddeler P. Hansen,
Landet Brugsf. pr. Svendborg.

Ekspeditrice.

Til November eller før søges en absolut dygtig Ekspeditrice til en middelstor Brugs- [illegible] nær Aarhus. Tilbud med udførlige Oplysninger tilsendes Andelsbladet, Aarhu[s] i [B]illet mrkt. 1209.

Ekspeditrice.

En kvik, flink og dygtig Dame, som har været i Brugsforening i 1—2 Aar, kan faa Plads til 1. Oktober eller 1. Novbr. i Aalestrup og Omegns Brugsf., Aalestrup. Vedkommende maa være godt kendt med Manufaktur og i Besiddelse af god Ordenssans. Anbefaling og Lønfordring bedes tilsendt

(1208) P. Bech, Uddeler.

En ung Pige,

som regner og skriver godt og vil hjælpe til saavel i Butiken som i Huset, kan faa Plads i Boeslum Brugsforening pr. Ebeltoft til 1. Novbr. Henvendelse med Lønfordring til

(1184) Uddeler M. J. Brøgger.

Husbestyrerinde.

Som saadan kan en flink, helst ældre Pige faa en let Plads i Sebbersund Brugsforening pr. Sebbersund til 1. Oktober. En, som lejlighedsvis vil hjælpe lidt til i Butiken, vil blive foretrukken. Anbefalinger samt Lønfordring bedes tilsendt snarest.

(1203) Chr. Mark.

Pige.

En flink, omgængelig Pige til indvendig Gerning kan faa Plads fra 1. Oktober eller Novbr. (1176)

Kirstine Lauridsen,
Skaade Brugsf. pr. Aarhus.

En flink og paalidelig Pige

til Hjælp ved Ekspedition, og som er villig til at hjælpe lidt til i Huset, kan faa Plads til 1. Novbr. i Hovby Brugsforening pr. Fakse. (1206)

C. Albrechtsen, Uddeler.

Husbestyrerinde.

En dygtig, lidt ældre Pige kan faa Plads som Husbestyrerinde i en Brugsforening i Horsens Opland til 1. Novbr. En, der lejlighedsvis vil hjælpe lidt til i Butiken, foretrækkes.

NB. Samme Tid og Sted kan

en Dreng

antages i Lære.

Billet mrkt. 1186 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Pakhuskarl.

Som saadan kan en yngre, dygtig og paalidelig Mand faa Plads i Mejlby Brugsf. pr. Arden til 1. Okt. Anbefalinger og Lønfordring bedes tilsendt

(1179) J. Petersen,
Næsby Brugsf. pr. Løgstør.

Plads søges.

Kontrolassistent.

Plads som Kontrolassistent søges fra 1. November. Uddannet paa Ladelund i April [Maa]ned 1921. (1110)

J. Vogt,
Knudsgaard, Bramminge.

En ældre Kommis

(oplært i Brugsforening) søger Arbejde ved hvad som helst 1. Septbr. eller senere. Mulige Tilbud med Opgivelse af Løn bedes sendt til Andelsbladet, Aarhus, i Billet mrkt. 1097.

To Kommis'er

søger Plads til 1. Oktbr. 8 og 5 Aar ved Faget. Tilbud med Opgivelse af Løn bedes sendt i Billet mrkt. 1078 til Andelsbladet, Aarhus.

Kommis

søger Arbejde ved hvad som helst straks eller senere. Fine Anbefalinger. Alle Tilbud vil blive besvaret. Billet mrkt. 1126 modtager Andelsbladet, Aarhus.

En ung Pige,

16 Aar, søger Plads i en Brugsforening paa Fyn for at uddannes som Ekspeditrice. Hun er villig til ogsaa at hjælpe til i Husholdningen. (1160)

Else Jørgensen,
Adrs.: Lars Jørgensen,
Skovby pr. Kassemose.

Tlf. Bogense 12 kan benyttes.

Kommis,

21 Aar gl., 7 Aar ved Faget, søger Plads til 1. Oktober eller senere. Gode Anbefalinger haves.

(1134) Kommis H. Larsen, Staby pr. Ulfborg.

En ung Kommis,

5 Aar ved Faget, søger Plads til 1. Oktober. Fineste Referencer haves. Tilbud med Opgivelse af Løn bedes sendt i Billet mrkt. 1150 til Andelsbladet, Aarhus.

500 Kroner

betaler jeg til den, der skaffer mig Livsstilling som Uddeler i en godtgaaende Brugsforening, helst hvor jeg kan være en eller to Maaneder som Kommis for at indarbejde mig i Forholdene. Tilbud bedes sendt i Billet mrkt. 1195 til Andelsbladet, Aarhus.

Kolonialkommis,

hurtig og sikker Ekspedient, søger Plads til 1. Oktober eller senere i en Brugsforening eller Købmandshandel. Har gode Anbefalinger fra tidligere Pladser. Tilbud med Opgivelse af Løn bedes sendt til

(1197) Kommis Sørensen, Hus 35, Særdborg, Lundby Sj.

Plads søges.

Som 1. Mand eller Vikar søges Plads til 1. Novbr. af 1. Kl.s Kommis. 7 Aar ved en gros, 8 Aar i Brugsforening. Er sidst i Tyverne. Kendt med alt til Brugsforeninger henhørende. Mulige Tilbud med Opgivelse af Løn pr. Maaned bedes tilsendt Andelsbladet, Aarhus, i Billet mrkt. 1196.

Kommis.

Som saadan søges Plads til 1. Novbr. Er 20 Aar gl. og har været 4 Aar ved Faget. Fineste Anbefalinger haves. Mulige Tilbud med Opgivelse af Løn bedes tilsendt Andelsbladet, Aarhus, i Billet mrkt. 1189.

Plads søges.

En 24-aarig Kommis ønsker gerne Plads som Uddeler i en Brugsforening eller i Mangel deraf som 1. Mand i en større bl. Forretning. Fineste Anbefalinger haves. Tilbud bedes indsendt til Andelsbladet, Aarhus, i Billet mrkt. 1173.

Kolonialkommis,

23 Aar, 8 Aar ved Faget, med Afgangseksamen fra „Den jydske Handelshøjskole"s etaarige, faglige Dagkursus, de sidste Par Aar haft Plads som Kontorist, søger Plads som 1. Mand i en større Brugsforening i Købstad eller Stationsby for at sætte sig fuldstændig ind i en saadans Ledelse, da han senere ønsker Uddelerplads. Prima Anbefalinger haves fra tidligere Pladser. Eventuelle Tilbud med Gageopgivelse modtager Andelsbladet, Aarhus, i Billet mrkt. 1166.

En ung Kommis

søger Plads straks. Gode Anbefalinger haves. Billet mrkt. 1167 bedes tilsendt Andelsbladet, Aarhus.

Her er Manden,

som vil udføre et godt Arbejde for en rimelig Løn. Fineste Anbefalinger haves. Sidste Plads ca. 1½ Aar. Ledig paa Grund af Forretningsafstaaelse. Mulige Tilbud med Opgivelse af Løn samt Tiltrædelses-Dato bedes sendt til

(1202) Kommis E. Stengaard, Tobøl pr. Holsted.

Medhjælper.

Undertegnede søger Plads i en Brugsforening til 1. Novbr. for at uddannes som Uddeler. Jeg er 25 Aar og har været Kontrolassistent i 4 Aar, hvorfra fineste Anbefalinger haves. Mulige Tilbud med Opgivelse af Løn bedes tilsendt (1183)

Kontrolassistent Svane Nielsen, Todbjerg pr. Hjortshoj St.

Medhjælper.

Som saadan søger jeg Plads til 1. Oktober eller 1. Novbr. Er 22 Aar, har været ved Faget ca. 1 Aar, hvorfra god Anbefaling haves. Mulige Tilbud bedes sendt til

(1125) K. Jensen, Jeksen Brugsf. pr. Stilling.

Pakhuskarl og Kommis.

Paa Grund af, at jeg fratræder Pladsen her, søges til 15. Septbr. eller senere Plads til to velanbefalede, paalidelige Folk, henholdsvis 28 og 24 Aar. De har begge været hos mig i ca. 1 Aar, og jeg kan anbefale dem som solide og dygtige Mennesker. Mulige Tilbud med Opgivelse af Løn bedes tilsendt

(1153) Uddeler Th. Jensen, Brugsf., Aalestrup St.

Plads søges

til min Medhjælper 1. November. 2 Aar ved Faget, 17 Aar gl. Nærmere Oplysninger ved Uddeler S. T. Sørensen,

(1135) Egens Brugsf. pr. Rønde.

NB. Pladsen ønskes helst i et troende Hjem.

En merkantilt uddannet Mand i Trediverne, perfekt i dobbelt Bogholderi, fleraarig Uddeler og i de senere Aar Fuldmægtig i en større Grossistvirksomhed, søger Stilling i Løbet af Efteraaret eller til senere Tiltrædelse ved Andelsforetagende en gros eller lign. større Virksomhed. Mulige Tilbud bedes tilsendt Andelsbladet, Aarhus, i Billet mrkt. 1145.

Lager- eller Pakhuskarl.

Som saadan søges Plads til 1. Novbr. Eventuelle Tilbud med Opgivelse af Forhold og Løn sendes til (1198)

Søren Overgaard, Bukkerup Brugsf. pr. Glamsbjerg.

Handelslærling.

En opvakt Dreng, 14 Aar gammel, fra et godt Hjem i København, ønskes fra ca. 5. Oktbr. anbragt i Handelslære i en større blandet Forretning i Provinsen. Man henvende sig skriftlig til C. M. Jensen, L. Søndervoldstræde 24, Kbhvn. C., inden d. 25. Septbr. d. A. (1165)

Kolonial-Forbundter

med 1 Aar tilbage af Læretiden ønsker Plads fra 1. Oktbr. Henvendelse til Købmand N. M. Nielsen, Stenum, Brønderslev, der anbefaler den Søgende. (1181)

Uddelerlære

ønskes til en velanbefalet og velbegavet Dreng, 15 Aar gl., fra 1. Novbr. d. A. Henvendelse snarest til

Plejeforstander Nic. Bojsen,
(1136) Fredenslyst pr. Tvingstrup St.

Lærling.

Et ungt Menneske, 15 Aar, søger fra 1. Okt. eller Novbr. Plads i en velledet Brugsforening, helst i Vendsyssel. Tilbud bedes tilsendt (1077)

Uddeler H. Iversen,
Skallerup pr. Sønderlev.

Et ungt Menneske

med gode Skolekundskaber søger Plads i en velledet Brugsforening fra første Novbr. Tilbud bedes tilsendt

(1207) Gaardejer Chr. Andersen,
Granly, Hejring pr. Hobro.

Lærling.

Til 1. Novbr. søges Plads til et ungt Menneske, 14 Aar gl., i en velledet Brugsforening. Henvendelse til

(1212) Jens Bach,
Thisted pr. Viborg.

Lærling.

Plads søges til en Lærling fra 1. Oktbr. Ca. 17 Aar gl., har været ved Faget i 2½ Aar. Eventuelle Tilbud bedes sendt til

(1194) Uddeler Karsten Nielsen,
Øse Brugsf. pr. Nordenskov.

Lærling.

Et ungt Menneske, 14 Aar, søger fra 1. Novbr. Plads i en Brugsforening, helst i Randers Amt. Henvendelse til

(1158) Uddeler Chr. Nørgaard,
Raaby Brugsf., Dalbyover St.

En rask, kraftig bygget Karl,

21 Aar, med gode Skolekundskaber og udmærkede Anbefalinger ønsker Handelsuddannelse i en Brugsforening fra 1. Novbr. d. A.

Jens Sørensen Jensen,
(1211) Korsbogaard, Egaa, Hjortshøj St.

Ekspeditrice.

Som saadan søges Plads af en Pige, 20 Aar gl., der har været her et Aar og anbefales paa det Bedste. (1185)

Uddeler M. J. Brøgger,
Boeslum Brugsf. pr. Ebeltoft.

Plads søges

til 1. Novbr. ved indvendig Gerning, eventuelt som Husbestyrerinde eller som Medhjælp i Forretning, enten i Nordjylland eller paa Sjælland. Har været 2 Aar i Forretning, hvorfra Anbefaling haves.

(1177) Esther Mouritsen,
Adrs. Gdr. P. Eriksen,
Vindblæs St.

Ekspeditrice

søger Plads i en Brugsforening eller lignende. Har været ved Handelen i 4 Aar. Billet mrkt. 1170 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Ekspeditrice.

En ung Pige, som har været i Brugsforening i ca. 1½ Aar, søger Plads, helst i en Brugsforening, til videre Uddannelse. Billet mrkt. 1169 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Ekspeditrice.

En ung Pige, som har været i Kolonialforretning i 3 Aar, søger Plads til 1. Novbr. Nærmere Oplysning ved at indsende Billet mrkt. 1175 til Andelsbladet, Aarhus.

En Pige,

kendt med Ekspedition, søger Plads straks eller senere. Gode Anbefalinger haves. Billet mrkt. 1188 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Omflytnings-Porto.

Opmærksomheden henledes paa, at naar Eksemplarer af Andelsbladet ønskes omflyttet fra en Adressat til en anden udenfor de normale Kvartalsskifter ($^{27}/_{12}$, $^{27}/_{3}$, $^{27}/_{6}$ og $^{27}/_{9}$), vil Omflytningen kun blive foretaget, naar der til Dækning af Omkostningerne herved medsendes 20 Øre i Frimærker for hvert Eksemplar, som ønskes omflyttet.

Til vore Annoncører.

Naar man vil kunne gøre sikker Regning paa at faa en Annonce optaget i Andelsbladets først udgaaende Nummer, maa Annoncen være os i Hænde senest om Tirsdagen.

Afbestillinger og eventuelle Rettelser maa være os i Hænde senest Onsdag Morgen.

Til vore Indsendere.

Vi finder Anledning til at gøre opmærksom paa, at Artikler, der ønskes optaget i Andelsbladets først udgaaende Nummer, maa afsendes saaledes, at de kan være os i Hænde senest Tirsdag Morgen. Senere indløbne Manuskripter maa som Regel henlægges til det næstfølgende Nummer.

Den danske Andelsbank

A. m. b. A.

Balance pr. ultimo August 1921.

Aktiver.		Kr.	Øre
Kassen		2,923,735	70
Udlaan		31,443,503	68
Kasse-Kredit		73,790,066	62
Danske Veksler		24,561,555	59
Aktier og Obligationer		16,841,905	37
Fremmed Mønt		66,599	16
Udenlandske Banker og fremmed Valuta		3,947,976	07
Bankens Ejendomme		7,539,881	71
Konto-Kurant		28,236,957	99
	Kr.	189,352,181	89

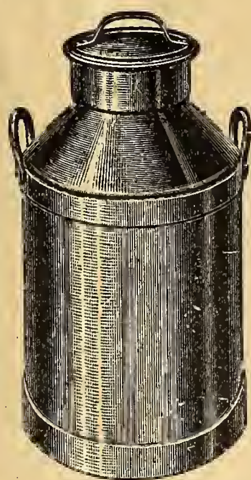
Passiver.		Kr.	Øre
Andelskapital		14,712,600	00
Reservefond		2,000,000	00
Folio		14,828,235	11
Check-Konto		18,808,754	02
Indlaan paa Opsigelse		103,627,541	00
Prioriteter i Bankens Ejendomme		2,699,457	83
Konto-Kurant		32,675,593	93
(1201)	Kr.	189,352,181	89

Andelsbladet.

Enhver interesseret Andelsmand, der ønsker at følge med paa Andelsbevægelsens forskellige Omraader i Ind- og Udland, bør holde Andelsbladet.

Foruden Artikler, Referater og Meddelelser vedrørende Andelsbevægelsen bringer Bladet talrige Artikler om Husdyrbrug, Planteavl og andre Emner af særlig Interesse for Landmænd.

Andelsbladet bestilles overalt hos Postvæsenet (Postkontorer, Brevsamlingssteder eller hos Landpostbudene). Pris 2,50 Kr. Kvartalet, Postpenge indbefattet,

„PERFECT".

Kun det bedste

er i Stand til at hævde sig under alle Forhold. Selv de mest fristende Godtkøbs-Tilbud har ikke formaaet at rokke Forbrugernes Tillid til, at det betaler sig bedst at købe vore

„PERFECT" og „REFORM"

Mælketransportspande,

fordi disse er fremstillede af det bedste Materiale efter den Metode, som alle anerkender for at være den mest fuldkomne, og af en Fabrik, der er kendt til de fjerneste Egne i Verden for sine Varers overlegne Kvalitet.

Aktieselskabet

Frederiksberg Metalvarefabrik,

Nitivej 10, København F.

Telefoner 2326-2366. Telegr.-Adr : ›SEAMLESS‹.

De forenede Bogtrykkerier, Aarhus.

Andelsbladet.

Fællesorgan for danske Andelsforetagender.

Nr. 37. | Fredag den 16. September. | 1921.

William Maxwell.

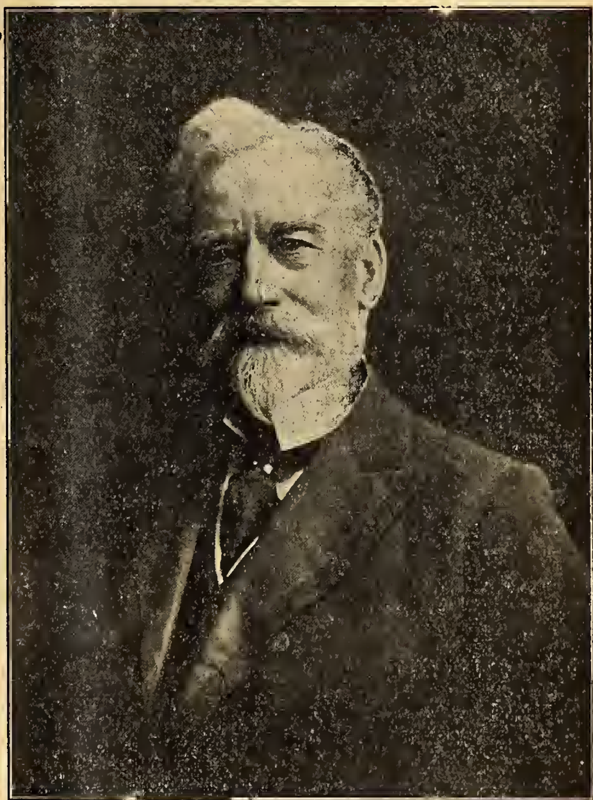
Hans Liv og Gerning.

Da den internationale Andelskongres i Slutningen af August Maaned traadte sammen i Basel, vakte det stor Beklagelse, da det meddeltes, at den ledende Præsident, Sir William Maxwell, paa Grund af Svagelighed ikke kunde overvære Kongressen. Allerede ved Det internationale Andelsforbunds Hovedbestyrelsesmøde i Génève i April 1920 meddelte Sir William Maxwell, som siden 1907 har været Forbundets Præsident, at han paa Grund af sin høje Alder og sit noget vaklende Helbred havde til Hensigt fra og med Kongressen at trække sig tilbage fra Forbundets Arbejde. Med Maxwells Tilbagetræden fra Præsidentværdigheden har en lang og usædvanlig æreful
d Gerning i Andelsbevægelsens Tjeneste fundet sin Afslutning.

I denne Anledning har Redaktør Axel Gjöres i den svenske Andelsbevægelses Organ, „Kooperatören“, givet en Oversigt over Maxwells Livsgerning, hvoraf vi tillader os at gøre nogle Uddrag.

William Maxwell fødtes i Aaret 1841 i Glasgow og fylder saaledes i Aar 80 Aar. Hans Forældre var fattige, og i sit 14. Aar kom den unge Maxwell i Malerlære. Efter at have afsluttet sin Uddannelse i Edinburg begav han sig paa Svendevandring og gennemrejste i Løbet af nogle Aar England og Irland, indtil han for nogen Tid slog sig ned i London. Stærkt interesseret for kunstneriske og almene kulturelle Spørgsmaal, som han var, fik han stort Udbytte af Hovedstadens rige Muligheder for Personlighedsudvikling. Da han i første Halvdel af 1860'erne var vendt tilbage til Edinburg, begyndte han at tage livlig Del i den kooperative Virksomhed og droges stærkere og stærkere ind i denne, hvorigennem han paa Grund af den store Interesse, han lagde for Dagen, og sin enestaaende Dygtighed førtes fra den ene vigtige Post til den anden.

Hans Interesse for den kooperative Bevægelse gik dog adskilligt længere tilbage i Tiden. I den Tale, han holdt i Aaret 1905 ved sit 25 Aars Jubilæum som Præsident for den skotske Fællesforening, fortalte han, hvorledes og hvornaar han først fik Interesse for den kooperative Bevægelse.

Han meddelte herom følgende:

„I Aaret 1854 eller dér omkring var to fattige Læredrenge Elever i Glasgow's Kunstskole og deltog i dens Aftenundervisning, efter at de havde afsluttet deres Dagsarbejde. De tilhørte samtidig en litterær Diskussionsklub, og et af de Emner, som debatteredes i denne, var det kooperative Forsøg i Rochdale i Aaret 1844. Meningerne var delte. Emnet var nyt, og de forstod maaske ikke særligt meget af, hvad de talte om. Men begge Drengene stod paa Kooperationens Side. Hvorvidt de besejrede deres Modstandere eller ikke, husker jeg ikke, men hvad jeg husker er dette,

at Emnet gav dem begge en hel ny Tankeretning. De førte indbyrdes lange Diskussioner om Sagen. Den produktive Side af Bevægelsen tiltalte deres Fantasi mere end Fordelingsopgaven, og de drømte om den Tid, da de arbejdende Klasser kunde lede Landets Industri uden Arbejdsgivernes Hjælp, naar de blot vilde blive i Stand til at skabe den fornødne Kapital; og i deres Drømme udmalede de sig et „Shieldhall‟ (den skotske Fællesforenings store industrielle Kompleks i Govan udenfor Glasgow). Deres Veje gik i lang Tid i hver sin Retning — en af dem kom til Edinburg, medens den anden forblev i Glasgow. Alligevel maa disse tidlige Debatter have gjort et dybt Indtryk paa dem, thi begge Drengene droges mod det samme Centrum. De blev begge Præsidenter i den skotske Fællesforening". — Den ene af disse Drenge hed Andrew Boa, den tredie i Rækken af Fællesforeningens Præsidenter — den anden var William Maxwell.

Denne lille Historie viser, at Maxwell allerede i en meget ung Alder gav sig af med den kooperative Tanke, omend maaske i en uklar Form, og at han med et ungt og rigt Sinds Styrke havde set hen til den som en social Lykkedrøm og som et Evangelium for de fattige og undertrykte. Det var ogsaa den Drøm, der blev Ledestjernen i hans Liv, og som fik ham til at opgive de Tanker om en Fremtid som Kunstner, der paa denne Tid fristede ham stærkt.

Som foran nævnt var det i Edinburg, han søgte ind i praktisk Arbejde for den kooperative Bevægelse. 23 Aar gammel valgtes han til Medlem af Styrelsen for den berømte Edinburg-Forening, St. Cuthbert's Association. At være Medlem af Styrelsen for en engelsk Brugsforening er ingen Sinecure; det stiller tværtimod meget store Krav til sin Mand, tager alle hans Kræfter og lægger Beslag paa al hans ledige Tid. Han maa paa nært Hold følge Forvaltningen af den ofte vidtforgrenede Virksomhed, og han maa desuden anvende en stor Del af sin Tid til at deltage i helt eller halvt offentlige Møder og i Forhold til sin Veltalenheds Omfang deltage i Agitationen. Der kan vel være delte Meninger om Hensigtsmæssigheden af en Organisation, som paa denne Maade drager det enkelte Styrelsesmedlem ind i et travlt, praktisk Forvaltningsarbejde. Men én Ting er sikkert, at denne Arbejdsmetode virker stærkt opdragende. Det er vistnok ogsaa hævet over enhver Tvivl, at den har ført flere virkelig betydende Lederkræfter ind i den engelske Andelsbevægelse, og at denne paa Grund af, at Personer fra de almindelige Medlemmers Kreds saaledes har kunnet stige op til de højeste og mest fordringsfulde Poster indenfor Andelsbevægelsen, har kunnet bevare et stærkt Islet af Idealisme.

For Maxwell blev Medlemsskabet af Styrelsen i Edinburg-Foreningen af afgørende Betydning. Her blev han nøje kendt med de Realiteter, Andelsbevægelsen i sin Udvikling maatte bygge paa og tage Hensyn til, og her havde han ogsaa rig Lejlighed til ved utallige Agitationsmøder at udvikle sin Veltalenhed. I Aaret 1880 valgtes han til Medlem af Styrelsen for den skotske Fællesforening, og allerede samme Aar valgtes han til Præsident for denne, en Post, som han beklædte indtil 1908, da han trak sig tilbage. I hele dette 28-aarige Tidsrum er Maxwells Historie saa stærkt sammenknyttet med Fællesforeningens, at man ikke kan drage nogen Grænse mellem dem. Han lever for og i sin Gerning, de to er ét. Lykkelig er tilvisse den Mand, om hvem dette kan siges, men er det ikke saaledes, at Gerningen undertiden kan lade Manden træde i Baggrunden eller i hvert Fald det dybest personlige hos ham?

Dette har utvivlsomt ogsaa til en vis Grad været Sir William Maxwells Skæbne. Fællesforeningens Virksomhed er blevet udvidet fra Aar til Aar, Omsætningen forøget, den ene Fabrik efter den anden er blevet bygget op, Angreb fra Modstanderne er blevet tilbagevist, og i alt dette har en Uendelighed af Kræfter medvirket. Man maa ikke undre sig over, at den enkelte Mand, der mere end nogen anden har baaret Ansvaret i saavel gode som onde Dage, ikke gør sig gældende i hvert synligt Resultat. Men Lederen med Overblikket og Inspirationen har dog hele Tiden været til-

stede i Centrum, og det er dog trods alt noget af hans Personlighed, som virkeliggøres i den voksende Bevægelse, dens Liv og dens ydre Fremgang.

Da den skotske Fællesforening skulde begynde paa egen Produktion, foreslog Maxwell, at man skulde starte en Konfektionsvirksomhed. Thomas Hood havde med sin „Skjortens Sang“ vakt den offentlige Mening til Medfølelse med de umenneskelige Forhold, hvorunder Syerskerne arbejdede og levede; men praktiske Foranstaltninger af Betydning, som var egnede til at forbedre Forholdene, var ikke blevet foretagne. Syerskearbejde betragtedes endnu ved 1880'ernes Begyndelse som det lavest-staaende, og nu mente Maxwell, at man netop derfor skulde gøre Begyndelsen med en Syvirksomhed. I denne skulde Syerskerne kunne arbejde under bedre hygiejniske Forhold og for bedre Lønninger. Forslaget mødtes af nogen Mistro fra de øvrige Medlemmer af Fællesforeningens Styrelse, da man frygtede for, at dets Virkeliggørelse skulde indeholde et skæbnesvangert økonomisk Misgreb; men Maxwell drev med sin stærke Vilje Planen igennem, og de indvundne Erfaringer viste, at det var muligt at tilvirke Konfektionsartikler under menneskeværdige Forhold og at sælge Varerne i Konkurrence med de Foretagender, der var baseret paa „Udsvednings“-Systemet. Begivenheden staar i den nøjeste Samklang med den Opfattelse af Andelsbevægelsen, Maxwell havde fra sin tidligste Ungdom, og den afgiver ogsaa en Prøve paa hans Karakters Styrke.

Omkring Midten af 1880'erne stod man overfor et nyt Problem. Fællesforeningen havde fortsat sin Vækst, og nye Produktionsanlæg havde set Dagens Lys, men disse var anlagt paa en ret tilfældig Maade efter de Omstændigheder, der havde gjort sig gældende, da de forskellige Foretagender skulde startes. En Del af disse Foretagender var allerede for smaa, og der var i flere Tilfælde knapt med Plads for nødvendige Udvidelser. Maxwell foreslog da i 1884, at man for at komme ud over disse Vanskeligheder og muliggøre Koncentration og Ensartethed i Industriens Ledelse skulde indkøbe en ny Fabriksgrund og til den henlægge saavel nuværende som fremtidige Produktionsforetagender. Forslaget var under Hensyn til Fællesforeningens daværende Forhold uhørt dristigt og mødte ogsaa hæftig Modstand indenfor Styrelsen. Men Maxwell sejrede ogsaa her, og i 1887 toges de første Spadestik ved Shieldhall, hvor Fællesforeningen siden har skabt en hel ny Industriby omfattende omkring 25 forskellige Anlæg.

Erfaringerne har ogsaa i dette Tilfælde godtgjort Rigtigheden af Maxwells Forslag og vist, at Shieldhall-Planens Ophavsmand var mere fremsynet og vidtskuende end nogen anden i Fællesforeningens Ledelse paa dette Tidspunkt.

Men Maxwell har ikke alene været den overlegne Leder af Fællesforeningens økonomiske Virksomhed; han har ogsaa været Agitator som faa. Det paastaas, at han i sin bedste Tid var den engelske Andelsbevægelses mest indflydelsesrige Taler, og han har uden Hensyn til sin egen Bekvemmelighed maattet gøre Brug af sin oratoriske Begavelse.

I Aaret 1901 valgtes Maxwell til Medlem af Det internationale Andelsforbunds Hovedbestyrelse, og han har i over 10 Aar været Forbundets Præsident, en Post, for hvilken han havde mange personlige Forudsætninger, og hvortil han passede ikke mindst paa Grund af den af alle anerkendte Stilling, han indtog indenfor Andelsbevægelsen i Storbritannien. Hans gennem mange Rejser erhvervede Fortrolighed med andre Landes Folk og Forhold gav ham et aabent Blik for de mellemfolkelige Spørgsmaal. Ved den internationale Andelskongres i Glasgow i 1913 var Maxwell en af Hovedtalerne i den Diskussion, som gik forud for Vedtagelsen af den internationale Andelsbevægelses Fredsresolution. Under hele Krigen havde han ogsaa et aabent Blik for Nødvendigheden af en fortsat god Forstaaelse mellem Andelsfolk i alle Lande, og paa Grund af en Udtalelse i denne Retning ved den engelske Andelskongres i 1916 blev han udsat for et fanatisk Angreb fra det nationalistiske Blad „Morning Post“. Maxwell høstede dog den Glæde at indkassere en officiel Aner-

kendelse af sit Arbejde, da han i 1919 optoges i Adelsstanden i sin Egenskab af Præsident for Det internationale Andelsforbund.

Sir William Maxwell har tidligere udgivet en Bog om den skotske Andelsbevægelses Historie og desuden skildret Edinburg-Foreningens Virksomhed i dens første halve Aarhundrede. Nu anvender han sin Tid til Forfatterskab i forskellige Retninger og til at male.

Efter en lang, arbejdsfyldt, opofrende og sjældent frugtbringende Gerning indenfor Andelsbevægelsen har han mere end de fleste andre fortjent at nyde en fredfyldt Livsaften.

Nogle Bemærkninger om Dommen i Kartoffelsagen.

Af Landsretssagfører Carl Torkild-Hansen

Den 30. f. M. blev der ved Østre Landsret afsagt en Dom, hvorved Dansk Kartoffeldyrkerforening blev frifundet for Tiden i en Sag, der var anlagt mod den til Betaling af et Restbeløb for nogle leverede Kartofler. Ved den af Københavns Byret i første Instans afsagte Dom var Dansk Kartoffeldyrkerforening derimod blevet dømt til at betale det af Kartoffeldyrkeren forlangte Beløb. Dette kunde give Anledning til at tro, at der er en principiel Forskel mellem de af Landsretten og Byretten trufne Afgørelser, ligesom der ogsaa iøvrigt kunde opstaa Misforstaaelser angaaende disse Dommes Konsekvenser, hvorfor der her skal fremsættes nogle Bemærkninger om Dommens Rækkevidde.

Landsretsdommens Frifindelse begrundes med følgende Bemærkninger:

„Efter Dommens Afsigelse er Dansk Kartoffeldyrkerforening traadt i Likvidation efter endelig Beslutning paa en i Begyndelsen af August d. A. afholdt Generalforsamling. Da denne Beslutning maa være bindende for alle Foreningens Medlemmer, kan Gaardejer L. S. ikke faa sit Krav paa Betaling for leverede Kartofler opfyldt, forinden Likvidationen er tilendebragt, hvorved bemærkes, at Kravet ikke iøvrigt er bestridt under Sagen. Foreningen vil derfor være at frifinde for Tiden, medens Sagens Omkostninger for begge Retter vil kunne ophæves.“

Den indankede Byretsdom lyder saaledes:

„Den 3. Juli 1920 afsluttede Sagsøgeren en Kontrakt med Sagsøgte, hvorefter han forpligtede sig til at aflevere et vist Kvantum Kartofler til Foreningen, i hvilken han samtidig indmeldte sig som Medlem og undertegnede dens Vedtægter, som var ham bekendt. Efter Kontrakten skulde der for Kartoflerne betales en god Handelspris, der skulde fastsættes af Foreningen for hvert Medlem, og det udtales, at den foreløbige Afregning var netto kontant samt 30 Dage fra Leveringsdagen. I December Maaned leverede Sagsøgeren 28 Tdr. Kartofler. Medens de til Foreningen fra Medlemmerne hidtil leverede Kartofler var afregnede med en Pris af 13 Kr. pr. Td., begyndte Foreningen nu at sætte Afregningen til 5 Kr. pr. Td. Kartoflerne var bestemte til Eksport, hovedsagelig til Amerika, og Eksporten var mislykkedes. Det maa dog antages, at Foreningen, selv efter at Sagsøgeren havde leveret sine Kartofler, har afregnet med andre Avlere efter en Pris af 13 Kr. pr. Td. Da Sagsøgeren ikke var tilfreds med Afregningen og havde overgivet Sagen til sin Sagfører, tilskrev Foreningen Sagsøgeren den 5. Marts 21, hvori de udtrykkelig erklærede, at Sagsøgerens Tilgodehavende var ialt 294 Kr., nemlig 28 Tdr. a $10\frac{1}{2}$ Kr. ÷ a conto-Beløbet 140 Kr., altsaa 154 Kr. og at Grunden til, at Sagsøgeren ikke fik afregnet med mere end $10\frac{1}{2}$ Kr. pr. Td., var den, at Kartoflerne ved Omsorteringen havde vist sig at indeholde 23 pCt. Affald, og der kun var lovet 13 Kr. for Kartofler i fuldstændig eksportmæssig Stand. Da de Sagsøgte ikke betalte Sagsøgeren mere end a conto-Beløbene, har han under denne Sag paastaaet dem dømt til at betale sig Restbeløbet beregnet efter en Pris af 13 Kr. pr. Td.,

ialt 224 Kr. De Sagsøgte har paastaaet sig frifundne, idet de gør gældende, at Kartoffeldyrkerforeningen er et Andelsselskab, der er oprettet med det Formaal at søge Afsætning, hovedsagelig ved Eksport, af de af Medlemmerne dyrkede Kartofler, og at Eksporten var fuldkommen mislykket, og at Selskabet er insolvent, samt at Sagsøgeren som Andelsmedlem herefter intet Krav har paa Selskabet, der i Virkeligheden har udbetalt ham mere, end han efter Selskabets Stilling har Krav paa.

Hverken den oprettede Kontrakt eller Selskabets Love er helt klare, men det maa dog efter det foreliggende antages, at D. K. er et Andelsselskab, hvis Medlemmer ved Levering af Kartofler faar udbetalt et a conto-Beløb og har Krav paa Andel i Overskudet. Det udtales udtrykkelig i Lovene, at Medlemmerne for Foreningens Forpligtelser hæfter med et Beløb af indtil 50 Øre pr. hkg af det Kvantum Kartofler, han har tegnet til Levering i Regnskabsaaret. Som Andelshaver maatte Sagsøgeren vel herefter være bundet til at anerkende den Pris, Selskabet foreløbig udbetalte, men da Kartoffeldyrkerforeningen i sin forannævnte Skrivelse af 5. Marts 21 erklærede, at Sagsøgeren har Krav paa en a conto-Betaling af 10$^1/_2$ Kr., uden at de har kunnet anføre nogen antagelig Grund til, at Foreningen ikke skulde være bundet ved denne Erklæring, samt da de her under Sagen ikke har villet gøre nogen Indsigelse mod Kartoflernes Kontraktmæssighed, maa Sagsøgeren have Krav paa at faa Kartoflerne afregnede, som af ham paastaaet.

Da Selskabet ikke er gaaet fallit, og heller ikke er likvideret, og der heller ikke under Sagen foreligger nogen endelig Opgørelse af Selskabets Underskud, kan de Sagsøgte ikke hente nogen Indsigelse mod Sagsøgerens Paastand fra Sagsøgerens eventuelle Gældsansvar som Medlem af Foreningen.

Sagens Omkostninger findes de Sagsøgte at maatte betale Sagsøgeren med 60 Kr."

Det fremgaar af Landsretsdommen, at Proceduren for Landsretten kun har drejet sig om det ene Spørgsmaal, hvorvidt det, at Foreningen ifølge Generalforsamlingens Beslutning er traadt i Likvidation, skal bevirke, at et Medlem, der før Likvidationen har leveret Kartofler, skal vente med at faa Betaling herfor, til det ved endelig Opgørelse ses, hvor meget der tilkommer ham, hvilket Retten altsaa fandt, at han skulde, fordi Generalforsamlingens Beslutning om Likvidation maa binde alle Medlemmerne. Landsretten frifinder imidlertid kun „for Tiden", det vil sige, saa længe Likvidationen varer. Efter Likvidationens Tilendebringelse derimod staar den af Byretten trufne Afgørelse atter ved Magt, da de af Dansk Kartoffeldyrkerforening for Byretten fremsatte Indsigelser mod Størrelsen af Kartoffeldyrkerens Krav ikke var gentaget ved Landsretten. Dette faar dog ingen praktisk Betydning, da Likvidationen jo daarlig nok kan skaffe Dækning til Kreditorerne, langt mindre skaffe Overskud.

Byretsdommen, hvis Afgørelse nu ingen praktisk Betydning har for Kartoffelsagen, dømte D. K. til at betale Sagsøgeren samme Pris for hans Kartofler, som var betalt til andre Kartoffeldyrkere i December Maaned. Byretten kunde ikke frifinde med samme Begrundelse som Landsretten, da denne Dom er afsagt, inden Generalforsamlingen havde truffet Beslutning om Likvidation. Byrettens Afgørelse støttes imidlertid udelukkende paa Foreningens Løfte i Skrivelse af 5. Marts 1921. I denne Skrivelse tilsagde Foreningen ham ganske vist kun 10 Kr. 50 Øre pr. Td., men tilføjede, at Grunden til, at han ikke fik 13 Kr. pr. Td., kun var, at hans Kartofler ved Omsortering havde vist sig at indeholde 23 pCt. Affald. Her anerkendte Foreningen altsaa, at han havde Krav paa 13 Kr. pr. Td., hvis Kartoflerne havde været fejlfri. Naar imidlertid Foreningen efter at have modtaget Kartoflerne fremsætter Paastand om, at de er mangelfulde, maa den selv føre

Bevis for denne Paastands Rigtighed, og dette Bevis havde D. K. ikke præsteret under Sagen, idet Foreningen under Sagen overhovedet ikke rejste nogen Indsigelse mod Kartoflernes Kvalitet.

Byretsdommens Resultat giver altsaa ingen Vejledning for andre Tilfælde. Derimod findes der i Dommens Begrundelse en lille, meget interessant en passant Bemærkning, nemlig Sætningen: „Som Andelshaver maatte Sagsøgeren vel herefter være bundet til at anerkende den Pris, Selskabet foreløbig udbetaler“; dette viser, at det efter Byrettens Mening var uberettiget, at Kartoffeldyrkerne for nogle Maaneder siden nægtede at levere Kartofler, fordi den af Foreningen tilbudte à conto-Betaling af 5 Kr. pr. Td. ikke var nogen god Handelspris, hvilket der i Kontrakten var lovet dem. Det skal dog herved bemærkes, at det af Dommen fremgaar, at Foreningen, selv efter at Sagsøgeren havde leveret sine Kartofler, har afregnet med andre Medlemmer til en Pris af 13 Kr. pr. Td., og det er højst sandsynligt, at dette vilde have ført til, at Foreningen var blevet dømt til at afregne ogsaa med Sagsøgeren til en Pris af 13 Kr. pr. Td., selv om Skrivelsen af 5. Marts d. A. ikke havde foreligget, idet det jo er ganske selvindlysende, at Foreningen ikke maa behandle det ene Medlem bedre end det andet. Det vilde dog her være af væsentlig Betydning, om de Kartofler, der, efter at Sagsøgeren havde leveret sine Kartofler, er afregnet til en Pris af 13 Kr. pr. Td., ogsaa var leveret senere end Sagsøgerens. Som det af det ovenfor udviklede vil ses, indeholder disse Domme vel nogle Afgørelser, der kan have en Del Interesse i Fremtiden for andre Foreninger, men i Kartoffelsagens øvrige Mysterier har de ikke bragt nogen væsentlig Klaring.

Dommenes Betydning kan resummeres saaledes:

Byretsdommen fastslaar, at D. K. er et Andelsselskab, og at det — til Trods for, at god Handelspris ikke var opnaaet — var uberettiget af Medlemmerne at unddrage sig Leveringspligten. Dommen tager derved uhjælpelig Livet af den Snak, at Medlemmerne — i deres eget Selskab — skulde kunne gennemføre Kravet om, at de forlods var garanteret „god Handelspris“.

Landsretsdommen fastslaar endvidere, at Sagsøgeren som Medlem og Medejer af Selskabet naturligvis maa vente med Afregning, til Likvidationen er tilendebragt.

Svineavl.

Blandt de Ting, der i Øjeblikket har Landmændenes Bevaagenhed, indtager Svineavlen en Førsteplads. Den tørre Sommer har paa mange Egne bevirket, at Høsten er meget lille, og dette Forhold har jo en i høj Grad uheldig Indflydelse paa Budgettet for det kommende Aar. Det er derfor naturligt, ja nødvendigt for mange Landmænd mere end ellers at se sig om efter andre Kilder, der kan afgive en Fortjeneste, saa at man derved kan klare de allernødvendigste Udgifter, det være sig Skatter, Lønninger, Forrentning af laant Kapital, Familiens Underhold etc. Landmændene har jo ikke Pristal og faste Maanedsgager at hælde Hovedet til i vanskelige Tider. For at klare Skærene maa der her udvises Flid, Dygtighed og Indsigt, naar den Kapital, der haves til Raadighed, i mange Tilfælde til en høj Rente, skal frugtbargøres og skaffe den Fortjeneste frem, som er en Nødvendighed for Landmandens Eksistens.

Naar Svineavlen nu giver Landmanden en Chance, maa denne Chance jo

udnyttes paa bedste Maade. Der er ogsaa den heldige Omstændighed, at de fleste Landbrugere er godt hjemme i Avlen og har Forstand paa, hvordan den fremmes bedst. Men selv hos den, der anser sig for at være en kvalificeret Avler, kan der endnu gøres meget for at forbedre Avlsresultatet. Til Opnaaelse heraf er det heldigt at drøfte Spørgsmaalet og fremsætte gjorte Erfaringer, da der mulig herved kan fremkomme Oplysninger, som i nogen Maade kan have praktisk Værdi og være med til at tjene Avlens Fremme. Det efterfølgende skal i al Beskedenhed være et Forsøg herpaa.

Det er naturligt at dele Avlen i to Afsnit: 1) Produktionen af Smaagrise og 2) disses videre Udvikling som Fedesvin, indtil de er tjenlige til Slagtebænken.

Tillæget af Smaagrise og Grisesøernes Behandling.

Produktion af Smaagrise er en af de Indtægtsgrene, som for Tiden har Krav paa særlig Opmærksomhed. Det gælder ikke mindst for de mindre Landbrugs Vedkommende, hvor den Paapassenhed og Opsigt, der skal til, naar Avlen skal gøres stabil og rigtig lykkes, bedst præsteres. Slagtningerne af Fedesvin er jo nu omkring 30,000 Stkr. pr. Uge, saa det er et stort Behov, der skal dækkes, og Sandsynligheden er nok for, at Begæret efter Smaagrise vil holde sig, da „Fedningen“ mange Steder udvides. Blot Flæskepriserne holder sig nogenlunde — de har jo vist Tilbøjelighed til Nedgang i den allersidste Tid —, skal „Fedningen“ nok tage Fart.

Tillæget af Smaagrise har jo været en absolut god Forretning og er det fremdeles med de nuværende Priser paa Svin og Foder. I Teorien kan en Rentabilitetsberegning nemt opstilles, men da de forskellige Noteringer svinger ret hyppigt, og de forskellige Foderværters Dygtighed ogsaa i høj Grad har Indflydelse paa Produktionen, skal her kun udtales et Skøn over Fortjenesten ved at producere en 6 Ugers Gris. Den vil for Tiden sikkert i Gennèmsnit ligge omkring en Trediedel af Grisens Værdi.

Er der imidlertid noget Sted, hvor et saadant Skøn kan slaa til Siderne i den enkelte Bedrift, saa er det i denne Branche. Det værste er, at Slaget gerne hos Begyndere er tilbøjeligt til at være stærkest til den negative Side. Mange mislykkede Forsøg viser dette. Med denne Kendsgerning er dog ikke sagt, at Folk i saadant Tilfælde skal afholde sig fra at holde Grisesøer, tværtimod! Forholdet er jo det, at det i det væsentlige er Svineopdrætteren, der leder Slagets Gang. Den Indsigt og Forstaaelse, hvormed Opdrætteren fremmer Avlen, har i Længden en afgørende Indflydelse paa Resultatet. Naar jeg siger „i Længden“, er det, fordi Avlen i mange Tilfælde er et Taalmodighedsarbejde. Det nytter ikke at give op, selv om et Kuld Grise gaar til, eller det er Grisesoen, der dør. Selv om baade So og Grise gaar til en Gang — ja, endda en Gang imellem —, maa der fortsættes, hvis man da tror om sig selv, at det rigtige „Greb“ kan læres. Mange Svineavlere har her haft en streng Lære, men har ogsaa ved fortsat Udholdenhed tjent Knapper, høstet Fortjeneste.

Det er de Avlere, der til Stadighed

har »Tillæget« i Orden,

som i de særlig fede Aar tager Stikkene hjem. De har nemlig ogsaa de bedste Betingelser for at forcere Avlen, naar Tiden er gunstig, og de erhverver i Tidens Løb den Erfaring, hvormed de tildels undgaar de ovennævnte Tab og store Ærgrelser, som rammer de uerfarne Avlere.

Med Hensyn til

Svinestalden,

da er der mange forskellige Meninger om, hvorledes den bedst skal indrettes. En Grundregel er man dog enig om, nemlig at Opholdsrummet — Stien — skal være lun, lys og tør og med ikke for høje Skillerum. Det vil ogsaa være heldigt, om Grundfladen i Stien ligger ca. et Kvarter over Gulvet paa Gangen; derved undgaar man „Fodtrækken“, som selvfølgelig er værst paa Gangene, der som oftest har direkte Forbindelse med Yderdørene. Og naar Grundfladen i Stien ligger højere end Gulvet paa Gangene, kommer „Trækken“, naar den ikke overdrives, til at virke som en udmærket Ventilation. Det vil dernæst

være rigtigt at have to Kloakker, to Riste i hver Sti. Det er den bedste Forholdsregel at tage, naar man ønsker Lejet tørt, navnlig hos en Griseso. Anlæg af forhøjede Bræddelejer kan se meget godt ud og vilde ogsaa være det, naar So og Grise var kloge nok. Men et Svin — og ikke mindst en So, der ligger med Grise — skal i Reglen nok finde det laveste Sted i Stien til Leje. Det er dens Natur at dække sig. Man kan nok anvise Fruen W. C. ved Anbringelse af en Skovl Gødning, men en saadan Dressur nytter ikke altid, og vil man lægge Mærke til Søernes Liggeplads, saa er den oftest, hvor den ikke skal være — over Stiens eneste Kloak, hvor Urinen trods rigelig Strøelse nok skal holde Lejet vaadt. Man imødekommer sit eget Ønske og Svinets Natur, naar man, hvor der laves Forandringer, anlægger to Kloakker. Der skal da en forholdsvis ringe Mængde Strøelse — helst Hvedehalm — til for at have Stien i Orden.

Ved Anskaffelse af Grisesøer

skal man være kritisk. De bør være velbyggede, af roligt Temperament og helst have en fin Hud og et godt Pattesæt, hvilket tyder paa god Malkeevne. Mødrene til Søerne maa have været frugtbare og have født ensartede og levedygtige Børn. Det er af meget stor Betydning at have Søer, der føder deres Afkom godt. Og i saa Henseende er der stor Forskel. Selv om Fodringen kan bøde lidt paa dette Forhold, er det dog Ophavet, man skal dømme efter. Smaagrise af Søer med for lidt Mælk bliver for dyre i Produktionen; de er for langsomme i Væksten og taaler ingen Modgang.

Man skal, hvor det er gørligt, have to Søer til at fare ad Gangen. Det byder paa mange Fordele, saaledes naar de skal til Orne eller ved Fodringen — i mange Tilfælde kan de ogsaa gaa i samme Rum. Og Fordelen er ikke mindst ved Faringen, idet man da kan fordele Smaagrisene, saa man faar passende Læg.

Naar Søerne skal til Orne,

maa de være absolut tjenlige dertil og holdes til, naar Brunsten er stærkest. At en So, der ikke er rigtig ornegal, tvinges til Orne, er en absolut Uskik. Lige saa uheldigt er det at lade Ornen betjene en So to Gange, naar første Bedækning har været vellykket. Ved anden Bedækning kommer der tit en graalig Vædske fra Soen; den har været med Grise, og der bringes da kun Forstyrrelse ved anden Omgang. Dette gælder særlig, naar der er forholdsvis lang Tid mellem Akterne.

I Goldperioden

kan man til Søer, der er udvokset, fodre med et forholdsvis billigt og stort Kvantum Grovfoder. Dog skal man passe paa at fodre den magre So, naar Mælken er svunden væk, ret kraftigt i den første Tid. Den bliver da snarere ornegal og bliver mere modstandsdygtig overfor Sygdomme, der ellers kan tage Overhaand i denne Svækkelsestid, f. Eks. Skorpedannelse. Det betaler sig ogsaa at have sine Goldsøer i bedre Kondition, end Tilfældet i Almindelighed er. De skal være godt dækket.

Om Sommeren maa Søerne, saa vidt Vejret tillader det, have

Ophold i frisk Luft.

Her kan der mange Steder indføres Forbedringer ved at lave Svinefolde eller foretage Udvidelser af allerede bestaaende Folde, hvor der er Plads dertil.

Gode Læ- og Skyggeforhold er af stor Betydning. Er Jordbunden i Folden leret, maa der, hvis Folden da ikke er særlig stor, tilføres Grus, saa Bunden til Stadighed kan være tør. Adgang til et grundt Vandhul i en rigtig varm Periode er dog ingen Skade til. Men Vandsjap og Kulde er ellers en Uting for Dyrene.

Naar det er Sol og Sommer, skal Søerne hente sig Sundhed og Helse til at gaa Vinteren og Kulden i Møde med.

Fodringen før og efter Faring.

Op mod Faringen maa Søerne være om ikke helt fede, saa dog i udmærket Foderstand, for at de kan afsé noget af deres Fedt i Form af Mælk til de Smaa. Der regnes med, at en So med et godt Læg Grise skal give op mod 50 Pund Mælk pr. Dag i den Tid, der stilles størst Fordring til den, og

et saadant Kvantum kan jo ikke produceres alene af det Foder, Soen kan optage. Det siger derfor sig selv, at den maa have en Reserve at tage af.

Lige før Faringen maa man være opmærksom paa, om Soens Fordøjelse er i Orden. Lidt Glaubersalt i Foderet er gavnligt. Men den bedste Fremgangsmaade er, at man fortsætter med at give en Tilsætning af friskt Grøntfoder eller Rodfrugt. Det skal dog kun gives som en Dessert til Hovedfoderet.

Et Par Dage før og efter Faringen skal man ikke give Soen for stort et Foder, da den i saa Fald lettere bliver utilpas, hvilket kan have en uheldig Indflydelse paa Mælken, og er denne ikke sund og til Stede i nogenlunde rigelig Mængde, er Udsigterne for Smaagrisene ikke de bedste.

Er vi saa godt over de første 2—3 Dage, og So og Grise befinder sig vel, gælder det om, at Soen optager et saa stort Kvantum Foder, som den kan uden at overfodres. Den maa altid have ædt op, inden den gaar fra Truget. Af stor Vigtighed er det, at Fodertiderne overholdes præcis, og at Foderets Indhold er konstant fra Dag til Dag. Spisesedlen, der følges i de forskellige Svinehold, er ret forskellig. Det bedste Foder i Diegivningsperioden er dog absolut en Blanding af tør Havre- og Byggrut, hvoraf det første skal være Hovedfoderet. Majs, Hvedeklid og enkelte andre Foderemner kan maaske nok bruges. Saaledes hørte jeg en Mand forleden meddele, at hans So havde faaet ren Majs hele Tiden, medens Smaagrisene havde gaaet hos den, og det var gaaet godt. Men det maa dog nok ogsaa kaldes et „Svineheld“. Velmalet Havregrut er Nr. ét; det giver megen og sund Mælk. Nogle Svineavlere bruger at sætte Foderet i „Støb“, at syrne Foderet. Det er dog ikke almindeligt. Udmærket er det at give Soen Drikkelse af den skummede Mælk til det første Foder, efter at Mælken er kommen fra Mejeriet — den maa selvfølgelig ikke være altfor varm — og saa give Drikkelse af Svinetønden til de andre Fodertider. Om Vinteren betaler det sig at give Soen Foderet i lunken Tilstand. Den før omtalte Dessert maa stadig følge i meget lille Kvantum. Hvor der haves kogte Kartofler til Raadighed, kan disse jo indtage en ikke ringe Plads i Foderblandingen. Dog skal man prøve sig lidt frem hermed.

Diarrhoe hos Smaagrisene.

Det første, en erfaren Svineavler har at gøre, naar han kommer i Stalden, er at se efter, om der ikke findes lyse Pletter omkring ved Skillerummene. Thi i det Øjeblik, Smaagrisenes Visitkort faar den lyse Farve, og i Særdeleshed naar de bliver flydende, maa der straks gøres et Modtræk. Grisesoen maa paa Vand og ren Havregrut en Dagstid eller to, og de Smaa maa opvartes med friske Græstørv eller Trækul. Det første er en god daglig Kost om Sommeren, det sidste — Trækul eller Aske — om Vinteren. Hvis Vejret er godt, er en lille Udflugt i Folden for baade So og Grise et godt Middel.

I Reglen gaar en saadan Diarrhoe hos Smaagrisene snart over, og saa er der ingen væsentlig Skade sket. Men det kan ogsaa let gaa til den anden Side, hvis man ikke er paa sin Post, og bliver Historien først langvarig, kan den let blive ondartet. Et helt Læg kan da godt gaa til ved en saadan Omgang. Og bliver der Rester tilbage, bliver det gerne Vantrivninger, som er meget vanskelige at faa i Gang.

Det er en ikke ringe Kunst at fri Smaagrisene helt for denne Skærsild. Det giver jo ellers det bedste Resultat, naar det lykkes. Men Kunsten stiger, naar der bliver Tale om hurtig Redning for de Smaa, efter at de har faaet Snærten. I saadanne Tilfælde gælder det om, at Manden forstaar sin Haandtering; ellers melder sig det, man kalder Uheld og mislykkede Forsøg.

Smaagrisenes Fodring.

Stor Betydning har det at faa Smaagrisene tidligt til at æde. Har de først begyndt at optage fast Føde, er Faren for Diarrhoe og Vantrivsel ikke stor. Grisene maa selvfølgelig have et lille Rum ved Siden af Soen, hvor de kan have Liggeplads, og hvor deres Trug kan staa. Af Kærnefoder bekommer Hvede og Havre de Smaa bedst.

Det har dog tit sine Vanskeligheder at faa dem til at smage paa Retterne. Første Gang, de faar tildelt Foder, skal det være i Form af nogle faa Kærner, som skal ædes op, inden der kommes flere i Truget. Det kan gaa meget smaat, men man maa være taalmodig og give meget lidt ad Gangen, thi faar de først Kærner til at ligge over fra en Fodertid til en anden, kan Appetitten være forbi for lang Tid. Grisene kan gaa og tabe sig, men æde — nej, Tak! Men vi er selvfølgelig taalmodige og forstaar vore Ting. Og Smaagrisene æder da deres Korn, et større Kvantum for hver Dag, der gaar. En skønne Dag hælder vi lidt, meget lidt sød Mælk i Truget, og Mælken er drukket med det samme. Saa er Grisene over den værste Periode.

Det heldigste er nu at røre Byg- og Havregrut ud i Mælken, saa det bliver som Vælling. Mange Svineavlere vægrer sig ved at bruge den søde Mælk. Det betaler sig dog ganske sikkert, naar det ikke overdrives. Ren sød Mælk til hvert Foder er heller ikke godt. Men lidt imellem Foderet (særlig for de Smaa i Samfundet) med Tilsætning af en Smule kogt Vand Morgen og Aften og saa frisk skummet Mælk om Middagen er udmærket i Begyndelsen. Kold blaasur Mælk maa være absolut bandlyst for Smaagrise.

Er Grisene saa bleven villige til at æde og er kommen op paa en Vægt af 25—30 Pund, ser man i Reglen sin Fordel ved at tage dem fra Soen, hvis Læget da er ret stort. I den første Tid derefter skal Smaagrisene helst fodres 4 Gange daglig. Tempereret Foder og lidt sød Mælk som Morgendrik giver gode Torvegrise. Og det maa være Resultatet, naar Forretningen med Smaagrise skal gaa flinkt fra Haanden, hvilket naturligvis er Hensigten.

At faa dannet en fast Stab af dygtige Smaagriseproducenter, der har en passende Følsomhed overfor Fedestaldenes Behov, er af meget stor Betydning for Svineavlen som Helhed. Det bliver disse Specialister, der kan levere de store, sunde, velbyggede 6—7 Ugers Grise, som er saa udmærket tjenlige til Fedestalden, og som „Federne" gerne ser deres Fordel ved at betale med Toppriser.

I en følgende Artikel skal vi beskæftige os lidt med Fedningen.

H—L.

Kolonialvaremarkedet.

Den 7. September 1921.*)

Sukker. Den 1. Oktober ophæves den nugældende Sukkerordning, og Handelen med Sukker gives atter fri; dog kan der ikke indføres udenlandsk Sukker før 1. Novbr. Det for Husmødrene saa vigtige Spørgsmaal om, hvad Prisen paa Sukker vil blive, naar Sukkerkortene bortfalder, kan endnu ikke besvares nøjagtigt, da denne ikke blot afhænger af, hvad man skal betale for Sukker ude paa de store Produktionspladser, hvilket dansk Sukker nu atter skal til at konkurrere med, men ogsaa af de stærkt svingende Valutakurser.

Efter at Sukkerprisen i Maaneder har været stærkt faldende, synes den at have naaet Bunden midt i August, da der kunde købes hvidt Java-Sukker til ca. Java-fl. 11¾ pr. picul (ca. 61¾ kg) fob Java. Siden da er Prisen steget til ca. Java-fl. 14¾; men samtidig er Gyldenkursen falden meget betydelig, og Kalkulationsprisen bliver derfor i Dag ikke stort mere, end den vilde være blevet efter Indkøbspris og Kurs for ca. 3 Uger siden, da Prisen stod lavest. En Java-Gylden staar i Dag paa det nærmeste i det samme som en hollandsk Gylden. Efter den nugældende Pris og Gyldenkurs vil Java-Sukker kunne sælges til Detailforhandlere til ca. Kr. 0,70 pr. kg ab København.

Om dansk Sukker allerede fra 1. Oktober vil komme ned i en Pris, der konkurrerer med udenlandsk Sukker, eller om dette først vil ske til 1. November, naar Importen bliver fri, vil Fremtiden afgøre. Under alle Omstændigheder vil det give et stort Tab at have Sukker

*) Beretningen var skrevet til Numret for sidste Uge, men naaede os ikke rettidigt i Hænde. Da vi imidlertid finder, at den fremdeles vil kunne læses med Interesse, optages den i nærværende Nummer. Red.

liggende usolgt d. 1. Oktober, og det kan derfor kun tilraades Brugsforeningerne at sørge for at være udsolgt til den Tid.

Kandis kan indføres udefra; men der maa til Staten erlægges en Afgift af 70 Øre pr. kg. Denne Afgift bortfalder den 1. November, og da Importprisen desuden er gaaet ned, vil Prisen til den Tid blive meget stærkt reduceret; paa Grundlag af Øjeblikkets Pris og Kurs kan Prisen til Brugsforeningerne anslaas til at blive ca. Kr. 1,25 pr. kg. For Kandis af ny Kampagne, der kan ventes hertil fra Belgien i Løbet af November Maaned, vil Prisen antagelig blive ca. Kr. 1,00 pr. kg.

Sirup. For Sirup betales der for Tiden en Importafgift af Kr. 0,49 pr. kg, der ligeledes bortfalder til 1. November. Ogsaa Sirup er faldet meget stærkt i Sommerens Løb; en særdeles god, lys, amerikansk Sirup vil den 1. Novbr. antagelig kunne leveres Brugsforeningerne til ca. Kr. 0,48.

Alle F. D. B.'s Afdelinger vil den 1. Novbr. være velforsynet saavel med Sirup som med Kandis, saa Udleveringen til de smaa Priser kan begynde straks den 1. Novbr. Tilbud vil blive udsendt, saasnart Kursen, hvorefter Betalingen skal ske, er fastslaaet. Det anbefales dog Brugsforeningerne at forsyne sig smaat med Kandis ved November Maaneds Begyndelse, da Prisen 3—4 Uger senere antagelig vil falde ca. 25 Øre pr. kg.

Chokolade. Da Sukker udgør en meget væsentlig Del af saavel Kogesom Spisechokolade, vil Priserne blive nedsat, saasnart Sukkerpriserne falder. I Øjeblikket kan der kun indføres Chokolade udefra mod Erlæggelse af Kr. 0,42 pr. kg i Statsafgift; men fra 1. Novbr. er Importen fri, og der er ingen Tvivl om, at især de tyske og svejtsiske Fabriker vil paaføre de danske en yderst skarp Konkurrence i alle Arter Chokolade og Sukkervarer.

Ogsaa andre Varer maa forudsættes at gaa ned samtidig med Sukkeret, saaledes Frugtsaft, Kunsthonning, Marmelade, Kiks og Biscuit.

De nyere Malkemaskiner og deres Anvendelighed.

Det synes, som om Interessen for Malkemaskiner og deres Anvendelighed i Praksis i Øjeblikket oplever en Renæssance; thi ligesom i Perioden 1908—12 møder man for Tiden Gang paa Gang det Spørgsmaal: Er de nyeste Konstruktioner af Malkemaskiner nu i Stand til at tage Konkurrencen op med god Haandmalkning med Hensyn til Arbejdets Prisbillighed og gode Udførelse, og i bekræftende Fald: Hvilken Malkemaskine er da den bedste?

Store Kapitaler, megen Spekulation og mange Anstrengelser er gennem de sidste 50—60 Aar anvendt paa det Problem at konstruere en Malkemaskine, der kan malke bedre, billigere og hurtigere, end man kan faa Arbejdet udført ved god Haandmalkning. Men man er vistnok ikke kommen videre, end at ovenstaaende Spørgsmaal maa besvares derhen, at hvem der kan faa sine Køer ordentlig haandmalkede, bør se Tiden an, thi overfor de dygtigste Haandmalkere kan Maskinerne ikke klare sig. Derimod er de de daarlige og middelmaadige Malkere overlegne.

Paa mindre Ejendomme, hvor Mand og Kone selv malker Køerne, bliver dette Arbejde utvivlsomt udført saa godt, som det overhovedet lader sig gøre. Men paa Ejendomme, hvor Malkearbejdet skal overlades til andre, kommer der ofte større eller mindre Vanskeligheder. „Den gode Tid" med de store Lønninger har medført, at Piger og Karle, Daglejere og deres Koner ofte kan skaffe sig tilstrækkelige Indkomster uden at behøve at gribe til det „grove" og „tvungne" Malkearbejde, til hvilket bl. a. ogsaa klæber den Ulempe, at det i Følge sin Natur — i hvert Fald den ene Gang — falder udenfor den egentlige Arbejdstid. Paa saadanne Ejendomme, hvor det kniber med at skaffe dygtige Malkere for en rimelig Betaling, kan man sige, at Malkemaskinen kan være en god, driftssikker Medhjælp til Erstatning for daarlige og middelmaadige Malkere.

De indtil nu fremkomne Malkema-

skiner har været konstrueret efter et af følgende fire Principper:

1) Kateterprincippet,

2) Trykprincippet, hvor man ved Tryk udefra paa Patten søger at efterligne Haandens Greb,

3) Sugningsprincippet og endelig

4) en Kombination af skiftevis Sugning og Tryk.

De fleste Malkemaskiner bygget efter de tre første Principper er nu gaaet over i Historien, og Interessen har efterhaanden samlet sig om Maskiner med skiftevis Sugning og Tryk.

Til et Malkemaskineanlæg hører: En Elektromotor (eller Eksplosionsmotor), der trækker en Luftfortyndingspumpe, hvorfra fører et Rør til en Beholder (Reservoir), og derfra fører igen en Rørledning ud i Stalden anbragt under Loftet oven over Køernes Staldplads, samt endelig selve Malkemaskinen, der i Almindelighed bestaar af en fælles (men flyttelig) Mælkespand for hver to Køer, ovenpaa hvilken er anbragt den saakaldte Pulsator, der regulerer Sugningen og Trykket, og hvorfra der igen fører Gummislanger hen til de to Malkeorganer, hvis væsentligste Dele er en Pattekop for hver af Koens fire Patter.

Anskaffer man en Malkemaskine, maa det fremfor alt erindres, at den stiller store Krav til Maskinmalkerens Paapassenhed og Renlighed.

Af Lederens Omhu og Paapassenhed bestemmes Maskinens Brugbarhed. Maskinmalkeren maa udvise den største Omhu og Interesse samt have god Tid ved Maskinernes Tilsyn og Pasning under Arbejdets Udførelse samt ved Maskinernes Vedligeholdelse. Maskinmalkeren bør endvidere have Forstand paa Maskinens grundige Rensning, thi deraf vil Mælkens Renhed og Holdbarhed være afhængig.

Før Malkningen maa Koens Yver og Patter underkastes en grundig Aftørring. Under Malkningen maa Yveret gives nogen Massage, og endelig bør Malkning med Maskine ledsages af en Eftermalkning med Haanden.

Med Hensyn til Anlægets Størrelse nævner Forsøgslaboratoriet i sin 68. Beretning om Forsøg med Malkemaskiner, at „en Maskinmalker med 2 Dobbeltapparater vil kunne udrette omtrent det samme som 3 Haandmalkere; han vil ved den enkelte Malkning kunne malke 50—60 Køer i 2 à 2½ Time“.

Kraftforbruget er ret minimalt.

Svar paa Spørgsmaalet om, hvilken Malkemaskine der er den bedste, kan kun gives gennem sammenlignende Forsøg over en længere Tidsperiode. Forskellige Maskiner har for nylig været underkastet Forsøg under Tilsyn fra Forsøgslaboratoriet, men Resultaterne af Forsøgene foreligger endnu ikke officielt.

Emil Konradi.

Mindesmærke for Hans Jensen, Vemmelev.

Tirsdag den 6. ds. afsløredes paa Vemmelev Kirkegaard et Mindesmærke for Gaardejer Hans Jensen, Vemmelev. Højtideligheden overværedes af en stor Forsamling, hvori saas en Række af Mejeribrugets kendte Mænd.

Formanden for Sorø Amts Mejeriforening, Gaardejer Carl Andersen, Venslev, bød Velkommen og gav Ordet til Formanden for De danske Mejeriforeningers Fællesorganisation, Gaardejer Niels Porse, Galten, der udtalte følgende:

Naar Repræsentanter for det danske Mejeribrug i Dag er stævnet sammen for i taknemlig Erindring om Hans Jensens Arbejde at rejse en Mindesten paa hans Grav, er det med Rette, thi Hans Jensen har været saa nøje knyttet til Mejeribrugets Udvikling, at man ved at følge hans Færd og Virke gennem Manddomsaarene faar fortalt det danske Mejeribrugs Historie gennem den sidste Menneskealder.

Det faldt i Hans Jensens Lod at staa i sin Ungdoms Frodighed og Kraft i en Periode, hvor det danske Mejeribrug trangt og tungt stred sig igennem til dagligt Brød, men tillige

hvor nyt brødes med gammelt, og hvor Tanker og Sind modnedes til Fremsyn og Daad. Jeg tænker her paa Slutningen af 1870'erne, hvor den daværende Form for Landbrugsbedrift stod som et frønnet Hus, som Orkanerne ude fra den store Verden truede med at blæse omkuld, men hvor samtidig den lysende og bærende Idé slaar ned, at man maa slutte et Fællesskabets Baand om Produktionen, saaledes at dér, hvor før den enkelte stod ene og hjælpeløs, samles man nu i fælles Virke og fælles Maal for at løfte i Flok.

Da Andelsbevægelsen holdt sit Indtog i dansk Mejeribrug, var Hans Jensen med sin Interesse og sin Virketrang med til at rejse et Andelsmejeri her i Vemmelev, og Egnens Beboere lagde med Tillid Formandsskabet i hans Haand. Fra Mejeriets Start og til Hans Jensens Død beklædte han dette Tillidshverv og røgtede det til stort Gavn for sine Standsfæller og Egnen.

Men der kom den Tid, da der maatte bygges videre, da det gjaldt om at skabe Trit i Bevægelsen i Mejeribruget og i Andelssagens Udvikling. Som Bjørnson siger i en Ungdomssang:

„Faar vi Takt i nogle Tusind,
en og anden laaner Øre,
faar vi Takt i Hundredtusind,
jo den Brusen vil de høre."

Og her blev der kaldt paa Hans Jensen, han skulde være med til at skabe Takt i de tvende Hundredtusind Landmænd, der dyrker den danske Jord.

Men det faldt ogsaa naturligt, thi der var en Fører i Hans Jensen. Stor, kraftig og djærv, som han var af Ydre — en rigtig Høvdingeskikkelse — saaledes formaaede han ogsaa i sin Gerning at føre Ploven og trække Furen dybt og bredt — og fremad.

I denne Kreds, hvor Hans Jensens Arbejde er saa kendt, er det unødigt at pege paa de nærmere Enkeltheder og Perioder i hans Arbejde for det danske Mejeribrug og for den danske Andelsbevægelse. Men naar det er lykkedes at tilrettelægge det danske Mejeribrugs Produktion og organisere det foreningsmæssigt — først gennem Amts- og provinsielle Foreninger og sluttelig i en hele Landet omfattende Organisation — at bringe det op til den Højde, hvorpaa Mejeribruget nu staar, og som er uden Sidestykke i noget andet Land, da hører det til Hans Jensens uvisnelige Hæder, at han har været i Spidsen for dette Arbejde fra Begyndelsen og omfattet det med en aldrig svigtende Interesse og Kærlighed.

Jeg vil dog ikke undlade særlig at omtale Hans Jensens Arbejde i Krigsaarene, thi det forekommer mig, at jeg med Rette tør sige, at han trods sin Alder netop rigtig udfoldede sig i disse Arbejdsaar. Han var jo fra Begyndelsen baaret frem af sin Egn, og det viste sig ikke mindst i Krigsaarene, hvad det betød, da Landet i 1917 i ernæringsmæssig Henseende stod saa svagt, at der var Fare for, at vi ikke kunde mælkeføde de større Byer og da navnlig København. Ja, da viste det sig, hvad Hans Jensen betød, thi det lykkedes ham hurtigt og let at skaffe fornøden Tilslutning blandt sine Standsfæller og blandt Mejerierne her paa Sjælland til at gennemføre denne Opgave, der — det tror jeg, jeg tør sige — fra alle Sider er bleven anerkendt som sjælden smuk og betydningsfuld.

Men jeg vil heller ikke glemme den personlige Side ved Hans Jensen. Han var jo nemlig — hvad maaske mange ikke tænkte sig — en overordentlig frodig Natur, med frejdigt Sind og Sans for Lune og Humor, og dette er af stor Værdi ved Forhandlinger og Møder, der, som det ofte har været Tilfældet, har strakt sig over Dage. Og han havde den gode Vilje. Overfor enhver Sag og ethvert Spørgsmaal var han altid aaben, og om ham kan det med Rette siges, at god Vilje trak et stort Læs.

Det danske Mejeribrug vil jeg sammenligne med et Bygningsværk, stort og mægtigt og med rene Linjer, men Hans Jensens Arbejde vil jeg betegne som en Hovedhjørnesten i denne Bygning. Og idet det danske Mejeribrug og den danske Andelsbevægelse i Erkendelse heraf bøjer sig i dyb Taknemlighed for dette Arbejde, vil jeg udtale et: Ære være hans Minde!

— — — Formanden for Vemmelev Andelsmejeri, Gaardejer Kristen Markussen, Ormidslev, afdækkede derpaa Mindesmærket, der er en høj Granitsten med en Portrætmedaillon af Hans Jensen og følgende Inskription:

Gaardejer
Hans Jensen,
Vemmelev,
R. af Dbg.
* 25. Januar 1854,
† 3. December 1919.
Rejst af danske Andelsfolk.

Kristen Markussen rettede en Tak til Sorø Amts Mejeriforening, fordi den havde foranlediget Mindesmærket rejst. Hans Jensen havde — fortsatte han — en særlig Evne til at sætte sig ind i andre Menneskers Tankegang, og dette havde bidraget sit til, at han blev den betydelige Fører.

Efter Sangen »Udrundne er de gamle Dage« rettede Gaardejer Carl Andersen, Venslev, en Tak til alle, der havde bidraget til at faa rejst Mindesmærket, og han overgav det derpaa til Hans Jensens Familie, paa hvis Vegne Sønnen, Lærer Jensen, Lendemark, takkede.

— — —

Efter Højtideligheden paa Kirkegaarden var der i det nærliggende Forsamlingshus arrangeret fælles Kaffebord, hvortil Mejeriforeningen var Indbyder.

Her udtalte And. Nielsen, Svejstrup Østergaard, bl. a.: Jeg vil gerne føje et Par Ord til den smukke Krans, der er samlet om Bondemanden Hans Jensen, ikke blot for, hvad han har været for Egnen, men ogsaa for, hvad han har været for Landet som Helhed. Niels Porse henviste til den trange Tid for Samfundet og Landet, da Hans Jensens Navn arbejdede sig frem. Jeg har staaet i saa intimt Samarbejde med ham som nogen. Jeg har lært ham at kende som den gode Type paa de Bønder, der har rejst det stolte Værk her i vort Land, som den forstaaende Type, forstandige Type paa den Bonde, der har rejst dette Værk, saaledes at det er blevet et Mønster i hvert Fald for Vesteuropa, om ikke for mere.

Jeg vil fastholde den Betegnelse: en Bondetype; det var et Bondearbejde, som paabegyndtes i 80'erne. Det skyldtes en utallig Skare af Bønder i vort Land, og blandt disse stod Hans Jensen som en af de allerypperste.

Bedre Kollega, mere trofast Medarbejder og mere paalidelig Ven fandtes ikke i dette Land. Aldrig kom noget paatværs fra hans Side. Det var den Slags Bondetyper, der reddede Danmark fra den økonomiske Krise i 70'erne. Dermed Ære være denne gode Bondemand!

J. Petersen, Brædstrup: Hans Jensen var trofast, ikke alene overfor sine Venner, men ogsaa overfor den Overbevisning, han selv havde. Forinden han udtalte sig om en Sag, havde han vejet for og imod. Man vidste, hvor man havde ham.

Hans Jensen havde et godt Hjertelag for andre. Gennem Samarbejdet med ham i mange Aar i »Mejeriernes og Landbrugets Ulykkesforsikring« véd jeg det. Naar Spørgsmaalet var, om det skulde gaa til en af Siderne, sagde han altid: »Lad os først og fremmest sørge for, at den Skadelidte ikke sker Uret.«

Jeg vil ogsaa tro, at alle I her i Vemmelev vil have faaet det samme Indtryk, Indtrykket af den Medfølelse, han havde for dem, der levede paa Livets Skyggeside; det er godt, at en Mand er dygtig, men det, som det kommer an paa, er, at han kan være noget for andre; og det var Hans Jensen.

Efter at endnu enkelte Talere havde haft Ordet, sluttede Carl Andersen, Venslev, Mindehøjtideligheden med en Tak til de Mødte.

Brugsforeninger i London.

To store Brugsforeninger i London er fra den 5. ds. slaaet sammen til én, nemlig West London Cooperative Society og London Cooperative Society. Tilsammen danner de den største Brugs-

forening i England, med 120,000 Medlemmer, henved 3000 Funktionærer, 250 Udsalgssteder og Afdelinger og spændende over et Areal, der fra Vest til Øst maaler ikke mindre end 70 km.

Kartoffeleksport.

I Andelsbladet Nr. 31 bragte vi nogle Udtalelser af Bankdirektør Reinholdt Hansen, der herunder bl. a. citerede et Brev, han havde modtaget fra en i England bosat Dansker, der er godt kendt med Kartoffelavl og Kartoffeleksport, og som i Brevet stærkt kritiserede den Maade, hvorpaa vi her i Landet behandler vore Eksportkartofler. Samme Mand har nu sendt Hr. Reinholdt Hansen et nyt Brev, der er overladt os til Offentliggørelse. Han skriver heri følgende:

Hvis jeg havde tænkt mig, at den lille Fremstilling, jeg gav Dem, var bleven offentliggjort, vilde jeg have tilføjet en lidt mere detailleret Kritik, der klarere kunde vise de begaaede Fejl. Maaske kan Andelsbladet have Interesse af at optage følgende Supplement.

Med Sortering af Kartofler menes ikke alene, at hver Sort skal holdes for sig, og at Kartofler fra „lys“ Jord ikke maa blandes med Kartofler fra „mørk“ Jord. Det er heller ikke tilstrækkeligt, at alle smaa Kartofler udskydes. Nej, for at det skal blive en god Markedsvare, maa ogsaa alle syge og beskadigede Kartofler pilles fra.

Jeg skal tilføje følgende vedrørende Kartoflernes Behandling fra Optagningen til Sækkens Lukning.

Kartofler til Eksport er Fødemiddel for Mennesker og ikke Svineføde. Der benyttes i Danmark den fuldstændig forældede gaffelformede Greb, hvis Grene er spidse og stikker Hul i Kartoflerne, ligesom disse ogsaa presses ind mellem Grenene, der skærer Revner i dem. Disse Saar vædsker, særlig naar Kartoflerne ligger nede i en varm Skibslast, og derved spoleres baade Indholdet og Udseendet.

Foruden at disse „Gafler“ ødelægger mange Kartofler, er det uhygiejnisk Svineri at bruge dem. Naar en Jernbanevogn kommer til Afladepladsen og aabnes, ruller der en Mængde Kartofler ud. Hvis de nu rullede ud paa ordentlig beskyttede Brædder med Kant, var det ikke saa slemt, men en stor Del ruller ud paa Havnepladsen, der er dækket med et Lag af Hestegødning, Spytklatter og andet lige saa lækkert Stof, fyldt med Bakterier. Deri dyppes Grebene, og disses Spidser og Sider driver Snavset ind i Kartoflerne.

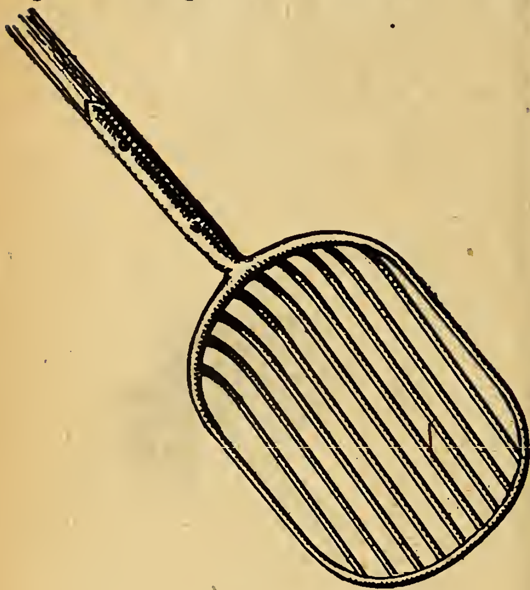
Saadanne beskadigede Kartofler vil en engelsk Husmoder ikke have; det er hun ikke vant til. Og Resultatet er, at Varen kun er sælgelig til en lav Pris, en Pris langt under Markedspriserne.

Frasorteringen af vortesyge, skabede og beskadigede Kartofler maa være fuldstændig. Kartoflerne maa ikke gaa hurtigere over Soldet, end at de smaa Kartofler kan falde igennem Maskerne, og at der er Tid til at pille de syge og beskadigede fra. Det er forbavsende, saa hurtigt et øvet Øje kan se, hvilke Kartofler der skal pilles fra; det forsinker derfor ikke Arbejdet synderligt, og det giver en bedre og værdifuldere Markedsvare, saa det betaler sig godt.

Det er ikke nok at pille de værste fra; alle daarlige og beskadigede Kartofler skal væk. De er gode nok til Svineføde, men de er for værdiløse til at dække Omkostningerne ved Pakning, Fragt, Assurance og Salg, og saa forringer de Værdien af de gode Kartofler. Dette er sikkert indlysende for enhver, som vil tænke derover. Hvis danske Kartofler sidste Sæson var bleven behandlet, som de burde, vilde de have opnaaet en ordentlig Pris og skabt Tillid til Kvaliteten. I Stedet for sendte man Kartofler, der mest egnede sig til Svineføde.

Jeg vedføjer en Afbildning af Gaffelskovlen, der som ovenfor nævnt ikke bør bruges, og en Afbildning af den i England mest brugte Skovl. Denne har alle Grene runde og er selvfølgelig et Resultat af mange Aars

Erfaring. Der er dog et Sted i England, hvor man ikke vil bruge den, nemlig Yorkshire. Disse Yorkshire-Folk ligner Jyderne, — de har nok deres Udspring fra samme Stamme i gamle Dage. De bruger kun Hænderne. Koner

Engelsk.

samler Kartoflerne op paa Marken og sorterer dem med det samme — Markedsvaren i én Kurv, Resten til Svinene i en anden Kurv.

For en Del Aar tilbage hændte det, at der blev eksporteret Kartofler fra

Dansk.

Skotland og England til Amerika. Skotterne sendte en Ladning af Sted, der var behandlet, som Danskerne gjorde det sidste Sæson. Den kom til Amerika, men blev afvist og maatte sænkes i Havet.

En af mine Venner (der var med mig i Danmark) tog samtidig derover med en Ladning fra Yorkshire, og da Sækkene var stillet op paa Kajen i New York, var der ikke en Plet paa dem. Disse Kartofler indbragte en enorm Pris.

Det gælder nu om at genoprette den Skade, der er tilføjet danske Landmænds Anséelse, og der er fortrinlige Chancer for en god, stadig og normal Forretning, men kun, naar den hele Virksomhed kommer under lige saa rationel Behandling og skarp Kontrol som den, man kender fra Mejerivirksomheden.

De naturlige Betingelser for Dyrkning af fine Kartofler er til Stede. Hvorfor saa overlade hele Markedet i London til Irlænderne, Skotterne og Hollænderne!

Jeg har stærkt begrundet Tro paa, at den berømte skotske Kartoffel „King Edward“, der sædvanlig koster 3 Pd. Sterl. mere pr. Ton paa Markederne herovre, vil give særlig gode Resultater paa mange danske, navnlig jydske Kartoffelagre.

Jeg har formaaet mine to Venner til at tage med mig en Tur til Jylland om et Par Uger, og jeg vil da paa hvert Sted, vi besøger, efterlade en engelsk Kartoffelskovl og nogle „King Edward“, saa Landmændene kan faa Lejlighed til at se dem.

Maaske jeg som god dansk Mand paa den Maade kan yde et ganske lille Bidrag til denne vigtige Sag, der efter min Mening kan bringe mange Millioner Kroner til Landet.

Rundskue.

Smørhandelen.

Der er Røre i Smørhandelen paa Grund af Overpriserne. De fremtræder i stort Gestalt og giver Anledning til mange Samtaler i Mejerikredse. Nogle Steder meddeles os, at der kan opnaas 7 Kr. pr. 100 kg over Noteringen, andre Steder 12—13 Kr., ja enkelte næv-

ner 20 Kr. Men dette er da ikke et Forhold, man kan hænge Detailhandlerne for — selv om de skal hænges alligevel, hvor de tager for høje Priser.

Man spørger: Er det Smørprisstatistikken, der er kørt fast, eller er det et Stormløb mod Andels-Smøreksporten? Andelsfolk er jo bleven noget pessimistiske for Tiden, de har jo været ude for Uheld, og hvem véd, om Tiden ikke er moden for Stormløb — mener vel Købmændene.

Foreløbig spørger vi kun, men overfor os hævdes, at saadanne Overpriser paa Smør ikke kan dækkes af de Priser, der kommer hjem; det giver Tab til Smørhandlerne — som man jo paa en eller anden Maade maa vente dækket senere.

Forholdet har Krav paa Mejeriernes Opmærksomhed.

Severin Jørgensen udnævnt til Æresmedlem af det internationale Andelsforbund.

I Henhold til de nye Vedtægter for Det internationale Forbund, som blev vedtaget under Andelskongressen i Basel, er der indenfor Forbundet — foruden dettes almindelige Myndigheder, Hovedbestyrelse og Forretningsudvalg — dannet et saakaldt Æresudvalg, bestaaende af Personligheder fra hele Verden, som har ydet Andelsbevægelsen særlige Tjenester. Æresudvalgets Medlemmer, der vælges af de internationale Andelskongresser, har Ret til med raadgivende Stemme at overvære Forbundets Hovedbestyrelsesmøder og Kongresser. Den første Udpegning af Medlemmer til dette Æresudvalg fandt Sted paa den nys afholdte Kongres i Basel, og blandt de udvalgte var ogsaa Direktør Severin Jørgensen, som hidtil har været Medlem af Hovedbestyrelsen, men nu har trukket sig tilbage fra dette Hverv.

Danmarks Udførsel af Ost i 2. Halvdel af August 1921.

Denne har ifølge Meddelelse fra Det statistiske Departement været af følgende Omfang:

Udførsel til:	100 kg	1000 Kr.
Tyskland	3,654	621
England	449	185
Norge	45	16
Østrig	991	170
Andre Lande	72	16
Ialt	5,211	1,008

Udførslen af danske Landbrugsprodukter.

(Ved Andelsudvalgets handelsstatistiske Kontor).

1. Smør (Tons).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1–9/9 1921	27/8–2/9 1921	3/9–9/9 1921
Hele Udførslen	1,454	1,739	62,588	1,956	1,768
Heraf til:					
Tyskland*)	50	104	3.741	107	98
England	786	1,227	44,181	1,450	1,391
Sverrig-Norge	208	188	6,784	8	155
Holland	7	14	502	—	115
Belgien	—	—	92	—	92
Frankrig	19	68	2,447	233	5
Spanien	—	—	61	—	—
Tyrkiet	—	—	4	—	—
Lande udenfor Europa	166	98	3,524	9	11

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

Smørudførslen i sidste Uge udgjorde 1,768 Tons, hvoraf England aftog paa det nærmeste 4/5. Til Svirrig og Norge gik igen nogle Kvanta, ligesom ogsaa Holland og Belgien tog nogle Partier.

Om Markedet for dansk Smør i Ugen, der sluttede d. 10. Sept., kan meddeles:

Det engelske Marked er noget roligere, og den engelske Regering har atter nedsat Prisen paa de tilstedeværende Beholdninger af Kolonismør. Dels paa Grund af denne Nedsættelse og dels paa Grund af det mindre Begær samt den dalende Kurs paa Sterling, maatte den danske Notering nedsættes 8 Kr. Sverrig og Norge aftager mindre Kvanta, men benytter Flovheden paa det engelske Marked til at presse Prisen ned. Frankrig viser Reservation i sine Køb. Svejts aftager det samme Kvantum som i de sidste Uger. Til Belgien er afskibet mindre Partier, men Modtagerne beklager sig over, at Smørret er ankommet muggent og stiller Krav om Godtgørelse. Tysklands og Czekoslovakiets lave Valutakurser hindrer Indførslen til disse Lande. De nuværende Priser i U. S. A. tillader ikke Indførsel af dansk Smør.

Produktionen viste en lille Stigning i Sammenligning med sidste Uge.

Københavns Smørnotering var den 8. Sept. 470 Kr. pr. 100 kg mod henh. 480 og 530 i de to foregaaende Uger. Det svenske Afregningstal var den 1. September 422 Kr. mod henh. 472 og 477 i de to foregaaende Uger.

2. Æg (1000 Snese).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1–1/9 1921	27/8–2/9 1921	3/9–9/9 1921
Hele Udførslen.	533	669	24,076	712	762
Heraf til:					
Tyskland......	12	—	160	—	14
England	421	585	21,676	695	705
Sverrig-Norge	77	75	2,102	16	43
Belgien	—	—	85	—	—

Udførslen af Æg er voksende og var i sidste Uge 762,000 Snese. Heraf gik ca. 93 pCt. til England, et ringe Parti til eller over Tyskland og Resten til Sverrig og Norge.

I England var Markedet i sidste Uge meget trykket, og Priserne faldt for saa godt som alle Sorter. Æg af mindre god Kvalitet maatte give stærkt efter i Pris, mens prima Kvaliteter fandt et lettere Salg. Det varme Vejr har formindsket Forbruget betydeligt. For danske Æg var Prisfaldet usædvanlig stærkt. „The Grocer" angiver Faldet som det kraftigste paa een Gang i mange Aar, men Prisfaldet menes endnu ikke at være naaet ud i Detailhandelen, saaledes at det ikke har medført nogen Forøgelse af Forbruget.

Dansk Andels Ægeksports Notering for Ugen 9.—15. September var 300 Øre pr. kg (de to foregaaende Uger henh. 330 og 390 Øre). Samtidig var Andelssvineslagteriernes Fællesnotering for Æg 290 Øre pr. kg (de to foregaaende Uger henh. 320 og 380 Øre pr. kg), mens den svenske Ægnotering for Ugen 2.—8. Septbr. var 280 Øre pr. kg ligesom de to foregaaende Uger.

3. Bacon og Flæsk (Tons).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1–1/9 1921	27/8–2/9 1921	3/9–9/9 1921
Hele Udførslen.	809	1,573	56.626	1,678	1,943
Heraf til:					
England.......	764	1,552	55,886	1,652	1,942
Tyskland*)....	26	10	387	25	—
Sverrig-Norge .	—	—	14	—	—
Frankrig......	—	—	3	—	—

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

Udførslen af Bacon og Flæsk var i sidste Uge igen nær ved 2000 Tons, nøjagtig 1943 Tons, der gik til England.

I England har Markedet fastholdt sin svage Tendens, og de fleste Sorter Bacon har maattet give efter i Pris. Dansk Bacon har maattet følge med og afgive 10 sh. pr. cwt., saaledes at Prisen for bedste Flæsk nu er omkring 173 sh. pr. cwt. Irsk Flæsk har ligeledes maattet afgive 5—10 sh., mens hollandsk Bacon, der har været holdt i en forholdsvis lav Pris, har fastholdt denne og vistnok fundet øget Afsætning.

Slagtningerne i Irland udgjorde i Ugen indtil 2. Sept. 19,180 Stkr. (1920: 13,631), mens Antallet af levende eksporterede Svin var 153 (1920: 656), saaledes at det samlede Tal udgjorde 19,333 mod 14,321 i 1920. I hele Tidsrummet 1. Jan.—1. Sept. 1921 har det samlede Antal Svin, som i slagtet eller levende Tilstand er afsendt fra Irland til England, udgjort 668,198 mod 664,053 i 1920 og 679,025 i 1919. Antallet har saaledes som Helhed holdt sig forbavsende konstant.

I Hamburg har Priserne holdt sig. Kød

af fede, rene Svin kostede paa Markedet den 12. Sept. 16—17 Mark pr. Pd.

De danske Andelssvineslagteriers samlede Antal Slagtninger var i Dagene 2.—7. Sept. 20,941 Stkr. til Eksport til England, 2,633 Stkr. til anden Anvendelse, ialt 23,574 Stkr. Den 1. Sept. var Antallet af Slagtninger ialt 9,251 Stkr., saaledes at det samlede Antal Slagtninger i Ugen 1.—7. Sept. udgjorde 32,825 Svin mod henh. 35,574 og 29,622 i de to foregaaende Uger.

De danske Andelssvineslagteriers Noteringer har i sidste Uge maattet fortsætte deres nedadgaaende Bevægelse. Noteringen for Øerne var den 9. Sept. 270 Øre for bedste Svin (mod henh. 280 og 300 i de to foregaaende Uger), mens Noteringen i Jylland for bedste Svin var 280 Øre (mod henh. 290 og 310 Øre pr. kg i de to foregaaende Uger). Sveriges Alm. Lantbrukssällskaps Flæskenotering var den 5. Sept. 250 Øre pr. kg mod 255 Øre i de foregaaende Uger.

4. Kød (Tons).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1–9/9 1921	27/8–2/9 1921	3/9–9/9 1921
Hele Udførslen.	340	128	4,566	46	36
Heraf til:					
Sverrig-Norge.	275	—	41	—	—
Tyskland*).....	16	103	3,726	46	36
England......	20	21	771	—	—

5. Levende Hornkvæg (Stkr.).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1–9/9 1921	27/8–2/9 1921	3/9–9/9 1921
Hele Udførslen	1,175	2,853	102,730	1,231	1,102
Heraf til:					
Tyskland*).....	618	2,481	88,865	555	442
Belgien	—	300	10,781	676	660

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

Udførslen af Kød er fremdeles minimal; ogsaa Udførslen af levende Hornkvæg var i sidste Uge mindre, ialt 1102 Stkr. Heraf tog Belgien langt over Halvdelen, ialt 660 Stkr., mens de øvrige 442 Stkr. gik til eller gennem Tyskland.

I Tyskland har Tilførslerne til Markederne i den senere Tid snarest været aftagende, og Priserne har haft en afgjort stigende Tendens. Nogle Pladser har endda kunnet fremvise ret kraftige Prisstigninger. Men Markkursen har samtidig været stærkt faldende, og de Priser, der har kunnet hjembringes, har derfor ogsaa snarest været faldende.

I Svejts, hvor Priserne gennem mange Maaneder har været faldende, om end kun svagt, synes Faldet nu at være paa det nærmeste afsluttet. De foreliggende Tal for Priserne paa de forskellige Pladser i Slutningen af August synes i hvert Fald at vise, at Priserne gennemgaaende holder sig. Følgende Gennemsnitspriser for 2. Halvdel af August kan meddeles, alt i svejtsiske Fr. pr. kg:

	levende Vægt	slagtet Vægt
Fede Stude af 1. Kl.	2,45	4,88
— — - 2. -	2,16	4,37
— Køer - 1. -	2,05	4,23
— — - 2. -	1,79	3,73

6. Slagteriaffald (Tons).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1–9/9 1921	27/8–2/9 1921	3/9–9/9 1921
Hele Udførslen.	99	165	5,930	211	244
Heraf til:					
Tyskland	—	92	3,310	105	168
England	—	70	2,500	91	70
Frankrig	—	—	9	—	4
Belgien	—	—	5	—	—
Italien	—	—	7	—	—
Sverrig	—	—	9	9	—

Udførslen af Slagteriaffald har i sidste Uge udgjort 244 Tons, hvoraf over ⅔ gik til Tyskland, et lille Kvantum til Frankrig og Resten til England.

7. Sødmælk og Fløde.

Udførslen af Sødmælk var i sidste Uge 67 Tons mod henh. 24 og 51 Tons i de foregaaende Uger. Af de 67 Tons gik 62 Tons til Tyskland og til England 5 Tons. Den samlede Udførsel af Sødmælk siden 1. Januar har ialt været 1,873 Tons. Udførslen af Fløde her fra Landet var i sidste Uge 67 Tons, hvoraf 60 Tons gik til Tyskland.

8. Heste.

Hesteudførslen i Ugen 3.—9. Sept. androg 690 Stkr., hvoraf 683 gik til Tyskland og 7 til Sverrig. Siden Nytaar er ialt udført 15,737 Stkr. eller gennemsnitlig 437 Stkr. pr. Uge.

Tilførslerne af Korn og Foderstoffer.

Den 13. September 1921.

Valutakurserne har været temmeligt svingende i den sidste Uges Tid, men den danske Krone er dog nu noteret en Del højere end for en Uge siden. Sterling noteres i 20,95 mod 21,27 for en Uge siden og Dollars i 5,53 mod 5,74 for en Uge siden. Det er gaaet meget værre ud over Reichsmark, som er sunket fra 6,20 til 5,50 eller over 11 pCt., og Pariserfrancs, som er sunket fra 44,00 til 40,50 eller næsten 8 pCt.

Majs ligger flovt i Udlandet. Herhjemme er Stemningen ogsaa ret trykket, og Priserne for Majs af alle Slags er atter sat ned.

Bomuldsfrøkager vedbliver at ligge fast i Amerika, og Fordringerne derovrefra er i Dag snarest noget højere end for en Uge siden. Herhjemme er man stadig ret reserveret, men Noteringerne for Bomuldsfrøkager er dog uforandrede. Derimod ligger alle andre Sorter Oliekager flovt, og Priserne er sat noget ned for saa godt som alle Sorters Vedkommende.

Fragtmarkedet vedbliver at ligge flovt. Som Tegn paa, hvor deprimeret Stemningen er, skal anføres, at ved en Tvangsauktion over en norsk Damper paa henimod 2500 Brutto-Registertons er der kun blevet budt 200,000 Kr. Damperen, der er bygget i Canada og forsikret for 3 Mill. Kr., blev i Fjor af et norsk Rederi købt for ca. 435,000 Dollars eller med den nuværende Kurs ca. 2½ Mill. Kr., men hertil er ganske vist at bemærke, at det er navnlig de i Amerika byggede Dampere, der er faldet saa stærkt i Pris.

Stemningen for Klid er vedvarende flov og Afsætningen meget lille. Priserne er atter sat ned baade for Hvedeklid og Rugklid.

Ifølge en Meddelelse fra Landbrugsministeriet synes det, som om der nogle Steder i Landet er Knaphed paa Melassefoder og flydende Melasse, hvad der er ret overraskende, thi Sukkerfabrikkerne disponerer over ret store Beholdninger af forrige Aars Høst. Priserne er sat ned saavel for Melassefoder som for flydende Melasse. Navn-

lig den flydende Melasse er nu billig; det er blot beklageligt, at der løber saa store Udgifter paa, inden den er Forbrugerne i Hænde, idet Forsendelsen i Tønder foraarsager store Fragtudgifter, ligesom der ogsaa løber store Udgifter paa til Svind, Leje, Returfragt og Reparation af Tønderne.

Markedet for dansk Korn ligger flovt. For Hvede kan der antagelig opnaas ca. 28 Kr. For Rug kan der paa Øerne antageligt opnaas 29—30 Kr., men i Jylland næppe mere end 28 Kr. Priserne for Statens Rugbeholdninger, som væsentligst ligger i Jylland, er sat en Del ned. For Byg betales 25—26 Kr. og for Havre 22—23 Kr.

Saavidt vides er det kun meget smaa Partier dansk Rug, der er eksporteret, siden Udførselsforbudet er hævet. Der foreligger Underretning om, at der til Riga er ankommet 4 Dampere fra Sverrig med noget over 5000 Tons Rug bestemt for den russiske Regering. Det er en Del af et Kvantum, der for nogen Tid siden blev købt i Sverrig af den russiske Regering, og der skal være betalt meget store Priser for denne Rug. Salget skete paa et Tidspunkt, hvor der endnu var Eksportforbud her fra Landet, og paa det Tidspunkt var det nødvendigt at opretholde dette Forbud, for at vi ikke selv skulde komme i Forlegenhed for Rug, da der den Gang intet forelaa om, at der var fremmed Rug købt hertil.

Valutanoteringerne i København.

Septbr. 1921	pari	Onsdag den 7.	Torsdag den 8.	Fredag den 9.	Lørdag den 10.	Mandag den 12.	Tirsdag den 13.
Stockholm	100,00	123 00	122 00	123,50	124,50	122,75	121.60
Kristiania	100,00	75 00	74 35	74,75	74,75	74,00	72 75
Hamborg	88,89	6,20	5,90	6,10	5.85	5,50	5 50
London	18,16	21 27	21 00	21 30	21 45	21,15	20 95
Paris	72.00	44,00	43 40	43 65	43 15	41.15	40 50
Zürich	72,00	98,00	96,65	98,25	98 75	97,25	97,25
Amsterdam	150,00	182 00	179 00	182,00	182,75	180 00	177,50
New York	373,00	574,00	563,00	572,00	574,50	567,00	563,00

Dansk Andels-Gødningsforretning.

Vore Noteringer er indtil videre:

18 %	Superfosfat	13 Kr. 35 Øre
20 %	Kalisalt	14 » 00 »
37 %	Kaligødning	25 » 40 »
12 %	Kainit	8 » 00 »

Alt pr. 100 kg brutto incl. Sæk.

Levering ab nærmeste Plads, hvor udisponeret Beholdning findes.

Norgesalpeter, norsk Natronsalpeter og Chilisalpeter kan stadig leveres fra Lager til billigste Dagspriser.

Dansk Andels-Gødningsforretning.

Jydsk Andels-Foderstofforretning.

Noteringerne er indtil videre **uden Forbindende** saavel fra Skib som fra Lager. De Lokalforeninger, der ønsker at købe til fast Pris fra averterede Skibe, bør meddele dette til vedkommende Afdeling, hvor Bestillingen indgives, og de vil saa faa Slutseddel tilsendt, hvoraf det vil fremgaa, om Prisen er uforandret, eller den er højere eller lavere. Alle Varer bliver analyserede.

(Op- og Nedgang forbeholdt).

København, 13. Septbr. 1921

Fra Skib i hele Vognladninger noteres pr. 100 Kg:

ventet til	Aarh.	Aalb.	Esbj.	Veile	Freh.	Rdrs.	Hors.	Kold.
Majs, nordamerikansk, under Losning ...		19,80		20,00				20,00
do. do. daglig	19,80				20,00			
do. do. ca. 20. Septbr.....						20,00	20,00	
do. do. ca. 1. Oktbr.			19,80					
do. Laplata, daglig	21,50	21,50	21,50		21,70			
do. do. ca. 25. Septbr...............						21.70		21,70
do. hvid afrikansk, ca. 25. Septbr......	20,00	20,00	20,00	20,20	20,20	20,20	20,20	20,20
do. Donau, ca. 25. Septbr..............					20,20			
Bomuldsfrøkager, Texas, 50 %*) under Losning			33,00					
do. do. do. ca. 20 Sept				33,20	33,20	33,20	33,20	
do. do. do. ca. 25. Sept	33,00	33,00						33,20
do. do. do. ca. 15. Okt.						33,20		
do. brasilianske, 55 %*), ca. 1. Nov.	32,00	32,00						
Hørfrøkager, nordamk., ca. 1. Oktbr.	33 00		33,00					
do. Laplata, ca. 5. Oktbr.... ..	32,00							
do. danske, daglig............	34,00							
do. do. ca. 25. Septbr.... .						34,20		
Jordnødkager, amk., 52 %, ca 5 Oktbr..	30,50	30,50		30,70	30,70	30,70	30,70	30,70
do. Laplata, ca. 5. Oktbr... ..	31.50							
Soyakager, københavnske, daglig........	33,00		33,00					
Soyaskraa, Stettin, under Losning.......						32,70		32,70
do. do. ca. 25. Septbr.......	32,50				32,70	32,70		
Sesamkager, fremmede, daglig	30,50	30,50				30 80		
Kokuskager, fremmede, daglig			27,50					
Klidmelassefoder, Dsk. Sukkerf., under Losning............................						19,70		
Foderbyg, Marokko, under Losning						25,70		
do. Laplata, daglig	25,50						25,70	

*) Garanteret Minimumsindhold.

Vi noterer for:

Kokuskager, danske .... 28,00 ab Aarhus
(Ordrer indsendes til J. A. F., Aarhus.)

Hørfrøkager, danske .... 34,00 ab Aal borg.
(Ordrer indsendes til J. A. F., Aalborg.)

Fra Lager er Priserne 60 Øre højere pr. 100 kg end fra Skib, naar mindst 4000 kg af en Sort tages.

For Partier under 4000 kg er Prisen 80 Øre højere end Prisen fra Skib og for Stykgods beregnes yderligere Kørsel 25 Øre pr. 100 kg. (Op- og Nedgang forbeholdt)

Fra Lager noteres fra 19/9 pr. 100 kg.	Aarh	Aalb	E-bj.	Vejle	Fredh	Rdrs	Hors	Kold.
Majs, nordamk.	20,40	20,40	20,40	20,60	20 60	20 60	20 60	20,60
do. La Plata	22,10	22,10	22,10	22,30	22 30	22,30	22,30	22,30
do. Donau					20,80			20,80
do. hvid, afrikansk			20,60			20 80	20,80	
Bomuldsfrøkager, 50 %*)		33,60	33,60	33,80		33,80	33,80	
do. 52 %*)	34,10				34,30			34,30
do. 43 %*)		32,10		32,30		32,30	32,30	
Hørfrøkager, danske	34,60	34,60	34,60	34 80	34,80	34,80	34,80	34,80
do. nordamk.	33,60		33 60	33,80				
do. Harburg	33,50	33,60	33,60			33,80		
Soyakager	33,60	33,60	33.60	33 80	33 80	33 80	33,80	33.80
Soyaskraa	33 10	33,10	33 10	33,30	33 30	33,30	33,30	33,30
Kokuskager, danske	28,60		30.40	29,90	30.70		29,70	30,20
do. fremmede		28,10	28,10	28,30	28,30	28,30	28 30	28,30
Sesamkager danske	31.60						32.70	
do. fremmede	31 10	31,10	33,00	32,40	32,40	31,40	32.20	32,80
Jordnødkager, afskallede, fremmede, 56%*)	32,10	32,10		32 30	32,30		32,30	
do. lyse, nordfranske, 56%*)		33,10	33, 10	33,30		33,30	33,30	33,30
Palmekager, danske	22.00				24 20	23,10		
Rapskager, tyske	22.60	22,90	22,70	22,80	23,40	23.00	22,90	22,60
Klidmelassefoder, Dsk. Sukkerf.	20,10	20,10	20,30	20,30		20,30	20,30	20,30
Melasse, flydende					15,80			
Hvedeklid, engelske grove			21,60					
do. danske	21,10	22,60	21 60	21,10	23,50	21,10	21,10	21,60
Rugklid, danske		20,60	20,60		21,50			
Foderbyg, Marokko	26,10	26,10	26,10	26,30	26,30	26,30		26,30
do. Donau			26,10					
do. amk., 48 lbs.	27,10		27 10					
Byg, dansk	30,00	31,00	31,00	31,00	31,00	30,00	30,00	30,00
Havre, dansk	26,00	27,00	27 00	27 00	27,00	26,00	26,00	26 00
Blandkorn, do			29 50	29,50		28 50	28,50	28,50
Hvede	31,00		32,00		33,00	31,00		31,00
Rug	31,00	32,00				31,00		31,00

*) Garanteret Minimumsindhold

Jydsk Andels-Foderstofforretning er stedse Køber til **dansk Korn**, og de Lokalforeninger eller Medlemmer der er Sælgere, vil ved Henvendelse til nærmeste Filial kunne faa Prisen at vide.

Foderblanding kan leveres fra alle Afdelinger og Opgave over Pris med nærmere Oplysninger kan indhentes hos nærmeste Filial.

Handelsefterretninger.

(Ved private Korrespondenter).

Smørmarkedet.

Smørnoteringen
blev den 8 Sept. ansat til 472 Kr. pr. 100 kg.

Mælkenoteringen.

De danske Mejeriforeningers Mælkenoteringsudvalg ansatte den 8. Sept. følgende Notering:

For Skummetmælk 7 Øre pr. kg.
— Sødmælk ab Mejeri 26 Øre pr. kg.
— Sødmælk ved Stalddør 23 Øre pr. kg.

Flæskemarkedet.

Københavns Flæskehalle tilførtes i sidste Uge 3291 Svin imod 3440 Stkr. i forrige Uge. — Endvidere tilførtes Flæskehallen 1794 Okser, 1512 Fedekalve, 496 Spædekalve, 2253 Faar og Lam samt 74 Heste

Svinepriserne i Danmark.

Jydske Andelsslagteriers Notering fra 11.—17. Septbr. 1921.

Prisen paa Slagterisvin slagtet Vægt er for Svin af Vægt 60—80 kg:

1. Letfede og mellemfede..... 280 Øre pr. kg
2. Fede .... 270 „ „ „
3. Mindre god Kvalitet .. . 266 „ „ „

For Svin af Vægt 59½—50 kg afkortes 10 Øre pr. kg.

Udskudssvin og Søer betales efter Værdi.

Kødmarkedet.

Vestjydsk Eksportforening

noterede d. 12. Sept. 1921 pr. kg levende Vægt:

Prima Kreaturer	106—116 Ø.
1. Kl.s Stude og Kvier	82— 92 —
2 - do.	70— 80 —
1. - Tyre	80— 90 —
2. - do.	58— 68 —
Prima Eksport-Køer	86— 96 —
1. Kl.s Køer	62— 72 —
2. - do.	40— 50 —
Dubletkalve	120—140 —
Slagtekalve	64— 84 —

Daarligere Varer efter Kvalitet.

Kolding Kreaturmarked, d. 12. Sept. Kreaturmarkedet her har i Dag været tilført 296 Kreaturer, 76 Kalve og 41 Faar og Lam. Til Tyskland solgtes 19 Stkr., til Belgien 50, til København 87 og til lokalt Brug 68. Resten gik til forskellige Pladser i Indlandet. Handelen var meget daarlig. Priserne nedadgaaende for alle Varer.

Ægmarkedet.

København, den 13 Sept. 1921.

Markedet er stadig overfyldt med Konsignationer. af hvilke store Beholdninger henligger usolgt, men som trykker Priserne for prima, nylagte Æg. Tendensen er vigende og Produktionen i det væsentlige uforandret.

Dansk Andels Ægexports Notering i Ugen fra 9.—15. September var 300 Øre pr. kg plus Fragt og Overskud.

Fjerkræhandelen.

København, den 13. Sept. 1921.

Tilførslen stor og Handelen meget langsom. Priserne nedadgaaende og har senest været:

Levende:

Høns	175—200	Øre pr. kg.
Unge Haner	ca. 200	„ „ „
Kyllinger	200—225	„ „ „
Ænder	300—350	„ „ „
Unge Duer	ca. 100	„ „ Stk.

Udgivet af Andelsudvalget.
Chefredaktør:
And. Nielsen.
Ansvarlig overfor Presseloven:
Harald Stenbæk.
Kontor: Christiansgade 24, Aarhus.
Telefon 1510.
De forenede Bogtrykkerier, Aarhus.

Plads tilbydes.

Kontrolassistent søges.

Grønfeld og Omegns Kontrolforening søger en Kontrolassistent til 1. Oktbr. Ansøgning med Anbefalinger og Lønfordring bedes tilsendt
(1133) N. Dam,
Basballe pr. Femmøller.

Kontrolassistent søges.

En dygtig og velanbefalet Kontrolassistent kan faa Plads fra 1. November til 1. Maj i Espenhus Kontrolforening.

Der er ca. 450 Køer i Foreningen. Mulige Tilbud samt Lønfordring bedes sendt til undertegnede.
(1182) S. Svane Nielsen,
Todbjerg Brevsamlingssted pr. Hjortshøj St.

Pladsen som Uddeler

i Thorum Brugsforening pr. Roslev bliver ledig 1. Novbr. d. A. Omsætning sidste Regnskabsaar af Butiksvarer 113,000 Kr., af gr. Varer og Frø 12,000 Kr. Lønnen er 6 pCt. af Butiksvarer, 2 pCt. af gr. Varer og 3 pCt. af Frø, 100 Kr. til Lys og Varme, Halvdelen af Indpakningsmaterialet samt fri Bolig. Der er indlagt elektrisk Lys. Uddeleren svarer til Svind og Emballage. Som Sikkerhed fordres 5000 Kr., hvoraf 2000 kontant, som forrentes med 5 pCt. Ansøgning om Pladsen bedes tilsendt undertegnede Formand inden 1. Oktober. Den, der antages, kan muligvis ogsaa blive Uddeler for den lokale Foderstofforening.
(1213) Niels Hansen Nielsen,
Thorum pr. Roslev.

Pladsen som Uddeler

i Seith Brugsforening ved Horsens bliver ledig 1. Novbr. d. A. Lønnen er 6 pCt. af Kolonial, 4 pCt. af Markfrø og 2 pCt. af Grovvarer. Frit Indpakningsmateriale. Til Lys og Brændsel ydes et Vederlag af $1/6$ pCt. af Omsætningen. Sidste Aars Omsætning har været 125,000 Kr. i Kolonial, 2600 Kr. i Markfrø og 3300 Kr. i Grovvarer. Uddeleren svarer til Svind samt Tab ved eventuel Kreditgivning og stiller en Kaution paa 4000 Kr., der indbetales kontant og forrentes med 5 pCt. p. a. Ansøgning om Pladsen bedes tilsendt undertegnede inden 23. Sept. Personlig Henvendelse kun efter Aftale. (1245)
Skovfoged Brandt,
Kærshus pr. Horsens.

1. Kommis.

En absolut dygtig og paalidelig Kommis, ikke under 22 Aar, med god Ordenssans og godt kendt med blandet Forretning, kan faa Plads til den 1. eller 15. Oktbr. i Vejlby Brugsforening pr. Røjle St. Eventuelle Ansøgere bedes opgive Gagefordring og medsende Anbefalinger og Fotografi.
(1246) Chr. Sørensen.

Uddelerpladsen

i Trust Brugsforening pr. Faarvang bliver ledig 1. Novbr. 1921. Omsætning sidste Aar: Kolonialvarer 70,000 Kr., grove Varer 20,000 Kr. Løn: Kolonialvarer $6\frac{1}{2}$ pCt., Gødning 3 pCt., Foderstoffer 2 pCt. Fri Indpakning. Uddeleren svarer til Svind og Emballage. Der stilles Kaution for 4000 Kr., deraf 3000 kontant. Ansøgning bedes indsendt inden 26. September.
(1232) Jens Jensen, Formand,
Trust Mark pr. Faarvang.

Kommis.

En ikke for ung Kommis, vant til at være paa Landet, kan til 1. Oktober faa Plads i Højslev og Omegns Brugsforening. Uden at være anbefalet for Paalidelighed og Akkuratesse er Henvendelse unødvendig. Ansøgninger helst vedlagt Fotografi og Lønfordring sendes til (1263))
Uddeler V. Andersen,
Højslev og Omegns Brugsf. pr. Højslev.

Kommis

kan faa Plads fra 1. Oktbr. Anbefalinger og Lønfordring bedes tilsendt
(1262) Uddeler M. P. Jensen,
Brugsf., Slangerup.

Kommis.

En yngre, dygtig og paalidelig Kommis kan faa Plads 1. Oktbr. i Gentofte Brugsforening, Gentofte.
(1257) V. Arildsen.

En Kommis

kan faa Plads i Stenderup Brugsf. fra 1. Okt. el. Novbr. Skal være absolut hurtig og dygtig Ekspedient, eventuelt kendt med Mølleri. (1191)
C. M. Bihlidt,
Stenderup, Krogager.

Kommis.

En dygtig og paalidelig yngre Kommis med god Ordenssans kan faa Plads til 1. Novbr.

En Lærling,

der har været i Lære et Aarstid og uden egen Skyld er ledig, kan faa Plads straks eller senere.

Anbefalinger og Lønfordring bedes tilsendt
(1180) Uddeler P. Jeppesen,
Lundby Brugsf. pr. Løgstør.

En dygtig og paalidelig

Kommis,

helst ældre, der er kendt med almindelig Bogføring, kan faa Plads til 15. Oktober i Hvirring Brugsforening. Anbefalinger og Lønfordring bedes sendt til (1168)
P. Balle,
Hvirring Brugsf. pr. Flemming St.

Kommis søges.

En dygtig og paalidelig Kommis med god Ordenssans kan faa Plads til 1. Oktobr. Vedkommende maa være villig til at køre med Varer 2 Gange ugentlig. Lønfordring og Anbefalinger tilsendes
(1250) P. Færgemann,
Bælum Brugsf., Bælum.

Kommis.

En dygtig og paalidelig Kommis kan til 1. Novbr. faa Plads i Millinge-Østerby Brugsf., Millinge St. (1187)
Laura Jensen,
Uddelerske.

En yngre Kommis,

flink og paalidelig, kan faa Plads i Mundelstrup Brugsforening, Mundelstrup St. Lønfordring og Anbefalinger udbedes.
(1205) L. Jensen.

Folk søges.

En yngre Kommis, en dygtig Møllersvend og en flink Pige til indvendig Gerning antages fra 1. Novbr. i Lunde Brugsforening, Lunde, Jyll. Anbefalinger og Lønfordring tilsendes (1249)
J. Damsgaard.

Kommis søges.

En flink og dygtig Kommis med gode Anbefalinger kan faa Plads til 1. November i Brugsforeningen Bondeskov pr. Lejre. Tilbud med Opgivelse af Løn bedes tilsendt
(1225) P. Wodrich, Uddeler.

Kommis,

dygtig og paalidelig, med gode Anbefalinger, kan fra 1. Novbr. faa Plads i No Brugsf., No St.
(1224) Uddeler P. Boll.

En yngre Kommis,

hurtig og dygtig Ekspedient, kan fra 1. Novbr. faa Plads i Lemvig og Omegns Brugsforening. Ansøgning med Anbefalinger tilsendes
(1223) J. Balle.

Medhjælper.

En ung Mand (ca. 1 Aar ved Faget) eller ældre Lærling kan faa Plads til 1. Oktbr. i Vantinge Brugsf. pr. Ringe. Mulige Tilbud med Anbefaling og Lønfordring bedes sendt til (1200)
A. Andersen.

Medhjælper.

Som saadan kan en flink og dygtig ung Mand faa Plads til 1. Novbr. i Skaastrup Brugsforening pr. Mejlskov St. Anbefalinger og Lønfordring bedes tilsendt
(1192) Anton Hansen,
Uddeler.

En yngre Kommis eller ældre Lærling,

tro og paalidelig, med god Ordenssans, kan fra 1. Novbr. faa Plads i Egebjerg Brugsforening pr. Vinderup. Lønfordring bedes opgivet. Ingen Foderstoffer.
(1163) Chr. Jensen.

Medhjælper.

Som saadan kan en flink, paalidelig ung Mand, som har været ca. 2 Aar ved Faget, faa Plads fra 1. Novbr. i Lyby Brugsforening, Lyby St. Anbefaling og Lønfordring bedes tilsendt
(1244) Th. Thomsen.

Lærling søges.

En flink og opvakt Dreng, som regner og skriver godt, kan til 1. Oktober eller November faa Plads i Broby Brugsf. pr. Sorø.
(1264) J. Møller.

Ekspeditrice.

En velanbefalet, dygtig Ekspeditrice kan til 1. Novbr. faa Plads i Skallerup Brugsf., Sønderlev St.
(1251) Hermann Iversen.

Ekspeditrice.

En flink, paalidelig Pige kan 1. Novbr. faa Plads i en Brugsforening paa Sjælland. Lønfordring og Anbefaling bedes sendt i Billet mrkt. 1248 til Andelsbladet, Aarhus.

En Ekspeditrice,

kendt med Manufaktur, kan faa Plads fra 1. Novbr. i Brugsf., Vrøgum St. via Varde. Lønfordring og Anbefaling bedes tilsendt
(1247) Uddeler Christensen.

Ekspeditrice.

En dygtig, velanbefalet Ekspeditrice søges til en middelstor Brugsforening paa Sydfyn til 1. Novbr. Tilbud med Lonfordring, Anbefalinger og andre Oplysninger bedes tilsendt Andelsbladet, Aarhus, i Billet mrkt. 1233.

Ekspeditrice.

En flink, dygtig og paalidelig Pige, som er godt kendt med Manufaktur og vant til alt forefaldende Arbejde i en Brugsforening, kan faa Plads fra 1. Novbr. i Mogenstrup Brugsforening pr. Rønbjerg. Anbefaling og Lønfordring bedes tilsendt
(1234) Uddeler Chr. Raunkiær,
Rindby Brugsf., Nordby, Fanø.
NB. Fra 1. Oktbr. Mogenstrup Brugsf.

En flink og paalidelig, helst ældre

Ekspeditrice

kan faa Plads straks eller til 1. Oktbr. ved Henvendelse med Lonfordring og Anbefalinger til (1237)
Uddeler H. J. Jensen,
Borre pr. Borre (Møn).

En flink Ekspeditrice

kan til 1. Novbr. faa Plads i Gudbjerg og Omegns Brugsforening pr. Gudme. Lonfordring og Anbefalinger bedes tilsendt undertegnede. (1258)
N. Jensen.

Ekspeditrice.

En dygtig og paalidelig Ekspeditrice kan til 1. November faa Plads i Bukkerup Brugsforening pr. Glamsbjerg. Anbefalinger samt Lonfordring bedes tilsendt
(1259) Hans Banke.

Ekspeditrice.

En dygtig og paalidelig Pige kan faa Plads fra 1. Oktober eller November. Anbefalinger og Lonfordring bedes tilsendt
(1193) P. C. Andersen,
Vellev Brugsf. pr. Ulstrup.

Ekspeditrice.

En dygtig og paalidelig, ikke for ung Ekspeditrice, vant til Regnskab, Orden og alt forefaldende Arbejde i en Brugsforening, og som tildels paa egen Haand kan passe Butiken, kan til 1. Novbr. faa Plads i Nørreby Brugsforening pr. Bogense. En, som er villig til at hjælpe lidt til i Huset, foretrækkes. Anbefalinger og Lønfordring bedes tilsendt
(1199) J. P. Hansen.

En dygtig og paalidelig

Ekspeditrice,

som er godt kendt med Manufaktur, kan faa Plads 1. Oktober i Brugsforeningen „Fremtiden" ved Nørre Aaby St. Henvendelse med Lønfordring og Anbefalinger til
(1159) Uddeler L. Hansen,
f. T. Skovby Brugsf. pr. Kassemose.

En flink og paalidelig

Ekspeditrice

kan faa Plads til 1. Novbr. i Velling Brugsforening pr. Bryrup. Anbefalinger og Lønfordring bedes tilsendt
(1119) Uddeler P. Hørlykke.

En Ekspeditrice,

ikke for ung, kan faa Plads her til 1. Novbr. Anbefaling og Lønfordring bedes sendt til
(1210) Uddeler P. Hansen,
Landet Brugsf. pr. Svendborg.

Ekspeditrice.

En kvik, flink og dygtig Dame, som har været i Brugsforening i 1—2 Aar, kan faa Plads til 1. Oktober eller 1. Novbr. i Aalestrup og Omegns Brugsf., Aalestrup. Vedkommende maa være godt kendt med Manufaktur og i Besiddelse af god Ordenssans. Anbefaling og Lønfordring bedes tilsendt
(1208) P. Bech, Uddeler.

Ekspeditrice.

En paalidelig Pige, der har været 2 a 3 Aar ved Handelen, kan til 1. Novbr. faa Plads som Ekspeditrice i Ø. Ulslev Brugsf. pr. Nysted. Mulige Tilbud med Opgivelse af Løn og Kopi af Anbefalinger bedes sendt til
(1217) Uddeler G. Rasmussen.

Ekspeditrice.

En dygtig og paalidelig Ekspeditrice kan faa Plads fra 1. Novbr. Lønfordring og Anbefalinger sendes til
(1219) Uddeler Jensen,
Jersie Brugsf. pr. Lille Skjensved.

Pige søges.

En ung Pige, som er villig til at deltage i Ekspedition, kan faa Plads til 1. Novbr. i Brugsforeningen Bondeskov pr. Lejre. Tilbud vedlagt Anbefalinger og Lønfordring bedes tilsendt (1226)
P. Wodrich, Uddeler.

En flink og paalidelig Pige

til Hjælp ved Ekspedition, og som er villig til at hjælpe lidt til i Huset, kan faa Plads til 1. Novbr. i Hovby Brugsforening pr. Fakse. (1206)
C. Albrechtsen, Uddeler.

Ekspeditrice.

En dygtig og paalidelig Ekspeditrice kan faa Plads til 1. Oktober eller November.
(1222) Uddeler Erik Larsen,
Karlslunde Brugsf. pr. Taastrup, Sjælland.

Ekspeditrice,

tro og dygtig, kan faa Plads til 1. Novbr. i Hundslev Brugsforening pr. Kølstrup.
(1190) R. N. Rasmussen.

Pige søges

til indvendig Gerning og Hjælp i Butiken. En, der er kendt med Forretning, vil blive foretrukken. Billet mrkt. 1235 modtager Andelsbladet, Aarhus.

En ung Pige.

som regner og skriver godt og vil hjælpe til saavel i Butiken som i Huset, kan faa Plads i Boeslum Brugsforening pr. Ebeltoft til 1. Novbr. Henvendelse med Lønfordring til
(1184) Uddeler M. J. Brøgger.

Pige.

En flink, omgængelig Pige til indvendig Gerning kan faa Plads fra 1. Oktober eller Novbr. (1176)
Kirstine Lauridsen,
Skaade Brugsf. pr. Aarhus.

Plads søges.

Kolonialkommis,

hurtig og sikker Ekspedient, søger Plads til 1. Oktober eller senere i en Brugsforening eller Købmandshandel. Har gode Anbefalinger fra tidligere Pladser. Tilbud med Opgivelse af Løn bedes sendt til
(1197) Kommis Sørensen,
Hus 35, Sværdborg, Lundby Sj.

Kommis.

Som saadan søges Plads til 1. Novbr. Er 20 Aar gl. og har været 4 Aar ved Faget. Fineste Anbefalinger haves. Mulige Tilbud med Opgivelse af Løn bedes tilsendt Andelsbladet, Aarhus, i Billet mrkt. 1189.

Kommis,

21 Aar gl., 7 Aar ved Faget, søger Plads til 1. Oktober eller senere. Gode Anbefalinger haves.
(1134) Kommis H. Larsen,
Staby pr. Ulfborg.

En ung Kommis,

5 Aar ved Faget, søger Plads til 1. Oktober. Fineste Referencer haves. Tilbud med Opgivelse af Løn bedes sendt i Billet mrkt. 1150 til Andelsbladet, Aarhus.

Kommis.

En velanbefalet Kommis, vant til Bogføring, søger Plads straks eller senere.
(1261) Kommis G. Nielsen,
Engesvang.

Kommis,
22 Aar gl., ca. 6 Aar ved Faget, ønsker Plads snarest. Fineste Anbefalinger og Referencer haves. (1218)
Kommis A. Christensen Nim, Gramstrup pr. Vestervig.

En ung Kommis
søger Plads straks eller 1. Oktober. Fineste Anbefalinger haves. Mulige Tilbud med Opgivelse af Løn bedes tilsendt Andelsbladet, Aarhus, i Billet mrkt. 1260.

Plads søges
til en Medhjælper til 1. Oktober eller November. 17 Aar gl., 2 Aar ved Faget. Henvendelse til (1255)
Uddeler Chr. Korsgaard, Hollandsbjerg, Ørsted.

Kommis,
22 Aar gl., 6 Aar ved Faget, søger Plads til 1. Novbr. i en mellemstor Forretning, helst i Mellem- eller Vestjylland eller paa Fyn. Gode Anbefalinger.
(1256) Kommis Martin Petersen, Vejen Brugsf., Vejen St.

Medhjælper.
Undertegnede søger Plads i en Brugsforening til 1. Novbr. for at uddannes som Uddeler. Jeg er 25 Aar og har været Kontrolassistent i 4 Aar, hvorfra fineste Anbefalinger haves. Mulige Tilbud med Opgivelse af Løn bedes tilsendt (1183)
Kontrolassistent Svane Nielsen, Todbjerg pr. Hjortshøj St.

Medhjælper.
Som saadan søges Plads straks eller til 1. Novbr. Har været et Aar ved Faget, men har været ledig i Sommer paa Grund af Sygdom. Anbefaling haves. Mulige Tilbud bedes sendt til
(1220) Kr. Jensen, Kirkeby pr. Roslev.

Se her!
Forretningsmand, 30 Aar, oplært i bl. Landforretning (2½ Aar som Uddeler i Hellum Brugsf., Brønderslev), søger Plads snarest i Butik eller paa Lager. Villig til alt forefaldende Arbejde. Fineste Anbefalinger og Referencer.
(1241) C. Andersen, Dybensgade 17, Brønderslev.

Kommis,
22 Aar, 4 Aar ved Faget, søger til 1. Novbr. Plads i en velledet Brugsf. Mulige Tilbud med Opgivelse af Løn bedes sendt til
(1239) A. Jørgensen, Brugsf. Bondeskov pr. Lejre.

Lærling.
En pæn, velvoksen Dreng, 14 Aar, ønskes anbragt i Lære i en velledet Brugsforening til Novbr. eller lidt senere. Pladsen ønskes helst paa Fyn. Tilbud bedes sendt til (1242)
Isenkramforretningen, Dronningensgade 14, Odense.

Yngre Kommis
søger Plads til 1. Novbr. Jeg er 17 Aar, 3 Aar ved Faget paa eet Sted. Anbefaling kan tilsendes paa Forlangende.
E. Thomsen,
(1238) Gislev Brugsf., Ørbæk.

Handelslærling.
Som saadan søges Plads til min Søn til 1. Novbr. i en god Brugsforening. Han er 15 Aar gl. og har gode Skolekundskaber.
(1253) Laurs Laursen, Taastrup pr. Harlev.

Lærling.
Et ungt Menneske, 15 Aar, søger Plads i en Brugsforening til 1. Novbr. Helst i Randers Amt. Tilbud bedes tilsendt
Uddeler C. Damgaard,
(1240) Bjerregrav St.

Handelslærling.
En ung Mand, 19 Aar, søger Plads i Brugsforening eller hos en Købmand. Helst i Vendsyssel. Har staaet i Lære 1 Aar. For Tiden Pakhuskarl hos en Købmand. Uden egen Skyld ledig. Billet mrkt. 1252 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Lærling.
Et ungt Menneske, 19 Aar, søger Plads i en velledet Brugsf. fra 1. Oktober eller November. Tilbud bedes sendt til
(1231) Ejler Pedersen, Brugsf. „Tryg“, Vejby pr. Skive.

Et ungt Menneske,
14 Aar gl., med Lyst og Interesse for Handelen, ønskes anbragt i Kolonialllære til 1. Novbr. d. A. Henvendelse til
Statsbetjent Hansen,
(1229) Holstebro.

Et ungt Menneske,
17 Aar gl., som har været i Koloniallære i 1½ Aar, søger Plads til 1. Novbr. i en velledet Brugsforening. Henvendelse til
Gaardejer Anders Mullitsgaard,
(1230) Lomborg pr. Bonnet St.

Kolonial-Forbundter
med 1 Aar tilbage af Læretiden ønsker Plads fra 1. Oktbr. Henvendelse til Købmand N. M. Nielsen, Stenum, Brønderslev, der anbefaler den Søgende. (1181)

Et ungt Menneske
med gode Skolekundskaber søger Plads i en velledet Brugsforening fra første Novbr. Tilbud bedes tilsendt
(1207) Gaardejer Chr. Andersen, Granly, Hejring pr. Hobro.

En ung Pige,
16 Aar, søger Plads i en Brugsforening paa Fyn for at uddannes som Ekspeditrice. Hun er villig til ogsaa at hjælpe til i Husholdningen. (1160)
Else Jørgensen, Adrs.: Lars Jørgensen, Skovby pr. Kassemose.
Tlf. Bogense 12 kan benyttes.

Lærling.

Et ungt Menneske, 14 Aar, søger fra 1. Novbr. Plads i en Brugsforening, helst i Randers Amt. Henvendelse til
(1158) Uddeler Chr. Nørgaard,
Raaby Brugsf., Dalbyover St.

Lager- eller Pakhuskarl.

Som saadan søges Plads til 1. Novbr. Eventuelle Tilbud med Opgivelse af Forhold og Løn sendes til (1198)
Søren Overgaard,
Bukkerup Brugsf. pr. Glamsbjerg.

Ekspeditrice.

Som saadan søges Plads af en Pige, 20 Aar gl., der har været her et Aar og anbefales paa det Bedste. (1185)
Uddeler M. J. Brøgger,
Boeslum Brugsf. pr. Ebeltoft.

Ekspeditrice

søger Plads i en Brugsforening eller lignende. Har været ved Handelen i 4 Aar. Billet mrkt. 1170 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Ekspeditrice.

En ung Pige, som har været i Brugsforening i ca. 1½ Aar, søger Plads, helst i en Brugsforening, til videre Uddannelse. Billet mrkt. 1169 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Ekspeditrice.

Som saadan søges Plads til 1. Novbr. Har været ved Handelen i 3 Aar. Mulige Tilbud med Opgivelse af Løn bedes sendt til
(1243) Amalie Nielsen,
Ejerslev Brugsf. pr. Nykøbing M.

En Dame,

vel øvet i Bogholderi og Regning, søger Plads, helst i en større Brugsforening eller Foderstofforretning. Er om ønskes villig til at deltage lidt i Ekspeditionen. Billet mrkt. 1254 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Husbestyrerinde.

Som saadan søges Plads fra 1. Novbr. i en Brugsforening. Billet mrkt. 1228 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Dansk Andels-Gødningsforretnings Analyser.

18 %	Superfosfat	fra S/S	»Hans Ulrik«	i Rønne	17,50 %	vandopl.	Fosfors.
18 %	»	» L/	»Ostzeezeitung«	i Randers	17,40 %	»	»
18 %	»	» »	»Ostzeezeitung«	i Hobro	17,68 %	»	»
18 %	»	» »	»Ulk«	i Randers	17,85 %	»	»
18 %	»	» »	»Zukunft«	i Horsens	17,51 %	»	»
18 %	»	» »	»Zukunft«	i Aarhus	17,54 %	»	»
18 %	»	» »	»Kladderadatsch«	i Aarhus	18,05 %	»	»
18 %	»	» »	»Reichsanzeiger«	i Vejle	17,94 %	»	»
18 %	»	» »	»Nation«	i Fr.havn	17,66 %	»	»
18 %	»	» S/S	»Elbing III«	i Svendborg	17,75 %	»	»
18 %	»	» »	»Käte«	i Kallundb.	17,69 %	»	»
18 %	»	» »	»Käte«	i Nykj. F.	17,77 %	»	»
37 %	Kaligødning	» »	»Pauline Haubus«	i Kolding	37,98 %	»	Kali
37 %	»	» »	»Pauline Haubus«	i Fr.havn	38,47 %	»	»
37 %	»	» »	»Yore«	i Aalborg	38,48 %	»	»
37 %	»	» »	»Ems«	i Horsens	39,17 %	»	»
37 %	»	» »	»Em«	i Odense	40,05 %	»	»
37 %	»	» L/	»R W. 23«	i Esbjerg	40,11 %	»	»
37 %	»	» S/S	»Ems«	i Hobro	40,18 %	»	»
37 %	»	» »	»Gertrude«	i Kbhvn.	38,65 %	»	»

(1236)

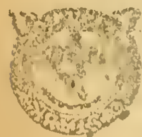
De danske Mejeriers Fællesindkøb og Maskinfabrik

modtager Penge paa Indlaan. Renten er for Tiden 6 % p. a. (1123)

Velforarbejdet Drittelmateriale,

saavel i en ekstra prima som i en god sekunda Kvalitet, leveres til **betydeligt nedsatte Priser.**

(1221) De danske Mejeriers Fællesindkøb.

Alle Brugsforeninger bør forhandle Gymnastiksko „Hedebo“ med vendt alt. gennemsyet Saal. Fodboldstøvler, Slippers, varme Morgensko, Turistsko og Barnesko fra Skotøjsfabriken „Hedebo“, Haudrup. Telefon 18.

Sække.

Alle Slags brugte Sække købes og sælges.

Chr. Nørgaard, Kolding.

Telegram-Adresse: „Kommission“.
Telefon Nr. 455 og 764. Statstelefon 24.

De forenede Bogtrykkerier, Aarhus
Tlf. **302**. Søndergade 11. Tlf. **636**.

(1086)

Brug altid original engelsk

ESSEX-LAK

Enestaaende til Lakering af

Gulve og Linoleumstæpper.

Faas i Brugsforeningerne.

— — En gros i F. D. B. — —

N. Kjærgaard Jensens tekn.-kem. Fabrik,

Odense.

Specialiteter:

Osteløbe, Ostefarve og Smørfarve.

Ensartede i Kvalitet og Styrke.

— Forlang dem hos Deres Forhandler. —

Gødningskalk.

Saa længe Forraad haves, kan vi tilbyde Lokalforeningerne

pulveriseret **Gødningskalk**

til en Pris af **175 Kr.** pr. 10,000 kg og

slemmet fintpulveriseret **Kalkmergel**

til en Pris af **275 Kr.** pr. 10,000 kg

ab Ellidshøj eller Svendstrup med et garanteret Indhold af 53 % Kalk, svarende til 95 % kulsur Kalk i Tørstoffet med en Latitude af 3 % Kalk.

Vi kan ogsaa levere **pulveriseret Gødningskalk** i hele Sejlerladninger frit ombord i Skib ved Stevn Kalkværks Anløbsbro i Mariagerfjord. Prisen er den samme som ovenfor nævnt, altsaa 175 Kr. pr. 10,000 kg.

For Leveringer til Øerne vil det jo passe bedst at faa Varen leveret pr. Skib derfra.

Betaling pr. 30 Dage.

Hvis De faar Anvendelse for noget heraf, beder vi Dem snarest indsende Bestilling. (1116)

Dansk Andels-Gødningsforretning.

De forenede Bogtrykkerier, Aarhus.

Andelsbladet.

Fællesorgan for danske Andelsforetagender.

Nr. 38. | Fredag den 23. September. | 1921.

DANSK SPRIT-CENTRAL
FÆLLESSALG
FOR
AKTIESELSKABET DE DANSKE SPRITFABRIKKER.
AKTIESELSKABET SPRITFABRIKKEN FORTUNA.
DE FORENEDE GÆR-OG SPRITFABRIKKER.
KØBENHAVN · ODENSE · FREDERICIA · AALBORG.

Andelsbevægelsens Internationale.

———

Andelsbevægelsen er en Magtfaktor i vore Dages Samfundsliv. Dens Betydning er forskellig i de forskellige Lande, men i praktisk talt hvert eneste Land paa Jorden har den vundet Indpas og er vokset frem i Kraft af selve den Tanke, som bærer Bevægelsen. Hvad enten dens Formaal er at tjene Forbrugernes eller Producenternes Interesser, hvad enten den særlig er knyttet til Byerne eller til Landet — overalt har den gjort sig gældende ved at gøre Produktionen billigere eller bedre eller begge Dele, ved at fjerne overflødige Led mellem Producenter og Forbrugere, gøre Vareomsætningen billigere og derigennem muliggøre saavel en højere Pris for Producenterne som en lavere Pris for Forbrugerne. Ved at gøre hele Samfundsmaskineriet billigere i Drift muliggør den en større Velstand for det hele Samfund samtidig med, at den bidrager til at sikre, at Samfundsproduktionens økonomiske Udbytte tilfalder netop dem, der er de virkelige Deltagere i Samfundets Produktion.

Indenfor de enkelte Samfund, hvor Andelsbevægelsen er kommen til Udfoldelse, er dens samfundsgavnlige Virkninger let paaviselige. Og med dens voksende Samfundsbetydning er overalt fulgt en fuld Anerkendelse fra Statsmyndighedernes og det øvrige Samfunds Side.

Men ogsaa ud over Landegrænserne har Andelsbevægelsen strakt sit Virkefelt. Dens Organisationer i ét Land er traadt i Forbindelse med Organisationer i andre Lande, og man har søgt at skabe et Net af Forbindelser mellem Landene, som skal gøre Andelsbevægelsen i alle Lande til en Enhed. Man har dannet et internationalt Andelsforbund, som i sin Haand skal samle de Traade, der fører til Andelsorganisationerne i hvert enkelt Land, og man har krævet, at Andelsbevægelsens Organisationer som en stor samlet Verdensbevægelse skal overtage Vareudvekslingen mellem Landene. Som Vareudvekslingscentral vil man have dannet en international Fællesforening, en international Andelsbank skal formidle Pengeomsætningen mellem Landene, og den fasttømrede Andelsorganisation, der skal give alle Verdens Lande fælles Interesser, skal i Fremtiden være den sikreste Garanti for Verdensfreden.

Dette er saare skøn Fremtidsmusik, saa skøn, at selv nøgterne Hoveder og klare Hjerner lader sig rive med af Tro paa den stolte Bygning, som Andelsbevægelsens Verdenssamarbejde skal rejse.

Men hos en nøgtern Tilskuer vil der vistnok snart rejse sig en lille Tvivl om, hvorvidt et saadant Fremtidsideal lader sig virkeliggøre indenfor hans korte Levetid. Han vil huske paa, at det altid har været Andelsbevægelsens Styrke, ikke mindst her i Landet, at den har holdt sig til Jorden og Virkeligheden, søgt sit Virkefelt dér, hvor en virkelig Trang har været til Stede, og dér skabt sine praktiske Resultater. Det er ikke ved sine højtflyvende Fremtidsplaner, den har sejret, men ved trofast Arbejde i det smaa paa Virkelighedens Grundlag. Han vil ogsaa hurtigt blive mindet om, at den nuværende Tid indenfor det enkelte Land frembyder større økonomiske og sociale Vanskeligheder end nogensinde før, og at der hjemme er større Trang og bedre Jordbund for Andelsbevægelsens Arbejde end sjældent før. Han vil ikke kunne undertvinge en lille Frygt for, at man over Verdensandelsbevægelsens skønne Fremtidsmusik vil glemme de Opgaver, som paa Da-

Andelsbladet Nr. 38, 23. September 1921.

gen i Dag ligger nærmest for, og han vil ihukomme Ordene:

Hvad du evner, kast af
i de nærmeste Krav.

Andelsbevægelsens Internationale er et saare skønt Fremtidsmaal. Det kan maaske en Dag blive til Virkelighed. Men lad os ikke lade Fremtidsmusikens lokkende Toner tage vore Kræfter fra den Virkelighed, som i Dag og i Morgen stiller sine Krav til os.

Prisfald — Varepriser — Arbejdsløn.

I den københavnske Dagspresse er refereret „Socialvirkes Spørgetime" under Overskriften: „Faldet i Varepriserne".

Jeg skal herfra citere nogle Udtalelser af kendte Mænd indenfor Handelsverdenen.

Formanden for Urtekræmmerforeningen, Hr. Paustian, hævdede, at Kolonialavancen er 16—17 pCt., og Formanden for Grønt- og Frugthandlerforeningen, Hr. Esbensen, fortalte, at en stor Forretning i hans Branche sidste Aar havde haft en Avance af 3 pCt. Man skulde synes, det var vanskeligt at gøre Overbud; men Formanden for Fedevarehandlerforeningen, Hr. Landstingsmand Bunch, klarer Skærene. Indenfor hans Branche er der højst en Bruttoavance paa 9 pCt. Læg Mærke til Bruttoavance!

Forsamlingen har sikkert svømmet i Taarer af Rørelse over en saadan Uegennytte, selv om der var en enkelt Taler, der ironiserede over Hr. Bunch. Han har sikkert ikke kunnet forene den Velstand, der øjensynlig præger disse Mennesker, med en Virksomhed, der giver en rent minimal Avance for ikke at sige Tab.

Jeg skal forsøge paa at belyse Avancen indenfor de tre Brancher.

For nogen Tid siden saa' jeg to Urtekræmmere reklamere ved Opslag i Vinduerne, og jeg tør gaa ud fra, at de vilde fremhæve deres Priser som særdeles billige. De tilbød Kartoffelmel og Rismel til 90 Øre pr. kg, medens en gros-Prisen var henholdsvis 40 og 46 Øre.

Hr. Esbensens 3 pCt. skal jeg ikke beskæftige mig med. Enten maa han være meget naiv, eller ogsaa maa han tro, at hans Tilhørere er det.

Hr. Bunchs „Bruttoavance" skal jeg belyse lidt nærmere.

Ved Henvendelse i Flæskehallen fik jeg opgivet Prisen for hele Svin til Kr. 2,95 à 3,05 pr. kg, og ved Forespørgsel hos en Detailhandler fik jeg opgivet følgende Priser:

Skinke	3,80	pr. Kg.
Bov	3,00	„ „
Kam med Spæk ...	4,50	„ „
Kam uden Spæk ...	6,30	„ „
Brystflæsk	4,60	„ „
Mørbrad	5,20	„ „

Af disse Priser kan man ganske vist ikke udregne Gennemsnitsavancen, naar man ikke véd, hvorledes de forskellige Dele staar i Forhold til den samlede Vægt, ligesom der maa regnes med en mindre Pris for Hoved, Ben, Hjerte og Lever; men naar man véd, at Handel med ferske Varer altid har været Fedevarehandlernes daarligste Forretning, og at den største Fortjeneste ligger paa tilberedte Varer, trækker man paa Smilebaandet ad Hr. Bunchs 9 pCt. Brutto.

Falder Varepriserne?

Skal vi lægge Vægt paa de tre kendte Handlendes Udtalelser, saa har Prisfaldet været saa voldsomt, at det allerede har passeret den naturlige Grænse og er ved at bringe de Handlende paa Fallittens Rand. Stiller vi derimod vore egne Erfaringer op mod disse Udtalelser, kan vi let blive enige om, at Prisfaldet langt fra er naaet til Bunds, og det skyldes i væsentlig Grad, at der regnes med Avancer, som ligger betydeligt over normal Avance fra før Krigen, selv om man regner med Udgiftsstigningen. Den Tid, da de Handlende søgte at konkurrere med Brugsforeningerne, er længst forbi, og vi behøver ikke at interessere os for de Handlendes Priser. Beregner vi os kun normal Avance, er vi altid de billigste.

Hvad er normal Avance, og hvorledes reguleres den?

Hvis vi regner med, at Avancen før Krigen var normal, er Spørgsmaalet let besvaret. Det er den Avance, man beregnede før Krigen + den Procent, der svarer til Udgiftsstigningen, men det er det gode ved det, at dette + falder med Vareprisernę.

Tidligere frakendte de Handlende Brugsforeningerne enhver prisregulerende Betydning, den sunde Konkurrence var den bedste Prisregulator og den absolutte Garanti mod ublu Avance.

Vi har set Konkurrencen svigte fuldstændig under og efter Krigen. Begunstiget af Pengerigelighed, Vareknaphed og den deraf følgende Hamstring skabtes, der en Situation, der begunstigede Avancestigning og just ikke opfordrede til Konkurrence.

Nu gaar det med Avance, som det gaar med Levefod, fordi de to Ting er nøje knyttet sammen. Det er lettere at komme op end ned.

Prisfaldet maa helt ned til Forbrugerne.

Industrien ligger stille eller arbejder med formindsket Kraft, og Tusinder af Arbejdere gaar ledige, ja selv Handelen er ved at gaa i Staa paa Grund af den svigtende Købeevne.

Man foreslaar meget forskellig Medicin for den Sygdom, der tærer paa Samfundet; men jeg har lagt Mærke til, at alle er enige om, at det eneste virksomme Middel er lavere Arbejdsløn. Selv Arbejderne erkender det, men de tilføjer, at først maa Livsfornødenhederne ned i Pris. Det anerkendes jo forøvrigt af Staten, der regulerer Tjenestemændenes Løn efter Pristallene, og paa samme Maade reguleres Arbejdernes Løn, paa Grundlag af Lønoverenskomsterne.

Prisfaldet bringer Arbejdslønnen ned, og den faldende Arbejdsløn befordrer Prisfaldet; men

hvorledes faar vi Vareprisernę ned?

I Øjeblikket drejer det sig væsentligst om at faa Avancen bragt ned.

I gamle Dage sagde de Handlende: „Konkurrence". Var det mon ikke værd at prøve dette gamle Husraad? De Handlende vil vel paastaa, at den er spillevende, og paaberaabe sig de mange Realisationssalg. Dels virker disse dog for spredt, og dels er det som Regel kortvarige Tvangsrealisationer, der kan være generende for de Handlende, men ikke opfordrer til Konkurrence.

Konkurrencen er død, og Aarsagen ligger ligefor.

Handel er blevet til et Privilegium ligesom Apotekerbevillingerne.

Der indrettes saa godt som ikke nye Forretningslokaler, og de gamle Handlende kan ikke siges op. Der har aldrig været saa god Jordbund som nu for Prisoverenskomster og saa lidt Grund for de Handlende til at slaas om Kunderne; de kommer af sig selv ved Befolkningstilvæksten, der jo ikke stopper op, fordi der ingen Tilgang er af Handlende.

Nu er det ikke saaledes at forstaa, at der ikke kommer nye Handlende til, tværtimod. I et enkelt Dagblad har der i et Kvartal været averteret 3200 Forretninger til Afstaaelse.

Men disse nye Handlende optager af let forstaaelige Grunde i Almindelighed ikke Konkurrencen. De Priser, deres Forgængere tog, og som var Grundlaget for den Afstaaelse, de maatte betale, opfordrer ikke til Konkurrence. Dertil kommer, at de maaske endog har betalt Varelageret med en Overpris. De har Mundkurv paa, de skal nok lade være med at bide!

Der gaar Tusinder af energiske unge Mænd med Kapital og Mod paa at tage Konkurrencen op. Lad dem komme til, og lad os se, om Universalmidlet hjælper. Konkurrencens Ager har ligget brak i saa mange Aar — den maa sikkert kunne give en god Afgrøde.

Jeg er jo klar over, at de Handlende vil gøre gældende, at Butikslejen vil stige, naar deres Privilegium bliver hævet, og at det vil bringe Vareprisernę i Vejret. Men de har næppe Ret. Selv om Lejen vil stige for en Del Handlende, der sidder for en uforholdsmæssig lav Leje, saa vil Husejerne betænke sig to Gange, inden de spænder deres Lejere for haardt for. Et Forretningslokale har

nemlig kun sin Værdi, naar der er en Forretning, der kan svare en passende Leje; dertil kommer, at mange Handlende har uopsigeligt Lejemaal i flere Aar. Det, der vil blive mest generende for de Handlende, er, at de ikke som nu kan sælge Forretningen sammen med Lokalet.

Forudsætter vi imidlertid, at Butikslejen vil stige 20 pCt. gennemsnitlig, saa vil det højst hæmme Prisfaldet 1 pCt. Kunde Konkurrencen befordre Prisfaldet 10 pCt., blev det dog en Gevinst paa 9 pCt.

Handelsprivilegiet har kostet Forbrugerne Millioner af Kroner direkte, indirekte koster det endnu mere, idet det holder Arbejdslønnen oppe.

C. Kragh.

Foreningen „Danske Andelskasser".

Fra ovennævnte Forening har vi forleden modtaget Brevkort om at foretage vor Indmeldelse snarest, da det vist var en Forglemmelse, at det ikke allerede var sket.

Som Andelsmand holder jeg meget af vore Andelsforeninger; men jeg tror, vi kan faa for mange, og i hvert Fald er det en stor Fejl, naar vi laver nye til at bekæmpe de gamle med. Ved de Møder, som nævnte Sammenslutning har holdt, har Diskussionen kun drejet sig om at kritisere Andelsbanken (nærmest fordi den har nægtet enkelte af os Kredit, hvilket vi nu vel nok maa være den taknemlig for). Det er noget, som jeg synes burde ordnes ved Bankens egne Forsamlinger. Skønt jeg ikke er enig med Andelsbanken i dens Optræden overfor Andelskasserne i visse Tilfælde, kunde det dog ikke faa mig til straks at danne Modorganisation. Vi har jo Valgmandsforsamlinger og Generalforsamlinger, Repræsentanter og Bestyrelse i Andelsbanken, og saa vidt jeg véd, er der valgt en hel Del Andelskassefolk, som saa nok dér maa kunne gøre deres og vor Mening gældende overfor den høje Direktion.

Jeg ser ikke rettere, end at den ovennævnte Sammenslutning vil være til Skade baade for Andelsbanken og for Andelskasserne og desuden bringe os ekstra Udgifter til Administration og Ledelse. Det er en hel Modesag at danne Foreninger, og jeg synes, vi bør overveje, om der virkelig er Grund til at binde os yderligere. I hvert Fald viser de tilsendte Vedtægter ingen nævneværdige Fordele.

Agerbæk Andelskasse, d. 12. Septbr. 1921.

L. W. J. Bogesvang.

Kartoffeleksporten.

Med megen Interesse har jeg læst de i Andelsbladet offentliggjorte Breve, som Hr. Direktør Reinholdt Hansen har modtaget fra en Dansker i England angaaende Kartoffeleksport.

Brevene indeholder jo unægtelig en Opfordring til paa Trods af den mildest talt uheldige Afslutning paa sidste Aars Kampagne at forsøge en Gang til, maaske paa en mere beskeden, men nok saa reel Maade.

Er der ikke Mulighed for, at f. Eks. et Udvalg nedsat af de af vore Andelsorganisationer, der har Forbindelser i England og Amerika, kunde indlede Forbindelse med eller gennem deres Kunder derovre for Afsætning af Kartofler?

Herhjemme maa vi da ind paa en anden Maade at føre Kontrol paa. Jeg tænker mig en fin Kvalitetssortering i Sække med ens Vægt og særskilt Nummer for hver enkelt Leverandør, saadan at Ansvaret for mindre god Kvalitet kan ledes tilbage til vedkommende og falde alene paa ham. Thi dette, at flere Leverandører skal indlade deres Kartofler i en fælles Banevogn, er en fortvivlet Ordning. Muligt at Leverandører, der selv kan fylde en Banevogn, kan faa sorteret ved Havnen, men ellers skulde Sække udleveres, og et givet Kvantum indkaldes og leveres, naar Skibslejlighed gaves. Og ved Udladning af Vogne skulde Sorteringen kontrolleres

ved, at man udtog og eftersaa enkelte Sække af hvert Nummer.

Paa den Maade kunde de mindre Producenter, som har de bedste Betingelser for at levere reelle Varer, komme i Betragtning, og forudsat at ovennævnte Brevskrivers Tro paa Kartoffeleksportens Fremtid holder Stik, kunde det faa stor Betydning for de mindre Jordbrugere.

Jørgen Østerlund,
Spidshøjgaard, Lunderskov.

I. Chr. Rasmussen.

Paa Grund af sin høje Alder og noget tiltagende Svagelighed har I. Chr. Rasmussen, Lemmer, trukket sig tilbage som Formand for Andelsbankens Repræsentantskab. Efter hans Forslag har man i hans Sted valgt den hidtidige Næstformand, fhv. Gaardejer P. Pedersen, Ørsted, til Formand, og den derved ledigblevne Plads som Næstformand er besat med Proprietær Johs. Clausen, Stubberupholm.

I. Chr. Rasmussens Arbejde for Den danske Andelsbank er ikke hermed til Ende, idet han fremdeles sidder som Medlem af Repræsentantskabet og forhaabentlig mangen god Gang endnu vil faa Lejlighed til med sin store Erfaring og Autoritet at øve Indflydelse paa Sagernes Behandling. Men ved hans Tilbagetræden som Formand er der Anledning til med et Par Ord at minde om den betydelige Indsats, som denne Mand har gjort i Arbejdet for Den danske Andelsbank lige fra første Færd.

Naar vi siger „fra første Færd", gaar vore Tanker helt tilbage til Efteraaret 1906, hvor den da afholdte Andelskongres overdrog til Andelsudvalget at nedsætte et særligt Udvalg, der skulde have den Opgave med teknisk Assistance at udarbejde Planer for en Andelsbank og samle bindende Underskrifter paa Tilslutning til denne. Paa Kongressen slog I. Chr. Rasmussen et godt Slag for Tanken om en Andelsbank, og da Andelsudvalget i Begyndelsen af 1907 nedsatte det nævnte Udvalg om Banksagen, blev Rasmussen Medlem af dette.

Allerede efter faa Maaneders Forløb var Udvalget naaet saa vidt, at det kunde fremkomme for Offentligheden med sit Forslag efter at have faaet det godkendt af Andelsudvalget, men et langt og til Tider trangt Arbejde stod endnu tilbage, og selv om det i 1909 lykkedes at faa tilvejebragt Rammerne for Andelsbanken rent organisationsmæssig set, saa hengik der som bekendt paa Grund af Tidernes Ugunst endnu nogle Aar, før man endelig — i Efteraaret 1914 — kunde lade Banken begynde sin Virksomhed.

I denne lange Periode, hvor Arbejdet mødte saa mange Vanskeligheder og til Tider helt maatte ligge stille, kunde vel en og anden være ved at tabe Modet, men I. Chr. Rasmussen hørte til dem, der ikke gav op. Men den rolige Fasthed, der er et af hans Karaktertræk, holdt han sig stadig Maalet for Øje, spejdende efter Muligheder for at føre Sagen igennem, og da Tiden var inde, var han en af de ivrigste til at handle.

Rasmussen var lige ved de 70, da han i 1909 valgtes til Formand for Bankens Repræsentantskab, og hans Arbejde for Banken i de siden da forløbne 12 Aar er altsaa udført i en Alder, som kun de færreste opnaar, og som for dem, der opnaar den, plejer at hengaa i Tilbagetrukkenhed og Hvile. For Rasmussen har det været anderledes. Han har i disse sine Alderdomsaar været den danske Andelsbevægelse en god Støtte paa en Plads, hvor der netop tiltrængtes en Støtte af godt, solidt Tømmer. I de Aar, hvor den unge Bank skulde arbejde sig frem, har denne indsigts-

fulde og sikkert dømmende Mand været Banken til stor Nytte. Det kan i denne Forbindelse tilføjes, at ogsaa hans nøje Tilknytning til Sparekasserne har været af væsentlig Betydning for Banken. Alt i alt maa det siges, at han har ydet Andelsbevægelsen Tjenester, som sént vil glemmes, og gjort sig fortjent til vor dybeste Taknemlighed.

Der er et Par kendte Verslinjer, som lyder saaledes:

Til Raad er Gubben en herlig Gæst,
men unge Øjne de ser dog bedst.

Om Rasmussen gælder det, at han ikke blot har de mange Aars Erfaring, men ved Siden deraf har bevaret „de unge Øjne", det friske og aabne Blik for Tidens Rørelser. Det Trin af Oplysning, han er naaet til, grunder sig ikke paa nogen omfattende Skoleuddannelse, idet han ikke har besøgt nogen Skole udover Almueskolen i sin Barndom, men har har forstaaet paa egen Haand og gennem Livets Skole at tilegne sig megen Viden, og med sin Intelligens og store Skarpsindighed er han en Mand, der rager betydeligt op over det almindelige Niveau. Sine gode Evner har han med sjælden Offervillighed stillet i det offentlige Livs Tjeneste — ikke blot indenfor Andelsbevægelsen, men ogsaa paa andre Omraader —, og overalt, hvor han virker eller har virket, vil man kun høre Lovord over denne prægtige Bondeskikkelse.

Ved det nylig afholdte Repræsentantskabsmøde i Andelsbanken, hvor I. Chr. Rasmussen trak sig tilbage som Formand, tolkede Bestyrelsens Formand, And. Nielsen, alle de tilstedeværendes dybtfølte Tak til Rasmussen for hans Arbejde for Den danske Andelsbank.

Andelsbevægelsen i Sovjetrusland.

Som det fremgik af Beretningen i Andelsbladet Nr. 36 om den internationale Andelskongres i Basel, blev Spørgsmaalet om de russiske Andelsselskabers Stilling til Det internationale Andelsforbund meget indgaaende drøftet paa Kongressen, og der viste sig herom meget afvigende Opfattelser blandt de forskellige Landes Repræsentanter. Det blev dog sluttelig vedtaget — hovedsagelig med de engelske Delegeredes Stemmer — at give de russiske Andelsselskaber Adgang til at blive fuldtberettigede Medlemmer af Det internationale Andelsforbund.

Under Kongressen blev der af den russiske Professor Totomianz forelagt en Redegørelse for de russiske Andelsselskabers Stilling under Sovjetregimentet. Da vi mener, at denne interessante Redegørelse fra en Repræsentant for de russiske Andelsselskaber, som paa det stærkeste hævder Betydningen af disses Uafhængighed af Sovjetregeringen, ogsaa har Interesse for danske Andelsfolk, skal vi i det følgende bringe dens Hovedindhold.

Allerede før Krigen havde den russiske Andelsbevægelse en sjælden hurtig Udvikling. Med Hensyn til saavel Antallet af Andelsselskaber som Antallet af organiserede Forbrugere indtog det russiske Rige Førstepladsen blandt de Stater, i hvilke der overhovedet fandtes en Andelsbevægelse, og selv om Landet med Hensyn til Andelsselskabernes Udbredelse vel nok blev overfløjet af Danmark og England, saa indtog det dog paa Grund af den Popularitet, som Andelsselskaberne havde i alle Lag af Befolkningen, en fremtrædende Stilling. Intet Sted herskede der paa Andelskongresserne en saadan Begejstring som i Rusland. Kun Regeringen saa' ikke paa Andelsbevægelsen med Velvilje. Den stillede Brugsforeningsbevægelsen under streng Kontrol og viste kun Kreditforeningsbevægelsen en vis Velvilje. Men ogsaa denne Mistro fra Myndigheder-

nes Side er kommen Bevægelsen til Gunst, idet Eliten af den russiske intellektuelle Klasse alene paa Grund af Modsætningsforholdet til Myndighederne gav sig i Andelsselskabernes Tjeneste.

Krigen forhøjede Andelsbevægelsens økonomiske Betydning meget stærkt. For at sikre ærlige Leverancer til Hæren paalagde selve den kejserlige Regering Andelsselskaberne at udføre talrige Foretagender og Foranstaltninger. Paa den anden Side medførte den hurtige Prisstigning for alle Varers Vedkommende en ganske overordentlig Tilvækst i Antallet af Brugsforeninger og en vældig Stigning i deres Omsætning. Leveringerne til Hæren bragte Produktions-Andelsselskaberne og ikke mindre Hjemmeindustrien paa Landet i Udvikling. Kun Andelsselskaber til Fremme af Kreditten er svækkede under Krigen.

Revolutionen i Februar 1917 gjorde ikke Andelsbevægelsens Betydning mindre. Tværtimod blev der under Kerenski udstedt en Lov om Andelsselskaber, som Andelsfolk selv havde udarbejdet. Og talrige fremragende Førere indenfor Bevægelsen blev kaldet til vigtige Poster, nogle endog til Ministerposter.

Ulykkeligvis var det russiske Folk ikke vænnet til den politiske Frihed og misbrugte den, da det fik den i fuldt Omfang. Andelskongresserne i Aaret 1917 og i første Halvdel af 1918 lignede mere socialistiske Partidage end tidligere Tiders Andelskongresser. Da Andelsbevægelsen imidlertid deltog i den politiske Aktion, paadrog den sig Fjendskab ikke alene fra Højre, men fremfor alt ogsaa fra det yderste Venstre, og dette fik for talrige Andelsselskaber skæbnesvangre Følger. Bolschevikrevolutionen i Oktober 1918 begyndte med en hensynsløs Undertrykkelse af politiske Modstandere; derunder skaanedes heller ikke de Andelsfolk, som havde deltaget i Kampen mod Bolschevismen. I Begyndelsen lod man Andelsbevægelsen selv i Fred; men saa gik Bolschevikerne i Gang med en saakaldt „Reorganisation“ og havde dermed ikke saa meget det Formaal at varetage Andelsbevægelsens egentlige Interesser, som det at fjerne de Førere for Andelsbevægelsen, som var politisk missliebige. Efter at disse ved Hjælp af forskellige Midler var fjernede, og efter at Sovjetregeringen havde maattet begrave de Illusioner, den havde næret med Hensyn til de af den skabte bureaukratiske Organisationer, blev Andelsbevægelsen igen Løsenet.

Skønt en Andelslov kort Tid forud var udstedt, blev der udstedt en ny særlig for Sovjetrusland gældende Lov. Denne Lov havde et bureaukratisk Præg, som helt igennem mindede om den af den kejserlige Regering udstedte Lov til Regulering af Kreditselskabernes Virksomhed.

Men dens Bestemmelser er kun stykkevis gennemført, og den er i dette Øjeblik end ikke i Kraft overalt. Det er kun i Byerne, at Andelsselskaberne paa en Gang er forvandlede. Paa Landet kan en saadan Forvandling knapt nok spores, og dog er den russiske Andelsbevægelse i sit Væsen fortrinsvis en landøkonomisk Bevægelse.

De centrale Sammenslutninger, især det allrussiske Brugsforeningsforbund i Moskva (Centrosoyus), maa ifølge Sovjet-Andelsloven ikke udfolde nogen som helst Oplysnings- eller Agitationsvirksomhed. Det er forbudt Forbundet at offentliggøre Tidsskrifter og Flyveblade og overhovedet at udøve nogen som helst oplysende Virksomhed. En saadan kan saaledes kun de landøkonomiske Selskaber udøve.

Ved den nye Andelslov blev Brugsforeningerne gjort til Hovedhjørnestenen for Ruslands hele andelsmæssige System. Andelsselskaberne til Fremme af Kreditten sammensmeltedes med Brugsforeningerne, og der knyttedes et snævert Baand mellem disse, de landøkonomiske Selskaber og Hjemmeindustrien paa Landet. Ved en Formindskelse af Tallet paa Centralforbund er tillige Konkurrencen mellem de forskellige Andelsorganisationer forsvundet. I Storbyerne oprettedes der Brugsforeninger, og da i hver Storby kun én; derved har Sovjetregeringen ad lovmæssig Vej tilvejebragt den Sammensmeltning af mindre Brugsforeninger, som vanskeligt havde kunnet lade sig udføre ad frivillig Vej. Paa Landet dannedes en Type af Andelsselskaber, som skulde have den Opgave at organisere

Forbruget, producere Varer og afsætte dem til Forbrugerne. Et muligt Overskud af Varer skulde disse Andelsselskaber igennem Andelsforbundene stille til Myndighedernes Raadighed.

Den væsentligste Fejl ved Sovjetanordningerne ligger ikke i den Centralisation og Simplificering af hele det andelsmæssige Apparat, de skulde medføre, men deri, at de berøvede en central Andelsorganisation Muligheden for ved Offentliggørelse af Skrifter at virke for Arbejder-Klassens Oplysning og saaledes arbejde socialt. I talrige centrale Andelsorganisationer har Sovjetregeringen erstattet brugbare Kræfter med andre Personer. Mange Andelsorganisationer beklager sig over, at de savner forstandige Ledere. Idet Regeringen berøvede Brugsforeningernes Centralforbund de fleste af dets egne Bedrifter, begik den en stor Fejl, thi den forsøgte at statssocialisere paa et Omraade, hvor en Statssocialisering overhovedet ikke var nødvendig, nemlig paa det kooperative Omraade.

De nye Anordninger om Brugsforeningsbevægelsen af 9. April 1921 viser, at Lenin selv er bleven klar over Fejlene i Sovjetregeringens Andelslovgivning. Efter den nye Anordning ophører Andelsbevægelsen med at være en udelukkende teknisk Organisation, der er underlagt Ernæringsmyndighederne; den skal indtage en betydningsfuld Plads som en selvstændig Del af Sovjetruslands økonomiske Liv. Brugsforeningerne har nu Ret til at indkøbe de Produkter, som Landbruget behøver, og til at sælge de Vareforraad, som bliver tilovers, efter at de nødvendige Skatter er udredet i Naturalier. Det er ogsaa Brugsforeningerne alene, som skal have den Opgave at fordele Levnedsmidler og overhovedet alle Forbrugsartikler til Befolkningen. Efter Anordningen af 20. Marts 1919 har enhver Borger Pligt til at være Medlem af en Brugsforening. Den nye Anordning tillader imidlertid Borgerne at organisere sig for selv at danne Andelsselskaber, som ved Hjælp af de Midler, der staar til deres Medlemmers Raadighed (i Penge eller i Naturalier), indkøber Varer for at afsætte dem til Medlemmerne.

Saaledes ophævede Bolschevikerne deres egne Anordninger, som forbod at have mere end én Brugsforening i nogen By. I denne eneste Brugsforening, som omfattede en Storstads hele Befolkning, maatte det Baand, som knyttede Medlemmerne til Organisationen, blive meget løst. Forbrugerne havde ingen virkelig Interesse i deres Andelsselskab, de forsvandt ganske i det store Apparat, der mere lignede en kommunal Institution end en Brugsforening.

Den nyeste Anordning indeholder Bestemmelser, der er af stor Betydning for den russiske Andelsbevægelses hele Udvikling. Den tillader nemlig Brugsforeningerne at indkøbe Varer hos de producerende Andelsselskaber og at afslutte Overenskomster med disse om Fremstilling, Levering, Opbevaring, Forædling og Forsendelse af enhver Vare. Ligeledes fik Brugsforeningerne Lov til at grundlægge Foretagender for selv at fremstille de Varer, som de behøver. Brugsforeningerne kan derfor igen eje Gartnerianlæg, Landejendomme, Mejerier og andre Foretagender. Anordningen giver i det hele taget saavel Brugsforeningerne i Byerne som de landokonomiske Andelsselskaber en større Frihed. De sidste er ikke mere helt afhængige af Brugsforeningerne.

Den sidste Fase i den bolschevikiske Udvikling, som fører fra Statssocialisme eller Kommunisme henimod en fri Andelsbevægelse, er et Forslag, der er offentliggjort i Maj Maaned d. A. paa Lenins personlige Foranledning. Denne Plan gaar ud paa, at der skal gives de vesteuropæiske Andelsselskaber udstrakte Koncessioner i Sibirien, og anfører for en saadan Politik følgende Grunde:

„Andelsbevægelsen i Vesteuropa er en meget mægtig Organisation, som med de Midler, der staar til dens Raadighed, kan være de sibiriske Bønder til megen Nytte. Hvis man indrømmede den Koncessioner i Sibirien, vilde denne Andelsbevægelse kunne indtage en indflydelsesrig Stilling paa Verdensmarkedet og gøre et stort Arbejde til Tilfredsstillelse af de sibiriske Bønders Behov.

Da Andelsbevægelsen blandt Vest-

europas Arbejdere ikke tilstræber nogen Profit, men fra Sibirien vil kunne hente Levnedsmidler til Proletariatet, har den stor Interesse i, at Produktionen udvikles og konsolideres. Man maa ogsaa være opmærksom paa, at Sovjetregeringen, idet den indrømmer de vesteuropæiske Andelsselskaber Koncessioner, gør disse Andelsselskaber og dermed Vesteuropas Arbejderstand interesseret i Sovjetregeringens egen Eksistens.

Denne Plan drejer sig ikke om nogen Udbytning, men om at hente Varerne paa det Sted, hvor de fremstilles. Koncessionshaverne skal ogsaa have Ret til at tilvirke Forbrugsartikler som f. Eks. Vinduesglas, Tændstikker og Sæbe. Det samme skal naturligvis være Tilfældet med Smørfustager, Kasser til Ost, Konservesdaaser og andre Ting, som er nødvendige til Varernes Transport. Koncessionshaverne skal forpligte sig til selv at sørge for Fremskaffelse af de fornødne Transportmidler.

For at give Koncessionshaverne en vis Bevægelsesfrihed paa Verdensmarkedet, og for at de kan blive Genstand for de Handlendes Interesse, skal de i de Egne, hvorfra de udfører Varer, have Ret til at udnytte Skovbestanden. Det vilde ogsaa have sin Betydning, hvis man overdrog dem Udnyttelsen af Fiskeriet paa Ishavet. Af Arbejdsprodukterne faar Koncessionshaverne i de første 5 Aar 35 pCt., naar det drejer sig om Varer af egen Produktion, af Kød dog kun 25 pCt. Efter Koncessionstidens Udløb skal alle Fabrikker og Anlæg, som Koncessionshaverne har oprettet, være Statens Ejendom".

Planen betoner sluttelig, at netop nu, da i Vesteuropa talrige Arbejdere er uden Beskæftigelse, vilde Udnyttelsen af Koncessioner i Rusland være af stor teoretisk og praktisk Betydning for det vesteuropæiske Proletariat. Gennem dette Forslag vil Lenins Regering vise, at den er villig til at give Koncessioner ikke alene til Kapitalisterne i Vesteuropa, men ogsaa til Andelsselskaberne. Det er dog skikket til at vække Forundring, at Andelsselskaberne kun skal have Koncessioner i Sibirien, men Kapitalisterne derimod i selve Rusland.

De russiske Andelsselskaber i 1920.

Professor Totomianz har i samme Forbindelse meddelt nogle Oplysninger om de russiske Andelsselskabers Stilling i 1920.

Det maa anses for utvivlsomt, at der i dette Aar ikke eksisterede saa mange Andelsselskaber som ved Midten af Aaret 1918. Antallet af Andelsselskaber saavel som af Andelsforbund er formindsket paa Grund af Tvangssammenslutningen. Der har udviklet sig en ny Form for Andelsselskaber, saakaldte landøkonomiske Samarbejdsorganisationer, d. v. s. Andelsselskaber, som dannes ikke alene af Bønder, men ogsaa af Byboere for i Fællesskab at dyrke Jorden.

Kongressen i det store Centralforbund af Brugsforeninger (Centrosoyus) fandt Sted i Moskva i Juli Maaned 1920. Paa denne var tilstede 139 Delegerede for de enkelte Departementsforbund og disses Afdelinger.

Centralforbundet havde i 1919 haft en Omsætning paa 935 Mill. Rubler.

Til Kongressen indløb en telegrafisk Hilsen fra de engelske Andelsselskaber, hvad der gjorde et særligt Indtryk.

Under Forhandlingerne meddeltes det, at Andelsbevægelsen havde erklæret sig villig til med hele sin Virksomhed at understøtte Sovjetregeringen. Denne Beslutning blev dog begrænset ved et Tillæg om, at det kun gjaldt, saafremt Samarbejdet var teknisk muligt. Efter at Ernæringskommissariatet er blevet grundlagt, og dets Virksomhed er begyndt, har Andelsbevægelsen deltaget endnu mere i statsadministrativt Arbejde, og tilsidst har Andelsselskaberne arbejdet i intim Forbindelse med Sovjetmyndighederne. Ved Befolkningens Forsyning med Varer har Brugsforeningernes Centralforbund haft en Omsætning paa 3 Milliarder Rubler; det leverede først og fremmest Levnedsmidler, men ogsaa andre Brugsgenstande, Fabriksvarer og Kortevarer. Fremfor alt har Centralforbundet fordelt Landbrugsprodukter.

Af en anden Beretning fremgaar det, at Centralforbundet den 1. Januar 1920 omfattede 333 Departementsforbund,

hvoraf hvert enkelt havde over 10,000 Medlemmer. Centralforbundets Driftskapital beløb sig i Aaret 1918 til 10,5 Mill. Rubler, i 1919 til 42 Mill. Rubler og i Januar 1920 til 120 Mill. Rubler. Omsætningen i 1920 har formentlig udgjort ca. 8 Milliarder Rubler.

De saakaldte landøkonomiske Samarbejdsorganisationer, der som før nævnt er Andelsselskaber til Fællesdrift af Jorden, har kunnet glæde sig ved Sovjetmyndighedernes særlige Gunst. Tilsammen er der oprettet ca. 10,000 saadanne Selskaber, heri indbefattet de tidligere Storgodser, som nu forvaltes af Sovjetembedsmænd og Statsarbejdere. De mellemstore Bønder skal i stort Omfang være tilbøjelige til at danne saadanne Sammenslutninger, og de tidligere Storgodsejere har sluttet sig til disse Selskaber. Denne Udvikling har et noget forskelligt Omfang i de forskellige Egne af Rusland. I nogle Distrikter bliver Enkeltdriften af Jorden sjældnere; man gaar over til Fællesdyrkning af Jorden.

De landøkonomiske Samarbejdsorganisationer eksisterede i 1920 i et saa stort Antal, at de kunde indkalde deres egen Kongres. Sovjetpressen indrømmer selv, at de Institutioner, som tilhører Staten, bliver slettere forvaltede end Kommunernes, der paa deres Side ikke forvaltes saa godt som de frie landøkonomiske Andelsselskaber.

Det bør ogsaa nævnes, at mange Andelsselskaber og især de store Forbund yder deres Funktionærer Præmier i Penge eller Naturalier. Man belonner de Funktionærer, der udviser Initiativ eller udfører et særligt intensivt Arbejde.

De ledende Personer indenfor Andelsselskaberne i Byerne er saa godt som altid Kommunister, medens man paa Tillidsposter i Andelsorganisationerne paa Landet hyppigt finder Personer, som ikke tilhorer noget Parti. I Sibirien og især i Ukraine er Andelsbevægelsen mindre truet af Sovjetmyndighedernes Anordninger end i Centralrusland.

Professor Totomianz slutter sin Redegørelse med at erindre om de Linier i „Faust“, hvor Goethe taler om den Magt, som altid vil det Onde, men som altid gør det Gode. Da Statssocialismen og Kommunismen ikke har kunnet gennemføres, er Andelsbevægelsen blevet Rygraden i det russiske Samfundslegeme, men praktisk er Andelsbevægelsen ikke i Stand til at bekæmpe den Hungersnød, som raser i mange russiske Byer og Provinser. Denne Nød skyldes i sidste Instans Tilbagegangen i Industrien og Landbruget, Borgerkrigene, Blokaden og andre Aarsager. Andelsbevægelsen har som saadan ikke høstet nogen Fordel af den kapitalistiske Industris Undertrykkelse. Dette minder om, hvad en af den engelske Andelsbevægelses Førere, George Holyoake, engang har sagt: „Hvis den engelske Regering skulde stille Forslag om ved en særlig Lov at undertrykke hele den private Handel for at sætte Andelsselskaberne i dens Sted, da vilde jeg nægte min Medvirken hertil“. Dermed har den engelske Andelsmand villet udtrykke, at Andelsbevægelsen er en Bevægelse, der maa udvikles under frie Forhold.

Danmarks Fjerkræavl
særlig
med Henblik paa Ægproduktion og Ægsalg.

Af Professor Carl H. Hansen.

Onsdag den 24. August havde Dansk Andels Ægexport indbudt Repræsentanter for Pressen og enkelte andre til at se en Serie levende Billeder, der var fremskaffet af Statskonsulent Kock for at fremvises paa den internationale Fjerkrækongres i Haag.

Som Titel for disse Billeder mener jeg ovenstaaende er passende. Man saa' i smukke og fornøjelige Billeder, hvorledes Fjerkræet i alle sine forskellige Former færdes. Billederne var hentede fra forskellige Egne; men selvfølgelig var det centrale en Fremstilling af den maalbevidste Fjerkræavl, med

Kontrolreder og Maskinudrugning, saaledes at hver Hønes Afkom kan holdes for sig og de fremkomne Kyllinger mærkes i Henhold hertil, kort sagt de Forhold, der er nødvendige for at have fuldt Kendskab til sine Dyr og for gennem dette Kendskab at have Betingelser for at foretage Udvalg af særlig ydedygtige Avlsdyr og derigennem forbedre Fjerkræavlens Økonomi.

Efter dette Afsnit fik man at se den Behandling, som de Æg, der bliver Salgsvare, undergaar; men inden jeg gaar over dertil, maa jeg maaske faa Lov til at supplere Billederne med et Par Ord om

Ægdannelsen,

altsaa om Forhold, som foregaar inde i Hønen og derfor ikke kan vises i levende Billeder.

Som bekendt dannes Ægget dels i Æggestokken, dels i Æggelederen, idet Blommen dannes det første Sted, medens Hvide, Skalhinde og Skal dannes i Æggelederen.

Æggestokken

findes fortil i Bughulen til venstre for Hvirvelsøjlen lige ved den forreste Spids af venstre Nyre. Hos Høns, der endnu ikke har begyndt Æglægningen, er det et lille Organ, men hos Høns i Æglægningsperioden et meget stort Organ med en Mængde Æganlæg af forskellig Størrelse og Farve, de mindste hvidlige, de større gule; der kan findes et meget stort Antal Æg, op til 2000. De gule Æg i Æggestokken har en meget forskellig Størrelse og giver hele Æggestokken et Præg, der minder om en Drueklase. De større Blommer er som sagt altid gulfarvede, men Farvetonen kan være meget forskellig, og medens Æggeskallens Farve skyldes Raceejendommeligheder, er

Foderet Aarsagen til Blommens Farve.

Den normale kraftiggule Farve skyldes Planternes grønne Farvestof; alene paa Grund af dette Forhold vil det jo være rigtigt at give rigelig Grønt, thi Ægget med den kraftiggule Blomme ser langt mere indbydende ud end det blegblommede og er derfor en bedre Handelsvare; men Tilskud af Grønt virker tillige heldigt paa Hønsenes Sundhedstilstand og Æglægning, saa det faar altsaa en dobbelt Betydning.

At Tilskud af Grønt giver den gule Farve kan let vises, naar Høns, der har staaet paa Kornfoder, pludselig faar Grønt; man ser da, at det yderste Lag af Blommen bliver mørkegult, medens den indre Del er ganske lysegul, og først efter 12—14 Dage er hele Blommen ensartet gul. Forsøget viser altsaa, at Blommen vokser ved, at der stadig lægges nyt Stof paa dens Overflade, og at der gaar ca. 14 Dage, inden en Blomme faar den normale Størrelse. Dette lærer os, at Tilskud af Grønt skal gives regelmæssigt, da man ellers let faar Blomme med uens Farve i de forskellige Lag.

Blommen er paa Æggestokken omgivet af en Hinde, der er rigelig forsynet med Aarer, hvorigennem den Næring, der betinger Blommens Vækst, tilføres. Disse Aarer er imidlertid ordnet saaledes, at Hinden kan briste og Blommen blive fri, uden at der sker Blødning; dog kan der jo undertiden indtræde Uregelmæssigheder, og man faar da et Æg med en Blodplet paa Blommen.

Æggelederen

er hos den æglæggende Høne et stort bugtet Rør, der begynder ved Æggestokken med en tragtformet Udvid-

ning, der opfanger Blommen, naar den løsnes fra Æggestokken, og har Hønen været bedækket, vil Befrugtningen foregaa her. Ved at passere gennem Æggelederen omgives Blommen efterhaanden med Æggehvide, Skalhinde og Skal, der alle dannes og udskilles af særlige Kirtler, som findes i Æggelederens Slimhinde.

I denne korte Oversigt over Ægdannelsen skal kun

Skallens Dannelse

omtales lidt nærmere, da den kræver særligt Tilskud for at dannes. Langt den største Mængde af Skallen er Kalk — kulsur Kalk —, og den Mængde, der kræves af dette Stof, er saa betydelig, at der kræves Kalktilskud til æglæggende Høns's Foder, for at det nødvendige Kalkstof til Skaldannelse kan skaffes til Veje. At dette er nødvendigt, vil lettest ses af nedenstaaende Tabel, som angiver den Mængde af de forskellige Foderstoffer, der netop indeholder saa meget Kalk, som svarer til en normal Æggeskal:

Majs, Roer og Kartofler	ca.	20 kg
Byg	-	7 -
Hvede	-	5½ -
Havre	-	2 -
Klid	-	1¼ -
Hø		150—300 gr

Har Hønsene ikke Lejlighed til at optage den Kalkmængde, der er nødvendig for Skaldannelsen, vil Skallerne blive tynde og Æglægningen aftage.

Skallen er iøvrigt forsynet med en Mængde smaa Huller — Porer —, ca. 7500. Igennem disse foregaar under Udrugningen Luftudvekslingen, og det er ogsaa dem, der betinger, at et Æg kan taale at komme ned i kogende Vand, uden at Skallen sprænges. Er derimod Porerne ved Præservering tilstoppede, mistes denne Evne.

Naar nu dette Æg er „lagt", gælder det jo om, at det, hvis det skal bruges som Handelsvare, fremkommer paa Markedet i bedst mulig Tilstand, og hvorledes dette kan ske, viste det andet Afsnit af de levende Billeder ved at gengive

Forretningsgangen i Dansk Andels Ægexport

fra Ægsamlerens Afhentning af Ægene hos Producenterne og til de pakkede Ægs Afskibning til England.

Dette Afsnit vil jeg tro i særlig Grad vil fange Opmærksomheden i Haag, thi det er jo sikkert, at det er den omhyggelig kontrollerede og gode Vare, der fremkommer paa denne Maade, som betinger de gode danske Ægs høje Anséelse i Udlandet, særlig i England, og derved bevirker de høje Noteringer for de virkelig gode danske Æg.

Skal denne Anséelse vedligeholdes og styrkes, er det sikkert nødvendigt, at ikke blot de særligt interesserede, men hele den store Mængde af Ægproducenter holder sig det Maal for Øje, at præstere friske og gode Æg som Salgsæg; men selv saa kan den omhyggelige Kontrol fra Ægeksportens Side ikke undværes.

Den Kontrol, som Billederne viste, at Dansk Andels Ægexport udøver, synes at være den bedst mulige, og dens to vigtigste Forhold er sikkert det, at hvert Æg undersøges, gennemlyses, forinden det udbydes til Salg, samt at hvert Æg er forsynet med et Stempel, der angiver Producenten.

* * *

Naar disse Billeder har været i Haag for at vises frem for interesserede Repræsentanter fra andre Lande, vil jeg ønske, de ogsaa maa vandre rundt herhjemme, thi det er ikke nok, at Udlandet lærer, hvorledes de gode danske Æg fremskaffes; vi maa ogsaa selv sørge for, at alle danske Æg bliver gode,

i det mindste alle, der sælges til Udlandet. Kun derved sikrer vi os det gode Marked, der igen er Betingelsen for den hjemlige Produktions Rentabilitet.

Ægforbruget i England.

Der er fornylig af Sekretæren for den engelske „National Poultry Council", Mr. Edward Brown, udarbejdet en interessant Redegørelse for de Forskydninger, som i Krigsaarene og i Tiden derefter er foregaaet i Englands Forbrug og udenlandske Tilførsler af Æg.

Naar man regner meget nøgternt, mener Hr. Brown, kan man anslaa det gennemsnitlige Forbrug af Æg i England i 1913 til 120 Stkr. pro persona. I 1920 var Forbruget derimod, hovedsagelig takket være Nedgangen i Importen, faldet til 93 Stkr. pro persona. Hvordan Ægforbruget dækkedes i henholdsvis 1913 og 1920, vil fremgaa af følgende:

	1913	1920
Engelske Æg	42	42
Irske Æg	25	28
Indførte Æg	53	23
Ialt ...	120	93

Mens England selv i 1920 deltog i Ægforsyningen i samme Omfang som i 1913, og Irland endog leverede flere Æg, er det Indførslen, som er sunket i et saa eminent Omfang. Det er som bekendt særlig Tilførslerne af Æg fra Rusland, som har svigtet.

En saadan Nedgang i Forbruget som den, der er foregaaet, 27 Æg pro persona, betyder for hele England en Nedgang i Tilførslerne af over 1000 Mill. Æg eller over 70,000 Tons. Forbruget i 1913 var endda lavere end flere andre Landes. I Canada og De forenede Stater kunde saaledes Ægforbruget anslaas til omkring 200 Stkr. pro persona. Det vilde derfor ogsaa være naturligt, at man i England spiste flere Æg, som er en sund og næringsholdig Føde.

Hver 10 Stkr. pro persona af Befolkningens Ægforbrug kræver et Udbud af ialt 31½ Mill. Dusin eller 378 Mill. Stkr. aarlig. Hvis Forbruget skulde forøges til 150 Æg om Aaret pro persona, da maatte hele Udbudet af Æg udgøre 5682 Mill. mod 4652 Mill. i 1913. For at bringe Forbruget af Æg op i samme Højde som i 1913 maatte, naar man regner med, at hver Høne producerer ca. 120 Æg om Aaret, Hønsebestanden udvides med 8,5 Mill. Stkr., og for at bringe Forbruget op paa 150 Æg pro persona om Aaret maatte man, saafremt Tilførslerne fra Irland og Udlandet forblev de samme, have 18 Mill. Høns flere. Alle de fremdragne Tal viser, at der er Plads for en betydelig Udvidelse af Æghandelen, indenfor hvilken Udbudet, bortset fra den rent øjeblikkelige Tilstand, ikke er i Stand til at dække Efterspørgslen.

F. D. R.

Et Par Ord om Andelskasser.

I Andelsbladet Nr. 29 for 22. Juli d. A. var optaget en Formueopgørelse for Hjordkær og Omegns Andelskasse pr. 31. Decbr. 1920.

Saavidt jeg husker, har der ikke i Aar i Andelsbladet været optaget noget Andelskasse-Regnskab før dette. Da dets Formuefremstilling ikke ser saa særlig lovende ud, og det af den Grund kunde komme til at afskrække i Stedet for at anspore til Oprettelse af Andelskasser, tillader jeg mig gennem Andelsbladet at offentliggøre Outrup Andelskasses 5 aflagte Regnskaber fra dens Begyndelse 2. Oktbr. 1915 til 31. Decbr. 1920. Jeg haaber gennem disse Regnskaber at kunne bevise, at Andelskasser i Forbindelse med Andelsbanken er den mest vidtgaaende og bedste Form for Selvstyre i Pengesager, at Andelskassernes økonomiske Grundlag er godt og brugbart, ligesom de yder en Sikkerhed for Indlaanerne som ingen andre Pengeinstituter derved, at alle aktive Medlemmer garanterer solidarisk for alle Kassens betroede Midler.

Outrup Andelskasses Gevinst- og Tabskonto $^{2}/_{10}$ 1915—$^{31}/_{12}$ 1916.

	Debet		Kredit	
Provisions Konto	446	00		
Rente Konto	1054	37		
Omkostnings Konto			1077	11
Overskud			423	26
	1500	37	1500	37

Balance-Konto ultimo December 1916.

	Debet		Kredit	
Kasse Konto	3	99		
Aktive Medlemmer	8171	80		
Passive do.	28194	88		
Indlaans Konto			165506	52
Andelsbanken	114605	59		
Udlaan mod Kaution	15026	02		
Reservefonds Konto			72	50
Overskud			423	26
	166002	28	166002	28

Antal aktive og passive Medlemmer var den 31. December 1916 henholdsvis 131 og 14. Den bevilgede Kassekredit beløb sig for aktive Medlemmer til Kr. 73,600,00. I Debet hos disse udestod Kr. 41,673 91, i Kredit 33,502,11.

Paa Indlaan indestod Kr. 165,506,52, fordelt paa 146 Konti. Totalomsætningen var fra 2. Oktober 1915 til 31. December 1916 Kr. 4,691,562,58.

Regnskab for Outrup Andelskasse fra $^{1}/_{1}$ 1917 til $^{1}/_{1}$ 1918.

Gevinst- og Tabs-Konto.

		Udgift		Indtægt	
Omkostninger		983	82		
Forudbetalte Renter af Veksler		58	02		
Rente Konto (Netto):					
Indbetalte Renter	11,704,48				
÷ Udbetalte Renter	10,936,27				
				768	21
Indvunden Provision				538	59
Tilgodehavende Renter af Udlaan				503	00
Balance Konto Overskud		767	96		
		1809	80	1809	80

Status.

		Ejer		Skylder	
Kassebeholdning		87	41		
Aktive Medlemmers Skyld		36134	32		
Passive „ „		62471	54		
Andelsbankens Konto		165394	41		
Udlaan: mod Kaution	35,180,00				
Udlaan: „ Veksler	11,146,63				
		46326	63		
Indbetalt paa Garantibevis i Andelsbanken		350	00		
Løbende Renters Konto		503	00		
Reservefonds Konto				510	76
Aktive Medlemmer tilgode				79308	39
Passive „ „				14863	08
Indlaan				215759	10
Løbende Renters Konto				58	02
Overskud ifølge Gevinst- og Tabs-Konto				767	96
Totalomsætning	Kr. 3,978,123,90	311267	31	311267	31

Regnskab for Outrup Andelskasse 1. Januar 1919.

Gevinst- og Tabs-Konto.

Udgift.		Kr.	Ø.
Omkostninger		549	63
Lønninger for 1917		1000	00
Henlagt til Reservefonden		767	96
Balance-Konto (Netto-Overskud)		1334	61
		3652	20

Indtægt.		Kr.	Ø.
Rente Konto (Netto).			
Indbetalte Renter	18234,78		
÷ udbetalte Renter	17587,62		
		647	16
Indvunden Provision		704	01
Tilgodehavende Renter		1184	62
Overskud fra forrige Aar		767	96
Overskud fra Andelsbanken		348	45
		3652	20

Balance-Konto (Status).

Skylder.	Kr.	Ø.
Reservefonds-Konto	1294	79
Aktive Medlemmer	152424	88
Indlaan	425384	26
Gevinst- og Tabs- Konto (Netto-Overskud)	1334	61
	580438	54

Ejer.	Kr.	Ø.
Kassebeholdning	47	38
Passive Medlemmers Skyld	104688	33
Fonds-Konto	32788	44
Andelsbankens Konto	353082	77
Udlaan mod Kaution	75960	00
Veksler	11887	00
Garantibevis i Andelsbanken	800	00
Løbende Renters Konto	1184	62
	580438	54

Antal aktive Medlemmer	192		
„ passive Medlemmers Konti	27		
„ Indlaan	251		
„ Udlaan	34		
„ Veksler	29		
Størrelsen af den aktive Medlemmer indrømmede Kredit	Kr.	100,000	00
Tillægskredit mod Kaution	—	28,200	00
Totalomsætning	—	4,442,992	66

Regnskab for Outrup Andelskasse 1. Januar 1920.

Gevinst- og Tabs-Konto.

Udgift.		Kr.	Ø.
Omkostninger		2002	27
Henlagt til Reservefonden		1331	61
Balance-Konto (Overskud)		3245	09
		6581	97

Indtægt.		Kr.	Ø.
Rente-Konto			
Indbetalte Renter	24191 33		
÷ udbetalte Renter	23257 75		
		933	58
Indvunden Provision		771	59
Overskud fra Andelsbanken		990	00
Overskud fra forrige Aar		1334	61
Tilgodehavende Renter	2661 85		
÷ forudbetalt for Veksler	109 66		
		2552	19
		6581	97

Status.

Debitorer.		Kr.	Ø.
Kassebeholdning		507	89
Aktive Medlemmers Skyld		82951	12
Passive Medlemmers Skyld		180236	29
Andelsbankens Konto		33931	25
Udlaan: mod Kaution	223149,00		
„ Veksler	21466,75		
		244615	75
Fonds Konto: Obligationer		44634	94
Garantikapital i Andelsbanken		9000	00
Løbende Renters Konto		2552	19
		598429	43

Kreditorer.	Kr.	Ø,
Reservefonds Konto	2652	84
Aktive Medlemmers Tilgodehavende	122991	19
Passive Medlemmers Tilgodehavende	44378	95
Indlaan	425161	36
Gevinst- og Tabs-Konto (Overføres til næste Aar)	3245	09
	598429	43

Antal aktive Medlemmer	220
„ passive Medlemmer	36
„ Indlaan	290
„ Udlaan	48
„ Veksler	46

Totalomsætning Kr. 5,710,134 23
Bevilgede Kassekreditter Kr. 115 225 00
„ Tillægskreditter Kr. 37,300 00

Regnskab for Outrup Andelskasse fra 1/1 1920 til 31/12 1920.

Gevinst- og Tabs-Konto.

Udgift.	Kr.	Ø.
Omkostnings-Konto	1996	07
Henlagt til Reservefond	16	70
Balance-Konto (Netto-Overskud)	2693	82
	4706	59

Indtægt.		Kr.	Ø.
Overskud fra forrige Aar	3245,09		
Henlagt til Reservefond	3245,09		
		0	00
Indbetalte Renter	24677,10		
÷ udbetalte Renter	24149,25		
		527	85
Indvunden Provision		962	79
Overskud fra Andelsbanken		916	70
Tilgodehavende Renter	2548,01		
÷ forudbetalte Renter for Veksler	248,76		
		2299	25
		4706	59

Status.

Debitorer.	Kr.	Ø.
Kassebeholdning	463	57
Aktive Medlemmers Skyld	88997	23
Passive „ „	204567	24
Andelsbanken	84318	63
Udlaan mod Kaution	195144	28
Veksler	39338	15
Fonds-Konto (Obligationer)	44634	94
Andelsbreve i Andelsbanken	9900	00
Løbende Renters Konto	2299	25
	669663	29

Kreditorer.	Kr.	Ø.
Reservefonds-Konto	5924	88
Aktive Medlemmers Tilgodehavende	147965	86
Passive „ „	74745	23
Indlaan	438333	50
Gevinst- og Tabs-Konto	2693	82
	669663	29

Totalomsætning	7,342,061,74
Antal aktive Medlemmer	220
„ passive Medlemmers Konti	36
„ Indlaan	357
„ Udlaan	46
„ Veksler	63
Størrelsen af den aktive Medlemmer indrømmede Kredit	116,225,00
Tillægs-Kredit	44,300,00

Som Oplysning til de 5 Regnskaber anføres, at Kassens Rente fra 2. Oktbr. 1915 til 31. Oktbr. 1919 har været for aktive Medlemmer 4 pCt. for Beløb til gode og 5 pCt. for Skyld. For Indlaan 4½ og for Udlaan 5 pCt.

For Aaret 1920 er alle Rentesatser forhøjet med ½ pCt.

De opnaaede økonomiske Resultater er: Indtjent Kapital Kr. 8618,70 (deraf er Kr. 2255,15 Overskud fra Andelsbanken) samt Startningsomkostningerne dækkede, og desuden har Kassen ydet sine Medlemmer let — og jeg mener ogsaa billig — Adgang til Ordningen af deres Pengesager. Samtidig hermed er der frigjort ikke ubetydelige Pengebeløb ved, at Pengeomsætningen for en Del foregaar ved Checks i Stedet for kontante Penge.

At Sagen er god, beviser Tilslutningen og Omsætningen bedst. Enhver vil af de her fremførte Regnskaber kunne danne sig en begrundet Mening om denne Sags samfundsmæssige Betydning.

Niels H. Jessen.

Forholdet mellem en gros- og Detailpriser for Kød.

(Ved Andelsudvalgets handelsstatistiske Kontor).

Som Maalestok for en gros-Priserne tages Noteringerne paa Københavns Kvægtorv for Kød af Stude og Kvier samt af Kalve. Detailpriserne er de af Statistisk Departement fastslaaede Gennemsnitspriser for København.

En gros-Priserne har i det sidste Aar stillet sig saaledes:

Gennemsnitsnoteringer paa Københavns Kvægtorv.
Øre pr 1/2 kg slagtet Vægt.

	Stude og Kvier 1 Kval.	Stude og Kvier 2. Kval.	Kalve 1. Kval.	Kalve 2. Kval.
Oktober 1920	177	149	1°0	164
Januar 1921	158	129	199	148
April —	140	126	191	119
Juli —	110	92	140	102

De af Statistisk Departement udregnede Detailpriser for København har stillet sig saaledes (Øre pr. kg):

	Forkød af Okser	Skært Oksekød	Forkød af Kalve
Oktober 1920....	363	552	386
Januar 1921....	325	518	342
April —	318	481	324
Juli —	275	455	285

Naar Prisforholdene er rimelige, bør der naturligvis bestaa et konstant Forhold mellem Detailpriserne og en gros-Priserne, saaledes at de første er paa det nærmeste det samme Antal Procent højere end de sidste. For at udfinde dette Forhold har man foretaget en Sammenstilling af 1) Detailprisen for skært Oksekød og Kvægtorvsnoteringen for Oksekød af 1. Kvalitet, 2) Detailprisen for Forkød af Okser og Kvægtorvsnoteringen for Oksekød af 2. Kvalitet samt 3) Detailprisen for Forkød af Kalve og Noteringen for Kalvekød af 2. Kvalitet.

Sætter man for de forskellige Varer Kvægtorvsnoteringen = 100, har Detailpriserne til de forskellige Tidspunkter stillet sig saaledes:

1) Detailprisen for skært Oksekød i Forhold til Kvægtorvsnoteringen for Oksekød af 1. Kvalitet:

Oktober 1920..........	156
Januar 1921..........	161
April —	173
Juli —	207

Medens saaledes Detailprisen for skært Oksekød i Oktober 1920 laa ca. 56 pCt. over Kvægtorvsnoteringen for 1. Kvalitet af Oksekød, steg denne Overpris efterhaanden stærkt, særlig gennem Foraaret og Sommeren 1921, og var i Juli Maaned ca. 107 pCt. højere end Noteringen.

2) Detailprisen for Forkød af Okser i Forhold til Kvægtorvsnoteringen for Oksekød af 2. Kvalitet:

Oktober 1920..........	122
Januar 1921..........	126
April —	126
Juli —	150

Mens Detailprisen for Forkød i Oktober 1920 laa ca. 22 pCt. over Kvægtorvsnoteringen for Oksekød af 2. Kvalitet, var denne Overpris i Juli 1921 vokset til 50 pCt.

3) Detailprisen for Forkød af Kalve i Forhold til Kvægtorvsnoteringen for Kalvekød af 2. Kvalitet:

Oktober 1920..........	112
Januar 1921..........	116
April —	136
Juli —	140

I Oktober 1920 laa Detailprisen for Forkød af Kalve 12 pCt. over Kvæg-

torvsnoteringen for 2. Kvalitet. I Juli 1921 var denne Overpris imidlertid vokset til 40 pCt.

De fremdragne Eksempler viser alle, at Forskellen mellem Detailpriser og en gros-Priser er forøget meget stærkt i Tiden Oktober 1920—Juli 1921, d. v. s. at Detailpriserne ikke er fulgt med i den Nedgang, som en gros-Priserne er undergaaet.

Dette kan ogsaa paavises gennem en Beregning af det procentvise Prisfald, der har fundet Sted i Tiden Oktober 1920—Juli 1921.

Prisfaldet
i Tiden Oktober 1920—Juli 1921.

Kvægtorvsnotering for Stude og Kvier 1 Kval.	38 pCt.
Kvægtorvsnotering for Stude og Kvier 2. Kval	38 —
Detailpris for skært Oksekød	18 —
— - Forkød af Okser	24 —
Kvægtorvsnotering for Kalvekød 1. Kval.	26 —
Kvægtorvsnotering for Kalvekød 2. Kval.	38 —
Detailpris for Forkød af Kalve	26 —

Mens saaledes en gros-Prisen for Oksekød i det omhandlede Tidsrum er faldet henimod 40 pCt., er Detailprisen kun faldet omkring 20 pCt. For Kalvekød synes Faldet i Detailprisen at have fulgt Faldet i en gros-Prisen noget bedre.

Smørhandelen.

I.

I Andelsbladet for 16. September findes en lille Notits med Overskriften »Smørhandelen.« Med Redaktionens Tilladelse vil jeg gerne føje et Par Ord dertil.

Det er vistnok ganske rigtigt, at Andels-Smøreksportforeningerne for Tiden er udsat for et Angreb fra de private Smøreksportørers Side, et Angreb saa stærkt som ingensinde tidligere. Og det er ikke alene fra de danske Eksportørers Side, at Angrebet kommer; de store engelske Importfirmaer er ogsaa med.

Et Forlydende vil endogsaa vide, at disse Eksport- og Importfirmaer har truffet Aftale om i Fællesskab at varetage deres Handelsinteresser, hvilket i dette Tilfælde, saavidt man skønner, vil sige at ødelægge Andels-Smøreksportforeningerne. Er dette Forlydende rigtigt, skal de danske Eksportører ingen Tak have, fordi de forener sig med udenlandske Importører om at opnaa et saa uædelt Formaal.

For Tiden raader de danske Eksport- og de udenlandske Importfirmaer over $^2/_3$ af det danske Eksportsmør, saa det er en Magt, vi danske Andelsfolk maa regne med. Desuden er de i Besiddelse af Millioner af danske Kroner og engelske Pund Sterling. De har Raad og sikkert ogsaa Vilje til at ofre store Summer ved at udbetale enkelte Mejerier langt større Priser for Smør, end de selv faar hjem. Til at optage en saadan Kamp savner Andels-Smøreksportforeningerne Midler. Men hvis det lykkes de nævnte Firmaer ved en saadan Fremgangsmaade at svække Andels-Smøreksportforeningerne i nogen væsentlig Grad, vil de jo faa en endnu større Indflydelse paa Ansættelsen af Noteringen end hidtil, ja, maaske naa'r vi dertil, at det bliver de nævnte Eksport- og Importfirmaer, der kommer til at bestemme, hvad vi danske Producenter skal have for vort Smør.

Det var meget beklageligt, om Sammenholdet skulde være saa daarligt, at ret mange af Andels-Smøreksportforeningernes Medlemmer — det er særlig dem, der bydes de høje Priser — af Hensyn til denne øjeblikkelige Fordel (som det er absolut givet, de kommer til at betale tilbage med store Renter) skulde lade sig forlede til at udmelde sig af Eksportforeningerne eller afhænde deres Smør uden om disse.

Det her berørte er Forhold, som har Krav paa Mejeriernes allerstørste Opmærksomhed.

Mejeriformand.

* * *

II.

Som bekendt har Andels-Smøreksportforeningerne kun ca. $^1/_3$ af den

danske Smøreksport paa deres Hænder. De øvrige $^2/_3$ indehaves dels af de engelske Opkøbsfirmaer, dels af danske Købmænd. Med denne Magtfordeling mellem Andelseksportforeningerne paa den ene Side og de private Firmaer paa den anden er det indlysende, at en Priskrig fra de sidstes Side mod Eksportforeningerne kan bringe disse i foreløbige Vanskeligheder.

De Overpriser, som for Tiden betales, og som efter de Meddelelser, der fremkommer, er større og mere svingende end sjældent før, synes at tyde paa, at en saadan Krig er i Gang. Det gælder da om, at Andels-Smøreksportforeningerne holder ud, og at de Mejerier, der hører til dér, staar sammen. Styrkeforholdet er ulige, og kun naar der bevares ubrødeligt Sammenhold, kan Andelsforeningerne føre Kampen igennem.

Hvordan vil Smørhandelen ikke komme til at ligge, om Eksportforeningerne bliver slaaet ud af Markedet? For de smørproducerende Landmænd vil det saa sandt ikke blive til Velsignelse. Først naar Andels-Smøreksportforeningerne har vokset sig saa stærke, at de behersker Hovedmassen af Smøreksporten, vil Forholdene blive tilfredsstillende. Det maa være Maalet for danske Andelsmejerier.

Tilskuer.

Kolonialvaremarkedet.

Den 20. Septbr. 1921.

Tørret Frugt.

Kaliforniske Blommer. Før Krigen kunde man i Reglen købe kaliforniske Blommer billigere hos Mellemhandlere i Hamborg end direkte hos Frugteksportører i Kalifornien, og i de sidste Maaneder har Forholdet fra før Krigen for saa vidt været genoprettet, som Hamborgerne nu atter er billigere end de kaliforniske Frugtpakkerier. Man skulde synes, at Vejen om ad Hamborg, der medfører, at Frugten maa belastes med Avance til mindst to og i Reglen til flere ekstra Mellemled, vilde fordyre Frugten, og det gør den naturligvis ogsaa; men kaliforniske Blommer, der leveres fra Hamborg, og samme Vare, der kommer direkte hertil fra Kalifornien, er i Almindelighed to meget forskellige Ting, som Brugsforeningerne nøje bør skelne imellem.

Eksportørerne i Hamborg sælger i Reglen ikke Blommerne i den Stand, hvori de modtager dem. I Almindelighed køber de smaa Blommer, som føres i Sække til Hamborg, hvor de underkastes en Behandling og pakkes i Kasser. I Kalifornien, hvor der pakkes med lang Transport for Øje, og hvor Klimaet er varmt, maa Blommerne ikke indeholde over en vis lav Procent Fugtighed; i Hamborg med det koldere Klima, og hvor der sælges med hurtigt Forbrug for Øje, behandler man Blommerne saaledes, at de pakkes med et betydeligt større Vandindhold, hvad der har til Følge, at Blommerne fremkommer større, end hvis de var pakket i Kalifornien, og da store Blommer er dyrere end mindre, indvinder Hamborg-Eksportørerne derved en Fortjeneste. Fra Kalifornien fremkommer Blommerne tørre og med et mat Udseende; hamborgbehandlede kaliforniske Blommer er derimod fugtige og glinsende og minder i Udseende om bosniske. Ved Lagring giver de fugtige Hamborg-Blommer et større Svind end de originale Pakninger fra Kalifornien.

Frugteksporten i Kalifornien er samlet hos faa store Firmaer, fra hvem man er sikker paa at faa en fin Frugt, naar man køber de Mærker, der bærer deres Firmanavne. Den Frugt, der fremkommer fra Hamborg, er uden Tvivl ofte af en saadan Beskaffenhed, at de kaliforniske Pakkere ikke vilde sende den ud i Verden under deres eget Mærke.

Mindre kapitalkraftige Importører er naturligvis stærkt fristet til at købe de billigere Hamborg-Blommer, der kan tages hjem i mindre Partier og saaledes binder mindre Kapital end større Sendinger fra Kalifornien. Hamborg-Blommerne kan udbydes til lavere Priser end de originale og endda give en betydelig større Fortjeneste. Da Hamborg-Blommerne herhjemme udbydes

blot som kaliforniske Blommer, anbefales det Brugsforeningerne at skaffe sig Klarhed over, hvilke Varer det er, der tilbydes dem, inden de køber.

Bosniske Blommer. Forretningen i bosniske Blommer har endnu knapt nok taget sin Begyndelse. I Reglen sælges denne Vare til Skandinavien i tyske Mark; for et Par Uger siden var de første Tilbud fremme, men samtidig begyndte det sidste store Kursfald i Mark, og Tilbudene blev derfor hurtigt trukket tilbage. Sandsynligvis kommer Priserne ved Sæsonens Begyndelse til at ligge saaledes, at 80/85 til Brugsforeningerne vil komme paa godt Kr. 1,00 pr. kg, de første Sendinger dog noget dyrere. De bliver saaledes uden Tvivl væsentligt billigere end originale kaliforniske Blommer, og man maa derfor regne med, at Hovedforbruget i Vinter- og Foraarsmaanederne vil komme til at ligge i bosniske Blommer.

De første ny Blommer kan sandsynligvis ventes hertil i sidste Halvdel af Oktober, maaske allerede noget før.

Rosiner. Valencia-Rosiner er i Aar betydelig dyrere end Muskateller, og det er ikke usandsynligt, at der overhovedet ingen Import af Valencia-Rosiner vil finde Sted. Høsten af Malaga-Muskateller skal være god; men Vejret har været ugunstigt under Indhøstningen, og de ny Rosiner kommer derfor i Aar usædvanlig sént frem; første Tilførsel vil ankomme med S/S „Rhone", der ventes til København omkring den 1. Oktober. Priserne for ny Muskateller bliver noget lavere, end hvad der i Øjeblikket noteres for gamle Rosiner; antagelig vil de første Sendinger kunne leveres til en Bagatel under Kr. 20,00 pr. Ks. for 3 crowns og Kr. 21,50 for 4 crowns ab København; ab Provinserne plus Fragttillæg, der i Aar paa Grund af Nedsættelsen i Dampskibsfragten vil blive mindre end i Fjor.

Tørrede Æbler. Høsten i Staten New York, hvorfra Danmark plejer at faa Hovedforsyningen af tørrede Æbler, har været meget lille i Aar, og Priserne er derfor i Sommerens Løb gaaet mægtigt i Vejret. Medens der i Foraaret noteredes ca. ct. 9 pr. lb., forlanges der nu for ny Æbler paa Oktober-Afskibning ca. 17 ct. Efter den Dollarskurs, der gælder i Øjeblikket, maa man regne med, at ny Ringæbler vil komme paa omkring Kr. 2,20 pr. kg. Hele Sommeren igennem har Prisen paa kaliforniske Æbler været højere end paa Æbler fra de østlige Stater; nu er den lidt lavere, og da Tiden snart er inde, hvor der maa købes paa de første Afskibninger, vil der foreløbig sikkert hovedsagelig komme kaliforniske Æbler hertil. Disse er større og sødere end de østlige Æbler, der til Gengæld er mere aromatiske. Før Krigen kom der sjældent større Mængder kaliforniske Æbler hertil. Under Krigen er der derimod indført en Mængde, og det viser sig, hvad man tidligere tvivlede paa, at de holder sig udmærket. I den sidste Tid begynder ogsaa Australien at gøre sig gældende som Eksportør at tørrede Æbler.

Figen. Ny Sevilla-Figen kan ventes omkring d. 1. Oktober, og Prisen bliver i Aar betydelig lavere end i Fjor. Holder den nugældende Kurs sig, vil Prisen komme til at ligge omkring Kr. 6,50—7,00 pr. Ks. Samtidig kommer de ny Malaga-Figen af Mærket „Flor Fina", der i Fjor blev modtaget med saa stor Tilfredshed af Brugsforeningerne. Disse Figen er en Del dyrere end Sevilla-Figen; men til Gengæld er Kvaliteten langt bedre. Prisen for den første Afskibning bliver da Kr. 9,50 pr. Ks. Figen i Smaapakninger ventes først noget senere.

Abrikoser. De første ny kaliforniske San Joachim Abrikoser ankom medio September; derimod kan nordlige Abrikoser, der er noget bedre, først ventes om en Maaneds Tid. Høsten har været forholdsvis lille, og Priserne er derfor høje. Efter Sigende skal den kaliforniske Avl allerede være solgt, og nogen Udsigt til Nedgang i Priserne synes saaledes ikke at være til Stede; derimod vil en Tilbagegang af Dollarskursen naturligvis bevirke lavere Kalkulationspris.

Dadler. Kadrowee Dadler 1920 Høst af god Kvalitet kan nu atter leveres af alle F. D. B.'s Afdelinger; Prisen er usædvanlig lav, Kr. 0,67 pr. kg. ab København. Ny Dadler, der først kan ventes i December, bliver en Del dyrere.

Hvilke Brugsforeninger er størst?

Jeg har flere Gange med sjællandske Uddelere diskuteret Spørgsmaalet: Hvilke Brugsforeninger er størst, de sjællandske eller de jydske?

Det vilde jo ikke være helt let at faa dette Spørgsmaal besvaret nøjagtigt; men efter Andelsbladets „Oversigt over Brugsforeningernes Køb og Dividende i F. D. B.“ har jeg udarbejdet en løselig Oversigt over Foreningernes Køb i F. D. B. med følgende Resultat:

	Gennemsnits-Køb pr. Forening:
Bornholm	ca. 95,000 Kr.
Sjælland og omligg. Øer	- 67,000 -
Fyn	- 66,000 -
Jylland	- 59,000 -

Jeg skal bemærke, at der kun er regnet med hele Tusinder, samt at Hovedstadens Brugsforening, København, og Arbejdernes Brugsforening, Aarhus, der jo begge har flere Udsalg, er ikke medregnet.

Efter dette bliver Jyderne altsaa Nr. sidst; men hvorledes Resultatet vilde blive, naar der blev regnet med den virkelige Omsætning, er jo ikke godt at sige.

København, i September 1921.

Laurits Jensen.

Omflytnings-Porto.

Opmærksomheden henledes paa, at naar Eksemplarer af Andelsbladet ønskes omflyttet fra en Adressat til en anden udenfor de normale Kvartalsskifter (27/12, 27/3, 27/6 og 27/9), vil Omflytningen kun blive foretaget, naar der til Dækning af Omkostningerne herved medsendes 20 Øre i Frimærker for hvert Eksemplar, som ønskes omflyttet.

Udførslen af danske Landbrugsprodukter.

(Ved Andelsudvalgets handelsstatistiske Kontor).

1. Smør (Tons).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1–10/9 1921	3/9–9/9 1921	10/9–16/9 1921
Hele Udførslen.	1,454	1,740	64 339	1,768	1,751
Heraf til:					
Tyskland*)	50	104	3 839	98	98
England.......	786	1,230	45 556	1 391	1.375
Sverrig Norge .	208	184	6 831	155	47
Holland	7	14	525	115	23
Belgien	—	—	201	92	109
Frankrig	19	67	2 471	5	24
Spanien	—	—	61	—	—
Tyrkiet	—	—	4	—	—
Lande udenfor Europa......	166	97	3,598	11	74

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

Smørudførslen i sidste Uge var en Ubetydelighed mindre end den foregaaende Uge, ialt 1751 Tons. England aftog som i den senere Tid ca. 4/5; til Sverrig, Norge og Holland gik kun smaa Kvanta, mens noget større Partier gik til Belgien, og der til Amerika afgik et ret betydeligt Kvantum.

Om Markederne for dansk Smør i Ugen, der sluttede d. 17. September, meddeles:

Stærkt varierende Tilbud gjorde Koberne i England tilbageholdne og trykkede Priserne unødvendigt langt ned; som Følge deraf maatte den danske Notering nedsættes til 425. Det er vor Overbevisning, at Bunden nu er naaet. Sverrig og Norge har benyttet sig af Flovheden paa det engelske Marked til at presse Priserne nedad. I Ugens Begyndelse blev der dog afsluttet nogle Handeler med disse Markeder til forholdsvis gode Priser. Frankrig er tilbageholdende, og Grunden hertil er den, at de foregaaende Sendinger er ankommet i utilfredsstillende Tilstand. For Belgiens Vedkommende har Forholdet ligget ganske paa samme Maade.

Svejts aftager det samme Kvantum som i de sidste Uger. I Tyskland og Czekoslovakiet har de lave Valutakurser hindret Indførslen. Der er nu nogen Udsigt til, at Afskibningerne til De forenede Stater kan genoptages.

Produktionen viste en ringe Tilbagegang i Sammenligning med forrige Uge.

Københavns Smørnotering var den 15. Septbr. 425 Kr. pr. 100 kg mod henholdsvis 470 og 480 i de to foregaaende Uger. Det svenske Afregningstal var den 15. Septbr. 422 Kr. mod henholdsvis 422 og 472 i de to foregaaende Uger.

2. Æg (1000 Snese).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl Gnst 1921	1/1—16/9 1921	8/9—9/9 1921	10/9—16/9 1921
Hele Udførslen.	533	663	24 536	762	460
Heraf til:					
Tyskland......	12	—	160	14	—
England	421	580	21,473	705	403
Sverrig-Norge	77	74	2,760	43	57
Belgien	—	—	85	—	—

Ægudførslen sank i sidste Uge brat og androg kun 460,000 Snese. Sverrig og Norge aftog lidt mere end i den senere Tid, ialt 57,000 Snese. Resten gik til England.

I England fortsattes Prisfaldet for Æg i sidste Uge. De store Tilførsler til Markedet i den senere Tid og det træge Salg har ladet store Partier forblive usolgt. Betydelige Kvantiteter af daarlig Kvalitet har maattet afhændes til meget lave Priser. Dette har vistnok ogsaa i stort Omfang været Tilfældet med danske Æg, hvad der ogsaa har trykket Priserne for prima nylagte Æg. Det maa imidlertid antages, at de efterhaanden stærkt nedsatte Priser vil stimulere Forbruget og lette Salget, og der er formentlig Udsigt til, at Markedet snart vil bedre sig.

Dansk Andels Ægexports Notering for Ugen 16.—22. September maatte nedsættes til 240 Øre pr. kg (de to foregaaende Uger henholdsvis 300 og 330 Øre). Samtidig var Andelssvineslagteriernes Fællesnotering for Æg 240 Øre pr. kg (de to foregaaende Uger henholdsvis 290 og 320 Øre pr. kg), mens den svenske Ægnotering for Ugen 16.—22. Septbr. var 260 Øre pr. kg (de 16.—22. Septbr. var 260 Øre pr. kg mod 280 Øre i de to foregaaende Uger.

3. Bacon og Flæsk (Tons).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1—16/9 1921	8/9—9/9 1921	10/9—16/9 1921
Hele Udførslen.	809	1,588	58,768	1,943	2,142
Heraf til:					
England.......	764	1,568	53,020	1,942	2,134
Tyskland *)....	26	10	387	—	—
Sverrig-Norge .	—	—	14	—	—
Frankrig......	—	—	3	—	—

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

Udførslen af Bacon var i sidste Uge af et voksende Omfang. Udførselsmængden udgjorde 2142 Tons, der gik til England. I samme Uge udførtes til Tyskland 28 Stkr. levende Svin.

I England har Markedet i sidste Uge haft en lidt bedre Tendens. De fleste Sorter Bacon har holdt Prisen; for nogle Sorter har der endda været Tendens til Stigning; kun irsk Bacon har maattet vige ca. 10 sh. Paa Markedet i London omkring d. 17. Septbr. var Prisen paa dansk Bacon omkring 173 sh. pr. cwt.

Slagtningerne i Irland udgjorde i Ugen indtil 8. Septbr. 23,002 Stkr. (1920: 16,152), mens Antallet af levende eksporterede Svin var 603 (1920: 1084), saaledes at det samlede Tal udgjorde 23,605 mod 17,243 i 1920.

De danske Andelssvineslagteriers samlede Antal Slagtninger var i Ugen 8.—14. Septbr. 22,364 Stkr. til Eksport til England, 4209 Stkr. til anden Anvendelse, ialt 26,573 Stkr. mod 32,825 og 35,574 i de to foregaaende Uger.

De danske Andelssvineslagteriers Noteringer har i sidste Uge bragt deres nedadgaaende Bevægelse til Standsning. Noteringen for Øerne var d. 16. Septbr. 270 Øre for bedste

Svin ligesom den foregaaende Uge, mens Noteringen i Jylland for bedste Svin ligeledes var 270 Øre (den foregaaende Uge 280 Øre). Sveriges alm. Lantbrukssällskaps Flæskenotering var d. 5. Septbr. 250 Øre pr. kg mod 255 Øre i de foregaaende Uger.

4. Kød (Tons).

	Ugentl Gnst.1920	Ugentl Gnst.1921	1/1-16/9 1921	3/9-9/9 1921	10/9-16/9 1921
Hele Udførslen.	340	123	4,570	36	4
Heraf til:					
Sverrig-Norge .	275	—	41	—	—
Tyskland*)	16	100	3.730	36	4
England......	20	21	7 1	—	—

5. Levende Hornkvæg (Stkr.).

	Ugentl. Gnst.1920	Ugentl. Gnst.1921	1/1-16/9 1921	3/9-9/9 1921	10/9-16/9 1921
Hele Udførslen.	1,175	2 810	103,977	1,102	1,247
Heraf til:					
Tyskland*)	613	2.415	89,368	442	503
Belgien	—	311	11,525	660	744

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

Udførslen af Kød er nu svundet ind til et rent Minimum, i sidste Uge udgjorde den kun 4 Tons. Udførslen af levende Hornkvæg var derimod igen stigende og androg 1247 Stkr., hvoraf Belgien aftog 744 Stkr., mens Resten gik til eller gennem Tyskland.

I Tyskland har Markedstilførslerne igen været stigende, og Priserne har atter antaget en faldende Tendens. Markkursen har nok i de sidste Dage været i svag Stigning, men den ligger jo fremdeles i et meget lavt Niveau.

Fra Markedet i Hamborg d. 15. Septbr. kan anføres følgende Priser i Mark pr. 50 kg levende Vægt:

	15. Sept.	8. Sept.
Stude og Kvier 1. Kval.	700—750	725 800
— „ — 2. —	600 - 660	610 -700
Tyre 1. —	600 - 700	600 - 700
— 2. —	500 - 550	500 600
Køer, fede, indtil 5 Aar	700—750	700 - 775
— — ældre	550 - 650	600—700

6. Slagteriaffald (Tons).

	Ugentl. Gnst.1920	Ugentl Gnst.1921	1/1-16/9 1921	3/9-9/9 1921	10/9-16/9 1921
Hele Udførslen.	99	167	6,170	244	240
Heraf til:					
Tyskland	—	93	3,436	168	126
England	—	71	2,609	70	109
Frankrig	—	—	9	4	—
Belgien	—	—	5	—	—
Italien	—	—	7	—	—
Sverrig........	—	—	9	—	—

Udførslen af Slagteriaffald har i sidste Uge udgjort 240 Tons, der har fordelt sig omtrent ligeligt paa England og Tyskland.

7. Sødmælk og Fløde.

Udførslen af Sødmælk var i sidste Uge 75 Tons mod henholdsvis 67 og 24 Tons i de foregaaende Uger. Af de 75 Tons gik 64 Tons til Tyskland. Den samlede Udforsel af Sødmælk siden 1. Januar har ialt været 1948 Tons. Udførslen af Fløde her fra Landet var i sidste Uge 53 Tons, hvoraf 49 Tons gik til Tyskland.

8. Heste.

Hesteudførslen i Ugen 10.—16. Sptbr. androg 426 Stkr., hvoraf 393 gik til Tyskland og 32 til Sverrig. Siden Nytaar er ialt udført 16,163 Stkr. eller gennemsnitlig 437 Stkr. pr. Uge.

Til vore Annoncører.

Naar man vil kunne gøre sikker Regning paa at faa en Annonce optaget i Andelsbladets først udgaaende Nummer, maa Annoncen være os i Hænde senest om Tirsdagen.

Afbestillinger og eventuelle Rettelser maa være os i Hænde senest Onsdag Morgen.

Juridisk Brevkasse.

(Under denne Rubrik gives gratis Besvarelse af Forespørgsler om juridiske Emner af Interesse for Andelsforeningerne).

Spørgsmaal:

1. Naar Uddelerens Skyld ved en Opgørelse ikke overstiger den kontante Kaution, har Brugsforeningen da Ret til at fordre Skylden betalt omgaaende?

2. Har Uddeleren i saa Fald Ret til at forlange Rente af hele Kautionen?

En Uddeler.

Svar:

ad 1. Ja, hvis ikke Kontrakten med Uddeleren indeholder modstridende Bestemmelser.

ad 2. Kan ikke besvares paa Basis af det oplyste.

Jørgen Mimer.

Rundskue.

Andelsselskabernes Delegeretmøde.

De samvirkende danske Andelsselskabers Delegeretmøde er fastsat til Afholdelse i København Fredag d. 11. og Lørdag d. 12. November.

Jydsk Andels-Foderstofforretning.

Til Formand for Repræsentantskabet er genvalgt N. Kr. Kristensen, Nørre Tranders, og til Næstformand i Stedet for Bertel Strebøl, der er udgaaet af Repræsentantskabet, er valgt P. S. Pedersen, Nørre Borup.

Endvidere har Repræsentantskabet genvalgt den hidtidige Bestyrelse, nemlig And. Nielsen, Svejstrup Østergaar, Mads Lambæk, Gl. Bjerg, I. H. Spliid, Løgstør, Ole Troelsen, Aale, og Jens Jensen, Als Brohuse.

En Paaskønnelse.

Gennem den engelske Legation har Direktør for Danske Mejeriers Andels-Smøreksportforening, Konsul A. Kraunsøe, under 19. ds. modtaget Meddelelse om, at han som Paaskønnelse for de mange Aar, han har virket som engelsk Vicekonsul i Randers, er blevet tildelt „the insignia of the Member-ship of the Most Excellent Order of the British Empire“.

Øernes Andelsselskab
for
Indkøb af Foderstoffer
A. m. b. A.

noterer den $^{21}/_{9}$ 1921. Op- og Nedgang i Priserne forbeholdes.	Kbhvn.	Korsør	Rønne
Foderblanding			
Nr. 1 50 %	33,00	33,25	33,75
Nr. 2 45 %	31,50	31,75	32 00
Nr 3 42 %	28,75	29,00	29,50
Hørfrøkager, kbhvnske bedste Mærker	34,00	34,50	35,00
Bomuldsfrøkager, afskallede Texas, 52 %	32,50	33,00	33,50
Soyakager, danske ab Fabrik	33,25		
do. do. fra Lager	33,75	34,25	35,00
Soyaskraa, dansk ab Fabrik	33,25		
do. do. fra Lager	33,75	34,25	35,00
Palmekager	22,00	22,00	22,50
Jordnødkager, afskallede	32,00	32 00	32 50
Kokuskager, danske	28,00	28,00	28,50
Rapskager	21,00	21 00	21,50
Sesamkager	31 00	31,50	32,00
Hvideklid, danske	20 00	20 00	21,00
do. La Plata	18,50	18,50	
Rugklid, danske	20 00	20,00	
Melassefoder	20,00	20,00	21,00
Byg, dansk	28 50	28,50	28 50
Havre, do.	25,00	25,00	25,00
Varer fra Skib.			
Bomuldsfrøkager, 50 %, ca. $^{5}/_{10}$	31,50	31,50	
Bomuldsfrøkager, 50 % Septb. Afl.	32,00	32,00	32,50
Jordnødkager, La Plata, ca. $^{25}/_{9}$	31,00		
Majs, amk., i Septbr. Okt.	18,50	18,50	
Majs fra Lager i Forhold til Børsnoteringen.			

• Alt banefrit i hele Vgl. med 30 Dages rentefri Kredit, i mindre Partier 10 Øre mere pr. 100 kg. For Findeling af Kager beregnes 70 Øre pr. 100 kg. Kagerne afvejes paa ens Vægt og mærkes paa Forlangende. Naar Varerne leveres i vore Sække, er Sækkene lejefri i 30 Dage; for danske Klid er Sækkene kun lejefri i 14 Dage.

Tilførslerne af Korn og Foderstoffer.

Den 20. Septbr. 1921.

Valutanoteringerne har i de forløbne 8 Dage svinget op og ned, men Forskellen har dog ikke været stor. Sterling noteres i Dag i 20,95 mod 20,93 og Dollars i 5,64 mod 5,62 for en Uge siden.

Majs ligger temmelig uforandret i Udlandet. Herhjemme er Stemningen flov for nordamerikansk Majs, som er sat noget ned i Pris; navnlig er Stemningen flov i København, hvor Majsen handles til Priser, der ligger under, hvad det koster at købe den i Udlandet med Tillæg af Omkostninger. Noteringerne for Laplata-Majs er uforandret. Derimod er Noteringerne for hvid, afrikansk Majs sat lidt op. Naar Markedet for nordamerikansk Majs ligger særligt flovt, skyldes det navnlig, at Tilførslerne er lovlig store i Forhold til Afsætningen, som er en Del under Forventning.

Det, der gør Handelen med Korn og Foderstoffer saa vanskelig, er de store Svingninger i Afsætningen. Det er sandsynligt, at Afsætningen af Majs vedblivende vil være lille i de første Uger, navnlig da det gaar saa daarligt med Eksporten af dansk Korn. Senere hen vil man formodentlig kunne regne med, at der foruden til Svine- og Hestefoder vil gaa en Del Majs til Kreaturfoder, af Hensyn til at Majsen for Tiden ligger saa meget under, hvad de fleste Oliekager koster. En anden Faktor, der skal regnes med, er den meget store Hønsebestand, vi har her i Landet. Tællingen i Juli viser en Bestand paa over 17 Millioner Høns. Selv om denne Tælling viser et Antal, der er væsentligt over det aarlige Gennemsnitsantal, gaar man dog næppe fejl, naar man regner med, at der her i Landet aarligt anvendes et Par Hundrede Tusind Tons Korn à 1000 kg til Hønsefoder, men ganske vist er en stor Del af et saadant Kvantum sikkert hjemmeavlet Korn.

Oliekager ligger meget forretningsløst for Tiden, og Stemningen er navnlig flov for Hørfrøkager, som er sat en Del ned i Pris. Der er vel Anledning til at tro, at paa Grund af de sløje Kreaturpriser vil Forbruget af Hørfrøkager ikke blive saa stort som tidligere.

Bomuldsfrøkager holdes i Amerika i uforandrede Priser. I Amerika er man meget optaget af den lille Bomuldshøst, som tidligere berørt den mindste i de sidste 25 Aar, men Meningerne om, hvilken Indflydelse dette faar paa Priserne, er meget delte. Der er vistnok Anledning til at tro, at Hjemmeforbruget i Amerika af Bomuldsfrøkager kun bliver forholdsvist lille, bl. a. paa Grund af de meget lave Majspriser. Herhjemme er Noteringerne sat lidt ned.

Andre Oliekager noteres uforandret.

Stemningen for Hvedeklid er stadig flov, og Priserne er atter sat noget ned. Derimod er Prisen for Rugklid uforandret. Der er kun Tilbud fremme af begrænsede Kvanta Rugklid, antageligt fordi Afsætningen af Rugsigtemel nu er betydeligt mindre end tidligere paa Grund af den ubegrænsede Adgang, der nu er til at skaffe sig Hvedemel.

Markedet for dansk Korn ligger stadig flovt. Hvede kan ikke betinge mere end 26/27 Kr. I Jylland kan der opnaas ca. 27 Kr. for Rug og antagelig 1—2 Kr. mere paa Øerne. Desværre er Afsætningen af Byg til Eksport gaaet helt i Staa, og de hjemlige Bryggerier er ogsaa meget tilbageholdende med Køb. Disse har desværre tidligere købt store Mængder kalifornisk Byg og har derfor i Aar kun Inter-

esse for begrænsede Mængder dansk Byg. For Byg af almindelig Kvalitet kan der kun betales 24/25 Kr., hvorimod der paa Øerne antageligt kan opnaas 1—2 Kr. mere for fine Kvaliteter Maltbyg. Afsætningen af Havre er meget lille for Tiden. Der kan derfor ikke opnaas mere end ca. 21 Kr.

Det er nu forholdsvis smaa Priser, det danske Korn er kommen ned i, saa selv om Majsen stadig er væsentligt billigere, vil der dog maaske nu blive en Del Forbrug ikke alene af Byg og Havre, men ogsaa af Hvede og maaske af Rug til Foder.

Jydsk Andels-Foderstofforretnings Omsætning i Juni, Juli, August i Aar har, naar Kvantummet lægges til Grund, været ca. 80 pCt. større end Afsætningen i de samme Maaneder i Fjor, men naar Beløbet lægges til Grund, har Omsætningen i Juni, Juli, August i Aar kun været ca. 25 pCt. større end i Fjor. Dette er et godt Udtryk for, hvor meget billigere Priserne er i Aar end i Fjor, saa Klagerne over, at Køberne ikke mærker noget til Prisfaldet, gælder i hvert Fald ikke i Handelen med Korn og Foderstoffer, men det bør naturligvis ogsaa være saaledes, navnlig naar man tager Hensyn til det mægtige Prisfald, som er sket med Landbrugets Produkter.

Valutanoteringerne i København.

Septbr. 1921	pari	Onsdag den 14.	Torsdag den 15.	Fredag den 16.	Lørdag den 17.	Mandag den 19.	Tirsdag den 20.
Stockholm	100,00	121 75	122 60	123 00	123 75	122 50	122 25
Kristiania	100,00	72 75	73,25	73,00	73 50	71 73	70 75
Hamborg	88,89	5 15	5 25	5,30	5,75	5 75	5 50
London	18,16	20 93	20 98	21 02	21.20	21 05	20 95
Paris	72 00	40 25	39 75	40 25	40 50	40 60	40 10
Zürich	72,00	97,25	98 00	98,[illegible]0	98 65	97 75	97.25
Amsterdam	150.00	177 50	177 75	179 00	180 50	178 75	178 00
New York	373,00	562,00	569,00	568 00	572,00	564,00	564,00

Jydsk Andels-Foderstofforretning.

Noteringerne er indtil videre **uden Forbindende** saavel fra Skib som fra Lager. De Lokalforeninger, der ønsker at købe til fast Pris fra averterede Skibe, bør meddele dette til vedkommende Afdeling, hvor Bestillingen indgives, og de vil saa faa Slutseddel tilsendt, hvoraf det vil fremgaa, om Prisen er uforandret, eller den er højere eller lavere. Alle Varer bliver analyserede.

(Op- og Nedgang forbeholdt).

Fra Skib i hele Vognladninger noteres pr. 100 Kg: København, 20. Septbr. 1921

ventet til	Aarh.	Aalb.	Esbj.	Vejle	Freh.	Rdrs	Hors.	Kold.
Majs, nordamerikansk, under Losning ...						19.70		
do. do. ca. 1. Oktbr.			19,50			19 70	19.70	·
do. Laplata. daglig				21,70		21,70	21,70	21.70
do. hvid afrikansk, daglig	20 50	20,50	20,50	20,70	20,70	20 70	20,70	20,70
Bomuldsfrøkager, Texas, 50 %*) daglig	32,50			32,70		32,70		32,70
do. do. do ca. 15 Okt		32,50				32,70		
do. brasilianske, 55 %*), ca. 1. Nov.	31,50	31,50						
Hørfrøkager, nordamk., ca. 1 Oktbr. ...	32 00		32,00			32 20		
do. Laplata, ca 5 Oktbr.......	31.00							
do. danske, ca 30 Septbr......	3[illegible],00			33,20		33 20		33,20
Jordnødkager, amk., 52 %, ca 5 Oktbr.	30.50	30,50		30,70	30,70	30,70	30,70	30,70
do. Laplata, ca. 5 Oktbr.	31 50							
Soyakager, københavnske, ca. 10. Oktbr..	33,00							
Soyaskraa, Stettin, under Losning......					32,70			
do do daglig................	32,50					32.70		
Sesamkager, fremmede, daglig						30 80		
Klidmelassefoder, Dsk. Sukkerf., ca 5. Okt.						19,70		
Foderbyg, Marokko, ca. 5. Oktbr....... .						25,70		

*) Garanteret Minimumsindhold.

Vi noterer for:

Kokuskager, danske .... 28,00 ab Aarhus.

Hvedeklid. do. .... 20,00 ab Aarhus.

(Ordrer indsendes til J. A. F., Aarhus.)

Hørfrøkager, danske ... . 33,00 ab Aalborg.

(Ordrer indsendes til J. A. F., Aalborg.)

Hvedeklid, danske .... 20,00 ab Randers.

(Ordrer indsendes til J. A. F., Randers).

Fra Lager er Priserne 60 Øre højere pr. 100 kg end fra Skib, naar mindst 4000 kg af en Sort tages.

For Partier under 4000 kg er Prisen 80 Øre højere end Prisen fra Skib og for Stykgods beregnes yderligere Kørsel 25 Øre pr. 100 kg. (Op- og Nedgang forbeholdt)

Fra Lager noteres fra 26/9 pr. 100 kg.	Aarh.	Aalb.	Esbj.	Vejle	Freh.	Rdrs	Hors	Kold.
Majs, nordamk.	20,10	20,10	20,10	20,30	20,30	20 30	20 30	20,30
do. La Plata	22,10	22,10	22,10		22,30	22,30	22,30	22 30
do. Donau								20,80
do. hvid, afrikansk			21,10			21 30	21,30	
Bomuldsfrøkager, 50 %*)	33,10	33,10	33,10	33,30	33,30	33,30	33,30	
do. 52 %*)	33,60				33,80			33,80
do. 43 %*)		31,60		31,80		31,80	31,80	
Hørfrøkager, danske	33,60	33,60	33,60	33 80	33,80	33,80	33,80	33,80
do. nordamk.	32,60		32 60	32,80				
do. Harburg	32,50	32,60	32,60			32,80		
Soyakager	33,60	33,60	33 60	33 80	33 80	33,80	33 80	33 80
Soyaskraa	33 10	33,10	33 10	33,30	33 30	33,30	33,30	33,30
Kokuskager, danske	28,60		30 40	29,90	30,70		29,70	30,20
do. fremmede		28,10	28,10	28,30	28,30	28,30	28 30	28,30
Sesamkager danske	31 60						32,70	
do. fremmede	31 10	31,10	33,00	32,40	32,40	31,40	32 20	32,80
Jordnødkager afskallede, fremmede, 56%*)	32,10	32,10		32 30	32,30		32,30	
do. lyse, nordfranske, 56%*)			33,10	33 30		33,30	33,30	33,30
Palmekager, danske	22 00				24 20	23,10		
Rapskager, tyske	22 60	22,90	22,70	22,80	23,40	23,00	22,90	22,60
Klidmelassefoder, Dsk. Sukkerf.	20,10	20,10	20,30	20,30		20,30	20,30	20,30
Melasse, flydende					15,80			
Hvedeklid, engelske grove			20,60					
do. danske	20,60	22,10	21,10	20,60	23,00	20,60	20,60	21,10
Rugklid, danske		20,60			21,50			
Foderbyg, Marokko	26,10	26,10	26,10	26,30	26,30	26,30		26,30
do. Donau			26,10					
do. amk., 48 lbs.	27,10		27,10					
do. Laplata	26 10						26,30	
Byg, dansk	28,00	29,00	29,00	29,00	29,00	28,00	28,00	28,00
Havre, dansk	24,00	25,00	25 00	25 00	25,00	24,00	24,00	24 00
Blandkorn, do				27,50		26 50	26,50	26,50
Hvede	29,00		30,00		31,00	29,00		29,00
Rug	30,00	30,00				30,00		30,00

*) Garanteret Minimumsindhold.

Jydsk Andels-Foderstofforretning er stedse Køber til **dansk Korn**, og de Lokalforeninger eller Medlemmer der er Sælgere, vil ved Henvendelse til nærmeste Filial kunne faa Prisen at vide.

Foderblanding kan leveres fra alle Afdelinger og Opgave over Pris med nærmere Oplysninger kan indhentes hos nærmeste Filial.

Handelsefterretninger.

(Ved private Korrespondenter).

Smørmarkedet.

Den 21. Sept. 1921.

Produktionen, der var lidt nedadgaaende i sidste Uge, synes at være uforandret i denne Uge. Hjemmeforbruget holder sig stadig uforandret. Til Eksport har der været betydelig bedre Begær i denne Uge, idet først Sælgerne og derefter ogsaa Køberne synes at være bleven fortrolige med, at Bunden maatte være naaet for denne Gang. Hvis Valutakurserne, som det synes, vil holde sig nogenlunde uforandrede, vil en Noteringsforhøjelse endda kunne imødeses.

Smørnoteringen

blev den 15. Sept. ansat til 425 Kr. pr. 100 kg.

Mælkenoteringen.

De danske Mejeriforeningers Mælkenoteringsudvalg ansatte den 15. Sept. følgende Notering:
For Skummetmælk 6 Øre pr. kg.
— Sødmælk ab Mejeri 23 Øre pr. kg.
— Sødmælk ved Stalddør 20 Øre pr. kg.

Flæskemarkedet.

Sidste Efterretninger fra England melder fastere Marked, saa antagelig er Nedgangen i Prisen standset for denne Gang.

Københavns Flæskehalle tilførtes i sidste Uge 4016 Svin imod 3291 Stkr. i forrige Uge. — Endvidere tilførtes Flæskehallen 1356 Okser, 1329 Fedekalve, 458 Spædekalve, 2021 Faar og Lam samt 93 Heste.

Svinepriserne i Danmark.

Jydske Andelsslagteriers Notering fra 18—24. Septbr. 1921.

Prisen paa Slagterisvin slagtet Vægt er for Svin af Vægt 60—75 kg:

1. Letfede og mellemfede	270	Øre pr. kg
2. Fede	260	„ „ „
3. Mindre god Kvalitet	256	„ „ „

For Svin af Vægt $59^1/_2$—50 kg afkortes 10 Øre pr. kg.
Udskudssvin og Søer betales efter Værdi.

Kødmarkedet.

Aalborg Kreaturmarked, d. 20. Sept.

Markedet var i Dag tilført 558 store Kreaturer, 490 Kalve, 218 Faar og Lam samt 9 Søer. Handelen var træven, men der var dog nogen Eksport til Belgien. Til Tyskland købtes der ikke ret meget paa Grund af den fortvivlede Markkurs. Kalvehandelen gik saa nogenlunde, og Priserne var ca. 5 Øre lavere end i sidste Uge.

Noteringen var som nedenfor anført.

	1. Kl.s	2. Kl.s	3. Kl.s
Stude og Kvier	50-56	42-48	30-40
Tyre	40-45	30-38	—
Unge Køer	40-45	33-38	—
Ældre Køer	25-32	20-25	—
Kalve	45-48	38-42	—
Faar og Lam	—	50-60	—
Kælvekøer	350-550 Kr. pr. Stk.		
Slagtekøer	75-100 „ „ „		

Vestjydsk Eksportforening

noterede d. 19. Sept. 1921 pr. kg levende Vægt:

Prima Kreaturer	102—112 Ø.
1. Kl.s Stude og Kvier	78— 88 —
2. - do.	66— 76 —
1. - Tyre	76— 86 —
2. - do.	54— 64 —
Prima Eksport-Køer	84— 94 —
1. Kl.s Køer	60— 70 —
2. - do.	38— 48 —
Dubletkalve	118—138 —
Slagtekalve	62— 82 —

Daarligere Varer efter Kvalitet.

Kolding Kreaturmarked, d. 19. Sept.

Kreaturmarkedet her har i Dag været tilført 363 Kreaturer, 49 Kalve og 18 Lam. Til Tyskland solgtes 17 Stkr., til Belgien 57, til København 103 og til lokalt Brug 63. Resten gik til forskellige Pladser i Indlandet. Handelen var langsom og Priserne yderligere nedadgaaende, naar undtages enkelte prima Dyr.

Ægmarkedet.

København, den 20. Sept. 1921.

Markedet har antaget en fastere Tone, og da Produktionen nu er aftagende, vil Efterspørgslen sikkert bedres.

Dansk Andels Ægexports Notering i Ugen fra 16.—22. September var 240 Øre pr. kg plus Fragt og Overskud.

Fjerkræhandelen.

København, den 20. Sept. 1921.

Tilførslen rigelig. Priserne har senest været:

Levende:

Høns	ca. 200	Øre pr. kg.
Unge Haner	200—225	„ „ „
Kyllinger	225—250	„ „ „
Ænder	300—350	„ „ „
Unge Duer	ca. 100	„ „ Stk.

Udgivet af Andelsudvalget.
Chefredaktør:
And. Nielsen.
Ansvarlig overfor Presseloven:
Harald Stenbæk.
Kontor: Christiansgade 24, Aarhus.
Telefon 1510.
De forenede Bogtrykkerier, Aarhus.

Plads tilbydes.

Bacon Curer

(experienced) age not over 35 wanted as working Manager of factory in Rhodesia. Single man preferred. Must have experience of cutting for U. K. trade. Free passage and good prospects. Write all particulars and salary required. Gillespie Bros & Co., 82 Fenchurch Street, London E. C. 3. (1289)

Serridslev Kontrolforening

søger paa Grund af Giftermaal en Assistent fra 1. November 1921 til 1. Maj 1922. Tilbud sendes til

(1309) Jens Toudal,
Lyshøj pr. Tvingstrup.

Pladsen som Uddeler

i Thorum Brugsforening pr. Roslev bliver ledig 1. Novbr. d. A. Omsætning sidste Regnskabsaar af Butiksvarer 113,000 Kr., af gr. Varer og Frø 12,000 Kr. Lønnen er 6 pCt. af Butiksvarer, 2 pCt. af gr. Varer og 3 pCt. af Frø, 100 Kr. til Lys og Varme, Halvdelen af Indpakningsmaterialet samt fri Bolig. Der er indlagt elektrisk Lys. Uddeleren svarer til Svind og Emballage. Som Sikkerhed fordres 5000 Kr., hvoraf 2000 kontant, som forrentes med 5 pCt. Ansøgning om Pladsen bedes tilsendt undertegnede Formand inden 1. Oktober. Den, der antages, kan muligvis ogsaa blive Uddeler for den lokale Foderstofforening.

(1213) Niels Hansen Nielsen,
Thorum pr. Roslev.

Pladsen som Uddeler

i Nørager Brugsforening, Nørager St., er ledig og ønskes tiltraadt snarest. Sidste Aars Omsætning var 190,000 Kr. i Butiksvarer, 4000 Kr. i Grovvarer og 12,000 Kr. i Frø. Lønnen er 5 pCt. + 1½ pCt. til Svind for Butiksvarer, 2 pCt. for Grovvarer og 3 pCt. for Frø samt fri Bolig og Have. Nye Bygninger. Uddeleren svarer til Svind og Emballage og ¼ af Indpakningsmaterialet samt sørger for Hjemkørsel af Varer fra Station. Som Sikkerhed maa stilles en Kaution paa 10,000 Kr., hvoraf Halvdelen indbetales kontant. Ansøgning om Pladsen bedes sendt til undertegnede senest 1. Oktober 1921.

(1288) Kr. Knudsen,
Thorup Nørgaard, Nørager St.

En ung Kommis, en Forbundter samt et ungt Menneske,

der ønsker at lære Handelen, kan faa Plads 1. November.

Vejen Brugsforening,
(1308) Vejen.

Folk søges.

En yngre Kommis, en dygtig Møllersvend og en flink Pige til indvendig Gerning antages fra 1. Novbr. i Lunde Brugsforening, Lunde, Jyll. Anbefalinger og Lønfordring tilsendes (1249)

J. Damsgaard.

Kommis,

dygtig og paalidelig, med gode Anbefalinger, kan fra 1. Novbr. faa Plads i No Brugsf., No St.

(1224) Uddeler P. Boll.

En yngre Kommis,

hurtig og dygtig Ekspedient, kan fra 1. Novbr. faa Plads i Lemvig og Omegns Brugsforening. Ansøgning med Anbefalinger tilsendes

(1223) J. Balle.

En Kommis

kan faa Plads her til 1. Novbr.

(1271) Vig. Brunse,
Pederstrup Brugsf., Pederstrup St.

Kommis.

En dygtig og absolut paalidelig Kommis, som vil hjælpe til med alt i blandet Forretning, kan faa Plads 1. Novbr. Anbefalinger og Lønfordring samt Fotografi bedes tilsendt (1276)

H. P. Johansen,
Roslev Brugsf., Roslev St.

Kommis.

En ung Kommis eller ældre Lærling, der uden egen Skyld er ledig, kan faa Plads 1. Oktober. Anbefalinger og Lønfordring bedes sendt til (1268)

O. Mortensen,
Brugsf., Guldager.

Kommis.

En absolut dygtig Kommis kan faa Plads i Redsted Brugsforening pr. Redsted, Mors, fra 1. Novbr. Ingen grove Varer. Anbefalinger og Lønfordring tilsendes

(1270) J. Odgaard, Uddeler.

En dygtig og paalidelig, yngre

Kommis

kan fra 1. Novbr. faa Plads i Ørum Brugsforening pr. Ramten St. Henvendelse med Anbefalinger og Lønfordring til

(1273) J. Chr. Agger, Uddeler.

En yngre Kommis,

dygtig og paalidelig og med god Ordenssans, kan fra 1. Oktbr. faa Plads. En troende Mand foretrækkes. Anbefalinger og Lønfordring bedes sendt til

(1292) C. Jørgensen,
Brugsforeningen, Lunderskov.

Kommis.

En dygtig og paalidelig, yngre Kommis med god Ordenssans kan faa Plads til 1. Novbr. Anbefalinger og Lønfordring bedes tilsendt

(1295) Uddeler Chr. Jørgensen,
Flauenskjold Brugsf., Flauenskjold.

En yngre Kommis

søges til 1. November. Ansøgning med Anbefalinger sendes til
(1301) Uddeler Søren Jensen,
St. Rørbæk Brugsf., Rørbæk St.

Kommis

kan faa Plads fra 1. Oktbr. Anbefalinger og Lønfordring bedes tilsendt
(1296) Chr. Hald,
Vester Alling Brugsf. pr. Auning.

En flink og dygtig, yngre

Kommis,

hurtig og paalidelig Ekspedient, kan til 1. Novbr. faa Plads i Højby Brugsforening. Billet med udførlige Oplysninger samt Lønfordring bedes tilsendt
(1282) Olav Petersen,
Højby St.

Medhjælper,

1½ à 2 Aar ved Faget, kan faa Plads 1. Novbr. Anbefaling og Lønfordring sendes til
(1286) F. Schjøtt,
Brugsforeningen „Alfa", Højslev St.

Medhjælper.

Som saadan kan en dygtig, ung Mand, som har været ved Handelen ca. 2 Aar, faa Plads i Fjaltring Brugsf. pr. Fjaltring.
(1302) Niels Lisby.

Medhjælper.

En ung Mand, 2—3 Aar ved Handelen eller lige udlært, kan til 1. Novbr. faa Plads i Rærup Brugsforening, Vodskov. Anbefalinger og Lønfordring bedes tilsendt
(1277) Uddeler J. Nielsen.

Medhjælper,

som vil køre nogle Vareture ugentlig, kan faa Plads 1. Novbr. i Veflinge Brugsf., Veflinge St.
(1279) H. P. Rasmussen.

Medhjælper.

Som saadan kan en flink, paalidelig ung Mand, som har været ca. 2 Aar ved Faget, faa Plads fra 1. Novbr. i Lyby Brugsforening, Lyby St. Anbefaling og Lønfordring bedes tilsendt
(1244) Th. Thomsen.

Lærling søges.

En flink og opvakt Dreng, som regner og skriver godt, kan til 1. Oktober eller November faa Plads i Broby Brugsf. pr. Sorø.
(1264) J. Møller.

Lærling.

Fra 1. Novbr. kan en kvik Dreng, 14—15 Aar, med gode Skolekundskaber, faa Plads i Hovborg Brugsforening pr. Holsted. Tlf. Nr. 3.
(1297) P. Thøgersen.

Lærling.

Et ungt Menneske med gode Skolekundskaber og fra et godt Hjem kan antages 1. Oktober eller November i Gangsted Brugsforening pr. Hovedgaard.
(1304) I. P. Larsen.

Ekspeditrice.

En yngre Ekspeditrice kan faa en god Plads straks eller lidt senere i en bl. Forretning paa Vestlolland. Billet mrkt. 1272 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Ekspeditrice.

En dygtig og paalidelig Ekspeditrice kan til 1. Novbr. faa Plads i Brugsforeningen Risgaard ved Hørby St. (1274)
Sofus Madsen.

Ekspeditrice.

En velanbefalet Ekspeditrice eller en yngre Kommis kan faa Plads til 1. Novbr. i Fausing Brugsforening pr. Allingaabro.
(1300) Uddeler Kr. Andersen.

Ekspeditrice.

En yngre, flink og paalidelig Pige kan faa Plads i Veggerslev Brugsforening pr. Tornled til 1. November.
(1281) Fr. Læssoe Nielsen.

Kontordame.

En flink og paalidelig Frøken, som vil paatage sig almindelig Kontorarbejde, kan faa Plads 1. November. Vedkommende maa helst være kendt med blandet Forretning. Ansøgning med Anbefalinger samt Lønfordring bedes sendt til
Forretningsbestyrer Gjessing,
(1284) Svaneke, Bornholm.

Ekspeditrice,

dygtig og paalidelig, med gode Anbefalinger, og som kan paatage sig almindelig Bogføring, kan faa Plads i Thorslunde-Ishøj og Omegns Brugsforening pr. Taastrup. Mulige Tilbud bedes snarest sendt til
(1285) Uddeler O. Chr. Olsen.

Ekspeditrice.

En velanbefalet, dygtig Ekspeditrice kan til 1. Novbr. faa Plads i Skallerup Brugsf., Sønderlev St.
(1251) Hermann Iversen.

Ekspeditrice.

En flink, paalidelig Pige kan 1. Novbr. faa Plads i en Brugsforening paa Sjælland. Lønfordring og Anbefaling bedes sendt i Billet mrkt. 1248 til Andelsbladet, Aarhus.

En flink og paalidelig

Ekspeditrice

kan faa Plads til 1. Novbr. i Velling Brugsforening pr. Bryrup. Anbefalinger og Lønfordring bedes tilsendt
(1119) Uddeler P. Hørlykke.

Ekspeditrice.

En flink, dygtig og paalidelig Pige, som er godt kendt med Manufaktur og vant til alt forefaldende Arbejde i en Brugsforening, kan faa Plads fra 1. Novbr. i Mogenstrup Brugsforening pr. Ronbjerg. Anbefaling og Lønfordring bedes tilsendt
(1234) Uddeler Chr. Raunkiær,
Rindby Brugsf., Nordby, Fanø.
NB. Fra 1. Oktbr. Mogenstrup Brugsf.

Ekspeditrice.

En dygtig, velanbefalet Ekspeditrice søges til en middelstor Brugsforening paa Sydfyn til 1. Novbr. Tilbud med Lønfordring, Anbefalinger og andre Oplysninger bedes tilsendt Andelsbladet, Aarhus, i Billet mrkt. 1233.

En Ekspeditrice,

kendt med Manufaktur, kan faa Plads fra 1. Novbr. i Brugsf., Vrøgum St. via Varde. Lønfordring og Anbefaling bedes tilsendt
(1247) Uddeler Christensen.

En flink og paalidelig, helst ældre

Ekspeditrice

kan faa Plads straks eller til 1. Oktbr. ved Henvendelse med Lønfordring og Anbefalinger til (1237)
Uddeler H. J. Jensen,
Borre pr. Borre (Møn).

Ekspeditrice.

En paalidelig Pige, der har været 2 a 3 Aar ved Handelen, kan til 1. Novbr. faa Plads som Ekspeditrice i Ø. Ulslev Brugsf. pr. Nysted. Mulige Tilbud med Opgivelse af Løn og Kopi af Anbefalinger bedes sendt til
(1217) Uddeler G. Rasmussen.

Ekspeditrice.

En dygtig og paalidelig Ekspeditrice kan faa Plads fra 1. Novbr. Lønfordring og Anbefalinger sendes til
(1219) Uddeler Jensen,
Jersie Brugsf. pr. Lille Skjensved.

Pige.

En lidt ældre, proper og dygtig Pige til indvendig Gerning, og som ikke er uvillig til Hjælp i Butiken, kan faa Plads til 1. November.
Købmand Johs. Christensen,
(1291) Aarslev pr. Brabrand.

En ung Pige,

som vil hjælpe til i Butiken, kan 1. Novbr. faa Plads i Søften Brugsforening pr. Hinnerup. En, som har været i Forretning før, foretrækkes.
(1305) M. Pedersen, Uddeler.

En ung Pige

kan til 1. Novbr. faa Plads ved indvendig Gerning i Veflinge Brugsforening, Veflinge St. (1278)
H. P. Rasmussen.

Husbestyrerinde.

Som saadan søges en dygtig Pige til 1. November. En, som er kendt med Ekspedition, foretrækkes. Billet mrkt. 1298 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Husbestyrerinde.

Som saadan kan en dygtig Pige faa Plads til 1. Novbr. i Brugsforeningen Risgaard ved Hørby St. (1275)
Sofus Madsen.

Tak for Tilbudene. Pladsen er besat.
(1306) C. M. Bihlidt.

Plads søges.

Kommis.

Plads søges til 1. Novbr. til min Kommis, O. Christensen, der bliver ledig paa Grund af, at jeg har skiftet Plads som Uddeler. O. Christensen er for Tiden Vikar for mig i min gamle Plads. Pladsen ønskes helst i Nordsjælland. Henvendelse til Kommis O. Christensen, Mogenstrup Brugsforening pr. Rønbjerg, eller til Uddeler Sejer-Nielsen, Kjerte Brugsforening pr. Aarup, hvor nærmere Oplysninger kan faas. (1294)

1. Kommis.

Som saadan søger jeg Plads straks eller senere. Er 31 Aar gammel. Tilbud i Billet mrkt. 1293 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Plads søges

til 1. Novbr. for en ung Mand. Har været her 3 Aar. Dygtig og paalidelig. Henvendelse til (1269)
Uddeler S. Nørgaard,
Tødsø Brugsf. pr. Nykobing, Mors.
NB. Pladsen ønskes helst i Nordvestjylland.

Kommis.

Efter at jeg i 6 Aar har været i Købmandsforretninger (3 Aar i hver af 2 Pladser), søger jeg til 1. Novbr. Plads i en velledet Brugsforening. Gode Anbefalinger forefindes. Mulige Tilbud, helst med Lønopgivelse, bedes sendt til (1267)
Kommis Herman Poulsen,
Adr. Købmand N. P. Pedersen,
Aulum.

Uddeler, se her!

Ung, energisk Mand med gode, udvidede Skolekundskaber og lidt Kendskab til Handel søger Plads i en Brugsforening som Medhjælper eller lignende til November. Tilbud bedes sendt til Andelsbladet, Aarhus, i Billet mrkt. Energisk Medhjælper 1310.

En ung Kommis

søger Plads straks eller 1. Oktober. Fineste Anbefalinger haves. Mulige Tilbud med Opgivelse af Løn bedes tilsendt Andelsbladet, Aarhus, i Billet mrkt. 1260.

Plads søges

til en Medhjælper til 1. Oktober eller November. 17 Aar gl., 2 Aar ved Faget. Henvendelse til (1255)
Uddeler Chr. Korsgaard,
Hollandsbjerg, Ørsted.

Se her!

Forretningsmand, 30 Aar, oplært i bl. Landforretning ($2\frac{1}{2}$ Aar som Uddeler i Hellum Brugsf., Brønderslev), søger Plads snarest i Butik eller paa Lager. Villig til alt forefaldende Arbejde. Fineste Anbefalinger og Referencer.
(1241) C. Andersen,
Dybensgade 17, Brønderslev.

Kommis,

22 Aar gl., 6 Aar ved Faget, søger Plads til 1. Novbr. i en mellemstor Forrtning, helst i Mellem- eller Vestjylland eller paa Fyn. Gode Anbefalinger.

(1256) Kommis Martin Petersen, Vejen Brugsf., Vejen St.

Medhjælper.

Som saadan søges Plads straks eller til 1. Novbr. Har været et Aar ved Faget, men har været ledig i Sommer paa Grund af Sygdom. Anbefaling haves. Mulige Tilbud bedes sendt til

(1220) Kr. Jensen, Kirkeby pr. Roslev.

Lærling.

En pæn, velvoksen Dreng, 14 Aar, ønskes anbragt i Lære i en velledet Brugsforening til Novbr. eller lidt senere. Pladsen ønskes helst paa Fyn. Tilbud bedes sendt til (1242)

Isenkramforretningen, Dronningensgade 14, Odense.

Handelslærling.

Som saadan søges Plads til min Søn til 1. Novbr. i en god Brugsforening. Han er 15 Aar gl. og har gode Skolekundskaber.

(1253) Laurs Laursen, Taastrup pr. Harlev.

Lærling.

Et ungt Menneske, 15 Aar, søger Plads i en Brugsforening til 1. Novbr. Helst i Randers Amt. Tilbud bedes tilsendt

Uddeler C. Damgaard,

(1240) Bjerregrav St.

Handelslærling.

En ung Mand, 19 Aar, søger Plads i Brugsforening eller hos en Købmand. Helst i Vendsyssel. Har staaet i Lære 1 Aar. For Tiden Pakhuskarl hos en Købmand. Uden egen Skyld ledig. Billet mrkt. 1252 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Lærling.

Et ungt Menneske, 19 Aar, søger Plads i en velledet Brugsf. fra 1. Oktober eller November. Tilbud bedes sendt til

(1231) Ejler Pedersen, Brugsf. „Tryg", Vejby pr. Skive.

Et ungt Menneske,

14 Aar gl., med Lyst og Interesse for Handelen, ønskes anbragt i Koloniallære til 1. Novbr. d. A. Henvendelse til

Statsbetjent Hansen,

(1229) Holstebro.

Handelslærling.

Min Søn, der snart er 15 Aar, søger Plads i et godt Hjem i en Brugsforening fra den første Søndag i November. Er fra et troende Hjem, har gode Evner, gode Karakterer fra Skolen og Lyst til Handelen. Pladsen ønskes helst i Grindsted eller Varde Opland. Nærmere ved Henvendelse til

Landpost P. M. Pedersen,

(1307) Andsager St.

Et ungt Menneske,

17 Aar gl., som har været i Koloniallære i 1½ Aar, søger Plads til 1. Novbr. i en velledet Brugsforening. Henvendelse til

Gaardejer Anders Mullitsgaard,

(1230) Lomborg pr. Bonnet St.

Køre- eller Pakhuskarl.

Som saadan søges Plads til 1. November. Eventuelle Tilbud med Opgivelse af Forhold og Løn sendes til

Ejner Jensen,
Adr.: P. Melballe,

(1311) Jeksen pr. Stilling.

Forbundter.

Som saadan søges Plads i Brugsforening eller Købmandsforretning. Er 19 Aar gl., 1 Aar ved Faget. Mulige Tilbud bedes sendt

(1280) Sv. Vedsmand, Ousted Skole pr. Lejre, Sjælland.

Ekspeditrice.

Som saadan søges Plads til 1. Novbr. Har været ved Handelen i 3 Aar. Mulige Tilbud med Opgivelse af Løn bedes sendt til

(1243) Amalie Nielsen, Ejerslev Brugsf. pr. Nykøbing M.

Husbestyrerinde.

Som saadan søges Plads fra 1. Novbr. i en Brugsforening. Billet mrkt. 1228 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Enhver Pladssøgende

bør lade sine Anbefalinger maskinskrive. Arbejdet udføres hurtigt, smukt og billigt ved Henvendelse til Kolding Maskinskrivekontor ved Chr. Th. Nielsen, Kolding.

Et Stk. 4 Skuffers National-Kasseapparat

ønskes til Køb snarest. Apparatet maa være i god og brugbar Stand.

(1287) E. Vilhelmsen, Veddum Brugsf., Veddum St.

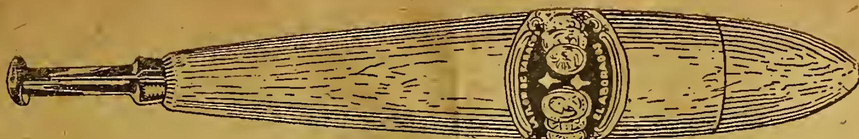
En brugt Prisudregningsvægt „Skandia"

er til Salg eller Bytte med en god Messing-Søjlevægt. Billet mrkt. 1283 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Frugt.

Pærer, saftige, 12—15. Grev Moltke og lignende 15, Pærer, holdbare Sorter, 15—20, Æbler, nedplukkede, holdbare, 30—40. Nonnetitter, Filipa og lignende 40—50. Asier, store, 20, Asier, blandet Størrelse, friske, 10 Øre, alt pr. ½ kg. Omg. Ekspedition.

(1299) R. Jensen, Vesterskerninge. Tlf. 87.

Nyhed. **Pibe i Cigarform.** **Nyhed.**

Den mest moderne Pibe. Elegant. Billig. Al Slags Tobak kan bruges. Agenter antages. Skriv til Hovedforhandleren, **O. Lassen, Nordby, Fanø.** (1266)

Ny, norsk Fedsild.

Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger.

Gødningskalk.

Saa længe Forraad haves, kan vi tilbyde Lokalforeningerne

pulveriseret **Gødningskalk**

til en Pris af **175 Kr.** pr. 10,000 kg og

slemmet fintpulveriseret **Kalkmergel**

til en Pris af **275 Kr.** pr. 10,000 kg

ab Ellidshøj eller Svendstrup med et garanteret Indhold af 53 % Kalk, svarende til 95 % kulsur Kalk i Tørstoffet med en Latitude af 3 % Kalk.

Vi kan ogsaa levere **pulveriseret Gødningskalk** i hele Sejlerladninger frit ombord i Skib ved Stevn Kalkværks Anløbsbro i Mariagerfjord. Prisen er den samme som ovenfor nævnt, altsaa 175 Kr. pr. 10,000 kg.

For Leveringer til Øerne vil det jo passe bedst at faa Varen leveret pr. Skib derfra.

Betaling pr. 30 Dage.

Hvis De faar Anvendelse for noget heraf, beder vi Dem snarest indsende Bestilling. (1116)

Dansk Andels-Gødningsforretning.

De forenede Bogtrykkerier, Aarhus.

Andelsbladet.

Fællesorgan for danske Andelsforetagender.

Nr. 39. | Fredag den 30. September. | 1921.

Voldgiftsbestemmelser i Foreningsvedtægter.

I et for nylig udkommet Nr. af det retsvidenskabelige Tidsskrift »Ugeskrift for Retsvæsen« har Landsretssagfører Torkild Hansen, der vil være vore Læsere bekendt fra forskellige Artikler i Andelsbladet i det sidste Aars Tid, skrevet en Artikel angaaende Voldgiftsbestemmelser i Foreningsvedtægter, hvori han ved en nærmere videnskabelig Begrundelse, der har mindre Interesse for vore Læsere, søger at finde en Forklaring paa, hvorfor Domstolene saa ofte tilsidesætter Bestemmelser i Foreningsvedtægter om, at Tvistigheder mellem Foreningen og dens Medlemmer skal afgøres ved Voldgift.

Efter denne Artikel er Domstolene med en vis Ret i videre Omfang end ellers tilbøjelige til at tilsidesætte Voldgiftsbestemmelser, naar disse gaar ud paa, at Tvistigheder mellem et Medlem og Foreningen skal afgøres af Foreningens egne Myndigheder. Grunden hertil maa antages at være, at der i et saadant Tilfælde er særlig Chance for, at Afgørelsen ikke bliver upartisk, da Foreningen, der ved sine egne Myndigheder træffer Afgørelsen, jo selv er Part i Sagen. Imidlertid tilsidesætter Domstolene ogsaa i vidt Omfang Voldgiftsaftaler, ifølge hvilke Afgørelsen er henlagt til andre end Foreningens Medlemmer, og Grunden hertil maa for en stor Del søges i, at Voldgiftsmændene ofte dels paa Grund af deres manglende Forudsætninger for at træffe en retfærdig Afgørelse og dels paa Grund af Mangler ved deres Fremgangsmaade ved Undersøgelsen af Sagen kommer til Resultater, der efter Juristernes Formening er stridende mod al Retfærdighed.

Dette Motiv finder dog — skriver Hr. Torkild Hansen — sjældent eller aldrig direkte Udtryk i Dommens Begrundelse, men Voldgiftsaftalens Tilsidesættelse begrundes i Reglen ved, at Vedtægterne maa forstaas saaledes, at en Tvistighed som den foreliggende maa opfattes som liggende udenfor Voldgiftsbestemmelsens Rækkevidde. Det er saaledes gentagne Gange fastslaaet ved Dom, endogsaa ved Højesteretsdom, at en Bestemmelse i Vedtægterne om, at Generalforsamlingen har den øverste Myndighed i alle Foreningens Anliggender, ikke bemyndiger Generalforsamlingen til at dømme i en Tvistighed mellem Foreningen og et af dens Medlemmer, idet en saadan Bestemmelse maa forstaas som kun sigtende til Afgørelser vedrørende Foreningens Administration. Selv en udtrykkelig Bestemmelse om, at Tvistigheder mellem Foreningen og dens Medlemmer skal afgøres af en eller anden Foreningsmyndighed, f. Eks. Bestyrelsen eller Generalforsamlingen, afskærer imidlertid efter Domstolenes Praksis heller ikke det Medlem, der er utilfreds med den af den paagældende Foreningsmyndighed trufne Afgørelse, fra at indbringe Sagen for Domstolene, idet den nævnte Bestemmelse kun opfattes som en Afgørelse af, hvem der skal træffe Afgørelse i Sagen, naar Afgørelsen skal træffes af Foreningen selv. Naar Foreningens Vedtægter udtrykkelig siger, at den af vedkommende Foreningsmyndighed eller Voldgiftsudvalg trufne Afgørelse er endelig og ikke kan indbringes for Domstolene, plejer disse, naar de alligevel tager Sagen under Paakendelse, at begrunde dette med, at en Tvistighed som den foreliggende paa Grund af sin ekstraordinære Karakter maa antages at ligge udenfor Voldgiftsbestemmelsens Rækkevidde. Det er imid-

Andelsbladet Nr. 39, 30. September 1921.

lertid den almindelige Opfattelse mellem Juristerne, at hvad enten Domstolene bruger det ene eller andet som officiel Begrundelse af Voldgiftsbestemmelsens Tilsidesættelse, saa er det for en overvejende Del i de aller fleste Tilfælde Mistillid til Voldgiftsmændenes Kvalifikationer og Fremgangsmaade, der ligger bagved som den virkelige Aarsag.

* * *

Denne Behandling af Foreningsvedtægternes — herunder ogsaa Andelsforenings-Vedtægternes — Voldgiftsbestemmelser er ikke uinteressant. Vi er jo velbekendte med Tvivlen om, hvorvidt de sædvanlige Voldgiftsafgørelser holder overfor genstridige Andelshavere, selv om disse ved deres Indmeldelse har underskrevet Vedtægter, hvori det hedder, at Tvistigheder ikke kan indankes for Domstolene, men skal afgøres inappellabelt ved Voldgiftskendelse. Nu fremgaar det af Hr. Torkild Hansens Afhandling, at Domstolenes Stilling til Spørgsmaalet væsentlig beror paa Mistillid til Voldgiftsmændenes Kvalifikationer og Fremgangsmaade.

Det forekommer os, at Sagen er saa vigtig, at Andelsselskaberne burde søge at finde en Løsning, som ikke lod sig underkende, og dette kunde vistnok ske ved, at de indrettede en Appelinstans sammensat paa lignende Maade som Sø- og Handelsretten.

I al Korthed kan man udtrykke denne Rets Sammensætning saaledes: Den bestaar af en Retspræsident, der er uddannet Jurist, samt af ca. 50 Meddommere fra Erhvervslivet, dels Handelskyndige, dels Søkyndige. Naar en Sag indbringes for Sø- og Handelsretten, afgøres den af Retspræsidenten i Forening med nogle — som Regel fire — af de ikke juridisk uddannede Retsmedlemmer, som naturligvis maa være uinteresserede i Sagen.

Paa samme Maade kunde man for Andelsselskabernes Vedkommende oprette en Voldgiftsdomstol bestaaende af en Jurist og et vist Antal med Andelssagens forskellige Grene velkendte Mænd. Det vil næppe kunne være Tvivl underkastet, at Afgørelser trufne af en saadan Voldgiftsdomstol ikke blot vilde vinde Tillid i Befolkningen, men ogsaa af Domstolene vilde blive betragtet som fyldestgørende.

Det vil være ret let for De samvirkende danske Andelsselskaber at oprette en Voldgiftsdomstol som den her nævnte, hvis man føler Trang til at have en saadan Appelinstans. Omkostningerne, der jo skulde bæres af de stridende Parter, maa antages at blive væsentlig mindre end ved at gaa til Landsret eller Højesteret.

Skomagerne og Læderpriserne.

Hvis Skomagerne faar gennemført deres Aktion, betyder det en Fordyrelse af Læderet for private Forbrugere.

—

Under denne Overskrift bringer »Berlingske Tidende« følgende:

Vi havde forleden et Interview med Formanden for Landsorganisationen af Skomagermestre og Skotøjshandlere, Hr. Poul Sørensen, i Anledning af et Forlydende om, at Skomagernes Landsorganisation gennem en Overenskomst med Læderhandlerforeningerne vilde søge at fordyre Læderet for de private Forbrugere.

Hr. Sørensen udtalte da, at Sagen endnu var paa et rent forberedende Stadium — og at den Rabat, Sko-

magerne ønskede, antoges at blive ca. en halv Snes Procent.

I det nu udkomne Nummer af »Skotøjshandleren« meddeles imidlertid, at der den 28de Juli — altsaa flere Dage før Landsorganisationens Delegeretmøde og de derefter af Formanden overfor os fremsatte Udtalelser — er sluttet en Overenskomst mellem Lolland-Falsters Skomagermesterforeninger og Læderhandlerne paa Lolland-Falster. Denne Overenskomst gaar ud paa, at Medlemmer af Lolland-Falsters Skomagermesterforeninger oppebærer en Rabat paa 25 pCt. ved Køb af udskaaret Over- og Underlæder. I Overenskomsten bestemmes fremdeles, at Skomagere, som ikke er Medlemmer af deres Egns Skomagermesterforening, endvidere de, der kun driver Skomageriet som rent Bierhverv eller Lejlighedserhverv, og rent private Forbrugere kan ikke erholde den ovennævnte Rabat, og for denne Gruppe Forbrugere er tillige vedtaget, at de ved Køb af helt Over- og Underlæder skal betale en Pris, der udgør mindst 10 pCt mere end de for Medlemmer af Skomagermesterforeninger gældende Priser — samt at der ved Haandsalg til Private af Skomagerartikler vil være at beregne en saadan Pris, at den ligger ca. 25 pCt over de for Skomagere gældende Priser.

Denne Overenskomst har været til Behandling paa Skomager-Landsorganisationens Delegeretmøde, idet der forelaa Anmodning om hurtigst muligt at indlede Forhandling med Hovedorganisationerne af danske Læderhandlere for at søge fremskaffet lignende Overenskomster i den øvrige Del af Landet.

Vi har søgt Landsorganisationens Formand, Hr. Poul Sørensen, for at høre, hvorledes han nu vil forklare sine Udtalelser forleden. Aktionen for at opnaa 25 pCt. Rabat er jo i Følge »Skotøjshandleren« tydeligt nok i fuld Gang, og ikke mindre klart er det, at Hensigten med Overenskomsten er dels at tvinge de udenfor Skomagerorganisationerne staaende Skomagere ind under dem — og dels vil man have paalagt Selv-Forsaalerne en ekstra Skat ved en Forhøjelse paa 25 pCt. af det Læder, de skal bruge. Hr. Poul Sørensen er imidlertid bortrejst i disse Dage, og vi maa saaledes foreløbig undvære Forklaringen paa Uoverensstemmelsen mellem Hr. Sørensens Udtalelser og Overenskomstens Kendsgerninger.

Efter hvad vi erfarer ved Henvendelse til Formanden for Københavns Læderhandlerforening, Hr. Jens Meyer, er der fra Skomagernes Landsorganisation sket en Henvendelse til Læderhandlerforeningen om Gennemførelse af en lignende Overenskomst med de københavnske Læderhandlere som den, der er sluttet med de lolland-falsterske. Og paa Foreningens Generalforsamling forleden blev der nedsat at Udvalg til eventuelt at forhandle med Skomagermestrene, idet man mente, at Sagen i den Form, hvori den forelaa, var uigennemførlig.

Om nogen Nedsættelse af Priserne paa Læder til Skomagerne kan der ikke blive Tale, da Avancen i Forvejen er nedsat saa stærkt, som det overhovedet er gørligt Skulde der være Tale om en saadan Rabatordning, som Skomagerne ønsker, kunde det kun ske ved at forhøje de nuværende Priser med 25 pCt for den Del af Kunderne, som ikke er Medlemmer af nogen Skomagermesterforening.

— — Men man tør vel nok gaa ud fra, at en Ordning, der har saadanne Konsekvenser, ikke vil være gennemførlig i en Tid, hvor Bestræbelserne fra alle andre Sider samles om at sætte Priserne ned.

— — —

Saa vidt »Berlingske Tidende«.

Som man jo véd, har Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger paataget sig den Opgave at forhindre skadelig Ringdannelse paa Læderindustriens Omraade, idet den har oprettet en Læderfabrik og en Skotøjsfabrik, hvor ogsaa Fabrikation af andre Lædervarer vil blive taget op Og saafremt der nu er Alvor i Protesterne mod Ringdannelse paa dette Omraade, bør Publikum naturligvis støtte Fællesforeningen i dens Bestræbelser for at løse den Opgave, der her foreligger.

Ringdannelser eksisterer kun i Kraft

af Forbrugernes Ligegyldighed overfor deres egne Interesser og deres Mangel paa Handlekraft.

Det synes, som om man bebrejder Statsstyrelsen, at den ikke tager sig af denne Sag. Ja, det er jo det mageligste at overlade til Staten at varetage Befolkningens Anliggender, hvortil hører at indføre Statssocialisme, saa at Befolkningen kan faa Lov at sove. Men jeg tror ikke, man ad denne Vej fremmer Befolkningens Højnelse og udvikler dens Selvstændighed.

Severin Jørgensen.

Er det Andelsforeningernes Opgave at regulere Varepriserne i den private Handel?

Under Overskriften »Varepriserne« har Folketingsmand Hauge i »Fyns Social-Demokrat« skrevet en Artikel, hvori det bl. a. hedder:

... Imidlertid rejser sig straks det Spørgsmaal, naar Talen er om Priserne paa en Række Varer baade i og udenfor Butiken: Hvor er vore kooperative Virksomheder med deres regulerende Indflydelse? Mand og Mand imellem tales der meget derom i disse Dage, da det saa at sige er daglig Tale, at Priserne er for høje. Man spørger uvilkaarligt, om de ogsaa er for høje i vore Brugsforeninger og fra de store kooperative Produktionssteder? Og man spørger her med Rette. Danmark har gennem Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger skabt sig en mægtig kooperativ Virksomhed; men hvis denne blot er en anden Form for Vareomsætning end den, der finder Sted i det fri Marked, har den jo ikke tilnærmelsesvis den Værdi, som man sædvanligvis vil tillægge den De kooperative Virksomheders virkelige Betydning skulde netop ligge deri, at de var i Stand til at regulere Priserne ned for Forbrugerne til det mindst mulige. Ved Bedømmelsen af vore Brugsforeningers Stilling melder sig straks det Spørgsmaal: Bliver der ved Aarets Slutning et saadant Overskud at fordele til Medlemmerne, at disse derigennem faar deres Varer væsentlig billigere, end de vilde have faaet dem ved at købe dem hos den private Købmand? Spørgsmaalet lader sig ikke besvare uden nærmere Undersøgelse, dels af de solgte Varers Kvalitet, dels af de Priser, der paa de forskellige Tider er tagne henholdsvis i Brugsforeningerne og hos Købmændene for ganske ensartede Varer. Udbyttefordelingen falder ogsaa meget forskelligt i de forskellige Brugsforeninger. Den varierer fra 10—12 pCt. helt ned til 0. Man kan altsaa ikke uden videre foretage en Sammenligning; men det forekommer os rigtignok, at man har nogen Grund til at mene, at vore kooperative Virksomheder ikke har været fuldt ud paa Højde med Situationen, naar Talen har været om at regulere Priserne ned. Det vilde være dumt at lukke Øjnene for den Kendsgerning, at vi har Brugsforeninger i saa at sige hver By og hvert Sogn Landet over, og dog fyldes Aviserne Dag efter Dag med stedse kraftigere Krav om billigere Priser. Man stiller sig uvilkaarligt paa det Standpunkt, at dersom Priserne er for høje hos Købmanden og passende i Brugsforeningerne, maa Publikum dog vel finde paa at gaa til Brugsforeningerne med deres Penge, og Købmanden vilde da være nødsaget til at sætte sine Priser ned til det samme, som de var i Brugsforeningerne.

Vi tror, at Fænomenet, vi her har med at gøre, maa forklares saaledes; at vore Brugsforeninger almindeligvis slet ikke giver sig af med at konkurrere, og heri ligger hele Hemmeligheden, men ogsaa hele Fejlen. Fra Brugsforeningerne deles Varerne ud til Medlemmerne, og man er ikke saa nøjeregnende med, om Prisen er lidt for høj, thi naar Aaret er omme, deles det eventuelle Overskud i Forhold til de gjorte Indkøb. Det er indlysende, at denne Form for kooperativ Virksomhed indeholder en positiv Beskyttelse for Købmanden overfor de Kun-

der, han bevarer. Men dertil kommer, at den ogsaa giver en Fordel for Købmanden i de Tilfælde, hvor han gør billigere Indkøb. Han kan da undersælge Brugsforeningerne og give Køberne den Opfattelse, at det ingen Fordel er for dem at gaa til Brugsforeningerne. Disses Svaghed ligger deri, at de ikke opsamler og gemmer fra Aar til Aar noget Overskud, som eventuelt kan anvendes ved Udligning af Priserne, naar Varerne er købt til for høje Priser Og denne Svaghed giver sig særlig til Kende netop nu, da Varepriserne er dalende. Spørgsmaalet har ofte været diskuteret; de mere klartseende indenfor den kooperative Virksomhed har godt forstaaet, at det var uheldigt, som det var; men man har ikke formaaet at rokke ved den almindelige Opfattelse, der gjorde sig gældende til Fordel for at have et Aarsoverskud til Fordeling for at holde sammen paa Medlemmerne.

— — —

I Anledning af ovenstaaende Artikel af Folketingsmand H a u g e — og andre Udtalelser i lignende Retning — finder jeg Anledning til at fremsætte følgende.

Der stilles altsaa det Krav til Fællesindkøbs-Organisationerne, at de foruden at virke til Gavn for deres Medlemmer skal være behjælpelig med Regulering af Varepriserne i den private Handel derved, at de ansætter den Forskudsbetaling, der ydes af Medlemmerne ved Varernes Udlevering, saa lavt, som det er muligt, naar man ikke skal risikere, at Virksomheden giver Underskud. Dette Krav stilles til Andelsforeningerne, for at de derved skal gavne den Del af Befolkningen, der staar udenfor Foreningerne, idet man mener, at de Handlende da vilde være nødt til at rette sig efter Andelsforeningernes Forskudspriser. De, der stiller dette Krav, svæver imidlertid i en stor Vildfarelse med Hensyn til, hvad der er Andelsforeningernes Opgave, thi denne er én langt større og en ganske anden end at regulere Varepriserne eller rettere Vareavancen.

Til Andelsforeningernes Opgave hører langt fra dette at hjælpe Forbrugere, der staar udenfor Foreningerne, til at fritages for Fristelser til — at komme indenfor. Det vilde jo nærmest være at betragte som selvmorderisk. Thi hvem vilde vel melde sig ind i en Andelsforening og paatage sig det dermed forbundne Ansvar, naar han kunde opnaa tilnærmelsesvis samme økonomiske Fordele ved risikofrit at staa udenfor.

Nej, saadanne Reguleringsbestræbelser vilde kun betyde en Fjernelse fra det Maal, Andelsbevægelsen har sat sig, og som ikke gaar ud paa mindre end at hidføre et helt nyt System for Befolkningens Vareforsyning, et System, der vil betyde en overordentlig stor økonomisk Besparelse for Landets almindelige Befolkning og have langt større Betydning for dens Velfærd end mange af de store Velfærdsspørgsmaal, der nu drøftes i Regering og Rigsdag. Dette System vil ganske forhindre Udbytning af Forbrugerne ved Indkøbet af deres Forbrugsartikler, idet de slutter sig sammen og i Forening køber, hvad de har Brug for, i store Kvanta fra første Haand, hvorved de sættes i Stand til at gøre endnu fordelagtigere Indkøb, end selv de største Grosserere i Landet er i Stand til.

Andelsfolks Opgave er at arbejde for Gennemførelse af dette System for Befolkningens Vareforsyning i Forbindelse med Etablering af fælles Produktion af de Varer, som derved kan billiggøres, og specielt de Varer, som efter det nu almindeligt gældende System er fordyret gennem Trust- og Ringdannelser. Det er Befolkningen uværdigt fremdeles at taale saadanne

Trust- og Ringdannelser og endnu uværdigere at støtte dem. — Hvad her er nævnt, er Andelsbevægelsens Opgave, men derimod ikke at sætte en ny Lap paa et gammelt Klædebon.

Adgangen til at blive Medlemmer af Fællesindkøbsforeningerne — bl. a. Brugsforeningerne — og nyde de dermed forbundne Fordele staar jo aaben for den ganske Befolkning, hvilken Stand eller Stilling man end tilhører, og dersom nogen er utilfreds med Varerne og Priserne hos de Handlende, kan de jo melde sig ind i Brugsforeningerne, hvor de kan faa Varerne i de Kvaliteter, de ønsker, og ganske slipper for at yde nogen som helt Tribut til unødvendige Mellemhandlere eller svare Skat til Trusterne.

Man maa jo være klar over, at man ikke ved blot at sammenligne de Handlendes Salgspriser og Brugsforeningernes Forskudspriser faar det Spørgsmaal besvaret, hvor Forbrugerne har størst Fordel af at forsyne sig med Varer. Det hører jo med til Andelsprincipperne at ansætte Forskudspriserne til de gængse Handelspriser og saa efter Regnskabsopgørelserne fordele det eventuelt fremkomne Overskud til Medlemmerne i Forhold til deres Køb. Den endelige Pris, som de betaler for Varerne, er da Forskudsprisen minus Dividenden. Selvfølgelig er det rent forkert ikke at tage Hensyn til den udbetalte eller forventede Dividende, naar man sammenligner de Forskudspriser, Brugsforeningernes Medlemmer betaler ved Varernes Udlevering til dem, med Købmændenes Handelspriser. Hvorledes disse Forskudspriser ansættes, om de er hoje eller lave, kan jo være Medlemmerne ret ligegyldigt; de betaler dog i alle Tilfælde hverken mere eller mindre end de Priser, Varerne staar Foreningen i, og uden Paalæg af nogen som helst Handelsavance.

Hvis Statsautoriteterne vedtager en Skala for Handelsavancen — hvad der jo er megen Tale om — kommer Brugsforeningerne selvfølgelig ikke ind under en saadan Bestemmelse, da der jo ikke her eksisterer nogen Handelsavance.

Jeg synes for Resten ikke, der er Trang til nogen Regulering af Handelsavancen, da enhver, der — med eller uden Grund — føler sig brostholden ved de Handlendes Vareavance, jo ganske kan blive fri for Ydelse af en saadan, nemlig ved at melde sig som Deltagere i Fællesindkobene, hvorved de jo opnaar alle mulige og ønskelige Besparelser. Lad kun dem, der har Raad til at betale Overpriser, eller som maaske enten finder det under deres Værdighed at være Medlemmer af saadanne Selskaber eller af andre Grunde ønsker at staa udenfor Foreningerne, forsyne sig med deres Vareforbrug, hvor de lyster. Naar de ikke vil benytte den eksisterende Udvej til at fritages for Udbytning ved deres Indkøb, er der saamænd ingen Grund til at anvende saa ekstraordinære og hidtil ubenyttede Midler til Forhindring af, at de Handlende beregner sig for høje Vareavancer. Kontrollen hermed vil ogsaa blive vanskelig, Lovbrydernes Antal vil i høj Grad blive forøget, og Følgen bliver en øget Demoralisation, som de mange Paabud og Forbud under de senere Aars Krisetider — der ikke blev overholdt — har givet Vækstbetingelser.

Vistnok vil der blive indvendt, at det ovenfor nævnte Systemskifte med Hensyn til Handel og Omsætning vil føre til Ødelæggelse af Handelsstanden eller de private Forretningsdrivende. Hertil maa svares, at det altid har været og fremdeles vil blive saaledes

— hvad ogsaa er det for Menneskeheden gavnligste — at det gamle og slette eller forældede maa vige for det nye og fuldkomnere. Men forøvrigt er det ogsaa en Misforstaaelse, naar der menes, at det nye Systems almindelige Indførelse vil blive til Ødelæggelse for Handelsstanden. Der bliver under dette System Brug for lige saa mange handelsuddannede Personer, som nu er nødvendige for Vareomsætningen. Der vil kun ikke være Lejlighed for Enkeltmænd til gennem Handel at berige sig uforholdsmæssigt paa Forbrugernes Bekostning. Men paa den anden Side vil de, der antages til at virke i dette Omsætningssystems Tjeneste, opnaa en mere betrygget økonomisk Stilling. Og forøvrigt vil denne Omdannelse sikkert ske saa langsomt — takket være vort Lands konservativt anlagte Befolkning — at den næppe vil afstedkomme større følelige Ulæmper for Handelsstanden.

Severin Jørgensen.

Hvad kan betale sig?

Jeg tror, det kan betale sig at være Medlem af en Brugsforening og som saadan gøre sine Indkøb i samme.

Dog ser man jo desværre ofte, hvor rigt Udbytte en Agent kan høste ved at rejse rundt til Folk og sælge forskellige Artikler, som selvfølgelig efter hans Udsagn er af en usædvanlig god Kvalitet og af en efter Omstændighederne særegen Billighed. Og der er jo altid en Del af Medlemmerne, som ikke kan staa for den gyldne Ordflod, der udstrømmer fra en saadan Rejsende, men køber lidt af hans Varer for at blive det elskværdige Menneske kvit.

Efterhaanden er det trængt ind i manges Bevidsthed, at der nødvendigvis maa handles lidt med de mange Rejsende, og Resultatet bliver, at mange flere forsøger sig med deres Fuldkommenheder.

Hos os fører vi f. Eks. kun F. D. B.s Margarine, og jeg har ikke hørt nogen Utilfredshed gøre sig gældende i den Anledning. En skøn Dag kommer der imidlertid en Margarinebil med et Produkt, der efter Agentens Udtalelser er forbausende meget lig Smør og ikke koster mere end Brugsforeningens Margarine. Det er da noget, man kan forstaa hvad er. Dersom det var Tilfældet, at der nu kunde fremstilles en Margarine, der stod paa Højde med Smørret, da maatte man beklage det danske Landbrug. Naa, der var enkelte af vore Medlemmer, der forsøgte med et lille Indkøb, men de har jo sagtens efterhaanden opdaget, at Smørret nok er dyrere, men til Gengæld ogsaa smager bedre.

Trods alt triller Manden stadig rundt med sit Kunstsmør. Folk køber og véd godt, at de gaar glip af Overskud paa den Margarine, de køber hos Agenten; men til Gengæld er han saa elskværdig at levere dem Margarinen ind ad Døren. Jeg synes dog, det er en daarlig Undskyldning, da Agenten ikke har sin Virksomhed indrettet paa at sælge til mindre Forbrugere, og de større har jo som oftest selv Køretøj og kører som Regel til Brugsforeningen én Gang om Ugen. Der kan altsaa ikke blive Tale om meget ekstra Arbejde ved at faa en Bøtte Margarine hjem fra Brugsforeningen.

Og saa er der en anden Ting. Der forlanges som Regel af en Uddeler, at han skal holde sig til F. D. B.s egne Produkter, hvilket jo kan være meget rigtigt; men kan det nu med nogenlunde Rimelighed forlanges, naar Medlemmerne ikke selv bruger disse Varer, men handler udenom, endskønt de ikke derved opnaar at faa et bedre Produkt frem, selv om der betales Overpris for det.

Der er maaske Fare for, at der kan ventes flere saadanne Handlende, der vil forsøge med forskellige andre Varer; thi naar der kan ventes Tilslutning fra vore Medlemmer, da er Hensigten naaet, og man har fundet det rette Spor med Hensyn til at skade Brugs-

foreningerne. At det paa en Maade letter Arbejdet for en Uddeler, hvis det gaar som ovenfor nævnt, kan jo tænkes; thi han faar da ikke stort andet at bestille end at pudse de Vinduer, som de Handlendes Biler hvirvler Støv paa. Da en Uddeler som oftest ikke er vant til Lediggang, men helst skal være baade her og dér i Forretningen, tror jeg, han vanskeligt vil kunne indrette sig efter de nye Forhold Man skulde ogsaa synes, det var det naturligste, at Medlemmerne støttede deres egen Forretning, idet de jo derved tjener deres egen Sag og deres egne Interesser bedst. Det tror jeg kan betale sig.

Vork Brugsforening, den 24/9 1921.

V. Korsgaard.

Kanadas Landbrugseksport.

Som Landbrugsland indtager Kanada en Stilling, der i mange Maader svarer til Danmarks. Landbruget er i stort Omfang baseret paa Eksport af dyriske Produkter, delvis til de samme Markeder som de danske Varer, De forenede Stater og England, hvor det er en af vort Landbrugs vigtigste Konkurrenter. Det har derfor sin Interesse at følge, hvorledes Vilkaarene for Kanadas Landbrugseksport har været i den seneste Tid. Vi skal i det følgende bringe nogle Uddrag af en for nylig afgivet Indberetning til Udenrigsministeriet af den danske Konsul i Montreal.

Medens der under Krigen var stærk Efterspørgsel efter alle Slags Fødevarer til gode Priser, har Situationen nu forandret sig, og til Trods for, at der mange Steder i Verden synes at være Mangel paa Hvede, Kød og Mejeriprodukter, er der dog, delvis paa Grund af de europæiske Penges formindskede Købeevne, for Tiden kun ringe Efterspørgsel efter Kanadas Landbrugsprodukter; som Følge heraf viste der sig i de første 6 Maaneder af 1921 en betydelig Nedgang i Priserne paa disse.

Noget tilsvarende har gjort sig gældende i De forenede Stater, og da dette Land har søgt at forbedre Forholdene for Farmerne ved Indførelse af Toldbestemmelser, der bl. a. vanskeliggør Afsætningen af kanadiske Landbrugsprodukter i Staterne, har Kanada set sig nødsaget til at træffe Foranstaltninger til at møde denne nye Situation.

Om end Landet ogsaa tidligere har været udsat for, at de vante Kanaler for dets Handel tilstoppedes, har dette Forhold dog forøget den Depression og Uvished, der allerede herskede i Landbrugskredse. Selv om Depressionen ventes kun at ville blive midlertidig, ser de kanadiske Farmere med nogen Bekymring paa Fremtidsudsigterne, navnlig forsaavidt angaar Afsætningen af Kvæg. De vil nu staa overfor en Told paa ca. 30 pCt. af Værdien af alt Kvæg til De forenede Stater, hvilket muligvis kan komme til at betyde Udelukkelse fra dette Marked. Foreløbig har det medført, at Afskibning af kanadisk levende Kvæg til England nu atter er begyndt efter 6 Aars Standsning, men ogsaa her har man De forenede Stater som Konkurrent.

I Perioden 1890—1906 steg Eksporten fra Kanada til England fra 67.000 til 164.000 Stk. Kvæg. Indtil 1911 gik ca. 90 pCt. af Kanadas Udførsel af levende Kreaturer til Moderlandet, medens kun 10 pCt. gik til De forenede Stater. Derefter aftog Eksporten til England stærkt; den udgjorde i 1912 kun 48.000 Stk. og har siden den Tid været minimal. Derimod forøgedes Eksporten til De forenede Stater stærkt; den var i 1914 206.446 Stk. og naaede sit Maksimum med 502.588 Stk. i Finansaaret 1919—20, i hvilket Aar Kanadas Totaludforsel af levende Kvæg var 518,352.

Af andre Landbrugsprodukter, som tidligere udførtes i betydelig Mængde fra Kanada til De forenede Stater, og som nu rammes af Toldforhøjelserne, maa særlig nævnes Hvede og Hvedemel, Kartofler, Uld samt Mælk og Fløde.

Konsulatet henleder Opmærksomheden paa, at Kanada gør sig store Anstrengelser for at beholde og saa vidt muligt forbedre den Position, Landet allerede har faaet i England med Hensyn til Bacon. Næsten hele Kanadas Eksport af denne Vare gik i 1920 til England, og Værdien heraf var 31,5 Mill. Dollars. Der arbejdes i Kanada med megen Interesse for denne Sag, dels gennem de saakaldte »boys and

girls pig clubs«, der foranstalter Udstillinger og udsætter Præmier for de bedste Dyr af den Type, der ønskes paa det engelske Marked, og dels gennem Fremme af Andelsbevægelsen, som menes at ville befordre en mere ensartet og lønnende Produktion, og man nærer Haab om, at det samlede Resultat skal blive en større Andel i Forsyningen af Moderlandet, der hidtil kun har faaet ca. 1/5 af sit Forbrug dækket af Kanada.

Kanadas Eksport af Smør var i Finansaaret 1920—21 9,7 Mill. Pund til en Værdi af ca. 5 Mill. Dollars. 2,1 Mill. Pund gik til England og 6 Mill. Pund til De forenede Stater. Eksporten af Ost udgjorde i samme Tidsrum 134 Mill. Pund til en Værdi af ca. 37 Mill. Dollars. 123 Mill Pund gik til England og kun 0,6 Mill. Pund til De forenede Stater.

Fra Udlandet.

Den finske Fælles-Indkøbsforening (S. O. K.)

har i 1920 haft en Omsætning paa ca. 325 Mill Mark, hvilket i Sammenligning med 1919 betegner en Stigning paa omtrent 120 Mill. Mk. eller 58 %. Netto Overskudet beløb sig til 4,4 Mill. Mk. Det overførtes for største Delen til Reservefondet, som derved er kommen op paa godt 17 Mill. Mark.

Om Fællesforeningens Omfang iøvrigt oplyses det, at den for Tiden som Medlemmer har 500 Brugsforeninger, hvoraf langt den største Del, nemlig 415, er dannede i finsk-talende Befolkningslag, medens 82 er svenske og 3 af begge Sprogstammer. Alt ialt tæller disse lokale Foreninger 181,000 Medlemmer og raader over 1640 Udsalgssteder.

Ved Siden af den øvrige Forretning har en Del af de finske Brugsforeninger optaget Sparekassevirksomhed som et særligt og tilsyneladende taknemligt Felt. I det sidste Aar har Indskudene saaledes beløbet sig til op imod 7 Mill. Mark.

Ogsaa paa anden Maade søger man at faa Tag i den almene Befolkning, nemlig ved Udgivelsen af forskellige Tidsskrifter og Blade. Der udgives bl. a. et Ugeblad paa Finsk, der har et Oplag paa omtrent 100,000 Eksemplarer, og samtidig udsendes en svensk Udgave (»Samarbete«) i et Oplag paa ca. 20,000.

En ny international Andels-Sammenslutning.

Samtidig med, at mange Landes Fagblade er optagne af Referater fra den internationale Andelskongres i Basel, meddeles det nu, at der kort forud for denne er afholdt en anden international Kongres af Andelsfolk i Zürich. Det drejer sig i dette Tilfælde om Dannelsen af en international Sammenslutning paa et specielt kristeligt Grundlag.

Efter det foreløbige Program skal Landenes Andelsorganisationer af enhver Art — saavel Brugsforeninger som Produktionsforeninger, Forsikringsforeninger o. s. v. — kunne optages, idet man i Almindelighed vil søge at organisere de deltagende Landes økonomiske Foretagender efter kristelige Grundsætninger.

En Række Lande, deriblandt Tyskland, Frankrig, Italien, Svejts, Holland, Belgien, Østrig og Ungarn, havde sendt Repræsentanter til den forberedende Kongres, hvis Resultat iøvrigt blev, at der dannedes en Sammenslutning under Navnet »Andelsorganisationernes internationale Konføderation«. Foreløbig har 9 Nationer givet Tilslutning til den nydannede Korporation, der vil faa sit Sæde i Rom.

Prisfaldet og de engelske Brugsforeninger.

I en nylig udsendt Beretning giver Ledelsen af den engelske Fællesforening, »Cooperative Wholesale«, en nærmere Omtale af den Indflydelse som Prisfaldet og den stærkt indskrænkede Købeevne har paa Virksomhedens Gang. Den Periode, som ombandles i Beretningen, særkendes ved daarlig Omsætning og en voldsom Prisreduktion.

Af denne sidste gives der en interessant Skildring gennem følgende Eksempel: Før Krigen offentliggjorde Fællesforeningen fra Tid til anden Prisen paa en »Husholdningspakke« paa ca. 20 Pund indeholdende forskellige almindelige Forbrugsartikler, saaledes at hver Pakke indeholdt de samme Varer i samme Kvantiteter. Man havde

gennem disse Pristal et udmærket Udtryk for Prissvingningerne paa dette Omraade. Ved Slutningen af 1920 kostede en saadan Pakke 157 pCt. mere end i 1913. Men allerede nu har Prisfaldet gjort sig saa stærkt gældende, at en Husholdningspakke kun er 85 pCt. dyrere end i 1913. Der er med andre Ord siden December 1920 foregaaet et Fald paa 72 pCt.

At de Tab, som en saadan Periode paafører en Forretning som »Cooperative Wholesale«, ikke er Smaating, fremgaar iøvrigt af en Række Tal, som »Grocer« meddeler angaaende Selskabets Virksomhed i de første 6 Maaneder af 1921.

»Coop. Wholesale«s samlede Salg beløb sig i denne Periode (Januar—Juni) til 42,3 Mill. Pd. Sterling, hvilket betegner en Nedgang paa omtrent 8,9 Mill. Pd. Sterling i Sammenligning med den tilsvarende Periode i 1920. Forsyningerne fra Selskabets egne Produktionsvirksomheder udgjorde en Værdi af 14,2 Mill. Pd. St. eller 2 Mill. Pd. St. mindre end i Fjor i samme Tid.

Følgerne af de forløbne Maaneders Vanskeligheder har været, at der efter Afholdelse af alle nødvendige Udgifter, inclusive Forrentning etc., fremkommer et Nettotab paa over 3,4 Mill. Pd. Sterling, som har maattet udredes af Reservefondet. Til Imødegaaelse af dette Underskud er der foretaget Overførsler til et Beløb af 3 Mill. Pd. St., dels fra et særligt Fond, der er skabt med en saadan Værdiforringelse for Øje, og dels fra Selskabets Forsikrings-Fond. Reservefondet vil efter Dækning af det sidste Halvaars Tab gaa Fremtiden i Møde med en positiv Balance paa godt $^1/_2$ Mill. Pd. Sterling.

Indenfor Selskabets forskellige Forretninger har de største Tab været paaførte gennem selve Fordelingsstederne — nemlig 1,7 Mill. Pd. St. — paa Grund af Værdiforringelsen af Varelagre. De forskellige Produktionsvirksomheder viser et Tab paa ca. $^3/_4$ Mill. Pd St., medens der er tabt ca 675,000 Pd. St. paa Forretninger foretagne sammen med den skotske Fællesforening.

A. D.

Svineavl.

II.

Produktionen af Fedesvin.

Trods de svingende Konjunkturer er der ingen Tvivl om, at en Udvikling af Husdyrbruget er nødvendig. For Hestenes og Kvægets Vedkommende skal denne Udvikling maaske nok mere søges i en Kvalitetsforbedring end i en Forøgelse af Bestanden. Det kan nok betale sig ved Tillæget at være mere kritisk, end Tilfældet har været i de sidste Aar.

Er Talen derimod om Svinene — og det er jo dem, vi interesserer os for i disse Betragtninger —, saa skal vi her ikke alene forbedre Kvaliteten, men ogsaa øge Antallet.

Vil man danne sig et Skøn over, hvilke Grene af Husdyrbruget der i den nærmeste Fremtid vil bære de rigeste Frugter, saa maa man i højere Grad end forhen regne med de Folks Betalingsevne, som har Smag for vore Produkter, og som er indstillet paa et stort Forbrug. Og med det Kendskab, vi i saa Henseende har til vor gamle Forretningsforbindelse mod Vest, maa det vist siges, at der ingen andre Steder er fastere Grundlag eller bedre Udsigter for en paalidelig Afsætning end her, samt at dette særlig gælder for Flæskets Vedkommende.

At Rentabiliteten vil gaa noget frem og tilbage, er sandsynligt; saadan var det jo ogsaa før Krigen. Men den almindelige Antagelse blandt Svineproducenterne er dog den, at der ligger en Forretning i Englændernes Forbrug, og det er jo med den for Øje, vi udvider Avlen.

Forudsætningen for en lønnende Avl af Smaagrise maa naturligvis søges i Fedesvineproducenternes Dygtighed og Foretagsomhed.

Denne Virksomhed er igen afhængig af Markedspriserne paa Korn, Foderstoffer, Rodfrugter, Mejeriaffald samt paa Smaagrise og saa af Priserne paa Flæsket. Den nedadgaaende Tendens i

Flæskepriserne, som de sidste Noteringer har vist, har sat Modet lidt ned hos „Federne“, men Majsen følger da nogenlunde med, og det samme er Tilfældet med Smaagrisene, saa den økonomiske Basis for Produktionens Udvikling er fremdeles til Stede.

Det er forstaaeligt, at Svinefedningen for mange Landmænds Vedkommende er mere tillokkende end „Tillæget“. Produktionen i en Fedestald, hvortil der indkøbes første Klasses Smaagrise, er i Reglen temmelig driftssikker. En driftig Mand, der har Lyst til den livlige Omsætning, kan her rigtig faa Evnerne i Brug og faa at se, hvad Kræfterne duer til. Den dygtige „Feder“ skal jo ikke alene forstaa at fremme Trivselen — det er selvfølgelig en Hovedbetingelse —, men han skal tillige være en god Forretningsmand ved Indkøbet baade af Foder og Svin. Hvor dette i nogen Maade forenes i Bedriften, er det en Fornøjelse at se paa Omsætningen.

Produktionen kan være anlagt paa noget forskellig Maade. Det, som er umiddelbart mest tiltalende, er, at man selv lægger de Grise til, som skal opfedes. Man er da fri for Indkøbet, tager selv Gevinsten ved Tillæget, og Risikoen for at faa smitsomme Sygdomme i Resætningen er ikke stor. Hvor det kun drejer sig om at fede nogle faa Svin, er denne Fremgangsmaade udmærket. Kun fordrer den, at man skal have forholdsvis god Svineplads. Skal Avlen drives i noget større Stil, maa det tilraades at holde „Tillæget“ for sig, at have Fedesvinene i en anden Stald. Smaagrisene i 3—4 Ugers Alderen bør absolut være, hvor Luften er frisk, og i smittefri, sunde Stalde. Er der f. Eks. det mindste af Nyse- eller Hostesyge blandt Fedesvinene, vil det øjeblikkelig forplante sig til de Smaa, der i særlig Grad er modtagelige for Smitten.

Til den nævnte Avlsmaade er der — hvor Svinene kan deles — i og for sig kun godt at sige, men alligevel tror jeg ikke, det er den rigtige Maade, naar man skal drive rationel Svineavl. I det store og hele vil en Specialisering af Avlen være lønnende. Naar en Avler anvender hele sin Energi paa den ene Side af Sagen, tror jeg, han i Reglen naa'r videre, end naar han optager dem begge. Det skal ogsaa nok vise sig, at efterhaanden som Produktionen fremmes, vil Vilkaarene for begge Retninger tillæmpes saadan, at den ene Avl ikke tager Profitten fra den anden, men at de begge trives til Svineproduktionens Bedste.

Vi vælger altsaa en saadan Fedestald, hvortil Smaagrisene indkøbes, helst fra Steder, hvor man véd, at Kvaliteten er god. Er det forholdsvis smaat med Mejeriaffaldet, gælder det om, at Grisene ved Indkøbet er store. De, der har været fra Moderen en Ugestid eller to, selv om de ogsaa har faaet lidt sød Mælk i Foderet, er de mest sikre til at fortsætte den gode Trivsel paa den nye Plads.

Svinestalden

maa være i rigtig Stand, Urinafløbet komplet, Lejet tørt. Og der maa være Sollys i Stuen. Vinduerne maa være talrige mod Syd, og de maa sidde ret højt og være lange paa den vandrette Led. Lysningerne indenfor Vinduerne maa være store, saa Sollyset kan spredes ind over Stalden. Kniber det med Lys i en Stald, kan et enkelt velanbragt Vindue gøre Underværker. Dette Forhold er værd at være opmærksom paa og tage i Betragtning ved given Lejlighed.

I Stierne, hvor Ungsvinene skal gaa, er Adgang til Løbegaarde meget formaalstjenlig, da Bevægelse i frisk Luft maa til, hvis „Holdet“ ikke skikker sig særlig godt. Skikker det sig derimod godt, hvilket jo gerne skulde være Tilfældet, fremmes Tilvæksten ikke ved altfor meget „Rend“. I koldt eller fugtigt Vejr skal man være forsigtig med at lukke op, da Kulde og paagaaende Træk altid har en daarlig Indvirkning paa Svinene.

Er Lejligheden saaledes i skønneste Orden, samler vor Opmærksomhed sig om det næste Hovedspørgsmaal:

Foderet.

Her er et Felt, hvor man — ved at ofre det mere Omhu, endda uden væsentlige Udgifter — kan tjene Sagens Fremme i højere Grad, end det i mangfoldige Landbrug er Tilfældet nu.

Foderet maa være af en alsidig Sammensætning. Vi kender og respekterer dette Forhold i Kvægstalden. Det falder os naturligt dér at anvende Roer, Kraftfoder og Straafoder. Vi véd, at jo bedre vi kan dække Kvægets Behov, selvfølgelig under Hensyntagen til Priserne paa de forskellige Fodermidler, des bedre Resultat kan vi vente os af Produktionen. Og selv om der nu er Forskel paa Kvægets og Svinets Udnyttelse af de forskellige Foderemner, saa er der ingen Tvivl om, at Svinet lige saa vel som andre Kreaturer reagerer til den rigtige Side, naar vi ofrer dette for Tiden højtagtede Husdyr et saadant Billighedshensyn.

Efter Priserne at dømme ser det ud til, at Majsen i Fremtiden med Fordel vil kunne udgøre Hovedparten af Foderet. Frisk, velmalet Majs er et ypperligt Foder. Men for at producere en god Flæskekvalitet — fast Flæsk — maa der iblandes Oljekager. Her er Palmekager, men dog særlig Kokuskager meget velegnede. Man faar den samme Tilvækst pr. kg af disse Kagesorter som af Korn og Majs, naar Mængden deraf ikke overstiger en Trediedel af Kraftfoderblandingen. Kokuskager bør i det hele taget være et fast Led i Foderblandingen. De har en udmærket Indflydelse paa Svinets Fordøjelse, og Stivsyge i Besætningen bliver en Sjældenhed, naar man tager dette Forhold i Betragtning. En Femtedel — højst en Fjerdedel — Kokuskager vil udgøre en passende Part af Foderblandingen. Det er for Svinene et Smagsspørgsmaal. Selvfølgelig maa der ogsaa tages Hensyn til Kagepriserne, men en mindre Part Kager maa ikke mangle.

Tør Byggrut er vel nok det, Svinene sætter mest Pris paa, men Priserne herpaa er jo forholdsvis høje, og mange er af den Mening, at Byg vil blive en efterspurgt Vare. Byg er imidlertid som sagt godt. Det samme kan siges om Hvede; man befordrer absolut Svinenes Ædelyst ved at medtage noget deraf i Foderblandingen. Dog er det ingen Betingelse, — det er Priserne, man her skal regne med.

Vi naa'r saa til Kartoflerne. Hvad er Steg uden Kartofler — og Rødkaal. Det hører sammen. Saadan er Menneskenes Syn paa Livets Goder. Og de kære Husdyr, vi her har til Behandling, er afgjort af lignende Anskuelse, naar det for dem gælder en nødvendig Tilsætning til Kraftfoderet. Der skal Kartofler til. Ja, Roer gør ogsaa god Fyldest.

Er Driften lagt an paa stærk Fodring, skal ovennævnte udgøre en mindre Part af Foderblandingen. Svinet udnytter Roer og Kartofler lige godt, enten disse er i raa eller kogt Tilstand, men ved Kogningen bliver dette Foder af en saadan Beskaffenhed, at det — navnlig for Kartoflernes Vedkommende — kan udgøre indtil Halvdelen af Svinets hele Foder.

Det almindelige er nu, at Kraftfoderet udgør Hovedmængden af Foderblandingen. Hvordan man bedst bringer dette Forhold i den rigtige Kontakt med Rentabiliteten, beror jo fuldstændig paa Forholdene indenfor den enkelte Bedrift saavel som paa Priserne. Et kg Roetørstof har samme Foderværdi for Svinene som et kg Korn eller Majs. Saa kan man selv bedømme Stillingen. Vil man have den hurtige Tilvækst, kan den naturligvis bedst fremmes ved koncentreret Foder som Skummetmælk og Kraftfoder, men selv her vil en mindre Servering af Roer eller Kartofler være uundværlig. Det øger Appetitten og Svinets Velbefindende.

Recepten bliver efter dette følgende: Majs (eventuelt Byg eller Hvede), Kokuskager + Roer eller Kartofler. De sidstnævnte gives efter Lejlighed og under Hensyn til Kraftfoderpriserne.

Hertil kommer Mejeriaffald, som er en meget væsentlig Post. Har man rigeligt af Skummetmælk og Valle til sine Svin til rimelige Priser, kan man sagtens svømme ovenpaa. Der medgaar efter Fodringsforsøgene 6 kg Skummetmælk til en Foderenhed til Erstatning af et kg Korn til Svinene. Af Vallen skal der 12 kg til for at erstatte et kg Korn. Drevne Svineholdere vil dog paastaa, at den skummede Mælk og Vallen er endnu mere værd i Praksis. Fodring hermed befordrer i høj Grad Svinenes Trivsel. Hos nogle Svineholdere er man bange for, at Vallen er smittefarlig, fordi Pasteuriseringen ikke har været god nok; man mener ogsaa,

at dens Værdi er overtakseret, og saa hældes den for Svinene dejlige Drik i Ajlebeholderen. At man kan gøre dette, beror paa én stor Misforstaaelse. Er der Grund til at antage, at Vallen ikke har været opvarmet tilstrækkeligt, maa Mejeriet gøres ansvarligt derfor, saa man med Tryghed kan anvende den herlige Drik i Svinestalden. Dens Betydning er for Resten ved mere end forhen at gaa op for Folk, og man ser nu mange Steder, at de rigtige Svineavlere henter Vallen i Tøndevis fra Mejeriet. Naar der er Leverandører, som ikke selv ønsker Vallen tilbage, er det jo kun godt, at andre forstaar at vurdere Varen.

— — —

Det var Foderets Indhold. Tilbage har vi dets Tilberedning og Servering, selve Fodringen. Herom i en tredie og sidste Artikel.

H—L.

Kartoffelmarkeder i Udlandet.

Afsætningsmuligheder for danske Kartofler i Østrig.

Konsulatet i Wien har i en Indberetning til Udenrigsministeriet meddelt, at Kartoffelhøsten saavel i Østrig som i de omkring dette liggende Lande tegner meget daarligt, og at den østrigske Regering for i Tide at sikre sig Forsyningen af dette vigtige Næringsmiddel til Vinteren allerede nu har truffet Forberedelser til en ret betydelig Import af Kartofler. Konsulatet udtaler som sin Formening, at ogsaa danske Eksportører vil kunne afsætte betydelige Kvanta i Østrig.

Alle Henvendelser og Tilbud vedrørende Kartoffelleverancer til den østrigske Regering bør ske til „Østerreichische Getreideanstalt“ (Dr. Bondy eller Dr. Singer), Wien I, Regierungsgasse 1.

Kartoffelhøsten i Skotland.

Ifølge Beretning fra Konsulatet i Leith har Kartoffelavlen i Skotland lidt meget under Tørken i indeværende Sommer; det var ventet, at Regnen, da den endelig kom, vilde have forbedret Høstudsigterne betydeligt, men for de Kartofler, der var lagt tidligt, og navnlig for dem, der forinden var lagt til Spiring, kom Regnen for sént; disse Kartofler er stærkt angrebet af Rust, og Udbyttet vil for deres Vedkommende blive betydeligt under Middel.

Derimod har Regnen tilsyneladende haft en velgørende Virkning paa de Kartofler, der er lagt paa et senere Tidspunkt, men naar man undersøger Planterne nærmere, viser det sig, at der paa et sént Tidspunkt er dannet et betydeligt Antal nye Knolde, der ikke vil kunne blive tilstrækkeligt udviklede, hvad der i ikke ringe Grad formindsker Mængden af Brugskartofler pr. Acre.

Det er derfor sandsynligt, at en Import af udenlandske Kartofler vil blive nødvendig senere hen paa Aaret. Konsulatet henleder i denne Anledning Opmærksomheden paa det ønskelige i, at man herhjemme, saafremt man maatte ønske at komme i Betragtning som Leverandører, drager Omsorg for, at der kun afskibes absolut sunde, vel sorterede Kartofler af ensartet Størrelse.

Kartoffelhøsten i Tyskland.

Kartoffelhøsten i Tyskland synes ikke at ville give noget godt Udbytte. Den sidst foretagne officielle Vurdering fra Begyndelsen af September ansætter Udsigterne til 3,5 (3 betyder Middel-Udbytte, 4 ringe Udbytte) mod 2,9 saavel i 1920 som 1919. Det er Tørken, der har fremkaldt det daarlige Resultat. Trods den i August faldne Nedbør synes Udsigterne ikke at være bedre. Hist og her kan der dog regnes med Middelhøst. Paa lettere Jorder og i tørre Egne har Kartoflerne vistnok ikke kunnet staa Heden igennem. De er blevne for tidligt modne og for smaa og er endog pletvis forraadnede. Efter fornøden Nedbør har de dog mange Steder vist sig holdbare. Fra nogle tyske Provinser foreligger der Meddelelser om bedre Udsigter, saaledes fra Østprøjsen, Pommern og Slesvig-Holsten. Men alt ialt maa der regnes med en Høst, der ligger adskilligt under Middel.

Danske Landboforeningers Frøforsyning

afholdt Lørdag den 24. ds. Generalforsamling i »Fyns Forsamlingshus« i Odense.

Formanden, Forpagter Selchau-Hansen, Alslevgaard, aabnede Generalforsamlingen med at byde Delegerede og Gæster Velkommen, og efter at derpaa Forpagter Jacob Tvedegaard, Slimminge, var valgt til Ordstyrer, aflagde Formanden følgende

Beretning om Virksomheden 1920—21.

I Aar har Raavaremængden desværre været noget mindre end i forrige Sæson; det skyldes ikke, at Arealet er gaaet tilbage, tværtimod, det er steget med over 400 ha, men desværre har Udbyttet pr. Arealenhed været mindre, særlig i Turnips-, Kaalroe- og Hundegræsfrømarkerne.

I 1918—19	behandledes	3 8 Mill. kg. Raavare fra 4431 ha.	Heri medregnet Stamfrø.
„ 1919—20	„	6,9 Mill. kg Raavare fra 5666 ha	
og i Aar 1920—21	„	6,1 Mill kg Raavare fra 6108 ha	

Vi har i Aar afregnet Avlerne følgende Frømængder (heri ikke medregnet Stamfrø):

	1920—21	1919—20
Forrenset Vare af Græsmark-bælgp anter ..	412 143 kg	233,803 kg
Raavare af Græsserne .	2 264 082 „	2,362,017 „
Renvare af Rodfrugter	505 349 „	1,212,007 „
Renvare af Havefrø..	43 612 „	59,927 „
Renvare af Grønfoderplanter	386 462 „	662,883 „
Renvare af Sædekorn	1,534 425 „	1,2 3 825
Ialt:...	5 146 103 kg	5 824,462 kg

Avlen 1920 (undtagen Saasæd) er afregnet Avlerne med 4,850,486 Kr. mod 4,913,930 Kr. i Fjor. Der er saaledes en Nedgang paa ca. 100.000 Kr.

Nedgangen har sin Aarsag i det mindre Udbytte af Rodfrugtfro og Hundegræsfro.

Avlen 1920 er afregnet Avlerne med 896 Kr. pr. ha mod 971 Kr. i 1919, 1254 Kr. i 1918, 1422 Kr. i 1917, 809 Kr. i 1916 og 650 Kr i 1915.

Der er saaledes i Aar en betydelig Nedgang fra i Fjor i Udbytte pr. Arealenhed. Aarsagen dertil maa søges dels i lave Udbytter af følgende Frøsorter: Hundegræs, Eng-Svingel, Kaalroe-, Turnips- og Kaalfrø og dels lavere Priser for Sildig Rødkløver, Havefrø samt Grøntfoderplanter.

Hvorledes Fremtiden vil komme til at ligge i denne Henseende, er ikke let at afgøre. Den ene Faktor, Priserne, kan vi ikke selv bestemme, da saa mange Forhold er medbestemmende paa dette Omraade. Den anden Faktor, Udbyttet pr Arealenhed, har vi derimod større Indflydelse paa, og vi maa tilraade Avlerne først og fremmest i deres egen Interesse, men ogsaa i Frøforsyningens Interesse ved alle Midler at søge at højne Udbytte og Kvalitet; det er den eneste Modvægt mod lave Priser.

Der har været Avl af Sædekorn paa ialt 694 ha foruden en Del kasserede Arealer. 239 ha var med Vintersæd; paa disse avledes 6,969 hkg. Raavare, som gav 6,280 hkg Renvare. 455 ha var med Vaarsæd; paa disse avledes 10,356 hkg Raavare, som gav 9 061 hkg Renvare. Den gennemsnitlige Afrensningsprocent har været 11, men stærkt varierende for de enkelte Sorter. For Vintersæden er betalt Avlerne 49,15 Kr. pr. hkg Renvare, for Byg er betalt 46 15 Kr. pr. hkg og for Havre 39,95 Kr pr. hkg. For Vintersædens Vedkommende er det en Overpris af 15 %. Avlerne afholdt selv Fragt- og Renseudgifter. For Vaarsæden var Overprisen 2 Kr., og vi betalte saavel Fragt som Rensning. Saasædsavlen og Salget heraf har i Aar været en meget vanskelig Sag; særlig bevirkede det store Prisfald ved Nytaar betydelige Tab, som der vil blive gjort nærmere Rede for under Regnskabet.

Ved »Landboforeningernes Frøsalg« er til Landbo og Husmandsforeningerne leveret 652,246 kg Frø mod ca 690 000 i Fjor.

Formindskelsen skyldes udelukkende et ringere Salg af Ærter.

Frøbeløbet udgør 2,187,388 Kr.

mod 1,897,964 Kr. i Fjor. Købernes Antal er ca. 9,100 (100 færre end forrige Aar).

Salget af Saasæd har været følgende:

Vintersæd:	948 Købere	= 4,468 hkg.	
Vaarsæd:	1205 „	= 4,357 „	
	Ialt	8,825 hkg	= 468 059 Kr.

I Sammenligning med forrige Aar er Salget af Vintersæd forøget med ca. 1200 hkg, medens Vaarsædsalget er gaaet tilbage med ca. 3,700 hkg, og det samlede Beløb er dalet med ca. 100.000 Kr.

Et nyt Led i Frøsalgets Virksomhed er Fordeling af Bakteriekulturer fra Statens Planteavlslaboratorium. Vi har optaget dette Arbejde efter Anmodning fra Laboratoriet. Der er til ca. 9,000 Landmænd leveret ca. 47,400 Glas med Kulturer beregnet til Podning af ca. 280 000 kg Lucernefrø (og Sneglebælg).

Frøsalgets samlede Omsætning har udgjort 2,753,000 Kr. mod 2,480,000 Kr. i Fjor, altsaa en Stigning paa ca. 300,000 Kr.. I Frøsalgets første Aar (1913—14) var Omsætningen ca. 376,000 Kr ; man er altsaa nu kommet op paa et godt 7 Gange saa stort Beløb.

Antallet af de indmeldte Foreninger er 123 mod 120 i Fjor.

Antallet af Medlemmer i D. L. F. er i Aar 3046 mod 2822 i Fjor. Fremgangen er altsaa 224.

D. L. F. kan ikke beklage sig over Tilslutning af Medlemmer, og hvad bedre er, man kan ikke beklage sig over Tegning af Avl. Vi havde i afvigte Vinter den største Nytegning, der har været i D. L. F., og vi har paa nogle ganske enkelte Sorter nær maattet sige Nej til en Del, som ønskede Avl.

Vi kan kun glæde os over dette Faktum; det er vanskelige Tider for alle Forretninger, vi mærker alle Dyrtidens Følger: de store Omkostninger ved al Virksomhed. Men dobbelt galt bliver det, naar Virksomheden mangler Omsætning, hvilket heldigvis ikke er Tilfældet i D. L. F.

Arbejdet paa Forsøgsgaardene er gaaet roligt og godt, og man har Indtrykket af, at der gøres et stort og et solidt Arbejde paa begge Gaardene. Markerne er altid i en smuk Orden, hvad de jo ogsaa bør være paa en Forsøgsgaard.

Desværre har der, som det vil fremgaa af Regnskabet, været et betydeligt Underskud paa Gaardene. Vi er opmærksomme paa dette Forhold, og der vil her som overalt i vor Virksomhed blive gjort, hvad der uden Skade for den solide Virksomhed kan gøres for at bringe Udgifterne ned.

Kontroldyrkningen tager stadig mere Plads, ligesom Forsøgsarbejdet er meget omfattende; der var saaledes i afvigte Aar ialt ca. 2600 Parceller til Kontroldyrkning og ca 9000 Forsøgsparceller. Disse Parceller kræver meget Arbejde og medvirker til, at Driften bliver dyr, og samtidig indskrænkes det Areal, der kan lægges ud med Frø og andre Afgrøder, som kan give en god og reel Indtægt. De noget lave Frøpriser indvirker selvfølgelig ogsaa paa det økonomiske Resultat.

Vedrørende Pajbjerg vil Forpagter Frede Jensen, som er Formand dér, afgive en særlig Beretning senere.

Om Arbejdet i Sønderjylland kan jeg meddele, at Fuldmægtig Hjelmar rejste derned 1. November i Fjor. Vi har endnu ikke paabegyndt Rensning dernede, da der skal noget Areal til, før det kan betale sig at installere Maskiner. Der tegnes dog efterhaanden en Del Avl, og saasnart Forholdene betinger det, vil vi paabegynde Rensning. Foreløbig er Lokalerne lejet ud til Jydsk Andels-Foderstofforretning, og vi har fuld Rente af Pengene.

Arbejdet i Sønderjylland har derfor hovedsagelig koncentreret sig om Salget af Frø til Landboforeningerne.

Da de sønderjydske Landboforeninger ikke er særlig godt indrettet paa selv at kunne tage sig af Salget, sker dette i Hovedsagen direkte fra Afdelingen til Landboforeningernes Medlemmer. Dette giver naturligvis et ikke ringe Kontorarbejde for Afdelingen; men foreløbig vil det dog sikkert være heldigst at bibeholde denne Ordning for at faa hele Sagen bragt i den rette Gænge.

Der er i Sæsonen solgt:

Frø	til 225 Købere,	2 556 kg,	Kr.	69,483 98
Sædekorn	- 56 —	16,175 -	-	7 621,90

og endvidere Havefrø til 87 Medlemmer.

Kvantitativt set er dette Salg jo ikke særlig stort, men naar Forholdene tages i Betragtning, maa det dog siges at være en meget tilfredsstillende Begyndelse.

Det maa nemlig i denne Forbindelse anføres, at samtlige sønderjydske Landboforeningers Medlemstal i Øjeblikket kun er 5—6000. Salgets Størrelse i Forhold til Antal Medlemmer er derfor meget nær det samme som Gennemsnittet for de øvrige jydske Landboforeninger.

Med Hensyn til Tegningen af Avl, da findes der ikke i Øjeblikket megen Interesse herfor hos de sønderjydske Landmænd. For en Del skyldes dette, at Jorden i al Almindelighed endnu — som Følge af Forsømthed under Krigen — er for uren.

Der er i Foraaret tegnet Avl af 56,7 ha med Frø (Kløver-, Græs- og Roefrø) og 16,4 ha med Fremavl af Byg og Havre.

Iøvrigt har Afdelingen — foruden Udførelsen af Synet i Sønderjylland — ogsaa assisteret Skanderborg-Afdelingen ved Synet i det sydlige Jylland.

Endvidere har der fra Afdelingen været arrangeret Udstillinger ved Dyrskuer rundt omkring i Sønderjylland.

Der har været arrangeret ialt 9 Udstillinger, nemlig ved 7 Dyrskuer og ved 2 Landbomøder, og der er ved Møderne saavel som ved Dyrskueudstillingerne — paa en enkelt Undtagelse nær — samtidig holdt Foredrag af Bestyrer Hjelmar.

Ved Dyrskuerne, hvori 10 af de sønderjydske Landboforeninger har deltaget, har Udstillingerne været arrangeret sammen med Foreningernes egen Planteavlsudstilling og har de fleste Steder været særdeles godt besøgt

Iøvrigt har siden sidste Aar yderligere 3 af de sønderjydske Landboforeninger indmeldt sig som Medlemmer af D. L. F., og derefter er der kun en af de 13 Landboforeninger, der ikke er indmeldt.

For kort Tid siden har endvidere »De samvirkende sonderjydske Husmandsforeninger« indmeldt sig, og efter en Forhandling mellem Samvirksomheden og Afdelingen i Sonderborg har denne sat sig direkte i Forbindelse med de under Samvirksomheden staaende 49 lokale Husmandsforeninger for at faa disse til hver for sig at paabegynde et Arbejde for Salget i kommende Sæson. I nævnte 49 Foreninger staar tilsammen ca. 5,000 Medlemmer.

Der har i det forløbne Aar ikke været nogen Personalieforandringer i de overordnede Pladser indenfor D. L. F., hvilket er rart, da vi har dygtige og gode Folk

I det forløbne Aar er ikke foretaget nogen Nybygninger ved Renserierne; kun det paabegyndte er fuldført. Ved Forsøgsgaarden i Roskilde er der bygget en ny Lade samt lavet et bedre Møddingsted. Det større Areal, vi har faaet ved denne Gaard ved Forpagtningen i Fjor, har nodvendiggjort denne Udvidelse, ligesom de mange Prøver kræver stor Plads. Disse Nybygninger og Udvidelser har kostet ca. 32,000 Kr.

Da vor Frøkontrol, som hidtil har ligget i Frøsalget, længe har været for lille og Frøsalget havde haardt Brug for Pladsen, flyttede vi sidste Vinter Frøkontrollen ovenpaa Kontorerne og indvandt derved en Del Plads.

Frøkontrollen har nu Plads til 10 Damer, har rummelige og lyse Lokaler og kan tage imod en betydelig Udvidelse.

Endelig er Frøsalget blevet istandsat og repareret Disse Ændringer har kostet ialt 15,000 Kr.

Vi har nu gode og tidssvarende Lokaler, som selv ved betydelige Udvidelser af Arealerne vil være tilstrækkelige.

I Anledning af Installering af et Sækketørreapparat i Skanderborg har det været nodvendigt at bygge et mindre Halvtagshus ved den vestre Gavl.

I Sønderborg, hvor Lejligheder og forskellige Ting ved Bygningen, saaledes den elektriske Installation, var stærkt forfalden, har det været nodvendigt at foretage en Del omfattende Reparationer.

I Odense er kun foretaget Reparationer. Der er anskaffet enkelte nye Maskiner, hvor det tiltrængtes. Overtagelsen af Saasædsfremavlen i

saavel Jylland som paa Bornholm har nødvendiggjort Anskaffelsen af nogle Rensemaskiner og Afsvampningsanlæg. En Del af disse Maskiner er dog hentet i Pajbjerg, hvor man ikke havde Brug for dem.

Vi har nu kompletteret vore Anlæg over hele Linien saaledes, at vi kan behandle den store Avl indenfor rimelige Tidsfrister

En Del Nyanskaffelser vil der altid komme — vort Stamfrørenseri trænger saaledes til en Udvidelse —, men der vil dog ikke i den kommende Tid blive Tale om større Anskaffelser, idet vi nu har givet det hele en grundig Omgang, og Tiderne opfordrer jo ikke til unødvendige Anskaffelser.

Det længe ventede Sporanlæg i Odense er nu efter mange og lange Forhandlinger paabegyndt.

Vor Brandforsikring har i Aarets Løb haft en mindre Brandskade og har derfor maattet udrede ca. 1,000 Kr.

Vore Beholdninger er nedbragt en Del fra i Fjor og ansat til forsvarlige Priser, og det er givet, at en ikke ringe Del af Beholdningen vil forsvinde i Aarets Løb, idet den bestaar af Runkelroefrø, som der vil blive godt Aftræk paa i Aar.

Vi staar med et godt Forsalg i mange Varer, saaledes at der ikke er Udsigt til, at mange Varer maa lægges paa Lager.

Udsigterne synes mig at være lysere, og vi haaber at kunne se den kommende Tid i Møde med Tillid, selv om man i saa vanskelige Tider som nu jo gør rettest i ikke at fremsætte for optimistiske Betragtninger over Fremtiden.

Jeg kan meddele Dem, at vi hverken i D. L. F. eller Pajbjerg er impliceret i den mindre tiltalende Frøaffære med Russeren Ignatjef, og jeg tror, at vor gode og rene Stilling i den Sag vil give os Fordele i den fremtidige Samhandel med Rusland.

Til Slut skal jeg anføre, at vi venter Avl af 63 ha eller ca. 200 ha mere end i Fjor.

Af disse er 880 ha med Sædekorn, og Resten, 5423 ha, er Mark- og Havefrø eller ca. 25,2 % af hele Landets Frøareal.

Den nærmere Fordeling af Arealerne skal jeg af forskellige Hensyn ikke gøre Rede for. Jeg skal blot antyde, at Sildig Rødkløver og særlig Hundegræs er store Artikler. Arealet med Runkelroefrø kunde vi have ønsket større.

Havefrøarealet er indskrænket stærkt og vil blive indskrænket yderligere, da Avlen er urentabel for alle Parter.

Af Mark- og Havefrøarealet havde vi

i 1912	14,5 %	af hele Landets Frøareal
„ 1916	20,7 %	„ „ „
„ 1917	21,1 %	„ „ „
„ 1918	14,5 %	„ „ „
„ 1919	15,7 %	„ „ „
„ 1920	22,0 %	„ „ „
„ 1921	25,2 %	„ „ „

Vi kan kun glæde os over denne Talrække, som viser, at Gullaschtiden har bragt os procentisk ned, men nu, da den er ovre, faar vi igen en solid og støt Fremgang, som vi haaber vil vedvare til Gavn for dansk Frøavl og danske Landmænd. (Sluttes).

Antallet af Høns og Kyllinger.

Efter en af Statistisk Departement foretagen foreløbig Optælling var Antallet af Høns og Kyllinger d. 15. Juli i Aar ca. 17,715,000 mod ca. 14,395,000 ved Optællingen paa samme Tidspunkt i Fjor. Antallet er saaledes forøget med ca. 23 pCt. Nedenstaaende Tabel giver en Oversigt over Hønsebestanden i de tre sidste Aar samt 1914:

	1921 1000 Stk.	1920 1000 Stk.	1919 1000 Stk.	1914 1000 Stk.
Øerne	9,311	7,339	6,134	8,857
Hele Jylland	8,404	7,056	—	—
Hele Landet	17,715	14,395	—	—
Jylland uden Sønderjylland	7,786	6,648	6,000	6,283
Hele Landet uden Sønderjylland	17,097	13,987	12,134	15,140

Hønsebestanden har siden Juli 1918, da Antallet af Høns og Kyllinger kun udgjorde ca. 9,884,000, været stadig stigende. Denne Stigning kom først i Jylland, hvor de nordlige og vestlige Amter allerede i 1920 havde naaet

samme Hønsebestand som i 1914, medens dette ikke var Tilfældet med et eneste Amt paa Øerne. Til Gengæld viser Øerne stærkest Fremgang i det sidste Aar (ca. 27 pCt. mod ca. 19 pCt. i Jylland), og Hønsebestanden er nu i alle Amter med Undtagelse af Frederiksborg og Odense større end i 1914 For hele Landet er Forøgelsen ca. 13 pCt. (bortset fra den Tilvækst, de sønderjydske Landsdele har foraarsaget).

Som det vil ses af følgende Tal, har i de sidste Aar Antallet af Kyllinger i Modsætning til 1914 været større end Antallet af Høns. Særlig gælder dette Aaret 1921, hvor Tillæget af Kyllinger har været større end nogensinde.

	Antal Høns	Antal Kyllinger	Høns og Kyllinger ialt
1921........	8,509 503	9,205 322	17,714.825
1920........	7,019,762	7,375,039	14,394.701
1919........	5,775,187	6,359.334	12,134,521
1914........	7,941,949	7,198,123	15,140,072

Fordelingen af Halm.

I Anledning af en Del Forespørgsler om Fordelingen af Halm indenfor de jydske Mejeriforeninger kan vi oplyse, at der allerede er fremkommen en Del Tilbud til rimelige Priser, og at de halmkøbende Egne i Løbet af nogle Dage vil faa nærmere Meddelelse om de endelige Betingelser for Leveringerne samt om, hvornaar Leverancerne kan paabegyndes.

Forholdsregler til Fremme af et normalt Forløb af Koens Kælvning.

I en Samtale med en ældre, erfaren Landmand kom Talen til at dreje sig om de mange Tilfælde af unormalt Forløb af Køernes Kælvning med Tilbageholdelse af Efterbyrden og daarligt Yver. Vedkommende Mand fortalte da, at han havde indrettet sig paa en Maade, som han troede havde en overordentlig heldig Indvirkning paa Køerne efter Kælvningen og modvirkede de ovenfor nævnte Ulæmper.

Han er kommen ind paa at sætte den kælvende Ko i en Baas for sig og saa straks efter Fødslen lægge Kalven op i Krybben til Moderen og lade hende slikke den ren. Naar dette er sket, bindes Kalven ved Siden af Koen, dog ikke med saa langt et Reb, at den kan naa' at patte. Koen malkes som sædvanlig, og den Mælk, som ikke gives Kalven, faar Koen selv at drikke, saa længe Mælken er raa.

Er der Fare for Yverbetændelse, lader man Kalven en Tid patte Moderen. Men Kalven tages ikke pludselig fra Koen, naar den ikke maa patte hende længere. Den bindes da i et kort Reb i Baasen hos hende. Efter en halv Snes Dages Forløb kan Kalven tages helt bort fra sin Moder, uden at hverken Kalv eller Moder savner hinanden, og derved er meget vundet; thi en frygtelig Musik bliver der i Stalden, naar en saadan Kalv savner sit mødrene Ophav, eller omvendt. Koens Uro betyder jo ogsaa Mælketab. Men de to Parter, Moder og Afkom, taber efterhaanden Interessen for hinanden, naar der gaas frem paa den her beskrevne Maade.

Efter at vedkommende Landmand var kommen ind paa at bære sig saaledes ad, havde der paa hans Gaard ingen Køer været, der havde holdt Efterbyrden tilbage, fraregnet et enkelt Aar, hvor Køerne tilfældig var bleven behandlet saaledes, at man overfor Halvdelen af dem anvendte den almindelige Fremgangsmaade, nemlig at tage Kalven fra Moderen straks efter Fødslen og anbringe den i et Rum for sig, medens den anden Halvdel af Køerne fik Lov til at beholde Kalven nogle Dage. Blandt den første Halvdel stod der adskillige med Efterbyrden tilbageholdt, hvorimod dette ikke var Tilfældet med en eneste blandt den sidste Halvdel.

Endnu en Fordel er der ved at lade Kalven og dens Moder være sammen straks efter Fødslen. Koen bliver da saa optaget, at det, der saa ofte finder Sted hos Koen straks efter Fødslen, nemlig

Udskydning af de indre Moderorganer, saa godt som aldrig sker.

Hvorfor skulde den her anbefalede Fremgangsmaade ikke ogsaa være den rigtige? Det ligger jo nær at antage, at Fødselsslimet, som Koen faar i sig ved at slikke Kalven, virker befordrende paa Koens Sundhed og derved paa Udrensningen efter Fødslen. Koens Sindstilstand bliver jo ogsaa langt mere rolig, naar den faar Lov til at beholde Kalven hos sig, i Stedet for at denne — stik imod Naturens Orden — unddrages Moderens instinktmæssige Omsorg. Og dette med Sindstilstanden har sikkert efter noget saa gennemgribende for Organismen som en Fødsel den største Betydning for Sundheden hos det fødende Individ.

Disse Tanker gjorde vi os under Samtalen, og maaske nogen vil tage det op til Overvejelse. Derfor har jeg fundet Anledning til her at fremsætte disse faa Bemærkninger.

Kontrolassistent.

Udførslen af danske Landbrugsprodukter.

(Ved Andelsudvalgets handelsstatistiske Kontor).

1. Smør (Tons).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl Gnst. 1921	1/1.-23/9 1921	10/9-16/9 1921	17/9-23/9 1921
Hele Udførslen.	1,454	1,735	65,945	1,751	1,634
Heraf til:					
Tyskland*)	50	111	4.220	98	98
England........	786	1,232	46 842	1,375	1,286
Sverrig Norge .	208	182	6 831	47	77
Holland	7	14	539	23	14
Belgien	—	23	870	109	46
Frankrig	19	66	2,491	24	20
Spanien	—	—	67	—	6
Tyrkiet	—	—	4	—	—
Lande udenfor Europa......	166	97	3,685	74	87

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

Smørudførslen var i sidste Uge noget mindre end i de senere Uger, kun 1634 Tons. Nær ved 4/5 heraf gik til England. Sverrig, Norge og Belgien tog mindre Partier, Svejts det sædvanlige Kvantum; desuden gik et voksende Kvantum til De forenede Stater.

Om Markedet for dansk Smør i Ugen, der sluttede d. 24. Septbr., meddeles:

Med Hensyn til Markedet i England udtalte vi i vor sidste Beretning som vor Overbevisning, at Bunden var naaet, og dette synes at være slaaet til. Begæret i denne Uge var livligere, og det lykkedes at gennemføre højere Priser. Hvis Tilbudene fra Danmark blot viste nogen større Stabilitet, vilde det gavne Salget af dansk Smør i England betydeligt. Stærkt varierende Tilbud udnyttes derimod af Englænderne til Skade for dansk Mejeribrug. Den lave Kurs paa norsk Mønt har bevirket, at Norge har købt mindre end ellers, og Afskibningerne til Sverrig er ligeledes mindre, end de plejer at være. I Frankrig har den lave Valutakurs og den Utilfredshed, de tidligere Skibninger har givet, haft til Følge, at Køberne paa dette Marked stadig viser nogen Tilbageholdenhed. I Belgien har de samme Forhold gjort sig gældende. Svejts aftager omtrent det sædvanlige Kvantum. De lave Valutakurser i Tyskland og Czekoslovakiet hindrer Indførsel til disse Lande. Markedet i De forenede Stater er nu atter Køber til dansk Smør, men Forretningen vanskeliggøres ved de stærke Svingninger i den danske Notering. Dertil kommer, at de amerikanske Købere opstiller strenge Krav om, at Smørret skal være fri for Mug. Erfaringer, Eksportørerne har haft i den sidste Tid, gør, at man i hvert Fald foreløbig er noget ængstelig for at skibe til Amerika.

Produktionen var den samme som i sidste Uge.

Københavns Smørnotering var den 22. Septbr. 445 Kr. pr. 100 kg mod henh. 425 og 470 i de to foregaaende Uger. Det svenske Afregningstal var den 22. Septbr. 377 Kr. mod 422 i de to foregaaende Uger.

2. Æg (1000 Snese).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1-23/9 1921	10/9-16/9 1921	17/9-23/9 1921
Hele Udførslen.	533	662	25,175	460	639
Heraf til:					
Tyskland......	12	—	168	—	7
England.......	421	580	22,048	403	578
Sverrig-Norge	77	74	2,810	57	50
Belgien	—	—	92	—	—
Holland	—	—	4	—	4

Udførslen af Æg var i sidste Uge igen større, ialt 639,000 Snese. England tog heraf 578,000 Snese eller ca. 90 pCt. Af Resten gik Størsteparten til Sverrig og Norge.

I England er Prisfaldet nu bragt til Standsning, og en fastere Tendens gør sig gældende paa Markedet. Produktionen og Tilførslerne er mindre. Daarligere Kvaliteter lider dog endnu under Vanskeligheder ved Afsætningen. Denne har derimod bedret sig betydeligt for danske Æg, men Prisfaldet har jo ogsaa været kraftigt. I London kostede omkring den 24. Septbr. almindelige danske Grossistæg 23—26 sh., mens naturligvis prima nylagte Æg betingede en noget højere Pris. England har haft betydelige Tilførsler af kaliforniske Æg.

Dansk Andels Ægexports Notering for Ugen 23.—29. Septbr. steg til 260 Øre pr. kg (de to foregaaende Uger henh. 240 og 300 Øre). Samtidig var Andelsslagteriernes Fællesnotering for Æg 250 Øre pr. kg (de to foregaaende Uger henh. 240 og 290 Øre pr. kg), mens den svenske Ægnotering for Ugen 23.—29. Septbr. var 256 Øre pr. kg mod henh. 210 og 280 Øre i de to foregaaende Uger.

3. Bacon og Flæsk (Tons).

Overensstemmende med det sidste Par Ugers mindre Antal Slagtninger var Udførslen af Bacon og Flæsk i sidste Uge af et mindre Omfang. Den androg 1768 Tons, hvoraf saa godt som alt gik til England.

Den bedre Tendens paa Markedet i

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1-23/9 1921	10/9-16/9 1921	17/9-23/9 1921
Hele Udførslen.	809	1,593	60,529	2,142	1,768
Heraf til:					
England.......	764	1,573	59,768	2,134	1,748
Tyskland*)....	26	10	387	—	—
Sverrig-Norge .	—	—	16	—	—
Frankrig	—	—	3	—	—

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

England har manifesteret sig, og for dansk Bacon bragte sidste Uge endog en lille Stigning — 3—4 sh. pr. cwt., saaledes at Prisen i London for bedste Sorter omkring den 24. Septbr. var ca. 176 sh. Ogsaa de andre Sorter nyder godt af den bedre Tilstand, og efter Forlydende vinder saavel amerikansk som især hollandsk Bacon Indpas. Af det sidste er Tilførslerne imidlertid meget smaa.

Slagtningerne i Irland udgjorde i Ugen indtil 15. Septbr. 23,526 Stkr. (1920: 17,407), mens Antallet af levende eksporterede Svin var 1115 (1920: 1202), saaledes at det samlede Tal udgjorde 24,641 mod 18,619 i 1920.

De danske Andelssvineslagteriers samlede Antal Slagtninger var i Ugen 15.—23. Septbr. 22,749 Stkr. til Eksport til England, 3565 Stkr. til anden Anvendelse, ialt 26,314 Stkr. mod henh. 26,573 og 32,825 i de to foregaaende Uger. De danske Andelssvineslagteriers Noteringer undergik i sidste Uge ingen Forandringer. Noteringen for Øerne var den 23. Septbr. 270 Øre for bedste Svin ligesom de to foregaaende Uger, og Noteringen i Jylland for bedste Svin ligeledes 270 Øre (de to foregaaende Uger henh. 270 og 280 Øre).

Sveriges Alm. Lantbrukssällskaps Flæskenotering var d. 19. Septbr. 225 Øre pr. kg mod 250 Øre i de to foregaaende Uger.

4. Kød (Tons).

Udforslen af Kød var i sidste Uge lidt voksende; den udgjorde 35 Tons, der fordelte sig omtrent ligeligt over Tyskland og England. Udførslen af le-

	Ugentl. Gnst.1920	Ugentl. Gnst.1921	1/1-23/9 1921	10/9-16/9 1921	17/9-23/9 1921
Hele Udførslen.	340	122	4,640	4	35
Heraf til:					
Sverrig-Norge.	275	—	57	—	—
Tyskland*)....	16	99	3,751	4	21
England.......	20	21	786	—	15

5. Levende Hornkvæg (Stkr.).

	Ugentl. Gnst.1920	Ugentl. Gnst.1921	1/1-23/9 1921	10/9-16/9 1921	17/9-23/9 1921
Hele Udførslen.	1,175	2,821	107,188	1,247	1,559
Heraf til:					
Tyskland*)....	613	2,492	94,701	503	607
Belgien	—	328	12,477	744	952

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

vende Hornkvæg var ligeledes større end i de senere Uger. Af det samlede Antal, 1559 Stkr., gik 952 Stkr. til Belgien, Resten til eller over Tyskland.

I Tyskland var Tilførslerne til Markederne i sidste Uge gennemgaaende ret smaa, og Priserne var derfor stigende. Dette gjorde sig gældende paa Markederne i Hamborg og Berlin. Fra Markedet i Hamborg kan meddeles følgende Priser (Mark pr. 50 kg levende Vægt):

	22. Sept.	15. Sept.
Stude og Kvier 1. Kval.	750—800	700 750
— „ — 2. —	650—725	600—650
— „ — 3. —	500—600	450—550
Tyre 1. —	600—700	600—700
— 2. —	500—600	500—550

I Berlin noteredes Priserne saaledes (Mark pr. 50 kg levende Vægt):

	21. Sept.	14. Sept.
Stude, Klasse b.	575—650	525—600
Tyre — b.	550—625	525—600
Kvier og Køer, Kl. a og b.	650—750	600—700
— „ — „ c.	525—600	500—550

I Svejts synes Prisfaldet igen at have taget Fart. I Slutningen af August var der indtraadt en Standsning i dette, men den synes kun at have været af midlertidig Art. De foreliggende Pristal for 1. Halvdel af September viser igen Fald. Følgende Gennemsnitstal kan angives (svejtsiske Fr. pr. 100 kg):

	1. Halvdel af Sept.	2. Halvdel af Aug.
Stude af 1. Kl. levende Vægt	240,6	245,0
— „ 1. „ slagtet —	482,1	487,7
— „ 2. „ levende —	210,3	215,7
— „ 2. „ slagtet —	428,3	437,3
Fedekøer af 1. Kl. lev. —	199,3	205,0
— „ 1. „ slagtet—	421,3	428,3
— „ 2. „ lev. —	173,0	179,3
— „ 2. „ slagtet—	364,0	372,7

6. Slagteriaffald (Tons).

	Ugentl. Gnst.1920	Ugentl. Gnst.1921	1/1-23/9 1921	10/9-16/9 1921	17/9-23/9 1921
Hele Udførslen.	99	167	6,379	240	202
Heraf til:					
Tyskland	—	94	3,555	126	119
England	—	71	2,684	109	75
Frankrig	—	1	26	—	7
Belgien	—	—	5	—	—
Italien	—	—	7	—	—
Sverrig........	—	—	9	—	—

Udførslen af Slagteriaffald har i sidste Uge udgjort 203 Tons, der har fordelt sig med godt 1/3 til England, henved 2/3 til Tyskland.

7. Sødmælk og Fløde.

Udførslen af Sødmælk var i sidste Uge 53 Tons mod henh. 75 og 67 Tons i de to foregaaende Uger. Af de 53 Tons gik 42 Tons til Tyskland, 11 Tons til England. Den samlede Udførsel af Sødmælk siden 1. Januar har været 2042 Tons. Udførslen af Fløde her fra Landet var i sidste Uge 47 Tons, der gik til Tyskland.

8. Heste.

Hesteudførslen i Ugen 17.—23. September androg 657 Stkr., hvoraf 655 gik til Tyskland. Siden Nytaar er ialt udført 16,652 Stkr. eller gennemsnitlig 438 Stkr. pr. Uge.

Englands Indførsel af Landbrugsprodukter

i Januar—August 1921.

(Ved Andelsudvalgets handelsstatistiske Kontor).

Indførsel af **Smør** fra	Januar—August			Januar—August		
	1921	1920	1913	1921	1920	1913
	Mængde i cwts. à 50,8 kg			Værdi i Pund Sterling		
Rusland	—	18400	530347	—	266842	2695587
Sverig	2	—	212124	18	—	1292903
Danmark	821405	566380	1147217	10233235	8046791	7008258
Nederlandene	61489	45765	114345	728032	640326	686363
Frankrig	398	5327	170008	4792	69853	1020860
Forenede Stater	1910	50794	51	13225	678480	286
Argentina	357172	65583	56989	4661315	911340	304968
Viktoria	374987	72605	174355	5019444	958626	921858
Ny Syd-Wales	166621	74284	117160	2259068	987710	615961
Queensland	175686	17030	129406	2203960	227831	675811
Ny Zealand	610155	258732	195093	7562209	3576602	1094280
Kanada	26767	25474	314	346512	363885	1722
Andre Lande	55960	40493	26434	639711	534737	149831
Ialt...	2652552	1240867	2875843	33671521	17263023	16468688
Indførsel af **Bacon** fra						
Danmark	1192282	400885	1512604	11766581	3973162	5795207
Forenede Stater	1822578	2457604	1260675	12633875	21476291	4227703
Kanada	674842	981484	17 063	5196240	8674466	610161
Andre Lande	342249	36110	307532	3103205	309797	1020706
Ialt...	4031951	3876083	3255874	32699901	34433716	11653777
Indførsel af **Ost** fra						
Nederlandene	95233	104665	182441	591606	658037	477581
Italien	2372	952	66452	21869	18278	224421
Forenede Stater	45697	70933	10460	290167	502324	29783
Australien	63689	61066	4748	391293	444212	14241
Ny Zealand	1088170	852204	506292	7539544	6213116	1552377
Kanada	623907	663836	634649	3826121	5204176	1943985
Andre Lande	30474	102723	19685	261520	729556	70738
Ialt...	1949542	1856329	1424727	12922120	13769699	4313126
Indførsel af **Æg** fra	Storhundreder à 120 Stkr.					
Rusland	—	—	6391791	-	—	2403567
Danmark	3353517	2442088	2651320	3796906	4136487	1314239
Tyskland	3735	5040	291505	3502	7560	118700
Nederlandene	430214	30663	752813	493660	41634	363142
Frankrig	25536	4236	556716	29817	4800	252199
Italien	—	—	634232	—	—	297685
Østrig / Ungarn	12300	—	683602	7965	—	283811
Forenede Stater	43489	247613	5869	48790	40881	2894
Ægypten	433630	566498	907341	346492	597208	290050
Kanada	47512	149944	1950	55503	252054	957
Andre Lande	1507082	677386	542591	1497477	830134	222194
Ialt...	5857015	4123468	13419530	6280112	6278687	5549538

Tilførslerne af Korn og Foderstoffer.

Den 27. Septbr. 1921.

Sterling og Dollars noteres omtrent som for en Uge siden, og i den mellemliggende Tid har der kun været meget smaa Ændringer. Derimod er det gaaet rent galt med tyske Mark, som i Dag noteres i 4,60 imod 5,30 for en Uge siden eller en Nedgang paa ca. 13 %.

Noteringerne i Chicago for Majs er noget lavere. Herhjemme er Stemningen stadig flov, og Priserne er sat noget ned baade for nordamerikansk og afrikansk Majs og noget mere for Laplata Majs. Hertil er dog at bemærke, at i København ligger Markedet noget fastere for nordamerikansk Majs, men Markedet i København har ogsaa i længere Tid ligget saa flovt, at man har kunnet købe Majsen billigere, end det kostede at tage den hjem fra Amerika.

De lave Majspriser gør, at det er en daarlig Forretning for de amerikanske Landmænd at dyrke Majs ved de nugældende Priser, og for at hjælpe Landbruget har derfor den amerikanske Regering bevilget en saa uhyre Sum som 1 Milliard Dollars. Der foreligger Underretning om, at foreløbig er der udbetalt Landmændene alene i Staten Minnesota et Forskud paa 15 Millioner Dollars eller ca. 80 Millioner Kroner. Hensigten hermed er antageligt i første Række at hjælpe Landbruget til at tilbageholde Majsen og ikke være tvunget til at bringe den paa Markedet, ligegyldigt hvilke Priser der bydes.

Stemningen for Bomuldsfrøkager er stadig ret fast i Amerika, og der holdes paa uforandrede Priser. Derimod ligger de fleste andre Sorter Oliekager ret flovt i Udlandet, og herhjemme er Stemningen ogsaa flov, saa Noteringerne for de fleste Sorter Oliekager er sat noget ned.

Der er et overordentlig ringe Begær efter Klid for Tiden. Markedet ligger derfor flovt, og Priserne er atter sat ned baade for Hvedeklid og Rugklid.

Dansk Korn ligger flovt, og Køberne er meget tilbageholdende For Hvede kan der kun opnaas 25—26 Kr. og for Rug 26—27 Kr. i Jylland, noget mere paa Øerne. Priserne for Statens Beholdninger af tørret Rug er atter nedsat, og de Forbrugere, der interesserer sig for tørret Rug, bør derfor benytte Lejligheden til at forsyne sig, inden Beholdningerne bliver

realiseret. For Byg af almindelig Kvalitet kan opnaas 24—25 Kr. og for Havre 21—22 Kr. Selv om Majs er billig, er det dog kun en ringe Forskel, der nu er mellem Prisen for Havre og Majs, saa ringe, at der næppe kan være nogen Fordel for en Landmand ved at sælge Havre og købe Majs i Stedet, naar der tages Hensyn til de store Transportomkostninger, der løber paa. Derfor er det maaske sandsynligt, at Havreprisen ikke skal længere ned, naturligvis forudsat at Majsnoteringerne forbliver uforandret.

Der bliver undertiden udtalt Forundring over, at de officielle københavnske Kornnoteringer ofte ligger ret væsentligt over de Priser, der kan opnaas i Jylland, men det har sin Grund i, at den jydske Notering betyder den Pris, som Jordbrugerne kan opnaa ved Salg af Korn, medens der ved den københavnske Notering forstaas den Pris, Køberen i København til enhver Tid kan købe til. Dertil kommer, at de mange store Møller og det store Hestehold i København ofte betinger en højere Pris for Hvede, henholdsvis Havre, end der kan opnaas andre Steder i Landet, og for Rugens Vedkommende, at der dyrkes betydeligt mere Rug i Jylland end paa Øerne. Forøvrigt passerer det ofte hen ad Foraaret og Sommeren, at der betales mere for Hvede og Vaarsæd i Jylland end paa Øerne.

Valutanoteringerne i København.

Septbr. 1921	pari	Onsdag den 21.	Torsdag den 22.	Fredag den 23.	Lørdag den 24.	Mandag den 26.	Tirsdag den 27.
Stockholm	100,00	123 00	123,10	123 40	124 25	124.25	125 00
Kristiania	100,00	71,00	71 00	70,85	71,25	71.25	71 00
Hamborg	88,89	5,30	5,35	5,30	5,30	5,10	4,60
London	18,16	21 00	21 00	20 98	21 00	21 00	20 96
Paris	72,00	39,90	40 00	40 25	40 40	40,50	40 25
Zürich	72,00	97,60	97,50	97,25	97 10	97.25	97,25
Amsterdam	150,00	178 75	178 75	178 75	179 25	179 75	181.00
New York	373,00	565,50	564 50	562,00	563,00	564,00	563,00

Dansk Andels-Gødningsforretnings Analyser.

18 °/₀	Superfosfat	fra L/-	»Post	i Fr.havn.	17,69 °/₀	vandopl. Fosfors.
18 °/₀	»	» S/S	»Emden«	i Aalborg	17,86 °/₀	» »
18 °/₀	»	» S/S	»Luehe	i »	17,72 °/₀	» »
18 °/₀	»	» L/-	»Bazar«	i »	17,51 °/₀	» »
18 °/₀	»	» S/S	»Stør«	i »	17,60 °/₀	» »
18 °/₀	»	» L/-	»Daheim«	i Struer	17,50 °/₀	» »
18 °/₀	»	» L/-	»Presse«	i Kolding	18,18 °/₀	» »
18 °/₀	»	» S/S	»Kellersee«	i Sønderborg	17,83 °/₀	» »
18 °/₀	»	» S/S	»Kellersee«	i Masnedsund	17,69 °/₀	» »
37 °/₀	Kaligødning	» S/S	»Merkur«	i Aarhus	38,86 °/₀	» Kali

Endvidere Analyser over Partier, hvis Indhold er saa lavt, at vi har Erstatningspligt:

18 °/₀	Superfosfat	fra L/-	»Schalk«	i Struer	17,22 °/₀	vandopl. Fosfors.
18 °/₀	»	» L/-	»Deutschewarte« losset fra 29/7 til 1/8	i Esbjerg	17,30 °/₀	» »

(1312)

Jydsk Andels-Foderstofforretning.

Noteringerne er indtil videre **uden Forbindende** saavel fra Skib som fra Lager. De Lokalforeninger, der ønsker at købe til fast Pris fra averterede Skibe, bør meddele dette til vedkommende Afdeling, hvor Bestillingen indgives, og de vil saa faa Slutseddel tilsendt, hvoraf det vil fremgaa, om Prisen er uforandret, eller den er højere eller lavere. Alle Varer bliver analyserede.

(Op- og Nedgang forbeholdt).

Fra Skib i hele Vognladninger noteres pr. 100 Kg: København, 27. Septbr. 1921

ventet til	Aarh.	Aalb.	Esbj.	Vejle	Frch.	Rdrs.	Hors.	Kold.
Majs, nordamerikansk, under Losning ...			19,00					
do. do. daglig						19,20	19,20	
do. Laplata, daglig				20,70			20,70	
do. do., ca. 10 Oktbr.		20,50						
do. do., ca 20. Oktbr.			20,50					
do. hvid afrikansk, daglig	20,00	20,00	20,00	20,20	20,20		20,20	20,20
Bomuldsfrøkager, Texas, 50 °/₀ *) under Losning	32,00						32,20	
do. do., daglig........				32,20				32,20
do. do, ca. 10. Oktbr .								32,20
do. do., ca. 20 Oktbr..						32,20		
do. do., ca 30 Oktbr..		32,00						
do. brasilianske, 55 °/₀*), ca. 1. Nov.	31,00	31,00						
Hørfrøkager, nordamk., daglig	31.50		31,50			31,70		
do. Laplata, ca. 5. Oktbr.......	30,50							
do. danske, daglig	32,50					32,70		32,70
Jordnødkager, amk., 52 °/₀, daglig.......	.		30,50					
do. do,, ca. 5. Oktbr.	30,50							
do. do., ca. 10. Oktbr.		30,50		30,70	30,70	30,70	30,70	30,70
do. Laplata, ca. 5 Oktbr.	31,50							
Soyakager, københavnske, ca. 10. Oktbr..	32.50							
Soyaskraa, Stettin, ca 12. Oktbr	32,00							
Klidmelassefoder, Dsk. Sukkerf., daglig..						18,70		
Foderbyg, Marokko, daglig..............						25,70		

*) Garanteret Minimumsindhold.

Vi noterer for:

Kokuskager, danske .... 27,00 ab Aarhus.
Hvedeklid. do. .... 19 50 ab Aarhus.
Hørfrøkager, danske, ventet ca. 15. Oktober .... 33,00 ab Skive.
(Ordrer indsendes til J. A. F., Aarhus.)
Hørfrøkager, danske .... 32,50 ab Aalborg.
(Ordrer indsendes til J. A. F., Aalborg.)
Hvedeklid, danske.. 19,50 ab Randers.
(Ordrer indsendes til J. A. F., Randers).

Fra Lager er Priserne 60 Øre højere pr. 100 kg end fra Skib, naar mindst 4000 kg af en Sort tages.

For Partier under 4000 kg er Prisen 80 Øre højere end Prisen fra Skib og for Stykgods beregnes yderligere Kørsel 25 Øre pr. 100 kg. (Op- og Nedgang forbeholdt)

Fra Lager noteres fra 8/10 pr. 100 kg.	Aarh.	Aalb.	Esbj.	Vejle	Frch.	Rdrs	Hors	Kold.
Majs. nordamk.	19,60	19,60	19,60	19,80	19 80	19 80	19 80	19,80
do. La Plata	21,10	21,10	21,10	21,30	21,30	21,30	21,30	21.30
do. Donau								20,30
do. hvid, afrikansk			20,60			20 80	20,80	
Bomuldsfrøkager, 50 %*)	32,60	32,60	32,60	32,80	32,80	32,80	32 80	
do. 52 %*)	33,10				33,30		33,30	33,30
do. 43 %*)		31,10		31,30		31,30	31,30	
Hørfrøkager, danske	33,10	33,10	33,10	33 30	33,30	33,30	33,30	33,30
do. nordamk.	32,10		32 10	32,30				
do. Harburg	32,10	32,10	32,10					
Soyakager	33,10	33,10	33 10	33,30	33 30	33,30	33,30	33,30
Soyaskraa	32.60	32,60	32 60	32,80	32,80	32,80	32,80	32,80
Kokuskager, danske	27,60		29.40	28,90	29,70		28,70	29,20
do. fremmede		27,10	27,10	27,30	27,30	27,30	27,30	27,30
Sesamkager danske	30 60							
do. fremmede	30 10	30 10	30,10	30.30	30,30	30,30	30,30	30,30
Jordnødkager afskallede, fremmede. 56%*)	32,10	32,10		32 30	32,30			
do. lyse, nordfranske, 56%*)			33,10	33,30		33,30	33,30	33,30
Palmekager, danske	22,00				24 20	23,10		
Rapskager, tyske	22 60	22,90	22,70	22,80	23,40	23,00	22,90	22,60
Klidmelassefoder, Dsk. Sukkerf.	19,10	19,10	19,30	19,30		19,30	19,30	19,30
Melasse, flydende					15,80			
Hvedeklid. engelske grove			20,60					
do. danske	20,10	20,60	20 10	20,10	22,10	20,10	20,60	20,10
Rugklid, danske		20,10	20 10		21,10			
Foderbyg, Marokko	26,10	26,10	26,10	26,30	26,30	26,30		26,30
do. amk., 48 lbs.	27,10		27,10					
do. Laplata	26 10						26,30	
Byg, dansk	27,50	29,00	29,00	29,00	29,50	27,50	29,00	27,50
Havre, dansk	24,00	25,00	25,00	25 00	25,50	24,00	25,00	24.00
Blandkorn, do				27,00		26 00	27,00	26,00
Hvede	27,50		29,50		29,50	27,50		29,00
Rug	28,00	28,00			28,50	28,00		29,00

*) Garanteret Minimumsindhold.

Jydsk Andels-Foderstofforretning er stedse Køber til **dansk Korn**, og de Lokalforeninger eller Medlemmer der er Sælgere, vil ved Henvendelse til nærmeste Filial kunne faa Prisen at vide.

Foderblanding kan leveres fra alle Afdelinger og Opgave over Pris med nærmere Oplysninger kan indhentes hos nærmeste Filial.

Handelsefterretninger.

(Ved private Korrespondenter).

Smørmarkedet.

Den 28. Sept. 1921.

Produktionen holder sig stadig uforandret, og det lavere Prisniveau synes ikke at have øget Hjemmeforbruget. Eksportkvantummet er derfor betydeligt, og selv om Markedet vel er nogenlunde fast, vil det formentlig knibe med at faa Tilførslerne klarede ud.

Smørnoteringen

blev den 22. Sept. ansat til 445 Kr. pr. 100 kg.

Mælkenoteringen.

De danske Mejeriforeningers Mælkenoteringsudvalg ansatte den 22. Sept. følgende Notering:
For Skummetmælk 6 Øre pr. kg.
— Sødmælk ab Mejeri 24 Øre pr. kg.
— Sødmælk ved Stalddør 21 Øre pr. kg.

Flæskemarkedet.

De sidst indløbne Beretninger om Markedet i England lyder paa, at Prisen dér er steget 3 à 4 sh. pr. Cwt., samt at Markedet er fast.

Københavns Flæskehalle tilførtes i sidste Uge 3540 Svin imod 4016 Stkr. i forrige Uge. — Endvidere tilførtes Flæskehallen 1861 Okser, 1437 Fedekalve, 478 Spædekalve, 1814 Faar og Lam samt 95 Heste.

Svinepriserne i Danmark.

Jydske Andelsslagteriers Notering fra 25. Septbr.—1. Oktbr. 1921.

Prisen paa Slagterisvin slagtet Vægt er for Svin af Vægt 60—75 kg:

1. Letfede og mellemfede.....	270 Øre pr. kg	
2. Fede	260 „ „ „	
3. Mindre god Kvalitet ..	256 „ „ „	

For Svin af Vægt 59½—50 kg afkortes 10 Øre pr. kg.
Udskudssvin og Søer betales efter Værdi.

Kødmarkedet.

Aalborg Kreaturmarked, d. 27. Sept.

Markedet var i Dag tilført 654 store Kreaturer, 473 Kalve, 316 Faar og Lam samt 17 Søer. Handelen var langsom og trykket over hele Linien, og Priserne gaar stadig nedad saavel for Kvæg som for Kalve. Nu er Mark jo snart uden Værdi, saa Tyskland kan der næsten ikke handles med længere.

Noteringen var som nedenfor anført:

	1. Kl.s	2. Kl.s	3. Kl.s
Stude og Kvier	47-52	38-43	25-32
Tyre	38-43	30-35	—
Køer............	35-40	30 35	—
Køer	20-25	15-20	—
....	45 48	38 42	—
g Lam..........	—	50-60	—

Enkelte prima Dyr noget mere.

ælvekøer	330-550	Kr. pr. Stk.
lagtekøer	75-100	„ „ „

Vestjydsk Eksportforening

noterede d. 26. Sept. 1921 pr. kg levende Vægt:

Prima Kreaturer................	100—110 Ø.
1. Kl.s Stude og Kvier...........	76— 86 —
2. - do.	64— 74 —
1. - Tyre.....................	74— 84 —
2. - do.	54— 64 —
Prima Eksport-Køer	84— 94 —
1. Kl.s Køer.......................	60— 70 —
2. - do.	38— 48 —
Dubletkalve	116—136 —
Slagtekalve	60— 80 —

Daarligere Varer efter Kvalitet.

Kolding Kreaturmarked, d. 26. Sept.

Kreaturmarkedet her har i Dag været tilført 365 Kreaturer, 65 Kalve og 28 Faar og Lam. Til Tyskland solgtes 18 Stkr., til Belgien 95, til København 110, til lokalt Brug 72 og slagtedes paa Pladsen 15. Resten gik til forskellige Pladser i Indlandet. Handelen var ogsaa i Dag meget treven, og Priserne kunde ikke opretholdes fra forrige Marked.

Ægmarkedet:

København, den 27. Sept. 1921.

Efter at de store Konsignationslagre er udklaret, er der bleven et livligt Begær for prima, nylagte Æg, og da Produktionen nu er stærkt aftagende, er Tendensen fast.

Dansk Andels Ægexports Notering i Ugen fra 23.—29. September var 260 Øre pr. kg plus Fragt og Overskud.

Fjerkræhandelen.

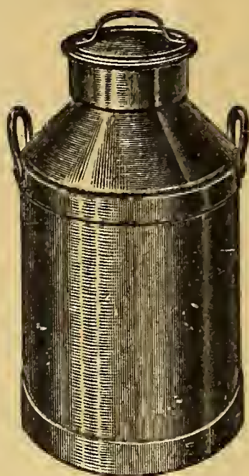
København, den 27. Sept. 1921.

Tilførslen uforandret rigelig. Priserne har senest været:

Levende:

Høns	ca. 200	Øre	pr.	kg.
Unge Haner	200—225	„	„	„
Kyllinger	225—250	„	„	„
Ænder	300—325	„	„	„
Unge Duer	ca. 100	„	„	Stk.

Udgivet af Andelsudvalget.
Chefredaktør:
And. Nielsen.
Ansvarlig overfor Presseloven:
Harald Stenbæk.
Kontor: Christiansgade 24, Aarhus.
Telefon 1510.
De forenede Bogtrykkerier, Aarhus.

Plads tilbydes.

Forretningsfører,

fuldt uddannet i Kulbranchen saavel paa Kontor som Lager, søges til 1. Novbr. Afskrift af Anbefalinger samt Opgivelse af Referencer og Gageforhold i Billet mrkt. 1321 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Pladsen som Uddeler

i Verninge Brugsforening, Fyn, bliver ledig til Nytaar. Sidste Aars Omsætning var 185,000 Kr., deraf 110,000 Kr. Butiksvarer, Resten Foderstoffer og andre Grovvarer. Bruttolønnen var i samme Tidsrum ca. 11,000 Kr. I Forretn. er indlagt elektr. Lys og Kraft. Ansøgninger med Opgivelse af Kaution indsendes inden 23. Oktbr. til undertegnede Formand.

(1351) Gaardejer Anders Hansen, Verninge pr. Knarreborg.

Pladsen som Uddeler

i Hørby og Omegns Brugsforening pr. Hørby St. bliver ledig paa Grund af, at Uddeleren overtager anden Plads. Omsætningen har været 140,000 Kr., deraf 20,000 Kr. i Frø, Cement og Trælast. Løn 6 pCt. af Kolonial, 3 pCt. af Grovvarer samt 100 Kr. til Lys og Varme. Uddeleren svarer til Svind og Emballage og stiller en Kaution af 6000 Kr., deraf 4000 Kr. kontant, som forrentes med almindelig Bankrente, Ansøgning om Pladsen indsendes til Undertegnede senest d. 12. Oktober d. A. Pladsen tiltrædes snarest muligt.

(1353) K. Knudsen, Klinghus pr. Hørby St.

Kommis.

En dygtig og absolut paalidelig Kommis, som vil hjælpe til med alt i blandet Forretning, kan faa Plads 1. Novbr. Anbefalinger og Lønfordring samt Fotografi bedes tilsendt (1276)

H. P. Johansen, Roslev Brugsf., Roslev St.

Kommis.

En ung Kommis eller ældre Lærling, der uden egen Skyld er ledig, kan faa Plads 1. Oktober. Anbefalinger og Lønfordring bedes sendt til (1268)

O. Mortensen, Brugsf., Guldager.

Kommis.

En absolut dygtig Kommis kan faa Plads i Redsted Brugsforening pr. Redsted, Mors, fra 1. Novbr. Ingen grove Varer. Anbefalinger og Lønfordring tilsendes

(1270) J. Odgaard, Uddeler.

En dygtig og paalidelig, yngre

Kommis

kan fra 1. Novbr. faa Plads i Ørum Brugsforening pr. Ramten St. Henvendelse med Anbefalinger og Lønfordring til

(1273) J. Chr. Agger, Uddeler.

En yngre Kommis

søges til 1. November. Ansøgning med Anbefalinger sendes til

(1301) Uddeler Søren Jensen, St. Rørbæk Brugsf., Rørbæk St.

Kommis

kan faa Plads fra 1. Oktbr. Anbefalinger og Lønfordring bedes tilsendt

(1296) Chr. Hald, Vester Alling Brugsf. pr. Auning.

En flink og dygtig, yngre

Kommis,

hurtig og paalidelig Ekspedient, kan til 1. Novbr. faa Plads i Højby Brugsforening. Billet med udførlige Oplysninger samt Lønfordring bedes tilsendt

(1282) Olav Petersen, Højby St.

En yngre Kommis,

dygtig og paalidelig og med god Ordenssans, kan fra 1. Oktbr. faa Plads. En troende Mand foretrækkes. Anbefalinger og Lønfordring bedes sendt til

(1292) C. Jørgensen, Brugsforeningen, Lunderskov.

En Kommis

kan faa Plads her til 1. Novbr.

(1271) Vig. Brunse, Pederstrup Brugsf., Pederstrup St.

Kommis.

Paa Grund af Indkaldelse til Militærtjeneste kan en dygtig og velanbefalet Kommis faa Plads til 15. Oktbr. eller 1. Novbr. i Mylund Brugsforening pr. Tranget St. Lønfordring og Anbefalinger bedes tilsendt

(1342) Uddeler Th. Skov.

Kommis,

20 à 25 Aar, med Anbefaling for Paalidelighed og Ærlighed, kan faa Plads fra 1. Novbr. i Brugsforening beliggende i Skive-Egnen. Billet mrkt. 1339 modtager Andelsbladet, Aarhus.

En yngre Kommis,

dygtig og paalidelig, kan fra 1. Novbr. faa Plads. Anbefaling og Lønfordring bedes tilsendt

(1327) Møller Mortensen, Brugsforeningen, Birkelse St.

Kommis.

En dygtig og velanbefalet Kommis kan faa Plads fra 1. Novbr. i Hodde Brugsforening pr. Tistrup. Anbefalinger og Lønfordring bedes sendt til

(1332) N. G. Nielsen.

Kommis.

En absolut dygtig og paalidelig Kommis med god Ordenssans kan faa Plads her til 15. Oktbr. eller 1. Novbr. Event. kan til Novbr. antages en ung Medhjælper med et Par Aars Uddannelse. Lønfordring udbedes.

Lødderup Brugsf. pr. Nykøbing, Mors. Telefon 7. Emil Petersen.

En ung Kommis

eller én, som har været ved Handelen i 2 Aar og uden egen Skyld er ledig, kan faa Plads i Kirkeby Brugsforening pr. Stenstrup til 1. Novbr. Anbefalinger og Lønfordring bedes tilsendt

(1336) E. Vig.

En yngre Kommis eller ældre Lærling,

hurtig og sikker Ekspedient, kan faa Plads til 1. Novbr. i Krejbjerg Brugsforening pr. Skive. Ansøgning med Anbefaling og Lønfordring bedes sendt til

(1341) M. Madsen, Uddeler.

En flink og dygtig Medhjælper

kan fra 1. Novbr. faa Plads her. Anbefaling samt Lønfordring bedes tilsendt undertegnede. (1334)

G. Hansen, Uddeler,
Hyllested Brugsforening pr. Dalmose St.
Telf. Dalmose 47.

Medhjælper.

En ung Mand, som har været 2—3 Aar ved Handelen, eller en, som lige er udlært, kan 1. Novbr. faa Plads i Ballerup Brugsforening, Ballerup. Anbefaling og Lønfordring bedes tilsendt

(1347) Lars P. Pedersen.

Medhjælper,

1½ à 2 Aar ved Faget, kan faa Plads 1. Novbr. Anbefaling og Lønfordring sendes til

(1286) F. Schjøtt,
Brugsforeningen „Alfa“, Højslev St.

Medhjælper.

Som saadan kan en dygtig, ung Mand, som har været ved Handelen ca. 2 Aar, faa Plads i Fjaltring Brugsf. pr. Fjaltring.

(1302) Niels Lisby.

Ekspeditrice.

En yngre Ekspeditrice kan faa en god Plads straks eller lidt senere i en bl. Forretning paa Vestlolland. Billet mrkt. 1272 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Ekspeditrice.

En dygtig og paalidelig Ekspeditrice kan til 1. Novbr. faa Plads i Brugsforeningen Risgaard ved Hørby St. (1274)

Sofus Madsen.

Ekspeditrice.

En velanbefalet Ekspeditrice eller en yngre Kommis kan faa Plads til 1. Novbr. i Fausing Brugsforening pr. Allingaabro.

(1300) Uddeler Kr. Andersen.

Ekspeditrice.

En dygtig og paalidelig Ekspeditrice kan til 1. November faa Plads i Munkebjergby Brugsforening, Sjæll. Anbefalinger og Lønfordring bedes tilsendt undertegnede.

(1349) Uddeler J. C. Carstensen,
Trust Brugsforening, Faarvang.

En dygtig og paalidelig

Ekspeditrice

kan til 1. Novbr. faa Plads i Ørsted Brugsforening pr. Aarup.

(1345) H. Andersen.

Ekspeditrice.

En dygtig og paalidelig Pige kan faa Plads fra 1. Novbr. Anbefalinger og Lønfordring bedes tilsendt

(1348) P. C. Andersen,
Vellev Brugsforening pr. Ulstrup.

Ekspeditrice.

En tro og paalidelig Pige i Tyverne, kendt med Regnskab og Bogføring, kan fra 1. Novbr. faa Plads hos en ugift Uddeler. En, som vil tage sig af det huslige med en Pige til Hjælp, vil blive foretrukket. Eventuelle Tilbud med Lønfordring og Anbefalinger bedes tilsendt

(1344) Uddeler Chr. Hansen,
Stigsnæs, Skelskør.

Kontordame.

En flink og paalidelig Frøken, som vil paatage sig almindelig Kontorarbejde, kan faa Plads 1. November. Vedkommende maa helst være kendt med blandet Forretning. Ansøgning med Anbefalinger samt Lønfordring bedes sendt til

Forretningsbestyrer Gjessing,
(1284) Svaneke, Bornholm.

En Ekspeditrice,

kendt med Manufaktur, kan faa Plads fra 1. Novbr. i Brugsf., Vrøgum St. via Varde. Lønfordring og Anbefaling bedes tilsendt

(1247) Uddeler Christensen.

En ung Pige

til indvendig Gerning, og som tillige har Lyst og Evner til at hjælpe til i Butiken, kan faa Plads fra 1. Novbr. i Herrested Brugsforening pr. Ørbæk.

(1324) M. B. Juhl, Uddeler.

En ung Pige

kan til 1. Novbr. faa Plads ved indvendig Gerning i Veflinge Brugsforening, Veflinge St. (1278)

H. P. Rasmussen.

Husbestyrerinde.

Som saadan søges en dygtig Pige til 1. November. En, som er kendt med Ekspedition, foretrækkes. Billet mrkt. 1298 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Husbestyrerinde.

Som saadan kan en dygtig Pige faa Plads til 1. Novbr. i Brugsforeningen Risgaard ved Hørby St. (1275)

Sofus Madsen.

En ung Pige,

som vil hjælpe til i Butiken, kan 1. Novbr. faa Plads i Søften Brugsforening pr. Hinnerup. En, som har været i Forretning før, foretrækkes.
(1305) M. Pedersen, Uddeler.

Husbestyrerinde.

Som saadan kan en flink og dygtig Pige faa Plads til 1. Novbr. i Albæk Brugsforening pr. Randers. En, som vil hjælpe lidt til i Butiken, foretrækkes.
(1338) Chr. Færch.

Pladsen er besat. Tak for Tilbudene.
(1350) Fr. Læssøe Nielsen,
Veggerslev Brugsforening pr. Tornled.

Plads søges.

Kommis.

Plads søges til 1. Novbr. til min Kommis, O. Christensen, der bliver ledig paa Grund af, at jeg har skiftet Plads som Uddeler. O. Christensen er for Tiden Vikar for mig i min gamle Plads. Pladsen ønskes helst i Nordsjælland. Henvendelse til Kommis O. Christensen, Mogenstrup Brugsforening pr. Rønbjerg, eller til Uddeler Sejer-Nielsen, Kjerte Brugsforening pr. Aarup, hvor nærmere Oplysninger kan faas. (1294)

Kommis.

Kommis, 22 Aar, hjemsendes fra Tjenesten d. 8., søger Plads i bl. Forretning til den 15. Oktbr. Gode Anbefalinger haves. Tilbud med Opgivelse af Løn bedes sendt til
(1352) E. I. Østergaard,
Løvegade 12, Slagelse.

Plads søges

til 1. Novbr. for en ung Mand. Har været her 3 Aar. Dygtig og paalidelig. Henvendelse til (1269)
Uddeler S. Nørgaard,
Tødsø Brugsf. pr. Nykøbing, Mors.
NB. Pladsen ønskes helst i Nordvestjylland.

Kommis.

Efter at jeg i 6 Aar har været i Købmandsforretninger (3 Aar i hver af 2 Pladser), søger jeg til 1. Novbr. Plads i en velledet Brugsforening. Gode Anbefalinger forefindes. Mulige Tilbud, helst med Lønopgivelse, bedes sendt til (1267)
Kommis Herman Poulsen,
Adr. Købmand N. P. Pedersen,
Aulum.

Medhjælper,

Som saadan søges Plads straks eller til 1. Novbr. Har været et Aar ved Faget, men har været ledig i Sommer paa Grund af Sygdom. Anbefaling haves. Mulige Tilbud bedes sendt til
(1220) Kr. Jensen,
Kirkeby pr. Roslev.

Plads søges.

Som Uddeler i en mindre Brugsforening søges Plads Novbr.—Decbr.—Jan. af en Kommis, først i Trediverne. Udpræget Andelsmand. Fine Anbefalinger haves. Mulige Tilbud bedes sendt i Billet mrkt. Akkuratesse 1319 til Andelsbladet, Aarhus.

Som 1. Mand

søges Plads til 1. Novbr. af 1. Kl.s Kommis, sidst i Tyverne. 15 Aar ved Handelen. (Andelsmand). Kendskab til Kolonial, Isenkram, Manufaktur og alm. Bogføring. Lidt Kendskab til Trælast. Mulige Tilbud med Opgivelse af Løn bedes tilsendt
(1318) Kommis Aage Thestesen,
V. Nebel Brugsf., Guldager St.
Telef. Ølufvad 3.

Giv Agt.

Kommis, 25 Aar, søger Plads som Rejsende. Er kendt med alt henhørende Handelsbranchen. Prima Anbefalinger haves. Tilbud med alle Oplysninger bedes sendt i Billet mrkt. Energisk 1325 til Andelsbladet, Aarhus.

Kommis

søger Plads straks. Helst i en Brugsforening. Gode Anbefalinger haves.
(1329) Kommis Axel Sørensen,
Adr.: A. Jakobsen,
Aabybro.

Kommis.

Som saadan søger en velanbefalet ung Mand Plads til 1. Novbr. Nærmere Oplysninger ved Henvendelse til (1331)
Bestyrer P. J. Julskjær,
Lemming Brugsforening pr. Silkeborg.
Tlf. 195 Silkeborg.

Kommis.

Som saadan søges Plads i en velledet Brugsforening fra 1. Novbr. Søgende er 21 Aar og anbefales paa det bedste af underskrevne, hos hvem han har været i 6 Aar, og som gerne modtager Tilbud.
(1343) J. Chr. Agger, Uddeler,
Ørum Brugsforening, Ramten.

Plads søges

til 1. Novbr. af en Landmand i Tyverne i en Brugsforening for at blive sat ind i Faget.
Til samme Tid og Sted søger

en ung Pige

Plads ved indvendig Gerning. Anbefalinger haves fra forrige Beskæftigelser. Mulige Tilbud bedes tilsendt Andelsbladet, Aarhus, i Billet mrkt. 1328.

Handelslærling.

Min Søn, der snart er 15 Aar, søger Plads i et godt Hjem i en Brugsforening fra den første Søndag i November. Er fra et troende Hjem, har gode Evner, gode Karakterer fra Skolen og Lyst til Handelen. Pladsen ønskes helst i Grindsted eller Varde Opland. Nærmere ved Henvendelse til
Landpost P. M. Pedersen,
(1307) Andsager St.

Et ungt Menneske,
14 Aar gl., med Lyst og Interesse for Handelen, ønskes anbragt i Koloniallære til 1. Novbr. d. A. Henvendelse til
Statsbetjent Hansen,
(1229) Holstebro.

Et ungt Menneske,
17 Aar gl., som har været i Koloniallære i 1½ Aar, søger Plads til 1. Novbr. i en velledet Brugsforening. Henvendelse til
Gaardejer Anders Mullitsgaard,
(1230) Lomborg pr. Bonnet St.

Medhjælper.
Som saadan søges Plads til 1. Novbr. i en Brugsforening. Ca. 2 Aar ved Faget og godt anbefalet. Der sættes mere Pris paa gode Forhold end nogen høj Løn. Billet mrkt. 1314 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Et ungt Menneske,
16 Aar, som har Lyst til Handelen, ønsker Plads til 1. Novbr. i en Brugsforening. Henvendelse til
(1322) Uddeler E. Rasmussen,
Lime pr. Mørke.

Koloniallærling,
18 Aar gl., har været i Lære i 2 Aar, søger Plads straks. Ledig grundet paa Forretningsophør.
(1326) A. P. Pedersen,
Kolstrup pr. Nimtofte.

Ekspeditrice,
vant til Brugsf., søger Plads til 1. Novbr. Billet mrkt. 1330 med Opgivelse af Løn modtager Andelsbladet, Aarhus.

2 yngre Mænd
med Energi samt ca. 20,000 Kr. kan grundet paa Sygdom overtage en let lært Fabrikationsvirksomhed. Med de rette Kvalifikationer kan med den tilstedeværende Omsætning paa et Aar indtjenes mere end nævnte Kapital. Billet mrkt. 1323 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Forpagtning.
Nr. Nebel Andelsmølle ønskes bortforpagtet fra 1. Novbr. 1921. Møllen er selvregulerende hollandsk Mølle med tilhørende ny Beboelse. Forpagteren skal forestaa Udlevernigen for Lokalforeningen.
(1320) Ejnar Hansen,
„Aldershvile", Nørre Nebel.

Nyhed! Nyhed!
Pibe i Cigarform.
Elegant, billig, hygieinisk. Al Slags Tobak kan bruges. Skriv til Hovedforhandleren, (1313)
O. Lassen, Nordby, Fanø.

En Raaolie-Motor „Gidion" og en Kværn,
42 Tom., er billig til Salg. En Ford bil kan tages i Bytte.
N. Nielsen,
(1315) Ørnhøj.

Stort Jernpengeskab 300 Kr. og et mindre 125 Kr. sælges. N. Hemmingsensgade 18 St.

Frugt.

Pærer, saftige, flere Sorter,	15-20	Øre.
Fondante de Charneu	25	»
Williams Duchesse	25	»
Æbler, mange Sorter,	20-30-40	»
Cox Orange	60-70	»
Cox Pomona	30-40	»
Filipa	50	»
Nonnetitter	50	»
Reinetter og lignende	30-40	»
Pigeonæbler	40-50 60	»

Alt pr. ½ kg, fri Emb., omg. Ekspedition. (1335)
R. Jensen,
Vesterskerninge. Telf. 87.

Norske Hopper.
Et Par kønne, fromme og bilfaste, gule, norske Hopper er til Salg for en Kollega. Vogn paa Gummi og nyt og brugt Seletøj kan medfølge.
(1316) Uddeler S. Knudsen,
V. Hassing Brugsf., V. Hassing.

De forenede Bogtrykkerier, Aarhus.

Andelsbladet.

934.05
And

Fællesorgan for danske Andelsforetagender.

Nr. 40. | Fredag den 7. Oktober. | 1921.

Det danske Mejeribrugs Stilling.

En Situationsbetragtning af Gaardejer N. Porse.

Ved en i Fredags afholdt Generalforsamling i Aarhus Omegns Mejeriforening fremsatte Formanden for De danske Mejeriforeningers Fællesorganisation, N. Porse, nogle Udtalelser om den øjeblikkelige Situation for dansk Mejeribrug og kom herunder ind paa flere Spørgsmaal af vidtrækkende Betydning.

Hr. Porse udtalte bl. a.:

Med Hensyn til den Tid, vi staar i, da er det forbavsende, hvor Mælkeproduktionen har holdt sig ogsaa i de allerseneste Uger, saaledes at man i Virkeligheden har en ganske betydelig Produktion. Dette maa tages som et Udtryk for Interesse hos Landmændene, idet man er bleven klar over, at

Mælkeproduktionen maa blive det grundlæggende for Landbrugsbedriften.

Noget af den Usikkerhed, som i Henseende til Kvalitet gjorde sig gældende for et Aars Tid siden, kan nu siges at være rettet, saaledes at Kvaliteten skulde være paa samme Stade som før Krigen.

Hvad angaar Osteproduktionen, da er denne for Tiden antagelig dobbelt saa stor, som Hjemmeforbruget kræver. Hjemmemarkedet er nu erobret af dansk Vare, idet der ikke er nogen nævneværdig Import, og samtidig udføres der lige saa megen dansk Ost, som der bruges herhjemme, hvilket man har Lov til at kalde et smukt Resultat. Gennem Lovgivningen og i Praksis er der ofret Osteproduktionen en betydelig Interesse i den sidste Tid, og Stillingen er nu den, at dansk Ost bliver velvilligt modtaget i Udlandet, hvilket navnlig gælder, hvis man vil lægge sig efter de finere Kvaliteter, som synes at sikre en god Afsætning.

Om Afsætningsforholdene i Almindelighed

gælder det, at vi har staaet og endnu staar overfor urolige Forhold og stærke Svingninger. Dette har sin direkte Aarsag i, at man ikke har faaet Smørsalget i det faste Leje, som kunde ønskes. Selv om det meste af Smørret gaar til England, sker det ikke paa nogen rolig og solid Maade som tidligere. Dansk Smør er paa det engelske Marked underkastet en meget haard Konkurrence — dels fra Irland, men navnlig fra Kolonierne og da særlig New Zealand. Der er Grund til at mene, at der føres en Kamp for at erobre en Plads for disse Sorter ved Siden af dansk Smør eller for helst at slaa dette helt ud af Markedet. Ogsaa i England møder man stadig dette, at der vil blive købt andre Kvaliteter af Smør, saafremt Prisen paa dansk Smør strammes ret meget. Og samtidig gør tillige Konkurrencen fra Margarinens Side sig gældende. Om de stærke Prissvingninger gælder det iøvrigt, at det er det engelske Marked, der bestemmer disse, idet der ved en Opskruning af Priserne, som flere Gange har fundet Sted, slaas fra fra engelsk Side.

Vore Overpriser for Smør er i saa Henseende bleven en Ulykke for Smørhandelen.

De er bleven et stærkt benyttet Kampmiddel fra de private Smørhandleres Side, hvilket disse aabent indrømmer. De store Overpriser er ved at bevirke, at vor Notering ikke bliver respekteret i samme Grad som før Krigen, da Københavns Notering var bestemmende for Nordeuropas Smørhandel og dermed for Verdenshandelen. Denne Styrke er ved at tabe sig, og Noteringen er ikke længere et sandt Udtryk for Markedet, idet Overpriserne har nødvendiggjort, at der maa forlanges mere for Smørret, end Markedet faktisk betinger. Noteringen er efterhaanden mere bleven en Afregningsnotering end en Salgsnotering. I det hele taget er der meget, der tyder paa, at man kan komme til at staa overfor samme Forhold som i 1890'erne.

Vedrørende andre Smørmarkeder

kan det nævnes, at Svejts er bleven en fast Aftager fra Uge til Uge til gode Priser. De øvrige Markeder derimod ligger ret usikkert. Dette gælder saaledes Frankrig, hvor der har været Uheld paa Grund af Dampskibsforbindelserne. Maaske skal man bestræbe sig for noget sikrere Eksportruter og muligvis stille stærkere Krav

til Dampskibsselskaberne i saa Henseende. Det forekommer mig bl. a., at Det forenede Dampskibsselskab kunde have været mere vaagent med Hensyn til disse Ruter. Paa det amerikanske Marked har det sét vanskeligt ud en Overgang, men den Rejse, som blev foretaget i Fjor, har utvivlsomt været af stor Betydning, idet der sidste Vinter fandt et ret betydeligt Salg Sted til U. S. A. Salget gik delvis i Stykker i Foraaret, men det er min Overbevisning, at man, naar man væbner sig med lidt Taalmodighed, igen vil se det amerikanske Marked faa Betydning for dansk Smørhandel. Indre politiske Forhold i Nordamerika i Retning af Toldforhøjelse har vanskeliggjort Salget, og en Overgang truede de med at berede varige Hindringer ogsaa for Fremtiden. Imidlertid synes der nu at være noget af en Strømkæntring i saa Henseende, idet det er meddelt os, at Forslaget om en yderligere Toldforhøjelse fra 6 cents til 8 eller 10 cents pr. Pd. i hvert Fald er udsat foreløbig og muligvis slet ikke kan ventes gennemført.

Man har vedrørende

Amerikarejsen

fra forskellige Sider fremsat Kritik over Udgifterne, som var forbundne dermed. Jeg kan i saa Henseende forsikre, at der ikke har været Tale om nogen Flothed. Men Repræsentationen og de Sammenkomster, der afholdtes, i Forbindelse med den amerikanske Valuta, kunde ikke andet end bevirke, at Rejsen blev ret kostbar. Det har været nævnt, at vi ved vor Rejse skulde have skadet den danske Smørhandel ved at gøre Amerikanerne opmærksomme paa den stedfindende Import. I saa Henseende vil jeg imidlertid gerne paapege, at vi netop fik Lejlighed til at gendrive mange af de urigtige Oplysninger, som var fremme angaaende den danske Import, og til at fremkomme med rigtige Oplysninger.

I det hele taget har Arbejdet jo i nogen Grad gaaet i Retning af at sprede Oplysning om det danske Smør. Jeg skal saaledes nævne, at der har været en Repræsentation i Bordeaux, og at man nu agter at lade Mejeribruget repræsentere paa en Mejeriudstilling i London i Oktober Maaned. Det er min Mening, at der har været gjort for lidt af den Slags tidligere, idet man slog sig til Ro med, at Kunderne nok skulde melde sig. Dette er imidlertid ikke tilstrækkeligt, og ikke mindst i vore Afsætningslande benyttes Reklamen i stor Stil.

Med Hensyn til Ostemarkedet, da er dette jo særlig afhængig af Salgsmuligheden fra tysk Side, og den vigende Markkurs er i saa Henseende afgørende for Eksportmuligheden for Tiden. Muligvis kan man dog finde andre Afsætningssteder for dansk Ost og paa den Maade stabilisere Salget.

Om De danske Mejeriforeningers Mælke-Eksport

gælder det, at vi har været ude i store Vanskeligheder baade af økonomisk og teknisk Art, saa at der ogsaa til Tider har været Grund til Ængstelse. Dette kan dog ikke undre under Hensyn til Tiden i Almindelighed. Man har set private Selskaber lide under de samme Vanskeligheder, og man har set gamle og vel konsoliderede Andelsselskaber saa at sige blive sat i Knæ i denne Periode. Det er derfor forstaaeligt, at et nyt Selskab, der begynder en ny Produktion, kan komme ud for ret stærk Modvind. Spørgsmaalet er imidlertid, om der er Fremtidsmuligheder, thi i saa Fald betyder det ikke noget, om der i Begyndelsen er tabt nogle Penge. I saa Henseende glæder det mig at kunne meddele, at Undersøgelser, som i den sidste Tid er foretaget dels vedrørende Mælke-Eksportens Rentabilitet og dels vedrørende Kvaliteten af de Varer, som produceres, har vist, at man kun har Grund til at vente, at Virksomheden kan blive et godt Aktiv. Vore Varer er paa Højde med det bedste, der er fremme i Markedet, og en Ordning, som vi har faaet i Stand med vor Bankforbindelse, vil muliggøre, at vi i Løbet af kort Tid kommer ind i en omfattende Produktion. Hvad specielt angaar Anlæget i Horsens har der fra flere Sider været rejst Kritik over, at dette laa ubenyttet hen. Dette er imidlertid ubegrundet, thi alene paa Grundlag af vort Anlæg i Horsens har det været muligt for os i disse Dage at afslutte et Salg af vor Steriliseringsmetode til den sydafrikanske Union paa en Maade, som kan faa omfattende Betydning for Organisationen. Jeg skal yderligere i Forbindelse hermed nævne, at det er lykkedes at knytte Forstander Kjær-

gaard-Jensen, Dalum Landbrugsskole, til Mælke Eksporten, saaledes at han opgiver sin hidtidige Stilling og indtræder i Ledelsen af vort Selskab.

Fodtøjsreparation.

En Opgave særlig for By-Brugsforeninger.

Der er skumlet over, at F. D. B.s Garveri i Roskilde er bygget for stort; men kan der ikke med lige saa god Ret siges, at det ikke er bygget stort nok? Det kommer jo altsammen an paa, hvilken Brug vi vil gøre af det. Hvis Medlemmerne bliver enige om »at ville træde Læderet under Fødder,« skal Garveriet nok vise sig at være for lille.

Her i Svendborg Brugsforening har vi sat os den Opgave at forsaale Medlemmernes Fodtøj med Læder fra Fællesforeningens Fabrik.

Vi er begyndt ganske smaat, nærmest forsøgsvis, men vinder det Tilslutning, som vi venter, er det Meningen, at vi vil oprette et moderne Reparationsværksted.

Det har vist sig, at vi med passende Avance kan forsaale og flikke et Par Herrestøvler til en Pris, der ligger Kr. 1,75 under Priserne her i Byen, og andet Fodtøj tilsvarende, og paa denne Pris kan vi tilbagebetale Foreningens sædvanlige Dividende.

Prisen er beregnet efter Fællesforeningens Saalelæder til 11 Kr. pr. kg. Hvis vi derimod brugte Læder, som kan købes her i Byen for 7—8 Kr. pr kg, vilde vi selvsagt kunne sætte Prisen yderligere ned.

Men den største Fordel ligger ikke i selve Prisreduktionen, den ligger i Læderets Kvalitet.

Alle vi, som har Børn, vèd, hvor det er dyrt at holde Børnenes Fodtøj vedlige. Skotøjsreparationsværkstederne bruger øjensynlig det daarligste Læder til Børnefodtøj, skønt det er Børnene, som slider haardest paa Fodtøjet.

Jeg har Erfaring for, at en Reparation fra vort eget Værksted kan holde lige saa længe som 3—4 Par Saaler af almindelig Art

Dette er en Besparelse, som betyder noget, og derfor har jeg ønsket at gøre opmærksom derpaa, fordi jeg tror, der her ligger en Opgave for Brugsforeningerne, vistnok mest for Byernes Vedkommende.

Svendborg, i Oktober 1921.

V. Birkedal Nielsen.

Voldgiftsbestemmelser i Foreningsvedtægter.

I Anledning af den Sag, der er omhandlet i Artiklen i Andelsbladet Nr. 39 med ovenanførte Overskrift, kunde jeg have Lyst til at bemærke følgende:

Jeg har altid haft en lille Tvivl om, hvorvidt de i Foreningsvedtægter indførte Bestemmelser om, at Tvistigheder mellem Foreningerne og deres Medlemmer inappellabelt skal afgøres af en efter de i Vedtægterne fastsatte Regler sammensat Voldgiftsret, i Virkeligheden var absolut gyldige, naar en af Parterne nægtede at efterkomme denne Voldgiftsrets Kendelse, selv om begge Parter forud i Henhold til Lovene tilsyneladende var forpligtede til at overholde disse Bestemmelser. Jeg har anset det for muligt, at disse Voldgiftsrets-Kendelser kunde omstødes af Landets Domstole, som dog vistnok alligevel enhver Borger i Landet har Ret til at indskyde sin Sag under.

Efter de af Hr. Landsretssagfører Torkild-Hansen givne Oplysninger skønner jeg nu, at min Tvivl i omhandlede Henseende har været berettiget, og naar det altsaa viser sig at være en Kendsgerning, at Gyldig-

heden af de nævnte Bestemmelser i Foreningernes Vedtægter alligevel kan omstødes, bør de jo ikke findes der, eller det maa i hvert Fald ikke anføres i disse Bestemmelser, at Voldgiftsrettens Kendelser er inappellable.

Saa længe det var en almindelig Tro, at de omhandlede Bestemmelser i Vedtægterne havde retlig Gyldighed, har de jo dog haft deres Betydning, men efter at det nu er oplyst, at kun Domme afsagt af Landets Domstole har Retsgyldighed, bortfalder jo for en stor Del Voldgiftsretternes Betydning.

Imidlertid kan Rettens Vej være saare lang og trang og tillige meget kostbar, saaledes at man ofte hellere maa finde sig i at lide Uret end søge sin Ret ved Landets Domstole. Medicinen kan jo undertiden være værre end Sygdommen.

Men netop derfor synes det mig at være hensigtsmæssigt, om de nævnte Stridigheder kunde forelægges en Voldgiftskomité, der bestod af absolut sagkyndige og uvildige Personer, som kunde forudsættes at besidde Parternes Tillid, saaledes at deres Kendelser kunde ventes akcepterede.

Jeg tænker mig, det vilde være hensigtsmæssigt, at Voldgiftsdommerne, der skulde afgive Kendelser i Andelsforeningsspørgsmaal, valgtes af Andelsudvalget ved skriftlig Afstemning, og at de valgte antog en dygtig og specielt i Foreningsanliggender sagkyndig Jurist som Sekretær (eller valgte en saadan til Formand).

Jeg henstiller til Andelsudvalgets Forretningsudvalg at tage denne Sag under Overvejelse og eventuelt fremsætte Forslag til Oprettelse af en saadan Voldgiftsdomstol, hvortil alle Tvistespørgsmaal Foreningerne og Medlemmerne imellem, hvis Afgørelse de ikke selv kan enes om, kunde henvises til Paakendelse, uden at der derved forvoldtes nogen af Parterne uforholdsmæssige Omkostninger.

Severin Jørgensen.

Prisfald — Varepriser — Arbejdsløn.

Det interesserede mig overordentlig at læse Hr. C. Kraghs Artikel om dette Emne her i Andelsbladet; men lige straks efter at have læst den fik jeg fat i vort lokale Blad og læste deri en Spidsartikel af Redaktionen, hvori der gøres gældende, at det er galt, naar Landbrugsministeren bryder Staven over Byerhvervenes Pengeafpresnings-Prisaftaler. »Vel — hedder det — kan det ikke nægtes, at der i de forskellige Fag er truffen faglige og kollegiale Prisaftaler; men det er ingenlunde afgjort, at man dermed med Rette kan bryde Staven over de paagældende Organisationer, der paa mange andre Maader er nyttige og nødvendige, ogsaa set fra et samfundsmæssigt Standpunkt.“ Videre hedder det, »at det jo ikke passer ind i Landbrugsministerens Katekismus, thi det kan ikke nægtes, at den i mange Fag gennemførte Organisation i nogen Grad beskærer den frie Konkurrences Raaderum, og det kan jo være ærgerligt nok at se den frie Konkurrences frie Spil lagt i Baand og Lænker, naar man som Ministeren sætter al sin Lid til Kræfternes frie Spil.«

Efter en længere Forklaring om det fagligt rigtige i, at Fagene hjælper de svage gennem en Prispolitik, der samtidig giver de stærkere forøgede Indtægter, fortsættes der: »Vi har intet Sted set dem sætte Frugt i ublufærdige Prisopskruninger. Den Slags Aager vilde man vel skamme sig ved at være mange om og ligefrem aftale.«

Nej, holdt! Det skammer man sig slet ikke ved. Men det er uhyre vanskeligt for os, der staar udenfor Fagene, at konstatere de Tilfælde, hvor der ligefrem tages ublufærdige Avancer. Et Par Tilfælde er jeg dog saa heldig at kunne konstatere. Det er ikke indenfor Byerhvervene, men paa Landet. Imidlertid tror jeg ikke, at Byernes Forretningsfolk er bedre.

1. Smedene har jo i mange Aar haft deres Organisation. Her hos os var der en Smed, som vægrede sig ved at gaa med, men saa en Dag kom en Kollega ind til ham og fortalte ham, at dersom han ikke gik med i Organisationen, skulde der nok blive sørget for, at han hverken kunde faa Jern eller Kul at købe. Saa gik han med. Og da han havde underskrevet Papirerne, sagde Kollegaen: »Ja, nu skal du ikke være ked af at være gaaet med, thi naar du nu har skoet et Par Heste, saa behøver du ikke at bestille mere den Dag for at kunne leve.« Den paagældende Smed fortalte, at et Sæt Hestesko koster 3 à $3^1/_2$ Kr., og en rask Smed lægger dem under i Løbet af en Time, og saa koster det 11 Kroner; altsaa $7^1/_2$ à 8 Kroners Fortjeneste i Timen. Er det ikke ublu Avance?

2. Jeg kom til at høre en Telefonsamtale mellem en Karetmager og en Landsbysmed. Karetmageren havde Akkord med Smeden om at beslaa en Vogn; men det trak i Langdrag, og Karetmageren ringede og kimede bestandig efter Smeden og fik tilsidst fat i ham. Hvad Karetmageren sagde, kunde jeg ikke høre, men derimod hvad Smeden sagde, og det var dette, at han meget godt kunde beslaa Vognen for den Pris, de havde aftalt — det drejede sig om en Forskel paa ca. 400 Kroner —, dersom Karetmageren kunde skaffe ham Tilladelse fra hans Organisation, men han havde ikke Lyst til at give 4 à 500 Kroner i Mulkt for at beslaa en Vogn. Er det ikke ublu Avance ved Hjælp af Organisationen?

3. Skomagerne her paa min Egn har stadig taget 11 Kroner for at forsaale og bagflikke et Par Støvler. Her er en Mand, som slider mange Støvler, og han fandt, at det blev ham lovlig dyrt; saa skaffede han sig lidt Værktøj og købte sig noget Læder, og nu forsaaler og ophæler han selv sine Støvler. Han giver 3 Kr. 50 Øre for et Par gode Saaler med Hælelæder. Denne Mand, der ikke er Fagmand, men vel lidt haandsnild, paastaar, at han kan forsaale og ophæle fire Par Støvler paa en Dag. Det vil altsaa sige, at han kan have en Fortjeneste af 26 à 28 Kroner paa en Dag. Er det ikke ublu Avance?

4. En Kone her fra denne Egn var paa Besøg hos en Slægtning, der boer 4 Mil herfra. Under dette Besøg var der en Handelsmand, som købte Æg. Da Konen herfra hørte Prisen, udbrød hun: »Ja, I faar rigtignok ikke ret meget for Ægene; jeg faar 50 Øre mere pr. Snes.« Da saa Forholdene blev undersøgt, viste det sig, at der her paa Egnen er en Kreds af Dansk Andels Ægeksport, hvorimod der ikke findes nogen saadan paa den anden Plads. Nu vil jeg spørge: Er det ikke urimeligt, at Opkøberne skal have en Ekstrafortjeneste af 50 Øre pr. Snes Æg paa de Egne, hvor D. A. Æ. ikke er repræsenteret?

Ja, dette er kun nogle faa Eksempler paa, at man slet ikke hverken undser eller skammer sig ved at tage en ublu Avance, hvor der er Lejlighed dertil.

Men Bladet har Ret i, at Arbejderne selv har lært de andre Kunsten at organisere sig, og Arbejderne har for saa vidt intet at klage over. Men foruden de organiserede Arbejdere er her jo en Masse Mennesker, der slet ikke kan komme med i Organisations-Kapløbet efter at skrue Priserne i Vejret og udbytte hverandre. Men det bør paatales, at det paagældende Blad, der ellers er et frisindet Blad, ikke kender disse Forhold. Dem burde det kende, inden det saa uforbeholdent tog Parti for Organisationerne imod Ministeren, fordi han har paatalt en saadan Pengeafpresning.

Jeg finder, at Andelsbladet er det rette Forum for denne Paatale, og jeg mener, at Andelsbevægelsen er den rette Vej til at modvirke saadan Pengeafpresning. Ordet er rigtigt valgt. Og Befolkningen bør ikke længere end højst nødvendigt finde sig i at blive udbyttet paa saadan Maade. Vi har jo Andelsbevægelsen i Gang paa mange Omraader; dér kan man jo slutte sig til, og paa de Omraader og de Pladser, hvor den ikke findes, dér bør den indføres.

Men jeg véd godt, at det ikke altid er lige let; bryder Andelssagen frem, saa skal man nok faa Konkurrencen at føle, og meget ofte gaar det saadan, at de, der staar udenfor, tager Fortjenesten en Tid; men er Andelsbevægelsen rejst paa et godt Grundlag, saa skal den nok staa fast og efterhaanden overvinde Konkurrencen, selv om denne er lidt smudsig, for det kan den godt være.

—n.

Danske Landboforeningers Frøforsynings

Generalforsamling.

(Fortsat).

Driftsberetning og Aarsregnskab.

Direktør H. I. Hansen:

Det, som præger Aaret 1920—21, er, at Omkostningerne er stærkt stigende, og dette i Forbindelse med lave Priser paa mange Frøsorter og ofte en lille Avl har naturligvis medført, at mange Avlere har faaet et daarligt Resultat af deres Frøavl.

Det er særlig Arbejdslønnen, som er steget stærkt, men der er iøvrigt Stigning paa alle Poster. Jeg har nøje gennemgaaet alle enkelte Poster for at faa saa godt et Overblik over dette Forhold som muligt, og Resultatet heraf er, at Stigningen falder næsten regelmæssigt overalt.

Udgifterne er stegne stærkere, end jeg for et Aar siden ventede, og har i nogen Maade i Forbindelse med ofte lille Avl tilintetgjort de noget lysere Betragtninger, jeg anlagde ved sidste Generalforsamling. Jeg skal senere vende tilbage til Afregningerne og Prisspørgsmaalet. Hvad selve Driften angaar, har vi i det sidste Aar ikke været udsat for saadanne Vanskeligheder som i foregaaende Aar. Vore Maskiner og Lagre har været i Orden, og Arbejdsforholdene har været upaaklagelige, saaledes at Arbejdet har kunnet gennemføres tilfredsstillende.

Naar det alligevel nu og da hænder, at vi ikke kan aftage Frø fra Avlerne saa hurtigt, som de netop ønsker det, og af de Sorter, som de nu tilfældigvis har færdig til Levering, saa maa de gøre sig klart, at det skyldes ikke Mangler eller Uorden hos os, men simpelt hen, at Avlen er saa stor og fylder saa meget, at alle ikke uden videre kan sende ind af alle mulige Sorter blandet sammen. Der maa en vis Fordeling til, Indsendelsen maa strække sig over et længere Tidsrum og foregaa i en vis Orden, som vi maa lægge Planen for, og som Avlerne maa følge. Naar vi f. Eks. arbejder med Hundegræsrensning, saa kan vi selvfølgelig ikke pludselig give os til at rense et Parti Rajgræs, idet Maskinerne skal rengøres, der skal skiftes Sold osv., og det er Foranstaltninger, som kræver en Dags Arbejde. Indsendelse af Partier, som ikke kan renses med det samme, betyder blot Ophobning, saa vi ikke kan arbejde med det, der skal arbejdes med.

Undertiden synes Avlerne maaske, vi giver modstridende Meddelelser. Vi skriver en Dag i Bladet, at de og de Sorter tager vi imod, og faa Dage senere tilskriver vi de enkelte, at nu kan vi maaske slet ikke tage imod. Saadanne Tilfælde kan indtræffe og skyldes udelukkende, at en Del uefterrettelige Avlere i de mellemliggende Dage ganske kritikløst har indsendt uden Tilladelse og Indkaldelse af flere forskellige Sorter og derved fuldstændig ødelagt den af os lagte Plan. Det gør den enkelte uden at tænke nærmere over, at han derved forsinker hele Arbejdet baade for sig selv og andre og paadrager Frøforsyningen en Del Udgifter i Form af Vognmulkter, Overarbejdspenge m. m.

Vi maa i Fremtiden tage skrappere paa disse Tilfælde og lade de uefterrettelige selv betale de Udgifter, de foranlediger.

Sildig Rødkløver er en Frøsort, som fylder meget, og med den store Avl, vi har, kan vi hurtig faa megen Plads optaget af denne Vare; vi maa derfor for denne Sort absolut forlange, at Avlerne retter sig efter Indkaldelserne.

Iøvrigt er det et Spørgsmaal, om vi ikke skal over til at have flere Hamsestationer, ligesom en Del af de større Avlere maaske selv kunde have smaa Hamsemaskiner; saadanne smaa Maskiner koster for Tiden 1000 Kr.. De Avlere, som er interesseret i denne

Foranstaltning, kan faa nærmere Oplysninger hos os.

Arbejderforholdene har ikke voldt særlige Vanskeligheder; vi giver paa de forskellige Pladser samme Løn, som der er gældende paa Stedet. Dette Princip har vi gennemført saa vidt muligt under Opgangen, og det vil være rigtigt at gennemføre det ogsaa under Nedgangen.

Jeg nævnte i Fjor, at Statsfrøkontrollens Analyser fremkom altfor langsomt, men at der var Bedring at spore; desværre maa jeg sige, at Bedringen sidste Aar ikke var væsentlig. Vi haaber, at det aftagende Frøareal i Landet maa bevirke, at vore Analyser hurtigere kan blive gjort færdige. Vi har udvidet vor egen Frøkontrol saa meget som muligt, men der er jo en Grænse for Udvidelserne i Personel, idet Arbejdet kun varer en Del af Aaret, og Resten af Tiden har vi ikke Beskæftigelse for de mange Damer.

Vi renser nu Frø i Roskilde, Odense, Skanderborg og Eskildstrup paa Falster og hamser Kløverfrø i Rønne. De mange Rensesteder er til Fordel for Avlerne, men letter ikke Arbejdet her, da det bliver betydelig vanskeligere at dirigere, og Rensningen bliver lidt dyrere.

Jeg vil, inden jeg gaar over til Regnskabet, takke alle mine Medarbejdere i Forretningen for godt Samarbejde og for deres gode Arbejdsvilje.

Efter disse indledende Bemærkninger skal jeg gaa over til at omtale Regnskabet i store Træk og tillader mig iøvrigt at henvise d'Hrr. til det omdelte trykte Regnskab.

Vi ser først paa Gevinst- og Tabskontoens Kreditside.

Varekontoen udviser, at der til F. D. B er solgt Frø for 3,2 Mill. Kr. mod 2,6 Mill. Kr. i Fjor. Der er saaledes en Opgang paa 0,6 Mill. Kr., hvilket skyldes dels større Frømængde, dels højere Priser.

En gros Salget andrager 2,6 Mill Kr. mod 2,3 Mill. Kr. i Fjor, altsaa 0,3 Mill. Kr. mere i Aar.

Stamfrøet har indbragt 374,000 Kr. mod 279,000 Kr. i Fjor. Fremgangen skyldes noget højere Pris og større Forbrug.

Afrensningerne har kun indbragt det beskedne Beløb af 6000 Kr. De høje Priser for denne Vare er forbi; undertiden er det sælgeligt, til andre Tider ganske usælgeligt. Vi har solgt i Jylland til god Pris i Aar, men i Roskilde er det vanskeligt at afhænde.

Beholdningerne andrager ca. 1 Mill. Kr. mod ca. 1,4 Mill. Kr. i Fjor. En nærmere Omtale af disse vil senere blive givet.

Der er modtaget og afregnet Frø fra Avlerne for 4,850,486 Kr. mod 4,943,980 Kr. i Fjor. Nedgangen skyldes næsten udelukkende mindre Udbytte pr. Arealenhed. Priserne har for de fleste Frøsorter været højere end i Fjor, og Arealerne har været større.

Vare-Kontoen viser derefter et Overskud paa 926,094 Kr. 82 Øre.

Desværre har vi, som allerede nævnt i Formandens Beretning, i Aar en Konto, som giver et meget betydeligt Underskud, nemlig Saasædskontoen. Underskudet paa denne Konto andrager, naar alle Udgifter er beregnede, 45,689 Kr.

Underskudet fremkommer i nogen Maade, fordi Udlæget maaske har været lovlig stort, men først og fremmest, fordi Kornpriserne faldt saa stærkt i December—Januar. Det er ikke let at sælge Saasæd til over 50 Kr. pr. Td., naar Foderkorn koster 20—25; der skal i hvert Fald mere smarte Midler bringes i Anvendelse, end vi bruger ved vort Salg.

Resultatet blev selvfølgelig, at store Kvanta henlaa usolgt og maatte afsættes paa anden Maade til mindst 10 Kr. lavere Pris pr. Td. Havde vi været udsolgt, havde denne Konto udvist et mindre Overskud.

Selve Kontoen er opstillet, saa man kan se saavel Indkøb som Salg samt Omkostningerne. I Fjor var disse inkluderede i Indkøbet, men jeg finder det rigtigt, at Avlerne kan se Omkostningerne.

Vi har behandlet 17,000 hkg Raavarer, hvilket har foranlediget en Udgift paa 52,000 Kr. eller 3 Kr. pr. hkg; dette er ikke nogen urimelig eller høj Udgift.

Alle Udgifter er beregnet saa nøje

som muligt, saaledes at det virkelige Tab kommer frem.

Som Forholdene har været, var dette Tab uundgaaeligt; det er det almindelige Prisfald, som er Aarsagen.

Frøavlerne kan spørge: Hvem skal bære Tabet? Som Forholdene ligger, kan vi kun svare, af i Øjeblikket maa Forretningen, d. v. s. Avlerne, bære Underskudet. Hvor skulde man ellers faa Dækning fra? Men det er selvfølgelig Hensigten med Tiden at faa dette Underskud dækket ind igen; vi erindrer her om, at der dog var 9000 Kr. i Overskud i Fjor.

Samvirksomhedernes Planteavlsudvalg, med hvem vi har Overenskomsterne, er indforstaaede med, at vi i saa høj Grad, som det er muligt, i de kommende Aar maa søge Dækning for Tabet. Det vil ogsaa i denne Forbindelse være rigtigt at erindre sig, at vi — for at være gode Frøleverandører til det hjemlige Marked — en Gang imellem har maattet bringe et Offer for det Marked, som iøvrigt ellers er en saa udmærket og solid Aftager. D. L. F. har ikke kunnet skubbe denne Opgave helt væk; det havde blot resulteret i, at 10 andre villigt, ja begærligt havde grebet den, og det kunde have været til Skade for vort Samarbejde med Landboforeningerne og vort Salg af Frø.

Naar Opgaven i nogen Maade føres derhen, at vi i det væsentligste kun fremstiller Stamsæd og lader Landboforeningerne selv om Fremavlen, saa kan Arealerne indskrænkes betydeligt, Afsætningen sikres, og Risikoen for Frøforsyningen derved blive minimal.

Skal vi ind paa at drive stort Detailsalg som andre Firmaer, maa der sikkert Agenter til, og det ønsker vi ikke at komme ind paa.

Underskudet paa Saasæd er fradraget Overskudet paa Varekontoen, saaledes at det virkelige Overskud bliver 880,405 Kr.

Ved Salg af Tobaksekstrakt er indvunden et mindre Beløb.

Konto for Leje af Pakhuse m. m. udviser i Aar et betydeligt større Overskud end i Fjor, nemlig 20,534 Kr. mod 11,277 Kr.

Frøsalgets Overskud er i Aar lille, nemlig 732 Kr. mod 2,482 Kr. i Fjor. Som De vil se af Frøsalgets Regnskab, er der i Aar hensat 3000 Kr. til Imødegaaelse af Tab; denne Konto er nu paa 33,000 Kr.

Vi skal derefter se paa Debetsiden. Posterne her viser som allerede nævnt en stærk Stigning:

Beregner man Udgiften pr. kg Raavare, kommer vi noget højere op i Aar, dels fordi der er Stigning i Udgifter, og dels fordi Raavaremængden er mindre paa Grund af daarligt Høstudbytte pr. ha.

Omkostningskontoen er steget fra 62,000 Kr. til 82,000 Kr.

Kontorgager er stegne fra 62,000 Kr. til 84,000 Kr., hvilket dels skyldes en Forøgelse i Personel og dels betydelige nødvendige Lønforhøjelser over hele Linien.

Marksyn, Rejser, Styrelse og Repræsentation er stegne fra 50,000 Kr. til 55,000 Kr., hvilket skyldes større Areal, dyrere Rejser og højere Priser paa Hotelophold osv.

Fragt og Kørsel er falden fra 86,000 Kr. til 56,000 Kr. Nedgangen skyldes, at det meste Græsfrø til Eksport i Aar er solgt frit Roskilde eller København, medens der i Fjor var solgt frit England.

Analyser er stegne fra 10,000 Kr. til 15,000 Kr., hvilket særlig skyldes de stærkt forhøjede Takster ved Statsfrøkontrollen, men ogsaa forøgede Udgifter ved vor egen Frøkontrol. De kostbare Analyser, som Avlerne betaler, falder særlig haardt paa de smaa Partier af daarlige Varer.

Driftsudgifter og Arbejdsløn er stegne fra 316,000 Kr. 387,000 Kr., hvilket særlig skyldes den stigende Arbejdsløn; paa denne ligger alene en Stigning af 45,000 Kr. Resten fordeler sig paa de øvrige Poster. Renseudgifterne er som sædvanlig beregnet saaledes, at Avlerne dækker ca. $^{2}/_{3}$ af de samlede Driftsudgifter og Arbejdsløn. Tørring har i Aar været særlig dyr, da Koksene var saa overvældende dyre. Rensning af særlig vanskelige Ting, saasom Gulerodsfrø og Blandingsavl, maa ogsaa betales dyrt, da det kræver meget Arbejde.

Arbejdslønnen er nu falden ca. 16

Kr. pr. Uge, hvilket betyder meget i vor Forretning.

Renter andrager i Aar 85,000 Kr. mod 56,000 Kr. sidste Aar. Det store Rentebeløb skyldes, at vi i ret høj Grad har maattet gøre Anvendelse af vor Kassekredit, hvor Renten er høj.

Provision er steget fra 90,000 Kr. til 106,000 Kr. Aarsagen er selvfølgelig et forøget en gros Salg samt det Forhold, at der i Fjor stod et stort uafregnet Beløb for Frø, hvis Provision først falder i Aar, hvorimod der i Aar kun henstaar et mindre Beløb.

Sø- og Krigsforsikring er nu minimal.

Tilskud til Forsøgs- og Forædlingsvirksomheden er steget fra 15,000 Kr. til 27,000 Kr.

Tilskud til Stamfrøavlens Ledelse er noget mindre, da dette Arbejde nu i højere Grad varetages fra Frøforsyningen.

Tilskudet til Kontroludvalget er i Aar 3,300 Kr. mod 3,800 Kr. i Fjor.

En ny Udgiftspost er Tilskud til Pension 8,019 Kr.

De ordinære Afskrivninger og Henlæggelser er i Aar ikke betegnet som Overskud, da det er Beløb, som ifølge vore Love og Vedtægter skal afskrives og henlægges. Disse Beløb udgør 215,391 Kr. i Aar mod 207,478 Kr. i Fjor og er i Aar overført til de forskellige Konti pr. 30. Juni i Stedet for som tidligere pr. 1. Juli.

Vi faar af den Grund i dette Regnskabsaar opført dobbelte Afskrivninger og Henlæggelser.

Stigningen i dette Beløb skyldes væsentlig Nybygning samt Anskaffelse af Maskiner og Sække. Jeg skal angive Summerne for i Fjor og i Aar.

	1919—20	1920—21
Afskrivning paa Bygninger	23,985,72 Kr.	25,366,22 Kr.
Afskrivning paa Maskiner....	36,603,19 -	46 637,07 -
Afskrivning paa Sække	23,441,15 -	26,976,80 -
Henlagt til Reservefond	110,560,86 -	97,009,73 -
Henlagt til Assurancefond	9,887,96 -	9,700,97 -
Henlagt til Pensionsfond		9 700,97 -
Ialt....	207,478,88 Kr	215,391,76 Kr.

Til næste Regnskabsaar overføres 8,323 Kr. 40 Øre.

Regnskabet balancerer derefter med 904,039 Kr. 54 Øre.

Vi gaar derefter til Balancekontoen og ser først paa Aktivsiden.

Kassebeholdning og Andele er der intet at bemærke til.

Vore Ejendomme staar opført til 1,268,310 Kr. mod 1,199,286 Kr. i Fjor. Stigningen fordeler sig med 23,000 Kr. paa Kontoret i Roskilde, 3000 Kr. paa Skanderborg, 9000 Kr. paa Sønderborg og 33,000 Kr. paa Gaardene. Forøgelserne skyldes Nybygninger og andre Udgifter, som falder paa Grund og Ejendom.

Maskiner og Inventar andrager i Aar 419,733 Kr. mod 366,032 Kr. i Fjor. Det første Beløb vilde med vor sædvanlige Regnskabsopstilling have været 46,637 Kr. større, idet dette Beløb er afskrevet før 1. Juli, medens det ellers plejer at blive afskrevet efter 1. Juli.

Bevægelserne har været følgende:

Maskiner og Inventar $^{30}/_{6}$ 1920	366,031 Kr.	93 Øre
Afskrivning $^{1}/_{7}$ 1920........	36.603 -	19 -
Rest....	329,428 Kr.	74 Øre
Tilgang i Aarets Løb	136,941 -	90 -
	466,370 Kr.	64 Øre
Afskrivning $^{30}/_{6}$ 1921	46 637 -	07 -
Værdi pr. $^{1}/_{7}$ 1921..........	419,733 Kr.	57 Øre

Varebeholdningerne er gaaet ned fra 1,581,574 Kr. til 1,228,255 Kr. Det er særlig Frøbeholdningerne, som her har vor Interesse. Vi er glade for, at Beholdningerne er nedbragt saa meget, da vi derved faar Kapital, Sække, Lagre m. m. frigjort, og Risikoen bliver mindre. Realisationen af Beholdninger har i de to sidste Aar taget under ét givet store Tab paa visse Varer og Gevinst paa andre; havde det sidste ikke været Tilfældet, vilde det i høj Grad være gaaet ud over Avlerne i disse Aar. En Del af de Varer, der ligger nu, er nedskrevet stærkt; til Gengæld er andre sat op i Værdi. Da en stor Del af Beholdningen er Runkelroefrø, vil vi i Løbet af Aaret kunne bringe Beholdningen ned til maaske det halve; saa er den nede paa en Størrelse, som er rimelig og naturlig for vor Forretning.

Priserne paa Beholdningerne er ansat i rimeligt Forhold til Kvalitet og Dagspriser. Disse Priser saavel som Beholdningernes Størrelse er forelagt Bestyrelsen og godkendt af denne.

Overtagne Aktier i Pajbjerg er opført til Købsværdien, 605,625 Kr.

Udestaaende Fordringer andrager 735,297 Kr. 99 Øre mod 694,337 Kr. 51 Øre i Fjor eller ca. 40 000 Kr. mere. Beløbet til Landboforeningernes Frøsalg er paa 114,000 Kr. nær indgaaet.

Avlerne skylder os noget mere for Stamfrø i Aar end i Fjor. Disse Beløb er dog for en stor Del indgaaet.

Vi ser dernæst paa Passivsiden.

Paa Laan i Ejendomme er afdraget 4000 Kr.

Avlernes Driftsfond er øget med 272,089 Kr.; til udtraadte Avlere er udbetalt 27,627 Kr., hvorefter Fondet er paa 1,406,599 Kr. mod 1,162,137 Kr. i Fjor.

Reservefondet er steget fra 422,016 Kr. til 625,666 Kr. Hvis Opstillingen havde været som tidligere, vilde Reservefondet have været ca. 100,000 Kr. mindre, idet der er to Tilskrivninger i Aar.

Assurancefond har ligeledes to Tilskrivninger paa godt 19,000 Kr tilsammen. Der er udbetalt 1397 Kr. i Erstatning. Fondet er nu paa 68,191 Kr.

Til Pensionsfond er indbetalt ca. 8000 Kr. fra Funktionærerne og et lignende Beløb fra D. L. F. Endvidere er henlagt 9700 Kr. Der er udbetalt 1600 Kr. i Pension til Bogholder Jensens Enke. Fondet er derefter paa 23,281 Kr.

Konto for Afskrivning paa Bygninger er forøget med to Tilskrivninger og er nu paa 270,766 Kr. mod 221,414 Kr. i Fjor.

Konto for Afskrivning paa Maskiner er uforandret.

Vi har udbetalt 220,000 Kr. i Pajbjerg. Restbeløbet af Købesummen, 385,000 Kr., skylder vi Pajbjergs Aktionærer.

Andelsbanken skylder vi 1,021,047 Kr. i Aar mod 1,210,912 Kr. i Fjor.

Fællesforeningen har 118,401 Kr. + 80,564 Kr. for Sække tilgode.

Balancekontoen balancerer med 4,302,973 Kr. 96 Øre.

Jeg skal herefter ikke gaa nærmere i Detailler, men bede Dem spørge.

Revisionen er udført af Hr. Therkildsen samt Revisions- og Forvaltningsinstitutlet, og Revisionen har fundet Regnskabet og Beholdningerne i Orden.

Ser vi paa vor økonomiske Stilling som Helhed, saa kan den i store Træk opgøres saaledes:

Vi skylder kontant til Andelsbanken, Pajbjergs Aktionærer, Fællesforeningen, Pensionsfond og forskellige 1,872,614 Kr.

Herfra kan drages vore kontante Beholdninger samt kontante Tilgodehavender, tilsammen 781,078 Kr.

Resten, 1,091,566 Kr., kan sikkert opvejes af vore Beholdninger, som er ansat til 1,228,000 Kr.

Vor næste virkelige kontante Gæld er Avlernes Driftsfond, som er paa 1,406,599 Kr. Som Sikkerhed for dette har de Lagerbygningerne i Roskilde, Skanderborg, Odense og Sønderborg, Beboelse i Skanderborg, »Frem« i Roskilde, Forsøgsgaarden ved Roskilde med Besætning og Maskiner, Halvdelen af Øtoftegaard, alle vore Maskinanlæg samt en Aktiekapital i Pajbjerg paa 625,000 Kr.

I Sammenligning med adskillige andre Andelsselskaber maa vor Stilling betegnes som god, og jeg anser det for en stor Fordel, at det netop er Avlerne selv, som er vore Kreditorer for en stor Del af Kapitalen, og hvad der er endnu mere glædeligt er, at der er fuld Værdi ogsaa for denne Del af Kapitalen.

Vi er nu over de store Byggeforetagender og Anskaffelser af Maskiner. Fortsatte Henlæggelser og Afskrivninger vil derfor yderligere kunne grundfæste vor økonomiske Stilling, ligesom vore Pengeforhold ved Nedbringning af Lagre og eventuelt ved Optagelse af et fast Laan vil kunne blive udmærkede.

Før jeg afslutter min Beretning, vil jeg med et Par Ord omtale vore Afregninger.

Det, der til syvende og sidst er Hovedsagen, er, om der er Tilfredshed med Afregningerne i al Almindelighed, om de ligger godt i Forhold til andre større Firmaers Afregninger, naar man tager Hensyn til alle Forhold.

Nogen Misfornøjelse vil der altid være og ikke mindst, naar Priserne blive lave, og Omkostningerne stiger. Vi har selvfølgelig haft en Del Klager, men dog ikke overvældende. En Del Klager har været ganske ubegrundede; Varens Kvalitet har i nogle Tilfælde været saa ringe, at Vedkommende slet ikke burde have Betaling for den, i andre Tilfælde skyldtes det Avlerens fuldstændige Uvidenhed om vort Afregningssystem.

Naturligvis har der været Klager, som ikke helt kan afvises, og hvor Avleren muligvis har kunnet opnaa bedre Pris til anden Side.

Saadanne Tilfælde vil selvfølgelig komme, men mon der ikke er lige saa mange Tilfælde, hvor man ikke kunde opnaa vor Pris hos andre.

Vi kan selvfølgelig ikke altid give Toppen, men vi kan give en forsvarlig Gennemsnitspris.

Prøv og tag os væk, hvad fik danske Frøavlere saa for deres Frø?

Naar der fra enkelte Medlemmers Side antydes, at vi som andre Firmaer vil plukke Avlerne mest muligt, da tager jeg bestemt Afstand herfra; den Tale har intetsteds hjemme. Som Andelsselskab tager vi ikke mere, end hvad Driften kræver; der er ikke noget, som skal stikkes til Side i nogen Retning, og Regnskabet her i Dag viser, hvordan alt staar til.

En Misforstaaelse, som adskillige gør sig skyldig i, er, at de uden videre sammenligner Fællesforeningens Detailpris og vore Afregningspriser. De finder da, at Forskellen er for stor, og mener, at der maa falde en gloende Avance et eller andet Sted.

Sagen er imidlertid ikke saa simpel, som den ser ud til Tre Ting bestemmer vor Afregnings Størrelse, nemlig:

1. opnaaet Pris ved Salg til F. D. B.
2. — — — Salg en gros.
3. Priser paa Lagerbeholdning.

Maa vi tage meget paa Lager til en lav Pris, saa trykker det Afregningsprisen.

Da vi i næsten alle Sorter hvert Aar maa regne med alle tre Faktorer, kan man selvfølgelig ikke direkte sammenligne Fællesforeningens Pris med vor.

Vi tager kun, hvad der er nødvendigt, og det samme gælder i Fællesforeningen.

Som Eksempel nævner jeg Sildig Rødkløver. Fællesforeningen tog for Sildig Rødkløver Kr. 9,40 pr. kg i Udsalgspris. Vi fik Kr. 7,50 pr. kg. Vor Afregningspris skulde efter dette være Kr. 6,25—6,50, men blev kun 5 25 pr. kg. Aarsagen dertil var udelukkende, at vi maatte lægge en Del paa Lager; dette trykkede Prisen Kr. 1,25 pr. kg, da vi ved Fastsættelsen af Afregningen i Maj ikke turde ansætte Lager prisen ret højt. Denne Avl er dog meget lønnende alligevel Vore Avlere fik 1620 Kr. gennemsnitlig pr. ha.

Avlen af Grøntfoderplanter kan der med Rette klages paa. Dette gælder særlig Ærteavlen; det er uforholdsmæssig store Udgifter, der løber paa.

Naar Afregningen blev saa daarlig, skyldtes det ikke, at vi fik en daarlig Pris hos Fællesforeningen, men at vi fik et betydeligt Overskud af alle de daarligste Partier. Da Afregningsprisen blev ansat paa en Tid, hvor en saadan Vare næsten var usælgelig, maatte vi for Beholdningen kalkulere med en meget lav Pris. Dette resulterede i, at vi maatte sætte en ret lav Afregningspris. Vi indrømmer, at denne Pris var for lav.

At Avlen af Grøntfoderplanter er umulig paa den Bov og tabgivende, er vi klar over. Jeg har da ogsaa advaret Avlerne imod at tegne Avl, da en saa billig Vare og en Vare, som Landmændene selv let kan rense, slet ikke kan taale alle de mange Udgifter, der nødvendigvis skal lægges paa. Vi forbereder en ny Ordning med Fællesforeningen, hvorefter Vejen bliver kortere og billigere, saa der kan blive Mening i en begrænset Avl.

Jeg skal ikke uddybe dette Emne yderligere, det tillader Tiden ikke, men blot udtale, at helt galt er det ikke, naar vi af 1800 Avlere kun hører al-

vorligt fra 10—20. Og endvidere, hvad der betyder mere, vi har fortsat Tilgang af Avlere med Udtalelser om, at de har størst Tillid til os.

Med disse Bemærkninger skal jeg afslutte og indstille Regnskabet til Generalforsamlingens Godkendelse.

Beretning om Pajbjerg.

Forpagter Frede Jensen, Klintholm, aflagde Beretning om A/S Pajbjerg og kom herunder navnlig ind paa at omtale Dyrkningen af Sukkerroefrø. Pajbjerg havde en 5-aarig Kontrakt med en amerikansk Aftager angaaende Avlen af Sukkerroefrø fra 100 ha. Endvidere havde man Kontrakt med Sukkerfabriken »Vestsjælland«; foreløbig drejede det sig kun om Avlen fra 10 ha, men der var Udsigt til, at Pajbjerg i Løbet af faa Aar kunde komme til at levere hele »Vestsjælland«s Forbrug. Endelig havde man med en Aftager i Finland en 5-aarig Kontrakt angaaende Avlen af Sukkerroefrø fra 30 ha. Endogsaa fra Japan havde man haft Forespørgsler, men det havde dog ikke ført til noget. Der var udlagt godt 200 ha med Sukkerroefrø, men som det fremgik af de her meddelte Oplysninger, var saa godt som hele Avlen paa Forhaand afsat gennem de indgaaede Kontrakter. Efter Initiativ af De danske Sukkerfabriker blev der ved Maribo foretaget Forsøg med Forædling af de danske Sukkerroestammer. Hvis dette førte til, at De danske Sukkerfabriker gik over til at tage deres Forbrug af Sukkerroefrø her i Landet i Stedet for som hidtil fra Tyskland, vilde det være en Fordel, at man i Forvejen var inde paa Avl af Sukkerroefrø.

Efter derpaa at have omtalt Købet af en Gaard ved Taastrup til Forædlingsarbejdet bemærkede Taleren videre: Ved sidste Generalforsamling blev der sagt, at vi indenfor D. L. F. ikke maatte glemme Andelsvejen, heller ikke med Hensyn til Pajbjerg. Det har heller aldrig været Meningen. Fra April overgaar hele Administrationen af Pajbjerg til D. L. F.s Kontor i Roskilde, og den næste Avl, der tegnes, bliver tegnet til D. L. F. Om et Par Aar vil vi have afregnet al den Avl, der er tegnet til Pajbjerg, og saa vil Aktieselskabet kunne likvideres.

Med Hensyn til Pajbjergs Regnskab meddelte Taleren slutelig, at sidste Aar desværre ikke havde været saa godt, som man havde ventet. Der var tjent 46,000 Kr., som var anvendt til Afskrivninger; noget Overskud herudover var der ikke blevet.

Forhandlingen efter Beretningernes Aflæggelse.

Chr. Rasmussen, Højgaard (Stevns); Ved Overtagelsen af Pajbjerg er vi kommen ind i noget, som egentlig ikke hører Frøforsyningen til, nemlig Spekulation i Aktier og Overtagelse af andre Selskaber. Oprindelig fik Frøforsyningen jo kun $^{2}/_{3}$ af Aktiekapitalen i Pajbjerg; først senere skulde den overtage Resten. Er dette sket, eller er der endnu en Rest tilbage? Jeg beklager, at der ikke er udsendt Regnskab for Pajbjerg sammen med Regnskabet for Frøforsyningen. Paa Stevns er vi meget betænkelige ved denne Sag. Der gaar saa mange Rygter, og hvad skal man tro? Bl. a. gaar der det Rygte, at D. L. F. nu ogsaa skal til at overtage Erhardt Frederiksens Selskab. Saa store Transaktioner bør ikke kunne gennemføres, uden at Generalforsamlingen har givet Tilladelse dertil. (Hør!)

Formanden udtalte i sin Beretning, at Frøforsyningen nu med Hensyn til Bygninger og Maskiner stod godt rustet til at modtage Avlen. Ja, det er jo udmærket godt, blot det ikke havde kostet saa meget. Bygningerne er opført og Maskinerne anskaffet i den dyreste Tid. I vor private Bedrift gaar vi jo den Vej, at vi i en dyr Periode holder igen med Hensyn til Nyanskaffelser, selv om vi maa finde os i, at et og andet ikke er saa fuldkomment, som vi kunde ønske.

Jeg er yderst betænkelig ved at se et Tab paa Saasædssalget paa op imod 46,000 Kr. Det havde vist været bedre, om vi slet ikke var begyndt derpaa. Direktøren sagde ganske vist, at hvis vi ikke havde taget den Sag op, saa var der 10 andre, som havde gjort det. Men hvis de kunde have udført det tilfredsstillende og saa havde taget

det Tab, som vi nu maa tage, saa havde det dog ikke været nogen Ulykke for os. Det skulde ikke gerne gaa med D. L. F. som med et Foretagende, vi tidligere havde, nemlig Sogneraadsforeningernes Frøsalg; det gik godt, saalænge Tiderne var gode, men da de daarlige Tider kom, gik det galt. Jeg haaber, D. L F. er saa stor og stærk, at den kan taale nogle Lussinger. Forhaabentlig vil Omkostningerne efterhaanden kunne bringes noget ned. Man bør ikke udsætte D. L. F. for større Udgifter end allerhøjst nødvendigt, saa længe det kniber med at faa Frøavlen til at svare sig. Det er noget, som Bestyrelsen bør have sin Opmærksomhed stærkt henvendt paa.

Paa en Generalforsamling for nogle Aar siden kritiserede Forstander Jensen, Slangerup, den store Forskel, der var paa, hvad Avlerne fik, og hvad Frøet blev solgt til. Jensen blev saa valgt ind i Bestyrelsen, navnlig for at han skulde søge at faa rettet lidt paa det Forhold, men Forskellen er ikke bleven mindre. Det havde været ønskeligt, at han havde haft noget mere Held med sig i sine Bestræbelser, end det ser ud til, at han har.

D. Brochsgaard, Roskilde: Der er noget indenfor vore Andelsforeninger, der ikke er, som det burde være. Paa Generalforsamlingerne godkender man Regnskabet, og naar man saa kommer til Valgene, raaber man »Genvalg«. De, der saaledes Gang paa Gang genvælges, tror, at alt er saare godt, og saa anstrenger de sig ikke, som de burde. Jeg kan ikke forstaa, at en Bestyrelse, der er saa alsidig sammensat som D. L. F.s, kan gaa med til en Transaktion som Overtagelsen af Pajbjerg. Aktierne blev betalt efter en Kurs af 125, men mellem Brødre — jydske Brødre — regnes de ikke for at være mere værd end 25. Jeg véd ikke, om nogle af d'Hrr. Bestyrelsesmedlemmer er økonomisk interesserede i Pajbjerg, men jeg véd, at nogle af dem er Storavlere til Pajbjerg; det har jeg ogsaa selv været, og det kneb med at faa Betalingen for Frøet, hvilket ikke tyder paa, at Pajbjergs Stilling var saa god, at der var Anledning til at betale Aktierne med en Overkurs Hvad var Grunden til, at man i det hele taget købte Pajbjerg? Og hvad fik vi for Pengene? Pajbjergs Areal er gaaet ned fra 1200 til 560 ha. Det tyder ikke paa, at Pajbjerg var i en saadan særlig Opblomstring, saa der kunde være Anledning til at give en Overkurs for Aktierne. Naar Pajbjerg ikke vil frem med Regnskabet her i Dag, saa ligger det vist i, at Papirerne ikke er saa gode, som de burde være. Vi maa forlange af Bestyrelsen, at den ikke træffer Dispositioner til en halv eller en hel Million Kroner uden at spørge Generalforsamlingen. Havde man spurgt Generalforsamlingen, saa tror jeg, at A/S Pajbjerg ikke havde været D. L. F.s i Dag. Saa megen sund Fornuft tror jeg, der er blandt Frøavlerne. Selvfølgelig skal Bestyrelsen ikke rende til Generalforsamlingen, hver Gang den skal have en Rensemaskine, men i de store Sager skal den spørge Generalforsamlingen.

Frede Jensen: Af Pajbjergs Aktiekapital er der nu kun en 14,000 Kr. tilbage, som ikke er overtaget af D. L. F. — Chr. Rasmussen talte om Rygter. Ja, der har ogsaa gaaet det Rygte, at jeg var Storaktionær i Pajbjerg og derfor havde foranlediget, at D. L. F. overtog Selskabet. Det skal jeg imidlertid ikke komme ind paa, da Chr. Rasmussen kender mig saa godt, at han véd, jeg ikke har søgt personlig Fordel. Bestyrelsen for D. L. F. havde Bemyndigelse til at opføre et Pakhus i Masnedsund, hvilket vilde have kostet en 400,000 Kr. Det slap vi for ved at overtage Pajbjerg, og Overtagelsen af dette Selskab kostede ikke mere, end alene Opførelsen af et Pakhus i Masnedsund — hvad vi som sagt havde Bemyndigelse til — vilde have kostet. At gaa til Generalforsamlingen med en Overenskomst af den Art, som det her drejede sig om, lod sig af rent praktiske Grunde ikke gøre.

Jeg maa tilbagevise Udtalelsen om, at vi ikke her vil frem med noget Regnskab for Pajbjerg. Jeg er villig til at oplæse baade forrige og sidste Aars Regnskab, hvis man vil ofre Tiden derpaa, men da det jo nærmest er den sidst opgjorte Status, som har Interesse, skal jeg oplæse denne. —

Efter derpaa at have oplæst nævnte Status fortsatte Taleren saaledes: Der blev spurgt om Grunden til, at vi overtog Pajbjerg. Formanden nævnte en Del af Grundene i Fjor. En af dem var Forholdet med Hensyn til en gros Salget. Ved hver eneste Generalforsamling er der bleven kritiseret over vor Forbindelse med Grosserer Hertz. Jeg har aldrig ment, at der var noget galt i dette Forhold. Men hvis Medlemmerne stadig er inde paa, at vi ikke skal fortsætte med Hertz, naar Kontrakten med ham er udløben, saa er der Mulighed for ved Overtagelsen af Pajbjerg, hvormed jo følger Salgskontoret i København, at faa prøvet en Mand — eller maaske flere — med det fremtidige en gros Salg for Øje. Vi har Lejlighed til at prøve den Mand, der nu leder Pajbjergs Salgskontor, og vi har Lejlighed til og Tid til at prøve en til, hvis vi mener, at den nuværende Leder ikke er god nok. Det har for mig været en væsentlig Grund til, at jeg gik med til Overtagelsen af Pajbjerg.

(Sluttes).

Foreningen „Danske Andelskasser“.

I Andelsbladet for 23. ds. har Hr. Bøgesvang, Agerbæk, givet ovennævnte Forening et velment, men mindre vellykket Spark. Da Hr. Bøgesvang vender saa ganske op og ned paa de virkelige Forhold, kan jeg som nævnte Forenings Formand ikke undlade at imødegaa Forfatteren.

Hr. B. skriver, at ved de Møder, Sammenslutningen har holdt, har Diskussionen kun drejet sig om at kritisere Andelsbanken. Jeg synes, der skal ret stor Dristighed til at fremsætte en saadan Paastand, da det netop af de førte Forhandlinger fremgik, at man ønskede at opnaa det bedste Forhold mellem Andelsbanken og Andelskasserne.

Om Andelskasserne faar Held med sig i saa Henseende, vil Tiden vise, men jeg maa bestemt protestere mod de i Artiklen fremførte Udtalelser, da disse tillægger Foreningen af Andelskasser det stik modsatte af, hvad Hensigten er, idet man ved Sammenslutningen netop søger at gavne saavel Andelsbanken som Andelskasserne.

Hr. B. skriver, at han i visse Tilfælde ikke er enig med Andelsbanken i dens Optræden overfor Andelskasserne.

Dér kommer vi til Kærnen i det hele; det var netop det, som Andelskasserne i Almindelighed heller ikke var, hvorfor man mødtes og drøftede de Spørgsmaal, hvorom der ikke var Enighed, for at opnaa en saadan ved Forhandling med Andelsbanken, og for dette burde man ikke høre ilde, mindst af de Folk, man regner for sine egne.

Paa Møderne har ikke alene været drøftet Forholdet mellem Andelsbanken og Andelskasserne, men ogsaa mange andre Spørgsmaal af Interesse for Andelskasserne. Man har saaledes ikke alene paa Møderne, men senere indenfor Bestyrelsen haft sin Opmærksomhed henvendt paa et bestemt Forhold, nemlig Tilsyn med Andelskassernes Virksomhed, hvilket som bekendt tidligere blev udført af Andelsbanken, men som denne jo forlængst har meddelt ikke at kunne overkomme mere, ligesom Andelsbanken jo heller ikke yder de nyoprettede Andelskasser den Støtte ved Starten, som de ældre Andelskasser fik. Man fandt derfor, det var rimeligt at danne en Sammenslutning af Andelskasserne (ikke en Modorganisation mod Andelsbanken), saavel for at støtte de bestaaende som for at yde nyoprettede Andelskasser Støtte ved Starten.

Om det for Hr. Bøgesvang er en Modesag at oprette Foreninger, skal jeg ikke udtale mig om, men jeg har Grund til at antage, at det ikke var Moden, der bevirkede ovennævnte Forenings Fremkomst. Til Slut maa jeg bedrøve Hr. Bøgesvang med, at Hensigten med hans Artikel ikke opnaas, da langt den største Part af Andelskasserne er indmeldt i Foreningen.

Kværndrup, 26. Septbr. 1921.

H. Markvardsen.

Aarsregnskab

for

Danske Landboforeningers Frøforsyning

1. Juli 1920—30. Juni 1921.

Gevinst- og Tabs-Konto.

Debet.

	Kr. Øre	Kr. Øre
Omkostninger		86,496 06
Konto'gager		84 709 38
Marksyn, Rejser, Styrelse og Repræsentation		54,829 14
Fragt og Kørsel		55,958 09
Analyser	46,369 12	
heraf godtgjort af Avlerne	30 918 01	
		15.451 11
Driftsudgifter og Arbejdsløn	387,421 12	
heraf godtgjort af Avlerne	239 679 19	
		147,741 93
Renter		85 152 01
Provision		106 656 55
Sø- og Krigsforsikring		547 70
Tilskud til Forsøgs- og Forædlingsvirksomheden		26 639 86
Tilskud til Stamfrøavlens Ledelse		3,979 40
Tilskud til Kontroludvalget 1920—21	3,337 13	
for lidt afsat paa Regnskabet 1919—20	806 08	
		4,143 21
Tilskud til Pension		8,019 94
Afskrivninger og Henlæggelser:		
Afskrives paa Bygninger	25,366 22	
Afskrives paa Maskiner og Inventar	46,637 07	
Afskrives paa Sække	26,976 80	
Henlægges til Reservefond	97,009 73	
Henlægges til Assurancefond	9,700 97	
Henlægges til Pensionsfond	9 700 97	
		215 391 76
At overføre til næste Aar		8,323 40
		904,039 54

Kredit.

			Kr. Øre
Overført fra forrige Aar			800 83
Vare-Konto:			
Solgt Frø til F. D. B.	3,178,942,77		
Solgt Frø en gros	2 566,780,29		
Solgt Stamfrø	374,087,35		
Solgt Afrensning	6 436 53		
	6,126,246,94		
Beholdning af Frø 30/6 21	1,065 386,06		
		7,191,633 00	
Beholdning af Frø 1/7 20	1,406,744,38		
Modtaget og afregnet Frø fra Avlerne	4,850,486,35		
Modt. o. afreg. Stamfrø fra Diverse	2,551 10		
Modtaget diverse Frøp.	5,756,35		
		6 265,538 18	
		926,094 82	
Heraf gaar Tab paa Saasæds-Konto:			
Beholdning 1/7 20	14,407,21		
Modtaget Saasæd fra Avlerne	700,370,82		
Modtaget Saasæd fra Diverse	56 281 17		
Omkostning	52.658 57		
	823,717.77		
Solgt Saasæd	778 028,70		
		45.689 07	
			880,405 75
Konto for Tobaksekstrakt og Sprøjter:			
Solgt Tobaksekstrakt og Sprøjter	11,000,85		
Beholdning 30/6 21	4,829 00		
		15,829 85	
Indkøbt Tobaksekstrakt og Sprøjter		14 263 52	
			1,566 33
Konto for Leje af Kontor, Pakhus og Forsøgsgaard			20,534,25
Landboforeningernes Frøsalgs Overskud			732 38
			904 039 54

Balance-Konto 30. Juni 1921.

Aktiver.

		Kr. Øre.
Kassebeholdning		13,850.89
Andele etc.:		
Den danske Andelsbank	29,900.00	
Fællesforeningen f. Danmarks Brugsforeninger	1[illegible]0 00	
Dansk Andels-Cementf.	50 .00	
Depositum	1,400.00	
		31,900.00
Ejendomme		1,268,310.89
Maskiner og Inventar		419,733 57
Varebeholdninger		1,228,255 62
Overtagne Aktier i A/S Frøavlscentret Pajbjerg		605,625 00
Udestaaende Fordringer		735,297.99
		4,302,973.96

Passiver.

	Kr. Øre.
Laan i Ejendomme	259 146 38
Avlernes Driftsfond	1,406.599.55
Reservefond	625,666.65
Assurancefond	68,191 73
Pensionsfond	23,281.19
Konto for Afskrivning paa Bygninger	270,766.49
Konto for Afskrivning paa Maskiner	50,812.02
Udstedt Gældsbeviser for Aktier i A/S Pajbjerg	385 000.00
Den danske Andelsbank	1,021,047.14
Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger	118,401.33
Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger: Sække-Konto	80,564.90
Diverse Kreditorer	5,173.18
Gevinst- og Tabs-Konto	8,323 40
	4.302.973.96

Landboforeningernes Frøsalgs Regnskab 1920—21.

Gevinst- og Tabs-Konto.

Debet.

	Kr. Øre.
Provision til Landboforeninger, Husmandsforeninger og Danske Landboforeningers Frøforsyning	89,929.42
Diverse Omkostninger	60,755.26
Frø til Forevisningsmarker og Forsøg	671.31
Afskrevet Tab paa Debitorer	2,436.91
Henlagt til Imødegaaelse af Tab	3,000.00
Overskud	732.38
	157,525.28

Kredit.

		Kr. Øre.
Vare-Konto:		
Markfrø-Salget har andraget	2,187,388.11	
Markfrø-Købet har andraget	2,050.045.30	
Bruttoavance	137,342.81	
Bruttoavance paa Blomsterløg-Salget har andraget	733.66	
Bruttoavance paa Havefrø-Salget har andraget	682.00	
Bruttoavance paa Saasæd-Salget har andraget	13,945.89	
Bruttoavance paa Bakteriekultur-Salget har andraget	4,820.92	
		157,525.28
		157.525 28

Balance-Konto.

Aktiver.

	Kr. Øre.
Kassebeholdning	112,80
Udestaaende Fordringer	590,390.95
Postgiro-Konto	18,577.77
	609,081.52

Passiver.

		Kr. Øre.
Skyldig Provision og Rentegodtgørelse til Landbo- og Husmandsforeninger		81,978.06
Konto til Imødegaaelse af Tab		33,000.00
Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger		225 998.83
Statens Planteavlslaboratorium		5,882.01
Danske Landboforeningers Frøforsyning	261,490.24	
Aarets Overskud	732.38	
		262,222.62
		609,081.52

Høstarealet i Danmark.

I Lighed med, hvad der har været Tilfældet i de senere Aar, har Det statistiske Departement den 15. Juli 1921 foretaget en Opgørelse over Landbrugsarealets Benyttelse. De egentlige Høstarealer omfatter i Aar ialt ca. 1,693,000 ha mod ca. 1,674,000 ha i Fjor, altsaa en Stigning paa ca. 19,000 ha.

Det samlede Areal med Korn til Modenhed er i Aar opgjort til ca. 1,235,000 ha mod ca. 1,216 000 ha i Fjor, det vil sige, at hele Høstarealets Forøgelse falder paa Kornarealet.

— — —

I den følgende Tabel ses, hvordan Kornarealerne fordeler sig paa Øerne og Jylland, og hvilke Forskydninger der har fundet Sted i det sidste Aar.

Kornarealer til Modenhed.

	Øerne 1921 ha	Jylland 1921 ha	Hele Landet 1921 ha	Hele Landet 1920 ha	Tilvækst pCt.
Hvede	60502	28388	88890	72764	+ 22.2
Rug	54197	171939	226136	226612	÷ 0 2
2-radet Byg	152944	74400	227344	217983	+ 4 3
6-radet Byg	4644	22214	26858	35374	÷ 24,1
Hvid eller gul Havre	113574	247796	361370	355977	+ 1,5
Graa e. broget samt sort Havre	857	87612	88469	85385	+ 3 6
Blandsæd	80934	112988	193922	200731	÷ 3 4
Ren Bælgsæd	10923	7934	18857	17635	+ 6 9
Boghvede	64	3250	3314	3930	÷ 15,7
Tilsammen Kornarealer	478639	756521	1235160	1216391	+ 1,5

Hvedearealet viser stærk Tilvækst saavel paa Øerne som i Jylland. Rugarealet er for Landet som Helhed næsten det samme som i Fjor; medens Øerne viser en Tilbagegang i Rugarealet paa ca. 6,500 ha, viser Jylland en Tilvækst paa ca 6,000 ha. Det samlede Vintersædareal er siden i Fjor vokset med ca. 16,000 ha

Det samlede Bygareal er vokset lidt siden 1920; Arealet med 6-radet Byg er gaaet tilbage, men Arealet med 2-radet Byg er vokset lidt stærkere.

Havrearealet er vokset med godt 8,000 ha, en Tilvækst, der næsten udelukkende falder paa Jylland; ligesom i de sidste to Aar falder en ret betydelig Del af Tilvæksten paa graa Havre. Blandsædsarealet viser Nedgang, hvad der ogsaa var Tilfældet i Fjor.

Der er i Aar for første Gang foretaget en Opgørelse af Arealerne for de forskellige Sorter af 2radet Byg. Resultatet fremgaar af følgende Oversigt:

	Øerne ha	Jylland ha	Hele Landet ha
Prentice (Prinsesse)-Byg	98577	33234	131811
Andre navngivne 2-radede Bygsorter	40188	23227	63415
2 radet Byg, Sorten ubekendt	14179	17939	32118
Tilsammen 2-radet Byg	152944	74400	227344

Paa Øerne optager Prentice-Byggen ca. $^2/_3$ af Bygarealet, men i Jylland kun ca 45 %; for hele Landet bliver Prentice-Byggens Andel ca. 60 % af Bygarealet. I Sønderjylland er Prentice Byggens Betydning meget mindre, idet den kun optager ca. 30 % af Arealet med 2-radet Byg.

Rodfrugtarealet er næsten det samme i Aar som i Fjor. Den følgende Tabel viser Fordelingen paa de forskellige Afgrøder for saavel Øerne og Jylland som for 1921 og 1920.

Saavel Kartoffelarealet som Roesukkerarealet er gaaet stærkt tilbage baade paa Øerne og i Jylland. Arealet med Foderroer er for hele Landet vokset fra ca. 298,000 ha i Fjor til ca. 312,000 ha; indenfor Foderroerne er der en stærk

Rodfrugtarealer.

	Øerne 1921 ha	Jylland 1921 ha	Hele Landet 1921 ha	Hele Landet 1920 ha	Tilvækst pCt.
Kartofler	16962	67182	84144	92225	÷ 8,8
Runkelroer	58992	45379	104371	110962	÷ 5.9
Kaalrabi (Kaalroer)	33421	116259	149680	128346	+ 16 6
Turnips og andre Foderroer	10407	42157	52564	53815	÷ 2,3
Gulerødder	569	4419	4988	5657	÷ 11.8
Sukkerroer	34081	633	34714	38526	÷ 9.9
Cikorierødder	232	15	247	1080	÷ 77.1
Tilsammen Rodfrugtarealer	154664	276044	430708	430611	0,0

Forskydning i Retning af Kaalrabi, idet saavel Runkelroer som Turnips viser Tilbagegang. Tilvæksten i Foderroearealet findes saavel paa Øerne som i Jylland, men medens det paa Øerne kun er Arealet med Runkelroer, der er gaaet tilbage, viser ogsaa Turnips og Gulerødder Tilbagegang i Jylland.

For Runkelroernes Vedkommende er der i Aar foretaget en Deling efter Art. Resultatet ses af nedenstaaende Oversigt:

	Øerne ha	Jylland ha	Hele Landet ha
Stammer af Barres	53697	40501	94198
— - Eckendorfer	2265	2938	5203
Runkelroer, anden el. ubekendt Sort	3030	1940	4970
Tilsammen Runkelroer	58992	45379	104371

Barres-Stammerne optager altsaa saavel paa Øerne som i Jylland ca $^{9}/_{10}$ af Runkelroearealet, medens Eckendorf Stammerne kun optager ca. 5 %. For Sønderjylland er Barres-Stammernes Overvægt ikke saa stærk, idet de kun tager ca. $^{2}/_{3}$ af Arealet, medens Eckendorf Stammerne tager ca. $^{1}/_{4}$.

Frøarealerne er optalt efter en lignende Specifikation som i de nærmest foregaaende Aar. I nedenstaaende Tabel gives en detailleret Oversigt over Frøarealernes Fordeling:

Frøarealer:

	1921 ha	1920 ha
Runkelroefrø	607	843
Kaalrabifrø	778	1855
Turnipsfrø	863	1295
Gulerodsfrø	120	393
Sukkerroefrø	988	845
Ialt Rodfrugtfrøarealer	3356	5231
Rødkløver	651	376
Sneglebælg	455	958
Andre Græsmarksbælgplanter	480	385
Ialt Græsmblpl. til Frøavl	1586	1719
Hundegræs	9737	7629
Alm. (engelsk Rajgræs	1451	2092
Italiensk Rajgræs	1163	1876
Engsvingel	2368	2495
Ager-Hejre	405	405
Andet Græsfrø	353	323
Ialt Græsfrøarealer	15477	14820
Hvidkaalsfrø	240	1090
Blomkaalsfrø	44	380 (Blomkaalsfrø og Andre Kaalfrøarealer tilsammen)
Andre Kaalfrøarealer	104	
Andet Havefrø	129	326
Ialt Arealer med Havefrø	517	1796
Tilsammen Frøarealer	20,936	23,566

Alle Arter af Rodfrugtfrø viser stærk Tilbagegang; kun Arealet med Sukkerroefrø er ligesom i de to foregaaende Aar gaaet frem. Særlig stærk er Tilbagegangen for Kaalrabifrø, der er faldet fra 1,855 ha i 1920 til 778 ha i Aar.

Arealet med Græsmarksbælgplanter til Frø er ogsaa gaaet tilbage, medens Græsfrøarealet viser en mindre Fremgang, der udelukkende falder paa Hundegræsfroet, medens Arealet med Rajgræsfrø er gaaet tilbage med ca. $^{1}/_{3}$.

Ogsaa Arealet med Havefrø er gaaet stærkt tilbage, Hvidkaalsfro saaledes fra 1,090 ha i Fjor til 240 ha i Aar.

Under »Andre Høstarealer« er optalt de i nedenstaaende Oversigt opførte Arealer.

Andre Høstarealer:

		1921 ha	1920 ha
Havesager i Marken	Hvidkaal	873	606
	andre Havesager	2980	1816
Spergel		2661	632
Hør og Hamp		63	33
Tilsammen andre Høstarealer		6577	3087

Alle disse Afgrøder viser Fremgang, navnlig Spergel, hvis Areal endog er 4-doblet.

F. D. R.

Udførslen af danske Landbrugsprodukter.

(Ved Andelsudvalgets handelsstatistiske Kontor).

1. Smør (Tons).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1–30/9 1921	17/9–23/9 1921	24/9–30/9 1921
Hele Udførslen	1,454	1,[illegible]38	69,787	1,634	1,842
Heraf til:					
Tyskland*)	50	112	4 372	98	152
England	786	1,233	48 090	1,286	1 248
Sverrig Norge	208	180	7 0[illegible]9	77	103
Holland	7	14	543	14	4
Belgien	—	28	1,094	46	224
Frankrig	19	65	2 5 5	20	44
Spanien	—	—	67	6	—
Tyrkiet	—	—	4	—	—
Lande udenfor Europa	166	96	3,751	87	66

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

Sidste Uges Smørudførsel var igen af et voksende Omfang. Den udgjorde ialt 1842 Tons. Heraf gik godt ⅔ til England. Til Belgien gik et meget stort Kvantum, og til De forenede Stater fortsattes Afskibningerne, omend i et lidt mindre Omfang.

Om Markederne for dansk Smør i Ugen, der sluttede d. 1. Oktbr., kan meddeles:

Markedet i England aabnede ret fast, men de stærkt varierende Tilbud blev af Englænderne benyttet til at trykke Priserne temmelig stærkt. Der opnaaedes dog saa høje Priser, at Noteringen kunde holdes uforandret. Den engelske Regering har nedsat Prisen paa Kolonismør med 15 sh. pr. cwt., en Nedsættelse, som dog næppe vil faa Indflydelse paa Salget af dansk Smør, dels fordi Kolonismørret er en hengemt Vare, og dels fordi der sikkert kan regnes med, at de andre Markeder i den nærmeste Fremtid vil aftage dansk Smør i forøget Kvantum.

Sverrig og Norge har atter denne Uge købt mindre Partier.

Ordrer fra Frankrig begynder nu at fremkomme, og naar blot den rette Kvalitet bliver skibet, og der træffes Forholdsregler til at forhindre Mugdannelse, vil der sikkert kunne paaregnes en regelmæssig Forretning med dette Marked gennem Vintermaanederne. For Belgiens Vedkommende vil det samme sikkert blive Tilfældet. Svejts aftager omtrent det sædvanlige Kvantum. De lave Valutakurser i Tyskland og Czekoslovakiet forhindrer Indførsel til disse Lande. Markedet i De forenede Stater har aftaget nogle mindre Poster, dog er disse for smaa og for sporadiske til at kunne udøve nogen strammende Virkning paa den danske Notering.

Produktionen var omtrent af samme Størrelse som i sidste Uge.

Københavns Smørnotering var den 29. Septbr. 445 Kr. pr. 100 kg mod henholdsvis 445 og 435 i de to foregaaende Uger. Det svenske Afregningstal var den 29. Septbr. 387 Kr. mod henholdsvis 377 og 422 i de to foregaaende Uger.

2. Æg (1000 Snese).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1–30/9 1921	17/9–23/9 1921	24/9–30/9 1921
Hele Udførslen	533	660	25,710	639	535
Heraf til:					
Tyskland	12	—	172	7	4
England	421	578	22,514	578	496
Sverrig-Norge	77	73	2,845	50	35
Belgien	—	—	92	—	—
Holland	—	—	4	4	—

Udførslen af Æg var i sidste Uge af et noget mindre Omfang, ialt 535,000

Snese, hvoraf 496,000 Snese eller ca. 93 pCt. gik til England.

I England har Tilførslerne i Almindelighed været mindre, og Priserne har derfor gennemgaaende ligget fastere. Priserne er stegne for næsten alle Sorter, saaledes ogsaa for danske Æg, som i sidste Uge steg 3—4 sh. pr. gr. h. Engros-Prisen i London for almindelige danske Grossistæg var den 1. Oktbr. 25½—30 sh. efter Størrelsen. Prima nylagte Æg betingede som sædvanlig en noget højere Pris. Ogsaa for de andre Sorter gjorde Prisstigningen sig gældende.

Da den ugentlige Opgørelse over Englands hele Indførsel af Æg ikke længere foretages, skal vi bringe nogle Tal for Indførslen til London. Denne udgjorde i Ugen, der sluttede d. 27. Septbr., ialt 6822 Kasser Æg. Heraf var 3391 Kasser fra Danmark, 1021 Kasser fra Rumænien, 757 Kasser fra Letland, 400 Kasser fra De forenede Stater, 388 Kasser fra Marokko, 321 Kasser fra Holland, 276 Kasser fra Polen og 52 Kasser fra Sverrig.

Dansk Andels Ægexports Notering for Ugen 30. Septbr.—6. Oktbr. steg til 300 Øre pr. kg (de to foregaaende Uger henh. 260 og 240 Øre). Samtidig var Andelssvineslagteriernes Fællesnotering for Æg 290 Øre pr. kg (de to foregaaende Uger henholdsvis 250 og 240 Øre pr. kg), mens den svenske Ægnotering for Ugen 30. Septbr.—6. Oktbr. var 270 Øre pr. kg mod henholdsvis 256 og 260 Øre i de to foregaaende Uger.

3. Bacon og Flæsk (Tons).

	Ugentl. Gnst.1920	Ugentl. Gnst 1921	1/1.-30/9 1921	17/9-23/9 1921	24/9-30/9 1921
Hele Udførslen.	809	1,596	62,259	1,768	1,730
Heraf til:					
England	764	1,577	61,497	1,748	1,729
Tyskland*) .	26	10	387	—	—
Sverrig-Norge .	—	—	16	—	—
Frankrig	—	—	3	—	—

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

Udførslen af Bacon og Flæsk har i de sidste Uger været svagt aftagende, afhængig som den er af Slagtningernes Antal, der i nogen Tid har været nedadgaaende. Sidste Uges Udførsel udgjorde 1730 Tons, der altsammen gik til England. I dette Land gør de mindre Tilførsler sig gældende, og Afsætningen gaar ret let for sig. Priserne er dog gennemgaaende uforandrede. Fra Flæskebørsen i London den 1. Oktbr. kan saaledes angives følgende Priser: dansk 166—176 sh. pr. cwt., irsk 150—170 sh., svensk 150—166 sh., hollandsk 144—150 sh., kanadisk 90—135 sh. og amerikansk 100—115 sh. I Provinsen, hvor Priserne gennemgaaende ligger lidt højere, har disse endog været i Stigning, dansk Bacon er saaledes flere Steder steget 2—4 sh. pr. cwt.

Slagtningerne i Irland udgjorde i Ugen indtil 22. Septbr. 22,226 Stkr. (1920: 17,272), mens Antallet af levende eksporterede Svin var 682 (1920: 1008), saaledes at det samlede Tal udgjorde 22,908 mod 18,280 i 1920.

De danske Andelssvineslagteriers samlede Antal Slagtninger var i Ugen 22.—28. Septbr. 21,726 Stkr. til Eksport til England, 3999 Stkr. til anden Anvendelse, ialt 25,725 Stkr. mod henholdsvis 26,314 og 26,573 i de to foregaaende Uger. De danske Andelssvineslagteriers Noteringer undergik i sidste Uge ingen Forandringer. Noteringen for Øerne var den 30. Septbr. 270 Øre for bedste Svin, ligesom de to foregaaende Uger, og Noteringen i Jylland for bedste Svin ligeledes 270 Øre ligesom de to foregaaende Uger.

Sveriges Alm. Lantbrukssällskaps Flæskenotering var den 26. Septbr. 225 Øre pr. kg mod henholdsvis 225 og 250 Øre i de to foregaaende Uger.

4. Kød (Tons).

	Ugentl Gnst.1920	Ugentl. Gnst.1921	1/1.-30/9 1921	17/9-23/9 1921	24/9-30/9 1921
Hele Udførslen	340	120	4,692	35	52
Heraf til:					
Sverrig-Norge .	275	–	57	—	—
Tyskland*)	16	97	3,795	21	44
England	20	20	794	15	8

5. Levende Hornkvæg (Stkr.).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1-30/9 1921	17/9-23/9 1921	24/9-30/9 1921
Hele Udførslen.	1,175	2,791	108,840	1,559	1,652
Heraf til:					
Tyskland*)....	613	2 447	95,459	607	758
Belgien......	--	343	13,371	952	894

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

Udførslen af Kød var igen i sidste Uge lidt voksende; den udgjorde ialt 52 Tons, hvoraf en ringe Del, 8 Tons, gik til England, mens Størsteparten gik til eller gennem Tyskland. Udførslen af levende Hornkvæg forøgedes ligeledes og androg i sidste Uge ialt 1652 Stkr.; heraf gik de 894 Stkr. eller langt over Halvdelen til Belgien, mens Resten gik til eller over Tyskland.

I Tyskland var Tilførslerne til Markederne i sidste Uge ret vekslende paa de forskellige Pladser, dog snarest med en stigende Tendens, og Priserne var gennemgaaende svagt faldende. Man venter, at der i den nærmeste Fremtid vil komme et større Antal Hornkvæg frem paa Markederne, og Priserne vil derfor formentlig faa Tilbøjelighed til at synke. Dette vil dog maaske blive modvirket af den lave og stadigt faldende Markvaluta, der jo virker i Retning af Stigning i de indenlandske Priser. Fra Markedet i Hamborg kan meddeles følgende Priser (Mark pr. 50 kg levende Vægt):

	29. Sept.	22. Sept.
Stude og Kvier 1. Kval.	700—750	750—800
— „ — 2. —	650—700	650—725
— „ — 3. —	450—525	500—600
Tyre 1. —	600—700	600—700
— 2. —	500—600	500—600

I Berlin noteredes Priserne saaledes (Mark pr. 50 kg levende Vægt):

	28. Sept.	21. Sept.
Stude, Klasse b.	550—650	575—650
Tyre — b.	525—600	550—625
Kvier og Køer, Kl. a og b.	650—750	650—750
— „ — „ c.	500—600	525—600

6. Slagteriaffald (Tons).

Udførslen af Slagteriaffald har i sidste Uge udgjort 227 Tons, der har for-

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1-30/9 1921	17/9-23/9 1921	24/9-30/9 1921
Hele Udførslen	99	169	6,606	202	227
Heraf til:					
Tyskland.....	-	95	3,691	119	136
England.....	-	71	2,774	75	90
Frankrig......	—	—	26	7	—
Belgien.......	—	—	5	—	—
Italien.......	—	—	7	—	—
Sverrig.......	—	—	9	—	—

delt sig med godt 1/3 til England og henved 2/3 til Tyskland.

7. Sødmælk og Fløde.

Udførslen af Sødmælk var i sidste Uge 82 Tons mod henholdsvis 53 og 75 Tons i de to foregaaende Uger. De 82 Tons gik alle til Tyskland. Den samlede Udførsel af Sødmælk siden 1. Januar har ialt været 2124 Tons eller 54 Tons pr. Uge. Udførslen af Fløde her fra Landet var i sidste Uge 70 Tons, hvoraf 64 Tons gik til Tyskland.

8. Heste.

Hesteudførslen i Ugen 24.—30. September androg 403 Stkr., hvoraf 400 gik til Tyskland. Siden Nytaar er ialt udført 17,057 Stkr. eller gennemsnitlig 437 Stkr. pr. Uge.

Juridisk Brevkasse.

Spørgsmaal: Vi forsøger her i vor Brugsforening at skaffe os Driftskapital dels ved, at Medlemmerne lader deres Udbytte blive staaende, og dels ved direkte Indskud, som vi forrenter med almindelig Sparekasserente.

Nu ønsker vi at give Medlemmerne et Bevis for disse Penge i Form af en lille Bog og tillader os derfor at spørge, om en saadan Bog skal stemples, og hvad den eventuelt skal stemples med, da Beløbene jo er meget forskellige, fra 50 Kr. til 3000 Kr.

Formand.

Svar: Stempelafgiften er 1/5 % og skal beregnes af hvert Beløb for sig.

Jørgen Mimer

Øernes Andelsselskab
for
Indkøb af Foderstoffer
A. m. b. A.

noterer den $^{5}/_{10}$ 1921. Op- og Nedgang i Priserne forbeholdes.	Kbhvn.	Korsør	Rønne
Foderblanding			
Nr. 1 50 %	32,00	32,00	32,50
Nr. 2 45 %	30 00	30,00	30 50
Nr. 3 42 %	27,50	27,50	28,00
Hørfrøkager, kbhvnske bedste Mærker	32,00	32,50	33,00
Bomuldsfrøkager, afskallede Texas, 52 %	32,00	32,50	33,00
Soyakager, danske, ab Fabrik	32,00		
do. do. fra Lager	32,50	33,00	33,50
Soyaskraa, dansk, ab Fabrik	32,00		
do. do. fra Lager	32,50	33,00	33,50
Palmekager	19,00	19,00	19,50
Jordnødkager	31,00	31 00	31,00
Kokuskager	25,00	25,00	25,50
Rapskager	21,00	21 00	21,50
Sesamkager	30 00	30,00	30,50
Hvedeklid, danske	19 50	19 50	21,00
do. La Plata	18,50	18,50	
Rugklid, danske	18 00	18,00	
Melassefoder	19,00	19,50	20,50
Byg, dansk	27 00	27,00	27 00
Havre, do.	24 00	24,00	24,00
Hvede, dansk	27,00		
Varer fra Skib.			
Bomuldsfrøkager, 50 %, $^{7}/_{10}$	31,25		
Bomuldsfrøkager, 50 %, $^{20}/_{10}$		31,25	
Bomuldsfrøkager, 50 %, $^{5}/_{11}$	31 50		
Jordnødkager, La Plata, ca. $^{25}/_{10}$	30,00		
Majs, amk., ca. $^{28}/_{10}$	18,00		
Majs fra Lager i Forhold til Børsnoteringen			

Alt banefrit i hele Vgl. med 30 Dages rentefri Kredit, i mindre Partier 10 Øre mere pr. 100 kg. For Findeling af Kager beregnes 70 Øre pr. 100 kg. Kagerne afvejes paa ens Vægt og mærkes paa Forlangende. Naar Varerne leveres i vore Sække, er Sækkene lejefri i 30 Dage; for danske Klid er Sækkene kun lejefri i 14 Dage.

Tilførslerne af Korn og Foderstoffer.

Den 4. Oktbr. 1921.

Valutakurserne har i den forløbne Uge været i stadig Nedgang med Undtagelse af Mark, der noteres i 4,60, altsaa det samme som for en Uge siden, men som i Mellemtiden har været oppe i 5,00.

De amerikanske Majsnoteringer er stadig tilbagegaaende, og Noteringen i Chicago er nu nede i 49⅝ Cents pr. Bushel eller ca. 10 Kr. 70 Øre pr. 100 kg. Den 30. forrige Maaned var Noteringen pr. September, hvilken Termin udgik den 1. ds., 47 Cents pr. Bushel, og man skal helt tilbage til 1906 for at finde en saa lav Majsnotering i Chicago paa denne Aarstid, hvor det jo endnu drejer sig om Majs af gammel Høst. Hvis vi havde Dollarkursen nede i det normale, kunde vi nu have Majsen herhjemme til Priser omkring 12 Kr., og saa er Skibsfragterne dog naturligvis ikke saa lidt højere, end de var før Krigen.

Der berettes fra Amerika, at Majshøsten ventes at blive noget mindre i Aar end i Fjor, og naar Priserne alligevel nu er meget lavere end i Fjor, ligger det i, at der skal regnes med meget store Beholdninger fra forrige Aars Høst.

Herhjemme er Priserne for Majs atter reduceret noget, og Reduktionen er særlig stor for Laplata-Majsens Vedkommende.

Der er en stor Told i De forenede Stater paa Hvede for derigennem at undgaa, at Hveden fra Kanada skal trykke Prisen for Hvede i De forenede Stater. Imidlertid synes det, som om man i Amerika er kommet til det Resultat, at det er en upraktisk Foranstaltning, thi Følgen har blot været, at i Stedet for, at Kanada-Hveden, som Tilfældet var tidligere, er sendt ind i De forenede Stater for at blive lavet til Mel paa de store Møller i Staterne, der grænser til Kanada, har Kanada været nødt til at eksportere Hveden til England, hvor den har konkurreret med Staternes Tilbud og derigennem trykket Prisen. Der meddeles ogsaa at Hveden, der er avlet i Minneapolis-Territoriet, er af meget daarlig Kvalitet i Aar, saaledes at det vil blive nødvendigt at importere større Partier kanadisk Hvede til dette Omraade for at bringe Melkvaliteten op paa Højde med den sædvanlige, hvilket jo imidlertid vil have til Følge, at Melpriserne ogsaa vil blive højere paa Grund af den Told, der er paa fremmed Hvede.

Bomuldsfrøkager af ny Høst ligger stadig ret fast i Amerika; Priserne er tildels uforandrede. Det synes, som om Amerikanerne stadig venter paa højere Priser for Bomuldsfrøkager af ny Høst af Hensyn til det lille Høstudbytte, men man skal sikkert stadig være ret forsigtig med at tillægge dette lille Høstudbytte altfor stor Betydning, thi der er saa mange andre Faktorer, der griber ind, og der er navnlig den Omstændighed, at der er meget rigelige Beholdninger saa godt som overalt af andre Sorter Oliekager. Endvidere maa man ogsaa tage Hensyn til de meget lave Majspriser, idet der sikkert stadig er Anledning til at tro, at der i Amerika vil blive et stort Forbrug af Majs paa Bomuldsfrøkagernes Bekostning, og det samme maa vel ogsaa formodes i nogen Grad at blive Tilfældet herhjemme.

Det bliver ogsaa i Aar uden Tvivl saaledes, at Danmarks Indkøb af Bomuldsfrøkager vil faa stor Indflydelse paa de Priser, Kagerne vil komme til at koste, saa det var særdeles ønskeligt, om Importørerne herhjemme ogsaa i egen Interesse vil være tilbageholdende og ikke være med til at drive Prisen paa Kagerne af ny Høst i Vejret. I Forhold til, hvad andre Kager og navnlig Majs koster, er det en lovlig høj Pris, der forlanges fra Amerika for Bomuldsfrøkager af ny Høst.

Navnlig i England ligger Markedet for Oliekager flovt, men ogsaa fra Tyskland og Holland er der Tilbud til forholdsvis lave Priser, og nu forlyder det ogsaa, at i November er der Udsigt til, at Eksporten af Jordnødkager fra Frankrig atter bliver ganske frigivet. Herhjemme er Stemningen for Oliekager ret flov. Bomuldsfrøkager noteres dog uforandret; derimod er Priserne for flere andre Sorter, f. Eks. Jordnødkager, Rapskager, Palmekager og Hørfrøkager sat ned. Navnlig er Palmekager nu nede i lave Priser, men Indholdet i Palmekager er jo ogsaa kun ringe.

Klid ligger stadig flovt, og Priserne er atter sat ned baade for Hvedeklid og Rugklid.

Fragtmarkedet ligger stadig flovt, og Fragterne er nu atter gaaet saa meget nedad, at mange af de Skibe, der nu er i Fart, vistnok atter skal lægges op, hvis Situationen ikke bedrer sig.

Dansk Korn ligger stadig flovt, og Priserne er atter reduceret noget. For Byg af almindelig Kvalitet kan opnaas 23—24 Kr. og for Havre 20—21 Kr.

Valutanoteringerne i København.

Septbr./Oktbr. 1921	pari	Onsdag den 28.	Torsdag den 29.	Fredag den 30.	Lørdag den 1.	Mandag den 3.	Tirsdag den 4
Stockholm	100,00	125 75	124,75	124 50	124 25	123 85	122 25
Kristiania	100,00	70 60	69 20	68,75	69 00	68 25	66 25
Hamborg	88,89	4 55	4 70	5 00	4 75	4 [illegible]0	4,60
London	18,16	20,92	20 87	20 86	20 75	20 64	20 45
Paris	72.00	39,85	39 85	40 25	40 00	39 35	38 90
Zürich	72,00	97,25	97 00	97,25	97 00	96 50	95 50
Amsterdam	150,00	181 00	179 75	178 25	17[illegible] 00	178 00	176 25
New York	373,00	562,00	562,50	561,00	557,00	554,00	548,00

Dansk Andels-Gødningsforretnings Analyser.

18% Superfosfat	fra Sk.		»Confiance«	i Nexø	17,66%	vandopl.	Fosfors.
18%	»	»	»Robert«	i Nexø	17,53%	»	»
18%	»	»	S/V »Walter«	i Odense	17,58%	»	»
18%	»	»	L/- »Chronik«	i Randers	17,58%	»	»
18%	»	»	S/S »D. Siedler«	i Kolding	17,62%	»	»
18%	»	»	» »D. Siedler«	i Aalborg	17,58%	»	»
18%	»	»	L/- »Deutsche Warte«	i Esbjerg	18,01%	»	»
18%	»	»	S/- »Robert«	i Rønne	17,70%	»	»

Jydsk Andels-Foderstofforretning.

Noteringerne er uden Forbindende saavel fra Skib som fra Lager. De Lokalforeninger, der ønsker at købe til fast Pris fra de averterede Skibe, bedes henvende sig til vedkommende Afdeling. Alle Varer bliver analyserede.

(Op- og Nedgang forbeholdt).

København, 4. Oktbr. 1921.

Fra Skib i hele Vognladninger noteres pr. 100 Kg:

ventet til	Aarh.	Aalb	Esbj	Vejle	Freh.	Rdrs.	Hors.	Kold.
Majs, nordamerikansk, under Losning . .						18.70		
do. Laplata, daglig		19,00				19,20		
do. do., ca 20 Oktbr.			19,00					
do. hvid afrikansk, daglig	19,50	19,50	19,50	19,70				19,70
Bomuldsfrøkager, Texas, 50 %*) daglig								32,20
do. do., ca. 20 Oktbr..						32,20		
do. do., ca 10 Novbr.		32,00						
do. brasilianske, 55 %*), ca. 1. Nov.	31,00	31,00						
Hørfrøkager, nordamk., daglig	30 50		30 50			30,70		
do. do, ca 20. Oktbr. ..	30 50		30,50					30,70
do. Laplata, daglig	29,50							
do. danske, ca. 20. Oktbr.	31,50					31,70		
Jordnødkager, amk., 52 %, daglig			29,00					
do. do,, ca. 25 Oktbr.	29 00							
do. do, ca. 30. Oktbr.		29 00		29,20	29,20	29,20	29,20	29,20
do. Laplata, daglig	30 00							
Soyakager, københavnske, ca. 10. Oktbr..	32.00							
Soyaskraa, Stettin, ca. 12. Oktbr.........	32,00							

*) Garanteret Minimumsindhold.

Vi noterer for:

Kokuskager, danske	25,00 ab Aarhus.
Hvedeklid. do.	18 50 ab Aarhus.
Hørfrøkager, danske, ventet ca. 15. Oktober	32 00 ab Skive.
Majs, hvid afrikansk, daglig	20 70 ab do.
Bomuldsfrøkager, Texas, 50 %*), ca. 1 Novbr.	33,20 ab do.
(Ordrer indsendes til J. A. F., Aarhus.)	
Hørfrøkager, danske	31,50 ab Aalborg.
(Ordrer indsendes til J. A. F., Aalborg.)	
Hvedeklid, danske	18,50 ab Randers.
(Ordrer indsendes til J. A. F., Randers).	

Fra Lager er Priserne 60 Øre højere pr. 100 kg end fra Skib, naar mindst 4000 kg af en Sort tages.

For Partier under 4000 kg er Prisen 80 Øre højere end Prisen fra Skib og for Stykgods beregnes yderligere Kørsel 25 Øre pr. 100 kg. (Op- og Nedgang forbeholdt)

Fra Lager noteres fra $^{10}/_{10}$ pr. 100 kg.	Aarh	Aalb.	Esbj.	Vejle	Freh	Rdrs.	Hors.	Kold.
Majs, nordamk.	19 10	19,10	19,10	19,30	19 30	19 30	19 30	19.30
do. La Plata	19,60	19,60	19,60	19,80	19,80	19,80	19,80	19 80
do. Donau								19,80
do. hvid, afrikansk	20,10		20.10		20,30	20 30	20,30	
Bomuldsfrøkager, 50 %*)	32,60	32,60	32,60	32,80	32,80	32,80	32 80	
do. 52 %*)	33,10				33,30		33,30	33,30
do. 43 %*)		31,10		31.30		31,30	31,30	
Hørfrøkager, danske	32.10	32,10	32,10	32 30	32,30	32,30	32,30	32,30
do. nordamk.	31,10		31 10	31,30				
do. Harburg	31,10		31,10					
Soyakager	32,60	32,60	32 60	32 80	32 80	32 80	32,80	32 80
Soyaskraa	32 60	32,6	32 60	32,80	32.80	32,80	32,80	32,80
Kokuskager, danske	25 60		27.40	26,90	27.70		26 70	27 20
do. fremmede		25,10	25,10	25,30	25,30	25,30	25,30	25,30
Sesamkager danske	30 60							
do. fremmede	30 10	30 10	30,10	30.30	30,30	30,30	30 30	30,30
Jordnødkager afskallede, fremmede. 56 %*)	30 60	30,60		30 80	30,80			
do. lyse, nordfranske, 56 %*)			31,10	31 30		31,30	31,30	31,30
Palmekager, danske	19 00				21 20	20.10		
Rapskager, tyske	20 10		20,20	20,30	20,90	20 50	20,40	20,10
Klidmelassefoder, Dsk. Sukkerf.	19,10	19,10	19,30	19,30		19,30	19,30	19,30
Melasse, flydende					15,80			
Hvedeklid. engelske grove			18,10					
do. danske	19 10	19,60	19 10	19,10	21,10	19,10	20,10	19,10
Rugklid, danske		18,60	18 60		19,60			
Foderbyg, Marokko	25,10	25,10	25,10	25,30	25,30	25,30		25,30
do. amk., 48 lbs.	26,10		26 10					
do. Laplata	25 10						25,30	
Byg, dansk	27,00	28.00	28,50	28,50	29,00	27,00	2 ,50	27,00
Havre, dansk	23,50	23,50	24 50	24.50	25,00	23,50	24,50	23 50
Blandkorn, do				26,50		25 50	26,50	25,50
Hvede	26,50		28,50		28,50	26,50		28,00
Rug	27,00	27,00			27,50	27,00		28,00

*) Garanteret Minimumsindhold.

Jydsk Andels-Foderstofforretning er stedse Køber til **dansk Korn**, og de Lokalforeninger eller Medlemmer der er Sælgere, vil ved Henvendelse til nærmeste Filial kunne faa Prisen at vide.

Foderblanding kan leveres fra alle Afdelinger og Opgave over Pris med nærmere Oplysninger kan indhentes hos nærmeste Filial.

Handelsefterretninger.

(Ved private Korrespondenter).

Smørmarkedet.

Den 5. Oktbr. 1921.

Produktionen holder sig stadig uforandret. og det gælder ogsaa Hjemmeforbruget. Til Eksport er der nogenlunde tilstrækkeligt Begær til at klare Ugens Tilførsler, men det kniber med at holde Priserne. Desuden paavirkes Værdien føleligt af de stærkt dalende Kurser paa al fremmed Valuta.

Smørnoteringen

blev den 29 Sept. ansat til 445 Kr. pr. 100 kg.

Mælkenoteringen

De danske Mejeriforeningers Mælkenoteringsudvalg ansatte den 29. Sept. følgende Notering:
For Skummetmælk 5 Øre pr. kg.
— Sødmælk ab Mejeri 23 Øre pr. kg.
— Sødmælk ved Stalddør 20 Øre pr. kg.

Kødmarkedet.

Aalborg Kreaturmarked, d. 4. Oktbr.

Markedet var i Dag tilført 608 store Kreaturer, 469 Kalve, 260 Faar og Lam samt 14 Svin. Handelen var som de foregaaende Uger meget mat og flov. Til Tyskland købtes saa godt som intet; derimod købtes der ikke saa lidt til Belgien, men dette er ogsaa til forholdsvis smaa Priser. Københavnerne er ogsaa meget forsigtige i deres Indkøb. Kalvehandelen gik omtrent som i sidste Uge, og Priserne var væsentligt de samme; dog nærmest lidt nedadgaaende.

Noteringen var som nedenfor anført:

	1. Kl.s	2. Kl.s	3. Kl.s
Stude og Kvier	45 50	35-40	25-30
Tyre	35-40	28 33	—
Unge Køer	35 40	28 33	—
Ældre Køer	20 25	15-20	—
Kalve	42 45	35 40	—
Faar og Lam	—	50 60	—
Kælvekøer	350-550 Kr. pr. Stk		
Slagtekøer	50-100 „ „ „		

Vestjydsk Eksportforening

noterede d. 3. Okt. 1921 pr. kg levende Vægt:

Prima Kreaturer	98—108 Ø
1. Kl.s Stude og Kvier	74— 84 —
2. - do.	62— 72 —
1. - Tyre	72— 82 —
2. - do.	52— 62 —
Prima Eksport-Køer	82— 92 —
1. Kl.s Køer	58— 68 —
2. - do.	38— 48 —
Dubletkalve	112—132 —
Slagtekalve	60— 80 —

Daarligere Varer efter Kvalitet.

Ægmarkedet.

København, den 4 Oktbr. 1921

Efterspørgslen er fremdeles meget livlig for det forhaandenværende Kvantum af prima, nylagte Æg, der desværre paa denne Aarstid aftager stærkt.

Dansk Andels Ægexports Notering i Ugen fra 30. September—6. Oktober var 300 Øre pr. kg plus Fragt og Overskud.

Fjerkræhandelen.

København, den 4. Oktbr. 1921.

Tilførslen lidt mindre rigelig i de sidste Dage. Priserne har senest været:

Levende:	
Høns	175—200 Øre pr. kg.
Unge Haner	ca. 225 „ „ „
Kyllinger	- 250 „ „ „
Ænder	- 350 „ „ „
Duer	- 100 „ „ Stk
Slagtede:	
Ænder	450—500 Øre pr. kg
Gæs	300—375 „ „ „

Udgivet af Andelsudvalget.

Chefredaktør:
And. Nielsen.

Ansvarlig overfor Presseloven:
Harald Stenbæk.

Kontor: Christiansgade 24, Aarhus.
Telefon 1510.

De forenede Bogtrykkerier, Aarhus.

Plads tilbydes.

Pladsen som Uddeler

i Hørby og Omegns Brugsforening pr. Hørby St. bliver ledig paa Grund af, at Uddeleren overtager anden Plads. Omsætningen har været 140,000 Kr., deraf 20,000 Kr. i Frø, Cement og Trælast. Løn 6 pCt. af Kolonial, 3 pCt. af Grovvarer samt 100 Kr. til Lys og Varme. Uddeleren svarer til Svind og Emballage og stiller en Kaution af 6000 Kr., deraf 4000 Kr. kontant, som forrentes med almindelig Bankrente, Ansøgning om Pladsen indsendes til Undertegnede senest d. 12. Oktober d. A. Pladsen tiltrædes snarest muligt.

(1353) K. Knudsen, Klinghus pr. Hørby St.

Uddeler søges

til Faarup Brugsforening pr. Rødkjærsbro til 1. November. Omsætning ca. 50,000 Kr. i Butiksvarer. Lønnen er 6 pCt. af Butiksvarer samt fri Bolig med Have. Halvdelen af Lys og Makulatur. Fri Handel med Æg, Skind, Brød og Øl. Uddeleren svarer til Svind og Emballage og stiller en kontant Kaution paa 4000 Kr. Ansøgning sendes inden 15. Oktober til

(1385) Gdr. Rasmus Døssing, Thorshøj pr. Rødkjærsbro.

Uddelerstilling.

Korsør og Omegns Brugsforening søger en Uddeler til 1. Januar 1922. Lønnen er 7 pCt. af alm. Butiksvarer, 4 pCt. af gr. Varer samt fri Bolig. I 1920 var Bruttoomsætningen 360,000 Kr., hvoraf gr. Varer 8000 Kr., første Halvaar 1921: 184,000 Kr. og 5000 Kr. Uddeleren sørger for Varernes Uddeling, Butikslokalernes Belysning, Opvarmning og Renholdelse samt svarer til Svind. Han maa stille en Kaution paa mindst 6000 Kr. kontant, der forrentes med 5 pCt. p. a. Ansøgninger sendes til undertegnede Formand senest den 20. Oktober d. A.

(1369) Fiskehandler H. Hansen, Torvet, Korsør.

En yngre Kommis,

dygtig og paalidelig, kan fra 1. Novbr. faa Plads. Anbefaling og Lønfordring bedes tilsendt

(1327) Møller Mortensen, Brugsforeningen, Birkelse St.

Lendum Brugsforening pr. Sindal.

En ung, dygtig Kommis kan faa Plads 1. November.

(1377) E. Larsen, Uddeler.

Kommis.

En dygtig og velanbefalet Kommis kan faa Plads fra 1. Novbr. i Hodde Brugsforening pr. Tistrup. Anbefalinger og Lønfordring bedes sendt til

(1332) N. G. Nielsen.

Kommis.

En yngre Kommis, helst lidt kendt med Foderstofhandel, kan 1. November faa Plads i Kyse Brugsforening. Lønfordring samt Anbefaling bedes tilsendt

(1367) Uddeler A. Kristiansen, Kyse pr. Hyllinge St.

En yngre Kommis,

flink og paalidelig, kendt med almindelig Bogføring, søges til 1. Novbr. Anbefalinger og Oplysninger om tidligere Pladser samt Lønfordring bedes tilsendt

(1381) V. Christiansen, Vig Brugsforening, Vig St.

Kommis.

Paa Grund af Indkaldelse til Militærtjeneste kan en dygtig og velanbefalet Kommis faa Plads til 15. Oktbr. eller 1. Novbr. i Mylund Brugsforening pr. Tranget St. Lønfordring og Anbefalinger bedes tilsendt

(1342) Uddeler Th. Skov.

Kommis.

En absolut dygtig og paalidelig Kommis med god Ordenssans kan faa Plads her til 15. Oktbr. eller 1. Novbr. Event. kan til Novbr. antages en ung Medhjælper med et Par Aars Uddannelse. Lønfordring udbedes.

Lødderup Brugsf. pr. Nykøbing, Mors.
Telefon 7. Emil Petersen.

En ung Kommis

eller én, som har været ved Handelen i 2 Aar og uden egen Skyld er ledig, kan faa Plads i Kirkeby Brugsforening pr. Stenstrup til 1. Novbr. Anbefalinger og Lønfordring bedes tilsendt

(1336) E. Vig.

Kommis søges.

En dygtig og paalidelig Kommis kan fra 15. Oktober faa Plads i Øster Egede Brugsforening, da min nuværende Kommis skal indkaldes. Anbefalinger og Lønfordring bedes tilstillet

(1356) G. Jensen, Øster Egede Brugsforening pr. Fakse.

En yngre Kommis eller ældre Lærling,

hurtig og sikker Ekspedient, kan faa Plads til 1. Novbr. i Krejbjerg Brugsforening pr. Skive. Ansøgning med Anbefaling og Lønfordring bedes sendt til

(1341) M. Madsen, Uddeler.

Medhjælper.

En ung Mand, 2—3 Aar ved Handelen eller lige udlært, kan til 1. Novbr. faa Plads i Rærup Brugsforening, Vodskov. Anbefalinger og Lønfordring bedes tilsendt

(1386) Uddeler J. Nielsen.

Medhjælper,

som vil køre nogle Vareture ugentlig, kan faa Plads 1. November i Veflinge Brugsforening, Veflinge St.

(1279) H. P. Rasmussen.

Paa Grund af, at min nuværende Kommis rejser paa Handelsskole, er Pladsen her som

Kommis

ledig straks eller til 1. November.
(1391) V. Balle,
Helgenæs Brugsf., Kongsgaard pr. Knebel.

Ung Kommis eller ældre Lærling

kan straks faa Plads i Brugsforeningen, Nørager St. Vedkommende, som antages, maa være villig til alt forefaldende Arbejde. Ansøgning med Anbefaling og Opgivelse af Lønfordring bedes tilsendt
(1390) Alfred Hansen.
NB. Ingen gr. Varer.

Medhjælper.

En ung Mand, som har været 2—3 Aar ved Handelen, eller en, som lige er udlært, kan 1. Novbr. faa Plads i Ballerup Brugsforening, Ballerup. Anbefaling og Lønfordring bedes tilsendt
(1347) Lars P. Pedersen.

En troende, ung Mand

kan til 1. November faa Plads i Vorbasse Brugsforening, Vorbasse. Henvendelse til
(1361) Vilhelm Jensen, Uddeler.

Lærling.

Fra 1. November kan en kvik Dreng, 14—15 Aar, med gode Skolekundskaber, faa Plads i Hovborg Brugsforening pr. Holsted. Tlf. Nr. 3.
(1297) P. Thøgersen.

En dygtig og paalidelig

Ekspeditrice

kan til 1. Novbr. faa Plads i Ørsted Brugsforening pr. Aarup.
(1345) H. Andersen.

Ekspeditrice.

En dygtig og paalidelig Pige kan faa Plads fra 1. Novbr. Anbefalinger og Lønfordring bedes tilsendt
(1348) P. C. Andersen,
Vellev Brugsforening pr. Ulstrup.

Ekspeditrice.

En tro og paalidelig Pige i Tyverne, kendt med Regnskab og Bogføring, kan fra 1. Novbr. faa Plads hos en ugift Uddeler. En, som vil tage sig af det huslige med en Pige til Hjælp, vil blive foretrukket. Eventuelle Tilbud med Lønfordring og Anbefalinger bedes tilsendt
(1344) Uddeler Chr. Hansen,
Stigsnæs, Skelskør.

En Ekspeditrice

kan fra 1. November faa Plads i Knarreborg Brugsforening, Knarreborg, Fyn. Anbefalinger og Lønfordring bedes tilsendt
(1376) A. Hansen.

En dygtig Ekspeditrice

kan til 1. November faa Plads i Gudbjerg Brugsforening pr. Gudme. Anbefalinger og og Lønfordring bedes snarest tilsendt
(1383) A. Jensen.

Ekspeditrice

søges, naar Vedkommende er villig til at hjælpe til i Huset. God Løn gives. Billet mrkt. 1388 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Ekspeditrice.

En dygtig Ekspeditrice med grundigt Kendskab til Manufaktur kan straks faa Plads i Brugsforeningen, Nørager St. Ansøgning med Anbefaling og Lønfordring bedes tilsendt
(1389) Alfred Hansen.

Plads ledig

fra 1. November for en Pige, som er vant til Ekspedition, og som delvis vil deltage i Husgerning. Oplysninger vedlagt Lønfordring bedes tilsendt undertegnede.
(1360) L. Mou,
Rostrup Brugsforening, Arden.

Ekspeditrice.

En flink, rask Pige kan faa Plads i Øster Tørslev Brugsforening fra 1. Novbr. Lønfordring og Anbefalinger udbedes.
(1357) Uddeler E. Poulsen,
Øster Torslev St.

Husbestyrerinde.

Som saadan kan en flink og dygtig Pige faa Plads til 1. Novbr. i Albæk Brugsforening pr. Randers. En, som vil hjælpe lidt til i Butiken, foretrækkes.
(1338) Chr. Færch.

Pladsen som Forpagter

paa Nørre Nebel Mølle er optaget. (1379)

Plads søges.

Kommis.

Efter endt Militærtjeneste søger jeg Plads som Kommis i en Brugsforening, helst i Jylland. Har været 3½ Aar ved Faget. Gode Anbefalinger haves. Tilbud med Opgivelse af Løn bedes sendt til
(1373) H. Mortensen.
Adrs.: Ansgar Hansen,
Norgaard, Hedeby pr. Farre St.

Kommis.

Ung Mand, 24 Aar, som har været ved Manufaktur 1½ Aar og Kolonial 3 Aar, søger Plads straks eller til 1. Novbr. Er villig til at deltage i alt forefaldende og vant til paa egen Haand at passe Ekspeditionen i middelstor Forretning. Tilbud med Opgivelse af Løn bedes tilsendt Andelsbladet, Aarhus, i Billet mrkt. 1372.

Kommis.

Som saadan søger jeg Plads til 15. Oktober eller 1. November i en Brugsforening. Jeg er 21 Aar gl., 7 Aar ved Faget, hvorfra gode Anbefalinger haves. Mulige Tilbud med Opgivelse af Løn bedes tilsendt
(1355) Kommis V. Sørensen,
Rønbjerg St.

Forbundter.

Som saadan søger jeg Plads til 1. November. Har været her i 2 Aar og er uden egen Skyld ledig. Jeg er 17 Aar gl., stor og kraftig. Pladsen ønskes helst i en større By, hvor jeg muligvis kunde besøge en Handels- eller Aftenskole. Opgivelse af Løn og Forhold bedes tilsendt
(1380) Sønderby Randbæk,
Aadum Brugsf. pr. Tarm.

Kommis.

Som saadan søges Plads til 1. November, helst i Stations- eller Byforretning. 21 Aar gl., 6½ Aar ved Faget. Billet mrkt. 1371 modtager Andelsbladet, Aarhus.

En ung Kommis

søger Plads til 1. November. Fineste Anbefaling haves. Mulige Tilbud bedes tilsendt
(1365) E. Larsen,
Husholdningsforeningen, Nyborg. Telef. 132.

Kommis.

Som saadan søges Plads til 1. eller 15. November i en større Brugsforening, helst i det nordøstlige Jylland. Er 24 Aar og har været 9 Aar ved Faget, deraf godt 5 Aar i min nuværende Plads. Mulig Tilbud med Opgivelse af Løn bedes sendt til
(1382) Kommis Edvard Nielsen,
Brugsforeningen, Gamst.

Som 1. Mand

søges Plads til 1. Novbr. af 1. Kl.s Kommis, sidst i Tyverne. 15 Aar ved Handelen. (Andelsmand). Kendskab til Kolonial, Isenkram, Manufaktur og alm. Bogføring. Lidt Kendskab til Trælast. Mulige Tilbud med Opgivelse af Løn bedes tilsendt
(1318) Kommis Aage Thestesen,
V. Nebel Brugsf., Guldager St.
Telef. Ølufvad 3.

Giv Agt.

Kommis, 25 Aar, søger Plads som Rejsende. Er kendt med alt henhørende Handelsbranchen. Prima Anbefalinger haves. Tilbud med alle Oplysninger bedes sendt i Billet mrkt. Energisk 1325 til Andelsbladet, Aarhus.

Kommis

søger Plads straks. Helst i en Brugsforening. Gode Anbefalinger haves.
(1329) Kommis Axel Sørensen,
Adr.: A. Jakobsen,
Aabybro.

Kommis.

Som saadan søger en velanbefalet ung Mand Plads til 1. Novbr. Nærmere Oplysninger ved Henvendelse til (1331)
Bestyrer P. J. Julskjær,
Lemming Brugsforening pr. Silkeborg.
Tlf. 195 Silkeborg.

Ekspeditrice,

vant til Brugsf., søger Plads til 1. Novbr. Billet mrkt. 1330 med Opgivelse af Løn modtager Andelsbladet, Aarhus.

Kommis.

Som saadan søges Plads i en velledet Brugsforening fra 1. Novbr. Søgende er 21 Aar og anbefales paa det bedste af underskrevne, hos hvem han har været i 6 Aar, og som gerne modtager Tilbud.
(1343) J. Chr. Agger, Uddeler,
Ørum Brugsforening, Ramten.

Plads søges

til 1. Novbr. af en Landmand i Tyverne i en Brugsforening for at blive sat ind i Faget.

Til samme Tid og Sted søger

en ung Pige

Plads ved indvendig Gerning. Anbefalinger haves fra forrige Beskæftigelser. Mulige Tilbud bedes tilsendt Andelsbladet, Aarhus, i Billet mrkt. 1328.

Medhjælper.

Som saadan søges Plads til 1. Novbr. i en Brugsforening. Ca. 2 Aar ved Faget og godt anbefalet. Der sættes mere Pris paa gode Forhold end nogen høj Løn. Billet mrkt. 1314 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Et ungt Menneske,

16 Aar, som har Lyst til Handelen, ønsker Plads til 1. Novbr. i en Brugsforening. Henvendelse til
(1322) Uddeler E. Rasmussen,
Lime pr. Mørke.

Handelslærling.

Som saadan søger jeg Plads. Har været ved Handelen ½ Aar. Militærfri.
(1387) Chr. Eriksen,
Adr.: Købm. S. Tønnesen,
Nim ved Horsens.

Plads søges

til 1. November til min Broder, 17 Aar gl., 3 Aar ved Faget. Er for Tiden i Mammen Brugsforening pr. Bjerringbro. Henvendelse til
(1378) Uddeler Chr. Ravn,
Vindum Brugsforening pr. Bjerringbro.

Plads søges

straks, helst paa Handelskontor, i Mangel heraf i en Forretning. Alm. Forberedelseseksamen haves. Henvendelse til
(1354) S. Laursen,
Mou, Gudumholm St.

Forbundter.

Som saadan søges Plads i en Brugsforening eller Købmandsforretning. Er 16 Aar gl. 1 Aar ved Faget. Mulige Tilbud bedes sendt til
(1363) Anker Vinderslev,
Pederstrup Brugsforening, Kjellerup.

Min Broder,

der har lært Handel i en af Landets største Brugsforeninger og for Tiden er hos mig, søger Plads som Medhjælper eller Kommis i en velledet Brugsforening, helst paa Sjælland, til 1. November.
(1370) Uddeler Hans Olsen,
Vedbysønder Brugsforening, Slagelse.

Til vore Annoncører.

Naar man vil kunne gøre sikker Regning paa at faa en Annonce optaget i Andelsbladets først udgaaende Nummer, maa Annoncen være os i Hænde senest om Tirsdagen.

Afbestillinger og eventuelle Rettelser maa være os i Hænde senest Onsdag Morgen.

Omflytnings-Porto.

Opmærksomheden henledes paa, at naar Eksemplarer af Andelsbladet ønskes omflyttet fra en Adressat til en anden udenfor de normale Kvartalsskifter (27/12, 27/3, 27/6 og 27/9), vil Omflytningen kun blive foretaget, naar der til Dækning af Omkostningerne herved medsendes 20 Øre i Frimærker for hvert Eksemplar, som ønskes omflyttet.

Maypole Dairy Co. Ltd.

Ca. 900 Detail-Udsalg.

Største Smør-Detailforretning i Verden.

Absolut den mest direkte Forbindelse mellem danske Producenter og engelske Forbrugere.

Palægade 7. :-: København K.

Afdelinger: Esbjerg—Aarhus—Aalborg.

H. Klitgaard & Co.

SMØR-EKSPORT-FORRETNING

ST. ANNA PLADS NR. 28, KØBENHAVN K.

Bank: Privatbanken.

Fabriksafdelinger:

København L., Borups Allé 130	Tlf. Central 9426.
Odense, Aalykkegade 8.	» 236.
Aarhus, Mejlgade 21—23.	» 2715.
Aalborg, Vesterbro 9.	» 382.
Holstebro, Danmarksgade.	» 13.
Montørstation, Sakskøbing.	» 159.

Kronesalt.

Prima dobb. raff. Smørsalt fra

Christiansholms Fabriker, København.

Det bedste af alt Smørsalt. Leveres i Sække og Fustager til billigste Dagspris.
Indsend Ordrer gennem Deres Leverandør.

De forenede Bogtrykkerier, Aarhus.

Andelsbladet.

Fællesorgan for danske Andelsforeninger.

Nr. 41. | Fredag den 14. Oktober. | 1921.

Danske Landboforeningers Frøforsynings

Generalforsamling.

(Sluttet).

Formanden: Naar man staar som Formand for en Forening, har man et stort Ansvar for, hvad der sker, og jeg paatager mig ogsaa Ansvaret for, hvad vi har gjort med Hensyn til Pajbjerg. Vi, der har været med, har gjort det, fordi det var vor fulde og oprigtige Mening, at det var det bedste for D. L. F. Om vi har taget fejl, vil Tiden vise, men i Øjeblikket kan jeg ikke erkende, at vi har taget fejl. Til Brochsgaard vil jeg sige, at vi sidder ikke og sover i Bestyrelsen. Vi søger at gøre det saa godt, som vi Mennesker kan. Det er let nok at kritisere, naar man staar udenfor (Hør!), men det er ikke vist, at Brochsgaard kunde have staaet for Kritik, hvis han havde været i vort Sted. Der er ingen af os i Bestyrelsen, som klæber til Taburetterne. Har De nogle bedre at sætte ind, saa gør det. Vi gaar gerne.

— Taleren kom derefter nærmere ind paa Grundene til, at man havde overtaget Pajbjerg, og udtalte sig herunder i nær Tilknytning til de i sidste Nr. refererede Udtalelser af Frede Jensen. Han sluttede dette Afsnit af sin Replik med at sige: Der er intet uærligt og intet uhonnet sket i den Sag. Det vil jeg hævde paa hele Bestyrelsens Vegne.

Hvad Optagelsen af Sukkerroefrøavlen angaar — bemærkede Taleren videre — da mener jeg, at vi ikke har Lov til at lade den Sag ligge. (Hør!). Det danske Landbrug har ikke Raad til at lade den Chance gaa fra sig. Naar vi ser, hvorledes vi med smaa Midler er naaet til en Forædling af vore almindelige Roestammer, hvorfor skulde vi saa ikke kunne levere en Sukkerroestamme, der kan blive til Gavn for Landbruget og for Sukkerfabrikkerne? Og hvorfor skulde vi ikke tage den Fortjeneste i Stedet for at lade den gaa til et andet Land?

Hvis De tror, vi har taget Saasædsalget op med let Sind, saa tror De fejl, men naar Landboforeningerne kom til os og sagde: Kan I ikke tage den Sag op, for der trænges til en Regulator, saa synes jeg ikke, vi havde Lov til eller kunde forsvare at sige: Nej, vi vil ikke have med det at gøre. At det skulde komme til at ligge saa daarligt, kunde ingen Mennesker vide i Fjor. Vi maa nærmest være glade ved, at Tabet ikke blev større.

Konsulent Kofoed, Vig: Man skal se paa Saasædssalget ikke fra et Forretningssynspunkt, men fra et Planteavlssynspunkt. Der er to Slags Produktion, nemlig Produktion for Profittens Skyld og Produktion for Behovets Skyld. De private Forretninger har taget Sagen op for Profittens Skyld, men D. L. F. bør tage et mere alment Hensyn, nemlig Hensynet til det danske Landbrugs Interesse i den Sag. Det har stor Betydning, at der gennem Landbrugets egen Institution drives en solid og god Fremavl af Saasæd. Og det vil være til stor Skade for det danske Landbrug, om Frøforsyningen opgiver den Sag, fordi den i Øjeblikket har givet Foreningen et lille Tab. Det har stor Betydning for os Konsulenter, at vi kan henvise Landmændene til et Sted, hvor de kan blive forsynet paa en god og solid Maade. I alle Henseender vil vi være bedst tjent med, at D. L. F. ogsaa i Fremtiden varetager denne for Landbrugets Behov saa vigtige Opgave.

Forstander Jensen, Slangerup: Der er Ting, som ikke kan ændres, inden der er gaaet en vis Aarrække. Jeg er overbevist om, at der kan ske nogen Ændring i Tiden, der kommer, men som Forholdene har ligget, har det ikke hidtil været muligt, skønt jeg, i den Tid, jeg har siddet i Bestyrelsen, har gjort derfor, hvad jeg kunde. Naar man kommer ind i en Bestyrelse, kan

der ligge Forhold, som man ikke har været klar over, saa længe man stod udenfor. Jeg tror, at andre har gjort lignende Erfaringer. Saadan er det i alt Fald gaaet mig, og saa maa man jo hellere sige det, som det er. — Med Hensyn til Pajbjerg har der været Bryninger indenfor Bestyrelsen, men naar vi nu har sagt A, maa vi ogsaa sige B. — Det Spor, som D. L. F. er inde paa, er det rette, og jeg vil bede Dem være med til at advare danske Landmænd mod, at der ude omkring i Landet laves Ting, der kan komme til at skade D. L. F. og derigennem det danske Landbrug. Tiden, vi gaar i Møde, er ikke til Splid, men tværtimod til Sammenhold.

Direktør H. J. Hansen: Til Chr. Rasmussen vil jeg sige, at de Udvidelser, der er foretaget indenfor D. L. F., har været stærkt paakrævet. Der blev stadig krævet, at vi skulde tage mere Avl, og saa maatte vi nødvendigvis have mere Husrum og flere Maskiner. At det faldt i den dyre Tid er beklageligt, men derved var intet at gøre. Man kan jo ikke forlange, at vi skal tage mere Avl, og saa samtidig bebrejde os, at vi foretager de Udvidelser, som er nødvendige for at tage den forøgede Avl. — Selv om Saasædssalget har givet et meget anseligt Tab, saa mener jeg dog, det vil være uklogt at opgive den Sag. Vi kan heller ikke gøre det paa Grund af Overenskomsterne med Landboforeningerne. Jeg tror ogsaa, det kan komme til at gaa rundt, og Risikoen vil jo i alt Fald blive betydelig mindre, efterhaanden som vi faar mere rolige Kornpriser. — Nedbringelse af Omkostningerne er naturligvis et Forhold, som vi stadig har Opmærksomheden henvendt paa, og jeg haaber, de kan komme ned. Alene Nedgangen i Arbejdslønnen vil jo betyde en Del.

Damslund, Sorø, mente med Hensyn til Saasædsspørgsmaalet, at D. L. F. burde indskrænke sig til at tage sig af Forædlingsarbejdet — og her trængtes der til mere, end Staten ydede — medens man derimod burde overlade til Landboforeningerne at tage sig af Fremavlen. Ved en saadan Deling af Arbejdet vilde man opnaa mest.

Formanden: Det er ogsaa akkurat det, vi arbejder hen til. Vi tænker ikke paa at forsyne hele Danmark med Saasæd; det kan vi ikke, og det vilde ogsaa blive for dyrt for Landmændene. Men det har Betydning, at der er et Sted, hvor der kan faas god, sortsren Sæd, og saa maa Landboforeningerne fremavle den.

Forpagter Lunding, Grubberholm, beklagede Forbindelsen med Fællesforeningen, der førte til, at Priserne paa Frøet blev trykket for langt ned. Han henstillede dernæst til Bestyrelsen, at den Overkurs, der var givet for Aktierne i Pajbjerg, blev afskrevet paa næste Aars Regnskab.

Gaardejer Vestergaard, Kammerherregaarden: D. L. F. er bundet saaledes til Fællesforeningen, at det i Virkeligheden er denne, som bestemmer den Pris, vi skal have for Frøet, og det bevirker, at Prisen i mange Tilfælde bliver for lav. Fællesforeningens Interesse er at skaffe Forbrugerne Frøet til den billigst mulige Pris, og det kan ikke bebrejdes den, men vi Avlere skal skaffe godt Frø og maa have det betalt med en Pris, som vi kan være tjent med. De to Interesser kan ikke altid helt forenes. Det bør henstilles til Fællesforeningen, at den ikke tager for haardt, naar den forhandler med D. L. F. om Fastsættelse af Priserne. — Sluttelig henstillede Taleren, at Renten til Avlerne af de i D. L. F. indestaaende Penge blev forhøjet. Der havde jo allerede været Tale herom ved Generalforsamlingen i Fjor.

Formanden: Tiden er ikke til en Renteforhøjelse. Der staar i vore Love, at Pengene forrentes med 5 %, og jeg vil anbefale, at vi ikke piller ved dette.

Direktør H. J. Hansen: Vi har i Fællesforeningen en god Aftager. Vi faar en ordentlig Pris, er sikker paa at kunne komme af med vort Frø og er sikker paa at faa Pengene. Det giver et Grundlag i Forretningen, som vi ikke skal kaste Vrag paa, og som vi skal betænke os paa at forlade, medmindre vi har noget andet og meget bedre at sætte i Stedet. (Hør!).

Chr. Rasmussen, Højgaard: Jeg

har aldrig tvivlet paa, at Bestyrelsen handlede efter sin bedste Overbevisning, men naar der vokser Betænkeligheder frem ude blandt Avlerne, er det jo bedre, at det kommer frem her, end at det samler sig i Krogene derude. Efterhaanden som D. L. F. vokser sig stor, skulde det gerne vise sig ogsaa derved, at det kan gøres billigere Og vi fik jo ogsaa gennem Forstander Jensens Udtalelser et lille Haab om, at det vil lykkes. Sluttelig skal jeg paa de stevnske Avleres Vegne foreslaa Generalforsamlingen at vedtage en Udtalelse, hvori man henstiller til Bestyrelsen ikke at gaa videre med Hensyn til at overtage Aktier i andre Selskaber.

— Formanden: Det tænker vi heller ikke paa.

Ordstyreren: Den af Chr. Rasmussen nævnte Henstilling kan vi vist tiltræde uden Afstemning.

Vestergaard, Kammerherregaarden, henstillede til Bestyrelsen at overveje Indførelse af en Ordning, hvorved hver enkelt Avler fik at vide, hvad han ejede af de i D. L. F. indestaaende Midler.

Formanden lovede, at dette skulde blive taget under Overvejelse.

De aflagte Beretninger toges hermed til Efterretning, og Regnskabet godkendtes enstemmigt.

En gros Salget.

Herom aflagde Grosserer Hertz følgende Beretning:

Som bekendt er Myndighedernes Indgreb i Frøhandelen og Eksporten bortfalden i det forløbne Aar, naar undtages den Bestemmelse, at det tekniske Landbrugsudvalgs Tilladelse skal indhentes, før Eksporten kan finde Sted. — Man er formentlig berettiget til at betragte dette som en Formalitet i statistisk Henseende og maa i hvert Fald haabe, at det forholder sig saaledes, og at man ikke paa et givet Tidspunkt bliver stillet overfor Overraskelser, der kan besværliggøre Forholdet til de udenlandske Købere.

Medens man saaledes nu arbejder uden vanskeliggørende Restriktioner, er Forholdene for Eksporthandelen i al Almindelighed ikke bleven lettere, idet forskellige Afsætningslande stadig frembyder Vanskeligheder. — For Ruslands Vedkommende er Indkøbene foretagne af den derværende Regering, og vi for vort Vedkommende har under denne Form overhovedet ikke gjort Forretninger med Rusland. I Tyskland er Valuta-Situationen saaledes, at den saa at sige forhindrer enhver Eksport herfra til dette Land.

Disse Bemærkninger gælder i al Almindelighed, men det er dog i denne Forbindelse glædeligt at fastslaa, at selv om Handelsforholdene er vanskelige, er dog Danmarks Position med Hensyn til enkelte Græsfrøsorter fastslaaet saaledes, at vi har en god Eksport.

Eksportsalget af Hundegræs af forrige Aars Høst, altsaa Sæson 1920—21, begyndte paa et meget tidligt Tidspunkt, idet Køberne havde Tilbøjelighed til at gaa i Markedet, og man foretog da ret betydelige Salg for senere Levering; men fra Nytaarstid viste Priserne en vigende Tendens og faldt efterhaanden ret betydeligt hen paa Foraaret. Man kan vel ialt betegne Faldet som 25—30 pCt. i Forhold til de Priser, man begyndte at sælge til.

Da D. L. F.s Høst kvantitativt set uventet skuffede, var man paa Grund af de nævnte tidlige Salg praktisk talt udsolgt i Hundegræs paa et ret tidligt Tidspunkt. Iøvrigt var Frøhandelen sidste Foraar temmelig forretningsløs og til faldende Priser. Af Hundegræs havde D. L. F. af gode Varer som nævnt ikke noget at sælge, og der var væsentligst kun Afrensninger tilbage at afsætte.

Med Hensyn hertil skal jeg bemærke, at i Modsætning til tidligere bliver det vanskeligere og vanskeligere at afsætte Afrensninger saavel af Hundegræs som af andre Frøsorter, idet de oprindelige Hovedaftagere ikke har og ikke kan faa Interesse herfor mere, da Indførsel i mange Tilfælde er forbudt i de respektive Lande (jeg hentyder her navnlig til Amerika), og Følgen bliver derfor, at alle Tilbud heraf samles paa et meget begrænset Felt, hvorved de Priser, som kan opnaas, trykkes meget og forsaavidt bliver urentable. Hvorvidt man derfor i Tide skal søge at

finde en anden Anvendelse for de lettere og daarligere Afrensninger er vistnok et Spørgsmaal, som man skal tage op til Overvejelse; thi Omkostningerne for saadanne Varer bliver jo relativt store, bl. a. Transport, Emballage, Lagerplads og Arbejdsløn.

Med Hensyn til Salget af Hundegræsfrø i den indeværende Sæson begyndte Forretningen noget trægt og meget senere end i Fjor. I England havde man overhovedet ikke Lyst til at foretage sig noget; thi man havde sørgelige Erfaringer fra forrige Sæson, hvor man ved de tidlige Indkøb havde paadraget sig Tab og i Forbindelse hermed ogsaa Vanskeligheder med de forskellige Kunder, til hvem Frøet var blevet videresolgt, idet Markedet jo var betydeligt lavere, da Varen blev leveret, end da den blev købt. — Tilmed forlød det med større Overbevisning end tidligere, at i Aar kom New Zealand for Alvor i Markedet og kunde konkurrere, og der var paa et vist Tidspunkt positive Tilbud fremme, som naturligvis, selv i Betragtning af Kvalitetsforskellen, kunde gøre deres Indflydelse gældende. — Da man imidlertid i Sommerens Løb efterhaanden erfarede med Vished, at Græsfrøhøsten, og da navnlig Hundegræsset, i Amerika vilde blive daarlig og i hvert Fald give et ringe Udbytte, idet man kun ventede en Høst af ca. Halvdelen af det normale, kom der Liv i Efterspørgslen fra Amerika efter dansk Hundegræs, og Efterspørgslen ansporedes yderligere ved Forlydendet om, at den amerikanske Regering vilde foreslaa en Indførselstold paa Hundegræsfrø fra 1. Oktober. Der har derefter, som det sandsynligvis vil være d'Hrr. bekendt, fundet Salg Sted af betydelige Poster Hundegræs til Amerika, hvilke delvis allerede er afskibede. — Hvorvidt alle disse Salg er sket udelukkende til Brug for det amerikanske Landbrug vides ikke, men det er mest sandsynligt. Dog er der ogsaa noget, der taler for, at en Del af Købene eventuelt er gjort i Spekulationsøjemed i Betragtning af den høje amerikanske Valutakurs; thi da nu Dollarkursen har forandret sig, synes ogsaa Købelysten at have stoppet op. Yderligere er der i den sidste Tid handlet en Del til England, men Forretningen ligger for Tiden ret stille; man tør dog formode, at der vil komme en Del Købere endnu i denne Sæson, og uden at man kan sige noget bestemt, synes Prisen for Hundegræs at ligge støt, og tillige synes det nuværende Prisniveau at være berettiget.

Ligesom for Hundegræs blev der ogsaa for Engsvingel i forrige Sæson paa et tidligt Tidspunkt gjort Kontraktafslutninger, men Prisen for Engsvingel faldt allerede nogen Tid før Prisen for Hundegræs, og det foregaaende Aars Prisniveau, altsaa for Sæsonen 1919—20, kunde ikke opretholdes. For Engsvingel gælder det samme som for Hundegræs, at D. L. F. er ganske udsolgt i Frø af 1920-Høst. Imidlertid er der vistnok flere Partier af forrige Aars Høst usolgte hos de forskellige Frøhandlere, og man vil kunne forstaa, at dette naturligvis ikke har kunnet undlade at have sin Indflydelse paa Salget af indeværende Aars Høst, hvortil ogsaa kommer, at Amerika har været meget ivrig Sælger, navnlig i den senere Tid. Vor Eksport, særlig af Engsvingel, har jo ogsaa stadig det at kæmpe med, at den amerikanske Vare endnu stadig har en meget højere Renhed, hvad særlig England synes at foretrække. Imidlertid er det dog en Kendsgerning, at den danske Engsvingels Kvalitet har faaet Foden indenfor. Der er allerede i Aar foretaget Salg til England, og man kan vel nok regne med, at vi efterhaanden har faaet en nogenlunde fast Kundekreds dér.

Det ret store Lager af dansk-italiensk Rajgræs bevirkede jo længe, at Priserne herfor holdt sig paa et forholdsvis lavt Niveau i forrige Sæson, hvortil jo ogsaa medvirkede Meddelelsen fra England og Irland om ret store Lagre, og selv om Høstudbyttet for Italiensk Rajgræs' Vedkommende, i hvert Fald hos D. L. F., skuffede, undergik Priserne ikke nogen videre Forandring op eller ned.

For indeværende Høst synes Udsigterne at være noget lysere med Hensyn til Priserne, da de hjemlige Lagre

efterhaanden er realiserede, og da Høstudbyttet jo ikke ventes at blive af en saadan Størrelse, at noget nævneværdigt kan blive tilovers til en gros Salg.

Alm. Rajgræs har med Hensyn til Prissvingningerne næsten fulgt Bevægelserne for Italiensk Rajgræs. For Øjeblikket ligger Prisen ret fast, men nogen Eksport for denne Sorts Vedkommende kan man vel næppe regne med; thi det er meget vanskeligt, trods vor gode Kvalitet, at konkurrere med England.

Agerhejre. Høsten af denne Vare var jo temmelig lille, og intet blev levnet til en gros Salg. — Paa Grund af Knapheden holdt Prisen sig højt, navnlig set paa Baggrund af de foregaaende Aars lave Niveau. I Aar synes der at være endnu større Knaphed og følgelig Udsigt til yderligere Prisforhøjelse. — De gamle Lagre er efterhaanden bleven udsolgte, delvis til Udsæd, hvilket gælder for de Partiers Vedkommende, hos hvilke noget af Spireevnen endnu var i Behold, og delvis til andet Øjemed, f. Eks. Fodring.

Alm. Rapgræs. D. L. F.s Avl er jo endnu ikke af en saadan Udstrækning, at der har været noget til en gros Salg, hvilket forsaavidt er beklageligt, som Artiklen stadig staar højt i Pris og er meget efterspurgt, særlig fra Udlandet. Udsigterne for i Aar gaar i samme Retning, og Markedet ligger fortsat med fast Tendens.

Sneglebælg. Der var i forrige Sæson en ret stor Høst, og det lykkedes ogsaa at faa en ikke ringe Eksport foretaget, som heldigvis skete paa et tidligt Tidspunkt, da det var muligt at drage Fordel af det daværende gunstige Salgsforhold. I Sæsonens Løb faldt Prisen betydeligt, man kan vel næsten sige ca. 50 pCt., og Konkurrencen Syd fra blev stærkt følelig paa Grund af Valutasituationen. For indeværende Sæson er Udsigterne forsaavidt ikke gode, da Priserne er lave, og hvis der overhovedet kan eksporteres noget, bliver det sikkert ikke til lønnende Priser; thi der findes næsten Sneglebælg overalt, og Konkurrencen fra Tyskland er nu mere end nogensinde svær paa Grund af den stadig faldende Markkurs.

Rodfrugtfrø. I forrige Sæson blev der saa at sige intet Kvantum tilovers til en gros Salget, idet hele Høsten i Forbindelse med de tiloversblevne Lagre af Barresfrø skulde reserveres de hjemlige Kunder. — For indeværende Aar er Høstudsigterne jo ikke gode, og Priserne ligger fastere.

Hvad Eckendorfer angaar, ligger denne Sort knapt saa godt paa Grund af Tilbudene Syd fra, og Afsætningsmulighederne er i Øjeblikket ikke gode.

Med Hensyn til Turnipsfrø har Markedet i den forløbne Sæson for de gangbare Sorters Vedkommende været meget roligt uden nævneværdige Svingninger. Der ligger endnu en Del Lager af gamle Beholdninger, men mest af ukurante Varer, og da disse sandsynligvis er overtaget af forskellige Frøfirmaer fra Avlerne til en lav Pris, vil de rimeligvis blive realiserede til billige Priser.

M. H. t. indeværende Sæson venter man en Middelhøst, men der er ikke nogen Prisstigning, skønt man vel kan betragte Markedet som fast.

Kaalroefrø har ligeledes ligget meget stille. Der har egentlig kun i Sæsonens Forløb været Efterspørgsel efter Studsgaard St., for hvilken der oven i Købet har været betalt en betydelig Overpris; men af denne Sort har D. L. F. ikke haft noget tilovers til en gros Salg.

Iøvrigt har der fra Tyskland kun været ringe Efterspørgsel, og Efterhaanden døde denne helt hen paa Grund af den svigtende Købeevne, og i Sverrig blev der henimod Slutningen af Sæsonen, i April Maaned, udstedt Indførselsforbud, som jo navnlig fik en kedelig Betydning for de danske Rodfrugtsorter, idet man hidtil efterhaanden kunde regne med et ret konstant Salg til Sverrig heraf. — Selv om dette Forbud kun karakteriseres som provisorisk, er det dog at antage, at det kan være Forløber for en Frølovgivning, der ikke alene, som i Amerika, skal beskytte Landet mod Indførsel af daarligt Frø, men ogsaa skal værne om den bestaaende Frøavl. Man taler om noget lignende i Norge, som

i alt Fald ønsker at kontrollere sin Indførsel nøjagtigt, og disse Forhold gør jo ikke Afsætningsmulighederne for dansk Rodfrugtfrø lettere.

Gulerodsfrø. Avlen af prima, velspirende Frø var heldigvis forrige Aar ikke af den Udstrækning, at nævneværdige Kvantiteter stod til Disposition for en gros Salget. Af svagtspirende Partier af gammelt Frø havde man jo en Del paa Lager, som det lejlighedsvis er lykkedes at afsætte, men Forretningen har i denne Vare desværre været meget treven.

Havefrø. Det vil ikke være Dem ubekendt, at der herhjemme ligger betydelige Beholdninger, særlig af Kaalfrø. Salgsmulighederne har i det forløbne Aar været meget daarlige, fordi mange af de Lande, der tidligere var vore Aftagere, nu selv har taget Frøavlen op, og selv om der solgtes nogle Poster til Sovjetrusland, var det dog ikke i en saadan Udstrækning, at man kunde spore nogen nævneværdig Bedring i Salgsmulighederne.

I det hele taget ligger Eksportforretningen ret svært; Løsnet er jo for Tiden, at hvert Land saa vidt muligt skal forsynes med sine egne Produkter. Det, som det naturligvis gælder om, er Kvalitetsvarer. I den Retning staar vi jo paa et højt Standpunkt, og man maa haabe, at de internationale Forhold engang bliver lettere, og Forretning dermed ligesaa.

Sluttelig skal jeg tilføje et Par Ord om mit Forhold til D. L. F. Jeg maa sige, at da Aftalen blev truffet med mit Firma for 10 Aar siden, var Aarsagerne dertil forskellige. D. L. F. skulde have en Forbindelse, og jeg reflekterede derpaa, ikke alene fordi jeg syntes, det var en interessant Forretning, men ogsaa fordi jeg altid har følt, at i det Samfund, vi lever i, gælder det om at samarbejde. Handelen og Forbrugerne skal ikke staa fjendtlige overfor hinanden, men skal samarbejde, og det samme gælder med Hensyn til Producenterne og Handelen. Ligesom Landbruget ikke kan leve alene, saaledes kan Handelen det heller ikke. Jeg følte, at en Forbindelse var ønskelig. Det er nævnt, at det er en stor Provision, jeg faar, men mange af d'Hrr. gør sig vist ikke rigtig klart, hvortil Provisionen gaar. Det er dyrt at drive en Forretning, at holde Folk, at rejse, at telegrafere — navnlig til Amerika — osv. Hertil kommer, at jeg jo stiller min Erfaring og Viden til D. L. F.'s Disposition, og at jeg staar inde for Pengene. Ingen af Parterne har haft Grund til at fortryde den Overenskomst, der i sin Tid blev truffet. Jeg har, siden vi begyndte, ikke kendt til Differencer med Frøforsyningen. Der kan som i enhver Forretning have været Smaating, som vi har kunnet være uenige om, men Samarbejdet er gaaet udmærket. Hvilken Beslutning der end bliver taget med Hensyn til en gros Salget i Fremtiden, saa vil jeg ønske, at De ikke faar mere Grund til Utilfredshed, end De har haft, saa længe jeg har haft den Ære at have med det at gøre. Endelig vil jeg henstille til den Bestyrelse, der bliver valgt i Dag, at den træffer sine Dispositioner i den Sag i saa god Tid som muligt — baade af Hensyn til Frøforsyningen og til mig.

Efter at Ordstyreren havde takket Grosserer Hertz for den udførlige og interessante Beretning, gik man til næste Sag paa Dagsordenen:

Salget til Landbo- og Husmandsforeningerne.

Herom aflagdes Beretning af Lederen af »Landboforeningernes Frøsalg«, O. Elberg, Roskilde, der udtalte:

Naar vor Omsætning i Aar er naaet op til ca. $2^3/_4$ Mill. Kr., og alene Stigningen i sidste Sæson, 300,000 Kr., omtrent er lig med hele Omsætningen i 1913—14, saa betyder dette desværre ikke, at den leverede Frømængde eller Købernes Antal er steget i tilsvarende Grad, ingenlunde. — I de forløbne Aar er Købernes Antal kun fordoblet, og for Frømængden gælder noget lignende. Vi har ikke solgt mere Frø sidste Aar end i det foregaaende, men Prisen har gennemgaaende været højere. I Fjor var Gennemsnitsprisen 2,75 pr. kg og i Aar 3,35 pr. kg. Endvidere har Forhandlingen af Bakteriekultur fra Statens Planteavlslaboratorium bidraget til Omsætningens Forøgelse.

Salget inden for de forskellige Foreninger er ikke meget forskelligt fra i Fjor, og sammenlignet med Tallene fra 1914 vil det ses, at de fleste Foreninger ikke viser nogen overvældende stor Tilgang, navnlig ikke i Forhold til Medlemstal.

Landboforeningerne	6½	pCt.
Sjælland	15½	—
Lolland-Falster	4	—
Fyn	7½	—
Jylland	4½	—

Husmandsforeningerne	2	pCt.
Sjælland	2	—
Lolland-Falster	½	—
Fyn	3	—
Jylland	2	—

Der er altsaa fremdeles en stor Arbejdsmark.

Men har Sæsonen ikke bragt os den ventede eller i alt Fald ønskede Tilgang og derfor i den Retning har været noget af en Skuffelse, saa er den i andre Henseender forløbet saa tilfredsstillende, som man normalt kan vente. Der har ikke manglet Frø i Aar, naar undtages, at der var for lidt Strynø Barres og Studsgaard Kaalroe, ligesom der var nogen Vanskelighed med rettidig at faa tilstrækkeligt Kvantum af Agerhejre, Hvidkløver og Eng-Rapgræs, men disse Sorter skaffedes dog i fornøden Mængde, kedeligt kun, at en Del af dette Frø maatte eftersendes til ca. 300 Bestillere.

Ekspeditionen begyndte den 1. Februar og afsluttedes for Hovedordrernes Vedkommende den 22. Marts.

Det meget tidlige Foraar gjorde en Del Købere noget utaalmodige, men det gjaldt hovedsagelig de sènt indgaaede Bestillinger; af dem var der langt flere end sædvanlig. Mange Købere ventede alt for længe, mulig i Fortrøstning til, at der i Aar var Frø i tilstrækkelig Mængde, i mange Tilfælde ogsaa, fordi man ventede billigere Priser. Det synes ikke at være gaaet op for Publikum, at de sildige Bestillere, aldrig hos os vil faa Fordele paa de rettidige Bestilleres Bekostning, tværtimod. Det vilde lette os Arbejdet, fremme Ekspeditionen og sikre Køberne en tidligere Levering, dersom man bestilte sit Frø senest i Januar i Stedet for at vente til Februar eller hen i Marts.

Som før nævnt var der, nogle mindre betydende Undtagelser fraregnet, ingen Mangel paa Frø, særlig af udenlandsk Frø. Men for Avlslandenes Vedkommende er Forholdet knapt saa tilfredsstillende. Med Hensyn til Kløverfrø er man noget desorienteret paa Grund af Landkortets forandrede Udseende; de fra Statens Forsøg kendte, men ikke lige højt skattede Avlssteder i det østlige Mellemeuropa synes at flyde lidt rigeligt sammen. Men vi trøster os da med at have faaet Hovedforsyningen fra Bøhmen.

Af Alsike og Timothé fik vi intet fra Sverrig, derimod noget fra Kurland, men den overvejende Part fra Nordamerika.

Lucerne kunde i sidste Sæson atter som før Krigen faas fra Ungarn i rigelig Mængde, rigtignok til betydelig højere Pris end italiensk. Vi havde begge Dele og solgte ca. 80 pCt. af den første og 20 pCt. af den sidste Sort. Forbruget er stadig stigende; vi sælger nu omtrent lige saa meget Lucerne som tidlig Kløver.

Med megen Tilfredsstillelse noterer vi det store og glædelige Fremskridt, der er sket med Hensyn til Forsyningen af dansk Frø af Græsmarksbælgplanterne

I Fjor var vi naaet til at have rigelig Sneglebælg; i Aar er vore Længslers Maal: rigelige Mængder af sildig Kløver (Hersnap Kløver) efter mange Aars Venten endelig naaet. Det kom med èt Slag. Avlernes Utilbøjelighed til at optage Rødkløveravlen og alle de paastaaede eller indbildte Vanskeligheder ved denne Avl er som bortblæst. Tryllemidlet var: en høj Pris paa dansk Kløver samtidig med en lav Pris paa andre Frøsorter; og det kan vel nu betragtes som fastslaaet, at man her i Landet kan præstere en baade kvalitativt og kvantitativt tilfredsstillende Avl.

Vi haaber, at Prisen fremtidig ikke vil dale mere, end at en til Efterspørgslen svarende Produktion kan opretholdes, og jeg tror ikke, at der er nogen Fare i saa Henseende. I alt

Fald vore Købere véd at skatte de værdifulde Stammer og betale for dem; der er i den Retning ingen Ændring fra de foregaaende Aar. Vi solgte trods den store Prisforskel dobbelt saa meget dansk Kløver som bøhmisk; men vi har jo ogsaa Eliten af Danmarks Landbrugere som Kunder.

Ogsaa Hvidkløveravlen synes at vinde frem; i Aar kunde vi forsyne godt Halvdelen af Bestillerne. Vi havde ca. 3000 kg til vor Disposition. Trods 50 pCt. højere Pris var der større Efterspørgsel efter dansk end efter bøhmisk Frø.

Tilbage er Alsike, Rundbælg og Kællingetand. Jeg nærer et Haab om, at der ogsaa af disse Arter, repræsenteret ved yderige Stammer, maa kunne blive en lønnende Avl. Maaske kommer saa ogsaa en Gang Turen til Lucerne.

Naar vi som tidligere berørt ikke har faaet den Tilgang af Købere, som vi egentlig havde ventet, saa ligger Aarsagen væsentlig i, at adskillige Handlende kunde udbyde Rødkløver til betydelig lavere Priser end vore.

F. D. B. nedsatte Prisen med 50 Øre pr. kg, men det forslog ikke over for de meget lavere Tilbud, som navnlig lokale Købmænd kunde møde frem med, fordi disse først foretog deres Indkøb efter det store uanede Prisfald, der indtraf før Nytaar. Vi har maattet høre meget om vore høje Kløverpriser; gamle Kunder har truet med at opsige os Huldskab og Troskab.

Dertil er kun at sige, hvad der forøvrigt ogsaa er publiceret, at F. D. B., der har den Forpligtelse først og fremmest at fremskaffe tilstrækkeligt Frø, netop derfor havde foretaget sine Indkøb paa et tidligt Tidspunkt, inden det ganske uforudsete Prisfald kom. Man kan billigvis ikke bebrejde F. D. B., at den med de foregaaende Aars Frø-Vanskeligheder i Minde sikrer sig Frø i Tide fremfor at løbe den Risiko at faa utilstrækkelig Forsyning. — Det gik som med Statsbanernes bekendte Kulindkøb.

Iøvrigt medfører Tiden en forøget Konkurrence paa Frøhandelens Omraade. Hvad Frøfirmaerne mister i Avl, søger de at vinde ved Frøsalg, og Frø skal Landmændene jo have. Frøagenter og Frøsælgere florerer i højere Grad end tidligere og gennemtrawler det ganske Land til alle Aarstider. Maaske maa Virksomheden ses under Synsvinklen »Nødarbejde under tarifmæssig Betaling«.

Vi kan ikke hamle op med disse energiske Agenter, kan ikke anvende den paagaaende Maade, de betjener sig af. Men vi sætter vor Lid til, at Planteavlsudvalgene og Konsulenterne i Erkendelse af Sagens store Betydning for Landbruget hver i sin Kreds vil virke for dens Fremgang, og vi haaber, at de efterhaanden maa kunne vække Medlemmernes Interesse og Forstaaelse.

Og ikke mindst er vi berettiget til at vente Støtte hos D. L. F.'s Avlere, der vil gavne sig selv ved at arbejde for Salget af deres egen Produktion.

Hos adskillige Avlere synes det dog fremdeles at skorte noget paa Interesse for vort Frø; jeg sigter til dem, der ikke selv bruger det.

Af D. L. F.'s aktive og passive Avlere har 58 pCt. i sidste Sæson købt Frø fra os, og vi antager, at ca. 21 pCt. har forsynet sig fra Brugsforeningerne, Resten — 21 pCt. — fra Købmænd og tilfældige Agenter. Som Støtte for denne Antagelse har vi Oplysninger, som D. L. F.'s Kontrollører har søgt hos Aarets aktive Avlere; hos disse har Forholdet i alt Fald været som nævnt.

Er det ikke en lidt for stor Procentdel af Avlerne, der gaar til Købmændene eller lader sig overmande af Agenter?

For den kommende Sæson maa vi søge at erobre mere nyt Land. Sammen med Brugsforeningerne dækker vi endnu kun 22 pCt. af Danmarks Frøforbrug, og der er altsaa 78 pCt. tilbage. Dette bedes saavel Landbo- og Husmands- som Brugsforeninger erindre, naar de, som det undertiden sker, ser mere paa hverandre som Konkurrenter end som Medarbejdere.

Det er det samlede Salg, der skal gøres stort, og det forøges ikke ved, at man kaprer hinandens Kunder, men ved at skaffe nye Købere.

Man har fra Konsulenternes Side (navnlig de sjællandske) fremført Øn-

sket om, at Brugsforeningerne fik Købepligt; dette viser sig at være uigennemførligt, og heldigvis behøver det vist heller ikke for det langt overvejende Antal Brugsforeninger; men over for dem, der er kommet paa Afveje og forsyner sig helt eller delvis fra anden Side, var det ønskeligt, om Konsulenter, Planteavlsudvalg og Avlere, særlig de, der sidder i Bestyrelsen for Brugsforeninger, vilde retlede disse.

Regnskabet behøver vist ikke nærmere Forklaring. Omtrent alle Udgifter er steget, ogsaa Tabene; disse skyldes væsentlig usolide Saasæd-Købere. Men vi har dog endnu et Overskud paa 3,732 Kr., hvoraf de 3,000 er henlagt til Imødegaaelse af Tab.

Ordstyreren takkede for den udmærkede Redegørelse.

Valg.

Til Revisor genvalgtes Revisions- og Forvaltnings-Institutet i København.

Til Voldgiftsmænd genvalgtes Proprietær Marius Madsen, Hundslev, og Proprietær S Petersen, Tousgaard, og til Suppleanter for Voldgiftsmændene genvalgtes Gaardejer P. Sejersen, Randlev Hedegaard, Boulstrup, og Gaardejer A. Nøhr, Tiendegaarden, Møen.

Bestyrelsesvalgene, der foregik landsdelsvis, fik følgende Udfald:

For Jylland nyvalgtes Gaardejer C. P. Lauridsen, Vejlby, Risskov, og Boelsmand Hartvig Jensen, Kjellerup, i Stedet for Gaardejer Søren Skovfoged, Vesterskovgaard, Mørke, og Husmand M. Mortensen, Lysgaard, Skelhøje.

For Fyn nyvalgtes Møller H. P. Hansen, Skovsbo Mølle, i Stedet for Forpagter H. Sloth, Landlyst, Korinth.

For Sjælland genvalgtes Forpagter Frede Jensen, Klintholm, Borre, og Forstander Oluf Jensen, Landbrugsskolen, Slangerup.

Afslutning.

Efter at Direktør H. J. Hansen havde givet nogle Meddelelser om D. L. F.'s Brandassurance for Frø, udtalte Ordstyreren Ønsket om, at D. L. F. maatte vokse sig stor, saa den kunde opfylde de Krav, der vilde blive stillet til den i de kommende Dage. D. L. F. leve! (Hurra!).

Hermed erklæredes Generalforsamgen for hævet.

Delegeretmøde i Foreningen af jydske Landboforeninger.

Det er ikke med Urette, at Delegeretmøderne i Foreningen af jydske Landboforeninger ofte betegnes som »den jydske Landborigsdag«. Den almene Behandling, som bliver de talrige Emner for Mødet til Del, det Præg af Autoritet, om man vil af Tradition, som hviler over disse Sammenkomster — mere end over de fleste andre af lignende Art — berettiger dertil. Fra mange Organisationsmøder er man i denne Tid vant til, at rent forretningsmæssige Afgørelser, Beslutning om Dispositioner af rent praktisk Art, udgør Hovedemnerne for Drøftelserne. Anderledes er det i »jydske Landboforeninger«. Det er her Udtalelsernes Behandling, der fremkalder Diskussion. Der tages Stilling til dette eller hint Spørgsmaal, mere end der egentlig »afgøres«.

Men iøvrigt bærer disse Møder Vidnesbyrd om den omfattende Arbejdsmark, som gennem specielle Foretagender, gennem specielle Udvalg er taget op under Fællesvirksomheden. Man har med en tiltalende Sans for, at det egentlige Arbejde ligger inden for de snævrere Udvalgs Kreds, undladt at lade Delegeretmøderne træffe de særlige Afgørelser om Enkelthederne for Fremtiden. »Der vil blive arbejdet videre paa væsentlig samme Maade som i det forløbne Aar«, er en Vending, der

ofte lyder som Afslutning paa Udvalgsberetningerne, og som paa den Maade, hvorpaa dette modtages af de Delegerede, viser, baade at man gennem aarelangt Arbejde i Udvalgene har fundet heldbringende Baner fremad, og at paa den anden Side disse Udvalg nyder deres Mandanters fulde Tillid.

Det Delegeretmøde, som Foreningen af jydske Landboforeninger afholdt i Aarhus den 7. og 8. Oktober i Aar, vil dog sikkert for Eftertidens Annaler — de skrevne som de uskrevne — navnlig være særkendet ved Formandens, Folketingsmand Pinstrups, Beretning, der foruden at give en Oversigt over forskellige Forhold Landboforeningerne vedrørende indeholdt en Række kloge og mandige Udtalelser om Landbrugets Stilling for Øjeblikket og dets Retningslinjer i den nærmeste Fremtid, Udtalelser, som fremsattes med megen Kraft og hilstes med Tilslutning fra Forsamlingen. At Hr. Pinstrups Tale er bleven og vil blive analyseret i mange Kredse er givet. At den fra enkelte Sider vil blive opfattet som ensidig Klasse-Tale er lige saa givet. Men det vil sikkert ikke komme som nogen større Overraskelse for Hr. Pinstrup selv. Han fremkommer med sine Udtalelser, fordi han har dem paa Hjerte og har Mod til at fremsætte dem. Man kan diskutere hans Meninger. Men man kan ikke rynke paa Næsen ad dem.

Uden iøvrigt her at give noget udførligt Referat af Formandens Tale skal vi kortelig berøre nogle af Hovedpunkterne deri.

Landbruget 1920—21

var den Overskrift, hvorunder Hr. Pinstrups Udtalelser fremkom. Han udtalte forstaaende Mindeord om en Række kendte Mænd inden for Landbruget, som i Aarets Løb er døde, hvorefter han kort karakteriserede den nuværende Situation ved det Faktum, at Landmanden nu efter 7 Aars Forløb igen havde Raadighed over sine egne Markafgrøder. Betydelige Ofre var der i den forløbne Tid bragt for at sikre Befolkningen en tilfredsstillende Ernæring, tiltrods for at Bestræbelser i denne Retning ofte var bleven mødt med Mangel paa Forstaaelse og ofte paa en hadefuld Maade fra andre Kredse af Befolkningen. Efter en Omtale af Eksportforholdene for Landbruget og enkelte Forenings-Anliggender kom Taleren ind paa den almindelige Erhvervs-Situation under Hensyn til Industrikrisen og Arbejdsløsheden. Efter de gyldne Aar for Industrien kunde man have ventet, at den kunde have klaret nogle Aars Modgang. I Stedet for krævedes nu Beskyttelse, og Arbejdsløsheden blev et Skræmmebillede, som Taleren frygtede for i den kommende Vinter vilde blive benyttet politisk. For Landbrugets Vedkommende kunde man nu befrygte en Krise, der kunde blive lige saa haard som den nuværende Industrikrise. Men derfor vilde Landbruget ikke lukke Butikken, selvom der ikke blev fuld Løn for Arbejdet eller Forrentning af Kapitalen.

I Slutningen af Talen hed det: Til den tilstedeværende repræsentative Forsamling vil jeg sige, at et Erhverv, der tilfører Landet fire Femtedele af dets Indtægter, kan ikke fejes til Side, hvis det har Vilje til Selvhævdelse. De danske Bønder skal hverken bøje Hovedet for plumpe Angreb eller raffineret Spot, men sætte Foden fast i den Jord, som vore Forfædre har dyrket før os ved Flid og Nøjsomhed, og som vore Sønner skal dyrke efter os gennem skiftende Tider og Vilkaar. Vi skal mere end hidtil, saa langt vor Indflydelse rækker, til vore Skoler af forskellig Art foretrække de Mænd, der har Samfølelse med og Forstaaelse af Bondens Gerning og Tankegang. Jeg vil slutte med at anføre en gammel Folkeførers Ord: Sig du til den, der siger du til dig, og bed ikke den om Forladelse, der træder dig over Tæerne.

Udvalgenes Beretninger.

Efter Formandens Tale gav Sekre-

tæren, Redaktør Haugaard, forskellige Meddelelser, forinden man gik over til den første af de specielle Udvalgs Beretninger, nemlig Planteavlsudvalget, hvis Formand, Landstingsmand Hauch, omtalte en Række interessante Spørgsmaal desangaaende. Særlig kom man herunder ind paa en Forhandling om Kartoffel-Eksporten og den nyoprettede Kartoffelkontrol, som man med almindelig Tilslutning kunde ønske udført saa imødekommende som muligt. Endvidere fremsatte Formanden for Andels Gødningsforretningen, Folketingsmand Pinholt, en Del Meddelelser om dennes Virksomhed og sluttede under stærkt Bifald med en Appel til Landbrugets Mænd om i disse vanskelige Aar at slutte sammen om deres egne Organisationer.

Husejer Leon Melgaard, Thise, aflagde Beretning om Husmandsudvalgets Virksomhed og meddelte bl. a., at der var uddelt 6 Sølvmedailler, som alle var tilfaldne Husmænd i Sønderjylland.

For Regnskabsudvalget aflagde Statskonsulent Axel Appel, Aarhus, Beretning og omtalte, at Regnskabsføringens Resultater blev taget til Følge af Landsoverskatteraadet.

Paa Mødets anden Dag gav Proprietær S. Petersen, Tousgaard, som Husdyrbrugsudvalgets Formand en Oversigt over den dyriske Produktions Forhold i Øjeblikket. Paa Baggrund af den vanskelige Situation, hvori man med Hensyn til Afsætningsforholdene befandt sig paa dette Omraade, rettede Taleren, en af Landboforeningernes mest skattede Veteraner, en kraftig Opfordring til Landbrugets unge Mænd til ikke at sidde stille med Hænderne i Skødet og se mørkt paa Forholdene, men derimod tage energisk fat og øve fornuftig Økonomi med Sparsommelighed paa de rigtige Punkter.

Endelig talte Proprietær J. Petersen, Brædstrup, paa Mejeriudvalgets Vegne ganske kort om det Arbejde, som Mejeribruget for Tiden var inde i for en Højnelse af Produktionens Kvalitet. Han udtrykte sin Glæde over og Anerkendelse af, at man paa Landbohøjskolen havde vist sin Forstaaelse af Mejeribrugets Betydning ved Oprettelse af et særskilt Kursus. Iøvrigt omtalte han Mejeriudstillingen i Randers i Fjor og fik Tilslutning til, at man lod den kommende Udstilling afholde i Fredericia.

En Række forskellige Emner

blev iøvrigt dels gennem Foredrag og dels gennem Indlæg fra forskellige Egnes Repræsentanter bragt paa Bane og drøftet. Vi nævner Mødets eneste kvindelige Taler, Fru la Cour Madsens dygtige Agitation for, at man fra Landboforeningerne viste Forstaaelse af Arbejdet for Dannelse af Husholdningsforeninger, endvidere et slagfærdigt og grundigt underbygget Foredrag af Lensbaron Rosenkrantz om de høje Jernbanefragter og Landbruget, resulterende i en Resolution for Nedbringelse af Taksterne. Ligeledes om Nedsættelse af Takster handlede et Indlæg af Proprietær Spliid, Løgstør, specielt angaaende Portoen for de lokale Landboforeningers Medlemsblade.

Mødets første Dag sluttedes med et Foredrag af Hypotekbankdirektør Jensen-Sønderup om Landbrugets Mulighed for at bidrage til Arbejdsløshedens Afhjælpning, særlig ved Igangsættelse af Grundforbedringsarbejder og eventuelt Læplantning. Der sluttede sig hertil en interessant Drøftelse af Arbejdsløsheds Spørgsmaalet i Almindelighed.

Af andre Emner, som paa den sidste Dag, trods Dagsordenens Omfang, Rejseforberedelser o. s. v., formaaede at fastholde Deltagernes Interesse, nævner vi en indgaaende Forhandling om Midlerne til at bryde Sammenslutningen inden for Smedene og den Fordyrelse, som Trusten paa dette Omraade har medført, navnlig med Hensyn til Hesteskoning.

Endelig fik man — som en lille Rosin i Pølseenden — et interessant og vel tilrettelagt Foredrag af Godsejer Moesgaard-Kjeldsen om Landbruget og den forestaaende Toldlovsrevision. Taleren viste sig værdig

til den Tillid, Bestyrelsen havde vist ham ved at ansætte hans Foredrag som sidste Punkt paa Dagsordenen for de to Dages Møde

A. D.

Direktør Chr. Madsbjerg.

28. Maj 1870 — 10. Oktbr. 1921.

Efter næppe 2 Døgns forudgaaende Sygdom er Direktør Chr. Madsbjerg, „Vesterbro“, Aarhus, den 10. Oktbr. afgaaet ved Døden i en Alder af 51 Aar. Dette Dødsbudskab vil vække Deltagelse ikke blot indenfor Mejeribruget, blandt hans Kolleger og indenfor Organisationerne, men ogsaa hos de mange, som Madsbjerg udenfor disse Kredse gennem Aarene kom i Forbindelse med. Hans djærve Skikkelse og solide Fremtræden vakte uvilkaarlig Tillid, og kom man i nærmere Berøring med ham, viste denne Tillid sig altid at være vel begrundet.

Madsbjerg forenede i sig mange gode Egenskaber. Ikke blot var han i sit daglige Arbejde en Dygtighed, som respekteredes i fuldt Maal, men samtidig havde han en betydelig Evne til at omgaas Mennesker, til at forhandle uden at blive veg eller at sætte noget af sin bestemte Overbevisning til. Som saa mange andre gjorde han sig gældende til en Begyndelse indenfor sit snævrere Virkefelt, men blev efterhaanden i Kraft af sine Evner benyttet i videre Kredse, i Organisationer og som Repræsentant for sin Stand.

Chr. Madsbjerg var født d. 28. Maj 1870 i Gimsing ved Holstebro. Efter at være bleven voksen var han nogle Aar ved Landvæsenet, men gik iøvrigt ret hurtigt ind i Mejeribruget som praktisk Mejerist. Allerede som ganske ung Mand blev han antaget som Leder af Landbomejeriet i Fredericia, i hvilken Virksomhed han fik Lejlighed til ikke blot at vise sine rent forretningsmæssige Evner, men tillige at knytte mange nære Venskabsbaand baade med Mejeriets Andelshavere og med den Kundekreds i Byen, som han kom i Forbindelse med. Da Mejeriet „Vesterbro“ den 1. Novbr. 1905 begyndte sin Virksomhed i Aarhus, blev Madsbjerg antaget som Leder af dette, og i de Aar, som er forløbne siden da, har han gennem den store Virksomhed, hvortil „Vesterbro“ efterhaanden har udviklet sig, yderligere befæstet sin Anseelse som en dygtig Administrator og en interesseret og forstaaende Arbejder indenfor sit Fag.

Men ogsaa i videre Kredse benyttede man hans Arbejdskraft. Han var saaledes i en lang Aarrække Medlem af Dansk Mejeristforenings Hovedbestyrelse hvor man ved mange Lejligheder havde Nytte af hans Indsigt og Forhandlingsevne. Endvidere var han i nogle Aar Formand for Bymejeriernes Fællesorganisation og var i denne sin Virksomhed, der netop faldt i en saare vanskelig Periode, nemlig i Krigsaarene, en værdifuld Repræsentant for Bymejeriernes Interesser. Som Leder af en af de største Mælkeforsyninger udenfor København blev han i 1918 Medlem af De danske Mejeriforeningers Fællesorganisations Mælkeudvalg, i hvis Arbejde med Fremskaffelse og Fordeling af Mælk i den mælkeknappe Tid han blev en Støtte.

Men ogsaa i anden Henseende, hvor det gjaldt det rent tekniske paa Mejeribrugets Omraade, gjorde man Brug af hans Indsigt og Forstaaelse af nyopdukkende Spørgsmaal. Han har saaledes i de senere Aar haft Sæde i Bestyrelsen og Forretningsudvalget for A/S Maskinfabriken „Danmark“, hvis Hovedbeskæftigelse netop har været Fremstilling af forskellige Mejerimaskiner.

Endskønt Direktør Madsbjergs Virksomhed i en lang Aarrække er falden indenfor Byerne, stod han dog saa at sige med begge Fødder paa den danske Bondejord. Han forstod at tilpasse sig efter de Forhold, hvorunder han arbejdede, uden i nogen Maade at fornægte sin Oprindelse, og netop derigennem havde han sikkert vundet den Position, som han indtog ved sin Død.

Ligesaa pludseligt dette Dødsfald indtraf, og lige saa vanskeligt det er at forstaa, at denne sunde og livskraftige Mand, som kun for faa Dage siden med Liv og lyst Syn udførte sit Arbejde, er død, ligesaa stor Deltagelse vil Budskabet om hans Død vække, og for hans

efterladte Hustru og tre Børn maa det være en Trøst, at Madsbjergs Minde vil blive bevaret i Trofasthed og Anerkendelse hos alle dem, som lærte ham at kende paa hans forskellige Arbejdsomraader.

A. D.

Svineavl.

III

(Sidste Artikel).

Produktionen af Fedesvin.

Naar vi har de fornødne Fodermidler ved Haanden i den mest økonomiske Fremstilling, samler Interessen sig om Tilberedningen og Fodringen. Her maa der gaas frem paa forskellig Vis, alt efter Svineholdets Størrelse i Forhold til det forhaandenværende Mejeriaffald. Vi inddeler derfor Produktionen i tre Klasser. I den første har man rigeligt Mejeriaffald, i den anden har man det knebent hermed, i den tredie endelig er man inde paa Storindustri, og der maa træffes ekstraordinære Foranstaltninger. Kogning af Roer eller Kartofler ved det større Anlæg med det dertil indrettede Folkehold hører naturligt hjemme her.

I første Afdeling er Omstændighederne de bedste for Svinene. De forholdsvis faa Svin, der her produceres, har i Reglen gode Vilkaar, men Produktionen er stærkt begrænset i Omfang, og som Følge heraf bliver Fortjenesten ogsaa begrænset. Det til Raadighed staaende Mejeriaffald er jo afmaalt efter den til Mejeriet leverede Mælk.

I den sidste Afdeling er det modsatte Tilfældet, men her forudsætter vi, at der er en særdeles dygtig og forudseende »Feder« ved Roret, som til enhver Tid kan tage sit Bestik og til Stadighed har fornøden Damp til sin Raadighed.

Tilbage har vi de mellemstore Sviness hold, og da det vil blive disse, der i den nærmeste Fremtid kommer til at spille den største Rolle, er det naturligt, at det bliver dem, vi her særlig ofrer vor Opmærksomhed.

Kogning af Roer og Kartofler.

Ens for alle Hold gælder det, at det vil være lønnende at tildele Svinene tempereret Foder. At denne Foranstaltning er af Betydning, er Producenterne vel nok nogenlunde klar over, men hvor stor Betydningen i Virkeligheden er, véd man aabenbart ikke, thi saa var der mange flere, der tog fat og handlede i Overensstemmelse hermed Vor Stræben maa mere end hidtil gaa ud paa at give Svinene tempereret Foder, navnlig i den kolde Aarstid, hvis vi da, hvad vi selvfølgelig gør, ønsker at opnaa det bedst mulige Resultat af Svinefedningen.

Hvilken Fremgangsmaade er saa den mest praktiske? Vor Opmærksomhed er her særlig rettet mod de mellemstore Svinehold, hvor det utilstrækkelige Mejeriaffald ikke kan afgive fornøden Varme til Foderblandingen, og hvor Kogningen af Rodfrugt ikke rigtig lader sig gennemføre. Det maa dog straks fremhæves, at hvor Kogningen paa nogen Maade kan sættes i System, dér er det den sikreste og bedste Udvej til at faa Tilvæksten fremmet i Svinebesætningen.

Denne Mening om Sagen er sikkert ogsaa den almindelige. Mange Svineholdere har Lyst til at prøve og mange har forsøgt med »Kartoffelkoger«, men det er kun faa, som har gennemført det i Bedriften. Det ligger dels i, at Anlæget med Koger, Skorsten osv. i mange Tilfælde er temmelig dyrt, dels skyldes det, at Fyringen tager ret lang Tid; i det hele taget er det i Almindelighed noget omstændeligt at faa Kogningen gennemført. Det fordrer en ikke ringe Udfoldelse af Energi, hvad dog heldigvis nogle, i Reglen de dygtigste, Fedesvineproducenter er i Besiddelse af.

Med Kogningen for Øje kan vi ikke undgaa at være opmærksom paa Kartoffelavlen i Omdriften i vort Jordbrug, navnlig paa de lettere Jorder, hvor der af Kartofler kan avles 2—3—4 Gange saa mange for Svinene delikate Foderenheder pr. Arealenhed som af Korn.

Kartoffelavlen er mange Steder Hovedkilden til en lønnende Svineavl Vi maa jo huske paa, at Majspriserne i det lange Løb kan være svært lunefulde.

Hvis Anlæget af Kogere er for dyrt i Forhold til Svineholdets Størrelse, er Grukedlen i Bryggerset udmærket brugbar. Det er her mest praktisk til Foderet at have en traadvævet Kurv, der lige kan passe ned i Kedlen. Arbejdet gaar da lettere fra Haanden. Kogevandet, navnlig ved Kogning af Roer, er af ikke ringe Værdi og maa selvfølgelig anvendes i Foderblandingen — ogsaa for Varmens Skyld.

Petroleumskogere kan ogsaa være meget anvendelige, og da der jo ingen Skorsten skal til ved Brugen af dette Apparat, er det her kun Hensynet til Petroleumsprisen, der er det afgørende, men det er desværre ogsaa i Reglen nok til at umuliggøre denne Fremgangsmaade.

Flere Steder har man i Fællesskab — ved Mejerier o. lign., hvor der til daglig er Fyr paa — indrettet Kogeri. Og da der selvfølgelig kan koges billigere, jo større Partiet er, kan det i mange Tilfælde udmærket bære Fragten paa kortere Afstande.

Kogningen har selvfølgelig mest Værdi, hvor der anvendes større Mængder af Roer eller Kartofler til Foder. Men selv ved mindre Partier er Kogningen af Betydning, baade fordi Roer og Kartofler i kogt Tilstand bekommer Svinene bedre, er mere appetitvækkende, og fordi Varmen fra det kogte Foder og Kogevandet gør sin store Nytte i den samlede Foderblanding. Det varme, kogte Foder blandes med Grutningen; Lag for Lag bør det anbringes i Foderkassen og stødes godt sammen, og til Slut lægger man et tørt Lag Grutning ovenpaa det hele for at holde paa Varmen. Saa har man efter et Par Timers, ja efter et Døgns Forløb her en Foderblanding, en Tilberedning af Foderet, som Svinene er særlig taknemlige for, og som til sit Brug ikke kan præsteres bedre af nogen fransk Kok. Og det giver sig Udslag i, at Svinene bliver nogle rene Ædedolke. Det store Kvantum Foder bekommer dem rigtig godt, de fordøjer med største Velvære, bliver magelige, fede og i høj Grad produktive, d. v. s. flinke i Tilvæksten.

Vi kender Modsætningen hertil ved Tildelingen af det kolde Foder. Svinet farer godt nok til Truget, men æder ikke paa langt nær saa meget, og tit maa det, naar det er halvt færdigt, op i Lejet og ligge paa Maven for at tage Pust. Den Kulde, Foderet har bibragt Legemet, er saa stærk, at Svinet i høj Grad føler sig utilpas. Det kolde Foder skal jo i Fordøjelseskanalen opvarmes til Legemets Temperatur. Der medgaar her meget Brændsel — Foder — alene til at opretholde Legemsvarmen, altsaa lides der et Fodertab. Men ikke nok hermed. Det kolde Foder giver begribeligvis tit Fordøjelsesvanskeligheder, som igen giver sig Udslag i Svinets Vantrivsel. Svinet staar i Stampe, og hvad der da af forskellige Sygdomme kan true et Dyr eller et Hold Svin i den Tilstand, er mange Svineavlere godt bekendt med og har sørgelige Erfaringer for. Det kolde Foder kan i det hele taget ikke give den samme Tilvækst som det varme. Endvidere har det varme Foder en udmærket Indflydelse paa Svin, der er befængt med Hoste eller Nysen. Selv om Varmen ikke helt kan virke helbredende, kan den i alt Fald holde Sygdommen i Ave, saa Svinene alligevel trives.

Det var med Hensyn til Tilberedningen af en første Klasses Foderblanding, absolut den bedste, hvor Mejeriaffaldet er sparsomt tildelt.

Tempering af Foderet uden Kogning.

Som før nævnt har Kogningen jo sine Vanskeligheder, og vi maa regne med denne Kendsgerning. Der skal derfor her ogsaa peges paa den næstbedste Udvej, nemlig at faa Foderet tempereret uden Kogning. Med de nuværende Majspriser er Brugen af Majs som Hovedfoder aktuel, og dette Foderæmne finder da ogsaa udstrakt Anvendelse. Hvor dette i særlig Grad er Tilfældet, er Kogningen — om end god — saa dog knapt saa paakrævet. I nogle Brug opblandes de raa, raspede Roer eller Kartofler i Grutningen,

Mejeriaffaldet hældes paa, og der maa da dertil bruges saa meget kogende Vand, at Foderblandingen ved en Omskovling kan blive en grødagtig Masse. Det kogende Vand bidrager til, at Foderet faar en passende Varme. Tilsættes der saa Blandingen lidt tyk, sur Skummetmælk eller Kærnemælk, har man ved denne Tilberedning efter et Døgns Henstand en udmærket Foderblanding, der fremtræder i en gæret og for Svinene meget appetitlig Tilstand, som de sætter overmaade stor Pris paa.

For at Varmen kan bibeholdes i Foderet, er det nødvendigt, at Foderbeholderen har en lun Plads i Stalden. I Almindelighed staar den enten i en Forstue eller lige indenfor Døren. Hvor det kan arrangeres, vil det være bedre at anbringe den længere inde i Stalden.

Ved den her nævnte Behandling af Foderet er det nødvendigt at have to Beholdere, saa man kan bruge af den ene, medens Indholdet i den anden staar til Gæring.

Den mest brugte Fremgangsmaade er dog, at man enten fodrer lige straks efter, at Blandingen er foretaget, eller ogsaa først giver Svinene Grutningen i tør Tilstand og derefter hælder Drik fra Svinetønden oven paa. Raspede Roer eller Kartofler gives da som en passende Dessert.

Hvilken at de to her nævnte Fodringsmaader, der er den bedste, er der delte Meninger om. Nogen særlig stor Forskel kan der ikke være. Den førstnævnte vil dog nok være den mest praktiske.

I begge Tilfælde gælder det om, at Foderet tilsættes fornøden Varme, saa det faar en for Svinene passende Temperatur. Det er særlig Morgen og Aften, det kniber med Varmen. Om Middagen kan Mejeriaffaldet gøre Udslaget i saa Henseende.

En Spand kogende Vand eller to gør altid sin Virkning i Svinetønden eller Foderblandingen, og det er jo et Held, at der gerne er Ild paa Komfuret til de Tider, da Varmevandet skal bruges. Det giver lidt Ulejlighed, men ikke mere, end en interesseret »Feder« med Lethed kan overkomme. Og dog vil mange Svineholdere trække paa Skuldrene ad dette — hvad de nu for Resten ikke skulde gøre, thi deres Svin skal nok betale for det tempererede Foder, og de gode Betalere vil vi jo allesammen gerne arbejde med —, selv om Stemningen ved Komfuret ikke altid er lige gemytlig Altsaa: vi tempererer under Hensyntagen til de Forhold, vi arbejder under.

Kunde der imidlertid — selv med lidt større Brændselsudgifter — gives Anvisning paa en mere praktisk Udvej til at faa Foderet tempereret, vilde meget være vundet. Og Tanken føres her uvilkaarligt hen paa Elektriciteten. Naa'r vi først saa vidt, at vi for en passende Betaling kan putte en elektrisk »Varmebolt« i Svinetønden lidt før Fodertid og derved opnaa en tilstrækkelig Fodervarme, vil Spørgsmaalet med den Udbredelse, Elektriciteten nu har, være løst paa en tilfredsstillende Maade. Elektricitetsselskaberne kunde nok ved en billigere Strømpris stille sig velvilligt overfor en saadan Opvarmning. «Varmebolten« kunde tages i Anvendelse paa en Tid — Morgen og Aften —, hvor Strømforbruget er meget lille. At koge ved Elektricitet er endnu for dyrt, men at lunke Foderet til en overkommelig Pris maa sikkert ligge indenfor Mulighedernes Grænse, og meget vilde som sagt herved være naaet i Retning af at fremme Svinefedningens Rentabilitet.

Om selve Fodringen

er der at sige, at man selvfølgelig altid skal rense Svinenes Krybber før Fodringen. Det mest praktiske Redskab hertil er en af de smaa kopformede Haandskovle til Korn. Der paasættes blot et langt Skaft; saa er den langt at foretrække for en almindelig Kost.

Det gælder selvfølgelig om at faa Svinene til at optage et saa stort Kvantum Foder, som de lige kan omsætte. For at Appetitten kan bevares — og det maa man altid have for Øje — skal Reglen være den, at Truget skal være slikket, før Grisene søger Ro. Skulde det endelig ske engang, at Svinene ikke har ædt op ved næste Fodring, maa Renseskovlen befordre »Levningerne« tilbage i Foderblandin-

gen, og det paagældende Hold Svin maa da, i Særdeleshed hvis de er mindre af Vækst, kun faa en Smule Drikke Appetitten skal saa nok være i Orden ved næste Fodring.

Det er af Betydning, at Fodertiderne bliver nøje overholdt, og at der er Ro i Stalden mellem Fodertiderne. Skal man nødvendigvis i Stalden, er det rigtigt at gaa stille med Dørene, da hele Sværmen ellers let faar Angst i Kroppen og farer omkring i Stien. Det kan godt give et brækket eller forstuvet Ben og giver i alle Tilfælde lidt Forstyrrelse i den rolige Fordøjelse.

Svinene skal ikke have mere Vand, end at Foderet lige kan røres ud som en Grød ved Blandingen. For meget Vand er af det onde og giver kun Svinet spildt Ulejlighed.

Roer og Kartofler skal være rene, fri for Jord, naar de kommes i Foderblandingen. Her kan man være tilbøjelig til at sjuske lidt, idet man siger: Det kan være godt nok til Svin. Men det betaler sig ikke.

Vore Svin betaler for et alsidigt, appetitligt og tempereret Foder, og Formaalet med disse Linier har været at bidrage til, at Opmærksomheden mere end hidtil kan blive henledt herpaa.

H—L.

Kolonialvaremarkedet.

Den 11. Oktbr. 1921.

Medens Omsætningen i Sommermaanederne var meget tilfredsstillende, har September skuffet; den sædvanlige Efteraarstravlhed er i Aar hidtil udeblevet, overalt klages der over Forretningsløshed.

R i s. Siden Eksporten af Ris fra Japan under Krigen hørte op, har vi herhjemme saa godt som udelukkende faaet vor Forsyning af fine Ris fra Amerika, hvor de med Ris dyrkede Arealer paa Grund af den indbringende Avl under Krigen øgedes mægtigt. I Høsten 1919 naaede Priserne deres højeste; bedste Kvalitet Blue Rose Ris og tilsvarende kaliforniske Japan Ris stod i 31 Cents pr. kg fob amerikansk Havn; et Aar senere var Prisen faldet til langt under ⅓ og stod i 9 Cents pr. kg fob. Da Omkostninger til Afskalning, Polering og Sækning, der vistnok beløber sig til ca. 4 Cents pr. kg, er inkluderet i denne Pris, blev de amerikanske Avleres Udbytte af Risavlen i Fjor meget ringe, og Risarealerne er derfor blevet betydelig indskrænket, efter Sigende med en Trediedel. Som Følge deraf er Prisen for Ris af ny Høst, der kan ventes hertil i Løbet af Novbr.-Decbr., gaaet ret betydeligt op; der forlanges i Dag for fancy kalif. Japan Ris 12—13 Cents pr. kg cif København, og man maa derfor regne med, at Priserne paa fine Ris vil blive forhøjet, efterhaanden som Beholdningerne af Ris af gammel Høst skrumper ind. Vi skal tilføje, at F. D. B. foreløbig er velforsynet med gode Kvaliteter fine Ris af gammel Høst.

Indiske Ris var i Sommermaanederne vanskelige at faa fat paa, da der som Følge af ringe Avl var Udførselsforbud fra engelsk Indien. Partier, der var afskibet før Udførselsforbudet, holdtes af de evropæiske Indehavere i saa høje Priser, at der ingen Anledning var til at købe dem. Der er imidlertid nu atter upolerede, indiske Ris fremme, af hvilke Burma passer bedst for det danske Marked. Prisen herpaa har i den sidste Tid været nedadgaaende, og Spændingen mellem de fine amerikanske Ris og upolerede Burma Ris er nu saa stor, at der sandsynligvis vil blive solgt en Del af de sidste. Handelen med indiske Ris og ligeledes med ringere Kvaliteter amerikanske Ris har i den sidste Tid hovedsagelig været gjort over Tyskland, der paa Grund af den faldende Markkurs har kunnet udbyde disse Kvaliteter til billigere Priser, end man har kunnet købe til direkte i Produktionslandene. I den seneste Tid er der endvidere importeret en Del amerikanske Brækris af en meget fin Kvalitet. Heraf vil alle F. D. B.'s Afdelinger i Løbet af faa Dage have Forsyning.

T a p i o c a har i Sommermaanederne ligget meget fast; men i den sidste Maaneds Tid er Priserne for Afskibning fra Østen gaaet noget ned, og samtidig er Sterlingkursen faldet. Priserne herhjem-

me er allerede nedsat noget, men vil sandsynligvis i den kommende Tid blive yderligere reduceret.

S a g o m e l er ligeledes faldet paa Afskibning, og man kan allerede skønne, at Priserne til den kommende Sæson vil blive noget lavere, end de har været i Aar.

B o g h v e d e g r y n. Prisen for denne Vare har i indeværende Aar ligget ca. 50 pCt. over Prisen for fine Ris. Som Følge deraf regnede F. D. B. med, at Forbruget vilde blive meget ringe og gjorde derfor kun smaa Indkøb. Imidlertid viste det sig, at den høje Pris ikke virkede slet saa afskrækkende paa Køberne, som vi havde antaget, og de indkøbte Partier blev hurtigt udsolgt. Desværre var det baade herhjemme og i Holland umuligt at skaffe yderligere Forsyning, før den ny Boghvede kom frem, og uheldigvis led den hollandske Mølle, hos hvilken vi gjorde vore Indkøb, en betydelig Maskinskade, der havde til Følge, at Leveringen blev trukket i Langdrag, hvorfor vi ret længe har maattet melde udsolgt. Imidlertid fremkommer der nu endelig i disse Dage ny Gryn, og Efterspørgslen vil derefter kunne tilfredsstilles. Saavidt vi kan skønne, kan Priserne senere paa Aaret ventes noget nedsat.

S u k k e r. Priserne paa Verdensmarkedet er i den sidste Uge gaaet ret betydeligt ned, og de Noteringer, der i Øjeblikket gælder for dansk Sukker, vil næppe kunne opretholdes, naar Importen d. 1. Novbr. frigives. I Øjeblikket ligger Priserne paa fremmed Sukker 5—8 Øre pr. kg under de danske Noteringer. Da der saaledes i Løbet af kort Tid kan forudses en Nedsættelse, vil det være fornuftigt ikke at ligge med større Beholdning end nødvendig til den daglige Ekspedition.

T ø r r e t   F r u g t. Som Følge af Storm har Høsten af Sevilla Figen lidt betydelig Skade, og Priserne er forhøjet med henimod 50 pCt. De er nu omtrent lige saa dyre som de betydelig bedre Malaga Figen, der derfor sikkert i Aar vil blive foretrukket. Ogsaa den spanske Rosinhøst har lidt Skade ved Uvejret, og Priserne er steget. Om de høje Priser, Eksportørerne nu forlanger, vil kunne opretholdes, er dog vistnok tvivlsomt. Valencia Rosiner, der i Øjeblikket er dyrere end Malaga Muskateller, ventes i de kommende Uger at blive noget billigere, og i saa Fald vil de forhaabentlig kunne trykke Malaga-Priserne; i modsat Fald vil det blive nødvendigt at forhøje de lave Priser, F. D. B. i Øjeblikket noterer. Smyrna Sultanas er i Modsætning til spanske Rosiner i de sidste Uger faldet betydeligt, og Forbruget vil derfor i Aar sikkert blive ret stort. Korender er ligeledes lavere.

Er der Fare for, at det danske Flæsk skal miste sin prominente Stilling paa det engelske Marked?

I det meget udbredte engelske Blad „Evening Standard“ findes der under 23. Septbr. en Artikel med Overskriften: „Billigere Flæsk. — Amerikansk Tilførsel, der rivaliserer med dansk“.

Af Artiklen fremgaar det, at der i Øjeblikket under Devisen „let saltet“ føres en haard Konkurrence mellem dansk og amerikansk Flæsk. — Bladet skriver, at Flæsket, som Fødevareministeriet under og i den første Tid efter Krigen købte i Amerika, fik et saa daarligt Ry, at Publikum blev led og ked af det og kun ønskede at købe irsk eller dansk. Fra Importørernes Side bliver der imidlertid forsikret, at det amerikanske og canadiske Flæsk, der nu kommer frem, er af fineste Kvalitet og saa mildt, at det næppe kan skelnes fra dansk. Bladet slutter med at sige: Hvis dette Flæsk fik lidt mere Indpas hos Forbrugerne, vilde det nedsætte Priserne paa irsk og dansk.

Den for det danske Landbrug meget skadevirkende Artikel, som der her henvises til, er en Følge af, at der i de engelske Fedevaretidender og lignende Fagblade Landet over averteres med, at amerikansk Flæsk, behandlet efter dansk Mønster, er en af de bedste Slags Flæsk, der gives. Sagen er nemlig den, at et Flæskefirma har fundet paa at importere amerikansk Flæsk, behandlet efter den Metode, der anvendes paa de dan-

ske Andelssvineslagterier. Det er forstaaeligt, at en smart Forretningsmand benytter sig af en saa vældig Reklame; men man forbavses saare ved at se, at et dansk Firma i London (Danish Bacon Cooperative Trading Co., Ltd.) lige under Annoncen i „The Grocers' Gazette" om dansk Bacon tilbyder — med fede Typer — det saakaldte dansksaltede amerikanske Flæsk paa følgende Maade:

The next best thing
Jack Spratt & White Label
Our special cure.

Det er godt gjort, at et Firma, der i et og alt opretholdes af 17—18 danske Andelsslagterier, tør og kan kalde det amerikanske Flæsk for det „næstbedste". For de danske Svineproducenter er det uforstaaeligt, at Direktionen for dette Firma, der blev startet af danske Andelssvineslagterier for at varetage deres Interesser i England efter Andelsbevægelsens ideelle Principer, kan indlade sig paa i Spekulationsøjemed at købe Flæsk i Amerika for danske Landmænds Penge og ydermere reklamere med, at amerikansk Flæsk er det næstbedste og meget billigere end dansk. Og for Menigmand er det haarrejsende at se, at „Jack Spratt" Bacon (cured Danish style), som netop er det amerikanske Flæsk, der er behandlet efter dansk Mønster, er dette Firmas specielle Saltning.

Er det virkelig selve D. B. C., der har indført det dansk-saltede amerikanske Flæsk og derved paaført det danske Landbrug denne skæbnesvangre Konkurrence, saa tør man vel nok kalde det en Skandale af Rang.

Forhaabentlig lykkes det ikke det amerikanske Bacon — selv ved Hjælp fra Ledelsen af det største danske Flæskefirma i England — at jage Danmark fra Højsædet paa det engelske Flæskemarked. Men de danske Svineproducenter maa være paa Post nu som ingensinde.

I Slagterikredse tales der iøvrigt for Tiden meget om, at de Priser, som Danish Bacon Company betaler sine Slagterier, ligger betydelig under Priserne, der betales de ca. 30 Andelssvineslagterier, som sender deres Varer til de engelske Flæskeimportører. At Priserne er smaa, er der jo ikke noget uærligt i, naar Firmaet ikke er i Stand til at skaffe mere. Men det er sikkert at omgaas lovlig letsindigt med Sandheden, naar D. B. C. meddeler de engelske Købere, at det har Ordre fra de danske Producenter til at sælge det danske Flæsk 3 à 4 shillings under den Pris, der noteres af de store Importfirmaer. En af D. B. C.'s Annoncer i „The Grocers' Gazette" for 24. Septbr. lyder nemlig saaledes: „Dansk Flæsk uforandret. Vi forstaar, at nogle danske Agenter har forhøjet deres Priser 3 à 4 shillings. Vi er instrueret af de danske Producenter om ikke at profittere, og vi noterer uforandret".

En saadan Annonce virker yderst skadeligt for de danske Landmænd, idet den gør det uhyre vanskeligt for Agenterne at opnaa den Pris, der noteres og bestemmes efter Forholdet mellem Tilførsel og Efterspørgsel sammenholdt med Udsigterne for Flæskemarkedet i den nærmeste Fremtid.

H. Møller-Olsen.

* *
*

Vi har ønsket at give D. B. C. Lejlighed til allerede i nærværende Nummer at fremkomme med et Svar paa ovenstaaende og har derfor sendt et Aftryk af Artiklen til Direktør F. Bojsen, Randers, der er Medlem af Bestyrelsen for D. B. C. Imidlertid er Aftrykket ikke kommet Hr. Bojsen saa betids i Hænde, at han har kunnet afsende sit Svar til Optagelse i denne Uge, men Svaret vil fremkomme i næste Nr. af Bladet.

Red.

Juridisk Brevkasse.

(Under denne Rubrik gives gratis Besvarelse af Forespørgsler om juridiske Emner af Interesse for Andelsforeningerne).

Spørgsmaal: 1. Har en Brugsforening Lov til at have et Udsalg i en Naboby uden særskilt Næringsbevis?

2. Er det tilladt samme ogsaa at sælge Spiritus fra Udsalget uden særskilt Bevilling? (Det bemærkes, at det

er i samme Sogn og kun i ca. 2 km.s Afstand). A.

Svar: ad 1 og 2: Hvis Brugsforeningen har Næringsbevis og sælger til andre end Medlemmer, vil det være ulovligt at oprette 2 Udsalg i samme Kommune, da det er Detailhandlere forbudt at have mere end ét Udsalg i samme Kommune. Hvis der derimod kun uddeles Varer til Medlemmer, maa Foreningen have saa mange Uddelingssteder, ogsaa for Spiritus, som den vil.

Jørgen Mimer.

Udførslen af danske Landbrugsprodukter.

(Ved Andelsudvalgets handelsstatistiske Kontor).

1. Smør (Tons).

	Ugentl. Gnst.1920	Ugentl Gnst.1921	$^1/_1$–$^7/_{10}$ 1921	$^{24}/_9$–$^{30}/_9$ 1921	$^1/_{10}$–$^7/_{10}$ 1921
Hele Udførslen	1,454	1,738	69,515	1,842	1,728
Heraf til:					
Tyskland*)	50	114	4.567	152	195
England	786	1,232	49,299	1.248	1,209
Sverrig-Norge	208	176	7,065	103	56
Holland	7	14	574	4	31
Belgien	—	29	1,170	224	76
Frankrig	19	65	2,595	44	60
Spanien	—	—	67	—	—
Lande udenfor Europa	166	96	3,847	66	96

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

Smørudførslen i sidste Uge var igen aftagende; den udgjorde ialt 1728 Tons. Heraf gik 1209 Tons eller ca. 70 pCt. til England. Til Svejts (Tyskland) synes at være gaaet et noget større Kvantum. Belgien og Frankrig har været gode Aftagere, mens Sverrig og Norge har aftaget mindre Mængder. Til De forenede Stater afgik 85 Tons og til andre Lande udenfor Europa 11 Tons.

Om Markederne for dansk Smør i Ugen, der sluttede d. 7. Oktbr., kan meddeles:

Markedet i England aabnede ret fast, og hvis Forholdet ikke havde været det, at Tilbudene fra Danmark atter varierede stærkt, vilde man sikkert have opnaaet bedre Priser. Markedet sluttede imidlertid fastere, og de Kunder, der havde udsat deres Køb, maatte betale en noget højere Pris end den, der kunde købes til i Ugens Begyndelse. Der er formentlig Udsigt til hojere Priser i de kommende Uger. Sverrig og Norge har atter denne Uge købt mindre Partier. Fra Frankrig vil man formentlig nu kunne regne med nogenlunde regelmæssige Ordrer i de kommende Maaneder. Paa det belgiske Marked kan der nu anbringes dansk Smør i forøgede Kvanta. Svejts aftager omtrent det sædvanlige Kvantum. De lave Valutakurser i Tyskland og Czekoslovakiet stiller sig stadig hindrende i Vejen for Indførslen til disse Lande. Kunderne paa Markedet i De forenede Stater begynder nu at røre paa sig, og man regner med, at en Del dansk Smør vil finde Afsætning i den nærmeste Tid.

Produktionen viste en lille Stigning i Sammenligning med sidste Uge.

Københavns Smørnotering var d. 6. Oktbr. 435 Kr. pr. 100 kg mod 445 i begge de to foregaaende Uger. Det svenske Afregningstal var d. 6. Oktbr. 387 Kr. mod henholdsvis 387 og 377 i de to foregaaende Uger.

2. Æg (1000 Snese).

	Ugentl. Gnst.1920	Ugentl Gnst.1921	$^1/_1$–$^7/_{10}$ 1921	$^{24}/_9$–$^{30}/_9$ 1921	$^1/_{10}$–$^7/_{10}$ 1921
Hele Udførslen	533	657	26,276	535	587
Heraf til:					
Tyskland	12	—	172	4	—
England	421	576	23,035	496	491
Sverrig-Norge	77	73	2,929	35	84
Belgien	—	—	99	—	7
Holland	—	—	8	—	4

Ægudførslen var i sidste Uge igen voksende; den udgjorde 587,000 Snese.

Det forøgede Kvantum gik væsentligst til Sverrig og Norge, der aftog 84,000 Snese mod kun 35,000 i den foregaaende Uge. Til Holland og Belgien afsendtes mindre Partier.

I England har der gjort sig nogen Knaphed gældende. Tilførslerne har været ret smaa, og Priserne er stegne for saa godt som alle Sorter. Danske Æg steg i sidste Uge 3—4 sh. pr. gr. h., og London-Noteringen d. 7. Oktbr. for almindelige danske Grossistæg bevægede sig fra 29—33 sh. pr. gr. h. efter Størrelsen med noget højere Priser paa prima nylagte Æg. Som Helhed var Markedet fast; ogsaa for andre Sorter var der Prisstigning.

Indførslen af Æg til London i Ugen, der sluttede d. 4. Oktbr., udgjorde ialt 14,875 Kasser. Heraf kom 3789 Kasser eller mindre end 20 pCt. fra Danmark. Der var en stor Tilgang af Æg fra Argentina, ialt 5195 Kasser. Letland leverede 1967 Kasser og Marokko 1582 Kasser Æg, mens 900 Kasser stammede fra De forenede Stater, 452 fra Kanada og 454 Kasser fra Holland.

Dansk Andels Ægexports Notering for Ugen 7.—13. Oktbr. steg til 340 Øre pr. kg (de foregaaende Uger henholdsvis 300 og 260 Øre). Samtidig var Andelssvineslagteriernes Fællesnotering for Æg 330 Øre pr. kg (de to foregaaende Uger henholdsvis 290 og 250 Øre pr. kg), mens den svenske Ægnotering for Ugen 6.—13. Oktbr. var 310 Øre pr. kg mod henholdsvis 270 og 256 Øre i de to foregaaende Uger.

3. Bacon og Flæsk (Tons).

	Ugentl. Gnst.1920	Ugentl. Gnst.1921	$^1/_1$-$^7/_{10}$ 1921	$^{24}/_9$-$^{30}/_9$ 1921	$^1/_{10}$-$^7/_{10}$ 1921
Hele Udførslen.	809	1,595	63,791	1,730	1,532
Heraf til:					
England.......	764	1,575	62,980	1,729	1,483
Tyskland*)....	26	9	387	—	—
Sverrig-Norge .	—	—	16	—	—

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

Udførslen af Bacon og Flæsk var i sidste Uge af et noget mindre Omfang, fang, ialt 1532 Tons, hvoraf Størstedelen som sædvanlig gik til England. I dette Land laa Priserne i sidste Uge gennemgaaende lavere. Koberne synes at reagere mod de relativt høje Priser og at vente betydeligere Fald i disse. De fleste Sorter maatte give efter. Paa Londons Børs maatte dansk Bacon d. 7. Oktbr. vige omkring 4 sh. pr. cwt., hvorefter Noteringen var 172 sh. for bedste Sort. Irsk Bacon maatte afgive 4—10 sh. pr. cwt., og det amerikanske og canadiske maatte ligeledes give efter. Flæskemarkedet i London har nu atter haft Tilgang af Bacon fra Sydafrika, og man venter, at der fremtidig vil komme faste Tilforsler fra dette Land. Flæsket overføres i Køierum og skal fremkomme i en udmærket Tilstand; det menes, at Flæskeproduktionen i Sydafrika har store Udviklingsmuligheder, og at den muligt vil komme til at spille en betydelig Rolle paa det engelske Marked. Fra engelsk Side modtages disse Tilforsler med stor Velvilje, da de stammer fra en Del af det britiske Verdensrige.

De danske Andelssvineslagteriers Noteringer maatte, under Trykket af Prisnedgangen paa det engelske Marked, vige lidt. Noteringen for Øerne var d. 7. Oktbr. 264 Øre for bedste Svin (de to foregaaende Uger 270 Øre), mens Noteringen i Jylland for bedste Svin d. 7. Oktbr. fastsattes til 260 Øre pr. kg (de to foregaaende Uger 270 Øre).

4. Kød (Tons).

	Ugentl Gnst.1920	Ugentl. Gnst.1921	$^1/_1$-$^7/_{10}$ 1921	$^{24}/_9$-$^{30}/_9$ 1921	$^1/_{10}$-$^7/_{10}$ 1921
Hele Udførslen.	340	119	4,752	52	60
Heraf til:					
Sverrig-Norge.	—	—	57	—	—
Tyskland*)....	16	96	3,855	44	60
England.......	20	20	794	8	—

Udforslen af Kød er stadig svagt voksende; den udgjorde i sidste Uge ialt 60

5. Levende Hornkvæg (Stkr.).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	$^1/_1$-$^7/_{10}$ 1921	$^{24}/_9$-$^{30}/_9$ 1921	$^1/_{10}$-$^7/_{10}$ 1921
Hele Udførslen.	1,175	2,774	110,950	1,652	2,110
Heraf til:					
Tyskland*)	613	2,406	96,233	758	774
Belgien	—	368	14,707	894	1,336

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

Tons, som gik Syd paa (til Tyskland eller gennem dette Land til Svejts). Udførslen af levende Hornkvæg var ogsaa i sidste Uge af et betydeligt Omfang; den androg ialt 2110 Stkr., hvoraf 1333 Stkr. eller henved $^2/_3$ gik til Belgien, mens de øvrige omtrent 800 Stkr. gik til eller gennem Tyskland.

I Tyskland har Markedet for Kvæg og Kød været meget trevent. Tilførslerne har været ret rigelige. Priserne har gennemgaaende holdt sig, paa visse Steder endog været svagt stigende, men Handelen har været meget langsom.

Fra Markedet i Hamborg kan meddeles følgende Priser (Mark pr. 50 kg levende Vægt):

	6. Okt.	29. Sept.
Stude og Kvier 1. Kval.	725—800	700—750
— „ — 2. —	600—700	650—700
— „ — 3. —	475—600	450—575
Tyre 1. —	600—700	600—700
— 2. —	500—600	500—600

I Berlin noteredes Priserne saaledes (Mark pr. 50 kg levende Vægt):

	5. Oktb.	28. Sept.
Stude, Klasse b.	550—675	550—650
Tyre — b.	525—650	525—600
Kvier og Køer, Kl. a og b.	650—775	650—750
— „ — „ c.	500—600	500—600

I Svejts har September Maaned medført en Fortsættelse af Prisfaldet for Slagtekvæg og Kød. Udbudet paa Markederne har gennemgaaende været ret stort, og Priserne maa derfor vige. I Almindelighed ventes endda yderligere Prisfald i den nærmeste Tid, særlig for daarligere Varer. For September kan meddeles følgende Gennemsnitspriser (svejtsiske Frcs. pr. 100 kg):

	1. Halvdel af Sept.	2. Halvdel af Sept.
Stude af 1. Kl. levende Vægt	240,6	236,3
— „ 1. „ slagtet —	482,1	469,3
— „ 2. „ levende —	210,3	209,7
— „ 2. „ slagtet —	428,3	417,0
Fedekøer af 1. Kl. lev. —	199,3	194,0
— „ 1. „ slagtet —	421,3	406,3
— „ 2. „ lev. —	173,0	170,0
— „ 2. „ slagtet —	364,0	355,7

6. Slagteriaffald (Tons).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	$^1/_1$-$^7/_{10}$ 1921	$^{24}/_9$-$^{30}/_9$ 1921	$^1/_{10}$-$^7/_{10}$ 1921
Hele Udførslen.	99	169	6,741	227	135
Heraf til:					
Tyskland	—	95	3,795	136	104
England	—	70	2,802	90	28
Frankrig	—	—	—	—	—
Belgien	—	—	—	—	—
Italien	—	—	—	—	—
Sverrig	—	—	—	—	—

Udførslen af Slagteriaffald har i sidste Uge udgjort 135 Tons, der har fordelt sig med godt $^1/_4$ til England og henved $^3/_4$ til Tyskland.

7. Sødmælk og Fløde.

Udførslen af Sødmælk var i sidste Uge 70 Tons mod henholdsvis 82 og 53 Tons i de to foregaaende Uger. De 70 Tons gik alle til Tyskland. Den samlede Udførsel af Sødmælk siden 1. Januar har været 2194 Tons eller 55 Tons pr. Uge. Udførslen af Fløde her fra Landet var i sidste Uge kun 2 Tons, der gik til England.

8. Heste.

Hesteudførslen i Ugen 1.—7. Oktbr. androg 531 Stkr., hvoraf 528 gik til Tyskland. Siden Nytaar er ialt udført 17,588 Stkr. eller gennemsnitlig 440 Stkr. pr. Uge.

Øernes Andelsselskab
for
Indkøb af Foderstoffer
A. m. b. A.

	Kbhvn.	Korsør	Rønne
noterer den 12/10 1921. Op- og Nedgang i Priserne forbeholdes.			
Foderblanding			
Nr. 1	30,50	30,50	31,00
Nr. 2	28,50	29,00	29,00
Nr. 3	26,00	26,00	26,50
Hørfrøkager, kbhvnske, bedste Mærker	30,00	30,50	31,00
Bomuldsfrøkager, La Plata, 60 %	32,00		
Bomuldsfrøkager, afskallede Texas, 52 %	30,50	31,50	32,00
Soyakager, danske, ab Fabrik	30,50		
do. do. fra Lager	31,00	31,50	32,00
Soyaskraa, dansk, ab Fabrik	30,50		
do. do. fra Lager	31,00	31,50	32,00
Palmekager	18,50	18,50	19,00
Jordnødkager	29,50	29 50	30,00
Kokuskager, danske	23,00	23,50	24,00
Rapskager, La Plata	20,00	20 00	20,50
Sesamkager	28 50	29,00	29,50
Kød- og Benmel	18,50	18 50	
Hvedeklid, danske	19 50	19 50	20,00
do. La Plata	18,00	18,00	
Rugklid	18,00	18,00	
Melassefoder, ab Fabrik	15,25		
do.	17,00	17,50	18,00
Byg, dansk	25.00	25.00	25,00
Havre, do.	23,00	23,00	23,00
Lupinskraa, 48 %		25,00	
Varer fra Skib.			
Bomuldsfrøkager, 50 %, 20/10		29,50	
Bomuldsfrøkager, 50 %, i Novbr.	29,50		30,50
Jordnødkager, La Plata, 30/10	29,00		
Majs, amk., ca. 20/10	16,00		
Majs fra Lager i Forhold til Børsnoteringen.			

Alt banefrit i hele Vgl. med 30 Dages rentefri Kredit, i mindre Partier 10 Øre mere pr. 100 kg. For Findeling af Kager beregnes 70 Øre pr. 100 kg. Kagerne afvejes paa ens Vægt og mærkes paa Forlangende. Naar Varerne leveres i vore Sække, er Sækkene lejefri i 30 Dage; for danske Klid er Sækkene kun lejefri i 14 Dage.

Tilførslerne af Korn og Foderstoffer.

Den 11. Oktbr. 1921.

Baade Sterling og Dollars har i Ugens Løb vist Tegn til Stigning, men i de sidste Par Dage er der kommet en Reaktion, saa at Dollars i Dag noteres i 524 mod 539 for en Uge siden, altsaa en ret betydelig Tilbagegang. hvorimod Sterling staar i 20,17 mod 20,18 for en Uge siden, altsaa omtrent uforandret.

Det er i den senere Tid gaaet stærkt tilbage med den norske Krones Værdi; den noteres i Dag i 64, hvilket altsaa vil sige, at en norsk Krone knap er to Trediedele af en dansk Krone værd og kun ca. Halvdelen af en svensk Krone.

Chicago melder vedblivende flov Tendens for Majs; medens Terminsnoteringen for en Uge siden var i 49 5/8, er den i Dag nede i 46 5/8. De reducerede amerikanske Fordringer i Forening med den tilbagegaaende Dollarskurs har naturligvis bevirket, at Noteringen for Majs atter er gaaet ikke saa lidt tilbage herhjemme. Prisen i Amerika er nu saa langt nede, at hvis vi havde normal Kurs for Dollars, kunde man have Majsen herhjemme i Danmark til 10—11 Kr.

Det interessante Spørgsmaal, om Priserne skal endnu længere tilbage, er vanskeligt at besvare. Priserne er saa langt nede, at det som saa ofte berørt sikkert er forbundet med store Tab for de amerikanske Landmænd at sælge Majsen til de nugældende Priser. Paa den anden Side maa man ogsaa tage Hensyn til det gode Høstudbytte og de store Beholdninger fra i Fjor i Amerika samt til, at de fleste europæiske Lande, der tidligere var Majskøbere, næppe nu er i Stand til at købe, saa her i Europa er det væsentligst kun England, der foruden Danmark har Forbrug af Betydning.

Dog er hertil at bemærke, at da det kun er nogle ganske faa Procent af Amerikas Majshøst, der bliver eksporteret, er det i allerførste Række det amerikanske Hjemmeforbrug, der spiller den store Rolle.

Selv om en stor Del af Tilbagegangen i Majsprisen skyldes Kursnedgangen og derfor ikke rammer de Importører, som har købt i Dollars pr. 3 Maaneder, kan det dog ikke undgaas, at der maa regnes med meget store Tab paa Majsbeholdningerne herhjemme, og det samme gælder forøvrigt ogsaa Oliekager.

Bomuldsfrøkager af ny Høst holdes nogenlunde uforandret i Pris i Amerika, men det synes dog, som om Tilbøjeligheden til at sælge er noget større. Det maa derfor anses for sandsynligt, at naar

blot Køberne herhjemme bliver ved at holde igen, vil vi i Løbet af nogen Tid kunne vente, at der kommer en ret betydelig Reduktion i Priserne for Bomuldsfrøkager, og dette vil formodentlig ogsaa faa Indflydelse paa Priserne for andre Oliekager. Det maa jo ogsaa indrømmes, at i Forhold til, hvad Majs koster, og i Forhold til, hvad Landmændene faar for deres hjemmeavlede Korn, er det stadig for høje Priser, Kager er oppe i. Herhjemme ligger Markedet for Oliekager meget flovt, og Priserne er sat ret betydeligt ned, ikke alene for Bomuldsfrøkager, men ogsaa for Oliekager af alle Slags. Afsætningen af Kager vedbliver at være meget utilfredsstillende. Det eksceptionelt gode Vejr er vel i første Række Aarsagen dertil, men det er vel ogsaa sandsynligt, at den mægtige Forskel mellem Priserne for Oliekager og Majs gør, at der bliver opfodret en Del Majs paa Kreaturerne, ligesom der formodentlig ogsaa bliver fodret hjemmeavlet Korn op paa Kreaturerne foruden Svinene.

Klid ligger stadig flovt, og Priserne er atter sat ned baade for Hvedeklid og Rugklid, men det er jo ogsaa en Selvfølge, at Klidpriserne bør ned, eftersom Priserne for Rug og Hvede er reduceret saa stærkt.

Dansk Korn ligger meget flovt, og man kan ikke paaregne at kunne opnaa mere end 21—22 Kr. for Hvede, 22—23 Kr. for Rug, 21—22 Kr. for Byg af almindelig Kvalitet og 18—19 Kr. for jydsk Havre, paa Øerne kan maaske opnaas lidt mere. Det er en mægtig Tilbagegang. Kornpriserne er undergaaet, idet der nu kun betales Priser, der ligger 12—13 Kr. eller mere under, hvad Korn blev betalt med straks efter Høst, saa de Landmænd, der straks efter Høst skyndte sig med at sælge, har gjort en god Forretning. Selvom det er smaa Priser, der bydes, navnlig for Havre og Hvede, maa man ogsaa tage Hensyn til, hvor langt Majspriserne er kommet ned, og alligevel er det vel nok en daarlig Forretning ved de nugældende Priser og de nuværende Omkostninger at sælge Havre og købe Majs i Stedet, men som det saa ofte gaar, er der jo Landmænd, der er tvungne til at sælge for at skaffe Kontanter. Amerikansk Hvede koster omkring 27 Kr., hvortil kommer forskellige Omkostninger, og i Forhold dertil synes det, som om det er lovlig langt ned, den danske Hvede nu er kommet. Det var derfor ønskeligt, om der snart kunde findes Mulighed for Eksport af dansk Hvede, thi saa snart dette sker, vil Møllerne herhjemme nok komme i Tanker om, at den danske Hvede er noget mere værd, end der for Tiden betales.

Jydsk Andels-Foderstofforretnings Analyser.

	Fedt pCt.	Æggehvidestoffer pCt.	Kvælstoffri Ekstrakstoffer. pCt.
Aarhus (Prøver indsendt 7/9-1/10):			
Bomuldsfrøkager, Texas, 52 %	7,83	44,44	
Bomuldsfrøkager, Texas, 52 %	7,26	44,69	
Aalborg (Prøve indsendt 16/9-19/9):			
Bomuldsfrøkager, Texas, 50 %	8,26	42,44	
Bomuldsfrøkager, Texas, 52 %	6,90	45,88	
Esbjerg (Prøver indsendt 22/9):			
Bomuldsfrøkager, Texas, 50 %	7,38	42,69	
Vejle (Prøver indsendt 19/9-1/10):			
Bomuldsfrøkager, Texas, 52 %	6,90	45,88	
Bomuldsfrøkager, Texas, 52 %	7,83	44,44	
Bomuldsfrøkager, Texas, 50 %	7,20	44,38	
Frederikshavn (Prøve indsendt 1/10):			
Bomuldsfrøkager, Texas, 52 %	7,40	44,06	
Randers (Prøver indsendt 26/9-1/10):			
Bomuldsfrøkager, Texas, 50 %	7,46	43,05	
Bomuldsfrøkager, Texas, 52 %	7,40	44,06	
Sesamkager, fremmede	8,74	44,10	
Horsens, (Prøve indsendt 14/9):			
Bomuldsfrøkager, 52 %	8,70	43,50	

Valutanoteringerne i København.

Oktober 1921	pari	Onsdag den 5.	Torsdag den 6.	Fredag den 7.	Lørdag den 8.	Mandag den 10.	Tirsdag den 11.
Stockholm	100,00	121 25	121,50	122 50	123,25	123.10	123 00
Kristiania	100,00	65 60	64 25	64,75	65.15	63 75	64 00
Hamborg	88,89	4 40	4.45	4 55	4 55	4 45	4 45
London	18,16	20,18	20,19	20 30	20 40	20 23	20.17
Paris	72,00	38 60	39,25	39,10	39 10	38 90	38 65
Zürich	72,00	94,50	94,75	95,35	96 00	95 60	96.00
Amsterdam	150,00	174 00	173 50	174 50	175 25	174 10	173,65
New York	373,00	539.00	533,00	537.00	539 00	530 00	524,00

Fra Lager er Priserne 60 Øre højere pr. 100 kg end fra Skib, naar mindst 4000 kg af en Sort tages.

For Partier under 4000 kg er Prisen 80 Øre højere end Prisen fra Skib, og for Stykgods beregnes yderligere Kørsel 25 Øre pr. 100 kg. (Op- og Nedgang forbeholdt)

Fra Lager noteres fra 17/10 pr. 100 kg.	Aarh	Aalb.	Esbj.	Vejle	Freh.	Rdrs.	Hors.	Kold.
Majs, nordamk.	16,60	16,60	16,60	16,80	16,80	16 80	16 80	16,80
do. La Plata	17,60	17,60	17,60	17,80	17,80	17,80	17,80	17,80
do. Donau								17,80
do. hvid, afrikansk	17,60	17,60	17,60		17,80	17 80	17,80	17,80
Bomuldsfrøkager, 50 %*)		30,60	30,60	30,80	30,80	30 80	30 80	
do. 52 %*)	31,10	31,10		31,30	31,30	31,30	31,30	31,30
do. 43 %*)		29,10		29,30		29,30	29,30	
Hørfrøkager, danske	30 10	30,10	30,10	30,30	30,30	30 30	30,30	30,30
do. nordamk.	29,10		29 10			29,30		
do. Harburg	29,10		29,10					
do. Laplata	28,10							
Soyakager	30,10	30,10	30,10	30,30	30 30	30 30	30,30	30,30
Soyaskraa	31 10	31,10	31,10	31,30	31,30	31,30	31,30	31,30
Kokuskager, danske	23,60		25,40	24,90	25,70		24,70	25,20
do. fremmede		23,10	23,10	23,30	23,30	23,30	23,30	23,30
Sesamkager danske	28 60							
do. fremmede	28,10	28,10	28,10	28,30	28,30	28,30	28,30	28,30
Jordnødkager afskallede, fremmede, 56 %*)		29,60		29 80	29,80	29,80		
do. lyse, nordfranske, 56 %*)			30,10	30,30			30,30	30,30
do. amr., 52 %*)			28,60					
do. Laplata	29,60							
Palmekager, danske	18 50				20 70	19,60		
Rapskager, tyske	19 10		19,20	19,30	19,90	19 50	19,40	19,10
Kludmelassefoder, Dsk. Sukkerf.	17,10	17,10	17,30	17,30		17,30	17,30	17,30
Melasse, flydende					14,80			
Hvedeklid, engelske grove			17,60					
do. danske	18,60	19,10	18 60	18,60	20,60	18,60	19,60	18,60
Rugklid, danske		18,10	18 10		19,10			
Foderbyg, Marokko	22,10	22,10	22,10	22,30	22,30	22,30		22,30
do. amk., 48 lbs.	23,10		23,10					
do. Laplata	22 10						22,30	
Byg, dansk	25,00	26,00	26,50	26,50	27,00	25,00	26,50	25,00
Havre, dansk	21,50	21,50	22,50	22,50	23,00	21,50	22,50	21 50
Blandkorn, do				24,50		23 50	24,50	23,50
Hvede	24,00		26,00	24,00	26,00	24,00		25,50
Rug	25,00	25,00		25,00	25,50	25,00		26,00

*) Garanteret Minimumsindhold.

Jydsk Andels-Foderstofforretning er stedse Køber til **dansk Korn**, og de Lokalforeninger eller Medlemmer der er Sælgere, vil ved Henvendelse til nærmeste Filial kunne faa Prisen at vide.

Foderblanding kan leveres fra alle Afdelinger og Opgave over Pris med nærmere Oplysninger kan indhentes hos nærmeste Filial.

Handelsefterretninger.

(Ved private Korrespondenter).

Smørmarkedet.

Den 12. Oktbr. 1921.

Produktionen synes at være lidt mindre i denne Uge. Hjemmeforbruget er uforandret. Som en Følge af sidste Uges forøgede Afskibninger af dansk Smør til andre Lande har det været muligt at opnaa noget højere Priser i det aabne Marked i England i denne Uge, saa at Priserne dér nu er bragt nogenlunde i Paritet med andre Landes, men Begæret fra Frankrig og Belgien synes roligere, og hele Handelen ligger særdeles nervøst.

Smørnoteringen

blev den 6. Oktbr. ansat til 435 Kr. pr. 100 kg.

Mælkenoteringen.

De danske Mejeriforeningers Mælkenoteringsudvalg ansatte den 6. Oktbr. følgende Notering:

For Skummetmælk 5 Øre pr. kg.
— Sødmælk ab Mejeri 22,5 Øre pr. kg.
— Sødmælk ved Stalddør 19,5 Øre pr. kg.

Flæskemarkedet.

Flæskemarkedet i England er nedadgaaende. Officiel Pris 4 sh. ned pr. Cwt.

Københavns Flæskehalle tilførtes i sidste Uge 3706 Svin imod 4187 Stkr. i forrige Uge. — Endvidere tilførtes Flæskehallen 1874 Okser, 1580 Fedekalve, 674 Spædekalve, 1614 Faar og Lam samt 53 Heste.

Svinepriserne i Danmark.

Jydske Andelsslagteriers Notering fra 10.—16. Oktbr. 1921.

Prisen paa Slagterisvin slagtet Vægt er for Svin af Vægt 60—75 kg:

1. Letfede og mellemfede	260 Øre pr. kg
2. Fede	256 „ „ „
3. Mindre god Kvalitet	250 „ „ „

For Svin af Vægt 50—59½ kg afkortes 10 Øre pr. kg.

Udskudssvin og Søer betales efter Værdi.

Kødmarkedet.

Aalborg Kreaturmarked, d. 11. Oktbr. Markedet var i Dag tilført 511 store Kreaturer, 459 Kalve, 187 Faar og Lam samt 21 Søer. Handelen var endnu mere stille og langsom end sidste Uge, og der købtes kun lidt saavel til Tyskland som til Belgien Kalvehandelen var ogsaa meget mat. Lammehandelen var sløj, og Faarene var der slet ingen, der vilde se efter.

Noteringen var som nedenfor anført:

	1. Kl.s	2. Kl.s	3. Kl.s
Stude og Kvier	40 45	30-35	23-28
Tyre	33-38	25 30	—
Unge Køer	30-35	25 30	—
Ældre Køer	20 25	15-20	—
Kalve	40 45	33-38	—
Faar og Lam	—	50 60	—
Kælvekøer	350-550 Kr. pr. Stk.		
Slagtekøer	50-100 „ „ „		

Kolding Kreaturmarked. d. 10. Oktbr. Kreaturmarkedet her har i Dag været tilført 370 Kreaturer, 94 Kalve og 15 Faar. Til Tyskland solgtes 15 Stkr., til Belgien 46, til Svejts 30, til København 108, til lokalt Brug 65 og slagtedes paa Pladsen 20. Resten gik til forskellige Pladser i Indlandet. Handelen var atter yderligere treven og Priserne lavere.

Vestjydsk Eksportforening

noterede d. 10. Okt. 1921 pr. kg levende Vægt:

Prima Kreaturer	96—106 Ø.
1. Kl.s Stude og Kvier	70— 80 —
2. - do.	58— 68 —
1. - Tyre	68— 78 —
2. - do.	50— 60 —
Prima Eksport-Køer	78— 88 —
1. Kl.s Køer	54— 64 —
2. - do.	34— 44 —
Dubletkalve	110—130 —
Slagtekalve	58— 78 —

Daarligere Varer efter Kvalitet.

Ægmarkedet.

København, den 11. Oktbr. 1921.

Efterspørgslen er noget roligere, men dog mere end tilstrækkelig til, at det disponible Kvantum hurtig udklares.

Dansk Andels Ægexports Notering i Ugen fra 7.—13. Oktober var 340 Øre pr. kg plus Fragt og Overskud.

Fjerkræhandelen.

København, den 11. Oktbr. 1921.

Tilførslen uden væsentlig Forandring. Priserne har senest været:

Levende:	
Høns	ca. 175 Øre pr. kg.
Unge Haner	- 200 „ „ „
Kyllinger	200—225 „ „ „
Ænder	ca. 350 „ „ „
U. Duer	- 100 „ „ Stk.
Slagtede:	
Ænder	300—350 Øre pr. kg
Gæs	400—450 „ „ „

Udgivet af Andelsudvalget.
Chefredaktør:
And. Nielsen.
Ansvarlig overfor Presseloven:
Harald Stenbæk.
Kontor: Christiansgade 24, Aarhus.
Telefon 1510.
De forenede Bogtrykkerier, Aarhus.

Plads tilbydes.

Indkøbsforening for Foderstoffer

søger en yngre, dygtig, energisk, absolut paalidelig Mand som Rejsende i Foderstoffer. Billet mrkt. J. L. 1415 bedes indlagt paa Andelsbladets Kontor, Aarhus.

NB. Uden virkelige Kvalifikationer ønskes ingen Henvendelse.

En yngre Kommis,

dygtig og paalidelig, kan fra 1. Novbr. faa Plads. Anbefaling og Lønfordring bedes tilsendt

(1327) Møller Mortensen, Brugsforeningen, Birkelse St.

Lendum Brugsforening pr. Sindal.

En ung, dygtig Kommis kan faa Plads 1. November.

(1377) E. Larsen, Uddeler.

Kommis.

En yngre Kommis, helst lidt kendt med Foderstofhandel, kan 1. November faa Plads i Kyse Brugsforening. Lønfordring samt Anbefaling bedes tilsendt

(1367) Uddeler A. Kristiansen, Kyse pr. Hyllinge St.

En yngre Kommis,

flink og paalidelig, kendt med almindelig Bogføring, søges til 1. Novbr. Anbefalinger og Oplysninger om tidligere Pladser samt Lønfordring bedes tilsendt

(1381) V. Christiansen, Vig Brugsforening, Vig St.

Kommis.

En dygtig og velanbefalet Kommis, tro og paalidelig, kan faa Plads fra 1. Novbr. i Klim Brugsforening, Klim. Anbefalinger og Lønfordring bedes sendt til

(1440) O. C. Olsen, Uddeler.

NB. Ingen Foderstoffer.

En yngre, flink og dygtig, fuldtud paalidelig

Kommis

kan faa Plads til 1. Novbr. i Kauslunde-Gamborg Brugsforening, Kauslunde.

En flink Pige,

som vil være Husmoderen behjælpelig, kan faa Plads samtidig.

(1437) Windeballe.

En Kommis

søges til 1. November. Ansøgning med Anbefalinger bedes sendt til

(1406) Uddeler P. Hansen, Landet Brugsforening pr. Svendborg.

Kommis,

absolut dygtig og ikke for ung, kan 1. Novbr. faa Plads i Helsinge Brugsforening, Helsinge. Lønfordring og Anbefalinger bedes tilsendt

(1435) H. Sørensen, Uddeler.

En tro, flink og paalidelig, yngre

Kommis

kan faa Plads i Holte og Omegns Brugsforening, Holte, til 1. Novbr. Henvendelse med Opgivelse af Lønfordring til

(1434) Uddeler M. Jørgensen.

En absolut, dygtig Kommis

kan faa Plads fra 1. Novbr. Anbefaling og Lønfordring bedes tilsendt

(1433) M. Dahl, Brugsforeningen, Ejstrup St.

Kommis.

En yngre, dygtig Kommis kan straks faa Plads i Gamst Brugsforening. Anbefalinger og Lønfordring bedes tilsendt

(1436) A. M. Pedersen, Krogager.

Kommis,

virkelig dygtig og paalidelig, kan faa Plads straks eller fra 1. Novbr. Anbefalinger og Lønfordring bedes sendt til

(1442)) Uddeler Sejer-Nielsen, Kjerte Brugsforening pr. Aarup St.

Kommis.

En absolut dygtig og paalidelig Kommis med god Ordenssans kan til 1. Novbr. faa Plads i Hvilsom Brugsforening pr. Hobro. Anbefaling og Lønfordring bedes sendt til

(1431) J. Kristensen, Uddeler.

Kommis søges.

En flink, tro og paalidelig ung Kommis med god Ordenssans kan til 1. Novbr. faa Plads i Broby Brugsforening pr. Sorø. Lønfordring og Anbefaling tilstilles

(1427) J. Møller, Uddeler.

Ung Kommis eller ældre Lærling

kan straks faa Plads i Brugsforeningen, Nørager St. Vedkommende, som antages, maa være villig til alt forefaldende Arbejde. Ansøgning med Anbefaling og Opgivelse af Lønfordring bedes tilsendt

(1390) Alfred Hansen.

NB. Ingen gr. Varer.

Ung Pige.

En flink Pige i 17 Aars Alderen, som er villig til at hjælpe til saavel ved Husgerning som lidt i Butiken, kan til 1. Novbr. faa Plads i Rousthøje Brugsforening pr. Varde.

(1403) Uddeler N. Sørensen.

Pladsen besat. Tak for Tilbudene.

(1425) V. Balle, Helgenæs Brugsforening, Kongsgaard.

Kommis.

En dygtig og velanbefalet Kommis kan til 1. Novbr. faa Plads i en større Brugsforening paa Sjælland. Mulige Tilbud bedes tilsendt Andelsbladet, Aarhus, i Billet mrkt. 1424.

Medhjælper.

Som saadan kan en ung Mand, der har været ved Handelen i 2—4 Aar, faa Plads til 1. Novbr. eller lidt senere i Vebbestrup Brugsforening pr. Doense. Anbefalinger og Lønfordring bedes mig tilsendt.

(1441) Johannes Thomsen.

Medhjælper.

En Lærling eller yngre Medhjælper kan faa Plads til 1. Novbr. i Mejlby Brugsforening pr. Arden.

(1444) J. Petersen.

En troende, ung Mand

kan til 1. November faa Plads i Vorbasse Brugsforening, Vorbasse. Henvendelse til

(1361) Vilhelm Jensen, Uddeler.

Ekspeditrice eller Medhjælper

søges 1. Novbr. til Brugsforening nær Roskilde. Oplysninger og Lønfordring tilsendes Andelsbladet, Aarhus, i Billet mrkt. 1409.

En 1. Kommis og en Ekspeditrice

dygtige og paalidelige og med gode Anbefalinger, kan til 1. November faa Plads i Skjorping Brugsforening. Anbefalinger og Lønfordring bedes sendt til

Uddeler J. Christiansen,

(1404) Skjørping.

En Lærling eller Medhjælper

kan faa Plads til 1. November i Torp Brugsforening pr. Østbirk. Nærmere ved Henvendelse til

(1414) Uddeler Sofus Hansen.

Ekspeditrice

til Kolonial og Isenkram kan faa Plads fra 1. November. Anbefalinger, mindste Lonfordring og helst Fotografi sendes til

(1405), E. Sorensen,

Kjellerup Brugsforening, Kjellerup.

Ekspeditrice.

Da min Kommis har faaet Plads som Uddeler, kan en tro og dygtig Pige, som har Lyst til og Anlæg for Handel, faa Plads straks eller senere. Anbefalinger og Lønfordring bedes tilsendt

(1398) C. Pedersen,

Handest Brugsforening pr. Faarup.

Ekspeditrice.

En tro og paalidelig Pige, som kan paatage sig al Regnskab og Bogføring, og som er godt kendt med Manufaktur, kan faa Plads straks eller til 1. Novbr. Anbefalinger samt Lønfordring bedes tilsendt

(1413) Uddeler L. Christiansen,

Udbyneder Brugsforening pr. Havndal.

Ekspeditrice.

En flink og dygtig Ekspeditriee søges til en Brugsforening i Midtsjælland til 1. Novbr. Anbefalinger og Lønfordring bedes sendt til Andelsbladet, Aarhus, i Billet mrkt. 1396.

Ekspeditrice,

ovet og paalidelig, soges til 1. Novbr. eller senere. Omsætning ca. 100,000 Kr. Anbefalinger og Lonfordring pr. Maaned udbedes.

(1426) Chr. Toft,

Marie Magdalene Brugsf. pr. Ryomgaard.

Ekspeditrice søges

til 1. Novbr. eller 1. Decbr. i en Brugsforening i Aarhus-Egnen. Hoj Lon gives, naar Vedkommende vil være behjælpelig med lidt Husgerning, naar det forlanges. Billet mrkt. 1419 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Ekspeditrice.

En ung Pige kan faa Plads 1. Novbr. i Harridslev Brugsforening pr. Randers.

(1420) J. Carlsen.

En flink og dygtig Ekspeditrice

kan faa Plads fra 1. Novbr. i Ølstykke St. Brugsforening, Ølstykke. Henvendelse til

(1399) Uddeler C. Petersen.

En flink og dygtig Ekspeditrice

med godt Kendskab til Manufaktur kan fra 1. Novbr. faa Plads her. Anbefalinger samt Lonfordring tilstilles

(1445) G. Hansen, Uddeler,

Hyllested Brugsf. pr. Dalmose St.

Telf. Dalmose 47.

En Ekspeditrice

kan fra 1. November faa Plads i Knarreborg Brugsforening, Knarreborg, Fyn. Anbefalinger og Lonfordring bedes tilsendt

(1376) A. Hansen.

Ekspeditrice.

En dygtig Ekspeditriee med grundigt Kendskab til Manufaktur kan straks faa Plads i Brugsforeningen, Norager St. Ansogning med Anbefaling og Lonfordring bedes tilsendt

(1389) Alfred Hansen.

Plads ledig

fra 1. November for en Pige, som er vant til Ekspedition, og som delvis vil deltage i Husgerning. Oplysninger vedlagt Lonfordring bedes tilsendt undertegnede.

(1360) L. Mou,

Rostrup Brugsforening, Arden.

Ekspeditrice.

En flink, rask Pige kan faa Plads i Oster Tørslev Brugsforening fra 1. Novbr. Lonfordring og Anbefalinger udbedes.

(1357) Uddeler E. Poulsen,

Oster Torslev St.

Ekspeditrice.

En dygtig og paalidelig Pige kan faa Plads fra 1. Novbr. Anbefalinger og Lonfordring bedes tilsendt

(1348) P. C. Andersen,

Vellev Brugsforening pr. Ulstrup.

Plads søges.

Kontrolassistent
med god Uddannelse og gode Anbefalinger søger Plads straks eller senere paa Grund af Ejendomssalg.
(1418) S. K. Jensen,
Ny Bredstrup, Grenaa.

Kommis.
Ung Mand, 24 Aar, som har været ved Manufaktur 1½ Aar og Kolonial 3 Aar, søger Plads straks eller til 1. Novbr. Er villig til at deltage i alt forefaldende og vant til paa egen Haand at passe Ekspeditionen i middelstor Forretning. Tilbud med Opgivelse af Løn bedes tilsendt Andelsbladet, Aarhus, i Billet mrkt. 1372.

Kommis.
Som saadan søger jeg Plads til 15. Oktober eller 1. November i en Brugsforening. Jeg er 21 Aar gl., 7 Aar ved Faget, hvorfra gode Anbefalinger haves. Mulige Tilbud med Opgivelse af Løn bedes tilsendt
(1355) Kommis V. Sørensen,
Rønbjerg St.

Ekspedient,
Købmandssøn, 22 Aar, specialuddannet i Frøbranchen, søger Plads i større bl. Handel eller Frøfirma. Har Præliminæreksamen og er godt inde i Bogholderi. Moderat Lønfordring.
(1430) E. Ipsen,
Skaarup St.

Kommis.
Som saadan søges Plads fra 1. Novbr., eventuelt senere. Er 21 Aar gl., 4 Aar ved Faget, hvorfra fineste Anbefalinger haves. Mulige Tilbud med Opgivelse af Løn pr. Md. bedes sendt til
(1411) Kommis Viggo Pedersen,
Vallekilde Brugsf., Vallekilde, Sj.
NB. Helst i Vendsyssel.

Uddeler, se her!
Alsidig uddannet Kommis — 10 Aar ved Faget — ønsker i Løbet af Vinteren at skifte Plads over i en middelstor, solid Brugsforening, hvor Uddeleren muligvis senere ønsker at trække sig tilbage fra Foreningen. Billet mrkt. Fremtidsstilling 1410 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Kommis.
Som saadan søges Plads til 1. November, helst i Stations- eller Byforretning. 21 Aar gl., 6½ Aar ved Faget. Billet mrkt. 1371 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Velanbefalet Kommis, Kolonial,
23 Aar, søger Plads straks eller senere i Brugsforening, helst paa Fyn eller Sjælland. Billet mrkt. 1397 modtager Andelsbladet, Aarhus.

1. Kommis.
Som saadan søger jeg Plads til 1. Novbr. eller senere i en større Brugsforening eller Købmandsforretning. Har været i min nuværende Plads i 2 Aar. Fineste Anbefalinger haves. Henvendelse til
(1408) Uddeler M. Juhl,
eller Kommis Johs. Sehlüter,
Herrested Brugsf. pr. Ørbæk, Fyn.

Kommis,
21 Aar, søger Plads til 1. Novbr. i en større bl. Forretning. Jeg har været 6 Aar ved Faget, hvorfra fine Anbefalinger haves. Mulige Tilbud med Opgivelse af Løn bedes sendt til
(1446) Kommis O. P. Jørgensen,
Adr.: Banearbejder Jørgensen,
Haastrup St., Fyn.

Medhjælper.
En ung Mand, 20 Aar, som har Lyst til Handelen, søger Plads til 1. Novbr. som Medhjælper i en Brugsforening. Mulige Tilbud bedes tilsendt
(1432) Kristian Sørensen,
Skall pr. Nibe.

1. Mand.
Plads søges til 1. Novbr. i en større Brugsforening. Jeg er kendt med alt i Kolonial og godt kendt med Foderstoffer samt Bogholderi. 27 Aar gl. Prima Referenceer.
(1422) N. Nielsen,
Børkop Handelsplads.

Ung Kommis
søger Plads til 1. Novbr. i en Brugsforening. Fineste Anbefaling haves. Mulige Tilbud med Opgivelse af Løn bedes tilsendt
(1423) Kommis Henry Jensen,
Munkebjergby gl. Brugsf., Munkebjergby St.

En ung Kommis
søger Plads til 1. November. Fineste Anbefaling haves. Mulige Tilbud bedes tilsendt
(1365) E. Larsen,
Husholdningsforeningen, Nyborg. Telef. 132.

Kommis.
Som saadan søges Plads til 1. eller 15. November i en større Brugsforening, helst i det nordøstlige Jylland. Er 24 Aar og har været 9 Aar ved Faget, deraf godt 5 Aar i min nuværende Plads. Mulig Tilbud med Opgivelse af Løn bedes sendt til
(1382) Kommis Edvard Nielsen,
Brugsforeningen, Gamst.

Plads søges
til 1. November til min Broder, 17 Aar gl., 3 Aar ved Faget. Er for Tiden i Mammen Brugsforening pr. Bjerringbro. Henvendelse til
(1378) Uddeler Chr. Ravn,
Vindum Brugsforening pr. Bjerringbro.

Et ungt Menneske,
16 Aar, som har Lyst til Handelen, ønsker Plads til 1. Novbr. i en Brugsforening, helst i Vendsyssel. Henvendelse til
(1443 William Jensen,
Holtet pr. Sæsing. Telf. Nr. 2.

Som 1. Mand

søges Plads til 1. Novbr. af 1. Kl.s Kommis, sidst i Tyverne. 15 Aar ved Handelen. (Andelsmand). Kendskab til Kolonial, Isenkram, Manufaktur og alm. Bogføring. Lidt Kendskab til Trælast. Mulige Tilbud med Opgivelse af Løn bedes tilsendt
(1318) Kommis Aage Thestesen,
V. Nebel Brugsf., Guldager St.
Telef. Ølufvad 3.

Forbundter.

Som saadan søges Plads i en Brugsforening eller Købmandsforretning. Er 16 Aar gl. 1 Aar ved Faget. Mulige Tilbud bedes sendt til
(1363) Anker Vinderslev,
Pederstrup Brugsforening, Kjellerup.

Forbundter.

Som saadan søger jeg Plads til 1. November. Har været her i 2 Aar og er uden egen Skyld ledig. Jeg er 17 Aar gl., stor og kraftig. Pladsen ønskes helst i en større By, hvor jeg muligvis kunde besøge en Handels- eller Aftenskole. Opgivelse af Løn og Forhold bedes tilsendt
(1380) Sønderby Randbæk,
Aadum Brugsf. pr. Tarm.

Plads søges.

Kommis søger Plads i en Brugsforening, helst paa Fyn. Er 20 Aar gammel. Henvendelse til
(1395) Marius Pedersen,
Ebberup Brugsforening, Ebberup St.
Telef. Ebberup 29.

Handelslærling.

Som saadan søger jeg Plads. Jeg er 20 Aar, har været ved Handelen ½ Aar (nu militærfri) og derfor ledig.
(1387) Chr. Eriksen,
Adr.: Købmd. S. Tønnesen,
Nim ved Horsens.

Handelslærling.

Som saadan søger jeg Plads til 1. Novbr. Jeg er 19 Aar og var paa Højskole sidste Vinter.
(1428) Harald Nielsen,
Holmebækgaard, Ollerup St.

Min Broder,

der har lært Handel i en af Landets største Brugsforeninger og for Tiden er hos mig, søger Plads som Medhjælper eller Kommis i en velledet Brugsforening, helst paa Sjælland, til 1. November.
(1370) Uddeler Hans Olsen,
Vedbysønder Brugsforening, Slagelse.

Plads søges.

Som Uddeler i en mindre Brugsforening søges Plads Novbr.—Decbr.—Jan. af en Kommis, først i Trediverne. Udpræget Andelsmand. Fine Anbefalinger haves. Mulige Tilbud bedes sendt i Billet mrkt. Akkuratesse 1319 til Andelsbladet, Aarhus.

Pakhus- eller Kørekarl.

Som saadan søges Plads til 1. November. Henvendelse til Højby Brugsforening, Højby St., Sjæll. (1359)

Plads søges.

En Dreng i 15 Aars Alderen ønskes antaget i Koloniallære til 1. November eller senere. Henvendelse til
(1364) N. Agger,
Vestervold, Struer.

En stor og velvoksen Dreng,

16 Aar, ønskes anbragt i Lære i en Brugsforening 1. November. Henvendelse til
(1374) A. Attermann,
Ejstrup.

Til 1. Novbr. søges Plads som

Køre- eller Pakhuskarl.

Oplysning om Løn og Forhold sendes til
(1412) Kristoffer Nielsen,
Ousted, Lejre.

Ekspeditrice eller Husbestyrerinde.

Som saadan søges Plads til 1. Novbr.
(1401) Marie Jensen,
Brugsforeningen i Vilsted.

En Købmandsforretning

i Nordsjælland, 3 Mil fra København, drevet af den nuværende Ejer i 24 Aar, er til Salg til Overtagelse straks eller senere. Ejendommen er nyopbygget for ca. 12 Aar siden og har gode Lokaler saavel til Forretning som Beboelse. Anvises fra Peter Buchs Vinhandel, Vester Boulevard 13, København B. Centr. 1107. (1417)

Den danske Andelsbank

A. m. b. A.

Balance pr. ultimo September 1921.

Aktiver.	Kr.	Øre
Kassen	3,239,392	32
Udlaan	33,716,413	92
Kasse-Kredit	69,812,420	72
Danske Veksler	26,188,265	13
Aktier og Obligationer	18,843,075	08
Fremmed Mønt	56,702	20
Udenlandske Banker og fremmed Valuta	4,999,024	10
Bankens Ejendomme	7,563,881	71
Konto-Kurant	27,282,365	27
Kr.	191,701,540	45

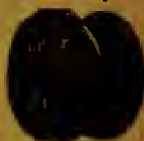
Passiver.	Kr.	Øre
Andelskapital	14,785,200	00
Reservefond	2,000,000	00
Folio	13,552,311	00
Check-Konto	20,339,155	16
Indlaan paa Opsigelse	107,440,845	71
Prioriteter i Bankens Ejendomme	2,699,457	83
Konto-Kurant	30,884,570	75
Kr.	191,701,540	45

(1407)

Gaardbogaards Øremærker,

anvendt i Forbindelse med **Gaardbogaards Mærke-system,** er den bedste og mest fuldkomne Mærkning af Levedyr.

Gaardbogaards Kobindsler anbefalet af flere kendte Landmænd efter 6—8 Aars Brug. Prøvebindsler Kr. 2,50.

„Ørm", Aalbæk.

1406)

Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger

modtager i sin Indlaansafdeling et hvilket som helst Beløb (dog ikke under 100 Kroner) til Forrentning med 6 % p. a. mod 6 Maaneders Opsigelse og 5½ % p. a. mod 3 Maaneders Opsigelse.

Store Penge

kan tjenes ved at virke for Salget af „Landmands-Almanakken", Danmarks bedste Almanak. Kan med Lethed afsættes til hvert eneste Hjem paa Landet, hvor den nu saa at sige er eneraadende. God Bifortjeneste, da der gives høj Provision. Skriv straks til Chr. Erichsens Forlag, Afdeling 2 B, Kronprinsessegade 34, Kbhvn. K.

(1368)

De forenede Bogtrykkerier, Aarhus.

Andelsbladet.

Fællesorgan for danske Andelsforetagender.

Nr. 42. | **Fredag den 21. Oktober.** | **1921.**

Voldgiftsbestemmelser i Foreningsvedtægter.

Af Landsretssagfører Carl Torkild-Hansen.

Dengang jeg sendte Andelsbladets Redaktion et Særtryk af min lille Artikel i Ugeskrift for Retsvæsen, drømte jeg ikke om, at den vilde vække saa stor Interesse indenfor Andelsforeningerne, som Tilfældet har været, men det er en Selvfølge, at denne Interesse har glædet mig overordentlig meget. Jeg kan ganske slutte mig til Redaktionens og Direktør Severin Jørgensens Udtalelser om, at man i Andelsselskaberne burde gøre noget for at faa de af Selskabernes Voldgiftsmænd trufne Afgørelser respekterede.

Det mest nærliggende synes at være at drage Omsorg for, at Voldgiftsudvalgene bliver saa dygtige og upartiske som muligt, og at den Undersøgelse af Sagen, der gaar forud for Afgørelsen, bliver saa grundig som muligt. I denne Henseende kan der ogsaa gøres en hel Del. Det maa saaledes være en ufravigelig Regel, at en, der er Part i Sagen, aldrig kan være med til at træffe Afgørelsen. Derfor bør Generalforsamlingen, Repræsentantskab eller anden Myndighed, der repræsenterer Foreningen, ikke træffe Afgørelse i en Tvistighed, hvori Foreningen er Part. Af Hensyn til Upartiskheden kunde der derimod ikke være noget i Vejen for at lade Generalforsamlingen træffe Afgørelse i en Tvist mellem to Medlemmer indbyrdes. Ogsaa i et saadant Tilfælde er det imidlertid forkasteligt at henlægge Afgørelsen til en saa talrig Forsamling, da det jo er udelukket, at Generalforsamlingen selv kan foretage alle de indgaaende Undersøgelser i Sagen, der bør danne Grundlaget for Afgørelsen. Disse Undersøgelser maa altsaa foretages af en enkelt Mand eller i hvert Fald af en snæver Kreds af Personer, som saa lægger det tilvejebragte Materiale til Rette for Generalforsamlingen. Herved vil imidlertid disse Personer, der foretager Forundersøgelserne, rent faktisk faa en afgørende Indflydelse paa Sagens Udfald, uden at de dog faar Ansvaret for Rigtigheden af Afgørelsen, da denne formelt træffes af Generalforsamlingen. Man bør derfor foretrække et Voldgiftsudvalg, der ikke er talrigere, end at alle Medlemmerne kan faa Lejlighed til at sætte sig grundigt ind i og danne sig en selvstændig Mening om de Sager, de skal dømme om. Det maa endvidere være en Selvfølge, at Personer, der er interesseret i Sagen, eller hvis nærmeste Familie er interesseret i den, ikke maa deltage i Sagens Behandling og Afgørelse. Der bør derfor altid samtidig med Valg af Voldgiftsmænd vælges et rigeligt Antal Stedfortrædere, saa at man altid er i Stand til at erstatte en partisk Voldgiftsmand. Der bør endvidere fastsættes Regler sigtende til at tilvejebringe et saa godt og paalideligt Materiale til Bedømmelse af Sagen som muligt. Det er saaledes ikke blot en Selvfølge, at Voldgiftsmændene skal give begge Parter Adgang til at fremsætte deres Syn paa Sagen, men de skal ogsaa forelægge alle de Oplysninger, de modtager fra den ene Part, for den anden Part, for at han kan faa Lejlighed til at udtale sig derom, ligesom de ogsaa maa forelægge begge Parter de Oplysninger, som de selv indhenter. Der bør endvidere aldrig finde nogen personlig Forhandling med den ene Part Sted, uden at der gives den anden Part Lejlighed til at være tilstede og overvære denne.

Selvom man imidlertid nok saa om-

hyggeligt i Vedtægterne har indsat Bestemmelser sigtende til at faa de bedste Mænd til Voldgiftsmænd og til at faa Behandlingen af Sagerne foretaget saa godt, det lader sig gøre, kan det hænde, at Reglerne i Praksis ikke kommer til at virke helt tilfredsstillende, og der kunde derfor være Spørgsmaal om, hvorvidt man ikke burde tage under Overvejelse at skaffe en yderligere og sikkert virkende Kontrol. Dette kunde sikkert bedst ske ved, at man indrettede et Appelvoldgiftsudvalg bestaaende af f. Eks. to fremragende og ansete Andelsmænd og en Jurist. Med Hensyn til denne sidstes Stilling skal jeg bemærke, at det ikke som af Direktør Severin Jørgensen i Andelsbladet Nr. 40 foreslaaet vil være tilstrækkeligt at gøre Juristen til Sekretær; for at han kan komme til at øve den Indflydelse paa Voldgiftsudvalget, som maa kræves for i tilstrækkelig Grad at hæve dettes Anseelse overfor Statens Domstole, maa han være stemmeberettiget Medlem. Naturligvis vil Juristen faa størst Betydning, hvis han som ogsaa af Direktør Severin Jørgensen foreslaaet gøres til Formand, men dette kan dog paa den anden Side ikke være absolut nødvendigt. Det heldigste vilde derfor efter min Formening være, hvis man oprettede et saadant Voldgiftsudvalg, kun at foreskrive, at der skal være en Jurist som Medlem, medens det overlades til Udvalget selv paa Grundlag af den efterhaanden indhøstede Erfaring at afgøre, om Juristen skal være Formand.

Et saadant Appeludvalg vilde utvivlsomt komme til at nyde stor Anseelse, og dets Afgørelser blive respekteret af Domstolene, idet det ligesom de af Staten indrettede Specialdomstole som f. Eks. Sø- og Handelsretten, Akkordretten og den faste Voldgiftsret repræsenterede baade den praktiske og den juridiske Fagkundskab. Oprettelsen af et saadant Appelvoldgiftsudvalg vilde heller ikke frembyde nogen større Vanskelighed, da Andelsforeningerne jo i Forvejen i Andelsudvalget har en af dygtige og ansete Andelsmænd bestaaende Fællesrepræsentation, der vilde være ganske særlig velegnet til paa samtlige Andelsselskabers Vegne at udpege Medlemmerne til et saadant Appelvoldgiftsudvalg. Hertil maatte der saa kræves dels Fastsættelse af Regler for Appelvoldgiftsudvalgets Sammensætning og Virkemaade og dels, at de Andelsforeninger, der ønskede at benytte Appelvoldgiften, indføjede en Bestemmelse i deres Vedtægter om, at det Medlem, der ikke er tilfreds med den af Foreningens egne Voldgiftsmænd trufne Afgørelse, kan indbringe Sagen for Appelvoldgiftsudvalget, hvis Afgørelser tør anses for endelige og inappellable.

Der var selvfølgelig heller intet i Vejen for at bestemme, at Sager af større Betydning straks kunde eller skulde forelægges for dette Voldgiftsudvalg uden først at være behandlet af nogen anden Voldgift.

Huslejelov
og
Samfundsøkonomi.

Under Krigen gjorde vi Bekendtskab med adskillige Tvangslove. Det hed sig den Gang, at man vilde forebygge Varemangel, Prisstigning, Bolignød osv. Naar de dertil sigtende Foranstaltninger traadte i Kraft, forsvandt Varerne fra Markedet, og det er mere end tvivlsomt, om Varerne i det hele og store af den Grund blev billigere Det er i hvert Fald en Kendsgerning, at Priserne paa alle frie Varer steg uforholdsmæssigt, og der er ingen Tvivl

om, at naar der nu beregnes en for stor Avance, kan det føres tilbage dertil. Kunde man gøre Gevinst og Tab op, er jeg tilbøjelig til at tro, at det har været til Tab for Samfundet.

Jeg skal forsøge at gøre Gevinst og Tab op for en af de Tvangslove, der endnu eksisterer, nemlig Huslejeloven.

Man tilkendegav som Hensigten med Huslejelovgivningen, at man vilde beskytte Lejerne mod Huslejeaager og forhindre Bolignød.

Da Resultatet af Boliglovgivningen har været en stadig voksende Bolignød, kommer Boligspørgsmaalet nærmest paa Tabssiden.

Gevinsten skulde altsaa være den billige Husleje i de gamle Huse, og de fleste er tilbøjelige til at regne det som ren Gevinst, da Pengene gaar af Ejernes Lommer uden at koste Stat og Kommune en rød Øre ud over de ca. 500,000 Kr., Nævnene koster. De gør sig imidlertid skyldige ikke i én, men i to Misforstaaelser, hvad jeg skal søge at paavise.

Saaledes som Huslejeloven er praktiseret, fremtræder den billige Husleje tilsyneladende som en ligelig fordelt Huslejehjælp ved et Greb i Ejernes Lommer, men da dette Greb ikke har været lige dybt, har Hjælpen alene af den Grund været ulige fordelt. Ifølge »Boligkommissionens Betænkning af 1918« gik Lejestigningen i Provinsen lige op til 45,9 %, medens den i København var 14,8 %.

Forudsætter man, at Lejen i den frie Konkurrence var steget 60 %, kommer man til en endnu mere grel Ulighed, idet Arbejderen, der bor for en Leje af 300 Kr., kun faar fra 42 Kr. til 135 Kr. i Huslejehjælp, medens den velstillede Lejer, der betaler 3000 Kr. i Husleje, faar fra 420 Kr. til 1350 Kr.

Der er imidlertid en Ulighed til, som kun de færreste tænker paa.

Denne Huslejehjælp kommer kun Lejerne i de gamle Huse tilgode. De Lejere, der bor i de nye Huse, maa betale en Leje, der er ca. 5 Gange saa stor, og de, der bor til Fremleje, maa betale en Leje, der nærmest maa kaldes Aagerleje. Det er ikke ualmindeligt, at en Lejer ved helt eller delvis at fremleje sin Lejlighed har opnaaet en Leje, der var flere Gange saa stor som den Leje, han selv betalte, eller har boet husfrit ved at fremleje et enkelt Værelse. Jeg skal fremdrage et Eksempel. En Lejlighed, der af Nævnet blev ansat til 1600 Kr. aarlig, blev straks efter fremlejet til 7000 Kr. Det, Lejerne i de gamle Ejendomme sparer, betaler de Lejere, der bor i de nye Ejendomme eller bor til Fremleje — men det gaar jo af Husejernes Lommer.

Dér kommer vi til den anden Misforstaaelse.

Husejerne er i højere Grad Administratorer end Ejere. Den Leje, de opkræver, udbetaler de som Renter til Prioritetshaverne, som Skatter og Afgifter til Stat og Kommune — og under normale Forhold til Haandværkerne for Ejendommenes Vedligeholdelse. Det, der bliver til dem selv, er en saa beskeden Fortjeneste, at ingen andre Erhverv nøjes med saa lidt.

Det, Ejerne har faaet for lidt, er det Beløb, der skulde have været anvendt til Ejendommenes Vedligeholdelse, og hvad det, at Ejendommene ikke er vedligeholdte, har kostet Samfundet, lader sig ikke gøre op i udbetalt Arbejdsløshedsunderstøttelse, der maa ogsaa regnes med tabt Arbejdsfortjeneste, og vil man til Bunds, maa man ogsaa regne med de Industrier, der er interesseret i Boligbyggeri og Boligernes Vedligeholdelse, ja vi kan godt tage adskillige Handelsvirksomheder med — og saa kommer vi til selve Spørgsmaalet om at skaffe

Boliger til de husvilde.

Man motiverede den første Huslejelov med den truende Bolignød.

Jeg har faaet oplyst, at der i Aarene 1914—1919 er fremskaffet følgende nye Lejligheder i København:

1914	2704	Lejligheder
1915	2209	—
1916	1540	—
1917	2409	—
1918	1937	—
1919	1134	— og
alle 6 Aar i de gamle Ejend.	173	—
Ialt	12,106	Lejligheder

Det skal bemærkes, at Autoriteterne har stillet sig i høj Grad hindrende i Vejen for Indretning af Lejligheder i de gamle Ejendomme.

I 1914 var der et stort Overskud af ledige Lejligheder, ja selv i 1916 var der nogle Tusinde ledige Lejligheder; men da Huslejeloven i 1916 traadte i Kraft, hørte det private Boligbyggeri op. Bankerne vilde ikke financiere et Boligbyggeri, der i Konkurrencen med de gamle Ejendomme maatte og skulde give Tab.

Der blev bygget en Del af Boligforeninger, og Stat og Kommune har ofret Millioner paa Boligbyggeri med det Resultat, at Bolignøden er tiltaget fra Aar til Aar.

Ved Udgangen af 1920 blev de husvilde i København og paa Frederiksberg opgjort til 1825 Familier (ved husvilde forstaas ikke Familier, der ikke har Tag over Hovedet, men Familier, der har Køkken fælles med andre), men denne Statistik er som al Statistik misvisende. Der er ikke regnet med de mange unge, som gerne vil sætte Bo, men ikke kan faa Tag over Hovedet. De første 100,000 gør det ikke, og vi staar over for et Behov, som Stat og Kommune slet ikke magter.

Hvis vi ingen Huslejelov havde haft, hvorledes havde Situationen da været?

Det Spørgsmaal skal jeg lade ligge, men jeg vil søge at redegøre for, hvorledes Situationen vilde have været, hvis vi havde haft en fornuftig Huslejelovgivning eller blot en fornuftig administreret Huslejelov.

Huslejeloven rummer nemlig Mulighed for at skabe Betingelser for Boligernes Vedligeholdelse, idet der i § 6 staar:

»Ved de Afgørelser, Nævnet træffer, skal det gaa ud fra den Leje, der den 1. Aug 1914 svaredes af lignende Lejligheder i det paagældende Kvarter, eventuelt tilsvarende Kvarterer, med et Tillæg for Stigning i Driftsudgifterne, derunder et passende Vederlag for Ejerens eget Arbejde.«

Var denne Paragraf bleven fortolket saaledes, som det sikkert har været Hensigten, havde Nævnene kunnet lade Lejen følge med Udgiftsstigningen, og man havde da opnaaet to Fordele: at Lejestigningen var faldet paa en Tid, hvor Pengene flød rigeligere end nu, og at Ejendommene var blevet vedligeholdt. Men saa vidt man kan skønne, har Nævnene i Almindelighed haft den Opfattelse, at det kun gjaldt om at holde Lejen saa langt nede som muligt, og Huslejeloven har desværre været affattet saaledes, at det har været overladt til Nævnenes Forgodtbefindende, om de vilde give nogen Lejeforhøjelse eller ej. Først ved den sidste Huslejelov er man naaet saa vidt, at frivillige Overenskomster mellem Ejer og Lejer kan blive respekteret, og at Ejerne under visse Betingelser kan faa 30 % Lejeforhøjelse. I Provinsen, hvor Lejestigningen efter Boligkommissionens Betænkning de aller fleste Steder var højere, er det jo uden Betydning, og i Hovedstaden er det aldeles utilstrækkeligt til at faa Vedligeholdelsesarbejderne i Gang, end sige animere det private Boligbyggeri.

Huslejen har altid under normale Forhold bevæget sig i Bølgegang, og havde vi haft en Huslejelovgivning, der havde ladet Lejen følge med Udgiftsstigningen, havde vi forlængst været paa Vej ned i Bølgedalen. Det private Boligbyggeri var ikke gaaet i Staa, og Ejendommenes Vedligeholdelse var ikke blevet forsømt. Der er endog meget, som taler for, at der paa et givet Tidspunkt, da Pengene flød rigeligt, var gaaet Spekulation i Boligbyggeriet.

Huslejelovgivningen har sin Del af Skylden for det økonomiske Tryk, der hviler over hele Samfundet i Form af en Arbejdsløshed, som det ikke synes muligt at afhjælpe.

Hvem er interesseret i Huslejelovens Opretholdelse?

Erhvervene — Handelsstanden undtaget — er det ikke og har da ogsaa ved flere Lejligheder tilkendegivet det. For Bygningshaandværkerne er det den rene Ruin, og det fik sit rette Udtryk paa et Møde i Jylland, hvor de udtalte: »Vi kan ikke leve af billig Husleje. Vi vil have Arbejde!«

Lejerne i de nye Ejendomme og de mange, der ikke kan faa Bolig,

venter kun paa, at Huslejeloven skal blive ophævet, ja selv Lejerforeningerne begynder at vakle. Deres Formand betegner Huslejelovgivningen som et Misgreb, men vil ganske vist have den afløst af en stedsevarende Huslejelov — hvilket paa godt Dansk vil sige konstant Bolignød.

Fortsættes den økonomiske Misère, kunde jeg godt tænke mig, at det kunde komme dertil, at kun Husejerne var interesserede i Huslejelovens Opretholdelse.

Kan man forsvare at ophæve Huslejeloven?

Det er ikke alene forsvarligt, det er paakrævet af Boligsituationen og den store Arbejdsløshed i Bygningsfagene.

Man kan dog ikke ophæve Huslejeloven uden visse Overgangsbestemmelser, der beskytter Lejerne mod Opsigelse og ublu Lejeforhøjelse, men der bør gives al den Frihed, der er forsvarlig, og det bør fastslaas, at alle indskrænkende Bestemmelser ophører, naar der er skabt Balance mellem Efterspørgsel og Udbud — det vil sige, naar der ikke længere er Bolignød.

Det gælder om at animere det private Initiativ, saa Boligbyggeriet kan komme i Gang; derfor maa vi bort fra den Vilkaarlighed, der har hersket lige siden 1916. Der maa skabes Tryghed.

En stedsevarende Huslejelov som den, Lejerforeningerne ønsker, betyder konstant Bolignød og Arbejdsløshed.

Hvorledes vil Situationen nu udvikle sig, hvis vi faar en fornuftig Overgangslov til fuld Frihed.

For det første vil den i høj Grad tiltrængte Vedligeholdelse af Ejendommene komme i Gang, ligesom det fuldstændig ophørte private Boligbyggeri vil tage Fart, dog noget hæmmet af det Beslag, der vil blive lagt paa Bygningshaandværkerne til Vedligeholdelsesarbejder.

Det vil sikkert vise sig, at der er mindre Bolignød, end man i Almindelighed regner med.

Flertallet af de husvilde, der bor i Kommunernes Husvildeafdelinger, vil næ[illegible] øre Forandring; de betaler ofte ingen Husleje, og det er gaaet saa vidt, at en Kommune har truet med at sætte dem ud, hvis de ikke betalte deres Lys- og Gasregning. De husvilde, der bor til Fremleje, vil i stor Udstrækning blive Lejere, hvor de bor til Fremleje, og slippe med en betydelig billigere Leje. De, der har levet af at fremleje og selv har boet i et Pigekammer eller helt er fraflyttet Lejligheden, vil ganske vist lide et Tab i deres Næring, selv om det ikke er nogen særlig moralsk Næring.

Den officielle Bolignød vil sikkert vise sig at være meget lille.

De, der skal bygges til, er de mange unge, der gerne vil sætte Bo, og de maa jo betale den noget højere Leje, men vil sikkert tage Konsekvenserne paa den Maade, at de nøjes med en mindre Lejlighed, og Lykken trives lige saa godt i smaa som i store Lejligheder.

Boligbyggeriet vil indrette sig efter Behovet.

Den største og maaske eneste Hindring for Huslejelovens Ophævelse er den Modstand, det vil møde fra Lejerforeningernes Side, repræsenterende de Lejere, der har Privilegium paa at bo billigt i de gamle Huse. Denne Modstand bunder i ren og skær Egoisme, der gennem Foreningernes Nævnsrepræsentanter har givet sig Udslag i en Fortolkning af Huslejeloven, der sikkert aldrig har været Lovens Hensigt, og som er Skyld i Bolignøden.

Havde Nævnene i højere Grad taget samfundsmæssige Hensyn, havde vi nu ingen Huslejelov haft — ingen Bolignød og mindre Arbejdsløshed.

C. Kragh.

Danmarks Udførsel af Smør til Kuba.

Danmarks Samhandel med Kuba er ikke af noget overvældende Omfang. Vor Indførsel fra denne fjerne Ø omfatter væsentlig raa og forarbejdet Tobak og drejer sig som Regel kun om

nogle Hundrede Tusinde Kroner om Aaret. Udførslen er af noget større Omfang; den udgør nu sædvanlig 1—2 Mill. Kr. om Aaret.

Ifølge en Beretning til Udenrigsministeriet fra den danske Generalkonsul paa Øen udgjorde Værdien af det fra Danmark importerede Smør i 1919 ca. 85 % af den samlede Værdi af Importen fra Danmark. Sammenlignes Smøreksporten i Aarene 1918 og 1919, vil man se en Stigning fra 261,000 Pund til 416,000 Pund.

Nedenanførte Tabel viser Kubas samlede Smøreksport i 1919.

	1000 Pund	1000 Dollars
Fra De forenede Stater	574	279
- Kanada	9	6
- Danmark	415	321
- Spanien	363	176
- Frankrig	239	88
- Holland	104	69
Ialt	1.707	941

Tidligere har Kuba indført mere Smør fra Danmark end fra noget andet Land; som det imidlertid fremgaar af Tabellen, har Amerika — hvilket ogsaa var Tilfældet i 1918 — slaaet Danmark, for saa vidt angaar Mængden, men endnu holder Danmark Førstepladsen med Hensyn til det importerede Kvantums samlede Værdi.

Det danske Smør er paa Grund af sin fortrinlige Kvalitet stadig det mest efterspurgte og foretrukne blandt Befolkningen paa Kuba trods den høje Pris; men Konkurrencen med det amerikanske Smør er meget haard, dels paa Grund af den amerikansk-kubanske Handelstraktat, der tillader Indførsel af amerikanske Varer til en Told, der er 20 pCt. lavere end den, som svares af Varer fra andre Lande, og dels paa Grund af, at Fragten fra Amerika som Følge af den kortere Afstand er mindre end Fragten fra Danmark. Som det endvidere vil fremgaa af ovenanførte Tabel, importeres der ogsaa fra Spanien en anselig Mængde Smør, men det er af en langt ringere Kvalitet og til en lavere Pris. Grunden til den forholdsvis store Import fra Spanien er dels den lave Pris, der sætter Mellemklasserne i Stand til at købe det spanske Smør, dels den Omstændighed, at ca. 90 pCt. af Smørimportørerne paa Kuba er Spaniere, der har nøje Forbindelse med spanske Eksportører og foretrækker at gøre Forretning med deres egne Landsmænd.

Det har været forsøgt at indarbejde andre danske Varer paa det kubanske Marked, men uden Held Grunden hertil maa vel søges i de tidligere nævnte Forhold, nemlig den billigere Fragt fra Amerika og den 20 pCt. lavere Indførselstold for amerikanske Varer.

Med Hensyn til letfordærvelige Varer, f. Eks. Kartofler, er den store Afstand mellem Kuba og Danmark en Faktor, som ikke maa overses, og som bevirker, at medens U. S. A. og Kanada kan afskibe Kartofler til Kuba i Sække, maa Kartofler, der skal sendes den lange Vej fra Danmark, forsendes i Tønder, hvilket medfører betydelig større Udgifter til Emballage. Ikke alene for Kartofler, men ogsaa for alle andre letfordærvelige Varer gælder det, at der maa lægges megen Vægt paa Emballeringen, saaledes at denne svarer til de Krav, den lange Forsendelse og Klimaet stiller. Det kan saaledes nævnes, at Skinker for at kunne taale Forsendelsen helst maa være indsvøbt i Tinfolio og Lærred samt være nedlagte i Kasser uden Savsmuld.

Følger Danmark med i Prisnedgangen?

Nedgangen i Prisniveauet synes nu at kunne mærkes paa næsten alle Omraader. Det gælder set fra Forbrugerens Standpunkt og ikke mindre fra Producentens. Mindre Købeevne, mindsket Forbrug, Udsættelse af Indkøb i Forventning om yderligere Prisnedgang — alt virker sammen i denne Retning.

Til Belysning af, hvorledes Prisbevægelsen i Løbet af det sidste Aars Tid har præget Niveauet i de for-

lige Lande, har Statistisk Departement offentliggjort et Materiale, der meddeler Pristallene paa forskellige Tidspunkter. Hvad angaar specielt Danmark, Norge og Sverrig har en Sammenligning her kunnet foretages ret præcist, idet Pristallene er udregnede paa det samme Grundlag.

Det fremgaar da heraf, at Bevægelserne, betegnede ved Pristal pr. Juli 1920, Januar 1921 og Juli 1921, har været nogenlunde ens i de tre Lande. Medens Danmark paa de nævnte Tidspunkter viser en Stigning i Sammenligning med 1914 paa henholdsvis 162, 164 og 137 pCt., er de tilsvarende Tal for Sverrig 170, 171 og 136 pCt. og for Norge 202, 235 og 193 pCt. Bevægelsen har for alle tre Lande vist en mindre Stigning fra Juli 1920 til Januar 1921 og derefter en ret stærk Nedgang til Juli i Aar.

En nærmere Betragtning af de Enkeltposter, hvorpaa Gennemsnitstallene er udregnede, viser dog, at Nedgangen allerede var paabegyndt for en Del Varers Vedkommende før Januar 1921, men først den følgende Periode har altsaa gjort Nedgangen almindelig. Iøvrigt har denne gjort sig stærkest gældende i Sverrig, der er under Danmark nu ved sidste Pristals Offentliggørelse, uagtet Niveauet i 1920 laa noget over. Ogsaa Norge, der i hele Perioden har ligget over de to andre Lande, viser nu ret stærk Nedgang.

Medens alle andre Poster er gaaet ned i Tiden Januar—Juli 1921, er Udgiften til Bolig steget, ligesom det samme gælder i en fremtrædende Grad om Skatterne, der dog kun findes opgjort som særlig Post for Danmarks og Sverrigs Vedkommende. Stigningstallene for Skatten (i Forhold til 1914) var for disse to Landes Vedkommende henholdsvis 144 og 190 pr. Januar og var indtil Juli steget til 201 og 272.

Foruden disse Oplysninger om Danmark, Norge og Sverrig findes Bevægelsen i Priserne meddelt for en Række andre Lande. Enkelte af disse skal omtales, omend Grundlaget knapt nok tillader en direkte Sammenligning f. Eks. med Danmark.

Island viste saaledes i Oktober 1920 i Sammenligning med 1914 en Stigning paa 327 pCt., hvilket Tal imidlertid indtil Juli 1921 var gaaet ned til 218 pCt. Finland, der i hele Perioden har ligget meget højt, havde i Januar 1921 et Stigningstal paa 965 pCt., men var i Løbet af nogle Maaneder — indtil Maj 1921 — kommen ned paa 913 pCt.

Særlig Interesse har man i England vist Prisbevægelsen, idet Arbejdsministeriet for hver Maaned har offentliggjort Beregninger over Pristallene. Efter mange Svingninger op og ned indtraf en nogenlunde regelmæssig Nedgang fra November 1920, da Niveauet var 176 pCt. over 1914-Tallet. Indtil den sidst foreliggende Opgørelse i Aug. 1921 var Procenttallet gaaet ned til 122 over 1914.

For en Del andre Lande har man Oplysninger om Prisbevægelsen i egentlige Fødevarer. For en Dels Vedkommende er Nedgangen endnu ikke konstateret paa dette Omraade. Saaledes er der Stigning for Tyskland og Italien, hvor Niveauet endnu i Juli Maaned var henholdsvis 863 pCt. og ca. 350 pCt. over 1914.

Navnlig de oversøiske Lande nærmer sig med Hensyn til Fødevarer stærkt til det normale. De forenede Stater stod i Juli i Aar saaledes kun 45 pCt. højere end i 1914, Kanada 50 pCt. og Sydafrika kun 44 pCt. over.

Alle disse Tal, hvis Ensartethed naturligvis ikke er saaledes, at man umiddelbart kan drage Sammenligninger fra Land til Land — og da heller ikke mellem Danmark og de andre Lande — viser den indtrufne Prisnedgangs verdensomfattende Karakter, hvor Tendensen er tydelig og kun Bevægelsens Pludselighed og Styrke mere eller mindre forskellig.

A. D.

Afsætning af danske Landbrugsprodukter i Belgien.

Fra Gesandtskabet i Bryssel har Udenrigsministeriet modtaget en Indberetning, hvori Gesandtskabet udtaler som sin Formening, at der efter de Oplysninger, det fra forskellige Sider har indhentet, synes Mulighed for at oparbejde et betydeligt Marked i Belgien for danske Landbrugsprodukter, navnlig Smør, Ost, Slagtekvæg og muligvis ogsaa kondenseret Mælk.

Indførslen af Smør til Belgien fra Danmark er allerede nu ret betydelig, idet der indføres 40—50,000 kg pr. Uge. Da det danske Smør i det væsentligste kun har én Konkurrent i Belgien, nemlig det hollandske, og Prisen paa dette sidste i Øjeblikket er lidt højere end paa det danske, med hvilket det dog ikke kan maale sig i Kvalitet, vil dette Tal utvivlsomt kunne bringes langt højere op, naar Indførslen organiseres paa en bedre Maade, og navnlig naar Transportforholdene forbedres.

Da der i Belgien kun er Mulighed for Afsætning af fersk Smør, er det en Ulæmpe, at de Skibe, med hvilke Smørret sendes dertil, ikke er forsynet med Kølerum, men navnlig er Oplagringsforholdene i Antwerpen ganske utilfredsstillende. Smørret lagres dér i aabne Skure, hvor Dritlerne er udsat for Regn og Sol, hvilket ikke kan undgaa at indvirke paa dets Kvalitet. Det vil derfor være nødvendigt, at Smørret — og vore Landbrugsprodukter i al Almindelighed — bliver stillet i et lukket Magasin straks ved Ankomsten til Antwerpen, og at der i det hele taget bliver udvist den samme Omhu ved Modtagelsen i Belgien som ved Afsendelsen fra Danmark.

Heller ikke den Maade, hvorpaa Forhandlingen af Smør foregaar i Belgien, er tilfredsstillende, idet det danske Smør dér blandes med andre Sorter, med Margarine eller med Vand, hvorved dets Renommé ødelægges.

For Ost vil der formentlig kunne skabes et godt Marked i Belgien. Den Ost, der hidtil har været eksporteret til Belgien fra Danmark, har imidlertid for Størstedelen været af en ringe Kvalitet, d. v. s. 20 pCt.'s Oste eller revnede Oste. Ogsaa for kondenseret Mælk er der efter Gesandtskabets Mening et Marked i Belgien, men det er tvivlsomt, om Danmark vil kunne konkurrere med Amerika paa dette Omraade.

Om Markedet for Kvæg udtaler Gesandtskabet, at den anvendte Fremgangsmaade ved Eksporten af Kreaturer til Belgien, nemlig at Dyrene sendes i Kommission, i høj Grad skader Salgsprisen, særlig fordi Kommissionærerne faar en fast Godtgørelse af 15—20 Frs. pr. Dyr i Stedet for en Godtgørelse i Procent af Salgssummen. Der skal for Tiden blive importeret 4—500 Dyr om Ugen fra Danmark, og Prisen opgives til ca. 3,50 Frs. pr. kg.

Om Indførsel af Avlskvæg og Avlssvin vil der næppe for Tiden kunne være Tale grundet paa Frygt for Mund- og Klovesyge.

Det bør i samme Forbindelse nævnes, at Kartoffelhøsten i Belgien flere Steder har vist sig mindre god paa Grund af langvarig Tørke, og som Følge heraf er der for Tiden god Efterspørgsel efter Kartofler fra Udlandet. Det danske Generalkonsulat i Antwerpen har opgivet Engros-Prisen i Belgien den 16. Septbr. for gode, sunde, usorterede Kartofler til ca. 38 Frs. pr. 100 kg.

Foreningen „Danske Andelskasser".

Som Svar paa Hr. Markvardsens Artikel i Nr. 40 af Andelsbladet skal bemærkes, at det slet ikke var min Mening at give ovennævnte Forening noget Spark eller vende op og ned paa Forholdene; men jeg tror, at vort Forhold til Andelsbanken langt lettere, billigere og rettere ordnes paa Valgmandsforsamlingerne og ved at vælge vore Mænd til Repræsentanter i Andelsbanken. Af Artiklen ser jeg, at Bestyrelsen nu ogsaa er begyndt at tænke paa selve Arbejdet i Andelskasserne med Tilsyn og lign.; men det kunde jo passende ordnes ved et ekstra Møde samtidig med Valgmandsforsamlingerne, ligesom vi gør det for Brugsforeningernes Vedkommende ved Kredsmøderne.

Nødig vilde jeg saare Hr. Markvardsen, da jeg har hørt ham omtale som en særlig dygtig Regnskabsmand og en god Støtte for Andelssagen paa Fyn, og det skal ogsaa siges til hans Ros, at han ikke var den, der talte mest paa Møderne for derved at faa en Formandsstilling, og dog synes der at gaa en vis overlegen Tone gennem Artiklen, særlig til Slut, hvor han skriver, at min Artikel ikke nytter noget, da de fleste Andelskasser er indmeldt. At de er indmeldt vil vel sige, at de er sikre paa at blive delagtige i Udgifter til Møderejser, Ledelse og Administration, og det er jo ikke smaa Poster, vore Foreninger bruger til det nu om Dage. Fordelen ved et med Andelsbanken sideordnet Pengeinstitut (hvad vel nok er det egentlige Maal) synes jeg er meget ringe.

Desuden tror jeg, at Pengeknapheden vil overflødiggøre mange af de smaa Banker og Andelskasser, og i hvert Fald tror jeg, at flere af de smaa Andelskasser, der er anlagt tæt opad Andelsbankens Filialer, hellere maatte gaa ind, da de sikkert ikke kan betale Vederlag for ordentligt Arbejde.

Ved høflig Henvendelse til Andelsbankens Hovedledelse har jeg altid faaet et høfligt Svar og et godt Raad, og naar der er nogle Kasser, som ikke har det, ligger Hovedfejlen vistnok hos dem selv.

Til Slut skal bemærkes, at jeg endnu tror, Foreningen »Danske Andelskasser« er en Modorganisation, der kun bringer os alle Tab, og jeg vil anbefale at staa fast sammen om Andelsbanken, men lade dens Ledere gennem vore Repræsentanter mærke, at vi er vaagne og med i Arbejdet.

L. W. J. Bøgesvang.

Varepriserne.

I.

Hvor er Brugsforeningerne henne, spørges der i disse Dage i Bladene og fra Landets Talerstole. Naar der spørges, gaar man jo ud fra, at Spørgeren ikke véd Besked om Sagen, og her er vi med det samme ved Kærnen. D'Hrr. Samfundsreformatorer har hidtil ikke beskæftiget sig med noget saa jævnt og ligetil som Brugsforeningsbevægelsen. Men hvordan kan det da være, at Andelsidéen er undgaaet fremragende offentlige Personers Opmærksomhed, en Idé af saa vidtrækkende Betydning for Samfundet, en Idé, der gør det af med al Vareaager og ligeledes paa den naturligste og nemmeste Maade af Verden regulerer den særlig i disse Dage meget omdiskuterede Avance. Ja, jeg kan ikke granske Hjerter og Nyrer, men jeg vil notere det som noget bemærkelsesværdigt, for det synes jeg, det er.

Ligeledes ser det jo lidt mærkeligt ud, at Landets Blade paa ganske enkelte Undtagelser nær fortier samme gode Idé for Befolkningen. Spalte op og Spalte ned meddeles og diskuteres der om Vareaager, Avance, Prisregulering osv. Jeg er klar over, at min ringe Mening staar Fare for at blive latterliggjort, men den er nu alligevel saalunde: Brug en Brøkdel af det Kvantum Bogtrykkersværte, der ellers bruges til Diskussionen om Varepriser, Avance osv., og klarlæg hermed for den store, brede Befolkning Andels-

idéen, saaledes som den er, jævn og saa ligetil, som alt det er, der bunder og bygger paa Sandhed og Retfærdighed.

P. Jørgesen,
Assens Brugsforening.

* * *

II.

Jeg kan fuldstændig slutte mig til Folketingsmand Hauges Artikel, som var optaget i Andelsbladet for den 30. September, om Varepriserne i Brugsforeningerne og hos Købmændene. Jeg synes ikke, Brugsforeningerne bør tage Hensyn til Købmændenes Priser; de skal sætte deres egen Pris i Forhold til Indkøbet, og hvis den saa er for høj sammenlignet med Købmændenes, maa Fællesforeningen have en kraftig Paamindelse om, at Priserne er for høje og maa ned, hvis Brugsforeningerne skal vedblive at tage deres Varer derfra. Det skal nok hjælpe paa Fællesforeningen, saa den bliver mere vaagen, hvad vel heller ingen Skade er til.

Konkurrencen mellem Handelsstanden og Andelsforeningerne er for Tiden saa haard, at der skal vaagne Folk til at lede Andelsforeningerne, hvis disse ikke skal komme til at ligge under i Konkurrencen.

Hr. Severin Jørgensen mener ikke, det er Fællesforeningens Opgave at regulere Priserne, men derimod altid at følge Handelsstandens Priser baade i tykt og tyndt, og saa skal Uddeleren staa og fortælle Medlemmerne, at det gør ikke saa meget, at Prisen er for høj, thi det kommer tilbage i Form af Overskud. Ja, hvis Brugsforeningerne udbetalte Overskud en Gang om Maaneden, kunde det vel til Nød gaa paa den Maade, men naar der kun er Overskudsudbetaling en Gang om Aaret, har vi den Erfaring, at hvis der et Aar er et godt Overskud, kan der nok komme en Del nye Medlemmer lige efter Overskudsudbetalingen, men de vil snart forsvinde igen og tage nogle flere med sig, hvis Brugsforeningen ikke er konkurrencedygtig med alle Varer i den daglige Handel, og her kan det let komme til at knibe, da den enkelte Købmand, som véd, at han selv er ene om Tab og Gevinst, er mere forsigtig med sine Indkøb, særlig i en Nedgangsperiode, end Andelsforeningerne, der, selv om en Vare er for dyrt indkøbt, skal have de sædvanlige Procenter lagt paa, før Varen gaar ud af Forretningen.

Nej, Hr. Severin Jørgensen, følg ikke i Fællesforeningen andres Priser, men sæt dem altid saa lavt, som Fællesforeningen kan taale det. Er der saa blot gjort et godt Indkøb, og Driftsudgifterne ikke er for høje, skal Brugsforeningerne nok til enhver Tid være konkurrencedygtige med deres Varer, og det er alligevel det, der samler de fleste Medlemmer.

Mygdal, i Oktober 1921.

P. Thirup.

* * *

Vi har forelagt ovenstaaende Artikel for Hr. Severin Jørgensen, som i den Anledning sender os følgende:

Hr. P. Thirup skriver, at han fuldstændig kan slutte sig til Hr. Folketingsmand Hauges Artikel, hvori der forlanges, at Brugsforeningerne skal tilvejebringe en skarpere Konkurrence overfor den private Handel ved at ansætte Forskudspriserne lavest muligt — hvilket naturligvis maa blive paa Bekostning af Overskudsudbetalingen.

Lad mig straks sige, at naar i Henhold til Andelsprinciperne — der ikke er lavede af mig — Forskudspriserne i Andelsforeningerne bør ansættes lig de gængse Handelspriser, da er der her — som ved alle Regler — ogsaa Undtagelser, og Undtagelserne her gælder de ublu Avancer. Med Hensyn til Nedsættelsen af disse Avancer har Andelsforeningerne ganske utvivlsomt haft en betydelig regulerende Indflydelse.

Men det synes, som om Hr. Thirup straks kommer i Konflikt med sit ovennævnte Standpunkt ved følgende Udtalelse:

„Konkurrencen mellem Handelsstanden og Andelsforeningerne er for Tiden saa haard, at der skal vaag-

ne Folk til at lede Andelsforeningerne, hvis disse ikke skal komme til at ligge under i Konkurrencen".

Dette maa jo vel forstaas saaledes, at Hr. Thirup beklager sig over den haarde Konkurrence, som Handelsstanden øver mod Andelsforeningerne, en Konkurrence, der efter hans Mening endog truer Andelsforeningernes Eksistens. Han maa vel altsaa mene, at de Handlende sælger Varerne til saa lave Priser, at Andelsforeningerne ikke kan følge disse. Og hvis Hr. Thirup har Ret heri, synes det mig ikke, at han samtidig kan ønske Konkurrencen yderligere skærpet, hvilket jo derimod er, hvad Folketingsmand Hauge vil, fordi han aabenbart er uenig med Hr. Thirup med Hensyn til Konkurrenceforholdene.

Konkurrence i Handel skaber jo billige Varepriser, hvilket er til Fordel for Forbrugerne, og da det er Brugsforeningernes Opgave at billiggøre Varerne for Forbrugerne, kan Foreningerne ikke være utilfredse med Handelsstandens Medarbejde til dette Maal, der jo imidlertid slet ikke faar nogen Betydning for Brugsforeningernes Medlemmer, som ikke trænger til Konkurrence, da de ikke kan opnaa større Fordele end dem, de faar, hvad enten Priserne ansættes højt eller lavt, idet de i alle Tilfælde faar Varerne til Indkøbsprisen + Omkostningerne.

Hr. P. Thirup synes at mene, at Fællesforeningen trænger til Konkurrence, for at dens Vareindkøbere kan holdes „vaagne". Deri mener jeg nu, at han tager fejl. Jeg tror, at de bedste Resultater i saa Henseende opnaas ved at lade være med at fremsætte saadanne faderlige Formaninger til Fællesforeningen som fremført af Hr. Thirup, thi ved at fremføre sligt kunde man maaske bringe Fællesforeningens dygtige og nidkære, men ogsaa ærekære Disponenter til at forlægge deres Virksomhed til Steder, hvor man bedre forstaar at sætte Pris paa deres Gerning. Fællesforeningens dygtigste Disponenter er gentagne Gange bleven tilbudt bedre lønnede Stillinger i private Handelsvirksomheder, men har afslaaet disse Tilbud, fordi Andelsarbejdet i høj Grad har deres Sympati. Saadanne Mænd trænger ikke til Konkurrence, men fortjener derimod Paaskønnelse. Og jeg tror, at de, der forsøger uretfærdigt at nedsætte deres Arbejde, paadrager sig et stort Ansvar.

Naar Hr. Thirup tillægger mig den Mening, at Brugsforeningerne „altid skal følge Handelsstandens Priser i tykt og tyndt", da er det jo en Mening, han selv har lavet, thi det er ikke min Mening og er ikke udtalt af mig.

I Mangel af bedre kan jo undertiden en eller anden faa Lyst til at gøre sig bemærket ved at konstruere et Fantasiuhyre, som vedkommende saa nedsabler, hvorved han maaske mener at have udført en Heltebedrift. Et Eksempel herpaa kunde jeg have Lyst til at nævne. I Uddelerforeningens Medlemsblad stod for nogen Tid siden en Artikel, som var indsendt af en Uddeler, der maa have følt sig brøstholden ved en af mig skrevet Artikel her i Andelsbladet. Af den paagældende Artikel i Uddelerbladet skal jeg gengive følgende:

„S. J. tillægger Uddelerne hele Skylden for, at der endnu findes Mennesker, der foretrækker Varer, som ikke er tilvirket paa F. D. B.'s Fabriker".

„S. J. mener ikke, at Uddeleren maa interessere sig for Omsætningens og dermed Lønnens Stigning; gør han det, er han en gemén Slyngel, som aldrig burde taales i nogen Brugsforening".

„S. J. mener, at enhver Uddeler er antaget til sin Plads under den For-

udsætning, at han uvægerlig har at holde sig til F. D. B. med ethvert Indkøb, og i det Tilfælde, at han køber andetsteds, har han gjort sig skyldig i Utroskab overfor sin Forening".

Det er jo ganske falske Citater af, hvad jeg har skrevet, men de — og det er maaske de fleste af Læserne —, der ikke husker, hvad jeg skrev i Andelsbladet, gaar ret naturligt ud fra, at vedkommende Uddeler har citeret rigtigt og samvittighedsfuldt, og de kommer da til at indtage et forkert Standpunkt til det, hvorom det drejede sig. Jeg tog dog ikke til Genmæle mod Artiklen i Uddelerbladet, da den i det hele taget var af en saadan Beskaffenhed, at jeg ikke fandt Anledning til at indlade mig i nogen Forhandling med dens Forfatter.

Hvad Varepriserne angaar, da har F. D. B. allerede forlængst paa Grund af de herskende abnorme Forhold og tillige af Hensyn, der strakte sig ud over Medlemmernes Kreds, delvis suspenderet Princippet om Ansættelse af Forskudspriserne til Brugsforeningerne i Overensstemmelse med de gængse Grossistpriser, idet der efter enstemmig Beslutning af Repræsentantskab og Styrelse henstilledes til F. D. B.'s Disponenter, saa længe de abnorme Forhold vedvarede og mulig ogsaa for Fremtiden, at ansætte Priserne i Forhold til Varernes øjeblikkelige Indkøbsværdi. Denne Henstilling har F. D. B.'s Disponenter fulgt, — og jeg tror, det har været til Foreningernes almindelige Tilfredshed.

At Brugsforeningerne nogle Steder har fulgt F. D. B.'s Eksempel ved Ansættelsen af Forskudspriserne til deres Medlemmer, véd jeg, men jeg véd derimod ikke, om det er almindeligt. Det er jo noget, Brugsforeningerne selv raader for. Men hvis der er Brugsforeninger, som ansætter uforholdsmæssig høje Forskudspriser, er det forkert at adressere Bebrejdelser herfor til Fællesforeningen, hvilket undertiden sker.

Severin Jørgensen.

Er der Fare for, at det danske Flæsk skal miste sin prominente Stilling paa det engelske Marked?

Under denne Overskrift findes der i Andelsbladet for den 14. Oktober en Artikel undertegnet af H. Møller-Olsen.

I og for sig har Emnet Krav paa den allerstørste Interesse hos dansk Landbrug, eftersom Svineholdet vel nok er om ikke den eneste saa dog en af de faa Grene, som endnu ikke helt har svigtet med Hensyn til Rentabilitet; men da Artiklen former sig udelukkende som et Angreb paa D. B. C., vil Læserne sikkert finde det undskyldeligt, at jeg anvender nogle Ord ogsaa paa den Side af Sagen.

Saavidt mig bekendt er Forfatteren, Hr. H. Møller-Olsen, Repræsentant for det store engelske Flæskefirma Heywood & Son, London, og man tør derfor ikke frakende ham Sagkundskab, men paa den anden Side maaske heller ikke en vis Grad af Partiskhed, og dette sidste er vel nok Grunden til, at han indskrænker sin Behandling af Spørgsmaalet til kun at skælde ud over D. B. C.

Ogsaa synes det, at Forfatteren i nogen Grad gør sig skyldig i Forveksling af Aarsag og Virkning. Det er fuldstændig rigtigt, at der i den engelske Presse for Tiden gøres stærk Propaganda — dér som alle andre Steder — for billigere Priser, og der spares ikke paa Opfordringer til Køberstrejke saavel overfor engelsk og irsk som dansk Flæsk, der som bekendt betales med de højeste Priser.

Men det var netop ogsaa dette Forhold, som i væsentlig Grad var bestemmende for D. B. C.'s Beslutning hin

24. September om at holde Noteringen uforandret, medens Agenterne satte deres Pris 4 sh. op.

Det er det sidste Straa, som knækker Kamelens Ryg, og — samtidig med at irsk Flæsk nedsættes med 10 sh., og paa et Tidspunkt, da dansk Flæsk i Forvejen hjembringer en for Producenterne tilfredsstillende Pris — at benytte sig af en øjeblikkelig Knaphed til at foretage en Forhøjelse, er en Politik, som synes dikteret mere af Lyst til at brillere med en Overpris, end den bærer Vidne om modent Overlæg og virkelig Interesse for de danske Produkter.

Straffen er da heller ikke udebleven i Form af et betydeligt Prisfald. Selvfølgelig er det lettere nu bagefter at bedømme Virkningen, men der savnedes dog heller ikke den Gang advarende Udtalelser baade fra London og Nord-England, og f. Eks. skrev det kendte Grossererfirma G. Siggs & Sons, London, samme Uge i sit Avertissement i de engelske Blade:

„Dansk Flæsk 4 sh. op, en Forhøjelse, for hvilken der ikke synes at være den ringeste Berettigelse, og som hverken er ønsket i Danmark eller her. Vi tilraader vore Kunder at arbejde med irsk eller engelsk, af hvilket vi har gode Tilførsler, og beholde Pengene i England!“

Saaledes skrev en engelsk Grosserer, som man ikke skal beskylde for at staa i Ledtog med D. B. C.

Hr. H. M.-O. skruer sig op til Udtryk som „haarrejsende“ og „Skandale af Rang“ i sin Omtale af den Omstændighed, at D. B. C. handler med og „reklamerer“ for amerikansk Flæsk, men det er dog lidt for naivt, naar han vil give det Udseende af, at det er for det amerikanske Flæsk's Skyld eller i „Spekulationsøjemed“.

Det amerikanske Flæsk er nu én Gang paa Markedet, og saa nytter det ikke som Strudsen at stikke Hovedet i Busken og tro, at naar vi bare ikke ser det, saa er det der ikke. Forholdet er det, at de allerfleste af vore Kunder blandt Detailhandlerne nødvendigvis skal have amerikansk Flæsk ved Siden af det danske for at tilfredsstille Efterspørgslen efter billige Varer, og dersom vi ikke kan forsyne dem, nødsages de til at henvende sig til Grossererne, hvor de er udsat for Fristelser i Retning af svensk, hollandsk eller canadisk Flæsk m. m., der af disse Firmaer reklameres som værende af „langt bedre Værdi end dansk“.

Ligeledes er Hr. H. M.-O. dydig forarget over, at D. B. C. reklamerer med amerikansk Flæsk som „det næstbedste“ — „vor specielle Saltning“ osv.

Hensigten med al Reklame er jo dog at bibringe Kunderne den Opfattelse, at her og netop h e r er Stedet, hvor det lønner sig bedst for dem at henvende sig, og det er ikke almindeligt i Reklame just at fremhæve de ringeste Egenskaber. At D. B. C. anvender Udtrykket „næstbedste“ om sit amerikanske Flæsk, synes mig endogsaa særdeles velvalgt, fordi det samtidig uvilkaarligt leder Tanken hen paa det b e d s t e, nemlig dansk.

Ogsaa den „specielle Saltning“ har vakt Hr. H. M.-O.'s Indignation. Jeg kan godt lide, at man roser dansk Landbrug og dets Institutioner, men man er dog lidt for langt ude, naar man tror, at vi i t e k n i s k Henseende kan lære Amerikanerne noget.

Nej, Forskellen mellem dansk og amerikansk Flæsk bunder — og heldigvis for os — langt dybere, dels gennem Forholdene ved Opdræt og Fodring og dels for Saltningens Vedkommende bestemt af Transporten, der gør, at hvert Land vælger den Saltningsmetode, som viser sig at være den fordelagtigste og m i n d s t r i s i k a b l e.

Saa langt Hr. H. M.-O., og Læserne maa undskylde, at det er bleven noget længere, end jeg fra første Færd havde tænkt mig.

— — —

Selve Sagen er dog ikke hermed uddebatteret.

Da vi i sin Tid — og med betydelige Bekostninger — indførte Lurmærket for dansk Flæsk, forsømte vi ganske at henlede det brede engelske Publikums Opmærksomhed paa de Garantier og Fordele, Mærket bød.

I og for sig er Lurmærket heller ikke saa godt egnet for Reklame, fordi det er for lidet fremtrædende. Paa det saltede Flæsk ses det røde Mærke med

al ønskelig Tydelighed, men saa snart Flæsket røges, svinder det næsten helt bort eller er i hvert Fald saare langt fra at paakalde Opmærksomheden.

Dertil kommer, at Mærket indeholder Ordet „Danmark“, hvad der i England er lige saa ukendt, som „Danish“ er velkendt. Denmark er noget, man har lært om — og glemt fra sin Skoletid, medens Danish er det Ord, der anvendes i daglig Tale og i de velkendte Forbindelser: Danish Bacon, Danish Butter osv., og Ligheden mellem de to Ord er ikke saa umiskendelig, at det ene for Udlændinge straks leder Tanken hen paa det andet.

Paa Initiativ af Danish Bacon Company er der derfor overfor Fællesvirksomheden stillet Forslag om, at alt dansk Flæsk skulde mærkes ved Indbrænding af Ordet DANISH i store, tydelige Bogstaver og paa saa mange Steder, at det praktisk set blev umuligt at skære et Stykke Flæsk ud, uden at i hvert Fald nogle Bogstaver fulgte med. Derved vilde Forbrugerne — og der er dem, vi særlig skal have vor Opmærksomhed henvendt paa — ikke kunne undgaa at lægge Mærke til Navnet, og det vilde meget hurtigt gaa op for dem, at naar de havde faaet et Stykke velsmagende Flæsk, saa var det „Danish“; vi var derved kommen et godt Stykke Vej henimod Idealet, at Husmoderen forlanger ikke et Stykke Flæsk, men et Stykke dansk Flæsk.

Samtidig skabes der ved Indførelsen af et saadant Fællesmærke det nødvendige Grundlag for en virkningsfuld Reklame med Opfordring — helst i korte, fyndige Sætninger — til Publikum om at forlange dansk Flæsk og overbevise sig om, at det virkelig faar det.

I Øjeblikket fremkommer dansk Flæsk i en Kvalitet saa fortrinlig som nogensinde, maaske yderligere fremhævet paa Baggrund af de amerikanske Krigsforsyninger, som var alt andet end populære i England. Derfor gælder det ogsaa om at tage Sagen op netop nu, og de Penge, der maatte blive givet ud i den Anledning, vilde være vel anvendt, fordi Opgaven er dobbelt: ikke alene at reklamere for dansk Flæsk, men ved særlig at fremhæve Ordet dansk at bane Vejen for alle danske Landbrugsprodukter.

Randers, d. 15. Oktbr. 1921.

F. Bojsen.

„Hjælp dig selv“.

(14. Beretning fra M. Hindhedes Kontor for Ernæringsundersøgelser. — Anvisning for Studenter til Selvhusholdning).

Anmeldt af Overlæge Tb. Nielsen, Kuranstalten Midtjylland, Silkeborg.

Beretningens Formaal, at være en Vejledning for Studenter til en billig Selvhusholdning, maa i fuldt Omfang anerkendes; men i sin Form skyder den over Maalet.

Basis for Beretningen er Kostberegning over kun ét Forsøgsindivid, Vegetaren Lærer Morten Stokholm, i Tiden 3. September 1914—23. Juni 1915*). Kosten bestod af Margarine, Brød, Gryn, Sukker, Frugt og Rodurter, i ringe Omfang oplivet ved lidt Mælk, Ost, Grøntsager og Chocolade.

Andre Grupper af Fødemidler er ikke repræsenteret i Tabellerne.

En saa ensidig Kost ligger fjærnt fra den danske Nations Levevis i det 20. Aarhundrede, den har — om man maa bruge dêt Billede — »afbrudt Forhandlingen« med baade Rigmandens og Fattigmandens Levevis; Dr. Hindhede maa tage mere Hensyn til Skik og Brug, hvis han ikke vil prædike for døve Øren; Reformer, som skal finde Jordbund, maa gaa ud fra de nugældende Skikke som Basis.

Morten Stokholms Eksempel bliver maaske fulgt af nogle faa Fanatikere; det praktiske Liv forbyder det at vinde mere Terræn.

Rent videnskabeligt er Beretningen uden Interesse; ingen sagkyndig tvivler paa, at et Menneske kan leve paa den

*) Man søger i Beretningen forgæves en Forklaring paa, at disse Undersøgelser først offentliggøres over 6 Aar efter deres Afslutning; saa vidt man kan se, er der intet nyt føjet til i dette lange Tidsrum.

beskrevne Kost — saa længe han kan holde ud at spise den.

De Ernæringsteorier, som forfægtes, er sande og rigtige, men de er gentaget saa ofte, at de næppe i Længden kan afvinde Interesse. Vil Dr. Hindhede bevare den gamle Klang om sine Arbejder, bør han sikkert finde nye Synsvinkler i Ernæringsspørgsmaalet.

Hvorledes udnyttes Chancerne for Kartoffeleksport til England og Frankrig?

Et Spørgsmaal, som man møder ude i Landbruget i dette Efteraar Gang paa Gang, er dette: Hvorledes udnytter vi nu bedst Chancerne for en Kartoffeleksport?

Det er de fleste bekendt, at der har været daarlig Avl mange Steder, men efter at man har slaaet Kartoffeldyrkerforeningen i Stykker, er det meget vanskeligt at finde et Sted, hvor der kan indhentes autentiske Oplysninger om Afsætningsmulighederne.

Bekendt med dette Forhold mente den, der skriver disse Linjer, at jeg maaske kunde gøre nogen Nytte ved at benytte et Ophold i England og Frankrig til at sætte mig ind i Forholdene paa Kartoffelmarkedet dér.

Naar jeg nu fremsender en Artikel om mine Erfaringer til Andelsbladet, er det først og fremmest, fordi alle Udtalelser, jeg indhentede fra kyndige Mænd, baade Danske og Udlændinge, gik ud paa, at det først og fremmest gjaldt om at skabe Tillid til den danske Kartoffeleksport, hvis Renommé i tidligere Aar er bleven grundig ødelagt ved samvittighedsløse eller ganske ukyndige Eksportørers Handlinger.

Der er, selvfølgelig kunde man næsten fristes til at sige, ingen af de engelske Kartoffelhandlere, der kender noget til, at der nu findes en dansk Statskontrol, og kyndige Mænd erklærede, at det næppe kunde nytte at forsøge at skabe Tillid til den danske Kartoffeleksport ved at gaa til Bladene med Meddelelser om Kontrollens Fortræffelighed.

Nu ønsker man haandgribelige Beviser for, at man kan stole paa de danske Eksportører, og man er absolut mere tilbøjelig til at nære Tiltro til Producenternes Andelsforeninger end til private Eksportører.

Der var endog Folk, som erklærede, at det aabnede den største Fare for definitivt at faa de danske Kartoflers Renommé spoleret, hvis man i denne vanskelige Sæson gav sig det private Initiativ i Vold, idet vedkommende paa dette Tidspunkt maaske ikke regnede med Kontrollens Virkninger.

Men som sagt, alle Grunde taler for, at man søger ind paa Andelsvejen igen.

Man bør vist danne smaa Herredsforeninger, saa store, at man netop har Styrke nok til at staa sammen om mulige Tab, men ikke større, end at Ledelsen kan have personligt Kendskab til alle Leverandører.

Det, som det navnlig kommer an paa, udtalte bl. a. Landbrugskonsulent Harald F a b e r til mig, er, at Varen bliver absolut ensartet. Man maa huske paa, at Kartoflerne i Reglen af Importøren sælges til Forhandlerne og af disse igen til Forbrugerne f r a a a b n e B o d e r eller Kasser udenfor Butikkerne, og det gælder i høj Grad om, at Kartoflerne ved et smukt, ensartet Udseende egner sig til at tiltrække Kundernes Opmærksomhed.

Derfor bør hver Afskiber være i Stand til at overse, at hver enestel Sæk kun indeholder gode, velsorterede Kartofler. Der kan let opnaas 20 Kr. mere pr. Ton, naar Varen virkelig ser godt ud, men det siger sig selv, at den private Købmand maa eksportere alt, hvad han køber, medens Andelshaveren vil kunne forstaa Betydningen af, at han sender de bedste Kartofler til Eksport og bruger Resten selv.

Der er ingen Tvivl om, at der bliver et godt Marked i England i Aar, thi baade i selve England og i Irland er Høsten lille, medens den til Gengæld er bedre i Skotland. Helst skulde vi have en Sort, der hedder King Edward, at sælge til Englænderne, men baade Magnum bonum og Up to date kan bruges. En Sortering paa $1^1/_2$ Tommes

til 2 Tommers Tværmaal vil passe bedst. Med Hensyn til Salgsforbindelse i England vil jeg tilraade Henvendelse til Danish Bacon Company, Cowcroos Street 7—9, West Smithfield, London. Det er et dansk Andelsselskab, startet af danske Slagterier; det har de bedste Forbindelser overalt, og gennem dette bliver Omkostningerne sikkert de mindste ved Siden af, at man har betryggende Garanti for reel Afregning.

Det vil vist være praktisk at indrette en Del Eksport paa, at Kartoflerne sælges i 56 eng Punds Sække, som Forbrugerne kan tage hjem.

— — —

Med Hensyn til Forholdene i Frankrig, da er der ogsaa her daarlig Avl, og man savner jo stadig de mægtige Arealer, som blev ødelagt under Krigen. Man har allerede importeret store Partier fra Holland, hvor der er Tale om at standse Eksporten foreløbig, og man regner med, at der vil kunne opnaaes store Priser hen paa Efteraaret.

I Paris forlanger Aftagerne imidlertid gerne at faa en Kartoffel med gult Kød, og af den Slags har vi jo kun den dyre Æggeblomme, der i Kvalitet staar langt over, hvad man i Almindelighed ser i »Hallerne« i Paris. Men faar Pariserne først Smag for andre godt udseende Kartofler, vil Magnum bonum og Up to date vist ogsaa kunne sælges. Det er Synd at sige, at de Varer, der sælges i »Hallerne«, ser for godt ud, men der sælges en mægtig stor andalusisk Sort med gult Kød, som er meget yndet.

Hele Handelen foregaar ved Kommissionærer, og der er vist ikke andet at gøre end at prøve sig frem. Der vil imidlertid kunne findes en solid dansk Mand, der kan kontrollere, at Kartoflerne behandles og sælges paa bedste Maade.

Elias Nielsen.

Hovedstadens Brugsforening

har udsendt Beretning og Regnskab for Tiden fra 12. April 1920 til 10. April 1921 (Foreningens 5. Regnskabsaar).

Af Beretningen fremgaar, at Aaret har bragt betydelig Stigning saavel med Hensyn til Medlemstal som Omsætning.

Omsætningen er vokset fra Kr. 13,163,634,90 forrige Aar til Kr. 16,242,965,92, hvilket giver en Forøgelse af 23,4 pCt. Nettotilgangen af Medlemmer har udgjort 2188, hvorefter Medlemstallet d. 10/4 1921 var 28,846.

I Dividende er udbetalt en Sum af Kr. 551,184,00, svarende til 4 pCt. af Medlemmernes Køb.

Der er i Aarets Løb aabnet 4 nye Afdelinger med ialt 15 Butiker, hvorefter Foreningen har ialt 33 Afdelinger med 94 Butiker. Disse fordeler sig saaledes: 32 Kolonial-Butiker, 30 Viktualie-Butiker, 8 Kød-Butiker, 13 Manufaktur- og Tricotage-Butiker, 3 Skotøjs-Butiker, 6 Frugt- og Grønt-Butiker, 1 Køkkenudstyrs- og Isenkram Butik samt 1 Mælke- og Brød-Butik. De 14 af disse Butiker findes i Ejendomme, som Hovedstadens Brugsforening selv er Ejer af, medens 39 af Butikerne findes i de Komplekser, som er opført af Arbejdernes Andels-Boligforening, med hvilken der i det hele finder et godt og frugtbringende Samarbejde Sted.

Hovedstadens Brugsforening har sin egen Fedevare- og Pølsefabrik samt eget Gartneri i Taastrup, hvor der bl. a. er 4 store Væksthuse.

Af andre Tal, der illustrerer den omfattende Virksomhed, kan nævnes, at Foreningen beskæftiger ialt 412 Funktionærer, nemlig 224 mandlige og 188 kvindelige, og at Foreningens Transportafdeling raader over ikke mindre end 11 Automobiler.

De samlede Reservefonds udgør 1,184,861 Kr.

Beretningen oplives af flere gode Billeder, der gengiver Interiører fra forskellige af Foreningens Virksomheder. Tillige bringer den en Mængde statistisk Stof. Foreningens Ledelse har aabenbart den rette Forstaaelse af, at naar man skal bevare Overblikket over en stor Forretnings mange Grene, er et omfattende Talmateriale, der stedse føres a jour, et meget vigtigt Hjælpemiddel i saa Henseende.

I en af de statistiske Tavler, som Beretningen bringer, er der foretaget en Sammenligning mellem de til Sta-

tistisk Departement opgivne Detailpriser og de i Hovedstadens Brugsforening gældende Priser. Det fremgaar heraf, at Brugsforeningens Priser gennemsnitlig har været 11,4 pCt. billigere end de til Statistisk Departement indberettede og af dette offentliggjorte Priser.

Vi kan ikke her komme nærmere ind paa Beretningens Indhold, men skal slutte med at sige, at man ved at fordybe sig i den faar Indtryk af, at det er en storstilet Virksomhed, som udfoldes i Hovedstadens Brugsforening, og at denne Virksomhed foregaar under en dygtig og solid Ledelse.

Verdens-Kornhøsten
i 1921.

Den statistiske Afdeling indenfor Det internationale Landbrugsinstitut i Rom har for September Maaned udsendt en Beretning, hvori Kornhøstens Resultater i en Række Lande omtales. Af Beretningen fremgaar det, at den europæiske Rug- og Hvedehøst, naar man ser bort fra Rusland, langt overstiger Høsten i Fjor. Det samlede Udbytte i en lang Række Lande, fra hvilke der foreligger statistiske Opgørelser (Belgien, Bulgarien, Spanien, Finland, Frankrig med Elsass-Lothringen, Grækenland, Ungarn, Italien, Holland, Polen, Sverrig og Svejts), er for Hvede opgjort til 232,6 Mill. Centner mod 178,5 Mill. i Fjor og for Rug til 70,1 Mill. Centner mod 61,1 Mill. i Fjor. Tysklands Høst indgaar ikke i disse Tal; for dette Land foreligger særskilte Opgørelser, hvorefter Høstudbyttet i 1921 af Hvede og Rug androg 53,5 Mill. Centner mod 52,0 Mill. i 1920.

Ogsaa i Nord-Afrika har dette Aars Høstudbytte været særdeles tilfredsstillende. Den samlede Hvedehøst i Algier, Ægypten, Fransk Marokko og Tunis er opgjort til 29,5 Mill. Centner i 1921 mod 18,4 Mill. i Fjor. Derimod synes Høsten i De forenede Stater at være af et mindre Omfang i Aar end i Fjor. Udbyttet af Hvedehøsten er opgjort til 205 Mill. Centner i 1921 mod 214 Mill. i 1920, og Rughøsten anslaas til 16,3 Mill. Centner mod 17,6 Mill. i Fjor. I Kanada derimod er dette Aars Hvedehøst, der er opgjort til 80,1 Mill. Centner, betydelig større end Høsten i Fjor, der udgjorde 71,6 Mill. Centner; Kanadas Rughøst har ligeledes været noget større, 3,0 mod 2,9 Mill. Centner. Tilsammen er Høstudbyttet i de to store nordamerikanske Lande af omtrent samme Omfang som i Aaret 1920.

Naar man sammenfatter alle de forannævnte Lande og hertil lægger Japan og Indien, kommer man til det Resultat, at Hvedehøsten for disse Lande tilsammen i 1921 har udgjort 614 Mill. Centner mod 593 Mill. Centner i 1920, altsaa ca. 3½ pCt. mere end i Fjor. Den samlede Rughøst er omtrent 21 pCt. højere end i Fjor, idet den er steget fra 81,6 Mill. Centner i 1920 til 98,5 Mill. i 1921.

Naar man vil danne sig et Skøn over Verdenskornforsyningen og de fremtidige Foreteelser paa Kornmarkedet, maa man ogsaa have sin Opmærksomhed henvendt paa Udsigterne for Kornhøsten paa den sydlige Halvkugle, hvor Høsten væsentligst falder i December og Januar. I Australien anslaas Høsten til at blive omkring 4 pCt. større end i Fjor. For Argentina har man endnu ikke kunnet fremskaffe nogen Statistik, idet den lange Tørkeperiode foreløbig har hæmmet Sædens Udvikling.

Byghøsten i de Lande, fra hvilke der foreligger Statistik — d. v. s. Lande, som normalt har ca. 40 pCt. af Verdens Bygproduktion — er ialt opgjort til 144 Mill. Centner mod 136 Mill. Centner i Fjor, altsaa henved 6 pCt. højere. For Havre har Opgørelserne givet et ugunstigere Resultat; man regner med en Tilbagegang paa omkring 19 pCt. I Tyskland, hvis Byg- og Havreudbytte ikke indgaar i de foran angivne Tal, er det samlede Udbytte af de to Kornsorter opgjort til 45,1

Mill. Centner, d. v. s. omtrent 5 pCt. lavere end i Fjor, da Udbyttet androg 47,6 Mill. Centner.

Hollands Kartoffeleksport.

Fra Holland har der i Maanederne August—September fundet en ret betydelig Kartoffeleksport Sted. Ifølge en Indberetning til Udenrigsministeriet fra Generalkonsul Borregaard i Rotterdam har denne Udførsel alene i de fire Uger 7. Aug. — 3. Sept. udgjort godt 6000 Vognladninger eller over 600,000 hkg. Disse Kartofler er hovedsagelig gaaet til Belgien og Frankrig; i Sammenligning hermed har Eksporten til England været temmelig ringe, og de til Tyskland udførte Partier har været af endnu mindre Omfang.

Af de Kartofler, som er blevet anvendte til Eksport, stammer omtrent en Trediedel fra de i Provinsen Groningen beliggende Mosejorder, de saakaldte »Veenkolonien«. Da den langt overvejende Del af de nederlandske Kartoffelmelsfabrikker er beliggende i denne Provins, tør man gaa ud fra, at de dér avlede Kartofler vilde være blevet anvendte til Kartoffelmelsfabrikation, saafremt de ikke var blevet bestemte til Eksport. Nogen Forringelse af de hjemlige Lagre af Kartofler til Forbrug kan da ikke siges at have fundet Sted. Af de øvrige eksporterede Partier stammede Størstedelen fra Provinserne Zeeland og Sydholland.

Som Følge af den tørre Sommer er Kartoflernes Vækst standset forholdsvis tidligt, saaledes at flere Sorter allerede var modne ved Midten af August Maaned. Da der tillige i den første Halvdel af Maaneden var stærk Efterspørgsel fra Udlandet, steg Priserne, samtidig med at det udenlandske Marked ganske overfyldtes. Men da de eksporterede Kartofler tildels var umodne og ikke godt sorterede, dalede Priserne med en endnu større Hastighed, end de var steget. I Øjeblikket kan Priserne ingenlunde kaldes høje, naar de forøgede Produktionsomkostninger tages i Betragtning.

Uagtet der i August Maaned er udført mange Kartofler i Sammenligning med den normale Eksport, der aarligt andrager omkring 40,000 Vognladninger, er denne Eksport paa ingen Maade foruroligende i Betragtning af, at Hollands samlede Kartoffelhøst normalt udgør ca. 270,000 Vognladninger aarlig.

Selv om Kartoffelhøsten i Nederlandene ikke kan anses for at have været tilfredsstillende, maa det dog antages, at den udviser bedre Resultater end i Nabolandene. Man forudsér derfor, at Efterspørgslen i Udlandet efter Kartofler til Husholdningsbrug vil holde sig Vinteren over.

Fra Sverrig.

Svensk Eksportsmør skal forsynes med Runemærke.

Der er for nylig udstedt en Kundgørelse angaaende Smørudførslen fra Sverrig, ifølge hvilken alt svensk Eksportsmør fra og med den 1. November skal være runemærket, eller ogsaa skal Smørdritlen være forsynet med en Bemærkning om, at Smørret ikke er berettiget til Runemærke. De paagældende Bestemmelser skal dog ikke bringes i Anvendelse, naar Smørret udføres pr. Post i Pakker under 5 kg, eller naar Udførslen kan henføres til den egentlige Grænsetrafik.

Samtidig bortfalder den tidligere gældende Bestemmelse om, at der ved Udførsel af Smør skulde angives, om Smørrets Vandindhold var under eller over 16 pCt.

Intet Forbud mod Indførsel af Smør.

For nogle Maaneder siden rettede de svenske Margarinefabrikker gennem Sverrigs Industriforbund til Regeringen en Henstilling om at træffe Statsforanstaltninger til Beskyttelse af Margarineindustrien, som gennem de senere Aars tiltagende Smørforbrug hævdedes at være kommet i en vanskelig Stilling. Man ønskede først og fremmest Udstedelse af et Forbud mod Indførsel af Smør.

Sagen har været forelagt Landbrugsstyrelsen, som i sin Indstilling indrømmer, at den nuværende ringe Efterspørgsel efter Margarine kan have bragt Margarineindustrien i Vanskeligheder; der er dog ikke forelagt nogen overbevisende Redegørelse

om, at en virkelig Nødstilstand er til Stede paa dette Omraade, og Landbrugsstyrelsen peger særlig paa, at Landets øvrige Industrigrene for Størsteparten ikke er gunstigere stillet end Margarineindustrien. En Indgriben fra Statsmagtens Side vilde derfor kunne medføre vidtgaaende Konsekvenser. Landbrugsstyrelsen henviser dernæst i sin Indstilling til, at der savnes en Redegørelse for, at der ikke gennem en Nedsættelse af Margarinepriserne vilde kunne fremkaldes forøget Afsætning, og peger paa, at det, saafremt de herskende daarlige Tider fortsætter, er sandsynligt, at der kan ventes en forøget Afsætning af billigere Margarine; en Forudsætning herfor er det naturligvis, at der til enhver Tid er en betydelig Prisforskel mellem Smør og Margarine.

Udvidelse af Forbudet mod Indførsel af Kød og Flæsk.

Medens Sverrig i lange Tider har opretholdt sit Forbud mod Indførsel af Kød fra Danmark, har Landet i indeværende Aar haft en betydelig Indførsel fra Finland af levende Hornkvæg og Svin samt fersk Kød og Flæsk. Denne Indførsel har været stærkt begunstiget af den lave finske Valuta, som har muliggjort det for Importørerne at indhøste store Gevinster, uden at hverken Producenterne i Finland eller Forbrugerne i Sverrig menes at have haft egentlige Fordele deraf. I en Henvendelse til Regeringen har Sverrigs alm. Landbrugsselskab nu gjort gældende, at denne Indførsel skaber store Vanskeligheder for de indenlandske Producenter, som paa visse Steder har haft Vanskeligheder ved at afsætte deres Slagtedyr.

Indførslen er hovedsagelig sket over Stockholm, hvor Dyrene indtil den 15. September karantænebehandledes ombord i Skibene og derefter slagtedes i Stockholms Slagtehus, hvorefter Kødet eller Flæsket enten solgtes til Stockholm eller udførtes til Norge. Foruden over Stockholm har der fundet Udførsel Sted over en Række Havne i Norrland.

Landbrugsselskabet hævder, at da det indførte Kød og Flæsk faar Stempel fra offentlige Slagtehuse til Trods for, at det er af betydelig daarligere Kvalitet end det indenlandske, bibringes der let Forbrugerne den Forestilling, at det er af samme Værdi som det indenlandske, uagtet dets Næringsværdi er betydelig mindre. Landbrugsselskabet har derfor henstillet til Regeringen, at der udstedes et rent Indførselsforbud eller, saafremt Regeringen ikke mener at kunne gaa med hertil, at der udstedes Forskrifter om Oprindelsesbetegnelser.

Danmarks Udførsel af Ost

i September 1921.

Ifølge Meddelelser fra Det statistiske Departement har Udførslen været af følgende Omfang:

	September 1921		Jan.-Sept. 1921.	
	Tons	1000 Kr.	Tons	1000 Kr.
Tyskland	441	563	8,373	13,020
England	71	269	769	3,100
Norge	7	23	31	111
Sverrig	1	5	24	86
Belgien	2	5	52	99
Frankrig	—	—	22	70
Svejts	—	—	53	91
Østrig	9	16	897	1,345
Færøerne, Island og Grønland	5	11	91	172
Andre Lande	1	4	14	49
Tilsammen	538	896	10,327	18,143

Messen i Bordeaux.

Som det vil erindres, var det danske Mejeribrug paa Messen i Bordeaux d. 15—30. Juni d. A. repræsenteret ved en Delegation, som arrangerede en Udstilling af dansk Smør og dansk Mælk. Delegationen bestod af Proprietær J. Petersen, Brædstrup (Formand), Statskonsulent N. Pedersen, Struer, og Overretssagfører Fabricius, København.

Herom er der nu udsendt Beretning i et lille Hæfte, som foruden en Omtale af Messen og naturligvis specielt den danske Udstilling af Smør og Mælk tillige bringer Referat af de Udtalelser, der faldt fra dansk og fransk Side ved den af Delegationen arrangerede lille Festlighed, og endvidere gengives nogle i den franske Presse fremkomne Udta-

lelser i Anledning af det danske Mejeribrugs Deltagelse i Messen.

Alt dette vil imidlertid i det væsentlige være kendt af vore Læsere gennem tidligere Omtale her i Andelsbladet, og vi skal derfor ikke gaa nærmere ind derpaa, men nøjes med at notere, at den udsendte Beretning baade ved sit Indhold og sin fikse Udstyrelse — hvortil kommer en Række interessante Billeder — er et smukt Minde om en Rejse, der foretoges som Led i de Bestræbelser, der af De danske Mejeriforeningers Fællesorganisation udfoldes for at gøre det danske Mejeribrug og dets Produkter kendt paa nye Markeder i Udlandet,

Prisen paa Hestebeslag.

Hr. Redaktør!

I Deres ærede Blad Nr. 40 af 7. ds. finder jeg Side 1049 i en indsendt Artikel anført, at Hestebeslag koster 11 Kr., medens 1 Sæt Hestesko koster 3—3½ Kr.

I Sandhedens Interesse skal jeg tillade mig at oplyse, at et Sæt Hestesko kostede meget mere, da Prisen paa Beslag var 11 Kr. Nu, da 4 Stkr. Sko med Søm koster ca. 3 Kr. 50 Øre ialt, koster Beslaget 8 Kr. 60 Øre.

At beslaa en rolig Hest tager vel nok for en hurtig Smed 1 Time, men en urolig Hest tager med Lethed 2 Timer, saa man bør regne med mindst 1½ Time pr. Hest i Gennemsnit. Svendelønnen er for Tiden 1 Kr. 70 Øre pr. Time; er der saa egentlig Anledning til at misunde Smedemestrene de ca. 2 Kr. 50 Øre, som de faar for Tillæg af Kul, Hovrasp, Hovklinge og andet Værktøj samt for Udgifter til Værksted og Forsikringer?

Jeg synes nej!

X. M.

Forsøgsleder L. Helwegs Mindelegat.

Ved den foretagne Indsamling af Bidrag til et Minde for afdøde Forsøgsleder L. Helweg er der indkommet et Beløb af ca. 8000 Kr., hvorfor oprettes et Legat bærende Navnet: Forsøgsleder L. Helwegs Mindelegat. Legatets Renter vil med Tiden finde Anvendelse til en ung Mands Uddannelse i Planteforædling, specielt paa Roefrøavlens Omraade. Legatet bestyres af Det kgl. danske Landhusholdningsselskab.

Indbyderne bringer herved samtlige Bidragydere en Tak for de tilsendte Beløb. Indsamlingen staar dog endnu aaben til 1. December, til hvilken Tid Bidrag modtages af Direktør H. Kryger Larsen, Slagelse.

De forenede Staters Landbrugsudførsel.

Af De forenede Staters hele Udførsel bestaar den væsentligste Del af Landbrugsprodukter i raa eller mere eller mindre forarbejdet Form. Bomuld og Hvede udføres i store Mængder. Eksporten af Mel er af stor Betydning ligesaavel som Eksporten af en Række andre Kornsorter. Af Majs udføres den mindste Del som egentligt Korn; den vældige Eksport af Kød og Kødprodukter kan paa en Maade betragtes som en Eksport af Korn og Majs i forarbejdet Tilstand.

Prisfaldet.

I en Oversigt vedrørende Eksporthandelen i det sidste Aar har det amerikanske Tidsskrift »Commerce Monthly«, der udgives af »National Bank of Commerce« i New York, bragt en Redegørelse for Prisfaldet i det sidste Aars Tid. I April 1920 var Prisen i New Orleans for Bomuld af Middelkvalitet over 41 Cents pr. lb; den 15. August 1921 var Prisen faldet til 12,13 Cents efter i Mellemtiden at

have været nede paa 10,38 Cents i Juni d. A. For andre Landbrugsprodukter, hvoraf en stor Del forbruges udenfor De forenede Stater, har Prisfaldet været omtrent lige saa voldsomt. Vinterhvede i Chikago, som den 15 Maj 1920 stod i en Pris af over 3 Dollars, var den 15. August d. A. faldet til 1,25 Dollars; de andre Kornsorter undergik i det samme Tidsrum et lignende Prisfald, og for Majs faldt Prisen fra 2,15 Dollars til 0,58 Dollars For Svin og Kvæg har Prisfaldet strakt sig over et længere Tidsrum, men det har ikke været mindre voldsomt. Den 15. Juni 1919 var Svineprisen i New York 22,10 Dollars pr. 100 lb; den 15. August 1921 var den faldet til 9,35 Dollars For slagtefærdigt Kvæg faldt Prisen fra 16,50 Dollars pr. 100 lb. i Oktober 1919 til 8,80 Dollars den 15 August 1921.

Disse Prisfald har medført store Vanskeligheder indenfor visse Kredse af De forenede Staters Landbrug, og Landmændene har søgt at efterspore Aarsagerne til de daarlige Tider. De forstaar, at deres Produkter delvis er afhængige af Eksportmarkedet, først og fremmest Europa, og at Europa er fattigt. De véd ogsaa, at Krigen har foraarsaget alvorlige Forstyrrelser i den internationale Kredit. Landbrugsproduktionen i Europa er stærkt voksende, hvad der ikke er almindeligt kendt. Man er vistnok heller ikke klar over, hvilken betydelig Eksport af Landbrugsprodukter der faktisk har fundet Sted i det lige (pr. 30. Juni 1921) afsluttede Finansaar.

Som Følge heraf har ikke alene Landmændene, men ogsaa andre Samfundsklasser, som er afhængige af disse, draget den Slutning, at det usalige Prisfald paa Landbrugsprodukter skyldes det amerikanske Bankvæsens svigtende Evne til at financiere Udførslen af Landbrugsprodukter fra De forenede Stater.

Den Opfattelse, at Bankerne har været ude af Stand til at opfylde de Fordringer, man med Rette kan stille til dem i denne Henseende, har fundet Udtryk i en Række Planer, der saa godt som alle hviler paa den Forudsætning, at der skal ydes Statshjælp til Financiering af Udførslen fra De forenede Stater. Den efter Krigen ophævede Institution »War Finance Co-operation«, der er blevet genoprettet med det Formaal at yde Landmændene Kredithjælp, har allerede faaet bevilget meget store Tilskud, der løber op i Milliarder Dollars. Hvorvidt denne Form for Statshjælp vil faa nogen væsentlig Indflydelse paa Priserne for Landbrugsprodukter, maa dog vistnok anses for tvivlsomt.

Landbrugsudførslen.

Imidlertid har Udførslen af Landbrugsvarer ogsaa i det allersidste Aar været af et meget betydeligt Omfang. I den følgende Tabel ses for de vigtigste Varer i De forenede Staters Landbrugsudførsel de udførte Mængder dels i Gennemsnit for de 5 Finansaar 1910—14 og dels for de Finansaar, der sluttede den 30. Juni 1920 og 1921.

De forenede Staters Landbrugsudførsel.
(1 bushel = ca. $^1/_3$ hl; 1 lb. = 0,45 kg; 1 Balle Bomuld = 500 lbs.)

	Gns. 1910—14	1919-20	1920-21
	Mill. bushels	Mill. bushels	Mill. bushels
Hvede	10‹,4	216,7	363,7
Byg	7,9	26,6	20,5
Majs	39,8	14,5	66,9
Havre	8,3	33,9	4,3
Rug	0,9	37,5	45,7
	Mill. lbs.	Mill. lbs.	Mill. lbs.
Ris	18,5	483,4	440,9
	Mill. Baller	Mill. Baller	Mill. Baller
Bomuld	8,8	7,1	5,6
	Mill. lbs.	Mill. lbs.	Mill. lbs.
Kød, fersk	29,5	153,6	21,1
— ikke fersk	42,2	63,5	34,1
Bacon	182,5	803,7	489,3
Skinke	166,8	275,5	172,0
Andet Svinekød	54 5	72,1	91,4
Fedt	517,9	610,4	768,7

Man vil, naar man ser bort fra Bomuld, se, at Udførslen i 1921 af de Varer, som udgør den væsentligste Del af De forenede Staters Landbrugsudførsel, i betydeligt Omfang overstiger Gennemsnitsudførslen i de 5 Aar umiddelbart forud for Krigen. Eksporten af Hvede (indbefattet Hvedemel omregnet til Hvede) voksede fra 103 Mill. bushels til 354 Mill. bushels. Udførslen af Rug voksede fra mindre end 1 Mill. bushels i Gennemsnit for 1910—14 til 46 Mill bushels i 1921. Eksporten af Ris var i sidste Finansaar endog 21 Gange saa stor som før Krigen. Tilbagegangen i Udførslen af Kød og Kødprodukter mere end opvejedes alene af Tilvæksten i Udførslen af Bacon, som fra en Størrelse af 182 Mill. lb. før Krigen voksede til 489 Mill. lb. i 1921.

Hvede og Hvedemel.

Den følgende Tabel viser, til hvilke Lande den umaadelige Forøgelse af De forenede Staters Udførsel af Hvede og Hvedemel er gaaet:

De forenede Staters Udførsel af Hvede og Hvedemel.

	Gns. 1910-14 Mill. lbs.	1919 20 Mill. lbs.	1920-21 Mill. lbs.
Østrig-Ungarn...	—	3,8	2,3
Belgien	7,3	18.7	28.7
Danmark	1,6	—	0,5
Frankrig........	3,0	39,5	14.4
Tyskland	7,0	1,5	31,2
Grækenland.....	0,1	1,4	6,6
Italien	2,4	42,4	58,5
Holland.........	11,9	0.7	26,9
Norge...........	1,0	0,2	2,1
Polen og Danzig	—	9.1	4.6
Portugal	0,6	0.3	0,3
Spanien.........	—	0,5	2.9
Sverrig	0,2	0,4	1,4
Svejts..........	—	2,2	0,3
England	34.2	60.4	102,3
Andre Lande ...	34,1	35.5	67.7
Ialt ..	103,4	216,7	363.7

Ligesom før Krigen har England ogsaa i det sidste Aar været den største Aftager, dets Indførsel fra De forenede Stater er vokset til det tredobbelte. Hertil er for det sidste Aars Vedkommende kommet vældige Tilførsler til de krigshærgede europæiske Lande, Belgien, som fra De forenede Stater har modtaget fire Gange saa meget som før Krigen, Frankrig, som endog har indført 8 Gange saa meget fra De forenede Stater, Tyskland, hvis tilsvarende Indførsel er femdoblet, og Italien, hvis Indførsel af Hvede og Hvedemel fra De forenede Stater er vokset fra 25 til 58 Mill. bushels eller mere end tyvedoblet.

Juridisk Brevkasse.

(Under denne Rubrik gives gratis Besvarelse af Forespørgsler om juridiske Emner af Interesse for Andelsforeningerne).

Spørgsmaal: Har en Brugsforening med Næringsbevis Lov til at uddele Spiritus uden Spiritusbevilling, naar den kun uddeler til Medlemmer?

Svar: Nej.

Jørgen Mimer.

Spørgsmaal: 1. Kan et Flertal af et Andelsmejeris Bestyrelse vedtage at bevilge et Beløb af Mejeriets Kasse til »Danmarks Blinde«, hvis et af Bestyrelsens Medlemmer protesterer imod, at der bevilges Penge af Mejeriets Kasse til dette eller et lignende Formaal, der ikke vedrører Mejeriets Formaal eller Drift?

2. Kan et Flertal af et Andelsmejeris Andelshavere paa en lovlig ordinær Generalforsamling vedtage at bevilge et Beløb af Mejeriets Kasse til »Danmarks Blinde«, hvis en Andelshaver protesterer mod, at der bevilges og tages Penge af Mejeriets Kasse til dette eller lignende Formaal, der ikke vedrører Mejeriets Drift?

Kristian.

Svar: ad 1 og 2. Formentlig kan hverken Mejeriets Bestyrelse eller Generalforsamling imod en Andelshavers Protest bevilge Penge, der gaar til Formaal helt udenfor Mejeriets Drift, altsaa heller ikke til »Danmarks Blinde.«

Jørgen Mimer.

Udførslen af danske Landbrugsprodukter.

(Ved Andelsudvalgets handelsstatistiske Kontor).

1. Smør (Tons).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1–14/10 1921	1/10–7/10 1921	8/10–14/10 1921
Hele Udførslen	1,454	1,742	71 413	1 728	1,898
Heraf til:					
Tyskland*)	50	116	4 764	195	197
England	786	1,230	50 435	1 209	1,136
Sverrig Norge .	208	173	7 117	56	52
Holland	7	14	574	51	—
Belgien	—	35	1,443	76	273
Frankrig	19	66	2 707	60	112
Spanien	—	2	67	—	—
Lande udenfor Europa	166	97	3,965	96	118

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

Den sidste Uges Smørudførsel var igen noget større; den udgjorde ialt 1898 Tons. Heraf gik 1136 Tons eller paa det nærmeste 60 pCt. til England, 273 Tons gik til Belgien og 112 Tons til Frankrig. Til Lande udenfor Europa (næsten udelukkende De forenede Stater) gik 118 Tons; til Svejts (Tyskland) gik 197 Tons og til Sverrig og Norge 52 Tons. Endelig gik til andre Lande i Europa godt 10 Tons.

Om Markederne for dansk Smør i Ugen, der sluttede d. 15. Oktober, kan meddeles:

Markedet i England aabnede fast, og den Omstændighed, at Tilbudene fra Danmark ikke varierede saa stærkt i denne Uge, bidrog til, at højere Priser kunde opnaas. Prisstigningen maa dog væsentlig tilskrives en hos de engelske Kunder opstaaet Frygt for, at den forøgede Afsætning af dansk Smør til andre Lande skulde gøre det vanskeligt for England at faa det fornødne Kvantum. Hvis de øvrige Markeder vedbliver at aftage dansk Smør regelmæssigt, maa der sikkert kunne regnes med endnu højere Priser i England. Sverrig og Norge har atter denne Uge købt mindre Partier. Til Markedet i Frankrig er solgt temmelig store Poster, og da Vejret er køligere, vil Sendingerne forhaabentlig komme frem i upaaklagelig Tilstand. Ogsaa det belgiske Marked optræder som Køber og aftager Smør regelmæssigt. Svejts aftager omtrent det sædvanlige Kvantum. De lave Valutakurser i Tyskland og Tschekoslovakiet stiller sig stadig hindrende i Vejen for Udførsel til disse Lande. Der er atter denne Uge afsendt Smør til Markedet i De forenede Stater, men med den lavere Kurs paa Dollars og den højere danske Notering vil der næppe kunne paaregnes større Forretninger, før Prisen i De forenede Stater yderligere stiger.

Produktionen viste i denne Uge en ubetydelig Nedgang i Sammenligning med sidste Uge.

Københavns Smørnotering var den 13. Oktober 455 Kr. pr. 100 kg mod henholdsvis 435 og 445 i de to foregaaende Uger. Det svenske Afregningstal var den 13. Oktober 377 Kr. mod 387 Kr. i de to foregaaende Uger.

2. Æg (1000 Snese).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1–14/10 1921	1/10–7/10 1921	8/10–14/10 1921
Hele Udførslen.	533	652	26,724	587	448
Heraf til:					
Tyskland......	12	4	172	—	—
England	421	571	23,418	491	383
Sverrig-Norge	77	73	2,986	84	57
Belgien	—	2	99	7	—
Holland	—	—	8	4	—

Sidste Uges Udførsel af Æg var betydelig aftagende; den androg 448,000 Snese. Heraf gik 383,000 Snese eller over 85 pCt. til England. Af Resten gik største Parten til Sverrig og Norge.

I England gør der sig fremdeles Knaphed gældende, og Priserne er stigende for saa godt som alle Sorter. I sidste Uge steg Priserne for danske Æg omkring 2 sh. pr. gr. h. Paa Markedet i London den 14. Oktober betaltes for almindelige danske Grossistæg 31—35 sh. pr. gr. h. i Forhold til Stør-

relsen; prima nylagte Æg opnaaede noget højere Priser. Prisstigning gjorde sig gennemgaaende gældende for alle Sorter.

Indførslen af Æg til London i Ugen, der sluttede den 11. Oktober, udgjorde ialt 10,372 Kasser mod 14,875 Kasser i den foregaaende Uge. Af de 10,372 Kasser kom 2643 fra Danmark, 2145 fra Argentina, 1241 fra Letland, 972 fra Rumænien, 900 fra De forenede Stater, 773 fra Polen, 500 fra Kanada, 497 fra Marokko, 379 fra Jugoslavien, 293 fra Belgien og 29 fra Sverrig.

Dansk Andels Ægexports Notering for Ugen 14.—20. Oktober steg til 360 Øre pr. kg (de foregaaende Uger henholdsvis 340 og 300 Øre). Samtidig var Andelssvineslagteriernes Fællesnotering for Æg 350 Øre pr. kg (de to foregaaende Uger henholdsvis 330 og 290 Øre pr. kg), mens den svenske Ægnotering for Ugen 14.—20. Oktober var 330 Øre pr. kg mod henholdsvis 310 og 270 Øre pr. kg i de to foregaaende Uger. I Norge har Priserne i de sidste Uger været stærkt stigende. Fra Kristiania angives for Ugen 3.—8. Oktober en Engros-Pris for ustemplede Æg af 640 Øre pr. kg mod henholdsvis 550 og 480 Øre i de to foregaaende Uger.

3. Bacon og Flæsk (Tons).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1–14/10 1921	1/10–7/10 1921	8/10–14/10 1921
Hele Udførslen.	809	1,594	65,358	1,532	1,567
Heraf til:					
England	764	1,573	64,480	1,483	1,500
Tyskland*)	26	10	426	—	39
Sverrig-Norge	—	—	16	—	—

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

Sidste Uges Udførsel af Bacon og Flæsk var igen svagt stigende og udgjorde 1567 Tons, hvoraf 1500 Tons gik til England og 39 Tons til eller gennem Tyskland. I England har Markedet i sidste Uge igen ligget svagere; Priserne har maattet vige for saa godt som alle Sorter. Dansk Bacon maatte saaledes paa Markedet i London afgive 8 sh. pr. cwt. og noteredes den 14. Oktober med 164 sh. for bedste Sort. Siden 1. August, da Noteringen var omkring 204 sh., er Prisen i London saaledes faldet ca. 40 sh. eller omkring 20 pCt. De andre Sorter har maattet lide under tilsvarende Prisfald.

Slagtningerne i Irland er fremdeles af et svagt voksende Omfang. I Ugen indtil 6. Oktbr. slagtedes ialt 26,843 Svin (1920: 23,653), mens Antallet af levende eksporterede Svin var 837 (1920: 990), saaledes at det samlede Antal i Ugen indtil 6. Oktober udgjorde 27,680 mod 24,643 i den tilsvarende Uge i 1920.

De danske Andelssvineslagteriers samlede Antal Slagtninger er nu igen stigende. De udgjorde i Ugen 6.—12. Oktober 29,287 Stkr. til Eksport til England, 4400 Stkr. til anden Anvendelse, ialt 33,687 Stkr., mod henholdsvis 27,814 og 25,725 i de to foregaaende Uger.

De danske Andelssvineslagteriers Noteringer maatte under Trykket af Prisnedgangen paa det engelske Marked igen give ret stærkt efter. Noteringen for Øerne ansattes den 14. Oktober for Ugen 17.—22. Oktober til 244 Øre for bedste Svin (de to foregaaende Uger henholdsvis 264 og 270 Øre), mens Noteringen i Jylland for bedste Svin den 14. Oktober fastsattes til 240 Øre pr. kg (de to foregaaende Uger henholdsvis 260 og 270 Øre pr. kg).

Sveriges Alm. Lantbrukssällskaps Flæskenotering var den 10. Oktbr. 225 Øre pr. kg mod henholdsvis 230 og 225 Øre i de to foregaaende Uger.

4. Kød (Tons).

	Ugentl Gnst. 1920	Ugentl Gnst. 1921	1/1–14/10 1921	1/10–7/10 1921	8/10–14/10 1921
Hele Udførslen.	340	117	4,792	60	40
Heraf til:					
Sverrig-Norge	—	1	57	—	—
Tyskland*)	16	95	3,889	60	34
England	20	19	794	—	—

5. Levende Hornkvæg (Stkr.).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	$^{1}/_{1}$-$^{14}/_{10}$ 1921	$^{1}/_{10}$-$^{7}/_{10}$ 1921	$^{8}/_{10}$-$^{14}/_{10}$ 1921
Hele Udførslen.	1,175	2,758	113,066	2,110	2,116
Heraf til:					
Tyskland*)....	613	2 372	97,244	774	1,011
Belgien	—	386	15,812	1,336	1,105

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

Udførslen af Kød var igen i sidste Uge noget mindre; den udgjorde 40 Tons, hvoraf 34 Tons gik til eller gennem Tyskland. Udførslen af levende Hornkvæg var af omtrent samme Omfang som den foregaaende Uge; den androg ialt 2116 Stkr., hvoraf godt Halvdelen gik til Belgien, mens Resten gik til Tyskland.

I Tyskland var Markedet i sidste Uge ret daarligt. Mens Priserne i den senere Tid gennemgaaende har været stigende, bragte sidste Uge nærmest Prisfald. I Berlin var Markedstilførslen meget stor, og Priserne for Hornkvæg faldt omkring ½ Mark pr. kg levende Vægt.

Fra Markedet i Hamborg kan meddeles følgende Priser (Mark pr. 50 kg levende Vægt):

	13. Okt.	6. Okt.
Stude og Kvier 1. Kval.	710—780	725—800
— „ — 2. —	600—700	600—700
— „ — 3. —	500-600	475—600
Tyre 1. —	600—700	600—700
— 2. —	500—600	500—600

Markkursen har yderligere fortsat Faldet og naaede den 17. Oktober et foreløbigt Minimum af 3¼ Øre, d. v. s. Halvdelen af Kursen omkring 1. September og ikke stort mere end Trediedelen af Kursen i Slutningen af Juli. Under Hensyn til dette Kursfald er det indlysende, at de Priser, der har kunnet hjembringes i dansk Mønt, har maattet blive uhyggelig smaa.

6. Slagteriaffald (Tons).

Udførslen af Slagteriaffald udgjorde for sidste Uge 187 Tons, der fordelte sig med ca. ¼ til England og ¾ til Tyskland.

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	$^{1}/_{1}$-$^{14}/_{10}$ 1921	$^{1}/_{10}$-$^{7}/_{10}$ 1921	$^{8}/_{10}$-$^{14}/_{10}$ 1921
Hele Udførslen	99	169	6,928	135	187
Heraf til:					
Tyskland	—	96	3,930	104	135
England......	—	69	2,848	28	46

7. Sødmælk og Fløde.

Udførslen af Sødmælk var i sidste Uge 195 Tons mod henholdsvis 70 og 82 i de to foregaaende Uger. Af de 195 Tons gik 149 til Tyskland og 46 Tons til England. Den samlede Udførsel af Sødmælk siden 1. Januar har ialt været 2389 Tons eller 59 Tons pr. Uge. Udførslen af Fløde her fra Landet var i sidste Uge 89 Tons, hvoraf 88 Tons gik til Tyskland.

8. Heste.

Hesteudførslen i Ugen 8.—14. Oktober androg 344 Stkr., hvoraf 335 Stkr. gik til Tyskland. Siden Nytaar er ialt udført 17,932 Stkr. eller gennemsnitlig 437 Stkr. pr. Uge.

Til vore Annoncører.

Naar man vil kunne gøre sikker Regning paa at faa en Annonce optaget i Andelsbladets først udgaaende Nummer, maa Annoncen være os i Hænde senest om Tirsdagen.

Øernes Andelsselskab
for
Indkøb af Foderstoffer
A. m. b. A.

noterer den 19/10 1921. Op- og Nedgang i Priserne forbeholdes.	Kbhvn.	Korsør	Rønne
Foderblanding			
Nr. 1, ca. 50 %	30,00	30,00	30,50
Nr. 2, ca. 45 %	28 00	28,00	29 00
Nr 3, ca. 4[illegible] %	25,50	25.50	26.00
Nr. 4, ca. 41 %	25,00	25,00	25,50
Hørfrøkager, kbhvnske, bedste Mærker	30,00	30,00	30,00
Bomuldsfrøkager, La Plata 60 %	31,00		
Bomuldsfrøkager, afskallede Texas, 52 %	29,50	29,50	31,00
Soyakager, danske, ab Fabrik	29,00		
do. do. fra Lager	29,50	30,50	31,00
Soyaskraa, dansk, ab Fabrik	29 00		
do. do. fra Lager	29,50	30,50	31.00
Palmekager	18,00	18,50	19,00
Jordnødkager	29,00	29 00	30 00
Kokuskager, danske	23,00	23,50	24.00
Rapskager, La Plata	20,00	20 00	20.50
Sesamkager	28 50	29,00	29,[illegible]0
Hvedeklid, danske	19 00	19 00	20,00
Rugklid	1[illegible]	17,00	
Melassefoder, ab Fabrik	15,25		
do.	17 00	17,50	18.00
Byg, dansk	24 00	24 00	24,00
Havre, do.	23,00	23,00	23,00
Lupinskraa, 48 %		25,00	
Hvede	25,00		
Kød- og Benmel	18,50	18 50	
Varer fra Skib.			
Bomuldsfrøkager, 50 %, ca. 1/11	28,50		
Bomuldsfrøkager, 50 %, ca. 1/12		28,50	
Jordnødkager, La Plata, ca. 30/10	28,50		
Majs, amk., i Novbr.	15,50	15,50	
Majs fra Lager i Forhold til Børsnoteringen.			

Alt banefrit i hele Vgl. med 30 Dages rentefri Kredit, i mindre Partier 10 Øre mere pr. 100 kg. For Findeling af Kager beregnes 70 Øre pr. 100 kg. Kagerne afvejes paa ens Vægt og mærkes paa Forlangende. Naar Varerne leveres i vore Sække, er Sækkene lejefri i 30 Dage; for danske Klid er Sækkene kun lejefri i 14 Dage.

Tilførslerne af Korn og Foderstoffer.

Den 18. Oktober 1921.

Valutamarkedet har ligget ret svingende i de sidste Dage. Dollars noteres noget lavere, men Sterling noget højere end for 8 Dage siden. Svenske Kroner er gaaet ikke saa lidt tilbage, hvorimod norske Kroner er steget ret betydeligt. Medens Pariserfrancs er dalet, er Svejtserfrancs gaaet en Del i Vejret. Det, der har vakt mest Opsigt, er Markkursen, som nu er under 3,00. Den noteres i Dag i 2,90 imod 4,15 for en Uge siden; det er en Tilbagegang paa ca. 30 %, hvilket naturligvis har en overordentlig stor Indflydelse paa Tysklands Samhandel med Omverdenen.

Majsnoteringerne i Chicago er nogenlunde uforandrede. Herhjemme ligger Majs stadig flovt, og Priserne er atter sat ned, hvilket navnlig skyldes billige Tilbud fra Hamburg, som atter hidrører fra den lave Markkurs, saa at Majs for Tiden snarest kan købes billigere fra Hamburg end fra Amerika. Naturligvis kan Tyskerne ikke købe Majsen billigere i Amerika, fordi Mark falder, men efterhaanden som Mark falder, bliver Markprisen for Majs og andre indførte Varer drevet i Vejret i Tyskland, og Følgen bliver, at det tyske Landbrug ikke mere kan købe, da Varerne bliver for dyre, saa de tyske Firmaer, der tidligere har købt Majs, ser derfor deres Fordel ved at eksportere Varen til Udlandet. Det har de oven i Købet en stor Gevinst ved, selv om de skal sælge Majsen til Priser, der ligger under, hvad Amerika forlanger, idet den Pris, de nu opnaar i Mark, naturligvis ligger langt over den Pris, Majsen oprindeligt stod dem i i Mark. Ved den nuværende Kurs koster 100 kg Majs omkring 500 Mark i Tyskland og 100 kg prima Bomuldsfrøkager henimod 1000 Mark.

Bomuldsfrøkager ligger ret uforandret i Amerika. I de sidste Dage har nogle Eksportører derovre forhøjet deres Fordringer, men der er næppe Anledning til at tage en saadan Forhøjelse alvorligt; den er sikkert kun et Forsøg paa derigennem at ani-

mere Købelysten, som naturligvis er meget lille i Europa. Der tales om en stor Jernbanestrejke i Amerika fra 1. November. Skulde den blive til noget, kan det naturligvis faa Indflydelse paa Afskibningen af saavel Majs som Bomuldsfrøkager til Europa og derved ogsaa paa vore Noteringer.

Fra Frankrig foreligger der Underretning om, at før efter Nytaar bliver der næppe Tale om at faa Oliekageeksporten helt frigivet.

Stemningen for Oliekager er meget flov herhjemme, og Priserne er sat ned for de fleste Sorter. England er vistnok overfyldt med Varer og er Sælger til forholdsvis billige Priser for flere Sorters Vedkommende. Tyskerne vil ogsaa gerne sælge, og selv om de forhøjer deres Priser, hver Gang Marknoteringen gaar lavere, er det dog lave Priser, flere Sorter og da navnlig H ø r f r ø k a g e r kan købes til fra Tyskland. Dog maa det formodentlig holde op med de billige tyske Udbud, naar Tyskland igen skal til at købe Hørfrø og andre Raastoffer. En Kage, der navnlig noteres billigt, er L a p l a t a H ø r f r ø k a g e n. Disse Kager er ikke saa yndede herhjemme, fordi de er meget porøse og let gaar i Stykker, men Indholdet er stort, og alligevel noteres Laplata Hørfrøkager billigere end andre Hørfrøkager. Afsætningen af Oliekager vedbliver at være lille, og det fortsat gode Vejr har vel nogen Indflydelse derpaa. Fra Frankrig, hvor Vejret ogsaa har været ualmindelig varmt, foreligger der Underretning om, at man i Aar i nogle Egne har oplevet den tredie Høhøst, hvad der aldrig før er passeret.

Markedet for K l i d ligger ret flovt. Priserne er dog uforandrede, men højere Noteringer er der i hvert Fald foreløbig næppe Udsigt til.

For d a n s k K o r n er Markedet stadig flovt. Noteringerne er dog til Dels uforandrede, men bliver Majs ved at ligge saa flovt, maa man vistnok være forberedt paa yderligere Tilbagegang, navnlig for Byg.

Valutanoteringerne i København.

Oktober 1921	pari	Onsdag den 12.	Torsdag den 13.	Fredag den 14.	Lørdag den 15.	Mandag den 17.	Tirsdag den 18.
Stockholm	100,00	123 25	123 00	122 35	122 25	121 60	119 60
Kristiania	100,00	64 00	64 00	64 60	65 00	65 75	69 00
Hamborg	88,89	4 15	3 80	4 00	3 75	3 25	2 90
London	18,16	20 24	20 30	20 40	20 43	20 40	20 41
Paris	72 00	38 50	37 75	38 40	38 50	38 15	37 50
Zürich	72,00	96,50	97 50	99,00	102 00	100 50	99 00
Amsterdam	150,00	174 50	177 50	177 25	177 25	178 50	179 50
New York	373,00	526,00	531,00	530 00	528 00	524 00	518,00

Fra Lager er Priserne 60 Øre højere pr. 100 kg end fra Skib, naar mindst 4000 kg af en Sort tages.

For Partier under 4000 kg er Prisen 80 Øre højere end Prisen fra Skib og for Stykgods beregnes yderligere Kørsel 25 Øre pr. 100 kg. (Op- og Nedgang forbeholdt)

Fra Lager noteres fra 24/10 pr. 100 kg.	Aarh	Aalb.	Esbj.	Vejle	Freh	Rdrs.	Hors.	Kold.
Majs, nordamk.	16.10	16,10	16,10	16,30	16 30	16 20	16 30	16,30
do. La Plata	17,10	17,10	17,10	17,30	17,30	17,30	17,30	17,30
do. Donau								17,30
do. hvid, afrikansk	16,60	16,60	16.60		16,80	16 80	16,80	16,80
Bomuldsfrøkager, 50 %*)		29.60	29,60	29,80	29,80	29.80	29,80	
do. 52 %*)	30,10	30.10		30,30	30,30	30.30		30,30
do. 43 %*)		28,10		28.30		28.30	28,30	
Hørfrøkager, danske	28 10	28,10	28.10	28,30	28,30	28 30	28,30	28,30
do. nordamk.	28,10		28 10			28,30		
do. Harburg	28,10		28,10					
do. Laplata	26.10							
Soyakager	28,10	28,10	28 10	28 30	28 30	28 30	28,30	28 30
Soyaskraa	28 60	28,60	28 60	28,80	28 80	28,80	28,80	28.80
Kokuskager, danske	22 60		24 40	23,90	24,70		23.70	24 20
do. fremmede		22,10	22,10	22,30	22,30	22,30	22,30	22,30
Sesamkager danske	27 60							
do. fremmede	27,10	27.10	27,10	27,30	27.30	27.30	27.30	27,30
Jordnødkager afskallede, fremmede 56 %*)		28,60		28 80	28,80	28,80		
do. lyse, nordfranske, 56 %*)			29,10	29,30			29,30	29,30
do. amr., 52 %*)			27,60					
do. Laplata	28,60							
Palmekager, danske	18 50				20 70	19.60		
Rapskager, tyske	19 10		19,20	19,30	19,90	19 50	19,40	19,10
Kidmelassefoder, Dsk. Sukkerf.	17,10	17,10	17,30	17,30		17,30	17,30	17,30
Melasse, flydende					14,80			
Hvedeklid. engelske grove			17,60					
do. danske	18,60	19,10	18 60	18,60	20,60	18,60	19,60	18,60
Rugklid, danske		18,10	18 10		19,10			
Foderbyg, Marokko	22,10	22,10	22,10	22,30	22,30	22,30		22,30
do. amk., 48 lbs.	23,10		23,10					
do. Laplata	22 10						22,30	
Byg, dansk	25,00	26.00	26,50	26,50	27,00	25,00	26,50	25,00
Havre, dansk	21,50	21,50	22,50	22.50	23,00	21,50	22,50	21 50
Blandkorn, do.				24,50		23 50	24,50	23 50
Hvede	24,00		26,00	24,00	26,00	24,00	25,00	25,00
Rug	25,00	25,00		25,00	25,50	25,00		26,00

*) Garanteret Minimumsindhold.

Jydsk Andels-Foderstofforretning er stedse Køber til **dansk Korn**, og de Lokalforeninger eller Medlemmer der er Sælgere, vil ved Henvendelse til nærmeste Filial kunne faa Prisen at vide.

Foderblanding kan leveres fra alle Afdelinger og Opgave over Pris med nærmere Oplysninger kan indhentes hos nærmeste Filial.

Handelsefterretninger.

(Ved private Korrespondenter).

Smørmarkedet.

Den 19. Oktbr. 1921.

Tilførslerne til Eksportørerne er atter lidt mindre i denne Uge, men samtidig er Hjemmeforbruget vist ogsaa snarest lidt mindre, og Eksportkvantummet er derfor fremdeles betydeligt. Den roligere Stemning fra Frankrig og Belgien, som begyndte at gøre sig gældende i sidste Uge, fortsættes. Sverrig aftager intet, og Norge kun mindre Kvanta, medens Priserne i Amerika næppe er rentable. Svejts aftager det normale ugentlige Kvantum, men England, der skal tage Hovedkvantummet, og som aftog noget mere i sidste Uge til bedre Priser, har som forventet reageret mod Prisstigningen. Ordrerne derfra er betydelig reducerede, og Priserne, der opnaas, føleligt lavere.

Smørnoteringen

blev den 13. Oktbr ansat til 455 Kr. pr. 100 kg.

Mælkenoteringen.

De danske Mejeriforeningers Mælkenoteringsudvalg ansatte den 13. Oktbr. følgende Notering:
For Skummetmælk 4 Øre pr. kg.
— Sødmælk ab Mejeri 22 Øre pr. kg.
— Sødmælk ved Stalddør 19 Øre pr. kg.

Flæskemarkedet.

Københavns Flæskehalle tilførtes i sidste Uge 4208 Svin imod 3706 Stkr. i forrige Uge. — Endvidere tilførtes Flæskehallen 1505 Okser, 1470 Fedekalve, 716 Spædekalve, 1061 Faar og Lam samt 74 Heste.

Svinepriserne i Danmark.

Jydske Andelsslagteriers Notering fra 17.–23. Oktbr. 1921.

Prisen paa Slagterisvin slagtet Vægt er for Svin af Vægt 60–75 kg:

1. Letfede og mellemfede	240	Øre pr. kg
2. Fede	236	„ „ „
3. Mindre god Kvalitet	230	„ „ „

For Svin af Vægt 50–59½ kg afkortes 10 Øre pr. kg.
Udskudssvin og Søer betales efter Værdi.

Kødmarkedet.

Aalborg Kreaturmarked, d. 18. Oktbr.

Markedet var i Dag tilført 561 store Kreaturer, 530 Kalve, 166 Lam og 20 Svier. Handelen var lidt livligere end de sidst foregaaende Uger. Det er navnlig Belgien, der samler Interessen, og der købes ikke saa faa Kreaturer til dette Land. Derimod er Handelen paa Tyskland jo saa godt som indstillet paa Grund af den stadig nedadgaaende Kurs paa Mark. Handelen paa Hjemmemarkedet var meget mat, da København er aldeles overfyldt med Kød i denne Tid.

Noteringen var som nedenfor anført:

	1. Kl.s	2. Kl.s	3. Kl.s
Stude og Kvier	40 45	30-35	23-28
Tyre	33-38	25 30	—
Unge Køer	30 35	25 30	—
Ældre Køer	20 25	15-20	—
Kalve	35 40	30 35	—
Faar og Lam	—	50 55	—

Enkelte prima Dyr noget mere

Kælvekøer	350-550	Kr. pr. Stk.
Slagtekøer	50-100	„ „ „

Kolding Kreaturmarked. d. 17 Oktbr.

Kreaturmarkedet her har i Dag været tilført 320 Kreaturer, 37 Kalve og 5 Lam. Til Tyskland solgtes 10 Stkr., til Belgien 70, til Svejts 70 og til København 60. Resten gik til forskellige Pladser i Indlandet. Handelen var nærmest uforandret, Priserne ligeledes.

Vestjydsk Eksportforening

noterede d. 17. Okt. 1921 pr. kg levende Vægt:

Prima Kreaturer	92	102 Ø.
1. Kl.s Stude og Kvier	66 -	76 —
2. „ do.	52	62 —
1. „ Tyre	64 –	74 —
2 „ do.	46	56 —
Prima Eksport-Køer	72 -	82 —
1. Kl.s Køer	50–	60 —
2. „ do.	30 –	40 —
Dubletkalve	110 –	126 —
Slagtekalve	52 –	72 —

Daarligere Varer efter Kvalitet.

Ægmarkedet.

København, den 18 Oktbr. 1921.

Markedet er nærmest uforandret fra sidste Uge.

Dansk Andels Ægexports Notering i Ugen fra 14.–20. Oktober var 360 Øre pr. kg plus Fragt og Overskud.

Fjerkræhandelen.

København, den 18. Oktbr. 1921.

Tilførslen ret stor. Begæret er svagt og kan let blive ringere, hvis Tilførslen bliver større. Priserne har senest været:

Levende:

Høns	150–175	Øre pr. kg.
Unge Haner	200–225	„ „ „
Kyllinger	ca. 250	„ „ „
Ænder	- 350	„ „ „
U. Duer	- 100	„ „ Stk.

Slagtede:

Gæs	250–350	Øre pr. kg.
Ænder	400–475	„ „ „

Prisen paa Sukker.

De danske Sukkerfabriker noterer: Stødt Melis L. f. f. 65 Øre pr. kg.
(Ovenstaaende Notering er 2500 kg Prisen).

Udgivet af Andelsudvalget.
Chefredaktør:
And. Nielsen.
Ansvarlig overfor Presseloven:
Harald Stenbæk.
Kontor: Christiansgade 24, Aarhus.
Telefon 1510.
De forenede Bogtrykkerier, Aarhus.

Plads tilbydes.

Indkøbsforening for Foderstoffer

søger en yngre, dygtig, energisk, absolut paalidelig Mand som Rejsende i Foderstoffer. Billet mrkt. J. L. 1415 bedes indlagt paa Andelsbladets Kontor, Aarhus.

NB. Uden virkelige Kvalifikationer ønskes ingen Henvendelse.

Uddeler søges.

Klode Mølle og Omegns Brugsforening søger en Uddeler til 1. Januar 1922. Aarsomsætning bliver ca. 80,000 Kr. Lønnen er 6 pCt. af Butiksvarer + fri Bolig samt 5 Skp. Land til Uddelerens Afbenyttelse. Uddeleren svarer til Svind og Emballage og stiller en Kaution stor 6000 Kr., 4000 kontant og 2000 ved Kaution. Ansøgning bedes sendt inden 15. Novbr. d. A. til

Formand og Forretningsfører
(1473) P. Jeppesen,
Skovshaab pr. Engesvang St.

Pladsen som Uddeler

i Erslev Brugsforening pr. Erslev, Mors, bliver ledig 1. Januar 1922. Omsætningen var 1920 ca. 200,000 Kr., deraf grove Varer 20,000 Kr. Lønnen er 6 pCt. af Kolonial, Isenkram og Manufaktur, 2 pCt. af grove Varer, 4 pCt. af Markfrø og 5 pCt. af Kul fra Lager samt 4 Øre pr. kg Æg og 150 Kr. til Lys og Brændsel. Uddeleren svarer til Svind og Emballage, men modtager som Vederlag til Papir og Bindegarn 1 pCt. Tillige fordres en Kaution paa 6000 Kr., hvoraf Halvdelen indbetales kontant mod 5 pCt. Rente. Uddeleren skal samtidig forestaa Uddeling af Foderstoffer for herværende Lokalforening og modtager som Vederlag 40 Øre pr. 100 kg. Ansøgning om Pladsen sendes til undertegnede inden d. 8. Novbr. d. A.

(1469) J. Josephsen,
Erslev pr. Erslev, Mors.

Uddeler søges.

Paa Grund af, at vor nuværende Uddeler har overtaget en Købmandsforretning, søges til 1. December en Uddeler til Masnedsund Husholdningsforening, Masnedsund. Lønnen er 6 pCt. samt 2 pCt. til Svind, Lys, Varme og Makulatur. Omsætningen var sidste Aar 138,000 Kr. Der stilles i Sikkerhed 6000 Kr., hvoraf 4000 Kr. kontant og 2000 Kr. ved Kaution. Ansøgninger med Anbefaling maa være indgivet senest 2. November 1921.

(1461) P. F. V.:
R. J. Jonassen, Formand.

Pladsen som Uddeler

i Lumby-Taarup Brugsf. pr. Beldringe St. er ledig og ønskes besat til 1. December 1921. Omsætning sidste Aar har været ca. 177,000 Kr., deraf Frø og Grovvarer for ca. 23,000 Kr. Lønnen er 5½ pCt. af Butiksvarer, 4 pCt. af Frø og 2 pCt. af Grovvarer, 100 Kr. til Lys og Varme aarlig, fri Beboelse med indlagt elektrisk Lys samt Have. Foreningen betaler Indpakningsmateriale. Uddeleren skal svare til Svind og Emballage og Tab ved Kreditgivning samt stille en Kaution paa 6000 Kr., tildels kontant, hvoraf svares 5 pCt. Rente. Ansøgning om Pladsen bedes tilsendt undertegnede Formand inden 1. Novbr. Kun Ansøgere, som er uddannet i en Brugsforening, vil komme i Betragtning.

(1459) Lars Hansen,
Lumby-Taarup pr. Beldringe St., Fyn.

Pladsen som Uddeler

i Langelund Brugsforening pr. Filskov bliver ledig til 1. Januar (eventuelt før). Omsætning 1920: ca. 140,000 Kr. Løn 7 pCt. af Butiksvarer, 4 pCt. af Markfrø + 200 Kr. aarlig til Lys og Varme i Butiken samt Fribolig og Have. Uddeleren svarer til Svind paa Varer og Emballage samt tillægger Indpakningsmateriale. Som Sikkerhed fordres 6000 Kr., deraf 3000 kontant mod 5 pCt. Rente. Ansøgning om Pladsen indsendes til undertegnede Formand senest den 9. November. Personlig Henvendelse ønskes kun efter Aftale.

(1480) Kr. Johs. Kristensen,
Egsgaard Mark pr. Filskov.

Kommis.

En dygtig og velanbefalet Kommis, tro og paalidelig, kan faa Plads fra 1. Novbr. i Klim Brugsforening, Klim. Anbefalinger og Lønfordring bedes sendt til

(1440) O. C. Olsen, Uddeler.

NB. Ingen Foderstoffer.

En Kommis

søges til 1. November. Ansøgning med Anbefalinger bedes sendt til

(1406) Uddeler P. Hansen,
Landet Brugsforening pr. Svendborg.

Kommis søges.

En flink, tro og paalidelig ung Kommis med god Ordenssans kan til 1. Novbr. faa Plads i Broby Brugsforening pr. Sorø. Lønfordring og Anbefaling tilstilles

(1427) J. Møller, Uddeler.

Kommis.

En dygtig og velanbefalet Kommis kan 1. November faa Plads i Høng og Omegns Brugsforening, Høng. Anbefalinger og Lønfordring bedes tilsendt

(1477) Chr. Mortensen.

En yngre Kommis

kan faa Plads til 1. November. Anbefalinger og Lønfordring bedes tilsendt

(1475) P. Johansen,
Thorshøj Brugsforening, Thorshøj.

Kommis.

En absolut paalidelig og dygtig Ekspedient kan faa Plads fra 1. Novbr. i Sønderholm Brugsforening, Sønderholm St. Anbefalinger og Lønfordring tilsendes
(1479) M. Søndergaard Hansen.

Kommis.

Paa Grund af, at min nuværende Kommis har faaet Uddelerplads, kan en dygtig og velanbefalet Kommis faa Plads til 1. November i Risgaard Brugsforening pr. Horby St. Anbefalinger og Lønfordring bedes tilsendt
(1468) Sofus Madsen.

Kommis søges.

En flink, tro og paalidelig Kommis med god Ordenssans kan til 1. November faa Plads i Kongeaadal Brugsforening pr. Gredstedbro St.
(1470) P. Lind.

En ung Kommis eller ældre Lærling kan faa Plads til 1. November i Aardestrup Brugsforening pr. Støvring. Anbefaling og Lønfordring bedes sendt til
(1467) O. Elefsen, Uddeler.

En yngre Kommis

kan til 1. November faa Plads i en middelstor Brugsforening i Sydøst-Sjælland. Anbefalinger og Lønfordring bedes tilsendt Andelsbladet, Aarhus, i Billet mrkt. Kommis 1471.

Kommis.

En flink og paalidelig Kommis med god Ordenssans kan faa Plads her til 1. November. Anbefalinger og Lønfordring tilsendes
(1450) Fr. Frederiksen,
Glæsborg Brugsforening, Glæsborg St.

En dygtig og ædruelig

ung Kommis

med god Ordenssans kan paa Grund af Sygdom faa Plads straks eller til 1. November. Lønfordring og Anbefaling bedes tilsendt
(1455) C. Bergholdt,
Vaalse Brugsforening pr. N. Alslev.
Tlf. Vaalse 11.
NB. Ingen gr. Varer.

Kommis.

En dygtig og velanbefalet Kommis kan til 1. Novbr. faa Plads i en større Brugsforening paa Sjælland. Mulige Tilbud bedes tilsendt Andelsbladet, Aarhus, i Billet mrkt. 1424.

Ekspeditrice.

En ung Pige kan faa Plads 1. Novbr. i Harridslev Brugsforening pr. Randers.
(1420) J. Carlsen.

Medhjælper.

En Lærling eller yngre Medhjælper kan faa Plads til 1. Novbr. i Mejlby Brugsforening pr. Arden.
(1444) J. Petersen.

Medhjælper.

Som saadan kan en ung Mand, der har været ved Handelen i 2—4 Aar, faa Plads til 1. Novbr. eller lidt senere i Vebbestrup Brugsforening pr. Doense. Anbefalinger og Lønfordring bedes mig tilsendt.
(1441) Johannes Thomsen.

Pakhuskarl.

Som saadan søges til 1. November en ældre, velanbefalet Karl med Kendskab til Mølleri og Petroleumsmotor. Da her er en forholdsvis lille Omsætning i Foderstoffer, maa vedkommende tillige paatage sig Pasning af et lille Landeri (ca. 4 Tdr. Land) og forøvrigt tage Del i alt forefaldende Arbejde. Anbefalinger og Lønfordring bedes tilsendt
(1463) J. P. Jensen,
Vammen Brugsforening pr. Viborg.

Ekspeditrice.

En flink og dygtig Pige kan faa Plads til 1. Novbr. i Vestermarie Brugsforening pr. Rønne. Anbefalinger og Lønfordring bedes tilstillet
(1457) Chr. Jensen.

Ekspeditrice

til Kolonial og Isenkram kan faa Plads fra 1. November. Anbefalinger, mindste Lønfordring og helst Fotografi sendes til
(1405) E. Sørensen,
Kjellerup Brugsforening, Kjellerup.

Ekspeditrice.

En flink og dygtig Ekspeditrice søges til en Brugsforening i Midtsjælland til 1. Novbr. Anbefalinger og Lønfordring bedes sendt til Andelsbladet, Aarhus, i Billet mrkt. 1396.

Ekspeditrice søges

til 1. Novbr. eller 1. Decbr. i en Brugsforening i Aarhus-Egnen. Høj Løn gives, naar Vedkommende vil være behjælpelig med lidt Husgerning, naar det forlanges. Billet mrkt. 1419 modtager Andelsbladet, Aarhus.

En flink og dygtig Ekspeditrice

kan faa Plads fra 1. Novbr. i Olstykke St. Brugsforening, Olstykke. Henvendelse til
(1399) Uddeler C. Petersen.

Ekspeditrice.

En dygtig og paalidelig Ekspeditrice, som er kendt med Kolonial og Viktual, kan faa Plads 1. November. God Løn. Kopi af Anbefalinger bedes tilsendt
R. Malmberg,
Holte By og Buskehøj Brugsforening
(1465) pr. Holte.

Ung Pige.

En flink Pige i 1[illegible] Aars Alderen, som er villig til at hjælpe til saavel ved Husgerning som lidt i Butiken, kan til 1. Novbr. faa Plads i Rousthøje Brugsforening pr. Varde.
(1403) Uddeler N. Sørensen.

Ekspeditrice.

En tro og paalidelig Pige, som kan paatage sig al Regnskab og Bogføring, og som er godt kendt med Manufaktur, kan faa Plads straks eller til 1. Novbr. Anbefalinger samt Lønfordring bedes tilsendt
(1413) Uddeler L. Christiansen,
Udbyneder Brugsforening pr. Havndal.

Husbestyrerinde.

En Dame, der vil ordne Huset samt hjælpe til i Forretningen, søges fra 1. December eller 1. Januar i en mindre Brugsforening paa Sjælland. Til en absolut dygtig Dame gives en god Løn.
(1451) M. Larsen, Uddeler,
Dysted Brugsforening pr. Olstrup.

Pladsen som Kommis

i Øster Egede er besat. Tak for Tilbudene.
(1447) G. Jensen.

Plads søges.

Kommis,

22 Aar, søger Plads til 1. Novbr. i en velledet Forretning. Jeg har været ca. 6½ Aar ved Faget, hvorfra fine Referencer haves. Mulige Tilbud bedes tilsendt undertegnede.
(1472) Kommis S. Andersen,
Sønderholm Brugsf., Sønderholm St.
Telef. 13 Sønderholm.

Uddeler, se her!

Alsidig uddannet Kommis — 10 Aar ved Faget — ønsker i Løbet af Vinteren at skifte Plads over i en middelstor, solid Brugsforening, hvor Uddeleren muligvis senere ønsker at trække sig tilbage fra Foreningen. Billet mrkt. Fremtidsstilling 1410 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Kommis.

Som saadan søger jeg Plads til 1. November. Har været ved Faget 3½ Aar, hvorfra gode Anbefalinger haves. Er villig til at deltage i alt forefaldende Arbejde. Tilbud med Opgivelse af Løn modtager Andelsbladet, Aarhus, i Billet mrkt. 1478.

Ung Kommis

søger Plads til 1. Novbr. i en Brugsforening. Fineste Anbefaling haves. Mulige Tilbud med Opgivelse af Løn bedes tilsendt
(1423) Kommis Henry Jensen,
Munkebjergby gl. Brugsf., Munkebjergby St.

Kommis,

22 Aar gl., søger Plads til 1. November. Mulige Tilbud bedes sendt til
(1482) Emil Andersen,
Rønde.

Kommis.

Som saadan søges Plads til 1. November. 4 Aar ved Faget, hvorfra prima Anbefalinger haves. Mulige Tilbud med Opgivelse af Løn pr. Maaned bedes sendt til (1474)
Kommis L. Abildgaard Nielsen,
Brugsforeningen, Skørping St.

Ung Kommis,

18 Aar, 4½ Aar ved Faget, søger Plads til 1. November (helst i en større Forretning). Anbefalinger til Tjeneste. Mulige Tilbud bedes sendt til
(1462) Kommis Carl Petersen,
Holsted St.s Vareindkøbsforening,
Holsted St.

1. Kommis.

Som saadan søger jeg Plads til 1. Novbr. eller senere i en større Brugsforening eller Købmandsforretning. Har været i min nuværende Plads i 2 Aar. Fineste Anbefalinger haves. Henvendelse til
(1408) Uddeler M. Juhl,
eller Kommis Johs. Schlüter,
Herrested Brugsf. pr. Ørbæk, Fyn.

Et ungt Menneske.

16 Aar, som har Lyst til Handelen, ønsker Plads til 1. Novbr. i en Brugsforening, helst i Vendsyssel. Henvendelse til
(1443 William Jensen,
Holtet pr. Sæsing. Telf. Nr. 2.

Plads søges.

Kommis søger Plads i en Brugsforening, helst paa Fyn. Er 20 Aar gammel. Henvendelse til
(1395) Marius Pedersen,
Ebberup Brugsforening, Ebberup St.
Telef. Ebberup 29.

Medhjælper.

Efter endt Militærtjeneste søges Plads som Medhjælper i en Brugsforening. Har været ved Handelen 1½ Aar. Tilbud med Opgivelse af Løn bedes sendt til
(1458) Niels Pedersen Fil,
Sofiendal, Norup St.

Lærling.

Som saadan søges Plads til en ung Mand straks eller senere i en velledet Brugsforening. Vedkommende er 16 Aar gl. og har været ½ Aar ved Faget. Henvendelse til
(1453) Uddeler V. Lorentzen,
Bjerreby Brugsforening pr. Svendborg.

Lærling.

16 Aar gl., har været i en Brugsforening ca. 1 Aar, søger Plads i en saadan under gode Forhold straks eller senere. Tilbud bedes tilsendt Andelsbladet, Aarhus, i Billet mrkt. 1449.

Lærling.

Som saadan søges Plads i en Brugsforening, helst i Hobro—Randers-Egnen. Henvendelse til
(1481) Snedker Christensen,
Hvornum, Hobro.
Telef. 23 Klejtrup.

Nu er det paa Tide at lægge

hollandske Blomsterløg.

Stort Udvalg af fineste Kvaliteter.

Omgaaende Ekspedition.

Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger.

Aarhus Handelshøjskole

(Handelsdagsk. m. etaar. fagl. Kursus og statskontroll. Afgangspr fra dette).
1. Novbr. begynder ny 1/1 og 1/2 Aars Kursus. — Skolen er støttet af Stat, Amt, Kommune, Foreninger og Institutioner. — **Program paa Forlangende**
Indmeldelse modtages daglig paa Skolens Kontor, Nørreallé 31. — Telefon 1179.
Niels P. Nielsen (exam. Handelsskolelærer), Forstander.

Lærling.

Som saadan søges Plads i en Brugsforening 1. November eller December af en 17-aarig ung Mand. Billet mrkt. 1460 bedes sendt til Andelsbladets Kontor, Aarhus.

Handelslærling.

Som saadan søger jeg Plads til 1. November. Jeg er 19 Aar og var paa Højskole sidste Vinter.
(1428) Harald Nielsen,
Holmebækgaard, Ollerup St.

Ekspeditrice eller Husbestyrerinde.

Som saadan søges Plads til 1. Novbr.
(1401) Marie Jensen,
Brugsforeningen i Vilsted.

Selvstændig Plads

søges af en Ekspeditrice (lært i bl. Kolonialforretning) til 1. Novbr. Billet mrkt. 1448 med Lønopgivelse bedes tilsendt Andelsbladet, Aarhus.

Husbestyrerinde.

søger Plads til 1. November. Velanbefalet og vant til Ekspedition. Billet mrkt. 1452 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Husbestyrerinde.

Som saadan ønsker jeg Plads til 1. November eller lidt senere.
(1466) M. Schultz,
Haldrup Brugsforening pr. Haldrup.

Enhver Pladssøgende

bør lade sine Anbefalinger maskinskrive. Arbejdet udføres hurtigt, smukt og billigt ved Henvendelse til Kolding Maskinskrivekontor ved Chr. Th. Nielsen, Kolding.

En Købmandsforretning

i Nordsjælland, 3 Mil fra København, drevet af den nuværende Ejer i 24 Aar, er til Salg til Overtagelse straks eller senere. Ejendommen er nyopbygget for ca. 12 Aar siden og har gode Lokaler saavel til Forretning som Beboelse. Anvises fra Peter Buchs Vinhandel, Vester Boulevard 13, København B. Centr. 1107. (1417)

Nyt Jern-Pengeskab 125 Kr. og et stort

300 Kr. N. Hemmingsensg. 18 St., Kbhvn. K.

De forenede Bogtrykkerier, Aarhus.

Andelsbladet.

Fællesorgan for danske Andelsforetagender.

Nr. 43. | Fredag den 28. Oktober. | 1921.

Dansk Mejeristforenings Aarsmøde.

De danske Mejeribestyrere har den 21. og 22. Oktober holdt deres aarlige Møde i Aarhus. Naar Dansk Mejeristforening kalder paa sine Delegerede, plejer de at møde i stort Tal. Og saaledes ogsaa i Aar. Desuden var der som sædvanlig en Del Gæster fra Foreningens efterhaanden store Vennekreds.

Dansk Mejeristforening har gennem Aarene bestræbt sig for ved Siden af de rent faglige Interesser, som den i sin Egenskab af Mejeribestyrernes Forening naturligt røgter, at beskæftige sig paa samme Tid med selve Mejeribrugets almene Anliggender. Og det er efter vort Indtryk flere Aar siden, et Delegeretmøde har været saa meget præget netop heraf som i Aar.

Naar det er saaledes, da hænger det i ikke ringe Grad sammen med, at der gennemgaaende absolut hersker Ro og Tilfredshed med de daglige Vilkaar, hvorunder Arbejdet finder Sted paa Mejerierne. Ved enkelte Lejligheder under Mødet stak den Tanke, den Formodning Hovedet frem, at der skulde være noget nyt i Vente med Hensyn til Forholdet mellem Bestyrerne og Mejerierne. Dette anser vi for urigtigt. Saalænge Mejeribestyrerne, som det saa ofte er sagt, betragter sig som Mejeriernes Tillidsmænd, det være sig i det daglige Arbejde, eller hvor det drejer sig om Forhandling med andre Faktorer inden for Mejeribruget, saa længe vil der sikkert ikke være Tale om nogen Ændring i det gode Forhold, som i Almindelighed findes mellem Mejeriernes Andelshavere og Lederne af deres Mejeribedrifter.

Specielt tænkes der naturligvis for Øjeblikket paa den Stilling, som Dansk Mejeristforening hidtil har indtaget ved Forhandlinger med Mejeriernes Medhjælpere angaaende Ordningen af disses Lønforhold, men naar der, hvad bl. a. Formanden, J. P. Justesen, i sin Beretning nævnte, synes at være en Ændring at spore i den Maade, man fra Mejeriernes Side ser paa dette Forhold i Fremtiden, da mener vi rigtignok, at dette absolut ikke skyldes, at man ser med Mistillid paa Dansk Mejeristforenings Arbejde i saa Henseende, men at derimod den Udvikling, som er foregaaet med Hensyn til Mejeriernes Lønnings*maade* i Almindelighed, fuldt ud begrunder, ja, egentlig fordrer, at der ogsaa formelt deltages i Forhandlingerne fra Mejeriernes Organisationer. Det har tilmed været den almindelige Opfattelse hidtil, at Dansk Mejeristforening gerne saa, at der skete en saadan formel Ændring, saaledes at Mejeriorganisationerne selv tog saa meget af Forhandlingerne med Undermejeristerne som muligt, og de Udtalelser, som paa Delegeretmødet fremsattes angaaende Hovedbestyrelsens Syn herpaa, gaaende ud paa, at man fremdeles *ønsker* at staa som Mejeriernes Talsmænd ogsaa paa dette Punkt, vil sikkert hist og her blive mødt med en Antydning af Forbauselse, men tillige — og ikke mindst — med udelt Tilfredshed.

Delegeretmødet behandlede iøvrigt en Række Emner, dels af almindelig mejeriteknisk Art og dels af egentlig foreningsmæssig Natur.

Af Formandens Beretning

nævner vi, at den gav en fyldig og indgaaende Karakteristik af Aarets Produktionsforhold. Man kunde efter foreliggende Oplysninger gaa ud fra, at Mælkeproduktionen nu kun manglede faa Procent i at være paa Højde med Tiden før Krigen. Det forholdsvis ringe

Fedtindhold i Mælken i den største Del af afvigte Sommer og i det hele taget Svingningerne i Fedtprocenten maatte være en Opfordring til Mejerierne om i større Grad at gaa over til Afregning efter Fedt. Man maatte samtidig gøre et Arbejde for en Mælkebedømmelse og derigennem en Forbedring af Mælkens Kvalitet.

Smørhandelen havde i Aaret været præget af nogen Usikkerhed, men ved Aarets Slutning stod England dog endnu som Aftager af omtrent samme Del af den danske Smørproduktion som i 1914. Med Hensyn til Osteproduktionen nævnte Taleren den nye Ordning af Kontrollen, som nødvendiggjorde en gennemført Forsigtighed paa Mejerierne og navnlig i den første Tid maaske vilde berede Vanskeligheder. En af Dansk Mejeristforening indsamlet Statistik viste, at en Del Mejerier allerede paa Grund af de usikre Afsætningsforhold var ophørte med at producere Ost Det vilde dog sikkert vise sig, at man ved fortsat Forbedring af Ostens Kvalitet vilde kunne oparbejde gode og sikre Markeder ogsaa for denne Vare.

Om Kontrollen med Smør, navnlig vedrørende Vandindhold, havde der paa sidste Delegeretmøde været nogen Uro. I saa Henseende havde man nu opnaaet, at der fremtidig blev udtaget Dobbeltprøver, og det var i det hele taget at vente, at Mejerierne ikke skulde blive udsat for nogen Vilkaarlighed med Hensyn til Fratagelse af Lurmærket.

Under en Omtale af Arbejdsforholdene fremsatte Formanden de ovenfor nævnte Udtalelser fra Hovedbestyrelsen og oplyste yderligere, at der desværre endnu ikke var opnaaet nogen Overenskomst med Mejeriernes Medhjælperforening om Lønforholdene efter 1. November. Og tildels paa Baggrund af Forhold vedrørende dette sluttedes Beretningen med en kraftig Opfordring til og et indtrængende Ønske om, at man i den Tid, vi gaar i Møde, maa udvise Sammenhold indenfor Mejeribruget.

Som sædvanlig holdt J u s t e s e n sin Indledningstale med Kraft og Verve og hilstes med Bifald fra sine Kolleger og Gæsterne

Om Smørnoterings-Forholdene

fremsattes der bl. a. fra Noteringsudvalgs-Medlemmerne T o r b e n J e n s e n, Fjellerup og F r a n d s P o u l s e n, Gislinge, forskellige Bemærkninger i Tilknytning til Formandens Beretning. Foruden en Omtale af den ringe Tilslutning til Smørpris-Statistiken og derunder en almindelig Beklagelse over, at det var saa vanskeligt at faa statistiske Oplysninger fra Mejeribestyrerne, hvilket en af Dansk Mejeristforening foretagen Indsamling umiddelbart før Delegeretmødet tilfulde havde bevist, drejede de forskellige Indlæg sig navnlig om det uheldige i, at Dagbladene i den senere Tid var kommen ind paa at bringe Forhaandsmeddelelser angaaende de ugentlige Smørnoteringer, hvorved der ofte saavel hos Udlandets som Hjemlandets Købere kunde vækkes forkerte og skadelige Forventninger om Bevægelserne i Smørprisen.

Der vedtoges i Tilknytning hertil en saalydende Resolution:

»Dansk Mejeristforenings Delegeretmøde beklager Fremkomsten af de ofte vildledende Forhaandsudtalelser Smørnoteringen vedrørende, der offentliggøres i en Del af Dagspressen. Man finder det ønskeligt, saavel af Hensyn til Smørhandelen her hjemme som udadtil, at Dagbladene undlader disse Beretninger.«

— — —

Efter Fremlæggelse af forskellige Regnskaber forelagde F o r m a n d e n Pensionssagen. Hovedbestyrelsen havde udarbejdet et Forslag gaaende ud paa, at enhver Bestyrer skal tegne en Alderspension. Om denne Sag førtes der saavel i Forbindelse med Forelæggelsen af Sagen som ved en fornyet Behandling paa Mødets sidste Dag en indgaaende Diskussion, der viste nogen Uenighed om, hvilke Veje der skal gaas. Man udskød sluttelig Sagens endelige Afgørelse til næste Møde.

Mødets første Dag sluttede iøvrigt med et instruktivt og dygtigt Foredrag af Forsøgsleder Tholstrup Petersen om Ostens Modning og i denne Forbindelse om en ny og let gennemførlig Metode til Fastsættelse af Fedtindhold i Ostemælken, hvilket navnlig under Hensyn til den nye Osteordnings Krav i saa Henseende blev modtaget med stor Interesse af Mødets Deltagere.

Paa Mødets sidste Dag holdt Statskonsulent Th. Brask Foredrag om de mest almindeligt forekommende Smørfejl og disses Afhjælpning. Han fremhævede navnlig Mug, som antagelig i de fleste Tilfælde skyldtes de daarlige Køleforhold paa Mejerierne.

Endelig skal det nævnes, at man drøftede Udstillingsforholdene og gennem en Afstemning udtalte sig for, at de store jydske Mejeriudstillinger fremtidig holdtes i Fredericia.

Mødet sluttede under Leveraab for Dansk Mejeristforening og for Fædrelandet.

A. D.

Prisfald — Varepriser — Arbejdsløn.

Det har glædet mig meget, at jeg ramte saa godt med min Artikel om dette Emne. Det er den Slags, der bør drages frem i Dagslyset.

Hr. X. M. synes ikke om det og vil derfor bortforklare den ublu Fortjeneste, som jeg har paastaaet, at Smedene har haft og endnu har ved Hjælp af deres Organisation, Han skriver, at Hestesko før har været meget dyrere end det, jeg har anført, 3 a 3½ Kr. pr. Sæt (4 Sko med Søm), men hvor meget dyrere de har været, skriver han intet om. Jeg har derfor maattet søge Oplysninger og fandt da ogsaa en Smed, der var villig til at give mig saadanne.

Lad mig indskyde, at den Smed, jeg først henvendte mig til, kunde slet ikke huske, hvad Hestesko havde kostet, og et Bundt, han havde liggende, og som lige var kommet hjem, vidste han slet ikke Prisen paa; de var faldet lidt i Pris, men saa lidt, at det næsten intet betød.

Saa henvendte jeg mig til en anden Smed, og han kunde huske det. I den aller dyreste Tid kostede et Bundt Sko knapt 19 Kr. for Nr. 4 med 30 Sko. Disse Sko passer til de fleste almindelige 10 a 10½ Kvarters Heste. Er det meget store Heste med store Hove, bliver Skoene naturligvis noget dyrere, men det er Undtagelser. Prisen var altsaa 2 Kr. 60 Øre for et Sæt almindelige Sko foruden Søm. Disse kostede 4 Kr. 50 Øre pr. 1000, altsaa knapt ½ Øre pr. Stk. Der gaar 32 Søm til at beslaa en Hest; altsaa bliver det 16 Øre mere, men lad os være højmodige og sige 25 Øre, — der er jo Raad til det. Det blev altsaa 2 Kr. 85 Øre for et Sæt Sko med Søm, men naar de var lagt under, kostede det 10 Kr. 50 Øre, hvilket altsaa giver en Fortjeneste paa 7 Kr. 65 Øre.

Jeg havde anslaaet en Time til at sko en Hest. Min Hjemmelsmand siger, at det tager 20 Minutter, og at en halv Time i alt Fald er rigelig Tid for en almindelig Smed, hvorimod Hr. X. M. jo regner med 1½ Time. Nu er der ganske vist undertiden en urolig Hest imellem, der tager noget længere Tid, men min Hjemmelsmand siger, at det i det højeste er 1 af 10, og han tilføjer, at han dog aldrig har været 2 Timer om at beslaa en selv nok saa urolig Hest. Burde der iøvrigt ikke betales for Ekstraarbejde, naar det træffer, at nogen har en saadan sprælsk og urolig Hest? Det er dog urimeligt, at alle andre, der kun har rolige og flinke Heste, skal betale i samme Forhold som Ejerne af de enkelte urolige Heste.

Men, siger Hr. X. M., Svendelønnen er 170 Øre i Timen. Dersom det er sandt — og ikke sat paa Stylter ligesom Prisen paa Skoene og Tiden, som det tager at lægge dem under — saa siger jeg, at det er en urimelig høj Svendeløn, fremkaldt ved Organisationernes Hjælp, og for dem, der skal

betale Gildet, er det jo lige fedt, om det er Svende eller Mestre, der tager det 170 Øre i Timen bliver i 8 Timer 13 Kr. 60 Øre eller over 4000 Kr. aarlig.

Men nu kommer Rosinen i Pølseenden. Foruden disse Urimeligheder, som jeg har nævnt, fordrer Hr. X. M. en Afgift til Smedemesteren af 2 Kr. 50 Øre for at beslaa en Hest, og for denne Afgift leverer Smeden Kul, Hovrasp, Hovklinge, Hammer og Tang, og saa betaler han Forsikringer. Da jeg forelagde min Hjemmelsmand dette, lo han ad det og sagde: »Ja, det skal jo betales, men alle, som arbejder, maa jo lægge Værktøj til, og skulde jeg regne noget til Slitage her, saa vilde jeg sige, at 10 Øre for en Hest var god Betaling. Tilbage bliver saa 2 Kr. 40 Øre til Mester Salær.

Lader vi nu være at regne med Elitearbejde, men bliver staaende ved almindeligt Arbejde og regner 1 Time til at beslaa en Hest i, saa vil det sige 8 Heste om Dagen a 2 Kr. 40 Øre eller ialt 19 Kr. 20 Øre, som Mesteren faar uden at bestille andet end at lede Forretningen. En Svend faar 13 Kr. 60 Øre for at udføre Arbejdet Det bliver ialt 32 Kr. 80 Øre daglig, som d e maa betale, der lader Arbejdet udføre. Da nu de fleste Landsbysmede selv arbejder med, vil det sige, at de har en daglig Fortjeneste af over 30 Kroner, og saa vil man endda lægge Mærke til, at jeg ingen Steder har sat noget paa Spidsen, men alle Vegne regnet med den mindste Fortjeneste, der er Tale om.

Er det nu ikke en ublu Avance? Hvorlænge vil Befolkningen finde sig i at blive blokket paa den Maade?

Der er et Middel derimod, et godt og ufejlbarligt Middel, som har været paa Tale ogsaa her paa min Egn, nemlig at oprette Andelssmedier. Men det gaar jo saadan, at en saadan Sag først skal omdebatteres, Forholdene skal vejes for og imod, og saa skal nogle faa indflydelsesrige Mænd kaste sig ud i Arbejdet, somme Tider med Udsigt til at blive haanet og udskreget som nogle Brushoveder. Men trods alt saadant er vor Andelsbevægelse paa mange Maader gaaet sin Sejrsgang over Landet, og de gode Smede skal slet ikke stole paa, at ikke Andelssmedierne dukker frem alle Vegne. Det bedste Middel derimod vilde være, om Smedene opgav deres igennem Organisationen skabte Monopolstilling og lod Kræfterne frit udfolde sig. Hvor dette sker, dér behøver vi ingen Forbruger-Organisation eller Andelssammenslutning, men vil man monopolisere fra den ene Side, maa man finde sig i, at Modparten gør et Modtræk.

Forslaget om Andelssmedier skal jeg vende tilbage til i en senere Artikel.

—n.

Stambog
over
Tyre af Korthornsracen.

Af A. Appel, Statskonsulent i Husdyravl og Husdyrbrug.

—

Det nu udkomne sjette Bind af den danske Korthorns-Stambog har været imødeset med stor Interesse. Korthornsavlen har i de sidste Aar taget et mægtigt Opsving, og det er derfor interessant at faa præsenteret de Individer, Eliten af Handyrene, der skal befordre Avlen videre.

Statskonsulent A. Appel skriver bl. a. i det foreliggende Bind, at de høje Kvæg- og Kødpriser jo i særlig Grad har begunstiget Korthornsavlen. Denne har derfor ogsaa vundet Terræn, ligesom Bestræbelserne for at fremskaffe godt Avlsmateriale — Tyre — har givet sig usædvanlig stærke Udslag ved den i Aarene 1916—21 stedfundne store Indførsel her til Landet af rene Korthornstyre — mellem 200 og 250 — af tildels fortrinlig Kvalitet og Afstamning, overvejende fra England, men dog ogsaa fra Ejdersted. Det Fremstød, som her er gjort med betydelige Pengeofre, er et stærkt Vidnesbyrd om, at Korthornsopdrætterne er vaagne, at de vil noget. For et rationelt Arbejde i Korthornsavlen gennem Brug af Tyre af ren Race (Fuldblod) vil den nu paabegyndte Registrering af Avlsdyr være

en meget stor Vinding, om den ellers maa faa den Tilslutning, den fortjener.

Det vil ogsaa at nærværende Stambogsbind ses, at det fremdeles overvejende er de indførte Tyre, der kommer i Spidsen af Præmierækken, og dette kan ikke forundre. Vi lægger dog Mærke til, at for flere af de i dette Bind optagne, her tillagte Tyre har hævdet en meget smuk Plads dels i og for sig, dels ved Siden af de indførte Tyre. Det er jo særlig Sønnerne af de indførte Tyre, der gør sig gældende.

Man vil ogsaa lægge Mærke til, at der for flere af de i dette Bind optagne, her tillagte Tyre er givet Oplysninger om Ophavsmødrenes Ydelse, og at denne for nogles Vedkommende har været endog særdeles god Dette er dels Udtryk for, at Opdrætterne af Korthornskvæg begynder at forstaa, at de ogsaa har Brug for det Hjælpemiddel til Opnaaelse af en rentabel Kvægavl, som Kontrolforeningerne er, dels et Vidnesbyrd om, at Korthornskøer kan give et meget smukt, ja et meget stort Udbytte af Mælk og Smør. I nærværende Bind er optaget 131 Tyre (Nr. 395—525), et meget betydeligt Antal, der dels skyldes den stærke Indførsel af gode, engelske Tyre, dels Indlemmelsen af de sønderjyske Landsdele. Af de 131 Tyre er de 66 præmierede paa Statsskuerne 48 Tyre er optaget inden 3-Aars Alderen og har altsaa endnu ikke kunnet fremstilles paa Statsskuerne; de er præmierede med 1. eller 2. Præmie paa Foreningen af jydske Landboforeningers Ungskue eller med 1. Præmie paa Ribe Amts vestre Landboforeningers Fællesskue. 5 Tyre er kun præmierede paa lokalt Skue i Tønder og 4 paa Tyreskuer i Husum, og 8 Tyre er slet ikke præmierede; disse sidste er hjemmehørende i de sønderjydske Landsdele, hvor der ingen Dyrskuer har været afholdt under Krigen; de paagældende er alle Fuldblodstyre, tillagte i Ejdersted og af fortrinlig Afstamning.

De i 6. Bind optagne 131 Tyre fordeler sig med Hensyn til Fødested saaledes:

42	Tyre	tillagt	i Ribe Amt.
36	—	—	- England.
29	—	—	- Ejdersted.
13	—	—	- Viborg Amt.
2	—	—	- Skotland.
2	—	—	- Randers Amt.
2	—	—	- Thisted —
1	—	—	- Slesvig.
1	—	—	- Irland.
1	—	—	- Ringk. Amt.
1	—	—	- Haderslev —
1	—	—	- Oldenburg.

Over Halvdelen af de optagne Tyre er født uden for Landets Grænse.

De paagældende 131 Tyre har virket og virker saaledes:

I Ribe	Amt	43	Tyre.
I Viborg	—	27	—
I Ringkøbing	—	17	—
I Thisted	—	14	—
I Haderslev	—	12	—
I Tønder	—	5	—
I Randers	—	5	—
I Vejle	—	3	—
I Hjørring	—	3	—
I Aalborg	—	1	—
I Aabenraa	—	1	—

Med Hensyn til Farven fordeler de 131 Tyre sig saaledes, at de 73 er rødskimlede, 42 røde, 14 rødbrogede og 2 hvide.

Hvad Stoffets Ordning angaar, da er de samhørende Slægtled paa fædrene Side opførte i Rækkefølge. Her er i dette Bind begyndt med Individer, af den Tyreslægt, der for Tiden har den største Betydning i Korthornsavlen herhjemme, nemlig Efterkommere af den fra Skotland til Wormhørn Tyreholdsforening i Ejdersted indførte fortrinlige Avlstyr Spicy Charmer, D. H. (Tysk Stambog) Nr. 750, af hvis hertil indførte Sønner foreløbig Leo II, Stbg. Nr. 240, har vist sig som den betydeligste Tyreproducent; den har 13 Sønner i Stambogen.

Efter Spicy Charmer er optaget i den danske Korthornsstambog:

2 Sønner i 3. Bind,
4 — og 3 Sønnesønner i 4. Bd.
4 — - 18 — - 5. —
3 — , 26 Sønnesønner og 3 S.-Sønssønner i 6. Bind.

Ialt 13 Sønner, 47 Sønnesønner og 3 S.-Sønssønner.

Af Sønnerne har Cameron, D. H. 1114, alene 12 Sønner.

Herefter følger Slægterne i den Orden, som de for Tiden spiller en Rolle i Avlen. Af Henneberg Ladegaards-Slægten er der ingen i 6. Bind. Antallet af Stambogstyre tillagt paa Henneberg Ladegaard er 56.

Der findes endvidere en Tabel over de i de 6 foreliggende Bind optagne 525 Tyres Fødested. Ribe Amt staar som en flot Nr. 1 med ialt 195 Tyre. Derefter kommer Ejdersted med 99 Stkr., Vejle Amt 61, England 55, Thisted Amt 43, Viborg Amt 32, Nordslesvig 20 osv.

Der findes gode Billeder af de nye Stambogstyre, og bag i Bogen er optaget nogle Slægtstavler Beskrivelsen af de enkelte Tyre er udførlig og Omtalen med Hensyn til Afstamning er selvfølgelig saa grundig, som det er gørligt.

At man nu indenfor Korthornsavlen er begyndt at lægge Vægt paa Mælkeydelse og Smørmængde ved at tage Hensyn til »Kontrollen«, er meget glædeligt. Med den Energi, der — og sikkert med Rette — tillægges Korthornsfolkene, kan det forventes, at Udviklingen i den nævnte Retning vil ske med Stormskridt. Smør- og Mælkepriserne taler deres Sprog, som nok vil høres og give sig Udslag i talrige Oplysninger om Ophavsmødrenes Ydelse i fremtidige Bind af Korthorns-Stambogen.

Dette vil ikke mindst glæde Forfatteren af det foreliggende smukke og udførlige Stambogsbind, Statskonsulent Axel Appel. Hans indtrængende Opfordring til ved Kvægavlsmøder, Delegeretmøder o. lign. at slaa til Lyd for en Bedring af det nævnte Forhold burde tages til Følge, saaledes at man ogsaa i Fremtiden kunde pege paa Smørtyre indenfor Korthornsavlen.

H—L.

Det danske Flæsks Stilling paa det engelske Marked.

I en Artikel i Andelsbladet Nr. 41 har Hr. H. Møller-Olsen gjort gældende, at det er en Skandale af Rang, at 17—18 danske Andelsslagteriers eget Flæskesalg i London samtidig med, at det sælger dansk, hollandsk og kanadisk Flæsk, indfører, forhandler og i engelske Handelsblade stærkt reklamerer for Flæsket fra to af de største amerikanske Slagterifirmaer, »Mssrs. Armour & Co· of Chikago« og »Mssrs. Cudahy Bros. of Milwauke«, og offentlig erkender, at det (Andelsslagteriernes eget Flæskesalg) har forsynet disse vore stærkeste Konkurrenter med fornødne Oplysninger om den danske Saltningsmetode osv. og som Følge deraf paastaar, at dette saaledes paa dansk Maade behandlede amerikanske Flæsk kommer det danske Flæsk nærmest i Kvalitet, medens det kan leveres til vore engelske Kunder til en Pris, der i Øjeblikket ligger 55/ pr. Cwt. = ca. 110 Kr. pr 100 kg under, hvad Firmaet noterer for Flæsket fra sine danske Slagterier (til hvilke Køge Slagteri ikke hører).

Jeg skal ikke paa nuværende Tidspunkt i Enkelthederne kommentere disse Udtalelser, men derimod turde Drøftelsen af nogle fra anden Side fremsatte Paastande have almén Interesse.

I »Social-Demokraten« for i Torsdags findes der under den opsigtvækkende Overskrift »Er Danmarks Flæske-Eksport til England i Fare?« en Artikel, der tillægger Direktør F. Bojsen, Randers, som er Sekretær for Andelsselskabet »Dansk Bacon og Eksport Compagni« og Bestyrelsesmedlem i Selskabet i London) den Udtalelse, at det engelske Publikum har reageret mod de for Tiden gældende Priser paa dansk Flæsk ved at etablere en saa virkningsfuld Køberstrejke, at anførte Andelsslagteriers Fællessalg i London, »D. B. C.«, der udelukkende er oprettet for at sælge dansk Flæsk, baade maa sælge og reklamere for det billi-

gere og — som det selv skriver i sine Reklamer, — omtrent lige saa gode amerikanske Flæsk.

Fra denne Anskuelse tager Direktør Ole Olsen, Haslev, tidligere Formand for »D. B. C.« i London og nuværende Formand for De samvirkende danske Andelsslagteriers Bestyrelse, Afstand i et af »Berlingske Tidende« foretaget Interview, og han gør her gældende, at det danske Flæsks Kvalitet, der nu maa siges at være lige saa god som før Krigen, ved Varens Finhed vil sikre det et stadigt og betydeligt Salg. Dette er upaatvivlelig rigtigt, saafremt alle Slagterier havde den rette Forstaaelse af, hvilken afgørende Betydning en omhyggelig Behandling og Tilskæring af det fra Landmændene nu modtagne gode Raaprodukt har; men her syndes der — af Grunde, som senere skal paapeges — desværre groveligt adskillige Steder, hvorom de af Andelsslagterierne af og til i Esbjerg afholdte Flæskebedømmelser vidner; enhver vil forstaa, at naar et Slagteris Flæsk faar saadanne Betegnelser som: »for lange og tynde Halse« — »Stiksaaret ikke renset« — »for meget Ben efterladt paa Lænden« — »For- eller Baglemmerne for lange« o. s. v., saa er det ikke en Vare, som (dens oprindelig gode Kvalitet ufortalt) i nedadgaaende Markeder med skarp og paagaaende Konkurrence kan betinge højeste Pris, og hvad der er det værste, den nedsætter det danske Flæsk i Kundernes almindelige Omdømme.

Dette er Frugten af den daarlige Sæd, der igennem flere Aar, ogsaa forud for Krigen, blev udsaaet fra en vis Side ved at docere den fejlagtige Teori, at Englænderne var ikke saa nøjeseende med Hensyn til Flæskets Behandling, Tilskæring, Afpudsning o. s. v., — som om ikke enhver burde kunne indse, at den engelske Forretningsmand, der skal detaillere Flæsket ud, er ganske klar over, at Hoved, Ben, Skanke o. s. v. er mindre værd end selve Flæsket og under normale Forhold forringer dettes Salgsværdi.

At Slagterier, som praktiserede saadanne kortsynede og egennyttige Principper under de af Krigen skabte uregelmæssige Forhold, med Regeringens Overtagelse af Fordeling og Handel til fastsatte Priser, den Gang opnaaede at faa Englænderne til at betale noget Affald med Flæskepris, er givet og turde i nogen Maade være Forklaring paa de den Gang for nogle Producenter ofte uforstaaelige Forskelligheder i det saakaldte Overskud; desværre rammer Følgerne heraf nu ikke alene disse Slagterier, men har slidt stærkt paa det gennem mange Aar oparbejdede almindelige Renommé, som det danske Flæsk havde opnaaet, og som det blev overladt til de Slagterier at opretholde, der havde forretningsmæssig Forstaaelse af dets fremtidige Betydning.

Næsten højkomisk virker det derfor, naar Ledelsen af D. C. B.'s Flæskesalg i London nu for at raade Bod paa de anførte, væsentlig af dem selv fremkaldte Forhold og muligt for at bortforklare utvivlsomt daarligt Salg af det af dem forhandlede danske Flæsk tilraader, at der paa hver Side dansk Flæsk anbringes 20 a 30 indbrændte Lurmærkestempler. Det hidtil af Eksportkontrollen paabudte er: 1 paa Boven, 2 paa Mellemflæsket og 1 paa Skinken, hvilket, da Stemplet foruden Lurmærket indeholder Ordet »Danmark« og Slagteriernes Identificerings-Nr., maa anses for at være tilstrækkeligt til at sikre Køberen at faa dansk Flæsk, naar han ønsker det, og man har ikke Lov til — som Direktør Bojsen, Randers, fornylig gjorde det i en Artikel i Andelsbladet — at paastaa, at Englænderne er saa lidet intelligente, at de ikke forstaar, at Ordet »Danmark« er synonymt med det engelske Ord for samme, »Denmark«, ligesom man ejheller maa anse dem for saa lidet begavede, at de, som Hr. B. paastaar, siden deres Skoletid, hvor de bl. a. upaatvivleligt lærte noget om Danmark, har glemt det hele. Nej, nuværende Nationalitets- og Mærkesystem er saamænd tilstrækkeligt til at sikre den engelske Køber af dansk Flæsk, at han faar, hvad han ønsker; at sikre Husmødrene, som køber Flæsket i afskaarne Skiver, kan ikke ske ved et selv nok saa stort Antal indbrændte Mærker, hvilket ogsaa vilde medføre andre Ulemper. Langt mere virkningsfuldt er det at sende Englænderne en

første Klasses, i et og alt fra Slagteriernes Side velbehandlet Vare, som ved sin fine Kvalitet og sit tillokkende Udseende fremkalder Kundernes Forlangende om at faa »dansk« Flæsk. En anden Sag er det, i hvilken Udstrækning og paa hvilken Maade man bedst bør reklamere ikke alene for dansk Flæsk, men ogsaa for andre danske Landbrugsprodukter paa det engelske Marked; det er upaatvivlelig rigtigt, at vi paa dette Omraade hidtil har sparet paa Skillingen og ladet Daleren rulle,

Naar »Social-Demokraten« i samme Artikel gør Landbrugsminister Madsen-Mygdal medansvarlig for ovenanførte Forhold, ja næsten giver ham Hovedansvaret, saa er det dog »for Smed at rette Bager«, thi ganske vist har Landbrugsministeren Haand i Hanke med mangt og meget og har som Følge deraf stor Vanskelighed ved at gøre alle tilpas, hvad han heller næppe tilsigter, men han har aldrig, saavidt Offentligheden bekendt, i Egenskab af Andelshaver i de fynske Landmænds store Foretagende »Odense offentlige Slagtehuse og Eksport-Slagteri« eller som Medlem af Bestyrelsen eller Formand for samme vist Sympati for eller Tilslutning til D. B. C.; i denne Forbindelse mærker man Bladets »Absicht und wird verstimmt«.

Køge, den 21. Oktober 1921.

O. Chr. Hansen.

Norsk Andels-Jubilæum.

Det norske »Fælleskjøpet« fylder 25 Aar.

I Oktober 1896 begyndte „Landhusholdningsselskapernes Fælleskjøp", eller som det nu altid benævnes kort og godt „Fælleskjøpet", sin Virksomhed i Kristiania, og det kan saaledes i disse Dage fejre sit 25 Aars Jubilæum.

Som der gøres opmærksom paa i et lille Jubilæumshæfte, der er udarbejdet i denne Anledning, kom Andelsbevægelsen til Norge i Form af denne Indkøbsforening, i Modsætning til f. Eks. Danmark, hvor de samme vanskelige Aar for Landbruget i første Række førte til Dannelsen af Salgs-Organisationer (eller rettere Produktionsforeninger).

Norsk „Fælleskjøpet" er dannet gennem Samarbejde mellem en Række lokale „Landhusholdningsselskaber", der oprindelig ved et Repræsentantskab havde den øverste Myndighed. Der er nu imidlertid indført den Ændring, at de lokale „Indkøbslag" foretager Valgene, hvorved altsaa Fællesindkøbet i sin lokale Forgrening hviler paa et mere selvstændigt Grundlag.

Forretningen omfattede — begyndende under ret beskedne Former — oprindelig kun Indkøb og Fordeling af Kraftfoder og Kunstgødning, men i 1905 begyndte man med Omsætning af Frø og Sædekorn og i 1912 med Indkøb af Landbrugsmaskiner, Redskaber og andre almindelige Forbrugsartikler i Landbruget.

Gennem de forløbne 25 Aar er „Fælleskjøpet" bleven en af Norges største Forretninger. Fra en Omsætning i det første Regnskabsaar paa ca. 244,000 Kr. er der foregaaet en jævn og stærk Stigning, der navnlig i Krigsaarene tog Fart, saaledes at man i Aaret 1920 naaede det smukke Resultat af en Omsætning paa 36,5 Mill. Kr. Gennem alle Aarene tilsammen har Omsætningen beløbet sig til 234 Mill. Kr., og som Jubilæumshæftet siger, tør man vel trygt gaa ud fra, at denne Sum havde været adskilligt større, hvis den samme Omsætning skulde have været besørget gennem private Firmaer, thi „selv et ganske lille Procenttillæg repræsenterer store Summer, som altsaa Landmændene har sparet".

Medens oprindelig Samvirksomheden

stiftedes med Tilslutning fra 4 Amters Landhusholdningsselskaber, er efterhaanden som nævnt de lokale Indkøbslag bleven det egentlige Grundlag. Efter 10 Aars Virksomhed havde man 350 saadanne Lokalforeninger med omkring 11,000 Medlemmer. Nu efter 25 Aars Forløb er der ialt ca. 1000 Indkøbslag med op imod 40,000 Medlemmer.

Forretningernes gode Trivsel og den Tilslutning fra de norske Landmænds Side, som i Aarene er vist, har medført stadige Udvidelser og i de senere Aar en ret gennemført Specialisering. Der er saaledes oprettet en Række selvstændigt arbejdende Bedrifter og Fabriksanlæg med hver sit særlige Omraade. Vi nævner saaledes foruden flere Lager-Anlæg 2 Maskinfabriker, der hver især har en betydelig Omsætning.

Men tillige har „Fælleskjøpet" været en af Grundpillerne for Oprettelsen af „Bøndernes Bank" i Kristiania. Man var i en Aarrække indenfor norske Landbrugskredse stærkt optaget af Spørgsmaalet om en tilfredsstillende Ordning af Landbrugskreditten, saaledes at Landmændenes opsparede Midler kunde blive anvendte i deres egne Foretagender. Dette søgtes først opnaaet gennem Dannelse af en særlig Indskudsafdeling under „Fælleskjøpet", og da Virksomheden paa dette Omraade efter nogle Aars Forløb havde antaget et saadant Omfang, at en Nyordning var ønskelig, gav dette Anledning til Stiftelsen af „Bøndernes Bank" i Juli 1918.

Siden Samvirksomheden tog sin Begyndelse for 25 Aar siden, har en Række af Norges kendte Landmænd været knyttet dertil. En af dem, der har betydet mest, er den mangeaarige Formand, Godsejer Kai Møller, der, efter at Direktør Ødegaard i de 2 første Aar havde staaet i Spidsen, beklædte Formandsposten indtil 1920. Den nuværende Formand er Gaardbruger T. Holtsemark. Den daglige Ledelse af Forretningerne udførtes fra Selskabets Stiftelse i nogle Aar af Direktør Harbitz, som efterfulgtes af Direktør Haug. For Tiden beklædes Direktørposterne af d'Hrr. Munthe-Kaas og Strøm.

„Landhusholdningsselskapernes Fælleskjøp" kan se tilbage paa de forløbne 25 Aar med Tilfredshed. Gennem sine mange Medlemmer er det et vidtforgrenet Selskab, hvis Arbejde har haft Betydning for den norske Landbrugsbefolkning, for hvis Udvikling økonomisk og organisationsmæssigt det nu staar som en af Grundpillerne. Gennem sit Blad „Samvirke" spreder det Oplysning om Dagens praktiske Spørgsmaal og staar som Bindeled mellem indbyrdes forskellige Kredse og Egne indenfor det norske Landbrug.

Vi ønsker det saa vel anlagte Arbejde fortsat Trivsel og Held til Gavn for den Befolkning, hvori det udføres, og til Ære for den Sag, paa hvis Principper det oprindelig er dannet og siden fortsat.

Smedenes Priser.

Hr. Redaktør!

I sidste Nr. af Andelsbladet er der af en anonym Indsender fremsat nogle Oplysninger om Smedenes Priser, som jeg vil tillade mig at rokke lidt ved.

Naar der paastaas, at Prisen paa Hestesko med Søm er 3 Kr. 50 Øre, kan jeg oplyse, at vi her i Andelssmedien har vore danske Fabrikssko med Søm til 2 Kr. 50 Øre for almindelige Bønderheste, og deromkring bliver Prisen vist ogsaa paa de Sko, som Fællesforeningen tilbyder om kort Tid.

Skærer har vi her til 90 Øre pr. kg; det svarer til en Pris af 3 Kr. 60 Øre for Nr. 3 og 2 Kr. 70 Øre for Nr. 4 af Skærer i raa Tilstand. Og saaledes kan der oplyses i det uendelige,

saa der er meget, der tyder paa, at vore Smede foretager nogle uheldige Indkøb, eller ogsaa tyder det paa, at Jernhandlerne tager en god Betaling for at blokere Andelssmedierne — en Blokade, som dog er unyttig, da vi kan skaffe os alt, hvad vi skal bruge — og meget mere til.

Landmaalergaarden pr. Glamsbjerg, d. 24. Oktober 1921.

Vilh. Møller.

Fra Udlandet.

Det tyske Riges Høst i 1921.

Paa Grundlag af Indberetninger i Midten af August Maaned foreligger nu en Oversigt over Tysklands Høst i Aar. Gennemgaaende har der fundet en ikke ubetydelig Stigning Sted fra 1920 for de vigtigste Afgrøder.

Angaaende de enkelte Kornsorter oplyses, at Kornudbyttet for Vinterhvede beløber sig til ca. 24 Mill. Dobbeltcentner imod knapt 17 Mill. i 1920. Pr. Hektar har Afgrøden i Aar givet 18.7 Dobb.-Cntr. imod 16.3 i Fjor. Af Sommerhvede er indhøstet 2.9 Mill. D.-Ctr. (mod 3.27) og 17.1 D.-Ctr. (mod 16 4) pr. Hektar.

Af Rug er avlet 65 Mill. D.-Ctr. i 1921, hvilket betyder en Stigning fra 1920 paa 18 Mill. D.-Ctr. Forøgelsen paa dette Punkt skyldes ligeledes et betydeligt Merudbytte pr. Hektar, nemlig 15 5 mod 12.6 D.-Ctr. pr. ha.

Byghøsten har givet 18 Mill. D.-Ctr. mod godt 16 Mill. pr. ha i 1920.

Det samlede Udbytte af Havren er fra 1920 til i Aar steget fra 42 Mill. D.-Ctr. til 47 Mill., hvilket skyldes en Udvidelse af Arealet, idet Udbyttet pr. ha er uforandret.

Med Hensyn til Kartofler melder 70 pCt. af Indberetningerne om ringere Høst i Aar end i Fjor. For Roernes Vedkommende har Tørken ogsaa i Tyskland gjort sig gældende; selv om der i August har været ret rigelig Nedbør, bliver der dog næppe Tale om Middelhøst. Dette gælder saavel Sukkerroer som Foderroer.

Hvad endelig angaar Hø-Udbyttet, da har Regnmangelen medført, at dette bliver adskilligt mindre end i Fjor. Kun undtagelsesvis har der været Tale om 2 Slet.

I det hele bevirker Knapheden paa Foderplanter, at man mange Steder har maattet indskrænke Kvægbestanden betydeligt, dels ved direkte Salg af de forhaandenværende Besætninger og dels ved Indskrænkning i Tillæget.

Andelsbevægelsen i Tschechoslovakiet.

Siden Proklamationen af den tschechoslovakiske Republik den 28. Oktober 1918 har Andelsbevægelsen dern de gennemgaaet en Udvikling, som har gjort, at Landet nu staar som et af de højest udviklede Lande i saa Henseende. De mange forskellige Folkeelementer, hvoraf den nye Stat bestaar, har tildels hver sine særlige Sammenslutninger, der dog synes at arbejde i fuld Fordragelighed og til delvis Støtte for hverandre.

Efter den sidst foreliggende Statistik, som »Schweiz. Konsum-Verein« meddeler lidt om, findes der i Tschechoslovakiet ialt over 10,000 Andelsforeninger foruden omtrent 4000 specielle Byggeselskaber. Angaaende de enkelte Gruppers Omfang meddeles, at de egentlige tschechoslovakiske Brugsforeninger allerede i 1918 beløb sig til et Antal af 287 og havde 127,000 Medlemmer. Man kan samtidig regne med, at der fandtes ca. 300 tyske Brugsforeninger med 150,000 Medlemmer samt 17 polske Brugsforeninger. Sammenslutningen af tschechiske Socialdemokraters Brugsforeninger havde efter en tidligere Opgørelse 500 Enkeltforeninger under sig med et Medlemstal af ialt 1,800,000.

Af disse Elementer fremgaar nu den nye Stats Andelssammenslutninger, som dels grupperer sig om den socialdemokratiske Centralforening i Prag og dels om den af de saakaldte Nationalsocialister grundede Sammenslutning.

Den første af disse talte i 1919 ikke mindre end 882 Foreninger, hvoraf 500 var Brugsforeninger, 100 Produktions- og Arbejds-Foreninger, 100 Bolig-

selskaber og Resten rene landøkonomiske Selskaber.

Nationalsocialisterne havde samtidig grundlagt 250 Brugsforeninger og desuden 656 landøkonomiske Sammenslutninger, der har dannet et selvstændigt Central-Selskab.

Begge de to Partier har foruden specielle Selskaber rejst Andelsbanker, hvis Omsætning allerede andrager betydelige Beløb.

Ogsaa Araberne i Algier og Tunis er interesserede i Andelssagen. Hr. Daudé-Bancel har i den internationale Alliances Tidsskrift givet forskellige Oplysninger om disse Landes kooperative Foretagender.

Det fremgaar heraf, at man har haft mange Vanskeligheder at kæmpe med, før der har kunnet blive Tale om egentlige Andelsselskaber. Disses væsentligste Begrundelse har været at søge i den Vareaager, som Befolkningen navnlig under Krigen har været Genstand for fra de private Handlendes Side. Det nævnes saaledes, at Sukker under Krigen solgtes for 3,40 Francs pr. kg i Brugsforeningerne, medens Prisen i de private Forretninger blev drevet helt op til 20 Fr.

Uagtet Befolkningens Fattigdom for en stor Del har umuliggjort egentlig Forretning, har Andelssammenslutninger dog, takket være de saakaldte dannede Klassers Interesse for Sagen, naaet et smukt Resultat i de seneste Aar. Ogsaa europæiske Kolonister har ydet Arbejdet deres Støtte. I fire nærmere angivne Distrikter, nemlig Oran, Algier, Constantine og Tunis, findes der for Øjeblikket 68 Brugsforeninger. Det er ganske vist ikke noget imponerende Tal, men hvad det betyder, faar man først rigtig Forstaaelse af, naar det nævnes, at disse Foreninger ialt har op imod 50,000 Medlemmer og en Omsætning paa ca. 30 Mill. Francs.

Man forstaar, at den let bevægelige, ret barnlige Befolkning ikke er det allerbedste Materiale at danne Brugsforeninger af, men der vil nu i den kommende Tid fra fransk Side blive gjort, hvad man kan, for at konsolidere det paabegyndte Arbejde.

Højskolen i København.

Den 1. Oktober i Aar kunde Borups Højskole i København fejre 30 Aars Jubilæum. Der er i denne Anledning udsendt et Skrift, »Borup-Bogen«, som foruden Bidrag fra en Række gamle Elever giver en Oversigt over Skolens Virksomhed i den forløbne Tid. Mange kendte Mænd fra de mest forskellige Lejre bringer deres Forstander, Johan Borup, deres Hyldest og Tak for, hvad han har betydet for dem hver især. Bogen indledes med en Sang af Jeppe Aakjær og en Melodi til Sangen, komponeret af Carl Nielsen. Endvidere findes bl. a. Bidrag af Johan Skjoldborg, Martin Andersen Nexø, Karen Michaëlis og — man indrømme Alsidigheden! — F. Faustinus.

30 Aars Fødselsdagen er dog kun Anledningen til Bogens Udsendelse. Thi den egentlige Grund er, at man vil slaa til Lyd for Skolen og dens Forstander, idet man paatænker en betydelig Udvidelse af Arbejdet og Opførelse af en stor Højskolebygning i Københavns Hjerte, paa det gamle Jernbane-Terræn Et Opraab, underskrevet af en Række kendte Københavnere og tiltraadt af Mænd som Undervisningsminister Jacob Appel, Folketingsmand K. M. Klausen og Højskoleforstander Alfred Poulsen, opfordrer til med Gaver eller ved Tegning af Aktier at støtte Planens Gennemførelse og fremhæver det ønskelige i, at man nu faar Højskolen i København paa Grundlag af et Samarbejde mellem By og Land.

Tanken om en Omplantning af Højskolen til Københavns Grund har gennem Aarene været fremme mange Gange. »Borups Kursus«, som hidtil har været det eneste mere betydende i denne Retning, skulde altsaa nu lægges ind i Baner, der mere svarede til det egentlige Højskolearbejde, som det kendes fra Landet, paa en saa bred Basis som muligt, rent lokalt set med gode Pladsforhold, Mødesal, Klasseværelser o. s. v.

Arbejdet med en Højskole for Københavnerne, for Arbejderen, Kontor-

manden, Grossserersønnen, er vel ingenlunde let. Det har hidtil helt og holdent hvilet paa den enkelte Mand, Johan Borup, som har forstaaet at faa dem alle i Tale. Planen om den store Udvidelse, som paatænkes, er ogsaa i udpræget Grad knyttet til denne Mand. Maaske kan det siges, at det for meget er knyttet til ham alene. Det er Højskolen i Borups Aand, der samler de forskellige — ja, meget forskellige — Kredse til en Anbefaling af Sagen nu. Det være dog ikke dermed sagt, at man ikke kan vente en Forstaaelse fra alle de egentlige Højskolekredse her i Landet.

Opgaven, at rejse den store Højskolebygning i København, er fremsat paa en Tid, da der i mange Retninger stilles Krav til Befolkningen — ogsaa til dens økonomiske Evner. Men samtidig paa en Tid, da Brydningerne er inde, ikke mindst for de Kredse, hvor Virksomheden skal trives, og hvorfra den skal have sit Elev-Kontingent. Det er maaske lidt stærkt udtrykt, naar Opraabet siger, at »Folkets Hjerte banker i Hovedstaden,« saa at det ikke kan være nogen ligegyldigt, »i hvad Takt det slaar«. Men i hvert Fald er Sagen værd at støtte i den Grad, som Interessen for Højskolearbejdets Udvidelse dikterer det, og — desværre kan dette jo ikke overses — som de økonomiske Evner tillader det.

A. D.

Juridisk Brevkasse.

(Under denne Rubrik gives gratis Besvarelse af Forespørgsler om juridiske Emner af Interesse for Andelsforeningerne).

Spørgsmaal:

I. Har en Brugsforening Lov til uden Næringsbevis at uddele Spiritus til Medlemmerne?

II. Naar der haves Næringsbevis og Spiritusbevilling i en Brugsforening og vedkommende Brugsforening har Filialer, kan der saa i disse Filialer uddeles Spiritus uden Bevilling, naar den kun uddeles til Medlemmer?

III. Hvis det ikke kan lade sig gøre, kan saa Hovedforeningen deponere sit Næringsbevis og sin Spiritusbevilling og d e r e f t e r uddele Spiritus til Medlemmer?

IV. Hvis Hovedforeningen har Næringsbevis, kan Filialerne, der ligger i samme Kommune, saa uddele Varer (k u n til Medlemmer), naar disse Filialer er indrettet som Afdelinger fuldstændig for sig selv med Regnskab og Indkøb m. v., men under samme Navn, kun tilføjet et Bogstav?

E.

Svar:

ad I. Ja, men der skal erhverves en for saadan Uddeling særlig Bevilling.

ad II. Nej. Der skal enten almindelig eller særlig Bevilling til.

ad III. Ja, men den maa da erhverve det under I nævnte særlige Bevis.

ad IV. Formentlig Nej.

Jørgen Mimer.

Rundskue.

Jydsk Andels-Foderstofforretning gør opmærksom paa, at Priserne forandres, saa ofte der er Anledning dertil, saaledes at de i Andelsbladet noterede Priser ikke er noget Udtryk for, hvad Varerne bliver faktureret til; f. Eks. er Priserne siden August Maaned saa godt som regelmæssigt nedsat 2 Gange om Ugen. De Lokalforeninger, der er interesseret i at faa Priserne at vide, bør derfor henvende sig pr. Telefon til nærmeste Filial.

Endvidere gøres opmærksom paa, at Jydsk Andels-Foderstofforretnings Priser forstaas med 1 Maaneds rentefri Kredit og Sække lejefri i 14 Dage.

Udførslen af danske Landbrugsprodukter.

(Ved Andelsudvalgets handelsstatistiske Kontor).

1. Smør (Tons).

Det i sidste Uge udførte Kvantum Smør var adskilligt mindre end i de senere Uger, det udgjorde ialt 1534

	Ugentl Gnst. 1920	Ugentl Gnst. 1921	1/1–21/10 1921	8/10–14/10 1921	15/10–21/10 1921
Hele Udførslen	1,454	1,734	72 947	1,898	1 534
Heraf til:					
Tyskland*)	50	117	4 911	197	147
England	786	1,228	51 579	1,136	1,144
Sverrig-Norge	208	170	7,135	52	18
Holland	7	14	595	—	21
Belgien	—	37	1,576	273	133
Frankrig	19	66	2,763	112	56
Lande udenfor Europa	166	94	3,975	118	10

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

Tons. Til England gik heraf 1144 Tons eller paa det nærmeste ¾. Til Svejts (Tyskland) gik 147 Tons, til Belgien 133 Tons, til Frankrig 156 Tons, til Holland 21 Tons, til Sverrig og Norge kun 18 Tons, til Lande udenfor Europa 10 Tons.

Om Markederne for dansk Smør i Ugen, der sluttede d. 22. Oktbr., kan meddeles:

Begæret paa det engelske Marked er ret godt, men Kunderne viser dog nogen Tilbageholdenhed med at fremsende Ordrer paa Grund af de stærkt varierende Tilbud. Køberne mener aabenbart, at hvis de venter tilstrækkelig længe, vil de kunne faa Varen til en billigere Pris. Det her berørte Forhold er sikkert den væsentligste Aarsag til, at Noteringen i denne Uge maatte reduceres. Iøvrigt maa man regne med, at Købeevnen i England er forringet. Sverrig og Norge har atter denne Uge købt mindre Partier. De store Købere i Frankrig er noget tilbageholdne, men mindre Partier sendes nu stadig til dette Marked. De belgiske Købere er nu fremme med regelmæssige Ordrer. Kvantummet til det svejtsiske Marked er reduceret noget. De lave Valutakurser i Tyskland og Czekoslovakiet stiller sig stadig hindrende i Vejen for Udførsel til disse Lande. Køberne i Holland forlanger Tilbud, men saavidt vides er det ikke resulteret i Forretning undtagen for nogle ganske ubetydelige Posters Vedkommende. Nogle enkelte Skibninger er ankommen til De forenede Stater, men den store Indførselstold vanskeliggør Samhandelen med dette Marked.

Produktionen viste i denne Uge en ubetydelig Opgang i Sammenligning med sidste Uge.

Københavns Smørnotering var den 20. Oktober 443 Kr. pr. 100 kg mod henholdsvis 455 og 435 i de to foregaaende Uger. Det svenske Afregningstal var den 20. Oktober 375 Kr. mod henholdsvis 377 og 387 i de to foregaaende Uger.

2. Æg (1000 Snese).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1–21/10 1921	8/10–14/10 1921	15/10–21/10 1921
Hele Udførslen	533	648	27,216	448	492
Heraf til:					
Tyskland	12	4	172	—	—
England	421	568	23,870	383	452
Sverrig-Norge	77	72	3,015	57	29
Belgien	—	2	99	—	—
Holland	—	—	18	—	10

Udførslen af Æg var i sidste Uge igen lidt større, den udgjorde 492,000 Snese, hvoraf 452,000 Snese eller noget over 90 pCt. gik til England. Til Sverrig og Norge gik 29,000 Snese, til Holland 10,000 Snese.

I England var der ogsaa i sidste Uge smaa Udbud, og Priserne laa igen noget højere. Paa Markedet i London steg Priserne for danske Æg 3—4 sh. pr. gr. h., og for almindelige danske Grossistæg betaltes den 21. Oktober 37—40 sh. pr. gr. h. for 18 lbs. og 36—38 sh. for 16 lbs. Prima nylagte Æg laa i noget højere Pris. Saa godt som alle Sorter af Æg var Genstand for Stigning i Prisen. De stigende Priser vil formentlig medføre større Tilførsler, og en Reaktion mod Prisstigningen er derfor næppe udelukket.

Tilførslerne af Æg til London i Ugen, der sluttede den 18. Oktober, var ret betydelige. Den udgjorde ialt 10,954 Kasser mod henholdsvis 4025 og 8874 Kasser i de tilsvarende Uger af 1920 og 1919. Af de 10,954 Kasser kom 2490 eller henved ¼ fra Danmark, 2950 Kasser eller godt ¼ fra Australien

og 2707 Kasser fra Argentina; fra Letland kom lidt over 1000 Kasser.

Dansk Andels Ægexports Notering for Ugen 21.—28. Oktober forhøjedes til 370 Øre pr. kg (de to foregaaende Uger henholdsvis 360 og 240 Øre). Samtidig var Andelssvineslagteriernes Fællesnotering for Æg 360 Øre pr. kg (de to foregaaende Uger henholdsvis 350 og 330 Øre pr. kg), mens den svenske Ægnotering for Ugen 21.—27. Oktober var 350 Øre pr. kg mod henholdsvis 330 og 310 Øre pr. kg i de to foregaaende Uger. I Norge er Ægpriserne ligeledes fremdeles stigende. Fra Kristiania angives for Ugen 10.—15. Oktober en Engros-Pris for ustemplede Æg af 700 Øre pr. kg mod henholdsvis 640 og 550 i de to foregaaende Uger.

3. Bacon og Flæsk (Tons).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	$^1/_1$–$^{21}/_{10}$ 1921	$^8/_{10}$–$^{14}/_{10}$ 1921	$^{15}/_{10}$–$^{21}/_{10}$ 1921
Hele Udførslen.	809	1,602	67,282	1,567	1,924
Heraf til:					
England.......	764	1,580	66,361	1,500	1,881
Tyskland*)....	26	10	426	39	—
Sverrig-Norge .	—	—	16	—	—

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

Udførslen af Bacon og Flæsk nærmer sig nu igen 2000 Tons om Ugen. Den udgjorde i Ugen 15.—21. Oktbr. ialt 1924 Tons, hvoraf 1881 Tons gik til England. Flæskemarkedet i England har stadig været stærkt nedadgaaende med lavere Priser for saa godt som alle Sorter. Paa Markedet i London maatte dansk Bacon i sidste Uge afgive ca. 12 sh. pr. cwt., og Noteringen den 21. Oktober naaede kun op i ca. 152 sh. De andre Sorter maatte ligeledes give kraftigt efter i Pris; irsk Bacon maatte saaledes afgive 10—15 sh. pr. cwt. I Provinsen har Prisfaldet knapt været saa stort, men Afsætningen er træg, og det er næppe sandsynligt, at Bunden for Prisfaldet er naaet.

Slagtningerne i Irland er nu ret stærkt tiltagende. I Ugen indtil 13. Oktober slagtedes ialt 29,385 Svin (1920: 21,327), mens Antallet af levende eksporterede Svin var 1699 (1920: 1670), saaledes at det samlede Antal i Ugen indtil 13. Oktober udgjorde 31,084 mod 22,937 i den tilsvarende Uge i 1920.

De danske Andelssvineslagteriers samlede Antal Slagtninger er nu igen i meget stærk Fremvækst. De udgjorde i Ugen 13.—19. Oktober 35,965 Stkr. til Eksport til England, 3962 Stkr. til anden Anvendelse, ialt 39,927 Stkr. mod henholdsvis 33,687 og 27,814 Stkr. i de to foregaaende Uger.

De danske Andelssvineslagteriers Noteringer maatte igen under Trykket af Prisnedgangen paa det engelske Marked nedsættes stærkt. Noteringen for Øerne ansattes den 21. Oktober for Ugen 24.—29. Oktober til 214 Øre for bedste Svin (de to foregaaende Uger henholdsvis 244 og 264 Øre), mens Noteringen i Jylland for bedste Svin den 21. Oktbr. fastsattes til 210 Øre pr. kg (de to foregaaende Uger henholdsvis 240 og 260 Øre pr. kg).

Sveriges Alm. Lantbrukssällskaps Flæskenotering var den 10. Oktober 225 Øre pr. kg mod henholdsvis 230 og 225 Øre i de to foregaaende Uger.

4. Kød (Tons).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	$^1/_1$–$^{21}/_{10}$ 1921	$^8/_{10}$–$^{14}/_{10}$ 1921	$^{15}/_{10}$–$^{21}/_{10}$ 1921
Hele Udførslen.	340	116	4,896	40	104
Heraf til:					
Sverrig-Norge .	—	—	59	—	27
Tyskland*)....	16	95	3,988	34	99
England.......	20	19	794	—	—

5. Levende Hornkvæg (Stkr.).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	$^1/_1$–$^{21}/_{10}$ 1921	$^8/_{10}$–$^{14}/_{10}$ 1921	$^{15}/_{10}$–$^{21}/_{10}$ 1921
Hele Udførslen.	1,173	2,735	114,873	2,116	1,807
Heraf til:					
Tyskland*)....	613	2,329	97,244	1,011	581
Belgien	—	406	15,038	1,105	1,226

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

Udførslen af Kød var igen i sidste Uge af et betydeligt Omfang, 104 Tons; heraf gik 99 Tons til Tyskland og Svejts. Udførslen af levende Hornkvæg var lidt mindre end i det sidste Par Uger. Af de 1807 Stkr. gik 1226 Stkr. eller over 2/3 til Belgien, mens Resten gik til Tyskland og Svejts.

I Tyskland, hvor Priserne gennem de senere Uger har været stigende, har der i det sidste Par Ugers Tid gjort sig nogen Usikkerhed gældende. Prisudviklingen har vekslet fra Sted til Sted efter Forholdene, dog snarest med en stigende Tendens. Paa Markedet i Berlin i sidste Uge var Tilførslerne meget smaa paa Grund af Manglen paa Jernbanevogne. De tilførte Dyr fandt derfor let Afsætning, og Priserne steg noget. Faldet i Markkursen virker jo næsten prohibitivt overfor Indførslen og medfører i Almindelighed nogen Stigning paa Hjemmemarkedet.

Fra Markedet i Hamborg kan meddeles følgende Priser (Mark pr. 50 kg levende Vægt):

	20. Okt.	13. Okt.
Stude og Kvier 1. Kval.	700—750	710—780
— „ — 2. —	700—750	600—700
— „ — 3. —	550—675	500—600
Tyre 1. —	650—750	600—700
— 2. —	500—600	500—600

I Svejts har Prisfaldet for Kvæg og Kød ogsaa fortsat sig gennem Oktober Maaned. Men der synes dog at være nogen Standsning at spore; særlig for Varer af 1. Kvalitet synes Prisnedgangen at være ved at ebbe ud. For 1. Halvdel af Oktober kan angives følgende Gennemsnitspriser (alt i svejtsiske Frcs. pr. 100 kg):

	Levende Vægt	Slagtet Vægt
Fede Stude 1. Kval.	229,3	457,6
— — 2. —	203,0	406,3
— Køer 1. —	187,7	396,3
— — 2. —	163,0	347,7

De svejtsiske Landmænds Kamp mod Indførslen af Kød fortsættes. Mens der i de to sidste Maaneder har været givet Indførselstilladelse for et Kvantum paa 500,000 kg. om Maaneden, søger Landmændene nu dette Indførselskontingent nedsat igen. Fra Forbrugernes Side kræves en udvidet Indførsel for at tvinge Priserne ned. Da det ikke paa et den 13. Oktober afholdt Møde lykkedes at komme til Enighed mellem de modstaaende Interesser om Indførselskontingentet for November Maaned, blev det overladt Myndighederne at fastsætte dette.

6. Slagteriaffald (Tons).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1.-21/10 1921	8/10.-14/10 1921	15/10.-21/10 1921
Hele Udførslen	99	169	7,082	187	154
Heraf til:					
Tyskland	—	96	4,028	135	98
England	—	69	2,903	46	55

Udførslen af Slagteriaffald udgjorde for sidste Uge 154 Tons, der fordelte sig med ca. 1/3 til England og 2/3 til Tyskland.

7. Sødmælk og Fløde.

Udførslen af Sødmælk var i sidste Uge 56 Tons mod henholdsvis 195 og 70 Tons i de to foregaaende Uger. Af de 56 Tons gik 43 Tons til Tyskland og 13 Tons til England. Den samlede Udførsel af Sødmælk siden 1. Januar har ialt været 2445 Tons eller 59 Tons pr. Uge. Udførslen af Fløde her fra Landet var i sidste Uge 131 Tons, hvoraf 129 Tons gik til Tyskland.

8. Heste.

Hesteudførslen i Ugen 15.—21. Oktober androg 370 Stkr., hvoraf 366 Stkr. gik til Tyskland. Siden Nytaar er ialt udført 18,302 Stkr. eller gennemsnitlig 436 Stkr. pr. Uge.

9. Ost.

Udførslen af dansk Ost har i 1. Halvdel af Oktober Maaned udgjort ialt 379 Tons til en Værdi af 521,000 Kr.; heraf har Tyskland været den største Aftager, idet 330 Tons er gaaet til dette Land. Den samlede Udførsel af Ost i Tiden 1. Januar—15. Oktober d. A. har været 10,706 Tons til en Værdi af 18,7 Mill. Kr.

Øernes Andelsselskab
for
Indkøb af Foderstoffer
A. m. b. A.

noterer den 26/10 1921.
Op- og Nedgang i Priserne forbeholdes.

	Kbhvn.	Korsør	Rønne
Foderblanding			
Nr. 1, ca. 50 %	29,50	29,50	30,00
Nr. 2, ca. 45 %	27,50	27,50	28,50
Nr. 3, ca. 42 %	25,00	25,00	25,50
Nr. 4, ca. 41 %	24,00	24,00	24,50
Hørfrøkager, kbhvnske, bedste Mærker	30,00	30,00	30,00
Bomuldsfrøkager, La Plata, ca. 60 %	31,00		
Bomuldsfrøkager, afskallede Texas, ca. 52 %	29,00	29,00	30,50
Soyakager, danske, ab Fabrik	28,00		
do. do. fra Lager	28,50	29,50	30,00
Soyaskraa, dansk, ab Fabrik	28,00		
do. do. fra Lager	28,50	29,50	30,00
Palmekager	17,00	17,50	18,00
Jordnødkager	28,50	28,50	29,50
Kokuskager, danske	21,00	21,50	22,00
Rapskager, La Plata	19,00	19 00	19,50
Sesamkager	27.50	28,00	28,50
Hvedeklid, danske	18,50	18 50	19,00
do. La Plata		18,00	
Rugklid	16,50	16,50	
Melassefoder, ab Fabrik	15,25		
do.	17 00	17,50	18,00
Byg, dansk	22.00	22 00	22,00
Havre, do.	21,00	21,00	21,00
Lupinskraa		24,00	
Hvede	24,00		
Kød- og Benmel	18,50	18,50	
Varer fra Skib.			
Bomuldsfrøkager, 50 %, ca. 1/11	28,00		
Bomuldsfrøkager, 50 %, ca. 1/12		28,00	
Jordnødkager, La Plata, ca. 30/10	27,50		
Majs, i Novbr.	15,25	15,25	
Majs fra Lager i Forhold til Børsnoteringen.			

Alt banefrit i hele Vgl. med 30 Dages rentefri Kredit, i mindre Partier 10 Øre mere pr. 100 kg. For Findeling af Kager beregnes 70 Øre pr. 100 kg. Kagerne afvejes paa ens Vægt og mærkes paa Forlangende. Naar Varerne leveres i vore Sække, er Sækkene lejefri i 30 Dage; for danske Klid er Sækkene kun lejefri i 14 Dage.

Jydsk Andels-Foderstofforretnings Analyser.

	Fedt pCt.	Æggehvidestoffer pCt.	Kvælstoffri Ekstraktstoffer. pCt.
Aarhus (Prøver indsendt 12/10):			
Bomuldsfrøkager, Laplata	13.24	41.88	
Jordnødkager, do,	10,92	48.50	
Hørfrøkager, do.	15,62	26,63	
Esbjerg (Prøver indsendt 10/10-17/10):			
Jordnødkager, amk.	7.40	47,44	
Bomuldsfrøkager, 50 %	7,30	43,88	
Randers (Prøver indsendt 7/10):			
Hørfrøkager, danske	9,32	32,03	
Horsens, (Prøve indsendt 10/10):			
Bomuldsfrøkager 50 %	7,30	43,85	
Kolding. Prøve indsendt 8/10-11/10):			
Bomuldsfrøkager, 52 %	7,70	44.06	
Hørfrøkager, amk.	8,53	30.56	

Tilførslerne
af Korn og Foderstoffer.

Den 25. Oktbr. 1921.

Noteringerne for Dollars og Sterling har været ret uforandrede i sidste Uge. Sterling noteres i 20,44 imod 20,41 for en Uge siden, altsaa en Bagatel højere, hvorimod Dollars noteres i 5,23 imod 5,25 for en Uge siden, altsaa en Bagatel lavere. Derimod har der været mere Bevægelse i Noteringen for Reichsmark, idet Noteringen i Onsdags hoppede op fra 2,90 til 3,20 og har senere været oppe i 3,55, hvad der paa Grund af den lave Kurs procentvis er meget store Svingninger. I de sidste Dage har Noteringen været uforandret i 3,25.

Markedet for Majs i Chicago er noget fastere, og Fordringerne fra Hamborg er ogsaa noget højere. Herhjemme ligger Markedet stadig flovt. Købelysten er kun ringe, hvilket formodentlig navnlig skyldes de smaa Priser, der kan opnaas for vort hjemmeavlede

Korn. Tilførslerne her til Landet er derfor stadig lovlig store, og Konkurrencen tvinger Priserne nedad, hvorfor Noteringerne for Majs af alle Slags atter er lavere. Imidlertid er der Anledning til at tro, at vi i hvert Fald foreløbig ikke skal lavere; dog er dette naturligvis afhængigt af, hvorledes Dollarkursen og til Dels ogsaa Markkursen vil stille sig. De store procentvise Svingninger i Markkursen har stor Indflydelse paa Priserne. Naar Mark paa én Dag stiger fra 2,90 til 3,20 eller ca. 10 %, betyder det jo nemlig, at ved uforandret Forlangende i Mark stiger en Vare, der koster 20 Kr. pr. 100 kg, 2 Kr. fra den ene Dag til den anden.

Amerika holder paa uforandrede Priser for Bomuldsfrøkager, men her fra Europa er Købelysten sikkert meget lille, saa en skønne Dag bliver Amerikanerne formodentlig nødt til at gaa ind paa klækkelige Reduktioner, hvis der skal sælges noget.

Herhjemme er Stemningen for Oliekager flov, men Priserne er dog uforandrede for de fleste Sorters Vedkommende. Noteringerne er noget lavere for Kokuskager og Palmekager.

Det kolde Vejr vil antagelig bevirke, at der nu bliver noget større Afsætning, men det er vistnok den almindelige Mening, at Priserne for Oliekager stadig er for høje i Forhold til, hvad Kornet koster, saa der vil uden Tvivl blive sparet stærkt paa Kagetilskudet, hvis Kagepriserne ikke kommer længere ned.

Markedet for Klid ligger vedvarende flovt, og Priserne er atter sat noget ned.

Hvede ligger uforandret; der kan stadig kun opnaas 21—22 Kr. Derimod er Stemningen for Rug noget bedre, saa for Rug kan der antagelig opnaas 23—24 Kr. Byg ligger flovt, og for almindelig jydsk Byg er Værdien kun 20—21 Kr. For Havre kan der opnaas 18—19 Kr.

Valutanoteringerne i København.

Oktober 1921	pari	Onsdag den 19.	Torsdag den 20.	Fredag den 21.	Lørdag den 22.	Mandag den 24.	Tirsdag den 25.
Stockholm	100,00	121,60	121,50	121,10	120,80	120 80	120 00
Kristiania	100,00	68 00	66,75	67,50	68 00	68 50	68 60
Hamborg	88,89	3 20	3 45	3 55	3 25	3 25	3 25
London	18,16	20 41	20 51	20 55	20 52	20 50	20 44
Paris	72,00	37 25	37,85	38 10	37 85	38 00	37 85
Zürich	72,00	97,00	96,50	95,25	96 65	96.65	95 50
Amsterdam	150,00	178 50	177,75	178 00	178,00	178 25	177,50
New York	373,00	525,00	524,00	521,00	523,00	523 00	523,00

Dansk Andels-Gødningsforretning.

Vore Noteringer er indtil videre:

18 % Superfosfat	12 Kr.	00 Øre
20 % Kalisalt	12 »	50 »
37 % Kaligødning	22 »	20 »
12 % Kainit	7 »	50 »

Alt pr. 100 kg brutto incl. Sæk.

Levering ab nærmeste Plads, hvor udisponeret Beholdning findes.

Norgesalpeter, norsk Natronsalpeter og Chilisalpeter kan stadig leveres fra Lager til billigste Dagspriser.

(1439) ***Dansk Andels-Gødningsforretning.***

Jydsk Andels-Foderstofforretning.

Noteringerne er uden Forbindende saavel fra Skib som fra Lager. De Lokalforeninger, der ønsker at købe til fast Pris fra de averterede Skibe, bedes henvende sig til vedkommende Afdeling. Alle Varer bliver analyserede

(Op- og Nedgang forbeholdt).

København, 25. Oktbr. 1921.

Fra Skib i hele Vognladninger noteres pr. 100 Kg:

ventet til	Aarh.	Aalb.	Esbj.	Vejle	Frdh.	Rdrs.	Hors.	Kold.
Majs, nordamerikansk, daglig	15 00	.	15,00	15,20				15,20
do. do., ca. 12. Novbr.	15,20	15,20				15,20	15,20	
do. Laplata, daglig			16,00					
do. hvid afrikansk, daglig	15,50							
Bomuldsfrøkager, Texas, 50 %*) ca. 10. Novbr.	29,00	29,00						
do. do., i Novbr./Decbr.			29,00		29,20	29,20		
do. brasilianske, 55 %*), daglig	28,00	28,00						
Hørfrøkager, nordamk., daglig			27,50	27,70				27,70
do. Laplata, daglig	25,50							
do. Harburg, daglig			27,50	27,70		27,70		
do danske, daglig					27,70	27,70		
Jordnødkager, amk., 52 %, ca. 20 Novbr.	27,00							
do. do., ca. 25. Novbr		27,00		27,20	27,20	27,20	27,20	27,20
do. sydfranske, 56*) daglig						28,20	28,20	
Soyaskraa, Stettin, ca. 5. Novbr.	28,00							
do. engelsk, daglig				28,20			28,20	28,20

*) Garanteret Minimumsindhold.

Vi noterer for:

Kokuskager, danske	21,50 ab Aarhus.
Hvedeklid. do.	17,00 ab Aarhus.
Hørfrøkager, danske, ventet daglig	28,00 ab Nykøb. M.
Majs, nordamk., daglig	15,50 „ —
Hørfrøkager, danske, ventet daglig	28 00 ab Skive.
Bomuldsfrøkager, Texas, 50 %*), ca. 10. Novbr.	30,20 ab do.

(Ordrer indsendes til J. A. F., Aarhus.)

Hørfrøkager, danske	27,50 ab Aalborg.

(Ordrer indsendes til J. A. F., Aalborg.)

Hvedeklid, danske	17,00 ab Randers.

(Ordrer indsendes til J. A. F., Randers).

Majs, nordamk.	15,50 ab Struer.

(Ordrer indsendes til J. A. F., Esbjerg).

Fra Lager er Priserne 60 Øre højere pr. 100 kg end fra Skib, naar mindst 4000 kg af en Sort tages.

For Partier under 4000 kg er Prisen 80 Øre højere end Prisen fra Skib, og for Stykgods beregnes yderligere Kørsel 25 Øre pr. 100 kg. (Op- og Nedgang forbeholdt)

Fra Lager noteres fra $^{31}/_{10}$ pr. 100 kg.	Aarh	Aalb.	Esbj.	Vejle	Freh.	Rdrs.	Hors.	Kold.
Majs, nordamk.	15,60	15,60	15,60	15,80	15,80	15,80	16,80	15,80
do. La Plata	16,60	16,60	16,60	16,80	16,80	16,80		16 80
do. Donau								16,80
do. hvid, afrikansk	16,10	16,10	16,10	16,30	16,30	16.30	16,30	16,30
Bomuldsfrøkager, 50 %*)		29,60	29,60	29,80	29,80	29,80	29,80	
do. 52 %*)	30,10	30,10		30,30	30,30	30,30		30,30
do. 43 %*)		28,10		28,30		28,30		
Hørfrøkager, danske	28,10	28,10	28,10	28,30	28,30	28 30	28,30	28,30
do. nordamk.	28,10		28 10			28,30		
do. Harburg	28,10		28,10					
do. Laplata	26,10							
Soyakager	28,10	28,10	28.10	28,30	28 30	28.30	28,30	28,30
Soyaskraa	28,50	28,60	28.60	28,80	28.80	28,80	28,80	28,80
Kokuskager, danske	22,10		23,90	23,40	24,20		23,20	23,70
do. fremmede		21,60	21,60	21,80	21,80	21,80	21,80	21,80
Sesamkager danske	27,60							
do. fremmede	27,10	27,10	27,10	27,30	27,30	27,30	27,30	27,30
Jordnødkager afskallede, fremmede, 56%*)		28,60		28,80	28,80	28,80		
do. lyse, nordfranske, 56%*)			29,10	29,30			29,30	29,30
do. amr., 52 %*)			27,60					
do. Laplata	28,60							
Palmekager, danske	17.50				19,70	18,60		
Rapskager, tyske	19,10	19,70	19,20	19,30	19,90	19,50	19,40	19,10
Klidmelassefoder, Dsk. Sukkerf.	17,10	17,10	17,30	17,30		17,30	17,30	17,30
Melasse, flydende					14,80			
Hvedeklid, engelske grove			17,60					
do. danske	17,60	18,10	17.60	17,60	19,60	17,60	18,60	17,60
Rugklid, danske		17,60	17,60		18,60			
Foderbyg, Marokko	21,10	21,10	21,10	21,30	21,30	21,30		21,30
do. amk., 48 lbs.	22,10		22,10					
do. Laplata	21,10						21,30	
Byg, dansk	24,00	25,00	25,50	25,50	26,00	24,00	25,50	24,00
Havre, dansk	21,00	21,00	22,00	22,00	22,50	21,00	22,00	21,00
Blandkorn, do.				24,00		22,50	24,00	22,50
Hvede	24,00		26,00	24,00	26,00	24,00	25,00	25,00
Rug	26,00	26,00		26,00	26,50	26,00		27,00

*) Garanteret Minimumsindhold.

Jydsk Andels-Foderstofforretning er stedse Køber til **dansk Korn**, og de Lokalforeninger eller Medlemmer der er Sælgere, vil ved Henvendelse til nærmeste Filial kunne faa Prisen at vide.

Foderblanding kan leveres fra alle Afdelinger og Opgave over Pris med nærmere Oplysninger kan indhentes hos nærmeste Filial.

Handelsefterretninger.

(Ved private Korrespondenter).

Smørmarkedet.

Den 26. Oktbr. 1921.

Produktionen holder sig fremdeles nogenlunde ensartet i Størrelse, men Tendensen er dog nærmest nedadgaaende. Det samme kan vistnok siges om Hjemmeforbruget. Om denne Uges Eksportmarked er det meget vanskeligt at berette paa det Tidspunkt. da denne Beretning skrives, thi ogsaa Telegraflinjerne har lidt betydeligt Afbræk under det haarde Vejr, og Efterretningerne er derfor endnu sparsomme, men Ugens Produktion vil dog formentlig kunne afsættes uden Vanskelighed.

Smørnoteringen

blev den 20. Oktbr. ansat til 443 Kr. pr. 100 kg.

Mælkenoteringen.

De danske Mejeriforeningers Mælkenoteringsudvalg ansatte den 20. Oktbr. følgende Notering:
For Skummetmælk 4 Øre pr. kg.
— Sødmælk ab Mejeri 21,5 Øre pr. kg.
— Sødmælk ved Stalddør 18,5 Øre pr. kg.

Flæskemarkedet.

De sidste Meddelelser fra England lyder alle paa, at Markedet er nedadgaaende.

Københavns Flæskehalle tilførtes i sidste Uge 3742 Svin imod 4208 Stkr. i forrige Uge. — Endvidere tilførtes Flæskehallen 1573 Okser, 1232 Fedekalve, 565 Spædekalve, 570 Faar og Lam samt 38 Heste.

Svinepriserne i Danmark.

Jydske Andelsslagteriers Notering fra 24.—30. Oktbr. 1921.

Prisen paa Slagterisvin slagtet Vægt er for Svin af Vægt 60—75 kg:

1. Letfede og mellemfede	210 Øre pr. kg
2. Fede	206 „ „ „
3. Mindre god Kvalitet	200 „ „ „

For Svin af Vægt 50—59½ kg afkortes 10 Øre pr. kg.

Udskudssvin og Søer betales efter Værdi.

Kødmarkedet.

Vestjydsk Eksportforening

noterede d. 24. Okt. 1921 pr. kg levende Vægt

Prima Kreaturer	92—102 Ø.
1. Kl.s Stude og Kvier	66— 76 —
2 - do.	52— 62 —
1. - Tyre	64— 74 —
2. - do.	46— 56 —
Prima Eksport-Køer	72— 82 —
1. Kl.s Køer	50— 60 —
2. - do.	30— 40 —
Dubletkalve	100—126 —
Slagtekalve	52— 72 —

Daarligere Varer efter Kvalitet.

Kolding Kreaturmarked, d. 24. Oktbr.

Kreaturmarkedet her har i Dag været tilført 257 Kreaturer, 53 Kalve og 16 Lam. Til Tyskland solgtes 9 Stkr., til Belgien 81, til København 43, til lokalt Brug 55 og slagtedes paa Pladsen 20. Resten gik til forskellige Pladser i Indlandet. Handelen var lidt bedre, Priserne ogsaa lidt opadgaaende.

Ægmarkedet.

København, den 25. Oktbr. 1921.

Der er ret god Efterspørgsel efter de knappe Tilførsler af prima, nylagte Æg, men de store Udbud af billige, oversøiske Æg og den stigende Arbejdsløshed i England hæmmer Opgangen i Priserne.

Dansk Andels Ægexports Notering i Ugen fra 21.—27. Oktober var 370 Øre pr. kg plus Fragt og Overskud.

Fjerkræhandelen.

København, den 25. Oktbr. 1921.

Tilførslen rigelig efter Begæret. Dette i Forbindelse med den almindelige Nedgang i Kødpriserne har bevirket nedadgaaende Priser. Til Mortensdag ventes stor Tilførsel med endnu lavere Priser. — Priserne har senest været:

Levende:	
Høns	ca. 150 Øre pr. kg.
Unge Haner	- 175 „ „ „
Kyllinger	200—225 „ „ „
Ænder	ca. 300 „ „ „
U. Duer	- 75 „ „ Stk.
Slagtede:	
Gæs	ca. 300 Øre pr. kg.
do. simple	200—275 „ „ „
Ænder	ca. 400 „ „ „
do. simple	300—350 „ „ „

Prisen paa Sukker.

De danske Sukkerfabriker noterer: Stødt Melis Lff 65 Øre pr. kg.
(Ovenstaaende Notering er 2500 kg-Prisen).

Udgivet af Andelsudvalget.
Chefredaktør:
And. Nielsen.
Ansvarlig overfor Presseloven:
Harald Stenbæk.
Kontor: Christiansgade 24, Aarhus.
Telefon 1510..
De forenede Bogtrykkerier, Aarhus.

Plads tilbydes.

Uddeler søges.

Klode Mølle og Omegns Brugsforening søger en Uddeler til 1. Januar 1922. Aarsomsætning bliver ca. 80,000 Kr. Lønnen er 6 pCt. af Butiksvarer + fri Bolig samt 5 Skp. Land til Uddelerens Afbenyttelse. Uddeleren svarer til Svind og Emballage og stiller en Kaution stor 6000 Kr., 4000 kontant og 2000 ved Kaution. Ansøgning bedes sendt inden 15. Novbr. d. A. til

Formand og Forretningsfører
(1473) P. Jeppesen,
Skovshaab pr. Engesvang St.

Pladsen som Uddeler

i Erslev Brugsforening pr. Erslev, Mors, bliver ledig 1. Januar 1922. Omsætningen var 1920 ca. 200,000 Kr.; deraf grove Varer 20,000 Kr. Lønnen er 6 pCt. af Kolonial, Isenkram og Manufaktur, 2 pCt. af grove Varer, 4 pCt. af Markfrø og 5 pCt. af Kul fra Lager samt 4 Øre pr. kg Æg og 150 Kr. til Lys og Brændsel. Uddeleren svarer til Svind og Emballage, men modtager som Vederlag til Papir og Bindegarn 1 pCt. Tillige fordres en Kaution paa 6000 Kr., hvoraf Halvdelen indbetales kontant mod 5 pCt. Rente. Uddeleren skal samtidig forestaa Uddeling af Foderstoffer for herværende Lokalforening og modtager som Vederlag 40 Øre pr. 100 kg. Ansøgning om Pladsen sendes til undertegnede inden d. 8. Novbr. d. A.

(1469) J. Josephsen,
Erslev pr. Erslev, Mors.

Uddeler søges.

Paa Grund af, at vor nuværende Uddeler har overtaget en Købmandsforretning, søges til 1. December en Uddeler til Masnedsund Husholdningsforening, Masnedsund. Lønnen er 6 pCt. samt 2 pCt. til Svind, Lys, Varme og Makulatur. Omsætningen var sidste Aar 138,000 Kr. Der stilles i Sikkerhed 6000 Kr., hvoraf 4000 Kr. kontant og 2000 Kr. ved Kaution. Ansøgninger med Anbefaling maa være indgivet senest 2. November 1921.

(1461) P. F. V.:
R. J. Jonassen, Formand.

En ung Kommis,

rask og dygtig Ekspedient, kan som 2. Mand faa Plads i Onsild Brugsforening, Onsild, til Novbr. grundet paa Sygdom. Anbefalinger og Lønfordring bedes sendt til

(1500) Uddeler Kr. Henriksen.

Kommis søges.

En dygtig, flink og paalidelig Kommis kan faa Plads til 1. Decbr. i Vittrup Brugsforening, Vittrup St. Anbefaling og Lønfordring bedes tilsendt

M. Jensen.

Pladsen som Uddeler

i Langelund Brugsforening pr. Filskov bliver ledig til 1. Januar (eventuelt før). Omsætning 1920: ca. 140,000 Kr. Løn 7 pCt. af Butiksvarer, 4 pCt. af Markfrø + 200 Kr. aarlig til Lys og Varme i Butiken samt Fribolig og Have. Uddeleren svarer til Svind paa Varer og Emballage samt tillægger Indpakningsmateriale. Som Sikkerhed fordres 6000 Kr., deraf 3000 kontant mod 5 pCt. Rente. Ansøgning om Pladsen indsendes til undertegnede Formand senest den 9. November. Personlig Henvendelse ønskes kun efter Aftale.

(1480) Kr. Johs. Kristensen,
Egsgaard Mark pr. Filskov.

En dygtig og ædruelig

ung Kommis

med god Ordenssans kan paa Grund af Sygdom faa Plads straks eller til 1. November. Lønfordring og Anbefaling bedes tilsendt

(1455) C. Bergholdt,
Vaalse Brugsforening pr. N. Alslev.
Tlf. Vaalse 11.

NB. Ingen gr. Varer.

Kommis søges.

Et ungt Menneske, der har været ved Handelen ca. 2 Aar, kan faa Plads straks eller til 1. December i Klejtrup Brugsforening pr. Hobro. Lønfordring og Anbefalinger bedes tilsendt

(1505) Enkefru Jørgensen.

NB. Sidste Aars Omsætning var Kr. 180,000. Ingen Grovvarer.

Ung Kommis,

En absolut flink og dygtig, ung Mand, som har været ved Handelen 2 à 3 Aar, kan faa Plads 15. Novbr. Vedkommende maa være i Besiddelse af god Ordenssans. Anbefalinger og Lønfordring bedes snarest tilsendt (1486)

P. Bech,
Aalestrup Brugsforening, Aalestrup.

En ung Kommis eller ældre Lærling

kan faa Plads til 1. November i Aardestrup Brugsforening pr. Støvring. Anbefaling og Lønfordring bedes sendt til

(1467) O. Elefsen, Uddeler.

Ekspeditrice eller yngre Kommis

antages snarest muligt, da min Medhjælper straks skal tiltræde Uddelerplads. Helst et troende Menneske. (1488)

Poul Nordstrøm,
Tapdrup Brugsforening, Viborg.
Telef. Viborg 620.

Husbestyrerinde.

En Dame, der vil ordne Huset samt hjælpe til i Forretningen, søges fra 1. December eller 1. Januar i en mindre Brugsforening paa Sjælland. Til en absolut dygtig Dame gives en god Løn.

(1451) M. Larsen, Uddeler,
Dysted Brugsforening pr. Olstrup.

Ekspeditrice.

En dygtig og paalidelig Pige kan faa Plads fra 1. November eller December. Anbefalinger og Lønfordringer bedes tilsendt
(1504) P. C. Andersen,
Vellev Brugsforening pr. Ulstrup.

Glæsborg Brugsforening.

Pladsen som Kommis er besat. Tak for Tilbudene.
(1498) Fr. Frederiksen.

Plads søges.

Kommis,

22 Aar gl., søger Plads til 1. November. Mulige Tilbud bedes sendt til
(1482) Emil Andersen,
Rønde.

Kommis,

22 Aar gl., 6½ Aar ved Faget, hvorfra fineste Anbefalinger haves, søger Plads straks eller senere. Mulige Tilbud med Opgivelse af Løn bedes tilsendt
(1501) Chr. Juul,
Brugsforeningen, Aalestrup.

Kommis

23 Aar, søger Plads.
(1499) Laur. Jørgensen,
Vesterbro 114[1], Odense.

Kommis,

21 Aar, søger Plads til 15. Novbr. i en velledet Forretning. Jeg har været ca. 6½ Aar ved Faget, hvorfra fine Referencer haves. Mulig Tilbud bedes tilsendt undertegnede.
(1493) Kommis Ulrich Johansen,
Skodsborg og Omegns Brugsforening,
pr. Skodsborg. Telef. 18.

Kolonialkommis.

Som saadan søges Plads til 1. November. Har været ved Faget 7 Aar og er kendt med alt vedrørende bl. Forretning. Fineste Anbefalinger og Referencer haves.
(1484) H. Riistofte,
Adr.: Købmand L. B. Laugesen,
Ramme.

Medhjælper.

Som saadan søger jeg Plads til 1. November i en Brugsforening, hvor Bogføring kan læres. Henvendelse (med Opgivelse af Løn) til (1491)
Aksel Nielsen,
Østrup Mølle, Snaptun, Horsens.

Medhjælper.

Som saadan søger en ung Mand Plads. 16 Aar gl., 2 Aar ved Faget. Uden egen Skyld ledig. En god Anbefaling haves. Pladsen ønskes helst til 1. November, men kan ogsaa tiltrædes senere. Henvendelse til
(1487) Enkefru Karen Pedersen,
Vejle Mark, Allested.

Kommis,

22 Aar, søger Plads straks eller senere. Fine Anbefalinger haves.
(1483) Kommis C. Olsen,
Slagslunde Skov pr. Slangerup St.

Som Medhjælper

ønskes Plads fra 1. November eller senere i en Brugsforening, hvor der er god Lejlighed til at lære Forretningsgangen. Er 25 Aar og har gode Anbefalinger. Mulige Tilbud bedes sendt til
(1506) Sigvald Nielsen,
Honum pr. Rask Mølle St.

Medhjælper.

Efter endt Militærtjeneste søges Plads som Medhjælper i en Brugsforening. Har været ved Handelen 1½ Aar. Tilbud med Opgivelse af Løn bedes sendt til
(1458) Niels Pedersen Fil,
Sofiendal, Norup St.

En ung Mand,

20 Aar, søger Plads som Medhjælper til 1. November eller senere, helst i en mindre Brugsforening. Billet mrkt. 1485 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Brugsforeningslærling.

Min Søn, 17 Aar, Realeksamen, ønskes optaget som Lærling i en ikke for stor Brugsforening snarest. Man bedes henvende sig til
(1495) Overportør Klitgaard,
Doense St.

Lærling.

Som saadan søges Plads til en ung Mand straks eller senere i en velledet Brugsforening. Vedkommende er 16 Aar gl. og har været ½ Aar ved Faget. Henvendelse til
(1453) Uddeler V. Lorentzen,
Bjerreby Brugsforening pr. Svendborg.

Lærling.

16 Aar gl., har været i en Brugsforening ca. 1 Aar, søger Plads i en saadan under gode Forhold straks eller senere. Tilbud bedes tilsendt Andelsbladet, Aarhus, i Billet mrkt. 1449.

Lærling.

Som saadan søges Plads i en Brugsforening, helst i Hobro—Randers-Egnen. Henvendelse til
(1481) Snedker Christensen,
Hvornum, Hobro.
Telef. 23 Klejtrup.

Lærling.

Som saadan søges Plads i en Brugsforening 1. November eller December af en 17-aarig ung Mand. Billet mrkt. 1460 bedes sendt til Andelsbladets Kontor, Aarhus.

Selvstændig Plads

søges af en Ekspeditrice (lært i bl. Kolonialforretning) til 1. Novbr. Billet mrkt. 1448 med Lønopgivelse bedes tilsendt Andelsbladet, Aarhus.

Til vore Annoncører.

Naar man vil kunne gøre sikker Regning paa at faa en Annonce optaget i Andelsbladets først udgaaende Nummer, maa Annoncen være os i Hænde senest om Tirsdagen.

Afbestillinger og eventuelle Rettelser maa være os i Hænde senest Onsdag Morgen.

Omflytnings-Porto.

Opmærksomheden henledes paa, at naar Eksemplarer af Andelsbladet ønskes omflyttet fra en Adressat til en anden udenfor de normale Kvartalsskifter ($^{27}/_{12}$, $^{27}/_{3}$, $^{27}/_{6}$ og $^{27}/_{9}$), vil Omflytningen kun blive foretaget, naar der til Dækning af Omkostningerne herved medsendes 20 Øre i Frimærker for hvert Eksemplar, som ønskes omflyttet.

Til vore Indsendere.

Vi finder Anledning til at gøre opmærksom paa, at Artikler, der ønskes optaget i Andelsbladets først udgaaende Nummer, maa afsendes saaledes, at de kan være os i Hænde senest Tirsdag Morgen. Senere indløbne Manuskripter maa som Regel henlægges til det næstfølgende Nummer.

Halm til Salg.

Prima langstraapresset og eksportpresset Hvede-, Rug-, Byg- og Havrehalm saavelsom Frøhalm leveres i Vognladninger franco nærmeste Banestation Jylland for 8 à 10 Øre pr. Kilo alt efter Fragtens Størrelse.

H. C. Ørstedsvej 12, København. Telefon 12001.

(1416) **Elis Ammitzbøll.**

A. Blom & Søn, Skanderborg.

Specialfabrik for Landbrugsmaskiner og Motorer.

Forlang vor Prisliste og Tilbud, der sendes franco.

Ægte sort Farve til Uld.

Den gamle Kvalitet (koges 2 Gange) kan leveres igen. Forsendes overalt. Forlang den hos Deres Købmand eller Brugsforening.

S. C. Jensen,

Pakfarvefabrik.

Aagade 15-17. — Aarhus. — Telefon 1312.

Gødningskalk.

Saa længe Forraad haves, kan vi tilbyde Lokalforeningerne

pulveriseret **Gødningskalk**

til en Pris af **155 Kr.** pr. 10,000 kg og

slemmet fintpulveriseret **Kalkmergel**

til en Pris af **255 Kr.** pr. 10,000 kg

ab Ellidshøj eller Svendstrup med et garanteret Indhold af 53 % Kalk, svarende til 95 % kulsur Kalk i Tørstoffet med en Latitude af 3 % Kalk.

Vi kan ogsaa levere **pulveriseret Gødningskalk** i hele Sejlerladninger frit ombord i Skib ved Stevns Kalkværks Anløbsbro i Mariagerfjord til en Pris af **165 Kr.** pr. 10,000 kg.

For Leveringer til Øerne vil det jo passe bedst at faa Varen leveret pr. Skib derfra.

Betaling pr. 30 Dage.

Hvis De faar Anvendelse for noget heraf, beder vi Dem snarest indsende Bestilling.

(1116)

Dansk Andels-Gødningsforretning.

De forenede Bogtrykkerier, Aarhus.

Andelsbladet.

Fællesorgan for danske Andelsforeninger.

Nr. 44. | Fredag den 4. November. | 1921.

Dansk Andels Ægexport.

Kongelig Hofleverandør.

D. A. Æ. er Producenternes egen Forretning.

D. A. Æ. har i Oktober Maaned udbetalt til Kredsene af Overskud og Reservefond samt Renter

Kr. 1.100.521,54.

Nye Kredse kan til enhver Tid oprettes ved Henvendelse til D. A. Æ.'s Hovedkontor: Vestervoldgade 7 & 9, København B., eller til Selskabets Filialer i

Aalborg — Aarhus — Vejle — Esbjerg — Odense — Rudkøbing Ringsted — Nykøbing F. — Nexø — Løgstør — Nykøbing M.

P. & S. PLUM

Smøreksport, København K., (etabl. 1872). Filial i Aalborg. (1558)

Mejeriernes og Landbrugets Ulykkesforsikring.

Oprettet 1898 - statsanerkendt - Reventlowsgade 14, København.

Telefon 9792. **Telefon 13,508.**

Lovforsikring for Landmænd, Haandværkere og andre.

Statsbidrag til smaa Landbrug og andre dertil berettigede.

Enkeltforsikring — saavel Ulykkes- som Sygeforsikring — med Omfang efter Ønske og med Dagpenge straks eller fra 13 Ugers-Dagen.

Henvendelse til Kredsens Tillidsmand eller Hovedkontoret.

Erstatninger til Udg. af 1920 ca. 7 Mill. Kr. Forsikringen omfatter ca. 400,000 Personer.

Ansvarsforsikring tegnes i

Mejeriernes og Landbrugets Ansvarsforsikring

(statsanerkendt til Overtagelse af lovpligtig Ansvarsforsikring for Motorkøretøjer).

Til de danske Andelssvineslagterier.

(Dansk Arbejde.) **Wrappers** (Dansk Arbejde.)

Vi tillader os at anbefale vore Wrappers, der syes her i Landet og leveres til samme Priser som udenlandske Fabrikkers i prima Kvalitet. Samtidig anbefaler vi vort Snøre- og Sygarn.

SÆKKELEJE-KOMPAGNIET A/S,

KØBENHAVN, ODENSE. AARHUS. AALBORG. (891)

TUXHAM MOTORER — RAAOLIE- OG SUGEGAS- TUXHAM KØBENHAVN — VALBY

Ladelund Landbrugsskoles

kemiske Laboratorium,

Brørup St. **Telefon Brørup 6.**

Autoriseret af Landbrugsministeriet i Henhold til Lov af 26. Marts 1898. Udfører Analyser af alle Mælkeriprodukter, Foderstoffer, Gødningsstoffer m. m.

Dansk Landbrugs- og Handelslaboratorium

ved P. Christensen.

(f. h. Dalum)

Statsanerkendt. **Telefon: Odense 1731.**

Dalum Landbrugsskole

pr. Hjallese, ½ Mil fra Odense,

9 Maaneders Kursus for Landmænd.
8 Maaneders Kursus for Mejerister.
Undervisningsplan og nærmere Oplysning faas ved Henvendelse til Skolens Kontor.

N. Kjærgaard Jensen. *Johs. Petersen-Dalum.*

Esbjerg kemiske Laboratorium,

Statsanerkendt, Esbjerg, Telefon 634,
ved Andreas Hundebøll,
udfører Analyser af Mælkeriprodukter, Foderstoffer og Gødningsstoffer.

Godkendt af den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole i Henhold til Lov af 6. Maj 1921 § 3.

Alle Brugsforeninger bør forhandle Gymnastikskoen

„Hedebo"

med vendt ell. gennemsyet Saal, Fodboldstøvler, Slippers, varme Morgensko, Turistsko og Børnesko fra

Skotøjsfabriken „Hedebo", Haudrup.

Telefon 18.

Brugte Sække købes og sælges.

Aarhus Sækkelager

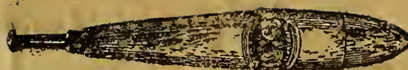
ved

Emil Petersen,

Tlf. 292. **Vesterbrogade 118.** **Tlf. 292.**

Forlang altid fra ZINCK,

Staalskovle Gadbaab Hammervark.

Nyhed! **Nyhed!**

Pibe i Cigarform.

Elegant, billig, hygieinisk. Al Slags Tobak kan bruges. Skriv til Hovedforhandleren, (1511)

O. Lassen, Nordby, Fanø.

A. W. Milling,

Aalborg.

Ehranger og Mettlacher Gulvfliser.

Sække.

Alle Slags brugte Sække købes og sælges.

Chr. Nørgaard, Kolding.

Telegram-Adresse: „Kommission".

Telefon Nr. 455 og 764. Statstelefon 24.

Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger

modtager i sin Indlaansafdeling et hvilket som helst Beløb (dog ikke under 100 Kroner) til Forrentning med 6 % p. a. mod 6 Maaneders Opsigelse og 5½ % p. a. mod 3 Maaneders Opsigelse.

Skovle.

Et Parti Skovle, Guss Stahl, glathøvlede Skafter, realiseres til 18 Kr. pr. Dus. Omgaaende Bestilling udbedes.

Laurits Larsen,
Faxe Ladeplads.

Dagspris eller Nettopris.

I det norske Andelsorgan »Kooperatøren« har Formanden for de norske Brugsforeningers Fællesforening, Hr. A. Juell, skrevet følgende Artikel, der vil læses med Interesse, ikke mindst i Tilknytning til den Diskussion om samme Emne, der har været ført her i Andelsbladet:

En gánske almindelig sandhet lever ifølge Henrik Ibsen i 10 aar, mens en stor sandhet skal leve i 20 aar. Efter dette skulde enhver organisation hvert 20 aar revidere sine principper. Der er imidlertid ingen regel uten undtagelse Og en saadan undtagelse er den kooperative bevægelse.

Helt fra 1844 har kooperationen arbeidet efter de samme principper. Disses rigtighet er i erfaringens skole blit stadig klarere, og gang paa gang har vore kongresser fastslaat dette.

Dette forhindrer imidlertid ikke, at der stadig er nogle, som med den største sikkerhet hævder, at der maa en forandring til, hvis arbeidernes store skare skal slutte sig til Det er særlig princippet om »rimelige dagspriser«, som angripes, og isteden skulde der sættes det saakaldte »nettoprissystem».

Naar samvirkelagene bare holdt lavere priser end kjøbmændene, skulde tilslutning komme av sig selv, sies der.

Til disse, som paa vore møter kommer frem med dette i tide og oftest i utide, ønsker jeg at referere noget av, hvad erfaringen har vist.

Princippet »nettopriser« er ikke noget nyt princip I England blev i tiden 1800—1840 stiftet en række foreninger, hvis formaal var at sælge varerne til lavest mulige priser. Ingen av disse var levedyktige. Og da de fattige Vævere i Rochdale i 1844 stiftet deres forening, var de godt kjendt med dette system. Men det hadde allerede vist sig, at det ikke førte frem, og derfor valgte væverne dagsprissystemet. Resultaterne har godtgjort, at det var det eneste holdbare og rigtige.

Her hos os har vi ogsaa en mængde beviser for, at nettopriser ikke fører frem. Omkring 1870—1880 stiftedes flere saadanne foreninger. I Kristiania var det endel saakaldte husholdningsforeninger. Disse bestræbte sig for at holde lave priser, og en kort tid saa det bra ut, men saa gik de konkurs. Der er ikke nogen av disse tilbake. I 1900 stiftedes paa Elektrisk bureau et indkjøbslag. Dette fik efterhaanden stor tilslutning, saa det blev nødvendigt at oprette butik. Dette blev gjort, og under navnet Metalarbeidernes fælleshandel begyndte virksomheten under stor begeistring. Lave priser var mottoet, og der blev stor søkning. Særlig fredage og lørdage var tilslutningen enestaaende.

Alt saa' godt ut, og blandt arbeiderne vakte saken opmerksomhet. De samvirkende fagforeninger nedsatte en komite, og denne fremla høsten 1904 et forslag om oprettelse av Arbeidernes samvirke. Den nødvendige kapital skulde skaffes av fag- og arbeiderforeningerne. Hensigten var at overta Metalarbeidernes fælleshandel og begynde handel i stor stil. Rundt i byen skulde der bli butikker, som skulde holde lave priser. Kun faglig og politisk organiserte arbeidere kunde bli medlemmer. Principperne var nøie overveiet og saa' teoretisk meget gode ut. Ingen rentebyrde, intet udbytte, fordelen skulde man faa med engang varerne kjøptes.

Komiteen var begeistret og arbeidet ihærdig. Saken var oppe i fagforeningerne, og adskillig kapital blev tegnet. Mens dette foregik, utviklet Metalarbeidernes fælleshandel sig paa en mere og mere utilfredsstillende maate. Medlemmerne faldt fra, da kjøbmændene optok konkurrencen og undersolgte fælleshandelens lave priser Omsætningen gik tilbake, og i 1905 indstillet fælleshandelen. Den var konkurs, og dermed faldt ogsaa Arbeidernes samvirke i grus. Komiteen opgav videre arbeide, fordi fagforeningerne begyndte at tvile paa princippets rigtighet. Den almindelige udtale var: det nytter ikke med de principper. De, som interesserte sig for samvirket, vendte sig til de almindelige kooperative foreninger,

som holdt de almindelige dagspriser, og som fordelte overskuddet paa kjøpet.

Det er ikke alene i Kristiania, man har forsøkt nettoprissystemet. Paa flere steder er det forsøkt, men med negativt resultat. Enkelte steder er foreningen reddet ved at gaa over til dagsprissystemet, men de fleste steder gik foreningen over ende og skapte mismot og tvil om saken i sin helhet.

Jeg har selv været en ivrig tilhænger av nettopriser. Men med den erfaring, jeg selv har høstet, og efter at ha studert resultaterne baade her hos os og andre steder, er jeg kommet til det resultat, at det ikke fører frem. Og det er ikke nogen idé at arbeide for et system, som saa grundig har vist sin umulighet under de nu raadende økonomiske forhold.

Enhver, som nøie vil undersøke saken og alle de forhold, der spiller ind, maa uvægerlig komme til samme resultat, som væverne i Rochdale kom til.

Hvis arbeiderne virkelig vil arbeide for deres egen økonomiske frigjørelse, maa de gaa ind i samvirkelagene, slik som disse nu er. De maa organisere sig som forbrukere efter de gode kooperative principper. Ved hjælp av dagsprissystemet vil de kunne spare for sig selv kapitaler og efterhvert underlægge sig produktionen og omsætningen. Dette er veien til frihet og uavhængighet.

A. Juell.

Smørhandelen i England 1920—21.

Det velkendte og ansete engelske Firma W. Weddel & Co. Ltd., London, har udsendt sin sædvanlige Aarsberetning, der omhandler Aaret fra 1. Juli 1920 til 30. Juni 1921. Af den interessante Beretning tillader vi os at gengive Hovedindholdet, som er af stor Interesse for danske Læsere.

I det forløbne Aar har Forholdene gradvis nærmet sig de Forhold, der herskede før Krigen. Hvert enkelt Aar, som er forløbet siden Krigens Ophør, synes at have haft sine egne særlige Problemer og Vanskeligheder, og det er et stærkt omstridt Spørgsmaal, hvilken Periode der har foraarsaget den største Uro i Forretningsverdenen, Aarene under Krigen eller efter Krigen.

Det sidst forløbne Aar har været et Nedgangsaar. Den store Fattigdom i de Lande, som har deltaget i Krigen, har lagt sig for Dagen i Form af ugunstige Handelsforhold, Finanskriser, Arbejdsløshed og Arbejderuroligheder, som har medført det største Prisfald paa alle Varer. For at nævne Forholdene inden for Smørhandelen, da faldt Kolonismør i Tiden fra Februar til Maj fra 336 s pr. cwt. til 192 s. pr. cwt. Lignende og til Tider endnu større Prisfald gjorde sig gældende overalt, og medens disse Forhold selvfølgelig blev hilst med Begejstring af Befolkningen i Almindelighed, foraarsagede de den størst mulige Uro i Handelsverdenen. Dette Sammenbrud af Priserne er naturligvis en uundgaaelig Reaktion mod det kunstigt opskruede Prisniveau, som gjorde sig gældende efter Krigen. Disse Priser kunde umuligt opretholdes i Længden, naar man tager Hensyn til saavel Staternes som de enkeltes stærkt forringede Købeevne.

En af de Faktorer, som fik overordentlig vidtrækkende Betydning, var Reguleringen af Lønningerne under disse nye Forhold. Dette Spørgsmaal viste sig at give Anledning til betydelige Arbejderstridigheder, som sluttelig kulminerede i den skæbnesvangre Kulstrejke. Paa et Tidspunkt var Landet endog paa Randen af Generalstrejke, men denne blev lykkeligvis undgaaet i sidste Øjeblik.

En anden Faktor, der har foraarsaget stor Uro i Handelsverdenen, er Valutakurserne. De fleste af disse har svinget i en hidtil ganske ukendt Udstrækning og er steget og faldet paa den mest uberegnelige Maade.

De fleste af de europæiske Landes Valuta er faldet mere eller mindre i Sammenligning med Guld og er paavirket af de forholdsvis alt for store Seddelemissioner, hvad der har medført, at der for Øjeblikket ikke er no-

gen fast international Standard for Værdien af de forskellige europæiske Landes Valutaer.

Foruden disse for Handelen i Almindelighed ganske fortvivlede Forhold har Smørhandelen ydermere i Størsteparten af den her omhandlede Periode været under Regeringens Kontrol.

Regeringens Modvilje mod at slippe Kontrollen med denne Handel synes ret uforklarlig. En direkte Følge heraf har det imidlertid været, at Landet endnu i Størsteparten af et Aar har maattet lide under en følelig Smørmangel. I Stedet for at skaffe de stærkt tiltrængte Forsyninger til Landet har Kontrollen virket som en Hindring for Importen og har haft til Følge, at mange Tusinde Tons Smør er gaaet til andre Lande, og at Produktionen er blevet formindsket. Før Krigen var de umaadelige Forsyninger af gode og billige Varer, som indførtes ttl England fra de fjerneste Dele af Jorden, Genstand for saavel andre Nationers Misundelse som for de Personers Stolthed, der ledede Indførslen til England. Levnedsmiddelministeriets Bestræbelser for at forringe Tilførslerne af udenlandsk Smør i de sidste to Aar kan kun fordømmes set fra Forbrugernes Standpunkt Endnu saa sént som i Januar, Februar og Marts Maaned d. A. var Smørrationen kun 1 a 2 Ounces pro persona om Ugen, og Smørret maatte betales med den høje Pris af 3 s. 4 d. pr. engelsk Pd. En meget stor Del af Regeringens Smør var af en ringe Kvalitet og naaede Forbrugeren i daarlig Tilstand, men desuagtet maatte han betale det med en Pris, der nærmest gjorde Smør til en Luksusvare.

Smørhandelen.

De vigtigste Tilførsler for Aaret 1920—21 havde Regeringen sikret sig ved at garantere Priser, der synes ganske urimelige, nemlig 280 s. pr. cwt. fob. for Smør fra Ny Zealand og 274 s. pr. cwt. for Smør fra Australien, hvad der med Fragtudgifter m. v. vil sige 300 s. pr. cwt. for Smør i England. Store Partier af dette Smør blev tilsidst solgt i England til Priser, der varierede fra 176—200 s. pr. cwt.

Saa godt som hele dette Aar har Smørret været underkastet Regeringskontrol, og indtil 1. April var Smørret rationeret og Rationerne som foran nævnt kun 1—2 Ounces pro persona om Ugen. Haardt spændt for som Regeringen var paa Grund af sine alt for dyre Indkøb, kunde den ikke gøre sig fortrolig med Verdensprisfaldet og Nødvendigheden af at gennemføre lavere Priser. Indtil Maj syntes Regeringens Politik at gaa ud paa ikke at afhænde Smørret, medmindre det kunde gøres uden Tab. Ved ikke at tillade Indførsel af frit Smør til England og ved at opretholde sit Monopol som Eneforhandler af Smør i England har Regeringen været i Stand til at holde de høje Priser saavel i Aaret 1920 som i Begyndelsen af indeværende Aar; men Forholdene, saavel den forøgede Produktion i de smørproducerende Lande som Befolkningens svigtende Købeevne, har dog tilsidst ogsaa gjort deres Virkning overfor Regeringen, og denne har ligesom de private Handlende maattet gøre sig fortrolig med store Tab.

I Begyndelsen af 1921 offentliggjordes Meddelelsen om, at Levnedsmiddelministeriet vilde blive ophævet den 1. April Afviklingen overtoges af Handelsministeriet. Der er ingen Tvivl om, at Levnedsmiddelministeriet overlevede sig selv ligesom saa mange andre af de under Krigen oprettede Institutioner

Nominelt kunde Smørhandelen saaledes siges at være frigivet den 1 April 1921, men i Virkeligheden kunde Regeringen stadig kontrollere Markedet, idet den laa inde med et Lager af 50—60,000 Tons. Man var i stor Vilderede med, hvorledes disse store Lagre skulde afhændes. Tilsidst vedtoges det, at Handelsministeriet skulde sælge Smørret fra Lager til de af Ministeriet autoriserede Førstehaandskøbere, som derefter skulde have Lov til at sælge til enhver uden Begrænsninger med Hensyn til Mængden, men derimod til bestemte Priser og under bestemte Vilkaar med Hensyn til Betalingen, Kvaliteten, Vægten m. v.

Foruden Regeringens store Lagre af Smør var der til England blevet af-

skibet Smør saavel fra Danmark som Holland og Argentina, saaledes at dette kunde være paa det engelske Marked den første Dag, Kontrollen ophævedes.

Forventningerne om Ophævelsen af Kontrollen og billigere Priser bevirkede, at de Handlende saa godt som alle den 1 April stod uden Lager, saaledes at Ordrer paa frit Smør strømmede ind og særligt paa dansk Smør. Enhver Handlende i Landet ønskede dette friske Smør efter i Aarevis at have været tvunget til at sælge Regeringssmør. Denne store Efterspørgsel medførte en hurtig Udtømning af Markedet til Trods for de umaadelige Afskibninger til England, og Priserne paa dansk Smør steg fra 256 til 284 s. i Løbet af en Uge. Men disse Forhold viste sig at være midlertidige; saasnart Detailhandlerne var blevet forsynede, faldt Priserne hurtigt til 190 s. i Løbet af nogle faa Uger.

Indførslen.

Smørindførslen til England fra oversøiske Lande i Aaret der sluttede den 30. Juni 1921, var 140,213 Tons. Dette er omtrent det dobbelte af, hvad der indførtes i hvert enkelt af de tre forudgaaende Aar, men Indførslen er dog langt fra at naa op paa det Kvantum, som indførtes før Krigen, nemlig ca. 200,000 Tons.

Et af de mest fremtrædende Træk var den stærkt forøgede Indførsel af Kolonismør, idet den samlede Indførsel heraf var 65,886 Tons mod 30,764 Tons forrige Aar og 39,830 Tons i 1913.

Denne nye Rekord anses fra engelsk Side for yderst gunstig i Betragtning af de højst usikre Forhold i flere af de smørproducerende Lande. I de fire Aar, som gik forud for Krigen, var Kolonismørrets Procentdel af hele Englands Smørindførsel kun 23 5 pCt, hvorimod den i Aaret, der sluttede den 30 Juni 1921, beløb sig til ikke mindre end 47 pCt.

Ny Zealand.

Indførslen fra Ny Zealand beløb sig sidste Aar til 28,085 Tons mod 12,586 Tons forrige Aar. Grunden til den store Forøgelse i Tilførslen fra dette Land er utvivlsomt den Omstændighed, at dets hele Smøroverskud til Eksport blev opkøbt af den engelske Regering til 280 s. pr. cwt. fob. Da der ikke var fastsat nogen Grænse med Hensyn til Kvantummet, og da disse Priser gav et større Udbytte til Smørproduktionen end til Osteproduktionen, begyndte en Mængde Mejerier, som havde dobbelt Maskinanlæg, at producere det størst mulige Kvantum Smør. Det ventes i Almindelighed, at Landmændene paa Ny Zealand vil bestræbe sig for at forøge Produktionen af Mejeriprodukter i den kommende Sæson, bl. a. paa Grund af de lave Priser paa Kød og Uld.

Australien.

Fra Australien indførtes 36,214 Tons mod 15.754 Tons sidste Aar og 16,342 Tons i 1919. Disse Tal er ogsaa ualmindelig store og skyldes hovedsagelig de overordentlig gunstige Betingelser, paa hvilke den engelske Regering havde kontraheret om Australiens Smøroverskud til Eksport, idet den havde sikret en Pris af 274 s. pr. cwt. fob. for Smør med et Smørfedtindhold af 90 Points foruden en Tillægsbetaling af 1 s. 6 d. pr. cwt. for hver Point indtil 94 Points og med et tilsvarende Fradrag for Smør indeholdende mindre end 90 Points.

Den stærke Regn, som faldt i Australien i Juni Maaned, har haft en gunstig Virkning i de fleste af Staterne, og Produktionen stod da ogsaa i Forhold hertil.

Udsigterne for Smørproduktionen i 1921—22 angives aldrig at have været bedre. Malkekvæget er overalt i den bedste Stand, og paa Grund af rigelig Nedbør har Landmændene været i Stand til at kultivere større Arealer af deres Jord Mejerierne over saa godt som hele Australien har alle faaet Pasteuriseringsmaskiner og er derfor nu bedre i Stand til at producere en 1ste Klasses Vare end tidligere.

Syd-Afrika.

Tallene for Syd Afrika er derimod utilfredsstillende. Sidste Aar indførtes fra dette Land kun 592 Tons, og dette

kan langtfra siges at være et tilfredsstillende Resultat. Saa godt som hele Landet har lidt under Tørken, og indtil Februar i Aar var Produktionen næppe tilstrækkelig til at dække det indenlandske Behov. Syd-Afrika har endogsaa en Overgang indført adskillige Skibsladninger Smør fra Europa. Siden Februar har Forholdene imidlertid forbedret sig, og alt tyder paa en forøget Produktion, som formentlig vil strække sig ind i Vintermaanederne. Fremgangen i Syd Afrikas Mejeri-Industri vil blive fulgt med stor Interesse.

Argentina.

Forsyningerne fra Argentina satte Rekord i Fjor, idet de androg 19,423 Tons ialt. Denne Udførsel til England er overordentlig stor, naar man tager de ret betydelige Kvanta i Betragtning, som udførtes til andre Lande, saasom Frankrig, Italien og De forenede Stater. Størsteparten af Argentinas Smørproduktion havde den engelske Regering sikret sig til en Pris af fra 160 til 250 s. fob. Den høje Pris betaltes dog kun i første Del af det paagældende Aar.

Sibirien.

Den Formindskelse, som har gjort sig gældende i Englands Tilførsler af fremmed Smør, skyldes hovedsagelig den Omstændighed, at Sibirien ikke er i Stand til at opretholde sin Udførsel. England plejede før Krigen at modtage 30—40,000 Tons hvert Aar fra Sibirien, men forrige Aar ankom kun 501 Tons.

Danmark og Holland.

Saalænge Rationeringen vedvarede, indførtes dansk og hollandsk Smør til England af Regeringen, og Prisen fastsattes ved periodiske Kontrakter, der oprettedes fra Tid til anden mellem Levnedsmiddelministeriet og Repræsentanterne for Smørhandelen i vedkommende Lande.

Afskibninger til De forenede Stater af europæisk Smør og Kolonismør, som tidligere gik til England, fortsattes sidste Aar og tiltog endog, omend svagt, i Omfang. Nedenstaaende Tal viser De forenede Staters Indførsel af Smør i Aaret, der sluttede den 30. Juni 1921:

Fra Danmark	10,125	Tons
— Holland	647	—
— Ny Zealand	592	—
— Argentina	1531	—
– andre Lande	2,366	—

Det forholdsvis ringe Omfang af Ny Zealands Eksport til De forenede Stater kom for mange som en Overraskelse, da man havde faaet det Indtryk, at en langt større Udførsel havde fundet Sted. Det er dog muligt, at et større Kvantum er blevet afskibet via kanadiske Havne.

Kreaturpriserne i Tyskland.

De sidste Maaneders katastrofale Nedgang i Kursen for tyske Penge har gjort Eksporten af Heste og Kvæg til Tyskland lidet lønnende. Mens Markkursen i Juli Maaned laa mellem 8 og 9 Øre, har den i den forløbne Del af Oktober Maaned været nede under 4 Øre, altsaa under Halvdelen af Værdien for 3 Maaneder siden. En saadan Nedgang i Kursen er naturligvis ødelæggende for de Priser, der kan hjembringes for de udførte Kreaturer, og en lønnende Udførsel bliver i urimelig Grad afhængig af Kursens Bevægelser. Men selv om dette er Tilfældet, lønner det sig at se paa, hvordan Priserne for Kreaturer indenfor Tysklands Grænser har ligget i den senere Tid.

I den første Tid efter, at Reguleringen af Handel med Kvæg og Kød var blevet ophævet i Oktober Maaned i Fjor, gik Priserne stærkt i Vejret. De naaede Maksimum i Begyndelsen af 1921. Fra da af og indtil Juli Maaned var der et stadigt, omend ringe Prisfald. Men siden Juli Maaned har der igen været opadgaaende Bevægelse i Priserne paa alle Arter af Kvæg til Trods for, at Tilførslerne til Markederne stadig har været voksende — især i de sidste Maaneder — paa Grund af Fodermangel, saaledes at Tilførslerne til mange Markeder ikke alene har

naaet Tallene fra Tiden før Krigen, men ofte har overskredet disse betydeligt.

Man skulde efter dette formode, at Priserne var gaaet tilbage, men det viser sig tværtimod, at de har været stigende. Paa Hovedkvægmarkederne noteredes i Mark pr 100 Pd. levende Vægt:

	Kvæg	Kalve	Faar	Svin
Juli 1921	200-650	400- 975	275-600	1000 1300
Aug. 1921	250-725	500-1100	275-675	1100-1500
Sept. 1921	250-800	500-1200	250-675	1100-1500

Sammenligner man Tallene for tilførte Dyr i indeværende Aar med Tallene for 1914, faar man følgende Resultater (tilførte Dyr i ugentlig Gennemsnit):

	Hornkv.	Kalve	Faar	Svin
Berlin 1914... ...	4.486	2.746	10.179	15,932
do. 1921	3,461	1,175	10,965	4,171
Hannover 1914 ...	104	337	—	1,173
do. 1921 ...	571	253	523	859
Frankf. a/M 1914 .	267	605	85	1,745
do. 1921..	1,652	251	107	1,153

Paa lignende Maade har Forholdene ligget paa de øvrige Markeder. For Kalve og Svin har Tilførslerne vel ikke naaet samme Højde som før Krigen, men til Gengæld har Tilførslerne af Kvæg og Faar paa mange Markeder været endog betydelig højere.

Kvægbestanden i Tyskland er jo imidlertid langt ringere end før Krigen, og det er derfor ikke sandsynligt, at Tilførslerne til Markederne og Salgene vil vedblive at vokse. Saasnart Forholdene atter tillader Tyskland at forøge Besætningerne, vil Markedstilførslerne formentlig atter aftage, og Tyskland vil faa Brug for meget udenlandsk Kød. Efter al Sandsynlighed maa der da til den Tid regnes med stigende Priser. Men hvad disse vil kunne udbringes til, omsat i dansk Mønt, er jo i overordentlig høj Grad afhængig af de fremtidige Bevægelser i Markkursen, og at spaa herom er det bedst at afholde sig fra.

F. D. R.

D. A. Æ.'s Kreds Nr. 102

holdt forleden Generalforsamling i Thorsborg. Der var ved Ægsalget i 1920 indvundet et Overskud af 58 Øre pr. kg, hvoraf Halvdelen bliver staaende i fire Aar i Hovedforeningen. Den anden Halvdel er hjemkommen til Kredsen med 1316 Kr. 50 Øre. Af disse er der forbrugt til Driftsudgifter i Kredsen 565 Kr. 47 Øre, hvorefter der udbetales til Medlemmerne 15 Øre pr. kg. Den anden Halvdel, 29 Øre pr. kg, tilskrives hvert enkelt Medlems Konto, men kan først udbetales 1925. Saaledes fortsættes der i fire Aar, saa at Medlemmerne stadig har Halvdelen af fire Aars Efterbetaling staaende i Hovedforeningen som Driftskapital.

Af det i Aar hjemkomne Overskud levnedes 84 Kr., der henlægges til et Reservefond.

— — —

Det viser sig altsaa, at Kredsene har kunnet udbetale mere end de tidligere nævnte ca. 40 Øre pr. kg, naar de leverer flest mulige Æg om Vinteren, hvor Priserne jo er særlig høje.

Smedenes Priser.

———

Det er pinligt at læse saadan en Artikel, som Hr. —n opvarter med i Andelsbladet Nr 43. Naar han skriver, at Nr. 4 Sko passer til de fleste 10—10½ Kvarters Heste, saa kan jeg ikke faa andet ud af det, end at han mener, at disse Sko almindeligt bruges i en Landsbysmedie, men herimod maa jeg protestere. Nr. 4 Sko er de mest passende til Russer Heste; der er endda mange, som bruger Nr. 3 hertil Derimod passer Nr. 1 til de allerfleste jydske Heste og ligeledes Nr. 0, og der er jo ikke saa lidt Forskel paa disse Numre og saa Nr. 4, der kun vejer halvt saa meget som de Sko, vi bruger til jydske Heste.

Til Slid paa Værktøj m. m. regner Hr. —n 10 Øre for hver Hest. Naar man regner, at en almindelig Landforretning har ca. 100 Heste at beslaa

— det tror jeg nok kan passe —, saa kunde det blive 10 Kr. om Aaret. Det vilde ikke forslaa meget til at betale Værktøj m. v. med. Jeg tror ikke, Hr. —n véd, at der er noget, som hedder Svind i en Forretning.

Hr. —n skriver, at fire ny Sko koster 10 Kr. 50 Øre, naar de er lagt under. Ja, det maa jo være, hvor Hr. —n bor, for her i Jylland er Prisen 8 Kr. 50 Øre. Jeg synes, man skulde holde sig til Dagsprisen, naar man skriver, og ikke komme med den Pris, vi fik sidste Vinter, for saa faar alt jo et taaget Udseende.

At regne med en Time til at beslaa en Hest i tror jeg nok kan være passende. Dog bliver en Time for lidt, naar man skal beslaa Heste en hel Dag igennem. Der kan selvfølgelig være Tusindkunstnere, som kan udføre Arbejdet paa langt kortere Tid, men man maa jo regne med Gennemsnittet. At lade Prisen rette sig efter, om Hestene er rolige eller urolige, tror jeg ikke vilde være heldigt; det kunde vist komme til at give Anledning til for megen Misforstaaelse.

Regner vi som ovenfor nævnt, at en almindelig Landforretning har ca. 100 Heste at beslaa, og at de bliver beslaaet ca. 6 Gange om Aaret, saa bliver det ca. 3 Heste om Dagen, hvilket endda er meget højt sat. Tror Hr. —n virkelig, at der findes Landforretninger her i Danmark, som har i Gennemsnit 8 Heste om Dagen at beslaa? Det bliver vist ikke ret mange.

Med den Netto-Fortjeneste, som Hr. —n faar ud af det, maa det jo være en glimrende Forretning at være Smed. Men saa har Hr. —n da ogsaa et udmærket Middel, nemlig Andelssmedier, og det tror jeg ogsaa vil gaa strygende; naar man kunde faa saadan en Bestyrerplads, var man jo oven paa og blev ligestillet med Elektricitets-, Slagteri-, Mejeri- og Brugsforeningsbestyrere.

Til Slut skal jeg bemærke, at den nye Prisliste er sendt ud til Lokalformændene, men jeg har paa det Tidspunkt, hvor disse Linjer skrives, endnu ikke modtaget den og kan derfor ikke udtale mig om de nye Priser. Men med denne Prisnedsættelse vil vi have reduceret vore Priser for tredie Gang i Løbet af 7 Maaneder. Det synes jeg er en god Begyndelse med Hensyn til nedadgaaende Priser og noget, som nok er værd at lægge Mærke til i Forhold til Materialernes Fald. Det er beklageligt, at Hr. —n ikke følger med Prisfaldet. Jeg vil iøvrigt anbefale ham at lære Smedefaget, da det jo efter hans Mening maa være et glimrende Haandværk, som nok er et Forsøg værd.

Smedemester M. Christiansen,
Vejstrup pr. Sjølund.

* * *

Hr. —n's Artikler synes at have vakt et vist Røre i Smede- og Jernhandlerkredse. Derom vidner flere Indlæg, som er os tilsendt. Udfra Princippet, at ogsaa den anden Part bør høres, optager vi ovenstaaende. De øvrige Indlæg maa vi lade ligge, da meget andet Stof for Tiden lægger stærkt Beslag paa Bladets Plads.

Red.

D. B. C.'s Annoncer.

I Anledning af Diskussionen om mit Indlæg i Andelsbladet Nr. 41 for den 14. Oktbr. angaaende engelske Avisskriverier om dansk og amerikansk Flæsk samt Danish Bacon Companys Annoncer skal jeg meddele, at jeg ganske vist repræsenterer et Firma, der ligesom D. B. C. sælger dansk Flæsk; men ikke desto mindre er alt, hvad jeg har anført, lutter Fakta. Mine Betragtninger over D. B. C.'s fremtrædende Annoncer om amerikansk Flæsk, mener jeg, falder sammen med, hvad de fleste Svineproducenter vilde tænke, hvis de læste de engelske »Flæsketidender«.

Direktør Bojsen synes, det er særdeles velvalgt, naar D. B. C. anvender Udtrykket »næstbedste« om sit amerikanske Flæsk, fordi det samtidig leder Tanken hen paa det bedste, nemlig dansk. Jeg mener nu, det er en farlig Sport at tale for meget om det næstbedste Flæsk i en Tid, hvor

Prisforskellen er ret betydelig, da mange Kunder uvilkaarlig vil sige: »Det maa vi dog prøve en Gang«.

Ogsaa D. B. C.'s Annoncer om hollandsk Margarine synes mig lidet tiltalende for dette Firma, der skulde være Idealet af danske Landmænds Afsætningscentral. D. B. C. averterer:

Dansk Smør	235 shillings
Margarine, „Hollands Slolthed", the quality and price defy all competition Kvaliteten og Prisen udelukker enhver Konkurrence)	94 „

Mon det ikke var mere passende og til større Gavn for det danske Landbrug, at Danish Bacon Company gjorde Kunderne opmærksom paa, at intet er bedre for Pengene end danske Varer, — og saa lod være med at opreklamere amerikanske, hollandske og andre konkurrerende Landes Produkter.

Maaske er Direktionen for D. B. C. af en anden Mening. Jeg har imidlertid fundet det passende at gøre de danske Landmænd opmærksom paa de Forhold, der af mange — det véd jeg — benævnes som højst uheldige.

p. t. Sir pr. Holstebro, 29/10 1921.

H. Møller-Olsen.

Kartoffelpriser i Udlandet.

(Ved Andelsudvalgets handelsstatistiske Kontor).

I det følgende skal meddeles nogle Priser paa Kartofler i Udlandet for Oktober Maaned. For Nemheds Skyld er Priserne i udenlandsk Mønt omregnet til danske Kroner efter den omtrentlige Valutakurs paa det paagældende Tidspunkt.

Berlin d. 25. Oktober. Prisen til Producenterne 134—138 Mark pr. 100 kg (danske Kr. 4,36—4,49) Engros-Pris 144—150 Mark pr. 100 kg (danske Kr. 4,68—4,87).

Köln d. 25. Oktober. Pris til Producenterne 160—170 Mark pr. 100 kg (Kr. 5,20—5,53); Engros-Pris 164—180 Mk. pr. 100 kg (Kr. 5,33—5,85).

London d. 28. Oktober. Engelske Kartofler 7—12 s. pr. cwt. (Kr. 14,00—24,00 pr. 100 kg)

Rotterdam i Midten af Oktober. 7.00—7,75 hollandske Gylden (fl) pr. 100 kg (Kr. 12,50—13,00)

Svejts. 2. Halvdel af Oktober Maaned. Gennemsnitlig Pris til Producenterne for Spisekartofler: 13,26 sv. fr. pr. 100 kg (ca. Kr. 12,60).

Paris d. 6 Oktober. 35—65 fr. pr. 100 kg (14—26 Kr).

Wien d. 11. Oktober. 37 østrigske Kroner pr. kg.

Prag d. 11 Oktober. 130—140 czekoslovakiske Kroner pr. 100 kg (danske Kr. 7,70—8,25)

Stockholm d. 19. Oktober. Pris til Producenterne 8 sv. Kr. pr. 100 kg (danske Kr 9,60)

Norge. Gennemsnitspris til Producenterne i Begyndelsen af Oktober norske Kr. 18,89 pr. 100 kg (danske Kr. ca. 13).

Danmark. Ifølge de sjællandske Landboforeningers Kartoffelnoteringsudvalg var Prisen for Spisekartofler pr. 100 kg i Ugen 16.—22. Oktbr: Paa Københavns Torv 8—10 Kr; pr. Sælgers Station, Sjælland, 6,50—7,00 Kr.

Ladelund Landbrugs- og Mejeriskole.

Ladelund Elevforening har udsendt sit Aarsskrift for 1921 (17. Aargang). Skriftet bringer en Række vægtige Bidrag af Forstander Overgaard, Skolens Lærere og enkelte gamle Elever. Endvidere er der Skole- og Foreningsmeddelelser og endelig Beretning fra Ladelund Landbrugs- og Mejeriskoles analytisk-kemiske Laboratorium om Virksomheden i Aaret 1920.

Af Skolemeddelelserne fremgaar, at Tilgangen af Elever i Skoleaaret 1920—21 var stærkere end nogensinde tidligere; allerede omkring 20. Juni maatte man melde fuldt Hus for Vinteren. Det samlede Elevbesøg var:

paa 5	Mdr.s	Landbrugskursus	149 Elever
— 4	—	Fortsættelseskursus for Landmænd	24 —
— 8	—	Mejerikursus	54 —
— 1	—	Kontrolkursus	44 —

For Vinteren 1921—22 har Skolen et lignende Antal Elever indmeldt, og den har som sædvanlig i de senere Aar maattet give Afslag paa en Del Anmodninger om Plads.

Dagsorden

for

De samvirkende danske Andelsselskabers Delegeretmøde

Fredag den 11. og Lørdag den 12. November 1921

i Studenterforeningens Festsal, Vestre Boulevard 6, København.

Fredag den 11. November.

Mødet begynder Kl. $1^1/_2$ Eftermiddag.

1. Virksomheden i det forløbne Aar. Ved Formanden.
2. Forslag om Optagelse af et nyt Medlem.
3. Landbrugets udenrigske Handelsomsætning. Ved Kontorchef Fr. Dalgas Rasmussen.
4. Nye Markeder for Landbrugets Eksportvarer. Ved Gaardejer N. Porse.
5. Sønderjydernes Forhold til den danske Andelsbevægelse. Ved Konsulent Hans Hansen.

Lørdag den 12. November.

Mødet begynder Kl. $9^1/_2$ Formiddag.

1. Organisationernes Samarbejde i Landbrugsraadet. Ved Folketingsmand P. P. Pinstrup.
2. Afholdelse af en dansk Landmandsforsamling og i Forbindelse hermed en nordisk Landbrugskongres. Ved Forpagter J. Theilmann.
3. Industrien og Trustlovgivning. Ved Professor L. V. Birck.

Den her angivne Rækkefølge for Behandlingen af de forskellige Emner vil saa vidt muligt blive fulgt, men Ret til Ombytning forbeholdes.

Paa Mødets anden Dag vil der blive Frokostpavse Kl. 12.

De i Samvirksomheden deltagende Organisationer anmodes om hver for sig paa Mødets første Dag at foretage Valg af Repræsentanter i Andelsudvalget i Henhold til Vedtægternes Paragraf 5, saaledes at Meddelelse om Udfaldet af disse Valg kan foreligge ved Begyndelsen af Mødet anden Dag. De Organisationer, der allerede forud for Mødet maatte have foretaget saadant Valg, afleverer en af vedkommende Organisations Formand underskrevet Meddelelse om, hvem der er valgt.

I Andelsudvalgets Forretningsudvalg, November 1921.

L. Broberg. Fr. Møller. And. Nielsen. N. Porse. J. Theilmann.

H. Stenbæk

Endnu en Omgang D. B. C.

I sidste Nummer af Andelsbladet har Direktør Hansen, Køge, fundet det formaalstjenligt at repetere de taabelige Insinuationer mod D. B. C.

I og for sig synes den Tanke ganske absurd, at D. B C, som er startet af danske Andelsslagterier og fortrinsvis ejes af disse, skulde beskyldes for amerikanske Sympatier, og for Fuldstændigheds Skyld skal jeg da blot anføre, at hverken Bestyrelse eller Direktion faar Tantieme under nogen som helst Form, saaledes at der altsaa heller ikke findes private, økonomiske Interesser, der kan tjene som Begrundelse for Beskyldningerne.

Ogsaa Historien om, at D. B C. har lært Amerikanerne »danske Saltemetoder«, er af en saadan Natur, at man vægrer sig ved at tro den fremsat for Alvor.

Amerikanerne er ikke dummere, end Folk er flest, og havde der været blot den mindste Mulighed for Gevinst for dem ved Anvendelsen af den »danske« Saltning, kan man rolig gaa ud fra, at den var bleven benyttet for længe siden.

»Hvad to vèd, vèd Alverden«. Her gaar paa de danske Andelsslagterier 47 Slagteridirektører og flere end 1000 Arbejdere, som aldrig har været taget i Ed, ja end ikke til denne Dag haft nogen Anelse om, at det var en Hemmelighed, de gik og rugede over! Nej, »Hemmeligheden« ved det danske Flæsks Fortrin bestaar deri, at vi har det fine Produkt, som vi for at imødekomme den engelske Smag salter netop saa mildt, at det lige kan holde til den hurtige Transport og øjeblikkelige Konsum. Amerikaneren savner den gode Kvalitet, til Gengæld salter han saaledes, at det Flæsk, som ikke sælges i Dag, ikke bliver værre af at vente til i Morgen.

Lad da for en Gangs Skyld den sunde Fornuft ramme en forsvarlig Pæl gennem de »haarrejsende Beskyldninger« og »Skandale af Rang«.

Hele Angrebet hviler paa nogle, om man vil, mer eller mindre velvalgte Udtryk i D. B. C.s saa meget omtalte Annoncer.

Her hjemme er saadanne Udtryk som »det bedste Blad«, »P. Ps Kaffe er den fineste« o. s. v ikke helt ukendte, og selv om det ikke er givet, at alle, heller ikke Konkurrenterne, nærer samme Anskuelse, har man dog indtil nu ikke set nogen, der fandt sig foranlediget til at aabne en Avispolemik paa det Grundlag, muligvis i Erkendelse af, at Resultatet let kunde blive et ganske andet end det tilsigtede.

— — —

Frasét nogle smaa »Forbedringer«. findes der intet nyt i Hr. Hansens Artikel, og det er da ogsaa udelukkende af Hoflighedshensyn, og for at han ikke skal føle sig tilsidesat, at jeg yderligere lægger Beslag paa Andelsbladets Spalter, men Læsere, som ikke mener at skylde Hr. H. samme Hensyn, kan, for saa vidt som det efterfølgende heller ikke indeholder væsentlig nye Synspunkter, uden større Skade springe det over.

Hr. H. begynder med at sige, at H. Møller-Olsen i Andelsbladet Nr. 41 har fremsat Beskyldninger mod D B. C. for at handle med amerikansk, hollandsk og canadisk Flæsk o. s. v. — Dette har Hr H M O ikke sagt, muligvis fordi det ikke er sandt, noget som aabenbart ikke generer Hr. Hansen. I mit tidligere Svar har jeg udtrykkelig betonet Aarsagen til, at D. B. C. handler med amerikansk Flæsk, nemlig Hensynet til de af vore Kunder, som for at tilfredsstille Kravet om billigt Flæsk ikke kan undvære det amerikanske, og som, hvis vi ikke kunde forsyne dem, vilde være tvungen til at henvende sig til Grossererne, hvor de vilde være udsat ikke alene for Fristelser, men for stærkt Pres i Retning af at skulle forsyne sig med svensk, hollandsk, canadisk og sydafrikansk Flæsk. Det er netop i disse Grossereres Annoncer, man læser de stærkeste Opfordringer til at handle med alt andet end dansk, og der er saavist ingen Grund for Hr. H. til i den Anledning at slaa sig for sit Bryst, fordi han handler med dem og ikke med D. B C.

(Det var forøvrigt ovenstaaende Ud-

talelse, jeg fremsatte for »Nationaltidende«. At vedkommende Journalist i en 3 Minutters Samtale har faaet forkert fat paa Forholdet, er forstaaeligt, men berettiger ikke Hr. H. til at gøre sig skyldig i samme »Misforstaaelse«, naar han har den rigtige Udtalelse liggende foran sig).

I elskelig Uskyld gaar Hr. H. videre og gengiver D. B. C.s Udtryk »næstbedste« om det amerikanske Flæsk som »omtrent lige saa gode«!

For at tage et Eksempel: Dersom man stillede Lloyd George og Hr. H ved Siden af hinanden, vilde det næppe være at gaa sidstnævntes Ære for nær, om man betegnede ham som den »næstklogeste«, men en grov Tilsnigelse, om Hr. H deraf vilde udlede den Slutning, at han var »omtrent lige saa klog« som Lloyd George.

Ogsaa Tilskæringen gør Hr. H. til Genstand for Behandling, og selv om han ikke siger det rent ud, kan man vel nok efter hele Artiklens Tendens gaa ud fra, at han med Udtrykkene »den daarlige Sæd« og »en vis Side« sigter til D. B. C, ligesom man heller ikke er i Tvivl om, hvor Køge vil være at finde, naar Talen er om Slagterier med »forretningsmæssig Forstaaelse«.

Saa helt lige til er Forholdet nu ikke. Det er først og fremmest et økonomisk Spørgsmaal, hvor det gælder om at undgaa Overdrivelse til nogen af Siderne. Det er ikke for ingen Ting, at der er noget, som hedder »den gyldne Middelvej«, og den forsøger vi at vandre, idet vi samtidig trøster os med, at den isolerede Stilling, vore Kunder i England indtager, boycottet som de er af »Flæskeringen«, i hvert Fald medfører den Fordel, at vi ikke behøver at lade os genere af andre vejfarende, hvad enten de kommer fra den ene eller den anden Side, ligesom vi heller ikke indlader os paa at fortrædige andre.

Hvad er forøvrigt »Frugten af den daarlige Sæd«: at dansk Flæsk i den senere Tid er noteret højere end irsk! Egentlig et ret godt Resultat, navnlig i Betragtning af den Fremstilling, Hr. Hansen har givet af Forholdene.

Men derfor gælder det ogsaa om nu — og det kan ikke ske for hurtigt — at faa indført de foreslaaede Mærkebestemmelser med Ordet »Danish« paa Siderne, bl. andt andet ogsaa for at modvirke Fristelsen til ved Opskæringen at blande Stykker af andet og mindre værdifuldt Flæsk mellem det danske. Vi kan ikke paalægge andre Nationer at brændemærke deres Flæsk, men vi kan sørge for at mærke vort eget paa en saadan Maade, at Forveksling er udelukket. Dette skulde man synes er saa temmelig indlysende, og Hr. Hansens Opfattelse af Forslaget som »næsten højkomisk« virker derfor mere overraskende end overbevisende. Jeg vilde snarere foretrække Ordet »tragisk« om den Omstændighed, at Foranstaltningen ikke er indført for længe siden.

Hr. H. mener, at jeg i min Omtale af Brugen af »Danish« og »Denmark« beskylder Englænderne for manglende Intelligens. Som om det havde noget med Intelligens at skaffe. Hr. H. vil dog vist ikke benægte, at man forlanger »Danish Bacon« og ikke »Bacon from Denmark«. Selvfølgelig kunde det lige saa godt have været omvendt (som i Udtrykket »made in Germany«), men det er nu en Gang ikke vor Opgave at reformere Sproget, og i Reklameøjemed staar man sig absolut bedst ved at anvende de Udtryk, som allerede har vundet Hævd i almindelig Sprogbrug.

Til Slutning skal jeg beredvillig gøre Hr. H. en Indrømmelse: D. B C. har været ubetænksom, meget ubetænksom i Valget af sine Reklameudtryk — ikke at der derved er tilføjet det danske Flæsk eller dets Renommé nogen Skade, tværtimod, kunde jeg fristes til at sige — men for saa vidt som man derved har forledt et ellers anset Firma (Hr. Hansen ufortalt) til, om ikke just at lægge Navn til, saa dog at indlade sig paa et Angreb, om hvilket Firmaet meget godt véd, at det savner ethvert reelt Grundlag.

Randers, d. 30. Oktober 1921.

F. Bojsen.

Landbrugslitteraturen og det praktiske Landbrug.

At Kundskab er Magt, er jo endnu et staaende Ord i vort Sprog, bortset fra at en Politiker har omformet det til, at Aand er Magt, hvilket maaske er endnu rigtigere. Men det gælder dog fremdeles, at Kundskab er Magt, og saadan er det ogsaa indenfor Landbruget.

Det er jo nu lykkeligvis gaaet op for mange, hvilken Betydning Teorien har for praktisk Landbrug. Men af og til kan man høre om den og den, at han ikke er nogen dygtig Landmand, uagtet han har været paa Landbrugsskole, medens der til Gengæld peges paa en anden, der ikke har været paa Skole og dog er dygtigere end den første. Det er imidlertid forholdsvis nemt at svare paa dette, thi om den Landmand, der har været paa Skole og ikke viser sig dygtig i sin Bedrift, kan man rolig paastaa, at han vilde have været meget mere uduelig, om han ikke havde været paa Skole, og den, der er dygtig uden at have været paa Skole, vilde sikkert være bleven meget dygtigere, om han havde været der.

Landbrugsskolernes voksende Tal er jo ogsaa Bevis for, at man i Landbrugskredse forstaar den gyldne Sandhed, at det giver Magt over Bedriften, naar Lederen er i Besiddelse af Kundskab. Hvad vilde Industrien være, hvis den ikke havde sine Ingeniører og Tegnere? Og Landbruget vilde have været fattigt, hvis det ikke havde forstaaet at bygge paa Videnskaben.

Nu vil man maaske sige: Ja, saa er alt vel saare godt; flere og flere kommer paa Landbrugsskole og faar et lille Kig ind i den store Videns Verden, de begejstres, og naar de rejser hjem fra Skolen, er det med det Forsæt ret ofte at raadføre sig med de Lærebøger og Haandbøger i Landbrugsspørgsmaal, som de naturligvis har faaet Kendskab til paa Skolen. Men saaledes gaar det desværre ikke i det praktiske Liv. Alt for mange lader haant om Lærebøger og Haandbøger. Her har Landbrugsskolerne en Opgave, idet de i noget højere Grad burde give deres Elever Kærlighed til Bogen og Respekt og Agtelse for den; det savnes alt for tit.

En Kendsgerning er det, at der mangler Landbrugslitteratur paa Boghylderne. Vi der lever i dette Land, har jo næsten ind dukket med Modermælken Bevidstheden om det danske Landbrugs høje Stade og den danske Bondestands store almene Oplysning. Men der er dog mangen en Brist i saa Henseende. Og en af disse er, at det endnu ikke er gaaet op for det store Flertal af Landbrugere, hvilken Støtte for deres Bedrift de kan finde i Landbrugslitteraturen.

Kontrolassistent.

Dansk Andels Ægexport

har i Oktober Maaned udbetalt til Kredsene Overskud, Reservefond samt Renter til Beløb Kr. 1,100,521,54.

Udførslen af danske Landbrugsprodukter.

(Ved Andelsudvalgets handelsstatistiske Kontor).

1. Smør (Tons).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1–28/10 1921	15/10–21/10 1921	22/10–28/10 1921
Hele Udførslen.	1,454	1,735	74 602	1,534	1,655
Heraf til:					
Tyskland*)	50	118	5 082	147	171
England	786	1,226	52,703	1,144	1,124
Sverrig Norge .	208	167	7 1 8	18	43
Holland	7	14	595	21	—
Belgien	—	40	1,739	133	163
Frankrig	19	67	2 893	56	130
Lande udenfor Europa	166	92	3,981	10	15

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

Sidste Uges Udførselskvantum af Smør var igen noget større; det beløb sig til ialt 1655 Tons. England aftog heraf 1124 Tons eller noget mere end ⅔. Til Svejts (Tyskland) gik 171 Tons, til Belgien 163 Tons, til Frankrig 130 Tons; til Norge og Sverrig gik kun 43 Tons og til andre Lande i Europa 8

Tons, mens der til Lande udenfor Europa afgik 15 Tons.

Om Markederne for dansk Smør i Ugen, der sluttede d. 29. Oktbr., kan meddeles:

I England sælges andre Landes Smør i Øjeblikket til betydeligt billigere Priser end dansk, men der findes dog stadig en fast Kundekreds, som udelukkende holder sig til frisk dansk Smør. De opnaaede Priser svarer til dem, der opnaaedes Ugen i Forvejen. Sverrig og Norge har atter denne Uge købt mindre Partier. Fra Frankrig indgaar regelmæssige Ordrer, og det synes, som om en stabil Forretning kan paaregnes. Belgiske Købere er nu fremme med regelmæssige Ordrer. Kvantummet til Svejts er omtrent som i sidste Uge. De lave Valutakurser i Tyskland og Czekoslovakiet stiller sig stadig hindrende i Vejen for Indførsel til disse Lande. Saa vidt vides er der sendt nogle enkelte Poster til Holland. Den amerikanske Pris ligger ikke højt nok til, at der kan regnes med større Afskibninger til dette Marked.

Produktionen viste atter denne Uge en ubetydelig Opgang i Sammenligning med sidste Uge.

Københavns Smørnotering var den 27. Oktober 445 Kr. pr. 100 kg mod henholdsvis 443 og 455 i de to foregaaende Uger. Det svenske Afregningstal var den 27. Oktober 375 Kr. mod henholdsvis 375 og 377 i de to foregaaende Uger.

2. Æg (1000 Snese).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl Gnst. 1921	1/1—28/10 1921	15/10—21/10 1921	22/10—28/10 1921
Hele Udførslen.	533	647	27,833	492	617
Heraf til:					
Tyskland......	12	4	172	—	—
England......	421	568	24,437	452	567
Sverrig-Norge	77	71	3,047	29	45
Belgien	—	—	99	—	—

Udførslen af Æg naaede i sidste Uge op paa et meget betydeligt Kvantum, 617,000 Snese, hvoraf 567,000 Snese eller godt 90 pCt. gik til England. Til Norge og Sverrig gik ialt 45,000 Snese.

I England har Tilførslerne af oversøiske Æg været ret betydelige. Tilførslerne til London i Ugen, der sluttede den 25. Oktober, udgjorde saaledes 15,000 Kasser. Heraf kom kun 218 Kasser fra Danmark; 3355 Kasser stammede fra Argentina, 4377 fra Marokko, 2231 fra Australien, 1200 fra De forenede Stater, 500 fra Kanada og 200 Kasser fra Ægypten. Af europæiske Lande leverede Letland 1107 Kasser, Rumænien 946, Holland 443, Sverrig 94, Polen 80 og Estland 51 Kasser. Disse betydelige Tilførsler af mindre værdifulde Æg har vel i nogen Grad hæmmet den Prisstigning, for hvilken der ellers var Basis, men som Helhed har Priserne dog haft en opadgaaende Bevægelse, hvad der særlig har gjort sig gældende for prima nylagte Æg. Paa Markedet i London den 28. Oktober var Prisen for almindelige danske Grossistæg 39—40 sh. pr. gr. h. à 18 lbs. og 36—38 sh. for 15 lbs.

Dansk Andels Ægexports Notering for Ugen 28. Oktober—3. November forhøjedes til 400 Øre pr. kg (de to foregaaende Uger henholdsvis 370 og 360 Øre). Samtidig var Andelssvineslagteriernes Fællesnotering for Æg 390 Øre pr. kg (de to foregaaende Uger henholdsvis 360 og 350 Øre pr. kg), mens den svenske Ægnotering for Ugen 28. Oktober—3. November var 356 Øre pr. kg mod henholdsvis 350 og 330 Øre pr. kg i de to foregaaende Uger. I Norge har der været nogen Reaktion mod den sidste Tids Stigning i Ægpriserne, og i Kristiania faldt Prisen i Ugen 17.—22. Oktober for ustemplede Æg fra 700 til 680 Øre pr. kg.

3. Bacon og Flæsk (Tons).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1—28/10 1921	15/10—21/10 1921	22/10—28/10 1921
Hele Udførslen.	809	1,615	69,473	1,924	2,191
Heraf til:					
England.......	764	1,593	68 510	1,881	2,149
Tyskland*)....	26	10	426	—	—

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

I Overensstemmelse med det betydelige Antal af Slagtninger har Udførslen af Bacon og Flæsk i de sidste Par Uger været stærkt stigende. I Ugen 22.—28. Oktober naaede Udførselsmængden igen op over 2 Mill. kg; det nøjagtige Tal var 21,191 Tons. Heraf aftog England Størsteparten, idet 2149 Tons gik til dette Land.

I England har Flæskemarkedet i de sidste Uger været Genstand for en voldsom Deroute. Priserne har for alle Sorter maattet give efter i et Omfang, man sjældent har været Vidne til. Saavel Købeevne som Købelyst har været meget ringe, og der har mellem Forbrugerne været en Tendens til at vende sig fra det gode og dyre Flæsk til det ringere, men billigere. Prisen for dansk Flæsk har maattet give voldsomt efter, for bedste Sort udgjorde Prisfaldet paa Markedet i London i sidste Uge omkring 20 sh. pr. cwt., og Prisen naaede ned i 132 sh., hvilket er den laveste Pris, der er set i lange Tider. De andre Sorter maatte ogsaa give efter i Pris, omend knapt i saa stort Omfang. De betydeligt nedsatte Priser synes imidlertid at stimulere Købelysten, og det maa haabes, at der snart vil indtræffe en Bedring. Til Markedet i London har der ifølge „The Grocer" været betydelige Tilførsler af sydamerikansk Bacon, som siges at fremkomme i god Tilstand og af nogle ventes at ville blive en betydelig Faktor paa Flæskemarkedet.

Slagtningerne i Irland er igen noget aftagende. I Ugen, der sluttede den 20. Oktober, slagtedes ialt 23,659 Svin (1920: 20,268), mens Antallet af levende eksporterede Svin var 1855 (1920: 1909), saaledes at det samlede Antal i Ugen indtil 20. Oktober udgjorde 25,514 mod 31,084 i den foregaaende Uge og 22,177 i den tilsvarende Uge i 1920.

De danske Andelssvineslagteriers samlede Antal Slagtninger holder sig fremdeles paa store Tal. De udgjorde i Ugen 20.—26. Oktober 33,763 Stkr. til Eksport til England, 5300 Stkr. til anden Anvendelse, ialt 39,063 Stkr. mod henholdsvis 39,927 og 33,687 Stkr. i de to foregaaende Uger.

De danske Andelssvineslagteriers Noteringer maatte igen under det stærke Pristryk i England nedsættes betydeligt, omend i noget forskelligt Omfang for Øerne og Jylland. Mens Noteringen for Øerne i sidste Uge kun nedsattes med 10 Øre og saaledes d. 29. Oktober ansattes til 204 Øre for bedste Svin (de to foregaaende Uger henholdsvis 214 og 244 Øre), nedsattes Noteringen i Jylland med hele 40 Øre pr. kg, saaledes at Noteringen den 29. Oktober ansattes til 170 Øre pr. kg (de to foregaaende Uger henholdsvis 210 og 240 Øre pr. kg.

Sveriges Alm. Lantbrukssällskaps Flæskenotering var den 24. Oktober 190 Øre pr. kg mod henholdsvis 210 og 225 Øre i de to foregaaende Uger.

4. Kød (Tons).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1—28/10 1921	15/10—21/10 1921	22/10—28/10 1921
Hele Udførslen.	340	116	5,011	101	115
Heraf til:					
Sverrig-Norge.	—	—	59	27	—
Tyskland*)....	16	95	4,103	99	115
England.......	20	19	794	—	—

5. Levende Hornkvæg (Stkr.).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1—28/10 1921	15/10—21/10 1921	22/10—28/10 1921
Hele Udførslen.	1,173	2.702	116,180	1,807	1,307
Heraf til:					
Tyskland*)....	613	2.292	98,563	581	738
Belgien	—	409	17,607	1,226	569

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

Udførslen af Kød er fremdeles svagt stigende. Den udgjorde i Ugen 22.—28. Oktober ialt 115 Tons, som gik til Tyskland eller gennem dette Land til Svejts. Udførslen af levende Hornkvæg var derimod i sidste Uge betydelig mindre. Antallet af udførte Dyr var ialt 1307 Stkr. Det var Belgien, der svigtede, idet det kun aftog 569 Stkr. eller ca. Halvdelen af Udførselstallet til dette Land i de senere Uger. Til Tyskland og Svejts gik de øvrige 738 Stkr.

I Tyskland har Markedstilførslerne i sidste Uge været af et mindre Omfang, og Priserne har da ogsaa paa de fleste Markeder været i Stigning.

Fra Markedet i Hamborg kan meddeles følgende Priser (Mark pr. 50 kg levende Vægt):

	28. Okt.	20. Okt.
Stude og Kvier 1. Kval.	800—900	700—750
— „ — 2. —	700—800	700—750
— „ — 3. —	550—6 5	550—675
Tyre „ 1. —	700—765	660—750
— 2. —	575—675	500—600

Den store Forskel i Priserne for levende Kvæg og Slagtekvæg er i Tyskland Genstand for megen Diskussion. Der har været gjort Tilløb til Indgriben i dette Forhold fra Indenrigsministeriets Side, uden at dette har medført nogen Ændring. For alle Arter af Slagtekvæg er Priserne gennemgaaende stigende, og kun paa enkelte Markeder med store Tilførsler har der nu og da været forbigaaende Prisfald, som imidlertid aldrig har gjort sig gældende i Detailhandelen, hvor Kødet alle Vegne holdes i meget høje Priser. Tilførslen af Slagtekvæg af enhver Art har paa de fleste Markeder i de sidste Maaneder været stadigt stigende, hvad der maatte antages at virke nedadgaaende paa Priserne. Priserne paa Skind og Huder er i Løbet af de sidste Maaneder steget ganske voldsomt, undertiden til over det dobbelte, hvad man mener skulde berettige en Nedsættelse i Kødpriserne. Det hævdes fra Landbrugets Side, at Tørken i Sommer gjorde det nødvendigt for mange Landmænd paa Grund af Foderknapheden at sælge Kvæg til den Pris, der kunde opnaaes, og der gjorde sig da ogsaa i Juli Maaned et forbigaaende Prisfald gældende, uden at dette havde mindste Indflydelse paa Priserne i Detailhandelen. Priserne er igen gaaet kraftigt op og har for enkelte Varers Vedkommende naaet deres største Højde siden Frigivelsen af Kødhandelen. Dyrenes Kvalitet er i Almindelighed ikke paa Højde med Tiden før Krigen, og det er kun et ringe Antal Dyr, der sælges til de paa Markederne noterede ret høje Priser for de bedste Kvaliteter. Men det hævdes, at det næsten overalt er de høje Markedsnoteringer, der lægges til Grund for Ansættelsen af Detailprisen, selv om Dyrene faktisk er indkøbt til Mellempriser eller endog de laveste Priser. Det hævdes, at det saavel paa Grund heraf som paa Grund af de stærkt stigende Hudepriser vil være muligt at opnaa en betydelig Nedsættelse i Kødpriserne uden et tilsvarende Fald i Priserne paa levende Kvæg.

6. Slagteriaffald (Tons).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	$^{1}/_{1}$–$^{28}/_{10}$ 1921	$^{15}/_{10}$–$^{21}/_{10}$ 1921	$^{22}/_{10}$–$^{28}/_{10}$ 1921
Hele Udførslen	99	169	7,268	154	186
Heraf til:					
Tyskland	—	96	4,144	98	116
England......	—	69	2,954	55	51

Udførslen af Slagteriaffald udgjorde i sidste Uge 186 Tons, der fordelte sig med ca. $1/3$ til England og $2/3$ til Tyskland.

7. Sødmælk og Fløde.

Udførslen af Sødmælk var i sidste Uge 54 Tons mod henholdsvis 56 og 195 Tons i de to foregaaende Uger. Af de 54 Tons gik 42 Tons til Tyskland og 12 Tons til England. Den samlede Udførsel af Sødmælk siden 1. Januar har været 2499 Tons eller 58 Tons pr. Uge. Udførslen af Fløde her fra Landet var i sidste Uge 79 Tons, hvoraf 75 Tons gik til Tyskland.

8. Heste.

Hesteudførslen i Ugen 22.—28. Oktober androg kun 68 Stkr., hvoraf 63 Stkr. gik til Tyskland. Siden Nytaar er ialt udført 18,370 Stkr. eller gennemsnitlig 425 Stkr. pr. Uge.

Omflytnings-Porto.

Opmærksomheden henledes paa, at naar Eksemplarer af Andelsbladet ønskes omflyttet fra en Adressat til en anden udenfor de normale Kvartalsskifter ($^{27}/_{12}$, $^{27}/_{3}$, $^{27}/_{6}$ og $^{27}/_{9}$), vil Omflytningen kun blive foretaget, naar der til Dækning af Omkostningerne herved medsendes 20 Øre i Frimærker for hvert Eksemplar, som ønskes omflyttet.

Øernes Andelsselskab
for
Indkøb af Foderstoffer
A. m. b. A.

	Kbhvn.	Korsør	Rønne
noterer den 2/11 1921. Op- og Nedgang i Priserne forbeholdes.			
Foderblanding			
Nr. 1, ca. 50 %	30,00	30,00	30,50
Nr. 2, ca. 45 %	28 00	28,00	28,[illegible]0
Nr. 3, ca. 4[illegible] %	25,50	25,50	26,00
Bomuldsfrøkager, La Plata. ca. 60 %	30,50		
Bomuldsfrøkager, afskallede Texas, ca. 52 %	30,00	30,00	30,50
Soyakager, danske, fra Lager	29,50	30 00	30,50
Soyaskraa, dansk, ab Fabrik	28,00		
do. do. fra Lager	28,50	29,00	29,50
Palmekager	17,00	17,00	18,00
Jordnødkager	29,[illegible]0	2[illegible],00	30,00
Kokuskager	21,00	21,50	22,00
Rapskager, La Plata	19,00	19 00	19,50
Sesamkager	2[illegible],50	28,00	28,50
Hvedeklid, danske	18 00	18 00	19,00
do. La Plata	16 00	16,00	
Melassefoder, ab Fabrik	15,25		
do.	17 00	17,50	18 50
Byg, dansk	24 00	24.00	24,00
Havre, do.	22,00	22,00	22,00
Lupinskraa		24,00	
Hvede	25,00	25,00	
Kød- og Benmel	18,50	18,50	
Varer fra Skib.			
Bomuldsfrøkager, 50 %, ca. 10/12		29,50	
Bomuldsfrøkager, 50 %, i Decbr.	29,50		
Jordnødkager, La Plata, ca. 5/11	28,50		
Majs, i Novbr.	16,50	16,50	
Majs fra Lager i Forhold til Børsnoteringen.			

Alt banefrit i hele Vgl. med 30 Dages rentefri Kredit, i mindre Partier 10 Øre mere pr. 100 kg. For Findeling af Kager beregnes 70 Øre pr. 100 kg. Kagerne afvejes paa ens Vægt og mærkes paa Forlangende. Naar Varerne leveres i vore Sække, er Sækkene lejefri i 30 Dage; for danske Klid er Sækkene kun lejefri i 14 Dage.

Tilførslerne af Korn og Foderstoffer.

Den 1. Novbr. 1921.

Den danske Krones Værdi er gaaet betydeligt tilbage i de sidste Dage, idet saa godt som al fremmed Valuta nu noteres væsentlig højere end for en Uge siden. F. Eks. noteres Sterling nu i 21,30 mod 20,47 og Dollars i 5,43 mod 5,21 for en Uge siden, men alle de andre Sorter fremmed Valuta er ogsaa højere paa nær Mark, som er i 3,20 mod 3,25 for en Uge siden, men som i Mellemtiden har været nede i 3,05.

Stemningen for Majs er stadig fast i Chicago, og det samme er ogsaa Tilfældet i Tyskland, saa nu er det forbi med at kunne købe billigere fra Tyskland end fra Amerika. Som tidligere anført er de Priser, Majs nu koster i Amerika, væsentlig under, hvad Værdien var før Krigen, skønt Omkostningerne dér som her nu er meget større; f. Eks anfører et amerikansk Finansblad, at Landmændene i Dakota maa regne med saa store Omkostninger, at de kun faar Halvdelen hjem af den Pris, der noteres i Minneapolis; alene i Jernbanefragt maa de gennemsnitlig betale 25 % af Kornets Værdi for at faa det til Minneapolis. Det er derfor forstaaeligt, at mange amerikanske Landmænd arbejder under meget vanskelige Forhold og i mange Tilfælde ikke faar Godtgørelse for Omkostningerne ved at dyrke Jorden. For Majsens Vedkommende viser en Sammenligning mellem de officielle amerikanske Noteringer en Forskel fra Juli 1920 til Juli 1921 paa ca. 22 Kr. pr. 100 kg, og Noteringen er endda gaaet yderligere ca. 25 % tilbage siden Juli 1921. Den Krise, vi herhjemme er bange for, at Landbruget gaar i Møde, er man derfor allerede til Dels inde i for De forenede Staters Vedkommende, og derfor har Regeringen i Washington bevilget et Laan til det amerikanske Landbrug til et saa uhyre Beløb som 1000 Millioner Dollars. Samme Finansblad udtaler Frygt for, at hvis de nuværende Forhold varer ved, vi

25 á 35 % af Landmændene i de vestlige Stater blive nødt til at forlade Ejendommene.

Herhjemme er Stemningen ogsaa fastere, og Noteringerne for Majs af alle Slags er sat en Del op.

B o m u l d s f r ø k a g e r holdes i omtrent uforandrede Priser i Amerika, men det synes, som om Stemningen hos de amerikanske Eksportører er ret fast. Herhjemme har Stemningen for Bomuldsfrøkager for nogle Dage siden været temmelig flov, og Priserne har været sat ned, men i de sidste Par Dage har Stemningen været betydelig fastere, og Priserne er forhøjet, saaledes at der i Dag noteres noget mere end for en Uge siden. Dette skyldes navnlig de forhøjede Dollarkurser.

Hvis man her fra Danmark gaar med til at anlægge de Priser, der forlanges for Bomuldsfrøkager fra Amerika, er det tvivlsomt, om det lykkes foreløbig at faa de amerikanske Fordringer nedad, men man maa stadig regne med den Mulighed, at der i Løbet af Vinteren kommer en Tilbagegang. Det maa nemlig stadig erindres, at er Bomuldshøsten i Amerika meget lille, saa er Forbruget ogsaa lille, og det lille Høstudbytte er der allerede taget Hensyn til ved de urimeligt høje Priser, Bomuldsfrøkager nu noteres i sammenlignet med, hvad Majs koster.

Fra Tyskland foreligger der atter Underretning om, at det er paa Tale at komme med et definitivt Udførselsforbud for Oliekager fra Tyskland. Det er ret begrænsede Mængder, Tyskland har haft til Eksport, men derfor vil et saadant definitivt Udførselsforbud alligevel kunne faa nogen Indflydelse paa Priserne andre Steder og da navnlig for Hørfrøkager.

Stemningen for alle andre Sorter **O l i e k a g e r** har ogsaa været noget flovere for nogle Dage siden, og Priserne for alle Sorter har været sat ned, men nu ligger Markedet væsentligt fastere for de fleste Sorter med noget højere Noteringer.

H v e d e k l i d har ogsaa ligget meget flovt for nogle Dage siden, men nu har Stemningen rettet sig. Noteringerne er derfor uforandrede for Hvedeklid, lidt lavere for Rugklid.

D a n s k K o r n ligger væsentligt fastere, og der kan i Jylland opnaas 1 Kr. mere end sidste Noteringer.

Valutanoteringerne i København.

Oktober/November 1921	pari	Onsdag den 26.	Torsdag den 27.	Fredag den 28	Lørdag den 29.	Mandag den 31.	Tirsdag den 1
Stockholm	100,00	120 15	120,15	120,75	120,25	121,25	123,25
Kristiania	100,00	68,00	69,00	70,00	69,75	70,75	73,25
Hamborg	88,89	3 25	3,15	3,10	3,10	3 05	3,20
London	18,16	20,47	20 55	20,65	20,58	20,80	21,30
Paris	72,00	37 85	38,25	38,10	38,20	39,00	40,10
Zürich	72,00	94 75	95 00	97,25	96 75	97,50	100,00
Amsterdam	150 00	177,50	178,10	179,50	179,00	181 00	185,00
New York	373,00	521,00	524,00	527,00	526,50	532,00	543,00

Jydsk Andels-Foderstofforretning.

Noteringerne er uden Forbindende saavel fra Skib som fra Lager. De Lokalforeninger, der ønsker at købe til fast Pris fra de averterede Skibe, bedes henvende sig til vedkommende Afdeling. Alle Varer bliver analyserede.

(Op- og Nedgang forbeholdt).

København, 1. Novbr. 1921.

Fra Skib i hele Vognladninger noteres pr. 100 Kg:

ventet til	Aarh.	Aalb	Esbj	Vejle	Freh.	Rdrs.	Hors.	Kold.
Majs, nordamerikansk, under Losning		16,50	16,50	16,70				16,70
do. do., daglig	16,50					16,70	16,70	
do. do., ca. 15. Novbr.					16,70			
do. do, ca. 1. Decbr.			16.50					
do. Laplata, daglig			17,50	17,70			17,70	
do. do. ca. 15. Novbr.						17,70		
Bomuldsfrøkager, Texas 50 %*) daglig	30,50	30,50						
do. do., i Novbr./Decbr.			30 50		30,70	30,70		
do. brasilianske, 55 %*), daglig	29,50	29,50						
Hørfrøkager, nordamk., daglig			27,50	27,70				27,70
do. Laplata, daglig	26,50							
do. Harburg, daglig			27,50	27,70		27,70		
do danske, daglig						27,70		
Jordnødkager, amk., 52 %, ca. 20 Novbr.	27,50							
do. do, ca. 25. Novbr.		27,50		27.70	27,70	27.70	27,70	27.70
do. sydfranske, 56*) daglig			28,50	28,70	28,70	28,70	28,70	28,70
do. Laplata 56 %*) ca 1. Jan		28 50						
do. tyske, 56 %*, ca. 15. Nov.		28,50						28,70
Sesamkager, fremmede, ca. 15. Novbr.						26,70		
Soyakager, danske, daglig						27.70		
Soyaskraa, Stettin, daglig	28,00							
do. engelsk, daglig							28,20	28,20
do. do. ca 1. Decbr.			28,00		28,20			

*) Garanteret Minimumsindhold.

Vi noterer for:

Kokuskager, danske .... 21.50 ab Aarhus.
Hvedeklid. do. .... 17,00 ab Aarhus.
Hørfrøkager, danske, ventet daglig .... 28,00 ab Nykøb. M.
Hørfrøkager, danske, ventet daglig .... 28 00 ab Skive.
Bomuldsfrøkager, Texas. 50 %*), ca. 10 Novbr. .... 31,70 ab do.
(Ordrer indsendes til J. A. F., Aarhus.)
Hørfrøkager, danske .... 27,50 ab Aalborg.
(Ordrer indsendes til J. A. F., Aalborg.)
Hvedeklid, danske .... 17,00 ab Randers.
(Ordrer indsendes til J. A. F, Randers).
Hvedeklid, danske .... 17,00 ab Vejle.
(Ordrer indsendes til J. A. F., Vejle).

Fra Lager er Priserne 60 Øre højere pr. 100 kg end fra Skib, naar mindst 4000 kg af en Sort tages.

For Partier under 4000 kg er Prisen 80 Øre højere end Prisen fra Skib og for Stykgods beregnes yderligere Kørsel 25 Øre pr. 100 kg. (Op- og Nedgang forbeholdt)

Fra Lager noteres fra 7/11 pr. 100 kg.	Aarh	Aalb.	Esbj.	Vej'e	Freh	Rdrs.	Hors.	Kold.
Majs nordamk.	17 10	17,10	17,10	17,30	17 30	17 30	17 30	17.30
do. La Plata	18,10	18,10	18,10	18,30	18 30	18,50	18,30	18 30
do. Donau								18.30
do. hvid, afrikansk	17,10	17,10	17.10	17,30	17.30	17 30	17,30	17,30
Bomuldsfrøkager, 50 %*)		31.10	31,10	31,30	31,30		31,30	
do. 52 %*)	31,60	31.60		31,80	31,80	31.80		31,80
do. 43 %*)		29,60		29,80		29 -0		
Hørfrøkager, danske	28 10	28,10	28,60	28,30	28,30	28 30	28,30	28,30
do. nordamk.	28.10		28 10			28.30		
do. Harburg	28,10		28,10			28,30		
do. Laplata	27,10							
Soyakager	28,10	28,10	28 10	28 30	28 30	28 30	28,30	28 30
Soyaskraa	28.60	28,60	28 60	28,80	28 80	28,80	28,80	28.80
Kokuskager, danske	22 10		23 8	23,40	24,20		23,2	23.70
do. fremmede		21,60	21,60	21,80	21,80	21,80	21,80	21 80
Sesamkager danske	27 60							
do. fremmede	27,10	27.10	27,10	27,30	27,30	27.30	27 30	27,30
Jordnødkager afskallede, fremmede, 56%*)		29,10		29 30	29,30	2?,30	29,30	
do. lyse, nordfranske, 56%*)			29.60	29,80				29,80
do. amr, 52 %*)			28,10					
do. Laplata	29 10							
Palmekager, danske	17 50				19 70	18.60		
Rapskager, tyske	19 10	19 70	19.20	19,30	19,90	19 50	19,40	19,10
Klidmelassefoder, Dsk. Sukkerf.	17,10	17,10	17,30	17,30		17,30	17,30	17,30
Melasse, flydende					14,80			
vedeklid engelske grove			17,60					
do. danske	17 60	18,10	17 60	17,60	19,10	17,60	18,60	17,60
Rugklid, danske	17,10	17,10	17 10		18,10			17,10
Foderbyg, Marokko	21,10	21,10	21,10	21,30	21,30	21,30		21,30
do. amk, 48 lbs.	22,10		22,10					
do. Laplata	21 10						21,30	
Byg, dansk	25,00	26.00	26,50	26,50	27,00	25,00	26,50	25,00
Havre, dansk	22,00	22,00	23,00	23 00	23,50	22,00	23,00	22 00
Blandkorn, do.				25,00		23 50	25,00	23.50
Hvede	25,00		27,00	25,00	27,00	25,00	26,00	26,00
Rug	26,00	26,00		26,00	26,50	26,00		27,00

*) Garanteret Minimumsindhold.

Jydsk Andels-Foderstofforretning er stedse Køber til **dansk Korn**, og de Lokalforeninger eller Medlemmer der er Sælgere, vil ved Henvendelse til nærmeste Filial kunne faa Prisen at vide.

Foderblanding kan leveres fra alle Afdelinger og Opgave over Pris med nærmere Oplysninger kan indhentes hos nærmeste Filial.

Plads tilbydes.

Uddeler søges.

Klode Mølle og Omegns Brugsforening søger en Uddeler til 1. Januar 1922. Aarsomsætning bliver ca. 80,000 Kr. Lønnen er 6 pCt. af Butiksvarer + fri Bolig samt 5 Skp. Land til Uddelerens Afbenyttelse. Uddeleren svarer til Svind og Emballage og stiller en Kaution stor 6000 Kr., 4000 kontant og 2000 ved Kaution. Ansøgning bedes sendt inden 15. Novbr. d. A. til

Formand og Forretningsfører
(1473) P. Jeppesen,
Skovshaab pr. Engesvang St.

Uddeler søges

til Vejerslev Brugsforening pr. Thorsø til 1. Januar. Omsætningen sidste Aar ca. 35,000 Kr. i Butiksvarer, ca. 3000 Kr. i Frø. Lønnen er henholdsvis 6 og 4 pCt. samt fri Bolig og Have. Halvdelen af Lys og Makulatur. Fri Handel med Æg, Skind, Brød og Øl. Uddeleren svarer til Svind og Emballage og stiller en Kaution paa 4000 Kr., deraf 2000 Kr. kontant, som forrentes med 5 pCt. Ansøgningerne sendes inden den 18. November til

(1508) Gaardejer Rasmus Skov,
Boskovgaard pr. Thorsø.

Uddeler.

Pladsen som Uddeler i Bindslev Brugsforening bliver ledig til 1. Januar 1922 (eventuelt før). Sidste Aars Oms. 137,000 Kr. i Butiksvarer, 124,000 Kr. i Foderstoffer, 40,000 Kr. i Gødning. Løn efter Mønsterkontrakten. Ansøgninger indsendes inden 15. November til

(1517) Gaardejer L. Thomsen,
Hedegaard, Bindslev pr. Sindal.

Pladsen som Uddeler

i Jebjerg Brugsforening pr. Langaa bliver ledig til 1. Januar 1922. Omsætningen i 1920 var i Butiksvarer 85,000 Kr., Frø og grove Varer 2000 Kr. Løn 5½ pCt. af Butiksvarer med Tillæg af 2 pCt. for Kørsel, 5 pCt. af Frø og 3 pCt. af grove Varer, 150 Kr. til Lys, Varme og Telefon samt fri Bolig med Have. Brugsforeningen er bygget 1912; der er indlagt Vand og Elektricitet. Pladsen er ledig paa Grund af Uddelerens Død. Der forlanges 6000 Kr. som Sikkerhed, hvoraf 3000 Kr. kontant, der forrentes med 6 pCt. for Tiden. Ansøgning om Pladsen med Anbefalinger sendes til undertegnede Formand inden 19. November.

Væth pr. Langaa, d. 31. Oktbr. 1921.
(1519) Chr. Jørgensen.

Kommis søges.

En dygtig, flink og paalidelig Kommis kan faa Plads til 1. Decbr. i Vittrup Brugsforening, Vittrup St. Anbefaling og Lønfordring bedes tilsendt

M. Jensen.

Ekspeditrice.

En dygtig og paalidelig Pige kan faa Plads fra 1. November eller December. Anbefalinger og Lønfordringer bedes tilsendt
(1504) P. C. Andersen,
Vellev Brugsforening pr. Ulstrup.

En flink Ekspeditrice,

godt vant til almindelig Bogføring, og som vil deltage i Ekspedition, kan faa Plads straks. Anbefalinger, Fotografi og Lønfordring bedes sendt til
(1514) Uddeler Jensen,
Hjallerup Brugsforening, Hjallerup.

En flink Pige,

som har Lyst til Arbejdet i en Brugsforening, kan paa Grund af Sygdom faa Plads straks eller senere i Smidie Brugsforening pr. Bælum. (1516)
Katrine Jensen, Uddelerske.

Plads søges.

Kontrolassistent,

22 Aar, søger Plads straks eller senere. Har 3 Mdr.s Uddannelse. Billet mrkt. 1509 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Kommis,

22 Aar, søger Plads straks. 7 Aar ved Faget. Billet mrkt. 1510 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Kommis,

23 Aar gl., som uden egen Skyld er ledig, søger Plads straks, eventuelt 1. Decbr. Paa Lønnen ses ikke saa meget som paa en god Plads. Mulige Tilbud bedes sendt til
(1512) Kommis H. Petersen,
Skærød pr. Helsinge.
NB. Prima Anbefalinger haves.

Kommis.

22 Aar gl., 6½ Aar ved Faget, hvorfra fineste Anbefalinger haves, søger Plads straks eller senere. Mulige Tilbud med Opgivelse af Løn bedes tilsendt
(1501) Chr. Juul,
Brugsforeningen, Aalestrup.

Kommis,

21 Aar, søger Plads til 15. Novbr. i en velledet Forretning. Jeg har været ca. 6½ Aar ved Faget, hvorfra fine Referencer haves. Mulig Tilbud bedes tilsendt undertegnede.
(1493) Kommis Ulrich Johansen,
Skodsborg og Omegns Brugsforening,
pr. Skodsborg. Telef. 18.

Kommis,

24 Aar gl., 8 Aar ved Faget, hvorfra fineste Anbefalinger haves, søger Plads straks eller til 1. Decbr. i større Brugsforening. Mulige Tilbud med Opgivelse af Løn bedes tilsendt
(1521) P. Beltoft,
„Beltoftgaard“, Lundby pr. Løgstør.

Kolonialkommis,
23 Aar gl., 9 Aar ved Faget, ønsker Plads.
(1518) Andreas Hansen,
Karrebæk Skole pr. Karrebæksminde.

Medhjælper.
Som saadan søger en ung Mand Plads. 16 Aar gl., 2 Aar ved Faget. Uden egen Skyld ledig. En god Anbefaling haves. Pladsen ønskes helst til 1. November, men kan ogsaa tiltrædes senere. Henvendelse til
(1487) Enkefru Karen Pedersen,
Vejle Mark, Allested.

Kommis,
22 Aar, søger Plads straks eller senere. Fine Anbefalinger haves.
(1483) Kommis C. Olsen,
Slagslunde Skov pr. Slangerup St.

En ung Mand,
20 Aar, søger Plads som Medhjælper til 1. November eller senere, helst i en mindre Brugsforening. Billet mrkt. 1485 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Brugsforeningslærling.
Min Søn, 17 Aar, Realeksamen, ønskes optaget som Lærling i en ikke for stor Brugsforening snarest. Man bedes henvende sig til
(1495) Overportør Klitgaard,
Doense St.

Ældre Lærling.
Til min Søn, 17½ Aar, ca. 3 Aars Uddannelse her hjemme, ønskes en Plads, hvor han kan blive udlært. Paa Lønnen ses ikke saa meget som paa en lærerig Plads.
Uddeler Jul. Christensen,
(1515) Salling pr. Vindblæs.

Paa Kontor eller i Forretning
søges Plads af en 19-aarig ung Mand, som har taget Præliminæreksamen. Kendskab til alm. Kontorarbejde. Gode Anbefalinger haves. Mulige Tilbud bedes sendt til
(1522) Niels P. Andersen,
Fasterholt St.

Ekspeditrice,
17½ Aar, søger Plads straks eller til 1. December. Henvendelse til
(1520) Anna Madsen,
Ny Hostrup, Hobro.

Sivsko. Sivsko.
Vore bekendte gode Sivsko tilbydes fra Lager til billigste Dagspris.
Uggelhuse og Omegns Sivskoforening, Uggelhuse.
Tlf. Nr. 9 Langkastrup. (1494)

Kuranstalten „Midtjylland“, Silkeborg
(forhen: „Silkeborg Badesanatorium“).
Bade, Gytje, Massage, Sygegymnastik, Friluftskur, Diæt.
For kroniske indre Sygdomme, særlig Gigt, Nervøsitet, Blodmangel, Reconvalescens og andre Svækkelsestilstande.
Fra 9½ Kr. dagl., alt incl. Aaben hele Aaret.
(102) Overlæge Th. Nielsen.

Stationsforretning,
ene paa Pladsen, sidste Aars Omsætning i Kolonial og Isenkram 143,000 Kr., er til Salg straks paa Grund af anden Forretnings Overtagelse. Nødvendig 10 à 15,000 Kr. Billet mrkt. Solid 1492 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Blankaal! Blankaal!
Endnu har vi et Parti fine, store Blankaal, som kan faas i Størrelse fra ½—1 Pund pr. Stk. til 150 Øre pr. Pund + Fragt og Emblg. Nu er Tiden for Saltning af Blankaal.
Forsendes overalt, naar mindst 10 Kilo bestilles.
Andelsfiskesalget „Jegindø“,
Hvidbjerg St., Thy.
Telef. 33 Hellerød.
NB. Forlang Tilbud paa røget Aal til Forhandling. (1489)

Gosch' Tændstikker
Tordenskjold
Phønix --- Godthaab

Stevns Landbrugsskole
pr. Storehedinge, Tlf. Havnelev 27.
5, 6 og 9 Mdr.s Landb.-Kursus begynder 3. Novbr. Kontrolkursus i April. Statsanerkendt.
(1497) L. Rasmussen.

Hvedeklid, Rugklid og Strømel
i rene og friske Varer tilbydes af (1513)
Tlf. 27 & 28
Statstelf. 20. A/s Vejle Dampmølle, Vejle.

De forenede Bogtrykkerier, Aarhus.

Andelsbladet.

Fællesorgan for danske Andelsforetagender.

Nr. 45. | Fredag den 11. November. | 1921.

Frøhandel med Tilgift.

„Dansk Landmandsforening“ tilbyder sine Medlemmer og andre Frø fra Erh. Frederiksens Frøfirma i Klarskov. Der opgives ingen bestemte Priser, men man forpligter sig til ikke at overskride „F. D. B.“'s Priser. — Naar en Jordbruger modtager bemeldte Tilbud, faar han i „Tilgift“ Landmands-Tidende gratis i to Kvartaler. — Kan Andelsmænd lade sligt passere upaatalt, eller er Sagen saa ubetydelig, at man kan lade den passe sig selv?

Ovenstaaende Forespørgsel er rettet til os fra en kendt Andelsmand, og vi maa svare, at selv om Andelsmænds sunde Fornuft paa Forhaand lader enhver Tilgiftsforretning være dødsdømt, — thi Andelsvæsen og Tilgiftssystem er just de skarpeste Modsætninger, og for saa vidt kunde man vel lade Sagen passe sig selv og overlade den til Hungerdøden, — saa har den dog en anden Side, der ikke bør lades upaatalt. Den kan nemlig betragtes som et af de mange Tegn paa Forfald, der efter Krigens Højkonjunkturer desværre viser sig indenfor vort Lands Erhvervsliv.

Saalænge disse nedslaaende Foreteelser holder sig indenfor Handelsstanden, kan en Andelsmand jo tage det med forholdsvis Ro, men naar som i dette Tilfælde Landbrugets Navn blandes ind deri, idet Landmandsforening, Frøindkøb og gratis Bladabonnement kobles sammen, — og saa vidt det kan ses i første Række til Bladets Fordel, i anden til Frøhandlerens, og hvis der herefter bliver noget tilovers, da først til Forbrugerens, — saa er det dog vist paa Tide at raabe Vagt i Gevær.

De Landmænd, der ikke forud maatte vide det, bør da underrettes om, at der herhjemme er en ganske anden lige og regelret Vej til det fordelagtigste og mest betryggende Indkøb af deres Frøforbrug, — endda saa fuldt ud betryggende, at der, saa vidt vi véd, ikke findes Sidestykke dertil i andre Lande. — Vi mener hermed Samarbejdet mellem de danske Landbo- og Husmandsforeninger, Frøavlerselskabet »Danske Landboforeningers Frøforsyning« og »Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger«.

Frøhandelen har under Krigen i Lighed med flere andre Erhverv haft sin »Gullaschperiode«. Denne fremkaldte en uhyre Udvidelse af Frøavlen, idet mange Frøforretninger ved »Kontraktavl« med Frøavlerne helt eller delvis læssede Risikoen over paa disse og derfor ikke behøvede at bekymre sig videre om, hvorvidt Avlen kunde afsættes.

Under Højkonjunkturen gik alt selvfølgelig godt, idet alt kunde sælges, — ligegyldigt hvormeget man producerede, — og ligesom i andre Erhvervsgrene troede man, at dette vilde blive ved. Man byggede store, smukke, kostbare Pakhuse til de store Frømængder. Saa kom Tilbageslaget; man vaagnede pludselig fra den lyserøde Drøm til den graa Virkelighed, og alle de store, dejlige, dyrt byggede Frøpakhuse ønsker Ejerne vist nu adskilligt mindre og adskilligt mindre kostbare.

Frøforretninger, der uden tilstrækkelig Kapital og uden fast Kundekreds til Aftagelse af den Avl, de havde sat i Gang paa Avlernes Risiko, ramlede sammen og efterlod Avlerne med den eneste Trøst, at »af Skade bliver man klog, men sjælden rig«, og selv Firmaer, der er startet paa sundt Grundlag, er kommet i Vanskeligheder. Den sidste Tids offentlig tilgængelige Regnskaber for flere betydende Aktieselskaber i Frøhandelen bærer ved deres Underskud Vidne herom.

Maaske er det under denne Depression i Frøhandelen, at flere af vort

Lands større Frøforretninger har indladt sig i meget usmagelige Handeler med en Bolschevik-Repræsentant, hvorom Dagspressen jo har meddelt saa meget, at vi ikke her behøver at opfriske det, og maaske er det under samme Depression, at Firmaet Erh. Frederiksen, efter først forgæves at have søgt at faa en Sammenslutning i Gang med flere andre en gros Forretninger, nu kaster sig over Detailhandelen og indlader sig paa en saa usmagelig Handelsform som den her omtalte, hvor man ikke alene giver Bladabonnement i Tilgift, men hvor man uden at nævne Priser dog garanterer, at disse ikke skal overstige Fællesforeningens endnu ikke fastsatte Priser.

Kan man saaledes forklare, omend langt fra billige, at Firmaet Erh. Frederiksen indlader sig paa denne Handelsform (Forretning er Forretning, og i disse sløje Tider maa man se at holde sig oven Vande), saa har man vanskeligere ved at forstaa, at en Landmandsforening indlader sig paa sligt, naar man da ikke skal gaa ud fra, at Foreningen er et Reklameforetagende for Hr. Calundan og det af ham redigerede Dagblad »Landmands-Tidende«. Er dette Tilfældet, kan man ikke tilstrækkelig advare Landmænd mod at forveksle »Landmandsforeningen« med »Landboforeninger« og »Landmandsforeningens Frøsalg« med »Landboforeningernes Frøsalg«. Det vil være til stor Skade for Landboforeningerne og for Landbruget selv, om denne Forveksling i større Maalestok finder Sted, — og at den meget let kan ske, naar Landmændene ikke er vaagne paa dette Punkt, fremgaar af Navneligheden, der er saa paafaldende, at man ikke kan undgaa at nære Mistanke om, at den er tilsigtet.

De danske Landbo- og Husmandsforeninger har som nævnt i Samvirken med »Danske Landboforeningers Frøforsyning« og »Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger« skaffet det danske Landbrug en saa betryggende Forsyning af Frø, dels gennem Landets Brugsforeninger, dels gennem »Landboforeningernes Frøsalg« i Roskilde, at Landmændene staar sig selv i Lyset, naar de ikke benytter sig heraf. — Den Kontrol, som det af Landbo- og Husmandsforeningerne nedsatte Kontroludvalg med Forsøgsleder E. Lindhard i Spidsen fører med hele denne Virksomhed ligefra Forædlingsarbejderne og Eliteavlen paa Virksomhedernes Forsøgsgaarde, gennem Stamfrøavlen og Brugsfrøavlen og til Fordelingen af Frøet, yder Landmændene den bedste Garanti for, at det er her og kun her, de bør henvende sig, naar de skal forsynes med Frø.

Fællesforeningens Frøafdeling,
Kbhvn., d. 5. Novbr. 1921.

J. E. Jacobsen.

D. B. C.s Annoncer.

Med Fare for Beskyldning for at tærske Langhalm vover jeg mig endnu en Gang ud med et Par Bemærkninger.

At Hr. H. Møller-Olsen skulde blive enig med mig om Udtrykket »næstbedste«, har jeg aldrig tænkt mig, men naar han mener, det skulde lede Tanken hen i Retning af: »Det maa vi dog prøve en Gang,« saa glemmer han aabenbart, at amerikansk Flæsk er ikke nogen splinterny Artikel, men noget, der har været prøvet saa vel, ikke én, men hundrede Gange.

For at faa den rette Forstaaelse af hele Forholdet maa man huske paa, at disse Annoncer ikke er optaget i Dagspressen, men i de to faglige Ugeblade »Grocer« og »Grocers Gazette«, som udelukkende læses af Købmænd og Fagfolk, og overfor disse er det ganske unødvendigt at fortælle, hvad dansk Flæsk er. Her er Ordet dansk overhovedet den bedste Anbefaling, der kan gives.

Men det, som D. B. C. tilsigter, er en Tilkendegivelse overfor de Detaillister, som maatte ønske at købe deres Forbrug af dansk Flæsk hos os, at de ikke behøver at afholde sig derfra af Frygt for ikke at kunne blive forsynet med de øvrige Artikler i mindst lige saa gode Kvaliteter som hos Grosserne og til Priser, som »udelukker enhver Konkurrence«.

Derimod er jeg fuldstændig enig med Hr. H. M.-O. om, at der er forsømt meget i Retning af Reklame for dansk Flæsk, vel at mærke overfor Publikum. Ligesaa overflødigt og unødvendigt det er at fortælle en Købmand, at dansk Flæsk er det bedste, lige saa vigtigt er det overfor det store Publikum at faa slaaet fast i Bevidstheden, at det velsmagende Flæsk er dansk; men det er da en uomgængelig Betingelse, at vi mærker vort Flæsk paa en saadan Maade, at det ikke kan undgaa Husmoderens Opmærksomhed.

Randers, d. 7/11 1921.

F. Bojsen.

En stor Opgave.

Det lader til, at Hr. Direktør Severin Jørgensens Artikel »En stor Opgave« har vakt en Del Røre mellem Uddelerne, idet der bliver ved at fremkomme Artikler, i hvilke der protesteres mod de deri fremførte Tanker, og det er vel heller ikke til at undres over, thi der er Uddelere, som ikke absolut arbejder med Brugsforeningernes, Fællesforeningens og Andelssagens Tarv for Øje, men mere som Købmand med eget Tarv for Øje, og det hører vel til Sjældenhederne, at disse to Tarv er identiske med hinanden.

For 10—15 til 30 Aar siden var Brugsforeningernes Formænd de egentlige Ledere af Brugsforeningerne i alle Forhold — her tænkes kun paa Brugsforeningerne paa Landet —, og Formændene var den Gang virkelige Andelsmænd, de forstod, hvad det betød, at Medlemmerne stod sammen om Brugsforeningen, og at de i Overensstemmelse med § 1 i dennes Love virkelig gjorde deres Indkøb i Fællesskab gennem Brugsforeningen, og den samme Forstaaelse blev af Brugsforeningerne praktiseret overfor Fællesforeningen trods det, at Fællesforeningen den Gang ikke var saa leveringsdygtig og konkurrencedygtig, som den er nu.

I de senere Aar, navnlig i de sidste 10 Aar, er der imidlertid sket en Forandring med Brugsforeningernes Ledelse; Formændene har mere og mere ladet Ledelsen glide sig af Hænde og ladet den overgaa til Uddelerne, som nu i de allerfleste Brugsforeninger er de egentlige Ledere, navnlig da med Hensyn til Indkøb af Varer.

Der kan siges meget baade for og imod denne Forskydning af Ledelsen, og det har sin Aarsag i, at den i nogle Tilfælde — forhaabentlig de fleste — har været af det gode, men den har ogsaa i nogle Tilfælde været til Skade saavel for Brugsforeningerne som for Fællesforeningen og hele Andelssagen og dermed for Brugsforeningernes Medlemmer.

Der er ikke Tvivl om, at Uddelerne meget mere nu end for 10—15 til 30 Aar siden er kvalificeret til baade at staa for Indkøbene og til at uddele Varerne, og at de som Regel i begge Retninger er Brugsforeningernes Formænd overlegne, saa man skulde synes, at det absolut maatte være en naturlig Forskydning, der var sket, men desværre er dette ikke altid Tilfældet. Mange Uddelere er, som ogsaa enkelte selv siger, ikke Andelsmænd, og naar de ikke er dette, kan de ikke have den rette Forstaaelse af deres Stilling, og de kan ikke virke i god Kontakt med Andelssagens Principper.

Det er kedeligt, at Mennesker, som ikke har det rette Andelssindelag, er kommen til at beklæde ledende Stillinger i Andelsvirksomheder, og hvor dette er Tilfældet, burde der ske en Forandring i Ledelsen.

Det er nok muligt, at en Del af Brugsforeningernes Medlemmer i de senere Aar har været saa stærkt optaget af mange andre store Forhold, at de ikke har kunnet skænke Brugsforeningen saa stor Opmærksomhed som tidligere, men dermed er ikke sagt, at de ikke mere er i Besiddelse af det rette Andelssindelag, og selv om det ogsaa nok er muligt, at enkelte Brugsforenings-Medlemmer ikke i de senere Aar saa trofast som tidligere har praktiseret deres Andelssindelag, har det temmelig sikkert sin Aarsag i de gode Tider, der har været for Landboerne. Naar Tiderne er gode og Købeevnen stor, kan det for enkelte knibe med at holde fast ved Idealerne. Men selv om enkelte Brugsforenings-Medlemmer af en eller anden Grund for en kortere Periode er bleven mindre trofaste Andelsmænd, og selv om enkelte Modstandere af Andelssagen af en eller anden uheldig Aarsag er bleven Medlemmer af en Brugsforening, er det ganske utilladeligt for en Brugsforenings Leder at imødekomme saadanne Medlemmers Krav overfor Brugsforeningen i Tilfælde af, at de ikke falder sammen med de Principper, hvorefter en Brugsforening bør ledes.

Naar den Tid kommer, hvor Købeevnen ogsaa for Landboernes Vedkommende bliver ringe — og den Tid er desværre ikke blot nær forestaaende, men er allerede begyndt — saa er det temmelig sikkert, at Andelssindelaget mere end i de senere Aar vil blive praktiseret, og Brugsforeningernes store Flertal af Medlemmer vil da ikke taale, at deres Brugsforening ledes som Købmandsforretning, men vil kræve, at den ledes i Overensstemmelse med de rette Andelsprincipper. Uddelerne maa derfor, hvis de sætter Pris paa at beholde Stillingen som Brugsforeningernes Direktører vise, at de er i Besiddelse af det rette Andelssindelag, og at de er i Stand til at praktisere dette, selv om det for en kort Tid kan komme til at skade dem økonomisk; for disse Uddeleres Vedkommende er det unødvendigt at gøre opmærksom paa, at de bør holde sig til Fællesforeningen, thi dette følger af sig selv, idet de véd, at Fællesforeningen kun har til Opgave at varetage Brugsforeningernes Tarv, og ingen vil vist beskylde den for, at den har svigtet denne Opgave, eller paastaa, at den ikke paa ret tilfredsstillende Maade har løst den, trods det, at dens Direktører saavel som dens øvrige Personale er paa fast Løn.

Der er Brugsforenings-Medlemmer, som forlængst har opdaget, at der er Uddelere, som er stærkt paa Vej til at gøre Brugsforeningerne til Købmandsforretninger, og for at standse denne Bevægelse har de gjort Forsøg paa at købe dem tilbage ved at give dem flere pCt. i Løn af de Varer, de køber i Fællesforeningen, end af de Varer, som de køber udenom Fællesforeningen. Dette Middel til at faa Brugsforeningerne ledet i Overensstemmelse med deres Opgave er ikke ideelt, og den Uddeler, der er trofast mod Andelstanken og leder Brugsforeningen i Overensstemmelse med dens rette Opgave, vil ogsaa afvise et saadant Middel med Foragt.

Jeg véd meget vel, at mindre trofaste og mindre forstaaende Brugsforenings-Medlemmer af og til kan true med, at de vil gaa til Købmanden, hvis de ikke kan faa det eller det i Brugsforeningen; men lad dem saa gaa i Stedet for at gøre Brugsforeningen til en Købmandsforretning. Forresten bliver en saadan Trusel ikke ret ofte anvendt og i hvert Fald ikke for ret lang Tid.

En Uddeler kan ogsaa — eller bør i hvert Fald kunne — sælge, hvad han vil, naar Varen, han arbejder for, virkelig er god, og Prisen er passende. En Uddeler bør derfor altid kunne sælge Fællesforeningens Varer, da den absolut er konkurrencedygtig, baade hvad Kvalitet og Pris angaar.

M. A.

Udlandets Markeder for Mejeriprodukter.

Kanadas Udførsel af Smør og Ost i de sidste 3 Aar.

Indenfor Kanadas Udførsel af Mejeriprodukter spiller Ost den største Rolle. I de tre sidste Aar har Eksporten ligget mellem 126 og 152 Mill. engelske Pd., hvorimod Indførslen (hovedsagelig fra de tilgrænsende Dele af De forenede Stater) kun har udgjort nogle faa 100,000 Pd. Hovedaftageren af kanadisk Ost er England, som af den samlede Eksport i de sidste Aar har aftaget omkring 90 pCt

Af langt ringere Betydning er Udførslen af Smør, som i de sidste tre Aar har bevæget sig mellem 9 og 17 Mill. lbs. Den største Aftager heraf er De forenede Stater. Af meget stor Betydning er ogsaa Udførslen af kondenseret Mælk, som i det sidst omhandlede Tidsrum har andraget omtrent 50 Mill. lbs. aarlig. De største Kunder er ogsaa her U. S. A. og England. De følgende Tabeller viser Kanadas Betydning som Eksportland for Smør og Ost i de tre sidste Finansaar (1. April—31. Marts).

Udførslen af Ost.

(1 lb. = 0.45 kg).

	1918—19 Mill. lbs.	1919—20 Mill. lbs.	1920—21 Mill. lbs.
England	120.1	90.0	122,7
Forenede Stater	0.2	6.0	0.6
Vestindien	0.3	0.5	0.6
Frankrig	31.2	2.8	—
Belgien	—	23.4	6.7
Andre Lande	0.4	3.7	3.0
Ialt:	152.2	126.4	130.6

Udførsel af Smør.

(1 lb. = 0.45 kg).

	1918—19 Mill. lbs.	1919—20 Mill. lbs.	1920—21 Mill. lbs.
England	9,9	3.9	2.1
Forenede Stater	2.9	10.7	6.0
Belgien	—	1.9	0.1
Vestindien	0.4	0.4	0.5
Ny Foundland	0.3	0.5	0.4
Andre Lande	0.1	0.2	0.7
Ialt:	13.7	17.6	9.7

Finlands Smørudførsel.

I Finland udfoldes umaadelige Anstrengelser for at forcere Udførslen af Smør. Ifølge Meddelelser fra Andelseksportselskabet »Valio« udgjorde Udførslen i Tidsrummet Jan—Juli 1921 omtrent 48000 Dritler eller henved 2.5 Mill. kg. Størst var Udførslen i Juli Maaned, da den udgjorde 14000 Dritler, lavest var den i Februar med mindre end 300 Dritler. Da den gennemsnitlige Pris har været ca. 40 finske Mark pr. kg, har den samlede Udførselsværdi i det paagældende Tidsrum udgjort ca. 100 Mill. Mark. Hvad det hjemlige Forbrug angaar, har man kunnet fastslaa, at dette er aftaget, efterhaanden som Udførslen er vokset. Medens det indenlandske Forbrug endnu i Februar Maaned udgjorde omtrent 9.000 Dritler, var det i Juli kun 1.200 Dritler. Det samlede Forbrug i Indlandet i Tiden Jan.—Juli var ca. 32000 Dritler.

Fri Indførsel af dansk Smør til Holland.

Den hollandske Landbrugsminister har den 5. Oktober d. A. udstedt Bekendtgørelse om, at dansk Smør, der er forsynet med Kontrolmærke og de fornødne Oprindelsesbevisligheder, kan indføres frit.

Levnedsmiddelprisen i Wien.

Hvor fortvivlede Pengeforholdene er i Østrig og især i Wien vil fremgaa af følgende af Wiens kommunale Markedsdirektion meddelte Priser, der er betalte i Ugen 2.—8. Oktober d. A. Priserne er i østrigske Kroner pr. kg. Dansk Smør 850—900 Kr., Svinefedt 540—1000 Kr., Svinekød 720—880 Kr., rationeret Margarine 170 Kr., rationeret Plantefedt 187 Kr., Svejtserost 280—1200 Kr., udenlandsk Roquefort-Ost 900—1200 Kr. og friske Æg 15—16 Kr. pr. Stk.

Letlands Udførselstold for Smør og Æg.

Den hidtidige lettiske Toldtarif har i mange Henseender ikke svaret til den lettiske Handels Behov, og Ministeriet har derfor forelagt en ny Ud-

førselstoldtarif. Der foreslaas heri for 1. Klasses Smør en Udførselstold af 0,5 Guld-Franc pr. kg eller 20 Rubler pr. Pd. Ifølge Udkastet skal der ved Udførslen af Æg betales en Told af 2 Guld Centimer pr. Stk.

Smørudførsel fra de baltiske Randstater.

Fra de tidligere russiske Østersøprovinser, de nuværende baltiske Randstater, Estland, Letland og Lithauen, fandt der før Krigen en betydelig Udførsel Sted af Æg, Smør o. l. Denne Udførsel haaber man nu i nær Fremtid at kunne faa i Gang igen. Ifølge »Der Butter- und Fettwarenverkehr« opholder der sig for Tiden i Riga en Repræsentant for det engelske Firma Pollock & Co., der ligger i Underhandlinger med de lettiske Mejeriers Centralorganisation Man antager, at Udførslen af Mejeriprodukter allerede næste Aar vil naa et betydeligt Omfang.

Mejeribruget i Belgien.

I en Meddelelse om Belgiens Mejeribrug i det sidst foreliggende Nummer af »Lacta« anføres det, at Belgien i 1914 havde omtrent 800 Mejerier, hvoraf 650 var Andelsmejerier. Under Krigen blev imidlertid Halvdelen af Mejerierne ødelagte eller maatte indstille Driften. Hvor hurtigt det belgiske Mejeribrug har rejst sig efter denne Ødelæggelse, fremgaar nu bl a. deraf, at Belgiens Bestand af Malkekvæg allerede er naaet op paa over 800.000 Stkr. og saaledes ikke er saa overordentlig meget mindre end før Krigen, da Bestanden udgjorde 935.000 Stkr.

Udførslen af Smør og Ost fra Frankrig.

Denne, som hidtil har været reguleret, er fra 1. Oktober d. A. igen frigivet. Ved Udførslen af Smør og Ost maa der dog erlægges en Afgift af 30 pCt. af Værdien.

Svejts' Forsyning med Mælk og Mejeriprodukter i det kommende Halvaar.

Ifølge Meddelelse fra det svejtsiske Ernæringsraad vil Svejts' Forsyning med Mælk i Vinterhalvaaret 1921—22 atter blive ordnet gennem en Overenskomst mellem Ernæringsraadet og de svejtsiske Mælkeproducenters Centralforbund. Det svejtsiske Forbundsraad har paa et fornylig afholdt Møde bemyndiget Ernæringsraadet til at undertegne en saadan Overenskomst. Herefter maa Detailprisen for Mælk til Forbrug intetsteds forhøjes. De i Vinterhalvaaret noget større Transportomkostninger for Mælken skal udlignes ved Nedsættelse af Prisen til Producenterne med gennemsnitlig $^1/_2$ Centime pr. kg Mælk. Det svejtsiske Forbund yder intet nyt Bidrag til Mælkeforsyningen. Derimod fastholdes det Bidrag til Nedsættelse af Mælkepriserne i nogle større Byer, som ogsaa har været udredet i det sidste halve Aar.

Forsyningen med **Smør** reguleres som hidtil. Prisen bliver i Begyndelsen af November nedsat med 50 Centimer for Bordsmør og omtrent 80 Centimer pr. kg for Kogesmør.

I Prisen paa **Ost** sker der ingen Ændring. Beholdningerne af Ost, om hvis Størrelse Ernæringsraadet stadig er underrettet, er tilstrækkelige til Landets Forsyning, men de er fremdeles meget mindre end før Krigen; en Meddelelse i Pressen om meget store Ostebeholdninger er saaledes ganske urigtig.

Har Brugsforeningerne virket og bør de virke prisregulerende?

Der er ingen Tvivl om, at Brugsforeningerne før Krigen virkede prisregulerende, men det var ikke, fordi de kun beregnede sig en rimelig Avance, men fordi de Handlende søgte at konkurrere dem ud, tage deres Kunder.

Havde en rimelig Avance været tilstrækkelig til at skabe Prisregulering, havde vi ikke kendt til de opskruede Priser under og efter Krigen, og man havde ikke talt om Prisregulering nu.

Teoretisk set har vi ingen Interesse i at tage en Konkurrence op. Vi faar altid vore Varer til den billigste Pris gennem Brugsforeningerne, uanset Priser og Dividender. Praktisk talt er vi imidlertid nødt til at tage Konkurrencen op, fordi vore Medlemmer ikke altid forstaar, at det er saaledes, og er tilbøjelige til at sammenligne Priser uden at regne med Dividende.

Vi har ingen Interesse i at søge at konkurrere de Handlende ud. Vi faar ikke derved nogen Tilgang af Betydning, og det er meget tvivlsomt, om en saadan Konkurrence vilde befordre Prisfaldet andre Steder end i Brugsforeningerne, hvor det kun betyder, at man tager af den ene Lomme og lægger i den anden.

I det hele og store vilde de Handlende næppe for Tiden tage en Konkurrence op, og beregnede vi os en unormal Avance, vilde den spredte Konkurrence, der nu er Tale om, sikkert høre op af sig selv.

Prisfaldet er ikke blot betinget af de Handlendes Konkurrence med Brugsforeningerne. Den indbyrdes Konkurrence spiller en mindst lige saa stor Rolle, og før denne Konkurrence kommer i Gang, bliver de ikke enige om at danne Enhedsfront mod Brugsforeningerne.

Det er ikke saa lige til at faa Priserne regulerede nedad, og naar man taler og skriver om ublu Avance, er man alt for tilbøjelig til kun at regne med Detailhandlerne uden at tænke paa, at der er noget, som hedder Mellemhandlere.

Dansen om Guldkalven, der gik saa livligt under Krigen, er ikke hørt op endnu. Den blev begunstiget af Prisregulerings-Foranstaltningerne, der var en indirekte Opfordring til at tage sig betalt i alle de frie Varer, og den hører ikke op, saa længe de Handlende sidder beskyttede af et Privilegium.

Brugsforeningerne har aldrig været med i Kapløbet om at fordyre Varerne, og vi har altid kunnet og kan fremdeles med Fællesforeningens Støtte skaffe Varerne frem til vore Medlemmer til den billigst mulige Pris, men vi kan ikke paatage os at bringe det forkvaklede Samfund i Lave.

Som Forholdet er nu, beregner vi os i Almindelighed en mindre Avance end de Handlende, men det er i Grunden mod vort Forretningsprincip og giver ikke det rette Udtryk for Brugsforeningernes Overlegenhed, og som Forholdene ligger, opfordrer det ikke de Handlende til at paaføre os en Konkurrence.

Vi er ikke uden Interesse i en Konkurrence, thi den virker paa mange andre Omraader end vort Speciale, Varefordelingen, og den Dag, de Handlende byder os op til Dans om Prisfaldet, danser vi gerne med.

Vi frygter heller ikke for en Konkurrence, thi med Fællesforeningen i Ryggen er vi saa godt rustede som vel muligt.

Fællesforeningen var os til uvurdérlig Støtte under Krigen. Da var den altid den billigste — det bliver vi let enige om —, og den er det endnu. Jeg har haft Lejlighed til at konstatere det ved gentagne Sammenligninger. Dermed være ikke sagt, at der ikke kan blive udbudt Varer til billigere Priser. Tiden er saa rig paa Tvangsrealisationer, særlig indenfor Manufaktur- og Fodtøjsbranchen, og der udbydes meget Bras. En saadan Konkurrence kan vi hverken vente eller ønske, at Fællesforeningen skal tage op.

Prisfaldet befordres hverken ved frivillige eller tvungne Prisreguleringskommissioner. Det, der skal til, er Konkurrence.

C. Kragh.

Hollands Udførsel af Mejeriprodukter.

Hollands Udførsel af Smør, Ost og andre Mejeriprodukter har i Aarene efter Krigens Afslutning været i stærk Fremvækst Produktionen og Handelen med Mejeriprodukter maatte ogsaa i dette Land gennem Krigsaarene underkaste sig Regeringens Foranstaltninger, der af mange føltes haarde og hæmmende. Formaalet med Reguleringen var i første Række at sikre Befolkningen Mælk til Forbrug og at hindre

urimelige Prisstigninger. Den Regulering af Mælkepriserne, som foretoges den 6. Oktbr. 1919, forblev i Kraft i de første Maaneder af 1920. Den 29. Marts 1920 blev Maksimalprisen pr. l. nedsat fra 20 til 18 Cents, men straks derefter, den 3. Maj, blev Maksimalprisen ophævet. Kort efter steg Prisen imidlertid til 20—21 Cents. Aarsagen hertil var den stærke Stigning af Prisen i Udlandet. Denne Stigning havde til Følge, at de Mejerier og Margarinefabriker, som havde faaet deres Mælk fra Landsdele, hvor der ellers kun produceredes Mælk til direkte Forbrug, blev tvungne til at afgive Mælk til billigere Priser. Herigennem blev der dæmmet op for enhver Konjunkturspekulation og sørget for, at Landets Befolkning stedse havde Mælk til rimelige Priser. For at hindre, at der skulde blive Mælkemangel om Vinteren, greb man til forskellige Forholdsregler. En Forordning om Udførslen af Ost fastsatte, at kun de Osteproducenter, som forpligtede sig til at levere Mælk til Forbrug til 17 ½ Cent pr. l., skulde have Ret til at udføre Ost. For Smørproducenterne udstedtes lignende Forskrifter. Endvidere blev der lagt Udførselsafgifter paa de forskellige Mejeriprodukter. Det blev paabudt Mejerierne og Margarinefabrikerne, at de ikke maatte give en højere Pris for Mælk end 19 Cents pr. l. Derigennem naaede man uden nogen formel Fastsættelse af en Maksimalpris, at Detailprisen for Mælk ikke overskred 23 Cents pr. l, og at den fornødne Mælkemængde, 0,4 l pro persona om Dagen, altid var til Raadighed.

Mælk.

Ifølge den fornylig udsendte Aarsberetning fra Direktionen for Landbruget har Udførslen af Mælkeprodukter i Aarene 1919 og 1920 været af følgende Omfang:

	1919 Mill. kg	1920 Mill. kg
Kondenseret Mælk af Sødmælk	5,1	16,7
Kondenseret Mælk af Skummetmælk	10,7	35,3
Mælkepulver af Sødmælk	0,9	2,6
Mælkepulver af Skummetmælk	4,0	3,5

Denne Tabel viser ikke alene den stærke Tilvækst i Udførslen (den lille Tilbagegang for Mælkepulver af Skummetmælk er kun et Tegn paa øget Efterspørgsel efter de bedre Sorter); men man forstaar, hvilken Værdi Udførslen af disse Artikler, som før Krigen knapt spillede nogen Rolle, har faaet, naar det anføres, at Værdien af disse Mælkeprodukter i 1920 udgjorde 48,8 Mill fl., mens Værdien af Smørudførslen var 56,8 Mill. fl. Man maa naturligvis ved en saadan Sammenligning have i Erindring, at Værdien af kondenseret Mælk indbefatter en betydelig Sum for Sukker og Blikdaaser.

Smør.

For Smør ligger Forholdene endnu gunstigere. En nøjagtig Statistik har man imidlertid kun for kontrolleret Smør. Produktionen heraf udgjorde i 1917: 54,1 Mill. kg, i 1918: 39,7 Mill. kg, i 1919: 43,0 Mill. kg og i 1920: 48,0 Mill. kg. Den Tilbagegang, som fandt Sted i 1918, er saaledes afløst af en meget betydelig Vækst i Produktionen.

Smørudførslen stod gennem hele Aaret 1920 indtil 11. Novbr. under Regeringens Kontrol. Denne Regulering havde et dobbelt Formaal, for det første vilde man sikre sig et tilstrækkeligt Kvantum til Forbrug i Landet og dernæst, at Prisen ikke steg for stærkt. Af Hensyn til det første fastsatte man, at kun en vis Procentdel af Produktionen maatte udføres. Af Hensyn til det andet fastsattes en Udførselsafgift; denne udgjorde til at begynde med 5 Cents pr. kg, men da Prisen for Smør til Forbrug i Landet paa Grund af de høje Eksportpriser efterhaanden var steget fra 3,30 fl. til 3,50 fl. pr. kg, forhøjedes Udførselsafgiften den 29. Juli til 25 Cents. Den 23. Septbr. var Prisen for Eksportsmør naaet til 4,40 fl, og Udførselsafgiften forhøjedes da til 50 Cents pr. kg. Da Prisen derefter gik stærkt tilbage, blev der fra den 12. Novbr. meddelt Dispensation fra Udførselsforbudet.

Den samlede Udførselsmængde androg i 1919 13,5 Mill kg og steg i 1920 til 20,5 Mill. kg. Forbruget i Indlandet steg fra 29,4 Mill. kg i 1919 til 32,7

Mill. kg i 1920. Naar man husker paa, at Prisforskellen mellem Smør og Margarine dog var ret høj, viser det sig, at Smør ogsaa er blevet foretrukket af Folkets store Masse, og at Købeevnen har været saa stor, at denne Forkærlighed har kunnet tilfredsstilles. Udførslen gik til følgende Lande:

	1918 Mill. kg	1919 Mill. kg	1920 Mill. kg
Belgien	0,1	4,1	5,4
England	0,6	0,1	6,1
Tyskland	1,7	6,5	4,0
Andre Lande	0,1	3,0	5,2
Ialt...	2,5	13,7	20,7

Ost.

Omsætningen af Ost udviklede sig i 1920 adskilligt bedre, end man havde forudset og turdet vente. Ved Aarets Begyndelse saa Forholdene meget slette ud. Den 1. Jan. laa endnu store Dele af Produktionen fra 1919 paa Lager og ventede paa Udførsel. Efter Sagkyndiges Mening androg den oplagrede Mængde mere end 25 Mill. kg. Regeringen søgte at bøde paa Ondet ved at skaffe Afløb for en Del af de store Lagre ved en Kreditoverenskomst med Tyskland, men der kunde dog herigennem kun afsættes 2 Mill. kg, Resten henlaa usælgelig og trykkede naturligvis Markedet meget stærkt. Ganske uventet og pludselig indtraadte da en Ændring. I Løbet af faa Maaneder kunde ikke alene disse store Lagre udsælges, men ogsaa de i den ny Sæson producerede Mængder blev afsat uden Vanskelighed, og Priserne vedblev at stige. Da Udførslen herved tog et vældigt Opsving — især ved at Tyskland havde aabnet sine Grænser for Indførslen, hvorefter der i en enkelt Maaned udførtes over 8 Mill. kg — følte Regeringen sig foranlediget til at øve Indflydelse paa Priserne i Indlandet og gik derfor til en stærk Forhøjelse af Afgiften for Udførselstilladelse. Fra September Maaned gik Priserne igen stærkt tilbage, omend de dog stadig holdt sig i en betydelig Højde. Udførslen aftog ligeledes. I Aaret 1920 udførtes ialt 54,2 Mill. kg Ost; i dette Kvantum er imidlertid indbefattet det foran omtalte Overskud fra 1919. Af den i Aaret 1920 producerede Ost udførtes over 37 Mill. kg, mens Totaludførslen i 1919 androg 12,4 Mill. kg. Udførslen gik hovedsagelig til følgende Lande:

	1919 Mill. kg	1920 Mill. kg
Belgien	0,9	9,1
England	4,8	5,8
Tyskland	2,2	13,3
Frankrig	1,4	5,8
Spanien	0,2	2,4

F. D. R.

Rundskue.

Konsulentmødet

afholdes i Aar paa Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole Fredag den 2. og Lørdag den 3. December. Indbydelser til Deltagelse i Mødet er i denne Uge af Landhusholdningsselskabet sendt til de Foreninger, der har Konsulenter, og Foreningerne er anmodede om at lade Indbydelserne gaa videre til deres Konsulenter.

Diskussionen om D. B. C.

Direktør O. Chr. Hansen, Køge, beder os meddele, at han til næste Nummer af Andelsbladet vil fremsende et Svar paa Direktør F. Bojsens Artikel i Nr. 44.

Omflytnings-Porto.

Opmærksomheden henledes paa, at naar Eksemplarer af Andelsbladet ønskes omflyttet fra en Adressat til en anden udenfor de normale Kvartalsskifter ($^{27}/_{12}$, $^{27}/_{3}$, $^{27}/_{6}$ og $^{27}/_{9}$), vil Omflytningen kun blive foretaget, naar der til Dækning af Omkostningerne herved medsendes 20 Øre i Frimærker for hvert Eksemplar, som ønskes omflyttet.

Udførslen af danske Landbrugsprodukter.

(Ved Andelsudvalgets handelsstatistiske Kontor).

---

1. Smør (Tons).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl Gnst. 1921	1/1-4/11 1921	22/10-28/10 1921	29/10-4/11 1921
Hele Udførslen.	1,454	1,730	76,139	1,655	1,537
Heraf til:					
Tyskland*)	50	118	5 205	171	123
England	786	1,222	53,762	1,124	1,059
Sverrig Norge .	208	164	7,241	43	63
Holland	7	13	595	—	—
Belgien	—	43	1,899	163	160
Frankrig	19	68	3,014	130	121
Lande udenfor Europa......	166	91	3,992	15	8

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

Smørudførslen er nu svagt aftagende. I sidste Uge androg den 1537 Tons; heraf gik 1059 Tons eller lidt over 2/3 til England. Til Smerrig og Norge gik 63 Tons, til Svejts (Tyskland) 123 Tons, til Belgien 160 Tons, til Frankrig 121 Tons og endelig til Lande udenfor Europa 8 Tons.

Prisen paa dansk Smør i England trykkes som Følge af, at andre Landes Smør i Øjeblikket sælges til lavere Priser. De gamle Beholdninger af Smør i England er endnu ikke opbrugt, men det synes, som Kvaliteten af dette Smør er saa daarlig, at Salget heraf ikke indvirker paa Priserne af dansk Smør. Der er formentlig ingen Udsigt til højere Priser i England foreløbig. Forbrugerne forlanger en billigere Vare, og flere og flere Butiker gaar derfor over til at sælge udenlandsk Smør, saaledes at Indkøbet af dansk Smør begrænses til det lille Kvantum, som netop behøves for at forsyne de Kunder, der udtrykkelig forlanger dansk. Sverrig har saa godt som intet Smør aftaget, hvorimod der atter i sidste Uge er gaaet nogle mindre Partier til Norge. Ordrerne fra Frankrig er jævnt stigende. For Belgiens Vedkommende ligger Forholdet paa lignende Maade. Kvantummet til Svejts er omtrent det samme som i sidste Uge. De lave Valutakurser stiller sig stadig hindrende i Vejen for Indførsel til Tyskland og Czekoslovakiet. Holland har atter opkøbt flere Partier; at dette Land i Øjeblikket mangler Smør og er ude af Stand til at eksportere det sædvanlige Kvantum forklarer sikkert, at baade Belgien og Frankrig for Tiden indfører dansk Smør i forøgede Mængder. Prisen i De forenede Stater ligger ikke højt nok til, at der kan regnes med større Afskibninger til dette Marked.

Produktionen viste atter en mindre Stigning i Sammenligning med forrige Uge.

Københavns Smørnotering var den 3. November 460 Kr. pr. 100 kg mod henholdsvis 445 og 443 i de to foregaaende Uger. Det svenske Afregningstal var den 3. November 363 Kr. mod 375 i begge de foregaaende Uger.

2. Æg (1000 Snese).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1-4/11 1921	22/10-28/10 1921	29/10-4/11 1921
Hele Udførslen.	533	647	28,484	617	651
Heraf til:					
Tyskland......	12	4	172	—	—
England	421	569	25,069	567	623
Sverrig-Norge	77	70	3,075	45	28
Belgien	—	—	99	—	—

Udførslen af Æg steg yderligere i sidste Uge og naaede op paa det betydelige Kvantum 651,000 Snese. Heraf gik kun 28,000 Snese til Sverrig og Norge, mens hele det øvrige Kvantum, ca. 96 pCt. gik til England.

I dette Land er de senere Ugers Prisstigning igen stoppet op. Tilførslerne især til London har været ret betydelige, og Afsætningen har derfor knapt været saa glat. Danske Æg har dog i Almindelighed kunnet holde Prisen ligesaa vel som de andre Sorter. Tilførslerne til London i Ugen, der sluttede den 1. Novbr., udgjorde ialt 20,621 Kasser mod henholdsvis 6459 og 4933 Kasser i den tilsvarende Uge af 1920 og 1919. Af de 20,621 Kasser leverede Danmark 7152 Kasser, Argentina 9724, Letland 1609, Holland 541, Rumænien 491, Jugoslavien 279, Kanada 500 og De forenede Stater 400 Kasser.

Dansk Andels Ægexports Notering for Ugen 4.—10. November forhøjedes til 440 Øre pr. kg (de to foregaaende Uger henholdsvis 400 og 370 Øre). Samtidig var Andelssvineslagteriernes Fællesnotering for Æg 430 Øre pr. kg (de to foregaaende Uger henholdsvis 390 og 360 Øre pr. kg), mens den svenske Ægnotering for Ugen 28. Oktober—3. November var 356 Øre pr. kg mod henholdsvis 350 og 330 Øre pr. kg i de to foregaaende Uger. I Norge synes Prisen igen at være i Stigning. Fra Kristiania meldes for Ugen 24.—29. Oktober en Engros-Pris af 700 Øre for ustempelede Æg mod 680 Øre i den foregaaende Uge.

3. Bacon og Flæsk (Tons).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1—4/11 1921	22/10—28/10 1921	29/10—4/11 1921
Hele Udførslen.	809	1,628	71,638	2,191	2,165
Heraf til:					
England.......	764	1,606	70,674	2,149	2,164
Tyskland*)....	26	10	426	—	—

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

Udførslen af Bacon og Flæsk holdt sig i sidste Uge paa et stort Omfang, 2155 Tons, som alt gik til England. For de kommende Uger vil Udførselskvantummet formentlig blive noget mindre i Overensstemmelse med det mindre Antal Slagtninger. I Ugen 29. Oktbr.—4. November udførtes tillige 5 Stkr. levende Svin til Tyskland.

I England fortsattes Prisfaldet for Bacon i sidste Uge. Paa Markedet i London maatte dansk Bacon yderligere afgive 4 sh. pr. cwt. og naaede dermed ned i 128 sh.; ogsaa de andre Sorter maatte give ret stærkt efter i Pris, irsk Bacon saaledes 6—10 sh.; det ligger nu under Prisen for dansk Bacon. Prisfaldet for Bacon i den sidste Maanedstid har været overordentlig stort, gennemgaaende 30—40 pCt., og det er naturligt at eftersøge Aarsagerne til et saa brat Fald. De daarlige Tider og Befolkningens forringede Købeevne kan næppe forklare hele Faldet, selv om man husker paa, at denne Aarstid altid er meget vanskelig. Prisfaldet hænger utvivlsomt ogsaa sammen med Englands store Tilførsler af fersk Kød, der udbydes til Salg til lave Priser og saaledes naturligvis maa gaa ind i Konkurrencen med Flæsk og drive Prisen paa dette ned.

Slagtningerne i Irland i Ugen, der sluttede den 27. Oktober, udgjorde ialt 21,405 Svin (1920: 16,779), mens Antallet af levende eksporterede Svin var 2857 (1920: 1324), saaledes at det samlede Antal i Ugen indtil 27. Oktober udgjorde 24,264 Stkr. mod 25,514 i den foregaaende Uge og 18,103 i den tilsvarende Uge i 1920.

De danske Andelssvineslagteriers samlede Antal Slagtninger er nu igen aftagende. De udgjorde i Ugen 27. Oktober—2. November 25,760 Stkr. til Eksport til England, 5204 Stkr. til anden Anvendelse, ialt 30,964 Stkr. mod henholdsvis 39,063 og 39,927 Stkr. i de to foregaaende Uger.

De danske Andelssvineslagteriers Noteringer holdtes i sidste Uge uforandrede, saaledes at Noteringen for Øerne den 5. November ansattes til 204 Øre for bedste Svin (de to foregaaende Uger henholdsvis 204 og 214 Øre), mens Noteringen i Jylland den 5. November ansattes til 170 Øre pr. kg (de to foregaaende Uger henholdsvis 170 og 210 Øre pr. kg).

Sveriges Alm. Lantbrukssällskaps Flæskenotering var den 31. Oktober 190 Øre pr. kg mod henholdsvis 190 og 210 i de to foregaaende Uger.

4. Kød (Tons).

	Ugentl Gnst. 1920	Ugentl Gnst. 1921	1/1–4/11 1921	22/10–28/10 1921	29/10–4/11 1921
Hele Udførslen.	340	117	5,178	115	167
Heraf til:					
Sverrig-Norge.	—	—	59	—	—
Tyskland*)....	16	97	4 270	115	167
England.......	20	18	794	—	—

5. Levende Hornkvæg (Stkr.).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1–4/11 1921	22/10–28/10 1921	29/10–4/11 1921
Hele Udførslen.	1,173	2,692	118,468	1,307	2,288
Heraf til:					
Tyskland*)....	613	2,265	99,665	738	1,102
Belgien	—	428	18,793	569	1,186

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

Udførslen af Kød begynder nu igen at vokse betydeligt. I sidste Uge androg Udførslen 167 Tons, som gik til Tyskland og derfra videre til Svejts. Udførslen af levende Hornkvæg var ligeledes i sidste Uge meget stor, idet den androg ikke færre end 2288 Stkr., hvoraf godt Halvdelen gik til Belgien og Resten til Tyskland og Svejts.

I Tyskland var Markedstilførslerne i sidste Uge gennemgaaende stigende. Kun paa meget faa Markedspladser var der et ringere Antal Dyr tilført. Trods de stigende Tilførsler steg Priserne overalt med 25—100 Mark pr. 100 Pd. levende Vægt. For en ringe Dels Vedkommende kan denne Prisstigning muligt tilskrives de for nyligt forhøjede tyske Jernbanefragter. Kursen for Reichsmark har igen sat Rekord nedefter, den naaede den 7. November ned i præcis 2 Øre.

6. Slagteriaffald (Tons).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1–4/11 1921	22/10–28/10 1921	29/10–4/11 1921
Hele Udførslen.	99	168	7,106	186	138
Heraf til:					
Tyskland	—	96	4,212	116	68
England......	—	69	3 020	51	66

Udførslen af Slagteriaffald udgjorde i sidste Uge 138 Tons, der fordelte sig omtrent ligeligt mellem England og Tyskland.

7. Sødmælk og Fløde.

Udførslen af Sødmælk var i sidste Uge 109 Tons mod henholdsvis 54 og 56 Tons i de to foregaaende Uger. Af de 109 Tons gik 105 Tons til Tyskland. Den samlede Udførsel af Sødmælk siden 1. Januar har ialt været 2608 Tons eller 59 Tons pr. Uge. Udførslen af Fløde her fra Landet var i sidste Uge 51 Tons, hvoraf 50 Tons gik til Tyskland.

8. Heste.

Hesteudførslen i Ugen 29. Oktober—4. November androg 620 Stkr., der alle gik til Tyskland. Siden Nytaar er ialt udført 18,990 Stkr. eller gennemsnitlig 432 Stkr. pr. Uge.

Øernes Andelsselskab

for

Indkøb af Foderstoffer

A. m. b. A.

noterer den 9/11 1921. Op- og Nedgang i Priserne forbeholdes.	Kbhvn.	Korsør	Rønne
Foderblanding			
Nr. 1, ca. 50 %	31,00	31,00	31,50
Nr. 2, ca. 46 %	28.50	28,50	29 00
Nr. 3, ca. 42 %	25,50	25,50	26,00
Hørfrøkager, kbhvske., bedste Mærker	29,50	29,50	30,00
Bomuldsfrøkager, La Plata, ca. 60 %	32,00		
Bomuldsfrøkager, afskallede Texas, ca. 52 %	31,50	31,50	32,00
Soyakager, danske, fra Lager	29,50	30,50	31,00
Soyaskraa, dansk, ab Fabrik	28,50		
do. do. fra Lager	29,00	29,50	30,00
Palmekager	18,00	18,00	19,00
Jordnødkager	30,00	30 00	31 00
Kokuskager	21,50	22,00	22.50
Rapskager, La Plata	20,00	20 00	20,50
Sesamkager	28 50	29,00	29,50
Hvedeklid, danske	18 00	18 00	19,00
do. La Plata	16,00	16 00	
Rugklid	16,00	17,00	
Melassefoder, ab Fabrik	15,25		
do.	17 00	17,50	18 50
Byg, dansk	25.00	25 00	25,00
Havre	23,00	23,00	
Hvede	25,00	25,00	
Kød- og Benmel	18,50	18,50	
Varer fra Skib.			
Bomuldsfrøkager, 50 %, medio Decbr.	31,00		
Bomuldsfrøkager, 50 %, medio Decbr.		31,00	
Bomuldsfrøkager, 50 %, ult. Novbr			31,50
Majs, i Novbr.	16,50	16,50	17,00
Majs fra Lager i Forhold til Børsnoteringen.			

Alt banefrit i hele Vgl. med 30 Dages rentefri Kredit, i mindre Partier 10 Øre mere pr. 100 kg. For Findeling af Kager beregnes 70 Øre pr. 100 kg. Kagerne afvejes paa ens Vægt og mærkes paa Forlangende. Naar Varerne leveres i vore Sække, er Sækkene lejefri i 30 Dage; for danske Klid er Sækkene kun lejefri i 14 Dage.

Tilførslerne af Korn og Foderstoffer.

Den 8. Novbr. 1921.

Den forløbne Uge har atter været uheldig for Værdiansættelsen af den danske Krone, idet saa godt som al fremmed Valuta nu noteres højere; f. Eks. noteres Dollars i 5,53 mod 5,43 og Sterling i 21,75 mod 21,25 for en Uge siden. Tyske Mark har været i en rivende Tilbagegang, idet Noteringen i Dag er 2,00 mod 3,00 for en Uge siden, altsaa en Nedgang paa 33 1/3 %.

Noteringerne for Majs udefra er omtrent uforandrede. Herhjemme er Noteringerne ogsaa uforandrede trods de højere Valutakurser, men hvis disse fortsætter den opadgaaende Bevægelse, maa man være forberedt paa, at det vil være nødvendigt at forhøje Majspriserne.

Den kolossale Tilbagegang i Noteringen for tyske Mark har ikke haft nogen særlig Indvirkning paa Fordringerne fra Tyskland for Korn og Foderstoffer, idet Tyskerne i den senere Tid har holdt paa at ville sælge i Kroner, og Fordringerne der nede fra i Kroner er nu snarest højere end for nogen Tid siden for Majs, men navnlig for Oliekager.

Oliekager ligger ret fast i Udlandet. Herhjemme er Noteringerne sat op for saa godt som alle Sorters Vedkommende, hvad der jo ogsaa er forklarligt i Betragtning af de væsentligt højere Valutakurser. Forhøjelsen er størst for Hørfrøkagers Vedkommende, men forøvrigt maa der vel være Anledning til at vente et ret begrænset Forbrug af denne Kage af Hensyn til de meget daarlige Priser, der opnaas for Fedekreaturer.

Der foreligger Underretning om, at Forholdene med Hensyn til Eksporten af Oliekager fra Tyskland forbliver uforandrede i Vinter. De tyske Oliemøller vil derfor stadig kunne faa Udførselstilladelse, men der skal ansøges derom i hvert enkelt Tilfælde, og Tilladelse bliver kun givet for et Kvantum Kager, der svarer til en Del af det Kvantum Frø, vedkommende Mølle indfører.

Hvedeklid ligger fastere, og Noteringerne er sat noget op; **Rugklid** noteres uforandret.

Dansk Korn ligger temmelig forretningsløst; Noteringerne er uforandrede for Rug og Hvede, men noget højere for Vaarsæd. For almindelig jydsk Byg er Værdien 22—23 Kr., for Havre 20—21 Kr.

27. jydske Mejeriudstilling,

omfattende Smør, Ost, Maskiner og Mejeripræparater m. v., afholdes i **Fredericia den 3. og 4. Marts 1922.**

Anmeldelsesfristen udløber den 20. December 1921, dog modtages Anmeldelser fra 21. til 25. December inklusive, men kun mod dobbelte Indtegningspenge. Plan og Skemaer faas ved Henvendelse til **Bureauet,** Bruunsgade 34, **Aarhus.**

Valutanoteringerne i København.

November 1921	pari	Onsdag den 2.	Torsdag den 3.	Fredag den 4.	Lørdag den 5	Mandag den 7.	Tirsdag den 8.
Stockholm	100,00	123.65	123,25	124,00	124,50	126,25	127,25
Kristiania	100,00	74,50	73.50	73,50	72,75	75,25	77,00
Hamborg	88.89	3,00	2,75	2,40	2,30	2 00	2,00
London	18,16	21,25	21.14	21,10	21,18	21,47	21,75
Paris	72,00	39.75	39,65	39,65	39,85	40,40	40,20
Zürich	72,00	100 50	100.25	100.00	100 25	101,75	103,00
Amsterdam	150 00	185 25	185,00	185,75	185,25	189 00	191,50
New York	373,00	543,00	540,00	536,00	539,00	546,00	553,00

Jydsk Andels-Foderstofforretning.

Noteringerne er uden Forbindende saavel fra Skib som fra Lager. De Lokalforeninger, der ønsker at købe til fast Pris fra de averterede Skibe, bedes henvende sig til vedkommende Afdeling. Alle Varer bliver analyserede.
(Op- og Nedgang forbeholdt).

København, 8. Novbr. 1921.

Fra Skib i hele Vognladninger noteres pr. 100 Kg:

ventet til	Aarh.	Aalb	Esbj.	Vejle	Freh.	Rdrs.	Hors.	Kold.
Majs, nordamerikansk, under Losning ...								
do. do., daglig				16,70	16,70		16,70	16,70
do. do., ca. 20. Novbr.....					16,70			
do. do., ca. 1. Decbr......			16,50			16,70		
do. do., i Debr............	16,50	16,50	16,50			16,70		
do. Laplata, under Losning						17,70		
do. do. daglig	17,50			17,70			17,70	
Bomuldsfrøkager, Texas, 50 %*) u Los		31,50						
do. do. ca. 20. Novbr. .							31,70	
do. do., i Decbr./Jan...	31,50	31,50	31,50	31,70	31,70	31,70	31,70	31,70
do. brasilianske, 55 %*), u. Losning		30,50						
Hørfrøkager, nordamk., daglig			29,00	29 20				29,20
do. Harburg, daglig			29,00	29,20		29,20		
Jordnødkager, amk., 52 %, ca. 20 Novbr	28,50							
do. do., ca. 25. Novbr......		28 50		28 70	28,70	28,70	28,70	28,70
do. sydfranske, 56*) daglig .			29,50	29,70	29,70	29,70	29,70	29,70
do. Laplata 56 %*) ca 1. Jan		29 50						
do. tyske, 56 %*), ca. 15. Nov.		29,50				29,70		29,70
Sesamkager, fremmede, daglig						27,70		
Soyakager, danske, under Losning						29 20		
Soyaskraa, Stettin, daglig......	28,50							
do. engelsk, ca. 20 Novbr...			28,50				28,70	
do. do. ca. 1. Decbr.					28,70	28,70		

*) Garanteret Minimumsindhold.

Vi noterer for:

Kokuskager, danske .... 22,00 ab Aarhus.
Hvedeklid. do. .... 17.50 ab Aarhus.
Hørfrøkager, danske, ventet daglig .... 29 50 ab Nykøb. M.
Bomuldsfrøkager, Texas, 50 %*), daglig .... 32,70 ab Skive.
(Ordrer indsendes til J. A. F., Aarhus.)
Hørfrøkager, danske .... 29,00 ab Aalborg.
(Ordrer indsendes til J. A. F., Aalborg.)
Hvedeklid, danske .... 17,50 ab Randers.
(Ordrer indsendes til J. A. F., Randers).
Hvedeklid, danske .... 17,50 ab Vejle.
(Ordrer indsendes til J. A. F., Vejle).

Fra Lager er Priserne 60 Øre højere pr. 100 kg end fra Skib, naar mindst 4000 kg af en Sort tages.

For Partier under 4000 kg er Prisen 80 Øre højere end Prisen fra Skib og for Stykgods beregnes yderligere Kørsel 25 Øre pr. 100 kg. (Op- og Nedgang forbeholdt)

Fra Lager noteres fra 14/11 pr. 100 kg.	Aarh	Aalb.	Esbj.	Vej'e	Freh	Rdrs.	Hors.	Kold.
Majs, nordamk.	17.10	17,10	17,10	17,30	17 30	17 30	17 30	17,30
do. La Plata	18,10	18,10	18,10	18,30	18.30	18,30	18,30	18 30
do. Donau								18,30
do. hvid, afrikansk	17,10	17,10	17.10	17,30	17,30	17,30	17,30	17,30
Bomuldsfrøkager, 50 %*)		32,10	32,10	32,30	32,30		32,30	32,30
do. 52 %*)	32,60			32,80	32,80	32 80		
do. 43 %*)		30,60		30,80		30,80		
do. brass., 55 %*)	31,10							
Hørfrøkager, danske	29,60	29,60		29,80	29,80	29,80	29,80	29,80
do. nordamk.	29,60		29 60					
do. Harburg			29,60			29,80		
do. Laplata	28.60							
Soyakager	29 60	29,60	29 60	29 80	29.80	29.80	29,80	29 80
Soyaskraa	29 10	29,10	29 10	29,30	29 30	29,30	29,30	29,30
Kokuskager, danske	22,60		24 40	23,90	24 70		23 70	24 20
do. fremmede		22,10	22,10	22,30	22,30	22,30	22 30	22 30
Sesamkager fremmede	28,10	28.10	28 10	28.30	28,30	28 30	28 30	28,30
Jordnødkager afskallede, fremmede, 56%*)		30,10		30,80	30,80	30,30	30,30	
do. lyse, nordfranske, 56%*)			30 60					30,80
do. amr., 52 %*)			29,10					
do. Laplata	30 10							
Palmekager, danske	18 00				20 20	19.10		
Rapskager, tyske	20 10	20 70	20,20	20,30	20,90	20 50	20,40	20,10
Klidmelassefoder, Dsk. Sukkerf.	17,10	17,10	17,30	17,30		17,30	17,30	17,30
Melasse, flydende					14,80			
Hvedeklid engelske grove			18,10					
do. danske	18 10	18.60	18 10	18,10	19,60	18,10	19,10	18,10
Rugklid, danske, grove	17,10	17,10	17 10		18,10			17,10
Foderbyg, Marokko	21,10	21,10	21,10	21,30	21,30	21,30		21,30
do. amk., 48 lbs.	22,10		22,10					
do. Laplata	21 10						21,30	
Byg, dansk	26,00	27,00	27,50	27,50	28,00	26,00	27,50	26,00
Havre, dansk	24,00	24,00	25,00	25 00	25,50	24,00	25,00	24 00
Blandkorn, do.				27,00		25 50	27,00	25.50
Hvede	25,00		27,00	25,00	27,00	25,00	26,00	26,00
Rug	26,00	26,00		26,00	26,50	26,00		27,00

*) Garanteret Minimumsindhold.

Jydsk Andels-Foderstofforretning er stedse Køber til **dansk Korn**, og de Lokalforeninger eller Medlemmer der er Sælgere, vil ved Henvendelse til nærmeste Filial kunne faa Prisen at vide.

Foderblanding kan leveres fra alle Afdelinger og Opgave over Pris med nærmere Oplysninger kan indhentes hos nærmeste Filial.

Handelsefterretninger.

(Ved private Korrespondenter).

Smørmarkedet.

Den 9. Novbr. 1921.

Tilførslerne til Eksportørerne er fremdeles ret uforandrede, og de forhøjede Priser har ikke bidraget til at forøge Hjemmeforbruget. For Eksportmarkedets Vedkommende synes Amerika svagere, men de høje Kurser for fremmed Valuta synes at hjælpe til større Ordrer fra Skandinavien, og der er fremdeles gode Ordrer fra Frankrig og Belgien, medens Svejts aftager det ugentlige regelmæssige Kvantum. England tvinges modstræbende til at følge med, men Markedet er nervøst og Grunden føles gyngende. De stærkt forhøjede Kurser paa fremmed Valuta vil atter i denne Uge øve Indflydelse i Favør af en Noteringsforhøjelse.

Smørnoteringen

blev den 3. Novbr. ansat til 460 Kr. pr. 100 kg.

Mælkenoteringen.

De danske Mejeriforeningers Mælkenoteringsudvalg ansatte den 3. Novbr. følgende Notering:
For Skummetmælk 3,5 Øre pr. kg.
— Sødmælk ab Mejeri 22 Øre pr. kg.
— Sødmælk ved Stalddør 19 Øre pr. kg.

Flæskemarkedet.

Københavns Flæskehalle tilførtes i sidste Uge 5036 Svin imod 5613 Stkr. i forrige Uge. — Endvidere tilførtes Flæskehallen 1502 Okser, 1476 Fedekalve, 669 Spædekalve, 637 Faar og Lam samt 81 Heste.

Svinepriserne i Danmark.

Jydske Andelsslagteriers Notering fra 6.—12. Novbr. 1921.

Prisen paa Slagterisvin slagtet Vægt er for Svin af Vægt 60—75 kg:

1. Letfede og mellemfede	170	Øre pr. kg
2. Fede	168	„ „ „
3. Mindre god Kvalitet	160	„ „ „

For Svin af Vægt 50—59½ kg afkortes 10 Øre pr kg.

Udskudssvin og Søer betales efter Værdi.

Kødmarkedet.

Aalborg Kreaturmarked. d. 8. Novbr.

Markedet var i Dag tilført 761 store Kreaturer, 405 Kalve, 219 Faar og 7 Søer. Handelen var noget bedre, da der blev købt godt op til Udlandet, Belgien og Svejts. Tyskland faar saa godt som intet mere. Kalvehandelen gik ogsaa pænt og der blev købt en Del til København.

Noteringen var som nedenfor anført:

	1. Kl.s	2. Kl.s	3. Kl.s
Stude og Kvier	45 50	40-45	23-28
Tyre	37-42	30 35	—
Unge Køer	35 42	30 35	—
Ældre Køer	30 35	25 30	—
Kalve	38 42	32 36	—
Faar	—	50 55	—
Kælvekøer	300-500 Kr. pr. Stk.		
Slagtekøer	50-100 „ „ „		

Vestjydsk Eksportforening

noterede d. 7. Nov. 1921 pr. kg levende Vægt:

Prima Kreaturer	100—110 Ø.
1. Kl.s Stude og Kvier	72 — 82 —
2 · do.	58 — 68 —
1 - Tyre	70 — 80 —
2 - do.	52 — 62 —
Prima Eksport-Køer	74 — 84 —
1. Kl.s Køer	52 — 62 —
2. - do.	32 — 42 —
Dubletkalve	104—130 —
Slagtekalve	54 — 74 —

Daarligere Varer efter Kvalitet.

Kolding Kreaturmarked, d. 7. Novbr.

Kreaturmarkedet her har i Dag været tilført 380 Kreaturer, 44 Kalve og 19 Faar og Lam. Til Belgien solgtes 145 Stkr., til Svejts 15, til København 45, til lokalt Brug 53 og slagtedes paa Pladsen 15. Resten gik til forskellige Pladser i Indlandet. Handelen var lidt mere livlig end sidste Uge og Priserne var ogsaa højere.

Ægmarkedet.

København, den 8. Novbr. 1921.

Efterspørgslen for prima, nylagte og fuldvægtige Æg er fremdeles livlig til højere Priser.

Dansk Andels Ægexports Notering i Ugen fra 4—10. November var 440 Øre pr. kg plus Fragt og Overskud.

Fjerkræhandelen.

København, den 8. Novbr. 1921.

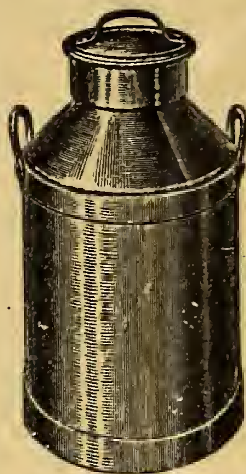
Tilførslen af Gæs og Ænder har været lidt knap i de sidste Dage (muligvis lidt Stilhed før Stormen til Mortensaften), og det har gjort Handelen lidt mere livlig i Øjeblikket. Det indtrufne Frostvejr er gavnlig for Fjerkræet. Priserne har senest været:

Levende:		
Høns	ca. 150	Øre pr. kg.
Unge Haner	- 150	„ „ „
Kyllinger	- 200	„ „ „
Ænder	- 300	„ „ „
U. Duer	- 75	„ „ Stk.
Slagtede:		
Gæs	250—325	Øre pr. kg.
Ænder	350—425	„ „ „

Prisen paa Sukker.

De danske Sukkerfabriker noterer: Stødt Melis Lit 58 Øre pr. kg.
(Ovenstaaende Notering er 2500 kg-Prisen).

Udgivet af Andelsudvalget.
Chefredaktør:
And. Nielsen.
Ansvarlig overfor Presseloven:
Harald Stenbæk.
Kontor: Christiansgade 24, Aarhus.
Telefon 1510.
De forenede Bogtrykkerier, Aarhus.

Plads tilbydes.

Assistent søges.

En Kontrolassistent kan til 1. December faa Plads ved Spørring og Omegns Kontrolforening. Lønfordring og Anbefalinger tilsendes
(1538) Jens Elgaard,
Spørring Aagaard pr. Hinnerup.

Til en overordnet Stilling (Kontorchef)

søger Danske Andelsslagteriers Tarmsalg en dygtig Mand. Ansøgninger indsendes under Adresse: Formanden for Danske Andelsslagteriers Tarmsalg, Vejlegade, København Ø. (1529)

Uddeler søges

til Vejerslev Brugsforening pr. Thorsø til 1. Januar. Omsætningen sidste Aar ca. 35,000 Kr. i Butiksvarer, ca. 3000 Kr. i Frø. Lønnen er henholdsvis 6 og 4 pCt. samt fri Bolig og Have. Halvdelen af Lys og Makulatur. Fri Handel med Æg, Skind, Brød og Øl. Uddeleren svarer til Svind og Emballage og stiller en Kaution paa 4000 Kr., deraf 2000 Kr. kontant, som forrentes med 5 pCt. Ansøgningerne sendes inden den 18. November til
(1508) Gaardejer Rasmus Skov,
Boskovgaard pr. Thorsø.

Pladsen som Uddeler

i Bindslev Brugsforening bliver ledig til 1. Januar (eventuelt før). Sidste Aars Omsætning 137,000 Kr. Butiksvarer, 124,000 Kr. Foderstoffer og 40,000 Kr. Gødning. Lønnen 5 pCt. af Butiksvarer + 1 pCt. til Svind, 2 pCt. af Grovvarer, 3 pCt. af Frø. 150 Kr. til Lys og Varme. Foreningen har selv Kreditten, dog bærer Uddeleren 1/4 af Tabet ved Kreditgivning og ligeledes 1/4 af Indpakningsmateriale. Ansøgning indsendes inden 15. Novbr. til
(1545) L. Thomsen,
Hedegaard, Bindslev pr. Sindal.

Pladsen som Uddeler

i Drigstrup Brugsforening er ledig straks eller senest 1. Januar 1922. Sidste Aars Omsætning 122,000 Kr. Løn 5½ pCt. af Butiksvarer. Uddeleren svarer til Svind paa Varer og Emballage samt 1/3 af Papir og Poser til Indpakning. Uddeleren faar godtgjort 70 Kr. til Lys og Varme. Som Sikkerhed fordres 4000 Kr., hvoraf 2000 Kr. kontant mod 4½ pCt. Rente. Ansøgning om Pladsen indsendes til undertegnede Formand senest d. 18. November.
(1534) Gmd. Hans P. Larsen,
Bregnør Mark pr. Kerteminde.

En absolut dygtig Kommis,

der vil deltage i alt forefaldende Arbejde, kan faa Plads i Havbro Brugsforening, Havbro, straks, grundet paa Sygdom.
(1523) Stefan Nielsen, Uddeler.

Uddeler søges.

Pladsen som Uddeler i Dreslette Brugsforening bliver ledig til 1. Januar 1922. Sidste Aars Omsætning 80,000 Kr. Lønnen er 8 pCt. af Butiksvarer, som Uddeleren skal hente ved Stationen og en Gang ugentlig bringe omkring til Medlemmerne. 3 pCt. af Grovvarer. Han betaler 10 pCt. af Indpakning. Fri Handel med Æg, Skind og Brød. Uddeleren paatager sig alt Svind af Varer og Emballage. Der forlanges 4000 Kr. som Sikkerhed, der forrentes med 5 pCt. Ansøgninger indsendes inden 23. Novbr. til
(1541) Gdjr. Jørgen Larsen,
Dreslette pr. Flemløse.

En flink Ekspeditrice,

godt vant til almindelig Bogføring, og som vil deltage i Ekspedition, kan faa Plads straks. Anbefalinger, Fotografi og Lønfordring bedes sendt til
(1514) Uddeler Jensen,
Hjallerup Brugsforening, Hjallerup.

En flink og dygtig Ekspeditrice

kan faa Plads straks eller 1. December i Ølstykke St. Brugsforening, Ølstykke. Henvendelse til
(1539) Uddeler C. Petersen.

Lærling.

Som saadan er Plads ledig til 1. Decbr.
(1543) Th. Hansen,
Hvalsø Brugsforening, Hvalsø St.

Plads søges.

Ældre Mejerist

(28 Aar) søger Plads i en Brugsforening fra 1. December eller 1. Januar. Tilbud bedes sendt til
Mejerist Nielsen,
Grindsted.

NB. Uddeler Jens Peter Olsen, før Mejerist, bedes skrive til en gammel Skolekammerat. (1524)

Kommis,

27 Aar, søger Plads straks eller fra Nytaar. Gode Anbefalinger haves.
(1535) Valdemar Hansen,
Vammen Brugsforening pr. Viborg.

Kommis,

22 Aar gl., 6½ Aar ved Faget, hvorfra fineste Anbefalinger haves, søger Plads straks eller senere. Mulige Tilbud med Opgivelse af Løn bedes tilsendt
(1501) Chr. Juul,
Brugsforeningen, Aalestrup.

Kommis

søger Plads til 1. December. Er 19 Aar gl. og udlært 1. Maj 1921. Nærmere Oplysninger faas ved Henvendelse til
(1544) Kommis Tage Halding,
Nørre Snede Brugsforening, Nørre Snede.

Kommis.

Plads søges til en ung Mand, 3 Aar ved Faget.
(1542) L. Christiansen, Udbyneder pr. Havndal.

Medhjælper.

En ældre Karl, 2 Aar ved Faget og godt anbefalet, søger Plads til 15. November i en Brugsforening. Der fordres ingen Løn foreløbig. Billet mrkt. Solid 1530 tilsendes Andelsbladet, Aarhus.

Ældre Lærling.

Til min Søn, 17½ Aar, ca. 3 Aars Uddannelse her hjemme, ønskes en Plads, hvor han kan blive udlært. Paa Lønnen ses ikke saa meget som paa en lærerig Plads.
Uddeler Jul. Christensen,
(1515) Salling pr. Vindblæs.

Straks eller senere søger jeg Plads som
Pakhuskarl
eller Medhjælper. Tilbud sendes til
(1536) Bergelius Bitz, Robstrup, Grenaa.

Ung Mand,

21 Aar, søger efter endt Militærtjeneste Plads som Medhjælper i en Brugsforening til 1. December. Har tidligere været ca. 2 Aar ved Handelen, sidst Kontrolassistent i 2½ Aar. Gode Anbefalinger haves. Mulige Tilbud bedes sendt til
(1532) 333 Christensen, Hærens Flyveskole, København C.

Et ungt Menneske,

16 Aar, som har været ved Handelen ca. 1 Aar og er ledig paa Grund af Principalens Bortrejse, søger Plads snarest, helst i en større Brugsforening paa Landet. Henvendelse til
(1546) Husmand Chr. Christensen, Skørping Mark pr. Skørping St.

Medhjælper,

2 Aar ved Faget, flink og dygtig, søger Plads straks i en større Brugsforening. Henvendelse til
(1526) Købmand Jensen, Hollensted pr. Brønderslev.

Ekspeditrice,

17½ Aar, søger Plads straks eller til 1. December. Henvendelse til
(1520) Anna Madsen, Ny Hostrup, Hobro.

En dygtig, ung Pige

søger Plads som Ekspeditrice 1. Decbr., eventuelt Januar. Henvendelse til
(1537) Uddeler Carl Larsen, Gaarslev Brugsforening pr. Børkop St.

Til vore Annoncører.

Naar man vil kunne gøre sikker Regning paa at faa en Annonce optaget i Andelsbladets først udgaaende Nummer, maa Annoncen være os i Hænde senest om Tirsdagen.

Den danske Andelsbank

A. m. b. A.

Balance pr. ultimo Oktober 1921.

Aktiver.	Kr.	Øre
Kassen	2 536,811	33
Udlaan	37 335,918	21
Kasse-Kredit	68,683,773	75
Danske Veksler	25,565,054	91
Aktier og Obligationer	20,657,996	86
Fremmed Mønt	25,103	75
Udenlandske Banker og fremmed Valuta	2,281,668	41
Bankens Ejendomme	7,561,662	30
Konto-Kurant	28,297,513	52
Kr.	192,945,503	04

Passiver.	Kr.	Øre
Andelskapital	14,833,100	00
Reservefond	2,000,000	00
Folio	16,688 071	16
Check-Konto	19,965,364	99
Indlaan paa Opsigelse	106,991,108	40
Prioriteter i Bankens Ejendomme	2,699,457	83
Konto-Kurant	29,768,400	66
(1527) Kr.	192,945,503	04

De forenede Bogtrykkerier, Aarhus.

Andelsbladet.

Fællesorgan for danske Andelsforetagender.

Nr. 46. | Fredag den 18. November. | 1921.

Anders Ørne,

Sverrigs nye Kommunikations-minister.

For et Aar siden blev en af den svenske Andelsbevægelses dygtigste og mest energiske Foregangsmand, Medlem af de svenske Brugsforeningers Fællesforenings (Kooperative Förbundets) Styrelse, Hr. Anders Ørne, udnævnt til Statssekretær i det svenske Finansministerium. Og nu er Hr Ørne udnævnt til Kommunikationsminister i det nye Ministerium, der den 13. Oktober dannedes af Hjalmar Branting.

Andelsbevægelsens Venner kan jo være stolte at, at ikke saa faa af Bevægelsens Førstemænd gennem deres Arbejde i Andelssagens Tjeneste har vundet en saadan Anerkendelse i deres Land, at de er funden værdige til at betroes vigtige Stillinger i Landenes Styrelse. Men det er jo ogsaa saa lige til, at de, der har vist sig at være besjælede af Iver for og at have Evne til at hjælpe deres Landsmænd til at opnaa bedre Livsvilkaar ved Fællesarbejde i det mindre, gennem Arbejdet herfor bliver skikket til ogsaa at gøre Fyldest i større Forhold med samme Maal.

Sverrig er ej heller det eneste Land, hvor man har valgt Andelsbevægelsens fremmeste Førere til fremskudte Stillinger i Landets Regering. Jeg skal f. Eks. nævne Danmark (Høgsbro), England (Lord Grey), Italien (Luzatti), Østrig (Carl Renner), Ungarn (Gyorgy), Finland (Vainø Tanner og Vennola), Holland (Elias) og Frankrig (Albert Thomas).

Anders Ørne, der havde tildraget sig Opmærksomhed som en kundskabsrig og ualmindelig begavet Mand traadte i Andelssagens Tjeneste Aar 1909, og da Redaktøren af K. F.'s Organ, »Kooperatøren«, Sundell, i 1910 døde, overtog Ørne Stillingen som dette Blads Redaktør. I 1914 blev han tillige Redaktør af det andet af Forbundet udgivne Organ, »Konsumentbladet». Ved Forbundets Aarsmøde i 1917 valgtes Ørne til Medlem af Bestyrelsen og som saadan udpegedes han til at overtage Sekretærstillingen og Stillingen som Chef for Organisationsafdelingen. Dette Arbejde, tilligemed hans frugtbare litterære Virksomhed, optog nu saa stærkt hans Tid, at han i 1918 opgav Stillingen som Redaktør af »Konsumentbladet« og i 1919 som Redaktør af »Kooperatøren«, hvad han følte sig overbevist om at kunne gøre uden at skade Andelsbevægelsen, da en særdeles skikket Mand — Axel Gøres — stod til Raadighed som hans Afløser i begge disse Poster.

Lad mig indskyde, at det efter min Overbevisning har været af meget stor Betydning for Sverrigs Andelsbevægelse, at den har haft den Lykke at have saa udmærkede Redaktører af sine Andelsorganer som Martin Sundell, Anders Ørne og nu Axel Gøres.

Som nævnt har Anders Ørne tillige udfoldet en meget betydelig Forfattervirksomhed, specielt i Andels-Agitationens Tjeneste. Af de af ham forfattede Skrifter og Bøger skal jeg nævne:

Jordbrukskassor (et Middel til at skaffe de svenske Smaabønder billig Driftskapital).

Jordbrukets Driftskredit

(kort Anvisning til Dannelse af Jordbrugskasser).

Dyrtiden och Konsumenternes Organisation.

Hur bør Kooperationen beskattes? (Denne Bog har sandsynligvis medvirket til, at Retfærdighedskravet om, at kun den Del af Overskudet, der fremkommer ved Salg til Ikke-Medlemmer, bliver skattepligtig, er gennemført i Sverrig. Det er en Bestemmelse, som Retfærdigheden kræver ogsaa bliver Lov i Danmark).

Kooperationens Kapitalfråga

Kooperationens Samhålssyn (13 Foredrag).

De sju Grundsatsena.

Kooperative Förbundets Mønsterstadgar.

Det kooperative Programmet (Foredrag holdt ved den internationale Andelskongres i Basel i August dette Aar.

Disse Bøger og Skrifter tilligemed anden Andelslitteratur, bl. a. af Albin Johansson, Axel Gøres, Axel Påhlmann, K. Eriksson, F. Heckscher og E Silverstolpe, vil kunne erholdes ved Henvendelse til Kooperative Förbundet, Stadsgaarden 12, Stockholm.

Ved Andelskongressen i Basel valgtes A. Ørne af de skandinaviske Delegerede til Skandinaviens Repræsentant i den internationale Fællesindkøbsforenings Styrelse.

A. Ørne er tillige Medlem af »Nordisk Andelsforbund«s Styrelse.

Severin Jørgensen

Den danske Flæskeeksport.

I Andelsbladet for den 4. November har Direktør Bojsen, Randers, en Arti... ...titlet »Endnu en Omgang D. B C.«, hvilken jeg saa sagligt, som det er gørligt, vil søge at gøre til Genstand for en indgaaende Belysning.

For ikke ved Udenomssnak at forflygtige Sagens Hovedpunkter maa jeg straks fastslaa, at jeg ikke har paabegyndt denne Polemik; den er for mit Vedkommende foranlediget af nogle i et herværende Blad (»Østsjællands Folkeblad«) fra d'Hrr. K. Ingvordsen, Herfordshire, Journalist Elias Nielsen og Direktør Bojsen, Randers, indsendte Artikler, i hvilke Firmaet D. B. C. bl. a. fremhæves som det ideelle Mellemled mellem de danske Producenter og de engelske Konsumenter, et Synspunkt, hvorom der imidlertid hersker stærkt delte Meninger, hvilket bl. a. gav sig Udslag i det af den mig personlig helt ubekendte Hr. Møller-Olsen, London, i Andelsbladet rettede opsigtvækkende Angreb paa Firmaet »Danish Bacon and Cooperative Trading Co. Ltd.«, London, et Angreb, som formentlig vil fremkalde et Gensvar i Andelsbladet fra Selskabets ansvarlige Ledelse.

Anførte Artikel foranledigede mig til i Andelsbladet at paapege visse Forhold, der uden Tvivl vil have betydelig Interesse for danske Flæskeproducenter, og som ikke lader sig bortforklare ved Forsøg paa at snakke om noget andet. Hvorvidt de i Firmaet »D. B. C«, som det populært kaldes, interesserede danske Andelsslagterier er fornøjede og tilfredse med, at Firmaet nu er kommet saa langt bort fra sin oprindelige Bestemmelse: »som rent Andelsselskab at forhandle danske Andelsslagteriers Flæsk i England« til nu som Aktieselskab at drive Storhandel med andre Landes forskelligartede Produkter, er et indre Anliggende, som jeg ikke skal blande mig i.

Anderledes bliver Forholdet, saasnart »D. B. C.« forsætligt eller ufrivilligt er medvirkende til at paaføre det danske Landbrug en i sin Form ondartet og forværret Konkurrence; dette kan og bør ikke uden Protest tolereres og kan ikke bortforklares ved en saadan Indrømmelse, som at D. B. C. har været ubetænksom, meget ubetænksom, i Valget af sine Reklameudtryk. »Ikke at der derved er tilføjet det danske Flæsk eller dets Renommé nogen Skade«, »tværtimod« —, siger Hr. B, »ingen udover, at man

derved har forledt et ellers anset Firma (min Ringhed ufortalt) til at indlade sig paa et Angreb, om hvilket Firmaet meget godt véd, at det savner ethvert reelt Grundlag«.

Denne fripostige Paastand vil det Firma, som Hr. B. sigter til, uden Tvivl tage sig af. Personlig skal jeg her indskrænke mig til at anføre en Del af et af D. B. C.s Avertissementer i det over hele Verden udbredte og i Fedevarebranchen læste Handelsblad »The Grocer«, hvor der i Numret for den 3. April 1920 fandtes et Avertissement, af hvilket jeg gengiver den første Del i Oversættelse:

»Amerikansk Flæsk saltet paa dansk Maade.

Sidste Sommer paa den Tid, hvor Flæskehandelen ikke var under Regeringskontrol, havde vi (D. B. C.) Besøg af Repræsentanter for Firmaerne »Armour« og »Cudahy Bros«. Vi paaviste for disse Herrer Ønskeligheden af, at det amerikanske Flæsk fremkom i mildere saltet Tilstand og gav dem detaillerede Oplysninger om den danske Saltningsmetode. Efter vor Anmodning sendte de nævnte Firmaer os »mildt, dansk saltet, amerikansk Flæsk«, paa vor Risiko. Sukcessen for denne Saltningsmetode var mærkværdig, og Flæsket naaede os i perfekt Tilstand. Andre amerikanske Slagterier fremsatte ogsaa Ønske om at erholde Oplysning om denne Saltningsmetode, og vi gav dem udførlige Instruktioner.

Følgelig udsendte vi saalydende Bekendtgørelse:

»Dansk saltet amerikansk, wiltshire Sider, saltet efter vor specielle Anvisning, efter dansk System« o. s. v. o. s. v. —

Om Hr. B. efter Fremdragningen af ovenstaaende virkelig tør fastholde, at sligt ikke i uberegnelig Grad kan skade det danske Landbrugs Interesser, turde dog være tvivlsomt.

Endskønt Direktør B.s sidste Artikel i paafaldende Grad minder om den gammelkendte Vending: »God Dag Mand — Økseskaft« og paa en mere ungdommelig Maade, end hans skaldede Isse egentlig tilsteder det, drager, ikke egentlig vittige, Sammenligninger mellem Lloyd George og mig, skal jeg dog gerne tilgive ham dette og, hvor fristende det end kunde være, undlade at gøre Gengæld.

Naar Direktør B. paapeger det absurde i, at D. B. C. skulde beskyldes for amerikanske Sympatier, maa man give ham Ret deri, thi det er saa selvfølgeligt, at de danske Landmænd, som har Sæde i D. B. C.s Bestyrelse, er hævede over sligt; men iøvrigt har heller ingen, saavidt mig bekendt, paastaaet dette. Hvorledes Direktøren og Bestyrelsen for D. B. C. er vederlagt for deres Arbejde, om det er i Form af Tantieme eller fast Gage, er selvfølgelig Udenforstaaende ganske uvedkommende, og det er heller ikke berørt fra nogen anden Side end Hr. B.s; dog turde det, siden han selv bringer dette paa Bane, være almindelig bekendt, at Hr. B. ikke udfører sit Arbejde i D. B. C. for »Fædrelandets Skyld alene«, endskønt det dog formentlig kun er en Nebengeschäft til hans Hovedvirksomhed som Direktør for Randers Andelsslagteri.

Udfra B.s anførte Synspunkt, at »hvad to véd, véd Alverden«, begaar jeg i denne Forbindelse altsaa ingen Indiskretion ved at oplyse, at det af mig i forrige Artikel omtalte Flæsk, der ved de 2 sidste Bedømmelser i Esbjerg fik Betegnelsen: »for lange og tynde Halse — Stiksaaret ikke renset — for meget Ben efterladt paa Lænden — For- eller Baglemmer for lange — o. s. v.« var fra det af B. ledede Andelsslagteri i Randers.

Naar Hr. B. i denne Forbindelse gør gældende, at D. B. C.-Slagterierne søger at vandre den gyldne Middelvej, saa er Hr. B., i det mindste i Henhold til foranførte, blevet vildfarende, og interessant er det at se, hvad den ansete Formand for det store Andelsslagteri i Nørresundby, Amtsraadsmedlem Karl Madsen, Klim, siger om D. B. C.-Slagteriernes Resultater i denne Sag. Hvor Køge Slagteri vil være at finde i saa Henseende behøver ikke at skjules; det har altid, ikke

alene ved de sidste Bedømmelser i Esbjerg, men ogsaa forud for Krigen og under min Forgængers Ledelse været i den første Fjerdedel og hyppigt nær Toppen.

Uden at ville fortabe mig i en ørkesløs Diskussion om den sproglige og forretningsmæssige Betydning af at bruge, som nu, Ordet »Danmark« eller som af Hr. B. foreslaaet Ordet »Danish«, skal jeg tillade mig at erindre Hr. B. om, at svensk Flæsk som bekendt i England betegnes som »Swedish«; saafremt nu en engelsk Husmoder (de Handlende er nemlig alle klar over, hvad de køber) faar et Stykke eller en Skive Flæsk, hvorpaa der ved Udskæringen kun staar Endelsen »ish«, hvorledes skal hun saa kunne vide, om det er dansk Flæsk; nej, det turde være værre end at løbe den Risiko, at Englænderne ikke véd, hvad »Danmark« er.

Paa et Punkt skal jeg imidlertid indrømme, at D. B C. eller muligt Hr. B. har gjort en epokegørende Opfindelse, idet man ved D. B. C s Røgerier i London har en Mand, som ved Behandlingen af det tyndbugede Flæsk banker dette sammen fra Bugen og op til Siden, saa det kommer til at se fyldigere ud. Ifølge Referat i et jydsk Blad, som jeg har liggende for mig, fremhævede Direktør B. for de dér forsamlede danske Landmænd, »at denne Mand gjorde samme Nytte som en Yorkshire-Orne«. Saafremt denne Paastand i Praksis er anvendelig og tilladelig, vil vi herhjemme være ude over mange Vanskeligheder og kunne forlige mange Modsætnings Forhold, eventuelt spare de store Beløb, som Svineavlens Ledelse hidtil har kostet os.

Køge, den 13. Novbr. 1921.

O. Chr. Hansen.

De samvirkende danske Andelsselskaber.

Delegeretmødet i København den 11. og 12. ds.

Fredag den 11. og Lørdag den 12. ds. holdt De samvirkende danske Andelsselskaber Delegeretmøde i Studenterforeningens Festsal i København.

Der var udstedt ca. 400 Adgangskort til stemmeberettigede Delegerede. Endvidere var der indbudt en Del Gæster. Vi nævner blandt disse Landbrugs- og Handelsministeren, Repræsentanter for Landbrugsraadet, Landboforeningerne, Husmandsforeningerne og Landhusholdningsselskabet, Direktørerne for de i Andelsudvalget repræsenterede Selskaber samt Repræsentanter for Dags- og Fagpressen.

Medens der tidligere — med flere Aars Mellemrum — indkaldtes til Andelskongres, naar særlige vigtige Sager stod paa Dagsordenen, gik man som bekendt i de sidste Krigsaar over til at holde aarlige Delegeretmøder, og hermed har man siden fortsat. Ganske vist blev der paa Delegeretmødet i Fjor i Aabenraa givet Andelsudvalget Bemyndigelse til at undlade at indkalde til Delegeretmøde, naar der et Aar ikke forelaa Sager af særlig Betydning, men i Aar har man i alt Fald ikke fundet Anledning til at gøre Brug af denne Bemyndigelse. Selv om de danske Andelsselskaber ikke er en Enhed i den Forstand, at deres Fællesrepræsentation har Myndighed til at tage bindende Beslutning for de enkelte Selskaber — noget saadant har ikke været tilsigtet —, saa er de dog

af samme Blod, og det vil derfor til de fleste Tider have sin Betydning, at der er Lejlighed til en Gang aarlig at samle de ledende Mænd fra alle de forskellige Selskaber og Organisationer til fælles Drøftelse af den foreliggende Situation.

Har dette sin Betydning, naar det gaar fremad for bliden Bør, saa har det sikkert i ikke mindre Grad Betydning nu, hvor vi ogsaa indenfor Andelsbevægelsen mærker det økonomiske Uvejr, der gaar hen over Verden, hvor der skal rebes et Sejl hist og her og tages et fastere Greb i Rattet, end det maaske før har været nødvendigt. Det nu afholdte Delegeretmødes Hovedbetydning maa ses deri, at man fik Lejlighed til med hverandre at drøfte de Vanskeligheder, som Tiden frembyder, og at pege paa de Steder, hvor det fælles Værk trænger til at udbedres og underbygges i Henhold til de Krav, som de ændrede Tidsforhold stiller. Og saa prægedes Delegeretmødet tillige af en fortrøstningsfuld Stemning og en fast Beslutsomhed trods Tidens Vanskeligheder. Ogsaa dette har sin Betydning under Forhold, hvor Tvivl og Mismod vel nu og da kan paatrænge sig den enkelte, hvis han ikke har Følelsen af at staa som Led i en Kæde af gode Kammerater, der alle arbejder tillidsfuldt og trofast mod det samme Maal.

Med Hensyn til de paa Delegeretmødet faldne Udtalelser henviser vi iøvrigt til følgende

Referat.

—

Mødet aabnedes med Sangen »Høje Nord, Friheds Hjem«.

Efter at Samvirksomhedens Formand, And. Nielsen, Svejstrup Østergaard, derpaa havde budt Delegerede og Gæster hjertelig velkommen, udtalte han følgende

Mindeord.

Inden vi gaar over til Virksomheds-Beretningen, vil vi mindes de Tab, vi i Aarets Løb har lidt ved, at adskillige gode Medarbejdere er afgaaet ved Døden.

Den 27. Februar døde Gaardejer Rasmus Pedersen, Gislev, 72 Aar gl. I landøkonomisk Henseende var han særlig kendt som en meget kyndig Mand paa Hesteavlens Omraade, og hans Deltagelse i Arbejdet til Avlens Fremme maa tillægges en ikke ringe Betydning. Her ved denne Lejlighed vil vi dog navnlig mindes hans Arbejde indenfor Andelsforeningerne. Uden at komme ind paa at nævne hans mange forskellige Tillidshverv skal jeg fremhæve, at han som Medstifter af og Formand for Sydfynske Landmænds Smøreksportforening — Landets ældste — var en af Banebryderne her i Landet for den Tanke, at Andelsmejerierne skal tage Salget af deres Smør i deres egen Haand. Endvidere var han Medlem af Bestyrelsen for Fyns Andels Foderstofforretning og sad i Andelsudvalget som dette Selskabs Repræsentant. I Andelsudvalget som overalt, hvor han virkede, satte man overmaade megen Pris paa ham. I sin Færden var han stedse beskeden og tilbageholden, men hans Ord havde Vægt, og han nød i vide Kredse megen Autoritet.

Den 1. Marts døde en af Aarhusegnens førende Landmænd, fhv. Landstingsmand, Gaardejer P. Nielsen, Lisbjerg Terp, 67 Aar gl. Han var Formand for Aarhus Andels-Eksportslagteri og Repræsentant i Jydsk Andels-Foderstofforretning, i hvis Bestyrelse han ogsaa en Tid havde Sæde. Han var en vennesæl og retfærdsøgende Personlighed, der med Iver kæmpede for, hvad han ansaa for Ret, men han undgik altid at saare anderledes tænkende, og med sit gode Lune var han en fornøjelig Medarbejder, der ofte kunde kaste et oplivende Skær over Arbejdet, naar det truede med at blive ensformigt og trættende.

Et meget stort Tab led det danske Landbrug, da Statskonsulent Frederik Hansen, Askov, den 29. Maj afgik

ved Døden, 67 Aar gl. Han var den ideelle Konsulentskikkelse, der forenede omfattende teoretisk Viden med stor praktisk Sans og havde dyb Forstaaelse af den almindelige Befolknings Tankesæt og Livsvilkaar. Han var den fremragende Fagmand paa Planteavlens Omraade, og særlig den jydske Planteavl skylder ham overordentlig meget. Men hans Interesser var ikke begrænset til det, der var blevet hans Speciale Han havde Blikket aabent for Tidens Rørelser baade paa det materielle og aandelige Omraade. Indenfor vore Andelsforeninger tog han ikke fremtrædende Del i Ledelsen, men han var en fuldtro Andelsmand og fulgte vor Bevægelse med den største Interesse. Naar der forelaa en eller anden lidt vanskelig Situation, var det altid befrugtende at drøfte Sagen med Frederik Hansen, der som den opmærksomme Iagttager fulgte Forholdene og bedømte dem klogt og forstaaende.

Ligeledes i Maj døde Bladudgiver Konrad Jørgensen, Kolding, 72 Aar gl. Han havde vel ikke direkte med Andelsarbejdet at gøre, men saa' paa det med Forstaaelse, og naar man erkender, at Andelsbevægelsen her i Landet aandelig talt staar paa Skuldrene af den danske Folkehøjskole, er der god Grund til her ved denne Lejlighed at mindes Konrad Jørgensen, der som Stifter af og gennem mange Aar Leder af »Højskolebladet« har haft sin Betydning for Højskolesagen og derigennem i Virkeligheden ogsaa for Andelsbevægelsen.

Den 6. Juni døde Gaardejer Jens Jensen, Nordskov, knapt 65 Aar gl Han var Medlem af Fyns Mejeriforenings Bestyrelse og en Tid Foreningens Formand, ligesom han har beklædt forskellige andre Tillidshverv indenfor Mejeribruget. De Hverv, der blev ham betroet, røgtede han med Omhu og Samvittighedsfuldhed, og overalt, hvor han virkede paa sin rolige, stilfærdige Maade, satte man megen Pris paa denne solide og trofaste Medarbejder.

Den 19. Juli døde Formanden for Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeningers Repræsentantskab, pens. Lærer N. H. Skrydstrup, Horsens. Han var en virkelysten Mand med mange Interesser, men hvad der særlig optog ham, var dog Andelsbevægelsen og her atter navnlig Brugsforeningssagen. Ved Oprettelsen af de fleste Brugsforeninger paa Horsensegnen havde Skrydstrup været medvirkende, ligesom han stedse senere stod dem bi med Raad og Daad, naar det udkrævedes. Som Formand for Fællesforeningens Repræsentantskab var han et udmærket Mellemled mellem Repræsentantskab og Styrelse. Naar man indenfor Fællesforeningen syslede med Planer om nye Fremstød paa et eller andet Omraade, var han ivrig for at støtte saadanne Planer, og i naturlig Sammenhæng hermed fremhævede han med Styrke, at den nødvendige Forudsætning for Fremskridt var en stærk og solid Konsolidering af det store fælles Foretagende. Ved Siden af hans Dygtighed og sunde Forstaaelse af Udviklingens Krav maa fremhæves hans jævne, elskværdige Væsen, der gjorde ham almindelig afholdt blandt Arbejdsfællerne.

Endelig skal nævnes det Tab, som Mejeribruget led, da Direktør Chr. Madsbjerg, Aarhus, den 10. Oktober ret pludselig afgik ved Døden, kun 51 Aar gl. Han var en af de betydeligste Kræfter indenfor vor Mejeribestyrerstand, saavel paa det rent faglige som det organisationsmæssige Omraade. Alle, der kendte ham, berømmer hans brave Karakter og gode Evner, derunder navnlig hans store Forhandlingsevne, der kom til god Nytte i mange Forhold.

Vi vil holde disse Mænds Minde i Ære! (Forsamlingen rejser sig).

— — — Efter at derpaa Direktør L. Broberg var valgt til Ordstyrer, gik man til første Punkt paa Dagsordenen:

Virksomheden i det forløbne Aar.

Formanden:

I Fjor gav Delegeretmødet Tilladelse til, at man — trods vore Vedtægter — kunde undlade at holde Delegeretmøde

et Aar, hvis man savnede en aktuel Dagsorden. Lad os haabe, at vi ikke faar Brug for Bemyndigelsen. Selv synes jeg, at vi bør holde aarlige Møder, men det kræver ganske vist, at vore Medlemmer sender Forslag til Dagsordenen — det har vi savnet.

Vort handelsstatistiske Kontor

har gjort en god Begyndelse. Det af Kontoret indsamlede og bearbejdede Stof ser vi offentliggjort i Andelsbladet. Kontoret er traadt i intimt Samarbejde med Landbrugsraadet, og derfra lyder Røster om, at Ledelsen af den Opgave, som er taget op gennem det handelsstatistiske Kontor, burde overgaa til Landbrugsraadet, saa at vi for vort Vedkommende kun havde den Del deri, som vi har i Landbrugsraadet — og det er jo organisationsmæssigt godt og vel en Trediedel; pekuniært er det væsentlig mere. Men Andelsudvalget har holdt paa, at det vil bevare Hovedindflydelsen paa denne Sag.

Om det handelsstatistiske Kontor skal iøvrigt meddeles følgende:

Kontoret begyndte sin Virksomhed den 1. Oktober 1920. I de første Maaneder maatte dets væsentligste Arbejde bestaa i at indsamle Materiale af handelsstatistisk Art. Dette har navnlig omfattet offentlig tilgængelig Handels- og Produktionsstatistik, Handelsblade fra Ind- og Udland med Meddelelser om inden- og udenlandske Produktions-, Handels-, Pris- og Markedsforhold, Meddelelser fra Erhvervsorganisationer og Selskaber m. v. Dette Materiale er søgt systematiseret derved, at man i størst muligt Omfang har samlet de foreliggende Oplysninger om Forholdene i Udlandet for hver enkelt af Landbrugets Eksportvarer og Produktionsmidler, der indføres fra Udlandet. Over Priserne paa en Række af de vigtigste Landbrugseksportvarer paa de betydeligste Markeder i Udlandet føres samlede Fortegnelser ligesom over de vigtigste Landbrugsprodukters Priser i Indlandet.

Udnyttelsen af Materialet er sket:

1. Gennem Besvarelse af Forespørgsler, der er rettede til Kontoret, dels fra danske Andelsselskaber (dog ret faatallige), dels fra fremmede Landes Konsulater m. v. her i Landet, dels endelig fra Institutioner og Organisationer i Udlandet.
2. Lejlighedsvis Udsendelse til de enkelte Organisationer og Selskaber af Meddelelser, som formenes at have særlig Interesse for disse.
3. Artikler og Meddelelser i Andelsbladet. Foruden en ugentlig Oversigt over Udførslen af de vigtigste danske Landbrugsvarer med tilhørende Oversigt over de øjeblikkelige Markedsforhold for disse er der i det forløbne Aar tilgaaet Andelsbladet ialt ca 60 større og mindre Artikler og Meddelelser, hovedsagelig angaaende handelsstatistiske Forhold i Udlandet af Interesse for danske Andelsselskaber.

Der er i Aarets Løb fra Kontoret udgaaet ialt 780 Breve, hvoraf 180 til Udlandet.

Maa jeg henlede Opmærksomheden paa Landbrugsraadets nye Tidsskrift, »Landbrugsraadets Meddelelser«. Man faar heri en Række Oplysninger, som ledende Organisations- og Andelsmænd bør kende for at fylde den Plads, som deres Standsfæller har sat dem paa. Tidsskriftet bestilles gennem de respektive Organisationer og faas da tilsendt gennem Postvæsenet Og det er saa billigt, at det nærmest ingen Ting koster.

Efter al Tradition skal jeg fremlægge

en Statistik.

Jeg maa imidlertid forudskikke, at da Handelsforholdene jo ligger saa uroligt, begaar jeg maaske visse Fejl ved Dags Dato at følge mine Optegnelser fra omkring 1. November.

Undersøger man, hvorledes Landbrugets Produktions- og Afsætningsmuligheder har udviklet sig i det sidst forløbne Aar, da ser man, at man paa de fleste Omraader er nær ved at have overvundet den Indskrænkning i Produktionen og Afsætningen, som fandt Sted i de sidste Krigsaar. Et Blik paa de vigtigste Sider af den dyriske Produktion vil vise dette.

Antallet af Heste er nu praktisk talt lige saa stort som før Krigen, og Udførslen af Heste har ligeledes i de sidste to Aar naaet henved samme Højde som før Krigen, selv om ogsaa Udførslen i dette Aar er gaaet meget trægt og har fundet Sted til lidet tilfredsstillende Priser.

Antallet af Hornkvæg er vel endnu lidt mindre end i 1914, Forskellen er dog efter Tællingen i Aar kun ca. 100,000 Stkr. eller 4 pCt. Antallet af Køer mangler derimod endnu ca. 10 pCt. i at naa Tallet fra 1914, men det har i det sidste Aar været i stærk Vækst. Udførslen af Hornkvæg og Kød er ligeledes noget mindre end før Krigen. I de første 9 Maaneder af dette Aar var Udførslen af Hornkvæg ca. 10 pCt. mindre end i det tilsvarende Tidsrum af 1913, mens Kødudførslen paa Grund af forskellige Markeders Lukning var betydelig mindre.

Udførslen af Mejeriprodukter er nu tilsammen taget praktisk talt af samme Størrelse som før Krigen. Smørudførslen er vel en Ubetydelighed mindre, men til Gengæld

har Udførslen af Ost, der før Krigen var uden Betydning, antaget et meget betydeligt Omfang.

Værst gik det i Krigsaarene ud over Svinebestanden, som under den værste Indskrænkning kun udgjorde $^1/_6$ af Tallet i 1914. Men ogsaa denne Produktion er nu i Fremvækst. Ved den sidste Tælling i Sommer var Antallet af Svin noget over halvt saa stort som i 1914. Udførslen af Flæsk har endda et relativt større Omfang; den har i den forløbne Del af indeværende Aar udgjort $^2/_3$ af Mængden i 1913.

For Hønsene har Forholdene i det sidste Par Aar ligget ualmindeligt gunstigt. Bestanden har været i stærk Fremvækst og er nu adskilligt større end før Krigen. I den forløbne Del af indeværende Aar har Udførslen af Æg endog været $1^1/_2$ Gang saa stor som i det tilsvarende Tidsrum af 1913. Tilsammen taget synes Husdyrbruget, den vigtigste Side indenfor dansk Landbrugsproduktion, da at have paa det nærmeste samme Produktions- og Afsætningsevne som før Krigen. Om Produktionen i Fremtiden vil blive lønnende, afhænger da af, om det vil lykkes at finde tilstrækkelige Afsætningsmuligheder.

Det mest karakteristiske for det sidst forløbne Aar har været det voldsomme Prisfald, der har fundet Sted. Det har gjort sig gældende paa praktisk talt alle Omraader, omend med forskellig Styrke. Stærkt er det gaaet ud over saavel Landbrugets Salgsvarer som over de Produktionsmidler, der maa indkøbes.

Smørprisen er i Løbet af et Aar faldet fra ca. 740 Øre til ca. 410 Øre pr. kg eller med ca 40 pCt. efter i Mellemtiden at have været under 400 Øre pr. kg. Prisen paa Flæsk, der for et Aar siden var ca 400 Øre pr. kg, er nu kun ca. 200 Øre, altsaa halveret. Prisen paa Æg, der i Fjor var henved 7 Kr. pr. kg, er nu kun ca. Halvdelen deraf. Prisen paa Ost er ligeledes kun ca Halvdelen mod i Fjor, og Prisen paa Kreaturer og Kød er mindre end Halvdelen af Prisen for et Aar siden. Hestepriserne er ligeledes smaa og nærmer sig Prisen inden Verdenskrigen.

Men det er heldigvis ikke alene Landbrugets Salgsvarer, der er faldne i Pris. De Produktionsmidler, der maa købes ude fra, kan fremvise et lignende Prisfald; mens Jydsk Andels-Foderstofforretnings Pris for Majs i Slutningen af Oktober i Fjor var ca. 38 Kr.. var den i Aar kun 16—17 Kr., altsaa langt under Halvdelen, og 50%'s Bomuldsfrøkager, der i Fjor kostede nær ved 60 Kr, kunde i Aar købes for ca. 30 Kr. I meget store Træk kan det saaledes siges, at Priserne paa saavel Landbrugets Salgsvarer som paa de indkøbte Fodermidler er halvt saa store som for et Aar siden. Men de véd jo nok, at Skatter, Lønninger, Renter m. v. derimod ikke er faldende.

Det Prisfald, der har gjort sig gældende for Landbrugerne i deres Egenskab saavel af Sælgere af færdige Varer som Købere af Raavarer, er ikke kommet til Gennembrud i samme Grad for mange andre Varers Vedkommende og især ikke i den almindelige Detailhandel.

Mens det af „Finanstidende" offentliggjorte Gennemsnitstal for de vigtigste Engros Priser i Tiden fra 1. Jan til 1. Juli i Aar er faldet med ca. 26 pCt.. er Det statistiske Departements Pristal, der udregnes paa Grundlag af de Udgifter, som indgaar i et almindeligt Husholdnings-Budget, og som hviler paa alle Detailpriser af Betydning, kun faldet 10%; paa Gruppen Fødevarer alene er Faldet i Engros-Priserne i det paagældende Ha vaar beregnet til 20%, mens Faldet i Detailpriserne kun udgjorde ca. 14%.

Indlaansmidler i Sparekasser og Banker 1914—1921.

	Sparekasser Mill. Kr.	Banker Mill. Kr.	Ialt Mill. Kr.
1914	858	906	1764
1915	904	987	1891
1916	992	1324	2316
1917	1122	2019	3141
1918	1253	2441	3694
1919	1452	3700	5152
1920	1460	4074	5534
1921	1515	4267	5782

Aarlig Tilgang af Indlaansmidler.

	Sparekasser Mill. Kr.	Banker Mill. Kr.	Ialt Mill. Kr.
1913	20	18	38
1914	36	81	117
1915	88	337	425
1916	130	695	825
1917	131	422	553
1918	199	1259	1458
1919	8	374	382
1920	55	193	248

Stigningen i det samlede Indlaan fra 1920 til 1921 var endog væsentlig mindre end i det foregaaende Aar; men det bør dog bemærkes, at dette alene skyldes Bankindskudene; for Sparekassernes Vedkommende er der en betydelig større Stigning i det sidste Aar end i det forrige, og denne Stigning vilde have vist sig ca. 40 Mill. Kr. større, om ikke 6 Provinssparekasseafdelinger eller -sparekasser var gaaet over under Banktilsyn efter den nye Lov eller direkte var optaget af en Bank. At Sparekasse-Indskudene i Løbet af det sidste Aar saaledes udviser en væsentlig større Stigning end Bankernes, hænger sikkert sammen med de Vanskeligheder, forskellige mindre Banker har haft, og som medfører, at Sparere lader sig nøje med Sparekassernes lidt mindre Rente. Der indestaar saaledes nu i de egentlige Sparekasser nord for Kongeaaen et samlet Beløb paa over $1^1/_2$ Milliard Kr. Til Trods for, at dette Beløb i og for sig maa anses for meget betydeligt, er det dog end ikke dobbelt saa stort som i 1914, og samtidig er Bankernes Indlaansbeløb næsten femdoblet.

Skatteydernes Formue er opgjort til følgende Beløb:

	Mill. Kr.
1914...	5 100
1915 ..	5,300
1916...	6,000
1917...	7,800
1918...	8 600
1919...	9,600
1920...	9,900

Ogsaa her er der indtruffet en Standsning i den Svulmen, der fandt Sted i Krigsaarene. Efter det indtraadte Prisfald vil det kommende Tal utvivlsomt komme til at vise en nedadgaaende Bevægelse.

Det samme vil naturligvis komme til at gøre sig gældende i Pengeværdien af Andelsselskabernes Omsætninger. Den samlede Værdi heraf er efterhaanden naaet op paa overordentlig store Beløb. En Opgørelse, som i Løbet af indeværende Aar er foretaget paa Grundlag af Regnskaberne for Aaret 1920 eller det nærmest dermed sammenfaldende Regnskabsaar, har givet til Resultat, at de i De samvirkende danske Andelsselskaber repræsenterede Andelsselskaber i det paagældende Aar har haft en Omsætning til en Værdi af 1315 Mill, Kr, der paa de forskellige Grupper af Selskaber fordeler sig saaledes:

	Mill. Kr.
Andelsmejerier (herunder Andels-Smøreksportforeninger 180 Mill. Kr.	600
Andelssvineslagterier	250
Andels-Kreatureksportforeninger ...	32
Andels-Ægeksportforeninger	35
Kartoffeldyrkerforeningen..........	36
Foderstofindkøbsforeningerne	90
Gødningsforretningen	30
Fællesforeninger f. Brugsforeninger	212
Andre Andelsselskaber.............	20
Tilsammen...	1315

I Forhold til Tiden umiddelbart før Krigen, da den samlede Omsætning udgjorde omkring 600 Mill. Kr., foreligger der saaledes mere end en Fordobling af Værdien — og det til Trods for den Formindskelse i Omsætningen, som paa de fleste Omraader gjorde sig gældende i Aaret 1920. Efter det i det sidste Aar indtraadte Prisfald vil Omsætningsværdien naturligvis ogsaa fremvise en nedadgaaende Bevægelse, selv om denne modvirkes af den Fremvækst i Omsætningsmængden, d. v. s. den reelle Omsætning, som stadig finder Sted.

Endelig skal meddeles, at medens Andelsbankens Egenkapital i Fjor ved denne Tid var $14^1/_4$ Mill. Kr., er den i Aar 16,8 Mill. Vi maa jo ogsaa i Andelsbanken nøjes med en jævnere Fart, men naar d'Hrr kommer hjem, vil De maaske huske, at vi dog gerne skulde runde den 17. Million inden Nytaar, og tager De den 18 Million med, vil det kun være til Gavn for Dem selv og de Selskaber, De repræsenterer.

Gennem de forløbne Tider har vi ofte erfaret at den almindelige Opfattelse ude i den store Verden var den, at Kooperationen, Andelsbevægelsen, det var Arbejdernes Brugsforeninger, medens Landbrugets Produktionsforeninger ikke regnedes med, de var knapt taalte. Her hjemme har man sporet den modsatte Yderlighed, her hører man Tale om Andelsselskaberne og Brugsforeningerne, som om det var to forskellige Ting.

Siden 1910 har vi sporet et Omslag i Stemningen ude i den store Verden. Ved Andelskongressen i Hamborg nævnte Aar lykkedes det at faa Ørenlyd for den Opfattelse, at de mindre Landbrugere, der producerer Levnedsmidler, er Arbejdere saa godt som nogen og et nødvendigt og anerkendelsesværdigt Led i Produktionen. Siden da er vi ikke blot bleven taalte, men respekterede som Medlemmer af det internationale Andelsforbund. Tydeligst er vel Beviset ført i en Pjece af Svenskeren Anders Ørne, en fremragende Kooperatør, socialdemokratisk Rigsdagsmand og nu Kommunikationsminister i Ministeriet Branting.

Ørne skriver i den nævnte Pjece:

»De danske Landbrugeres Salgsforeninger har hidtil i det hele og store fulgt den engelske Markedspris og søgt Fordelene for Medlemmerne i Kvalitetsforbedring og Nedbringelse at Produktionsprisen ved Benyttelse af de nyeste Arbejdsmetoder. Fra Forbrugernes Synspunkt findes ikke det ringeste at indvende mod Produktionsforeningernes Taktik. Tværtimod, gennem forøget og billigere Produktion har de gjort Verdens Producenter storartede Tjenester«.

Det er velgørende at se en førende Kooperatør og Socialdemokrat indenfor vort Broderfolk saa kraftigt fremhæve, at Producenternes Interesser i de danske Andelsselskaber plejes paa en Maade, som Konsumenterne er storartet tjent med.

Naar man hører om, at Landbruget skal socialiseres, sættes paa Andele, maa det forekomme praktiske Jordbrugere, som kender Forholdene, at være en Utopi. Herom siger Minister Ørne:

»Praktisk set er Jordbrugets Overføring i de forenede Brugsforeningers Hænder en vild Utopi«.

Herfra undtager Forfatteren dog Avling af Frugt og Grøntsager, men han skriver derimod, at den dyriske Produktion kræver en Opmærksomhed og personlig Omtanke, som efter hans Mening kun undtagelsesvis præsteres af Lønarbejderen.

Samtidig med, at Landbrugets Andelsproduktion har vundet Forstaaelse mellem Verdens Andelsfolk, har ogsaa Arbejderspørgsmaalet ved de internationale Andelskongresser faaet en værdifuld Udklaring, navnlig ved den sidst afholdte Kongres i Basel. Her blev der af Hr. Serwy, Belgien, forelagt en Redegørelse, hvori der bl. a. udtaltes:

»Gennem deres almennyttige Virksomhed kan Andelsselskaberne komme alle Arbejdere til gode, og de maa derfor ogsaa kunne forlange at blive behandlet med Forstaaelse af disse. Det er utilladeligt, at Arbejderne i Andelsselskaberne og særlig i Brugsforeningerne kræver højere Lønninger, end der kræves af private Foretagender. Til Gengæld skal Andelsselskaberne ikke forbyde deres Arbejdere at organisere sig, og de skal søge at komme i et godt Forhold til Organisationerne. Hvis en Generalstrejke udbryder, maa Andelsselskaberne ikke drages ind i denne. Andelsbevægelsen vil leve i Fred med Fagforeningerne; det samme Ønske maa ogsaa Fagforeningerne have. Det gaar ikke an, at Fagforeningerne kræver gunstigere Betingelser af Andelsselskaberne alene, men vi maa derimod paaregne en særlig Medvirken fra Arbejdernes Side til Andelssagens lykkelige Udvikling«.

Det er iøvrigt ikke blot af den svenske Minister Anders Ørne, at dansk Andelsvæsen omtales anerkendende.

Vi erfarer altid udefra, at man med Respekt og Anerkendelse ser hen til de danske Andelsselskaber som til den danske Nation i det hele taget. Ved den nylig afholdte Dante-Fest blev Danmark af den herværende italienske Gesandt betegnet som »dette ædle Land, der staar som et Eksempel paa Orden og borgerlige Fremskridt«. Det er smukke Ord, og de indeholder en Anerkendelse, som forpligter os til hver i sin Kreds fortsat at vise Orden og godt Eksempel i alle Forhold.

Hvad angaar Resultaterne — Sejrene — i det forløbne Beretningsaar, da er de vel ikke saa mange eller saa store.

Skibene har vi ladet sejle deres egen Sø til Trods for, at visse Skibsaktier i Fjor stod i en Kurs, der paa det nærmeste svarede til de i Selskaberne tilstedeværende kontante Kassebeholdninger, og til Trods for, at der f. Eks. i Valutakommissionen af nationale Grunde næredes Frygt for, at Udlandet skulde drage Skibsaktierne til sig. Aarsagen til, at vi ogsaa i Aar har nøjedes med Knips i Lommen, har været Pengemarkedets Stilling og den deraf følgende Lammelse af Foretagsomheden. Dette har medført, at der ikke er rørt ved den nævnte Opgave.

Forslaget om Andelsselskabernes Sø- og Transportforsikring er færdigt fra Udvalgets Haand, men den lammede Foretagsomhed har ogsaa her gjort, at man har ment hellere at maatte afvente gunstigere Tider. Derfor foreslaar vi, at Sagen indtil videre stilles i Bero, men at det overlades et af Andelsudvalget nedsat Underudvalg at indkalde interesserede og indmeldte Selskaber til at tage Beslutning om Igangsættelse, naar det finder Tidspunktet belejligt. Hvis der ikke fremkommer Udtalelser derimod her ved Delegeretmødet, gaar vi ud fra, at Tavshed betyder Samtykke.

Delegeretmødet er Stedet for os til at indskærpe Pligttroskab mod Andelsprincipperne, saadan som vi har vundet Anerkendelse for dem. Navnlig tænker jeg her paa det kredsvis solidariske Ansvar. Hvor vi i de store Selskaber kun har et begrænset Ansvar, underbygges dette som Regel af det solidariske Ansvar ude i Kredsene. Her ved Delegeretmødet, hvor Andelsbevægelsens ledende Mænd — Direktørerne, Bestyrelsesmedlemmerne og

Repræsentanterne for vore store Andelsvirksomheder — er samlede, maa det moralske Sammenhold plejes og udvikles. Vi glæder os ved disse Møder med hverandre over Aarets gode Resultater, over enhver Fremgang og Sejr — men vi maa ogsaa med hverandre se paa Skuffelser, Modgang og Nederlag.

Verden er ude af Ligevægt.

Skuffelser og Modgang berettes der om udefra som herhjemme. Den engelske Regering, der vist har talt Mænd, som har troet at kunne regulere Verdenspriserne, — saadanne Mænd kendes jo ogsaa i andre Lande — har haft overordentlige Tab alene paa sit Smørindkøb. Den engelske Fællesforening har ved Prisnedgangen tabt uhyre Summer — 70 Millioner Kroner — af sine Reserver og har nu kun 10 Millioner tilbage. Men tro ikke, at den derfor har tabt Modet eller er væsentlig svækket. Den har nemlig en Ting tilbage, som ikke kan erstattes med Penge. Det er Sammenholdet. Dettes Værdi lader sig ikke opgøre. Det er mere værd end 70 Millioner, ja mere end 70 × 7 Millioner. Paa det kan Samvirksomheden let bygge videre, — men uden det er det haabløst.

Vender vi nu Blikket indad for at se paa vore egne Andelsorganisationer, da glædes vi over at se Severin Jørgensen hædret ved Udnævnelsen til Æresmedlem af det internationale Andelsforbund. Ude som hjemme vurderer man hans Livsarbejde højt. Desværre er han ikke til Stede her ved Mødet, da han ikke i disse Dage har turdet udsætte sig for Rejsens Besværligheder.

Vi undres over, at til Trods for, at Brugsforeningsbevægelsen i Tilslutning til Fællesforeningen nu har vundet godt Indpas i København og virkelig ledes med Dygtighed paa en økonomisk endog meget sikker Basis, saa synes Hovedstadens Konsumenter i deres højlydte Klager over Detailhandleravancen dog i al Almindelighed ganske at overse, at den eneste rette Vej er Tilslutning til Kooperationen, Andelsbevægelsen. Man er herinde tværtimod forargede over, at Landbrugsraadet gav Anvisning paa at følge de prøvede Veje, vi altid indenfor vor egen Kreds er gaaet: Sammenslutningens Vej, Selvhjælpens Vej. Hovedstadens Befolkning har nedsat en Kommission. Det er vist ikke meget genialt, det er i hvert Fald hverken nyt eller godt. Kommissioner synes vi ikke er moderne.

Vi holder paa, at man skal hjælpe sig selv ved at organisere sig — tage egen Sag i egen Haand.

En Opgørelse over, hvor mange Mennesker der har deres Erhverv ved Detailhandelen i Hovedstaden, kan vistnok ikke foretages paa Grundlag af nyere Tal end Erhvervsangivelserne fra Folketællingen i 1916. Denne udskiller endda ikke direkte de ved Detailhandel ernærede men taler kun om Varehandel i Almindelighed inden for de forskellige Arter uden at angive bestemt, hvorvidt det drejer sig om Engros- eller Detailhandel. Afgørelsen heraf maa da hvile paa et Skøn.

Ved alt, hvad der kan falde ind under Begrebet „Varehandel og Pengeomsætning", beskæftigedes i Hovedstaden (København, Frederiksberg og Gentofte) ialt ca. 118,500 Mennesker (Forsørgere, Forsørgede og Tyende) af en samlet Befolkning paa ca. 640,000 Indbyggere. D. v. s. at ca. 19 pCt. eller paa det nærmeste hvert 5. Menneske i Hovedstaden i 1916 fandt sit Erhverv ved Varehandel eller Pengeomsætning.

Disse 118,500 Mennesker fordelte sig paa følgende Grupper:

Varehandel	67,500
Gæstgiveri m. v.	18,000
Pengeomsætning og Forsikring	10,000
Kommissionsvirksomhed	5,000
Anden Virksomhed ved Handel og Pengeomsætning	18,000
Handel og Pengeomsætning ialt ...	118,500

Af de ved Varehandel beskæftigede kan man som anført i hvert Fald kun delvis udskille Detailhandel, idet Gruppen kan deles paa følgende Maade:

1. Grosserere (u. nærmere Angiv.) ...	11,800
2. Købmænd (u. nærmere Angiv.)	3,600
3. Handel med Produkter til Videreforarbejdning og Maskiner	3,200
4. Handel med levende Dyr	300
5. Handel med Næringsmidler	20,500
6. Handel med Beklædningsgenstande	8,600
7. Handel med Møbler og Husgeraad	3,000
8. Handel med Bøger, Kunst m. v. ..	3,200
9. Forskellige Handlende	13,300
Varehandel ialt ...	67,500

Vil man opgøre, hvor mange heraf der falder ind under egentlig Detailhandel, maa man formentlig i hvert Fald udskille Grupperne 1, 3 og 4, der sikkert væsentlig om-

fatter Engros-Handel. De øvrige Grupper omfatter sikkert væsentlig Detailhandel, som herefter maatte antages i 1916 at ernære ca 52.000 Mennesker eller godt 8 pCt. af Hovedstadens Befolkning

Ved Gæstgiveri (Restaurationsvirksomhed etc.), som i mange Henseender er beslægtet med Detailhandel, ernæredes ialt ca. 18.000 Personer eller henimod 3 pCt. af Befolkningen, saaledes at det kan antages, at ialt ca. 11 pCt. eller hvert 9 Menneske i Hovedstaden i 1916 levede af Detailhandel eller Gæstgiveri

Af de ca. 52.000 Mennesker, der var beskæftiget ved Detailhandel, er ca 26,000 angivne som Hovedpersoner i Virksomheden. Dette Tal — ca. 26,000 — angiver saaledes det omtrentlige Antal Detailvirksomheder i Hovedstaden.

Om Detailpriserne i København skal jeg ikke sige andet, end at saa længe man vil have Varerne bragt ind ad Døren i ganske smaa Partier, og saa længe man opretholder et System, der til »Varehandel og Pengeomsætning« kræver 19 % af Københavns Befolkning eller ca. hvert 5. Menneske, kan ingen Kommission hindre en urimelig Varefordyrelse i Form af Detailhandleravance.

Det har været foreslaaet, at Landbruget skulde oprette egne Butikker herinde. Men det er ikke Landmændene, der skal lave Butikker og undgaa Mellemhandlerne, for at de kan faa højere Priser hjem. Detailhandlerne betaler vi ikke. Det er Københavnerne, der burde lave Butikker og lade Landmændene konkurrere om, hvem der kan levere den bedste Vare til den billigste Pris. »Frejr« lavede jo i sin Tid saadanne Butikker, men det var en stakket Dans, som snart var sprunget. Københavnerne kvalte disse Butikker.

Sæt nu, at Husmødrene gjorde Oprør under den Devise, som Fru Carla Meyer fremsatte paa det store Prismøde herinde forleden: Detailhandlerne kan ikke undvære Husmødrene, men Husmødrene kan nok undvære Detailhandlerne! Ja, saa blev der Røre i Andedammen. Men Fru Meyer vil vente lidt.

D'Hrr. Delegerede kender den Musik, der vilde blive; thi vi har jo aldrig sat en ny Organisation i Gang, uden at der har været stort Halløj — Samfundet var i Fare, blev der sagt — det hørte vi, da vi lavede Slagterier, og senere, da vi lavede Cementfabrik og Andelsbank. Endvidere blev der sagt, at vi — d. v. s. alle nye Organisationer — savnede al Sagkundskab. Men ved Andelskongressen i 1913 udtalte Madsen-Mygdal saa træffende, at den almindelige Aktionær har baade mindre Sagkundskab og mindre Indflydelse end den jævne Andelshaver. Derfor er det vel i Reglen gaaet Andelsselskaberne saa godt

Jeg sagde: i Reglen. Vi har vist ikke brændt os paa andet end Kartoflerne.

Andels-Kartoffelmelsfabrikkerne har for 1920 maattet konstatere Tab paa indtil 20 Kr. pr. tegnet Tønde Kartofler, men det hørte man forholdsvis lidt om. Medlemmerne bar Smerterne i Stilhed.

Desmere hørte man om Tabene ved Dansk Kartoffeldyrkerforening, hvor Tabet kan afgøres med halvanden Krone pr. tegnet Tønde Kartofler + en Tilbagebetaling fra nogle Medlemmer, som har faaet for høje Afregninger. Likvidationsudvalgets Formand, Overretssagfører Park, oplyser, at for Sjællands Vedkommende, hvor man nu vist omtrent er færdig med første Behandling, har for Øjeblikket ca. 60 % af Avlerne frivillig opfyldt deres Forpligtelser og faaet Saldokvittering i Henhold til Generalforsamlingens Beslutning. Overretssagføreren oplyser endvidere, at i Henhold til en Dom af 30. August d. A. i en Sag med en Avler kan et Medlem først faa sit Tilgodehavende efter tilendebragt Likvidation, og at saaledes en Andelshaver i et Andelsselskab ikke kan forlange Dækning for sit Tilgodehavende hos Selskabet, forinden dettes øvrige Kreditorer er betalt.

Den for voldsomme Uro blandt Kartoffeldyrkerforeningens Andelshavere hidrører dog vist fra Folk, som ikke har gaaet tilstrækkelig i Skole i Andelsorganisationerne.

Et glædeligt Fremstød er der sket, nemlig det, at Kalitrusten er sprængt.

Det er sket derved, at da Landbrugets Repræsentanter i Valutakommissionen blev fristede til at gaa med til

en eventuel Importregulering for Luksusvarer, f Eks. Vin, vilde vi ikke gaa med til noget Importforbud for Vin eller anden Luksus, hvis det maatte ventes at virke generende for vor Afsætning af Landbrugsprodukter, en Afsætning, der tværtimod for enhver Pris maatte fremhjælpes. Maa jeg henvise til Resultatet af norske Forbudsmænds Politik; Spirituosa er der jo ingen særlig Mangel paa, saa vidt man kan se af Aviserne, men derimod mangler Nordmændene i høj Grad Afsætning for deres Klipfisk.

Landbrugets Standpunkt vandt Regeringens Bifald, og ved Udenrigsministeriets Foranstaltning foretoges en orienterende Rejse til Frankrig (se herom i en Beretning af 10. December 1920 fra Landbrugsraadet) med det Resultat, at det, som vi i Andels-Gødningsforretningen havde kæmpet for siden 1901, nu lykkedes. Andels-Gødningsforretningen kom i direkte Handelsforbindelse med de franske Kaligruber, uden om baade Fraenkel og Gødnings-Kompagniet. Trusten er færdig. Om Tyskerne senere underbyder Franskmændene, da bliver der ingen Sorg herover. Nu er den frie Konkurrence indført. Det skal dog oplyses, at det næppe var lykkedes at løse Opgaven uden en intim og kraftig Medvirken af den daværende franske Gesandt i København, Minister Claudel — men noget officielt herom foreligger ellers ikke.

En af de Indvendinger, der gennem Tiderne — og jeg har ofte syntes med Rette — er gjort mod Andelsselskaberne, er den, at vi har overladt til den private Købmand at finde og bane de nye Veje for Handelen og Afsætningen. Vi har indskrænket os til at komme bagefter for at virke konkurrerende og regulerende — naar de private tog for stor Fortjeneste.

Det forløbne Aar kan imidlertid opvise nogen Ændring heri.

Under de vanskelige Afsætningsforhold, der fulgte som Krigens Eftervéer, naaede vi hurtigt det Tidspunkt, hvor Købeevnen begyndte at svigte. Da saa Regeringsforanstaltningerne i England gav Danmark andre Kaar, end vi efter Udtalelser under Krigen havde berettiget Grund til at vente, udviste Mejeribrugets Fællesorganisation et saare anerkendelsesværdigt og dygtigt Initiativ med Hensyn til at finde og vinde nye Markeder. Navnlig tænker jeg paa Initiativudfoldelsen i Amerika, hvor man ved en fremtrædende Deltagelse i Udstillingen i Chicago gjorde vort Smør fordelagtigt bekendt derovre. At den evropafjendske Politik, som Amerika i stigende Grad har lagt sig efter, helt eller maaske kun delvis har ødelagt vore fremtidige Afsætningsmuligheder derovre, kan ikke faa mig til at tilbageholde Anerkendelsen af de udfoldede Anstrengelser — saa meget mindre som det forekommer mig, at baade Anstrengelserne og Omkostningerne allerede har fundet rigelig Dækning ved den Konkurrence, der den Gang blev øvet, og som det var nødvendigt at øve overfor det engelske saa vel som andre evropæiske Markeder. I Marts Maaned d. A. var vi saaledes omtrent udelukkede fra det engelske Marked. I Ugen 5.—11. Marts gik intet Smør herfra til London, medens Halvdelen af vor Smøreksport gik til Amerika. Naar jeg siger, at der intet Smør gik til London, skal det ikke forstaas helt bogstaveligt; der gik 1/3 % eller henimod 100 Dritler, men det er jo praktisk talt ingen Ting. I Ugerne umiddelbart før og efter den her nævnte Uge gik 4—6 % af vor Smøreksport til London, medens vi derimod i April, da Smørhandelen i England atter frigaves, straks paany naaede at afsætte over 80 % af vort Smør til London.

Den Nytte, vi i Marts og ved andre Lejligheder har haft af det amerikanske Marked, er saa betydelig, at det aarvaagne Initiativ og de bragte Ofre allerede har lønnet sig mangefold.

At Amerikanerne kun kan værge sig mod de danske Landmænds Smørkonkurrence ved Toldmure, skønt vi endda henter vore Foderstoffer derovre, maa den amerikanske Farmer ikke vente skal skabe ham Respekt i Evropa. Det frie Amerika, som vi i vor Barndom har læst saa meget om, er vist en Saga blot.

Hvad Foderstofhandelen angaar, er

det en Kendsgerning, at man hist og her i Købmandskredse med stor Bekymring saa paa, at Andels Foderstofforreiningerne fulgte Verdensmarkedets Prisnedgang i November 1920. Man havde fra private Importørers Side ønsket at holde de hjemlige Priser oppe, indtil Lagrene var opbrugte, og derved overføre Tabet til Landmændene.

Da det var aabenbart, at Andelsselskaberne satte Priserne ned og bar Tabet, slog man over i den modsatte Taktik, at underbyde, idet man sagde, at nu skulde Andels-Foderstofimporten slaas ned, koste hvad det vilde. I Smug tog man dog betydelige Overpriser, nemlig dér, hvor Andelsselskaberne ikke var repræsenterede. Alle Midler blev taget i Anvendelse — ogsaa Returkommission, eksempelvis kan nævnes, at der blev budt 100 Kr. pr. Vognladning —, men alt forgæves. Andelshaverne forstod Stillingen. Sammenholdets Moral, den rette Andelsfølelse vaagnede. Ofte har vi i Jydsk Andels-Foderstofforretning sagt: Vi kan trods de 5-aarige Perioder for Købepligten opløse Selskabet, naar vi vil, men først fordeler vi imellem os og forbruger de Varer, Selskabet paa fornuftig Maade har indkøbt. Der var i J. A. F. købt Varer til 2—3 Maaneders Forbrug, og Beregningen slog til — det vil sige, at Andelshaverne holdt Ord og aftog de Varer, deres Organisation havde indkøbt før Prisfaldet.

Ogsaa her kan vi sige, at Sammenholdet, den rette Forstaaelse er mere end Guld værd. Selv om alle Reserver havde været tabt, — hvad de ikke var — havde J. A. F. dog været levedygtig.

Iøvrigt mener vi, at hvor Lokalforeningerne har haft større Opposition, stammer det vistnok fra, at Selskabet under Krigen mente at have Pligt til — uden Hensyn til Risikoen — at holde sine Medlemmer forsynede ved altid selv at være velforsynet med Varer, ogsaa paa de Tider, hvor Købmændene holdt sig tilbage med Indkøb. Følgen blev undertiden, at da Varer var saa knappe i det aabne Marked, maatte selv Folk, der nødigt indtraadte som Andelshavere, alligevel bekvemme sig til at gøre det. At saadanne Folk er parate til Kritik ved første Lejlighed, siger sig selv, — vi haaber, at de ogsaa benytter første givne Lejlighed til at udtræde — før faar vi vanskeligt Ro, da de jo altid kan fremkalde nogen Forvirring. Jeg tror iøvrigt, at Kartoffeldyrkerforeningen havde en Del Medlemmer af samme Type.

Med den nye Retning, der er indført i Foderstofhandelen: at Landbrugerne vil have Foderblandingen udleveret lige til at lægge for Køerne, vil man faa dobbelt Grund til at slutte sig sammen i Andelsselskaber. I hvert Fald ofrer Købmændene store Beløb paa Avertissementer for at advare Landmændene mod hverandres Foderblandinger. Det vil antagelig bevirke, at man bliver betænkelig ved dem allesammen og forsyner sig fra sine egne Forretninger — Andelsselskaberne.

Det mærkeligste, vi har set i Aar, er dog nok den seneste Tids Konkurrence i Smørhandelen. Omkring Midten af Oktober kom der en Indberetning til Landbrugsraadet fra en Landboforenings-Formand gaaende ud paa, at et solidt og anset engelsk Smørfirma i Aarskontrakt bød ca. 10 Kr. over Københavns Notering, — en Notering, der sættes af de danske Mejeriorganisationer og de danske Smørhandlere. Landboforenings-Formanden mente med Rette, at der kunde ligge en Fare for Mejeriet i en saadan Handel.

Det var imidlertid Landbrugsraadets Præsidium bekendt — og jeg ligger inde med Oplysninger derom —, at endnu højere Overpriser blev budt mange Steder. Det er mig saaledes bekendt, at der er budt 12 Kr. over Noteringen, 14 Kr. over Noteringen, ja, 16 Kr. over Noteringen. Men endnu mærkeligere, der er Eksempler paa, at der er budt $4^1/_2$, ja, 7 Kr. over højeste Gennemsnitspris i en hvilken som helst Eksportforening. Og det aller mærkeligste er, at der er budt mindst ét Mejeri 13 Kr. 60 Øre over Prisstatistikkens Gennemsnitstal.

Prøv under den sidste Synsvinkel at tænke Dem Stigningen i de indberettende Mejeriers Gennemsnitspris. Naar man saa hver Uge lægger 13,60 til,

behøver man ikke at have meget Handelstalent for at se Galskaben.

Hvis det er Udtryk for en fagkyndig, reel Handel, og hvis dansk Smør paa Grund af sin fine Kvalitet er saa begært af de engelske Forbrugere, er det beklageligt, at det ikke sælges derovre direkte til Forbrugerne i lurmærket Pakning, saa de kunde lære selv at kende det gode danske Smør.

Jeg skal naturligvis ikke her gaa nærmere ind paa en Undersøgelse af Smørnotering og Smørprisstatistik.

Selv om det nu er saaledes, at vi Andels-Producenter og Andels Konsumenter, der er samlede her, ikke mere ser saa lyst paa Fremtiden, men forstaar, at den vil berede os Vanskeligheder, saa er vi dog vistnok enige om, at alle Tegn tyder paa, at det i Hovedsagen er den samme Produktionsform, der maa fortsættes, — men Prisfaldet paa vore Eksportartikler vil kræve yderligere Anspændelse i Ledelsen af vore Salgsforeninger. Hvad Indkøbene angaar, da vil de omfatte de samme Artikler som hidtil, men for at faa disse billigst muligt maa man ogsaa her anspænde sig ved at slutte sig sammen i stærke Indkøbsforeninger, reformerede efter Tidens Krav.

Bliver Fremtiden end vanskeligere, saa er dog Udviklingslinjen uforandret.

Men hvilke er Tidens Krav?

Saaledes som Verden nu ligger, maa der gøre sig andre Opfattelser gældende om mangt og meget ved Ledelsen af vore Andelsselskaber, end før Krigens Omkalfatring af snart sagt alle gamle Regler for Handel og Omsætning.

Der er dog kun to Spørgsmaal, som jeg sluttelig i saa Henseende særlig skal fremdrage: 1) *Reserverne — Egenkapitalens — Størrelse* og 2) *Ansvarsparagrafferne.*

Før Krigen har det næsten [illegible]-get saaledes for vore Produ[illegible]onsselskaber, at naar Smørdritlerne, Flæskesiderne, Ægkasserne o. s. v. var everede, vidste man paa Timer, naar de var solgte, og ogsaa paa aa Kroner nær, hvad der kunde hæves paa dem. Produkterne var den Gang omtrent saa gode og sikre som Guldet i Nationalbankens Kælder, og Afregningen var simpel, sikker og hurtig. Nogen synderlig Driftskapital behøvede disse Selskaber ikke

Saa kom den 1. Februar 1917 med Undervandskrigens uanede Forstyrrelse og Risiko. Jeg var i Holbæk Amts Landboforening him Dato for at tale om Andelsbevægelsen. Mit Manuskript, der var lavet, før jeg kendte Begrebet Undervandskrig, kunde ikke anvendes; man vidste jo intet om, hvad Dagen i Morgen kunde bringe.

Men lad mig have Lov til at fortsætte med at tale om den Eksportforening — Holbæk Amts Andels-Svineslagteri —, der ligger i Holbæk.

Slagteriet kunde ikke fortsat faa sine Penge for Flæskesiderne hjem med de kendte faa Dages Varsel. Flæsket ophobedes, og da Slagteriets Vedtægter ikke indeholder det solidariske Ansvar, maatte Andelsbanken, hvoraf Slagteriet naturligvis er Medlem, saaledes paa et skrøbeligt Grundlag give Slagteriet Kredit — en meget betydelig Kredit, jeg tror, vi naaede $1^1/_2$ Mill. Kr. Men det var efter alle samfundsmæssige og organisationsmæssige Betragtninger nødvendigt.

Sikkerheden vilde imidlertid have været problematisk, *hvis* Andelshaverne havde sagt: Banken har været letsindig og givet Kredit uden absolut Sikkerhed; den maa nu selv om, hvordan den faar sine Penge ind. Men saadan sagde man ikke i Holbæk. Sammenholdets gode Moral gjaldt uden Slinger. Den Gang var den Slange endnu ikke kommen ind mellem Andelsfolk, som siger: Vore Andelsselskaber skal garantere deres egne Andelshavere, d. v. s. deres egne Indehavere, en god Afregning. Banken har vi intet Ansvar for! Vi tænker kun paa os selv.

Smøreksportforeningerne kom efter Undervandskrigens Indførelse ud for den samme Udvikling som Slagterierne. Lagrene overfyldtes, først paa Grund af Krigsblokaden, senere paa Grund af Havnestrejke-Forholdene. Smørdritlerne var ikke længere som Guld i Bankens Kælder, men en let for-

dærvelig Vare, der ikke længere havde den hurtige og regelmæssige Afsætning, som Produktet kræver, hvis man skal undgaa Kvalitetsforringelse og Tab. Ogsaa Smøreksportforeningerne trak derfor store Millionbeløb paa Bankerne — uden at Vedtægterne hjemlede den uomtvistelige Banksikkerhed. Vi maatte tro paa Sammenholdet og Aftalerne.

Saadan bør Forholdene imidlertid ikke være. Nogle, som f. Eks. Vejle Amts Smøreksportforening, har ændret deres Vedtægter til solidarisk Ansvar for Mejerierne. Længe i Forvejen havde man erfaret, at den normerede Driftskapital paa stakkels 20,000 Kr. intet havde med Nutidsforhold at gøre.

Selskaberne bør lægge sig efter større Egenkapital og mere solidarisk Ansvar for med Sikkerhed at kunne bære den gode, over hele Verden hidtil anerkendte danske Andelsbevægelse ubeklikket ind i en vanskelig Fremtid. Mange Tegn tyder paa, at vort Landbrugs Andelsorganisationer saavel som Konsumenternes Indkøbsforeninger gaar haarde Tider i Møde.

Vi er enige om, at det, der hjalp os danske Bønder frelst over Krisen i 80—90erne, var Sammenslutningen, Sammenholdet i Andelsselskaberne, det var Selvstyret, egen Sag i egen Haand.

Vi er ogsaa enige om, at Uvejret — det økonomiske Uvejr — er over os Himmelbuen rundt. Men vi agter ikke at gaa fra Borde og søge mildere Egne Vi tager Kampen op.

Vi maa fremdeles slutte Kreds og staa fast i god Orden om gode, borgerlige Fremskridt med egen Sag i egen Haand, staa fast i Sammenholdet om de sunde og prøvede Andelsprincipper, og vi maa gøre os klart, at vi nu i langt større Maalestok end i 80—90erne maa skabe egen Kapital, gode Reserver, parret med klare, tidssvarende Ansvarsparagraffer.

— — — Hermed sluttede Formanden sin Beretning. Udførligt Referat af de paa Delegeretmødet holdte Foredrag og de i Tilknytning til Beretningen og Foredragene førte Diskussioner vil fremkomme i de følgende Numre af Andelsbladet.

Brødpriserne.

I denne Tid, da der tales og skrives saa meget om, at Nedgangen i Varepriserne er for længe om at naa ud til Forbrugerne, har det forundret mig, at der skrives saa lidt om en Artikel, der bruges af alle, nemlig Brødet, og derfor mener jeg, det kunde have Interesse at høre lidt om, hvordan Forholdet stiller sig her i Nordsjælland.

„Græsted Andelsbageri & Dampmølle“ med Foderstofhandel oprettedes for godt 20 Aar siden og vandt paa faa Aar en Førerstilling saaledes, at Andelsbageriets Brødpriser blev Grundlaget for Brødpriserne i Nordsjælland.

Under Krigen, da Foderstofhandelen var meget ringe, holdt vi de tilladte Priser paa Brødet, men solgte Fintbrød og Kager 20 à 25 pCt. under Bagernes Priser. Efter 1. August i Aar begyndte vi hurtig at sætte Priserne ned, hvorved vi fik et Rykind af Bagere, der i høje Toner klagede over, at Andelsbageriet trykkede Bagerstanden paa hele Sjælland, og de gjorde gældende, at et Samarbejde vilde være det bedste for at undgaa Krig. Vi fortsatte selvfølgelig Nedgangen, efter som Rugen dalede i Pris. Bagerne saa' sig nødsagede til at følge Rugbrødsprisen, men var da saa snedige at holde Prisen paa Sigtebrødet og Franskbrødet — for ikke at tale om Fintbrødet — meget højere, op til 20 Øre mere for et 2 kg Sigtebrød, og det kan nu sagtens sælges lige saa billigt som et 4 kg Rugbrød.

Hidtil har Bagerne altid spurgt, hvordan Andelsbageriet stillede sig, naar de ønskede Prisforhøjelse; men nu fandt de paa noget nyt. Man foreslog at nedsætte et Prisudvalg, hvor Bageriet her skulde vælge det ene Medlem, altsaa et Prisopskruningsudvalg, idet den Tanke blev fremsat, at man skulde holde sig nær op ad Københavnspriserne, og disse har i længere Tid ligget indtil 30 Øre højere end vore Priser.

Selvfølgelig blev Forslaget pure afslaaet.

Forholdet ligger for Tiden saaledes her i Nordsjælland, at Bagerne sælger Rugbrødet til samme Pris som Græsted Andelsbageri, men tager meget højere

Pris for de andre Sorter. Vi tager for Tiden 110 Øre for Rugbrød — Halvsigte og 2 kg Sigtebrød. Dette Forhold har bevirket, at man flere Steder her i Nordsjælland tænker paa at oprette Andelsbagerier, hvad der efter min Erfaring er den bedste Regulator for at faa rimelige Brødpriser.

Bagerne har det som saa mange andre Erhverv, de vil nødig bort fra de høje Avancer fra Krigstiden.

Græsted, d. 12. Novbr. 1921.

Chr. Jensen,
Forretningsfører.

Landmandsforeningens Frøsalg — Landboforeningernes Frøsalg.

I Tilknytning til Direktør J. E. Jacobsens Artikel i sidste Nr. af Andelsbladet bringer vi følgende Artikel, som Konsulent Greve har skrevet i »Ugeskrift for Landmænd« under ovenstaaende Overskrift:

Dansk Landmandsforening har taget en ny og stor Opgave op, nemlig at forsyne Medlemmerne med . . . »det bedste Frø, der kan bydes i dette Land. De faar Frøet under de største Garantier for Renhed, Spireevne og Avlssted, og De faar det til samme Pris, som Brugsforeningerne og Landboforeningernes Frøforsyning sælger samme eller tilsvarende Vare til«.

Vi skal senere se, om dette holder Stik.

Af hvilken Grund starter Landmandsforeningen nu dette Frøsalg? Fordi det ifølge Skrivelser, som fra Hovedkontoret er tilgaaet Sognebestyrelserne, kniber svært at holde »Landmands-Tidende« oppe, man kæmper med økonomiske Vanskeligheder og har for faa Holdere til Bladet, derfor startes et Frøsalg, som formentlig er i Stand til at skaffe begge Dele, nemlig baade Holdere og Moneter.

Man læser: »Blot De bestiller Deres Forbrug af Frø i Landmandsforeningens Frøsalg, faar De Bladet gratis i et halvt Aar«. . . . . »man mener, at den store Udbredelse, som Bladet gennem dette fordelagtige Tilbud forhaabentlig vil faa, vil bevirke det Sammenhold mellem Medlemmerne og den Fremgang i Medlemsantallet, som ene kan gøre vor Forening stærk . . «. Altsaa ser det ogsaa ud til at knibe med Sammenholdet og Medlemsantallet.

For at faa Salget i Gang skal Foreningens Sogneformænd virke som Frøagenter, tage ud til Medlemmer og andre interesserede og indsamle Ordrer, paategne og videresende disse til Landmandsforeningens Frøsalg. For denne Ulejlighed tilbydes Sogneformændene en Godtgørelse paa 2 % af alle Ordrers Fakturabeløb — maaske faar de tillige Bladet i 2 Kvartaler?

Landmandsforeningens Frøsalg er altsaa en Kendsgerning, lad os da beskæftige os med Sagens Realitet: Hvad er Landmandsforeningens Frøsalg, og byder det Fordele i Sammenligning med Landboforeningernes Frøsalg?

Landmandsforeningens Frøsalg er baseret paa Samarbejde med A/S Erh. Frederiksen, Klarskov, som leverer Frøet. Frøsalgets Ledelse forestaaes af Hr. Landbrugslærer N. Jørgensen, Lundby, tidligere Direktør i Aktieselskabet.

Som meget rigtigt bemærket paa den af Landmandsforeningens Frøsalg udsendte Frøbestillingsliste er Fundamentet for en rentabel Planteproduktion Benyttelsen af sortsren, ukrudts- og sygdomsfri, velrenset og skarptsorteret Saavare af de til enhver Tid bedste eksisterende Sorter og Stammer.

Men ser man nærmere efter, om Bestillingssedlen opfylder dette Formaal, finder man, at der i Forhold til Bestillingslisten fra Landboforeningernes Frøsalg mangler Stammebetegnelse for følgende Sorter: Sildig Rødkløver, Timothe, Alsike, Sneglebælg, Engsvingel, Agerhejre, Eckendorfer og samtlige Turnipssorter. Her findes altsaa en alvorlig Brist i Retning af at kunne tilbyde — . . . »det bedste Frø, der kan bydes i dette Land«.

Med Hensyn til Frøets Renhed, Spireevne og Ukrudtsindhold skal jeg blot anføre, at ifølge Statsfrøkontrollens Beretning (se Tidsskrift for Planteavl 1920 S. 464—65) var 11,26 % af den samlede fra A/S Erh. Frederiksen kontrollerede Frømængde erstatningspligtig. Kun 3 Firmaer laa højere, medens 22 Firmaer laa lavere, 11 Firmaer laa saa lavt, at det erstatningspligtige Kvantum af den samlede undersøgte Frømængde kun androg en Brøkdel af 1 %.

Blandt disse sidste Firmaer laa Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger, der som bekendt leverer Frøet til Landboforeningernes Frøsalg. Atter en alvorlig Brist i Retning af at kunne levere — »... det bedste Frø, der kan bydes i dette Land«.

Med Hensyn til Kontrollen anføres, at man etablerer den mest effektive og sagkyndige Kontrol med de leverede Varer, saavel ved Kontrol af Frø- og Sædekornsmarkerne i Vækstperioden som ved Efterkontrol af det leverede Frø gennem Statsfrøkontrollens selvvirkende Kontrol.

Den mest effektive og sagkyndige Kontrol vil ifølge Ordlyden af ovenstaaende indskrænke sig til et almindeligt Marksyn af Brugsfrøafgrøderne og Efterkontrol omfattende Renhed, Spireevne og Ukrudt, medens Aktieselskabets Valg af Sorter og Stammer samt Avl af Stamfrø o. lign. ikke synes at komme under Kontrol, og Kontrol paa dette Punkt skulde dog synes meget vigtig, den er i alt Fald gennemført i Danske Landboforeningers Frøforsyning.

Angaaende Garantien skal nævnes, at denne kun synes at omfatte Analysegaranti og Erstatning efter Statsfrøkontrollens almindelige Regler, hvorefter f. Eks. en Mangel af 40 % i Frøets Kvalitet erstattes med 40 % af Fakturaprisen. Til Sammenligning skal anføres, at »Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger« og dermed ogsaa Landboforeningernes Frøsalg foruden Analysegarantien med Erstatning efter en stigende Skala, hvorefter en Mangel ved Frøets Kvalitet paa f. Eks. 40 % erstattes med 200 % af Fakturaprisen, ogsaa yder Ægthedsgaranti med Hensyn til Sorter, Stammer og Avlssted, forbundet med Erstatning for Tab i Afgrøde paa Marken.

At Priserne for Frøet i Landmandsforeningens Frøsalg bliver de samme som i Landboforeningernes Frøsalg vil i Betragtning af ovenstaaende næppe virke som en Anbefaling.

Mit Raad til danske Landmænd, specielt Landboforeningernes Medlemmer, er dette: Lad eder ikke vildlede! Heller ikke af Navneligheden!

Roskilde, den 6. Novbr. 1921.

M. Greve.

Kreaturtællingen i Juli 1921.

Den 15. Juli 1921 blev der afholdt en Kreaturtælling i Lighed med de ekstraordinære Tællinger, der har fundet Sted hvert Aar siden 1914. Hovedresultaterne af denne Tælling foreligger nu og viser, at der ogsaa i det sidst forløbne Aar har været en glædelig Fremvækst i Husdyrbestandens Størrelse, saadan at de Huller, Krigsaarene slog heri, nu er stærkt paa Vej til at blive fyldte.

For de vigtigste Husdyr gav Tællingen følgende Resultater sammenlignet med Tallene fra Juli 1920 (for de sønderjydske Landsdeles Vedkommende fandt Tællingen dog først Sted i Oktober 1920).

	Juli 1921 1000 Stkr.	Juli 1920 1000 Stkr.
Heste	598	602
Hornkvæg ...	2591	2504
Svin	1430	1116
Faar	522	540
Geder	50	47

Naar man vil sammenligne Antallet af Dyr med Tallet i 1914, maa man erindre, at Tallene for 1920 og 1921 tillige omfatter de sønderjydske Landsdele. Udelukker man disse, faas for det øvrige Land følgende Tal:

	Juli 1921 1000 Stkr.	Juli 1920 1000 Stkr.	Juli 1914 1000 Stkr.
Heste	557	5?4	567
Hornkvæg.	2356	2286	2463
Svin	1?27	1008	2497
Faar	484	504	515
Geder.....	47	44	41

Siden i Fjor er Antallet af Heste i hele Landet gaaet ned med ca. 4000 Stkr., Hornkvægbestanden er vokset med ca. 87 000 Stkr., Faarebestanden er gaaet ca. 18,000 Stkr. tilbage, og endelig er Antallet af Svin vokset med ca. 314,000 Stkr.

Heste.

I Hestebestandens Sammensætning er der foregaaet en ret ejendommelig Forskydning siden Tællingen i Fjor. Antallet af Føl er gaaet meget stærkt tilbage, fra ca. 54,700 til ca. 42,300. For Landet nord for Kongeaaen er Antallet af Føl lavere end ved nogen Tælling siden 1893 Ogsaa Antallet af Plage, 1—2 Aar gamle, er gaaet noget tilbage.

De ældre Aldersgrupper er som Helhed

gaaet frem, men der er her en karakteristisk Forskel mellem Hopper og Vallakker. Antallet af Hopper er som Helhed næsten uforandret. Men i Aldersgrupperne over 6 Aar er der Tilvækst, medens samtidig Antallet af unge Hopper under 6 Aar er formindsket. Hele Tilvæksten falder altsaa paa Vallakker og her netop, som man maatte vente, fortrinvis paa de yngre Alderklasser. Udførslen i det forløbne Aar synes herefter særlig at have været Hopper, fortrinsvis unge Hopper.

Hornkvæg.

Hornkvægbestanden fordelte sig i 1921 og 1920 saaledes paa de forskellige Husdyrarter:

	Juli 1921 1000 Stkr.	Juli 1920 1000 Stkr.
Tyre	83	78
Stude	123	112
Køer	1271	1196
Kvier over 1 Aar	453	467
Kalve under 1 Aar	660	652
Ialt	2591	2504

Ogsaa for Hornkvægets Vedkommende er der i det sidste Aar foregaaet betydelige Forskydninger. Den samlede Tilvækst paa 87,000 Stkr. falder ganske overvejende paa Malkekøerne, hvis Antal er forøget med omtrent 76,000 Stkr. Denne Tilvækst fremkommer dels ved, at man venter med at sætte de ældre Dyr ud, og dels ved Tillæg af unge Malkekøer. Antallet af Kalve under et Aar er forøget med ca. 8,600. Antallet af Kvier, som ikke har kælvet, er gaaet tilbage med ca. 14,000 Antallet af Tyre er gaaet frem med ca. 5,000 Stkr. Antallet af Stude er forøget med ca. 11,000 Stkr.

Fremgangen i Antallet af Stude falder næsten udelukkende paa de sønderjydske Landsdele, hvor Antallet er forøget med godt 10,000 Stkr. Dette staar imidlertid sikkert i Forbindelse med det forskellige Tællingstidspunkt, idet ved Tællingen i 1920, der for de sønderjydske Landsdeles Vedkommende fandt Sted den 20. Oktober, de fleste Græsstude var bortsolgt. Iøvrigt er der i de sønderjydske Landsdele Fremgang i alle Grupper undtagen for Kalve under et Aar, hvor der er en mindre Tilbagegang.

Sammenligner man Hornkvægbestanden i det øvrige Land med Bestanden i 1914, viser det sig, at Antallet af Malkekøer endnu er ca. 126,000 mindre end i 1914, men at Antallet af Kvier er ca. 27,000 større og Antallet af Kalve under et Aar kun ca. 7,000 mindre end i 1914. Det forholdsvis større Tillæg af unge Dyr giver Udsigt til en betydelig yderligere Forøgelse af Bestanden af Malkekøer.

Svin.

Svinebestanden er som nævnt gaaet frem med ca. 314,000 Stkr. Der er her en Modsætning mellem de sønderjydske Landsdele og det øvrige Land, idet Antallet i Sønderjylland endog er gaaet tilbage, et Forhold, der imidlertid sikkert kun staar i Forbindelse med det forskellige Tællingstidspunkt her.

Svinebestandens Sammensætning giver Udsigt til fortsat betydelig Forøgelse af Bestanden. Antallet af drægtige Søer er forøget fra ca. 83,000 til ca. 123.000, altsaa en Fremgang paa omtrent 50 pCt. Antallet af ikke drægtige Søer er samtidig steget med ca. 8,000 Stkr. Ogsaa Antallet af Orner er steget betydeligt, hvilket ligeledes viser i Retning af en varig Udvidelse af Svinebestanden. Under normale Forhold vil Antallet af Søer udgøre ca. 10 pCt. af Svinebestanden. Det nuværende Antal Søer, ialt ca. 188,000, skulde altsaa svare til en planlagt Udvidelse af Svineholdet til op mod 1.9 Mill. Stkr.

I 1914 var Antallet af Svin ca. $2^1/_2$ Mill. Den samlede Bestand — bortset fra de sønderjydske Landsdele — udgør nu ca. 327,000 Stkr. eller ca. 53 pCt. af Antallet i 1914.

Et Brev og et Svar.

I „Nationaltidende“ for d. 14. ds. har fhv. Direktør J. W. Franck ladet indrykke følgende:

Aabent Brev

til

Formanden for De samvirkende danske Andelsselskabers Bestyrelse, Hr. Direktør Anders Nielsen, R. af Dbg. p. p.,

Svejstrup Østergaard.

I Følge „Nationaltidende“ udtalte De i Fredags i Deres Beretning til Andelskongressen, at Misèren indenfor Kar-

toffeldyrkerforeningen i nogen Grad hidrører fra, at den „rette Andelsaand“ ikke har været til Stede.

Da denne Bemærkning, hvis den ikke er rettet mod Dem selv eller skal opfattes som en kritisk Vurdering alene af Aanden hos Kartoffeldyrkerforeningens Ledelse, maa være en Beklagelse over Sindelaget hos Tusinder af dem, der tillidsfuldt fylker sig under det Andelsbanner, hvis mest fremstaaende Bærer De selv er, og da De i saa Fald efter en over hele Landet udbredt Opfattelse gør Dem skyldig i den Utilbørlighed „for Smed at rette Bager“, maa jeg i Retfærdighedens Navn opfordre Dem til nærmere at beskrive, hvad Udtrykket „rette Andelsaand“ efter Deres Mening dækker over.

Er De selv et Forbillede paa en af den „rette Andelsaand“ besjælet Mand?

Raader den „rette Andelsaand“ i de kooperative Institutioner, hvis Ledelse De selv tager Del i?

Til Begrundelse af disse sidste Spørgsmaal anfører jeg, at der i vide Kredse gør sig en for Dem — Hovdingen — lidet smigrende Opfattelse gældende med Hensyn til Forholdet hos Dem mellem Teori og Praksis.

København, d. 14. Novbr. 1921.

Deres ærbødige
Jean W. Franck.

* * *

Ved Redaktionens Slutning har vi telefonisk fra København modtaget følgende:

Hr. Francks i „Nationaltidende“ indrykkede aabne Brev til mig om, hvad den „rette Andelsaand“ er, kan jeg bedst besvare ved at henvise til min Beretning, som efter mit Manuskript findes gengivet i nærværende Nummer af Andelsbladet, idet jeg navnlig henviser til min Omtale af Andels-Svineslagteriet i Holbæk og Jydsk Andels-Foderstofforretning.

Om jeg selv er et Forbillede paa en af den rette Andelsaand besjælet Mand, og om den rette Andelsaand raader i de Selskaber, i hvis Ledelse jeg tager Del, overlader jeg til disse Selskaber at besvare. Lejlighed til Besvarelse vil falde dem let, da det almindeligvis er saaledes, at jeg sidder paa étaarige Valg.

p. t. København, d. 16. Novbr. 1921.

And. Nielsen.

Udførslen af danske Landbrugsprodukter.

(Ved Andelsudvalgets handelsstatistiske Kontor).

1. Smør (Tons).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl Gnst. 1921	$^{1}/_{1}$-$^{11}/_{11}$ 1921	$^{29}/_{10}$-$^{4}/_{11}$ 1921	$^{5}/_{11}$-$^{11}/_{11}$ 1921
Hele Udførslen	1,454	1,728	77,742	1 537	1,603
Heraf til:					
Tyskland*)	50	118	5 327	123	122
England..	786	1,215	54 677	1.059	915
Sverrig Norge .	208	162	7 313	63	72
Holland	7	14	648	—	53
Belgien	—	47	2,117	160	218
Frankrig	19	71	3,209	121	195
Lande udenfor Europa......	166	89	4,017	8	25

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

Smørudførslen i Ugen 6.—11. November udgjorde ialt 1603 Tons. Heraf gik 915 Tons eller omkring 57 pCt. til England. Til Belgien og Frankrig gik meget betydelige Mængder, henholdsvis 218 og 195 Tons. Til Svejts (Tyskland) gik 122 Tons, til Sverrig og Norge 72 Tons, til Holland 53 Tons og til Lande udenfor Europa 25 Tons.

Om Markederne for dansk Smør i Ugen, der sluttede den 12. November, meddeles:

I England er der bedre Begær for dansk Smør, og en betydelig højere Pris kunde opnaas i denne Uge. Dette skyldes sikkert de smaa Tilforsler af dansk Smør, der i Ojeblikket fremkommer paa det engelske Marked, og vi tror, at der kan regnes med endnu højere Priser, hvis Kvantummet ikke forøges, men holdes paa nuværende Ni-

veau. Sverrig og Norge har aftaget nogle enkelte Poster. Fra Frankrig og Belgien er Ordrerne i jævn Stigning. Kvantummet til det svejtsiske Marked er omtrent som i sidste Uge. De lave Valutakurser i Tyskland og Czekoslovakiet stiller sig stadig hindrende i Vejen for Indførsel til disse Lande. Holland har atter denne Uge opkøbt saavel saltet som usaltet Smør, men nogen regelmæssig Forretning med dette Land kan næppe paaregnes. Prisen i De forenede Stater ligger ikke højt nok til, at der kan regnes med større Afskibninger til dette Marked.

Produktionen viste atter denne Uge en mindre Stigning i Sammenligning med forrige Uge.

Ifølge den offentliggjorte Statistik over Englands Smørindførsel i de 10 Maaneder Januar—Oktober 1921 har denne i dette Tidsrum udgjort 3,0 Mill. cwt. (ca. 152 Mill. kg) mod 1,4 Mill. cwt. (ca. 71 Mill. kg) i Januar—Oktober 1920 og 3,5 Mill. cwt. (ca. 176 Mill. kg) i Januar—Oktober 1913. Af Englands Smørindførsel i indeværende Aar er ca. 34 pCt. kommet fra Danmark mod 40 pCt. i 1913, mens Ny Zealand i Aar har leveret ca. 21 pCt. mod 5—6 pCt. i 1913. Australien har i Aar leveret ca. 26 pCt. mod ca. 13 pCt. i 1913.

Københavns Smørnotering var den 10. November 490 Kr. pr. 100 kg mod henholdsvis 460 og 445 i de to foregaaende Uger. Det svenske Afregningstal var den 10. November 363 Kr. mod henholdsvis 363 og 375 i de to foregaaende Uger.

2. Æg (1000 Snese).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl Gnst. 1921	$^{1}/_{1}$-$^{11}/_{11}$ 1921	$^{29}/_{10}$-$^{4}/_{11}$ 1921	$^{5}/_{11}$-$^{11}/_{11}$ 1921
Hele Udførslen.	533	645	29 048	651	564
Heraf til:					
Tyskland......	12	4	172	—	—
England.... .	421	569	25,596	623	536
Sverrig-Norge	77	69	3,100	28	25
Belgien	—	—	99	—	—

Sidste Uges Udførsel af Æg var igen af et noget mindre Omfang; den udgjorde 465,000 Snese. Heraf gik 97—98 pCt. til England, mens det øvrige lille Kvantum gik til Sverrig og Norge. I England har Markedet nærmest ligget fast med Tendens til højere Priser. Paa Markedet i London den 11. November var Prisen for alm. danske Grossistæg 40 sh. pr. gr. h. à 18 lbs., 36 sh. pr. 16 lbs. Prima nylagte Æg holdtes som sædvanlig i højere Priser, omkring 44 sh. for 18 lbs. Tilførslerne til London er dog af et ret betydeligt Omfang, i Ugen, der sluttede den 8. November, saaledes 37,948 Kasser mod henholdsvis 3869 og 3177 Kasser i den tilsvarende Uge af 1920 og 1919. Af de 37,948 Kasser kom 14,708 Kasser fra Kina, 10,258 Kasser fra Argentina og 4455 Kasser fra Marokko; fra Danmark kom kun 2229 Kasser.

Der foreligger nu Statistik over Englands hele Indførsel af Æg i de første 10 Maaneder af indeværende Aar, i Tiden Januar—Oktober. I disse 10 Maaneder har Englands hele Indførsel af Æg udgjort ca. 45,8 Mill. Snese mod ca. 32,8 Mill. Snese i Januar—Oktober 1920 og 105 Mill. Snese i Januar — Oktober 1913. Englands Indførsel af Æg har saaledes i Aar kun været noget under Halvdelen af Indførslen i 1913. Af Englands Indførselskvantum i de 10 tilsvarende Maaneder af 1913 leverede Rusland 54 Mill. Snese. Alle andre Leverandører leverede 51 Mill. Snese, saaledes at disse andre Leverandørers Andel i Aar har været godt 10 pCt. mindre end i 1913. Af Englands Indførsel i den forløbne Del af indeværende Aar har Danmark leveret ca. 54 pCt. mod ca. 25 pCt. i 1913.

Dansk Andels Ægexports Notering for Ugen 11.—17. Novbr. forhøjedes til 500 Øre pr. kg (de to foregaaende Uger henholdsvis 440 og 400 Øre). Samtidig var Andelssvineslagteriernes Fællesnotering for Æg ligeledes 500 Øre pr. kg (de to foregaaende Uger 430 og 390 Øre pr. kg), mens den svenske Ægnotering for Ugen 11.—17. Novbr. var 380 Øre pr. kg mod 356 i begge de foregaaende Uger.

3. Bacon og Flæsk (Tons).

	Ugentl. Gnst.1920	Ugentl. Gnst 1921	1/1—11/11 1921	29/10—4/11 1921	5/11—11/11 1921
Hele Udførslen.	809	1,633	73.486	2,165	1,848
Heraf til:					
England.......	764	1,609	72,426	2,164	1,752
Tyskland*)....	26	10	426	—	—

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

Udførslen af Bacon og Flæsk var i Ugen 3.—11. November af et noget mindre Omfang, ialt 1848 Tons, hvoraf hele Baconudførslen, d. v. s. 1752 Tons, gik til England. I England er der indtraadt en Reaktion mod den senere Tids Prisfald, og i sidste Uge laa Markedet for dansk Flæsk igen fastere. Paa Markedet i London steg Noteringen saaledes med 6 sh. til 134 sh. pr. cwt., og Efterspørgslen var gennemgaaende stærkere. Ogsaa de andre Sorter steg i Pris, særlig hollandsk og svensk Bacon.

Der foreligger nu Opgørelse over Englands hele Indførsel af Bacon i de 10 Maaneder Januar—Oktober d. A., i hvilke Indførslen har udgjort 4,9 Mill. cwt. (ca. 250 Mill. kg) mod 4,6 Mill. cwt. (ca. 233 Mill. kg) i Januar—Oktober 1920 og 4,0 Mill. cwt. (ca. 203 Mill. kg) i Januar—Oktober 1913. Baconindførslen har saaledes i den forløbne Del af indeværende Aar været ca. 20 pCt. større end i 1913. Af Indførslen har Danmark i Aar leveret ca. 31 pCt. mod ca. 47 pCt. i 1913. De forenede Stater har i 1921 leveret ca. 45 pCt. mod 38 pCt. i 1913; fra Kanada er i 1921 kommet ca. 16 pCt. mod ca. 5 pCt. i 1913.

Slagtningerne i Irland i Ugen, der sluttede den 3. November, udgjorde ialt 18,158 Svin (1920: 16,327), mens Antallet af levende eksporterede Svin var 5098 (1920: 1385), saaledes at det samlede Antal i Ugen indtil 3. November udgjorde 23,256 mod 24,264 i den foregaaende Uge og 17,212 i den tilsvarende Uge i 1920.

De danske Andelssvineslagteriers samlede Antal Slagtninger faldt i Ugen 3.—9. November brat. Tallet udgjorde kun 10,315 Stkr. til Eksport til England, 6,024 Stkr. til anden Anvendelse, ialt 16,239 Stkr. mod henholdsvis 30,964 og 39,063 i de to foregaaende Uger.

De danske Andelssvineslagteriers Noteringer forhøjedes i sidste Uge igen og blev for Øernes Vedkommende den 11. November ansat til 224 Øre for bedste Svin (de to foregaaende Uger 204), mens Noteringen i Jylland den 11. November ansattes til 200 Øre pr. kg for bedste Svin (begge de foregaaende Uger 170 Øre).

Sveriges Alm. Lantbrukssällskaps Flæskenotering var den 7. November 185 Øre pr. kg. mod 190 Øre i de to foregaaende Uger.

4. Kød (Tons).

	Ugentl. Gnst.1920	Ugentl. Gnst.1921	1/1—11/11 1921	29/10—4/11 1921	5/11—11/11 1921
Hele Udførslen.	340	121	5,443	167	265
Heraf til:					
Sverrig-Norge.	—	—	59	—	—
Tyskland*)....	16	100	4 502	167	232
England.......	20	17	794	—	—

5. Levende Hornkvæg (Stkr.).

	Ugentl. Gnst.1920	Ugentl. Gnst.1921	1/1—11/11 1921	29/10—4/11 1921	5/11—11/11 1921
Hele Udførslen.	1,173	2,671	120,201	2,288	1,733
Heraf til:					
Tyskland*)....	613	2,229	100,303	1,102	638
Belgien	—	442	19,888	1,186	1,095

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

Kødudførslen er nu igen af et betydeligt Omfang. I Ugen 5.—11. November var den 265 Tons, hvoraf 232 Tons gik til Tyskland eller gennem dette Land til Svejts. Udforslen af levende Hornkvæg udgjorde i den samme Uge 1733 Stkr., hvoraf 638 Stkr. gik til Tyskland og Svejts, mens 1095 Stkr. eller henimod ⅔ gik til Belgien. I Tyskland var Markedstilforslerne i sidste Uge frem-

deles stigende; dette gjaldt Dyr af alle Slags. Priserne fortsatte deres opadgaaende Bevægelse, gennemgaaende med 25—125 Mark pr. 100 kg for levende Hornkvæg. Men trods de høje Priser vanskeliggøres Handelen med dette Land jo meget stærkt af den lave Markkurs. I Svejts har Priserne gennem Oktober Maaned været vigende, hvad der formentlig med Rette kan tilskrives den forøgede Indførsel af Slagtekvæg. Særlig for mindre gode Dyr har Priserne ligget lavere, mens Priserne paa prima Dyr bedre har kunnet holde sig.

6. Slagteriaffald (Tons).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	$^{1}/_{1}$–$^{11}/_{11}$ 1921	$^{29}/_{10}$–$^{4}/_{11}$ 1921	$^{5}/_{11}$–$^{11}/_{11}$ 1921
Hele Udførslen	99	169	7,615	138	209
Heraf til:					
Tyskland	—	96	4,334	68	122
England	—	69	3 093	66	73

Udførslen af Slagteriaffald udgjorde i sidste Uge 209 Tons, der fordelte sig med godt ⅓ til England og knapt ⅔ til Tyskland.

7. Sødmælk og Fløde.

Udførslen af Sødmælk var i sidste Uge 167 Tons mod henholdsvis 109 og 54 Tons i de to foregaaende Uger. Af de 167 Tons gik 141 Tons til Tyskland. Den samlede Udførsel af Sødmælk siden 1. Januar har ialt været 2775 Tons eller 62 Tons pr. Uge. Udførslen af Fløde her fra Landet var i sidste Uge 11 Tons, der gik til Tyskland.

8. Heste.

Hesteudførslen i Ugen 5.—11. November androg 121 Stkr., der alle gik til Tyskland. Siden Nytaar er ialt udført 19,111 Stkr. eller gennemsnitlig 425 Stkr. pr. Uge.

Tilførslerne af Korn og Foderstoffer.

Den 15. November 1921.

Valutakurserne har været meget svingende i de sidste Dage. Sterling noteres nu i 21,65 mod 21,75 for en Uge siden, men har i Mellemtiden været oppe i 22,20. Dollars noteres i 5,47 mod 5,53 for en Uge siden, men har været oppe i 5,64 i Mellemtiden. Det er store Forandringer, der er sket med den norske Krone, thi medens den for nogen Tid siden blev noteret i 63,75, er den nu helt oppe i 77,00 og noteredes endog i Lørdags i 80,00. De store Svingninger navnlig i Dollars og Sterling er højst uvelkomne for saavel Importører som Eksportører, idet de naturligvis medfører en ganske overordentlig stor Usikkerhed i alle Dispositioner.

Majs har i de sidste Dage ligget noget fastere i Amerika, og herhjemme er Noteringerne ogsaa noget højere.

Amerikanerne holder stadig paa uforandrede Priser for Bomuldsfrøkager, men det synes, som om Stemningen derovre i det sidste Par Dage er noget mindre fast. Noteringerne herhjemme er uforandrede.

Markedet for andre Sorter Oliekager ligger ret fast i Udlandet, og Noteringerne er derfor ogsaa hojere herhjemme, navnlig for Hørfrøkager, Jordnødkager og Sesamkager.

De danske Moller har forhojet deres Priser ret betydeligt for Hvedeklid og synes tilbøjelige til at skrue Priserne yderligere op. Imidlertid er Priserne kommet saa højt op, at det snart med Fordel kan lade sig gore at importere fremmede Hvedeklid, saa det er derfor sandsynligt, at der nu næppe bliver Tale om yderligere Forhojelse, i hvert Fald ikke i storre Omfang.

Dansk Korn ligger noget fastere for Hvedes og Havres Vedkommende. For Hvede kan opnaas 23—24 Kr. og for Havre 21—22 Kr. For Rug kan der opnaas 24—25 Kr. og for Byg af almindelig, jydsk Kvalitet ca. 23 Kr.

Valutanoteringerne i København.

November 1921	pari	Onsdag den 9.	Torsdag den 10.	Fredag den 11.	Lørdag den 12.	Mandag den 14.	Tirsdag den 15
Stockholm	100,00	129 75	127,75	123,75	122,90	124,85	127,00
Kristiania...............	100,00	77,75	77,50	78,50	80,00	78,50	77,00
Hamborg	88.89	2,40	2,20	2,00	2,05	2.25	2,20
London.................	18,16	22,20	21 90	21,20	21,05	21,25	21,65
Paris	72,00	41,00	40,25	39,15	38,60	39,10	40,00
Zürich.................	72,00	106 00	104 50	101,75	100.35	102,50	103,75
Amsterdam	150 00	195.50	193,00	187,50	185,50	187 75	191,00
New York	373,00	564,00	556,00	540,00	536,00	542,00	547,00

Jydsk Andels-Foderstofforretning.

Noteringerne er uden Forbindende saavel fra Skib som fra Lager. De Lokalforeninger, der ønsker at købe til fast Pris fra de averterede Skibe, bedes henvende sig til vedkommende Afdeling. Alle Varer bliver analyserede.

(Op- og Nedgang forbeholdt).

København, 15. Novbr. 1921.

Fra Skib i hele Vognladninger noteres pr. 100 Kg:

ventet til	Aarh.	Aalb	Esbj.	Vejle	Freh.	Rdrs.	Hors.	Kold.
Majs, nordamerikansk, daglig		17,00				17,20		17,20
do. do, ca. 1. Decbr.			17,00	17,20				
do. do., i Debr.	17.00	17,00	17,00		17,20	17,20	17,20	
do. Laplata, daglig	18,00			18,20			18,20	
do. do. ca. 1. Decbr.					18,20			
do. do. i Dec./Jan.		18,00	18,00			18,20		18,20
Bomuldsfrøkager, Texas, 50 %*) ca. 20. Novbr.							31,70	
do. do., ca. 1. Decbr.				31,70	31.70	31,70	31.70	
do. do., i Decbr./Jan.	31,50	31,50	31 50	31,70	31,70	31,70	31,70	31,70
Hørfrøkager, nordamk., daglig			30,50	30 70				30,70
do. Harburg, ca. 20 Novbr.		30,50	30,50	30,70		30,70		
do. danske, daglig	30,50					30.70		
Jordnødkager, sydfranske, 56*) daglig		30,50	30,50	30,70	30,70	30,70	30,70	30,70
do. Laplata, 56 %*) ca 1. Jan		30,50						
do. do. ca. 15. Jan.	30,50							
do. tyske, 56 %*), ca. 25. Nov.		30,50				30,70		30,70
Sesamkager, fremmede, under Losning						29,20		
Kokuskager, fremmede, daglig				22,20				
Soyaskraa, Stettin, daglig	29,50							
do. engelsk, ca. 25. Novbr.			29,50					
do. do. ca. 1. Decbr.		29 50			29,70	29,70	29,70	
do. dansk, daglig				29,70			29,70	29,70

*) Garanteret Minimumsindhold.

Vi noterer for:

Kokuskager, danske .... 22,50 ab Aarhus.
Hvedeklid. do. .... 18 50 ab Aarhus.
Hørfrøkager, danske, ventet daglig .... 31,00 ab Nykøb. M.
do. do. ventet daglig .... 31,00 ab Skive.
(Ordrer indsendes til J. A. F., Aarhus.)
Hørfrøkager, danske .... 30,50 ab Aalborg.
(Ordrer indsendes til J. A. F., Aalborg.)
Hvedeklid, danske .... 18,50 ab Randers.
(Ordrer indsendes til J. A. F., Randers).
Hvedeklid, danske .... 18,50 ab Vejle.
(Ordrer indsendes til J. A. F., Vejle).

Fra Lager er Priserne 60 Øre højere pr. 100 kg end fra Skib, naar mindst 4000 kg af en Sort tages.

For Partier under 4000 kg er Prisen 80 Øre højere end Prisen fra Skib og for Stykgods beregnes yderligere Kørsel 25 Øre pr. 100 kg. (Op- og Nedgang forbeholdt)

Fra Lager noteres fra 21/11 pr. 100 kg.	Aarh	Aalb.	Esbj.	Vej'e	Freh	Rdrs.	Hors.	Kold.
Majs nordamk.	17,60	17,60	17,60	17,80	17 80	17 80	17 80	17.80
do. La Plata	18,60	18,60	18,60	18,80	18,80	18,80	18,80	18 80
do. Donau								18.80
do. hvid, afrikansk	17,60	17,60	17 60	17,80	17,80	17.80	17,80	17,80
Bomuldsfrøkager, 50 %*)		32 10	32,10	32,30	32,30		32,30	32 30
do. 52 %*)	32,60	32 60	32,60	32,80	32,80	32 80		
do. 43 %*)		30,60		30,80		30,80		
do. brass., 55 %*)	31,10	31,10						
Hørfrøkager, danske	31,10	31,10		31,30	31,30	31,30	31,30	31,30
do. nordamk.	31,10		31.10					
do. Harburg			31,10			31,30		
do. Laplata	29.60							
Soyakager	30.10	30,10	30 10	30 30	30 30	30 30	30 30	30 30
Soyaskraa	30 [illegible]0	30,10	30 10	30,30	30,30	30,30	30,30	30 30
Kokuskager, danske	23 10		24 9[illegible]	24,40	25 20		24 20	24 70
do. fremmede		22,60	22,60	22.80	22,80	22,80	22 80	22.80
Sesamkager fremmede	29,60	29 60		29.80	29 80	29.80	29,80	29,80
Jordnøokager afskallede, fremmede, 56%*)		31,10	31 10	31 80	31.80	31,30	31,30	
do. lyse, nordfranske, 56%*)			31.60					
do. amr., 52 %*)	29 60		29,60	29,80	29,80		29,80	29,80
do. Laplata	31 10							
Palmekager, danske	18,00				20,20	19,10		
Rapskager, tyske			20,70	20,80			20,90	20,60
Klidmelassefoder, Dsk. Sukkerf.	17,10	17,10	17,30	17,30	—	17,30	17,30	17,30
Melasse, flydende					14 80			
Hvedeklid danske	19 10	19,60	19 10	19,10	20,60	19,10	20,10	19,10
Rugklid, danske, grove	17,10	17,10	17 10		18,10			17,10
Foderbyg, Marokko	21,10	21,10	21,10	21,30	21,30	21,30		21,30
do. amk, 48 lbs.	22,10		22,10					
do. Laplata	21 10						21,30	
Byg, dansk	26,00	27.00	27,50	27,50	28,00	26,00	27,50	26,00
Havre, dansk	24,50	24 50	25,50	25 50	26,00	24,5	25,50	24 50
Blandkorn, do				27,00		25 50	27,00	25.50
Hvede	26,00		27,00	26,00	28,00	26,00	27,00	27,00
Rug	26,00	26,00		26,00	26,50	26,00		27,00

*) Garanteret Minimumsindhold.

Jydsk Andels-Foderstofforretning er stedse Køber til **dansk Korn**, og de Lokalforeninger eller Medlemmer der er Sælgere, vil ved Henvendelse til nærmeste Filial kunne faa Prisen at vide.

Foderblanding kan leveres fra alle Afdelinger og Opgave over Pris med nærmere Oplysninger kan indhentes hos nærmeste Filial.

Handelsefterretninger.

(Ved private Korrespondenter).

Smørmarkedet.

Den 16. Novbr. 1921.

Tilførslerne til Eksportørerne og Hjemmeforbruget holder sig fremdeles uforandret. Til Eksport er der fuldt tilstrækkeligt Begær for Eksportkvantummet, idet Frankrig og Belgien atter har aftaget betydelige Kvanta Men de stærkt svingende Kurser har bragt Sælgerne meget ubehagelige Overraskelser, idet Englandspriserne har kunnet tvinges op, da der paa Grund af Salgene til Frankrig og Belgien kun er et stærkt reduceret Kvantum tilovers til England, og samtidig er Kursen svinget i Favør af Sterling.

Smørnoteringen

blev den 10. Novbr. ansat til 490 Kr. pr. 100 kg.

Mælkenoteringen.

De danske Mejeriforeningers Mælkenoteringsudvalg ansatte den 10. Novbr. følgende Notering:

For Skummetmælk 3,5 Øre pr. kg.
— Sødmælk ab Mejeri 23 Øre pr. kg.
— Sødmælk ved Stalddør 20 Øre pr. kg.

Flæskemarkedet.

Det engelske Marked er betydelig bedre og viser fastere Tendens.

Københavns Flæskehalle tilførtes i sidste Uge 5134 Svin imod 5036 Stkr. i forrige Uge. — Endvidere tilførtes Flæskehallen 1627 Okser, 1329 Fedekalve. 662 Spædekalve, 426 Faar og Lam samt 98 Heste.

Svinepriserne i Danmark.

Jydske Andelsslagteriers Notering fra 13.—19. Novbr. 1921

Prisen paa Slagterisvin slagtet Vægt er for Svin af Vægt 60—75 kg:

1. Letfede og mellemfede.....	200	Øre pr. kg
2. Fede	198	„ „ „
3. Mindre god Kvalitet	190	„ „ „

For Svin af Vægt 50—59½ kg afkortes 10 Øre pr kg.

Uuskudssvin og Søer betales efter Værdi.

Kødmarkedet.

Aalborg Kreaturmarked, d. 15 Novbr.

Markedet var i Dag tilført 814 store Kreaturer, 517 Kalve, 174 Faar og 19 Søer. Handelen var ret god, idet der blev købt ret godt til Holland og Belgien, medens Tyskland intet køber mere. Københavnerne var meget forsigtige med deres Køb og tog kun smaat fra. Kalvehandelen gik saa nogenlunde, navnlig med fede Kalve.

Noteringen var som nedenfor anført:

	1. Kl.s	2. Kl.s	3. Kl.s
Stude og Kvier	48-53	42-47	32-38
Tyre	40-45	33 38	—
Unge Køer............	40 45	33 38	—
Ældre Køer	32 38	25-30	—
Kalve................	35 58	28-33	—
Faar	—	50	—
Kælvekøer	350-550 Kr. pr. Stk.		
Slagtekøer	50-100 „ „ „		

Vestjydsk Eksportforening

noterede d. 14. Nov. 1921 pr. kg levende Vægt:

Prima Kreaturer................	110	120 Ø.
1. Kl.s Stude og Kvier..........	74 –	84 —
2. - do.	60 –	70 —
1. - Tyre..................	72 –	82 —
2 - do.	54—	64 —
Prima Eksport-Køer	74 –	84 —
1. Kl.s Køer..................	52 –	62 —
2. - do.	32 –	42 —
Dubletkalve	104—	130 —
Slagtekalve	54—	74 —

Daarligere Varer efter Kvalitet.

Kolding Kreaturmarked, d. 14. Novbr.

Kreaturmarkedet her har i Dag været tilført 458 Kreaturer. 40 Kalve og 20 Faar. Til Belgien solgtes 150 Stkr., til Svejts 35, til København 75, til lokalt Brug 58 og slagtedes paa Pladsen 55. Resten gik til forskellige Pladser i Indlandet. Handelen var som sidste Uge ret god, Priserne uforandrede.

Ægmarkedet.

København, den 15. Novbr. 1921.

Priserne er fremdeles opadgaaende for absolut fineste Kvalitet Tilførslen er altfor minimal til at dække Efterspørgslen for denne Kvalitet. Sekunda Kvaliteter forhandles til betydelig lavere Priser.

Dansk Andels Ægexports Notering i Ugen fra 11.—17. November var 500 Øre pr. kg plus Fragt og Overskud.

Fjerkræhandelen.

København, den 15. Novbr. 1921.

Tilførslen har i de sidste Dage været lidt mindre end før Mortensdag og Begæret derfor lidt livligere. Priserne har senest været:

Levende:

Høns	150—175	Øre pr. kg.
Unge Haner	200—225	„ „ „
Ænder	300—325	„ „ „
U. Duer	ca. 75	„ „ Stk.

Slagtede:

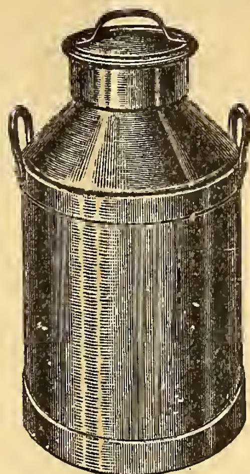
Gæs	300—350	Øre pr. kg.
Ænder	375—450	„ „ „

Prisen paa Sukker.

De danske Sukkerfabriker noterer: Stødt Melis Lff 58 Øre pr. kg.

(Ovenstaaende Notering er 2500 kg-Prisen).

Udgivet af Andelsudvalget.
Chefredaktør:
And. Nielsen.
Ansvarlig overfor Presseloven:
Harald Stenbæk.
Kontor: Christiansgade 24, Aarhus.
Telefon 1510.
De forenede Bogtrykkerier, Aarhus.

„PERFECT".

Kun det bedste

er i Stand til at hævde sig under alle Forhold. Selv de mest fristende Godtkøbs-Tilbud har ikke formaaet at rokke Forbrugernes Tillid til, at det betaler sig bedst at købe vore

„PERFECT" og „REFORM"
Mælketransportspande,

fordi disse er fremstillede af det bedste Materiale efter den Metode, som alle anerkender for at være den mest fuldkomne, og af en Fabrik, der er kendt til de fjerneste Egne i Verden for sine Varers overlegne Kvalitet.

Aktieselskabet

Frederiksberg Metalvarefabrik,

Nitivej 10, København F.

Telefoner 2326-2366. Telegr.-Adr.: »SEAMLESS«.

Plads tilbydes.

Assistent søges.

En Kontrolassistent kan til 1. December faa Plads ved Spørring og Omegns Kontrolforening. Lønfordring og Anbefalinger tilsendes

(1538) Jens Elgaard,
Spørring Aagaard pr. Hinnerup.

Uddeler søges.

Pladsen som Uddeler i Dreslette Brugsforening bliver ledig til 1. Januar 1922. Sidste Aars Omsætning 80,000 Kr. Lønnen er 8 pCt. af Butiksvarer, som Uddeleren skal hente ved Stationen og en Gang ugentlig bringe omkring til Medlemmerne. 3 pCt. af Grovvarer. Han betaler 10 pCt. af Indpakning. Fri Handel med Æg, Skind og Brød. Uddeleren paatager sig alt Svind af Varer og Emballage. Der forlanges 4000 Kr. som Sikkerhed, der forrentes med 5 pCt. Ansøgninger indsendes inden 23. Novbr. til

(1541) Gdjr. Jørgen Larsen,
Dreslette pr. Flemløse.

Uddeler søges.

Pladsen som Uddeler ved Hornslet Brugsforening er ledig og kan tiltrædes snarest. Omsætning i Butiksvarer sidste Aar ca. 100,000 Kr. Løn 6½ pCt. af Omsætningen af Butiksvarer og fri Bolig. Kaution 10,000 Kr., hvoraf Halvdelen indbetales kontant. Ansøgning indsendes inden d. 25. November til undertegnede Formand.

(1549) M. P. Pedersen,
Hornslet St.

Uddeler søges.

Lille Skensved Brugsforening søger en Uddeler til 1. Januar 1922. Lønnen er 6 pCt. af de alm. Butiksvarer, 2 pCt. af gr. Varer, 3 pCt. af Frø samt fri Bolig. I 1920 var Omsætningen ca. 300,000 Kr. og i første Halvdel af 1921 ca. 130,000 Kr., hvoraf ca. 112,000 Kr. i Butiksvarer. Uddeleren sørger for Butikslokalernes Belysning, Opvarmning og Renholdelse samt svarer til Svind, medens Foreningen betaler Indpakningsmaterialet. Han maa stille en Kaution paa 8000 Kr., hvoraf Halvdelen kontant. Det indbetalte Beløb forrentes med 4½ pCt. p. a. Ansøgninger sendes til undertegnede Formand senest den 25. November.

(1553) E. Nielsen,
Nylandsgaard pr. Havdrup.

Kommis.

En dygtig og paalidelig Kommis, 22—25 Aar, søges til 1. Decbr. til en bl. Landforretning. Ansøgninger i Billet mrkt. 1571 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Lærling,

1 à 2 Aar ved Faget, kan faa Plads 1. December i Høje Taastrup Brugsforening pr. Taastrup.

(1574) N. C. Nielsen, Uddeler.

Uddeler søges

til Gerlev-Draaby Brugsforening pr. Frederikssund til 1. Januar 1922. Omsætningen var sidste Aar ca. 150,000 Kr. i Butiksvarer og ca. 15,000 Kr. i Foderstoffer. Lønnen er 5½ pCt. samt fri Bolig med Have og 200 Kr. til Lys og Brændsel. Af Foderstoffer gives 2 pCt. Uddeleren svarer til Svind og Emballage samt holder Foreningen med Indpakningspapir og Bindegarn. Som Kaution stilles 4000 Kr. kontant. Ansøgningerne sendes inden 1. December til

(1576) Hmd. L. Hansen,
Neder-Draaby pr. Jægerspris.

Kommis.

En flink og paalidelig, ikke for ung Kommis kan til 1. Januar faa Plads i Boslunde Brugsforenings Hovedudsalg pr. Boslunde. Lønfordring bedes opgivet.

(1552) H. Bendixen, Uddeler.

Kommis.

En flink og paalidelig, yngre Kommis med god Ordenssans kan faa Plads til 1. Januar. Lønfordring vedlagt Anbefaling bedes tilsendt

(1548) A. M. Christensen,
Ødsted Brugsforening pr. Vejle.

Kommis

til Vareindkøbsforening søges 1. Decbr. En rolig Mand, regnskabskyndig og kendt med vestjydske Forhold, vil blive foretrukken. Billet mrkt. B. H. 1556 med Lønfordring og Anbefalinger til Andelsbladet, Aarhus, snarest.

Kommis søges.

Da den ene af mine Medhjælpere har faaet Uddelerplads, er her Plads ledig for en yngre Kommis straks eller senere. Anbefalinger og Lønfordring tilsendes

(1562) J. Chr. Agger,
Ørum Brugsforening, Ramten St.

Kommis søges.

En ung, dygtig Kommis kan faa Plads til 1. December i Stenderup Brugsforening, Holsted St. Anbefaling og Lønfordring bedes tilsendt

(1564) J. Nielsen.

Ung Kommis.

Et ungt Menneske, der har været ved Handelen ca. 2 Aar, kan faa Plads straks eller 1. December i Ingstrup Brugsforening, Ingstrup St. Gode Anbefalinger forlanges.

(1557) Viggo Hansen, Uddeler.

Ekspeditrice,

flink og paalidelig, helst med lidt Kendskab til Manufaktur, kan faa Plads i Brugsforeningen, Vrøgum St. via Varde. Anbefalinger med Lønfordring bedes tilstillet

(1569) Uddeler Chr. Christensen.

Ekspeditrice.

En flink, ung Pige kan faa Plads straks eller 1. December.

(1551) J. Hvarregaard,
Ove Brugsforening pr. Hobro.

Ekspeditrice.

En ung Pige, som er godt kendt med Handelen, kan fra 1. Januar faa Plads i Himlingøje Brugsforening pr. Vallø. Anbefalinger og Lønfordring bedes tilsendt
(1560) Johs. Hansen.

En flink og dygtig Ekspeditrice

kan faa Plads straks eller 1. December i Ølstykke St. Brugsforening, Ølstykke. Henvendelse til
(1539) Uddeler C. Petersen.

Pige søges.

En Pige, som kan hjælpe til i Butiken, kan faa Plads straks eller 1. December.
(1554) E. Danstrup,
Rold Brugsforening, Arden.

Lærling.

Som saadan er Plads ledig til 1. Decbr.
(1543) Th. Hansen,
Hvalsø Brugsforening, Hvalsø St.

Pladsen som Uddeler

i Erslev Brugsforening pr. Erslev, Morsø, er besat. Tak for Tilbudene. (1555)

Pladsen i Haubro Brugsforening

er optaget. Tak for Tilbudene.
(1550) Stefan Nielsen.

Plads søges.

Ældre Mejerist

(28 Aar) søger Plads i en Brugsforening fra 1. December eller 1. Januar. Tilbud bedes sendt til
Mejerist Nielsen,
Grindsted.

NB. Uddeler Jens Peter Olsen, før Mejerist, bedes skrive til en gammel Skolekammerat. (1524)

Kommis,

27 Aar, søger Plads straks eller fra Nytaar. Gode Anbefalinger haves.
(1535) Valdemar Hansen,
Vammen Brugsforening pr. Viborg.

Kommis.

Plads søges til en ung Mand, 3 Aar ved Faget.
(1542) L. Christiansen,
Udbyneder pr. Havndal.

Kommis.

Som saadan søges Plads til 1. December eller senere i en Brugsforening eller Købmandsforretning. Vedkommende er vant og villig til alt forefaldende Arbejde saavel paa Lager som i Butiken, og paa Lønnen ses ikke saa meget som paa en god og lærerig Plads. Anbefalinger fra tidligere Pladser haves. Billet mrkt. 1567 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Yngre Kommis

søger Plads til 1. Januar eller senere. Fineste Anbefaling for Læretiden haves. Mulige Tilbud med Opgivelse af Løn bedes tilsendt
(1573) Uddeler Sørensen,
Øsløs Brugsforening, Øsløs.
Telef. Øsløs Nr. 17.

Kolonialkommis,

20 Aar gl., 6 Aar ved Faget, som uden egen Skyld bliver ledig, søger Plads fra 15. December eller 1. Januar i en Brugsforening eller paa Lager. Billet mrkt. Paalidelighed 1568 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Kommis,

21 Aar gl., 7 Aar ved Faget, har Handelsskoleeksamen, søger Plads til 1. December i Forretning eller paa Lager. Mulige Tilbud bedes sendt til
(1566) J. Christiansen,
Hvalsø Brugsforening, Hvalsø St.

Kommis

søger Plads straks eller senere. 23 Aar gl. Prima Anbefalinger haves. Tilbud bedes sendt efter Adr.
(1561) Kommis Georg Gahrn,
Bjerreby Brugsforening pr. Svendborg.

Medhjælper,

2 Aar ved Faget, flink og dygtig, søger Plads straks i en større Brugsforening. Henvendelse til
(1526) Købmand Jensen,
Hollensted pr. Brønderslev.

Medhjælper.

Som Medhjælper søges Plads i en Brugsforening af en ung Landmandssøn, 18 Aar, villig og flink til alt forefaldende Arbejde, Er godt anbefalet og er i Besiddelse af gode Skolekundskaber. Paa Lønnen ses ikke. Billet mrkt. Villig 1547 modtager Andelsbladet, Aarhus.

En ung Mand,

21 Aar, søger Plads som Medhjælper i en Brugsforening til 1. December. Har været ved Faget ½ Aar og er uden egen Skyld ledig. Mulige Tilbud bedes sendt i Billet mrkt. 1570 til Andelsbladet, Aarhus.

Plads søges.

Undertegnede, der er 18 Aar og lige har udlært i en Brugsforening, søger Plads 1. December eller 1. Januar i en Brugsforening eller Købmandsforretning. Er kendt med bl. Forretning.
(1558) Sv. Nielsen,
Adr.: Gdr. J. P. Nielsen,
Frenderup pr. Grevinge.

Handelslærling.

Som saadan søger jeg Plads straks eller senere i en Brugsforening. Er 18 Aar og har Realeksamen.
(1565) Hans Krogh,
Vinding St.

Enhver Pladssøgende

bør lade sine Anbefalinger maskinskrive. Arbejdet udføres hurtigt, smukt og billigt ved Henvendelse til Kolding Maskinskrivekontor ved Chr. Th. Nielsen, Kolding.

De samvirkende jydske Mejeriforeningers Delegeretmøde

agtes afholdt i Aalborg d. 9. og 10. December.

Foruden de valgte Delegerede kan en Repræsentant for hvert Mejeri indenfor D. s. j. M. faa Adgang. Adgangskort udleveres ved Indgangen.

(1563) P. B. V.:
I. P. Møller.

Til Brugsforeningerne i 25. Kreds.

Kredsmøde afholdes Søndag d. 27. November, Kl. 10 Formiddag, i Forsamlingsbygningen, Koldinggade 4, København.

Dagsorden:

1. Beretning om Fællesforeningens Virksomhed.
2. Direktør Bruhn vil komme til Stede og give Oplysninger om Manufaktur- og Skotøjsvirksomheden.
3. Fastsættelse af Stedet for næste Møde.

Hertil indbydes samtlige Bestyrelsesmedlemmer og Uddelere.

Deltagerne indbydes til efter Mødet at bese Hovedstadens Brugsforenings Fedevarefabrik, Strandboulevard 96.

I. M. Johansen,
Repræsentant for 25. Kreds,
Strandboulevard 96, Kbhvn.

Forretning,

Kolonial og Isenkram, Omsætning Kr. 121,000,00, er til Leje i sjæll. Søkøbstad. Aarlig Leje Kr. 1200,00. Kan overtages straks. Billet mrkt. Forretning 1559 bedes indlagt paa Andelsbladets Kontor, Aarhus, inden 8 Dage.

Omflytnings-Porto.

Opmærksomheden henledes paa, at naar Eksemplarer af Andelsbladet ønskes omflyttet fra en Adressat til en anden udenfor de normale Kvartalsskifter ($^{27}/_{12}$, $^{27}/_{3}$, $^{27}/_{6}$ og $^{27}/_{9}$), vil Omflytningen kun blive foretaget, naar der til Dækning af Omkostningerne herved medsendes 20 Øre i Frimærker for hvert Eksemplar, som ønskes omflyttet.

Sivsko. Sivsko.

Vore bekendte gode Sivsko tilbydes fra Lager til billigste Dagspris.

Uggelhuse og Omegns Sivskoforening, Uggelhuse.

Tlf. Nr. 9 Langkastrup. (1494)

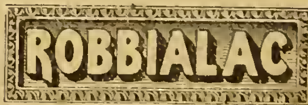
Til vore Indsendere.

Vi finder Anledning til at gøre opmærksom paa, at Artikler, der ønskes optaget i Andelsbladets først udgaaende Nummer, maa afsendes saaledes, at de kan være os i Hænde senest Tirsdag Morgen. Senere indløbne Manuskripter maa som Regel henlægges til det næstfølgende Nummer.

Fører De Robbialac?

Ved at forhandle Emailler, som kun i Ny og Næ bliver forlangt af Publikum, vil De finde, at Varen optager Deres Forretnings kostbare Tid og kun trægt giver et ringe Udbytte. Lige modsat er det med Robbialac. Gratis Farvekort og Brochure, forklarende dens fordelagtige Egenskaber og Anvendelse, sendes daglig ud til det store købedygtige Publikum; den eksisterende store Efterspørgsel forøges ved den regelmæssige Fremkomst af Annoncer i Bladene. Robbialac har den særlige Egenskab, at den er let og behagelig at arbejde med, og den danner en fuldstændig glat, skinnende Overflade. Paa Grund heraf har den opnaaet en overordenlig Popularitet, der vokser Dag for Dag. Hvis De er interesseret, skriv efter Detailler og Salgsbetingelser. Faaes i F. D. B.

JENSON & NICHOLSON, LTD.,
Hovedoplag ved Stevns & Co.,
— Gasværksvej 15. — København B. —

Til vore Annoncører.

Naar man vil kunne gøre sikker Regning paa at faa en Annonce optaget i Andelsbladets først udgaaende Nummer, maa Annoncen være os i Hænde senest om Tirsdagen.

Afbestillinger og eventuelle Rettelser maa være os i Hænde senest Onsdag Morgen.

De forenede Bogtrykkerier, Aarhus.

Andelsbladet.

Fællesorgan for danske Andelsforetagender.

Nr. 47. | Fredag den 25. November. | 1921.

Ladelund Landbrugsskoles
kemiske Laboratorium,

Brørup St. Telefon Brørup 6.

Autoriseret af Landbrugsministeriet i Henhold til Lov af 26. Marts 1898.

Udfører Analyser af alle Mælkeriprodukter, Foderstoffer, Gødningsstoffer m. m.

Dansk Landbrugs- og Handelslaboratorium
ved P. Christensen.
(f. h. Dalum)

Statsanerkendt. Telefon: Odense 1731.

Dalum Landbrugsskole
pr. Hjallese, ½ Mil fra Odense,

9 Maaneders Kursus for Landmænd.
8 Maaneders Kursus for Mejerister.

Undervisningsplan og nærmere Oplysning faas ved Henvendelse til Skolens Kontor.

N. Kjærgaard Jensen. *Johs. Petersen-Dalum.*

Esbjerg kemiske Laboratorium,
Statsanerkendt, Esbjerg, Telefon 634,
ved Andreas Hundebøll,
udfører Analyser af Mælkeriprodukter, Foderstoffer og Gødningsstoffer.

Stevns Landbrugsskole
pr. Storehedinge, Tlf. Havnelev 27.

5, 6 og 9 Mdr.s Landb.-Kursus begynder 3. Novbr. Kontrolkursus i April. Statsanerkendt.

(1497) L. Rasmussen.

Alle Brugsforeninger
bør forhandle Gymnastikskoen
„Hedebo"
med vendt ell. gennemsyet Saal, Fódboldstøvler, Slippers, varme Morgensko, Turistsko og Børnesko fra
Skotøjsfabriken „Hedebo", Haudrup.
Telefon 18.

Brugte Sække købes og sælges.
Aarhus Sækkelager
ved
Emil Petersen,

Tlf. 292. Vesterbrogade 118. Tlf. 292.

Forlang altid fra ZINCK,
Staalskovle Godthaab Hammerværk.

Hvid Oportovin, mrkt.

Udmærket Sygevin,
anbefalet af Læger,
og mit øvrige righoldige Lager af Vine & Spirituosa anbefales.

Frugtvine
af enestaaende god Kvalitet.

Peter Buch's Vinhandel,
København B. — Central 1107.

Nyhed! Nyhed!

Pibe i Cigarform.
Elegant, billig, hygieinisk. Al Slags Tobak kan bruges. Skriv til Hovedforhandleren, (1511)
O. Lassen, Nordby, Fanø.

Sække.
Alle Slags brugte Sække købes og sælges.

Chr. Nørgaard, Kolding.
Telegram-Adresse: „Kommission".
Telefon Nr. 455 og 764. Statstelefon 24.

Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger
modtager i sin Indlaansafdeling et hvilket som helst Beløb (dog ikke under 100 Kroner) til Forrentning med 5½ % p. a. mod 6 Maaneders Opsigelse og 5 % p. a. mod 3 Maaneders Opsigelse.

Landbrugets udenrigske Handelsomsætning.

(Foredrag af Kontorchef Fr. Dalgas Rasmussen ved De samv. danske Andelsselskabers Delegeretmøde den 11. Novbr.)

Hvad man i det enkelte vil tage ind under det, man forstaar ved Landbrugets udenrigske Vareomsætning, kan være af lidt forskelligt Omfang. Jeg skal her i det væsentlige kun beskæftige mig med det, som i egentlig Forstand er Udførsel af Landbrugsprodukter og Indførsel af Produktionsmidler for Landbruget.

Jeg skal dog først meddele nogle Tal for hele Landets udenrigske Omsætning med alle Varer, idet jeg begrænser mig til Specialindførslen, d. v. s. Indførsel af Varer til Forbrug her i Landet, og Specialudførslen, d. v. s. Udførslen af danske Varer, og saaledes lader den egentlige Varetransit, d. v. s. Varer, som indføres og senere genudføres, ude af Betragtning.

Danmarks hele udenrigske Handelsomsætning.

I de fire sidste Aar før Verdenskrigens Udbrud, 1910—13, havde Danmark en Indførsel af Varer til Forbrug her i Landet til en Værdi af gennemsnitlig 676 Mill. Kr om Aaret. Værdien af Udførslen af danske Varer var i det samme Aar gennemsnitlig 565 Mill. Kr. Værdien af Indførslen oversteg saaledes Værdien af Udførslen med et Beløb af gennemsnitlig 111 Mill. Kr. om Aaret. Dette Beløb udgjorde altsaa Landets Merindførsel af Varer. I 1913, det sidste Aar før Verdenskrigen, udgjorde Specialindførslen 777 Mill. Kr. og Specialudførslen 637 Mill. Kr. Vi havde saaledes i dette Aar en Merindførsel til en Værdi af 140 Mill. Kr. Hvordan Forholdene har udviklet sig gennem Krigsaarene og indtil nu, vil man se af følgende Tabel:

Værdien af Danmarks Indførsel og Udførsel.

	Special-indførsel. Mill. Kr.	Special-udførsel. Mill. Kr.	Mer-indførsel. Mill. Kr.
1910-13 gns....	676	565	111
1913	777	637	140
1914	718	780	÷ 62
1915	1029	979	50
1916	1250	1177	73
1917	1017	968	49
1918	910	710	200
1919	2394	740	1654
1920	2901	1589	1312
Jan—Juni 1921	738	694	44
Jan.—Spt. 1921	c. 1120	c. 1065	55

Det ses af Tallene, hvordan de Vanskeligheder, som Krigens Udbrud straks frembød for Handelen, formindskede Indførselsværdien i 1914. De to følgende Krigsaar forøgedes Indførselsværdien meget stærkt for i Blokadeaarene 1917 og 1918 igen at aftage stærkt trods de meget forhøjede Priser. Efter Krigens Afslutning aabnedes Sluserne for Vareindførslen, og i 1919 havde vi en Indførselsværdi af ca. 2400 Mill. Kr., der endog i 1920 forøgedes til 2900 Mill. Kr., altsaa paa det nærmeste 3 Milliarder Kr. eller omtrent 4 Gange saa meget som umiddelbart før Krigen. Hvilken Indflydelse denne umaadelige Indførselsværdi har haft paa den danske Valuta er noksom bekendt. I Løbet af indeværende Aar er der heldigvis indtraadt en betydelig Bedring i dette Forhold; i de 9 Mdr. Jan.—Septbr. har Specialindførslen kun udgjort ca. 1120 Mill. Kr. mod ca. 2100 Mill. Kr. i det tilsvarende Tidsrum i Fjor.

Den Bevægelse, Værdien af Vareudførslen har gennemgaaet i Krigsaarene, har i nogen Grad fulgt den samme Udviklingstendens, omend ikke med saa voldsomme Udslag. Udførselsværdien steg gennem de første Krigsaar og naaede i 1916 omtrent 1200 Mill. Kr. Under Blokaden i 1917 og 1918 med dens Produktions- og derigennem Eksportindskrænkning, særlig for Landbruget, faldt Værdien stærkt og naaede i 1918 kun 710 Mill. Kr. Kun langsomt har Udførselsværdien derefter været i Stand til at rejse sig. I 1919 var den endnu kun 740 Mill Kr. I 1920 voksede den derimod stærkt frem og naaede omtrent 1600

Mil. Kr., og i indeværende Aar har den trods det stærke Prisfald, der har fundet Sted, været i stadig Fremvækst. I Mdr. Jan.—Septbr. har den udgjort ca. 1066 Mill. Kr.

Forholdet mellem Udførslen og Indførslen, der før Krigen balancerede med et Indførselsoverskud paa 100—140 Mill. Kr., har derfor gennem Aarene været Genstand for store Svingninger. I Aaret 1914 var der endog et Udførselsoverskud paa 60 Mill. Kr. Det følgende Aar fremviste et Indførselsoverskud, der svingede fra 50—70 Mill. Kr., og som i 1918, da Udførslen skrumpede ind, voksede til 200 Mill. Kr., og i 1919 og 1920, da de vældige Indførsler fandt Sted, antog et kæmpemæssigt Omfang, henholdsvis 1650 og godt 1300 Mill. Kr. I Løbet af indeværende Aar, da Indførslen igen er stærkt formindsket, er der atter bragt Balance til Veje, og Aaret synes at skulle gaa ud med et minimalt Indførselsoverskud. (Bevægelserne i Indførslen og Udførslen i Aarene 1913—21 er gengivet grafisk i Tabel 1).

Landbrugsudførslen.

Ser man nu paa, hvor meget Landbruget deltager i Landets hele Vareomsætning med Udlandet, vil man straks faa Øje for, at Landbrugets Andel er meget forskellig for Udførslen og Indførslen. Ved en Opgørelse af Værdien af Landbrugsudførslen har jeg herunder henregnet følgende Varer og Varegrupper, der er anført i Tabel A: Heste, levende Hornkvæg og andre levende Dyr, Bacon og Flæsk, Okse- og Kalvekød, andet Kød samt Slagteriaffald, Smør, Fløde, Mælk, Ost, Æg, kondenseret Mælk og Mælkepulver, Kødkonserves og forskellige Fedtstoffer, Byg og andet umalet Korn, Mel, Gryn o. l., Frø til Udsæd, Hø, Kartofler, Kaal og andre Havesager, Faareuld samt uberedte Huder og Skind.

Foretager man en Sammentælling af Udførselsværdien for disse Varer, kommer man til følgende Resultater (der er gengivet grafisk i Tabel 2):

	Special-udførsel	Landbrugs-udførsel	Landbrugs-udførslen i pCt. af hele Udførslen
	Mill. Kr.	Mill. Kr.	
1913	637,4	550.6	87,7
1914	780,2	688.2	88,2
1915	979.0	814,6	83,2
1916	1177,3	971,3	82,5
1917	867,7	817,8	84 5
1918	710.5	522,4	73.5
1919	740,0	509.1	68,8
1920	1589,0	1206 5	76,0
Jan.—Juni 1921.	694,0	608,4	87,7

Af den samlede Udførsel før Krigen har saaledes 87—88 pCt. eller ca. 7/8 bestaaet af Landbrugsprodukter, medens andre Frembringelser her i Landet kun har udgjort 1/8 af Landets Udførselsværdi. I de første Krigsaar, da særlig forskellige Industrier havde saa glimrende Eksportvilkaar, var Landbrugets Andel af Udførselsværdien lidt mindre, fra 82—84 pCt., og da Landbrugsproduktionen indskrænkedes, og Udførslen af Landbrugsprodukter derigennem formindskedes meget stærkt i 1918 og 1919 faldt Landbrugets Andel brat. I 1919 var den mindre end 69 pCt. eller ikke stort mere end 2/3, men ved Landbrugsudførslens Fremvækst i 1920 og 1921 er dens Procentdel ogsaa vokset. I 1920 var den 76 pCt., og i første Halvaar af 1921 var den 87,7 pCt. eller netop det samme som i 1913. Paa dette Punkt synes man saaledes at være naaet tilbage til Udgangspunktet umiddelbart forud for Krigen.

Den samlede Værdi af Landbrugsudførslen var i 1920 godt dobbelt saa stor som i 1913 og i første Halvaar af 1921 af omtrent samme Størrelse som i 1913. Foretager man en Sammenligning mellem Værdierne i 1913 og 1920—21, finder man, at det i nogen Grad er de samme Landbrugsprodukter, der dominerer i Udførslen. Smørudførslen var saavel før Krigen som nu Nummer 1 med Hensyn til Værdien. Denne udgjorde i 1913 200 Mill. Kr., i 1920 503 Mill. Kr og i første Halvaar 1921 236 Mill. Kr Udførslen af Bacon og Flæsk havde i 1913 en Værdi af 162 Mill. Kr. I

Tabel A. Værdien af Danmarks Landbrugsudførsel.

	1913	1914	1915	1916	1917	1918	1919	1920	1. Halvdel 1921
	Mill. Kr.	Mill. Kr	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr	Mill. Kr.
Heste	20,7	102.5	0 4	26.0	56,1	74 6	2,8	42 8	12,2
Levende Hornkvæg	47,8	57,7	104,2	179,3	150,0	70,0	24,2	51.8	53,4
Andre levende Dyr	0,2	0.3	0,2	0,4	—	—	—	17,0*)	1.9
Bacon og Flæsk	161,7	179 8	229,9	210.6	193,9	8,0	3,6	179,7	157,7
Fersk Okse- og Kalvekød	13 9	16,2	30,9	34,2	32,7	28,2	27 3	49,9	1[illegible],6
Andet Kød og Slagteriaffald	9,1	9.4	20,6	20,5	16 1	21,1	5,0	9 8	14 1
Smør	200.3	213.0	296 1	301,5	222 1	112,8	229 2	503,4	236,1
Fløde	22 5	12,1	0,9	3,0	0 2	—	3,4	5,1	0.9
Mælk	0,1	—	—	0,5	1 1	10,1	2,3	3,0	0,2
Ost	0.2	0,3	5 3	7,6	11,9	10.5	8.3	26 3	13,7
Æg	33,0	36,2	49 9	65,7	63 5	67,8	98.9	182,6	69.6
Kondenseret Mælk, Mælkepulver	1,3	1,4	2,2	3,5	3.3	3,2	3.7	13.8	11,2
Konserves o. l.	0,7	10 2	31,0	54,3	35,5	30,7	6,3	2,2	0,5
Fedtstoffer	4,8	9,1	18,1	29 2	9,1	—	4 9	11,8	0,8
Byg	10,1	11,3	—	—	—	4,6	0,4	7,9	2,5
Andet umalet Korn	1,4	2,2	—	0,1	0,2	4 0	5,1	2,3	0,9
Malt, Mel. Gryn o. l.	1,9	2,4	3 9	8,8	3 8	2.3	9,5	9,4	1,6
Frø til Udsæd	3.9	4 6	6,2	8,4	4,8	38,5	22,9	25,2	5,4
Hø	0,5	0,3	—	—	—	—	—	—	—
Kartofler	0,6	1,0	0,3	1 3	0,1	10,1	18,9	34,8	3,6
Havesager m. v.	0,5	0 8	1,9	5,9	5,4	11,8	4.5	5,0	1,1
Faareuld	1,0	0.6	—	—	0,1	0 7	3.6	2,6	0,2
Uberedte Huder og Skind	14,4	16 8	12 7	10.3	7,9	13 4	24,3	18,9	8,2
Samlet Landbrugsudførsel	550,6	688,2	814,6	971,3	817,8	522,4	509,1	1206,5	608,4
Danmarks samlede Udførsel af indenlandske Varer	637,4	780,2	979,0	1177,3	967,7	710,5	740 0	1589,0	694,0
Landbrugsudførslen i pCt. af den samlede Udførsel	87,7	88,2	83,2	82,5	84,5	73,5	68,8	76,0	87,7

*) Svin 17 Mill. Kr.

Tabel B. Værdien af Indførslen af Produktionsmidler til Landbruget.

	1913	1914	1915	1916	1917	1918	1919	1920	1. Halvdel 1921
	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.
Heste og Føl	8,1	11 8	4 4	2,3	0,1	3,5	4,0	6,4	13,0
Foderkorn	52,4	42,2	141,0	95,7	69,1	0 8	83,8	91,2	51,9
Frø til Udsæd	5 9	6,6	11,1	8,9	7.6	10,3	17,5	24,2	9,5
Foderstoffer	83,3	64,9	112,0	114,4	45,7	0,1	68.8	155.9	66.9
Gødningsstoffer	19,3	22,3	21,3	26,3	17,5	16,5	88,3	84,8	48,1
Samlet Indførsel af Produktionsmidler til Landbruget	169.0	147 8	289,8	247,6	140,0	31,2	262,4	362,5	189,4
Danmarks samlede Indførsel af Varer til Forbrug	777,4	717,8	1029,4	1249,6	1017,1	910 2	2593,7	2901,3	738,0
Indførslen af Produktionsmidler til Landbruget i pCt. af den samlede Vareindførsel	21,8	20,6	28,1	19,8	13,7	3,4	11,0	12,5	25,7

Forhold hertil var Værdien i 1920 ret ringe, kun 180 Mill. Kr., medens den alene i første Halvaar 1921 udgjorde 158 Mill. Kr Udførslen af levende Hornkvæg samt Okse- og Kalvekød havde i 1913 en samlet Værdi af 62 Mill. Kr. I 1920 var Værdien 102 Mill. Kr. og i første Halvaar 1921 66 Mill. Kr. Udførslen af Æg havde i 1913 en Værdi af 33 Mill. Kr., i 1920 var Værdien af denne Vare vokset saa enormt, at den udgjorde

183 Mill. Kr. og dermed i Udførselsværdi kom næst efter Smørret; i første Halvaar 1921 var Værdien 70 Mill. Kr. Af Heste udgjorde Udførselsværdien i 1913 21 Mill Kr., i 1920 var den 43 Mill. Kr., i første Halvaar 1921 kun 12 Mill. Kr. Fløde var i 1913 en meget vigtig Udførselsartikel med en Værdi af omtrent 23 Mill. Kr., i 1920 var Værdien derimod kun 5 Mill. Kr., og i Aar har Værdien været meget ringe. Udførslen af Sødmælk var hverken i 1913 eller nu af nogen nævneværdig Betydning. I Mellemtiden har den dog været af et betydeligt Omfang, særlig i Aaret 1918, da den androg over 10 Mill. Derimod er Udførslen af kondenseret Mælk og Mælkepulver vokset frem til store Beløb; mens Udførselsværdien i 1913 kun var lidt over 1 Mill. Kr., var den i 1920 omtrent 14 Mill. Kr., og alene i første Halvaar 1921 udgjorde den over 11 Mill. Kr. En lignende Udvikling har Udførslen af Ost gennemgaaet. Mens Værdien heraf i 1913 kun var ca. 1/4 Mill Kr., var Udførselsværdien i 1920 over 26 Mill. Kr., og alene i første Halvaar 1921 har den været omtrent 14 Mill. Kr. Udførslen af Kødkonserves var før Krigen uden nogen nævneværdig Betydning; det samme er Tilfældet nu, men det er en kendt Sag, hvilken Betydning denne Udførselsartikel havde gennem Krigsaarene. Udførselsværdien heraf var i 1914 10 Mill. Kr., i 1915 31 Mill Kr., 1916 54 Mill. Kr., 1917 35 Mill. Kr. og 1918 31 Mill Kr. Udførslen af Byg havde før Krigen en Værdi af ca. 10 Mill. Kr. aarlig Endnu er denne Udførsel ikke ret kommet i Gænge igen, og Værdien var i 1920 kun 8 Mill Kr. Udførslen af Kartofler, der i Aarene forud for Krigen var ved at fæstne sig uden dog at spille nogen nævneværdig Rolle, idet Udførselsværdien kun udgjorde 1—2 Mill. Kr., voksede som bekendt i det sidste Krigsaar og i det derefter følgende Par Aar frem til meget store Beløb. Udførselsværdien var i 1918 10 Mill. Kr, 1919 19 Mill. Kr. og 1920 endog 35 Mill. Kr. I det sidste Aar har denne Udførselsartikel som bekendt givet Anledning til store Skuffelser. Værdien af Udførslen i første Halvaar af 1921 var mindre end 4 Mill. Kr. En vigtig Udførselsartikel er endelig uberedte Huder og Skind, hvoraf Udførslen i 1913 androg 14—15 Mill. Kr. Forholdsmæssigt set har Udførslen i det sidste Par Aar knapt været af saa stor Betydning. Udførselsværdien var i 1919 24 Mill. Kr., i 1920 19 Mill. Kr. og i første Halvaar 1921 godt 8 Mill. Kr.

Indførsel af Produktionsmidler til Landbruget.

Ser man paa Værdien af Indførslen af Produktionsmidler til Landbruget, viser det sig, at disses Andel af Landets hele Indførsel er langt ringere end Landbrugseksportens Andel af den hele Udførsel. I det følgende har jeg som Produktionsmidler til Landbruget kun henregnet følgende Varegrupper, der er opførte i Tabel B.: Heste og Føl, Majs og andet Foderkorn, Foderstoffer, Frø til Udsæd og Gødningsstoffer. Denne Række er naturligvis ikke udtømmende, idet en hel Del flere af Landbrugets Produktionsmidler indføres fra Udlandet, særlig Maskiner, Redskaber, Bindegarn og meget mere Disse sidste Artikler kan imidlertid vanskeligt eller slet ikke med Nøjagtighed udskilles af Indførselsstatistiken, og de er derfor her ladet ude af Betragtning. Samler man Værdien af de 5 førnævnte Varegrupper, faar man følgende Tal (der er fremstillet grafisk i Tabel 3).

	Specialindførslen.	Indførsel af Produktionsmidler til Landbruget.	Indførsel af Produktionsmidler til Landbruget i Procent af Specialindførslen
	Mill. Kr.	Mill. Kr.	
1913	777,4	169,0	21,8
1914	717,8	147 8	20,6
1915	1029,4	289,8	28,1
1916	1249,6	247,6	19,8
1917	1017,1	140,0	13,7
1918	910,2	31,2	3,4
1919	2593,7	262,4	11,0
1920	2901,3	362,5	12,5
Januar—Juni 1921	738,0	189,4	25,7

Før Krigen udgjorde Indførselsværdien for disse Varer saaledes 20—25 pCt. af den samlede Indførselsværdi af Varer til Forbrug her i Landet. I de senere Krigsaar, da Indførslen af Fodermidler omtrent standsede, faldt disse Varers Procentdel til 3—4 pCt. i 1918. I Aarene efter Krigen steg den imidlertid igen, og i første Halvaar af 1921 har Indførselsværdien af Produktionsmidler til Landbruget været 26 pCt. eller forholdsmæssigt lidt mere end før Krigen. Blandt Produktionsmidler til Landbruget er Foderstoffer (Oliekager m. v.) af størst Betydning, ogsaa værdimæssigt set. Indførselsværdien var i 1913 83 Mill. Kr.; efter i 1915 og 1916 at være steget noget faldt Værdien gennem 1917 og 1918, da den praktisk talt var lig Nul, men har siden været af meget stort Omfang. I 1920 var Indførselsværdien 156 Mill. Kr. og i første Halvaar 1921 67 Mill. Kr. Indførslen af Majs og andet Foderkorn havde i 1913 en Værdi af 52 Mill. Kr.; den voksede meget stærkt, særlig i 1915, svandt i 1918 ind til intet, men har siden andraget store Værdier. Indførslen af Gødningsstoffer, der før Krigen udgjorde omkring 20 Mill. Kr. om Aaret, havde i 1919 og 1920 en Værdi af henved 90 Mill. Kr. og i første Halvaar 1921 henimod 50 Mill. Kr. Værdien af Indførslen af Frø til Udsæd, der før Krigen laa omkring 6 Mill. Kr. aarlig, har i det sidste Par Aar andraget betydelig større Værdier, i 1920 24 Mill. Kr. og i første Halvaar 1921 ca. 10 Mill. Kr. Endelig er der Indførslen af Heste og Føl, som før Krigen havde en Værdi af 10 Mill. Kr., men i Krigsaarene omtrent gik i Staa. Den er nu atter vokset frem og har i første Halvaar 1921 haft en Værdi af 13 Mill. Kr.

Landbrugsudførslen i Forhold til Produktionsgrundlaget.

Naar man vil vurdere de Forskydninger, der er foregaaet i Eksportforholdene gennem Krigsaarene, og undersøge, hvorvidt de 2—3 Aar, der er gaaet siden Krigens Ophør, har medført en Tilbagevenden henimod de Forhold, der før Krigen maatte betragtes som normale, kan det imidlertid ikke nytte alene at betragte Pengeværdierne af de ud- og indførte Varer. Pengeværdierne som Helhed saavel som saa godt som alle enkelte Varepriser har foretaget saadanne Svingninger, at en Sammenligning paa Grundlag af Pengeværdierne bliver misvisende — selv om ogsaa mange Varepriser nu begynder at tendere hen i Retning af det, der før Krigen kunde anses for normalt. Man maa undersøge Udførselsmængden, ogsaa for at kunne foretage en Sammenligning mellem Grundlaget for den dyriske Produktion, Husdyrbestanden, og Udførslen af dyriske Produkter. Jeg skal i det følgende referere nogle Tal for de vigtigste Sider af Husdyrbruget og den dertil svarende Landbrugsudførsel.

Heste.

Hestebestanden har ved de forskellige Tællinger siden 1914 udgjort følgende Antal (Se endvidere Tabel 4):

		Antal Heste
Juli	1914	567,000
Maj	1915	526,000
Febr.	1916	515,000
—	1917	53[illegible],000
Juli	1917	572 000
Febr.	1918	510,000
Juli	1918	545,000
—	1919	558,000
—	1920	563,000
—	1921	557,000

Tallene gælder alle det gamle Kongerige; hertil kommer for de sønderjydske Landsdeles Vedkommende i Juli 1921 41 000 Stkr., saaledes at Landets samlede Hestebestand i Sommer udgjorde 598,000 Stk. Hestebestandens Størrelse er saaledes nu praktisk talt den samme som før Krigen. I nogle af Krigsaarene har Tallet været noget mindre, men der regnes nu at være mere end tilstrækkeligt med Heste her i Landet, saaledes at Grundlaget for Eksport af Heste nu er lige saa stort som før Krigen.

Udførslen af Heste har været af følgende Omfang. (Se endvidere Tabel 5):

	Antal Stkr.
1913	25,300
1914	94,700
1915	300
1916	16,100
1917	34,200
1918	29 000
1919	1.300
1920	22,900
Jan.—Juni 1921	6,300

Udførslen, som før Krigen udgjorde omkring 25,000 Stk. aarlig, har saaledes gennem Krigsaarene været meget stærkt svingende, men det aarlige Gennemsnit for de 7 Aar 1914—20 — ca 27,000 Stkr. — har kun været en Smule større end Gennemsnittet før Krigen. Hesteudførslen er ligesom før Krigen gennem alle Krigsaarene saa godt som udelukkende gaaet til Tyskland. Kun i 1920 udførtes til Sverrig godt 1,000 Stk. og til Letland ligeledes godt 1,000 Stk.

Hornkvæg.

De Svingninger, som Hornkvægbestanden har gennemgaaet i Krigsaarene, vil fremgaa af følgende Tabel, der viser Antallet af Dyr paa de forskellige Tællingstidspunkter (Se endvidere Tabel 6):

	Antal Hornkvæg 1000 Stkr.	Heraf Køer 1000 Stkr.
Juli 1914	2463	1310
Maj 1915	2417	1281
Febr. 1916	2290	1141
— 1917	2453	1140
Juli 1917	2458	1147
Febr. 1918	2142	1049
Juli 1918	2124	1024
— 1919	2188	1042
— 1920	2286	1113
— 1921	2356	1185

Tallene gælder her ligeledes det gamle Kongerige; for de sønderjydske Landsdele maa for Juli 1921 tilføjes 235,000 Stk. Hornkvæg, hvoraf 87,000 Køer. Hornkvægbestanden, som i Krigs aarene led meget betydelige Tab — det samlede Tal var i Juli 1918 ca. 14 pCt. mindre end i 1914 — er igen vokset stærkt frem, og Tallet var ved Tællingen i Sommer kun ca. 4 pCt mindre end i 1914. Produktionsgrundlaget for Kød synes paa det nærmeste at være det samme som før Krigen, og Grundlaget for Udførslen af Hornkvæg synes derfor at være det bedste.

Hvordan Udførslen af Hornkvæg har bevæget sig siden 1913, vil man se af følgende Tabel:

	Antal Stkr.
1913	152,400
1914	187.500
1915	250.800
1916	305 000
1917	300,300
1918	113,800
1919	32,300
1920	61,000
Jan.—Juni 1921	85,300

Udførslen af fersk Okse- og Kalvekød har samtidig været af følgende Omfang:

	Mill. kg
1913	15,1
1914	17,3
1915	22,8
1916	15,5
1917	16 0
1918	9,7
1919	8,0
1920	17,5
Jan.—Juni 1921	4,5

Foretager man en Sammenlægning af disse to Udførselsartikler efter at have omregnet den udførte Mængde Kød til Hornkvæg efter Skalaen: 1 Stk. Hornkvæg = ca. 250 kg Kød, kommer man til følgende samlede Omfang af Udførslen af Hornkvæg samt Okse- og Kalvekød. (Se endvidere Tabel 7):

	Antal Stkr.
1913	212,700
1914	256,600
1915	341,900
1916	367,100
1917	354.500
1918	153 000
1919	54,500
1920	141,200
Jan.—Juni 1921	103,500

Udførslen af Hornkvæg og Kød har saaledes gennem Krigsaarene været stærkt svingende. Medens den samlede Udførsel før Krigen svarede til godt 200,000 Stk., voksede Udførslen gennem Aarene 1915, 1916 og 1917 til henimod det dobbelte for derefter i 1918 at aftage stærkt; i det sidstnævnte Aar var Udførslen kun godt ¼ imod før Krigen. Siden da er Udførslen igen steget stærkt, og den har i den forløbne Del af indeværende Aar kun

været 10 pCt. mindre end i det tilsvarende Tidsrum af 1913. Af hvilket Omfang og hvor lønnende denne Udførsel fremtidig vil blive, vil afhænge af, hvilke købedygtige og købevillige Markeder den bliver i Stand til at finde og fastholde.

Udførslen af Hornkvæg gik i Aarene før Krigen praktisk talt udelukkende til Tyskland. I Krigsaarene gik desuden en stor Del til Østrig. I 1919 og 1920 var Sverrig en stor Aftager, idet omkring $1/3$ af det udførte Antal Dyr gik til dette Land, som jo nu imidlertid har lukket for Indførslen. I 1920 aftog Svejts en betydelig Mængde, ca. $1/8$, men har ogsaa i Størstedelen af det sidste Aar haft lukket for Indførslen af levende Kvæg. Fra 1. Septbr. har dette Land imidlertid igen aabnet for Indførslen. Som Aftager af levende Kvæg har i det sidste Aarstid Tyskland igen domineret, men hertil er nu kommet Belgien, der særlig i de sidste Maaneder har vist sig som en overordentlig god Køber.

Udførslen af Okse- og Kalvekød gik før Krigen ligeledes hovedsagelig til Tyskland; kun Norge spillede desforuden nogen Rolle som Aftager. I de senere Krigsaar blev Norge og Sverrig imidlertid betydelige Købere. I Aarene 1918 og 1919 gik Kødudførslen saa godt som udelukkende til disse Lande, især til Norge, som til og med 1920 aftog Hovedmassen af Kødudførslen. Siden da har som bekendt saavel Norge som Sverrig været lukket for Indførsel. I 1920 opkom Svejts som betydelig Køber, der ogsaa i Aar har aftaget en Del, omend i mindre Omfang. Til England er der i det sidste Aarstid gaaet nogle mindre Kvanta, ligesom ogsaa Holland har aftaget noget.

Mejeriprodukter.

Med Hensyn til Grundlaget for Smørproduktionen, da formindskedes som bekendt Antallet af Malkekøer meget stærkt i Krigsaarene. Fra Juli 1914, da Antallet var 1,310,000 Stkr., faldt Tallet indtil Juli 1918, da Antallet var 1,024,000 Stkr., Formindskelsen udgjorde saaledes over 26 pCt. Siden da har Antallet igen været i gradvis Vækst, og i 1921 naaede det for det gamle Kongeriges Vedkommende op paa 1,185,000 Stkr., hvilket dog endnu er 125,000 Stkr. eller mellem 9 og 10 pCt. mindre end i 1914. Der vil saaledes endnu gaa nogen Tid, inden vi har naaet Bestanden fra før Krigen.

Udførslen af Mejeriprodukter gennem Krigsaarene vil fremgaa af følgende Tabel:

	Smør Mill. kg	Ost Mill. kg	Fløde Mill kg	Sødm. Mill. kg
1913.........	91,0	0,3	28,5	0,5
1914.........	95,3	0,5	15.3	0,4
1915.........	101,6	4,3	0,8	—
1916.........	95,8	4,5	2,5	2,7
1917.........	61.5	5,9	0,1	5,1
1918.........	14,7	3,2	—	5,4
1919.........	36,6	2,6	1,7	2,5
1920.........	74,8	9,7	2,7	6,2
Jan.-Juni 1921	48,1	7,9	0,5	0,5

Smørudførslen (der er grafisk fremstillet i Tabel 8) er saaledes nu efter de store Svingninger, den har undergaaet i Krigsaarene, oppe paa det samme Kvantum som før Krigen. Den udgjorde da godt 90 Mill. kg og steg i 1915 til lidt over 100 Mill. kg, hvorefter Udførslen, da Produktionen aftog og Hjemmeforbruget maatte sikres, faldt til mindre end 15 Mill. kg i 1918. Siden da har Eksporten igen været stærkt stigende og for den forløbne Del af indeværende Aar snarere lidt større end i det tilsvarende Tidsrum før Krigen. Naar man ser paa, til hvilke Lande Smørudførslen gaar, da ligger Forholdet imidlertid som bekendt noget anderledes end før Krigen. I 1913 aftog England 90 pCt. af vor hele Smøreksport. I 1919 var Englands Andel kun lidt over 40 pCt. og i 1920 ca. 55 pCt. I den forløbne Del af indeværende Aar har Englands Andel dog igen været noget større, ialt ca. 70 pCt., og i Halvaaret April—Septbr., da England har haft fri Smørindførsel, har dette Land aftaget ca. 76 pCt. af hele den danske Smøreksport. Der synes saaledes ogsaa her at være en tydelig Tilbagevenden til det før Krigen herskende Forhold med England som den dominerende Aftager. Af de øvrige Lande, som nu er Købere af

dansk Smør, har i den forløbne Del af indeværende Aar Svejts været den største Aftager med 8 pCt.; ca. 6½ pCt. er gaaet til Sverrig, 4½ pCt. til Norge og omtrent 6 pCt. til U. S. A. De øvrige 5 pCt er væsentligst gaaet til Frankrig, Belgien og Holland.

Udførslen af Ost (Se Tabel 9), der før Krigen var uden Betydning, har gennem de senere Krigsaar og især i det sidste Par Aar naaet et meget betydeligt Omfang. I de første 9 Mdr. af indeværende Aar er ialt udført over 10 Mill. kg til en Værdi af over 18 Mill. Kr. Heraf er over $^{4}/_{5}$ gaaet til Tyskland, der saaledes har været den overvejende Aftager, til Østrig er gaaet noget, og mindre Partier, særligt af gode Oste, er gaaet til England.

Udførslen af Fløde og Mælk, som især for Flødens Vedkommende før Krigen var meget betydelig, har som bekendt i det sidste Aar været ret utilfredsstillende.

Bacon og Flæsk.

Den Side af Husdyrbruget, som det i Krigsaarene gik værst ud over, var Svinebestanden. Den følgende Tabel angiver Antallet af Svin paa de forskellige Tællingstidspunkter siden 1914. (Se endvidere Tabel 10).

		Antal Svin 1000 Stkr.
Juli	1914	2,497
Maj	1915	1,919
Febr.	1916	1,983
—	1917	1,981
Juli	1917	1,641
Decbr.	1917	789
Febr.	1918	513
April	1918	433
Juni	1918	533
Juli	1918	621
Sept.	1918	753
Decbr.	1918	717
Febr.	1919	583
April	1919	589
Juli	1919	710
Juli	1920	1,008
Juli	1921	1,327

Tallene gælder ogsaa her overalt det gamle Kongerige alene. For de sønderjydske Landsdele maa for Juli 1921 lægges 103,000 Stk. Da Antallet af Svin var længst nede, i April 1918, og kun udgjorde 433,000 Stk., var det ikke stort mere end $^{1}/_{6}$ af Tallet før Krigen, der var meget nær $2^{1}/_{2}$ Mill. Stk. Siden da har Antallet efter nogle smaa Svingninger været i stadig Fremvækst. I Juli 1919 var det vokset til 710,000 Stk, i 1920 til lidt over 1 Mill. Stk., og endelig i Juli 1921 udgjorde Tallet 1,327,000 Stk. Antallet sf Svin var saaledes ved den sidste Tælling endnu kun lidt over Halvdelen af Antallet før Krigen.

Udførslen af Bacon og Flæsk er da ogsaa den Udførselsgren, som i Krigsaarene led det største Afbræk. Udførslen vil fremgaa af følgende Tabel. (Se endvidere Tabel 11).

	Bacon Mill. kg	Andet Flæsk Mill. kg	Ialt Mill. kg
1913	123,2	3,2	126,4
1914	142,2	4,9	147,1
1915	110,8	25,3	136,1
1916	88,4	16,3	104,7
1917	70,9	11,0	81,9
1918	2,5	0,2	2,7
1919	0,6	0,3	0,9
1920	39,9	2,5	42,4
Jan.—Juni 1921	38,1	0,6	38,7

Mens Udførslen af Flæsk umiddelbart før Krigen havde naaet et Omfang af 130—140 Mill. kg, faldt Udførslen svagt i de første Krigsaar, men undergik derefter i Aarene 1917 og 1918 et voldsomt Fald, indtil den i 1919 svandt ind til praktisk talt intet. Siden da har denne Udførsel maattet arbejde sig langsomt frem, men er nu igen godt paa Vej op efter. I 1920, da Udførslen udgjorde godt 40 Mill. kg, var den endnu kun $^{1}/_{3}$ mod Udførslen umiddelbart forud for Krigen. Alene i første Halvaar 1921 var den omtrent af samme Højde som i hele Aaret 1920, og for de $^{3}/_{4}$ Aar Jan —Septbr. 1921, da Udførslen har udgjort ca. 62 Mill. kg, var den paa det nærmeste $^{2}/_{3}$ af Udførslen i det tilsvarende Tidsrum i 1913, men der er altsaa fremdeles et godt Stykke igen, inden Omfanget fra 1913—14 naaes.

Udførslen af Flæsk gik før Krigen praktisk talt udelukkende til England. I nogle af Krigsaarene, særlig 1915, 1916 og 1917, gik som bekendt meget betydelige Kvanta til Tysk-

land. Et enkelt Aar, i 1917, gik ogsaa betydelige Mængder til Sverrig. I det sidste Par Aar har England igen været saa godt som Eneaftager. Mindre Partier Svinekød er dog ogsaa gaaet til Sverrig og Norge og især i 1920 til Svejts.

Æg.

Et helt andet Billede frembyder en anden, ikke alle Steder lige højt anset og værdsat Gren af Husdyrbruget, nemlig Hønseholdet. Ogsaa dette maatte i de værste Krigsaar gennemgaa en Indskrænkning, der dog langt fra var saa kraftig som for Svineholdets Vedkommende. I Juli 1914 havde vi her i Landet lidt over 15 Mill. Høns. Dette Tal var i 1917 faldet til ca. $12^1/_4$ Mill. og i 1918 til lidt under 10 Mill., altsaa mindre end $^2/_3$ af Tallet inden Krigen Siden da har Tallet imidlertid været i kraftig Vækst; allerede i 1919 var det over 12 Mill., i 1920 omtrent 14 Mill., og ved Tællingen i Sommer naaede det for det gamle Kongeriges Vedkommende 17,1 Mill. Stk eller ca. 14 pCt. flere end i 1914. Hertil maa for de sønderjydske Landsdele lægges et Antal af ca. 600,000 Stk. (Se Tabel 12).

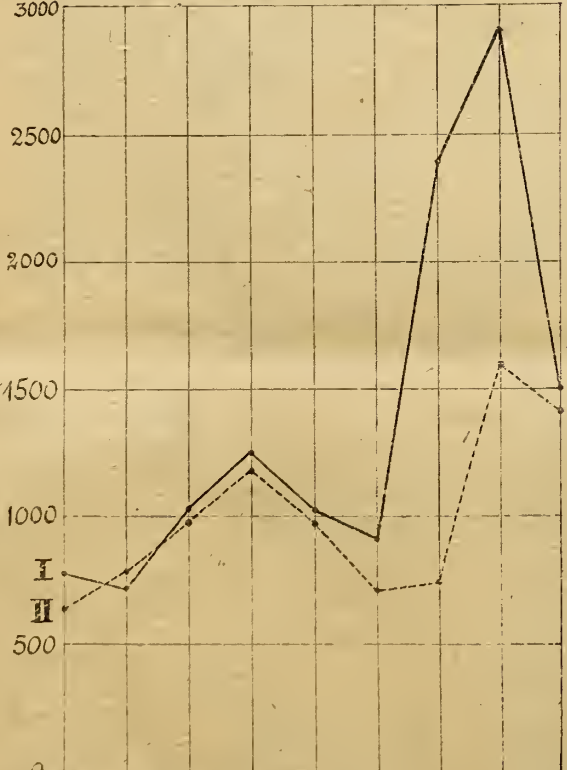
Udførslen af Æg har været i en lignende glædelig Udvikling, hvad der vil fremgaa af følgende Tal. (Se endvidere Tabel 13):

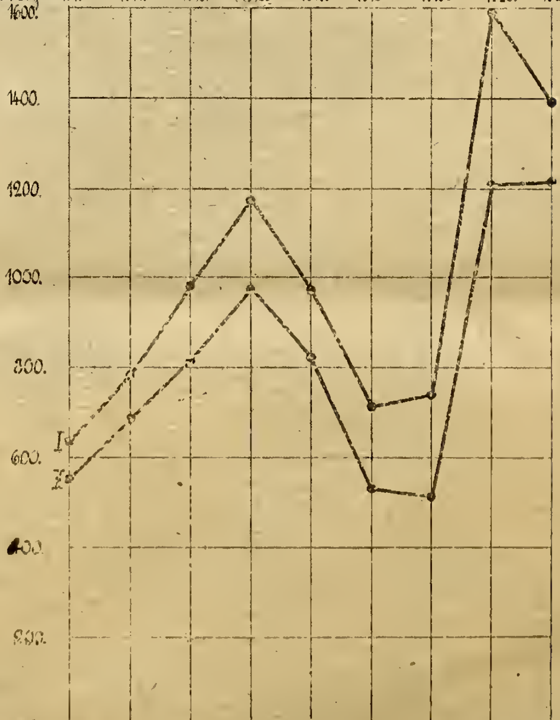
	Mill. Snese
1913	22,7
1914	22,9
1915	24,1
1916	24,1
1917	22,2
1918	16,4
1919	16.9
1920	27,3
Jan.—Juni 1921	16.4

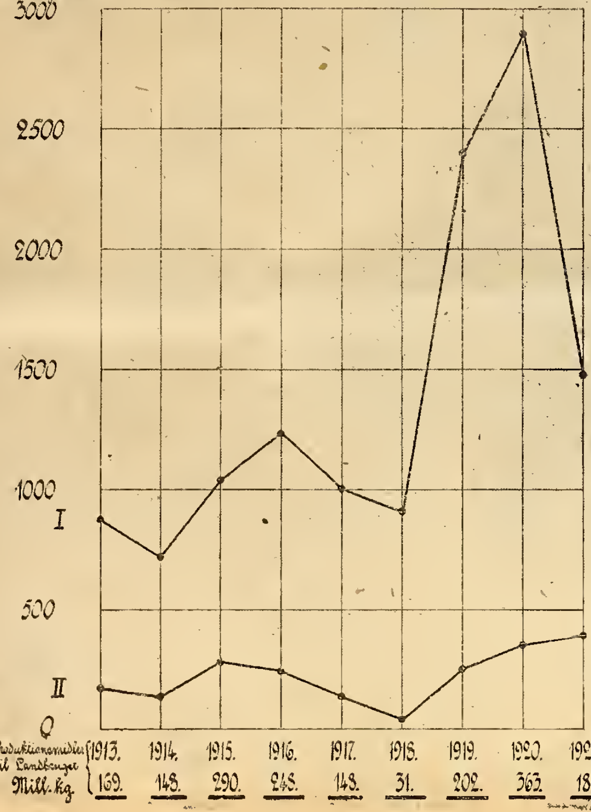
Udførslen af Æg naaede saaledes et Maksimum i 1915 og 1916, da den udgjorde over 24 Mill. Snese aarlig. Herfra faldt Udførslen til ca $^2/_3$ i 1918 og 1919, men allerede i 1920 var den igen oppe i et Omfang, der langt oversteg Udførslen før Krigen og i de første Krigsaar, og i den forløbne Del af indeværende Aar har Udførslen været ca $1^1/_2$ Gange saa stor som i det tilsvarende Tidsrum af 1913. De Beløb, som denne Udførsel indbringer Landet, er saa store, at man, hvis det ikke drejede sig om officielle Tal, vilde tvivle om deres Rigtighed. I 1920 havde Udførslen af Æg en Værdi af omtrent 183 Mill. Kr., og i første Halvaar 1921, da Priserne har været betydelig lavere, udgjorde Udførselsværdien 70 Mill. Kr

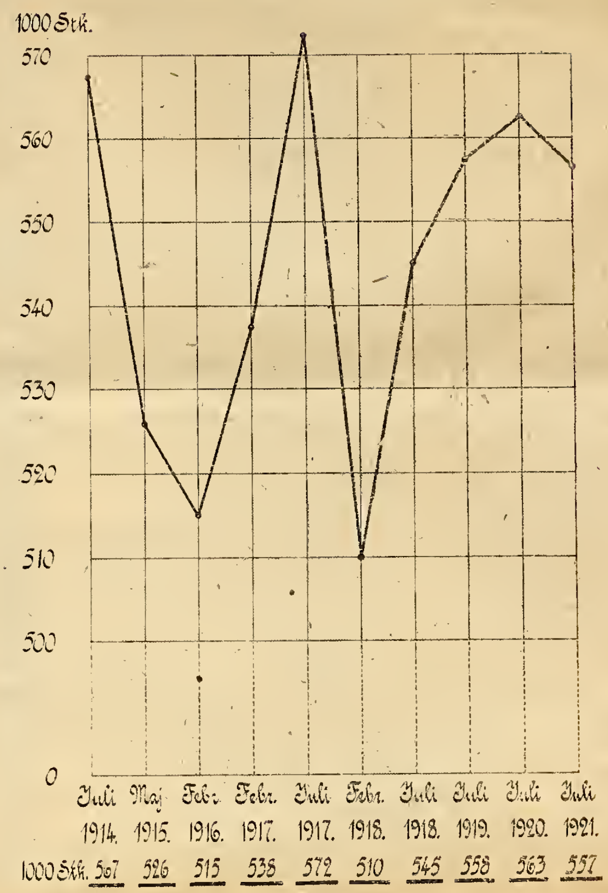
Ogsaa Ægudførslen gik før Krigen næsten udelukkende til England, kun nogle faa Procent gik til Tyskland. I Krigsaarene blev dette Land imidlertid Aftager i et meget stort Omfang. I 1915 og 1917 gik omkring Halvdelen af Udførslen til dette Land og i 1916 endog $^2/_3$; i 1918 og 1919 aftog det dog kun $^1/_3$ á $^1/_4$, og siden da har Udførslen til Tyskland været praktisk talt udelukket. Som Købere har i de sidste Krigsaar og i de siden da forløbne Aar ogsaa Sverrig og Norge gjort sig gældende paa Markedet. I 1920 gik ca. 10 pCt. af Udførslen til Norge, ca. 5 pCt. til Sverrig og andre 5 pCt. til Svejts. I indeværende Aar har Udførslen til disse Lande igen været aftagende, og England er igen blevet ubetinget dominerende som Aftager med henimod 90 pCt. af hele Udførslen.

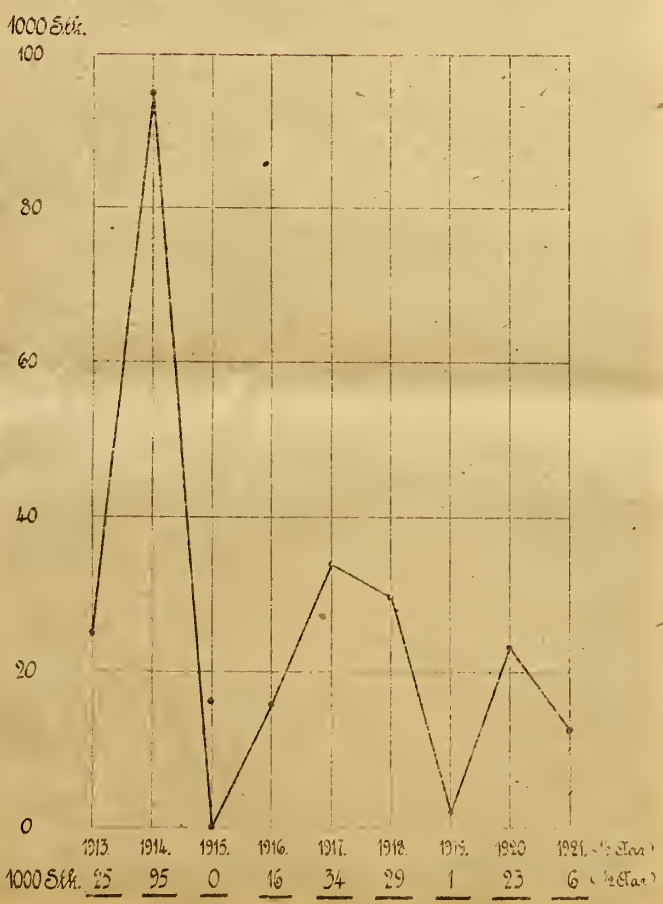
Sammenfatter man i Korthed de foreliggende Tal til Belysning af Husdyrbrugets Produktionsevne, vil man se, at denne nu paa det nærmeste er af samme Omfang som før Verdenskrigens Udbrud. De Saar, som Krigen frembragte i Landbrugets Produktion og Eksport, er saaledes omtrent lægte. Om den Afsætningsevne, der er tilstede, da i Fremtiden vil kunne udnyttes med et tilfredsstillende økonomisk Resultat, vil være afhængigt af, om det lykkes at finde Afsætningsmuligheder, tilstrækkeligt købedygtige og købevillige Afsætningsmarkeder.

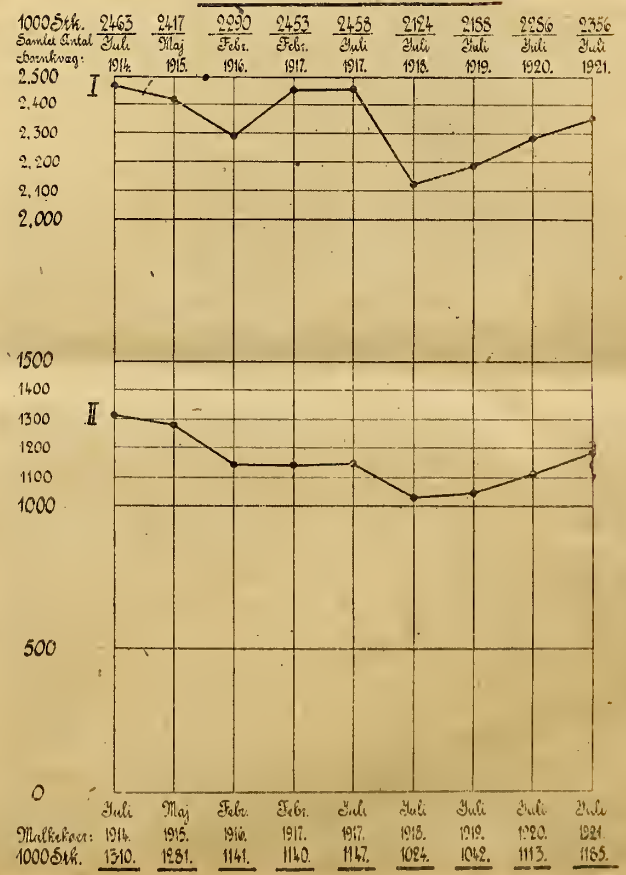

Værdien af Danmarks samlede Vareomsætning 1913–21.
Tabel 1.
I Værdi af Specialindførsel (Mill. Kr.)
II — — Specialudførsel (— . —)
Special-indførsel i Mill. Kr.
777 718 1029 1250 1017 910 2394 2901 738 (½ Aar)
1913 1914 1915 1916 1917 1918 1919 1920 1921.
3000
2500
2000
1500
1000
500
0
I
II
1913. 1914. 1915. 1916. 1917. 1918. 1919. 1920. 1921. (½ Aar)
Special-udførsel i Mill. Kr.
637 780 979 1177 968 711 740 1589 694 "

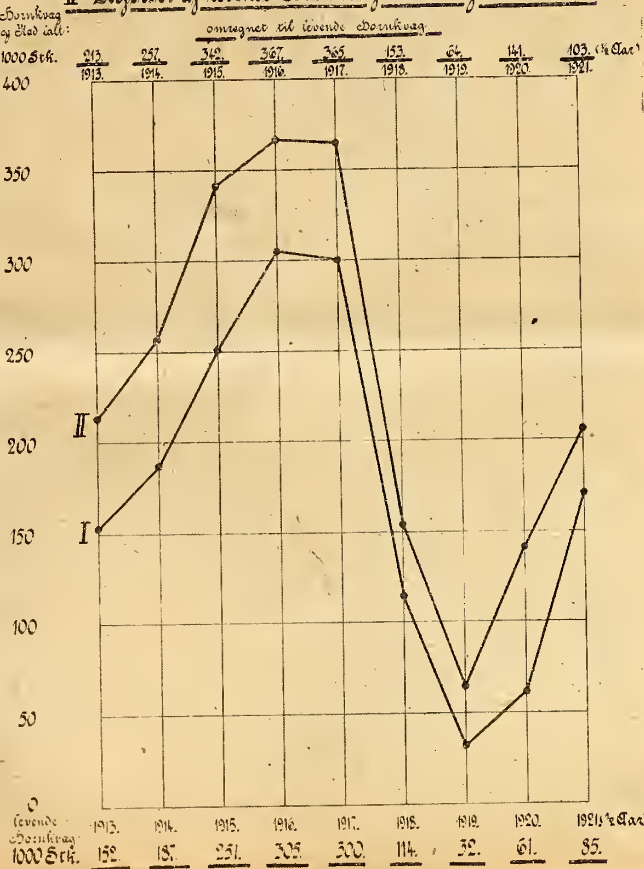

Tabel 2.
Udførsel 1913–21.
I Samlet Udførsel (Mill. Kr.)
II Landbrugsudførsel (Mill. Kr.)
Mill. Kr. 637. 780. 979. 1177. 968. 711. 740. 1589. 694. (½ Aar)
Samlet Udf. 1913. 1914. 1915. 1916. 1917. 1918. 1919. 1920. 1921.
1600.
1400.
1200.
1000.
800.
600.
400.
200.
0
I
II
1914. 1915. 1916. 1917. 1918. 1919. 1920. 1921.
Landbrugs-udførsel. 551. 636. 815. 971. 818. 522. 509. 1207. 608. (½ Aar)

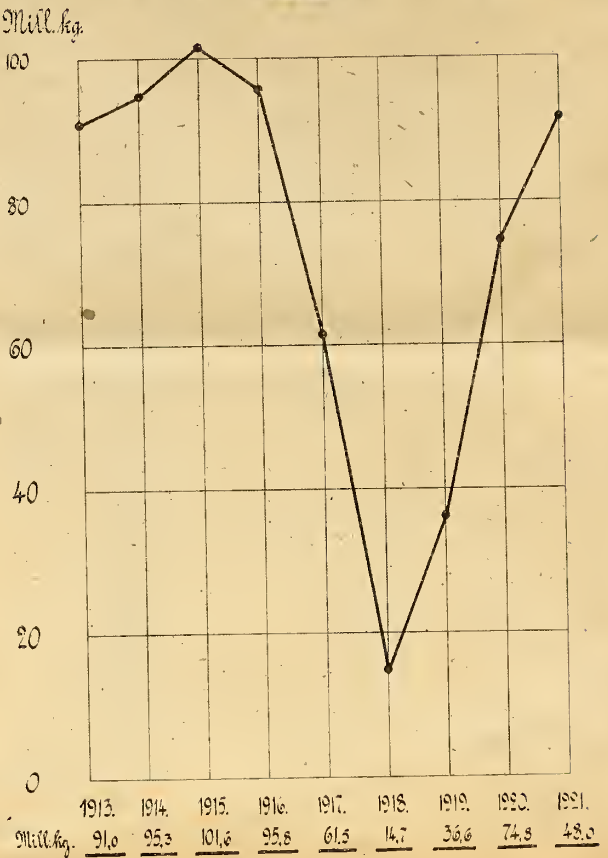

Tabel 3.
Indførsel 1913-1921.
I Samlet Indførsel til Forbrug.
II Indførsel af Produktionsmidler til Landbruget.
Mill. kg. 777 718 1029 1250 1017 910 2534 2901 738
Samlet Indførsel. 1913. 1914. 1915. 1916. 1917. 1918. 1919. 1920. 1921.
3000
2500
2000
1500
1000
I
500
II
0
Produktionsmidler til Landbruget Mill. kg. 1913. 1914. 1915. 1916. 1917. 1918. 1919. 1920. 1921. ½ Aar
169. 148. 290. 245. 148. 31. 202. 363. 189. ½ Aar

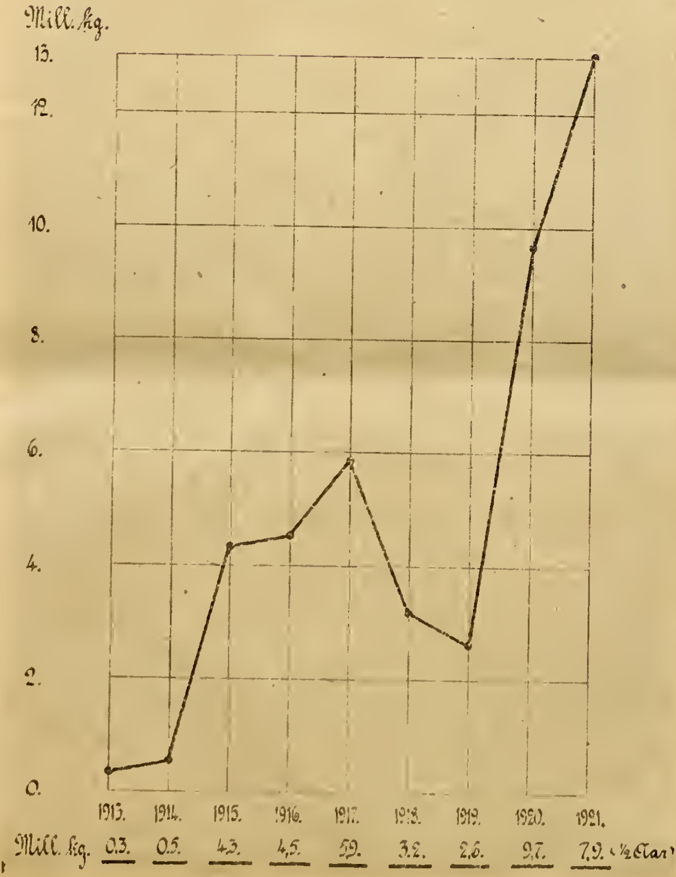

Tabel 4.
Antal Heste 1914-1921.
1000 Stk.
570
560
550
540
530
520
510
500
0
Juli Maj Febr. Febr. Juli Febr. Juli Juli Juli Juli
1914. 1915. 1916. 1917. 1917. 1918. 1918. 1919. 1920. 1921.
1000 Stk. 567 526 515 538 572 510 545 558 563 557

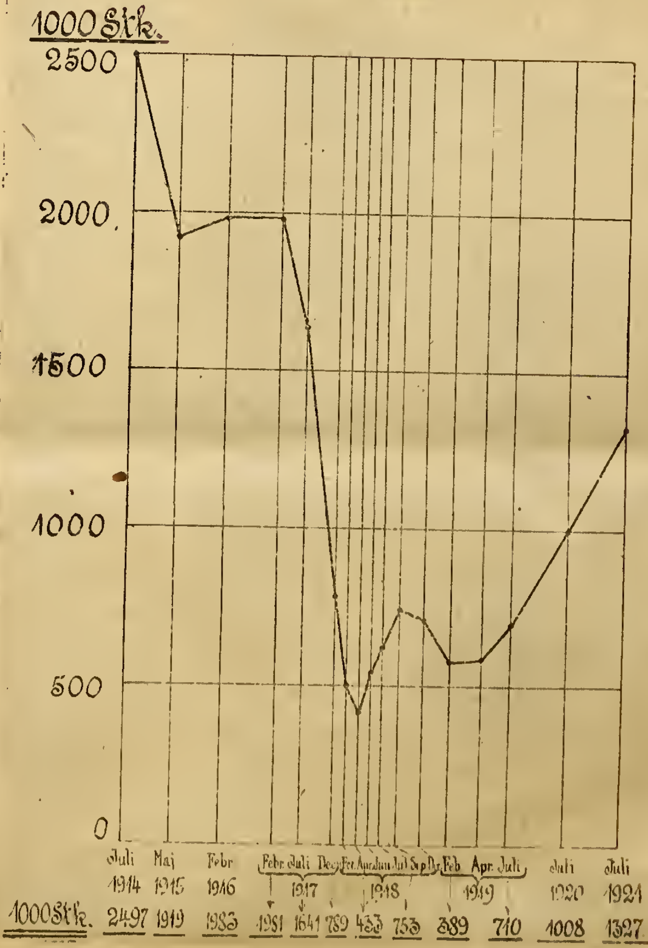

Tabel 5.
Udførsel af Heste 1913-1921.
1000 Stk.
100
80
60
40
20
0
1913. 1914. 1915. 1916. 1917. 1918. 1919. 1920. 1921.
1000 Stk. 25 95 0 16 34 29 1 23 6

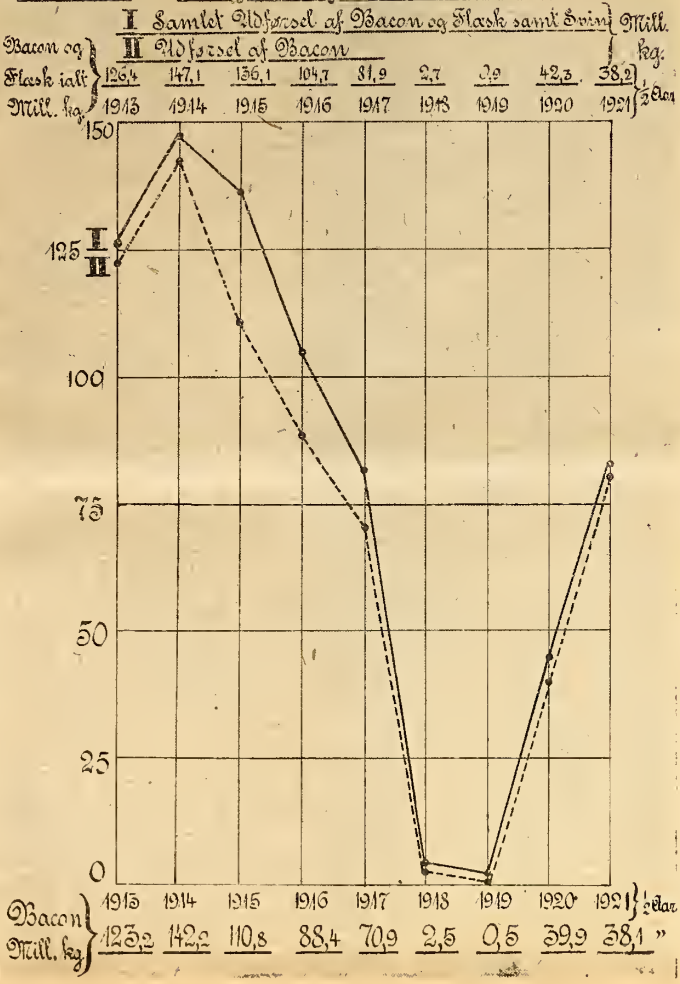

Tabel 6.
Antal Hornkvæg 1914-21.
I Samlet Antal Hornkvæg.
II Antal Malkekøer.
1000 Stk. Samlet Antal Hornkvæg:
2463 Juli 1914.
2417 Maj 1915.
2290 Febr. 1916.
2453 Febr. 1917.
2458 Juli 1917.
2124 Juli 1918.
2188 Juli 1919.
2256 Juli 1920.
2356 Juli 1921.
2.500
2.400
2.300
2.200
2.100
2.000
1500
1400
1300
1200
1100
1000
500
0
I
II
Malkekøer: 1000 Stk.
Juli 1914. 1310.
Maj 1915. 1281.
Febr. 1916. 1141.
Febr. 1917. 1140.
Juli 1917. 1147.
Juli 1918. 1024.
Juli 1919. 1042.
Juli 1920. 1113.
Juli 1921. 1165.

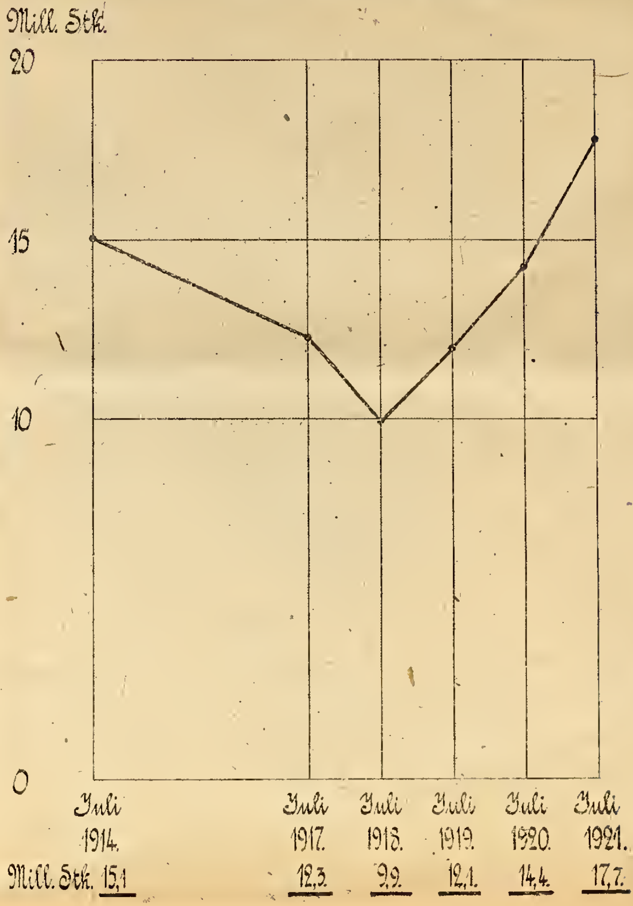

Tabel 7.
Udførsel af Hornkvæg og Kød 1913-21.
I Udførsel af levende Hornkvæg
II Udførsel af levende Hornkvæg + Okse- og Kalvekød, omregnet til levende Hornkvæg
Hornkvæg og Kød ialt: 1000 Stk.
213. 1913.
257. 1914.
342. 1915.
367. 1916.
365. 1917.
153. 1918.
64. 1919.
141. 1920.
103. (½ Aar) 1921.
400
350
300
250
200
150
100
50
0
II
I
levende Hornkvæg 1000 Stk.
1913. 152.
1914. 187.
1915. 251.
1916. 305.
1917. 300.
1918. 114.
1919. 32.
1920. 61.
1921 (½ Aar) 85.

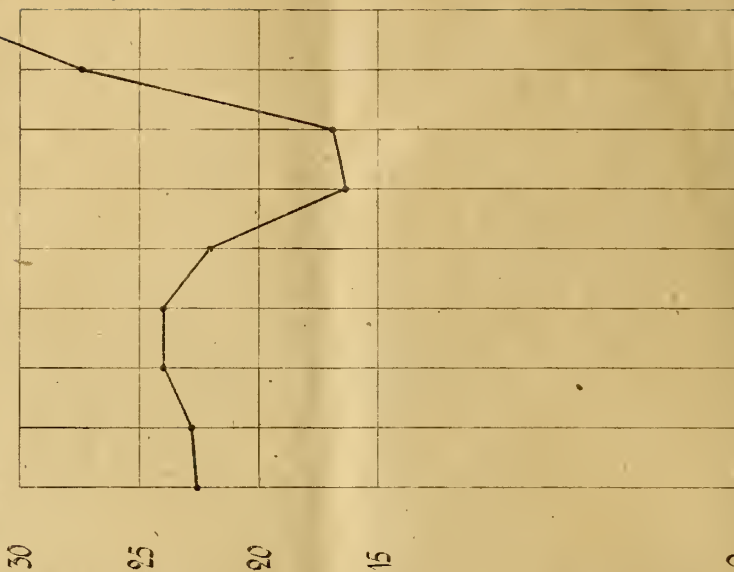

Tabel 8
Udførsel af Smør 1913-1921.
Mill. kg.
100
80
60
40
20
0
1913. 91,0
1914. 95,3
1915. 101,6
1916. 95,8
1917. 61,5
1918. 14,7
1919. 36,6
1920. 74,8
1921. 48,0

Tabel 9.
Udforsel af Ost 1913-21.
Mill. kg.
13.
12.
10.
8.
6.
4.
2.
0.
1913. 1914. 1915. 1916. 1917. 1918. 1919. 1920. 1921.
Mill. kg. 0.3. 0.5. 4.3. 4.5. 5.9. 3.2. 2.6. 9.7. 7.9. (½ Aar)

Tabel 10.
Antal Svin 1914-21.
1000 Stk.
2500
2000.
1500
1000
500
0
Juli 1914
Maj 1915
Febr 1916
Febr. Juli Dec. 1917
Febr. Apr. Jun. Jul. Sep. Dec. 1918
Feb. Apr. Juli 1919
Juli 1920
Juli 1921
1000 Stk. 2497 1919 1983 1981 1641 789 433 753 589 710 1008 1327

Tabel 11. Udførsel af Flæsk 1913–21.
I Samlet Udførsel af Bacon og Flæsk samt Svin } Mill. kg.
II Udførsel af Bacon
Bacon og Flæsk ialt Mill. kg.
126,4 147,1 136,1 104,7 81,9 2,7 0,9 42,3 38,2
1913 1914 1915 1916 1917 1918 1919 1920 1921 } ½ Aar
150
125
100
75
50
25
0
Bacon Mill. kg.
1913 1914 1915 1916 1917 1918 1919 1920 1921 } ½ Aar
123,2 142,2 110,8 88,4 70,9 2,5 0,5 39,9 38,1 "

Tabel 12.
Antal Høns og Kyllinger 1914–1921.
Mill. Stk.
20
15
10
0
Juli 1914. Juli 1917. Juli 1918. Juli 1919. Juli 1920. Juli 1921.
Mill. Stk. 15,1 12,3 9,9 12,1 14,4 17,7.

Dagspris eller Nettopris.

Til Artiklen om dette Emne af den norske Fællesforenings Formand, Hr. A. Juell, i Nr. 44 vilde jeg gerne føje et Par Bemærkninger. Jeg er fuldstændig enig med Hr. Juell, men der kan anføres endnu mere om Grunden til, at Nettoprissystemet ikke kan holde i den kooperative Bevægelse. For mig er det saa ganske naturligt, og jeg kunde have Lyst til at gøre andre delagtige i mit Syn paa dette Forhold. Jeg skal i Korthed fortælle en lille Tildragelse, der er ret illustrerende.

Vi har her paa Egnen et Andelsbageri, der drives efter rene kooperative Principper. En Gang var jeg paa Besøg hos en af mine Slægtninge. Han er ikke Medlem af vort Bageri, men det er derimod hans Nabo, som ogsaa var til Stede. Naboen spurgte da: Hvor mange Procent faar vi i Aar i Bageriet? Elleve — var Svaret. Naa ja, det var jo meget godt Saa fo'r min Slægtning op: Det er da ogsaa uforskammet af jer at tage en saadan Pris for Brødet, at I kan give 11 %. — Aa hvad, svarede jeg, hvem er det egentlig uforskammet imod? Petersen (Naboen) og jeg tager ingen Skade ved det; vi faar det tilbage, som vi har betalt for meget. Og du køber jo ikke dit Brød hos os. Hvorfor skulde vi saa drive Prisen ned til Fordel for dig. Dersom vi nedsætter Prisen, nødes din Bager til at gøre det samme, og det bliver dig, der tager Fordelen. Vi, der er Medlemmer, faar ingen Fordel derved. Men du har jo Raad til at lade være med at være Medlem af Andelsbageriet, og saa maa du finde dig i at betale for den Frihed.

Ja, her har vi Humlen. Ved at sælge til de lavest mulige Priser tvinger vi jo blot Konkurrenterne til at gøre det samme. De, der staar udenfor Andelsbevægelsen, faar da Varen til samme Pris som dem, der er Medlemmer, og saa er der ingen Fordel ved at paatage sig den Risiko, der kan være forbunden med et Andelsforetagende.

I Hr. A. Juells Artikel staar der et Sted: »Der siges, at naar vi blot holder lavere Priser end Købmændene,

skal Tilslutningen nok komme af sig selv«.

Ja, det er rigtigt. Naar man kunde lokke Købmændene til d e t, saa skulde det nok gaa. Men de, der kræver dette, er for naive, naar de tror, at det er muligt. Konkurrenterne — enten det nu er Købmænd eller Folk i andre Brancher — er jo selvsagt nødt til at gaa ned med Priserne sammen med Andelsforeningerne. Andet lader sig slet ikke tænke.

Derfor: Vi skal drive vore Andelsforetagender som Forretninger. Vi skal bære den med Forretningen forbundne Risiko, og naar vi gør dette, saa har vi dermed erhvervet Ret til at tage de Fordele, som Forretningen giver, deri indbefattet Part i det indvundne Overskud.

Dette er, hvad man kan kalde Andelsprincip. Det andet duer ikke og har derfor heller aldrig kunnet holde.

Chr. Olsen.

Hvor opnaar man den højeste Pris for sine Æg?

Dansk Andels Ægexport har nu i Løbet af Oktober Maaned udbetalt ca. 1,100,000 Kr. til Kredsene i Overskud og Renter samt Reservefond for Aaret 1916, det største Beløb, der endnu er udbetalt til Kredsene i et enkelt Aar.

Sammenligner man de private Ægeksportørers Notering med D. A. Æ.s Noteringer i 1920, kunde det jo ved et flygtigt Øjekast se ud, som om Privateksportørerne betalte mere for Ægene end D. A. Æ., og heraf har mange vel ladet sig blænde uden at regne med D. A. Æ.s Overskud, men det maa vi sandelig ikke lade ude af Betragtning, for hos de private Opkøbere og Eksportører vanker der intet Overskud. De private Eksportører har her i Horsens og Vejleegnen for hele Aaret betalt en Gennemsnitspris af Kr. 4,29 pr. kg Æg, og D. A. Æ. en Gennemsnitspris af Kr. 4,20 plus Overskud, ca. 40 Øre pr. kg, altsaa ialt ca. Kr. 4,60 pr. kg Æg eller en Overpris af ca. 30 Øre pr. kg. D. A. Æ.s Medlemmer har altsaa i de anførte Egne opnaaet ca. 30 Øre mere pr. kg, end hvis vi havde solgt Æggene til de private Opkøbere eller Eksportører, hvilket maa siges at være et udmærket Resultat.

Foruden det Resultat, D. A. Æ. rent pekuniært har opnaaet for sine Medlemmer i 1920, har dette Andelsselskab ved Kvalitetsforbedringen udrettet et endnu meget større Arbejde ikke alene for sine egne Medlemmer, men for alle danske Ægproducenter. Gaar man tilbage til Tiden umiddelbart før Oprettelsen af D. A. Æ., da var de danske Æg saa daarligt anskrevet paa det engelske Marked, at de betaltes med Priser, der laa 16 á 20 Øre pr. Pd. (altsaa 32 á 40 Øre pr. kg), ja til Tider endog betydeligt mere under den Pris, som Franskmændene, Belgierne og Hollænderne opnaaede for deres Æg, hvorimod de danske Æg nu opnaar den højeste Pris paa det engelske Marked, og D. A. Æ.s Æg opnaar endog en Overpris.

D. A. Æ.s Arbejde paa dette Omraade har været saa betydeligt, at selv om vi ikke opnaaede nogen Overpris, hvilket vi jo faktisk gør, burde vi være dette Andelsselskab og dets Ledere taknemlige for deres store og gode Arbejde i de svundne Aar, og de burde være fri for den ofte fremkommende meningsløse Kritik fra Medlemmernes Side.

Som et Bevis paa det høje Standpunkt, vore Æg nu indtager paa det engelske Marked, kan anføres følgende efter »Jyllandsposten« for 14 Aug. d. A.:

»I et engelsk Fagblad fandtes for nylig en Artikel af betydelig Interesse for vore Ægeksportører. Det engelske Blad konstaterer for det første, at de danske Æg ankommer »i en saadan Tilstand, at de kan konkurrere med de allerfineste Sorter af Englands nylagte Æg«. Det antages derfor, hedder det videre, at det vilde være skadeligt for de engelske Udsigter paa Markedet, om de danske Æg blev mærket med deres Hjemstavns Navn. I saa Fald vilde Publikum hurtigt opdage de danske Ægs høje Kvalitet og derfor foretrække dem for de engelske, ogsaa af den Grund, at disse er de mindste.

Det engelske Blad erklærer, at Danmark »vilde tage Stikket hjem« ved at mærke sine Æg med en Nationalbetegnelse.«

Se, det er jo en hel anden Bedømmelse af de danske Æg end den, man hørte i Begyndelsen af Halvfemserne, hvor Englænderne bedømte de danske Æg som den daarligste Vare, der fremkom paa det engelske Marked.

Hovedaarsagen til den daarlige Vare, vi den Gang sendte til det engelske Marked, var den, at de Æg, der paa Markedet solgtes som nylagte danske Æg, var stærkt blandet med hengemte Æg, ja, der var endog Eksportører, som iblandede daarlige russiske Æg og dog solgte dem som nylagte danske Æg. Disse Bedragerier, om jeg saa maa sige, foraarsagede, at Ægene fremkom paa det engelske Marked i mer eller mindre fordærvet Tilstand, og foraarsagede, at vi var paa Nippet til at miste vort Marked i England; dette maa væsentlig tilskrives de danske Ægeksportører, som brugte den nævnte Trafik.

Naar de private Eksportører den Gang røgtede vor Æghandel saa slet, til saa stor Skade for de danske Ægproducenter, maa man forbauses over, at der endnu er saa mange Ægproducenter, som støtter dem ved at sælge dem deres Æg i Stedet for at støtte det Andelsselskab, der har udrettet saa meget godt for alle de danske Ægproducenter.

Af foranstaaende fremgaar altsaa tydeligt, hvor vi faar den højeste Pris for vore Æg, nemlig gennem D. A. Æ. Dersom Formændene i alle D. A. Æ.s Kredse hver Uge opnoterede Privateksportørernes Priser og ved Aarets Slutning sammenlignede disse med D. A. Æ.s Priser + Overskudet, vilde de finde, at de havde opnaaet den højeste Pris for Ægene, og ved stadig at foretage saadanne Sammenligninger vilde de let kunne overbevise baade Medlemmer og Ikke-Medlemmer om, at vi gennem D. A. Æ. absolut faar den højeste Pris for Ægene. Ved en saadan grundig Sammenligning vil tillige megen ubegrundet Kritik af D. A. Æ.s Ledelse forsvinde, og der vil da blive mere Tilfredshed med og Sammenhold om D. A. Æ.

Til Slutning skal jeg henstille til Medlemmerne i D. A. Æ., særlig til Kredsbestyrelsernes Medlemmer, at gøre et Arbejde for Tilgang til D. A. Æ. Overbevis Ægproducenterne om Fordelen ved at være Medlem af D. A. Æ. Alle Ægproducenter bør være Medlemmer af D. A. Æ.; de opnaar derved ikke alene en personlig Fordel, men det er tillige en Fordel for hele Landet, fordi D. A. Æ opnaar højere Priser i England end nogen privat Eksportør og saaledes tilfører Landet flere Penge for det samme Kvantum Æg. Derfor gælder det om, at alle Ægproducenter støtter det Andelsselskab, der faktisk bringer dem selv og Landet den største Fordel.

E. R. Kjær.

En urigtig Bladnotits.

Vi har modtaget følgende med Anmodning om Optagelse:

Til
Andelsbankens Bestyrelse!

I et vestjydsk Dagblad læstes forleden:

»Andelsbankens Bestyrelse afholder paa Fredag en stor Sammenkomst med Middag paa 200 Kuverter i Paladshotellet«.

Der er vist mange, som ønsker at vide, hvad det er for en Sammenkomst med Middag, og om Pengene dertil, hvad der nærmest fremgaar af Meddelelsen, betales af Andelsbanken. Hvis dette ikke passer, burde ovennævnte ikke staa upaatalt, da det skaber Uvilje overfor Andelsbanken, og hvis det passer, burde Bestyrelsen have en Paamindelse om, at vi smaa Andelsmænd ikke slutter os sammen i Andelsforeninger, for at vore Topfigurer skal spise Fortjenesten op i fine Middage.

Jeg haaber, Bestyrelsen vil give os en Forklaring paa ovennævnte.

Agerbæk, den 15. Novbr. 1921.

L. W. J. Bøgesvang.

* * *

Idet vi optager ovenstaaende Brev, skal vi gøre opmærksom paa, at det har faaet en ganske forkert Adresse. Den Fællesspisning, der fandt Sted den 11. ds. paa Paladshotellet, var nemlig ikke foranstaltet af Andelsbanken, men af De samvirkende danske Andelsselskaber, der som bekendt den Dag holdt Delegeretmøde i København. Som Skik og Brug

er ved slige Lejligheder, var der i Forbindelse med Mødet arrangeret en Fællesspisning, hvor hver enkelt Deltager selv betalte sin Kuvert. Kun for de indbudte Gæsters Vedkommende blev Udgiften afholdt af Samvirksomhedens Kasse.

Moralen turde være, at »de smaa Andelsmænd« — som Hr. Bøgesvang siger — ikke skal tro alt, hvad de i Aviserne læser om »Topfigurerne«s Nederdrægtigheder.

Det kan tilføjes, at der forud var indhentet Tilbud fra forskellige københavnske Hoteller og Restaurationer, som man kunde tænke sig overhovedet havde Plads til saa stor en Fællesspisning, og man valgte da Tilbudet fra Paladshotellet som det billigste. At Paladshotellet havde Ære saavel af Maden som af den Præcision, hvormed den blev serveret, er det maaske overflødigt at notere, men da vi nu alligevel har skullet skrive dette Par Linjer om Fællesspisningen, har vi ment det rimeligt ikke at tilbageholde den Ros, som Hotellet og dets Leder, Hr. Anders Jensen, med Rette kan tilkomme.

Red.

Medlemmernes Ansvar i Andelsforeningerne.

Jeg har følt det som min Livsopgave, saavidt mine Evner rakte at være med til at fremhjælpe en Nydannelse af de sociale og økonomiske Forhold paa Selvstyrets Grund, saaledes at Befolkningens økonomiske Interesser, ligesom Tilfældet er med de politiske, lægges i Befolkningens egne Hænder. Ligesom Selvstyret paa det politiske Omraade har haft en uhyre Betydning for Befolkningens brede Lag saavel i materiel Henseende som med Hensyn til aandelig Vækst, saaledes vil det ogsaa have sin store Betydning i begge Henseender, at Befolkningen løses fra det Trældomsaag, der er paalagt den af andre Magter, af samme Grund som den maatte bære det politiske Aag, nemlig fordi den tidligere savnede Modenhed til Selvstyre i sine egne Anliggender.

Er da nu den danske Befolknings brede Lag vokset frem til en saadan Modenhed, at det kan tage alle sine egne Anliggender i egne Hænder? Dette tør næppe paastaas; men jeg tror, at Modenheden bedre opnaas under Frihedens Sol end under Trældommens Mørke. Modningen skal have sin Tid, men den kræver Sol, den kræver Lys og Varme som al anden Vækst. Kun i samme Grad, som den aandelige Vækst til Modenhed under Frihedens Sol sker i Befolkningen, i samme Grad vil Frihedens Frugter kendes; men Udviklingen tager ganske vist mere Tid for nogle end for andre, og Frugterne er derfor endnu ikke fuldkomne.

En af Befolkningens vigtigste Interesser er Forsyningen med de Livsfornødenheder og Forbrugsartikler, den ikke selv frembringer. Tidligere har denne Opgave jo været røgtet af private Handelsmænd. Hovedparten af disse har dog næppe følt det som deres Opgave gennem deres Handelsvirksomhed at varetage Forbrugernes Tarv. Man tør vistnok godt paastaa, at de allerfleste private Forretningsdrivende alene eller i alt Fald hovedsagentlig har arbejdet for deres egne Interesser. Thi Sælgere og Købere har jo stik modsatte Interesser — Sælgerne at sælge saa dyrt som muligt og Køberne at købe saa billigt som muligt, og selvforstaaeligt er det ligesaa uheldigt, at Køberne er voldgivet Sælgernes Bestemmelser med Hensyn til Varepriserne, som det vilde være for Sælgerne, hvis Køberne selv bestemte Priserne. Hver af de to Parter bør derfor selv varetage sine egne Interesser og ikke overlade dette til Modparten.

Hvis det var det nye, at Sælgerne skulde sættes til at varetage Købernes Interesser, vilde vist enhver straks kunne se Meningsløsheden heri. Kun fordi dette System er saa gammelt og tilvant i Befolkningen, har man ondt ved at se Meningsløsheden. Konservatisme er baade godt og ondt.

Det er den stigende Oplysning og den dermed voksende Evne i Befolkningens brede Lag, der har bragt Andelsbevægelsen frem, og om end der sker Misbrug i Anvendelsen af Andelssystemet, om end der tages forkert fat hist og her, fordi Modenheden til Selvstyre ikke overalt har vist sig at være tilstede, er dette jo dog for intet at regne mod de store Goder, Andelssystemet har bragt Samfundet. Dette tør vist endog kun faa af det Mindretal af Samfundsborgere, hvis Erhverv Andelsbevægelsen har skadet, benægte.

Som jeg før har udtalt, er det ikke Andelsbevægelsens Maal at fremkalde en Konkurrence i Varehandelen for at tvinge de private Handlende til at sælge til billigere Priser, men Maalet er ved et udviklet Selv- og Fællesstyre at skabe bedre Livsvilkaar for Befolkningens store Mængde.

„Hvis Fortsættelsen ad denne Vej skulde føre til, at Brugsforeningerne (Indkøbsforeningerne) skulde overtage hele Landets Vareforsyning, vilde dette sandsynligvis betyde en Ulykke for Landet“, skriver Redaktøren af et Blad for Landmænd, og han føjer til: „Andelsbevægelsen trænger virkelig ogsaa til Konkurrence“. Saadanne Udtalelser viser en saa ringe Forstaaelse af Andelssagen hos Folk, som man skulde tro, denne Sag laa paa Sinde, at det maa anses for haabløst at forsøge en Imødegaaelse overfor vedkommende af hans Standpunkt til Andelssagen. I Forbigaaende skal jeg kun bemærke, at Andelssagen ikke i nogen Henseende har noget med Religionen at bestille, hvad paagældende Redaktør fejlagtig mener, den har for mit Vedkommende.

Det er en meget stor Misforstaaelse, som det synes, at adskillige er hildede i, at Andelsforeningerne trænger til Konkurrence; tværtimod, lige saa gavnligt det er for F o r b r u g e r n e, at der findes Konkurrence i den p r i v a t e Handel, lige saa skadelig er Konkurrence mellem Andelsforeningerne for disses Medlemmer; her bør kun finde S a m a r b e j d e og ingen Konkurrence Sted, og jo fastere dette Samarbejde er, jo trofastere Sammenholdet bliver, desto bedre Resultater vil Andelsarbejdet bringe. De gode Resultater opnaas naturligvis dog kun under Forudsætning af, at Andelsvirksomhederne er grundede paa de rette og sunde Andelsprincipper. bl. a. at den fornødne Kapital staar til Raadighed, at der antages de rette Mænd som Ledere, og at der af Medlemmerne gennem de af dem valgte Mænd finder et absolut effektivt Tilsyn Sted og øves en forsvarlig Kontrol ved sagkyndige Personer. I saa Henseende findes der desværre alt for ofte betydelige Brist. Det er jo kun en ringe Trøst, at man bliver klog af Skade; ønskeligere vilde det være, om man kunde blive klog uden Skade til Læremester, og man kan vel haabe, at Udviklingen ogsaa maa føre til, at dette almindeligt sker.

Skal Andelsbevægelsen bringe Samfundet det Gavn, der er dens Maal, da maa Andelsforeningernes Virksomhed ikke blot indrettes paa at bringe deres Medlemmer Fordele, men de maa i alle Maader være grundede paa Ærlighed og Retfærdighed, ogsaa overfor dem udenfor Medlemmernes Kreds, som Virksomhederne kommer til at samarbejde eller staa i Forbindelse med. I lige saa høj Grad, som der sørges for, at Virksomheden ikke bliver for risikobringende for Medlemmer-

ne, i samme Grad maa der tillige sørges for, at der ikke paaføres Virksomhedens Forbindelser større Risiko. I hvert Tilfælde maa og bør Ansvaret og Risikoen hovedsagentlig — jeg mener helst helt — hvile paa Andelsvirksomhedens Indehavere: Medlemmerne. Jeg holder nemlig paa, at enhver selv bør bære Ansvaret for sine Handlinger — og Handeler.

At indrette Virksomheden saaledes, at Foreningen yder sine Medlemmer det fulde Udbytte, som den bringer, hvorimod Tab, hvis saadant bliver Resultatet, begrænses til et let overkommeligt Beløb for Medlemmerne — de mange —, men hovedsagentlig falder paa Virksomhedens Kreditorer — de faa —, er, om end Landets Love desværre giver sligt Medhold, efter min Mening i høj Grad umoralsk, og en af Betingelserne for, at Andelsbevægelsen skal kunne bringe det Samfundsgavn, der er dens Maal, er sikkert, at Andelsarbejdet præges af Redelighed og Retfærdighed, at der kort sagt ikke dér findes den samme Umoral, de samme Skavanker, som altfor ofte har klæbet ved det gamle Handelssystem — alt godt deri ufortalt.

I den nyere Tid er der desværre fremstaaet Andelsorganisationer, som ikke kan siges at være grundet paa de her fremholdte moralske Principper, men som dels paa Grund af daarligt Valg af Ledere, Mangel paa Tilsyn og Kontrol med Virksomheden og delvis ogsaa paa Grund af uheldige Konjunkturer har bragt store Tab, der i særlig Grad synes at ville komme til at ramme de i disse Forhold og Omstændigheder ganske uskyldige Kreditorer, som har haft Vilje til at støtte de paagældende Foretagender og har stolet paa, at Andelsforeningerne fremdeles, som Tilfældet har været hidtil, opfyldte paatagne Forpligtelser, svarede enhver sit.

Det vilde være et stort Nederlag for Andelsbevægelsen, hvis denne Tillid skulde lide et saadant Knæk, som der synes at være Fare for, og det bliver et stort Ansvar, som de paatager sig, der kommer til at bære Skylden derfor. Alle Andelssagens Venner maa forene Kræfterne for at forhindre et saadant Nederlag, der kan faa skæbnesvangre Følger i flere Henseender for Andelssagen.

Severin Jørgensen.

Løn-Overenskomst med Mejeriernes Medhjælperforening.

Efter en Række Forhandlinger mellem Mejeriernes Medhjælperforening og Dansk Mejeristforening og De danske Mejeriforeningers Fællesorganisation er der nu sluttet Overenskomst med den førstnævnte Organisation angaaende Lønforholdene paa Mejerierne efter 1. November i Aar.

I Overensstemmelse med den almindelige Prisbevægelse medfører den nye Overenskomst en Reduktion i Lønnen for begge Lønklasser. Men samtidig har man i Lighed med sidste Aar gjort Lønsatserne direkte afhængige af Statistisk Departements Pristal, idet Maanedslønnen til Undermejeristerne stiger eller falder 1 Kr. for hvert Point, Pristallet stiger eller falder ved Offentliggørelsen i Februar og August.

Som ovenfor nævnt er Overenskomsten kun sluttet med Mejeriernes Medhjælperforening, hvorimod den anden

Undermejerist-Organisation, Danske Undermejeristers Forbund, overhovedet ikke har været med i Lønforhandlingerne i Aar. Det synes mærkeligt, at de Medlemmer, der staar indenfor denne Organisation, fremdeles kan finde sig tilfredse med en saadan Tingenes Tilstand. Ganske vist er Foreningens Opmærksomhed fornemmelig rettet mod Byforhold, og vi gaar ud fra, at den største Del af dens Medlemmer efterhaanden er udprægede Bymejerister og saadanne andre, som er knyttede til Mælkeforsyningerne i Byerne paa den ene eller anden Maade. Og Organisationens snævreste Ledelse staar personlig uden nogen som helst Tilknytning til Landmejeri-Forhold. Men man kan dog gaa ud fra, at en Del af Medlemmerne findes paa Landet, hvor de altsaa under de nuværende Forhold — den nuværende Repræsentation — maa finde sig i i gunstigste Tilfælde stiltiende at gaa ind under en anden Organisations Aftaler.

Om den Overenskomst, som nu er indgaaet med Mejeriernes Medhjælperforening, har der for et enkelt Punkts Vedkommende hersket meget delte Meninger. Det gælder de Bestemmelser, der — forøvrigt som noget ret enestaaende indenfor Erhvervene — fastsætter bestemte Regler for Forholdet mellem Antallet af udlærte Medhjælpere og Antallet af Elever paa det enkelte Mejeri. Der er dog i den nye Overenskomst ikke truffet nogen Ændring fra tidligere i saa Henseende, og det maa derfor ventes, at Mejerierne vil respektere, hvad der er fastsat.

Som tidligere gælder Overenskomsten for et Aar, indtil 1. November 1922.

Ordlyden er følgende, idet det bemærkes, at Punkterne 1, 2, 5. 7 og 8 er uforandrede fra Overenskomsten i Fjor:

1. Medhjælperne inddeles i to Lønklasser.

2. Til 1. Lønklasse henregnes Mejerister med Afgangsbevis fra Mælkeriskole eller med mindst 7 Aars praktisk Uddannelse.

3. Lønnen til Medhjælpere i 1. Lønklasse er 235 Kr. mdl. Hertil kommer som Tillæg for Ostelavning: 10 Kr. mdl., naar der er ostet indtil 2000 Pd. Mælk daglig i paagældende Maaned, 20 Kr. mdl. for indtil 4000 Pd. Mælk daglig og 30 Kr. mdl. for Ostning af udover 4000 Pd. Mælk daglig i Gennemsnit. For Medhjælpere, som har været i fortsat Tjeneste i samme Plads udover et Aar, forhøjes Grundlønnen med 50 Kr. for hver Aar derover, dog ikke udover 250 Kr. ialt.

Lønnen til Medhjælpere i 2. Lønklasse er 185 Kr. mdl. eller, for saa vidt Mejeriet fastholder Kost- og Logisystemet, 120 Kr. mdl. samt Kost og Bolig. hvortil kommer ovennævnte Tillæg for Ostelavning.

Mejerier, der leverer Mælk til Mælkebehandlingsanstalter, yder samme Vederlag som Ostningstillæget, hvis Spandevaskningen foretages paa Mejeriet.

4. Grundlønnen er bevægelig i Forhold til det af Statistisk Departement pr. 1. Februar og 1. August offentliggjorte Pristal, saaledes at Maanedslønnen stiger eller falder med 1 Kr. for hvert Point, Pristallet bevæger sig op eller ned.

5. Der ydes en Uges Sommerferie i Sammenhæng uden Afkortning i Løn. Medhjælperne er fritaget for Kedelrensning.

6. Mejerier med mindst 4 Mill. Pd. Mælk aarlig er pligtige at holde en Mand af 1. Lønklasse.

7. Antallet af Elever maa ikke paa et Mejeri overstige Antallet af udlærte Medhjælpere. Dog har Mejerier med indtil 2 Mill. Pd. Mælk aarlig Ret til at holde en Lærling, selv om der ikke holdes udlært Medhjælp.

8. Foreningens Medlemmer maa ikke iværksætte Arbejdsstandsning eller gøres til Genstand for Lock-out paa Grund af Stridigheder om denne Overenskomsts Udførelse i Praksis. Alle saaledes opstaaede Stridigheder i en Kreds afgøres

af Medhjælperforeningens og Dansk Mejeristforenings Kredsformand (eventuelt Mejeriforeningens Formand) i Forening, om fornødent ved, at de i Fællesskab vælger en Opmand, hvis Kendelse er den afgørende.

9. Denne Overenskomst er gældende indtil 1. Novbr. 1922 og kan til den Tid opsiges med 2 Maaneders Varsel.

Hvis det Tilfælde skulde indtræde, at det ikke lykkes Dansk Mejeristforening at tilvejebringe et Forslag til ny Overenskomst, som kan tiltrædes af begge Parter (M. M. F. og D. M. F.), kan der ikke af den Grund iværksættes Strejke eller Lock-out; men Sagen afgøres da af en Voldgiftsret, hvortil hver af Parterne vælger 2 Medlemmer, medens Opmanden udpeges af Landbrugsraadets ledende Præsident blandt Landets Dommerstand.

Bestemmelse om Voldgiftsafgørelse gælder foreløbig ikke udover 2 Aar.

Som det fremgaar af Ændringerne i Punkt 3 fordeler Reduktionen i Bruttolønnen paa 35 Kr. maanedlig sig saaledes, at de 20 Kr. falder paa selve Nettolønnen og de 15 Kr. paa Kostpengene, som altsaa er fastsat til 65 Kr. Det kan i denne Forbindelse nævnes, at man ved fremtidige Svingninger i Tallene i Henhold til Statistisk Departements Pristal regner med, at en Tredjedel af de eventuelle Ændringer falder paa Kostpengene.

I Løbet af de nærmest kommende Dage vil der iøvrigt, efter hvad vi erfarer, tilgaa Mejerierne en nærmere Meddelelse om Overenskomstens Indgaaelse.

Verdensmarkedet for Mælk og Mejeriprodukter.

Det svejtsiske Landmandsforbunds prisstatistiske Kontor indhenter fra offentlige Institutioner og Landbrugsorganisationer i de fleste Lande periodiske Indberetninger om Markederne i de enkelte Lande for Mælk og Mejeriprodukter, om Produktion, Priser, Fremtidsudsigter m. v. De indsendte Oplysninger bearbejdes, og der udsendes kvartalsvise Beretninger. Beretningen for indeværende Aars tredie Kvartal — Mdr. Juli—September d. A. — foreligger nu offentliggjort (afsluttet den 22. Oktbr.), og vi skal her tillade os at gengive dens Hovedresultater.

Mælkeproduktionen.

Som det var at vente, har de ugunstige Vejrforhold — den stærke Tørke og Hede — der herskede omkring Midsommertide, haft en uheldig Indflydelse paa Mælkeproduktionen. Kun i Tysk-Østrig, Italien, Svejts, Norge og Sverrig har Produktionen været voksende, hvad der foruden de forholdsvis gode Fodringsforhold delvis skyldes Mund- og Klovesygens Tilbagegang i disse Lande. I de øvrige Lande, som mere eller mindre har lidt under Fodermanglen, har Produktionen været ringere end i det tilsvarende Kvartal i 1920. I De forenede Stater har man dog konstateret en Tilvækst i Mælkeproduktionen, mens Kanada har haft en ringe Formindskelse.

Mælkepriserne.

De ugunstige Produktionsforhold, der som nævnt har haft en stor Formindskelse af Mælkeproduktionen til Følge, medførte i saa godt som alle europæiske Lande en Stigning i Mælkepriserne. Denne Stigning har særlig gjort sig gældende i Tysk Østrig, Czekoslovakiet, Ungarn, Jugoslavien, Italien, Tyskland og Norge. Ogsaa i Kanada og De forenede Stater har der været Prisbevægelse opefter. I de skandinaviske Stater samt i Belgien og Skotland har man derimod haft faldende Priser. Uforandrede har Priserne været i Frankrig, Nederlandene og Svejts. Det bør tilføjes, at Prisstigningen i Lande med lav Valuta frem for alt skyldes den fortsatte Forringelse af Pengeværdien og den deraf foraarsagede Stigning Produktionsomkostningerne.

Ostepriserne.

Bevægelsen i Ostepriserne har i Kvartalets Løb været ret ensartet i de

forskellige Lande. Som Følge af den livlige Efterspø gsel og den ringere Produktion har de med faa Undtagelser haft en stigende Tendens. Kun i Sverrig og Danmark har Ostepriserne været faldende. I Holland og Svejts har Priserne været omtrent uforandrede. I Sammenligning med det tilsvarende Kvartal i Fjor har Priserne paa det europæiske Ostemarked i Aar været højere. Stigningen har særlig været betydelig i Tysk-Østrig og Tyskland. I De forenede Stater og Kanada har Priserne ligeledes i dette Kvartal vist en opadgaaende Bevægelse, men de var dog betydelig lavere end paa samme Tid i Fjor.

Smørpriserne.

Paa alle europæiske Smørmarkeder var Smørprisen stigende igennem Juli og August Maaneder. Denne Prisstig ning skyldtes den aftagende Produktion og den livlige Efterspørgsel efter Mejeri produkter. I de centraleuropæiske Stater skyldtes Prisstigningen dog hovedsagelig den formindskede Pengeværdi. Efter at den lange Tørkeperiode var forbi i Begyndelsen af September, var Smørproduktionen igen voksende, og med faa Undtagelser medførte dette i de fleste europæiske Lande en ny Ned gang i Smørpriserne, uden at man dog naaede det lave Prisniveau fra de første Sommermaaneder.

I Sammenligning med samme Tidsrum i Fjor var Priserne i Juli—September i Aar højere i Tysk Østrig, Czekoslovakiet, Ungarn, Italien og Tyskland, mens Priserne i de øvrige europæiske Lande har ligget lavere. Paa Smørmarkedet i Amerika var Priserne stigende gennem hele Kvartalet; noget Tilbageslag som i Europa indtraadte ikke her, men i Sammenligning med 1920 var Priserne dog væsentlig lavere.

Som Helhed gælder det, at de meget lave Priser i Forsommeren under Indflydelse af den formindskede Produktion afløstes af en mere eller mindre udpræget Prisstigning. Denne var dog ikke af nogen lang Varighed, idet der i de vigtigste Mælkeproduktionslande allerede i September Maaned indtraadte et nyt Prisfald. Den af den politiske Forvirring foraarsagede Forringelse af Pengeværdien i de centraleuropæiske Lande har umuliggjort det for disse at optræde som Købere i Eksportlandene Danmark og Holland.

Derimod er Afsætningsforholdene for Mejeriprodukter forbedrede i England, Nordamerika og Tysklands Industriomraader. Smørpriserne har i dette Kvartal ligesom tidligere gennemgaaende været underkastet større Svingninger end Priserne for Ost.

Ogsaa om Udsigterne for Prisudviklingen i de kommende Maaneder giver Redegørelsen Oplysninger. I de allerfleste Lande undtagen Skandinavien har man næret Forventning om stigende Priser for Mejeriprodukter. Til Fordel for en saadan Prisudvikling taler den synkende Produktion og de forbedrede Afsætningsforhold i Industriomraaderne; men naturligvis vil Prisudviklingen i høj Grad være afhængig af en Forbedring af de almindelige økonomiske Forhold.

F. D. R.

En stor Opgave.

I.

Ved at læse M. A.s Artikel i Andelsbladet Nr. 45 faar man det Indtryk at vedkommende skriver om noget med Hensyn til Uddelerne, som han ikke har Forstand paa, hvad angaar Handel.

Jeg kan ikke indse, at der er noget galt i, at en Brugsforening handler med andre Firmaer, naar Medlemmerne forlanger en bestemt anden Vare end F. D B.s, da det jo dog er bedre at tage den Fortjeneste, der ligger paa disse Varer, end at de skal købes hos Købmanden, hvorved Brugsforening og Uddeler gaar Glip af den Fortjeneste, der ligger paa dem.

Jeg vèd af Erfaring, at naar Medlemmer vil have andre Firmaers Varer, saa kan det ikke lade sig gøre at sælge lige saa meget af F. D. B.s Varer, da en stor Del deraf vil blive købt hos Købmanden.

At der er sket Forandring de sidste 10 Aar, er jo ikke saa mærkeligt, da Brugsforeningerne fra først af var afskaaret fra at faa Varer hos andre Firmaer, men særlig under Krigen har det været godt at have flere Steder at henvende sig for at faa Varer. Nu er Forholdet jo anderledes, idet Fællesforeningen har Varer nok, og derfor køber jeg alt, hvad vi kan bruge af F. D. B.s Varer først og fremmest.

Ligeledes mener M. A., at det er kedeligt, at Mennesker, der ikke har det rette Andelssindelag, er kommen til at beklæde ledende Stillinger i Andelsvirksomheder, og han mener, der burde gøres Forandring i saa Henseende. Men jeg gad nok se, hvorledes det vilde gaa med F. D. B., hvis den ikke havde dygtige handels- og købmandsuddannede Folk til at gøre sine Forretninger.

Hvorfor søger mange og særlig de større Brugsforeninger i mange Tilfælde en handelsuddannet Mand til Uddeler? Vel fordi de vil have en, der har mere Forstand paa Handel, end jeg f. Eks. tror, at M. A. har. Selv om man staar i en Forening, kan man mulig se en Fordel ved at gøre en Forretning udenom, og det vil de fleste — det gælder ogsaa Andelsfolk — ikke lade gaa fra sig, enten det saa er en Forening eller en Købmandsforretning.

Medlemmerne i en Brugsforening har ikke bundet sig med Købepligt, og det har Brugsforeningerne heller ikke overfor Fællesforeningen, men derfor bør F. D. B. alligevel støttes af Brugsforeningerne i størst muligt Omfang, naar det kan gøres. Men at man skulde søge at tvinge nogen til at købe en Vare, de ikke synes om, kan vist heller ikke være M. A.s Mening, selv om han er aldrig saa god Andelsmand.

Fr. Riis,
Uddeler,
Lindbjerg Brugsf. pr. Ølgod.

* * *

II.

I Andelsbladet Nr. 45 skriver M. A., at der er Uddelere, som ikke absolut arbejder med Brugsforeningens, Fællesforeningens og Andelssagens Tarv for Øje. Ja, at der indenfor en Stand som Uddelerstanden, der tæller saa mange Udøvere, findes nogle, som ikke har den rette Forstaaelse af den Gerning, de er gaaet ind til, forekommer ikke mig saa mærkeligt; men jeg synes, det Spørgsmaal er værd at opholde sig lidt ved, da det afføder endnu et Spørgsmaal, nemlig dette: Er hele Skylden i saadanne Tilfælde Uddelerens, eller er Bestyrelserne i de paagældende Brugsforeninger den Opgave voksen, som de er sat til at varetage?

Jeg er mest tilbøjelig til i første Linje at give Bestyrelserne Skylden for, at Brugsforeningerne drives saaledes, som M. A. skriver; thi det kan jo da ikke ske uden Bestyrelsernes Samtykke eller Vidende, og vil Bestyrelserne de paagældende Steder forsvare sig med, at det er paatalt, da er det ikke nok til, at de kan fralægge sig Ansvaret for den uheldige Drift. Hovedskylden maa derfor, synes det mig, tillægges de Bestyrelser, som tillader sligt.

Jeg skal give et lille, men ret betegnende Billede af en Brugsforening, som for nylig har skiftet Uddeler. Den ny Uddeler er en ganske ung Mand, der kommer fra en Købmandsforretning og ikke vèd andet om Brugsforeningerne, end at der her ligesom i en almindelig Købmandsforretning sælges Puddersukker og andre Varer. Andelsbevægelsen og Fællesforeningen er noget, han først bliver stillet overfor den Dag, han overtager Pladsen og faar at vide, at Varerne plejer de at købe i Fællesforeningen. Han er sikkert som de fleste andre Medhjælpere indenfor Privathandelen bleven belært om, at Fællesforeningen kun kan konkurrere med de private Grossister, fordi den fører 2. Klasses Varer. Det er et Vaaben, som er brugt meget og bruges endnu, og det vil aldrig forsvinde paa anden Maade end derved, at Uddelerne ved saa vidt muligt kun at føre F. D. B.'s Varer undliver det. Men for den Uddeler, som ikke har anden Lærdom end den her nævnte, kan der kun med meget stor Selvovervindelse blive et frugtbringende Samarbejde med Fællesforeningen, og hvis saa Bestyrelsen ikke har den rette Forstaaelse af sin

Indflydelse paa Sagen, og Uddeleren saaledes ikke i Bestyrelsen har det Rygstød, han skulde have, kan jeg ikke indsè, at der er andet at bebrejde ham, end at han har søgt en Plads, hvortil han ikke var fuldt kvalificeret. Resultatet kan da blive en Brugsforening, der drives som Købmandsforretning, fordi Uddeleren aldrig har lært andet.

Saa skriver M. A., at der er sket det, at Formændene mere og mere har ladet Ledelsen overgaa til Uddelerne, og at der kan siges meget for og imod denne Forskydning Ja, der kan siges meget for og imod, men mon ikke Formændene de allerfleste Steder er blevet klar over, at det kun er faa, der er saa eminente Dygtigheder, at de fra at være Gaardejere eller Husmænd kan blive gode Disponenter i en Brugsforening med det samme. Er det imidlertid en Uddeler, der tilfulde føler det Ansvar, som hviler paa Ledelsen navnlig af en større Forening, vil han sikkert af sig selv dele dette Ansvar med Formanden og den øvrige Bestyrelse.

Videre skriver M. A.: »Det er kedeligt, at Folk, som ikke har det rette Andelssindelag, er kommet til at beklæde ledende Stillinger indenfor Andelssagen.« Ja, det er nu en Gang saaledes, at de allerfleste først bliver rigtige Andelsfolk, naar de kommer Sagen paa nærmere Hold, og jeg har lagt Mærke til, at de fleste Steder paa Landet er det ikke altid de Folk, der er mest interesserede i Andelsbevægelsen, som bliver valgt ind i Bestyrelsen. Nej, naar Jens Petersen er Formand for det ene og det andet, saa skal han ogsaa være det i Brugsforeningen, selv om han mangler endog den allermindste Forudsætning, man kan og bør forlange, nemlig Interesse for Andelssagen; dertil tages der desværre mange Steder intet Hensyn. Og saa er det dog saaledes, at selv om Manden er en dygtig og afholdt Mand, kunde det jo godt tænkes, at en mindre dygtig, men interesseret Andelsmand kunde blive fuldkommen saa god en Formand.

Til Slut skriver M. A.: »En Uddeler kan eller bør i hvert Tilfælde kunne sælge, hvad han vil.« Jeg kunde have Lyst til at spørge: Mon der under Mærket M. A. gemmer sig en Uddeler? Det tvivler jeg paa. Jeg mener at kunne regne mig selv for at være en ikke daarlig Sælger, og jeg vil indrømme, at med Hensyn til mangt og meget, navnlig af Fællesforeningens Fabrikationsartikler, er Salget for en stor Del afhængigt af, hvor stort et Arbejde Uddeleren vil gøre for det. Men M. A. kommer ind paa noget andet, idet han skriver, at hvis Medlemmerne ikke vil have de Varer, vi har, kan de gaa andre Steder hen. Ja, dertil er at sige, at det maaske kan lade sig gøre, hvor en Brugsforening er ene paa Pladsen, men naar der som her hos os er en Købmandsforretning og tre Høkere, tillader jeg mig at mene, at det vilde være uholdbart og rent ud sagt dumt at indtage et saadant Standpunkt. Jeg sælger næsten saa godt som alt fra Fællesforeningen, men her er Medlemmer, som f. Eks. forlanger Chingalla The, og har vi den ikke, ja, saa er der fire andre Steder, hvor man hellere end gerne vil sælge, og det bliver jo ikke ved Theen alene, noget mere falder der gerne af, naar Folk alligevel skal til Købmanden. Med Hensyn til Fællesforeningens Konkurrencedygtighed, da er der aldeles ingen Tvivl, men jeg synes, der fra F. D. B.'s Side kunde gøres noget mere, særlig for Fabrikationsartiklernes Vedkommende. De Rejsende burde noget mere være en Slags Konsulenter, eller F. D. B kunde have nogle saadanne, som kunde sendes til de Egne af Landet, hvor det var nødvendigt at gøre et Arbejde for at bibringe Brugsforeningernes Bestyrelser og Uddelere Forstaaelsen af, at de i egen Interesse burde handle mere i F. D. B.

En Ting er i alle Tilfælde givet, at af F. D. B.'s Fjender og Modarbejdere findes der en hel Del i Brugsforeningernes egne Rækker. Jeg kom for en Tid siden til at rejse i Kupé sammen med en Brugsforeningsformand, der kendte mig fra et Møde i Dalmose; vi kom til at drøfte forskellige Forhold vedrørende Brugsforeningerne og F. D. B., og vi var godt nok enige om, at F. D. B. havde gode Varer, og ligeledes, at Prisen ikke

var for høj. Men saa sagde han pludselig: »Ja, F. D. B's Margarine kan du da ikke sælge. Uddeleren hjemme hos os kan det i hvert Fald ikke.« Formanden havde selv prøvet Margarinen og syntes, den var god, men der var ingen andre, som vilde have den. Mon det desværre ikke gaar saaledes mange Steder? De prøver »Pan«; skal de være ærlige, maa de sige, at den er god og sælgelig, men føre den, nej, det kan der ikke være Tale om. Og saa er Margarinen i Virkeligheden en af de Fabrikationsartikler, som Brugsforeningerne gør F. D. B. allermest Uret ved ikke at støtte, for der findes ingen anden Margarine, som staar over den, og saa har den den store Fordel, at den er billigst.

Jeg kunde ogsaa tænke mig, at F. D. B. kredsvis samlede Brugsforeningernes Formænd, Bestyrelsesmedlemmer og Uddelere og saa til et saadant Møde sendte en Mand, med hvem man indgaaende kunde drøfte alle Forhold vedrørende F. D. B. Mange Formænd, Bestyrelsesmedlemmer og ikke mindst Uddelere vilde sikkert paa saadanne Møder kunne bibringes en bedre Forstaaelse af og Interesse for Sagen. Det aarlige Kredsmøde er de fleste Steder ikke af nogen særlig Betydning udover Fremlæggelsen af Regnskabet, som jo alt i trykt Form er tilstillet Brugsforeningerne.

Hyllinge, i November 1921.

Axel Eilenberg.

* * *

III.

Gentagne Gange og navnlig i den sidste Tid har der i Andelsbladet været rettet en ret stærk Kritik imod Uddelerne, fordi disse efter flere Indsenderes Mening ikke gør nok for at sælge F. D. B.s Varer.

Ja, det kan godt være, at der findes saadanne Uddelere, men jeg vil dertil sige: Hvor en Uddeler ikke leder en Forening, som Bestyrelsen og derigennem Medlemmerne vil have det, saa giv ham Rejsepas. Forening og Uddeler er ikke gift med hinanden, saa den Sag er nem at komme over. Men jeg tror nu desværre, at Fejlen ligger helt andre Steder.

Der findes en Mængde Medlemmer, som ikke i alle Tilfælde vil have F. D. B s Varer, men fordrer et bestemt Mærke i f. Eks. Sværte, Margarine, Sæbe, Cigarer m. m., og at give dem det Svar, som Hr. M. A. mener, man skal give, at vil de ikke have de Varer, vi fører, kan de gaa til Købmanden, det er kun at gøre ondt værre. I mange Tilfælde vilde man faa det Svar: »Er det Deres Forretning eller vor?«

Vi har her hos os for flere Aar tilbage gentagne Gange forsøgt med »Pan«, men maatte stadig opgive det; vi kun le ikke sælge den. I Fjor tog jeg saa en rask Beslutning og sluttede med F. D. B. om halvt Forbrug. Hvad det har kostet mig af Arbejde at faa afsat Margarinen, er der kun faa, der kan ane; nu gaar det jævnt fremad, men Resultatet er ikke opnaaet ved Tvang, men med det gode.

Nej, der findes desværre i mange Brugsforeninger en Mængde Medlemmer, der ikke har fjerneste Begreb om, hvad Andelssagen er, og som kun handler i »Brugsen«, fordi de i Øjeblikket mener at have Fordel deraf. Hos disse mange ligger den største Fejl; disse mange skulde oplyses om, hvad Andelssagen er, at den ikke blot har store Fordele, men ogsaa medfører smaa Pligter, og her tror jeg, at F. D. B. kunde opnaa et godt Resultat, naar den havde en eller flere Konsulenter til i Brugsforeningerne et Par Gange om Aaret at holde et Foredrag med paafølgende Diskussion om, hvad Andelssagen er, og om de store Fordele, der kan opnaas ved fælles Støtte og Samarbejde.

Øiholm pr. Lyngby, den 16. November 1921.

Viggo Rasmussen.

* * *

Foranstaaende tre Indlæg er blevet mig tilstillet til Besvarelse.

Jeg har imidlertid ikke ret meget at bemærke til Indholdet i disse Indlæg, da de i alt væsentligt slutter sig til de Betragtninger, jeg har fremført i min Artikel i Andelsbladet Nr. 45.

Der er dog et Par Punkter, som jeg gerne vil sige lidt om, nemlig det Misforhold, at en Del Brugsforenings-Medlemmer modsætter sig at bruge en Del af Fællesforeningens Varer, og hvad der kan gøres for at faa dette Misforhold rettet.

Jeg er klar over, at en Del Brugsforenings-Medlemmer ikke er Andelsfolk og derfor ikke skænker det en Tanke, at de som Brugsforenings-Medlemmer burde bruge Varer fra F. D. B. Jeg er ligeledes klar over, at det er en meget vanskelig Opgave at faa disse Medlemmer omvendt og vænnet til at bruge F. D. B.s Varer men uløselig er den ikke, naar den, paa hvem Opgaven hviler, sidder inde med de til Opgavens Løsning nødvendige Egenskaber.

Den første Betingelse for at faa Opgaven løst er, at det bliver afgjort, hvor Ansvaret for dens Løsning ligger, og jeg tror ikke, vi kommer uden om, at Ansvaret i Hovedsagen hviler paa Uddeleren, idet han som Regel er den, der sidder inde med det største Kendskab til Varer og mere end nogen anden har Lejlighed til at komme til at paavirke hvert enkelt af Medlemmerne, og Ansvaret hviler særlig tungt paa de Uddelere, der er bleven Brugsforeningernes egentlige Ledere.

Der er Uddelere, som mangler Forstaaelse af, at her ligger en Opgave, som burde løses, men de er heldigvis vist kun faa, og der er Uddelere, som modsætter sig Opgavens Løsning, men de er heldigvis vist ogsaa kun faa; der er endvidere Uddelere, som har baade Forstaaelse og Vilje, men mangler Evnen; men der er heldigvis ogsaa dem, der har baade Forstaaelse, Vilje og Evne, og forhaabentlig danner de Flertallet, og for dem er Opgavens Løsning mulig enten paa den ene eller anden Maade; én løser Opgaven med Lempe, en anden med Voldsomhed.

Jeg skal her anføre et Eksempel fra min Egn:

Her ligger seks Brugsforeninger i Periferien af en Cirkel, i hvilken en syvende Brugsforening danner Centrum. Nr. 1, 2 og 3 af disse Brugsforeninger har altid kun solgt »Pan«-Margarine, Nr. 4 har indtil 1. Januar 1921 solgt tre forskellige Mærker, men derefter kun »Pan«, Nr. 5 har indtil 1. Januar 1921 solgt 1/4 »Pan« og 3/4 af et fremmed Fabrikat, men til 1. Januar fik Uddeleren i denne Brugsforening en Kommis fra en anden Brugsforening, i hvilken der kun solgtes »Pan«, og nu efter 3/4 Aars Forløb sælges der i Brugsforening Nr. 5 3/4 af »Pan« og 1/4 af fremmed Margarine, Nr. 6 sælger til Stadighed en Ubetydelighed af »Pan« og skifter af og til med Margarine fra fremmede Fabrikker. Ledelsen i denne Forening er nemlig noget ledeløs. Nr. 7 sælger intet af »Pan« og har kun ét fremmed Mærke. Uddeleren i Nr. 4 siger, at han klarer sig lige saa godt med »Pan« alene som tidligere med tre forskellige Fabrikata; i hvert Fald er Omsætningen i Margarine stegen i 1921. Da han førte tre Mærker, blev der af og til spurgt om et fjerde og et femte, og nu, hvor han kun fører »Pan«, bliver der ogsaa af og til spurgt om et andet og et tredie Mærke, men ikke med større Kraft, end der tidligere blev spurgt om et fjerde og et femte Mærke. Nr. 5 siger: »Opgaven er egentlig ikke saa svær, som vi havde tænkt os, og vi har nu det bedste Haab om, at det skal lykkes os at faa den fremmede Margarine lempet ud. Vi skulde bare have været begyndt for lang Tid siden.«

Nr. 6 lader sig lede af fremmede Agenter og af de enkelte Medlemmer i èn Guddommelighed, og der sker næppe dér nogen Forandring, før der kommer en anden Ledelse. I Nr. 7 hævder man bestemt, at det er ganske umuligt at faa Medlemmerne til at bruge »Pan«. Hvis jeg ikke kendte Medlemmerne i Brugsforening Nr. 7, kunde jeg næppe undgaa at gøre mig Forestillinger om, at det nok var indvandrede Eskimoer eller Hottentotter eller andre mindre civiliserede Mennesker, der boede dèr, men jeg vèd, at Medlemmerne i Nr. 7 er almindelige danske Mænd og Kvinder, der temmelig sikkert godt kunde bevæges til at vænne sig til at spise »Pan«. Hvad der gælder »Pan« i Brugsforening Nr. 7, gælder selvfølgelig mange andre af F. D. B.s Varer.

Skal vi nu ikke være enige om, at det bestemt vilde være muligt at faa de fremmede Mærker Margarine sat paa Døren i de her nævnte Foreninger, naar blot Ledelsen var, som den burde være.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om at udsende Konsulenter med den Opgave at arbejde for Andelssagen og at hjælpe til med at faa Brugsforeningernes Medlemmer til at holde sig til Brugsforeningen og Fællesforeningen vil jeg gerne sige, at en saadan Virksomhed vel nok vilde bære nogen Frugt, og hvis nogen Uddeler eller Brugsforenings Bestyrelse kunde ønske saadan Assistance, vilde den ved Henvendelse til F. D. B. temmelig sikkert kunne faas, men jeg har ikke megen Tro paa Nytten af en saadan Virksomhed, da Konsulenten vanskeligt vilde faa fat paa de Medlemmer, der trængte til Oplysning og Paavirkning, og selv om det — f Eks. ved at lokke med Kaffe, Svingom og Kortspil — lod sig gøre at faa vrangvillige, uforstaaende og utrofaste Medlemmer trukket til Møde, vilde 1 a 2 Timers Oplysning og Paavirkning paa et saadant Møde være for intet at regne i Sammenligning med, hvad en indflydelsesrig og andelssindet Uddeler kan udrette ved daglig Oplysning og Paavirkning.

Til Slut vil jeg gerne sige, at Opgaven er svær, men ikke sværere, end at den kan løses og vil blive løst, og jeg vilde ønske, at den kunde blive løst ved Uddelernes Arbejde og ikke paa tværs deraf.

Idealet for en god Brugsforeningsmand maa være, at Brugsforeningerne uden at afgive noget af deres Selvstyre maa komme til at arbejde som Led — eller om man vil som Filialer — af Fællesforeningen og komme til at forstaa, at de som Led paa dette Andelslegeme hverken helt eller delvis kan løsrive sig uden at gøre saavel sig selv som den øvrige Del af Legemet Fortræd, og at denne Forstaaelse vil vinde mere og mere Fremgang i de kommende Aar, føler jeg mig overbevist om. Andelssindelaget i den danske Landbostand og navnlig i Eliten af den danske Landbostand er saa indgaaet, at det stadig — trods Krigen og dens demoraliserende Virkning — maa udvikle til Styrke og Sammenhold i Kamp mod Fjender saavel indenfor som udenfor Andelssammenslutningerne.

M. A.

D. B. C.

Ærlig talt havde jeg troet, vi var færdige med D. B C s »amerikanske« Annoncer, men i saa Henseende har jeg gjort Regning uden Direktør O. Chr. Hansens Utrættelighed.

Som et »nyt« Moment har Hr. Hansen gravet en af D. B. C.s $1^1/_2$ Aar gamle Annoncer op fra den Tid, da der intet dansk Flæsk var at faa i fri Handel, og han udbryder derefter:

»Om Hr. B. efter Fremdragningen af ovenstaaende virkelig tør fastholde, at sligt ikke i uberegnelig Grad kan skade det danske Landbrugs Interesser, turde dog være tvivlsomt«.

Jo, saamænd tør jeg saa, og Beviserne ligger lige for: Dersom Amerikanerne virkelig har fulgt disse Anvisninger, har de i hvert Fald haft et forbistret daarligt Resultat ud af det, thi det er dog en bekendt Sag, at i al den Tid, der har været dansk og amerikansk Flæsk paa det engelske Marked, har Prisforskellen aldrig været blot tilnærmelsesvis saa stor som netop nu, efter at Handelen er givet fri.

Til Belysning af D. B. C.s »Storhandel» med amerikansk Flæsk anføres følgende Tal, som viser den procentvise Omsætning siden April d. A., da den engelske Regeringskontrol blev ophævet:

	Dansk	Amerik.
April	91,01 %	8,99 %
Maj	9 .02 -	6 98 -
Juni	93,26 -	6,74 -
Juli	95 56 -	4,44 -
August	95,76 -	4,26 -
September / Oktober	96,11 -	3,89 -

Det er ikke Omsætningens Størrelse, som betyder noget for D. B. C., men vi kan ikke indrømme vore Konkurrenter Eneret paa Levering af amerikansk Flæsk til de af vore Kunder, som ikke kan undvære det i deres Forretning.

Hr. H. siger:

»For ikke ved Udenomssnak at forflygtige Sagens Hovedpunkter maa jeg straks fastslaa, at jeg ikke har paabegyndt denne Polemik«.

Det kunde synes noget ubeskedent af Hr. Hansen at regne den Omstændighed, om han har begyndt eller ikke, mellem Sagens Hovedpunkter, men for en Gangs Skyld maa jeg virkelig give ham Ret: saa lidt Realitet er der i denne Fejde om — Annoncer.

Som det næstbedste Resultat af Diskussionen turde jeg maaske da fastslaa, at det danske Flæsks Fortrin hviler paa noget andet og solidere end en indbildt Hemmelighed ved Saltningen, en »Hemmelighed«, som man kan være forvisset om, at Amerikanerne havde sat sig i Besiddelse af for længe siden, dersom den rummede blot den ringeste Mulighed for Fortjeneste.

Saa rent dumme er Amerikanerne nu heller ikke, selv om der maaske er nogen, der tror det.

Med Hensyn til Flæskebedømmelsen i Esbjerg skal jeg blot anføre, at Randers Andelsslagteri ved sidste Bedømmelse blev tilkendt 66 Points, medens Gennemsnittet for samtlige Slagterier udgør 66,16, saaledes at Udtrykket »Middelvej« næppe kan siges at være helt uberettiget.

Efter eget Sigende har Hr. Hansen modstaaet Fristelsen til at gengælde mine »ikke egentlig vittige Sammenligninger«, og da jeg absolut ikke føler nogen Fristelse i Retning af at efterligne hans Vittigheder, skal jeg gerne skænke ham Resten af Artiklen.

Randers, d. 20/11 1921.

F. Bojsen.

Frøhandel med Tilgift.

I Andelsbladet Nr. 45 har Direktør Jacobsen beskæftiget sig med Landmandsforeningens Frøsalg og vort Selskab.

Vi skal i den Anledning gøre opmærksom paa, at vi ingen som helst Indflydelse har paa eller Interesse i, hvad Landmandsforeningen anvender den Provision til, som vort Selskab betaler Foreningen.

Vi gaar ud fra, at ej heller Fællesforeningen eller Danske Landboforeningers Frøforsyning bestemmer, hvad den Provision skal anvendes til, som udbetales Landboforeningerne for deres Medvirkning ved Frøsalget.

A/S Erhard-Frederiksen.

* * *

A/S Erhard-Frederiksen har ganske Ret i, at hverken Fællesforeningen eller Danske Landboforeningers Frøforsyning har nogen Indflydelse paa, hvad den Provision, der betales »Landboforeningernes Frøsalg« for Fordelingen af Fællesforeningens Frø, bruges til, men her maa Ligestillingen rigtignok ogsaa holde op; thi hvis A/S Erhard-Frederiksen tror, at vi ligesom dette Selskab heller ingen Interesse har i, hvad Provisionen bruges til, saa tager det højligen fejl.

Fællesforeningen kunde ikke tænke sig en saa usmagelig Form for sit Frøsalg som Landmandsforeningens Salg af E.-F.'s Frø med Tilgift af gratis Bladabonnement, og den vilde straks bruge alle til Raadighed staaende lovlige Midler til at standse en saadan, hvis den maatte dukke op hos dens Aftagere. — Endmindre vilde Fællesforeningen indlade sig med nye Aftagere, hvis den havde Formodning om, at denne Afsætningsform vilde blive praktiseret.

At A/S Erhard-Frederiksen har haft Kendskab til, hvorledes Landmandsforeningen vilde udbyde Selskabets Frø, da det sluttede Overenskomst om at blive Eneleverandør, tør man vel uden at slutte for dristigt vistnok ganske roligt forudsætte, og Aktieselskabet er i saa Fald om end ikke direkte saa dog indirekte medansvarlig for den af mig kritiserede Handelsform: »Frøhandel med Tilgift«.

København, den 21. Novbr. 1921.

J. E. Jacobsen.

De samvirkende danske Andelsselskaber.

Delegeretmødet i København den 11. og 12. ds.

(Fortsat).

Forhandlingen efter Formandens Beretning.

Direktør Daugbjerg, Aalborg, omtalte Oprettelsen af Jydsk Andels-Foderstofforretning for nu snart 25 Aar siden og fortsatte derefter saaledes: I Fjor, da saa meget i den store Verden ramlede sammen, og Foderstofpriserne gik ned i et uanet Omfang, vaagnede Modstanderne. Tilbud til vore Lokalforeninger blev givet af Købmændene, uagtet de vidste, at Lokalforeningerne ikke maatte købe udenom J. A. F. Agenterne gennemtrawlede Landet pr. Bil for at sælge Foderstoffer. Som Modvægt herimod afholdtes en hel Del Møder over hele Jylland, hvor vi fra vor Side fremstillede Sagen, som den laa, og det maa siges til de jydske Landmænds Ros, at de ikke i noget stort Antal lod sig lokke af Tilbudene udefra. Ja, jeg tør sige, at Uddelerne eller Formændene i Foreningerne modstod Fristelsen til at tage de Penge, som smarte Agenter bød dem for at sælge Købmændenes Foderstoffer. Landmændene vidste godt, hvem der skulde betale Gildet, hvis Krigen var bleven tabt for os. De holdt det engang givne Løfte, som de havde skrevet under paa. Købepligten og det solidariske Ansvar havde vist sin Levedygtighed, og Modstanderne indrømmede, at Slaget var tabt.

I Andelsbladet stod der i Fjor Vinter refereret følgende Udtalelse: »Ingen kan ødelægge Andelsforeningerne uden deres egne Medlemmer«, og det er vist en slaaende Sandhed. Et Folk, der bliver splidagtigt med sig selv, er viet til Undergang, og det samme gælder for Andelssagen.

Indenfor vort Selskab er der i det sidste Aar opstaaet en større Kritik af Medlemmernes egen Forretning, end godt er. Man klager over, at vore Priser er for høje. Det véd man fra Købmændenes Tilbud. Men Landmændene burde dog vide, at naar Købmændene i det hele tilbyder vore Medlemmer Foderstoffer, saa vil de ganske selvfølgelig kun tilbyde, naar de kan undersælge os. Det kan de mange Steder let gøre, fordi de i Forvejen véd, at de intet kan sælge, men de kan skaffe Uro, og det er vel ogsaa det, der er Hovedsagen.

Nu taler man endogsaa om, at Købepligten skal ophæves. Mon man saa ikke ogsaa vil slaa en Streg over det solidariske Ansvar? I saa Fald er Grundpillerne for denne Sammenslutning borte. Man saver den Gren over, man selv sidder paa, og hvem skal da betale Gildet? Hvem skulde tjene ved, at en saadan Forretning gik til Grunde? Ja, det vilde Andelssagens Modstandere og saa Bilfabrikanten Ford, for selvfølgelig, ophæver man Købepligten og det solidariske Ansvar, det fundamentale i denne Forretning, ja, saa maa vi ud i aaben Mark med en Agentstab, og det maa jo i Nutiden ske pr. Bil. — Ja, saa biler vi akkurat ud i det meningsløse. Det er beskæmmende, at mange af vore Medlemmer glemmer, at J. A. F. er Medlemmernes egen Forretning. Man glemmer Hovedsagen: rene, ublandede, analyserede Foderstoffer.

I de første Aar talte man stadig om Kvaliteten. Nu synes der at være stor Tilbøjelighed til at tale om Priser og navnlig Købmændenes. Hovedsagen i en saadan Forretning er dog, at alle behandles ens, og det er vor ufravigelige Pligt, at dette bliver overholdt saa godt som muligt; her har Medlemmerne dog den Fordel, at vi ingen personlig Interesse har i at svigte denne Pligt.

Der er for mig ingen Tvivl om, at naar Efterdønningerne efter den vældige, ødelæggende Verdenskrig, hvor saa meget godt og værdifuldt blev traadt under Fødder og gik til Grunde, lægger sig, da vil denne Forretning atter glide ind i en rolig og sund Udvikling efter kendte og anerkendte Andelsprincipper.

De Medlemmer, der ikke kan finde sig i de Former for et Samarbejde, som J. A. F. til Dato trods alt saa heldigt har virket under, bør gøre sig bekendt med Lovenes § 23, der lyder saaledes: »1 Aar forinden den femaarige Periodes Udløb maa Andelshavere, der ønsker at udtræde af Selskabet, skriftlig udmelde sig«, — og saa handle derefter. 1923 udløber den femte femaarige Periode.

Jeg har følt Trang til at gøre disse Bemærkninger overfor denne Forsamling af ledende Andelsmænd, hvoraf en stor Del er graanet i Arbejdet for Andelssagen, og som maaske har oplevet noget af det samme som vi i J. A. F.

»I enhver Stand er der Rydningsmænd. Det er altid let at gaa bag efter«. Lad os i Ærbødighed og Tak mindes de Mænd, der uegennyttigt og trofast optog Arbejdet for Andelssagen i Danmark, en Sag, som man fra alle Sider er enig om har haft den afgørende Betydning for Landbruget, specielt de smaa her i Danmark, og som maaske netop nu i vor vanskelige og taagede Tid skal bestaa sin Ildprøve. Lad os haabe, at de, der skal fortsætte dette Arbejde, altid maa forstaa at sætte Sagen over Personen, forstaa Nødvendigheden af at faa alle virkende Faktorer: Styrelsen, Andelshaverne og den daglige Ledelse til at arbejde i Enighed og god Forstaaelse. Først da og kun da vil Andelsvirksomhed lykkes og fortsættes til Gavn for Land og Folk baade økonomisk og kulturelt

Landsretssagfører C. Torkild-Hansen: I sin Beretning berørte Formanden et Emne, der i stedse stigende Grad paatrænger sig saavel Omsætningslivets Udøveres som Juristernes Opmærksomhed, neml g Returkommission, og det fremgaar af forskellige Artikler i Andelsbladet, navnlig ogsaa fra den sidste Tid, at ogsaa Andelsbevægelsen føler sig interesseret i dette Spørgsmaal. Det er jo et Omraade, hvor den danske Lovgivning er mangelfuld, og hvor Moralen saavel her som i Udlandet er beklagelig slap. Der har fra Tid til anden, saaledes f. Eks. for en halv Snes Aar siden, ogsaa fra Andelsudvalgets Side været gjort Forsøg paa at faa en Lov om Straf for at modtage eller give Returkommission, men endnu er Spørgsmaalet ikke ordnet og kan vel ikke ventes at blive det, før vi faar den nye Straffelov, som er under Udarbejdelse.

Det er imidlertid en Misforstaaelse at tro, at vi med vor nugældende Lovgivning staar uden ethvert Værn mod dette Uvæsen.

Det er for det første noget, der følger af sig selv, at den, der sælger noget for mig, skal give mig alt, hvad han faar ind ved Salget, og ikke maa beholde noget af Vederlaget, selv om Køberen siger, at noget af det, denne erlægger, skal være en privat Gave til Mellemmanden. Paa samme Maade skal den, der indkøber noget for mig, godskrive mig enhver Form for Rabat, der opnaas hos Modparten. Vi har ikke nogen almindelig Lovregel herom, men vi har en speciel Regel, for saa vidt angaar Handelskommission, i en Lov af 1917, og det er klart, at det samme maa gælde, naar Mellemmanden optræder som Direktør, Bestyrelsesmedlem eller Forretningsfører i et Aktie eller Andelsselskab. Denne Grundsætning har Domstolene for Resten allerede, inden den nævnte Lov kom, anvendt i et Tilfælde, hvor en Leder af en Fabrik, der ejedes af et Selskab, havde modtaget en Returkommission fra et Firma, der havde leveret en Maskine til Fabriken.

Heller ikke paa det strafferetlige Omraade staar vi paa bar Bund, idet man i vidt Omfang vil kunne anvende Straffelovens Bestemmelser om Bedrageri og svigagtige Handlinger. Naar man nemlig, som jeg før sagde, idet man afslutter Handeler paa en andens Vegne, er pligtig at afgive alt, hvad man modtager fra den, med hvem man indgaar Handelen, til den, for hvem Handelen indgaas, saa er det jo klart, at man ved at beholde noget af det, man modtager ved Handelen, ulovligt beriger

sig paa en andens Bekostning ved at beholde noget, der tilhører en anden, og det er netop det, man forstaar ved og straffer som Bedrageri. Ogsaa dette er godkendt ved Domstolenes Praksis.

Dette maa dog forstaas med nogen Begrænsning. Selvfølgelig vil den Forretningsfører, der modtager en Cigar af den Leverandør, han forhandler med, ikke derfor kunne sættes i Forbedringshuset som Bedrager, men Forholdet stiller sig straks helt anderledes, hvis den ene Cigar bliver til en Kasse om Ugen eller om Maaneden; saa er vi allerede et godt Stykke indenfor Returkommissionens Grænser. Det er selvfølgelig i Praksis ofte vanskeligt at sige, hvor Grænsen skal drages, men saa meget er man vist efterhaanden blevet enige om, at den bør drages langt strengere, end mange gør det i Praksis.

Knud Thøgersen, Dybe: Der er to Maader at opdrage Børn paa og ogsaa to Maader at opdrage et Folk paa. Den ene er overfor Børn, at man lokker dem til at være skikkelige, og den anden er, at man med sin Autoritet tvinger dem til at være det. Overfor et Folk er noget lignende Tilfældet. Jeg synes, at det, der er sagt her i Dag, i nogen Maade smager af at kombinere de to Ting, at lokke og samtidig give Klø. Som And. Nielsen udtalte, er det jo en given Sag, at de, der melder sig ind i en Andelsforening, har den Pligt at være tro imod Andelssagen (Hør!), men paa den anden Side roser han dem for deres Trofasthed overfor Fristelser fra de private Handlende, og det samme gjorde den ærede Direktør fra Aalborg. Paa den Maade ophæver man Virkningen af den Tugt, man vil udøve. Det skal indskærpes Folk, at de ikke skal gaa ind i en Andelsforening, naar de ikke til Punkt og Prikke vil holde de Bestemmelser, som de her underkaster sig. Naar der saa siges, at de har været saa tro, saa passer det jo ikke, for vi véd, at der er mange — baade indenfor Jydsk Andels-Foderstofforretning, indenfor Slagterierne o. s. v. —, som har været utro. Det skal siges dem lige ind i Ansigtet, at de er ikke gode Andelsmænd paa den Maade og ej heller gode Borgere.

Men paa den anden Side skal man fra Ledelsen agte paa ikke at foregøgle Befolkningen noget, som man ikke har Sikkerhed for at kunne opfylde. Det er i det hele taget Ulykken i vor Tid, at man lover for meget. Naar Formanden omtaler Kartoffeldyrkerforeningen og andre svage Steder indenfor Andelsbevægelsen, saa tugter han Medlemmerne, men ikke i nogen Maade Ledelsen. (Hør!) Det er, som om der ikke er nogen Ting dér, der kræver Tugt. Men det er i nogen Maade Børnenes Opgave at opdrage deres Forældre, og det er Befolkningens Opgave at opdrage Førerne. Det er nemlig gensidigt, og det skal være gensidigt. Vi gaar nu ind til en vanskelig økonomisk Tid. Det vil ogsaa nedfælde sig i Andelssagen, og derfor skal man tage sine Forholdsregler. Vi vil have rent Regnskab i Andelsforeningerne, og vi vil have at vide, hvad vore Direktører og Ledere faar for deres Arbejde. Der gaar Rygter om, at de faar mere end Ministergager. Vi vil vide, om det passer, og vi maa have undersøgt, om de Mennesker virkelig tjener deres Løn. Andelssagen er en Forretning, og det gælder om, at det menige Folk faar noget ud af den Forretning. Med Hensyn til Andelsbladet skal det være saadan, at ogsaa Kendsgerninger, der ikke taler i Favør af en eller anden Andelsforening, faar Lov at komme frem, men det sker ikke altid.

— Foranlediget ved en Forespørgsel af Gaardejer N. Nielsen, Thorsgaard ved Hobro, udtalte Direktør F. Bojsen, Randers, sig om Angrebene paa Danish Bacon Company paa lignende Maade som i sine Svarartikler her i Andelsbladet.

Formanden: Jeg skal gøre nogle faa Bemærkninger til Knud Thøgersen. I og for sig er jeg meget tilfreds med, at han siger, jeg lokker til den ene Side og giver Klø til den anden Kun kunde jeg have ønsket, at han havde brugt et andet Udtryk end lokke, men det er en redaktionel Rettelse, som jeg ikke skal opholde mig ved. Jeg sagde, at Medlemmerne i det store og hele har været tro. Knud Thøgersen siger, at der er nogle, som har været utro. Det kan vi ikke se inde fra Hoved-

ledelsen. Hvorfor har Knud Thøgersen ikke angivet dem og selv tugtet dem? Han er ked af at komme i Lag med dem, men det kan jeg jo ikke gøre ved. Knud Thøgersen savnede visse Oplysninger angaaende Lønninger m v. Men paa alle de Generalforsamlinger, som jeg har haft med at gøre i Aar, er Lønningerne bleven repeteret. Der er vist ikke noget at klage over i saa Henseende. Endelig var det jo helt vel gørende at møde en lille Kritik af Andelsbladet; det har vi ellers ikke saa meget af. Jeg takker Knud Thøgersen, fordi han har bidraget til at gøre Diskussionen interessant.

— Da ingen yderligere ønskede Ordet i Anledning af Beretningen, toges denne til Efterretning.

Dansk Kartoffeldyrkerforening.

Formanden meddelte, at Dansk Kartoffeldyrkerforening havde fundet Anledning til i Medfør af Forholdene at udtræde af De samvirkende danske Andelsselskaber og herefter ikke mere havde nogen Repræsentant i Andelsudvalget.

Til Efterretning.

Optagelse af et nyt Medlem.

Formanden foreslog dernæst paa Andelsudvalgets Vegne, at man optog Danske Landboforeningers Frøforsyning som Medlem af De samvirkende danske Andelsselskaber med 1 Repræsentant i Andelsudvalget.

Da ingen forlangte Ordet, gik man straks til Afstemning, ved hvilken Optagelsen enstemmigt vedtoges.

Landbrugets udenrigske Handelsomsætning.

Herom holdt Lederen af Andelsudvalgets statistiske Kontor, Fr. Dalgas Rasmussen, det andet Sted i Bladet gengivne Foredrag.

Efter Foredraget udtalte Knud Thøgersen: Det er meget godt med de Tal, men det var interessant at faa klaret det Spørgsmaal: Hvad har man for en Arbejdsenhed i Landbruget og en Arbejdsenhed f. Eks. i Industrien? Det vilde, om det kunde klares, i høj Grad bidrage til en Forstaaelse mellem Landbruget og Industrien og mellem Landbrugets Arbejdere og Industriens Arbejdere. Der er en Vej til at faa det klaret. Hvis jeg skulde udrede det, vilde det maaske blive uklart og tage for lang Tid. Men det burde undersøges. Den Vej, jeg mener, man kunde gaa, er at opgøre, hvor meget af henholdsvis Landbrugets og Industriens Produktion der udføres, og hvor meget der indgaar i det hjemlige Forbrug; naar man saa derfra drager Raastofprisen, faar man Lønnen. Jeg er ikke i Tvivl om, at der i Landbruget arbejdes for en Trediedel af, hvad der arbejdes for i Industrien.

Formanden: Jeg kan efter at have konfereret med Lederen af vort statistiske Kontor love, at vi skal gøre Forsøg paa at give en skriftlig Besvarelse.

(Fortsættes).

Boganmeldelse.

Jordbundslære. Af L. Evald Toftemark.

Blandt de Fag, som det paa Landbrugsskolerne kniber med at holde Elevernes Interesse vaagen for, maa desværre nævnes Jordbundslæren. Der skal hos Læreren en særlig levende Fremstillingsmaade til, for at han kan samle Opmærksomheden om dette Fag. Forklaringen om Jordens Udviklingshistorie vil i Særdeleshed, naar den faar et for videnskabeligt Præg og fortaber sig formeget i Enkelthederne, let forekomme de unge Landmænd at være en tør Kost.

Men da Jordbundslæren nu engang hører til det, som en Jordbruger bør kende, er det af saa meget større Betydning, at Emnet kan gøres interessant og underholdende, da Begreberne derved bedre kan fæstne sig. En saadan Støtte for Undervisningen i Faget kan L. E. Toftemarks Jordbundslære, der nu er udkommen i tredie Udgave, siges at være.

Forfatteren kalder den en kortfattet Lærebog, og i Betragtning heraf er Bogen udmærket. Forf. har Evne til

at pointere, til i korte og fyndige Sætninger at klarlægge Læren om de Ting, han behandler. Og det har stor Betydning for Eleverne, naar en Lærebog er klart affattet i faa Ord.

Den sidste Del af Bogen kalder Forf. »Den landøkonomiske Jordbundslære«, og den vil frem for det øvrige paakalde Jordbrugernes praktiske Interesse. Det gælder Omtalen af Jordbundens Beskaffenhed og Absorptionsevne, dens Fugtigheds- og Varmeforhold. Regnormenes Virksomhed samt Bakteriernes Livskrav og Betydning for Stoffets Kredsløb i Naturen vil ogsaa tage Elevernes Opmærksomhed fangen. Og den rigtige Opfattelse af »den landøkonomiske Jordbundslære« vil, naar den omplantes fornuftigt i Jordbruget, sætte sig Frugt i Form af større og frodigere Afgrøder i Planteavlen.

H—L.

Landbrugets Regnskabsføring.

Efter at De samvirkende Sogneraadsforeninger havde henvendt sig til Landsoverskatteraadet om Affattelse af en Regnskabsbog for Landbrugere i en saa let fattelig Form som muligt, blev der af Landsoverskatteraadet nedsat et Udvalg bestaaende af: For De samvirkende danske Landboforeninger: Folketingsmand V. Pinholt, Vejers, og Gaardejer A. Andersen, Bakkegaard, for De samvirkende danske Husmandsforeninger: Parcellist Jens Rasmussen, Lindenborg, og Landstingsmand Jens Holdgaard, Ikast, for Landsoverskatteraadet: Raadets Næstformand, Im. Bang, og Folketingsmand J. Jensen, Klejs, for De samvirkende Sogneraadsforeninger: fhv Folketingsmand Gerud Jensen, Brunshøj, og Amtsraadsmedlem Rasmus Andersen, Vindstrup.

Den af Udvalget udarbejdede Regnskabsbog er nu udkommen paa Olaf O. Barfod & Co.s Forlag og faas i Boghandelen; den indeholder Afdelinger til Kassebog, Forbrugslister og Statusopgørelser, og Udvalget udtaler i sit Forord: For almindelige Landbrugere, der fører en nøjagtig Kassebog og Forbrugsliste fra Dag til Dag og faar Driftsregnskab og Status opgjort efter de i Bogen anvendte Principer, vil Regnskabet overfor Skattemyndighederne som Regel være tilstrækkeligt Bevis for Størrelsen af den skattepligtige Indkomst og Formue.

Internationalt Mælkeriforbunds danske Afdeling

afholder ordinær Generalforsamling Onsdag den 21. December d. A. Kl. 8 Aften i „Mejeriernes og Landbrugets Ulykkesforsikring“s Kontor, Reventlowsgade 14, København, hvortil herved indkaldes.

Til Behandling foreligger følgende

Dagsorden:

1. Formandens Beretning.
2. Professor Orla-Jensen aflægger Beretning om Møderne i Paris og Bruxelles d. A.
3. Fremlæggelse af Regnskabet for Tiden fra 1. April 1920 til 31. Marts 1921.
4. Valg af et Bestyrelsesmedlem (Professor Bøggild afgaar efter Tur og ønsker ikke Genvalg).

Bernhard Bøggild,
p. t. Formand.

Udførslen af danske Landbrugsprodukter.

(Ved Andelsudvalgets handelsstatistiske Kontor).

Smørudførslen i Ugen 12.—19. Novbr. var af et noget større Omfang end i de senere Uger, den udgjorde 1904 Tons, hvoraf 1178 Tons eller 60 pCt. gik til England. Til Svejts gik 150 Tons, til Belgien 225 Tons, til Frankrig 148 Tons, Holland aftog 48 Tons, Sverrig og Norge 79 Tons, og til Lande udenfor Europa (U. S. A.) afgik 89 Tons.

Om Markedet for dansk Smør i Ugen, der sluttede den 12. Nov., meddeles:

I England har Begæret i den for-

1. Smør (Tons).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1.–19/11 1921	5/11–11/11 1921	12/11–19/11 1921
Hele Udførslen	1,454	1,731	79,646	1,603	1,904
Heraf til:					
Tyskland*)	50	119	5 477	122	150
England.......	786	1,214	55 855	915	1,178
Sverrig Norge .	208	161	7 392	72	79
Holland	7	15	696	53	48
Belgien	—	51	2,342	218	225
Frankrig	19	73	3,357	195	148
Lande udenfor Europa......	166	93	4,086	25	69

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

løbne Uge været godt, og høje Priser er opnaaet, men hvis Skibningerne til England forøges, er det muligt, at dette vil bevirke en Dalen i Priserne, thi dansk Smør opnaar jo i Øjeblikket en betydelig højere Pris i England end noget Smør af anden Nationalitet. Sverrig og Norge har aftaget nogle enkelte Poster. Fra Frankrig og Belgien foreligger der store Ordrer. Kvantummet til det svejtsiske Marked er omtrent som i sidste Uge. I Tyskland og Czekoslovakiet stiller de lave Valutakurser sig stadig hindrende i Vejen for Indførsel til disse Lande. Holland har atter denne Uge opkøbt saavel saltet som usaltet Smør, men nogen regelmæssig Forretning med dette Land kan næppe paaregnes. Den amerikanske Pris ligger ikke højt nok til, at der kan regnes med større Afskibninger til dette Marked.

Produktionen var noget større end i sidste Uge.

Københavns Smørnotering var den 17. Nov. 495 Kr. pr. 100 kg mod henh. 490 og 460 i de to foregaaende Uger. Det svenske Afregningstal var den 17. Nov. 391 Kr. mod 363 i begge de foregaaende Uger.

2. Æg (1000 Snese).

Udførslen af Æg i Ugen 12.—19. Nov. udgjorde 610,000 Snese, hvoraf 527,000 Snese eller ca. 86 pCt. gik til England, medens det øvrige forholdsvis store Kvantum gik til Sverrig og Norge.

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1.–19/11 1921	5/11–11/11 1921	12/11–19/11 1921
Hele Udførslen.	533	644	29,658	564	610
Heraf til:					
Tyskland......	12	4	172	—	—
England	421	568	26,123	536	527
Sverrig-Norge	77	70	3,183	25	83
Belgien	—	—	99	—	—

I England har Markedet i sidste Uge været noget uregelmæssigt. For 1. Kl.s Æg har Tilførslerne været smaa og Priserne høje, mens der af mindre gode Æg har været ret store Udbud til noget stigende Priser. Paa Markedet i London den 18. Nov. betaltes for alm. danske Grossistæg 38—40 s. pr. gr. h. à 18 lb. og 36—38 s. pr. g. h. a 16 Ib., mens prima Æg betaltes med op til 44 s. pr. gr. h. London havde i Ugen indtil 15. Nov. en Tilførsel af ialt 21,525 Kasser Æg mod henh. 12,407 og 23,312 Kasser i tilsvarende Uge af 1920 og 1919. Af de 21,526 Kasser kom 2,929 fra Danmark. Af de øvrige fremmede Leverandører til Markedet i London var de vigtigste: Kanada 7,300 Kasser, U. S. A. 1,400 Kasser, Argentina 2,967 Kasser, Kina 3,000 Kasser, Letland 1,841 Kasser og Rumænien 1,421 Kasser.

Dansk Andels Ægexports Notering for Ugen 18—24. Nov. forhøjedes til 530 Øre pr. kg (de to foregaaende Uger henh. 500 og 440 Øre). Samtidig var Andelssvineslagteriernes Fællesnotering for Æg 520 Øre pr. kg (de to foregaaende Uger 500 og 430 Øre pr. kg), mens den svenske Ægnotering for Ugen 18.—24. Nov. var 400 Øre pr. kg mod henh. 380 og 356 i de to foregaaende Uger. I Norge fortsætter Ægpriserne ligeledes deres Stigning. I Kristiania betaltes der i Ugen 7.—12. Nov. en Engros-Pris for ustemplede Æg af 7,40 Kr. pr. kg mod 7 Kr. i de to foregaaende Uger.

3. Bacon og Flæsk (Tons).

De senere Ugers lavere Tal for Svineslagtningerne gjorde sig gældende i sidste Uges Eksportkvantum af Bacon og Flæsk, der kun udgjorde 1.336 Tons, som for Bacons Vedkommende alt gik til England. De mindre Tilførsler havde allerede

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1-19/11 1921	5/11-11/11 1921	12/11-19/11 1921
Hele Udførslen.	809	1,627	74,822	1,843	1,336
Heraf til:					
England.......	764	1,602	73,714	1,752	1,288
Tyskland*)....	26	10	426	—	—

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

gjort sig kraftigt gældende i dette Land, hvor Markedet i det sidste Par Uger igen har været i Bedring. Paa Flæskemarkedet i London steg Prisen for dansk Bacon i sidste Uge atter 6 s. pr. cwt., og Prisen naaede saaledes den 18. Novbr. op i 140 s. De andre Sorter er ligeledes fulgt med i Prisstigningen. Svensk Bacon naaede saaledes samtidig ligeledes en Pris af 140 s., medens Prisen for hollandsk var 136 s. og for irsk 134 s. For det mindre værdifulde amerikanske og kanadiske Flæsk kunde der ligeledes noteres Prisstigning Slagtningerne i Irland i Ugen, der sluttede den 10. Novbr., udgjorde et Antal af 22,655 Stkr. Svin (1920: 29,854), mens Antallet af levende eksporterede Svin var 4219 (1920: 3384), saaledes at det samlede Antal i Ugen indtil 10. Novbr. udgjorde 26,874 mod 33,338 i den tilsvarende Uge i 1920. 1. Jan.—10 Novbr. er der ialt i Irland slagtet 867,117 Stkr. mod 747,067 i tilsvarende Tidsrum af 1920; Antallet af levende eksporterede Svin udgjorde i det samme Tidsrum 55,443 Stkr. mod 129,734 i 1920. Det samlede Antal Leveringer fra Irland har saaledes i Tiden 1. Jan.—10. Novbr. 1921 været 922,560 mod 874,801 i tilsvarende Tidsrum i 1920 og 879,536 i 1919.

De danske Andelssvineslagteriers samlede Antal Slagtninger udgjorde i Ugen 10—16. Novbr. 13,413 Stkr. til Eksport til England (forrige Uge 10,315), 5,087 til anden Anvendelse (forrige Uge 6,024), ialt 18,500 Stkr. mod henholdsvis 16,339 og 30,964 i de to foregaaende Uger.

De danske Andelssvineslagteriers Noteringer bragtes i sidste Uge atter i samme Niveau, idet Noteringen for Øernes Vedkommende den 18. Novbr. forblev uforandret 224 Øre for bedste Svin, mens Noteringen i Jylland forhøjedes fra 200 til 220 Øre pr. kg for bedste Svin.

4. Kød (Tons).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1-19/11 1921	5/11-11/11 1921	19/10-19/11 1921
Hele Udførslen.	340	124	5,732	265	289
Heraf til:					
Sverrig-Norge.	—	—	59	—	—
Tyskland*)....	16	104	4,789	232	287
England.......	20	17	794	—	—

5. Levende Hornkvæg (Stkr.).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1-19/11 1921	5/11-11/11 1921	12/11-19/11 1921
Hele Udførslen.	1,173	2,669	122,763	1,733	2,562
Heraf til:					
Tyskland*)....	613	2 194	100,906	638	603
Belgien	—	475	21,847	1,095	1,959

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

Udførslen af Kød udgjorde i sidste Uge 289 Tons, hvoraf 287 gik til det sydlige Udland. Statistiken er ikke i Stand til at oplyse, hvor meget heraf der er forblevet i Tyskland, og hvor meget der kun har passeret dette Land paa Vej til andre Lande, Svejts og Holland. Udførslen af levende Hornkvæg var i Ugen 12.—19. Novbr. meget betydelig, idet den udgjorde 2,562 Stkr.; heraf gik et meget imponerende Antal til Belgien, nemlig 1,959 Stkr. eller omtrent 75 pCt.; til Tyskland og gennem dette Land til Svejts gik 603 Stkr.

I Tyskland var Tilførslerne til de vigtigste Kvægmarkeder i sidste Uge noget rigeligere, og Priserne kunde derfor paa mange Markeder ikke hævde sig, men maatte give efter, gennemgaaende 25—50 Mark pr. 100 kg. Paa enkelte Markeder gjorde der sig dog ogsaa Prisstigninger gældende

I Svejts har det stadige Prisfald ogsaa fortsat sig gennem den forløbne Del af November Maaned. Indførslen af Slagtekvæg er ret betydelig, og Udbudet fra Indlandet har ligeledes været ret kraftigt, saaledes at Priserne har maattet give efter.

For 1. Halvdel af Novbr. Maaned kan meddeles følgende Gennemsnitspriser (sv. fr. pr. 100 kg levende Vægt):

	1. Halvdel af Nov.	1. Halvdel af Okt.
Fede Stude 1. Kval.	222,7	229,3
— — 2. —	194,7	202,0
— Køer 1. —	184,3	187 7
— — 2. —	158,0	163,0

6. Slagteriaffald (Tons).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	$^1/_1$–$^{19}/_{11}$ 1921	$^5/_{11}$–$^{11}/_{11}$ 1921	$^{12}/_{11}$–$^{19}/_{11}$ 1921
Hele Udførslen.	99	168	7,732	209	117
Heraf til:					
Tyskland	—	95	4,347	122	14
England	—	69	3,190	73	98

Udførslen af Slagteriaffald udgjorde i sidste Uge 117 Tons, hvoraf 98 Tons gik til England, mens Tyskland kun aftog 14 Tons.

7. Sødmælk.

Udførslen af Sødmælk var i sidste Uge 78 Tons mod henholdsvis 167 og 109 Tons i de to foregaaende Uger. Af de 98 Tons gik 69 Tons til Tyskland. Den samlede Udførsel af Sødmælk siden 1. Januar har ialt været 2,853 Tons eller 62 Tons pr. Uge.

8. Heste.

Hesteudførslen i Ugen 12.—19. Novbr. androg 84 Stkr.; heraf gik 83 til Tyskland. Siden Nytaar er ialt udført 19,195 Stkr. eller gennemsnitlig 417 Stkr. pr. Uge.

9. Ost.

Udførslen af Ost i sidste Halvdel af Oktober Maaned har udgjort 312 Tons til en Værdi af 419,000 Kr. I hele Oktober Maaned har Osteudførslen derefter haft et Omfang af 691 Tons, hvoraf 583 Tons er gaaet til Tyskland, 62 Tons til England, 16 Tons til Norge, 11 Tons til Sverrig og 9 Tons til Frankrig. I Tidsrummet 1. Jan. —31. Okt. d. A. er ialt udført 11,018 Tons, hvoraf 8956 Tons til Tyskland, 897 Tons til Østrig og 831 Tons til England.

Jydsk Andels-Foderstofforretnings Analyser.

	Fedt pCt.	Æggehvidestoffer pCt.	Kvælstoffri Ekstraktstoffer. pCt.
Aarhus (Prøver indsendt 19/11-14/11):			
Hørfrøkager, Laplata	12,85	27,06	
Bomuldsfrøkager, brasil	10.18	46.13	
Jordnødkager, amk.	7,97	46,88	
Bomuldsfrøkager, Texas	7,60	45,75	
Aalborg (Prøve indsendt 19/1):			
Bomuldsfrøkager, Texas	7,60	45,75	
Esbjerg (Prøver indsendt 29/10-10/11):			
Hørfrøkager, Harburg	7 56	30,00	
Jordnødkager, franske	7,86	47,44	
Bomuldsfrøkager, Texas	7,60	45,75	
Vejle (Prøver indsendt 15/11):			
Jordnødkager, tyske	7,18	52,80	
Randers (Prøver indsendt 24/10):			
Hørfrøkager, nordamk.	6,70	33,95	
Bomuldsfrøkager, Texas	7,22	44,63	
Kolding. Prøve indsendt 22/10):			
Bomuldsfrøkager, Texas	6,20	43,81	

Tilførslerne af Korn og Foderstoffer.

Den 22. Novbr. 1921.

Valutamarkedet vedbliver at være lige uroligt; den ene Dag gaar Noteringerne opad, den næste nedad. Sterling noteres i Dag i 21,60 mod 21,65 for en Uge siden og Dollars i 5,42 mod 5,47 for en Uge siden.

M a j s ligger fast i Nordamerika og holdes i væsentligt højere Priser end for en Uge siden. Herhjemme er Noteringerne for nordamerikansk Majs forhøjet, men ikke i Forhold til Stigningen i Amerika. Der foreligger nemlig stadig Offerter fra Hamburg af ret store Mængder til Priser, der er noget billigere, end hvad der er nødvendigt at anlægge, naar Majsen skal købes i Amerika. Naar Hamburg er saa billig i Markedet, er det til Dels, fordi Markkursen atter i de sidste Dage har været i Tilbagegang. Hvis Konkurrencen fra Hamburg hører op, og man kan næppe regne med, at den bliver ved, er det ogsaa sandsynligt, at Priserne herhjemme bliver sat op, naturligvis forudsat at Majsnoteringerne i Amerika eller Valutakurserne ikke gaar tilbage. Fordringerne for Laplata Majs er omtrent uforandrede fra Argentina. Der har i den senere Tid været stort Begær efter denne Vare, saa derfor er Priserne drevet højt op, men Laplata Majsen kan købes til noget billigere Priser pr. senere, naar større Tilførsler ankommer.

Amerikanerne holder ret stramt paa deres Fordringer for B o m u l d s f r ø k a g e r, men Køberne herhjemme er stadig meget tilbageholdende. De amerikanske Fordringer har været omtrent uforandrede i lange Tider, hvad der er ret karakteristisk, naar man tager Hensyn til, at det er mange Aar siden, at Bomuldshøstens Udbytet har været saa ringe som i Aar. Det er nemlig kun en forholdsvis ringe Stigning i Prisen, der er indtruffet for Bomuldsfrøkagers Vedkommende, siden Høstudbyttet er offentliggjort, og det er temmelig givet, at en saa enorm Tilbagegang i Høstudbyttet for nogle Aar siden vilde have bevirket en ganske anderledes Stigning i Fordringerne for Bomuldsfrøkager.

Fra Frankrig foreligger Underretning om, at der kan ventes en almindelig Udførselstilladelse for de saakaldte Coromandel Jordnødkager, hvorimod

den bedre Kvalitet, de saakaldte Rufisque Kager, skal reserveres det franske Landbrug.

Herhjemme noteres Bomuldsfrøkager uforandret, hvorimod Noteringerne er noget højere for Hørfrøkager, Soyakager og Rapskager.

Hvedeklid ligger fast, og de fleste danske Møller er meget tilbageholdende med Salg af Klid, for fleres Vedkommende maaske fordi Formalingen er begrænset paa Grund af utilfredsstillende Afsætning af Mel. Priserne er forhøjet en Del.

Dansk Korn ligger forretningsløst, men Noteringerne er dog uforandrede.

Valutanoteringerne i København.

November 1921	pari	Onsdag den 16.	Torsdag den 17.	Fredag den 18.	Lørdag den 19.	Mandag den 21.	Tirsdag den 22.
Stockholm	100,00	127 35	125,25	126,50	128,00	128,00	126,50
Kristiania	100,00	77,00	77,50	78,25	78,75	77,50	76,75
Hamborg	88.89	2.20	2,20	2,15	2,10	2.15	2,05
London	18,16	21,85	21.45	21,58	21,85	21,85	21,60
Paris	72,00	39.75	38.75	39,25	39,50	39,20	37,75
Zürich	72,00	104 00	101 50	101,50	103 00	103,00	102,00
Amsterdam	150 00	192 25	189,00	190,25	192,75	192 75	191,25
New York	373,00	550,00	537,00	542,00	547,00	548,00	542,00

Jydsk Andels-Foderstofforretning.

Noteringerne er uden Forbindende saavel fra Skib som fra Lager. De Lokalforeninger, der ønsker at købe til fast Pris fra de averterede Skibe, bedes henvende sig til vedkommende Afdeling. Alle Varer bliver analyserede.

(Op- og Nedgang forbeholdt).

Fra Skib i hele Vognladninger noteres pr. 100 Kg:

København, 22. Novbr. 1921.

ventet til	Aarh.	Aalb	Esbj	Vejle	Freh.	Rdrs.	Hors.	Kold.
Majs, nordamerikansk, daglig	17,50	17,50	17,50	17.70		17,70		17.70
do. do., i Debr.	17,50	17,50	17,50	17,70	17,70	17,70	17,70	17,70
do. hvid afrikansk, daglig				17,70				
do. Laplata, daglig	18,50			18,70	18,70	18,70	18,70	
do. do. i Dec./Jan.			18,50			18,70		18,70
do. do. i Jan./Febr.	18,00	18,00						
Bomuldsfrøkager, Texas, 50 %*), daglig							31,70	
do. do., ca 1. Decbr.				31,70	31.70	31.70	31.70	
do. do., i Decbr./Jan.	31,50	31,50	31,50	31,70	31,70	31,70	31,70	31,70
Hørfrøkager, nordamk., daglig				31,20				
do. Hamburg, daglig						31,20		
do. do. ca. 5 Decbr.			31,00					
do. danske, daglig	31,00					31,20		
do. engelske, ca. 15 Decbr.		31,00	31,00			31.20		
Jordnødkager, sydfranske, 56*) daglig		30,50		30,70	30,70	30,70	30,70	
do. do do. ca 15. Decbr.			30,50					
do. Laplata, 56 %*) ca 1. Jan		30,50						
do. do. ca 15. Jan.	30,50							
do. tyske, 56 %*), daglig		30,50				30,70		30,70
Sesamkager, fremmede, ca. 15. Decbr.			29,50					
Kokuskager, fremmede, daglig				22,20				
Soyaskraa, Stettin, daglig	29,50							
do. engelsk, ca. 1. Decbr.		29,50			29,70	29,70	29,70	
do. dansk, i Decbr						29,70	29,70	29,70

Garanteret Minimumsindhold.

Vi noterer for:

Kokuskager, danske .... 22,50 ab Aarhus.
Sesamkager, danske .... 30,00 ab Aarhus.
Hvedeklid. do. .... 19 00 ab Aarhus
Hørfrøkager, danske, ventet daglig .... 31.50 ab Skive.
Majs, nordamk., i December .... 18 00 ab Skive
do. do. do. .... 18,00 ab Nykøb. M.
Bomuldsfrøkager, Texas, 50 %*), ca. 1. Januar .... 32,70 ab Skive.
do do. do. do. .... 32,70 ab Nykøb. M.
(Ordrer indsendes til J. A. F., Aarhus.)
Hvedeklid, danske .... 19,00 ab Randers.
(Ordrer indsendes til J. A. F., Randers).
Hvedeklid, danske .... 19,00 ab Vejle.
(Ordrer indsendes til J. A. F., Vejle).
Soyaskraa, dansk .... 29 50 ab Esbjerg.
Hørfrøkager, danske, i Decbr. .... 31,50 ab Struer.
(Ordrer indsendes til J. A. F., Esbjerg.)

Fra Lager er Priserne 60 Øre højere pr. 100 kg end fra Skib, naar mindst 4000 kg af en Sort tages.

For Partier under 4000 kg er Prisen 80 Øre højere end Prisen fra Skib og for Stykgods beregnes yderligere Kørsel 25 Øre pr. 100 kg. (Op- og Nedgang forbeholdt)

Fra Lager noteres fra 28/11 pr. 100 kg.	Aarh	Aalb.	Esbj.	Vej'e	Freh.	Rdrs.	Hors.	Kold.
Majs, nordamk.	18 10	18,10	18.10	18,30	18 30	18 30	18 30	18.30
do. La Plata	19,10	19,10	19,10	19,30	19 30	19,30	19,30	19 30
do. Donau								19,30
do. hvid, afrikansk	18,10	18,10	18 10	18,30	18,30		18,31	18,30
Bomuldsfrøkager, 50 %*)		32 10	32,10	32,30	32,30		32,30	32,30
do. 52 %*)	32,60	32 60	32,60	32,80	32,80	32,80		
do. 43 %*)		30,60		30,80				
do. brass., 55 %*)	31,10							
Hørfrøkager, danske	31,60	31,60		31,80	31,80	31,80	31,80	31,80
do. nordamk.	31,60		31.60					
do. Harburg			31,60			31,80		
do. Laplata	30.10							
Soyakager	30 60	30,60	30 60	30 80	30 80	30 80	30,80	30 80
Soyaskraa	30.10	30,10	30 10	30,30	30 30	30,30	30,30	30 30
Kokuskager, danske	23 10	.	24 90	21,40	25 20		24 20	24 70
do. fremmede		22,60	22,60	22,80	22,80	22,80	22,80	22,80
Sesamkager, danske	30 60							
do. fremmede	29,60	29 60		29,80	29 80	29.80	29 80	29,80
Jordnødkager afskallede, fremmede, 54%*)		31,10	31.10		31,80	31,30	31,30	
do. lyse, nordfranske, 56%*)			31,60					
do. amr., 52 %*)	29,60			29,80	29,80		29,80	29,80
do. Laplata	31 10							
Palmekager, danske	18,00				20,20	19,10		
Rapskager, tyske			21,20	21,30			21,40	21,10
Klidmelassefoder, Dsk. Sukkerf.	17,10	17,10	17,30	17,30		17,30	17,30	17,30
Melasse, flydende					14.80			
Hvedeklid danske	19 60	20,60	20 10	19,60	21,10	19,60	20,60	20,10
Rugklid, danske, grove	17,10	17,10	17 10		18,10			17,10
Foderbyg, Marokko	21,10	21,10	21,10	21,30	21,30	21,30		21,30
do. amk., 48 lbs.	22,10		22,10					
do. Laplata	21 10						21,30	
Byg, dansk	26,00	27,00	27,50	27,50	28,00	26,00	27,50	26,00
Havre, dansk	24,50	24,50	25.50	25 50	26,00	24,5	25,50	24 50
Blandkorn, do			26,50	27,00		25 50	27,00	25,50
Hvede	26,00		27,00	26,00	28,00	26,00	27,00	27,00
Rug	26,00	26,00		26,00	26,50	26,00	27,00	27,00

*) Garanteret Minimumsindhold.

Jydsk Andels-Foderstofforretning er stedse Køber til **dansk Korn**, og de Lokalforeninger eller Medlemmer, der er Sælgere, vil ved Henvendelse til nærmeste Filial kunne faa Prisen at vide.

Foderblanding kan leveres fra alle Afdelinger og Opgave over Pris med nærmere Oplysninger kan indhentes hos nærmeste Filial.

Handelsefterretninger.

(Ved private Korrespondenter).

Smørmarkedet.

Den 23. Novbr. 1921.

Tilførslerne til Ek·portørerne synes noget større i denne Uge. Hjemmeforbruget er uforandret.

For Eksportmarkedets Vedkommende er de sidste Ugers nervøse Anspændthed bleven udløst i et Sammenbrud af alle aabne Markeder. Køberne har trukket sig ti bage og kan kun kaldes frem ved meget la·ere Tilbud, og selv derved kan tilstrækkelige Ordrer for Ugens Kvantum langt fra skaffes. Der maa derfor utvivlsomt følge en ganske betydelig Noteringsnedsættelse.

Smørnoteringen

blev den 17. Novbr ansat til 495 Kr. pr. 100 kg.

Mælkenoteringen.

De danske Mejeriforeningers Mælkenoteringsudvalg ansatte den 17. Novbr. følgende Notering:

For Skummetmælk 3,5 Øre pr. kg.
— Sødmælk ab Mejeri 23,5 Øre pr. kg.
— Sødmælk ved Stalddør 20,5 Øre pr. kg.

Flæskemarkedet.

Det engelske Marked er stadig fast, og Priserne steg atter i sidste Uge.

Københavns Flæskehalle tilførtes i sidste Uge 5824 Svin imod 5134 Stkr. i forrige Uge. — Endvidere tilførtes Flæskehallen 1755 Okser, 1763 Fedekalve. 814 Spædekalve, 603 Faar og Lam samt 103 Heste.

Svinepriserne i Danmark.

Jydske Andelsslagteriers Notering fra 20—26. Novbr. 1921

Prisen paa Slagterisvin slagtet Vægt er for Svin af Vægt 60—75 kg:

1. Letfede og mellemfede	220	Øre	pr.	kg
2. Fede	220	"	"	"
3. Mindre god Kvalitet	210	"	"	"

For Svin af Vægt 50—59½ kg afkortes 10 Øre pr kg.

Udskudssvin og Søer betales efter Værdi.

Kødmarkedet.

Aalborg Kreaturmarked, d. 22. Novbr.

Markedet var i Dag tilført 680 store Kreaturer, 251 Kalve, 101 Faar og Lam samt 19 Søer. Handelen var ret god, og navnlig var Kalvene stærkt efterspurgte paa Grund af de smaa Tilførsler. Markedet var helt igennem lidt bedre og Priserne lidt højere.

Noteringen var som nedenfor anført:

	1. Kl.s	2. Kl.s	3. Kl.s
Stude og Kvier	48-53	42-47	32-38
Tyre	40-45	33 38	—
Unge Køer	40 45	33 38	—
Ældre Køer	32-38	25-30	—
Kalve	40 45	33-38	—
Faar	—	50-55	—

Enkelte prima Dyr noget mere.

Kælvekøer	400-600	Kr. pr. Stk.
Slagtekøer	50-100	" " "

Kolding Kreaturmarked, d. 21. Novbr.

Kreaturmarkedet her har i Dag været tilført 295 Kreaturer. 50 Kalve og 18 Faar. Til Belgien solgtes 135 Stkr., til Svejts 28. til lokalt Brug 62 og slagtedes paa Pladsen 30 Resten gik til forskellige Pladser i Indlandet. Handelen var noget treven, Priserne nærmest uforandret.

Vestjydsk Eksportforening

noterede d. 21. Nov. 1921 pr. kg levende Vægt:

Prima Kreaturer	108 118 Ø.
1. Kl.s Stude og Kvier	70 – 80 —
2. - do.	56 – 66 —
1. - Tyre	68 – 78 —
2 - do.	50 – 60 —
Prima Eksport-Køer	70 – 80 —
1. Kl.s Køer	48 – 58 —
2. - do.	28 – 38 —
Dubletkalve	100 – 130 —
Slagtekalve	52 – 72 —

Daarligere Varer efter Kvalitet.

Ægmarkedet.

København, den 22. Novbr. 1921.

Markedet er vedblivende godt til stigende Priser for prima, paalidelige Varer, men derimod vigende for usikre Kvaliteter.

Dansk Andels Ægexports Notering i Ugen fra 18.—24. November var 530 Øre pr. kg plus Fragt og Overskud.

Fjerkræhandelen.

København, den 22 Novbr. 1921.

Tilførslen ikke stor. Priserne har senest været:

Levende:		
Høns	ca. 150	Øre pr. kg.
Unge Haner	150—200	" " "
Ænder	300—3 0	" " "
U. Duer	75—100	" " Stk.
Slagtede:		
Gæs	300—350	Øre pr. kg.
Ænder	400—450	" " "

Prisen paa Sukker.

De danske Sukkerfabriker noterer: Stødt Melis Lff 58 Øre pr. kg.

(Ovenstaaende Notering er 2500 kg-Prisen).

Udgivet af Andelsudvalget.
Chefredaktør:
And. Nielsen.
Ansvarlig overfor Presseloven:
Harald Stenbæk.
Kontor: Christiansgade 24, Aarhus.
Telefon 1510..
De forenede Bogtrykkerier, Aarhus.

Da nedennævnte Parts-Andelsbeviser i Den danske Andelsbank, A. m. b. A., samt Andels- og Garantibeviser er anmeldt at være bortkomne, opfordres herved i Henhold til § 10 i Bankens Vedtægter de, der maatte have Beviserne i Hænde, til inden 3 Maaneder at møde i Banken og godtgøre deres lovlige Adkomst dertil, da Beviserne ellers vil være mortificerede.

København, den 25. November 1921.

Direktionen for Den danske Andelsbank, A. m. b. A.

Parts-Andelsbeviser.

Nr.	Beløb	Navn	Adresse
6	100	Jens Henriksen, Gaardejer	Elling, Horsens.
45	100	Hans Henrik Hansen, do.	Aaes pr. Tvingstrup.
71	100	Niels Madsen, do.	Endelave.
81	100	Hans Hansen, do.	Østrup.
2[illegible]6	100	Chr. Jørgensen, do.	Trøstrup.
289	100	Bertel Vadgaard, do.	Vadgaard pr. Farsø.
364	100	Iver Iversen, do.	Hinnerup, Roslev.
564	100	Kristen Jensen, do.	Vinten.
942	100	J Thomsen, do.	Sdr. Aldum, Stenderup.
1329	100	Kristen Kristoffersen, do.	Resen pr. Skive.
15[illegible]4	100	P. Poulsen, Slagtermester	Herning.
1561	100	Jørgen Markussen, Proprietær	Klags Mølle, Vrønding.
1795	100	Chr. Christensen, Gaardejer	Katballe, Skelhøje.
2503	100	Ths. Hansen, do.	Aalbæk pr. Skive.
2666	100	Marius Lorentzen, do.	Vium pr. Sjørslev.
3187	100	Niels Pedersen, do.	Gudmindrup pr. Højby.
3324	100	Karl Poulsen, do.	Ebbelykke, Nykj. S.
3926	100	Søren P. Jensen, do.	Klelund, Holsted.
3983	100	J. P. Høher, do.	Dalgaard, Holsted.
3996	100	L. Fredslund, do.	Holsted.
40[illegible]7	100	Søren Larsen, do.	Vejby pr. Skive.
4354	100	Laur. Jensen Sørensen, Boelsmand	Aars
4549	100	Jørgen Stærmose, Partikulier	Hampen pr. Nr. Snede.
5087	100	Karl Goul, Gaardejer	Vejby pr. Skive.
5314	100	P Damgaard, Kreatureksportør	Skive.
53[illegible]9	100	Chr. Nielsen, Gaardejer	Egerisgaard pr. Skive.
5624	100	Bonde Nielsen, do	Hodde.
6307	100	N. Nielsen, Smedemester	Brønderslev.
8608	100	N. P. Petersen, Fængselsbetjent	Horsens.
9484	100	V. Brandstrup, Cyklehandler	Brønderslev.
9878	100	Chr. Madsen Søndergaard	Borris.
11789	100	Søren Sørensen, Gaardejer	Hornum pr. Braaskov.
11796	100	Andreas Møller Jørgensen, do.	Horsens.
11856	100	Niels Gregersen Nielsen, Købmand	Løsning.
15158/67	1000	J. Thygesen-Nielsen, Proprietær	Ørupgaard.
18058	100	Rasmus Chr. Hedegaard	Salling pr. Vindblæs.
19114	100	Jacob Dideriksen, Godsejer	Vivild, Allingaabro.
19115	100	— — do.	— —
19266	100	N. J. Nielsen, Gaardejer	Haldrup.
19355	100	Jens Pedersen, do.	Hullig, Borris.
22055	100	Henrik Andreasen, do.	Gjesing.
22056	100	— — do.	—
23186/90	500	J. P. Bagger, do.	Bjerregrav.
25651/60	1000	J. Chr. Nielsen, Husmand	Sønderbæk.
2[illegible]639	100	Fr. Breckling, Købmand	Lemvig.
30051/60	1000	Hans Hansen, Gaardejer	Tøvelde pr. Stege.
34926/30	500	Niels Laur. Jensen, do.	Nørreby pr. Borre.
35363	100	Jens Nielsen Krogshede, do.	Bøvling.
39681/85	500	J. P. Sørensens Enke	Thyrsted.
39941	100	Jørgen Poulsen, Gaardejer	Ebelnæs pr. Stege.
40149	100	Anna Hansen, do.	Aalebæk pr. Borre.
46432	100	Jens Andersen Christensen, do.	Haldum pr. Hinnerup.

Andels- og Garantibeviser.

Nr.	Beløb	Navn	Adresse
88	1000	Aalsrode og Omegns Brugsforening	Aalsrode.
138	1000	Dalbyover Brugsforening	Dalbyover.
1191	3500	Knudstrup Brugsforening	pr. Kjellerup.
1546	2000	Lund Brugsforening	Lund pr. Højslev.
1629	8500	Damsholte Andelsmejeri	pr. Stege.

Plads tilbydes.

Uddeler søges

til Gerlev-Draaby Brugsforening pr. Frederikssund til 1. Januar 1922. Omsætningen var sidste Aar ca. 150,000 Kr. i Butiksvarer og ca. 15,000 Kr. i Foderstoffer. Lønnen er 5½ pCt. samt fri Bolig med Have og 200 Kr. til Lys og Brændsel. Af Foderstoffer gives 2 pCt. Uddeleren svarer til Svind og Emballage samt holder Foreningen med Indpakningspapir og Bindegarn. Som Kaution stilles 4000 Kr. kontant. Ansøgningerne sendes inden 1. December til

(1576) Hmd. L. Hansen,
Neder-Draaby pr. Jægerspris.

Uddeler søges.

Pladsen som Uddeler i Attrup Brugsforening er ledig til 1. Januar 1922. Lønnen er 6 pCt. af Butiksvarer, 2 pCt. af grove Varer, 3 pCt. af Frø og fri Bolig. Uddeleren svarer til Svind. Sidste Aars Omsætning 73,000 Kr. i Butiksvarer, 18,000 Kr. i gr. Varer. Kaution 5000 Kr., hvoraf 2000 Kr. kontant, som forrentes med 5 pCt. Ansøgning sendes til undertegnede Formand senest den 10. December.

N. G. Petersen,
Attrup pr. Ryomgaard.

Uddeler søges

til Broby Brugsforening pr. Sorø til 1. Januar 1922 (eventuelt før). Sidste Aars Omsætning: Butiksvarer 154,000 Kr., Grovvarer 55,000 Kr. Løn: 7 pCt. af Butiksvarer, 2 pCt. af Grovvarer + fri Bolig. Uddeleren svarer til Svind og Emballage og tillægger Indpakningsmateriale samt Lys og Varme i Butiken. Der fordres en Sikkerhed paa 3000 Kr. kontant og 2000 Kr. ved Kaution. Skriftlig Ansøgning med Anbefaling bedes senest d. 3. December tilsendt

(1585) Parcellist Jacob Jensen,
Broby, Sorø.

Kommis.

En flink og paalidelig, yngre Kommis med god Ordenssans kan faa Plads til 1. Januar. Lønfordring vedlagt Anbefaling bedes tilsendt

(1548) A. M. Christensen,
Ødsted Brugsforening pr. Vejle.

Kommis søges.

En ung, dygtig Kommis kan faa Plads til 1. December i Stenderup Brugsforening, Holsted St. Anbefaling og Lønfordring bedes tilsendt

(1564) J. Nielsen.

Ung Kommis.

Et ungt Menneske, der har været ved Handelen ca. 2 Aar, kan faa Plads straks eller 1. December i Ingstrup Brugsforening, Ingstrup St. Gode Anbefalinger forlanges.

(1557) Viggo Hansen, Uddeler.

Uddeler søges.

Pladsen som Uddeler i Hvolbæk Brugsforening er ledig til 1. Januar 1922. Omsætning af Butiksvarer ca. 75,000 Kr., der lønnes med 6½ pCt., Brød, Frø og Høstbindegarn ca. 8000 Kr., der lønnes med 3 pCt. 1/6 pCt. af Omsætningen til Lys og Varme. Handelen med Skind og Æg er Uddelerens egen. Fri Bolig og Have. Uddeleren svarer til Svind og Emballage og betaler Halvdelen af Indpakningsmaterialer. Kaution 4000 Kr., hvoraf Halvdelen kontant til 5 pCt. Ansøgninger maa være indsendt senest 5. December til undertegnede.

(1597) Lærer A. Nielsen,
Fruering pr. Skanderborg.

Grundet paa Sygdom

kan en dygtig og paalidelig Kommis straks faa Plads i Gærum Brugsforening pr. Frederikshavn.

(1583) D. Petersen, Uddeler.

Kommis.

Da min nylig antagne Kommis har faaet Uddelerplads, søges 1. December en absolut dygtig og paalidelig 1. Kommiis, ikke under 25 Aar.

(1594) Chr. Mortensen,
Høng og Omegns Brugsforening, Høng.

NB. Anbefalinger og Lønfordring bedes tilsendt.

Lærling,

1 à 2 Aar ved Faget, kan faa Plads 1. December i Høje Taastrup Brugsforening pr. Taastrup.

(1574) N. C. Nielsen, Uddeler.

Ekspeditrice eller Kommis

kan straks faa Plads. En, som eventuelt midlertidig kan forestaa Ledelsen af en mindre Brugsforening, vil blive foretrukken. Ansøgning med Afskrift af Anbefalinger bedes tilsendt Andelsbladet, Aarhus, i Billet mrkt. 1601.

Ekspeditrice eller Medhjælper

søges til 1. December i en Brugsforening, 2 km fra Hillerød. Oplysninger og Lønfordring udbedes.

(1602) Jens Dinesen,
Ullerød pr. Hillerød.

Ekspeditrice,

dygtig og paalidelig, med Kendskab til Manufaktur, kan faa Plads i Rødding Brugsforening pr. Viborg til 1. Januar. Anbefaling samt Lønfordring bedes tilsendt

(1589) Fr. Andreasen.

Ekspeditrice,

flink og paalidelig, helst med lidt Kendskab til Manufaktur, kan faa Plads i Brugsforeningen, Vrøgum St. via Varde. Anbefalinger med Lønfordring bedes tilstillet

(1569) Uddeler Chr. Christensen.

Eksped itrice.

En dygtig og paalidelig Ekspeditrice, som er kendt med Kolonial og Viktual, kan faa Plads 1. December. God Løn. Kopi af Anbefalinger bedes tilsendt

R. Malmberg,
Holte By og Buskehøj Brugsforening
(1599) pr. Holte.

Ekspeditrice.

En ung Pige, som er godt kendt med Handelen, kan fra 1. Januar faa Plads i Himlingøje Brugsforening pr. Vallø. Anbefalinger og Lønfordring bedes tilsendt
(1560) Johs. Hansen.

En Pige

til Hjælp i Huset og Butiken kan faa Plads 1. December i Brugsforeningen „Alfa", Højslev St.
(1587) F. Schjøtt.

Pige søges.

En Pige, som kan hjælpe til i Butiken, kan faa Plads straks eller 1. December.
(1554) E. Danstrup,
Rold Brugsforening, Arden.

Tandtekniker.

En pæn, ung Pige, som kunde have Lyst til at lære Tandteknik, kan faa Uddannelse paa min Klinik. Familiær Ophold.
(1578) Emil Carlsen,
Tandtekniker,
Vejle.

Jebjerg Brugsforening pr. Langaa.

Pladsen som Uddeler besat. Tak for Tilbudene. (1590)

Pladsen i Ørum Brugsforening

pr. Ramten er besat. (1598)

Plads søges.

Kolonialkommis,

20 Aar gl., 6 Aar ved Faget, som uden egen Skyld bliver ledig, søger Plads fra 15. December eller 1. Januar i en Brugsforening eller paa Lager. Billet mrkt. Paalidelighed 1568 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Kommis,

21 Aar gl., 7 Aar ved Faget, har Handelsskoleeksamen, søger Plads til 1. December i Forretning eller paa Lager. Mulige Tilbud bedes sendt til
(1566) J. Christiansen,
Hvalsø Brugsforening, Hvalsø St.

1. Kommis,

21½ Aar gl., 5½ Aar ved Faget, hvorfra gode Anbefalinger haves, søger Plads 1. December eller senere. Mulige Tilbud med Opgivelse af Løn bedes tilsendt
(1584) Peter Jensen,
Strucks Allé 3, Tønder.

Yngre Kommis

søger Plads til 1. Januar eller senere. Fineste Anbefaling for Læretiden haves. Mulige Tilbud med Opgivelse af Løn bedes tilsendt
(1573) Uddeler Sørensen,
Øsløs Brugsforening, Øsløs.
Telef. Øsløs Nr. 17.

Giv Agt!

Velanbefalet Kommis, 25 Aar (Jyde), 6 Aar ved Faget, søger Plads straks eller senere, helst hos en troende Uddeler.
(1588) N. Hilligsøe,
Ole Nielsensvej 3, København, Str.

Kommis,

22 Aar, 6 Aar ved Faget, søger Plads 1. Januar, eventuelt 15. December. Fine Anbefalinger haves. Mulige Tilbud bedes i Billet mrkt. Hobro 1577 tilsendt Andelsbladet, Aarhus.

Kommis.

Som saadan søges Plads til 1. December eller senere i en Brugsforening eller Købmandsforretning. Vedkommende er vant og villig til alt forefaldende Arbejde saavel paa Lager som i Butiken, og paa Lønnen ses ikke saa meget som paa en god og lærerig Plads. Anbefalinger fra tidligere Pladser haves. Billet mrkt. 1567 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Kommis,

21 Aar gl., søger Plads snarest eller til 1. Januar. 5 Aar ved Faget. Mulige Tilbud med Opgivelse af Løn bedes tilsendt
(1593) Albert Mellergaard,
Ørsø Brugsforening pr. Dronninglund.

Til 1. Januar

søges fast Plads i en Foderstofforretning som Formand eller lignende. Er kendt med Køb og Salg af Sæd. Fineste Anbefaling kan skaffes. Billet mrkt. Formand 1580 tilsendes Andelsbladet, Aarhus.

Ung Mand,

21 Aar, Handelsskoleeksamen (god), søger Plads paa Kontor eller i en god Forretning. Gode Anbefalinger haves. Billet mrkt. 1579 modtager Andelsbladet, Aarhus.

En energisk, ung Mand,

16½ Aar, med en meget fin Realeksamen (7,80 = ug÷), har foreløbigt afbrudt videre Læsning paa Grund af Pengemangel, søger Plads paa Kontor eller i Brugsforening. Billet mrkt. 1595 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Plads søges.

Ung Mand, 16 Aar gl., med fin Præliminæreksamen (119 P. — Udm.), søger Plads som Medhjælper i en Brugsforening. Eventuelle Tilbud med Opgivelse af Løn bedes tilsendt
(1603) Bernh. Sørensen,
Skoffergaarde, Nimtofte St.

N. Kjærgaard Jensens tekn.-kem. Fabrik,

Odense.

Specialiteter:

Osteløbe, Ostefarve og Smørfarve.

Ensartede i Kvalitet og Styrke.

— Forlang dem hos Deres Forhandler. —

Medhjælper.

Som Medhjælper søges Plads i en Brugsforening af en ung Landmandssøn, 18 Aar, villig og flink til alt forefaldende Arbejde. Er godt anbefalet og er i Besiddelse af gode Skolekundskaber. Paa Lønnen ses ikke. Billet mrkt. Villig 1547 modtager Andelsbladet, Aarhus.

En ung Mand,

21 Aar, søger Plads som Medhjælper i en Brugsforening til 1. December. Har været ved Faget ½ Aar og er uden egen Skyld ledig. Mulige Tilbud bedes sendt i Billet mrkt. 1570 til Andelsbladet, Aarhus.

Plads søges.

Undertegnede, der er 18 Aar og lige har udlært i en Brugsforening, søger Plads 1. December eller 1. Januar i en Brugsforening eller Købmandsforretning. Er kendt med bl. Forretning.

(1558) Sv. Nielsen,
Adr.: Gdr. J. P. Nielsen,
Frenderup pr. Grevinge.

Plads søges.

En flink, opvakt Dreng ønskes anbragt i Lære til 1. Januar.

(1596) Uddeler Jensen,
Hvolbæk Brugsforening, Skanderborg.

Enhver Pladssøgende

bør lade sine Anbefalinger maskinskrive. Arbejdet udføres hurtigt, smukt og billigt ved Henvendelse til Kolding Maskinskrivekontor ved Chr. Th. Nielsen, Kolding.

Sivsko. Sivsko.

Vore bekendte gode Sivsko tilbydes fra Lager til billigste Dagspris.

Uggelhuse og Omegns Sivskoforening, Uggelhuse.

Tlf. Nr. 9 Langkastrup. (1494)

Til vore Indsendere.

Vi finder Anledning til at gøre opmærksom paa, at Artikler, der ønskes optaget i Andelsbladets først udgaaende Nummer, maa afsendes saaledes, at de kan være os i Hænde senest Tirsdag Morgen. Senere indløbne Manuskripter maa som Regel henlægges til det næstfølgende Nummer.

Højskolehjemmet,

Colbjørnsensgade 30, København.
(Forhen K. Jespersen).
Gode Værelser. Moderate Priser.
Ærb.

(1581) L. Larsen.

Julefrugt.

Fine Nonnetit til 35—40 Øre samt gode Madæbler til 25 Øre pr. Pd. i Ordre paa 25 og 50 Pd. pr. Efterkrav med Garanti for god Vare

(1592) Wald. Petersen,
Saaderup pr. Ullerslev St. (Fyn).

Til gensidig Fordel og Støtte

tilraade vi d'Herrer Medlemmer kun at købe:

D.D.P.A.

Petroleum, Benzin & Brændselsolie.

(1528)

De forenede Bogtrykkerier, Aarhus.

Andelsbladet.

Fællesorgan for danske Andelsforetagender.

Nr. 48. | Fredag den 2. December. | 1921.

De samvirkende danske Andelsselskabers

Delegeretmøde.

(Sluttet).

Nye Markeder for Landbrugets Eksportvarer.

—

Herom holdt Gaardejer N. Porse følgende Foredrag: Naar Formanden for Andelsudvalget har bedt mig om at behandle dette Emne, saa er det ikke uden en vis Ængstelse, jeg er gaaet ind derpaa, thi det er rigtigt, som Formanden sagde i sin Beretning, at Himlen i Øjeblikket er stærkt overtrukket af Skyer, der drives — kan man næsten sige — af en rivende Blæst over Himmelbuen, og der levnes os ikke megen Tid til at faa Øje paa de faste Stjerner, ved hvis Hjælp vi skal afstikke de Veje, som vi skal befare.

Der er en uhyre Uro over det Billede, man i Øjeblikket har af Landbrugets Afsætningsforhold. Billedet skifter Karakter næsten fra Dag til Dag, og det er derfor uhyre vanskeligt at prøve paa at pege paa de Veje fremefter, som Landbruget skal betræde med Hensyn til sin Eksport. Naar jeg alligevel gerne vil tage Emnet op til Behandling, er det, fordi det er min Opfattelse, at det er af uhyre stor Betydning, og jeg vil gerne, saa vidt mine Evner rækker, være med til at prøve paa at kaste Lys over disse Forhold.

Overfor Spørgsmaalet om nye Markeder kan der rejses det Kontraspørgsmaal: Har vi Brug for nye Markeder for vore Landbrugsvarer, eller er det ikke saadan, at de gamle Markeder fra før Verdenskrigen er gode og stabile nok, saa at der ingen Grund er til at tænke paa nye Markeder?

For mig staar det saadan, at dette Kontraspørgsmaal maa besvares absolut benægtende. De gamle Markeder fra før Krigen er ikke holdbare for vor Landbrugseksport frem i Tiden. Hr. Dalgas Rasmussen nævnte nogle Tal angaaende den Ting. Jeg skal ikke nævne mange Tal, men kun et Par enkelte. I 1913 udgjorde vor Kvægeksport 152,364 Stk., deraf til Tyskland 152,000 Stk. Af Heste udførte vi 25,278 Stk., deraf til Tyskland 24,646. Af Flæsk udførte vi 123 Mill. kg, der altsammen gik til England. Af Smør udførte vi 87 Mill. kg, hvoraf England fik 81,2 Mill. kg. Af Æg udførte vi 21,9 Mill. Snese, hvoraf England fik 20,9 Mill. Snese. Udover dette var der en Eksport af Mælk og Fløde udelukkende til Tyskland og en ganske lille Eksport af Ost. Dette Billede af vor Eksport er gammelkendt. Vi havde kun de to Markeder, England for vore forædlede Produkter — Smør, Flæsk og Æg — og Tyskland for de uforædlede Produkter, Kvæg og Heste.

Nu siges der, at i Øjeblikket peger det stærkt i Retning af, at vi for de forædlede Produkters Vedkommende i høj Grad gaar tilbage til det gamle Marked. Og det er rigtigt. Ogsaa jeg mener, at vort gamle Marked, England, bliver vort største og bedste Marked for forædlede Landbrugsprodukter, og at vi bør gøre alt muligt for at pleje og dyrke dette Marked. Men der er under Krigen sket en Forandring med Hensyn til de danske Landbrugprodukters Stilling i England. De er bleven udsat for en Konkurrence, som man ikke kendte saa meget til tidligere.

I England er der en udpræget Tendens til at agitere Publikum op til større Sparsommelighed i dets Forbrug. Gang paa Gang i det sidste halve Aar er der gennem de engelske Aviser gaaet Opraab til det købende Publikum om, at hvis Prisen paa dansk Smør gik over f. Eks. 2 sh., burde Folk ikke købe det, men skulde i Stedet for købe Kolonismør eller Margarine. Der er for de danske Produkter denne Konkurrence fra den

offentlige Mening i England, denne Tendens til, at Forbruget skal lægges over paa billige Varer. Det er ikke længer det bedste, man skal have, men det billigste.

En anden Konkurrence, som man heller ikke kan være blind for, er Konkurrencen fra Koloniernes og Amerikas Side. Jeg tror, at vore Svine slagterier kan tale med om, hvad det betyder, at Amerika har begyndt et Kapløb for at faa sit Flæsk indført i England. Og for Mejeribrugets Vedkommende er Forholdet det samme med Hensyn til de engelske Koloniers Smør. Jeg skal nævne to Tal i denne Forbindelse. De er ganske talende. Medens Forholdet var det, at Koloniernes Andel i den samlede Smørimport til England i Femaaret 1909—13 var gennemsnitlig 23.5 %, saa har den i Aaret Juni 1920—Juni 1921 udgjort 47 %. Det er en Konkurrence, der kommer ikke alene fra New Zealand — som er naaet uhyre langt frem med Hensyn til Kvaliteten —, men ogsaa fra Australien, fra Sydafrika, ja fra de engelske Kolonier i det hele taget. De udfører et Arbejde, man ikke kan lade upaaagtet. Jeg har Indtryk af, at ikke mindst fra Koloniernes Side vil ogsaa Dansk Andels-Ægeksport risikere en Konkurrence paa det engelske Marked.

En Tid var der et tredie Moment, som vi ogsaa maatte regne med kunde faa nogen Betydning Det var Englands, Modeilandets, Stilling til Kolonierne, der havde hjulpet det under Krigen. Jeg er dog tilbøjelig til at tro, at dette politiske Moment ikke vil komme til at spille den Rolle, man troede, ja maaske slet ikke kommer til at spille nogen Rolle Men i sin Tid mødte vi denne Udtalelse ovre i England: »Ved Siden af, at Kolonismørret er billigere, maa vi ogsaa tage Hensyn til, at Kolonierne hjalp os godt under Krigen. Hvad gjorde Danmark?« Hertil har jeg med god Samvittighed kunnet svare: »Vi hjalp ganske vist ikke direkte med Mandskab, men kan I fra engelsk Side paastaa, at vi gjorde noget ukorrekt med Hensyn til vor Eksportfordeling under Krigen Jeg tør paastaa, at Danmark optraadte i enhver Henseende fair med Hensyn til sin Eksport under Krigen.«

Endelig er der en tredie Konkurrent, Margarinen, som vi heller ikke kan lade uænset Der er sket det under Krigen, at Englænderne har lært at spise Margarine, og hvad mere er, man har oparbejdet en hjemlig Margarineindustri, der kan forsyne hele England. Og har man først en Industri, vil den jo gøre sig Umage for at faa fat paa Konsumenterne Derfor kan Margarinen blive en ikke ufarlig Konkurrent til dansk Smør.

Vender vi os derefter mod Syd — til vort eneste Marked før Krigen for uforædlede Produkter, — ja, da gælder det jo, at hvis man ikke lader sig blænde af, hvad der kan siges om Tysklands Trang til Varer, saa kan man ikke andet end ængstes for, hvad Danmark kan vente sig af Afsætning til den Side. Der er ganske vist i Øjeblikket saa stor Trang til vore Varer, at vi for den Sags Skyld med Lethed kunde faa dem afsat, men den daarlige Valuta gør det jo umuligt. Og hvis man ikke dømmer efter Øjeblikket, men ser lidt ud i Fremtiden, saa er der for Kvægets Vedkommende en Ting, jeg vil gøre opmærksom paa. I Aarene før Krigen var Forholdet det, at det tyske Landbrug kunde forsyne Befolkningen med 90 % af, hvad den havde Brug for, medens der maatte indføres 10 % hvoraf Danmark leverede en meget stor Part. Naar man nu tænker paa, at Tyskland før Krigen var en saa mægtig Industristat, som det var, og alligevel kun behøvede at indføre 10 % af Forbruget af Levnedsmidler. er der saa ikke Grund til at tro, at det nu, hvor Befolkningens Fordringer er nedsat, og hvor det har maattet afstaa mere Industriland end Landbrugsland, vil kunne forsyne sig selv med Landbrugsprodukter? Jeg mener, der er Grund for os til at nære nogen Ængstelse i saa Henseende.

Ja, der kunde jo gaas meget dybere ind paa disse Spørgsmaal om de forskellige Markeder, men Tiden løber, og jeg maa indskrænke mig til at sige, at det er mit Indtryk, at Markederne, som vi havde dem før Verdenskrigen, ikke ligger paalidelige nok til, at vi

kan regne med, at de vil være fyldestgørende i Aarene, der kommer.

Derfor bør vi se os om efter nye Markeder. Det skal ikke forstaas saaledes, at jeg ikke mener. at vore gamle Markeder skal bibeholdes og bibeholdes i en betydelig Udstrækning, men jeg tror, at skal det danske Landbrug fare vel, bør vi ikke regne med, at England kan komme til at aftage alt. hvad vi har at udføre England kunde ganske vist gøre det, men jeg tror ikke, det vil blive til en lønnende Pris.

For de forædlede Produkters Ved kommende har vi i Danmark særlige Kvaliteter. Jeg kender ikke noget andet Land i Verden, der paa langt nær kan naa op paa Siden af Danmark i den Henseende. Af Danmarks Smørproduktion er mindst de 90 a 95 % en første Klasses Vare, en fin Verdensmarkedsvare, medens omvendt for Amerikas Vedkommende 90 a 95 % af Smørproduktionen er en sekunda Vare, der ikke vil kunne klare sig paa Verdensmarkedet i Konkurrence med vore Kvaliteter. Selv for New Zealand, der er det Land, som er naaet videst frem, kommer kun 70 % af Produktionen i første Klasse, og de indrømmer selv, at det, de kalder første Klasse, ikke kan staa Maal med det danske, men betinger en lavere Pris

For forædlede Varers Vedkommende har vore Konkurrenter kun ganske faa Procent, der kan naa op paa Højde med vore. Og naar det er Tilfældet, hvorfor skulde vi saa indskrænke os til at lade Englænderne være de eneste Aftagere af vore forædlede Varer? Hvorfor ikke gøre hele Verden til vort Marked? I ethvert Land og enhver By vil der være et Publikum, som ønsker en fin Vare og vil betale derfor. Det skal vi lægge os paa Sinde. Vi skal lægge den fine Vare ud paa mange forskellige Steder. Derved opnaar vi den højeste Pris.

Med Hensyn til Flæsket er det mit Indtryk, at det danske Flæsk staar højere nu end nogen Sinde tidligere. Hvorfor skulde vi saa ikke ogsaa for Flæskets [illegible] finde Markeder [illegible]?

Der [illegible], som siger, [illegible]

alle sine Varer i en og samme Kurv. Det tror jeg, der er en stor Sandhed i. Vi skal ikke bygge udelukkende paa det enkelte Marked, men sørge for at have flere Markeder.

Smørmarkedet i England er saa anspændt, at nogle faa Tusind Dritler mere om Ugen vil ødelægge det. Jeg ser, at Direktør Hansen, Horsens, nikker. Jeg har talt med en af hans Kolleger, som sagde, at dersom der kom Efterretning om, at nu kom der 1000 Dritler mere, saa klappede Markedet sammen.

Da det saa' værst ud med Markedet i England, traf det sig saa heldigt, at Amerika og Frankrig gik ind med betydelige Ordrer, og det førte til, at Prisen steg i England.

Der er en Bevægelse fremme, som vi heller ikke maa lade upaaagtet. Det er en Bevægelse i England i Retning af at centralisere Indkøbet. Hvis vi kommer i den Stilling, at vi skal have alle vore Varer til England, saa skal vi nok komme til at mærke det. England køber ikke vore Varer for vore smukke Øjnes Skyld, men søger at købe billigt. Der sker i Øjeblikket i England en Koncentration paa Storhandelens Omraade, og det bør vi som sagt ikke lade uænset.

Hvor findes nu de nye Markeder? Efter min Opfattelse findes der Marked overalt i Verden for vore forædlede Produkter. Og selv om England, hvad vi alle haaber, bliver ved at være den store Aftager, vil det være af den største Betydning, at vi kan finde en lønnende Afsætning til anden Side for den øvrige Produktion. Derved frigør man sig for det altfor stærke Favntag, man kan blive udsat for, naar man giver sig et enkelt Marked i Vold.

Det, som det drejer sig om frem i Tiden for det danske Landbrug, naar Talen er om Afsætning af dets Varer, er først og fremmest, at vi holder skarpt Udkig med disse Forhold, thi det er desværre saadan, at i Dag kan der være Udsigt til et Marked her, men i Morgen kan det have skiftet. Czekoslovakiet, hvor man efter Udtalelser af vor Gesandt dernede, Hr. Nørgaard, kan regne med, at 75 pCt. af Befolkningen vil komme til at leve af Industri, kan mulig blive et Afsæt-

ningssted for vore Landbrugsvarer. Eller Polen, hvis det arbejder sig frem og faar en betydelig Industri.

Til Frankrig har vi jo faaet en ikke ringe Afsætning af Smør, men vor Udførsel dertil gaar dels over Tyskland og dels over England, og en Franskmand har sagt til mig, at begge Dele er lige lidt velsét i Frankrig. Direkte Forbindelse med dette og andre Lande er ogsaa en af de Ting, vi maa tænke paa.

Endelig har man jo i vore Dage et levende Indtryk af, hvad Reklamen betyder. Der er Firmaer i England, som i de sidste Aar har ofret Millioner af Kroner paa at reklamere deres Varer op De gode danske Varer skal sælge sig selv, siges der, men der kan dog ikke være noget galt i at gøre Udlandet opmærksom paa, at vi har disse gode Varer.

Efter min Mening ligger der for det danske Landbrug store Opgaver i Retning af nye Markeder, og det beror paa vor Aarvaagenhed, vor Dygtighed og vort Sammenhold, om det skal lykkes at løse disse Opgaver.

— Med Hr. Porses Foredrag sluttede første Dags Møde.

* * *

Anden Dag

begyndte Mødet med Sangen: »Det haver saa nyligen regnet«.

Derefter holdt Kreditforeningsdirektør, Konsulent Hans Hansen, Aabenraa, følgende Foredrag om

Sønderjydernes Forhold til den danske Andelsbevægelse.

Vi har alle slidt Skolebænken for endda nogle Aar siden. Da man i Skolen regnede og kom til at skulle sammenlægge uensartede Brøker, skulde man have en Generalnævner, men man maatte ogsaa kun have én, som alle de ulige Størrelser gik op i, indordnede sig under. Naar jeg nu skal prøve paa at kaste et lille Strejflys over, hvorledes det var nede hos os før Krigen, og hvorledes det er nu efter Genforeningen, saa vil jeg sige, at før Krigen var vi nødt til at have en Generalnævner, som alle uensartede Brøker blev bragt ind under. Vi havde ikke Raad til at splittes paa alle mulige Spørgsmaal. Vi plejede at sige, at vi skulde være èt Folk og ikke staa splittet i Partier. Saadan har vi det ikke længer — Gud bedre det!

Ved et af de første socialpolitiske Kursus i Aabenraa — i 1910 eller 11 — var ogsaa det Spørgsmaal fremme, hvorvidt vi kraftigere end hidtil burde lægge os i Selen for at faa Andelsbevægelsen udbredt. En Række gode danske Mænd, der forstod Andelsbevægelsen i og for sig, advarede imod at tage et Arbejde op paa det Omraade, fordi vi ikke den Gang havde Raad til at splittes. Det kneb ikke med at holde Landbefolkningen sammen, men derimod kneb det lidt med de andre Erhverv, der ikke var saa uafhængige som den jordejende og jordbrugende Del af Befolkningen, og det var jo disse andre Erhverv, der vilde blive berørt af Andelssagen.

Andelsbevægelsen kendte vi paa Mejeribrugets Omraade. Ved Krigens Udbrud havde vi Andelsmejerier omtrent i samme Udstrækning som heroppe. Og 50 % af Smørret blev solgt gennem Smøreksportforeninger. Dér stod vi altsaa godt nok. Hvorfor gjorde vi nu det? — og hvorfor stod vi saa langt tilbage paa andre Omraader? Jo, paa Mejeribrugets Omraade var der ikke noget at tage Hensyn til, dér var ikke noget gammelt at slaa i Stykker. Det var ikke, som naar man opretter Brugsforeninger, hvor det jo ikke kan undgaas, at der paaføres i alt Fald nogle enkelte Konkurrence. Der var i hver Købstad en enkelt Brugsforening, som var Filial af Konsumvereine for Flensborg og Omegn. Det var en udpræget Partibevægelse, stærkt knyttet til Fagforeningerne. Desuden var der to andre, mindre Brugsforeninger. Endelig var der Landbrugskamret for Provinsen Slesvig-Holsten — som det den Gang hed — med Sæde i Kiel Denne Institution var oprettet ved Lov, og i nær

Tilknytning til Landbrugskamret oprettedes lokalt begrænsede Sparekasser (med ubegrænset Hæftelse), der stod med begrænset Ansvar overfor en Centralorganisation i Kiel. Ved Siden af en saadan Kasse stod i Reglen en Forening til Indkøb af Driftsmidler.

Saa kom Genforeningen, og der blev talt om, at nu skulde Andelsbevægelsen selvfølgelig udbredes ogsaa hos os. Men der er nu gaaet et Aar siden Genforeningen, og jeg har paa Følelsen, at Andelsbevægelsens ledende Mænd heroppe er noget skuffet over Udviklingen paa dette Omraade nede hos os. Jeg maa indrømme, at jeg ogsaa selv føler mig noget skuffet.

Der er oprettet omkring 35 Brugsforeninger. Af Andelsslagterier er der derimod ingen oprettet. Det skyldes dog sikkert, at Byggeudgifterne er saa store, at det næsten vilde være Galmandsværk at begynde. Men Oprettelsen af Andelsslagterier ligger i Luften. Foreløbig har man sluttet sig til de nærmest liggende Slagterier i det gamle Kongerige — for Als' Vedkommende til Slagterierne paa Fyn, for den øvrige Del af Sønderjyllands Vedkommende til Slagterierne i Kolding og Esbjerg Men at der kommer Andelsslagterier i Sønderjylland er sikkert. Jydsk Andels-Foderstofforretning har lagt en Filial i Sønderborg, men foreløbig er Tilslutningen ret minimal. Danske Landboforeningers Frøforsyning og flere andre Andelsorganisationer har ligeledes gjort et Arbejde dernede. Men af Ægsalgs kredse er der f. Eks. ikke oprettet en eneste, skønt der fra Dansk Andels-Ægeksports Side er gjort en Del Arbejde derfor.

Arbejdet har saaledes givet Skuffelser, og jo større Forventningerne har været, jo større bliver Skuffelsen jo. At det ikke er gaaet hurtigere, har dog sine ganske naturlige Aarsager. Det er et begrænset Antal af Mænd, der staar som Ledere af det økonomiske Arbejde, og som maatte være de ledende ogsaa paa dette Omraade. Jeg kender de fleste personlig og véd, at ca. tre Fjerdedele af dem i det sidste Aar har haft fuldt op at gøre. Under Tyskerherredømmet blev de med Magt og paa Trods af Loven holdt fuldstændig udenfor. Før Krigen kunde de ikke blive saa meget som Stedfortræder for en Skorstenskigger. Nu er de med overalt i Selvforvaltningen, i Udvalg i Anledning af Genforeningen, næsten alt under nye Love, og de har været i den Grad optaget af alt dette Arbejde, at de ikke har været til at røre ved. Det vil vel nok blive anderledes, men det er forbundet med en Masse Ekstraarbejde i vore Dage at lade en Landsdel gaa fra én Stat over til en anden.

Saa er der ogsaa forskellige andre Ting Jeg hører ikke til dem, der mener, at det er saa forfærdelig stor en Landsulykke med de Kartofler. Kan vi lære noget af det, er det jo godt. Kan vi lære at faa vore Ansvarsparagraffer bedre i Orden og faa vore Foretagender bedre konsolideret, saa er det godt for noget. Men at det ikke har bidraget til at fremme Andelsbevægelsen, er givet. Nede hos os kom en Del med i Kartoffeldyrkerforeningen i sidste Øjeblik. De siger nu: Vi har ikke nydt den søde Kløe i 1919, men kun den sure Svie i 1920.

Der er ogsaa mange, som siger: Skal vi nu ikke holde os lidt tilbage og ikke gaa med paa et Tidspunkt, hvor Priserne rasler ned? Det er et Synspunkt, som man ikke helt kan frakende Berettigelse, navnlig naar der er Tale om Folk, som ikke i Forvejen har nogen særlig Opdragelse paa det Omraade. Hvad det ogsaa skorter paa nede hos os, er Erfaring — eller Opdragelse vil jeg hellere sige. Der skal Uddannelse og Dygtiggørelse til paa ethvert Omraade, ogsaa paa dette.

Paa ét Omraade er det dog gaaet saa nogenlunde normalt. Danmarks Areal blev ved Genforeningen forøget med 10 %, og de 35 Brugsforeninger, der er oprettet i Sønderjylland, svarer altsaa til, at der i det gamle Land blev oprettet 350 Brugsforeninger i et Aar. Det er vel tvivlsomt, om der heroppe er oprettet saa mange i et enkelt Aar.

Endnu et lille Punkt maa jeg nævne, nemlig dette, at man fremdeles rundt om i Landsbyerne kan høre Folk sige: Ja, det kan ikke nytte, vi kan ikke

være med til at lave Brugsforening eller andet, hvorved denne eller hin brave og dygtige Mand her i Byen, der før Krigen stod Side om Side med os i den nationale Strid, kan blive ruineret. Jeg vil ikke fuldt ud anerkende dette Synspunkt, men kan paa den anden Side heller ikke helt frakende det Berettigelse. Før og under Krigen er der knyttet Baand saa faste, at man ikke straks kan sønderrive dem.

Andelsudvalget har gjort en Del til Sagens Fremme nede hos os. Det har udsendt en udmærket lille Piece med kortfattede Oplysninger, og i Fjor blev Andelsselskabernes Delegeretmøde afholdt i Aabenraa — under ret trange Forhold. Jeg skal ikke kritisere, hvad der er gjort. Der er bleven sagt, at det udsendte Skrift ikke var agitatorisk nok. Jeg staar nu paa det Standpunkt, at det er rigtigt, at det var, som det var. Der kunde have været naaet mere ved Agitation, men jeg tror ikke, det havde været heldigt. Vi havde faaet en Del daarlige Andelshavere at arbejde med, og det kunde være bleven meget farligt for en sund Udvikling.

Endelig er der mange nede hos os, der indtager en reserveret Holdning, fordi vi før Krigen fik saa godt som al Andelsbevægelse Syd fra, fra Landbrugskamret i Kiel, som ogsaa gerne vilde lægge Mejerierne ind under sig. Naar Folk først har faaet en saadan Skepsis overfor en Sag, saa kan man ikke, fordi Sagen nu kommer fra en anden Kant, stryge denne Skepsis ud fra i Dag til i Morgen.

Der er bleven sagt til mig: Med det Kendskab, du har til Folk dernede, burde du i det sidste Aar ikke have bestilt andet end at arbejde for Andelssagen. Men for det første mener jeg ikke, at en stærkt forceret Agitation vilde være heldig. Og for det andet er der jo Grænser for, hvad Folk kan bestille. Jeg er optaget af Arbejdet i en stor Andelsforening, nemlig den nye Kreditforening, og naar man som landbrugskyndig Direktør i en Kreditforening skal være med til at laane 70 Millioner Kroner ud og ved Siden deraf skal redigere et Ugeblad foruden at udføre adskilligt andet Arbejde, saa er det ikke let at overkomme mere.

Men vi kan ikke i Længden undvære Andelsbevægelsen nede hos os, og jeg vil henstille, at man tager under Overvejelse — eventuelt sammen med Folk hjemme hos os — hvorledes der kan gaas frem, naar det Tidspunkt kommer, hvor man skønner, at der er Betingelser for at faa Sagen fremmet noget hurtigere.

Jeg skal slutte med at minde om den specielt sønderjydske Sang: »Hyp min Hest, lad Ploven gaa«. Det skal nok lykkes at faa Gefions Hest spændt for Ploven i den sønderjydske Mark, ogsaa for Andelssagens Vedkommende.

Formanden: Det er rigtigt, at man har været skuffet, men vi, der har staaet Forholdene nær, har meget godt forstaaet Aarsagerne til, at det ikke er gaaet hurtigere. Det er velgørende at faa Hans Hansens Forklaring af Forholdene. Det har jo været et vanskeligt Aar. Vi har heroppe set megen Misforstaaelse og megen Pessimisme, og det er ikke underligt, at det er kommen forstærket frem nede i Sønderjylland. Vi kritiserer slet ikke Sønderjydernes Langsomhed, vi forstaar deres Vanskeligheder. Hvad Kartoffeldyrkeraffæren angaar, da har en af vore Veteraner paa Andelsbevægelsens Omraade — I C. Rasmussen, Lemmer — sagt: Det er saamænd ikke noget videre at opholde sig over; det er billige Lærepenge, hvis man derigennem kan faa Folk til at forstaa, at Grundlaget for de Andelsforeninger, man vil oprette, maa være bedre i Overensstemmelse med de rette Andelsprincipper. — Taleren sluttede med en Tak til H. Hansen for det ypperlige Foredrag, hvilket Forsamlingen gav sin Tilslutning ved at rejse sig.

Frydendahl oplyste, at der i Dag var 46 Brugsforeninger i Sønderjylland.

H. Hansen bemærkede spøgende, at han havde faaet Tallet 35 opgivet i Gaar, men Udviklingen syntes jo altsaa i hvert Fald paa dette Omraade at gaa saa hurtigt, at Tallet fra i Gaar ikke passede i Dag.

Organisationernes Samarbejde i Landbrugsraadet.

Folketingsmand P. P. Pinstrup: Industrien, Handelen, Fiskeriet og Skibsfarten har hver især deres erhvervspolitiske Organisation, der handler paa Erhvervets Vegne og varetager dets Interesser. Alene Landbruget har ikke haft nogen saadan fælles Organisation før i Februar 1919 Tanken er gammel nok, men Landmændene har ikke kunnet enes om at realisere den. I 1885 blev Sagen rejst fra Landhusholdningsselskabets Side, men da vilde Landboforeningerne ikke være med. Det var paa den Tid, hvor de bitre politiske Kampe overskyggede alt andet. I 1907 blev Sagen fra Landboforeningernes Side rejst af And. Nielsen, men da vilde Landhusholdningsselskabet ikke være med Senere blev Sagen rejst i 1911, hvilket førte til Afholdelsen af de saakaldte »tvangfri« Møder.

Under Krigen føltes det som en stor Mangel, at Landbruget ikke havde en fælles Organisation, der kunde optræde paa dets Vegne ligesom de andre Erhvervs Organisationer. Det er min Opfattelse, at det har kostet Landbruget mange Penge, at det ikke havde nogen saadan Organisation. Regeringen indkaldte enkelte Landmænd efter eget Skøn til Forhandling i Ministeriet. De blev indbudt med Dags Varsel og fik ingen Dagsorden, saa at de ikke anede, hvad der skulde forhandles om, og de kunde saaledes ikke paa Forhaand med hverandre drøfte den Stilling, de skulde indtage.

Protesterne mod denne Praksis førte til, at Regeringen nedsatte Landbrugsraadet af 30. August 1915. Det bestod af to Medlemmer fra Landboforeningerne, to fra Landhusholdningsselskabet, to fra Husmandsforeningerne og to fra Andelsforeningerne Raadet havde ikke blot Ret til at erklære sig om de Spørgsmaal, der blev det forelagt, men ogsaa til selv at stille Forslag, og det gjorde vi. And. Nielsen var Raadets Formand. Arbejdet i Raadet gik godt, og vi blev i Reglen ganske enige om de Forslag, vi stillede. Vi krævede f. Eks. Maksimalpris paa Mel, naar vi skulde have det paa Korn. Der var jo et Hul, som Møllerne holdt Sækken under. Vi krævede ogsaa gennemført en bedre Kødkontrol, idet vi havde en sikker Formodning om, at meget af det Flæsk, der til Maksimalpris tilførtes Byerne, især København, gik andre Steder hen, end det skulde. Siden opklaredes det, at vor Formodning var rigtig.

Men ved Siden heraf var der jo den overordentlige Kommission. Naar der kom enstemmige Indstillinger fra Landbrugsraadet, kunde dette komme Kommissionen paa tværs, og det vakte Mishag i visse Kredse. Der skete saa det, at Husmandsforeningernes Repræsentanter ved Juletid 1915 traadte ud at Landbrugsraadet — uden nogen saglig Motivering —, og i Februar 1916 erklærede Indenrigsministeren Raadet for opløst. Han begyndte saa igen at tilkalde tilfældige Landmænd, der mødte uden Mandat fra nogen Organisation. I Foraaret 1917 fik vi det saakaldte staaende Landbrugsudvalg, der fungerede Krigen ud, men her vilde Ministeriet ikke have Andelsorganisationerne med. Udvalget bestod af 5 Medlemmer fra Landboforeningerne (vi tog Sæde i Udvalget med Protest mod det Forhold, at Andelsorganisationerne ikke maatte komme med), 5 Medlemmer fra Husmandsforeningerne samt de 3 af Ministeriet udnævnte Landmænd, der havde Sæde i Prisreguleringskommissionen. Et saadant Udvalg var imidlertid ikke tilfredsstillende for os, og vi følte haardt Savnet af et virkeligt Landbrugsraad.

De samvirkende danske Landboforeninger henvendte sig da herom i Begyndelsen af 1918 til de andre 3 Organisationer. De var villige undtagen Husmandsforeningerne, som erklærede, at de var godt tilfreds med det staaende Landbrugsudvalg. Saa søgte Landboforeningernes Repræsentanter at faa dette Udvalg suppleret med Mænd fra Andelsforeningerne, idet vi i Udvalget savnede den Sagkundskab, man fra Andelsforeningernes Side sad inde med. Men Husmandsforeningernes Repræsentanter fraraadede at give Andelsforeningerne Repræsentation, og Ministeren sagde nej.

Andelsforeningerne tog saa Spørgsmaalet om Oprettelsen af et Landbrugsraad op. De indbød de andre Organisationer til et Møde om Sagen, og der blev paa dette Møde nedsat et Udvalg med 1 Medlem fra hver Organisation til at forhandle nærmere. Man blev her enig baade om Formaalet og om Midlernes Tilvejebringelse, men fra Husmandsforeningernes Side holdt man paa, at Landbrugsraadet kun skulde dannes af Landbo- og Husmandsforeningerne. Andelsforeningerne maatte ikke komme med; de skulde ikke have andet med det at gøre end at betale, hvad det kostede.

Nu kunde Sagen imidlertid ikke standses, og den 26. Februar 1919 vedtoges det at oprette Landbrugsraadet, selv om Husmandsforeningerne foreløbig vilde holde sig udenfor. Raadet kom til at bestaa af 5 Repræsentanter for Landboforeningerne, 5 for Andelsforeningerne og 2 for Landhusholdningsselskabet, altsaa ialt 12. I Vedtægterne er der holdt Plads aaben for 5 Repræsentanter for Husmandsforeningerne, saa snart disse beslutter sig til at gaa med. Der har senere været Henvendelse fra et Par andre Foreninger — Landmandsforeningen og Gartnerforeningen — om at blive repræsenteret i Landbrugsraadet, men det er ikke blevet til noget.

Tanken har fra første Færd været, at Landbrugsraadet skulde være Landbrugets erhvervsmæssige Repræsentation. Formaalet er nærmere angivet i Vedtægternes Paragraf 1, der lyder saaledes:

„Landbrugsraadets Formaal er:

1. at fremme Samarbejdet mellem det danske Landbrugs faglige og økonomiske Organisationer paa Omraader, paa hvilke et saadant Samarbejde vil være til Gavn for Landbruget, og at varetage saadanne Fællesopgaver, som ikke henhører under de enkelte Organisationers Virksomhedsomraade, paa en saadan Maade, at de enkelte Organisationer vedblivende staar frit i Varetagelsen af de Opgaver, der falder ind under deres specielle Virksomhedsomraade,
2. at stille sig til Raadighed for Regeringen og Rigsdagen i Spørgsmaal, der vedrører Landbruget, og at indgaa med Forslag om Foranstaltninger af erhvervsmæssig Natur, der menes at ville være til Gavn for Landbruget,
3. at repræsentere Landbruget overfor Udlandet, herunder — i Forstaaelse med Regeringen — at medvirke ved Ledelsen af og bistaa med Oplysninger m. v. vedrørende det landøkonomiske Konsulentvæsen i Udlandet og eventuelt udsende egne Repræsentanter til Udlandet med den Opgave at varetage dels landøkonomiske, dels handelsmæssige Interesser.
4. at repræsentere Landbruget i dets Forhold til Landets øvrige Erhverv,
5. at bekæmpe samfundsskadelige Ring- og Trustdannelser".

Nu skulde Arbejdet altsaa til at begynde, men al Begyndelse er jo svær. Vi kunde ikke faa passende Lokaler her i København. Det første Aar maatte vi have Kontor paa Dalum Landbrugsskole, idet Madsen Mygdal var ledende Præsident og jo i det hele var den drivende Kraft i Arbejdet. Først i April 1920 fik vi vore Lokaler her i V. Boulevard 4.

Udviklingen er gaaet tilfredsstillende. Raadet er nu kendt som det Sted, hvor der kan svares paa Landbrugets Vegne. Det faar fra Ministeriet alt til Erklæring, der vedrører Landbruget, og der tages Hensyn til de Svar, vi giver. De andre Erhverv kender ogsaa Landbrugsraadet som Landbrugets Adresse. Vi faar Besøg af mange fremmede, og naar vore Gesandter og Generalkonsuler i Udlandet kommer hjem, besøger de os for at drøfte foreliggende Spørgsmaal med os.

En af Landbrugsraadets Opgaver er at indsamle og bearbejde Oplysninger angaaende Landbrugsforhold og Afsætningsforhold for Landbrugsprodukter og saa sende disse Oplysninger til de særligt interesserede paa det paagældende Omraade. Raadet er det landbrugsfaglige og landbrugspolitiske Mellemled mellem Ministeriet og de udsendte Statskonsulenter, og vi modtager stadig de Meddelelser, der af disse saavel som af vore Gesandter og Konsuler sendes hjem angaaende Landbrugsforhold; fra Raadets Kontor gaar Meddelelserne saa ud til Organisationerne. Efter adskillig Famlen har vi nu fundet en Form, hvorunder disse Meddelelser hurtigt kan blive kendt i videre Kredse. De kan bestilles gennem Organisationerne og faas da tilsendt gennem Postvæsenet. Prisen er 4 Kr. aarlig.

Endelig har Landbrugsraadet dels selv udsendt Delegationer til Udlandet, dels medvirket ved saadanne Delegationers Udsendelse.

For at Landbrugsraadet skal kunne løse sin Opgave paa rette Maade, maa Organisationerne jo holde det underrettet om Sager af fælles Interesse. Forretningsordenen forudsætter, at der er et saadant Samarbejde mellem Organisationerne og Raadet, at dette f. Eks. altid er underrettet om, hvad der sker indenfor de enkelte Andelsorganisationer. I December 1920 blev der holdt et Møde i Raadet med de udsendte Statskonsulenter i Amerika og Tyskland — S. Sørensen og A. P. Jacobsen. Dér udtalte Sørensen stærke Ønsker om at faa Oplysninger herhjemmefra, saa at han kunde være orienteret om, hvorledes Forholdene laa; navnlig ønskede han Meddelelse om Forhandlingerne i de Selskaber, der har med Afsætningen at gøre. Og Jacobsen sagde, at han hørte kun fra Organisationerne herhjemme, naar de ønskede Oplysning om et eller andet, og saa manglede der endda ofte i Spørgsmaalene de Oplysninger herhjemmefra, der var nødvendige, for at han kunde give en tilfredsstillende Besvarelse.

Forretningsordenens Forudsætning om nøje Samarbejde mellem Organisationerne og Raadet maa som sagt overholdes, hvis Raadet skal gøre den fulde Nytte. Raadet kan naturligvis i Organisationernes Blade læse, hvad der kommer frem, men vi har en Følelse af, at Organisationerne er noget for tilbageholdende med Hensyn til at fremsende de Oplysninger, vi har Brug for. Derfor har vi ikke i det Omfang, vi kunde ønske, kunnet holde vore Statskonsulenter underrettet. Dette Punkt har stor Betydning, hvis Raadet skal blive, hvad det bør blive, nemlig det Sted, hvor der til enhver Tid kan gives Oplysning om alt, hvad der vedrører det danske Landbrug.

Jeg skal eksempelvis nævne følgende:

Den 6. Maj i Aar standsede Flæskeeksporten til England. Men Raadet fik det ikke at vide, før det stod i Bladene. Senere har Slagterierne haft en Delegation i England. Det fik Raadet heller ikke at vide. Jeg vil sige til Organisationerne, at det maa være en fast Regel, at de giver Raadet Besked samtidig med, at de tager Beslutning om dette eller hint.

Heller ikke fra Mejeriorganisationerne faar vi Underretning. Vi fik f. Eks. ikke Underretning om Udsendelsen af Delegationen til Bordeaux, skønt vi i den fremkomne smukke Beretning til vor Tilfredsstillelse læser, at det var Landbrugsraadet, der gjorde Mejeriorganisationerne opmærksom paa, at der holdtes en Messe i Bordeaux.

Andre Organisationer giver Raadet Meddelelser i fuld Udstrækning, f. Eks. Kreatureksportforeningerne, hvilket har ført til, at vi har kunnet være dem til Nytte, hvad de ved Lejlighed har udtalt deres Paaskønnelse af.

Jeg har ønsket at fremdrage dette i denne repræsentative Forsamling. Her er ikke Tale om at binde nogen Organisations Handlefrihed, men man bør holde Raadet underrettet om, hvad der foretages.

Det er Raadet en Glæde at vide, at det arbejder for hele det danske Landbrugs Interesser, thi alle er jo med, om ikke andet saa gennem Andels-Produktionsforeningerne. Vi arbejder ligesaavel for Husmandsbruget som for da andre Brug. Jeg forstaar blot ikke, hvorfor Husmandsforeningerne ikke vil gaa med og være medbestemmende.

Regeringen, de Besøgende fra Udlandet, vore Gesandter og udsendte Konsuler, de andre Erhverv osv. kender Landbrugsraadet som Landbrugets Adresse. Man saa jo for nylig, at da Industriraadets Formand mente at have noget at beklage sig over, var det Landbrugsraadets Formand, han henvendte sig til. Han kendte ogsaa Adressen.

Jeg for mit Vedkommende ser lidt mørkt paa Landbrugets Kaar i den kommende Tid. Vi staar overfor en Krise, som vi kun vil kunne komme igennem ved alvorligt Arbejde, tarvelige Vaner og godt Sammenhold. Vi vil ikke være Varefordyrere til Byrde for andre Befolkningslag, men vi maa kræve, at andre stiller sig paa samme

Maade. Vi kræver Adgang til Verdensmarkedet og dets Priser og ønsker en Toldpolitik, der ikke hindrer os heri. I Toldspørgsmaalet staar hele Landbruget enigt. Husmandsforeningernes Udtalelse faldt jo ganske sammen med, hvad der fremkom fra de andre Organisationer.

Landbrugsraadet er vor forreste Vagtpost, ikke til Angreb, men til Forsvar for de frie Forhold, hvorunder Landbruget hidtil er trivedes, og til Støtte for alle, der vil hjælpe os hermed, saa det ogsaa i Fremtiden maa blive frie Bønder, der dyrker den danske Jord — deres Fædres Jord — til Lykke for det hele Folk.

Sluttelig er der en Tanke, som jeg gerne vilde udkaste her ved denne Lejlighed. Man siger fra visse Hold, at Landbruget er ved at blive overorganiseret. Det mener jeg nu ikke, at det er. Men vi har maaske for mange Møder. Foruden at Landboforeningerne jo hver især holder deres Generalforsamlinger, holdes der ogsaa Amtsmøder og provinsielle Delegeretmøder for Landboforeningerne, og nu er nylig den Tanke kommen frem, at Landboforeningerne skulde holde et Lands-Delegeretmøde. Mejeriorganisationerne holder ligeledes deres Møder amtsvis, provinsvis og for hele Landet. Og nu kommer hertil dette Delegeretmøde for alle Andelsforeningerne. Jeg vil henstille, om det ikke var mere tidssvarende, at der holdtes en almindelig Landbrugskongres, hvor man samlede alle Landbrugets Organisationer til Drøftelse af hele Landbrugets erhvervsmæssige Stilling indadtil og udadtil. En saadan Kongres skulde tage de vigtige Spørgsmaal op, der er paa Dagsordenen indenfor Landbruget, og ved sine Udtalelser staa bag ved Landbrugsraadet og give det Vægt. Jeg anbefaler denne Tanke til Overvejelse.

Formanden: Vi er Pinstrup taknemlig for den gode Oversigt, han har givet over Organisationsforholdene med Hensyn til Landbrugsraadet. Det bør man kende ogsaa her, idet det jo er de Organisationer, der staar bag d'Hrr. her, som betaler. Hvis der er statistiske Oplysninger, man kunde ønske at faa, kan man henvende sig enten til Andelsudvalgets statistiske Kontor eller til Landbrugsraadet; Henvendelsen havner i begge Tilfælde samme Sted, idet der nu er Samarbejde. Pinstrup har som ledende Præsident i Landbrugsraadet ofte beklaget sig over, at Samarbejdet mellem Organisationerne og Raadet ikke var saa inderligt, som det kunde ønskes. Det var Anledningen til, at vi bad ham udtale sig derom her ved Delegeretmødet. At man i Stedet for de mange Landsmøder for de forskellige Organisationer skulde se at faa en almindelig Landbrugskongres, er en Tanke, som man vel ikke kan tage Stilling til lige med det samme. Selve Tanken virker tiltalende paa mig, men den maa jo nærmere overvejes og drøftes indenfor de enkelte Organisationer. Ogsaa jeg anbefaler den til Overvejelse. Det vilde jo være en Simplificering og vilde maaske tillige gøre Landsmødet nok saa interessant.

Afholdelse af en dansk Landmandsforsamling og i Forbindelse hermed en nordisk Landbrugskongres.

Forpagter J. Theilmann: Naar Andelsudvalgets Forretningsudvalg har anmodet mig om at indlede en Forhandling om Spørgsmaalet: En dansk Landmandsforsamling i Forbindelse med en nordisk Landbrugskongres, da er det ikke, fordi man derved vil udtale nogen bestemt Mening, men man har ønsket, at Spørgsmaalet skulde drøftes ogsaa her i denne Forsamling.

Paa et Møde, som den 2. September d. A. holdtes i Landbrugsraadets Lokale, og hvortil Raadet havde indbudt Repræsentanter for Landhusholdningsselskabet, De samvirkende danske Landboforeninger, De samvirkende danske Husmandsforeninger og Andelsselskaberne, drøftede man Betimeligheden af en dansk Landmandsforsamling. Tidligere har Initiativet til Afholdelsen af Landmandsforsamlinger ligget hos Landhusholdningsselskabet. Den første blev afholdt i 1845 paa

Forslag af et af Landhusholdningsselskabets Medlemmer, en Proprietær Krarup. De to følgende Aar var der ogsaa Landmandsforsamling, medens den til 1848 fastsatte Landmandsforsamling maatte opgives paa Grund af Krigens Udbrud. I 1852 begyndte man igen at holde Landmandsforsamling, og de afholdtes nu — stadig under Landhusholdningsselskabets Auspicier — hvert andet Aar, senere hvert tredie Aar og tilsidst med endnu længere Mellemrum, indtil den foreløbig sidste Landmandsforsamling afholdtes i Odense Aar 1900.

Nu ligger Forholdene saadan, at det ganske naturligt er Landbrugsraadet, som iager sig af Spørgsmaalet. Min Opgave her bliver nærmest at referere, hvad der blev udtalt paa Mødet den 2. September. Alle Udtalelser bar egentlig Vidne om, at man i det store og hele ønskede en dansk Landmandsforsamling, men man havde store Betænkeligheder ved hele den økonomiske Situation, saa man mente, at Sagen foreløbig maatte udskydes. Der faldt ogsaa Udtalelser i Retning af, at man helt kunde stryge Landmandsforsamgerne. Dette vilde jeg for mit Vedkommende beklage. Der blev sagt, at naar man vilde se, hvor langt vi var naaet paa Kvægavlens Omraade, saa behøvede man blot at se efter i Stambøgerne. Men man kan nu engang ikke læse sig til alt. Ligesom det levende Ord har sin særlige Betydning, saaledes faar man ogsaa et meget stærkere Indtryk ved Selvsyn. Jeg vilde derfor nødigt have, at Landmandsforsamlingerne skulde stryges. Vi trænger til at mødes og se paa, hvor langt vi er naaet. Paa alle mulige Omraader søger man at samle, og det vilde være ganske i Modstrid hermed, hvis man med Hensyn til Udstillingerne for Landbrugets Vedkommende søgte at sprede.

Det er nu 21 Aar siden, den sidste Landmandsforsamling afholdtes. Der foreligger mange Udtalelser om, hvilken Betydning det har haft for Folk at have overværet en Landmandsforsamling. De har herved faaet nye Impulser, er bleven opmuntret til forøget Initiativ-Udfoldelse. Man kan ikke se saadan paa det, at fordi Landmandsforsamlingen i Odense gav et Underskud paa 105,000 Kr., saa har det danske Landbrug tabt 105,000 Kr. Saadan maa man ikke regne. Der er jo Værdier, som ikke kan opgøres i Penge. Har mange ved at overvære Landmandsforsamlingen faaet et Skub til at arbejde stærkere fremad, arbejde med mere Interesse, saa kan det dog være, at Landmandsforsamlingen har haft en Værdi, der langt opvejer Tabet af de 105 000 Kr.

Øjeblikket er ikke heldigt til at give Penge ud, hvor man kan spare dem. Men det, jeg gerne vilde — og det tror jeg er i Overensstemmelse med den almindelige Opfattelse indenfor Andelsforeningerne — er at slaa fast, at vi nødig skulde opgive de danske Landmandsforsamlinger, og at vi helst skal have en i 1925, for at der dog ikke skal hengaa mere end et kvart Aarhundrede. En Hovedrevu over dansk Landbrugs Arbejde i 25 Aar kan dog ikke siges at være nogen særlig stor Flothed. Jeg tror, at vi — ligesom Foreningen af jydske Landboforeninger — bør sige, at den øjeblikkelige Stilling er saadan, at man bør udskyde Landmandsforsamlingen, men det forekommer mig, at vi samtidig bør udtale, at den nødigt skulde udskydes udover 1925.

Hvad angaar Spørgsmaalet om en nordisk Landbrugskongres, da mener jeg ikke, der er Anledning til at komme nærmere ind herpaa. Det vil jo blive drøftet til sin Tid, hvis der bliver Stemning for at afholde en dansk Landmandsforsamling i 1925.

Formanden: Det, der foreligger, er altsaa, om man fra De samvirkende danske Andelsselskaber vil være med til at forberede en dansk Landmandsforsamling i 1925.

Gaardejer M. B. Bjerre, Sir: Jeg vil gerne give Tilslutning til, at Landmandsforsamlingen ikke bør udskydes længere end til 1925. Særlig paa Kvægavlens Omraade trænger vi til en samlet Revu for hele Landet for at se, hvor langt vi er kommen.

Proprietær J. Petersen, Brædstrup: Trangen til en Landmandsfor-

samling er til Stede ogsaa for Mejeribrugets Vedkommende, og Lysten til at være med til at afholde den er der ogsaa, men vi er bange for de store Udgifter, som det vil kræve. Den Del heraf, der vil falde paa Mejeribruget, maatte vi jo for en stor Del bidrage til at afholde. Ved en Landmandsforsamling vilde vi ikke blot udstille vore forædlede Produkter — Mælk, Smør og Ost —, men ogsaa vise de tekniske Fremskridt, illustreret gennem et arbejdende Mejeri og en Maskinudstilling. Det er en Nødvendighed ved en saadan Landmandsforsamling, hvor der ikke blot samles Repræsentanter fra alle nærliggerde Lande, men fra fjerne Verdensdele. Det kræver imidlertid mange Penge, som vi ikke tør foreslaa at bevilge paa nærværende Tid, men vi tør udtale, at Mejeribruget er beredt til og gerne vil fremvise de Fremskridt, som er foregaaet siden 1900. Vi holdt jo for to Aar siden i Fredericia en samlet Lands udstilling af Mejeriprodukter for at give baade vore egne Interessenter og Medarbejdere og Udlandets mejeriinteresserede Folk Lejlighed til at se, hvilket Standpunkt vi var naaet til med Hensyn til vore Mejeriprodukter. Jeg antager, at mine Kolleger i Fællesorganisationen vil være med i Arbejdet for Afholdelsen af en Landmandsforsamling, naar de andre Organisationer sammen med os finder Tidspunktet belejligt.

Konsulent M. K. Kristensen, Skanderborg: Jeg tror ikke, at de Penge, vi kan bruge til Oplysningsarbejdet, virker bedst ved at blive brugt til en stor, central Udstilling for hele Landet. Udstillinger virker bedst, naar de deles og kommer ud i de enkelte Kredse. Forholdene ligger ganske anderledes nu, end da man havde Landmandsforsamling i gamle Dage. Enten det er Udlændinge eller Folk her fra Landet, der skal studere en eller anden Ting, saa gør de det bedst paa Aastedet. Man studerer bedst det fynske Kvæg ved at rejse til Fyn og den jydske Hest ved at rejse til Jylland. Og det Arbejde, vi kan gøre, vil gøre bedst Virkning ved, at vi giver det et lokalt Tilsnit. Jeg maa fraraade, at man her fastslaar, at der i Løbet af et Par Aar skal holdes en Landmandsforsamling.

Formanden: Selv om man i Dag gaar med til at lade de forberedende Forhandlinger gaa videre, er der jo ikke hermed fastslaaet noget Det vil altsammen komme til at afhænge af, hvorledes de økonomiske Forhold udvikler sig. Jeg foreslaar, at vi gaar med til at gøre et forberedende Arbejde, men ikke slaar noget fast, og kun, hvis de økonomiske Forhold tillader det, bliver det til noget.

Ved en derpaa foretagen Afstemning stemte mange herfor, medens kun en halv Snes stemte imod.

Tysklands Betingelser for at forsyne sig selv med Levnedsmidler.

Konsulent H. Hansen: I Anledning af Porses Foredrag i Gaar kunde jeg ønske at fremsætte et Par supplerende Bemærkninger. Det er rigtigt, at Tyskland før Krigen kun indførte 10 % af, hvad det brugte af Levnedsmidler. Men det indførte saa meget af Produktionsmidler, at naar dette omregnes til Levnedsmidler, bliver det 35 %. Ser man dernæst paa de Landsdele, som Tyskland har maattet afstaa, da er det jo Elsass Lothringen, som ikke behøvede stor Tilførsel af Levnedsmidler, Sønderjylland, der var Tysklands bedste Smør- og Flæskekammer, og Posen, der er et udpræget Kartoffelland. Kun det lille øvreschlesiske Omraade er et særligt Industriland. Jeg tror derfor, at Tysklands Betingelser for at forsyne sig selv med Levnedsmidler er betydeligt ringere nu end før Krigen. Paa den anden Side er det jo rigtigt, at Befolkningen under Krigen er bleven vænnet til at bruge betydeligt mindre, end der brugtes tidligere.

Direkte Ruter m. m.

N Porse: Spørgsmaalet om Forbindelsesvejene mellem os og vore Markeder har den allerstørste Interesse. Vi har haft Eksempel paa, at en Baad til Frankrig er bleven opholdt 14 Dage herhjemme og tillige er bleven forsinket paa Rejsen, saa at Smørret, da det

endelig naaede frem, var en meget daarlig Vare. Skibene mangler Kølerum og er ikke hurtiggaaende nok. Det er Forhold, som vil skade meget. Der indgaar ikke saa faa Klager, i det mindste fra Frankrig, over Smørrets Kvalitet ved Fremkomsten, netop fordi man ikke i tilstrækkelig Grad har haft de her nævnte Forhold i Orden. Noget af det første, man skal tænke paa, naar man vil have nye Markeder, er direkte og gode Ruter. Det er jo nærmest en Skandale, at vi ikke har en direkte Forbindelse fra Esbjerg til Calais, eller hvor det nu skulde være. Varen er for længe under Vejs og er Genstand for Omladning, hvorved den lider Skade.

Vi kunde prøve at gaa til et Dampskibsselskab og faa det til at etablere en direkte Rute, men det vilde saa spørge: Kan I garantere, at der bliver Varer nok at sejle med? Og det er der ikke noget at sige til. Imidlertid er det jo til syvende og sidst Landbruget. der har den dybeste Interesse i dette Forhold, og derfor kan den Sag i den Grad rykke Landmændene ind paa Livet, at de selv maa gennemføre en saadan direkte Rute. Maaske er det en Rute, som ikke i Dag betaler sig, fordi Markedet ikke er tilstrækkelig oparbejdet, men ved at man faar Lejlighed til et oparbejde et nyt Marked, kan det være, at man allerede om et Aar vil sige, at de Penge, man har givet ud ved Starten, er givet godt ud. Direkte Ruter er et meget stort Spørgsmaal, men dernæst er der jo ogsaa Spørgsmaalet om Fragterne. Medens vi ved Forsendelse over England med Omladning i Parkeston maa betale 75 sh. pr. Ton, saa kan New Zeeland sende sit Smør til England for 63 sh. pr. Ton. Naar vi staar i et Kapløb om nye Markeder, spiller det jo ogsaa en stor Rolle, hvilke Fragter man skal betale.

Jeg ønsker i første Linie, at de bestaaende Dampskibsselskaber maa kunne udføre dette Arbejde for det danske Landbrug, men den Dag kan jo komme, hvor Landbruget ser sin Fordel ved at tage sig deraf.

Direktør Fr. Møller: Naar Porse i sit Foredrag i Gaar sagde, at de 95 pCt. af vore forædlede Produkter er første Klasses Varer, saa passer det desværre ikke for Ægenes Vedkommende. Hvis det havde gjaldt for Ægene, vilde det Beløb, vi har udført Æg for i 1920 — 183 Mill. Kr. — have været adskilligt større. I en Forsamling som denne bør det nævnes, at Andelsfolk ikke maa stole paa, at alt er ordnet tilfredsstillende for Ægenes Vedkommende. Det er det ikke, saa længe Hovedparten af vore Æg udføres af Aktieselskaber. Aktionærerne har naturligvis deres Interesse, og det er at faa Udbytte af deres Aktier. Hvorledes det saa gaar med det øvrige, kan man ikke kræve, at de skal have større Interesse for. Men Producenterne bør kunne forstaa, hvad det betyder, at Ægene først eksporteres, naar de er ødelagt ved Hengemning i Spekulationsøjemed. I September blev Ægmarkedet fuldstændig ødelagt ved, at Grossererne kastede store Masser af hengemte Æg paa Markedet. Og i sidste Omgang gaar sligt jo ud over Producenterne. Vi burde staa langt, langt højere med Hensyn til Gennemsnits-Kvaliteten af vore Æg. Af den Statistik, som hver Uge offentliggøres i Andelsbladet, vil De kunne se, at det fine Mærke af Æg, som England faar her fra Landet, betales en Del højere end de saakaldte »almindelige Grossist-Æg«. Jeg slutter mig til Porses Anbefaling af direkte Ruter. Navnlig for Ægenes Vedkommende er gentagne Omladninger jo meget uheldige.

Proprietær J. H. Spliid, Løgstør: Det har overordentlig stor Betydning, at vi faar Spørgsmaalet om Ruterne for vor Eksport ordnet paa bedst mulig Maade. Men skal vi have dette Spørgsmaal ordnet paa fuldt tilfredsstillende Vis, sker det kun paa vort eget Initiativ. Vi har nu i et halvt Hundrede Aar stadig maattet finde os i en uheldig Ordning med Hensyn til Forsendelsen til vort vigtigste Marked, idet Varerne til England losses i Parkeston og sendes videre derfra pr. Jernbane i Stedet for at blive sejlet direkte til London. Der er ikke andet for, end at vi maa have vore egne Skibe. Jeg tror ikke paa, at dette kan ske snart

— det er en stor Sag, der kræver store Forberedelser —, men vi maa gøre os klart, at vi faar ikke Forholdene i Orden, før vi faar Magt til at ordne dem selv.

Proprietær J. Petersen: Vi bør stille os saadan overfor de forskellige Nationer, at ligesom vi ønsker, at vore Produkter skal kunne gaa uhindret til dem, saaledes skal deres Produkter ogsaa have Lov til at gaa uhindret ind her i Landet.

Formanden afsluttede hermed Formiddagsmødet.

* * *

Da man efter Frokostpavsen atter samledes, sang man: »Jeg er en simpel Bondemand«, og derpaa talte Professor L. V. Birck om

Industrien og Trustlovgivning.

Professoren, der ved sin Fremtræden paa Talerstolen hilstes med en Klapsalve, udtalte i det væsentlige følgende:

Sammenslutning indenfor Industrien og for Resten ogsaa indenfor Haandværk og Handel sker paa to Maader. Den første er udmærket; den gaar ud paa et naturligt Samarbejde af teknisk Art, der altid bør fremmes og vil blive fremmet. Men dernæst har man Sammenslutningen om Prisatta'er. Her har vi først den stiltiende Prisaftale. Det er den, vi finder blandt Detail handlere og Haandværkere. De sætter sig i Hovedet: Vi skal have den og den Indtægt. Det er nærmest det, vi finder i Øjeblikket blandt vore Detailhandlere. De har under Krigen prøvet, hvad det er at være Overklasse, og det vil de blive ved med at være.

En anden Form er Ringen. Den er ikke altid af det onde. I Bogtrykkerfaget og ved Nyarbejder indenfor Byggefagene har man tidligere haft Smudskonkurrence, og overfor sligt kan en Sammenslutning være berettiget. Men Appetitten kommer, medens man spiser. Man gaar videre, og Sammenslutningen bliver til en Knytnæve mod det øvrige Samfund. Ringene blandt Bagerne, Vaskeriejerne, Restauratørerne — de Fag, der kræver mindst Uddannelse — har gjort det grovest (Hør!), grovere end Industrien — ikke fordi denne er bravere, men fordi den ikke har været tjent med at gøre det saa groft.

Dernæst har man Kartellet. Her træffer vi først Rayonsystemet, der gaar ud paa at hindre, at Varerne sendes fra den ene Ende af Landet til den anden. Aalborg Glasfabrik skal saaledes sælge Glas til Aalborg Opland og Københavns Glasfabrik til Københavns Opland Det kan der jo være noget i. Værre er Kontingeringssystemet, som bringes i Anvendelse, naar man vil holde en vis Pris. D'Hrr. her har været Genstand for dette, idet det tyske Kalisyndikat har anvendt det i stor Udstrækning.

Endelig er der Trusten. Af rene Truster har vi her i Landet ikke ret mange andre end Cementfabrikkerne og — rent retligt set — Østasiatisk Kompagni. Den rene Trust vil sige, at et Moderselskab ejer Aktierne i en stor Del Datterselskaber og derved behersker disse.

Det gale ved Trusten er Faamandsvældet. Trustens Fordele er af teknisk Art. Den store Fabrik udnytter Biprodukterne bedre end den lille Fabrik, kan gøre bedre Indkøb og har forholdsvis mindre Handelsomkostninger. Den lader dog ikke disse Fordele komme Publikum til gode i Form af billigere Priser, men lader dem komme den selv til gode gennem Udvanding af Aktiekapitalen o. s. v. Trusten kan blive saa stor, at den ikke længere har Interesse i tekniske Fremskridt; den opkøber da Patenter ikke for at bruge dem, men for at hindre, at andre skal bruge dem.

En anden Fejl ved Trusten er dens Bureaukratisme. Den har her den samme Fejl som Staten. Den danske Industri er ikke et imponerende Fænomen, ikke saa imponerende, som man skulde tro efter Direktørernes Gager og deres flotte Lokaler. Administrationen sluger for meget. Man har Eksempler paa, at den mellemstore Fabrik arbejder billigere end den store. Denne producerer maaske nok billigere i selve Fabrikken, men det, der herved indvindes, gaar med til Administration, kostbare Lokaler osv. Det

er en Overtro, at man for at lede en stor Virksomhed absolut skal sidde i et stort og flot Kontor. De bedste Digte og smukkeste Tanker er tænkt i smaa Værelser og ikke i Paladser. Fejlen i vore Dage er, at de producerende bliver færre og færre og de skrivende flere og flere. (Hør!).

Undertiden gaar Trusten frem efter Monopolprincippet. Dette behøver ikke altid at være af det onde. Jeg vilde ønske, at vore Statsbaner forstod noget mere af Monopolprincippet, der gaar ud paa at tage dér, hvor man bedst kan taale at betale.

Som Regel gaar man dog ikke frem efter dette Princip, men træffer Aftale om en almindelig Forhøjelse af Priserne og søger Aftalen overholdt ved et Bødesystem, ligesom man paalægger den enkelte Fabrik at være Angiver overfor de andre. Sammenslutning er uundgaaelig og ønskelig, men den maa ske paa en fair Vis og ikke ved Vold og Kapitalmisbrug.

En Form til, hvorigennem man sikrer sin Pris, er den internationale Aftale. Cementfabrikkerne har tidligere haft noget saadant og har, saa vidt jeg véd, faaet det igen.

Har vi Truster herhjemme? Ja, der kan nævnes Petroleum, Glas, Chikorie, Sukker, Papir, Tegl, Kabel, Gummi, Læder, Mineralvand, Øl, Sprit, Cement, Sæbe, Soda, Tændstikker og Det forenede Dampskibsselskab.

Man siger, at nu er det Socialdemokraterne, der regerer i Verden. Men det passer ikke. I Tyskland er de nok Ministre, men de regerer ikke. Det gør Hr Stinnes. Og herhjemme er det saamænd ligegyldigt, om Finansministeren hedder Neergaard eller Brandes. Magten ligger et ganske andet Sted. Man vil i den nærmeste Tid se nogle Fabrikker gaa i Stykker, men naar Kapitalen har opsamlet sine Døde, gaar den frem igen.

Trusten er farlig, fordi den raader over stor Magt. Den kan sætte Prisen paa Livsfornødenheder, og hvad værre er, den kan sætte Prisen paa vigtige Raamaterialer. I et lille Land er Trustherredømmet mere farligt end i et stort Land. Enhver Mand indenfor Industrien, der har nogen Selvrespekt, sidder i 10—12 Bestyrelser, og den Mand, man har mest Respekt for, at dømme i alt Fald efter den københavnske Presse, nemlig Etatsraad Glückstadt, han sidder i 50 Bestyrelser. Og hvis De vender Dem til Statsmagten, saa vil De finde, at de fleste af vore Departementschefer sidder i saa mange Bestyrelser, at man skulde tro, deres finansielle Evner var større end deres juridiske. (Munterhed).

Den Vej, som Roosevelt gik overfor Trusterne, var en demagogisk Vej. At Trusterne skal slaas ihjel, er en daarlig Vej, da Truster kan være nødvendige. Den anden Vej, som Wilson gik, er bedre, nemlig at Trusterne skal arbejde i fuldt Dagslys.

Nu vil man maaske spørge, hvad jeg ønsker, at vi skal gøre herhjemme. Det er ikke meget. Jeg vil helst have, at Industrien skal arbejde frit, men jeg kræver Offentlighed. Industrien siger, at den har et Privatliv. Jeg siger nej. Den enkelte Mand har et Privatliv i sit Hjem og i sin Gaard, men naar jeg staar i et Foretagende, der beskæftiger Tusinder af Mennesker og er i Stand til at fastsætte Priser, saa er det ikke Privatliv. Der er sagt, at en Trust har ingen Sjæl, man kan sende til Helvede, intet Legeme, man kan putte i Tugthuset, og ingen Ære, man kan straffe den paa. Med andre Ord, den enkeltes Ansvar for flygtige. Man kan være en pæn Mand og dog sidde et Sted, hvor der handles forfærdelig skidt.

Industrien skal give saadanne Oplysninger, at man kan danne sig et Skøn over dens Produktionsomkostninger, hvor meget den laver, og om dens Priser er rimelige. Vi vil vide, hvorledes disse Sager ligger. Naar Cementfabrikkerne f. Eks siger, at de er nødt til at holde Cementen i 22 Kr., saa skal de ogsaa sige, **hvorfor** de er nødt til det. Og vi maa have en Bestemmelse om, at Sager mod **dem**, der bryder en Prisaftale, ikke skal kunne procederes ved dansk Ret.

Jeg kræver altsaa fuld Offentlighed. Industrien er villig til alt andet, men saa længe vi ikke har fuld Offentlighed, er alt andet unyttigt. Industrien øn-

sker ikke Offentlighed. Men det maa vi som sagt kræve. Og Industrien maa forstaa, at det ikke er af Fjendskab mod den, vi kræver det. Den maa ikke lade sine Journalister skælde os ud og sige, at vi vil slaa Industrien ihjel, for det er der ingen her i Landet, der vil.

Vi lever i en Gennembrudstid. Staten er ikke egnet til at overtage Produktionen. De saakaldte Socialiseringsplaner duer heller ikke. Naar Fagforeningerne ikke engang véd, hvor mange Procent Arbejdslønnen udgør, saa tror jeg ikke, de kan kontrollere saa forfærdelig meget, selv om de sidder i et Bedriftsraad. Nej, det, der skal til, er Offentlighed.

Kapitalen bliver mere og mere mægtig. Vi har jo ganske vist haft en lille socialistisk Runddans, men der var nu ikke saa megen Socialisme deri udover dette, at Pigen havde en rød Kjole paa; ellers var det det gamle.

Jeg haaber, de danske Landmænd vil forstaa, at Frihed er ikke blot politisk Frihed, men ogsaa økonomisk Frihed. (Hør!). Det nytter ikke at give et Folk politisk Frihed, naar man økonomisk gør det til Slaver. (Bifald)

Formanden: Det er let at takke Professor Birck for det ypperlige Foredrag, han holdt. Den Modtagelse, man gav ham, viser, at man paa Forhaand ventede sig en belærende og fornøjelig Time, og det Bifald, der nu lød, viser, at man ikke har følt sig skuffet! — Der er noget, som hedder Returkommission. Professor Birck har i alt Fald tidligere ment, at det var noget, som eksisterede, idet han har stillet et Forslag derom i Rigsdagen. Vi har jo ogsaa nylig set den store Returkommissions-Affære indenfor Frøhandelen, og i snævrere Kredse tales der om et lignende System, der gør sig gældende her og dér. Jeg vil gerne henstille til Professor Birck, om han ikke maatte finde Anledning til ogsaa at udtale sig om dette Spørgsmaal.

Professor Birck: Det Forslag, jeg i sin Tid stillede, gik ud paa at gøre Returkommission strafbar. Bedragerier bør straffes haardt, og til de værste Former for Bedrageri hører Returkommission. Den nedbryder Tilliden mellem Folk. Naar jeg har en Mand i min Tjeneste, og han skal handle paa mine Vegne, saa maa jeg kunne stole paa ham. Det er en utrolig Geménhed, hvis min Fuldmægtig modtager Penge af den, jeg skal handle med. Det samme gælder en Bestyrelse. Der vil i den nærmeste Tid komme en Aktieselskabs-Skandale frem, hvor en Bestyrelse har solgt sine Aktier til Selskabet, der laa med en Del Penge. Jeg behøver ikke at sige meget, for vi er sikkert enige om, at Returkommission er noget afskyeligt noget, men jeg kan slutte med at henvise til, at i den Straffelov, der er under Udarbejdelse, vil selve Lovforslaget om Returkommission blive optaget.

Gaardejer Niels Larsen, Edelgaard: Jeg har været uhyre glad ved at høre Professor Bircks Foredrag. Men hvordan skal vi danske Landmænd nu imødegaa det, vi her har hørt om? Der er kun én Ting at gøre, nemlig at vi selv skaffer os Kapital. Ved Generalforsamlingerne ude i de enkelte Andelsforeninger er der en Tendens til at skrabe Kassen til Bunds. Spørgsmaalet er bestandig dette: Hvor mange Penge har I at udbetale? Og naar Perioden i et Mejeri er udløben, hedder det straks, at nu gælder det om at laane saa meget som muligt igen. Men det er forkert. Det maa blive saadan, at vi i Andelsforeningerne skaber os en Kapital til at imødegaa de Misbrug med, som vi her har hørt om. Jeg vil henstille til de mange udmærkede Mænd, der her er til Stede, at de, naar de kommer hjem, stadig fremhæver dette, at vi maa være vor egen Financiér, naar det bliver nødvendigt. (Bifald).

Formanden: Vil Professor Birck svare?

Birck: Det er der ingen Anledning til. Jeg er ganske enig med Taleren.

Knud Thøgersen: Professor Birck gav i sit Foredrag gode Rap til Bureaukratismen. Men jeg vil spørge, om det ikke ogsaa kunde tænkes at komme til at gælde for Andelsvirksom-

heden, at den, naar den bliver centraliseret, kommer til at lide af den samme Sygdom, som Staten lider under, og som Trusterne lider under, — at den bliver som en Stat i Staten? Vore Slagterier og Mejerier har udfyldt en Plads i det danske Landbrug, som er det største, Andelsbevægelsen har udrettet, og det hidrører fra, at der er en indbyrdes Konkurrence, idet de Resultater, et Andelsslagteri eller et Andelsmejeri opnaar, sammenlignes med, hvad Naboslagteriet eller Nabomejeriet har opnaaet. Men i en Centralisation af Andelsvirksomheden for hele Landet ligger der den samme Fare, som Professor Birck har nævnt for Trusternes Vedkommende.

Professor Birck: Det er altid noget risikabelt at svare paa alting uden Forberedelse. Jeg maa vide, hvad jeg taler om, inden jeg svarer.

I. H. Spliid: Naar Professor Birck ikke vil svare Knud Thøgersen, saa vil jeg. Mellem Andelsbevægelsen og de privatkapitalistiske Foretagender bliver der altid den Forskel, at i de privatkapitalistiske Foretagender stemmer Kapitalen, men hos os stemmer den enkelte Mand. Og det gør, at det aldrig indenfor Andelsforeningerne kommer til at gaa i den Retning, som Professor Birck har nævnt for Trusternes Vedkommende.

Formanden: Det er jo rigtigt, at vi blandt Andelsslagterierne har kendt en vis Art af Konkurrence, men da den har givet sig Udslag deri, at man sine Steder for at pynte paa Regnskabet er kommen ind paa en Tilskæring af Produktet, som har givet Anledning til Klager ovre i England, saa er det vist en Kokurrence, som man ikke skal rose altfor stærkt.

Afslutning.

Da ingen yderligere begærede Ordet, sluttede Formanden Mødet med følgende Udtalelse: Jeg takker Deltagerne for deres Udholdenhed; vi slutter Mødet for fuldt besatte Bænke. Fra dette Delegeretmøde skulde vi jo gerne rejse hjem beriget med Stof, der kan tjene til at styrke en fortsat god Udvikling, med bedre Forstaaelse af Vanskelighederne og med mere Klarhed over Organisationsformen og Tidens Krav til os. Jeg slutter mig til Larsen, Edelgaard, naar han siger: Sørg for at have Kapital at staa imod med! Der er i disse Dage faldet mange gode Ord, og jeg vil haabe, at de nu ogsaa ude i Landet maa finde et godt Sted til Gavn for Andelsbevægelsen.

Efter at man derpaa havde sunget »Vort Modersmaal er dejligt«, erklæredes Delegeretmødet for hævet.

En stor Opgave.

I.

Foranlediget af min Artikel i Andelsbladet Nr. 45 findes der i Uddelerforeningens Medlemsblad Nr. 8 et Indlæg af Hr. M. S.

Jeg vil ikke undlade at svare Hr. M. S. paa dette Indlæg, da der heri findes nogle Bemærkninger, som fortjener at blive drøftet.

Hr. M. S. finder det unødvendigt at lægge noget Pres paa Uddelerne for at faa dem til at holde sig til Fællesforeningen, idet han mener, at det vil følge af sig selv, da de nødvendigvis mere og mere maa erfare, at Fællesforeningen er den billigste Grosserer, de kan arbejde sammen med.

Hr. M. S. tager bestemt meget Fejl i, at denne Betragtning danner Regel uden Undtagelse, og Fællesforeningens stigende Omsætning siger heller ikke noget om, at denne Betragtning er rigtig. Det er rigtigt, at Fællesforeningens Omsætning er steget stærkt, men dens Medlemmers Omsætning er nok steget endnu stærkere.

Jeg véd meget vel, at mange Brugsforeninger og formodentlig langt de fleste arbejder sig nærmere og nærmere sammen med Fællesforeningen, men der er ogsaa en Del, som arbejder sig længere og længere bort fra den, og det er kun disse sidste, der bør lægges Pres paa.

Hr. M. S. føler sig temmelig sikkert heller ikke ramt direkte af den Knytnæve, som han omtaler, men mulig indirekte paa Uddelerstandens Vegne, og jeg vil uforbeholdent gøre Hr. M. S den Indrømmelse, at det er modbydeligt, at ærlige, dygtige, forstaaende og mod Andelssagen trofaste Uddelere maa føle sig medansvarlige for den Del af Standen, som mangler disse Egenskaber, navnlig da hvis det er Ærligheden, som det er galt med.

I min Artikel i Andelsbladet Nr. 45 har jeg ikke sagt noget om Returkommission, men da Hr. M. S. dog i sit af denne Artikel foranledigede Indlæg omtaler denne Sag, vil jeg derom sige, at Hr. M. S. vel desværre har Ret i, at Returkommission modtages af enkelte af Brugsforeningernes ledende Mænd, og at det er et Uvæsen, som ikke er let at faa fat paa og faa slaaet ihjel, men der er dog en ufejlbarlig Maade, paa hvilken det kan ske, og den bestaar i, at Brugsforeningernes ledende Mænd enten frivilligt eller tvunget dertil afbryder Forbindelsen med fremmede Firmaer og holder sig til F. D. B., thi dér gives der mig bekendt ingen Returkommission.

Jeg synes ogsaa, at Mænd som Hr. M. S, der er klar over, at Brugsforeningerne er bedst tjent med at holde sig til F. D. B., i Stedet for at føle sig stødt over, at der arbejdes for at faa Uddelerne til at holde sig til F. D. B., burde være med i dette Arbejde, og jeg vilde ogsaa finde det rigtigt, om Hr. M. S. gik saa strængt til Værks over for det nævnte Uvæsen, at han i det Tilfælde, som han kender, fremdrog Navnene saavel paa den Brugsforeningsformand, der har modtaget Returkommission, som paa det Firma, der har givet den, thi det er uforsvarligt at dække over nogen af Parterne. Lad dem komme paa den sorte Tavle til Skræk og Advarsel for andre, som er med til at sætte Plet paa Brugsforeningernes ledende Mænd.

Naar det er Tilfældet, at Returkommission tilbydes og modtages, sker det formodentlig ogsaa, at den tilbydes og afvises, og til dem, der har afvist saadanne Tilbud, vil jeg sige: Giv Meddelelse derom til Andelsbladet eller til Uddelerforeningens Medlemsblad. Det kunde nemlig tænkes, at Virkningen deraf vilde være gavnlig.

Til Hr. M S. vil jeg endvidere sige, at jeg ikke kan være med til at trække Uddelerne ned til meget lavt underordnede Væsener. Jeg kan derimod være med til at bevare Stillingen for dem som Brugsforeningernes Disponenter, og det er ingen underordnet Stilling at være dette, men jeg kan kun være med dertil paa det Vilkaar, at de er absolut ærlige og trofaste Andelsmænd og absolut holder sig til F. D. B. For Resten synes jeg heller ikke, at der kan faaes andet ud af min Artikel i Andelsbladet Nr. 45.

M. A.

* * *

II.

Under Overskriften »En stor Opgave« har M. A. i Andelsbladet Nr. 45 skrevet en Artikel i Tilslutning til Hr. Severin **J ø r g e n s e n**, men det forekommer mig, at M. A. ser lovlig ensidigt paa Forholdet mellem Uddelerne og Brugsforeningerne.

Jeg vil ingenlunde benægte, at der findes Uddelere, som ikke forstaar deres Opgave, men jeg mener ogsaa at turde sige, at det er Undtagelser fra Reglen, og jeg tør endvidere paastaa, at der er forholdsvis ligesaa mange Styrelsesmedlemmer, der ikke forstaar deres Opgave, og de beviser det netop ved at lade slette Uddelere beholde deres Pladser.

Jeg vil ikke saa skarpt som M. A. angribe Uddelerne, fordi de ikke fuldtud køber Foreningens Forbrug i F. D. B. og af F. D. B.'s Fabrikata. F. D. B. vil sikkert ikke selv gaa med til et saadant Forlangende; det skønner jeg deraf, at den til Trods for, at den selv fabrikerer lignende Varer, dog tillige forhandler den samme Art Varer fra andre Fabriker.

Hvorfor gør den det? Ja, jeg antager, at F. D. B.s Ledelse gør det, fordi bestemte Varer fra andre Fabriker stadig eftersporges, og dens Kunder ikke vil undvære disse Varer; saa tager

den hellere sin Avance som Forhandler og beholder sine Kunder i Stedet for at lade dem gaa andet Steds hen med den Forretning.

En lignende Betragtning maa en Uddeler kunne gøre gældende; naar der er en Vare, som Medlemmerne gerne vil have, og hans Forsøg paa at sælge den lignende Vare fra F. D. B er mislykkedes, da maa det være Uddelerens Pligt at skaffe den ønskede Vare frem fra anden Side for at beholde Foreningens Kunder. Jeg vil indrømme, at dette Forhold kan misbruges, thi det er lettere at sælge den Vare, der spørges om, end en lignende Vare af et for Kunden ukendt Fabrikat, men jeg véd ogsaa, at det er en Æressag for en Sælger at sælge netop den Vare, han helst vil sælge, og jeg tror at turde sige, at det i Almindelighed er en Æressag for en Uddeler at sælge saa mange Varer af F. D. B.s som muligt. Det har jeg Følelsen af, naar dette Spørgsmaal drøftes ved vore Møder.

Hvor der er et godt Forhold tilstede mellem Foreningen og dens Uddeler, og hvor Uddeleren og Styrelsen forstaar deres Opgave, dér vil det sikkert nu og i Fremtiden være saadan, at Uddeleren er den egentlige Leder af den daglige Virksomhed, men det skal ikke være en despotisk Ledelse, som ordner alt. Styrelsen for Foreningen bør være med i, hvad der foregaar, og billige de Dispositioner, Uddeleren træffer, saa at den overfor Medlemmerne kan forsvare Foreningens Ledelse.

Det kan se ud, som om M A. finder, at det, at Uddelerne faar deres Løn procentvis af Omsætningen, skulde være en Aarsag til, at de taber det ideelle Maal af Syne, hvorimod F. D. B.s Direktører trods det, at de er paa fast Løn, ikke svigter deres Opgave. Spørgsmaalet om fast Løn eller Løn i Forhold til Omsætningen er imidlertid ikke saa let at afgøre; der er baade Fortrin og Mangler ved begge Principper. Men det, som det i hvert enkelt Tilfælde kommer an paa, er, hvor ideelt og samvittighedsfuldt vedkommende røgter sin Gerning. Og hvorfor skulde en Uddeler ikke se ligesaa ideelt paa sin Virksomhed som en Direktør i et andet Andelsforetagende?

Ryslinge, den 20. November 1921.

Chr. M. Pedersen.

* * *

III.

I Andelsbladet Nr. 45 har M. A. skrevet en Artikel om Brugsforeningernes indre Anliggender vedrørende Styrelsen og Uddelerne, hvori han fremhæver den Forandring der er sket, siden Brugsforeningerne begyndte, og særlig i de sidste 10—15 Aar.

Jeg blev glad ved at læse Artiklen, da det netop er de samme Tanker, jeg har om Brugsforeningerne og efter fattig Evne har arbejdet for i mange Aar, hvilket til Tider har indbragt mig en god Del Uvilje hos Uddelerne. Men det faar ikke hjælpe. Hvis vi skal redde Brugsforeningerne fra at gaa over til at være maskerede Købmandsforretninger, er det paa høje Tid, at der bliver gjort noget derimod.

Jeg tror, at der endnu er mange tilbage, baade blandt Styrelsesmedlemmerne og Uddelerne, som vil bevare Selvstyret og det rene Andelsprincip i Brugsforeningerne. Men der er en Fejl, som jeg her vil fremholde, og som er lige saa gammel som Brugsforeningerne. Det er, at disse ikke er organiserede. Nu vil Læserne naturligvis studse og sige: Sikke noget Sludder, vi har jo Fællesforeningen, den er vor Organisation. Ja, det er ganske rigtigt, ellers saa' det galt ud. Men Fællesforeningen har ikke noget med Brugsforeningernes indre Anliggender at gøre og vil heller ikke have det, saa det kommer nok alligevel til at passe, at Brugsforeningerne ikke er organiserede.

Vi kan aldrig komme sammen og drøfte indre Anliggender. Det eneste Sted, vi hidtil har haft dertil, er Fællesforeningens Kredsmøder, men de er jo fuldt optaget af Fællesforeningens Sager, saa der kan ikke blive Tid til en ordentlig Behandling af Brugsforeningernes indre Anliggender.

Ja, saa har vi Andelsbladet, og det

er ogsaa godt; ellers havde vi ikke faaet M. A.s Syn paa Sagen frem. Det hænder jo af og til, at en og anden fremkommer med dette eller hint angaaende Brugsforeningernes indre Anliggender, og saa bliver der lidt Diskussion derom, men det fører sjældent til noget positivt Resultat.

Derfor bør vi have en Organisation. Den kunde hedde »De danske Brugsforeningers Fællesorganisation« Dér kunde vi kredsvis holde Møder, og Dagen før eller efter F. D B s Generalforsamling kunde vi holde Generalforsamling i Fællesorganisationen. Saa kunde vi faa vore indre Anliggender drøftet og hjælpe hverandre fremad — eller om man vil, tilbage til vor Oprindelse.

Ved Kredsmødet i Aalborg for 6. og 10. Kreds i Foraaret fik jeg Lov til i 5 Minutter at udkaste Tanken om en Organisation, men der kunde jo ikke blive Tid til nogen Drøftelse deraf. Jeg lovede da at fremkomme med Forslaget derom her i Andelsbladet. Nu har Hr. M. A. og Artiklerne i sidste Nr. givet Stødet til, at jeg fremkommer med Forslaget om Brugsforeningernes Organisation. Jeg haaber for Sagens Skyld, at det maa blive optaget til alvorlig Overvejelse baade her i Bladet og ved de kommende Kredsmøder, da dette ogsaa er en stor Opgave.

Lundby pr. Løgstør, d. 27. Novbr. 1921.

S. Hansen,
Forretningsfører.

Den hollandske Brugsforeningsbevægelse.

I Betragtning af, at der til det ærefulde Hverv som Formand for det internationale Andelsforbund i Stedet for Sir William Maxwell er valgt en Hollænder, G. J. D. C Goedhart kan det sikkert have Interesse at se, hvor langt den hollandske Andelsbevægelse — specielt Brugsforeningerne — er naaet. Nedenfor gengives derfor det væsentlige af en Artikel, som den kendte Andelsskribent, E. Schmülling, har tilstillet en af vore Medarbejdere.

Frasét nogle mislykkede Forsøg paa i 60'erne at organisere Forbrugerne i Holland møder os først hen i 70'erne nogen Propaganda for Brugsforeningerne. Fremadskuende Socialpolitikere af alle Partifarver, Professorer, Ministre, Parlamentarikere, Fabriksejere etc. agiterede baade i Tale og Skrift for Andelsforeningerne, saaledes som Rochdale-Eksperimentet havde formet dem. Imidlertid fandt denne Propaganda kun liden Genklang i Arbejderkredse. — Den i 1874 oprettede Forening »Eigen Hulp«, som oprindelig var en Hjælpeforening, maatte ret snart omdannes, saa den tillige kunde forsyne Medlemmerne med Nødvendighedsgenstande, og saaledes bliver nævnte Forening den første virkelige Forbrugerorganisation. Kredsen af Aftagere indskrænkede sig dog til Medlemmer, der hovedsagelig rekrutteredes fra Embedsstanden. Nye Foreninger udviklede sig fra »Eigen Hulp«, og i 1882 gjordes Forsøg paa at oprette en Fællesindkøbsforening; allerede den Gang blev Grunden lagt til den i de senere Aar hyppigt nævnte Organisation »Handelskamer« i Rotterdam.

I 1889 oprettedes — paa Grundlag af Foreningsloven af 1876 — det hollandske Andelsforbund, der dog desværre til at begynde med stod i alt for nøje organisatorisk Forbindelse med Foreningen »Eigen Hulp«. Snart indsaa dog de ledende Mænd, at skulde Andelsbevægelsen vokse, maatte den sætte det socialøkonomiske Maal i Forgrunden.

»Eigen Hulp« Foreningerne stræbte efter højest mulig Dividende og bekymrede sig kun lidt om de berømte »Rochdale-Principper«. Mod en saadan Arbejdsmetode blev der gjort Front af Mænd som Treub, Goedhart, Rutgers og Elias og med det Resultat, at de gentagne Forsøg paa at rive Forbundet fra »Eigen Hulp«

endelig lykkedes i 1905. Hertil bidrog ikke mindst den Kendsgerning, at der opstod mange Arbejderforeninger, og tillige, at den tredie internationale Andelskongres i Delft i 1897 bidrog til at klargøre Andelsforeningernes Væsen og Virkemaade. — En Del af de nævnte Arbejderforeninger sluttede sig til det nu selvstændige Forbund, men samtidig oprettedes det hollandske Forbund af Arbejderforeninger, og her dominerede de socialdemokratiske Partitendenser, idet man bestemte, at Overskudet af Foreningernes Virksomhed skulde flyde ind i »Proletariatet«s politiske Kasse. I 1906, elleve Aar efter, at det socialdemokratiske Parti var traadt ud i Livet, begyndte den saakaldte »røde« Central at virke som et Forbund Den Gang talte man ikke saa meget som i vore Dage om at »socialisere«, og Ordet havde ingen Værdi som Agitationsmiddel, men Bestræbelserne i Retning af at socialdemokratisere traadte tydeligt nok frem. I Sandhedens Interesse maa dog nævnes, at Bestemmelserne, ifølge hvilke en Del af Overskudet skulde anvendes til politiske Formaal, i 1918 mildnedes noget, og selvfølgelig fik Forbundet en tilsvarende Karakter. Men selv om der saaledes kunde konstateres en Bedring paa et begrænset Omraade, var den partipolitiske og konfessionelle Separatisme udover Landet meget virksom for at skade Enigheden og Enheden.

I 1914 oprettedes et Forbund af romersk-katolske Brugsforeninger, saaledes at der nu eksisterede tre Forbund, der hver for sig hindrede de øvrige i deres Virksomhed eller i alt Fald foranledigede et Spild af Tid og Kræfter. — Kun det gamle Forbund arbejdede i Rochdale-Grundsætningernes Aand uden at sammenblande den økonomiske Virksomhed med politiske eller religiøse Formaal. Den her omtalte Splittelse har foranlediget, at der f. Eks. nu i Amsterdam findes 7 og i Haag 8 Foreninger uden nærmere Samarbejde.

I den kritiske Tid i Aarene 1917 og 1918 blev der gjort Forsøg paa at skabe et Samarbejde mellem alle de nævnte Forbund, hovedsagelig som Følge af forskellige Angreb, som Bevægelsen var Genstand for fra Modstander-Organisationer og da navnlig fra Bogtrykkeriejer Forbundet. Dette Forbund fattede nemlig i Juni 1917 den Beslutning at nægte Optagelse af saadanne Trykkerier, hvor Andelsprincippet var raadende, og at nægte organiserede Arbejdere Plads i saadanne Trykkerier. Som Modvægt herimod og mod Angrebene i det hele taget oprettedes i August 1919 »Centralen Cooperative Comité«, C. C. C., i hvilken repræsenteredes saavel det tidligere nævnte Handelskamer som de tre Forbund. Bogtrykkeriejerne opgav derefter deres aggressive Holdning. C. C. C. erklærede sig for en permanent Organisation, og snart begyndte den paa Levnedsmiddelforsyning og henvendte sig til Embedsmænd saavel i By som paa Land. I Begyndelsen af 1918 sammenkaldtes i Utrecht en saakaldt Nøds-Kongres, hvor der vedtoges en Resolution, som opfordrede Andelsforeningerne til at gøre deres Indflydelse gældende i Levnedsmiddelspørgsmaalet. Resultaterne var beskedne. I Efteraaret 1919 skete der dog Fremskridt i Sammenslutningsbestræbelserne, idet der blev indledet Forhandlinger mellem det ældste (det neutrale) Forbund og Arbejderbrugsforeningerne om en Sammensmeltning. I Begyndelsen af 1920 resulterede disse Forhandlinger i, at man den 28. Marts stiftede »Centralforbundet for Hollands Brugsforeninger« med ca. 160 000 Medlemmer. I Lovene blev Forbundets Opgaver meget klart udtrykt, og bl. a. hed det, at der skulde lægges Vægt paa Neutralitet i religiøs Henseende.

Saa vidt bekendt findes der ialt i Holland 450 Brugsforeninger, og af disse er 160 med ca. 160 000 Medlemmer indmeldt i Centralforbundet. Et ubekendt Antal Foreninger med vel ca. 40,000 Medlemmer er organiserede i det tidligere nævnte katolske Forbund, der staar under et vist gejstligt Tilsyn. Hertil kommer det i Oktober 1921 oprettede protestantiske Forbund. Hvor mange Foreninger denne Benjamin blandt Forbundene omfatter, og hvor mange Medlemmer der hører til det, vides

ikke; derimod vides, at den betydeligste af Foreningerne er Voruitgang (Fremskridt) i Rotterdam, der tæller 35,000 Medlemmer. En lige saa ejendommelig som glædelig Kendsgerning er det, at »Handelskamer« i Slutningen af 1920 omfattede 400 Foreninger med ca 200,000 Medlemmer fra alle Befolkningsklasser. Man maa oprigtig haabe, at dette Bolværk, dette Taarn kan staa for Skud uden at falde sammen. Man maa haabe og ønske, at denne Central gennem sin Enighed, sin naturlige og berettigede Stilling i Andelsverdenen som en rolig Faktor og Vækker af Enighedsfølelsen maa bidrage sin Del til, at man endelig naa'r den saa nødvendige Enighed indenfor den hollandske Andelsbevægelse. Med Henblik herpaa er det ogsaa at ønske, at Handelskamers Virksomhed maa vokse og udvikle sig, men hidtil er det gaaet langsomt; man burde have været videre og været en Magtfaktor af større Betydning og Indflydelse paa det hollandske økonomiske Liv, hvis Enigheden og Troskaben havde været større. Man burde nu have haft en Aarsomsætning af over 100 Mill. Gylden, medens man i Stedet for nu har mindre Omsætning end i 1920.

Heldigvis er Oplaget af Halvmaanedsskriftet »Coöperatief Nieuws« i de allersidste Maaneder steget meget betydeligt, nemlig fra 20,000 Eksemplarer i Begyndelsen af Aaret til 55,000 Eksemplarer nu i November. Forhaabentlig vil Oplaget fremdeles være stigende, til det foreløbig naa'r de 100,000 Eksemplarer.

Af disse korte Oplysninger fremgaar det, at Andelsbevægelsen i Holland med tilsammen ca. 250,000 Brugsforeningsmedlemmer ikke har danset paa Roser, men at det tværtimod har været en tornestrøet Sti med mange Snoninger og fyldt med Sten. Til Gengæld har Bevægelsen vist sin Levedygtighed og sin Eksistensberettigelse gennem en 50-aarig Udvikling under vanskelige og ofte trættende Forhold og megen Modstand, Lunkenhed, Uforstand og Ligegyldighed. Maatte den anden Halvdel af Hundredaaret give Anledning til mere glædelige Beretninger end hidtil. Vi er — siger Forfatteren — af den Overbevisning, at vore Nabolandes Fremskridt og Forbillede før eller senere vil virke opdragende paa vort Land. Hermed tænkes ikke paa vor sydlige Nabo, Belgien, hvor Andelsbevægelsen mere eller mindre lider af de samme Sygdomme som hos os og ikke rigtig vil vokse sig stærk. Men derimod tænkes paa Lande som Danmark og Svejts.

* * *

Idet vi optager ovenstaaende, skal vi kun bemærke, at man paa en vis Maade maa beundre Hollænderne, hvis de selv kan finde Rede i deres mange Forbund. For os andre, der ikke har noget nærmere Kendskab til Forholdene, giver de her meddelte Oplysninger et noget flimrende Billede, men de bekræfter jo i alt Fald, hvad man ogsaa vidste tidligere, nemlig at den hollandske Brugsforeningsbevægelse i nogen Grad afgiver Eksempel paa den Forkvakling, der fremkommer, naar man ikke overholder den fundamentale Grundsætning om Andelsbevægelsens absolutte Neutralitet i politiske og religiøse Spørgsmaal.

Landmandsforeningens Frøsalg.

Redaktionen af »Landmands-Tidende« har sendt Andelsbladet en Artikel med denne Overskrift, forfattet af Landmandsforeningens Formand, Hr. Chr. Klokkerholm. Da Artiklen imidlertid allerede havde været optaget i »Landmands-Tidende« og dér fyldte to lange Avisspalter, har Andelsbladets Redaktion, som naturligt er, ikke fundet Anledning til at optage den. Derimod har man givet mig, der i de to sidste Numre af Andelsbladet har haft Landmandsforeningens Frøsalg fremme til Belysning, Lejlighed til at gøre et Uddrag af Artiklen og dertil knytte nogle Bemærk-

ninger, der yderligere kunde belyse den Side af Landmandsforeningens Virksomhed, som jeg kalder »Frøhandel med Tilgift«.

Hr. Chr. Klokkerholm skriver:

«Et Par Angreb paa Landmandsforeningens Frøsalg, dels i „Ugeskrift for Landmænd“ og dels i „Andelsbladet“, giver os en kærkommen Anledning til en nærmere Redegørelse for denne sidste Opgave, som Landmandsforeningen har taget op.

Efter at man ved et Hovedbestyrelsesmøde indenfor Dansk Landmandsforening den 14. Sept. d. A. havde vedtaget, at D. L. i Fremtiden ogsaa skulde beskæftige sig med kooperative Foretagender, vedtoges det at oprette „Landmandsforeningens Frøsalg“.

Naar man indenfor D. L.s Hovedbestyrelse har besluttet sig til at tage netop dette Spørgsmaal op, skyldes det ikke den slet skjulte „Frygt“, som flere af Angriberne fremfører, at D. L. er paa Retur og Foreningen sammen med sit Blad, „Landmands-Tidende“, er ved at opgive Tilværelsen. Nej, begge Parter befinder sig i bedste Velgaaende; men derimod særlig to Forhold:

Dels bliver D. L. igennem sit Frøsalg i Stand til at byde sine Medlemmer absolut 1. Klasses Frø til en rimelig Pris og derved skaffe helt igennem godt Frø Indpas hos en Del flere Landmænd her i Landet end hidtil, og endelig faar Foreningen ved at tage dette Arbejde op Midler i sin Haand, hvorved den bliver i Stand til økonomisk langt bedre end hidtil at fremme sin Virksomhed og Udbredelse.«

Om Kvaliteten af det Frø, Landmandsforeningen vil levere sine Medlemmer, anføres i Hr. Klokkerholms Artikel:

»Som Standard-Kvaliteter har man valgt Kvaliteten af det Frø, der leveres gennem Frøforsyningen og Brugsforeninger, idet man har sikret sig Garantier for, at det Frø, der leveres gennem „Landmandsforeningens Frøsalg“, er af akkurat samme gode Kvalitet som ovennævnte Organisationers Frø. Ligeledes har man sikret sine Kunder Frøet til en rimelig Pris derved, at Frøet, der leveres, skal leveres til en Pris, der **ikke** maa overstige den Pris, som Frøforsyningen tager for samme eller tilsvarende Sorter, Stammer og Kvaliteter.

Naar hertil kommer, at man fra Foreningens Side har skaffet sig Adgang til al den Kontrol med saavel Brugsfrø- som Stamfrøavlen, man til enhver Tid maa ønske, at Firmaet har underkastet sig Statsfrøkontrollens selvvirkende Kontrol for alt det Frø, der udsendes, samt samme Erstatningsansvar som Frøforsyningen, kan vi ikke se rettere, end at „Landmandsforeningens Frøsalg“ kun yderligere kan forøge Antallet af de Frøforbrugere, der forsyner sig med 1. Kl.s Frø til en rimelig Pris, og derved kun kan komme til at gavne det danske Landbrug.

At Landmandsforeningen ved Frøsalget opnaar en Provision, og at den anvender denne Provision paa den Maade, som Foreningen mener bedst virker fremmende for Foreningens Virksomhed, foreløbig ved at tildele Foreningens Organ, „Landmands-Tidende“, et saa stort Beløb, at Bladet kan leveres Holderne til halv Pris, er der dog intet at sige til, idet Landmandsforeningen dog vel har Lov til at bruge sin indtjente Provision paa hvad Maade, den vil, og iøvrigt her kun betræder de samme Veje, som Landboforeningerne har fulgt i mange Aar og følger fremdeles.

Vi forstaar derfor ikke den Kritik, der er kommen frem fra Mænd, der iøvrigt staar som Raadgivere eller Talsmænd for det danske Landbrug.«

I Resten af sin Artikel fortaber Hr. Klokkerholm sig i Véklager over den »utilladelige Nedrakning«, hans Forening er udsat for fra »Landbrugets Mænd«, og han mener, at disse skulde holde sig for gode hertil.

Dersom Hr. Klokkerholms Frøtilbud hvilede paa et sundt og naturligt Forretningsgrundlag og ikke lovede Medlemmerne mere, end Foreningen paa Forhaand kan vide sig sikker paa at holde, saa var der saavist ikke én eneste af »Landbrugets Mænd«, der vilde have blandet sig i denne Sag. Men Forholdet er det, at Frøtilbudet lover Medlemmerne 1) akkurat samme gode Kvalitet som den, der leveres til Brugsforeningernes og Landboforeningernes Medlemmer fra F. D. B., og at Prisen ikke skal blive højere, 2) al den Kontrol med saavel Brugsfrø- som Stamfrøavlen, man til enhver Tid maa ønske, 3) samme Erstatningsansvar som Frøforsyningen. (Hr. K. forveksler her Frøforsyningen og Fællesforeningen. Det er Frøforsyningen, der avler Frøet, men Fællesforeningen, der leverer det og yder alle Garantierne overfor Forbrugerne).

I et Cirkulære til Landmandsforeningens Kreds- og Sognebestyrelser lover Hr. Redaktør H. Calundan Køberne **det bedste Frø, der kan bydes i dette Land, under de største Garantier for Renhed, Spireevne og Avlssted.**

Lad os nu se, hvorledes disse Løfter svarer til Virkeligheden.

1) Der loves akkurat samme gode Kvalitet som Fællesforeningens og mindst ligesaa billigt.

Bortset fra det efter Handelskoutume usømmelige i offentligt at basere sit Tilbud paa en anden Leverandørs Kvaliteter og Priser, saa er en saadan Form for Tilbud handelsmæssigt set uforsvarlig, naar man som i dette Tilfælde endnu ikke kender den anden Leverandørs Analyser og Priser. Tilbudet kan derfor ikke siges at hvile paa et sundt og naturligt Forretningsgrundlag. — Lad gaa med det dansk-avlede Frø, men for det udenlandske Frøs Vedkommende? (Kløverfrø, Lucerne o. s. v). Her svinger Markedsprisen saaledes op og ned — særlig i disse Tider, hvor Valutaprisen spiller med ind og snart er vigtigere end selve Noteringen paa Frøet. Her vil det kunne indtræffe, at Fællesforeningen køber billigt, A/S Erh. Frederiksen dyrt; hvorledes skal sidstnævnte da kunne levere akkurat samme gode Kvalitet og mindst ligesaa billigt?

Hvis jeg var Landmand, skulde jeg i hvert Fald nok betakke mig for at gøre mit Frøindkøb hos en Handlende, der baserede sine Priser paa en saa gyngende Grund.

2) Hvad Kontrollen med Brugsfrø- og Stamfrøavlen angaar, saa loves der al den Kontrol, man til enhver Tid maa ønske. Hr. Calundan lover tillige, at der leveres »det bedste Frø, der kan bydes i dette Land«. Der maa altsaa være en ganske glimrende Kontrol med Avlen af dette Frø; men er det ikke mærkværdigt, at der intet nævneværdigt oplyses om, hvori denne Kontrol bestaar? Vilde det ikke være ulige mere paakrævet, at Landmandsforeningen nøje oplyste om, hvori Kontrollen med Stamfrø- og Brugsfrøavlen, Avlstedsbetegnelser o. s. v. bestod, og saa lod Køberne om at bestemme, hvorvidt denne Kontrol var, »som man til enhver Tid maa ønske«, og om Frøet efter denne Kontrol virkelig herefter kunde betegnes som »det bedste Frø i dette Land«. Som bekendt har Frøforsyningen og Fællesforeningen i Forening underkastet sig en effektiv Kontrol af et sagkyndigt, uvildigt, ulønnet Raad, valgt af samtlige Landbo- og Husmandsforeninger. Dette Raad har Ret og Myndighed til paa Forbrugernes Vegne at gribe ind i alle Dele af Avlen og Fordelingen af Frø. Se, dette kan man kalde »al den Kontrol, som man til enhver Tid kan ønske«; men hvor er Landmandsforeningens tilsvarende Kontrol henne? Lad os høre lidt om den! Hvis Statens Forsøgsledere i Plantekultur, Landbrugskonsulenterne o. s. v. vil sige god for Landmandsforeningens Kontrol, saa skal jeg ogsaa bøje mig; men indtil da maa jeg have Lov til at betvivle Hr. K.s Ret til at betegne Landmandsforeningens Frø som »akkurat den samme gode Kvalitet« som F. D. B.s.

3) Hr. Klokkerholm anfører endvidere, at der for hans Forenings Frø er samme Erstatningsansvar som for Frøforsyningens (han mener Fællesforeningens). Dette er maaske et endnu vigtigere Punkt end de andre. Thi Garantien for Tab i Afgrøde ved, at Frøet i nogen Henseende er ringere end lovet (Forvekslinger, Uægthed o. s. v.) er i mange Tilfælde langt, langt vigtigere end Analysegarantien. Paa Forsiden af Bestillingssedler fra Fællesforeningen (der i Parentes bemærket vistnok er den eneste Frøleverandør i Verden, der yder denne Garanti effektivt) vil man da ogsaa finde en nøje Beskrivelse af Udbyttegarantiens Form og Omfang, — og jeg kan tilføje, at der til Opfyldelse af Garantien er henlagt et Fond paa flere Hundrede Tusinde Kroner.

Sammenligner man nu dette med Landmandsforeningens Tilbud, hvor man, saa vidt jeg har bemærket, ikke finder noget reelt om, hvem der skal betale, og hvorvidt Vedkommende kan betale, hvis der kommer store Erstatningskrav (og saadanne kan komme til at dreje sig om store Summer), saa kan man maaske endnu billige, at Hr. Klokkerholm skriver, at Landmandsforeningen har samme Erstatningsansvar, men man kan ikke billige, hvis han hermed vil give det Udseende af, at Landmandsforeningen har samme Erstatningsevne, og det er jo denne, som det kommer an paa. Uden Evne til at erstatte forekommende Tab hos Forbrugerne er Sælgerens Garanti jo den reneste Humbug. — Lad os faa at vide, hvad Landmandsforeningens Frøsalg har at erstatte med. Kan den stille blot en nævneværdig Brøkdel af F. D. B.s Erstatningsmidler paa Benene? — Hr. Klokkerholm har Ordet.

København, 28. November 1921.

J. E. Jacobsen.

Boganmeldelse.

And. Nielsens Lommebog.

Tiden er nu inde, da den nye Udgave af And. Nielsens Lommebog kan faas i Boghandelen. Lommebogen tæller hermed sine 24 Aargange. Dens store Udbredelse vidner tilstrækkeligt om, at den passer Landmændene og fylder den Opgave fuldt ud, som dens Udgiver fra første Færd har sat sig som Maal. Man kan med Føje sige, at Bogens Indhold svarer til Forordet, hvori det hedder: »Erfaringen har lært, at praktiske Landmænd Gang efter Gang fremsætter Spørgsmaal, som er besvarede af de forskellige Grene af vor landøkonomiske Forsøgsvirksomhed. Det er Lommebogens Hovedformaal at samle disse Besvarelser i en populær og praktisk Form«.

Alle Besvarelserne er forfattede af dygtige Mænd, der hver paa sit Omraade — det gælder saavel Planteavl som Husdyrhold — har den fornødne Erfaring og Indsigt til at give Forsøgsmaterialet den praktiske, grundige og dog let tilgængelige Form, der medfører, at Landmanden sammen med sit praktiske Skøn kan bruge dem til stor Nytte og Vejledning ved de mange Beslutninger og Dispositioner, der skal træffes i Bedriften.

Som et helt nyt Afsnit finder vi i Aar en Omtale af »Landbohaven og dens Pasning« af Forsøgsleder Niels Esbjerg.

At der her er et Felt i Landbrugene, som i mange Tilfælde burde udvikles, er ganske givet. Det kan man let erkyndige sig om ved at iagttage Forholdene i Praksis. N. Esbjerg deler sin lille udmærkede Afhandling i 4 Afsnit: Læbæltet, Frugthaven, Køkkenhaven og Prydhaven Landbohaven kan mange Steder gøres mere produktiv og derved give en betydelig Indsats til det bedre i den daglige Husholdningsøkonomi, hvad der nok kan gøres nødigt i den kommende Tid. Tilegner man sig den rigtige Forstaaelse af Sagen, kan Pasningen ogsaa tit udføres med den forhaandenværende Arbejdskraft. Afhandlingen er heller ikke uden Interesse for Landmandens Kone. Ved at gøre sig bekendt hermed vil hun nok give Manden det Skub, der skal til, for at han kan være lidt behjælpelig med Landbohavens Pasning. Hele Spørgsmaalet er aktuelt og har fundet sin naturlige Plads i Lommebogen.

I Bogen findes som sædvanlig forskellige statistiske Oplysninger, hvoraf man bl. a. kan danne sig et Skøn over vort Landbrugs Produktion og Omsætning. Endvidere er der Oplysninger om Landets Areal og dets Udnyttelse m. m.

Den udførlige Markedsfortegnelse omfatter nu selvfølgelig ogsaa de sønderjydske Landsdele.

Resultaterne af Undersøgelser over Landbrugets Driftsøkonomi er som tidligere fremført af Professor O. H. Larsen. Man ser heraf Udviklingen af Landbrugets Regnskabsførelse. And. Nielsens Lommebog er et udmærket Hjælpemiddel til at fremme denne Udvikling. Enten man selv fører sit Regnskab, eller man staar i Regnskabsforening, bliver det over de daglige Optegnelser, at det udførlige Regnskab bygges, og hertil bruges And. Nielsens Lommebog med Fordel.

H—L.

D. B. C.

En Resolution.

Ved et forleden afholdt Møde i Esbjerg af Formænd og Direktører for de i Danish Bacon Company interesserede danske Andelsslagterier blev der i Anledning af de i Pressen fremkomne Angreb paa D. B. C. vedtaget en Resolution, der er udsendt til Dagbladene gennem Ritzaus Bureau, men derimod ikke tidligere er blevet Andelsbladet tilstillet. Et Medlem af D. B. C.s Bestyrelse har imidlertid nu ønsket Resolutionen optaget ogsaa i Andelsbladet, og vi imødekommer gerne denne Anmodning. Resolutionen lyder saaledes:

»Vi er fuldt overbeviste om, at D. B. C. nu som før virker i det danske Landbrugs velforstaaede Interesse. Vi beklager, at Mænd, som indtager ledende Stillinger indenfor Andelsbevægelsen, har ladet sig henrive til

at deltage i Angreb, der alene er rejst paa uberettiget Grundlag uden Kendskab til de virkelige Forhold.

Hvad Tilskæringen angaar, var man enige om, at D. B. C.s Slagterier vilde foretage en Tilskæring, der som hidtil og til enhver Tid vil opfylde de Krav, der stilles fra engelsk Side. Paa alle øvrige Punkter, hvor D. B C er angrebet, har vi nu som før Tillid til og føler os overbeviste om, at det fremdeles vil virke til Gavn for Afsætningen af danske Landbrugsprodukter. Forretningens ledende Principper er anerkendte, og vi finder ingen Anledning til at ændre dem. Helt uforstaaeligt forekommer det os, at danske Svineproducenter skulde tro, at Repræsentanter for 18 Andels-Svineslagterier skulde indlade sig paa noget, der i nogen Maade kunde modvirke dansk Landbrugs og dermed vore egne Interesser, og den Omstændighed, at dansk Flæsk i Forhold til vore Konkurrenter paa det engelske Marked aldrig har været noteret højere end nu, turde i og for sig være Bevis for Grundløsheden af de fremsatte Angreb«.

* * *

Vedkommende Bestyrelsesmedlem i D. B. C., der har sendt os Resolutionen, har samtidig ønsket Plads for følgende:

Jeg maa udtale min Forundring over, at en stor Del af Provinspressen kun optog nogle Linjer af den gennem Ritzaus Bureau udsendte Resolution, skønt de havde givet rigelig Plads til de fra Møller-Olsen m. fl. fremkomne Angreb paa D. B. C. At flere københavnske Blade fandt en saadan Fremgangsmaade passende, kan maaske forstaas, men at Blade, som har deres Rod hos Landbostanden og dermed hos de danske Andelsfolk, kan gøre sligt, er ganske uforstaaeligt, og det kunde jo tænkes, at Landboerne vil huske en Presse, der stiller sig saa ukorrekt.

Kolonialvaremarkedet.

Den 28. Novbr. 1921.

Kaffe. Medens Prisen for superior Santos Kaffe i Foraaret 1920 naaede op i 145 sh. pr. 50 3/4 kg, c. & fr. København, faldt den nogenlunde regelmæssigt i de følgende 12 Maaneder til under 1/3 og stod medio Marts i Aar i ca. 44 sh., hvilket omtrent er det samme, som Kaffen kostede før Krigen; siden da har Prisen imidlertid atter været stigende; der noteres for Tiden henimod 65 sh. for superior Santos fra første Klasses Afladere, og Markedet er fast.

Aarsagen til denne betydelige Opgang ligger dels deri, at Brasil (Santos og Rio) Høsten for indeværende Høstaar anslaas til at ville blive en Del under Middelhøst, og samtidig har den brasilianske Regering for at hæve Prisen ligesom før Krigen begyndt at opkøbe Kaffe til Oplagring; saaledes har Regeringen i de sidste Maaneder taget ca. 3 1/2 Mill. Sække ud af Markedet.

I Høstaarene 1912—13 til 1917—18 (Høstaaret regnes fra 1. Juli til 30. Juni) svingede Brasilhøsten mellem 11 1/2 og 15 Mill. Sække. I de næste 2 Aar gik Udbyttet som Følge af den store Frostskade ned paa henholdsvis 9,1 og 6,7 Mill. Sække; i 1920—21 var Udbyttet godt 13,8 Mill., og indeværende Høstaar anslaas til 10—11 Mill. Sække. Heraf har Regeringen altsaa opkøbt ca. 3 1/2 Mill., som foreløbig ikke kommer paa Markedet.

Opgangen i Brasilkaffe har bevirket, at centralamerikanske og Java Sorter er steget tilsvarende.

Petroleum. Forholdet i Petroleumshandelen har i det sidste Aar forandret sig betydeligt. Medens Det danske Petroleums-Aktieselskab var Eneforhandler under Krigen og for saa vidt vilde have været i Stand til at gennemtvinge sine bekendte 5-Aars Købskontrakter, hvis ikke Statsadministrationen havde lagt Hindringer i Vejen for lange Leveringskontrakter, maa det nu dele Petroleumsforretningen med adskillige andre. Et stort engelsk skandinavisk Petroleumsselskab er dannet og vil antagelig træde i Virksomhed i Løbet af kortere Tid, og over Tyskland indføres der baade amerikansk og galizisk Belysningspetroleum af god Kvalitet, der sælges til forholdsvis lave Priser. F. D. B. har endnu ikke truffet

endeligt Arrangement med Petroleumsleverandør; men under de for Haanden værende Forhold, hvor noget nyt er i stærk Vækst, og hvor der ingen Vanskeligheder vil være ved at skaffe Petroleum, selv om den nuværende Leverandør skulde sætte sig paa den høje Hest og true med Tørlægning, en Tanke, som under de nuværende Forhold sikkert vil ligge den meget fjernt, anbefales det Brugsforeningerne ikke at binde sig ved Kontrakt til noget Petroleumsselskab. Brugsforeningerne kan bidrage stærkt til at skabe Konkurrence i Petroleumshandelen herhjemme; men denne Mulighed vil de naturligvis forskærtse, hvis de ved Kontrakt binder sig til at forsyne sig fra det Selskab, der hidtil har indført den overvejende Del af den Petroleum, der bruges herhjemme.

Ægmarkedet i England.

Herom skrives i det den 26. November udkomne Nummer af »The Grocer« følgende:

Skønt de nuværende Priser for Æg er meget højere, end Priserne normalt var før Krigen, er de dog lavere end Priserne for et Aar siden. I hele den forløbne Del af 1921 har Priserne ligget lavere end i det foregaaende Aar. Dette skyldes de større Tilførsler til Markedet. Da Udførslen af Æg fra Rusland siden Krigen praktisk talt er ophørt, har høje Priser været uundgaaelige. Før Krigen var Rusland vor Hovedleverandør og havde derfor stor Indflydelse paa Ægmarkedets Stilling. Naar Udbudet af Æg hen paa Vinteren var mindst, var det kun undtagelsesvis, at Prisen oversteg 20 s. pr. 120 Stk., og da kun for en kort Tid. De høje Priser, som har gjort sig gældende i de senere Aar, har imidlertid bidraget til at bringe England Tilførsler fra Lande, som ikke tidligere har været Leverandører. Æg fra Australien, Syd-Afrika, Argentina og Kalifornien var tidligere meget sjældne paa det engelske Marked, men dækker nu en stor Del af Forbruget. Et karakteristisk Træk for Nutiden er den store Forskelligartethed for de Æg, der bringes paa Markedet, og som hentes i saa mange forskellige Lande. Før Krigen sendte Frankrig og Italien store Mængder Æg til det engelske Marked; for Tiden er disse Tilførsler stoppet helt op.

Paa Grund af de forøgede Tilførsler har Markedet i dette Efteraar udvist en ret stor Uregelmæssighed. I August og September Maaned maatte Importørerne lide betydelige Tab; i mange Tilfælde maatte Ægene sælges til meget lave Priser. Produktionen af Æg i Rumænien, Randstaterne og Ungarn har været større end ventet.

Den officielle Statistik for de første 10 Mdr. af indeværende Aar viser, at Englands Indførsel af Æg i dette Tidsrum har beløbet sig til 7,6 Mill. gr. h. (à 120 Stkr.) mod 5,5 Mill. gr. h. i det tilsvarende Tidsrum af 1920 og 17,5 Mill gr. h. i 1913. I Aar har vi ingen Æg indført fra Rusland, mens vi i de første 10 Mdr. af 1913 modtog 9,0 Mill. gr. h. fra dette Land. Danmark er den eneste af vore gamle Leverandører, som har ydet større Tilførsler til vort Marked end i 1913. I Danmark er der i det sidste Aarstid eller to foregaaet en stærk Forøgelse af Produktionen takket være billigere Foderstoffer. Mens de fleste Landbrugsprodukter er faldne voldsomt i Pris, er Ægene endnu i en Pris, som nærmest maa gøre dem til Luksus Hønseavl og Ægproduktion er blevet et meget profitabelt Foretagende, hvad der blandt andet fremgaar af den store Forøgelse af vor egen Ægproduktion, som i indeværende Aar har øvet stor Indflydelse paa hele Stillingen. Der synes at være Penge nok til Raadighed for Hønseavlen at dømme efter de Priser, der i Almindelighed bydes for Kyllinger. En yderligere Forøgelse af Ægproduktionen er i høj Grad ønskelig, ligesom ogsaa lavere Detailpriser vilde være i alle Parters Interesse. For Tiden er nylagte Æg meget knappe og betinger meget høje Priser. Der er derimod en relativ Overflod af mindre gode Æg, som kun kan sælges til lavere Priser Der er vel næppe Sandsynlighed for, at Priserne vil stige højere, men meget vil her afhænge af

Vejrforholdene; en mild Vinter vil naturligvis stimulere Produktionen og medføre lavere Priser.

Udførslen af danske Landbrugsprodukter.

(Ved Andelsudvalgets handelsstatistiske Kontor).

1. Smør (Tons).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1.-25/11 1921	12/11-19/11 1921	19/11-25/11 1921
Hele Udførslen	1,454	1,731	87,378	1.904	1,732
Heraf til:					
Tyskland*)	50	120	5,663	150	186
England	786	1,210	56,874	1,178	1,019
Sverrig-Norge	208	158	7,442	79	50
Holland	7	15	696	48	—
Belgien	—	54	2,563	225	221
Frankrig	19	75	3,569	148	212
Lande udenfor Europa	166	88	4,138	69	52

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

Smørudførslen i Ugen 19.—25. Novbr. udgjorde ialt 1732 Tons. Heraf gik 1019 Tons eller ca. 64 pCt. til England. Af Resten gik 221 Tons (13 pCt.) til Belgien, 212 Tons (12 pCt.) til Frankrig, 186 Tons (11 pCt.) til Svejts; 50 Tons gik til Sverrig og Norge og 52 Tons til Lande udenfor Europa.

Om Markederne for dansk Smør i Ugen, der sluttede den 26. November, meddeles:

I England var Begæret ved Ugens Begyndelse ganske godt, men da stærkt varierende Tilbud fremkom fra Danmark, udnyttedes disse af de engelske Købere, og Markedet sluttede flovt, saaledes at Priserne kom til at ligge betydeligt lavere, end hvad der var opnaaet Ugen i Forvejen. Hvis Skibningerne til England ikke forøges, vil der dog formentlig kunne regnes med en jævnt god Afsætning paa dette Marked. Norge har aftaget nogle enkelte Poster. Køberne i Frankrig og Belgien har vist Tilbageholdenhed, hvad de almindeligvis gør i et faldende Marked. Kvantummet til Svejts er omtrent som i sidste Uge. De lave Valutakurser i Tyskland og Czekoslovakiet stiller sig stadig hindrende i Vejen for Indførsel til disse Lande. Markedet i De forenede Stater ligger ganske fast, men Prisen er dog ikke høj nok til, at man kan paaregne nogen større Forretning med dette Land.

Produktionen viste atter nogen Forøgelse i Sammenligning med sidste Uge.

Københavns Smørnotering var den 24. November 455 Kr. pr. 100 kg mod henholdsvis 495 og 490 i de to foregaaende Uger. Det svenske Afregningstal var den 17. November 400 Kr. mod 391 og 363 i de to foregaaende Uger.

2. Æg (1000 Snese).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1.-25/11 1921	12/11-19/11 1921	19/11-25/11 1921
Hele Udførslen	533	639	30,053	610	395
Heraf til:					
Tyskland	12	4	172	—	—
England	421	563	26,448	527	325
Sverrig-Norge	77	70	3,253	83	70
Belgien	—	—	99	—	—

Udførslen af Æg i Ugen 19.—25. November faldt til et ret ringe Kvantum. Den udgjorde 395,000 Snese mod 610,000 Snese i den foregaaende Uge og 639,000 i ugentligt Gennemsnit i hele den forløbne Del af Aaret 1921. Af Ægudførslen gik 325,000 Snese eller ca. 82 pCt. til England, mens Resten gik til Sverrig og Norge.

I England har der gjort sig en stadig Knaphed gældende paa prima nylagte Æg, som derfor har kunnet afsættes til gode, snarest stigende Priser, mens der er et betydeligt Udbud af ringere Varer, som betinger forholdsvis lavere Priser. Prima danske Æg er paa Markedet i London betalt med omtrent 45 sh. pr. gr. h. Markedet i haft en Tilførsel af ialt 18,675 Kasser Æg mod 21,525 Kasser i den foregaaende Uge og henholdsvis 22,782 og 17,477 Kasser i den tilsvarende Uge af 1920 og 1919. Af de i Ugen indtil 22. November indførte Æg kommer kun 440

Kasser fra Danmark. Størsteparten af Ægene var af oversøisk Oprindelse. Fra Kanada kom 4260 Kasser, fra De forenede Stater 1200, fra Australien 2580, fra Argentina 2423 og fra Marokko 2497 Kasser. Af de europæiske Lande blev det største Kvantum ydet af Rumænien (1630), Holland (759), Letland (628) og Frankrig (600).

Dansk Andels Ægexports Notering for Ugen 25. November—1. December forhøjedes atter til 570 Øre pr. kg (de to foregaaende Uger henholdsvis 530 og 500 Øre). Samtidig var Andelssvineslagteriernes Fællesnotering for Æg ligeledes 570 Øre pr. kg (de to foregaaende Uger 520 og 500 Øre pr. kg), mens den svenske Ægnotering for Ugen 25. November—1. December var 420 Øre pr. kg mod henholdsvis 400 og 380 i de to foregaaende Uger.

3. Bacon og Flæsk (Tons).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1—25/11 1921	12/11—19/11 1921	19/11—25/11 1921
Hele Udførslen.	809	1,622	76,237	1,336	1,415
Heraf til:					
England.. ...	764	1,596	75,036	1,288	1,322
Tyskland*)....	26	10	473	—	47

***) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.**

Udførslen af Bacon og Flæsk var i sidste Uge igen stigende. Af Bacon udførtes i Ugen 19.—25. November 1322 Tons til England, mens Udførslen af andet Flæsk udgjorde 93 Tons, hvoraf 47 Tons gik til Tyskland.

I England har de begrænsede Tilførsler, særlig af dansk Bacon, medført en yderligere Stigning i Priserne. Paa Markedet i London steg Noteringen i sidste Uge igen 5 sh. pr. cwt. og naaede op i 145 sh. I Provinsen var Stigningen endnu større, i Liverpool saaledes fra 6—12 sh. op til 152—156 sh. pr. cwt. Af de andre Sorter Bacon har London har i Ugen indtil 22. Novbr. Tilførslerne ogsaa været ret knappe; af hollandsk og svensk Bacon er der saaledes kun kommet minimale Kvantiteter frem. Ogsaa af amerikansk og kanadisk Bacon har der været relativ Knaphed.

Slagtningerne i Irland i Ugen, der sluttede den 17. Novbr., udgjorde et Antal af 23,283 Stkr. Svin (1920: 15,693), mens Antallet af levende eksporterede Svin var 2152 (1920: 6212), saaledes at det samlede Antal i Ugen indtil 17. November udgjorde 25,435 mod 26,874 i den foregaaende Uge og 21,905 i den tilsvarende Uge i 1920.

De danske Andelssvineslagteriers samlede Antal Slagtninger udgjorde i Ugen 17.—25. November 23,592 Stkr. til Eksport til England (forrige Uge 13,413), til anden Anvendelse 3855 (forrige Uge 5087), ialt 27,447 Stkr. mod henholdsvis 18,800 og 16,238 i de to foregaaende Uger.

De danske Andelssvineslagteriers Noteringer forblev i sidste Uge uforandrede, idet Noteringen for Øernes Vedkommende den 25. November ansattes til 224 Øre for bedste Svin, mens Noteringen i Jylland ansattes til 220 Øre pr. kg for bedste Svin.

Sveriges Alm. Lantbrukssällskaps Flæskenotering var den 21. November 195 Øre pr. kg for bedste Svin mod 185 Øre i begge de foregaaende Uger.

4. Kød (Tons).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1—25/11 1921	12/11—19/11 1921	19/11—25/11 1921
Hele Udførslen.	340	126	5,974	289	242
Heraf til:					
Sverrig-Norge .	—	—	59	—	—
Tyskland*)....	16	106	5,031	287	242
England.......	20	16	794	—	—

5. Levende Hornkvæg (Stkr.).

Udførslen af Kød holder sig fremdeles paa et ret anseligt Omfang. I sidste Uge udgjorde den 242 Tons, som gik til Tyskland til Forbrug i dette Land eller til Videreforsendelse til andre Lande. Af levende Hornkvæg udførtes i Ugen 19.—25. Novbr. ialt 2987 Stkr., hvoraf henimod Halvdelen gik til Belgien, mens Resten gik til Tyskland og Svejts.

I Tyskland var Tilførslerne af Dyr til de betydeligste Markeder af et noget ringere Omfang. Dette gjaldt særlig stort

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	$^{1}/_{1}$–$^{25}/_{11}$ 1921	$^{12}/_{11}$–$^{18}/_{11}$ 1921	$^{19}/_{11}$–$^{25}/_{11}$ 1921
Hele Udførslen.	1,173	2,675	125,750	2 562	2,987
Heraf til:					
Tyskland*)....	613	2.179	102,425	603	1,519
Belgien	—	496	25,315	1,095	1,468

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

Hornkvæg, mens der af Kalve og Faar var betydelig Tilførsel. Denne ringere Tilførsel bevirkede gennemgaaende en Stigning i Priserne, for stort Hornkvæg 30—50 Mark pr. 100 kg. Fra den 1. December vil der formentlig træde en Fragtforhøjelse paa Jernbanerne i Kraft, hvorfor man i Almindelighed venter, at Markedstilførslerne i indeværende Uge vil være betydeligt større, samt at en midlertidig Standsning i Prisstigningen vil finde Sted.

6. Slagteriaffald (Tons).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	$^{1}/_{1}$–$^{25}/_{11}$ 1921	$^{12}/_{11}$–$^{19}/_{11}$ 1921	$^{19}/_{11}$–$^{25}/_{11}$ 1921
Hele Udførslen.	99	167	7,852	117	120
Heraf til:					
Tyskland	—	92	4,355	14	8
England.......	—	60	3,293	98	103

Udførslen af Slagteriaffald udgjorde i sidste Uge 120 Tons, hvoraf kun 8 Tons gik til England, mens Tyskland aftog 103 Tons.

7. Sødmælk.

Ifølge Meddelelse fra Statistisk Departement var Udførslen af Sødmælk i sidste Uge 105 Tons mod henholdsvis 98 og 167 Tons i de to foregaaende Uger. Af de 105 Tons gik 99 Tons til Tyskland. Den samlede Udførsel af Sødmælk siden 1. Januar har ialt været 2958 Tons eller 63 Tons pr. Uge. Udførslen af Fløde udgjorde i Ugen 19.—25. November 69,6 Tons, hvoraf 69,2 Tons gik til Tyskland.

8. Heste.

Hesteudførslen i Ugen 19.—25. November androg 55 Stkr.; heraf gik 54 til Tyskland. Siden Nytaar er ialt udført 19,250 Stkr. eller gennemsnitlig 410 Stkr. pr. Uge.

Tilførslerne af Korn og Foderstoffer.

Den 29. Novbr. 1921.

Der har ikke været store Svingninger paa Valutamarkedet i den sidste Uge. Sterling noteres i Dag i 21,57 mod 21,60 for en Uge siden og Dollars i 5,42 eller det samme som for en Uge siden.

Noteringerne for nordamerikansk Majs i Chicago har været noget svingende i den sidste Uge, men er nu omtrent uforandret som for 8 Dage siden. Nu kan man snart vente nordamerikansk Majs af ny Høst hertil, og forhaabentlig vil det vise sig, at Kvaliteten er ligesaa god, som Tilfældet heldigvis har været med Høsten 1920. Fordringerne fra Nordamerika for Majs er noget lavere pr. senere af Hensyn til den ny Høst, der kommer i Markedet.

De amerikanske Landmænd er stadig meget misfornøjede med de Priser, de opnaar for deres Produkter, og det er dér som her, at det navnlig er Omkostningerne, der tynger saa haardt; f. Eks. er Banefragterne i De forenede Stater omtrent det dobbelte af, hvad de var i 1914. Et amerikansk Finansblad mener, at det er ikke udelukket, at der til Vinter vil blive brugt megen Majs til Brændsel i de stærkt majsdyrkende Egne, fra hvilke der løber særlig store Omkostninger paa for at faa Majsen til Afskibningspladserne, og som ligger langt fra Kulminerne.

En Embedsmand i det amerikanske Landbrugsministerium har foretaget en Sammenligning mellem Priserne paa de forskellige amerikanske Landbrugsprodukter nu og før Krigen. Han kommer til det Resultat, at hvis man tager en 5-aarig Periode før Krigen og ser hen til, hvad den amerikanske Landmand nu maa betale for de Varer, han er nødt til at købe, faar han 93 for Hvede, men kun 56 for Majs og 52 for Bomuldsfrø mod 100 før Krigen. I Amerika er det ogsaa galt med Hestepriserne, idet Værdien af en Hest paa Basis af ovenstaaende Sammenligning nu kun er 45 mod 100 før Krigen.

Fordringerne fra Argentina har i de sidste Dage været noget højere for Laplata-Majs.

Herhjemme er Stemningen for Majs meget rolig, og Noteringerne er uforandrede for alle Sorter.

Bomuldsfrøkager ligger uforandret i Amerika, men Tendensen er fast. Herhjemme noteres Bomuldsfrøkager ogsaa uforandret. Derimod er Fordringerne for Hørfrøkager strammet ikke saa lidt i Udlandet, og det har derfor været nødvendigt ogsaa at forhøje Hørfrøkagepriserne herhjemme ret betydeligt, hvilket antageligt har til Følge, at Forbruget af Hørfrøkager nu vil blive mindre af Hensyn til de daarlige Vilkaar for Kreaturfedningen.

Markedet ligger ogsaa fast i Udlandet for andre Sorter Oliekager, saa Noteringerne herhjemme er forhøjet for Sojakager, Sojaskraa, Sesamkager, Jordnødkager og Rapskager.

De danske Møller har forhøjet deres Fordringer for Hvedeklid, navnlig under Henvisning til, at paa Grund af den store Import af amerikansk Mel er Produktionen af danske Hvedeklid gaaet stærkt tilbage. Imidlertid er Priserne nu kommet saa højt op, at der er et daarligt Forhold mellem den Pris, Landmanden faar for Hveden og maa betale for Kliddene. Fra England kan der ikke ventes Tilførsel af Hvedeklid, da Priserne snarest ligger over, hvad Klid koster her i Landet, og saa kommer den høje Fragt til. Derimod kan der fra Sydamerika købes til Priser, der ligger ret betydeligt under, hvad danske Klid koster. Det er en særdeles grov Kvalitet, der leveres fra Sydamerika, men mange Forbrugere synes ikke om den røde Farve, de sydamerikanske Klid har, og de er ogsaa lovligt tørre.

Noteringerne for Hvede og Rug er lidt højere. Brødkornsadministrationen har nu solgt Resten af de store Beholdninger af Statens Rug og vil i nær Fremtid afslutte sin Virksomhed. Derimod er Markedet meget forretningsløst for Vaarsæd, saa det er muligt, at Priserne for Havre, men navnlig for Byg vil gaa noget tilbage.

Det ser ud, som om vi kan vente tidlig Vinter i Aar. Paa nogle af de jydske Fjorde er der allerede saa megen

Is, at der nogle Steder er begyndt at vise sig Vanskeligheder for Sejlertrafiken. Skulde vi faa en Isvinter i Aar med mange Havne spærrede, vil det være særlig uheldigt, da Beholdningerne af Majs og Foderstoffer mange Steder er forholdsvis smaa, idet de vanskelige og usikre Forhold tvinger Importørerne til at være meget forsigtige med Indkøbene.

Valutanoteringerne i København.

November 1921	pari	Onsdag den 23.	Torsdag den 24.	Fredag den 25	Lørdag den 26.	Mandag den 28.	Tirsdag den 29.
Stockholm	100,00	127 10	126,90	127,25	127,75	128,00	127,25
Kristiania.......	100,00	76,35	76,75	77,25	77,75	77,75	77,25
Hamborg	88.89	2 05	2,00	1,95	1,90	2.05	2,02
London.................	18,16	21,65	21 58	21,70	21,70	21,70	21.57
Paris	72,00	38,50	37.85	37,80	38.50	37,90	37 50
Zürich..................	72,00	102 40	102 50	103,35	104 00	103,50	103,25
Amsterdam	150 00	192.00	192,65	191,35	195,00	193 25	192,50
New York	373,00	543,00	542,00	545,00	545,00	544,00	542,00

Jydsk Andels-Foderstofforretning.

Noteringerne er uden Forbindende saavel fra Skib som fra Lager. De Lokalforeninger, der ønsker at købe til fast Pris fra de averterede Skibe, bedes henvende sig til vedkommende Afdeling. Alle Varer bliver analyserede.
(Op- og Nedgang forbeholdt).

København, 29. Novbr. 1921.

Fra Skib i hele Vognladninger noteres pr. 100 Kg:

ventet til	Aarh.	Aalb	Esbj	Vejle	Freh.	Rdrs.	Hors.	Kold
Majs, nordamerikansk, daglig	17,50		17,50	17,70		17,70		17,70
do. do., ca 12 Decbr.			17,50					
do. do., ca. 17 Decbr.					17,70			
do. do., i Debr.				17,70			17,70	
do. do., ca. 10. Januar		17,50						
do. do., ca 15 Januar	17,50					17,70		
do. do., ca. 20. Januar			17,50	17 70			17,70	
do. hvid afrikansk, daglig				17,70				
do. Laplata, daglig				18,70		18,70		
do. do. i Dec./Jan.			18.50			18,70		18,70
do. do. i Jan./Febr.	18,00	18,00						
Bomuldsfrøkager, Texas, 50 %*), dagl'g				31,70			31,70	
do. do., ca 12. Decbr.					31,70			
do. do., i Decbr./Jan.	31,50	31,50	31,50	31,70		31,70	31,70	31,70
Hørfrøkager, nordamk., daglig				32,20				
do. Hamburg, daglig						32,20		
do. do. ca. 5 Decbr.			32,00					
do. danske, daglig		32,00				32,20	32,20	
do. Laplata, daglig	30,50							
do. engelske, ca. 15 Decbr.		32,00	32,00			32,20		
Jordnødkager, sydfranske, 56*) daglig		31,00		31,20	31,20	31,20		
do. do do. ca 15. Decbr.			31,00					
do. Laplata, 56 %*) ca 1. Jan		31,00						
do. do. ca 15. Jan.	31,00							
do. tyske, 56 %*), daglig		31,00	31 00			31 20		31,20
Sesamkager, fremmede, ca. 15. Decbr.			30,00					
Kokuskager, danske i Decbr.		23,00			23,20	23,20	23,20	
do. fremmede, daglig			22,00	22,20				
Soyakager, danske, i Decbr.						31,20		
Soyaskraa, Stettin, i Decbr.	30,00							
do. engelsk, daglig					30,20	30,20		
do do. i Decbr.		30,00					30,20	
do. dansk, i Decbr						30,20	30,20	30,20

Garanteret Minimumsindhold.

Vi noterer for:

Kokuskager, danske	22,50	ab Aarhus.
Sesamkager, danske	30,50	ab Aarhus.
Hvedeklid. do.	19,50	ab Aarhus.
Hørfrøkager, danske, ventet i Decbr.	32,50	ab Skive.
do. do. ventet i Decbr.	32,50	ab Nykøbg. M.
Majs, nordamk., i December	18,00	ab Skive
do. do. do.	18,00	ab Nykøb. M.
Bomuldsfrøkager, Texas, 50 %*), ca. 1. Januar	32,70	ab Skive.
do do. do. do.	32,70	ab Nykøb. M.

(Ordrer indsendes til J. A. F., Aarhus.)

Hvedeklid, danske	19,50	ab Randers.

(Ordrer indsendes til J. A. F., Randers).

Soyaskraa, dansk	30,00	ab Esbjerg.
Hørfrøkager, danske, i Decbr.	32,50	ab Struer.

(Ordrer indsendes til J. A. F., Esbjerg.)

Fra Lager er Priserne 60 Øre højere pr. 100 kg end fra Skib, naar mindst 4000 kg af en Sort tages.

For Partier under 4000 kg er Prisen 80 Øre højere end Prisen fra Skib og for Stykgods beregnes yderligere Kørsel 25 Øre pr. 100 kg. (Op- og Nedgang forbeholdt)

Fra Lager noteres fra 5/12 pr. 100 kg.	Aarh	Aalb.	Esbj.	Vej'e	Freh	Rdrs.	Hors.	Kold.
Majs, nordamk.	18 10	18,10	18.10	18,30	18 30	18 30	18 30	18.30
do. La Plata	19,10	19,10	19,10	19,30	19.30	19,30	19,30	19 30
do. Donau								19 30
do. hvid, afrikansk	18,10	18,10	18.10	18,30			18,30	18,30
Bomuldsfrøkager, 50 %*)			32,10	32,30	32,30		32,30	32,30
do. 52 %*)	32,60	32 60	32,60	32,80	32,80	32,80		
do. 43 %*)		30,60		30,80				
do. brass., 55 %*)	31,10							
Hørfrøkager, danske	32.60	32,60		32 80	32,80	32,80	32,80	32 80
do. nordamk.	32,60		32 60					32,80
do. Harburg			32,60	32,80		32,80		
do. Laplata	31,10							
Soyakager	31.60	31,60	31 60	31 80	31 80	31 80	31,80	31.80
Soyaskraa	30 60	30,60	30 60	30,80	30 80	30,80	30,80	30 80
Kokuskager, danske	23 10		24 9[illegible]	21,40	25 20		24 20	24 70
do. fremmede		22,60	22,60		22,80	22,80	22,80	22,80
Sesamkager, danske	31 10							
do. fremmede	30,10	30,10		30,30	30,30	30.30	30 30	30 30
Jordnødkager, afskallede, fremmede, 54%*)		31,60	31,60		32 30	31,80	31,[illegible]0	31,80
do. amr., 52 %*)	30 10			30,30	30,30		30,30	
do. Laplata 56 %*)	31,60							
Palmekager, danske	18,00				20,20	19,10		
Rapskager, tyske			21,70	21,80			21,90	21,60
Klidmelassefoder, Dsk. Sukkerf.	17,10	17,10	17,30	17,30		17,30	17,30	17,30
Melasse, flydende					14.80			
Hvedeklid danske	20 10	20,60	20 10	20,10	21,10	20,10	20,60	20.60
Rugklid, danske. grove	18,10	18,10	18 10		19,10			18.10
Foderbyg, Marokko	21,10	21,10	21,10	21,30	21,30	21,30		21,30
do. amk., 48 lbs.	22,10		22,10					
do. Laplata	21 10						21,30	
Byg, dansk	25,50	26 50	27,00	27,00	27,50	25,50	27,00	25 50
Havre, dansk	24,00	24 00	25 00	25 00	25,50	24,00	25,00	24 00
Blandkorn, do			26,[illegible]0	27,00		25 50	27,00	25,50
Hvede	26,00		27,00	26,00	28,00	26,00	27,00	27,00
Rug	26,00	26,00		26,00	26,50	26,00	27,00	27,00

*) Garanteret Minimumsindhold.

Jydsk Andels-Foderstofforretning er stedse Køber til dansk Korn, og de Lokalforeninger eller Medlemmer der er Sælgere, vil ved Henvendelse til nærmeste Filial kunne faa Prisen at vide.

Foderblanding kan leveres fra alle Afdelinger og Opgave over Pris med nærmere Oplysninger kan indhentes hos nærmeste Filial

Handelsefterretninger.

(Ved private Korrespondenter).

Smørmarkedet.

Den 30. Novbr. 1921.

Tilførslerne til Eksportørerne er uforandret, Hjemmeforbruget ligeledes

Til Eksport er Markedet meget flovt. Sidste Uges Afskibninger til England er for en stor Del usolgte Frankrig og Belgien er ogsaa meget flove ved betydelige Tilførsler fra Danmark, New Zeeland, Argentina, ja endog Irland. For at faa Handel i Stand i denne Uge maa der atter gøres store Afslag i Prisen, og selv da kan Ugens Produktion ikke placeres. Skandinavien har slet ikke villet købe Noteringsnedsættelsen i sidste Uge var langt fra tilstrækkelig til at skaffe Bund.

Smørnoteringen

blev den 24. Novbr. ansat til 455 Kr. pr. 100 kg.

Mælkenoteringen.

De danske Mejeriforeningers Mælkenoteringsudvalg ansatte den 24. Novbr. følgende Notering:
For Skummetmælk 3,5 Øre pr. kg.
— Sødmælk ab Mejeri 21,5 Øre pr. kg.
— Sødmælk ved Stalddør 18,5 Øre pr. kg.

Flæskemarkedet.

Det engelske Marked sluttede i sidste Uge ved smaa Tilførsler fast, men vil sikkert i Tilfælde af rigeligere Tilførsel blive ringere

Københavns Flæskehalle tilførtes i sidste Uge 3729 Svin imod 5824 Stkr. i forrige Uge. — Endvidere tilførtes Flæskehallen 1480 Okser, 1123 Fedekalve, 696 Spædekalve, 257 Faar og Lam samt 72 Heste.

Svinepriserne i Danmark.

Jydske Andelsslagteriers Notering fra 27. Novbr.—3. Decbr. 1921.

Prisen paa Slagterisvin slagtet Vægt er for Svin af Vægt 60—75 kg:

1. Letfede og mellemfede..... 220 Øre pr. kg
2. Fede .... 220 „ „ „
3. Mindre god Kvalitet ...... 210 „ „ „

For Svin af Vægt 50—59½ kg afkortes 10 Øre pr kg.

Udskudssvin og Søer betales efter Værdi.

Kødmarkedet.

Vestjydsk Eksportforening

noterede d. 28. Nov. 1921 pr. kg levende Vægt:

Prima Kreaturer	106—116 Ø.
1. Kl.s Stude og Kvier	68 — 78 —
2. - do.	56 — 66 —
1. - Tyre	66— 76 —
2. - do.	50— 60 —
Prima Eksport-Køer	70— 80 —
1. Kl.s Køer	48— 58 —
2. - do.	28— 38 —
Dubletkalve	100—130 —
Slagtekalve	52— 72 —

Daarligere Varer efter Kvalitet.

Kolding Kreaturmarked, d. 28. Novbr.

Kreaturmarkedet her har i Dag været tilført 321 Kreaturer, 42 Kalve og 5 Faar. Til Tyskland solgtes 2 Stkr., til Belgien 119, til København 13, til lokalt Brug 54 og slagtedes paa Pladsen 15. Resten gik til forskellige Pladser i Indlandet. Handelen var noget treven, Priserne lavere.

Ægmarkedet.

København, den 29. Novbr. 1921.

Efterspørgslen er god for prima, nylagte Æg, der er meget knappe, men Priserne er vigende, da der tilføres Markedet betydelige Kvanta af oversøiske Æg og andre sekunda Varer.

Dansk Andels Ægexports Notering i Ugen fra 25. November—1. December var 570 Øre pr. kg plus Fragt og Overskud.

Fjerkræhandelen.

København, den 29. Novbr. 1921.

Tilførslen har været stor i sidste Uge efter Begæret. Priserne har senest været:

Levende:		
Høns	ca. 150	Øre pr. kg.
Unge Haner	150—200	„ „ „
Ænder	275—300	„ „ „
U. Duer	75— 90	„ „ Stk.
Slagtede:		
Høns og Haner	150—200	Øre pr. kg.
Gæs	250—275	„ „ „
Ænder	350—375	„ „ „

Der forventes udenlandske Gæs.

Prisen paa Sukker.

De danske Sukkerfabriker noterer: Stødt Melis Lff 58 Øre pr. kg.
(Ovenstaaende Notering er 2500 kg-Prisen).

Udgivet af Andelsudvalget.
Chefredaktør:
And. Nielsen.
Ansvarlig overfor Presseloven:
Harald Stenbæk.
Kontor: Christiansgade 24, Aarhus.
Telefon 1510.
De forenede Bogtrykkerier, Aarhus.

Da nedennævnte Parts-Andelsbeviser i Den danske Andelsbank, A. m. b. A., samt Andels- og Garantibeviser er anmeldt at være bortkomne, opfordres herved i Henhold til § 10 i Bankens Vedtægter de, der maatte have Beviserne i Hænde, til inden 3 Maaneder at møde i Banken og godtgøre deres lovlige Adkomst dertil, da Beviserne ellers vil være mortificerede.

København, den 25. November 1921.

Direktionen for Den danske Andelsbank, A. m. b. A.

Parts-Andelsbeviser.

Nr.	Beløb	Navn	Adresse
6	100	Jens Henriksen, Gaardejer	Elling, Horsens.
45	100	Hans Henrik Hansen, do.	Aaes pr. Tvingstrup.
71	100	Niels Madsen, do	Endelave.
81	100	Hans Hansen, do.	Østrup.
276	100	Chr. Jørgensen, do.	Trøstrup.
289	100	Bertel Vadgaard, do.	Vadgaard pr. Farsø.
364	100	Iver Iversen, do.	Hinnerup, Roslev.
564	100	Kristen Jensen, do.	Vinten.
942	100	J Thomsen, do.	Sdr. Aldum, Stenderup.
1329	100	Kristen Kristoffersen, do.	Resen pr. Skive.
1524	100	P. Poulsen, Slagtermester	Herning.
1561	100	Jørgen Markussen, Proprietær	Klags Mølle, Vrønding.
1795	100	Chr. Christensen, Gaardejer	Katballe, Skelhøje.
2503	100	Ths. Hansen, do.	Aa'bæk pr. Skive.
2666	100	Marius Lorentzen, do.	Vium pr. Sjørslev.
3187	100	Niels Pedersen, do.	Gudmindrup pr. Højby.
3324	100	Karl Poulsen, do.	Ebbelykke, Nykj. S.
3926	100	Søren P. Jensen, do.	Klelund, Holsted.
3983	100	J. P. Høher, do.	Dalgaard, Holsted.
3996	100	L. Fredslund, do.	Holsted.
40 7	100	Søren Larsen, do.	Vejby pr. Skive.
4354	100	Laur. Jensen Sørensen, Boelsmand	Aars.
4549	100	Jørgen Stærmose, Partikulier	Hampen pr. Nr. Snede.
5087	100	Karl Goul, Gaardejer	Vejby pr. Skive.
5314	100	P. Damgaard, Kreatureksportør	Skive.
5359	100	Chr. Nielsen, Gaardejer	Egerisgaard pr. Skive.
5624	100	Bonde Nielsen, do	Hodde.
6307	100	N. Nielsen, Smedemester	Brønderslev.
8608	100	N. P. Petersen, Fængselsbetjent	Horsens.
9484	100	V. Brandstrup, Cyklehandler	Brønderslev.
9878	100	Chr. Madsen Søndergaard	Borris.
11789	100	Søren Sørensen, Gaardejer	Hornum pr. Braaskov.
11796	100	Andreas Møller Jørgensen, do.	Horsens.
11856	100	Niels Gregersen Nielsen, Købmand	Løsning.
15158/67	1000	J. Thygesen-Nielsen, Proprietær	Ørupgaard.
18058	100	Rasmus Chr. Hedegaard	Salling pr. Vindblæs.
19114	100	Jacob Dideriksen, Godsejer	Vivild, Allingaabro.
19115	100	— — do.	— —
19266	100	N. J. Nielsen, Gaardejer	Haldrup.
19355	100	Jens Pedersen, do.	Hullig, Borris.
22055	100	Henrik Andreasen, do.	Gjesing.
22056	100	— — do.	—
23186/90	500	J. P. Bagger, do.	Bjerregrav.
25651/60	1000	J. Chr. Nielsen, Husmand	Sønderbæk.
27639	100	Fr. Breckling, Købmand	Lemvig.
30051/60	1000	Hans Hansen, Gaardejer	Tøvelde pr. Stege.
34926/30	500	Niels Laur. Jensen, do.	Nørreby pr. Borre.
35363	100	Jens Nielsen Krogshede, do.	Bøvling.
39681/85	500	J. P. Sørensens Enke	Thyrsted.
39941	100	Jørgen Poulsen, Gaardejer	Ebelnæs pr. Stege.
40149	100	Anna Hansen, do.	Aalebæk pr. Borre.
46432	100	Jens Andersen Christensen, do.	Haldum pr. Hinnerup.

Andels- og Garantibeviser.

Nr.	Beløb	Navn	Adresse
88	1000	Aalsrode og Omegns Brugsforening	Aalsrode.
138	1000	Dalbyover Brugsforening	Dalbyover.
1191	3500	Knudstrup Brugsforening	pr. Kjellerup.
1546	2000	Lund Brugsforening	Lund pr. Højslev.
1629	8500	Damsholte Andelsmejeri	pr. Stege.

Plads tilbydes.

Uddeler søges.

Pladsen som Uddeler i Attrup Brugsforening er ledig til 1. Januar 1922. Lønnen er 6 pCt. af Butiksvarer, 2 pCt. af grove Varer, 3 pCt. af Frø og fri Bolig. Uddeleren svarer til Svind. Sidste Aars Omsætning 73,000 Kr. i Butiksvarer, 18,000 Kr. i gr. Varer. Kaution 5000 Kr., hvoraf 2000 Kr. kontant, som forrentes med 5 pCt. Ansøgning sendes til undertegnede Formand senest den 10. December.

N. G. Petersen,
Attrup pr. Ryomgaard.

Pladsen som Uddeler

i Tikøb Brugsforening bliver ledig til 1. Januar 1922. Omsætningen var sidste Aar 100,000 Kr. Lønnen er 6 pCt. af Butiksvarer, 3 pCt. af Grovvarer og Frø. Ingen Foderstoffer. Svind iberegnet. Sikkerhed 6000 Kr. Ansøgning sendes inden 7. December til
(1613) J. Jensen,
„Svalebakke", Tikøb.

Uddeler søges

til Kastelev Brugsforening fra 1. Januar 1922. Omsætning 75,000 Kr. aarlig. Løn 6½ pCt. af Omsætningen, af enkelte Varer 3 pCt., + fri Bolig og Have. Uddeleren faar 250 Kr. til Lys, Varme og Hjemkørsel af Varer. Han svarer til Svind og Emballage, betaler ⅓ af Indpakning og maa stille en Kaution paa 4000 Kr., hvoraf 2500 Kr. indbetales kontant og forrentes med 5 pCt. p. a. Ansøgninger sendes før 14. December d. A. til
(1623) Gdr. Hans Joh. Andersen,
Kastelev pr. Klarskov.

Pladsen som Uddeler

i Ejer Brugsforening pr. Skanderborg bliver ledig 15. Marts 1922. Omsætning sidste Aar 110,000 Kr. Butiksvarer. Løn 6 pCt. og 2 pCt. af grove Varer. Fri Bolig, indlagt elektrisk Lys. Uddeleren betaler Lys og Varme og svarer til Svind og Emballage samt tillægger Indpakningsmateriale. Som Sikkerhed fordres 5000 Kr., hvoraf mindst Halvdelen kontant. Ansøgning om Pladsen indsendes til undertegnede Formand senest den 20. December.
(1622) Johs. Madsen,
Ejer pr. Skanderborg.

Ekspeditrice,

dygtig og paalidelig, med Kendskab til Manufaktur, kan faa Plads i Rødding Brugsforening pr. Viborg til 1. Januar. Anbefaling samt Lønfordring bedes tilsendt
(1589) Fr. Andreasen.

Ekspeditrice.

En ung Pige, godt kendt med Handel, kan faa Plads her fra 1. Januar. Anbefalinger og Lønfordring bedes tilsendt
(1615) K. Sørensen,
Todbjerg Brugsforening pr. Hjortshøj.

Kommis.

En flink og paalidelig, yngre Kommis med god Ordenssans kan faa Plads til 1. Januar. Ansøgning vedlagt Anbefalinger og Lønfordring udbedes.
(1621) J. M. Nielsen,
Sjørring Brugsforening, Sjørring St., Thy.

NB. En Lærling med 1 à 2 Aars Uddannelse kan faa Plads 1. eller 15. Januar.

En flink og paalidelig Ekspeditrice eller Kommis

kan faa Plads straks eller til 15. December ved Henvendelse med Lønfordring og Anbefalinger til
(1624) Uddeler H. J. Jensen,
Borre pr. Borre (Møn).

En ældre Lærling eller yngre Kommis søges.

En tro og paalidelig ung Mand kan til 15. December eller 1. Januar faa Plads i Skovens Brugsforening pr. Jægerspris. Anbefalinger og Lønfordring bedes tilsendt
(1620) A. Petersen.

En flink og dygtig Ekspeditrice

kan faa Plads 15. December, eventuelt 1. Januar, i en By-Brugsforening paa Lolland. En, som kan paatage sig Bogholderi, vil blive foretrukken. Anbefalinger samt Lønfordring bedes i Billet mrkt. 1608 indlagt paa Andelsbladets Kontor, Aarhus.

Ekspeditrice

kan faa Plads her fra 1. Januar 1922.
(1607) Niels Larsen,
Skørringe Brugsforening pr. Ryde.

Kommis-Pladsen

i Gærum Brugsforening pr. Frederikshavn er besat. (1612)

Lille Skensved Brugsforening.

Indstillingen til Uddelerpladsen er foretaget. De Indstillede er underrettede. (1618)

Pladsen som Kommis

hos Uddeler H. Bendixen, Boslunde, er besat. Tak for Tilbudene. (1609)

Plads søges.

Kolonialkommis,

20 Aar gl., 6 Aar ved Faget, som uden egen Skyld bliver ledig, søger Plads fra 15. December eller 1. Januar i en Brugsforening eller paa Lager. Billet mrkt. Paalidelighed 1568 modtager Andelsbladet, Aarhus.

1. Kommis,

21½ Aar gl., 5½ Aar ved Faget, hvorfra gode Anbefalinger haves, søger Plads 1. December eller senere. Mulige Tilbud med Opgivelse af Løn bedes tilsendt
(1584) Peter Jensen,
Strucks Allé 3, Tønder.

Kommis,
22 Aar, 6 Aar ved Faget, søger Plads 1. Januar, eventuelt 15. December. Fine Anbefalinger haves. Mulige Tilbud bedes i Billet mrkt. Hobro 1577 tilsendt Andelsbladet, Aarhus.

Kommis.
Som saadan søges Plads til 1. December eller senere i en Brugsforening eller Købmandsforretning. Vedkommende er vant og villig til alt forefaldende Arbejde saavel paa Lager som i Butiken, og paa Lønnen ses ikke saa meget som paa en god og lærerig Plads. Anbefalinger fra tidligere Pladser haves. Billet mrkt. 1567 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Kommis,
21 Aar gl., søger Plads snarest eller til 1. Januar. 5 Aar ved Faget. Mulige Tilbud med Opgivelse af Løn bedes tilsendt
(1593) Albert Mellergaard,
Ørsø Brugsforening pr. Dronninglund.

1. Kommis.
Som saadan søges Plads til 1. Januar eller senere. Jeg er 24 Aar og har været ved Handelen i 8 Aar. Handelsskoleeksamen og prima Anbefalinger haves. Billet mrkt. 1606 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Kommis.
Som saadan søger jeg Plads straks eller til 1. Januar. Er 21 Aar og har været 3½ Aar ved Faget, hvorfor gode Anbefalinger haves. Mulige Tilbud med Opgivelse af Løn bedes sendt til
(1619) Kommis H. Mortensen,
Adr.: Gaardejer Chr. Mortensen,
Hadsten Mark pr. Hadsten St.

Kommis
søger Plads straks. Er 22 Aar gl., 5½ Aar ved Faget. Mulige Tilbud med Opgivelse af Løn bedes tilsendt
(1610) Kommis G. Søndergaard,
Ingstrup Brugsforening, Ingstrup.

Medhjælper.
Som Medhjælper søges Plads i en Brugsforening af en ung Landmandssøn, 18 Aar, villig og flink til alt forefaldende Arbejde. Er godt anbefalet og er i Besiddelse af gode Skolekundskaber. Paa Lønnen ses ikke. Billet mrkt. Villig 1547 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Medhjælper.
Som saadan søges Plads i en Brugsforening eller lignende. Jeg er 20 Aar, har været 2 Aar ved Kontorarbejde og 1 Aar ved Handelen, hvorfra Anbefalinger haves.
(1614) Ejner Jensen,
Spangsbro, Kallundborg.

Ung Mand,
21 Aar, Handelsskoleeksamen (god), søger Plads paa Kontor eller i en god Forretning. Gode Anbefalinger haves. Billet mrkt. 1579 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Lærling.
Jeg ønsker Plads i en Brugsforening til min Søn, helst i Jylland. Han er 17 Aar og har gode Skolekundskaber. Man bedes henvende sig til
(1617) Murer P. Skjøth,
Valsted pr. Sebbersund St.

En energisk, ung Mand,
16½ Aar, med en meget fin Realeksamen (7,80 = ug÷), har foreløbigt afbrudt videre Læsning paa Grund af Pengemangel, søger Plads paa Kontor eller i Brugsforening. Billet mrkt. 1595 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Til vore Annoncører.

Naar man vil kunne gøre sikker Regning paa at faa en Annonce optaget i Andelsbladets først udgaaende Nummer, maa Annoncen være os i Hænde senest om Tirsdagen.

Sædekorn til Foraarslevering

i smukke, højtspirende og højvægtige Kvaliteter, **bedste Stammer ifl. Forsøgene.** Garanteret sortsren Avl efter **original Stamsæd** og fremavlet paa Østjyllands bedste Gaarde under **betryggende Kontrol for Sygdomsfrihed og Sortsrenhed.** Kontrollen foretages af Foreningen af jydske Landboforeningers Fremavlsleder.

Lokale Foderstofforeninger antages som Forhandlere. — Rimelige Priser. Forlang Tilbud og Prøver.

(1611) **Dansk Fremavls-Selskab, Aarhus.**

Telefon 3441. Grundlagt 1916. Telegr.-Adr.: Fremavl.

Højskolehjemmet,

Colbjørnsensgade 30, København.
(Forhen K. Jespersen).
Gode Værelser. Moderate Priser.
Ærb.
(1581) L. Larsen.

Sivsko. Sivsko.

Vore bekendte gode Sivsko tilbydes fra Lager til billigste Dagspris.
Uggelhuse og Omegns Sivskoforening, Uggelhuse.
Tlf. Nr. 9 Langkastrup. (1494)

A. Blom & Søn, Skanderborg.

Specialfabrik for Landbrugsmaskiner og Motorer.
Forlang vor Prisliste og Tilbud, der sendes franco.

Kreatur-Forsikrings-Foreningen for Kongeriget

DANMARK.

— Stiftet 1859. —

Forsikrer Heste og Kvæg. — **Fuld** Erstatning ved Død.
Skade ved Død og Nedslagning som Følge af Mund- og Klovesyge er indbefattet.
Hovedkontor: Vestre Boulevard 34, København B. — Tlf. 3970.
Hingsteforsikring og Tyreforsikring.

Landbostandens Andels-Forsikringsselskab,

V. Voldgade 4, København B.

Forsikringstagernes eget Selskab. Rene Andelsprincipper.
Alle opsparede Reserver udbetales hvert 10. Aar til Forsikringstagerne.

Selskabets Firmanavn er i Henhold til Generalforsamlingens Beslutning forandret til:

Landbostandens og Brugsforeningernes Andels-Forsikringsselskab.

De forenede Bogtrykkerier, Aarhus.

Andelsbladet.

Fællesorgan for danske Andelsforetagender.

Nr. 49. | Fredag den 9. December. | 1921.

DANSK SPRIT-CENTRAL.
FÆLLESSALG
FOR:
AKTIESELSKABET DE DANSKE SPRITFABRIKKER.
AKTIESELSKABET SPRITFABRIKKEN FORTUNA.
DE FORENEDE GÆR- OG SPRITFABRIKKER.
KØBENHAVN · ODENSE · FREDERICIA · AALBORG.

Andelsudvalget

har efter de senest foretagne Valg indenfor de forskellige Organisationer følgende Sammensætning:

For De danske Mejeriforeningers Fællesorganisation:

Gaardejer I. P. Møller, Løvel.
Proprietær N. Nielsen, Duemosegaard.
— R. Nielsen, Kirkeby.
— J. Petersen, Brædstrup.
Gaardejer N. Porse, Galten.

For De samvirkende danske Andelsslagterier:

Direktør P. Christensen, Kolding.
Forpagter I. Theilmann, Hvidkilde.

For Dansk Andels Ægexport:

Direktør Fr. Møller, København.

For Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger:

Direktør L. Broberg, Sjørslev.
— Severin Jørgensen, Vester Nebel.
— Chr. Pedersen, København.

For Ringkøbing Amts Vareindkøbsforening og Ringkøbing Amts Indkøbsforening for Foderstoffer:

Landstingsmand N. Gisselbæk, Ørum.

For Jydsk Andels-Foderstofforretning:

Direktør And. Nielsen, Svejstrup Østergaard.
— Chr. S. Nielsen, København.

For Øernes Andelsselskab for Indkøb af Foderstoffer:

Gaardejer I. P. Larsen, Stenland.

For Fyns Andels-Foderstofforretning:

Gaardejer L. Jørgensen-Duelund, Lakkendrup.

For Den danske Andelsbank:

Bankdirektør Reinholdt Hansen, København.
I. Chr. Rasmussen, Lemmer.

For Dansk Andels-Gødningsforretning.

Kreditforeningsrepræsentant Chr. Hansen, Bøgesø.
Folketingsmand Vilh. Pinholt, Vejers.

For Dansk Andels-Cementfabrik:

Landstingsmand N. Kr. Kristensen, Nørre Tranders.

For Dansk Andels-Kulforretning:

Direktør H. Kr. Nielsen, Aarhus.

For De samvirkende danske Andels-Kreatureksportforeninger:

Gaardejer Andr. Christiansen, Holmsland.

For De samvirkende danske Andels-Smøreksportforeninger:

Mejeribestyrer I. P. Justesen, Brørup.

For De samvirkende danske Andels forsikringsselskaber:

Direktør Ch. J. Heiede, København.

Samtlige ovennævnte Valg er Genvalg.

Danske Landboforeningers Frøforsyning, der ved det nylig afholdte Delegeretmøde blev optaget i Samvirksomheden, vil i nær Fremtid foretage Valg af en Repræsentant i Andelsudvalget, hvorefter dette altsaa tæller 26 Medlemmer.

Mælkens Behandling i Hjemmene.

(Foredrag af Forstander N. Kjærgaard Jensen ved De samvirkende sjællandske Landboforeningers Delegeretmøde).

Naar Talen er om, hvorledes dansk Mejeribrug er stillet i Øjeblikket, kan man dele dette Spørgsmaal i et kvantitativt og et kvalitativt. Det første skal jeg ikke opholde mig ved; dér er det

jo glædeligt at se, at vi allerede nu i 1921 er oppe paa praktisk talt den samme Mælkemængde som før Krigen. Men ser vi paa Kvaliteten af vore Mejeriprodukter, saa er Situationen ikke nær saa lys. Derfor hører man ogsaa ved alle Mejerimøder Landet over, at Arbejdet nu maa koncentrere sig om at forbedre vore Mejeriprodukters Kvalitet. Spørgsmaalet bliver da: Paa hvilken Maade og ved hvilke Midler kan dette gøres?

Ser vi først paa Smørproduktionen, som hidtil har været Hovedproduktet, hvilket det sikkert vil vedblive at være, det Produkt, vi skal have vore fleste Penge hjem for, ja, saa er jeg jo fuldstændig klar over, at der findes Mejerier Landet over, hvor der kan være et og andet at rette i Arbejdsmaaden for at give bedre Smør, men gennemgaaende er det jo alligevel saaledes, at Interessen for Smørproduktionen er saa stor, at der gøres et virkelig godt Arbejde med Syrningen og Smørrets Behandling, og man kan derfor ikke vente en væsentlig Fremgang ad denne Vej.

Man kan sikkert heller ikke vente, at vore Mejerimaskiner skulde kunne forbedres paa en saadan Maade, at de kan virke forbedrende paa Smørrets Kvalitet.

Det er muligt, at man kommer ind paa en fuldstændig Sterilisering af Fløden i Stedet for en Pasteurisering og paa en Syrning i saadanne Beholdere, at al Infektion udefra undgaas, men dette vil fremtidige Forsøg sikkert afgøre.

Tilbage bliver saa Spørgsmaalet, om Mælkens Kvalitet spiller nogen Rolle for at opnaa en fin Smørkvalitet, og for mig staar det saaledes, at der aldeles ikke er nogen Tvivl herom.

Vel véd jeg, at vi ved Pasteurisering af Fløden er i Stand til at fjerne enkelte Fejl, som stammer fra Mælken, nemlig naar det er saadanne, som fordamper bort ved Opvarmning, og ligeledes, at man ved Syrning kan dække over andre Fejl, som er tilstede i Mælken, men jeg synes, det er saa selvindlysende, at man, dersom man ved fejlfri Mælk anvender samme omhyggelige Pasteurisering og den samme velledede Syrning, saa vil naa et endnu bedre Resultat, idet der jo da ikke behøves noget af Aromaen til at dække over Fejl, der skyldes Mælken, men hele Aromaen kommer Smørret tilgode, og én Ting til kan vi sikkert blive enige om, nemlig at Sikkerheden i det daglige Arbejde for at fremstille en ensartet Smørkvalitet fra Dag til Dag bliver langt større, naar der arbejdes med god, fejlfri Mælk.

Der har ogsaa lydt Krav om, at vi skulde se at oparbejde en Eksport af Ost, og De véd jo alle, at vi har eksporteret en Del under Krigen og ogsaa lidt efter Krigens Ophør, men Kvaliteten af den Ost, der er gaaet ud af Landet, maa vi vist helst forbigaa i Tavshed, for den har for en meget stor Dels Vedkommende været under al Kritik. Jeg er sikker paa, at jeg har hele Forsamlingen med mig, naar jeg her siger, at skal man fremstille en virkelig fin Ost, en Vare, der kan slaa igennem og konkurrere ude paa Verdensmarkedet med de gamle osteproducerende Lande, en Vare, der er dansk Mejeribrug værdig, ja saa kræver den en langt bedre Kvalitet Mælk end den, vi er vant til at arbejde med paa danske Mejerier. Der er meget stor Forskel paa Kvaliteten af den Mælk, vi arbejder med herhjemme, og den Mælk, som f. Eks. Svejts og Holland, der jo er to af de førende Lande paa Osteproduktionens Omraade, arbejder med, og ved Ostelavningen har vi jo ikke saadanne Hjælpemidler som Pasteuriseringen og Syrningen.

Endelig arbejdes der jo paa at skabe en Eksport af forskellige Former for behandlet Mælk (steriliseret, kondenseret og tørret Mælk), og der er ingen Tvivl om, at den vil kunne faa en Betydning ved at aflaste Smørproduktionen noget og derigennem lettere holde Priserne oppe, men om den vil lykkes, afhænger i meget høj Grad af, hvorledes Kvaliteten af den Mælk, der leveres, er, for her kræves absolut fin og uomdannet Mælk; ellers er denne Opgave haabløs.

Der er en Ting, som alle, der har med Mælk at gøre, maa lære at forstaa, nemlig dette: at Mælk er levende i Kraft af alle de Mikroorga-

nismer, som findes i den, og som ikke har bedre Voksebetingelser noget andet Sted i Naturen. Mælk er det lettest fordærvelige af alle Næringsstoffer. Saalænge Mælken betragtes og behandles som en livløs Masse, sker der ingen Fremskridt i Mælkekvaliteten.

Vil man nu have lidt Klarhed over, hvorledes Bakterierne kommer i Mælken, trænger det Spørgsmaal sig frem i første Række: Er Mælken bakteriefri i Malkningsøjeblikket eller ikke? Angaaende dette Spørgsmaal har der været nogen Uenighed.

Tidligere var den almindelige Opfattelse den, at det sunde Yver var fuldstændig sterilt, og at Mælken i Malkningsøjeblikket altsaa var fri for Bakterier. Nyere Undersøgelser har imidlertid vist, at dette ikke er Tilfældet. De første Straaler Mælk er særlig rige paa Bakterier, hvilket skyldes, at der efter hver Malkning bliver Rester af Mælk tilbage paa Patten, eventuelt en lille Draabe i Spidsen af Patten; naar Koen saa lægger sig, vil Patten komme i Berøring med Gulvet, og her er altid Masser af Bakterier til Stede. Disse vil finde en gunstig Voksebund i Mælkeresterne, formerer sig livligt dér og vokser ligefrem ind gennem Pattens Lukkemuskel og op gennem Mælkekanalen. Imidlertid bliver det Malketid igen, og Bakterierne faar ikke Tid til at vokse helt op i Yverets fine Forgreninger, før der igen malkes ud. Derfor vil de første Straaler altid indeholde mange Bakterier, de sidste derimod praktisk talt ingen.

En anden Kilde til Bakterier i Mælken er Luften.

At der virkelig findes saadanne Organismer i nævneværdig Grad i Luften, kan De faa et Indtryk af ved at betragte nogle Skaale, som jeg her skal vise Dem. De er fremkommen paa den Maade, at der i en steril Glasskaal er fyldt steril Nærings-Gelatine. Efter at denne er stivnet, er Laaget taget af Skaalen i Stalden, saa der kunde falde deri, hvad eventuelt var i Luften. Derefter har Skaalene staaet nogle Dage ved passende Temperaturer, for at Bakterierne kunde formere sig. Hver enkelt Plet betyder, at paa det Sted er falden en Bakterie, der saa i Løbet af nogle Dage danner en Koloni, som bliver synlig for det blotte Øje. Ved at tælle Koloniernes Antal faar man altsaa at vide, hvor mange Bakterier der er falden i Skaalen i den Tid, den var aaben.

Skaalens Diameter er jo betydeligt mindre end Malkespandens, og Laaget har kun været fjernet i 3 Minutter, saa De vil kunne forstaa, at det bliver ikke saa faa Bakterier, der ad den Vej kommer i Mælken.

Af Hensyn til denne Kilde til Forurening af Mælken maa der ikke rense eller fodres umiddelbart før og under Malkningen, thi ved disse Arbejder vil en hel Del Støv og Bakterier blive hvirvlet op i Luften, og uundgaaeligt vil en Del deraf falde i Malkespanden under den paafølgende Malkning.

Der kræves altsaa ikke noget forøget Arbejde, men kun, at Arbejdet udføres paa rette Maade.

Endvidere falder der Haar og andre Smudspartikler i Mælken under Malkningen, og hvad der af Bakterierne kan hænge ved saadanne Ting, kan De faa et Indtryk af ved at betragte disse Skaale. Haaret er taget af Malkespanden, da Malkeren hældte Mælken gennem Sien, og lagt ned paa steril Nærings-Gelatine. De grovere Smudspartikler tilbageholdes ganske vist de fleste Steder paa Sien, men de fleste af de Bakterier, der hefter ved saadanne Ting, tilbageholdes ikke, men vil skylles ned i Transportspanden af den efterfølgende Mælk. Af Hensyn hertil gælder det om at faa saa lidt af den Slags Urenheder i Malkespanden som muligt, hvilket opnaas ved at holde Køerne rene og ved en grundig Aftørring af Yverne. Denne Aftørring bør imidlertid foretages, lidt før Malkningen begynder, thi finder den Sted umiddelbart før, vil de fleste af de Bakterier og Støvpartikler, der tørres af, holde sig svævende lige under Yveret et Stykke Tid og saa langsomt dale ned i Malkespanden.

For at faa saa lidt som muligt af Urenheder i Mælken fra selve Koen er det nødvendigt, at Hudplejen ikke forsømmes, endvidere at der ikke anvendes muggen Halm eller Avner som

Strøelse, da saadant altid indeholder Masser af Bakterier og Skimmelsvampe.

Malkerens Hænder og Klæder er ogsaa Kilder til Forurening af Mælken. Det ideelle vilde være, om Hænderne blev vasket for hver Ko, der malkedes, samt at der anskaffedes særlige Malkedragter af Tøj, der var let at vaske, og at disse Malkedragter skiftedes hver Uge.

Endelig kan der komme Bakterier i Mælken fra daarlig rengjorte Malkespande, Sier og Transportspande.

Malkespanden bør være af fortinnet Staalblik og af en saadan Form, at den er let at rengøre. Efter hver Malkning skal den først skylles af i koldt Vand, derefter skrubbes i varmt Sodavand eller Kalkvand og sluttelig skylles i kogende Vand og lægges ud i frisk Luft. En saadan Spand er hurtig tør og vil holde sig fri for Rust meget længere, end dersom sidste Skylning foretages i koldt Vand.

Transportspandene skal tømmes, saasnart de kommer hjem fra Mejeriet, og gøres rene paa samme Maade som lige nævnt for Malkespandene. Hyppigt foregaar imidlertid Rengøringen paa den Maade, at efter Tømningen vaskes Spanden med varmt Vand, skylles med koldt Vand og lægges saa ud. En saadan Spand vil ligge længe, inden den bliver tør, og dette er Hovedgrunden til, at Transportspandene saa hurtigt ruster. I det tynde Lag Tin vil der nemlig altid være en hel Del smaa fine Revner og Sprækker, hvor Vandet bliver siddende og kan komme i Berøring med selve Staalblikket, og saa har vi Rustdannelsen. Denne giver ikke alene Anledning til Metalsmag i Mælken, men ogsaa til, at Spandene er vanskelige at holde rene, idet der paa disse Steder bliver siddende smaa Mælkerester, som gaar i Omdannelse og giver Anledning til forskellige andre Fejl. Det kan derfor ikke gentages for ofte, at den sidste Skylning efter Rengøringen skal være med kogende Vand. Det gælder ogsaa i Mejerierne. Dette er heller ikke Merarbejde, men kun, at Arbeidet udføres i den rigtige Orden.

I de senere Aar er der fremstillet Transportspande af Aluminium, og jeg vil haabe, at disse i Fremtiden vil fortrænge de almindelige Staalblikspande. De har den store Fordel, at de ikke kan ruste, men Aluminiumsspandene kræver visse Hensyn ved Rengøringen, idet de ikke kan taale at vaskes af i Sodavand, da de saa bliver sorte; derimod taaler de godt at vaskes af i Kalkvand.

Selv om der anvendes al mulig Omhu, vil der dog altid komme en Del Bakterier i Mælken, og Behandlingen efter Malkningen maa derfor gaa ud paa at hæmme disses Vækst saa meget som muligt. Det eneste Middel, Mælkeproducenterne har hertil, er Afkøling, men det er ogsaa udmærket, hvilket fremgaar af følgende Undersøgelser af Temperaturens Indflydelse paa Bakteriernes Formering.

Der udtoges under Middagsmalkningen en Prøve Mælk, hvoraf straks »saaedes« en bestemt Mængde paa en Gelatineplade for at se, hvor mange Bakterier der var i Mælken straks ved Malkningen.

Derefter deltes Resten af Mælken i fem lige store Portioner, der hensattes ved henholdsvis 9, 12, 15, 18 og 21 Gr. C. i 18 Timer, den Tid, Middagsmælken normalt henstaar hos Producenterne, til den om Morgenen bringes til Mejeriet.

Efter disse 18 Timers Forløb saaedes igen en bestemt Mængde af hver Prøve paa hver sin Gelatineplade, og efter at Bakterierne var kommen til Udvikling, viste Tællingen, at i Mælken var der:

	pr. Kubikcentimeter	
straks efter Malkningen	1,480	Bakterier
efter 18 Timers Henstand ved 9 Gr. C.	2,100	—
— — — - 12 —	5,600	—
— — — - 15 —	156,000	—
— — — - 18 —	550.000	—
— — — - 21 —	6,750,000	—

Naar man nu stadig husker paa, at det er den samme Mælk, der har staaet lige længe, blot ved forskellige Temperaturer, fremgaar det jo tydeligt af disse Tal, at det gælder om at komme ned til 15 Gr. C. eller derunder. Naar samtidig erindres, at Bakterierne kan fordoble sig i Løbet af en Time, naar Livsbetingelserne er gunstige, er det en Selvfølge, at Afkølingen skal foregaa saa hurtigt som muligt.

Det er imidlertid ikke alene om Sommeren, at Afkølingen er nødvendig, men ogsaa om Vinteren, hvilket vil fremgaa af nedenstaaende Tabel.

Undersøgelserne er udført paa den Maade, at ved Middagsmalkningen toges 2 Spande Mælk med ca. 80 Pd. i hver; den ene hensattes i Vand, den anden i fri Luft, og Temperaturen maaltes hver Time.

Middag	20/1				21/1				31/1			
	Mælk i Vand		Mælk i fri Luft		Mælk i Vand		Mælk i fri Luft		Mælk i Vand		Mælk i fri Luft	
	Temp. i Mælk	Temp. i Vand	Temp i Mælk	Temp i fri Luft	Temp i Mælk	Temp. i Vand	Temp. i Mælk	Temp. i fri Luft	Temp. i Mælk	Temp. i Vand	Temp. i Mælk	Temp. i fri Luft
	Gr. C.	Gr. C.	Gr. C.	Gr. C.	Gr. C.	Gr. C.	Gr. C.	Gr. C.	Gr. C.	Gr. C.	Gr. C.	Gr. C.
Kl. 12	32½	10	32½	+5	31	10½	31	+2½	31	7¾	32¼	÷1¼
Kl. 1	15	12¼	27½	+5¼	15¾	12½	26½	+2¼	13	9¾	27	0
Kl. 2	13	12	24	+5½	13	12	22¼	+1¾	10¾	9¼	22½	0
Kl. 3	12¼	11½	20¼	+5¼	12	11¼	18½	+1½	9¾	9	20	+ ¼
Kl. 4	11¾	11	18	+5¼	11	10½	15½	+1¼	9	8¼	17½	+ ¼
Kl. 5	11	11	17	+5	10½	10	13¼	+1	8½	8	15	+ ¼
Kl. 6	10¾	10½	16¼	+4¼	10	9¼	11	+ ¾	7¾	7½	13½	+ ¾

Tallene viser, at den Mælk, der stod i Vand, allerede var afkølet til 15 Gr. C. i Løbet af en Time, medens den Mælk, der stod i fri Luft, først var nede paa samme Temperatur i Løbet af 5—6 Timer, skønt Lufttemperaturen jo hver Gang var betydelig lavere end Vandets. Forklaringen herpaa er jo den, at Vandet er langt bedre Varmeleder end Luften.

Afkølingen kan ske enten ved Hensætning i Vandbad eller ved at benytte et Køleapparat. Bruges den førstnævnte Maade, er der en Hovedregel, som altid skal følges, men som desværre sjældent bliver fulgt, den nemlig at Vandet staar mindst lige saa højt uden paa Spanden, som Mælken inde i Spanden. Det hjælper kun lidt at sætte en Spand Mælk til Afkøling i en overskaaren Petroleumstønde, hvor Vandet kun kommer til at staa et lille Stykke op paa Spanden; enhver kan let overbevise sig herom ved Hjælp af et Termometer. En praktisk Maade at anbringe sit Kølebassin paa er, at Vandet først bruges til Afkøling af Mælken og derefter til Drikkevand for Kreaturerne.

Af Afkølingsapparater kom der for nogle Aar siden en Del forskellige i Handelen. Der kan dog skelnes mellem to Hovedtyper, nemlig saadanne, hvor Afkølingen foregaar samtidig med Malkningen, og dem hvor Afkølingen først foretages efter Malkningen. De fleste af disse Apparater kan meget godt afkøle Mælken ved et rimeligt Forbrug af Vand, men de kan heller ikke gøre det bedre end et godt Vandbassin.

Af det, jeg nu har sagt, vil enhver kunne forstaa, at der kræves ikke mere Arbejde, og der kræves ikke store Udgifter, men der kræves kun, at Arbejdet gøres paa rette Maade for at opnaa overordentlig store Resultater.

Jeg har været glad ved at faa Lejlighed til at tale om dette Spørgsmaal i en saa kompetent Forsamling som denne, da jeg mener, her er en Opgave, som Landboforeningerne udmærket kan være med til at løse, idet de sikkert igennem deres Organisation har langt

lettere ved at faa de Personer i Tale, som direkte har med Mælken og dens Behandling i Hjemmene at gøre.

Chr. Christensen,
Tune.

Søndag den 4. ds. døde Landbrugslærer Chr. Christensen, Tune. Et meget virksomt og frugtbringende Liv er hermed afsluttet.

Chr. Christensen var født i Ørslev ved Slagelse den 5. August 1844. Han tog Seminaristeksamen fra Hindholm 1866 og blev 1869 Landbrugskandidat. Derefter var han Lærer ved Hindholm Højskoles Landbrugsafdeling fra 1869 til 1871 og kom saa til Tune, hvor han siden har virket. I 1915 fratraadte han som fast Lærer, men vedblev dog at deltage i Undervisningsarbejdet lige til sin Død. Han har saaledes virket som Lærer ved Tune Landboskole i 50 Aar, og det kan fremhæves, at han ved Forstanderskifte har været det gode Bindeled mellem det gamle og det nye.

Den Lærergerning, som blev hans Hovedopgave, magtede han med en sjælden Dygtighed. Hans Undervisning var præget af hans Personlighed. Den var grundig og paa sin egen Maade omgiven med en Lyst og Kærlighed til Emnet, som i høj Grad øvede sin Virkning paa Eleverne. Og naar Paavirkningen fra Tune Landboskole har sat sine gode Spor i saa mange danske Landbrug, da skyldes det ikke mindst gamle Christensen.

Der er en Ting, som er nødvendig for at udføre et vedholdende og vellykket Arbejde, og det er at have Lyst til det Virkefelt, man har valgt. Christensen formaaede i sjælden Grad gennem sine Foredrag at forplante denne Virkelyst til sine Elever. Han gjorde det paa en saadan Maade, at den holdt sig igennem Aarene. Og jo større Interesse og Forstaaelse en Mand røgter sin Gerning med, des større bliver Glæden over de opnaaede Resultater.

Christensens Virksomhed har saaledes ikke alene været medvirkende til at fremme Landbrugets Udvikling, men den har ogsaa været med til at danne Grundlaget for en sund og naturlig Arbejdsglæde hos de af Landbrugets Udøvere, der i Christensens Tid har haft Berøring med Tune Landboskole.

Trods sit beskedne Væsen blev Landbrugslærer Chr. Christensen en Høvding paa sit Omraade. Hans Ord havde Vægt og Betydning. I Kollegernes Kreds var han agtet og respekteret, af sine Elever var han afholdt, og de saa' op til ham.

Christensens betydelige Forfattervirksomhed blev, kan man godt sige, et vigtigt Led i hans Lærergerning. Igennem disse mange og velkendte Lærebøger fik han Anledning til viden om at sprede Kundskab og Oplysning om Landbrugets, navnlig Planteavlens, rigtige Udvikling. Lærebøgerne blev værdsat og benyttet paa de fleste af vore Landbrugsskoler.

Udenfor sin egentlige Lærergerning paa Landboskolen gjorde Christensen ogsaa en stor Indsats paa anden Maade for Landbrugets Trivsel. Saaledes var han med til paa Opfordring at starte »Vort Landbrug«, og i 25 Aar var han Redaktør af Bladet.

Som Foredragsholder ude i Landboforeningerne var Christensen meget søgt og gjorde her et stort Arbejde. Han ejede ingen særlig Veltalenhed, men hans Foredrag blev holdt med et vist tørt Lune, som nok skulde vække Interessen for de Landbrugsfag, som var hans Speciale. Havde man hørt Christensen en Gang, vilde man gerne høre ham igen.

Christensens store Arbejdskraft blev ogsaa taget i Brug i Ledelsen af forskellige Landboforeninger. I 19 Aar var han saaledes Formand for Ramsø-Tune Herreders Landboforening.

I 1897 blev Christensen indvalgt i De samvirkende sjællandske Landboforeningers Planteavlsudvalg. Nogle Aar senere valgtes han til Formand for Samvirksomhedens Udvalg til Bedømmelse af hele Markbrug. Dette sidste Hverv satte han megen Pris paa. Og mange er de muntre og lærerige Træk og Oplevelser, som han fra sine Rejser og Besøg hos prak-

tiske Landmænd har fortalt sine Elever. De deltagende Brugs Ejere høstede ogsaa Fordel af deres Dommers Besøg. Hans gode Raad og Vink var til at lide paa. Det kunde man overbevise sig om ved at se hans eget Landbrug i Tune, som han drev mønsterværdigt.

Der kunde skrives meget om Christensens Liv og Virksomhed, men det fører for vidt her. Hans Virken er jo ogsaa tilfulde vurderet og anerkendt overalt her i Landet.

Naar gamle Tuneelever nu ved Dødsbudskabet lader Tankerne gaa over til Tune Landboskole, hvortil en Krans af saa mange og gode Minder knytter sig, da indtager Mindet om vor gamle trofaste Lærer her sin store Plads.

Allerhelst tænker vi paa ham, naar han stod paa Talerstolen, f. Eks. i en Overhøringstime, naar han rigtig var »i Lune«; det var jo en hel Oplevelse, enten Læren saa gjaldt Sædskiftet, Jordens Behandling og Besaaning, Gødningslæren o. s. v. Vi husker ogsaa hans Foredrag over Danmarks historien, der var gennemstrømmede af hans store Kærlighed til Land og Folk, hvis Tjener han gerne vilde være. Eller vi tænker paa Besøg i hans hyggelige Hjem, hvor han og hans gæstfri Hustru altid modtog os med Venlighed.

Altid vil vi, og mange med os, bevare Mindet om vor gamle Lærer, hvis hele Liv og Virken har været et stort Vidnesbyrd om den Værdi, der ligger i at eje den stærke Vilje i det godes Tjeneste. Det fører den lige Vej over de mange Vanskeligheder, som Livet kan give Menneskene at tumle med.

Mindet om Landbrugslærer Chr. Christensen, Tune, taler til os om et Menneske, der altid var retliniet i sin Karakter og trofast i sin Gerning, og det siger vi Tak for.

Th. Hauberg Lund.

Udførslen af danske Landbrugsprodukter.

(Ved Andelsudvalgets handelsstatistiske Kontor).

---

1. Smør (Tons).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl Gnst. 1921	$^1/_1$-$^2/_{12}$ 1921	$^{19}/_{11}$-$^{25}/_{11}$ 1921	$^{25}/_{11}$-$^2/_{12}$ 1921
Hele Udførslen.	1,454	1,729	82,991	1,732	1,613
Heraf til:					
Tyskland*)	50	121	5 808	186	145
England.......	786	1,204	57 786	1,019	912
Sverrig Norge .	208	157	7 510	50	98
Holland	7	17	812	—	116
Belgien	—	57	2,779	221	216
Frankrig	19	77	3,677	212	108
Lande udenfor Europa......	166	86	4,147	52	9

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

Smørudførslen i Ugen 26. Novbr.— 2. Decbr. var atter noget mindre end de foregaaende Uger. Det samlede Udførselskvantum udgjorde 1613 Tons; heraf gik de 912 Tons eller omtrent 57 pCt. til England. Af det øvrige Kvantum gik 145 Tons til Svejts (Tyskland), 108 Tons til Frankrig, 216 Tons til Belgien og 116 Tons til Holland. Til Norge og Sverrig gik ialt 98 Tons, mens der til Lande udenfor Europa kun afsendtes 9 Tons.

Om Markederne for dansk Smør i Ugen, der sluttede den 3. December, meddeles:

De stærkt varierende Tilbud fra Danmark gjorde de engelske Købere tilbageholdne, og det lykkedes dem at presse Prisen betydeligt ned. Markedet sluttede dog med fastere Tendens. Prisen paa dansk Smør i England har i Løbet af faa Uger været Genstand for en voldsom Nedgang. Paa Markedet i London er Top-Noteringen saaledes faldet fra 262 sh. den 12. November til

214 sh. den 3. December eller med omtrent 20 pCt. Heroverfor maa det naturligvis ikke glemmes, at Prisen paa dansk Smør paa det daværende Tidspunkt laa endog meget betydeligt højere end andre Landes Smør; selv efter det voldsomme Fald hævder det danske Smør endnu sin Stilling og opnaar højeste Pris. Det engelske Marked har iøvrigt haft meget store Tilførsler af Smør, særlig fra Kolonierne. Markedet i London f. Eks. havde i Ugen indtil 29. Novbr. en Tilførsel af 106,600 Fustager Smør mod henholdsvis 44,700 og 14,400 i tilsvarende Uge i de foregaaende Aar. Næsten hele denne mægtige Tilførsel kom fra Australien og Ny Zealand. Ogsaa i Norge havde de stærkt varierende Tilbud en daarlig Indvirkning, idet Salget gik ned og Priserne ligeledes. Da adskillige Købere ikke i Tide fik inddækket det Kvantum, de behøvede, kan der vist imødeses bedre Begær og højere Priser fra Norge i denne Uge. Til Sverrig er saa vidt vides intet eksporteret. Ogsaa i Frankrig og Belgien har den stærke Variation i Tilbudene vanskeliggjort en for det danske Mejeribrug rentabel Forretning. Kvantummet til Svejts er omtrent som i sidste Uge. De lave Valutakurser i Tyskland og Czekoslovakiet stiller sig stadig hindrende i Vejen for Indførslen til disse Lande. Holland har atter i denne Uge opkøbt temmelig store Poster saavel af saltet som af usaltet dansk Smør. Udsigterne for Afsætningen af dansk Smør i De forenede Stater er temmelig lyse.

Produktionen var atter i denne Uge noget større i Sammenligning med Ugen forud.

Københavns Smørnotering var den 1. December 418 Kr. pr. 100 kg mod henholdsvis 455 og 495 i de to foregaaende Uger. Det svenske Afregningstal var den 24. November 400 Kr. mod henholdsvis 391 og 363 i de to foregaaende Uger.

2. Æg (1000 Snese).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	$^{1}/_{1}$–$^{2}/_{12}$ 1921	$^{19}/_{11}$–$^{25}/_{11}$ 1921	$^{26}/_{11}$–$^{2}/_{12}$ 1921
Hele Udførslen.	533	632	30,343	395	290
Heraf til:					
Tyskland......	12	4	172	—	—
England	421	556	26,701	325	253
Sverrig-Norge	77	69	3,288	70	35
Belgien	—	—	99	—	—

Ægudførslen er i disse Uger stærkt aftagende; i Ugen 26. November—2. December omfattede den kun 290,000 Snese, hvoraf 253,000 Snese eller ca. 87 pCt. gik til England, mens Størsteparten af Resten gik til Sverrig og Norge.

I England har Markedet i sidste Uge ligget noget uregelmæssigt, men sluttede gennemgaaende med en fastere Tendens, som særlig gjorde sig gældende for første Klasses Ægs Vedkommende, mens mindre gode Varer ligesom i de senere Uger havde mindre let ved at hævde sig.

Paa Markedet i London den 3. Decbr. betaltes for alm. danske Æg 42—45 sh. pr. gr. h.

London har fremdeles meget store Tilførsler, særlig af oversøiske Æg, d. v. s. væsentligst argentinske og australske. I Ugen indtil 29. Novbr. indførtes til London ialt 33,846 Kasser Æg mod henholdsvis 2565 og 8441 i de tilsvarende Uger af 1920 og 1919. Af de 33,846 Kasser stammede ikke færre end 20,181 fra Argentina, 6493 fra Australien; 1813 kom fra Marokko, 1431 fra Sydafrika, 500 fra Kanada og 400 fra De forenede Stater. Af de europæiske Lande leverede Danmark 1184 og Estland 460.

Dansk Andels Ægexports Notering for Ugen 2.—8. December forhøjedes atter, nemlig til 600 Øre pr. kg (de to foregaaende Uger henholds-

vis 570 og 530 Øre). Samtidig var Andelssvineslagteriernes Fællesnotering for Æg ligeledes 600 Øre pr. kg (de to foregaaende Uger 570 og 520 Øre pr. kg), mens den svenske Ægnotering i Ugen 25. November—2. December var 420 Øre pr. kg mod 400 Øre i den foregaaende Uge.

3. Bacon og Flæsk (Tons).

	Ugentl. Gnst.1920	Ugentl. Gnst.1921	1/1–2/12 1921	19/11–25/11 1921	26/11–2/12 1921
Hele Udførslen.	809	1,617	77,618	1,415	1,380
Heraf til:					
England.......	764	1,592	76,416	1,322	1,380
Tyskland*)....	26	10	473	47	—

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

Flæskeudførslen var atter i sidste Uge af et forholdsvis ringe Omfang, kun 1380 Tons, som alt gik til England; med de store Slagtninger vil de følgende Ugers Udførsel blive væsentlig større.

De danske Andelssvineslagteriers samlede Antal Slagtninger naaede i Ugen 24.—30. November igen op i en Højde, der nærmer sig det, der maa betragtes som normalt. Til Eksport til England slagtedes 30,034 Stkr. (forrige Uge 23,592) og til anden Anvendelse 4326 Stkr. (forrige Uge 3855), ialt 34,360 Stkr. mod henholdsvis 27,447 og 18,800 Stkr. i de to foregaaende Uger.

Markedet i England har fremdeles under Paavirkning af de smaa Tilførsler en fast Tendens, uden at der dog i sidste Uge var væsentlig Prisstigning at notere. Paa Morkedet i London var Prisen paa dansk Flæsk uforandret, saaledes at Top-Noteringen fremdeles var 145 sh. Omtrent den samme Pris har kunnet opnaas for de ganske minimale Kvantiteter svensk Flæsk, der er kommet paa Markedet. For de andre Sorter har Priserne ogsaa ligget omtrent uforandret.

Slagtningerne i Irland i Ugen, der sluttede den 24. November, udgjorde et Antal af 24,891 Stkr. Svin (1920: 19,267), mens Antallet af levende eksporterede Svin var 1433 (1920: 4028), saaledes at det samlede Antal i Ugen indtil 24. November udgjorde 26,324 mod 25,435 i den foregaaende Uge og 23,295 i den tilsvarende Uge i 1920.

De danske Andelssvineslagteriers Noteringer forblev i sidste Uge uforandrede, idet Noteringen for Øernes Vedkommende den 2. December ansattes til 224 Øre for bedste Svin, mens Noteringen i Jylland ansattes til 220 Øre pr. kg for bedste Svin.

Sveriges Alm. Lantbrukssällskaps Flæskenotering var den 28. November 200 Øre pr. kg for bedste Svin mod 195 og 185 Øre i de to foregaaende Uger.

4. Kød (Tons).

	Ugentl Gnst.1920	Ugentl Gnst.1921	1/1–2/12 1921	19/11–25/11 1921	26/11–2/12 1921
Hele Udførslen.	340	129	6,202	242	228
Heraf til:					
Sverrig-Norge.	—	—	59	—	—
Tyskland*)....	16	109	5 258	242	227
England.......	20	16	794	—	—

5. Levende Hornkvæg (Stkr.).

	Ugentl. Gnst.1920	Ugentl. Gnst.1921	1/1–2/12 1921	19/11–25/11 1921	26/11–2/12 1921
Hele Udførslen.	1,173	2,641	126,769	2,987	1,019
Heraf til:					
Tyskland*)....	613	2.151	103,241	1,519	816
Belgien	—	490	23,518	1,468	203

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

Udførslen af Kød er fremdeles af et respektabelt Omfang. I Ugen 26. November—2. December androg Udførslen 228 Tons, hvoraf de 227 Tons gik til el-

ler gennem Tyskland. Derimod faldt Udførslen af levende Hornkvæg brat i sidste Uge, idet den kun androg lidt over 1000 Stkr. mod omtrent 2000 Stkr. i den foregaaende Uge. Af sidste Uges Udførsel gik kun 203 Stkr. til Belgien, mens 816 Stkr. gik til Tyskland og gennem dette Land til Svejts. Paa de tyske Markeder var Tilførslerne af Kvæg i sidste Uge omtrent normale, nogle enkelte Markeder havde større Tilførsler. Til Trods herfor steg Priserne yderligere, gennemgaaende 30—100 Mark pr. 100 Pd.

6. Slagteriaffald (Tons).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1—3/12 1921	19/11—25/11 1921	26/11—2/12 1921
Hele Udførslen.	99	165	7,935	120	83
Heraf til:					
Tyskland	—	91	4,393	8	38
England.......	—	69	3 332	103	39

Udførslen af Slagteriaffald udgjorde i sidste Uge 83 Tons, der fordelte sig ligeligt mellem England og Tyskland.

7. Sødmælk og Fløde.

Ifølge Meddelelse fra Statistisk Departement var Udførslen af Sødmælk i sidste Uge 75 Tons mod henholdsvis 105 og 98 Tons i de to foregaaende Uger. Af de 75 Tons gik 49 Tons til Tyskland og 26 Tons til England. Den samlede Udførsel af Sødmælk siden 1. Januar har ialt været 3033 Tons eller 63 Tons pr. Uge, Udførslen af Fløde udgjorde i Ugen 26. November—2. December 6,9 Tons, hvoraf 6,3 Tons gik til Tyskland.

8. Heste.

Hesteudførslen i Ugen 26. November —2. December androg 130 Stkr.; heraf gik 127 til Tyskland. Siden Nytaar er ialt udført 19,380 Stkr. eller gennemsnitlig 404 Stkr. pr. Uge.

Tilførslerne af Korn og Foderstoffer.

Den 6. Decbr. 1921.

Valutamarkedet har for Dollars og Sterlings Vedkommende været ret uforandret i de forløbne 8 Dage. Sterling noteres i Dag 18 Øre højere end for en Uge siden, hvorimod Dollars noteres 6 Øre lavere. Derimod har Sagen stillet sig ganske anderledes for Marks Vedkommende, idet Mark for en Uge siden kun noteredes i 2,02, men sprang i Løbet af 2 Dage op til 3,00 eller en Stigning paa ca. 50 pCt. Senere er Mark gaaet tilbage, saaledes at Noteringen i Dag er 2,37.

Majs noteres nogenlunde uforandret i Chicago som for en Uge siden. Herhjemme er Stemningen for nordamerikansk Majs lidt fastere, og Noteringerne er derfor gaaet lidt opad. I Argentina ligger Majs meget fast, og Prisen er i det sidste Par Uger forhøjet 10—15 pCt. Følgen er, at Laplata-Majs nu koster betydeligt mere i Indkøb end nordamerikansk Majs, saa det vil sikkert kun være begrænsede Mængder Laplata-Majs, der vil blive anvendt her i Landet. Noteringerne for Laplata-Majs er forhøjet noget, men dog langtfra i Forhold til Stigningen i Argentina.

Bomuldsfrøkager ligger omtrent uforandret i Amerika, men Tendensen er stadig ret fast. Der har i de sidste Dage været god Efterspørgsel efter Bomuldsfrøkager herhjemme, og da det er ret begrænsede Tilførsler, der er undervejs hertil, er Noteringerne for hurtig Levering forhøjet noget, hvorimod Noteringerne pr. senere er uforandrede.

Der er for Tiden Havnestrejke i New Orleans, hvilket bevirker, at Afskibningerne fra denne Plads ligger ganske stille, men da Afsætningen herhjemme saa godt som udelukkende drejer sig om Texaskager, der hovedsagentlig kommer fra Galveston, hvor der ingen Strejke er, vil Strejken i New Orleans i hvert Fald foreløbig næppe faa nogen Indflydelse paa Forholdene herhjemme.

For andre Oliekager ligger Markedet fast udefra. Det gælder navnlig Jordnødkager, men Noteringerne er ogsaa højere for Hørfrøkager, Sesamkager, Palmekager og Rapskager. Afsætningen af de forskellige Sorter Oliekager har øjensynligt været i Stigning i den senere Tid, men der er vel nok Anledning til at vente, at ved forhøjede Priser vil Forbruget gaa tilbage af Hensyn til de utilfredsstillende Priser, der opnaas baade for Kreaturer og Smør.

Der vedbliver at komme en Del tyske Oliekager hertil, navnlig fra nordtyske Fabriker. De mægtige Svingninger i Markkursen i forrige Uge har foraarsaget store Vanskeligheder ved denne Import. Prisen for tyske Kokuskager var for en Uges Tid siden omkring 1000 Mark pr. 100 kg, hvilket med den Kurs, der blev noteret den 29. Novbr., betød ca. 20 Kr., men ved den Kurs, der blev noteret den 1. Decbr., altsaa 2 Dage senere, blev Prisen 30 Kr. pr. 100 kg, hvoraf det som tidligere paapeget fremgaar, at Svingningerne paa Valutamarkedet ofte har en ganske anderledes Indflydelse paa Priserne for Korn og Foderstoffer end Svingningerne i selve Varernes Pris i Udlandet, selv om saadanne Spring heldigvis er ret enestaaende. Ved den Kurs, der noteres i Dag, vil Prisen stille sig paa 23 Kr. 75 Øre. Forøvrigt har Tyskerne, efter at Mark er steget, reduceret Fordringerne.

Danske Hvedeklid ligger fast, og det har været nødvendigt atter at forhøje Noteringerne noget. Der vil snart kunne ventes nogle Tilførsler af sydamerikanske Hvedeklid, som kan

købes til mere rimelige Priser, end de danske Klid nu koster.

Markedet for Havre og Byg er stadig forretningsløst; Priserne er dog uforandrede for Byg, noget lavere for Havre. For Hvede og Rug er Stemningen noget fastere.

Valutanoteringerne i København.

Novbr./Decbr. 1921	pari	Onsdag den 30.	Torsdag den 1.	Fredag den 2.	Lørdag den 3.	Mandag den 5.	Tirsdag den 6.
Stockholm	100,00	127,60	128,10	128,00	128,00	127,50	128,35
Kristiania	100,00	76,75	76,50	77,00	77,75	77,25	77,60
Hamborg	88,89	2,35	3,00	2,75	2,60	2,40	2,37
London	18,16	21,50	21,68	21,70	21,73	21,66	21,75
Paris	72,00	37,85	38,25	39,10	39,25	39,15	40,25
Zürich	72,00	102,65	103,10	102,75	103,00	102,75	103,50
Amsterdam	150,00	191,50	191,00	191,00	192,75	191,50	192,25
New York	373,00	538,50	542,00	536,00	539,00	536,00	536,00

Indhold.

Jydsk Andels-Foderstofforretning.

Noteringerne er uden Forbindende saavel fra Skib som fra Lager. De Lokalforeninger, der ønsker at købe til fast Pris fra de averterede Skibe, bedes henvende sig til vedkommende Afdeling. Alle Varer bliver analyserede.

(Op- og Nedgang forbeholdt).

København, 6. Decbr. 1921.

Fra Skib i hele Vognladninger noteres pr. 100 Kg:

ventet til	Aarh.	Aalb	Esbj.	Vejle	Freh.	Rdrs.	Hors.	Kold.
Majs, nordamerikansk, daglig	17,70							17,90
do. do., ca 12 Decbr.			17,70	17,90				
do. do., ca. 17 Decbr.					17,90	17,90		
do. do., i Debr.							17,90	
do. do., ca. 5. Januar		17,70						
do. do., ca 10 Januar	17,70					17,90		
do. do., ca. 15. Januar			17,70	17 90			17,90	
do. hvid afrikansk, daglig				17,90				
do. Laplata, daglig				19,20				
do. do. i Dec./Jan.			19.00			19,20		19,20
do. do. i Jan./Febr.	18,50	18,50						
Bomuldsfrøkager, Texas, 50 %*), daglig		32,00		32,20			32,20	
do. do., ca 12. Decbr.					32,20			
do. do., i Decbr./Jan.	31,50	31,50	31 50	31,70		31,70	31,70	31,70
Hørfrøkager, Harburg, daglig			32,50			32,70		
do. danske, daglig		32,50				32,70	32,70	
do. Laplata, daglig	31,00							
do. engelske, ca 12 Decbr.			32,50					
do. do., ca. 25 Decbr.		32,50				32,70		
Jordnødkager, sydfranske, 56*) daglig		32,00		32,20	32,20	32,20	32,20	
do. do do. ca 22. Decbr.			32,00					
do. nordfranske, 56 %*) ca 1. Jan.							32,70	
do. Laplata, 56 %*) ca 1. Jan		32,00						
do. do. ca 15. Jan.	32,00							
do. tyske, 56 %*), daglig		32,00	32,00			32 20		32,20
Sesamkager, fremmede, ca. 15. Decbr.			30,50					
Kokuskager, danske i Decbr.		23,00			23,20	23,20	23,20	
do. fremmede, daglig			22,00					
Soyakager, danske, daglig						31,20		
do., engelske, i Decbr.			31,00					
Soyaskraa, Stettin, i Decbr.	30,00							
do. engelsk, daglig					30,20	30,20		
do. do. i Decbr		30,00					30.20	
do. dansk, i Decbr							30,20	
Rapskager, tyske, ca. 20 Decbr.								22,00

*) Garanteret Minimumsindhold.

Vi noterer for:

Kokuskager, danske .... 22,50 ab Aarhus.
Sesamkager, danske .... 31,00 ab Aarhus.
Hvedeklid. do. .... 20,00 ab Aarhus.
Bomuldsfrøkager, Texas, 50 %*), ca. 20. Decbr. .... 33,20 ab Skive.
do. do. do. do. .... 33,20 ab Nykøb. M.
(Ordrer indsendes til J. A. F., Aarhus.)
Hvedeklid, danske .... 20,00 ab Randers.
(Ordrer indsendes til J. A. F., Randers).
Soyaskraa, dansk .... 30,00 ab Esbjerg.
Hørfrøkager, danske, i Decbr. .... 33,00 ab Struer.
(Ordrer indsendes til J. A. F., Esbjerg.)

Fra Lager er Priserne 60 Øre højere pr. 100 kg end fra Skib, naar mindst 4000 kg af en Sort tages.

For Partier under 4000 kg er Prisen 80 Øre højere end Prisen fra Skib og for Stykgods beregnes yderligere Kørsel 25 Øre pr. 100 kg. (Op- og Nedgang forbeholdt)

Fra Lager noteres fra 12/12 pr. 100 kg.	Aarh	Aalb.	Esbj.	Vejle	Freh	Rdrs.	Hors.	Keld.
Majs nordamk.	18 30	18,30	18.30	18,50	18 50	18 .0	18 50	18 50
do. La Plata	19,60	19,60	19,60	19,80	19.80	19,80	19,80	19 80
do. Donau								19 50
do. hvid, afrikansk	18,30	18,30	18 30	18,50			18,50	18,50
Bomuldsfrøkager, 50 %*)			32.60	32,80			32,80	32,80
do. 52 %*)	33,10	33,10	33,10	33,30		33,30		
do. 43 %*)		31,10		31.30				
Hørfrøkager, danske	33.10	33,10	33,60	33 30	33,30	33,30	33,30	33 30
do. nordamk.	33'10		33,10	33 30				33,30
do. Harburg			33,10	33,30		33,30		
do. Laplata	31,60							
Soyakager	31.60	31,60	31 60	31 80	31 80	31 80	31,80	31.80
Soyaskraa	30 60	30,60	30 60	30,80	30 80	30,80	30,80	30 80
Kokuskager, danske	23 10		24 90	24,40	25,20		24 20	24 70
do. fremmede		22,60	22,60	22,80		22,80	22,80	22,80
Sesamkager, danske	31,60							
do. fremmede		30 60		30,80	30 80	30.80	30,80	30 80
Jordnødkager, afskallede, fremmede, 54%*)		32,60	32,60	32,80	33.30	32,80	32,[illegible]0	32,80
do. amr., 52 %*)	31 10			31,30	31,30		31,30	
do. Laplata 56 %*)	32,60							
Palmekager, danske	19,[illegible]0				21,20	20,10		
Rapskager, tyske			22,70	22,80			22,90	22,60
Klidmelassefoder, Dsk. Sukkerf.	17,10		17,30	17,30		17,30	17,30	17,30
Melasse, flydende					14.80			
Hvedeklid danske	20 60	21,10	20 60	20,60	21,60	20,60	21,10	21,10
Rugklid, danske. grove	18,10	18,10	18 10		19,10			18.10
Foderbyg, Marokko	21,10	21,10	21,10	21,30	21,30	21,30		21,30
do. amk., 48 lbs.	22,10		22,10					
do. Laplata	21 10						21,30	
Byg, dansk	25,50	26.50	27,00	27,00	27,50	25,50	27,00	25 50
Havre, dansk	23,00	23.00	24 00	24 00	24,50	23,00	24,00	23,00
Blandkorn, do			26,[illegible]0	27,00		25 50	27,00	25.50
Hvede	26,00		27,00	26,00	28,00	26,00	27,00	27.00
Rug	26,50	26,50		26,50	27,00	26,50	27,50	27,50

*) Garanteret Minimumsindhold.

Jydsk Andels-Foderstofforretning er stedse Køber til **dansk Korn**, og de Lokalforeninger eller Medlemmer der er Sælgere, vil ved Henvendelse til nærmeste Filial kunne faa Prisen at vide.

Foderblanding kan leveres fra alle Afdelinger og Opgave over Pris med nærmere Oplysninger kan indhentes hos nærmeste Filial

Handelsefterretninger.

(Ved private Korrespondenter).

Smørmarkedet.

Den 7. Decbr. 1921.

Tilførslerne til Eksportørerne er fremdeles uforandrede, og det samme gælder Hjemmemarkedet.

Til Eksport var der ventet noget bedre Begær fra England, men Forventningerne er blevet totalt skuffede. Markedet i England er fremdeles flovt med vaklende Priser. Og alle andre aabne Eksportmarkeder paavirkes øjeblikkeligt af Flovheden i England. Det kniber meget stærkt med at faa Ugens Tilførsler klarede.

Smørnoteringen

blev den 1. Decbr. ansat til 418 Kr. pr. 100 kg.

Mælkenoteringen.

De danske Mejeriforeningers Mælkenoteringsudvalg ansatte den 1. Decbr. følgende Notering:

For Skummetmælk 3,5 Øre pr. kg.

— Sødmælk ab Mejeri 20 Øre pr. kg.

— Sødmælk ved Stalddør 17 Øre pr. kg.

Flæskemarkedet.

Markedet i England er uforandret fast.

Københavns Flæskehalle tilførtes i sidste Uge 4953 Svin imod 3729 Stkr. i forrige Uge. — Endvidere tilførtes Flæskehallen 1953 Okser, 1546 Fedekalve, 823 Spædekalve, 287 Faar og Lam samt 75 Heste.

Svinepriserne i Danmark.

Jydske Andelsslagteriers Notering fra 4.—10 Decbr. 1921.

Prisen paa Slagterisvin slagtet Vægt er for Svin af Vægt 60—75 kg:

1. Letfede og mellemfede	220	Øre pr. kg
2. Fede	220	„ „ „
3. Mindre god Kvalitet	210	„ „ „

For Svin af Vægt 50—59½ kg afkortes 10 Øre pr kg.

Udskudssvin og Søer betales efter Værdi.

Kødmarkedet.

Aalborg Kreaturmarked, d. 6. Decbr.

Markedet var i Dag tilført 793 store Kreaturer, 483 Kalve og 58 Faar og Lam. Handelen var nogenlunde, og der blev købt en Del Kreaturer til Eksport til Holland og Belgien. Kalvehandelen gik ret godt, og der blev tildels udsolgt. Noteringen var som nedenfor anført:

	1. Kl.s	2. Kl.s	3. Kl.s
Stude og Kvier	48 54	40-46	30-35
Tyre	38-43	30 35	—
Unge Køer	40 45	33 38	—
Ældre Køer	30 35	23-30	—
Kalve	35 40	30-35	—
Faar og Lam	—	50-55	—

Enkelte prima Dyr noget mere.

Kælvekøer	400-600	Kr. pr. Stk.
Slagtekøer	50-100	„ „ „

Kolding Kreaturmarked, d. 5. Decbr.

Kreaturmarkedet her har i Dag været tilført 250 Kreaturer, 37 Kalve og 12 Faar. Til Tyskland solgtes 4 Stkr., til Belgien 85, til København 22, til lokalt Brug 60 og slagtedes paa Pladsen 20. Resten gik til forskellige Pladser i Indlandet. Handelen var uforandret treven, Priserne som sidste Uge.

Vestjydsk Eksportforening

noterede d. 5. Dec. 1921 pr. kg levende Vægt:

Prima Kreaturer	100	110 Ø.
1. Kl.s Stude og Kvier	64	74 —
2. - do.	54	64 —
1. - Tyre	64 –	74 —
2 - do.	50 -	60 —
Prima Eksport-Køer	70 -	80 —
1. Kl.s Køer	46—	56 —
2 - do.	28—	38 —
Dubletkalve	100 –	130 —
Slagtekalve	52—	72 —

Daarligere Varer efter Kvalitet.

Ægmarkedet.

København, den 6. Decbr. 1921.

Det kolde Vejr har ydeligere formindsket Produktionen, og de minimale Tilførsler udklares let til noget højere Priser.

Dansk Andels Ægexports Notering i Ugen fra 2.—8. December var 600 Øre pr. kg plus Fragt og Overskud.

Fjerkræhandelen.

København, den 6. Decbr. 1921.

Tilførslen ret stor, Begæret langsomt. Priserne har senest været:

Levende:

Høns	ca. 150	Øre	pr. kg.
Unge Haner	- 200	„	„ „
Ænder	- 300	„	„ „
U. Duer	- 100	„	„ Stk.

Slagtede:

Gæs	250—275	Øre	pr. kg.
Ænder	325—375	„	„ „
Kalkuner	225—300	„	„ „

Prisen paa Sukker.

De danske Sukkerfabriker noterer: Stødt Melis Lff 58 Øre pr. kg.

(Ovenstaaende Notering er 2500 kg-Prisen).

Udgivet af Andelsudvalget.
Chefredaktør:
And. Nielsen.
Ansvarlig overfor Presseloven:
Harald Stenbæk.
Kontor: Christiansgade 24, Aarhus.
Telefon 1510..
De forenede Bogtrykkerier, Aarhus.

Plads tilbydes.

Pladsen som Uddeler
i Ejer Brugsforening pr. Skanderborg bliver ledig 15. Marts 1922. Omsætning sidste Aar 110,000 Kr. Butiksvarer. Løn 6 pCt. og 2 pCt. af grove Varer. Fri Bolig, indlagt elektrisk Lys. Uddeleren betaler Lys og Varme og svarer til Svind og Emballage samt tillægger Indpakningsmateriale. Som Sikkerhed fordres 5000 Kr., hvoraf mindst Halvdelen kontant. Ansøgning om Pladsen indsendes til undertegnede Formand senest den 20. December.
(1622) Johs. Madsen,
Ejer pr. Skanderborg.

Pladsen som Bestyrer
af Mejeriet „Danelykke". Hem pr. Skive, er ledig til 1. Maj 1922. Sidste Aars Mælkemængde 5,603,690 Pund. Ansøgninger bedes tilsendt undertegnede Formand inden 28. ds. Personlig Henvendelse ønskes kun efter nærmere Aftale.
Hindborggaard pr. Lyby, d. 1. Decbr. 1921.
(1642) Karl Laursen.

Uddeler søges.
Pladsen som Uddeler i Herrup Brugsforening pr. Vinderup er ledig fra 1. Marts 1922 (eventuelt før). Sidste Aars Omsætning 104,000 Kr. i Butiksvarer, 47,000 Kr. gr. Varer. Lønnen er 6 pCt. af Butiksvarer, 2 pCt. af gr. Varer. Uddeleren svarer til Svind og Emballage og betaler Indpakningsmateriale. Som Kaution stilles 6000 Kr., hvoraf 2000 Kr. indbetales kontant. Ansøgning maa være indsendt senest d. 16. Decbr. til undertegnede.
Jacob Mundbjerg,
(1654) Herrup, Sevel, Vinderup.

Pladsen som Uddeler
i Hadsund og Omegns Brugsforening er ledig til 1. Januar 1922 grundet paa, at den nuværende Uddeler skal overtage en anden Plads. Lønnen er $5\frac{1}{2}$ pCt. af Butiksvarer + $1\frac{1}{2}$ pCt. til Svind, 3 pCt. af grove Varer. Fri Bolig og Have. Frit Lys og 100 Kr. til Varme i Forretningslokalerne. Uddeleren betaler Halvdelen af Indpakningsmaterialet. Indeværende Aars Omsætning vil andrage omkring ved 80,000 Kr. Kontant Betaling er gennemført. Som Sikkerhed forlanges 4000 Kr., der indbetales kontant ved Tiltrædelse af Pladsen og forrentes med 5 pCt. p. a. Ansøgninger indgives til undertegnede Formand senest d. 17. Decbr. d. A.
(1637) I. M. Johansen,
Hadsund.

Medhjælper,
helst 1 à 2 Aar ved Faget, kan faa Plads 1. Januar i Tornby Brugsforening pr. Hjorring.
(1628) N. A. Jensen.

Kommis.
En dygtig og paalidelig Kommis kan faa Plads i Bindslev Brugsforening pr. Sindal til 1. Januar 1922. Lønfordring vedlagt Anbefaling bedes sendt til
Kommis P. K. Møller,
Fælleslageret, Hjørring.

Kommis eller Medhjælper
søges til 1. Januar. Lønfordring opgives.
(1648) G. Hansen,
Grenaa Havns Brugsforening, Grenaa.

En ældre Lærling eller yngre Kommis søges.
En tro og paalidelig ung Mand kan til 15. December eller 1. Januar faa Plads i Skovens Brugsforening pr. Jægerspris. Anbefalinger og Lønfordring bedes tilsendt
(1620) A. Petersen.

Ekspeditrice eller yngre Kommis,
som er godt kendt med Handelen, kan faa Plads fra 1. Januar i Himlingoje Brugsforening pr. Vallø (ved Køge). Ansøgning vedlagt Anbefalinger og Lonfordring bedes tilsendt
(1644) Johs. Hansen.

En virkelig dygtig
Ekspeditrice
søges af Slagteriets Udsalg i Odder. (1638)

En flink og dygtig Ekspeditrice
kan faa Plads 15. December, eventuelt 1. Januar, i en By-Brugsforening paa Lolland. En, som kan paatage sig Bogholderi, vil blive foretrukken. Anbefalinger samt Lønfordring bedes i Billet mrkt. 1608 indlagt paa Andelsbladets Kontor, Aarhus.

Plads søges.

1. Kommis.
Som saadan søges Plads til 1. Januar eller senere. Jeg er 24 Aar og har været ved Handelen i 8 Aar. Handelsskoleeksamen og prima Anbefalinger haves. Billet mrkt. 1606 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Medhjælper.
En ung Mand, der onsker videre Uddannelse i en Brugsforening, søger Plads straks eller senest 1. Januar. Henvendelse til Urup Brugsforening pr. Langeskov. Telef.: Rynkeby 18. (1647)

Kommis.
Som saadan soger jeg Plads straks eller til 1. Januar. Er 21 Aar og har været $3\frac{1}{2}$ Aar ved Faget, hvorfor gode Anbefalinger haves. Mulige Tilbud med Opgivelse af Løn bedes sendt til
(1619) Kommis H. Mortensen,
Adr.: Gaardejer Chr. Mortensen,
Hadsten Mark pr. Hadsten St.

Forretningsmand,
22 Aar gammel, med alsidig Uddannelse og fin Eksamen fra et 1-aarigt Handelskursus, søger Plads straks som Kommis, Kontorist eller Lagerrist. Billet mrkt. 1631 modtager Andelsbladet, Aarhus.
NB. Engelsk Korrespondent.

Kommis.
Som saadan søger jeg Plads fra 1. Januar eller senere. Jeg er 22 Aar, har været ved Handelen i 8 Aar, godt anbefalet. Mulige Tilbud bedes sendt til
(1640) Kommis Sv. Aa. Hansen,
Møldrup Brugsforening, Møldrup St.

Fagudlært Kolonialkommis,
22 Aar, kendt med alt i bl. Forretning samt dobbelt Bogholderi, søger Plads 1. Januar. God Handelsdagskoleeksamen og gode Referencer. Tilbud med Opgivelse af Løn i Billet mrkt. Nykøb. F. 1630 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Medhjælper eller Pakhuskarl.
Som saadan søges Plads straks eller 1. Januar. Har arbejdet 3 Aar som Pakhuskarl, 2 Aar som Ekspedient og gennemgaaet 4 Mdr.s Kursus i Bogholderi. Er vant til at køre Varevogn.
(1627) P. Nielsen,
Møgelthorum pr. Roslev.

Som Medhjælper
søges Plads til 1. Januar 1922. Jeg er 23 Aar og har været ved Faget godt et Aar, hvorfra gode Anbefalinger haves. Mulige Tilbud bedes sendt til
(1646) C. Jensen,
Mundelstrup Brugsforening, Mundelstrup.
Telefon: 1 Faarup.

Ung Mand, 23 Aar,
med Kendskab til Foderstof og Mølleri, ønsker Plads i Brugsforening straks eller 1. Januar. Gerne et Sted, hvor jeg kan komme en Del i Butiken. Løn bedes opgivet.
(1626) C. A. Jensen,
Adr.: Gmd. H. F. Jensen,
Taarup pr. Frørup, Fyn.

Plads søges
(helst i Vendsyssel eller det nordlige Jylland) i en velledet Brugsforening. Har været 4 Aar i Købmandsforretning, hvorfra Anbefaling og Reference haves. I Mangel deraf ønskes Plads som Kørekarl og til Hjælp i Butiken. Tilbud med Opgivelse af Løn bedes tilsendt
(1649) Ole Olesen,
Gunderup pr. Vinderup.
NB. Er 21 Aar, militærfri.

Lærling.
Jeg ønsker Plads i en Brugsforening til min Søn, helst i Jylland. Han er 17 Aar og har gode Skolekundskaber. Man bedes henvende sig til
(1617) Murer P. Skjøth,
Valsted pr. Sebbersund St.

En ældre Kommis
søger Beskæftigelse 1. Januar eller senere. Er for Tiden 1. Kommis i en af Jyllands største Brugsforeninger. Mulige Tilbud modtages paa Andelsbladets Kontor, Aarhus, i Billet mrkt. 1641.

Ung Mand,
21 Aar, Handelsskoleeksamen (god), søger Plads paa Kontor eller i en god Forretning. Gode Anbefalinger haves. Billet mrkt. 1579 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Ekspeditrice
søger Plads 1. Januar eller senere. Pladsen ønskes helst i Syd-Jylland eller paa Fyn. Mulige Tilbud bedes tilsendt.
(1632) Emilie Schütter,
Brejning Brugsforening, Børkop St.

Husbestyrerinde.
Som saadan søger en dygtig Pige Plads snarest paa Grund af Forretningssalg. Billet mrkt. 1639 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Da nedennævnte Parts-Andelsbeviser i Den danske Andelsbank, A. m. b. A., samt Andels- og Garantibeviser er anmeldt at være bortkomne, opfordres herved i Henhold til § 10 i Bankens Vedtægter de, der maatte have Beviserne i Hænde, til inden 3 Maaneder at møde i Banken og godtgøre deres lovlige Adkomst dertil, da Beviserne ellers vil være mortificerede.

København, den 25. November 1921.

Direktionen for Den danske Andelsbank, A. m. b. A.

Parts-Andelsbeviser.

Nr.	Beløb	Navn	Adresse
6	100	Jens Henriksen, Gaardejer	Elling, Horsens.
45	100	Hans Henrik Hansen, do.	Aaes pr. Tvingstrup.
71	100	Niels Madsen, do	Endelave.
81	100	Hans Hansen, do.	Østrup.
276	100	Chr. Jørgensen, do.	Trøstrup.
289	100	Bertel Vadgaard, do.	Vadgaard pr. Farsø.
364	100	Iver Iversen, do.	Hinnerup, Roslev.
564	100	Kristen Jensen, do.	Vinten.
942	100	J Thomsen, do	Sdr. Aldum, Stenderup.
1329	100	Kristen Kristoffersen, do.	Resen pr. Skive.
1524	100	P. Poulsen, Slagtermester	Herning
1561	100	Jørgen Markussen, Proprietær	Klags Mølle, Vrønding.
1795	100	Chr. Christensen, Gaardejer	Katballe, Skelhøje.
2503	100	Ths. Hansen, do.	Aa'bæk pr. Skive.
2666	100	Marius Lorentzen, do.	Vium pr. Sjørslev.
3187	100	Niels Pedersen, do	Gudmindrup pr. Højby.
3324	100	Karl Poulsen, do.	Ebbelykke, Nykj. S.
3926	100	Søren P. Jensen, do.	Klelund. Holsted.
3983	100	J P. Høher, do.	Dalgaard, Holsted.
3976	100	L. Fredslund, do.	Holsted.
4057	100	Søren Larsen, do.	Vejby pr. Skive.
4354	100	Laur. Jensen Sørensen, Boelsmand	Aars
4549	100	Jørgen Stærmose, Partikulier	Hampen pr. Nr. Snede.
5087	100	Karl Goul, Gaardejer	Vejby pr. Skive.
5314	100	P Damgaard, Kreatureksportør	Skive.
5359	100	Chr. Nielsen, Gaardejer	Egerisgaard pr. Skive.
5624	100	Bonde Nielsen, do	Hodde.
6307	100	N. Nielsen, Smedemester	Brønderslev.
8608	100	N P. Petersen, Fængselsbetjent	Horsens.
9484	100	V. Brandstrup, Cyklehandler	Brønderslev.
9878	100	Chr Madsen Søndergaard	Bornis.
11789	100	Søren Sørensen, Gaardejer	Hornum pr. Braaskov.
11796	100	Andreas Møller Jørgensen, do.	Horsens.
11856	100	Niels Gregersen Nielsen, Købmand	Løsning.
15158/67	1000	J. Thygesen-Nielsen, Proprietær	Ørupgaard.
18058	100	Rasmus Chr. Hedegaard	Salling pr. Vindblæs.
19114	100	Jacob Dideriksen, Godsejer	Vivild, Allingaabro.
19115	100	— — do.	— —
19266	100	N. J. Nielsen, Gaardejer	Haldrup.
19355	100	Jens Pedersen, do.	Hullig, Borris.
22055	100	Henrik Andreasen, do.	Gjesing.
22056	100	— — do.	—
23086/90	500	J. P. Bagger, do.	Bjerregrav.
25651/60	1000	J. Chr. Nielsen, Husmand	Sønderbæk.
27639	100	Fr. Breckling, Købmand	Lemvig.
30051/60	1000	Hans Hansen, Gaardejer	Tøvelde pr. Stege.
34926/30	500	Niels Laur. Jensen, do.	Nørreby pr. Borre.
35363	100	Jens Nielsen Krogshede, do.	Bøvling.
39681/85	500	J. P. Sørensens Enke	Thyrsted.
39941	100	Jørgen Poulsen, Gaardejer	Ebelnæs pr. Stege.
40149	100	Anna Hansen, do.	Aalebæk pr. Borre.
46432	100	Jens Andersen Christensen, do.	Haldum pr. Hinnerup.

Andels- og Garantibeviser.

Nr.	Beløb	Navn	Adresse
88	1000	Aalsrode og Omegns Brugsforening	Aalsrode.
138	1000	Dalbyover Brugsforening	Dalbyover.
1191	3500	Knudstrup Brugsforening	pr. Kjellerup.
1546	2000	Lund Brugsforening	Lund pr. Højslev.
1629	8500	Damsholte Andelsmejeri	pr. Stege.

Den danske Andelsbank

A. m. b. A.

Balance pr. ultimo November 1921.

Aktiver.	Kr.	Øre
Kassen	3,525 523	52
Udlaan	37 395,032	88
Kasse-Kredit	66,579,310	11
Danske Veksler	24 399 421	87
Aktier og Obligationer	21,143,055	63
Fremmed Mønt	19 341	45
Udenlandske Banker og fremmed Valuta	1,735,482	52
Bankens Ejendomme	7,564,465	60
Konto-Kurant	27,862 509	53
Kr.	190,224,143	11

Passiver.	Kr.	Øre
Andelskapital	14,862,300	00
Reservefond	2,000,000	00
Folio	17,500 546	85
Check-Konto	19 663,987	37
Indlaan paa Opsigelse	106,417,424	37
Prioriteter i Bankens Ejendomme	2,698,457	83
Konto-Kurant	27 081,426	69
Kr.	190.224,143	11

(1635)

De forenede Bogtrykkerier, Aarhus.

Andelsbladet.

Fællesorgan for danske Andelsforetagender.

Nr. 50. | Fredag den 16. December. | 1921.

Ladelund Landbrugsskoles
kemiske Laboratorium,

Brørup St. **Telefon Brørup 6.**
Autoriseret af Landbrugsministeriet i Henhold til Lov af 26. Marts 1898.
Udfører Analyser af alle Mælkeriprodukter, Foderstoffer, Gødningsstoffer m. m.

Dansk Landbrugs- og Handelslaboratorium
ved **P. Christensen.**
(f. h. Dalum)
Statsanerkendt. Telefon: **Odense 1731.**

Esbjerg kemiske Laboratorium,
Statsanerkendt, Esbjerg, Telefon 634,
ved Andreas Hundebøll,
udfører Analyser af Mælkeriprodukter, Foderstoffer og Gødningsstoffer.

Stevns Landbrugsskole
pr. Storehedinge, Tlf. Havnelev 27.
5, 6 og 9 Mdr.s Landb.-Kursus begynder 3. Novbr. Kontrolkursus i April. Statsanerkendt.
(1497) L. Rasmussen.

Godkendt af den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole i Henhold til Lov af 6. Maj 1921 § 3.

A. W. Milling,
Aalborg.
Gulvklinker og Trottoirsten.

Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger
modtager i sin Indlaansafdeling et hvilket som helst Beløb (dog ikke under 100 Kroner) til Forrentning med 5½ % p. a. mod 6 Maaneders Opsigelse og 5 % p. a. mod 3 Maaneders Opsigelse.

Højskolehjemmet,
Kolbjørnsensgade 30, København.
(Forhen K. Jespersen).
Gode Værelser. Moderate Priser.
Ærb.
(1581) L. Larsen.

Alle Brugsforeninger
bør forhandle Gymnastikskoen
„Hedebo"
med vendt ell. gennemsyet Saal, Fodboldstøvler, Slippers, varme Morgensko, Turistsko og Børnesko fra
Skotøjsfabriken „Hedebo", Haudrup.
Telefon 18.

Sivsko. Sivsko.
Vore bekendte gode Sivsko tilbydes fra Lager til billigste Dagspris.
Uggelhuse og Omegns Sivskoforening, Uggelhuse.
Tlf. Nr. 9 Langkastrup. (1494)

Gosch' Tændstikker

Tordenskjold

Phønix --- Godthaab

Sække.
Alle Slags brugte Sække købes og sælges.
Chr. Nørgaard, Kolding.
Telegram-Adresse: „Kommission".
Telefon Nr. 455 og 764. Statstelefon 24.

Forlang altid fra **ZINCK,**
Staalskovle Godthaab Hammerværk.

De samvirkende jydske Mejeriforeninger

afholdt Fredag og Lørdag d. 9. og 10. ds. Delegeretmøde i Odd Fellow Logens Lokale i Aalborg.

Efter Sangen »Jylland mellem tvende Have« rettede Formanden, Gaardejer J. P. Møller, Løvel, paa Bestyrelsens Vegne et hjerteligt Velkommen til de Delegerede, Gæsterne og de ikke faa Tilhørere, der var kommen til Stede, og udtalte Haabet om, at der gennem de Forhandlinger, der her skulde føres, maatte blive gjort et Arbejde til Gavn for vort Mejeribrug.

Formanden fortsatte derpaa med at udtale følgende

Mindeord.

Forinden vi gaar over til Dagsordenen, vil jeg gerne mindes to gode Mænd, som er afgaaet ved Døden.

Sidst i August døde Mejeribestyrer Nielsen, Danelykke Mejeri ved Skive, der gennem en lang Aarrække var Formand for den stedlige Afdeling af Dansk Mejeristforening. Vi har ofte haft Lejlighed til at forhandle med ham i denne hans Egenskab og er ham Tak skyldig for hans Imødekommenhed og for den Velvilje, han altid lagde for Dagen ved Bedømmelsen af de foreliggende Spørgsmaal.

I Oktober døde Direktør Madsbjerg, Bestyrer af Mejeriet »Vesterbro« i Aarhus. Hans gode Evner har vi ogsaa indenfor Mejeriforeningerne haft megen Nytte af, og for god Støtte ved mange Lejligheder er vi ogsaa ham en varm Tak skyldig.

Vi vil med Tak mindes disse to Mænd, idet vi siger: Ære være deres Minde! (Forsamlingen rejser sig).

Formanden gik derefter over til at aflægge følgende

Beretning.

Mejeriaaret 1920—21 har kendetegnet sig ved Usikkerhed i Afsætningsforholdene, svingende og nedadgaaende Priser og endelig for store Dele af Jyllands Vedkommende en lille Høst. Men trods dette er det jo med stor Tilfredsstillelse, at vi har set Mælkeproduktionen i første Halvaar 1920—21 stige omkring ved 50 % over forrige Vinters Produktion Det græsrige, tidlige Foraar holdt Mælkemængden oppe, og skønt der senere en Tid lang endogsaa var meget lidt Græs, saa har det milde og gode Vejr sikkert bidraget til at holde Mælkemængden oppe, saaledes at man mener, at Sommerhalvaarets Mælkemængde har været større end de foregaaende Aar. Dog mangler vi endnu noget faa % i at naa op paa Højde med Mælkeproduktionen i 1914. Men da vi jo efter sidste Kreaturtælling mangler endnu ca. 10 % i at naa det samme Koantal, som vi havde i 1914, maa Resultatet kaldes godt, og jeg udtaler min Højagtelse for den Omhu og Interesse, hvormed Landmændene omfatter Mælkeproduktionen.

Ser man nøjere paa Landbrugets Produktions- og Afsætningsmuligheder, da former det sig saaledes:

Vi har nu praktisk talt samme Antal Heste som før Krigen, og Salget til Udlandet har i det sidste Par Aar omtrent været paa samme Højde som før 1914, medens Priserne jo i den senere Tid har været stærkt dalende og lidet tilfredsstillende.

Det samlede Antal Hornkvæg er efter Tællingen i Aar ca. 100,000 Stkr. eller 4 % mindre end før Krigen. Udførslen af Hornkvæg er ligeledes i Aar meget mindre — ca. 10 % — end i samme Tidsrum (de første 9 Maaneder) af 1913. Kødudførslen har været betydelig mindre, idet forskellige Markeder er saa godt som helt lukkede.

Svinebestanden, der under den værste Indskrænkning kun udgjorde $1/_6$ af Antallet i 1914, har efter Tællingen i Sommer nu taget et saa stort Opsving, at vi har naaet Halvdelen af, hvad vi havde i 1914. Udførslen af Flæsk har endda et relativt større

Omfang; den har indtil November udgjort ca $^2/_3$ af Udførslen i 1913.

Gaar vi dernæst over til en Betragtning af Smørproduktionen, da mærkes jo ogsaa her det mest karakteristiske for det forløbne Aar, Prisfaldet. Aaret begyndte med en Smørpris af ca. 7,40 Kr pr. kg, der faldt ned til omkring 4 Kr. pr kg eller ca. 40 %, men samtidig viser Priserne for Foderstoffer en lignende Nedgang, saa at Forholdene med Hensyn til Smørproduktionen endnu maa kaldes tilfredsstillende. Vanskelighederne for Tiden ligger i de urolige Markedsforhold og de svingende Valutakurser. Vor gamle Aftager — England — har opkøbt paa Levering og oplagret store Kvantiteter af Smør fra sine Kolonier. Sydaustralien og Ny Zeeland leverede i 1920 til England 25.000 Tons Smør, men i de første 6—7 Maaneder af 1921 har de leveret 29,000 Tons, hvilket er godt Halvdelen af Englands Forbrug. Skønt disse Leverancer jo hele Aaret har ligget i Vejen for vort Smør, har England alligevel kunnet forbruge 70—75 % af vor Produktion, og dette ansporer jo til at tro paa, at dette vort gamle Marked fremdeles maa staa aabent for os, men det maner samtidig til, at vi maa anstrenge os for at producere en fin Kvalitet, og i den Anledning vil jeg sige: Gaa hjem og sæt Fingeren ved Afkølingsforholdene og Mælkebedømmelsen.

Den sidste Fjerdedel af den Del af vor Smørproduktion, som vi kan undvære og gerne vil sælge — helst til en god Pris — har vi ingen fast Aftager til. Svejts har været den største Aftager i den forløbne Del af Aaret, medens en Del er gaaet til Sverrig, Norge, Amerika, Frankrig, Belgien og Holland.

Det er vort Haab, at disse nye Markeder maa blive varige, og at Handelen her maa fæstne sig.

For at hjælpe hertil, og for at vore Produkter kan blive kendt blandt Befolkningen paa de ny Pladser, er der jo som bekendt udsendt Delegationer, hvis Opgave har været at fange Opmærksomheden og fæstne Tilliden til vore Varer.

Jeg skal her kun med faa Ord pege paa Delegationernes Fortjeneste ved den stærkt fremtrædende Deltagelse i Udstillingerne i Chicago og Bordeaux, hvor vort Smør blev bekendt og meget fordelagtig omtalt. Der er jo kun det kedelige ved det, at Farmerne i Amerika har faaet sat igennem hos Lovgivningsmagten, at der er paalagt en høj Toldsats for Indførslen, men det er jo ikke sikkert, at Døren dermed er lukket for os, og Udgifterne ved Amerika Delegationens Rejse og Omkostningen ved Udstillingerne kan vist opvejes ved den Afsætning, som vi havde til Amerika i Marts Maaned, da der saa at sige intet Smør gik til London herfra, medens ca. Halvdelen af vort Smør gik til Amerika. Ogsaa ved andre Lejligheder har vi haft Nytte af det amerikanske Marked.

Der er for Tiden Tanker oppe om at oprette en fast Eksportrute mellem Danmark og Frankrig. Hensigten hermed skal være, at Ruten Esbjerg—Parkeston, der nu af og til føres videre til Calais, skal erstattes med en direkte Rute mellem en dansk og en fransk Havn, idet man regner med et stort Marked i Frankrig ikke alene for dansk Smør, men ogsaa for Æg og Flæsk.

Saa vidt vi i Øjeblikket kan dømme, er der Kunder nok til vort Smør, naar blot Købeevnen er til Stede i samme Grad, hvilket vi maa haabe, at den vil vokse sig til. Vor Udførsel er jo nu oppe paa omtrent det samme Kvantum som før Krigen, omkring 90 Mill. kg Smør. Gennemsnitsnoteringen for Aaret Novbr. 1920—Oktbr. 1921 har været Kr. 5,19 pr. kg og Gennemsnittet af betalte Smørpriser i Henhold til Indberetninger i samme Tidsrum Kr. 5,28 pr. kg. Mejeriernes Driftsudgifter ligger, efter hvad der foreløbig kan oplyses, antagelig ca. $^1/_2$ Øre lavere end i Fjor, altsaa 2,50—2,75 pr. kg indvejet Mælk.

I de sidste Maaneder har man undret sig over de ejendommelige Bestræbelser, der fra det engelske Indkøbsfirma »Maypole Dairy« udfoldes for at sikre sig saa stor en Del af Eksporten fra Danmark som mulig. Der skal fra dette Firmas Side blive arbejdet med ganske forbløffende Tilbud om Overpriser for at skaffe nye Leverandører baade fra de private Eksportører og

fra Smøreksportforeningerne. Man forstaar ikke, hvad Meningen med disse Bestræbelser er, thi ofte betaler det engelske Firma saadanne Priser, at de danske Firmaer kun kunde faa Tab af Eksporten, hvis de skulde betale tilsvarende Priser. Muligvis tænker Englænderne paa at skabe sig et Slags Monopol paa den danske Smørhandel i England, hvilket naturligvis kun kan skade det danske Mejeribrug i Længden.

Osteproduktionen har i Krigsaarene taget et meget stort Opsving, og ser vi paa Udførselstallene, er disse fra ca. $^1/_2$ Mill. kg i 1913 gaaet op til omkring 13 Mill. kg i 1921. Den største Stigning er fremkommen i de sidste 2—3 Aar.

I de første 9 Maaneder af 1921 er udført over 10 Mill. kg Ost til en Værdi af 18 Mill. Kr. I de samme Maaneder i Fjor var Udførslen 8,5 Mill. kg.

Den bedre Ost gaar til England, medens Hovedparten, over $^4/_5$, er solgt til Tyskland.

For Tiden er vi imidlertid inde i en Krise, idet Afsætningen ikke gaar villigt nok, og Produktionen er for stor til Hjemmeforbruget. Produktionen bør derfor nedsættes, indtil Markedet begærer den sat op igen.

Før Krigen var der 500 Mejerier, som lavede Ost, men under Krigen kom der 400 til, saa der i alt blev 900.

Det gamle Spørgsmaal om et Forsøgsmejeri er nu sin Løsning nær. Bygningernes Opførelse paabegyndes tidligt næste Aar, og man venter at kunne begynde Driften hen paa Sommeren. Omkostningerne vil rimeligvis blive store, idet Forsøg jo altid er kostbare, men her maa jo ikke regnes med den øjeblikkelige Dækning af et bestemt Udlæg.

Saa er der de to Spørgsmaal: Ostetold og Margarinens Farvning. Disse Spørgsmaal har jo været drøftet ved forskellige Lejligheder i den senere Tid. Medens man ikke har mærket til, at nogen har beklaget sig særlig over en eventuel Ophævelse af Ostetolden, er der vel nok nogen Uenighed om at stryge Farveparagraffen vedrørende Margarinen. For at faa dette Spørgsmaal drøftet paa saa bredt et Grundlag som muligt er der sendt Anmodning ud til alle lokale Mejeriforeninger Landet over om at indsende Svar paa, hvorledes de ser paa dette Spørgsmaal. I Henhold til de indkommende Svar vil Fællesorganisationen saa gøre sin Indstilling til Landbrugsraadet.

Arbejdsforholdene har været rolige i det forløbne Aar, og Lønsatserne for Mejerifolkene har i det hele været anerkendt som gode.

Angaaende Overenskomsten med Mejeriernes Medhjælperforening er der ført en Del Forhandling med Dansk Mejeristforening, og Resultatet er en Nedsættelse af Lønnen med 35 Kr. pr. Maaned fra 1. November for hver af de to Lønklasser, idet man derunder regnede, at de 15 Kr. var Nedgang i Kostpenge, medens de 20 Kr. var Nedgang i Nettolønnen. Dernæst regnes i Fremtiden med et Svingningstal paa 1 Kr. pr. Point i det af Statistisk Departement offentliggjorte Pristal. Endvidere er den i Overenskomsten fra November 1920 vedtagne Bestemmelse om, at Mejerier med mindst 3 Mill Pd. Mælk aarlig er pligtige at holde en Mand af første Lønklasse, forandret til, at omhandlede Pligt først indtræder ved 4 Mill. Pd. Mælk aarlig. Der var ingen særlige Vanskeligheder ved at komme til Enighed om disse Spørgsmaal, idet Mejeriernes Medhjælperforening var indforstaaet hermed.

Hvad der derimod gav Anledning til Forhandling, var Spørgsmaalet om Ændring i Punkt 7, der lyder saaledes: »Antallet af Elever maa ikke paa et Mejeri overstige Antallet af udlærte Medhjælpere.«

Dette Forhold ønskede man fra Mejeriernes Side forandret, og man foreslog som den mildeste Form, at »maa ikke« forandredes til »bør ikke«. Men hverken Mejeriernes Medhjælperforening eller Dansk Mejeristforening mente at turde gaa med til denne Forandring.

Efter nogle Forhandlinger indenfor de lokale Mejeriorganisationer vedtoges det paa Fællesorganisationens Repræsentantmøde i København for denne Gang at frafalde Kravet om den

foreslaaede Forandring. Et Par Bemærkninger ønsker jeg her at tilføje. Man har Indtryk af, at Medlemmerne indenfor Mejeriernes Medhjælperforening hører til den mere besindige Del af Undermejeristerne, der ønsker, at dansk Mejeribrug og Forholdene dette vedrørende maa udvikle sig roligt og jævnt. Det er et Indtryk, som skaber mere Tillid til denne Organisation, end jeg mener, at »Danske Undermejeristers Forbund« har Krav paa. Jeg kunde derefter ønske at udtale, at hvis jeg stod overfor Valget imellem to lige kvalificerede Ansøgere til en Plads, hvoraf den ene var Medlem af Mejeriernes Medhjælperforening og den anden af Danske Undermejeristers Forbund, saa vilde jeg vælge den første.

Fra Dansk Mejeristforenings Hovedbestyrelse fremkom der i Sommer en Henvendelse til Fællesorganisationen om at støtte et Forslag gaaende ud paa, at der oprettedes en Pensionsforsikring for Mejeribestyrere med et Tilskud af 600 Kr. aarligt fra hvert Mejeri.

Der blev holdt et Fællesmøde, hvor Spørgsmaalet blev forhandlet, men da Fællesorganisationens Bestyrelse ikke turde tro paa en almindelig Tilslutning til denne Sag fra Mejeriernes Side, kunde man fra vor Side ikke tiltræde Forslaget.

Jeg udtalte før, at store Dele af Jylland havde maattet nøjes med en lille Høst, og i Betragtning heraf drøftede man paa Repræsentantmødet i Hjørring d 15. Juli, hvorvidt man gennem De samvirkende jydske Mejeriforeninger kunde komme de daarligt stillede Egne til Hjælp ved at fremskaffe Halmfoder fra de Egne, der havde avlet mere, end de selv havde Brug for I den Anledning blev der rettet en Henvendelse til Foreningen af jydske Landboforeninger om at overveje, hvorvidt det vilde være nødvendigt, at begge Foreninger tog Del i Løsningen af den nævnte Opgave. Der blev afholdt et Fællesmøde i Aarhus d. 26. Juli, hvor Bestyrelsen for Foreningen af jydske Landboforeninger, Repræsentanter for Husmandsforeningerne og Repræsentanter for De samvirkende jydske Mejeriforeninger var til Stede.

Dette Møde resulterede i, at det overlodes til De samvirkende jydske Mejeriforeninger at realisere Sagen, der vandt Tilslutning fra alle Sider, og saavel fra Landboforeningernes som fra Husmandsforeningernes Side gaves Tilsagn om Støtte, hvis saadant siden maatte ønskes.

I Henhold til denne Beslutning vedtog man gennem Mejerierne at udsende Bestillingssedler til samtlige Andelshavere i de nødlidende Egne, og samtidig blev der rettet Henvendelse til Mejeriforeningerne paa Fyn og Sjælland om at fremskaffe Tilbud paa Halm og ligeledes til de Egne her i Jylland, som havde rigelig Halm. Vi er de Folk, som paatog sig en ikke ringe Ulejlighed for denne Sags Fremme, megen Tak skyldig for de mange Tilbud paa Levering af Halm, som fremkom.

Den 26. August samledes Repræsentantskabet atter i Aarhus for at se, hvor stort Begæret havde vist sig at være, og da man blev klar over, at det drejede sig om store Bestillinger, endog stærkt op mod halvandet Tusinde Vognladninger, saa overlodes det til Bestyrelsen at foretage det videre fornødne med Hensyn til Indkøb af Halmen.

Bestyrelsen henvendte sig straks til Kontorchef Axelsen Drejer for at anmode om hans Bistand ved den kontormæssige Del af Arbejdet, hvilket han beredvilligt gik ind paa, og han vil siden nærmere gøre Rede for, hvad der videre er sket. Vi haaber, at vi, naar Sagen er afsluttet, maa have Glæde af den.

Jeg kunde tænke mig, at en eller anden her i Forsamlingen vilde sige som saa: Ja, nu har vi hørt lidt om, hvad der er passeret, men hvad siges der om den Tid, vi gaar i Møde? Ja, her standser vi.

Fremtiden er uberegnelig, men dog vil jeg gerne pege paa, at det gode Malkekvægs Trivsel og Fremgang vedblivende vil have en særlig stor og væsentlig Betydning for det danske Land-

brug. Avlen af Malkekøer maa kræve endnu mere Opmærksomhed end hidtil.

Før de gode Køer til gode Tyre og benyt Kontrolforeningerne.

Der siges jo, at i det væsentlige er det kun Danmark, Holland og til Dels Sverrig, der har Malkekvæg.

Naturligvis anstrenger man sig andre Steder for at naa os, men det kræver jo mange Aars Arbejde at faa en 1. Klasses Malkebesætning frem. Der skal maaske Slægtled til at skabe den Duelighed, der er fornøden.

Det, som det fremdeles gælder om, er dette, at vi maa kunne konkurrere paa Verdensmarkedet, og vi maa sætte Kræfterne ind, thi det gælder endnu, at en god Bruger af daarlig Jord er bedre end en daarlig Bruger af god Jord.

Og saa endnu et Par Ord. Forleden faldt min Vej forbi et levende Hegn, der vel nok er plantet for 25—30 Aar siden. Manden, der havde plantet dette Hegn, er nu død og borte, men jeg har kendt ham, han var en af mine bedste Venner. Tit har vi vandret sammen langs med Hegnet, og hvor ofte mærkede man da ikke, hvilken Glæde han følte ved at se, hvordan Hegnet voksede op. En Dag udbrød han: Nu er der intet, der vil bryde gennem Hegnet, og inden ret længe giver det Læ for Vestenvinden for en større Del af min Mark, saa det giver baade Hegn og Læ.

Den Dag, jeg nu sidst saa Hegnet, gjorde det et mistrøstigt Indtryk. Den ny Ejer havde ikke den Forstaaelse af Hegnet som ham, der plantede det. Der var flere Steder, hvor der var hugget en Del op, og et enkelt Sted var der endogsaa helt ryddet. Hvorfor? Ja, ikke for andet end for at komme nemt til lidt billigt Brændsel.

Vore Andelsforeninger er noget nær af samme Alder som omtalte Hegn, og de blev ogsaa dannet som Hegn og Læ mod de Tiders Tryk, der mødte Bonden efter de gode Aar i 70'erne. Jeg vil slutte med Ønsket om, at vi, som her er til Stede, og de unge, der skal tage Arven op efter os, ikke hugger Hegnet op, men plejer og freder det, thi Hegnet freder og giver Læ!

— Referat af de paa Delegeretmødet førte Forhandlinger vil følge i næste Nr.

Smørpris-Statistiken.

Aarsberetningen for Danmarks Smørpris-Statistik omfattende Tidsrummet April 1920—Marts 1921 er fornylig udsendt af Kontoret for Mejeri-Statistik paa Udvalgets Vegne. Den giver i en kortere Indledning Oversigt over det forløbne Aar, som karakteriseres for Smørprisernes Vedkommende ved voldsomme Svingninger — ikke fra Sæson til Sæson, men fra Uge til Uge.

Det behandlede Tidsrum omfatter den saakaldte Frihandels Genindførelse og de Omvæltninger, som dermed fulgte. Som Indledningen til Statistiken nævner, gav Bevægelserne paa Smørmarkedet ofte Anledning til en vis Utryghed og ved enkelt Lejlighed til en Følelse, som laa mellem Nervøsitet og Panik. Hvad der i saa Henseende særlig maa tænkes paa, er naturligvis Vinterperioden 1920—21, da man fra et Afregningstal paa 740 Kr. pr. 100 kg i Ugen 15.—21. November oplevede en Deroute af en saa voldsom og pludselig Karakter, at Afregningstallet paa mindre end 2 Maaneder var nede paa 442 Kr.

Men i det hele taget viser den samlede Oversigt over et Aars Smørpriser, som de giver sig Udtryk i Noteringen og de til Mejerierne betalte og af disse indberettede Priser, hvor stærkt de forholdsvis rolige Smørhandels-Forhold er ændrede. Medens man før Krigen vejrede Sensation, naar Noteringen gik et Par Øre op eller ned i en Uge, er Bevægelsen i den omhand-

lede Periode foregaaet i et helt andet Tempo. Vi skal nævne et Par Eksempler: Fra Ugen 19.—25. Juli stiger Afregningstallet fra 575 Kr. til 611 Kr. i den følgende Uge, fra Ugen 6.—12. September foregaar igen i Løbet af en Uge en Stigning fra 647 Kr. til 700 Kr. Men ogsaa den bevægede Nedgangsperiode i Tiden efter November i Fjor opviser ganske ukendte Forandringer paa ganske kort Tid. Fra Ugen 29. November til 5. December foregaar der saaledes til den næste Uge et Fald fra 736 Kr. til 680 Kr. og endelig fra Ugen 10.—16. Januar til den næstfølgende Notering et Fald fra 557 til 470 Kr.

Hvad dette betyder, véd enhver, der stod som interesseret i Smørproduktion og Smørhandel i de Dage.

Den anden Side ved Forholdene, som særlig omhandles i Smørpris-Statistiken, men som mere er vendt indad mod vore egne indre Anliggender, er Overpriserne, som igen efter Frihandelens Indførelse begynder at vise sig i betydelig Udstrækning og i et lige saa betydeligt Format. Ikke alene i den Periode, som her omtales, indtil April i Aar, men ogsaa siden har Overpris-Spørgsmaalet staaet paa Dagsordenen i Mejerikredse. Diskussionen om Begrundelsen for Overpriserne og om Mulighederne for at komme bort fra dem er lige saa gammel, som den er almindelig, og dette gælder ikke alene inden for Producenternes Kreds, men sikkert ogsaa blandt Smørkøberne.

De pludselige Fald i Overpriserne, som med visse Mellemrum konstateres for derefter igen at efterfølges af en jævn Stigning og efter denne igen et pludseligt Fald, synes som i Beretningen omtalt at tyde paa, at der fra Købernes Side en Gang imellem gøres en fælles Kraftanstrengelse for at komme ned. Men »Justitsen« svigter, og efter nogen Tids Forløb er man igen i Højden.

Overprisernes Berettigelse — eller det modsatte — er et Spørgsmaal, hvis Analyse ligger uden for denne Omtale. De Bevægelser, som konstateres i Noteringerne og Overpriserne f. Eks. gennem den Periode, som den foreliggende Statistik belyser, synes imidlertid tydeligt at vise, at Overpriserne i de fleste Tilfælde svæver i Luften uden Begrundelse i Markedsforholdene. Jo mere dette er Tilfældet, des mindre kan — eller bør — en Handelsnotering tage Hensyn til Overpriserne gennem en Stramning alene af denne Grund.

Under Omtalen af Mejeriernes Deltagelse i Smørpris-Statistiken fremhæver Indledningen med Rette det paafaldende i, at saa forholdsvis faa Mejerier indsender ugentlige Beretninger til Trods for, at det kan foregaa uden direkte Udgifter for det paagældende Mejeri. Hvor Skylden ligger, er det vanskeligt nøjagtigt at fastslaa. En Del holder sig maaske tilbage, fordi de ikke ønsker deres Smørpris gjort bekendt for andre, en Del maaske, fordi deres Smørhandler ikke ønsker det. Og sikkert skyldes det for en Dels Vedkommende Inertiens gamle kendte Lov: at de nu en Gang ikke har faaet begyndt paa det.

Det kan forundre, at ikke alle Mejerier, som foretager et egentligt Salg af deres Smør, altsaa saadanne, der ikke staar som Medlemmer af en Eksportforening, er interesseret i fra Uge til Uge at faa Meddelelse om, hvad der i Almindelighed betales i den paagældende Tid, og det synes underligt, at de ikke gerne gør sig den Smule Ulejlighed hver Uge for at støtte et Oplysningsarbejde om Forhold, som i denne bevægede Tid har den aller

største Betydning for det økonomiske Vé og Vel, og hvor alle overkommelige Midler til indbyrdes Styrkelse dog maa ventes at skulle tages i Anvendelse.

Foruden den almindelige Tekstbehandling meddeler Smørpris Statistiken en Række Detailoplysninger om de forskellige Landsdeles Smørpriser, om de til de forskellige Mejerier betalte enkelte Priser og endelig om de af de enkelte Smørkøbere betalte Overpriser gennem Aaret.

Ansvaret i Andelsforeningerne.

Som det vel nu vil være de fleste af Andelsbladets Læsere bekendt, har Hornslet Brugsforening likvideret, og da den har sendt Skrivelse i aabne Konvolutter til andre Brugsforeninger, kan det vel ikke kaldes indiskret at gaa ud fra denne Skrivelses Indhold.

Der staar, at da Foreningens Uddeler ved den halvaarlige Opgørelse havde en Kassemangel paa 40,000 Kr., som han ikke kunde skaffe Dækning for, maatte Foreningen likvidere o. s. v., og man beder nu forskellige Brugsforeninger om Hjælp, da $^2/_3$ af Hornslet Brugsforenings Medlemmer er uformuende.

40,000 Kr. i Kassemangel paa et halvt Aar er mange Penge. Jeg véd ikke, hvor stor Omsætning Brugsforeningen har, men jeg kan ikke tro, at dette Underskud stammer fra 1 Maaned, og gør det ikke det, maa jeg saa spørge (jeg forlanger ikke Svar): Hvor har da Bestyrelsen været henne i den forløbne Tid, og hvor har Regnskabsføreren været? Hvorledes kan en Bestyrelse, der varetager Foreningens Interesser, lade Uddeleren faa en Kassemangel paa 40,000 Kr. uden at skride ind længe før?

Ja, Kærnen i dette Spørgsmaal er: Hvorledes varetager Bestyrelser i Grunden Foreningernes Interesse? Og her maa Svaret i Almindelighed blive Daarligt!

De fleste Andelsforeningsmedlemmer bliver hurtig kede af at komme i Bestyrelsen og undslaar sig derfor saa vidt muligt, og de, der endelig kommer i Bestyrelsen, søger at slippe saa nemt fra dette Hverv som vel muligt uden at tænke paa, at Medlemmerne, der valgte dem ind i Bestyrelsen, overdrog til dem i Tillid at varetage Foreningens og dermed de forskellige Medlemmers Interesse.

Det er uforsvarligt, som mange Bestyrelsesmedlemmer varetager Medlemmernes Interesse. Jeg kan nævne mange Tilfælde, hvor Medlemmerne med god Ret kunde sige til Bestyrelsen: Hvad er Meningen, hvordan er det, I bærer jer ad, hvor er det, I kører os hen, eller rettere, hvor er det, I lader Uddeleren eller Bestyreren, eller hvem det nu er, køre os hen?

Her er netop det brændende Punkt. Bestyrelsen lader Uddeleren, Bestyreren, eller hvem det nu er, fuldstændig skalte og valte, som han vil, uden Kontrol eller i hvert Fald under mangelfuld Kontrol, og det kan Andelsbevægelsen ikke være tjent med.

Ja, nu véd jeg, at Uddelerne rejser sig mod dette; det maa de ogsaa godt, men Sandheden skal frem. Der har i Andelsbladet og andre Steder mange Gange i den senere Tid været gjort Tilløb til at sige det, men det er aldrig kommet helt frem; nu skal det siges, saa det kan forstaas: Andelssagen er ikke tjent med, at Uddeleren eller Bestyreren fuldstændig ordner Foreningens Sager, mens Bestyrelsen kun sidder som en Slags »passiv« Ledelse, der intet reelt foretager sig. Andelssagens Bedste kræver en Bestyrelse, der vil tage aktiv Del i Foreningens Ledelse, og hvis enkelte Medlemmer er sig det Ansvar bevidst, som de fik overdraget ved, at Foreningens Medlemmer i Tillid til deres Forstand,

Retskaffenhed o. a. valgte dem til Bestyrelse.

Dette er Sandheden — kom saa kun med Angrebene. Jeg forstaar iøvrigt ikke, hvorfor Uddelere og Bestyrere, der har deres Sager i den Orden, de burde være, kan have noget imod, at Bestyrelsen forlanger fuldt og helt Kendskab til Foreningens daglige Forhold; de maa dog huske, at det er betroede Sager, de har med at gøre, og at den latterlig lille Kaution, de stiller, ikke saa nær dækker Foreningens Risiko ved Uddeleren, men tværtimod er baseret paa et Tilsyn fra Bestyrelsens Side.

Jeg har lige ved et Bestyrelsesmøde udtalt: Her er det ikke Uddelerens Interesse eller andre Folk eller Foreninger, der skal tages Hensyn til; her er det kun denne Forenings Interesser, der skal varetages, og kun saa langt, som Foreningens Interesser kan være tjent dermed, tager vi Hensyn til Uddeler og andre. (I Foreningens Interesse ligger det jo til en vis Grad at behandle Uddeleren saadan, at han kan være tjent dermed).

Dette maa vi efter min Mening holde fast paa, naar det Gang paa Gang hævdes, at Uddeleren eller Bestyreren ikke kan være tjent med, at Bestyrelsen blander sig i dette eller hint Forhold. Vi maa sige: Foreningens Interesser først.

Hvad er Bestyreren eller Uddeleren andet end et dødeligt Menneske? Og det har jo vist sig ogsaa indenfor disse Stænder, at Menneskets Fristelse til at drage Fordel paa andres Bekostning kan sejre, ligesom han kan forgribe sig paa betroede Midler. Jeg vil nødigt have, at nogen skal tro, at jeg i alle Uddelere eller Bestyrere ser saadanne Mennesker. Nej, tværtimod! Men man kan ikke skue Hunden paa Haarene, og hvor er saa de, man skal passe paa? Ingen vilde tro det om dem, før det gik galt. Derfor maa vi passe paa dem alle.

Det maa efter min Mening slaas fast, at Bestyrelsen har et Ansvar overfor Foreningen og dens Medlemmer, og naar en Bestyrelse røgter sine Sager saa slet, at Uddeleren i Hornslet kan faa en Kassemangel paa 40,000 Kr. i et Halvaar, saa er den efter min Mening Foreningen og dens Medlemmer ansvarlig — om ikke juridisk saa moralsk — for disse 40 000 Kr., som den derfor burde have Lov til at betale.

»Ja, men saa er det jo ikke til at være i Bestyrelsen for noget,« bliver der svaret.

Jeg siger: Jo, det er det, naar vi blot kommer saa vidt, at det ikke er »Personerne«, vi vælger ind i Bestyrelserne, men derimod de Mennesker, der har Evnen, Forstanden og Viljen til at varetage det, de sættes til. Her kunde den meget omtalte Skole til Uddannelse af Andelsmænd gøre et stort Arbejde ved at bibringe Andelsmænd den rette Forstaaelse af og den nødvendige Indsigt i Sagen.

Er Bestyrelsesmedlemmerne først klar over, at de kan faa Ansvaret for sligt, saa skal de ogsaa nok saa vidt muligt se efter, at det ikke sker, og det var det, vi vilde naa.

Men har Bestyrelsen gjort sin Pligt, og det gaar galt alligevel, eller den ikke har gjort sin Pligt, men ikke er i Stand til at betale, saa Medlemmerne maa til at dække, hvad er det saa, vi har skrevet under paa, hvad er det, der staar i Lovene, og hvad er det, vi har været saa vigtige af og kaldt den fineste Garanti, som kan ydes, og som vi har kunnet laane Penge paa, naar alt andet glippede? Det er dette: »Foreningens Medlemmer er solidarisk ansvarlige én for alle og alle for én.«

Vil det sige, at i en Forening, hvor $^2/_3$ af Medlemmerne er uformuende, dér dækker det solidariske Ansvar kun den ene Trediedel af Gælden? Nej, det vil sige, at dér dækker den Trediedel, der er formuende, hele Gælden. Det er det solidariske Ansvar. Lad os ikke prøve at komme uden om det ved at sende Bøn- eller Tiggerskrivelser ud om Hjælp.

Enhver Andelsmand maa være sig sit solidariske Ansvar bevidst, maa være klar over, at han kan komme til at betale for andre, naar de ikke selv kan; saa passer han bedre paa, naar han sidder i Bestyrelsen, og vi faar den lange, skadelige Kreditgivning udryddet.

Ja, men saa kan formuende Folk jo snart ikke være Medlemmer af Andelsforeninger, de véd jo aldrig, hvad de kan komme til at betale — vil der vel blive sagt.

Jo, nemt; thi er det først gaaet op for Folk, hvad de risikerer ved ikke at passe paa, saa tror jeg nok, de skal gøre det, og saa sker der vist ikke noget. Og skulde Andelsbevægelsen maaske gaa lidt tilbage i Omfang, hvad gør saa d e t, naar det er Kærnetropperne, der bliver tilbage, de Andelsmænd, der er sig det solidariske Ansvar bevidst, der kender deres Pligter i Bestyrelsen og véd, at det at være Andelsmand er andet end at modtage Overskud eller Dividende ved Aarets Slutning.

Kunde disse Linjer bidrage til, at nogle Bestyrelsesmedlemmer fik Øjnene op for deres Ansvar, saa de passede bedre paa, ja, da var Hensigten naaet.

Knudsminde, i December 1921.

Vilhelm S t o r g a a r d.

Smørmarkedet.

»The Grocer« for sidste Uge skriver bl. a. følgende om Stillingen paa Smørmarkedet:

For kort Tid siden var dansk Smør presset unødvendigt op i Pris, hvilken Politik var meget kortsynet. Det førte med sig, at dansk Smør blev afvist af Købere paa Fastlandet og her i England. Danske Eksportører var ude af Stand til at faa deres Kvantum solgt og maatte derfor sende Smørret i Konsignation hertil for at faa klaret ud. U. S. A. er ikke interesseret i dansk Smør, da dette er blevet sat op i for høj Pris, og Amerikanerne faar da Smør fra Argentina, Australien og New Zeeland. Maaske der igen vil komme Begær efter dansk Smør fra Amerika, men det var uheldigt, at Danskerne forhøjede Priserne i den senere Tid. — Den almindelige Tilstand paa Smørmarkedet er afgjort svag, og endnu mere Nedgang i Priserne synes uundgaaelig, saa meget mere som store Kvanta af Kolonismør er til Stede og store Sendinger deraf under Vejs. Er det da til at undre sig over, at Køberne tøver med at handle, og at Noteringer, der er unormalt høje, er Skyld i den afgjorte Svaghed i Markedet?

»Grocer« gaar videre med at fremstille, hvorledes Tidernes Ugunst i England fører med sig, at Folk ikke kan købe Smør til de nuværende høje Priser, men ganske naturligt bruger Margarine, og at Smørpriserne derfor maa følge nedad med andre Produkters Priser. Beretningen slutter med den Bemærkning, at det oplagrede »Regeringssmør«, hvoraf der endnu efter Sigende findes uhyre Kvanta, er mere eller mindre usælgeligt.

T. A. D.

Fransk Lovgivning om Tvangsakkord.

Dens Betydning for Udlandets Forretningsverden.

Gesandtskabet i Paris har ifølge »Udenrigsministeriets Tidsskrift« i en Indberetning henledt Opmærksomheden paa to franske Lovbestemmelser af nyere Dato, der mulig vil være af Interesse for den danske Forretningsverden, nemlig Lov af 2. Juli 1919 om Adgang til at opnaa Tvangsakkord og Art. 20 i Lov om Statsindtægter af 25. Juni 1920, idet begge disse Lovbestemmelser i ikke ringe Grad maner til Forsigtighed i Forretning og Kreditgivning.

Medens der ikke tidligere i Frankrig fandtes et egentligt Tvangsakkord-Institut, har man nu som Følge af den ved Krigens Eftervirkninger skabte Situation ved Lov af 2. Juli 1919 for et Tidsrum af 3 Aar efter Versaillesfredens Ratifikation den 10. Januar 1920 aabnet Adgang for enhver Handlende eller Industridrivende — ogsaa Aktieselskaber —, som er ude af Stand til at opfylde sine Forpligtelser, til at forlange Forhandling om Tvangsakkord indledet med sine Kreditorer i Henhold til de nærmere Regler, der er fastsat ved Loven.

Derimod finder der ikke Offentliggørelse

af Akkorden eller offentlig Indkaldelse af Kreditorerne Sted, men disse erholder direkte Meddelelse paa Foranledning af den ansatte Administrator paa Grundlag af den Retten overgivne Kreditorfortegnelse og Debitors Bøger.

Der kan herved fremkomme Tilfælde, hvor Kreditorer, der ikke har været opmærksomme paa den indledede Akkordforhandling, ikke har været i Stand til at varetage deres Interesser under denne og derved muligvis kommer til at lide Tab.

Offentligheden og Oplysningsbureauerne vil ved Bedømmelsen af franske Firmaers finansielle Stilling være afskaaret fra at tage saa vigtige Momenter i Betragtning, som at vedkommende paa Grund af Akkordforhandlingen er ude af Stand til at paatage sig Forpligtelser, eller at vedkommendes økonomiske Forhold har været af en saadan Beskaffenhed, at han har set sig nødsaget til at søge opnaaet Akkord. Dette Forhold vil yderligere bevirke, at fremmede Firmaer udsætter sig for under fejlagtige Forudsætninger at komme til at indlade sig i Forretningsforbindelse med vedkommende Firma og derved lide Tab.

Ogsaa Bestemmelserne i ovennævnte Lov om Statsindtægter af 25. Juni 1920, Art. 20, maner Udlandets Forretningsverden til at vise Forsigtighed. I Kraft af denne Bestemmelse lægges der nemlig en 1. Prioritets Panteret til Gunst for Staten paa alt, hvad et Firma eller Selskab besidder, hvis det ikke straks har kunnet udrede den paa Krigsfortjeneste forfaldne Skat, men har foretrukket at betale denne over en længere Aarrække.

Udlandets Forretningsverden bør ved Kontrakter, der afsluttes med franske Firmaer, have disse Forhold i Erindring og navnlig vise nogen Forsigtighed, forinden man indlader sig paa Kreditgivning.

Boganmeldelser.

P. Holts Lommebog for Landmænd.

Denne Lommebog kan jo se tilbage paa en lang Levetid, idet den nu foreligger i syvoghalvtredsindstyvende Aargang. Og man kan ikke sige andet, end at den trods den høje Alder følger godt med i Udviklingen.

De Oplysninger, Bogen indeholder, er af alsidig og overvejende nyttig Art. Det gælder særlig Omtalen af de nødvendige Planteavlsforanstaltninger samt de Oplysninger, der tjener til Husdyravlens Fremme. Til Eksempel kan nævnes et lille Afsnit om Midler og Raad mod Sygdomme hos Husdyrene. Dette er meget aktuelt, da Udlæget til Dyrlægebesøg nu mange Gange staar i et grelt Forhold til Dyrenes Værdi.

I den Del af Lommebogen, der er beregnet til regnskabsmæssige Optegnelser, er der afsat god Plads til Regnskab over Markafgrøder og Besætning. Derimod kniber det lidt med Pladsen til Kasseregnskabet. De faa Sider, der er afsat hertil, burde forøges, da det, som det nu er, ikke vil slaa til ved en noget større Omsætning.

Lommebogen er en god Støtte og Vejleder i en Landbrugsbedrift.

Jensen og Toftemarks Lommebog.

Blandt Lommebøgerne for Landmænd er Jensen og Toftemarks Lommebog af nyere Dato. Det er tredie Gang, den nu præsenteres for Landbrugerne.

Stoffet i den er knapt saa fyldigt som i de fleste andre Lommebøger. Det kan imidlertid være en Fordel, idet en Lommebog ogsaa kan overfyldes. Det, som det gælder om, er, at Materialet, der er medtaget, er nyttigt for Brugeren. Og dette er Tilfældet med denne Lommebog.

Stoffet er anbragt i alfabetisk Orden. I et Værk af den Størrelse som det foreliggende er det dog næppe en Fordel, da man er hurtigere orienteret, naar Inddelingen er saadan, at hvert Afsnit omfatter sit Speciale paa Arbejdsfeltet. En særlig Plads til Optegnelser over Besætningens Drift vilde ogsaa have sine Fordele.

Dagbogens Affattelse er ellers udmærket.

H—L.

Juridisk Brevkasse.

Spørgsmaal.

I Kontrakten mellem en Brugsforening og dens Uddeler staar der, at Uddeleren skal indestaa for Svind, og da der kun ud-

deles mod kontant Betaling, tillige for Tab. I Brugsforeningens Love staar der, at Varerne skal betales kontant, dog at der, hvis Uddeleren vil, kan ydes en Kredit paa 4 Uger. Der staar tillige, at hvis et Medlem ikke betaler sin Gæld, inden det maanedlige Regnskab slutter næste Gang, bliver den at forrente med 8 pCt. p. a. fra Forfaldsdagen. Ingen Kredit maa gives ud over 8 Uger.

Den daglige Fremgangsmaade her er imidlertid en hel anden. Der gives med Bestyrelsens og Medlemmernes Vidende og Vilje en meget udstrakt Kredit, og naar det staar mere end 30 Dage, bliver der paaskrevet en Rente af 15 pCt. p. a. Disse Renter gaar i Foreningens Kasse.

Nu spørges der:

1. Hvem paahviler det (efter som det bruges) at dække mulige Tab, Uddeleren eller Foreningen?

2. Bliver Bestemmelserne i Lovene og Kontrakten ikke ugyldige?

En Uddeler.

Svar ad 1 og 2.

Spørgsmaalet kan ikke besvares alene paa Grundlag af de givne Oplysninger, men disse tyder stærkt hen paa, at de anførte Kontrakt- og Lovbestemmelser er blevet ophævet gennem senere og modstridende Handlinger. Om dette kan medføre, at Uddeleren ikke hæfter for Tab, er dog tvivlsomt.

Jørgen Mimer.

Udførslen af danske Landbrugsprodukter.

(Ved Andelsudvalgets handelsstatistiske Kontor).

Udførslen af Smør i Ugen 3.—9. December udgjorde ialt 1946 Tons, hvoraf England aftog 1144 Tons eller knapt 60 pCt. Et større Kvantum end sædvanlig, nemlig 356 Tons, gik til Svejts (Tyskland). Til Belgien gik 161 Tons, til Frankrig 136 Tons; derimod gik der intet til Holland. Norge og Sverrig aftog tilsammen 69 Tons, og til Lande udenfor Europa gik 166 Tons.

Om Markederne for dansk Smør i Ugen, der sluttede den 10. December, meddeles:

1. Smør (Tons).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl Gnst. 1921	1/1–9/12 1921	25/11–2/12 1921	3/12–9/12 1921
Hele Udførslen.	1,454	1,733	84,937	1,613	1,946
Heraf til:					
Tyskland*)	50	126	6 164	145	356
England.......	786	1,203	58,930	912	1,144
Sverrig-Norge .	208	155	7 599	98	59
Holland	7	16	812	116	—
Belgien	—	60	2,940	216	161
Frankrig	19	78	3,813	108	136
Lande udenfor Europa......	166	86	4,234	9	87

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

I England havde de stærkt varierende Tilbud atter i denne Uge en uheldig Indflydelse paa Afsætningen af det danske Smør. Markedet sluttede roligt, og da andre Landes Smør i Øjeblikket udbydes til betydelig lavere Priser end dansk, maa der formentlig regnes med en Noteringsnedgang i indeværende Uge. Der opkøbes kun ganske smaa Kvanta fra Norge og Sverrig. De franske og belgiske Kunder har været noget tilbageholdne, hvilket formentlig har sin Aarsag i, at man endnu staar med ret store Kvanta paa Lager og ønsker at faa disse klaret hurtigst muligt af Frygt for yderligere Prisnedgang. Rimeligvis af Hensyn til Julebegæret har Svejts i denne Uge aftaget et mindre Kvantum ud over det ordinære. De lave Valutakurser i Tyskland og Czekoslovakiet stiller sig stadig hindrende i Vejen for Indførsel til disse Lande. Saa vidt vides er der ikke fra Holland opkøbt dansk Smør i denne Uge. Hvis dansk Smør yderligere gaar ned i Pris, og de amerikanske Markedspriser holder sig, maa der være Mulighed for Afsætning af et Kvantum i De forenede Stater.

Produktionen var i denne Uge omtrent af samme Størrelse som Ugen forud.

Københavns Smørnotering var den 8. December uforandret 418 Kr. pr. 100 kg mod henholdsvis 418 og 455 i de to foregaaende Uger. Det svenske Afregningstal var den 8. Decbr. 330 Kr. mod 400 Kr. i den foregaaende Uge.

Ogsaa i Norge har den senere Tids Prisfald paa Smør naturligt gjort sig gældende. Paa Markedet i Kristiania er der i Ugen 28. Novbr.—3. Decbr. betalt en Engros-Pris for mejeribehandlet Smør af 5,50 Kr. pr. kg mod henholdsvis 6,10 og 6,90 i de to foregaaende Uger.

2. Æg (1000 Snese).

	Ugentl. Gnst.1920	Ugentl Gnst.1921	1/1–9/12 1921	26/11–2/12 1921	3/12–9/12 1921
Hele Udførslen.	533	627	30,714	290	371
Heraf til:					
Tyskland......	12	3	172	—	—
England.......	421	552	27,028	253	327
Sverrig-Norge	77	68	3,332	35	44

Ægudførslen i Ugen 3.—9. Decbr. var igen voksende. Den udgjorde ialt 371,000 Snese, hvoraf 327,000 Snese eller ca. 88 pCt. gik til England, mens Resten gik til Norge og Sverrig.

I England ligger Markedet fremdeles fast med stigende Tendens, særlig for prima Æg, der er knappe, mens der derimod er stort Udbud af Æg til lavere Priser. Alm. danske Grossistæg kostede paa Markedet i London d. 9. December 42—45 sh. pr. gr. h. med højere Priser for prima nylagte Æg.

London har fremdeles betydelige Tilførsler, særlig af oversøiske Æg. I Ugen indtil 6. December indførtes saaledes til London ialt 18,433 Kasser Æg mod henholdsvis 7466 og 17,486 i den tilsvarende Uge af 1920 og 1919. Af de 18,433 Kasser kom 6,124 Kasser fra Argentina, 2000 fra Kanada, 1600 fra De forenede Stater, 1628 fra Marokko, 600 fra Sydafrika, 575 fra Uroguay. Af de europæiske Lande leverede Holland 1500 Kasser, Lithauen 1100, Rumænien 814, Letland 698, Tyskland 675, Frankrig 410, Danmark 206, Polen 200 og Østrig 105 Kasser.

Dansk Andels Ægexports Notering for Ugen 9.—15. Decbr. forhøjedes atter med 30 Øre til 630 Øre pr. kg (de to foregaaende Uger henholdsvis 600 og 570 Øre). Samtidig var Andelssvineslagteriernes Fællesnotering for Æg ligeledes 630 Øre pr. kg (de to foregaaende Uger 600 og 570 Øre pr. kg), mens den svenske Ægnotering i Ugen 2.—7. December var 430 Øre pr. kg mod 420 og 400 Øre i de to foregaaende Uger. I Kristiania betaltes i Ugen 28. November—3. December en Engros-Pris for ustemplede Æg af 820 Øre pr. kg mod henholdsvis 800 og 740 Øre i de to foregaaende Uger.

3. Bacon og Flæsk (Tons).

	Ugentl. Gnst.1920	Ugentl. Gnst.1921	1/1–9/12 1921	26/11–2/12 1921	3/12–9/12 1921
Hele Udførslen.	809	1,619	79,354	1,380	1,736
Heraf til:					
England.. ...	764	1,595	76,416	1,380	1,730
Tyskland*) ..	26	10	473	—	—

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

Flæskeudførslen er nu igen kraftigt stigende. I Ugen 3.—9. December udgjorde den ialt 1736 Tons, der gik til England. Udførslen kan naturligvis ventes at ville stige endnu højere, efter at Antallet af Slagtningerne igen er kommet i normalt Leje.

De danske Andelssvineslagteriers samlede Antal Slagtninger naaede i Ugen 1.—7. December for 44 Slagteriers Vedkommende et Tal af 29,019 Stkr. til Eksport til England, 3929 Stkr. til anden Anvendelse, ialt 32,948 Stkr. Meddelelse manglede fra et enkelt Slagteri, og det samlede Antal Slagtninger kunde formentlig anslaaes til 33,500 Stkr. mod 34,400 Stkr. i foregaaende Uge.

Markedet i England er fremdeles fast, uden at der dog har været egentlige Prisstigninger at notere. Efterspørgslen er god, og Afsætningen sker glat. Paa Markedet i London er Top-Noteringen fremdeles 145 sh. pr. cwt., mens der i Provinsen har kunnet opnaaes over 150 sh.

Slagtningerne i Irland i Ugen, der sluttede den 1. December, var af et meget betydeligt Omfang, ialt 30,853 Stkr. Svin (1920: 27,053), mens Antallet af levende eksporterede Svin var 859 (1920: 6034), saaledes at det samlede Antal i Ugen indtil 1. Decbr. ud-

gjorde 31,712 mod 26,324 i den foregaaende Uge og 33,087 i den tilsvarende Uge i 1920.

De danske Andelssvineslagteriers Noteringer gav i sidste Uge Udtryk for den noget fastere Tendens, idet Noteringen for Øernes Vedkommende den 9. Decbr. forhøjedes til 230 Øre for bedste Svin (de foregaaende Uger 224 Øre), mens Noteringen i Jylland ansattes uforandret til 220 Øre pr. kg for bedste Svin.

Sveriges Alm. Lantbrukssällskaps Flæskenotering var den 5. Decbr. 200 Øre pr. kg for bedste Svin mod 200 og 195 Øre i de to foregaaende Uger.

4. Kød (Tons).

	Ugentl. Gnst.1920	Ugentl. Gnst.1921	1/1-9/12 1921	26/11-2/12 1921	3/12-9/12 1921
Hele Udførslen	340	132	6,473	228	271
Heraf til:					
Tyskland*)....	16	113	5,529	227	271
England.....	20	16	794	—	—

5. Levende Hornkvæg (Stkr.).

	Ugentl. Gnst.1920	Ugentl. Gnst.1921	1/1-9/12 1921	26/11-2/12 1921	3/12-9/12 1921
Hele Udførslen.	1,173	2,626	128,684	1,019	1,915
Heraf til:					
Tyskland*)....	613	2.121	103,910	816	669
Belgien	--	505	24,764	203	1,246

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

Kødudførslen holder sig stadig i en ret betydelig Højde. I Ugen 3.—9. December udgjorde den 271 Tons, som gik til Tyskland eller gennem dette Land til Holland og Svejts. Udførslen af levende Hornkvæg androg ialt 1915 Stkr., hvoraf 1246 eller paa det nærmeste 2/3 gik til Belgien, mens godt 1/3 gik til Tyskland og gennem dette Land til Svejts.

Paa de tyske Markeder er der stadig store Tilførsler, mens Priserne til Trods herfor er ret betydeligt stigende. Paa Grund af den forringede Markværdi har de tyske Priser jo i de sidste Maaneder været i en ret voldsom Stigning, som dog endnu langt fra har kunnet opveje Faldet i Markens udenlandske Købeevne.

I Svejts har Prisfaldet fortsat sig gennem de senere Uger, hvad der blandt de svejtsiske Landmænd og Opdrættere volder megen Bekymring.

For 2. Halvdel af November Maaned kan meddeles følgende Gennemsnitspriser (svejtsiske Frcs. pr. 100 kg):

					2. Halvdel af Novbr.	2 Halvdel af Oktbr.
Fede Stude	**1. Kl**	**slagtet**	**Vægt**		**213,7**	**225,0**
"	**"**	**1. "**	**levende**	**"**	**430,0**	**451,0**
"	**"**	**2. "**	**slagtet**	**"**	**189,0**	**198,0**
"	**"**	**2. "**	**levende**	**"**	**383.7**	**401,0**
Fede Køer		**1. "**	**slagtet**	**"**	**176,3**	**185,3**
"	**"**	**1 "**	**levende**	**"**	**369,0**	**392,3**
"	**"**	**2. "**	**slagtet**	**"**	**152,0**	**161.0**
"	**"**	**2. "**	**levende**	**"**	**321,7**	**343,7**

Af Hensyn til Mund- og Klovesygen har Svejts forbudt al Indførsel af Kvæg undtagen fra Danmark, og det tilladte Indførselskvantum er for December Maaned fastsat til 2 Mill. kg. Det tør derfor ventes, at Svejts i den nærmeste Fremtid vil være en meget god Aftager.

6. Slagteriaffald (Tons).

	Ugentl. Gnst.1920	Ugentl. Gnst.1921	1/1-9/12 1921	26/11-2/12 1921	3/12-9/12 1921
Hele Udførslen.	99	163	8,027	83	92
Heraf til:					
Tyskland	—	90	4,423	38	30
England.......	—	69	3 382	39	50

Udførslen af Slagteriaffald udgjorde i sidste Uge 92 Tons, hvoraf 1/3 gik til Tyskland, mens knapt 2/3 gik til England.

7. Sødmælk og Fløde.

Ifølge Meddelelse fra Statistisk Departement var Udførslen af Sødmælk i sidste Uge 214 Tons mod henholdsvis 75 og 105 Tons i de to foregaaende Uger. Af de 214 Tons gik 152 Tons til Tyskland og 62 Tons til England. Den samlede Udførsel af Sødmælk siden 1. Januar har været 3247 Tons eller 66 Tons pr. Uge. Udførslen af Fløde udgjorde i Ugen 3.—9. December 560 kg der gik til Tyskland.

8. Heste.

Hesteudførslen i Ugen 3.—9. December androg 50 Stkr., der alle gik til Tyskland. Siden Nytaar er ialt udført 19,430 Stkr. eller gennemsnitlig 396 Stkr. pr. Uge.

9. Ost.

Udførslen af Ost her fra Landet har ifølge Meddelelse fra Statistisk Departement haft et Omfang af 868 Tons til en Værdi af 1,081,000 Kr. Heraf er 720 Tons gaaet til Tyskland, 88 Tons til England, 26 Tons til Norge og Sverrig og 16 Tons til Belgien. I hele Tidsrummet Januar—November 1921 har Udførslen af Ost ialt udgjort 11,886 Tons til en Værdi af 20,2 Mill. Kr.

Jydsk Andels-Foderstofforretnings Analyser.

	Fedt pCt	Æggehvidestoffer pCt	Kvælstoffri Ekstraktstoffer pCt.
Aarhus (Prøver indsendt $^{24}/_{11}$):			
Rapskager	9,50	33,94	
Aalborg (Prøve indsendt $^{19}/_{1}$ -$^{24}/_{11}$):			
Bomuldsfrøkager, brasil	10,26	45,19	
Bomuldsfrøkager, Texas, 50 %	6,90	44,00	
Esbjerg (Prøver indsendt $^{19}/_{11}$-$^{28}/_{11}$):			
Soyaskraa, danske	1,53	43,94	
Jordnødkager, fremmede, 54 %	8,02	45 75	
Hørfrøkager, nordamk.	5,50	33,50	
do. Harburg	7,70	29,88	
Soyaskraa, fremmede	1,13	45,38	
Rapskager	10,51	32,81	
Vejle (Prøver indsendt $^{8}/_{12}$):			
Kokuskager, fremmede	8,30	20,75	
Randers (Prøver indsendt $^{25}/_{11}$-$^{3}/_{12}$):			
Jordnødkager, frem.	8.12	48,83	
Hvedeklid, danske	5,04	14,70	54,12
Bomuldsfrøkager, 50 %	6.99	44,19	
Hørfrøkager, Harburg	9,72	29,93	
Horsens, (Prøve indsendt $^{26}/_{11}$):			
Bomuldsfrøkager, Texas, 52 %	7,30	45,44	
Kolding, Prøve indsendt $^{23}/_{11}$-$^{8}/_{12}$):			
Jordnødkager, frem.	8,19	46.81	
Rapskager	10,51	32, 81	

Øernes Andelsselskab

for

Indkøb af Foderstoffer

A. m. b. A.

	Kbhvn.	Korsør	Rønne
noterer den $^{14}/_{12}$ 1921. Op- og Nedgang i Priserne forbeholdes.			
Foderblanding			
Nr. 1, ca. 50 %	32,00	32.00	32,50
Nr. 2, ca. 46 %	30,00	30,00	30 50
Nr. 3, ca. 42 %	27,50	27,50	28,00
Hørfrøkager, kbhvske., bedste Mærker	32,50	32,50	33,00
Bomuldsfrøkager, 47 % californiske	31,50		
do. afskallede, Texas, 50 %		32,50	33,00
Soyakager, danske, ab Fabrik	30,25		
do. do. fra Lager	30,75	31,75	32,25
Soyaskraa, dansk, ab Fabrik	29.75		
do. do. fra Lager	30,25	31 00	31,50
Palmekager	20.50	20 50	21.00
Jordnødkager, afskallede	32,00	32,00	32.50
Kokuskager	23,00	23,50	24.00
Rapskager	22,00	22 00	22.50
Sesamkager	31 00	31,00	31,50
Hampefrøkager ab Fabr.	23 50		
Hvedeklid, danske	20 50	21,00	22,00
Rugklid, danske	17,00	17,50	
Melassefoder, ab Fabrik	15,25		
do.	17 00	17,50	18.50
Byg, dansk	24.00	24 00	24,00
Havre, dansk	23,00	23.00	
Hønsefoder (Lundsgaard Blandingen)	35,00	35,00	
Varer fra Skib.			
Bomuldsfrøkager, californiske, 47 %, ca. $^{15}/_{12}$	31,00		
Bomuldsfrøkager, 50 %, ca. $^{27}/_{12}$	31,50	31,50	
Bomuldsfrøkager, 50 %, ca. $^{5}/_{1}$			32 00
Bomuldsfrøkager, 50 %, ca. $^{20}/_{1}$	31,00	31,00	
Jordnødkager, La Plata, ca $^{15}/_{12}$	31,50		
Jordnødkager, La Plata, Decbr. Afl		31,50	32,00
Rapskager, La Plata, ca. $^{1}/_{1}$ 1922	21,00		
Palmekager, i Decbr.	20,00		
Hvedeklid, La Plata, ca $^{15}/_{12}$	18 50		
do. do. ca. $^{1}/_{1}$ 1922	18,50		

Alt banefrit i hele Vgl. med 30 Dages rentefri Kredit, i mindre Partier 10 Øre mere pr. 100 kg. For Findeling af Kager beregnes 70 Øre pr. 100 kg. Kagerne afvejes paa ens Vægt og mærkes paa Forlangende. Naar Varerne leveres i vore Sække, er Sækkene lejefri i 30 Dage; for danske Klid er Sækkene kun lejefri i 14 Dage.

Tilførslerne af Korn og Foderstoffer.

Den 13. Decbr. 1921.

Medens Dollars i den sidste Uge har vist nedadgaaende Tendens, idet Noteringen i Dag er 5,26 mod 5,36 for en Uge siden, er det modsat med Sterling. Noteringen er i de sidste Dage gaaet lidt op hver Dag og er i Dag 21,95 imod 21,75 for en Uge siden. Mark har været underkastet store Svingninger. Noteringen var for en Uge siden 2,37; den har været oppe i 3,30 i Gaar, men er i Dag faldet til 2,85. Disse procentvis mæglige Svingninger gør naturligvis Forretningen med Tyskland meget usikker, og det er ikke alene i Udlandet, men ogsaa i Tyskland, at disse Svingninger foraarsager megen Fortræd.

Stemningen for Majs er noget svagere i Chikago, og da Dollars er noget lavere, er Noteringerne herhjemme sat noget ned for nordamerikansk Majs; derimod noteres Laplata-Majs uforandret.

Bomuldsfrøkager holdes noget højere i Amerika, og der fortælles derovre fra, at det er kun forholdsvis smaa Mængder af Høsten, der er tilbage. Imidlertid er det sikkert farligt at fæste altfor megen Lid dertil. Trods de højere Fordringer fra Amerika er Noteringerne herhjemme uforandrede, men det ligger navnlig i, at Dollarskursen er noget lavere.

Hørfrøkager noteres uforandret, og selv om Stemningen i Udlandet stadig er ret fast for denne Kage, kunde det dog se ud, som om vi i hvert Fald foreløbig næppe vil se højere Priser.

Markedet for andre Oliekagesorter ligger ret fast, men Noteringerne er uforandrede.

De tyske Oliemøller er tilbageholdende med Tilbud, men det ligger formodentlig navnlig i, at det er saa vanskeligt at overse Situationen ved de svingende Markkurser. Priserne for tyske Oliekager til Forbrug i Tyskland er langt lavere end de Priser, Tyskerne forlanger til Eksport, — der er i nogle Tilfælde en Forskel paa ikke mindre end 2—300 Mark pr. 100 kg —, og det kan se mærkeligt ud, da det hovedsagentligt drejer sig om Kager slaaet af indført Frø, men det ligger i, at den tyske Regering som tidligere anført kun tillader, at der udføres et begrænset Kvantum Kager i Forhold til det Kvantum Frø, der indføres. Derved bliver der et lovlig stort Kvantum Kager tilovers, der ikke maa eksporteres, og da det tyske Landbrug har ondt ved at betale de høje Priser, holdes Priserne saaledes for Oliekager til Forbrug i Tyskland paa en kunstig Maade langt under, hvad der kan opnaas for tyske Oliekager til Eksport.

Som det var at vente, er Forbruget af Hvedeklid ved de forhøjede Priser gaaet noget tilbage, men paa Grund af den utilfredsstillende Afsætning af dansk Mel er det kun begrænsede Mængder danske Hvedeklid, der kommer frem, saa Priserne er uforandrede.

Noteringerne for dansk Korn er uforandrede. Dansk Byg ligger stadig forretningsløst, idet de Priser, Udlandet vil betale, ligger under, hvad man herhjemme vil sælge til. Tyskland, som straks efter Høst betalte meget høje Priser for vor Byg, er ikke mere Reflektant eller i hvert Fald kun til lave Priser. Partier, der tidligere er solgt og afladet til Hamborg, har været tilbudt til Priser, der kun er ca. Halvdelen af, hvad Tyskerne i sin Tid har betalt for Byggen. Man skulde jo tro, at paa den Maade fik vedkommende tyske Købmand stort Tab, men paa Grund af Kurssvingningerne ligger det helt anderledes. Byggen blev i sin Tid betalt af Tyskerne med lige op til 40 Kr. pr. 100 kg paa et Tidpunkt, hvor Kursen var 5,00; det bliver 800 Mark pr. 100 kg. For et Par Uger siden, da Mark var nede i ca. 2,00, var Tyskerne villige til at tilbagesælge den danske Byg, der laa i Hamborg, til Priser af omkring 20 Kr., altsaa ca. Halvdelen af, hvad Byggen oprindeligt kostede, men ved en Kurs af 2,00 bliver 20 Kr. 1000 Mark pr. 100 kg, saa man vil altsaa se, at vedkommende tyske Købmand, skønt han vilde sælge Byggen til ca. det halve af, hvad den kostede ham i Kroner, alligevel kunde tjene 200 Mark pr. 100 kg eller paa en lille Sejlerladning paa 1000 Tdr. ikke mindre end 200,000 Mark Brutto.

Valutanoteringerne i København.

December 1921	pari	Onsdag den 7.	Torsdag den 8.	Fredag den 9.	Lørdag den 10.	Mandag den 12.	Tirsdag den 13
Stockholm	100,00	127 85	127,40	127,75	128,00	128,50	128,50
Kristiania	100,00	77,25	77,00	77,10	77,50	78,40	78,40
Hamborg	88,89	2,65	2,75	2,90	2,90	3 30	2,85
London	18,16	21,70	21,63	21,68	21,75	21,92	21,95
Paris	72,00	40,25	39,90	41,35	41,25	42,25	42,50
Zürich	72,00	102 75	102 50	102,60	102 75	102,75	102,50
Amsterdam	150,00	191,25	190,65	189,75	190,25	191 00	190,25
New York	373,00	532,00	532,00	528,00	531,00	528,50	526,00

Indhold. De samvirkende jydske Mejeriforeningers Delegeretmøde. — Smørpris-Statistiken. — Ansvaret i Andelsforeningerne. — Smørmarkedet. — Fransk Lovgivning om Tvangsakkord. — Boganmeldelser. — Juridisk Brevkasse. — Handelsefterretninger. — Annoncer.

Jydsk Andels-Foderstofforretning.

Noteringerne er uden Forbindende saavel fra Skib som fra Lager. De Lokalforeninger, der ønsker at købe til fast Pris fra de averterede Skibe, bedes henvende sig til vedkommende Afdeling. Alle Varer bliver analyserede.

(Op- og Nedgang forbeholdt).

København, 13. Decbr. 1921.

Fra Skib i hele Vognladninger noteres pr. 100 Kg:

ventet til	Aarh.	Aalb	Esbj.	Vejle	Freh.	Rdrs.	Hors.	Kold.
Majs, nordamerikansk, ueder Losning ...					17,40	17,40		17,40
do. do., dagl g							17,40	
do. do., ca. 5. Januar		17,20						
do. do., ca 10 Januar	17,20					17,40		
do. do, ca. 15. Januar			17 20	17,40			17,40	
do. Laplata, ca. 24. Dec.			19,00			19,20		19,20
do. do. ca. 1. Jan.		18,50						
do. do. ca 15 Jan.	18,50							
do. do. Jan /Febr.	18 50							
Bomuldsfrøkager, Texas 50 %*), und Losn.	32,00							
do. do., do. dagl'g		32,00						
do. do., do. ca. 8. Jan.		31,50						
do. do., do. ca. 10. Jan.				31,70			31,70	31,70
do. do., do. ca 12 Jan						31,70		
do. do, do. ca. 15. Jan.	31,50							
do. do., do. ca 20 Jan.			31,50					
do. do., i Jan./Febr...					31,70			
Hørfrøkager, Harburg, daglig			32,50					
do. danske, daglig		32,50					32,70	
do. engelske, ca. 20. Decbr....	32,50	32,50						
do. do., ca. 15. Jan......						32,70		
Jordnødkager, sydfranske, 56*) daglig ...					32,20	32,20	32,20	
do., nordfranske, 56 %*) daglig..			32,50					
do. do. 56 %*) ca. 1. Jan.							32,70	
do. Laplata, 56 %*) ca 1. Jan		32,00						
do. do. ca 15. Jan. ...	32,00							
do. tyske, 56 %*), dagl'g ..				32,20				32,20
do. nordamr., 54%*) ca. 15 Febr,	30,00							
Sesamkager, fremmede, ca. 24. Decbr.....			30,50					
Kokuskager, danske i Decbr..............		23,00			23,20	23,20	23,20	
Soyakager, engelske, daglig			31,00					
Soyaskraa, Stettin, i Decbr.............	30,00							
do engelsk, i Decbr.	30,00	30,00						
do. dansk, i Decbr					30,20		30,20	
Rapskager, tyske. ca. 20 Decbr.								22,00
Hvedeklid, Laplata, ca. 15. Jan.........		18,50						

Garanteret Minimumsindhold.

Vi noterer for:

Kokuskager, danske	22,50 ab Aarhus.
Sesamkager, danske	31,00 ab Aarhus.
Hvedeklid. do.	20,00 ab Aarhus
Bomuldsfrøkager, Texas, 50 %*), ca. 30. Decbr..........	33,20 ab Skive.
do do. do. do.	33,20 ab Nykøb. M.
Hørfrøkager, danske, daglig.....................	33,00 ab Nykøb. M.
do. do i December.....................	33,00 ab Skive.
(Ordrer indsendes til J. A. F., Aarhus.)	
Hvedeklid, danske.....................	20,00 ab Randers.
(Ordrer indsendes til J. A. F., Randers).	
Soyaskraa, dansk	30,00 ab Esbjerg.
Hørfrøkager, danske, daglig.....................	33,00 ab Struer.
(Ordrer indsendes til J. A. F., Esbjerg.)	

Fra Lager er Priserne 60 Øre højere pr. 100 kg end fra Skib, naar mindst 4000 kg af en Sort tages.

For Partier under 4000 kg er Prisen 80 Øre højere end Prisen fra Skib. og for Stykgods beregnes yderligere Kørsel 25 Øre pr. 100 kg. (Op- og Nedgang forbeholdt)

Fra Lager noteres fra 19/12 pr. 100 kg.	Aarh	Aalb.	Esbj.	Vejle	Freh	Rdrs.	Hors.	Kold.
Majs, nordamk.	17 80	17,80	17,80	18,00	18 00	18 00	18 00	18.00
do. La Plata	19,60	19,60	19,60	19,80	19.80	19,80	19,80	19 80
do. Donau								19 50
do. hvid, afrikansk	17,80	17,80	17.80	18,00				18,00
Bomuldsfrøkager, 50 %*)		32,60	32,60	32,80	32,80		32,80	32,80
do. 52 %*)	33,10		33,10	33,30		33,30		
do. 43 %*)		31,10		31,30				
Hørfrøkager, danske	33,10	33,10	33,60	33 30	33,30	33,30	33,30	33.30
do. nordamk.	53'10			33,30				33,30
do. engelske			33.10					
do. Harburg			33,10	33,30		33,30		
do. Laplata	31,60							
Soyakager	31,60	31,60	31.60	31 80	31 80	31 80	31,80	31.80
Soyaskraa	30 60	30,60	30 60	30,80	30 80	30,80	30,80	30 80
Kokuskager, danske	23.10		24 90	24,40	25,20		24 20	24 70
do. fremmede		22,60	22,60	22,80		22,80	22.80	22,30
Sesamkager, danske	31,60							
do. fremmede		30 60		30,80	30.80	30.80	30 80	30 80
Jordnødkager, afskallede, fremmede, 54%*)		32,60	32,60	32,80	33.30	32,80	52,t0	32,80
do. amr., 52 %*)	31.10			31,30	31,30			31,30
do. Laplata 56 %*)	32,60							
Palmekager, danske	19 00					20,10		
Klidmelassefoder, Dsk. Sukkerf.	17,10		17,30	17,30		17,30	17,30	17,30
Melasse, flydende					14.80			
Hvedeklid danske	20 60	21,10	20 60	20,60	21,60	20,60	21,10	21,10
Rugklid, danske, grove	18,10	18,10	18 10		19,10			18,10
Foderbyg, Marokko	21,10	21,10	21,10	21,30	21,30	21,30		21,30
do. amk., 48 lbs.	22,10		22,10					
do. Laplata	21 10						21,30	
Byg, dansk	25,00	26,00	26,50	26,50	27,00	25,00	26,50	25,00
Havre, dansk	23,00	23,00	24 00	24.00	24,50	23,00	24,00	23.00
Blandkorn, do			26,50	27,00		25 50	27,00	25,50
Hvede	26,00		27,00	26,00	28,00	26,00	27,00	27,00
Rug	26,50	26,50		26,50	27,00	26,50	27,50	27·50

*) Garanteret Minimumsindhold.

Jydsk Andels-Foderstofforretning er stedse Køber til **dansk Korn**, og de Lokalforeninger eller Medlemmer der er Sælgere, vil ved Henvendelse til nærmeste Filial kunne faa Prisen at vide.

Foderblanding kan leveres fra alle Afdelinger og Opgave over Pris med nærmere Oplysninger kan indhentes hos nærmeste Filial.

Handelsefterretninger.

(Ved private Korrespondenter).

Smørmarkedet.

Den 14. Decbr. 1921.

Tilførslerne til Eksportørerne holder sig uforandrede, og de er store for Aarstiden. Hjemmeforbruget er uforandret, og der mærkes endnu ikke noget forøget Forbrug i Anledning af den nære Jul.

Til Eksport er Markedet vedblivende flovt. Der er kommen meget store Kvanta til Europa fra de engelske Kolonier, og de udbydes ikke alene i England, men ogsaa i Frankrig og Belgien. Ogsaa til det amerikanske Marked finder Kolonismørret Vej og øver sin Virkning dér. Køberne af de sidste Ugers danske Smør lider meget store Tab og holder sig derfor tilbage. Selv ved meget lavere Tilbud er det særdeles vanskeligt at faa Handel i Stand, og det synes umuligt overhovedet at placere denne Uges Tilførsler.

Smørnoteringen

blev den 8. Decbr. ansat til 418 Kr. pr. 100 kg.

Mælkenoteringen.

De danske Mejeriforeningers Mælkenoteringsudvalg ansatte den 8. Decbr. følgende Notering:
For Skummetmælk 3,5 Øre pr. kg.
— Sødmælk ab Mejeri 20 Øre pr. kg.
— Sødmælk ved Stalddør 17 Øre pr. kg.

Flæskemarkedet.

Markedet i England er stadig fast.

Københavns Flæskehalle tilførtes i sidste Uge 4627 Svin imod 4953 Stkr. i forrige Uge. — Endvidere tilførtes Flæskehallen 1629 Okser, 1347 Fedekalve, 726 Spædekalve, 218 Faar og 86 Heste.

Svinepriserne i Danmark.

Jydske Andelsslagteriers Notering fra 11.—17. Decbr. 1921.

Prisen paa Slagterisvin slagtet Vægt er for Svin af Vægt 60—75 kg:

1. Letfede og mellemfede	220	Øre pr. kg
2. Fede	220	„ „ „
3. Mindre god Kvalitet	210	„ „ „

For Svin af Vægt 50—59½ kg afkortes 10 Øre pr kg.

Uaskudssvin og Søer betales efter Værdi.

Kødmarkedet.

Vestjydsk Eksportforening

noterede d. 12. Dec. 1921 pr. kg levende Vægt:

Prima Kreaturer	98 - 108 Ø.
1. Kl.s Stude og Kvier	64— 74 —
2. - do.	54— 64 —
1. - Tyre	64— 74 —
2 - do.	50— 60 —
Prima Eksport-Køer	70— 80 —
1. Kl.s Køer	46— 56 —
2. - do.	28— 38 —
Dubletkalve	100—130 —
Slagtekalve	52— 72 —

Daarligere Varer efter Kvalitet.

Kolding Kreaturmarked. d. 12. Decbr.

Kreaturmarkedet her har i Dag været tilført 314 Kreaturer, 32 Kalve og 8 Faar. Til Tyskland solgtes 8 Stkr., til Frankrig 23, til Belgien 129, til Svejts 4, til København 20, til lokalt Brug 54 og slagtedes paa Pladsen 10. Resten gik til forskellige Pladser i Indlandet. Handelen var uforandret, Priserne ligeledes.

Ægmarkedet.

København, den 13. Decbr. 1921.

Grundet paa de minimale Tilførsler af prima, nylagte Æg er Priserne forhøjet stærkt fra Uge til Uge, men Køberne nægter nu at følge den stærke Prisstigning og holder sig til de ringere Kvaliteter, hvoraf der udbydes betydelige Partier. Markedstendensen er flov.

Dansk Andels Ægexports Notering i Ugen fra 9.—15. December var 630 Øre pr. kg plus Fragt og Overskud.

Fjerkræhandelen.

København, den 13. Decbr. 1921.

Tilførslen fremdeles tilstrækkelig efter Begæret. Priserne har senest været:

Levende:		
Høns	ca. 150	Øre pr. kg
Unge Haner	150—200	„ „ „
Ænder	ca. 300	„ „ „
U. Duer	75—100	„ „ Stk.
Slagtede:		
Gæs	200—300	Øre pr. kg.
Ænder	325—400	„ „ „
Kalkuner	225—300	„ „ „
Høns	150—200	„ „ „

Prisen paa Sukker.

De danske Sukkerfabriker noterer: Stødt Melis Lff 58 Øre pr. kg.
(Ovenstaaende Notering er 2500 kg-Prisen).

Udgivet af Andelsudvalget.
Chefredaktør:
And. Nielsen.
Ansvarlig overfor Presseloven:
Harald Stenbæk.
Kontor: Christiansgade 24, Aarhus.
Telefon 1510..
De forenede Bogtrykkerier, Aarhus.

Da nedennævnte Parts-Andelsbeviser i Den danske Andelsbank, A. m. b. A., samt Andels- og Garantibeviser er anmeldt at være bortkomne, opfordres herved i Henhold til § 10 i Bankens Vedtægter de, der maatte have Beviserne i Hænde, til inden 3 Maaneder at møde i Banken og godtgøre deres lovlige Adkomst dertil, da Beviserne ellers vil være mortificerede.

København, den 25. November 1921.

Direktionen for Den danske Andelsbank, A. m. b. A.

Parts-Andelsbeviser.

Nr.	Beløb	Navn	Adresse
6	100	Jens Henriksen, Gaardejer	Elling, Horsens.
45	100	Hans Henrik Hansen, do.	Aaes pr. Tvingstrup.
71	100	Niels Madsen, do.	Endelave.
81	100	Hans Hansen, do.	Østrup.
276	100	Chr. Jørgensen, do.	Trøstrup.
289	100	Bertel Vadgaard, do.	Vadgaard pr. Farsø.
364	100	Iver Iversen, do.	Hinnerup, Roslev.
564	100	Kristen Jensen, do.	Vinten.
942	100	J Thomsen, do.	Sdr. Aldum, Stenderup.
1329	100	Kristen Kristoffersen, do.	Resen pr. Skive.
1524	100	P. Poulsen, Slagtermester	Herning
1561	100	Jørgen Markussen, Proprietær	Klags Mølle, Vrønding.
1795	100	Chr. Christensen, Gaardejer	Katballe, Skelhøje.
2503	100	Ths. Hansen, do.	Aalbæk pr. Skive.
2666	100	Marius Lorentzen, do.	Vium pr. Sjørslev.
3187	100	Niels Pedersen, do	Gudmindrup pr. Højby.
3324	100	Karl Poulsen, do.	Ebbelykke, Nykj. S.
3926	100	Søren P. Jensen, do.	Klelund, Holsted.
3983	100	J. P. Høher, do.	Dalgaard, Holsted.
3996	100	L. Fredslund, do.	Holsted.
4057	100	Søren Larsen, do.	Vejby pr. Skive.
4354	100	Laur. Jensen Sørensen, Boelsmand	Aars.
4549	100	Jørgen Stærmose, Partikulier	Hampen pr. Nr. Snede.
5087	100	Karl Goul, Gaardejer	Vejby pr. Skive.
5314	100	P. Damgaard, Kreatureksportør	Skive.
5339	100	Chr. Nielsen, Gaardejer	Egerisgaard pr. Skive.
5624	100	Bonde Nielsen, do.	Hodde.
6307	100	N. Nielsen, Smedemester	Brønderslev.
8608	100	N. P. Petersen, Fængselsbetjent	Horsens.
9484	100	V. Brandstrup, Cyklehandler	Brønderslev.
9878	100	Chr. Madsen Søndergaard	Borris.
11789	100	Søren Sørensen, Gaardejer	Hornum pr. Braaskov.
11796	100	Andreas Møller Jørgensen, do.	Horsens.
11856	100	Niels Gregersen Nielsen, Købmand	Løsning.
15158/67	1000	J. Thygesen-Nielsen, Proprietær	Ørupgaard.
18058	100	Rasmus Chr. Hedegaard	Salling pr. Vindblæs.
19114	100	Jacob Dideriksen, Godsejer	Vivild, Allingaabro.
19115	100	— — do.	— —
19266	100	N. J. Nielsen, Gaardejer	Haldrup.
19355	100	Jens Pedersen, do.	Hullig, Borris.
22055	100	Henrik Andreasen, do.	Gjesing.
22056	100	— — do.	—
23186/90	500	J. P. Bagger, do.	Bjerregrav.
25651/60	1000	J. Chr. Nielsen, Husmand	Sønderbæk.
27639	100	Fr. Breckling, Købmand	Lemvig.
30051/60	1000	Hans Hansen, Gaardejer	Tøvelde pr. Stege.
34926/30	500	Niels Laur. Jensen, do.	Nørreby pr. Borre.
35363	100	Jens Nielsen Krogshede, do.	Bøvling.
39681/85	500	J. P. Sørensens Enke	Thyrsted.
39941	100	Jørgen Poulsen, Gaardejer	Ebelnæs pr. Stege.
40149	100	Anna Hansen, do.	Aalebæk pr. Borre.
46432	100	Jens Andersen Christensen, do.	Haldum pr. Hinnerup.

Andels- og Garantibeviser.

Nr.	Beløb	Navn	Adresse
88	1000	Aalsrode og Omegns Brugsforening	Aalsrode.
138	1000	Dalbyover Brugsforening	Dalbyover.
1191	3500	Knudstrup Brugsforening	pr. Kjellerup.
1546	2000	Lund Brugsforening	Lund pr. Højslev.
1629	8500	Damsholte Andelsmejeri	pr. Stege.

Plads tilbydes.

Pladsen som Uddeler

i Ejer Brugsforening pr. Skanderborg bliver ledig 15. Marts 1922. Omsætning sidste Aar 110,000 Kr. Butiksvarer. Løn 6 pCt. og 2 pCt. af grove Varer. Fri Bolig, indlagt elektrisk Lys. Uddeleren betaler Lys og Varme og svarer til Svind og Emballage samt tillægger Indpakningsmateriale. Som Sikkerhed fordres 5000 Kr., hvoraf mindst Halvdelen kontant. Ansøgning om Pladsen indsendes til undertegnede Formand senest den 20. December.

(1622) Johs. Madsen,
Ejer pr. Skanderborg.

Pladsen som Bestyrer

af Mejeriet „Danelykke", Hem pr. Skive, er ledig til 1. Maj 1922. Sidste Aars Mælkemængde 5,603,690 Pund. Ansøgninger bedes tilsendt undertegnede Formand inden 28. ds. Personlig Henvendelse ønskes kun efter nærmere Aftale.

Hindborggaard pr. Lyby, d. 4. Decbr. 1921.

(1642) Karl Laursen.

1. Kommis.

Da min nuværende Kommis har faaet Uddelerplads, søger jeg en absolut dygtig 1. Mand til Januar. Vedkommende maa være dygtig Ekspedient samt i Besiddelse af god Ordenssans og ikke under 22 Aar. Man bedes henvende sig med Lønfordring og Anbefalinger samt Fotografi til

(1657) Chr. Sørensen,
Vejlby Brugsforening pr. Røjle.

Medhjælper,

helst 1 à 2 Aar ved Faget, kan faa Plads 1. Januar i Tornby Brugsforening pr. Hjørring.

(1628) N. A. Jensen.

Medhjælper.

En ung, rask Mand, 1 Aar el. lign. ved Faget, kan faa Plads til 1. Jan. i Dreslette Brugsforening pr. Flemløse, Fyn. Maa køre Varevogn. Henvendelse med Anbefalinger og Lønfordring til

(1671) Uddeler Th. Sørensen,
Hadsund.

Ekspeditrice eller yngre Kommis,

som er godt kendt med Handelen, kan faa Plads fra 1. Januar i Himlingøje Brugsforening pr. Vallø (ved Køge). Ansøgning vedlagt Anbefalinger og Lønfordring bedes tilsendt

(1644) Johs. Hansen.

Ekspeditrice,

dygtig og paalidelig, kan faa Plads i Jebjerg Brugsforening, Jebjerg St., til 1. Januar grundet paa, at min nuværende Ekspeditrice har faaet Uddelerplads.

(1659) A. Kristensen, Uddeler.

En flink og dygtig Ekspeditrice

kan faa en god Plads fra 1. Januar. Lønfordring og Anbefalinger tilsendes Andelsbladet, Aarhus, i Billet mrkt. 1665.

Ekspeditrice,

flink og paalidelig, med Kendskab til Manufaktur, kan faa Plads i Skjold Brugsforening pr. Horsens. Anbefalinger samt Lønfordring bedes tilsendt

(1668) H. E. Christiansen.

Ekspeditrice.

Til 1. Januar er Plads ledig for en dygtig Ekspeditrice. Anbefalinger og Lønfordring bedes omgaaende tilsendt

(1673) M. Løistrup,
Brugsforeningen ved Sønderport, Varde.
Telefon Nr. 3.

Lærling.

Som saadan er Plads ledig til 1. Januar i Tranum Brugsforening pr. Brovst.

(1672) P. Wadmann.

Lærling.

Som saadan kan en flink, paalidelig, velvoksen Dreng med Lyst til og Anlæg for Handel antages i Lære fra 1. Januar 1922 eller lidt senere.

(1663) Uddeler J. Bruun,
Sdr. Nissum Brugsforening, Ulfborg.

Husbestyrerinde.

En Dame, der vil passe Husholdningen og hjælpe til i Forretningen, søges til 1. Januar 1922.

(1658) M. Larsen,
Dysted Brugsforening pr. Olstrup.

Plads søges.

Kommis.

Som saadan søger jeg Plads fra 1. Januar eller senere. Jeg er 22 Aar, har været ved Handelen i 8 Aar, godt anbefalet. Mulige Tilbud bedes sendt til

(1640) Kommis Sv. Aa. Hansen,
Møldrup Brugsforening, Møldrup St.

Medhjælper.

Som saadan søges Plads i en Brugsforening fra 1. Januar. Er 25 Aar og har været ved Handelen ca. ¾ Aar. Har været paa Højskole og er i Besiddelse af gode Kundskaber. Fineste Anbefalinger kan fremlægges.

(1653) Vilhelm Nielsen,
Østergade 11, Skive.

Som Medhjælper

søges Plads til 1. Januar 1922. Jeg er 23 Aar og har været ved Faget godt et Aar, hvorfra gode Anbefalinger haves. Mulige Tilbud bedes sendt til

(1646) C. Jensen,
Mundelstrup Brugsforening, Mundelstrup.
Telefon: 1 Faarup.

1. Kommis.

Som saadan søges Plads til 1. Januar eller senere. Jeg er 24 Aar og har været ved Handelen i 8 Aar. Handelsskoleeksamen og prima Anbefalinger haves. Billet mrkt. 1606 modtager Andelsbladet, Aarhus.

1. Kommis.

Som saadan søges Plads til 1. Januar 1922. 9½ Aar ved Faget.

Kommis O. P. Christensen,
(1652) Tornby Brugsforening, Hjørring.

Kommis,

4½ Aar ved Faget, søger Plads til 1. Januar eller Februar. Fineste Anbefalinger haves. Mulige Tilbud bedes sendt til
(1670 Kommis H. P. Valentin,
Dreslette Brugsforening pr. Flemløse.

Lærling.

En Dreng ønskes anbragt i Lære i en Brugsforening, helst i Randersegnen. Man bedes henvende sig til Particulier A. Rasmussen, Brastrup pr. Volk Mølle, eller i Brastrup Brugsforening. (1667)

Medhjælper eller Pakhuskarl.

Som saadan søges Plads straks eller 1. Januar. Har arbejdet 3 Aar som Pakhuskarl, 2 Aar som Ekspedient og gennemgaaet 4 Mdr.s Kursus i Bogholderi. Er vant til at køre Varevogn.
(1627) P. Nielsen,
Møgelthorum pr. Roslev.

En ældre Kommis

søger Beskæftigelse 1. Januar eller senere. Er for Tiden 1. Kommis i en af Jyllands største Brugsforeninger. Mulige Tilbud modtages paa Andelsbladets Kontor, Aarhus, i Billet mrkt. 1641.

Medhjælper.

Som saadan søges Plads af en ung Mand, 16 Aar gl., 2 Aar ved Faget, til 1. Januar. Tilbud med Opgivelse af Løn bedes tilsendt
(1660) C. Damgaard,
Bjerregrav Brugsforening, Bjerregrav.

Ung Landmand

(21 Aar), kraftig, med Præliminæreksamen og 2 Aars Kendskab til praktisk Regnskab, søger Plads i Brugsforening som Medhjælper eller lignende. Billet mrkt. 1656 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Mejerielev.

Som saadan søges Plads til 1. Januar eller senere. Vedkommende er 18 Aar (Landmandssøn) og i Besiddelse af gode Skolekundskaber. Mulige Tilbud bedes indlagt paa Andelsbladets Kontor, Aarhus, i Billet mrkt. 1664.

Jeg søger Plads

til min Lærling til 1. Januar eller senere. Han har været ved Handelen i 2 Aar. Pladsen ønskes helst i en større Forretning.
(1665) W. Boll,
Brandstrup Brugsforening pr. Rødkærsbro.
Telef.: 8 Rødkærsbro.

Ung Mand, 25 Aar,

med Kendskab til Foderstof og Mølleri, ønsker Plads i Brugsforening straks eller 1. Januar. Gerne et Sted, hvor jeg kan komme en Del i Butiken. Løn bedes opgivet.
(1626) C. A. Jensen,
Adr.: Gmd. H. F. Jensen,
Taarup pr. Frørup, Fyn.

Lærling.

Jeg ønsker Plads i en Brugsforening til min Søn, helst i Jylland. Han er 17 Aar og har gode Skolekundskaber. Man bedes henvende sig til
(1617) Murer P. Skjøth,
Valsted pr. Sebbersund St.

1. Januar

søger en ung Pige Plads som Ekspeditrice i en større Brugsforening. 5 Aar ved Faget. Mulige Tilbud med Opgivelse af Løn bedes indlagt paa Andelsbladets Kontor, Aarhus, i Billet mrkt. 1662.

Ung Chauffør,

23 Aar, som har kørt Varevogn i 2 Aar for en Forretning, hvorfor fineste Anbefaling haves, søger Plads som saadan. Er villig til at hjælpe til paa Lager og ved alt forefaldende Arbejde. Kaution for betroede Midler kan stilles. Er kendt i København. Tilbud med Opgivelse af Løn bedes sendt til
(1669) Chauffør Georg Hansen,
Adr.: Karl Hansen,
Selling pr. Hadsten, Jylland.

De forenede Bogtrykkerier, Aarhus.

Andelsbladet.

Fællesorgan for danske Andelsforetagender.

Nr. 51. | Fredag den 23. December. | 1921.

De samvirkende jydske Mejeriforeningers Delegeretmøde.

(Sluttet).

Forhandlingen efter Formandens Beretning.

Efter at Næstformanden, Proprietær J. Petersen, Brædstrup, havde overtaget Hvervet som Ordstyrer, førtes der følgende Forhandling.

Gaardejer Chr. Knudsen, Agdrup (Vendsyssel Mejeriforening): Jeg beklager, at jeg mangler noget paa Dagsordenen. Der er et Par vigtige Spørgsmaal, som vi ogsaa maa have debatteret, nemlig om Margarinens Farvning og Lønspørgsmaalet. Margarinens Farvning vil faa saa stor økonomisk Betydning for os, at det kan være til Nytte at faa kraftigt udtalt herfra, at vi ønsker Farveforbudet opretholdt. Da Hollænderne gik med til at faa Margarinen farvet, ødelagde de deres Smørmarked, og det skulde vi nødig komme til. Det næste Punkt er Lønningerne. Her bør det være saadan, at det Spørgsmaal afgør hvert enkelt Mejeri med sine egne Folk. Naar andre skal bestemme, hvilke Folk vi skal have, og hvorledes vi skal lønne dem, saa kunde vi jo lige saa godt undvære en Bestyrelse for Mejeriet. Skal vi bygge, saa véd vi jo ogsaa, at der er en Sammenslutning, som bestemmer, hvad det skal koste. De, der arbejder paa Mejeriet, bør have lignende Kaar som dem, der arbejder i Mark og Stald. Det er ikke værre at gaa i et Mejeri end at gaa i Mark og Stald. I Anledning af den Overenskomst, der er indgaaet med Undermejeristerne, vil jeg gerne anbefale, at der sendes et Cirkulære ud gaaende ud paa, at hvert Mejeri er frit stillet med Hensyn til, hvor mange Folk det vil holde, og at Mejeribestyreren raader for, hvilke Folk han vil antage.

Ordstyreren: Spørgsmaalet om Margarinens Farvning er udsendt til de enkelte Kredse netop for at faa det besvaret paa en saa bred Basis som muligt, bredere end denne Forsamling. Hvad Overenskomsten med Undermejeristerne angaar, da er der ikke her paalagt Mejerierne noget, men den er anbefalet som en Overenskomst mellem Fællesorganisationen, Dansk Mejeristforening og Mejeriernes Medhjælperforening. Det er anbefalet Mejerierne at følge Overenskomsten, men det er ikke noget Paalæg. Det samme gælder med Hensyn til Mejeribestyrerlønningerne. Og Overenskomsten gælder kun til 1. November 1922.

Gaardejer Jensen, Ravnsholt (Vendsyssel Mejeriforening), udtalte sig i Tilslutning til Knudsen og bemærkede iøvrigt, at det i sin Tid, da Mejeribestyrerne lønnede Folkene, kunde lade sig høre, at Dansk Mejeristforening var med i Overenskomst-Forhandlingerne, men nu var det jo Mejerierne, der lønnede Folkene, og saa forstod Taleren ikke, hvad Dansk Mejeristforening havde med den Sag at gøre. Hvad de afsluttede Overenskomster angik, da var Mejerierne nu ikke saa helt frit stillet overfor dem. Vilde et Mejeri ikke betale efter Lønskalaen, da hed det straks: Saa melder vi jer til Organisationen, og saa kommer den og snakker med jer. Den Stilling syntes Nordjyderne ikke rigtig om, og det kunde maaske blive nødvendigt for dem at melde sig ud af Fællesorganisationen og danne deres egen Organisation med Grænse ved Aarhus eller Randers, eller hvor det nu kunde blive. — Sluttelig bemærkede Taleren: Der er ingen Mening i, at Mejerierne skal have noget med Mejeribestyrernes Pensionering at gøre. Vi skal give dem en god og forsvarlig Løn, og saa kan de lige saa godt som vi andre forsikre sig selv.

Proprietær P. Pedersen, Christiansdal (Vejle Omegns Mejeriforening): Jeg vil sige til Ledelsen, at naar den næste Gang gaar til For-

handling, skal den være forsigtig med, hvad den vedtager at anbefale os at betale. Ellers vil Andelshaverne tvinge Bestyrelserne til at bryde ud, idet Lønhøjden til Mejeristerne slet ikke passer til Lønhøjden ude i Landbruget. — Med Hensyn til Afsætningen af Smør i England har jeg hørt, at naar Husmødrene kommer ind i Butikkerne derovre og forlanger dansk Smør, faar de det kun i saadan noget som 70 af 100 Tilfælde. Og der er yderligere bleven sagt: at saafremt vi vil sikre os den højeste Pris, maa vi ind paa at indpakke vort Smør i lurmærket Papir.

Knudsen, Agdrup: Jeg har staaet overfor det Tilfælde, at der til en Mejeribestyrelse blev sagt: Vil I ikke lønne efter Lønskalaen, saa vil jert Mejeri blive blokeret, og I vil ikke engang kunne faa nogen til at reparere jere Maskiner; jer Organisation er jo gaaet med til det. Det virker derfor ikke som en almindelig Anbefaling, men som et Paalæg. — Hvad mener Bestyrelsen her i De samvirkende jydske Mejeriforeninger om Spørgsmaalet: Margarinens Farvning? Maa vi faa ren Besked paa det?

Proprietær Svend Nielsen, Skibstedgaard (Aalborg Amts Mejeriforening): Til de to Bestyrelsesmedlemmer, der skal vælges i Dag, maa vi sige: I skal forpligte jer til, at Punkt 6 og 7 ikke mere indgaar i en Overenskomst. (Hør!).*)

Fællesorganisationens Formand, Niels Porse: Det lader til, at d'Hrr., der nu er saa kritiske, ganske har glemt den Tid, der er gaaet forud. Det er altid let, naar det gaar nedad, at kritisere og vælte Skylden over paa andre. Men i den Tid, da det gik opad, var vi enige om, at vi fik den billigste Ordning ved, at Mejerierne stod sammen. Hvis Mejerierne nu hellere selv vil ordne Lønforholdene hver for sig, tror jeg ikke, vi fra Fællesorganisationens Side har noget imod det, men jeg tror ikke, det bliver billigere. Vi har i og for sig ikke været tilfreds med den Lønnedsættelse, der har fundet Sted. Vi ønskede at komme ned til, hvad der gælder for Landbrugets Medarbejdere. Men Dansk Mejeristforening vilde ikke være med til at forhandle paa det Grundlag. Jeg maa gøre opmærksom paa, at Overenskomsten indeholder følgende Bestemmelse: »Grundlønnen er bevægelig i Forhold til det af Statistisk Departement pr. 1. Februar og 1. August offentliggjorte Pristal, saaledes at Maanedslønnen stiger eller falder med 1 Kr. for hvert Point, Pristallet bevæger sig op eller ned«. Nu til Februar venter man et Fald i Pristallet af 30 Points, ja nogle venter endog 50 Points. Naar dette Fald i Pristallet kommer, vil Lønnen altsaa af sig selv blive reguleret nedad med saa og saa mange Kroner pr. Maaned. Man skal derfor ikke fæste sig saa stærkt ved det Tal, der staar i Øjeblikket. Falder Pristallet f. Eks. 40 Points, saa bliver Lønnen til Mejerister af 2den Lønklasse altsaa 90 Kr. pr. Maaned. Man kan sige, at det er mere, end Landbruget giver sine Medarbejdere, men der er dog vist mange, der giver deres Forkarl mere, end Lønnen vil blive for 2den Lønklasses Vedkommende efter 1. Februar. Man skal som sagt ikke fæste sin Opmærksomhed ved det Tal, der staar i Dag, men fæste sig ved Svingningstallet. Iøvrigt er der stadig hævdet fra den anden Side, at Mejeristerne var bagefter med Lønnen under Opgangen, og derfor maa vi ikke nu forlange, at de skal være ligestillet eller endog gaa foran under Nedgangen. De hævder, at det vilde være uretfærdigt, om de skulde gaa foran i Nedgangen, naar de var bagefter i Opgangen.

Svend Nielsen: Porses Udtalelser har bestyrket mig i den Opfattelse, at vi naa'r ingen Ting ved Henstillinger. Vi maa fastholde det som et be-

---

*) Punkt 6 og 7 i den med Mejeriernes Medhjælperforening afsluttede Overenskomst lyder saaledes:

6. Mejerier med mindst 4 Mill. Pd. Mælk aarlig er pligtige at holde en Mand af 1. Lønklasse.

7. Antallet af Elever maa ikke paa et Mejeri overstige Antallet af udlærte Medhjælpere. Dog har Mejerier med indtil 2 Mill. Pd. Mælk aarlig Ret til at holde en Lærling, selv om der ikke holdes udlært Medhjælp.

stemt Krav, at Punkt 6 og 7 ikke mere maa indgaa i en Overenskomst.

Knudsen, Agdrup, sluttede sig hertil.

Niels Porse: Hvad Punkt 6 og 7 angaar, har vi stillet Krav om at faa dem slettet, og vi fastholdt Kravet længst muligt, men fik ikke Støtte heri fra Dansk Mejeristforenings Side. Og det artede sig da saadan, at da vi skulde til at afstemme, var der af Repræsentanterne for de 23—24 Amtsforeninger kun 4 — tilsidst egentlig kun 1 —, der stemte imod, medens 3 undlod at stemme. Resten stemte for at beholde Punkt 6 og 7 endnu i Aar. Og man kan jo dog ikke ønske andet, end at vi i vore Organisationer skal være saa demokratiske at følge Flertallet. Der er ingen Uenighed om, at vi bør bort fra disse tvungne Bestemmelser, men man har ikke villet tage en Kamp for det i Aar. Derimod maa vi se at faa dem fjærnet i den nærmest kommende Tid. Men indtil det sker, vil jeg gerne henstille, at man overholder ogsaa disse Punkter; jeg tror, det er det klogeste. Hvad endelig det Spørgsmaal angaar, om man vedblivende skal søge Forholdene ordnet gennem Overenskomster for hele Landet, eller man skal overlade det til de enkelte Kredse, da mener jeg fremdeles, at vi bør staa som en samlet Magt for hele Landet, da den enkelte Kreds let kan blive overmandet, naar den staar alene. (Hør!).

Jensen, Ravnsholt: Jeg synes ikke, det kan have Betydning, at Dansk Mejeristforening siger, at den ikke vil forhandle om det og det angaaende Lønnen til Folkene, for det er Mejerierne, som skal forhandle, og ikke Mejeribestyrerne. Og saa vil jeg tilføje, at man bør kræve, at Formændene for Mejeriforeningerne er Folk, der selv producerer Mælk, og ikke Folk, som intet har med Mejeridrift at gøre.

Gaardejer Agner Jensen, Brund (Midtjydsk Mejeriforening): Jeg mener, at Kritikken mod Fællesorganisationen er uberettiget. Der er i Lønspørgsmaalet gjort et godt Stykke Arbejde, og Mejeribruget vilde have været daarlig hjulpet, om det enkelte Mejeri skulde have optraadt for sig. (Hør!). Dernæst maa jeg bestemt fraraade, at de to Bestyrelsesmedlemmer, der skal vælges i Dag, skal bindes ved bestemte Løfter med Hensyn til deres Stilling i Spørgsmaalet om Margarinens Farvning. Vi skal her — som i Andelsforeningerne i det hele taget — vælge Mænd, som vi har Tilid til. Skuffer de vor Tillid, saa smider vi dem ud, men jeg maa som sagt absolut fraraade, at vi paa Forhaand binder dem ved bestemte Løfter.

Gaardejer Jens Nielsen, Godballe (Ringkøbing A. Mejerif.): Konsulent Harald Faber har udtalt, at han ikke tillægger det stor Betydning, om dansk Margarine bliver farvet eller ikke, og Danmark er vist det eneste Land, hvor der er Forbud mod Farvning. Jeg kan gaa med til, at Forbudet mod Farvning ophæves, naar Straffebestemmelserne samtidig skærpes.

Gaardejer Niels Hjort, Bindslev (Vendsyssel Mejeriforening): Det kan være nødvendigt her at tage det Løfte af de Bestyrelsesmedlemmer, der skal vælges, at de ikke mere gaar med til Punkt 6 og 7 i en Overenskomst. Disse Punkter angaar indre Forhold i Mejerierne, og dér maa vi have Lov til at raade os selv. Det kan vi ikke have andre til at bestemme.

Gaardejer Th. Thomsen, Toghale (Sønderjydsk Mejeriforening): Der er Enighed om, at Lønnen i og for sig er for høj, men den har ikke kunnet faas længere ned i Øjeblikket, og jeg tror, det ordnes bedst gennem Organisationen. — Hvad Margarinen angaar, da ser jeg ikke noget ondt i, at den bliver farvet. Man bør ikke afskære vor Margarineindustri fra at konkurrere paa Verdensmarkedet, og det kan den ikke, naar Margarinen ikke maa farves. Landbruget er jo selv interesseret i Margarineindustrien, idet vi leverer Mælk til Margarinefabrikkerne.

Gaardejer Jens Lyngberg, Støvring: Vi har i Dag haft Møde i Aalborg Amts Mejeriforening og enedes om, at vi kunde tolerere Ophævelse af Forbudet mod Farvning af Margarine,

naar det samtidig blev fuldstændig forbudt at iblande Smørfedt i Margarinen og Straffebestemmelserne blev kraftigt skærpede. Jeg skal henvise til, at Ophævelse af Forbudet mod Farvning er foreslaaet ikke blot af vor nuværende Landbrugsminister, men ogsaa af hans tre Forgængere, Ole Hansen, Anders Nielsen og Kr. Pedersen.

Knudsen, Agdrup: Er Danmark det eneste Land, hvor der er Forbud mod Farvning af Margarine, da maa det jo nærmest være et Plus for os, idet vi kan henvise til, at der ikke her kan finde Forfalskning Sted. Men iøvrigt har jeg hørt, at der ogsaa skal være Farveforbud i Sydafrika.

Proprietær E. Bojsen, Lethenborg (Aarhus Omegns Mejeriforening): Jeg synes, vi skal bringe vor Formand, I. P. Møller, en Tak for hans Indledningstale. Han sluttede saa smukt med at tale om det Hegn, som en Mand havde opelsket, men som Efterfølgeren ved sin Uforstand havde ødelagt. Det er et godt Billede. Vi staar i Øjeblikket indenfor Andelsforeningerne i Fare for, at det, vi har bygget op, kan blive ødelagt af Vind og Ufred. — Jeg har paa Repræsentantmødet i København stemt for Overenskomsten om Lønspørgsmaalet. Tidligere har vi indenfor Mejeribruget ikke fulgt med m. H. t. Lønningerne; det førte til, at vi fik Tilgang ikke fra Landboernes Kreds, men fra Bybefolkningen, og det er ikke den Tilgang, vi særlig ønsker; vi ønsker Tilgang fra de unge Landmænd, men saa maa vi følge med i Lønningerne. Naar vi ikke er fulgt med i Opgangen, saa skal vi heller ikke være for raske til at trække fra nu, men maa være noget tolerante. Med Hensyn til Punkt 6 og 7, da hører jeg til dem, der mener, at naar vi ikke kan blive enige med Dansk Mejeristforening, der har støttet os godt under de foregaaende Aars Forhandlinger, saa finder vi os i disse Punkter endnu i Aar, men det maa saa ogsaa være sidste Gang. — Hvad Farvningsspørgsmaalet angaar, da holder jeg paa det rene Land; jeg vil ikke have Margarinen farvet som Smør. Forslaget fra Aalborg Amt fører ingen Ting til; Margarinefabrikanterne tager ikke imod det, thi maa de ikke iblande Smørfedt, er Margarinen jo ingen Ting værd, den bliver kun en grynet Masse. — Endelig vil jeg bemærke til Jensen, Ravnsholt, at er vi uenige, lad os saa tale ud med hverandre, men lad os for Guds Skyld lade være med at true hverandre med at lave Sprængning, for vi trænger netop nu til at holde sammen. (Hør!).

Mølleejer Niels Bendtsen, Holstebro (Ringkøbing Amts Mejeriforening): Det var en Huskefejl, naar Niels Porse før sagde, at der ved Repræsentantmødet i København kun var 1, der stemte imod Punkt 6 og 7; der var 6, som stemte imod, men Mindretallet bøjede sig for Flertallet.

Gaardejer Jens Pedersen, Glimsholt (Vendsyssel Mejeriforening): Spørgsmaalet om Margarinens Farvning er saa stort og indgribende, at vi skal betænke os vel, inden vi gaar til en Forandring. Vi véd, hvad vi har, men ikke, hvad vi faar eller kaster os ud i, og hvilke Følger det kan have. Vi véd jo i alt Fald, at det har haft uheldige Følger for Holland. Lad os sige Nej til Ophævelse af Forbudet mod Farvning. Vil nogen saa ophæve Forbudet mod vort Nej, lad dem saa gøre det og selv tage Ansvaret derfor. Ringkøbing Amts Mejeriforening har sagt, at man kan tolerere Ophævelsen af Farvningsforbudet, naar det bestemmes, at Loven skal revideres om 3 Aar. Det er kun Sukkerstads, som skal faa det til at glide. Paa 3 Aar kan vort Smørmarked jo være ødelagt, og saa er det for sént at vende tilbage til det, vi nu har. Jeg anbefaler, at man her — ligesom vi har gjort i Vendsyssel Mejeriforening — vedtager en Resolution mod Ophævelse af Farvningsforbudet.

Gaardejer Erik Eriksen, Aabybro (Aalborg Amts Mejeriforening): Ved Formandsmødet i sin Tid i Aarhus var der stort Flertal mod det Forslag til Lønoverenskomst, som da blev forelagt, og dog gik Fællesorganisationen med til det bagefter. Den Overenskomst er vi vedblevet at kritisere heroppe i Aalborg Amt, og hvad der

den Gang blev gjort, har rokket vor Tillid til Fællesorganisationen. Det er nødvendigt at faa at vide, hvorledes de Bestyrelsesmedlemmer, der er paa Valg i Dag, stiller sig til de Spørgsmaal, der her er til Debat.

Jensen, Ravnsholt: Mindretallet skal jo nok bøje sig for Flertallet, men hvis Fællesorganisationen vedbliver at gøre noget, som vi heroppe i Nordjylland ikke kan være med til, saa kan det blive nødvendigt for os at træde ud og danne vor egen Organisation.

Niels Porse: Afstemningen ved Repræsentantmødet i København faldt i to Afdelinger. Først stemtes der for og imod Punkt 6 og 7. Her stemte 16 for at beholde disse Punkter endnu i Aar, medens 6 stemte imod. Dernæst var der en endelig Afstemning over hele Forslaget, — det var den, jeg tænkte paa, da jeg før havde Ordet —, og dér stemte kun 1 imod, 16 stemte for, medens de øvrige afholdt sig fra at stemme. — Naar det gik Hollænderne galt i sin Tid, var det, fordi de blandede for meget Smørfedt i Margarinen, saa at der fremkom Forvekslinger. — Jeg tror, at Erik Eriksen tager fejl, naar han mener, at jeg ikke har fulgt et Flertal. Han maa jo huske, at jeg staar som Formand for hele Landets Mejeribrug. Selv om der er Flertal her i Jylland mod et eller andet Forslag, kan der jo godt være Flertal for det, naar hele Landsorganisationen er samlet. Hvis der indenfor Landet som Helhed er Flertal for, at Fællesorganisationen ikke skal have med Lønspørgsmaalet at gøre, saa er det klart, at saa falder det bort, og hvert enkelt Mejeri maa da ordne sig, som det kan. Men Jyderne kan jo ikke alene afgøre, hvordan det Forhold skal være. Man maa kunne bøje sig for, hvad der er Flertal for indenfor Landsorganisationen som Helhed.

Formanden (I. P. Møller): Med Hensyn til Margarinens Farvning mener jeg, det maa være tilstrækkeligt, at de lokale Mejeriforeninger er spurgt. Naar Svarene derfra gaar ind til Fællesorganisationen, maa Bestyrelsen for denne danne sig et Skøn over, hvor Flertallet er (E. Bojsen: Har Formanden noget imod, at vi faar en Tilkendegivelse her ved Mødet om, hvad vi mener?). Nej, det har jeg ikke. — Lønoverenskomsten er en Henstilling, som Mejerierne ikke absolut behøver at følge, men vi har gerne villet anbefale det, fordi vi mener, det vil være korrekt at følge den. — Jensen, Ravnsholt, siger jo nok, at Mindretallet skal bøje sig for Flertallet, men det synes at være underforstaaet, at saa skal Flertallet ogsaa være enig med ham i, hvad han ønsker. (Munterhed). — At Smørret ved Detailsalget ovre i England skal være indpakket i lurmærket Papir, lader sig ikke gøre, med mindre vi selv pakker det. (En Stemme: Det er ogsaa Meningen). Ja, det er jo prøvet i sin Tid af Smørpakkeriet i Esbjerg, men atter opgivet. — Sluttelig spurgte Formanden, om det var Meningen, at man gennem en Afstemning her ved Mødet ønskede fastslaaet, at hvis Punkt 6 og 7 ikke kunde blive slettet ved Forhandlingerne om næste Aars Overenskomst, ønskede Jyderne, at Forhandlingerne skulde afbrydes baade med Dansk Mejeristforening og med Medhjælperforeningen?

Gaardejer Henrik Jensen Gynderupgaard (Hobro Omegns Mejeriforening): Det er et stort Ansvar at lægge paa Delegeretmødet her, at det skal afgøre, hvordan man skal stille sig om et Aar. Vi kan jo slet ikke komme bort fra Punkt 6 og 7 uden Voldgift, idet der staar i Overenskomstens Punkt 9, at hvis det ikke lykkes at tilvejebringe Enighed om en ny Overenskomst, skal Sagen afgøres af en Voldgiftsret. — Jeg hører til dem, der mener, at vi skal vogte og værne om Sammenholdet, men jeg hører ogsaa til dem, der mener, at der nok kunde tages noget mere Hensyn til os heroppe i Nordjylland. Derfor holder jeg for, at vi skal staa fast paa, at Punkt 6 og 7 skal slettes i næste Aars Overenskomst, og kan der ikke opnaas Enighed herom med Dansk Mejeristforening og Medhjælperforeningen, saa bør vi lade Voldgiftsretten afgøre det. Det kan jo da ikke gaa værre, end at de to Punkter bliver staaende.

Niels Porse: Henrik Jensen har

jo lige saavel som de øvrige Repræsentanter i Fællesorganisationen for et Aar tilbage været med til at indsætte Bestemmelsen om Voldgift, og da var man glade ved denne Bestemmelse, fordi man derved undgik alle Strejker og Lock-outer i Fremtiden. Voldgiftsbestemmelsen er der nu engang, og den bliver vi selvfølgelig nødt til at regne med. En Afstemning her over Punkt 6 og 7 vil jeg finde uheldig. Man har tidligere bebrejdet Fællesorganisationen, at den ikke gik til Bunds med Hensyn til de Spørgsmaal, der behandledes. I Lønspørgsmaalet har vi holdt Repræsentantmøde, og andet kan vi ikke gøre. Vi har spurgt, hvor vi skulde spørge, og faaet Svar, hvor vi kunde vente at faa Svar.

Henrik Jensen: Jeg mener ikke, at Fællesorganisationen har foretaget sig noget, som den ikke har Lov til. Den har rettet sig efter Flertallet. Jeg har her hverken talt for eller imod Voldgiftsbestemmelsen, men har blot villet gøre opmærksom paa, at vi nu engang havde den. Iøvrigt maa jeg sige, at jeg hellere vil have en Voldgiftsafgørelse end en Strejke.

Svend Nielsen, der havde stillet Forslag om Afstemning angaaende Punkt 6 og 7, tog efter Henstilling fra flere Sider dette Forslag tilbage.

For at faa en Tilkendegivelse af, hvorledes Forsamlingen stillede sig med Hensyn til Spørgsmaalet om Margarinens Farvning, foretoges sluttelig en Afstemning, ved hvilken ca. 40 stemte for, at Forbudet mod Farvning burde opretholdes, medens ca. 30 stemte for, at der kunde gives Tilladelse til Farvning, naar det samtidig blev fuldstændig forbudt at iblande Smørfedt og Straffebestemmelserne skærpedes.

Halmfordelingen.

Herom udtalte Kontorchef Axelsen Drejer følgende: Vi rettede i sin Tid Henvendelse til de Egne af Landet, hvor vi kunde vente at faa nogen Halm. Der kom ogsaa en Del Tilbud, men den Side af Sagen skuffede ikke saa lidt. Det var kun en ganske lille Del af det bestilte Kvantum, der blev tilbudt. Indenfor Udvalget mente man derefter at maatte sætte sig i Forbindelse med Handelsfirmaer for ad den Vej at skaffe Halm frem. Det gik ogsaa godt nok for Rug-, Hvede- og Byghalm, men derimod kneb det med at faa antagelige Tilbud frem paa Havrehalm. De Egne, der stod som Sælgere, tog rent købmandsmæssigt paa det. De benyttede Situationen til at skrue Halmprisen adskillige Ører højere op, end jeg tror, de var nødt til. Nu synes det imidlertid, som om Havrehalm kan skaffes frem til noget under 9 Øre pr. kg.

Hvad Leveringen angaar, da tror jeg, at de Firmaer, vi har entreret med, har gjort, hvad de kunde for et fremskaffe Halmen hurtigst muligt, men det drejer sig om Kvantiteter af op imod 4 Millioner kg, og saa store Mængder er det nu engang ikke muligt at levere i Løbet af 3—4 Uger.

I den sidste Tid er der kommet en Del Reklamationer. Halm er jo en Vare, som der altid vil kunne findes et og andet at udsætte paa. Selvfølgelig kommer Mejerierne ikke til at betale for den Halm, der ikke duer. Men det er nødvendigt, at Reklamationer fremsendes aldeles omgaaende.

Jeg vil henstille til de Delegerede, at de søger at faa Mejerierne til at se saa forstaaende paa hele denne Sag som muligt.

Vi havde straks Opmærksomheden henvendt paa Spørgsmaalet om en Fragtreduktion. Der blev indsendt Ansøgning om en Reduktion af 30 %, og det har vi faaet bevilget, men foreløbig kun for Leverancer, der finder Sted inden 1. Januar.

Hvorledes Prisen til syvende og sidst vil stille sig, kan ikke bestemt siges. For Rug-, Hvede- og Byghalm er Prisen fastsat til 7 Øre pr. kg, men kan mulig blive lidt lavere. Prisen paa Havrehalm vil som nævnt blive noget under 9 Øre. Jeg kan tilføje, at for den allerstørste Del af den Halm, der gaar gennem private Hænder, gælder det, at den bliver en Del dyrere end den, der leveres gennem os.

Gaardejer Steffen Sørensen, Kærbølling (Vejle Omegns Mejeriforening): Nede hos os er der bleven spurgt,

om Prisen bliver reguleret, saa at de, der faar Halmen leveret i løs Vægt, ikke kommer til at betale mere end andre Modtagere.

Axelsen Drejer: Man kan regne med, at det bliver udlignet, saa at alle Mejerier kommer til at betale nogenlunde samme Pris.

Hermed toges de givne Meddelelser til Efterretning.

Afsætningsforholdene for Mejeriprodukter.

Herom holdt N. Porse et Foredrag, hvori han i det væsentlige udtalte følgende:

Jeg regner med, at England vil blive ved at være Hovedmarkedet, men paa Grund af Konkurrencen fra Koloniernes Side, det voksende Margarineforbrug i England, Sparsommelighedstendenserne o. s. v. vil vi ikke fremtidig som før Krigen kunne afsætte saa godt som alt vort Eksportsmør i England til en lønnende Pris. Vi gør derfor klogt i fra Mejeribrugets Side at søge at gøre hele Verden til vort Marked. Det er altid uheldigt kun at have én Køber til en Vare.

Er der nu Udsigt til, at de nye Markeder kan blive varige? Det kan de maaske ikke alle blive, men der er Mulighed for at finde nogle, der kan blive det. Det er min ganske bestemte Opfattelse. Vi har herhjemme en Smørkvalitet, der ligger over, hvad de fleste andre Lande kan præstere. Hvorfor skulde vi saa ikke med denne gode Vare søge ud til andre Markeder? Indenfor Industrien ser man, hvad det betyder at have en Kvalitetsvare. Dansk Porcelæn, danske Kølemaskiner o. s. v. har i Kraft af den særlig gode Kvalitet faaet et Marked over hele Verden. Har man en speciel Kvalitetsvare, saa kan man finde Afsætning for den Verden over, og det gælder ogsaa dansk Smør.

Men er vi nu tilstrækkelig rustede til at føre vor Kvalitet frem, som vi burde? Kender Forbrugerne Verden over, hvad dansk Smør er værd? Det bør vi fæste vor Opmærksomhed stærkt ved. I Amerika sælges dansk Smør ikke som dansk. Det gaar til Kommissionærer derovre, og Fordelingen foregaar ved, at det tages ud af Dritlen og sælges i Punds-Pakker i det paagældende Firmas egen Indpakning. Noget lignende er Tilfældet ovre i England. En Trediedel af det danske Smør, der gaar til England, bliver næppe solgt som dansk Smør, men sælges under en anden Betegnelse. Det er mit Indtryk fra mine Rejser i Udlandet, at Forbrugerne kender altfor lidt til dansk Smør. Jeg tror, at den danske Handelsstand, der har med Smørsalget at gøre, gør for lidt i Retning af at faa Kvalitetsvaren ud til Forbrugerne paa en saadan Maade, at de er klar over, at det er dansk Smør, de køber.

Det amerikanske Marked kan slet ikke dyrkes, med mindre vi kommer dertil, at det danske Smør, som gaar derover, bliver pakket i lurmærket Papir, saa at man kan se, at det er dansk Smør. Ellers tror jeg ikke, vi faar nogen Fornøjelse af vort Salg derovre. Det bør være saadan, at Forbrugerne i vedkommende Land siger: Vi vil have dansk Smør, for det er det, der smager os bedst. I den Retning tror jeg, der er uhyre meget at gøre.

Det, der trænges til, er en virkelig god Reklame for det danske Smør. Ordet Reklame har for mange en ilde Smag, men i god Forstand tror jeg, det har stor Betydning for det danske Mejeribrug at tage Reklamen i sin Tjeneste. Der er Firmaer i England, som har ofret Millioner af Kroner paa at opreklamere deres Varer. Og det er gjort overfor almindelige, jævne Varer. Hvor langt lettere maa det da ikke være, naar man — som det danske Mejeribrug — kan møde med en virkelig Kvalitetsvare.

En Ting, som jeg ogsaa vil nævne, er, at jeg ikke er sikker paa, at vi kan organisere det herhjemme fra, som det skulde. Selv om Smørhandelsstanden er enig i det Synspunkt, at man maa ind paa at pakke Smørret til Amerika, saa tror jeg ikke, at noget dansk Firma tør gøre det, fordi det vil være bange for, at det i Øjeblikket bliver handicappet i Konkurrencen. At gøre et Fremstød i saa

Henseende magter det enkelte Firma ikke.

Staar man overfor at skulle opdyrke et Marked som Frankrig, er noget af det, der først melder sig, Spørgsmaalet om, hvor hurtigt og billigt Smørret kan bringes frem til Frankrig. Her melder sig Spørgsmaalet om en direkte Rute, f. Eks. fra Esbjerg til Calais. Man har henvendt sig til Det forenede Dampskibsselskab, som siger: Hvis man fra Eksportens Side kan garantere, at der bliver saa og saa meget Smør til Frankrig, saa er vi villig til at sætte en Baad i Gang, men ellers ikke. Og i og for sig kan man ikke fortænke Selskabet heri. Hvorfor skulde et privat Selskab gaa ind i en Forhaandsrisiko dér? Man kan ikke med Rette forlange det. Eksportforeninger og Eksportører kan heller ikke blive enige om det. Tilbage bliver saa, om Mejeribruget kan tage sig deraf, men jeg tvivler noget paa det.

New Zeelands Andelsmejerier har sluttet sig sammen, saa at de staar med en fælles Produktion og et fælles Salg, der repræsenterer betydeligt over Halvdelen af hele Landets Smørproduktion. De har taget en Afgift pr. Pund Smør og derigennem samlet sig Millioner, og nu er de i Gang med Verden over at organisere deres Salg af Smør og Mælkeprodukter. De lægger et stort Kontor i London og arbejder i andre europæiske Lande saavel som i Amerika, ja endog i Kina og Japan. Og de har som sagt Penge til det. Det næste, de gør, er at lave deres egne Dampskibsruter, fordi de er utilfredse med de Ruter, de har i Øjeblikket. Ogsaa det har de Penge til. Og de køber Kulminer, hvorved de faar Kullene til Mejerierne til den halve Pris af, hvad de tidligere har givet. Jeg nævner dette som Eksempel paa, hvor konsekvent man gaar frem fra de engelske Koloniers Side i Forstaaelse af, at skal der føres Kamp om nye Markeder, kan det kun gøres ved Hjælp af Organisation og ved Hjælp af Penge, og det er man villig til at ofre.

Jeg tør ikke sige, at noget lignende kan gennemføres herhjemme. Som Organisationen har været hidtil, har den kun haft Indflydelse paa Fremstillingen af Varen, men ikke paa Salget i nogen fremtrædende Grad, og det kan jo være, at det ikke kan ændres. Men om det danske Mejeribrug ofrede en Procentdel af sin Omsætning — en halv eller en hel Procent f. Eks. — paa Opgaver som de her nævnte, saa føler jeg mig overbevist om, at det nok skulde bære Renter. Jeg kan ikke se, hvorledes det skal organiseres, men jeg nævner det her for at vise, hvordan man gaar frem i andre Lande, og at vi kan komme bagefter i Kapløbet om nye Markeder, hvis vi ikke kan komme ind paa noget lignende.

Hvis vi i det sidste Aarstid ikke havde haft andre Markeder at spille paa end det engelske, vilde vi have været grumme ilde faren. Jo mere uafhængig vi kan gøre os af et enkelt Marked, des bedre kan vi hjembringe lønnende Priser. Derfor bør man se at fremme dette Spørgemaal bedst muligt. Som Mejeriforeningerne staar i Øjeblikket, kan man kun tage det op til Drøftelse og føre det videre til vor Handelsstand, men man kan naturligvis sige: Er det rigtigt at overlade det alene til Handelsstanden, eller burde vi ikke selv tage fat? Thi i sidste Instans bliver det dog Mejeribruget, der har den dybeste Interesse i, hvilke Penge der kommer hjem for Smørret. Det kan jo strengt taget være Handelsstanden lige meget, om Smørret sælges til en højere eller lavere Pris, men det kan ikke være Mejeribruget ligegyldigt. Skal vi have en god Pris, maa vort Smør spredes paa flere Markeder, og vi bør træffe Foranstaltninger til, at det kan blive varige Markeder.

Statskonsulent Nic. Hørlyck: Det gik som en rød Traad gennem det, vi nu hørte, at det, der trænges til, er Reklame for vort Smør. Men kunde det ikke blive en god Reklame, at vi selv pakkede vort Smør i Stedet for at lade andre gøre det? Er vi ikke bleven lidt bagefter her? Vi har den samme Maade at behandle vort Smør paa som for 30 Aar siden. Vi bør

pakke et vist Antal Pund i en Kasse, hver Pakke i lurmærket Papir. Saa faar hver Kunde Smørret i lurmærket Papir og kan se, hvorfra det stammer, og hvad det er.

Proprietær J. Petersen, Bræd strup: Det er ikke ganske klart for alle Mælkeproducenter, at vi lever i en farlig Tid for vort Smør paa det engelske Marked. De tror, at naar Forholdene igen bliver rolige, vil det engelske Marked aftage som tidligere. Derfor er jeg taknemlig for, at Spørgsmaalet er bleven draget frem her, saa at man kan forklare Folk derhjemme, at der virkelig er Fare for, at den enkelte Køber, vi tidligere har stolet paa, ikke længere kan aftage det hele til en lønnende Pris Hvis dette bliver forstaaet, saa bliver det hele den brede Befolkning, der bærer Sagen frem. Vi kan ikke blive ved at nøjes med èt Marked for vort Smør. Det Land, der kommer til at presse os haardest i Konkurrencen, er New Zeeland. Dér har de f. Eks. den Bestemmelse, at man ikke til Mejeriet maa levere Mælk, der er malket nærmere end 50 Meter fra nærmeste Kalve- eller Svinestald. Og hvad Transporten fra New Zeeland angaar, da foregaar den nu saa hurtigt og under saa gode Afkølingsforhold, at de kan levere Produktet fuldt tilfredsstillende. Vi lever i en Brydningstid, hvor det er nødvendigt for os at gøre nye Fremstød med Hensyn til Afsætningsforholdene for vort Smør.

Schalburg (Repræsentant i London for Vejle Omegns Smøreksportforening): Jeg har boet i England i 10 Aar og kender altsaa Forholdene derovre ret nøje. Èt er, at Kunderne i Butikkerne kan forlange dansk Smør, men noget andet er, om de faar det. Min Kone gik forleden Dag ind til et Firma, der har 450 Butikker, og fik — new zeelandsk Smør. Paa det Tidspunkt havde dette Firma ikke dansk Smør paa Lager, og man maa derfor gaa ud fra, at det sælger new zeelandsk Smør for dansk. Hvis det blev indført, at dansk Smør kun kunde faas i Pakker med Lurmærket, saa kunde der ikke være Tvivl om, hvad Folk fik, og det vilde hæve Prisniveauet.

Direktør Videbæk Nielsen (Aalborg Amts Smørsalgsforening): Der er ikke noget, som vi Smøreksportforenings-Direktører hellere vilde end at organisere et Arbejde for Salg af dansk Smør, men vi mangler et Slags Rygstød fra Mejerierne. Vi staar i en haard Konkurrence med de engelske Selskaber og de private Smøreksportører. Vi skal følge med i Prisen til enhver Tid; ellers risikerer vi, at vore Foreninger bliver slaaet i Stykker. Det, som Mejerierne lægger os paa Sinde, er ikke, at vi skal arbejde for de ideelle Formaal, men at det er Prisen, Pengene, som det drejer sig om. Smøreksportforeningerne er jo Sammenslutninger paa kort Opsigelsesfrist, og de kan let slaas i Stykker, hvis de ikke til enhver Tid kan følge med i Priserne. Skal vor Smørafsætning reformeres i den Retning, som der her har været talt om, saa vil det kræve et stort Arbejde, og det vil koste Penge, men det vil ogsaa give gode Frugter i det lange Løb. Men skal det gennemføres, saa maa Mejerierne se lidt ideelt paa det og ikke til enhver Tid sidde med Tallene i Haanden og sige: Vi kunde have faaet 100 Kr. mere, hvis vi havde solgt til Maypole.

Gaardejer Elbæk Jessen, Sønderager (Ribe Amts Mejeriforening): Det undrer mig at høre Direktør Videbæk Nielsen sige, at Smøreksportforeningerne mangler det nødvendige Rygstød. Det maa de jo have i Fællesorganisationen, som har samlet et Fond til Fremme af danske Mejeriprodukters Afsætning i Udlandet. — Naar Esbjerg Smørpakkeri i sin Tid gik bort fra at sende Smørret i Pakker, var det ikke, fordi Pakningen ikke gik godt nok, men der kom Forhold frem indenfor Ledelsen, som ikke var heldige; der skete et Direktørskifte, og samtidig gik man over til at sende Smørret i Dritler.

Thomsen, Toghale: Et Arbejde som det, der her er Tale om, kan ikke tages op af en Eksportforening, for saa kommer den bag ud i Konkurrencen; Medlemmerne faar for lidt for deres Smør, og det vil de ikke være tilfreds med. Det maa tages op

af en Fællesorganisation, som betaler de Penge, der skal til, og hvis Mejerierne til en saadan Fællesorganisation betalte $^1/_2$ % af, hvad der kommer ind for Smørret, saa havde vi de nødvendige Midler.

J. Petersen: Men for at Mejerierne skal afgive $^1/_2$ % af Smørpengene, maa Folk derhjemme først bibringes Forstaaelsen af, at det er nødvendigt.

Niels Porse: Vi maa ogsaa søge at faa et forstaaende Samarbejde med dem, der skal sælge vort Smør, — om ikke med samtlige Ekportfirmaer, saa dog i alt Fald med Eksportforeningerne. De maa tage Arbejdet op i England mod Tilsagn om pengelig Støtte fra Mejeriernes Side, enten gennem Fællesorganisationen eller eventuelt en særlig Organisation, som Mejerierne maatte danne i dette Øjemed.

Formanden: Jeg vil rette en Tak til Porse for hans Foredrag og ligeledes en Tak til dem, der har taget Del i Diskussionen. Hvorledes man videre skal gribe Sagen an, er det maaske vanskeligt at være klar over lige i Øjeblikket, men vi kan jo bede Fællesorganisationen have sin Opmærksomhed henvendt derpaa.

Hermed sluttede første Dags Møde.

* * *

Anden Dag

begyndte Mødet med Afsyngelsen af »Der er et yndigt Land«, og derpaa holdt Statskonsulent Nic. Hørlyck Foredrag om

forskellige Forhold vedrørende Mejeribruget.

Han udtalte bl. a.:

Det var i Gaar Smørrets Dag, og vi hørte ikke ret meget om Osten. Smørret værner man gennem Lurmærket, saa langt man kan, men det gik jo gennem navnlig Porses Foredrag, at det er ikke langt nok. Vi skal længere ud. De, der spiser vort Smør, skal have det i vor egen lurmærkede Indpakning herhjemme fra. Alle vi, der har med Mejerivæsenet at gøre, maa have dette i Tankerne i den kommende Tid.

Et tilsvarende Kvalitetsmærke har vi ikke for vor Ost, og vi har heller ikke tidligere følt Trang dertil, da den Ost, vi havde, ikke var noget Kvalitetsmærke værd. Men nu har vi jo faaet en Ostelov og er begyndt at skænke Osten mere Opmærksomhed. Det kan Tallene jo ogsaa nok opfordre til, naar man ser, at vor Osteudførsel nu er kommen op til en Værdi af næsten 20 Millioner Kroner. Selv om Loven med dens Bekendtgørelser ikke tilfredsstiller alle, saa tror jeg dog, at den kan støtte Arbejdet for Fremme af vor Osteproduktion. Vi kan lave god Ost, og sine Steder gør man det. Men mange Steder vil man gøre den for hurtigt færdig.

— Taleren gav dernæst en Oversigt over Ostemarkedets Stilling i Aarets Løb og beklagede herunder, at man havde et saa sparsomt Materiale til Fastsættelse af Skummetmælksnoteringen. Hvis Mejerierne vilde have den sidste Øre med for deres Ting, vilde det være klogt af dem at indberette opnaaede Priser for Ost og — hvad der var lige saa vigtigt — at opgive, hvad de havde paa Lager af Ost, for at man herigennem kunde have et Grundlag for Noteringsansættelsen.

Taleren bemærkede videre: Vi har nu i mange Aar her i Landet talt om Mælkens Behandling, uden at det har frugtet synderligt. Vilde det ikke være rigtigt at gaa over til, at Spandene blev skyllede og dampede paa Mejeriet? Man kan sige, at derved tager man Ansvaret bort fra Leverandørerne. Men hos mange er der ikke ret meget Ansvar at pille ved, og de, der i Forvejen føler et Ansvar, vilde sikkert fremdeles gøre det, selv om Spandene blev skyllede og dampede paa Mejeriet.

Vilde det ikke ogsaa være rigtigt, at Mejerierne holdt Spande i Stedet for, at Folk selv skal gøre det? Der er Mejerier, som gør det, og de kan da kassere Spandene, naar de er rustne, eller faa dem omfortinnede.

Man kunde ogsaa komme ind paa at bruge Aluminiumsspande. De Aluminiumsspande, der nu fremstilles,

er stærke nok, de er lette at holde rene, og de ruster ikke, men de er jo noget dyre. Og Blikspandene kan udmærket holdes rene, naar man blot behandler dem rigtigt.

Løsenet maa være: Ren Mælk i rene Spande!

— Efter at Statskonsulenten havde besvaret forskellige Forespørgsler, sluttede Formanden med en Tak for Foredraget.

Om Kulmarkedet

udtalte Direktør Skikkild derpaa følgende:

Naar jeg i Dag er anmodet om at tale om Kulspørgsmaalet, saa gør jeg det med saa meget mere Glæde, som Spørgsmaalet i Øjeblikket er af saa almen Interesse, og fordi der specielt i vort lille Samfund i Øjeblikket er saa meget Røre om denne Sag.

For at bringe Verdenssamfundet i Gænge igen, hvad Omsætning angaar, da maa Priserne paa gængse Varer bringes ned paa et Niveau, der svarer til Pengebestanden hos det købende Publikum, og bl. a. maa Raastofferne kunne behandles med saadanne Udgifter, at der bliver Basis for en Omsætning, der svarer til det Materiel og de Arbejdsenheder, der normalt er beregnet herpaa. Kullene har deres store Indflydelse herpaa, og det er derfor med Glæde, man har set, at Kulpriserne Dag for Dag i det forløbne Aar har været i stadig Nedgang. De vil selv se, i hvor høj Grad Kullene og deres Pris daglig kommer os ind paa Livet; tænk paa Gas, Elektricitet, Transport, Bane og Damper, ja, saa at sige i enhver Genstands Pris omkring os har Kullene deres procentvise Andel.

Kulpriserne er nu nede paa det dobbelte af den Pris, vi kendte før Krigen, og dette ligger omtrent ved det Pristal, vi kender i Dag.

Det er sikkert ikke meget galt, naar det paastaas, at Prisen nu ligger fast, hvad Nedgang angaar, bortset fra den Reduktion, der kan komme paa Grund af Fald i Pristallet. Skulde der imidlertid indtræffe en Fremgang i Englands Industri i det nye Aar, da er en Stigning ikke udelukket, idet Grubeejerne da vil paase, at Produktionen holdes paa et passende Niveau under Efterspørgslen, og saaledes gøre sig betalt for det Tab, de paastaar at have haft i dette Aar. Her maa man tage Hensyn til, at England før Krigen af sin Produktion paa ca. 370 Mill. Tons selv brugte ca. 300 Mill. Tons. England maatte under Krigen afgive en stor Del af sin Eksportforretning til Amerika og andre fjerne Lande, idet Hjemmeforbruget i England oversteg Produktionen. Man har derfor i dette Aar været Vidne til en Hensyntagen til udenlandske Købere (hvad man jo ikke var forvænt med under Krigen), som ofte gav sig Udslag i Tilbud om at sælge Kul til gamle udenlandske Kunder til Priser, der var billigere end den Pris, det engelske Hjemmemarked kunde købe til.

Af forskellige Grunde, bl. a. Dollarkursen, har England nu igen samlet alle sine gamle Kunder i Europa, idet amerikanske Kul nu er omtrent ligesaa ukendte, som de var før Krigen. En af Grundene hertil er sikkert ogsaa den, at Amerikanerne nu faar Bagsmækket for alle de daarlige Kul, de til uhyre Priser fyldte i Europa, da vi var i Nød.

Hvad vort hjemlige Marked angaar, da har nu saa at sige alle Forbrugere igen forladt de hjemlige Effekter, man under Krigen forskaffede sig, og er vendt tilbage til Kullene. — Det Sted, hvor de hjemlige Brændselsmidler sikkert har holdt sig bedst, er netop i denne Egn, hvor man har saa rigelige Mængder, og hvor i hvert Fald Forbrugere paa Landet kan skaffe sig dem til rimelige Priser grundet paa lokal Arbejdskraft og ringe Transportomkostninger.

Vi har her i Danmark i Aar været Vidne til en større Revolution indenfor Kulimporten end nogensinde tidligere i den danske Kulimports Historie.

Medens det oprindelig var de enkelte Storkøbmænd i Søstæderne, der specielt om Sommeren fragtede Kul hjem til Danmark i deres stolte Sejlfartøjer, gik Kulhandelen, efterhaanden som Forbruget af denne Vare steg, over til, at visse af Storkøb-

mændene og tillige ogsaa enkelte Nybegyndere blev udelukkende Kulimportører.

Nybegynderne maatte imidlertid kæmpe haardt for at klare sig; der skulde baade Pengemidler og Dygtighed til for ikke at blive sat ud af Spillet, idet de èn Gang eksisterende Firmaer brugte alle Konkurrencemidler for at undgaa yderligere Tilgang.

Paa denne Maade var der opstaaet en anerkendt, indflydelsesrig og velhavende Importørstand, som, hvad rimeligt var set fra et Købmandsstandpunkt, gjorde alt for at stække yderligere Tilgang, bl. a. ved at lægge Beslag paa saa rigelige Havnepladser som vel muligt, idet Beliggenhed ved Kaj er en absolut Nødvendighed for at være konkurrencedygtig. De vil saaledes erindre de Vanskeligheder, Andels-Kulforretningen havde i den Retning ved sin Start.

Andels-Kulforretningen blev som bekendt startet i Slutningen af 1913 og havde allerede inden Udgangen af 1916 vundet sig en til sin Mission passende Stilling.

Men saa indtraf Vanskelighederne ved Importen, og værst gik det næsten ud over Andels-Kulforretningen, idet Kundekredsen saa' sin Fordel ved at gaa over til hjemligt Brændsel, hvorfor Bestyrelsen besluttede sig til midlertidigt at løse Medlemmerne fra Købepligten.

Forretningen kunde derefter ikke opretholde en direkte Import for de faa Medlemmer, der nu og da vilde have Kul, specielt da Tilførslerne paa det Tidspunkt hovedsageligt kom fra Amerika i store Baade paa 3—5000 Tons. Samme Skæbne som os fik de mindre og mellemstore private Importører, idet disse ikke havde Kapital til at paatage sig den med en slig Import forbundne Risiko. Følgen heraf blev, at enkelte store Firmaer overtog en væsentlig Post af Landets Import, og inden normale Tilstande igen var indtraadt, havde de opkøbt saa mange af de tidligere Importører, at de kunde øve deres Indflydelse saa at sige over det ganske Land. Følgerne heraf er ikke vanskelige at faa Øje paa. Der er selvfølgelig gode Sider ved en saadan Koncentration, f. Eks. Kapital til Anskaffelse af de mest moderne Losseapparater samt Brugen af de store Dampere, som altid er forholdsvis billigere end de mindre, men Spørgsmaalet er blot, om disse Goder til enhver Tid vil komme det forbrugende Publikum til gode. De store Kapitaler anbringes jo ikke i disse store Losseapparater ene og alene for at skaffe Prisen ned, men netop for til enhver Tid at være i Stand til at imødegaa en Konkurrence.

Som man imidlertid har oplevet overalt i Verden, hvor Koncentrationer har fundet Sted, kommer der først et Tidspunkt, hvor Forbrugerne nyder en Fordel, nemlig saalænge Kampen staar paa, men det har altid vist sig, at der kom et Tidspunkt, hvor de kæmpende enten gik op i en samlet Enhed eller dog kom til Enighed — paa Bekostning af Forbrugerne. Vi er snart paa Vej til at opleve dette herhjemme, og Kampen raser allerede i visse Dele af Landet. Hvor vidt den vil brede sig, og hvor lang den vil blive, samt hvad Enderesultatet vil blive, kan ingen forudse.

Blot jeg nu i denne Forsamling i Dag kunde have sagt: Os kommer det ikke ved — vi har sikret os — nemlig ved at have taget Sagen i egen Haand; men saa langt er Andels-Kulforretningen desværre ikke kommet — den blev startet for sént, der blev ikke levnet Tid, før Krigens Omvæltninger kom, til at faa alt organiseret og ikke mindst konsolideret. Dog, der er lagt en god og fornuftig Basis, som allerede har vist, at Spørgsmaalet teknisk kan løses, men derfor og derfor netop **nu** skal Landbruget sørge for, at dette Skjold ikke slaas det af Hænde; der vil sikkert blive sat meget ind derpaa, men naar man vil holde sig til den oprindelige Tanke med Kulindkøbet — nemlig selv at købe sine Kul direkte i England, selv fragte sin Tonnage og skaffe Kullene fordelt med passende Omkostninger og saa iøvrigt holde sig den Købepligt, som er Indkøbets Grundpille, efterrettelig, saa spaar jeg Dem, at de Ulemper, som en fordringsfuld Kapital kan bringe, vil gaa Deres Dør forbi.

Som Leder af Andels-Kulforretningen kan jeg bedømme de gode og svage Sider, som ogsaa denne Gren af Andelssagen har.

Forretningen har en meget betydelig Fordel ved at have en fast, regelmæssig Kundekreds, hvis Forbrug ligger nogenlunde jævnt Aaret igennem, og som for det væsentligste kan bruge ensartede, gode Kul.

Men paa den anden Side har Andelsforretningen den store Svaghed i Modsætning til Aktieselskaberne, at den i Modgangs- og Nedgangsperioder kun arbejder med laant Kapital, hvilket giver sig Udslag i, at naar det private Aktieselskab intet Udbytte giver, hvilket under saadanne Forhold betragtes som naturligt, da vil f. Eks. Andels-Kulforretningen med en Rentekonto for den laante Kapital vise et Underskud paa sit Regnskab til et meget betydeligt Beløb.

Hvis man derfor tænkte sig, at blot en Del af Garantikapitalen var indbetalt kontant, vilde Forretningen være friere i sine Dispositioner og i vanskelige Tider være stillet lige i Konkurrencen, og i gode Tider vilde den være i Stand til at give et forøget Overskud til Forrentning af den anbragte Kapital.

Jeg forstaar saa godt, at de ledende Mænd indenfor Andelsbevægelsen i disse Tider er meget optagne af dette Spørgsmaal; thi netop i disse vanskelige Tider har man faaet Øjnene op for, hvilken Magt Kapitalen i Virkeligheden er i Besiddelse af.

Den Virksomhed, stor eller lille, som ikke har noget at staa imod med i disse Tider, kan nemt, om end den er nok saa sund i sig selv, faa trange Kaar.

Det kan maaske netop i disse Tider være vanskeligt at tænke sig at gaa bort fra den gamle Tradition med Hensyn til Garantikapitalen, men saa mange Forhold er jo ændrede i de senere Tider, og forhaabentlig findes ogsaa den bedste Løsning paa dette saa vigtige Spørgsmaal.

— Efter at E. Bojsen, Lethenborg, i varme Ord havde talt for, at man støttede Dansk Andels-Kulforretning i den Kamp, der forestod, sluttede Formanden Behandlingen af dette Punkt paa Dagsordenen med en Tak til Direktør Skikkild for Foredraget.

Noteringsforholdene.

Herom holdt Proprietær J. Petersen, Brædstrup, følgende Foredrag:

Jeg vil gaa lidt tilbage i Tiden for ligesom at lægge Baggrunden for den Virksomhed, der ogsaa i vore Dage er underkastet en stærk Kritik. Noteringen er af gammel Dato. Allerede i 1856 havde vi en Notering, men det var en uansvarlig Notering, der fremkom i »Berlingske Tidende« efter Opgivelse af en eller anden Mægler. Det gik paa den Maade til 1880. Da rettede Fyns Handelsforening en Henvendelse til Grosserer-Societetet om at autorisere Noteringen. Vi var nu naaet til at udføre Smør for en Snes Millioner Kroner aarlig og kunde ikke have dette til at hvile paa et løst Grundlag. Grosserer-Societetet gik ind paa at nedsætte et Noteringsudvalg, og dermed stiftedes Københavns Smørnotering. Udvalget bestod til at begynde med udelukkende af Handelsmænd.

Allerede i 1882 begyndte den Slange at stikke Hovedet frem, som nu for Tiden truer med at dræbe Noteringsansættelsen, nemlig Overpriserne. Man havde Overpriser paa ca. 2 Øre. Herover følte Landmændene sig som den Dag i Dag brøstholdne, og i 1883 fik de saa en Repræsentant i Noteringsudvalget, men det var kun en Stumtjener — han havde ingen Stemme. Der rejste sig nogen Kritik over dette Forhold, og i 1887 fik Landbrugets Repræsentant i Noteringsudvalget Stemmeret sammen med de øvrige 7 Medlemmer. Senere fik Landbruget endnu en Repræsentant i Udvalget, saa at det herefter havde $^2/_9$ af Stemmerne. Men det viste sig, at heller ikke dette var tilstrækkeligt.

Efterhaanden som Andelsmejerierne kom frem, steg Eksporten — fra en Snes Millioner Kroner i Begyndelsen af Firserne til 60 Millioner i 1888, 111 Millioner i 1890 og 223 Mill. i 1913. Og efterhaanden som Eksporten tog til, stak Slangen — Overpriserne — Hovedet frem i stedse stærkere Grad. I Aarene fra 1883 til 1894 steg Over-

priserne gradvis indtil 12 Øre. Mejerierne solgte Smørret paa Aarskontrakt, og naar de havde solgt til nogle Øre over, hvad de havde faaet det foregaaende Aar, mente de, at de var paa den sikre Side, men ved Aarets Slutning viste det sig, at de alligevel havde faaet for lidt.

I 1894 blev der saa gjort op til Tab saavel for Mejerierne som for Eksportørerne. Et Gode havde det dog, nemlig at man kom af med en Mængde Snyltere paa Smørhandelens Omraade, og der blev kun tilbage — kan man næsten sige — den Stab af Eksportører, der virker den Dag i Dag.

Fra 1894 til 1901 var der nogen Stilstand. Det var en skarp Kur i 1894. Vi, der har oplevet det, glemmer det aldrig. Det bragte os til at tænke over, om der ikke fandtes en anden Form for Smørrets Afsætning end den at sælge til Eksportører herhjemme.

Fra 1894 til 1901 solgtes Smørret paa Aarskontrakt, og der var ikke nogen nævneværdige Overpriser. Lutten var bleven renset, alle de Eksportjægere, der havde været med til at drive Overpriserne op før, var forsvundne.

Naar man drøfter Spørgsmaalet med Eksportørerne, siger de, at det er Smørpris-Statistikken, der er Aarsag til Overpriserne. Dog er de nu ved at opgive dette. Jeg maa sige, at fra 1894 til 1901 havde vi saa god og fyldig en Statistik som aldrig før eller siden, og dog steg Overpriserne ikke. Man kan derfor ikke tro paa, at Statistikken skulde være Grunden til Overprisernes Stigning.

Vi har næppe nogen Sinde haft en mindre Deltagelse i Statistikken end nu. Af vore ca. 1400 Andelsmejerier er der ikke mere end ca. 300, som indberetter. Det er jo et kummerligt Resultat af saa mange Aars Arbejde. Naar man ønsker, at Statistikken skal have Betydning for Noteringsarbejdet, vil jeg sige: Giv os saa noget mere Materiale. Det er for tarveligt, at ikke engang en Fjerdedel af Landets Mejerier indberetter.

Men jeg mener som sagt ikke, at Statistikken befordrer Overpriserne. I 1901 begyndte Slangen igen at stikke Hovedet mere og mere frem. Og nu begyndte Misfornøjelsen med Noteringen at antage stærkere Former. I Aaret 1902 var Overpriserne atter kommen op til godt et Par Ører. I 1903 var de steget yderligere. Saa sagde Land- og Mejeribruget, at det ikke kunde nøjes med de to Medlemmer i Noteringsudvalget. Vi maatte have mere Indflydelse. Vi oprettede i Kompagni en Forsøgsnotering i Odense, der blev sat af 3 af vore Mænd og indberettet til Grosserer-Societetets Noteringsudvalg for derigennem at animere dette til at holde Noteringen stram. Forsøgsnoteringen begyndte i April 1903, men ophørte allerede i Januar 1904, da den ikke fik nogen Betydning, Noteringen faldt alligevel af. Saa oprettedes der et Voteringsudvalg i Odense, bestaaende af 3 af vore Mænd og 2 fra Provinskøbmændene, der ogsaa var utilfredse. Hver Torsdag Kl. 10 Formiddag telegraferedes denne Votering til Grosserer-Societetets Udvalg som Vejledning — ikke andet. Det begyndte, saa vidt jeg husker, i Januar 1904, men det hjalp heller ikke noget videre. Samme Aar forlod de to Landmænd Noteringsudvalget, idet de sagde: Vor Nærværelse er betydningsløs, vi kan ikke fremskaffe en Notering, som vore Mandanter, Landmændene, kan være tjent med.

Voteringsudvalget i Odense ophæves i Marts 1906. Men samtidig krævede vi af Grosserer-Societetet, at vi vilde have Ligeberettigelse med Købmændene i Noteringsudvalget. Naar de vilde vælge 4, vilde vi vælge 4, og Grosserer Societetets Formand skulde saa være Formand i Udvalget og lede Forhandlingerne, men ikke udøve Stemmeret. Denne Ordning begyndte i April 1906 og fortsattes til 1912. Om det end var muligt at dæmme op for Overprisernes Stigning, saa viste det sig i alt Fald, at Dæmningen var gennembrydelig flere Gange om Aaret, og saa kom Noteringsudvalget ind paa at includere Overpriserne, men det bragte endnu mere Ufred ind i Handelen, ikke alene herhjemme, men ogsaa i England. Det hed i Overenskomsten, at Includeringerne ikke maatte

kræves betalt i England og ikke maatte betales i første Omgang herhjemme, men det blev de alligevel.

I et halvt Aar blev der includeret 18 Gange. Saa sagde Landmændene i Noteringsudvalget: Vi vil ikke være med mere, vi kan ikke forsvare overfor vore Mandanter at lege med i den Leg, nu forlanger vi Flertal i Noteringsudvalget, ellers gaar vi. Grosserer-Societetet kunde ikke gaa ind paa dette Krav, og den 22. August 1912 noterede vi sammen med Grosserernes Repræsentanter for sidste Gang indtil videre. Den 29. August 1912 satte vi selv vor Notering et andet Sted, og det vedblev vi saa med indtil 1915. Vor Notering var som Regel 2—3 Kr. over Grosserernes, og det var vor Notering, som Mejerierne fik betalt efter.

I 1915 maatte vi atter gaa sammen med Grossererne paa Grund af Smørhandelens Monopolisering. Der kunde kun sættes et Afregningstal, som Eksportørerne maatte betale Mejerierne efter. Saa var vi altsaa kommen sammen igen, og saa længe disse Restriktioner varede, indtil 1. December 1920, var der ikke Tale om, at vi kunde skilles. Der var jo heller ikke Tale om Overpriser; hvorledes Eksportørerne fordelte Pengene, var jo en anden Sag, men de Penge, der kom ind, var ens for alle.

Nu spørges der, om Tiden ikke er kommen til, at vi igen kan skilles. Vi har drøftet det med vore Mandanter, men man skal jo, naar man vil gøre Forandringer, passe paa, at det ikke bliver Forandringer, som giver Bagslag. Hele Smørhandelen ligger jo vanskeligt og usikkert.

Vor Hovedopgave er at sætte et Noteringstal, saa at de flest mulige Penge kommer hjem til Landet, en Notering, der er i Overensstemmelse med Smørrets Værdi, og vi har at tage Hensyn til ikke alene, hvad England, men ogsaa Belgien, Frankrig, Svejts, Norge og Sverrig giver for Smør, og saa skal vi deraf finde et Middeltal, der sikrer os de flest mulige Penge. Hvis d. Hrr. tror, at det er saa overordentlig let, tager De storligen fejl, og hvis De mener, at Overpriserne er et Bevis for, at vi har faaet for faa Penge hjem, saa tager De ogsaa fejl. Overpriserne er kun Bevis for, at de Penge, vi har faaet hjem, er fordelt forskelligt.

Jeg vil gerne sige lidt om Overprisernes Virkning. De har den samme Virkning, som de altid har haft. Naar der er fremmede Magter, som byder store Overpriser, saa er der en Hensigt bagved. Det er en given Sag, at der for Tiden sættes Penge til. Der har været Uger, ja Maaneder, hvor et bestemt Firma har sat Penge til og derved presset Overpriserne højt op. Hvis det var saadan, at Overpriserne kun havde Virkninger herhjemme, var det en anden Sag, men saadan er det ikke. De har den Følge, at de trykker Begæret ned paa de udenlandske Markeder, og derved falder Prisen Det er en stor Illusion, at naar vi har høje Overpriser, saa faar vi flere Penge hjem. Nej, Overpriserne tjener til at trykke Prisen i Udlandet. Jeg kunde tænke mig, at de store Overpriser, der bydes for Tiden af udenlandske Firmaer, er beregnet paa derigennem i det lange Løb at trykke Prisen paa hele den danske Smørproduktion.

Det er jo ikke alt vort Smør, der sælges til udenlandske Firmaer eller til private Eksportører. Nej, heldigvis! Jeg omtalte før, at Begivenhederne i 1894 fremkaldte en anden Form for Smørrets Afsætning, og nu afsættes en Trediedel af vort Smør gennem Smøreksportforeninger. Vi har dygtige og samvittighedsfulde Handelsfolk til at lede disse Foreninger, og deres Indberetninger viser, at de altid staar over, hvad de private Eksportører kan præstere. Hver Torsdag har vi en af dem siddende i vor Midte, naar vi noterer, og han siger os rent ud af Posen, hvordan hvert enkelt Marked ligger. Det Tal, vi derefter noterer, er det, der efter vor Overbevisning i Øjeblikket bringer de fleste Penge hjem til Landet.

Naar det Tidspunkt kommer, hvor vi i Overensstemmelse med vore Mandanter optager vor selvstændige Virksomhed igen, er vi saaledes rustede, at vi kan gøre det. Men indtil Forholdene er faldne mere til Ro — der-

iblandt navnlig ogsaa Kurserne — mener vi, at vi staar os bedst ved et Samarbejde med Grossererne om Noteringen Vi har forhandlet dette Spørgsmaal med Fællesorganisationen, hvor man var enig med os om at se Tiden an for ikke ved et Brud i Utide at slaa noget i Stykker af det, vi vil fremme. Saaledes ligger Forholdene med Hensyn til Noteringsansættelsen i Øjeblikket.

De vil jo være vidende om, at Overprisernes Stigning ikke er motiveret ved selve Markedsforholdene. Det er Konkurrenceforhold, der for en stor Del gør, at Overpriserne stiger saa stærkt. Det Firma, der er saa meget paa Tale i denne Tid, siger: Vi vil have saa og saa meget Smør, og vi tager det, hvor vi kan faa det, — helst fra Eksportforeningerne, men er det ikke nok, saa tager vi det fra de private Eksportører, men som sagt: helst fra Eksportforeningerne. Disse er jo nemlig den store Torn i Øjet, og man vil derfor gerne have en Slange til at stikke sit Hoved ind dér. Heroverfor maa man jo haabe, at der i Eksportforeningerne — som ogsaa i Importforeningerne — maa vises Sammenhold.

Overpriserne er faldende. Det ser ud til, at Aktionen for at skaffe sig Smør for enhver Pris, er forbi, og at man er ved at gaa over til regelmæssig Handel, Men tro ikke paa, at det er af Kærlighed til os, at denne Konkurrence er sat ind i den danske Smørhandel. Nej, det er for Magtens Skyld. Og naar Smørret gaar ud i Verden, er vi ikke sikker paa, at det sælges som dansk Smør; det sælges vist under et andet Navn. (Bifald).

Formanden rettede en varm Tak til J. Petersen for hans Foredrag og tilføjede: Gennem Foredraget er der vist givet Svar paa alle Spørgsmaal, saa at vi kan slutte dette Punkt paa Dagsordenen uden egentlig Diskussion. Er vi enig herom? (Tilslutning).

J. Petersen: Jeg glæder mig over den Tilslutning, mine Udtalelser har faaet. Naar jeg nu i 40 Aar har staaet i dette Arbejde, glæder det mig, at jeg endnu føler, at jeg har Bund under Fødderne.

Regnskabet.

Formanden fremlagde det reviderede Regnskab for 1920—21, der vil blive aftrykt i næste Nummer.

Det godkendtes enstemmigt uden Diskussion.

Budgettet.

Formanden fremsatte paa Bestyrelsens Vegne følgende Forslag til Budget for 1921—22:

Indtægt:	
Medlemsbidrag à 30 Kr. pr. Mill. kg Mælk	39,000 Kr.
	39,000 Kr.
Udgift:	
Delegeretmøde	1500 Kr.
Repræsentantmøder	2500 —
Bestyrelse og Revision	1000 —
Telefon, Porto og Korrespondance	400 —
Tryksager og Skrivemateriale	200 —
Formandsrejser og Udvalgsmøder	600 —
Kontorhold: Formanden	800 —
— Kassereren	100 —
Forskelligt	200 —
Medlemsbidrag til De danske Mejeriforeningers Fællesorganisation	31,000 —
	38,300 Kr.
Overskud	700 —
	39,000 Kr.

Forslaget til Budget vedtoges ligeledes enstemmigt uden Diskussion.

Lovændringer.

Formanden: Ved Delegeretmødet i Fjor fik vi Paalæg om at fremkomme med Forslag gaaende ud paa, at Delegeretmøderne opgives, og at man i Stedet for gaar over til at holde Formandsmøder. Spørgsmaalet har været drøftet et Par Gange indenfor Repræsentantskabet. Der har været nogen Famlen med Hensyn til, hvorledes man skulde forme Forslaget, saa at det fra alle Sider kunde blive mødt med Tilfredshed. Jeg giver nu Ordet til Kontorchef Axelsen Drejer, der i Dag til Morgen sammen med Steffen Sørensen har søgt nærmere at udforme det Forslag, der i store Hovedtræk blev vedtaget ved Repræsentantskabsmødet i Hjørring.

Axelsen Drejer: Det foreslaas,

at Delegeretmødet ophæves, og at en Del af dets Myndighed med Hensyn til det administrative — Regnskabets Godkendelse, Vedtagelse af Budget (herunder Fastsættelse af Medlemsbidraget) samt Valgene — gaar over til Repræsentantskabet, der bestaar af Formændene for de lokale Mejeriforeninger. De paatænkte Møder, hvortil Formændene for samtlige Mejerier indbydes, er altsaa ikke en Erstatning for Delegeretmødet i og for sig, og det er ikke Tanken, at der i Lovene skulde staa noget om, hvor ofte der holdes Formandsmøde, men kun, at saadant Møde holdes, naar Repræsentantskabet finder Anledning dertil, eller naar 50 Mejerier forlanger det. Med Hensyn til Bestyrelsen foreslaas, at den udvides fra 4 til 5 Medlemmer. Hovedpunktet i Forslaget er, at Formandsmøderne ikke skal have Foreningens administrative Forretninger under sig; disse gaar over til Repræsentantskabet. Jeg skal hermed anbefale, at Delegeretmødet slutter sig til det her skitserede Forslag og saa overlader til Repræsentantskabet at redigere Lovene i Overensstemmelse hermed.

Jens P e d e r s e n, Glimsholt: Jeg beklager, at man ikke har faaet Forslaget trykt til Omdeling her ved Mødet. At vedtage en Kladde, som maaske ikke engang er til, er jo ikke saa heldigt. Det, der foreligger her, er vist ikke det, som E. Bojsen mente med sit Forslag i sin Tid, og i alt Fald er det ikke det, som jeg mente. Det, der foreslaas, er, at Delegeretmødet skal afgive hele sin Myndighed til Repræsentantskabet. Det har jeg stemt imod i Repræsentantskabet, og jeg tror ikke, det bliver vedtaget her. Den Myndighed, Delegeretmødet har, er ikke stor og taaler ikke at blive mindre. Jeg henstiller, at vi udsætter Sagen, og at vi saa til næste Aar faar et trykt Forslag frem, som vi faar Lejlighed til paa Forhaand at sætte os ind i.

E. B o j s e n, Lethenborg: Det er et gammelt Forslag, som jeg Gang paa Gang har stillet. Jeg ser ikke Betydningen af det jydske Delegeretmøde, efter at vi har faaet Fællesorganisationen for hele Landet. Derimod mener jeg, det kunde faa Betydning, at man samlede alle Formændene for de jydske Mejerier til Møde. (Hør!). Der er dog en Passus i Forslaget, som jeg ikke paa nogen Maade vil underskrive, nemlig at Regnskabet henlægges under Repræsentantskabet. Det skal absolut være Formandsmødet, der faar Regnskabet forelagt til Godkendelse.

F o r m a n d e n: Der har jo været Tale om at holde ikke et enkelt Formandsmøde for hele Jylland, men et Møde i den sydlige og et i den nordlige Del, og saa vilde det jo være vanskeligt at henlægge f. Eks. Valgene til saadanne Møder. Noget andet vilde det maaske være med Hensyn til Regnskabet.

A x e l s e n D r e j e r gjorde opmærksom paa, at hvis Regnskabet skulde forelægges paa Formandsmøderne, saa vilde Konsekvensen heraf være, at ogsaa Budgetbehandlingen fandt Sted dèr.

P. N i e l s e n, Vejby: At gaa bort fra de aarligt tilbagevendende Delegeretmøder vilde være et Tilbageskridt. Saa vilde jeg hellere have dem udvidet til aarligt tilbagevendende Formandsmøder. (Hør!). De store Forsamlinger kan jo have deres svage Sider, men de gør Nytte ved at faa Spørgsmaalene bragt saa langt ud som muligt. Men skal der være Formandsmøder, saa maa disse ogsaa have Bevillingsmyndighed fuldt ud.

J. L y n g b e r g, Støvring: Det er tredie Gang, vi skal til at tage fat paa Ændring af det bestaaende. I Dag kan vi egentlig ikke gøre noget. Idéen med Formandsmøder er god, men det vil være vanskeligt og bekosteligt at faa Formændene for 900 Mejerier samlet. Er den nuværende Repræsentation egentlig ikke bred nok? Her kan jo møde en Delegeret for hvert syvende Mejeri. Vi skal betænke os to Gange paa at gaa til Ændringer. Jeg har været imod Forslaget hele Tiden.

Svend N i e l s e n, Skibstedgaard, sluttede sig til E. Bojsen og P. Nielsen.

Efter endnu en Del Forhandling foreslog Erik E r i k s e n, Aabybro, at forkaste Forslaget, medens E. B o j s e n foreslog, at man udsatte Sagen

til næste Aars Delegeretmøde, og at Bestyrelse og Repræsentantskab da fremkom med et nærmere udarbejdet Forslag.

Ved Afstemningen stemte 29 for Forkastelse, medens 24 stemte for Udsættelse. Forslaget var saaledes bortfaldet.

Henrik Jensen, Grynderupgaard: Det gør ikke saa meget, thi hvem som helst kan jo tage det frem igen.

Valgene af Repræsentanter til Fællesorganisationen.

Udenfor Dagsordenen henstillede P. Svejgaard, Ramsing, til Fællesorganisationens Bestyrelse at tage under Overvejelse, om der ikke burde indføres en Ændring i Fællesorganisationens Love, hvorved det paalagdes de lokale Mejeriforeninger at foretage Valg af Repræsentanter til Fællesorganisationen ved Formandsmøder hjemme i Kredsene.

Valg.

Til Medlemmer af Bestyrelsen genvalgtes Proprietær J. Petersen, Brædstrup, og Mølleejer N. Bendtsen, Holstebro.

Der skulde dernæst vælges en Revisor i Stedet for Forstander H. P. Larsen, Malling, som afgik efter Tur. Man valgte den hidtidige Suppleant, Steffen Sørensen, Kærbølling, til Revisor, medens H. P. Larsen valgtes til Suppleant.

Til Mødested for næste Delegeretmøde

valgtes Herning med 30 Stemmer. — 29 Stemmer faldt paa Aarhus.

Afslutning.

Formanden rettede en Tak til Mødets Deltagere og udtalte, at disse to Dages Forhandlinger sikkert ikke vilde være uden Betydning som Led i Arbejdet for Mejeribrugets Fremme.

Efter at man derpaa havde sunget »Udrundne er de gamle Dage«, erklæredes Delegeretmødet for hævet.

Ansvaret i Andelsforeningerne.

I.

Maa jeg sige Hr. Vilhelm Storgaard Tak, fordi han i sin Artikel i Andelsbladet Nr. 51 nævner Tingene ved deres rette Navn.

Vær De kun ganske rolig, Hr. Storgaard, der er ingen, som vil angribe Dem. Folk vil blot gnide Øjnene og sige: »Ja, men det er jo fuldstændig rigtigt, hvad Manden dér siger.« Og saa — ja, saa kører de videre, indtil der sker noget meget galt, og er det saa noget, der angaar dem selv — eller deres Pengepung, saa bliver de rigtig vaagne, — og Resten kender vi alle.

At en enkelt Brugsforening gaar i Stykker, og Medlemmerne skal indbetale en større Pengesum, — ja, det er kedeligt for dem, det gaar ud over, især hvis de ikke selv har Skyld i Ulykken; men det er vel saaledes, at i de allerfleste Tilfælde er det dem selv, de kan takke for, at det gik, som det gik.

Men er Andelssagen og Brugsforeningsbevægelsen nu ogsaa tjent med at blive behandlet paa denne Maade? Jeg mener nemlig, at hver Gang der sker noget galt i en Forening, da rammer det alle os, der arbejder med og for samme Sag.

Jeg skal ikke særlig tage Uddelerne i Forsvar, men naar det er gaaet saa nogenlunde med Brugsforeningerne, da har Uddelerne ogsaa deres lille Part af Æren herfor.

Hvad skal en Uddeler gøre, naar Bestyrelsen ikke vil tage det Arbejde og det Ansvar, der ifølge hele Andelsbevægelsens Natur paahviler den? Ja, jeg véd nok, hvad han burde gøre, — han burde gaa sin Vej og sige: Jeg kan ikke og jeg tør ikke paatage mig saa stort et Ansvar. Men husk nu paa, at det er hans Eksistens, det drejer sig om. Lad det være en Undskyldning for ham, naar han alligevel prøver paa at holde Bedriften i Gang, og er han en dygtig og redelig Mand, ja, saa gaar det, men ingen tør vel nægte, at havde denne Mand en forstaaende og interesseret Bestyrelse ved sin Side, da kunde der være opnaaet endnu større Resultater.

Vort Arbejde for Mønsterkontrakten viser ogsaa, at vi har tænkt over disse Forhold. Den er nemlig ikke et Stykke Arbejde for at hæve Uddelernes Løn. Lønnen er ikke engang nævnt i Kontrakten. Den er kun et Forsøg paa at sætte Tingene paa Plads og lægge Ansvaret dér, hvor det skal ligge, samt at skille Foreningens Driftsudgifter ud fra Uddelerens Løn, saa at der kan skelnes mellem, hvad der er mit, og hvad der er dit. Ligeledes gaar Mønsterkontrakten ud paa at indføre en ordnet Kredit eller kontant Betaling, saa at man kommer bort fra den nuværende Form for Kreditgivning, hvor Uddeleren pro forma hæfter for Kreditten, medens det dog i Realiteten er Foreningen eller Medlemmerne, der, naar Uddeleren er kørt i Grøften, maa hæfte for den — og uden at nogen af dem har haft nogen Kontrol med, hvorledes og paa hvilke Maader Kreditten er ydet.

Marius Nielsen,
Uddeler, Støvring St.

* * *

II.

Under Overskriften »Ansvaret i Andelsforeningerne« har Hr. Vilhelm Storgaard i sidste Nummer af Andelsbladet skrevet en Artikel, som jeg paa et enkelt Punkt nær kan give min Tilslutning.

Hr. Storgaard mener, at nu vil Uddelerne rejse sig imod ham. Ja, maaske nogle gør det. Jeg synes nu næppe, der kan være Grund dertil, da ingen Uddeler kan tage det fortrydeligt op, at der føres Kontrol med ham. Jeg for mit Vedkommende gør det ikke. Jeg synes nemlig, det er paa sin Plads, at Bestyrelsen varetager Foreningens Tarv. Har man rent Mel i Posen, kan det jo aldrig skade os Uddelere, at der føres Kontrol, og har man det ikke, ja, da er det jo netop en absolut Nødvendighed at kontrollere.

Vi har desværre en Gang imellem i det sidste Par Aars Tid læst i Bladene, at den og den Brugsforening havde Kassemangel, dog heldigvis ikke af saa stort et Omfang som nu sidst i Hornslet Brugsforening. Det er en Skamplet paa vor gode Andelssag, at sligt finder Sted, og jeg mener bestemt, det kunde forhindres, naar Bestyrelsen og særlig Regnskabsførerne var noget mere paa deres Post. Det viser sig jo desværre Gang paa Gang, at Folk i betroede Stillinger bliver afslørede ligefrem som gemene Bedragere.

Nu kan der maaske nok være Uddelere, som mener, at alt for megen Kontrol er Udtryk for Mistillid. Det mener jeg nu ikke. Er vi vor Plads voksen og har vore Sager i Orden, kan ingen have noget imod, at der føres Kontrol med os. Vi maa jo dog huske, at det er betroede Stillinger, vi beklæder, og hvad skulde vi have en Bestyrelse til, hvis den ikke skulde varetage Foreningens Interesser og følge med i dens Gang. Jeg mener selvfølgelig ikke, at Bestyrelsen skal foretage Indkøb af Varer og lignende. Det vilde vist faa uheldige Følger, da man jo ikke kan forlange, at Bestyrelsen skal have den Forstand herpaa som Uddeleren. Men jeg mener, at Bestyrelsen stadig bør have sin Opmærksomhed henvendt paa Foreningens Gang.

Jeg tror nu, at den allerbedste Kontrol, der kan føres med Uddeleren, er, at man køber sine Varer hos Fællesforeningen. Selvfølgelig kan vi ikke udelukkende benytte Fællesforeningen, da man jo maa rette sig efter afvigende Ønsker hos Medlemmerne. Men det viser sig desværre, at mange Brugsforeninger ikke køber nær Halvdelen af deres Varer i Fællesforeningen. Det er efter min Mening et Skraaplan at komme ind paa. For det første fører Fællesforeningen jo nu saa at sige alt, hvad en Forretning har Brug for, og for det andet kan der langt bedre føres Kontrol, naar Varerne købes hos Fællesforeningen, da vi dér hver Maaned faar en Konto-Kurant, saa at Regnskabsføreren stadig kan følge med i Brugsforeningens Forhold overfor Fællesforeningen. Jeg tror bestemt, at hvis Brugsforeningerne gjorde deres Indkøb i Fællesforeningen, kunde der ikke forekomme en Kassemangel som den i Hornslet Brugsforening.

Hr. Storgaard skriver, at Uddelerne stiller en latterlig lille Kaution. Deri er jeg ikke enig med ham. Jeg tror, at Kautionen de allerfleste Steder er stor nok. Det var jo ikke nemt at blive Uddeler, hvis man skulde stille en Kaution, der var stor nok til at dække en Kassemangel paa 40,000 Kr.

Til Slut kun dette: Giv eders Uddeler en Løn, som han kan være tjent med,

lad Bestyrelsen gennem godt Samarbejde faar Indblik i Foreningens Gang og køb Varerne hos Fællesforeningen. Det tror jeg gavner Uddelerne og hele den danske Andelssag bedst.

Mølvang Brugsforening, i December 1921.

N. Nielsen,
Uddeler.

Afsætningsmuligheder for danske Kartofler i Frankrig.

I en Indberetning til Udenrigsministeriet har det danske Gesandtskab i Paris fremsat en Redegørelse for Forholdene paa det franske Kartoffelmarked og Mulighederne for Afsætning af danske Kartofler i dette Land. Vi skal i det følgende gengive Beretningens Hovedindhold.

Under almindelige Forhold har Frankrig en stor Kartoffeleksport, navnlig til England og Sydamerika, men samtidig importerer det ret betydelige Kvanta Kartofler.

Af den franske Handelsstatistik fremgaar det, at Importen af Kartofler i 1918 og 1920 var forholdsvis ringe, nemlig henholdsvis c. 34,000 og 70,000 Tons, medens Eksporten det sidstnævnte Aar udgjorde 216,000 Tons. I 1919 naaede Importen imidlertid op paa over 318,000 Tons mod en Eksport paa kun c 36,000 Tons. I de første 8 Maaneder af indeværende Aar er der eksporteret fire Gange saa mange Kartofler, som der er importeret, nemlig henholdsvis 195,000 Tons og 47,000 Tons.

I indeværende Efteraar har der i Frankrig været nogen Efterspørgsel efter udenlandske Kartofler paa Grund af, at Høsten har været mindre vellykket, men saa vidt vides har der ikke fundet nogen større Indførsel Sted, og om nogen egentlig Kartoffelmangel er der ikke Tale.

De mest efterspurgte Kartoffelsorter i Frankrig er saadanne, der holder sig faste og gule efter Kogningen, herunder navnlig den saakaldte »Chairjaune«. Ogsaa den mere hvide »Chairblanche« samt Sorterne »Magnum Bonum« og „Up to date« kendes og sælges. Med Hensyn til Størrelsen kræves for almindelige Spisekartofler ensartet Sortering fra Middelstørrelse og opefter, idet der iøvrigt synes at blive lagt mere Vægt paa en god Sortering end paa særlig stor Størrelse. En gros-Priserne i Hallerne i Paris laa i Midten af November d. A. omkring 50—60 Francs pr. 100 kg for »Chairjaune«. For »Magnum Bonum« erklæredes den tilsvarende Pris at ville ligge nærmere 40 Frcs, der paa det daværende Tidspunkt betegnede Mæglernes Gennemsnitsnotering for gode, gangbare Kartofler uden særlig Sorts- eller Kvalitetsbetegnelse. Detailpriserne i Paris ligger fra 30—60 Centimer og højere pr. kg

Med Hensyn til Afsætningsmulighederne i Frankrig, specielt for Kartofler fra Danmark, maa i Almindelighed bemærkes, at der efter alt at dømme ikke kan gøres Regning paa nogen livlig Forretning, saalænge de danske Kartoffelpriser og den danske Krones Kurs i Forhold til Francen holder sig paa det nuværende Niveau.

Afsætning vil for Tiden næppe kunne opnaas til Priser over 30 Frcs. pr. 100 kg cif. fransk Havn.

Paa Grundlag af det foreliggende ringe Erfaringsmateriale kan det ikke med Sikkerhed siges, hvilke Leveringsmaader der maa anses for at være de bedst gennemførlige. Det maa dog antages, at saa længe de danske Kartofler ikke er bedre kendt og indarbejdet eller i Besiddelse af særlig Kvalitetsrenommé i Frankrig, maa de danske Eksportører til at begynde med sikkert tage Risikoen og lade Varen sælge for egen Regning enten ved de offentlige Auktioner i Markeds-Hallerne gennem de autoriserede Mæglere, »Mandataires«, eller gennem Agenter eller egne Repræsentanter til Grossisterne paa Stedet. Det kan næppe ventes, at franske Importører eller Grossister i noget større Omfang skulde begynde Forretning i en uprøvet og vanskelig kontrollabel Vare for egen Regning ved f. Eks. Aabning af Rembours i Danmark ved Afskibning herfra eller ved Ankomsten til fransk Havn. Indtil danske Kartofler er indarbejdet paa det franske Marked, vil ikke blot »Mandatairerne«, men ogsaa Importørerne sikkert forlange Varen tilsendt i Konsignation.

Der er ikke foreskreven Inspektion eller Sundhedskontrol for importerede Kartofler i Frankrig. I denne Henseende vil iøvrigt de danske Kontrolforanstaltninger betyde en Betryggelse for den franske Importør. Af Hensyn til den franske Toldtarif, der

behandler Varer fra Danmark under sin laveste Sats, kræves der Oprindelsescertifikat for Kartoffel-Sendingerne, legaliseret af de franske Konsularmyndigheder i København.

Af ovenstaaende Oplysninger som Helhed vil fremgaa, at der med de forhaandenværende Priser og Kurser ikke for Tiden bør næres for store Forhaabninger om en indbringende Kartoffeleksport fra Danmark til Frankrig. Om Handel kan komme i Stand, afhænger først og fremmest af de danske og franske Priser. Men selv om Priserne gør Handel mulig, vil der dog være Vanskeligheder at overvinde, og skal et dansk Fremstød paa det franske Kartoffelmarked krones med Held, maa det sikkert tilraades at samle Bestræbelserne under en særlig kyndig og forretningsmæssig Ledelse.

Mejeribruget i Amerika.

En af de nordlige Mellemstater i U. S. A., Minnesota, omtrent 7 Gange saa stor som Danmark, men med omtrent det samme Indbyggerantal, hører til de mest udprægede Agerbrugsstater i Unionen, og Mejeribruget er her, takket være de mange dygtige indvandrede Skandinaver, naaet temmelig højt. De mange Mejerifolk rundt om i Staten har allerede i en Aarrække haft en Forening, »Minnesota Mejerifolks Forening«, og det var iflg. »New York Produce Review« ved denne Forenings Aarsmøde forleden i Statens Hovedstad, St. Paul, at den nylig oprettede »Minnesota Andels-Mejeriforening«s Program blev forelagt og drøftet indgaaende.

Det første Punkt paa Programmet gaar ud paa at faa fat i alle Staten Minnesotas Andelsmejerier for da i samlet Flok at komme de store Centralmejerier til Livs, der arbejder efter det forkastelige saakaldte »Fløde-Station-System«. — Foreningen inddeler Staten i Distrikter, og hvert Distrikt har sin af Foreningen udsendte og lønnede Konsulent, som har til Opgave at rejse rundt til Mejerierne og være dem til Nytte ved Fremstillingen af de bedst mulige Produkter. Endvidere er det Foreningens Formaal ikke alene at ophjælpe Kvaliteten af Mejeriprodukterne, men ogsaa overalt at hjælpe til med at fremskaffe de bedste Priser paa de store Markeder. For at bøde paa de enorme Fragter, som gør sig gældende ogsaa i U. S. A. med de store Afstande, søger Foreningen paa praktisk Maade at samle Smørret fra de forskellige Egne i Staten, saa det i de størst mulige Ladninger kan sendes samtidigt til Østens Hovedmarkeder.

I et Blad, som Foreningen udgiver, bliver det paavist, hvor nødvendigt det er at ofre store Summer paa at organisere sig paa denne Maade for derved at kunne møde den stærke Konkurrence udefra.

»New York Produce Review« omtaler endvidere, hvorledes der ikke alene fra ovennævnte Foreninger i Minnesota, men fra flere andre Organisationer i U. S A. er indgaaet Resolutioner til Senatet i Washington med Anmodning om snarest at forandre den saakaldte »Fordney Toldlov«, saa at Tolden paa importeret Smør forhøjes fra 6 cts. til 10 cts. pr lb., bl. a. med den Motivering, at Smør fra Danmark og New Zeeland altid kommer i saa store Ladninger til New York, at det ødelægger Markedet for det hjemlige Produkt. Forslaget om denne Ændring i Toldloven bliver til Slut forsvaret paa den Maade, at man mener at kunne paavise, at Smørret i de eksporterende Lande (Kanada og Danmark f. Eks.) kan fremstilles omtrent 10 cts. billigere pr. lb. end i U. S. A., hvilket dog absolut er meget tvivlsomt.

Hvorvidt den ønskede Forhøjelse af Tolden vil træde i Kraft eller ej, staar foreløbig hen som det store Spørgsmaal.

T. A. D.

Danmarks Ind- og Udførsel af Frø til Udsæd.

Fra Statistisk Departement foreligger nu en Opgørelse over Danmarks udenrigske Omsætning med Frø til Udsæd i Aaret 1. Juli 1920 til 30. Juni 1921. Sammenstillet med Værdierne for de tre foregaaende Aar har Indog Udførslen af Frø til Udsæd andraget følgende Beløb:

	Samlet Indførsel Mill. Kr.	Genudførsel Mill. Kr.	Udførsel Mill. Kr.
1. Juli 1917—30 Juni 1918	9,1	1,6	22,0
1. do 1918—30. do. 1919	19 5	0,5	28 4
1. do. 1919—30. do 1920	21.3	4.9	25 9
1. do. 1920—30. do. 1921	18,5	3,7	18,2

Medens Værdien af Indførslen og Genudførslen i det sidst forløbne Aar kun er uvæsentlig lavere end i Aaret 1919-20, er der et ret betydeligt Fald i Værdien af Udførslen af indenlandsk Frø, og dette Fald skyldes udelukkende den sidst forløbne Frøsæson (1. Jan.-30. Juni 1921), hvor Værdien kun androg 4,7 Mill. Kr. mod 13 5 Mill Kr. i Sæsonen 1. Juli—31. December 1920.

Fordelingen i det sidst forløbne Aar paa Hovedgrupperne ses af følgende Oversigt:

	Samlet Indførsel Mill. Kr.	Genudførsel Mill. Kr.	Udførsel Mill. Kr.
Kløverfrø	11,9	1,8	0,1
Græsfrø	3,0	0,7	9,8
Roefrø	2,7	0,6	4 6
Havefrø	0 8	0,5	3 7
Andet Frø	0,1	0 1	0,1
Ialt	18 5	3 7	18,2

Hvordan Ind- og Udførslen har ligget for de vigtigste specielle Frøsorter vil fremgaa af de følgende Tal, der angiver de ind- og udførte Mængder i Aaret Juli 1920—Juni 1921:

	Samlet Indførsel 100 kg.	Genudførsel 100 kg	Udførsel 100 kg
Rødkløver	19,378	3,243	—
Lucerne	5 079	345	—
Hvidkløver	2.078	460	19
Alsikekløver	4 894	1,914	—
Rajgræs	1 1 6	1 7	22,239
Timothé	6,619	2,7 3	225
Hundegræs	598	—	20,914
Eng-Svingel	490	10	7,505
Runkelroe- og Fodersukkerroefrø	7.624	424	3,474
Sukkerroefrø	8,182	3,567	10 294
Turnipsfrø	467	—	5,166
Kaalroefrø	130	—	5.028
Gulerodsfrø	197	6	1 887
Hvidkaalsfrø	113	11	1,539

For de vigtigste af Frøsorterne er beregnet følgende Gennemsnitspriser pr. kg (for Indførslens Vedkommende cif- og for Udførslens Fob Priser):

Ved Indførsel af	2. Halvaar 1920 Kr. pr. kg	1. Halvaar 1921 Kr. pr. kg
Rødkløver	3,89	2,22
Lucerne	4.46	2,18
Hvidkløver	4,96	3,96
Alsikekløver	4.05	3,26
Timothé	1,96	1,60
Runkelroe- og Fodersukkerroefrø	1.26	1,05
Sukkerroefrø	2.05	2,06
Hvidkaalsfrø	3.97	3,35

Ved Udførsel af	2. Halvaar 1920 Kr. pr. kg	1. Halvaar 1921 Kr. pr. kg
Alm Rajgræs	0,83	0 62
Italiensk Rajgræs	0,71	0,61
Hundegræs	2,83	2,21
Runkelroe- og Fodersukkerro frø	1,81	1,56
Sukkerro frø	2, 8	2,67
Turnips	1,28	1 39
Kaalroefrø	1,54	1,43
Gulerodsfrø	2.18	2,49
Hvidkaalsfrø	7,80	6,95

Sukkerindustrien i Czekoslovakiet.

Gesandtskabet i Prag har i en Indberetning til Udenrigsministeriet givet nogle Oplysninger om Sukkerindustrien i Czekoslovakiet, der er den næststørste Producent af Roesukker i Europa.

Den czekoslovakiske Sukkerindustri beskæftiger for Tiden 189 Fabriker og Raffinaderier, og Produktionen androg i 1920—21 715 000 Tons, hvoraf ca 400.000 Tons er medgaaet til Dækning af Hjemmeforbruget, saaledes at der altsaa vil blive noget over 300,000 Tons tilbage til Eksport. Af denne Beholdning angives ca. 216,000 Tons at være solgt, heraf en Del til Frankrig og Østrig mod Kompensation af andre Varer.

Saafremt det endnu usolgte Kvantum vurderes efter den nuværende Markedspris, vil Værdien af det samlede Eksportkvantum andrage ca. 4 Milliarder czekiske Kr., og Nettoindtægten af Eksporten vil følgelig, saafremt man regner, at ca. 2 Milliarder c. Kr. medgaar til Produktions- og Transportomkostninger, andrage ca 2 Milliarder c. Kr., hvilket Beløb er benyttet til Indkøb af Mel fra England, Amerika og andre Lande.

Paa et Møde afholdt den 23 f M. mellem Repræsentanter for den czekoslovakiske Regering og Sukkerindustrien, er der blevet truffet Bestemmelser om Reguleringen af Produktionen og Salget af Sukker samt Prisen paa Roer af indeværende Aars Høst. Organisationen af Sukkerproduktionen og Sukkersalget er herefter blevet ordnet saaledes, at Sukkerfabrikanterne indbyrdes har afsluttet en Syndikatoverenskomst, hvorved de enkelte Virksomheder forpligter sig til ved Fremstillingen og Salget af Sukker at underkaste sig de Anordninger, der træffes af den fælles Ledelse. Alt Salget af Sukker til Eksport er centraliseret og lagt i Hænderne paa et Selskab, i hvis Ledelse Roedyrkerne er repræsenterede, og enhver Henvendelse om Køb maa ske til Selskabets Kontor, »The Tchecoslovakien Sugar-Company«.

Den Pris, som Sukkerfabrikerne skal have for Eksportsukker, blev paa ovennævnte Møde fastsat til 548 c Kr. pr. 100 kg, i hvilket Beløb indgaar 10 Kr. Tabsreserve og 5 Kr. til Prisudligning for schlesiske Kul.

Den ved Sukkereksporten opnaaede Fortjeneste vil, efter at visse Administrationsudgifter, Godtgørelser etc. er fradraget, blive at fordele saaledes, at 50 pCt tilfalder Statskassen, 43 pCt. anvendes til en yderligere, forholdsmæssig Forhøjelse af Prisen paa Roer, og 7 pCt. tjener til en Prisforhøjelse for Sukkerfabrikerne for det producerede Sukker.

Tab ved Eksporten af Sukker, som ikke bliver dækket af Tabsreserven, skal bæres af Sukkerindustrien og fordeles mellem Raasukkerfabrikerne og Raffinaderierne paa Grundlag af Syndikatoverenskomsten.

Andelstræet.

Et Møde som det nylig afholdte Andels-Delegeretmøde har jo sin store Betydning for Andelsarbejdet som Helhed. Et saadant Møde mener jeg at kunne sammenligne med en Andelshave, hvor de store Gartnere er sammen for at drøfte Andelstræernes fremtidige Vækst og Pasning, ligesom ogsaa Anbringelsen af nye Træer i Andelshaven drøftes.

Det, som det særlig kommer an paa ved Plantning af nye Træer, er, at de ikke kommer til at staa i Vejen for de gamle og tage Lys og Luft op for disse, samt at der ved Plantningen bliver set hen til, at Vinden ikke er for haard, hverken for de gamle Træer eller de nye, som bliver plantet. Der maa, hvad enhver god Gartner jo maa passe paa, være godt Læ.

For godt et Aarstid siden blev der i Andelshaven plantet et nyt Træ, som hedder »Andelspensionsforeningen«. Dette nye Træ vil jeg nærmest tænke

mig kunde være et Lætræ for de andre Andelstræer og virke beskyttende baade for de gamle Træer, som er plantet, og for de nye, som bliver plantet i Andelshaven. Derfor tror jeg sikkert, at de store Andelsgartnere bør have deres Opmærksomhed stærkt henvendt paa nævnte Andelstræ.

Ved Andels Delegeretmødet blev der hvisket mig en Nyhed i Øret, som ganske vist ikke endnu er officiel, men jeg kunde tænke mig, at det, der hviskedes om, kunde blive en Kraft til at faa Andelspensionsforenings-Træet til at skyde raskt i Vejret. Det blev hvisket mig i Øret, at Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeningers Repræsentantskab havde vedtaget at anbefale Brugsforeningerne at lade hele den Fortjeneste, som F. D. B yder dem paa Markfrø, gaa over til Uddelerne, for at disse derved kunde gøre et større Arbejde for at faa Omsætningen i Markfrø bragt saaledes op, at hvert eneste Brugsforeningsmedlem købte sit Markfrøforbrug gennem F. D. B.

Ved at høre om nævnte Vedtagelse kom jeg til at tænke paa det Træ i Andelshaven, som hedder »Andelspensionsforeningen«. Jeg vil anbefale, at Brugsforeningerne alle som én gaar ind paa, at Uddelerne faar den nævnte Merfortjeneste paa Markfrø, som Fællesforeningen vil yde dem, dog paa den Maade, at den enkelte Brugsforening siger til sin Uddeler: Vi yder dig denne Merfortjeneste paa Markfrø, men under den Form, at vi bruger den til at betale Halvdelen af en aarlig Præmie paa 300 Kr. til Andelspensionsforeningen til en Pensionsordning for dig. Den anden Halvdel betales af Uddeleren selv. Dermed var Pensionsspørgsmaalet løst for Uddelernes Vedkommende, og begge Parter, Brugsforening saavel som Uddeler, tror jeg vilde være glade derved i det lange Løb, da Pensionsspørgsmaalet derved vilde være løst paa en tilfredsstillende Maade.

Der blev jo paa Andels-Delegeretmødet talt varmt om at konsolidere sig med Fremtiden for Øje, og Pensionsspørgsmaalets Løsning er jo netop en Konsolidering for de Tider, som kommer. Pensionsspørgsmaalet er allerede løst i 13 store Andelsselskaber eller Grupper af Andelsselskaber paa en saavel for Funktionærerne som Selskaberne tilfredsstillende Maade, idet Selskaberne betaler Halvdelen af den aarlige Præmie og Funktionærerne den anden Halvdel; desuden er der af Andelsselskaberne indbetalt store Summer som Anciennitets-Indskud for de ældre Funktionærer.

Det ovenfor nævnte var en Udvej for Brugsforeninger og Uddelere til Spørgsmaalets Løsning. Jeg vil varmt anbefale, at man tager Tanken op i alle Danmarks Brugsforeninger og med god Vilje søger at føre den ud i Livet.

Den lille Gartner.

Julehilsen.

Gennem Andelsbladet bringes herved mine mange Venner og Medarbejdere i Andelssagens Tjeneste mine bedste Ønsker om en glædelig Jul og et lykkebringende nyt Aar!

Severin Jørgensen.

Udførslen af danske Landbrugsprodukter.

(Ved Andelsudvalgets handelsstatistiske Kontor).

I Ugen 10.—16. December udgjorde Smørudførslen ialt 1710 Tons. Heraf aftog England 1051 Tons eller 60 pCt. Den næststørste Aftager var Frankrig, hvortil der afsendtes 234 Tons. Til Svejts (Tyskland) gik 197 Tons, til Belgien 84 Tons. Der gik ikke i sidste Uge noget Smør til Holland, mens Norge og Sverrig derimod aftog 48 Tons, og der til Lande udenfor Europa (U. S. A.) afsendtes 83 Tons.

1. Smør (Tons).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1–16/12 1921	3/12–9/12 1921	10/12–16/12 1921
Hele Udførslen.	1,454	1,732	86,647	1,946	1,710
Heraf til:					
Tyskland*)	50	127	6 361	356	197
England.......	786	1,199	59 981	1,144	1,051
Sverrig-Norge .	208	153	7,647	59	48
Holland	7	16	812	—	—
Belgien	—	60	3,024	161	84
Frankrig	19	81	4,047	136	234
Lande udenfor Europa......	166	86	4,317	87	83

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

Om Markederne for dansk Smør i Ugen, der sluttede d. 17. December, meddeles:

Atter i denne Uge var de engelske Kunder tilbageholdne, og da de Tilbud, der fremkom fra Danmark, var lavere og lavere, lykkedes det Køberne at presse Prisen meget betydeligt ned. Markedet sluttede flovt med ringe Købelyst for dansk Smør, der i Øjeblikket anses for at være for dyrt i Forhold til de Priser, hvortil andre Landes Smør kan skaffes. Der maa sikkert regnes med en Noteringsnedgang atter i kommende Uge.

Smørprisen i England er nu lavere end paa noget andet Tidspunkt siden Handelens Frigivelse, endog lavere end under det store Fald i Forsommeren; dette gælder for alle Smørsorter. Paa Markedet i London noteredes saaledes den 16. December følgende Engros-Priser: dansk Smør 182—86 sh. pr. cwt., fineste ny-zealandsk Smør i Frihandel 156—58 sh., australsk 134—36, argentinsk 130—40. I Liverpool var Engros-Priserne følgende: Dansk Smør 195—205 sh., finsk 190—200 sh., irsk 180—85 sh., ny-zealandsk 175—85 sh., australsk 145—55 sh., kanadisk 150—60 sh.

Der foreligger nu Statistik over Englands Indførsel af Smør for de 11 Maaneder Januar—November 1921. Sammenlignet med de tilsvarende Maaneder i 1920 og 1913 har Indførslen fordelt sig saaledes (angivet i Mill. cwts. à 50,8 kg):

Indførsel fra:	Jan.-Nov. 1921	Jan.-Nov. 1920	Jan.-Nov. 1913
Danmark.......	1,15	0,73	1,54
Sverrig.........		—	0,30
Holland	0,06	0,05	0,24
Rusland	—	0,02	0,72
Ny Zealand....	0,65	0,27	0,24
Australien......	0,83	0,17	0,50
Argentina......	0,37	0,11	0,07
Kanada	0,04	0,03	—
Andre Lande...	0,11	0,11	0,17
Tilsammen...	3,22	1,48	3,78

Sverrig og Norge aftager mindre Partier, men ogsaa her viser Køberne Tilbageholdenhed. Det franske og belgiske Marked er trykket, og den Omstændighed, at der endnu henligger temmelig store Beholdninger, gør Forholdene endnu værre. Der ventes dog et bedre Marked til de reducerede Priser. Afsendelserne til Svejts er noget mindre. De lave Valutakurser i Tyskland og Czekoslovakiet stiller sig stadig hindrende i Vejen for Indførsel til disse Lande. Saavidt vides har Holland ikke købt dansk Smør i denne Uge. Køberne i De forenede Stater viser Reservation, og den væsentligste Grund hertil maa søges i den Usikkerhed, der hersker i alle Forhold. De engelske Kolonier tilbyder nu ligeledes Smør til Amerika og bidrager derved til at trykke Priserne ned paa et endnu lavere Niveau.

Produktionen var lidt større end Ugen i Forvejen.

Københavns Smørnotering maatte den 15. Decbr. nedsættes med 53 Kr. til 365 Kr. pr. 100 kg mod 418 i begge de foregaaende Uger. Det svenske Afregningstal var den 15. Decbr. 330 Kr. ligesom i den foregaaende Uge.

2. Æg (1000 Snese).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1–16/12 1921	3/12–9/12 1921	10/12–16/12 1921
Hele Udførslen.	533	624	31,172	371	458
Heraf til:					
Tyskland......	12	3	172	—	—
England.......	421	549	27,437	327	409
Sverrig-Norge	77	67	3,377	44	45

Udførslen af Æg har i de sidste Uger været af et voksende Omfang. I Ugen 10.—16. December udgjorde Udførslen 485,000 Snese, hvoraf 409,000 Snese eller meget nær 90 pCt. gik til England. Til Sverrig og Norge gik 45,000 Snese.

I England har Markedet under Pres af de store Tilførsler maattet give efter, og Priserne har gennemgaaende maattet sænkes. Herunder synes dog danske Æg i Almindelighed at have klaret sig paa Grund af det forholdsvis ringe Udbud, mens prima nylagte Æg, der var presset højt op i Pris, har maattet vige en Del. London har fremdeles store Tilførsler, særlig af oversøiske, specielt argentinske Æg.

Den foreliggende Statistik over Englands hele Indførsel af Æg i Maanederne Januar—November viser følgende Hovedtal (angivet i Mill. Storhundreder à 120 Stkr.):

Indførsel fra:	Jan.-Nov. 1921	Jan.-Nov. 1920	Jan.-Nov. 1913
Danmark	4.47	3,64	3,84
Rusland	—	—	10,26
Tyskland	—	0.01	0,41
Holland	0,50	0,04	0,93
Frankrig	0,05	—	0 68
Ital en	—	—	0.79
Østrig-Ungarn .	0 03	—	0,83
Forenede Stater .	0,17	0,32	0.01
Ægypten	0,49	0,57	0,97
Kanada	0,45	0.62	—
Andre Lande ...	3 13	1,07	0 77
Tilsammen ...	9,28	6,28	19,49

Dansk Andels Ægexports Notering maatte for Ugen 16.—22. December sænkes 1 Kr. pr. kg til 530 Øre pr. kg (de to foregaaende Uger henholdsvis 630 og 600 Øre). Samtidig var Andelssvineslagteriernes Fællesnotering for Æg ligeledes 530 Øre pr. kg (de to foregaaende Uger 630 og 600 Øre pr. kg), mens den svenske Ægnotering i Ugen 16.—22. December var 430 Øre pr. kg mod 430 og 420 i de to foregaaende Uger.

3. Bacon og Flæsk (Tons).

Udførslen af Flæsk naaede i Ugen 10.—16. Decbr. igen op over 2000 Tons, nemlig ialt 2195 Tons, der saa godt som alt gik til England. I samme Uge udførtes af levende Svin 33 Stkr. til Belgien.

Markedet i England var i sidste Uge omtrent uforandret, maaske med en An-

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst 1921	1/1.–16/12 1921	3/12–9/12 1921	10/12–16/12 1921
Hele Udførslen.	809	1,631	81.549	1,736	2,195
Heraf til:					
England	764	1,607	80 334	1,730	2,188
Tyskland *)	26	10	473	—	—

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

tydning af en svagere Tendens for Bacon i Almindelighed, mens dansk Flæsk, der endnu er i knapt Udbud, er Genstand for god Efterspørgsel. Den foreliggende Statistik over Englands hele Indførsel af Bacon for de første 11 Maaneder af indeværende Aar viser en Indførsel, der har været større end baade i 1920 og i 1913. Fordelingen paa de forskellige Lande ser saaledes ud (angivet i Mill. cwts. à 50,8 kg):

Indførsel fra	Jan.-Nov. 1921	Jan.-Nov. 1920	Jan.-Nov. 1913
Danmark...	1,68	0,58	2.11
Forenede Stater .	2,38	3,09	1,65
Kanada	0 80	1.25	0 23
Andre Lande ...	0,45	0.05	0.43
Tilsammen...	5,30	4,97	4,42

De danske Andelssvineslagteriers samlede Antal Slagtninger har nu i det sidste Par Uger atter været aftagende. I Ugen 8.—14. December slagtedes 23,943 Stkr. til Eksport til England (de to foregaaende Uger henholdsvis 29,019 og 30,034), 5979 til anden Anvendelse (de to foregaaende Uger henholdsvis 3929 og 4326 Stkr.), ialt 29,922 mod 32,948 og 34,360 i de to foregaaende Uger.

Slagtningerne i Irland i Ugen, der sluttede den 8. December, udgjorde ialt 32,543 Stkr. Svin (1920: 33,544), mens Antallet af levende eksporterede Svin var 2036 (1920: 6438), saaledes at det samlede Antal i Ugen indtil 8. Decbr. udgjorde 34,579 mod 31,712 i den foregaaende Uge og 39,982 i den tilsvarende Uge i 1920.

De danske Andelssvineslagteriers Noteringer var i sidste Uge uforandrede, idet Noteringen for Øerne den 16. December fastsattes til 230 Øre for bedste Svin, mens Noteringen i Jylland ligeledes ansattes uforandret til 220 Øre pr. kg for bedste Svin.

4. Kød (Tons).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1–16/12 1921	3/12–9/12 1921	10/12–16/12 1921
Hele Udførslen.	340	136	6 831	271	358
Heraf til:					
Tyskland*)....	16	117	5,867	271	338
England.......	20	16	794	—	—

5. Levende Hornkvæg (Stkr.).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1–16/12 1921	3/12–9/12 1921	10/12–16/12 1921
Hele Udførslen.	1,173	2,598	129,883	1,915	1,199
Heraf til:					
Tyskland*)....	613	2,094	104,735	669	825
Belgien	—	503	25,139	1,246	375

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

Udførslen af Kød bliver af et stadigt større Omfang. I Ugen 10.—16. December udgjorde den 358 Tons, hvoraf 338 Tons gik til Tyskland eller gennem dette Land til Holland. Sidste Uges Udførsel af levende Hornkvæg var igen noget mindre, kun 1199 Stkr., idet Belgien kun aftog 375 Stkr., mens der til Tyskland og Svejts afsendtes 825 Stkr.

I Tyskland var Tilførslerne til de vigtigste Kvægmarkeder i sidste Uge gennemgaaende af et noget mindre Omfang; kun paa enkelte Markeder var der nogen væsentlig højere Tilførsel. I indeværende Juleuge kan der formentlig ventes en noget større Tilførsel. Priserne steg derfor atter, for Hornkvæg fra 50—200 Mark pr. 100 Pd. og for Kalve fra 25—150 Mark. Paa de vigtigste Markeder noteredes følgende Priser for Hornkvæg (Mark pr. 100 Pd. levende Vægt):

Dresden............	250–1050
Køln..............	450–1200
Leipzig	350– 975
Magdeburg.........	350–1000
Essen..............	450–1250
Berlin..............	475–1100
Breslau	450– 925
Hannover	450–1000
München	350–900
Fankfurt a. M.	400–1100

I Svejts fortsattes Prisfaldet for Hornkvæg og Kød fremdeles, hvad der af de svejtsiske Landmænd tilskrives Tilførslen af udenlandsk Kød og Kvæg. For 1. Halvdel af December Maaned kan meddeles følgende Gennemsnitspriser:

				1. Halvdel af Dec.	2. Halvdel af Novbr.
Fede Stude	1. Kl	levende	Vægt	206,0	213 7
" "	1. "	slagtet	"	414.7	430,0
" "	2. "	levende	"	180,3	189,0
" "	2. "	slagtet	"	370.0	383 7
Fede Køer	1. "	levende	"	172.0	176,3
" "	1. "	slagtet	"	357,0	369,0
" "	2. "	levende	"	147 0	152,0
" "	2. "	slagtet	"	309,3	321,7

6. Slagteriaffald (Tons).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1–16/12 1921	3/12–9/12 1921	10/12–16/12 1921
Hele Udførslen.	99	163	8,150	92	123
Heraf til:					
Tyskland	—	89	4,481	30	58
England.......	—	69	3,446	50	64

Udførslen af Slagteriaffald udgjorde i sidste Uge 123 Tons, der fordelte sig omtrent ligeligt mellem Tyskland og England.

7. Sødmælk og Fløde.

Ifølge Meddelelse fra Statistisk Departement var Udførslen af Mælk i sidste Uge 93 Tons mod henholdsvis 214 og 75 Tons i de to foregaaende Uger. Af de 93 Tons gik 89 Tons til Tyskland. Den samlede Udførsel af Mælk siden 1. Januar har ialt været 3340 Tons eller 67 Tons pr. Uge. Udførslen af Fløde udgjorde i Ugen 10.—16. Decbr. 23 Tons, der gik til Tyskland.

8. Heste.

Hesteudførslen i Ugen 10.—16. December androg 148 Stkr., hvoraf 147 gik til Tyskland. Siden Nytaar er ialt udført 19,578 Stkr. eller gennemsnitlig 392 Stkr. pr. Uge.

Øernes Andelsselskab

for

Indkøb af Foderstoffer

A. m. b. A.

noterer den $^{21}/_{12}$ 1921.
Op- og Nedgang i Priserne forbeholdes.

	Kbhvn.	Korsør	Rønne
Foderblanding			
Nr. 1, ca. 50 %	31,00	31,00	31.50
Nr. 2, ca. 46 %	29 50	29,50	30 00
Nr. 3, ca. 42 %	27,00	27,00	27,50
Hørfrøkager, kbhvske., bedste Mærker	32,50	32,50	33,00
Bomuldsfrøkager, 47 % californiske	31,00		
do. afskallede, Texas,		32,00	32,50
Soyakager, danske, ab Fabrik	30,00		
do. do. fra Lager	30,50	31,50	32,00
Soyaskraa, dansk, ab Fabrik	29,50		
do. do. fra Lager	30,00	30 50	31.00
Palmekager	20,00	20 00	20 50
Jordnødkager	31,50	31,50	32,00
Kokuskager	23,00	23,50	24.00
Rapskager	22,00	22 00	22,50
Sesamkager	30 50	30,50	31,00
Hampefrøkager ab Fabr.	23 50		
Hvedeklid, danske	20 50	21,00	22,00
Rugklid	17,00	17,50	
Melassefoder, ab Fabrik	15,25		
do.	17 00	17,50	18 50
Byg, dansk	23.00	23 00	23,00
Havre	22,00	22,00	
Hønsefoder (Lundsgaard Blandingen)	32,00	32,00	
Hvede	24,00		
Lupinskraa		24,00	
Varer fra Skib.			
Bomuldsfrøkager, brasilianske, 52 %, ca. $^{1}/_{1}$	30,00		
Bomuldsfrøkager, 50 %, ca. $^{27}/_{12}$	30,00	30,00	
Bomuldsfrøkager, 50 %, ca. $^{5}/_{1}$			31,00
Bomuldsfrøkager, 50 %, ca. $^{20}/_{1}$	30,00	30,00	
Jordnødkager, La Plata, Decbr. Afl.		31,00	31,50
Rapskager, La Plata, ca. $^{1}/_{1}$ 1922	21,00		
Palmekager, i Decbr.	20,00		
Hvedeklid, La Plata, ca. $^{1}/_{1}$ 1922	18,00		
Majs i Januar	16,25	16,25	
do. medio Febr.			16,50

Alt banefrit i hele Vgl. med 30 Dages rentefri Kredit, i mindre Partier 10 Øre mere pr. 100 kg. For Findeling af Kager beregnes 70 Øre pr. 100 kg. Kagerne afvejes paa ens Vægt og mærkes paa Forlangende. Naar Varerne leveres i vore Sække, er Sækkene lejefri i 30 Dage; for danske Klid er Sækkene kun lejefri i 14 Dage.

Tilførslerne

af Korn og Foderstoffer.

Den 20. Decbr. 1921.

Al fremmed Valuta er i den sidste Uge gaaet stærkt tilbage, og særlig følelig har Nedgangen for Dollars og Sterling været, idet Sterling er faldet ca. 10 pCt., nemlig fra 21,80 for en Uge siden til 20,00, og Dollars ligeledes ca. 10 pCt., nemlig fra 5,25 for en Uge siden til 4,75 i Dag. Denne meget store Nedgang skyldes i første Række det store amerikanske Laan, som den danske Regering har stiftet. De nærmeste Dage vil vise, om Nedgangen i fremmed Valuta skal fortsættes, eller om Laanets Indvirkning paa Kurserne allerede har vist sig i det Fald, der har fundet Sted.

Nordamerikansk Majs noteres lidt højere i Chicago, og naar Prisen herhjemme er sat ret betydeligt ned, er det derfor udelukkende af Hensyn til den store Nedgang i Dollarskursen. Fra Argentina er Fordringerne for Majs nedsat noget, og Noteringerne herhjemme er ogsaa gaaet noget tilbage for Laplata Majs baade med hurtig og senere Levering.

Bomuldsfrøkager ligger ret uforandret i Amerika, og naar Prisen herhjemme er sat ned, er det ligesom med Majsen, fordi Dollarskursen er lavere.

Stemningen for Hørfrøkager er flovere i Udlandet, og Fordringerne er sat noget ned; herhjemme er Noteringerne ogsaa lavere.

Noteringerne for Jordnødkager og alle andre Sorter Oliekager er sat noget ned. I det hele taget er Stemningen navnlig herhjemme ret flov, og dette har foruden i Kursnedgangen specielt sin Aarsag i det mægtige Fald i Smørpriserne, som maa give Anledning til at være forberedt paa, at Afsætningen af Oliekager maaske vil gaa noget tilbage.

Hvedeklid noteres lidt lavere. Der er kommet forskellige Tilførsler her til Landet af sydamerikanske Klid. Det drejer sig om grove Kvaliteter, men Laplata Kliddene er temmelig røde, hvor-

imod Kliddene fra Chile er af en meget tiltalende, lys Farve.

Markedet for dansk Korn er forretningsløst. I Jylland kan man paaregne at kunne opnaa 22—23 Kr. for Hvede og Rug, 20—21 Kr. for Byg og ca. 19 Kr. for Havre.

Valutanoteringerne i København.

December 1921	pari	Onsdag den 14.	Torsdag den 15.	Fredag den 16.	Lørdag den 17.	Mandag den 19.	Tirsdag den 20.
Stockholm	100,00	127 75	127,75	126,75	123,85	118,75	120,50
Kristiania	100,00	79,50	80 00	80,25	78,50	74,50	75,75
Hamborg	88,89	3,00	2,95	2,70	2,70	2,70	2,85
London	18,16	21,80	21.70	21,55	21,00	20,00	20,00
Paris	72,00	41,90	42 00	40,50	39,25	38,15	39,25
Zürich	72,00	101 75	100 75	100,50	98 25	93,75	92,85
Amsterdam	150,00	190 00	189,00	188,00	183,50	175 00	175,50
New York	373,00	525,00	519,00	518,00	505,00	478,00	475,00

Jydsk Andels-Foderstofforretning.

Noteringerne er uden Forbindende saavel fra Skib som fra Lager. De Lokalforeninger, der ønsker at købe til fast Pris fra de averterede Skibe, bedes henvende sig til vedkommende Afdeling. Alle Varer bliver analyserede.
(Op- og Nedgang forbeholdt).

København, 20. Decbr. 1921.

Fra Skib i hele Vognladninger noteres pr. 100 Kg:

ventet til	Aarh.	Aalb	Esbj.	Vejle	Freh.	Rdrs.	Hors.	Kold.
Majs, nordamerikansk, under Losning ...						16,70		
do. do., ca. 5. Januar		16,50						
do. do., ca 10 Januar	16,50					16,70		
do. do., ca. 15. Januar			16 50	16,70			16 70	
do. Laplata, ca. 24. Dec.			18 50					
do. do. ca. 7. Jan.		18,00						
do. do. ca 15 Jan.	18,00			18,50	18,50	18,50	18,50	18,50
Bomuldsfrøkager, Texas 50 %*), und Losn.	30,50							
do. do., do. ca. 8. Jan.		30,00						
do. do., do. ca. 10. Jan				30,20			30,20	30,20
do. do., do. ca 12 Jan						30,20		
do. do., do. ca. 15. Jan.	30,00							
do. do., do. ca 20 Jan.			30,00					
do. do., i Jan./Febr...					30,20			
Hørfrøkager, Harburg, daglig			31,00					
do. danske, daglig		31,00					31,20	
do. engelske, daglig	31,00	31,00						
do. do., ca. 15. Jan						31 20		
Jordnødkager, sydfranske, 56*) daglig ...					30,70	30,70	30,70	
do., nordfranske, 56 %*) daglig..			31,00					
do. do. 56 %*) ca. 1. Jan.							31,20	
do. Laplata, 56 %*) ca 7. Jan		30,50						
do. do. ca 15. Jan.	30,50							
do. tyske, 56 %*), daglig ..				30,70				30,70
do. nordamr., 54 %*) ca. 15. Febr,	28,50							
Sesamkager, fremmede, ca. 24. Decbr.....			30,00					30,20
Kokuskager, danske i Decbr.............		22 00				22,20	22 20	
Soyakager, fremmede, daglig............					30,70		30,70	
Soyaskraa, engelsk, daglig	29,50	29,50						
Rapskager, tyske, ca. 20. Decbr.								21,00
Hvedeklid, Laplata, ca. 15. Jan..........		18,00						

Garanteret Minimumsindhold.

Vi noterer for:

Kokuskager, danske	21,50 ab Aarhus.
Sesamkager, danske	30,50 ab Aarhus.
Hvedeklid. do.	19,50 ab Aarhus
Bomuldsfrøkager, Texas, 50 %*), ca. 15. Januar	31,70 ab Skive.
do do. do. do.	31,70 ab Nykøb. M.
Hørfrøkager, danske, daglig	31,50 ab Nykøb. M.
do. do i December	31,50 ab Skive.
(Ordrer indsendes til J. A. F., Aarhus.)	
Hvedeklid, danske	19,50 ab Randers.
(Ordrer indsendes til J. A. F., Randers).	
Soyaskraa, dansk	29,50 ab Esbjerg.
(Ordrer indsendes til J. A. F., Esbjerg.)	

Fra Lager er Priserne 60 Øre højere pr. 100 kg end fra Skib, naar mindst 4000 kg af en Sort tages.

For Partier under 4000 kg er Prisen 80 Øre højere end Prisen fra Skib. og for Stykgods beregnes yderligere Kørsel 25 Øre pr. 100 kg. (Op- og Nedgang forbeholdt)

Fra Lager noteres fra 26/12 pr. 100 kg.	Aarh	Aalb.	Esbj.	Vej'e	Freh	Rdrs.	Hors.	Kold.
Majs, nordamk.	17.10	17,10	17,10	17,30	17,30	17 30	17,30	17,30
do. La Plata	19,00	19,00	19,00	19,20	19,20	19,20	19,20	
do. Donau								19,00
do. hvid, afrikansk	17,10	17,10	17,10	17,30				17,30
Bomuldsfrøkager, 50 %*)		31,10	31,10	31,30	31,30			31,30
do. 52 %*)	31,60		31,60	31,80		31,80	31,80	
do. 43 %*)		29,60		29.80				
Hørfrøkager, danske	31,60	31,60	32,10	31 80	31,80	31,80	31,80	31,80
do. nordamk.	31,60			31,80				31,80
do. engelske			31,60					
do. Harburg			31,60	31,80		31,80		
do. Laplata	30,10							
Soyakager	31,10	31,10	31 10	31 30	31 30	31,30	31,30	31,30
Soyaskraa	30 10	30,10	30,10	30,30	30 30	30,30	30,30	30,30
Kokuskager, danske	22 10		23.90	23,40	24,20		23,20	23 70
do. fremmede		21,60	21,60	21,80		21,80		21,80
Sesamkager, danske	31,10							
do. fremmede		30,10		30,30	30,30	30,30	30,30	30,30
Jordnødkager, afskallede, fremmede, 56%*)			31,60					
do. do do. 54%*)		31,10	31,10	31,30	31.80	31,30	31,30	31.30
do. amr., 52 %*)	29 60			29,80	29,80			29,80
do. Laplata 56 %*)	31,10							
Palmekager, danske	19,00					20.10		
Klidmelassefoder, Dsk. Sukkerf.	17,10	17,10	17,30	17,30		17,30	17,30	17,30
Melasse, flydende					14.80			
Hvedeklid danske	20,10	20,60	20,10	20,10	21,10	20,10	20,60	20,60
do fremmede							19,50	
Rugklid, danske, grove	18,10	18,10	18 10		19,10			18,10
Foderbyg, Marokko	20,10	20,10	20,10	20,30	20,30	20,30		20,30
do. amk., 48 lbs.	21,10		21,10					
do. Laplata	20.10						20,30	
Byg, dansk	24,00	25,00	25,50	25,50	26 00	24,00	25,50	24.00
Havre, dansk	22,00	22,00	23 00	23 00	23,50	22,00	23,00	22 00
Blandkorn, do			24,50	24,50		23 00	24,50	23 00
Hvede	25,00	25 00	26,00	25,00	27,00	25.00	26,00	26,00
Rug	25,50	25,50		25,50	26,00	25,50	26,50	26·50

*) Garanteret Minimumsindhold.

Jydsk Andels-Foderstofforretning er stedse Køber til **dansk Korn**, og de Lokalforeninger eller Medlemmer der er Sælgere, vil ved Henvendelse til nærmeste Filial kunne faa Prisen at vide.

Foderblanding kan leveres fra alle Afdelinger og Opgave over Pris med nærmere Oplysninger kan indhentes hos nærmeste Filial.

Handelsefterretninger.

(Ved private Korrespondenter).

Smørmarkedet.

Den 21. Decbr. 1921.

Tilførslerne til Eksportørerne er nærmest større i denne Uge. Hjemmeforbruget er paa Grund af den nære Jul vel noget større i denne Uge, men der bliver dog stadig et meget betydeligt Eksportkvantum, og alle aabne Eksportmarkeder er fremdeles i panikagtig Tilbagegang med Hensyn til Priser. Valutakurserne retter sig dog atter stærkt i Favør af Eksportvarerne, men der maa desværre alligevel forventes en meget betydelig Noteringsnedgang i denne Uge.

Smørnoteringen

blev den 15. Decbr. ansat til 365 Kr. pr. 100 kg.

Mælkenoteringen.

De danske Mejeriforeningers Mælkenoteringsudvalg ansatte den 15. Decbr. følgende Notering:

For Skummetmælk 3,5 Øre pr. kg.
— Sødmælk ab Mejeri 18 Øre pr. kg.
— Sødmælk ved Stalddør 15 Øre pr. kg.

Flæskemarkedet.

Markedet i England er uforandret fast.

Københavns Flæskehalle tilførtes i sidste Uge 5015 Svin imod 4627 Stkr. i forrige Uge. — Endvidere tilførtes Flæskehallen 1851 Okser, 1272 Fedekalve, 778 Spædekalve, 212 Faar og 84 Heste.

Svinepriserne i Danmark.

Jydske Andelsslagteriers Notering fra 18.—24 Decbr. 1921.

Prisen paa Slagterisvin slagtet Vægt er for Svin af Vægt 60—75 kg:

1. Letfede og mellemfede	220	Øre pr. kg
2. Fede	220	" " "
3. Mindre god Kvalitet	210	" " "

For Svin af Vægt 50—59½ kg afkortes 10 Øre pr kg.

Udskudssvin og Søer betales efter Værdi.

Kødmarkedet.

Aalborg Kreaturmarked, d. 20. Decbr.

Markedet var i Dag tilført 659 store Kreaturer, 471 Kalve, 73 Faar og Lam samt 41 Søer. Handelen var, trods sidste Marked før Julen, meget mat. Der blev købt meget smaat til Holland og Belgien, og Handelen til København og til Hjemmemarkedet var meget sløj. Der var vigende Priser saavel for Kvæg som for Kalvene.

Noteringen var som nedenfor anført:

	1. Kl.s	2. Kl.s	3. Kl.s
Stude og Kvier	45-50	38-43	30-35
Tyre	35-40	30 35	—
Unge Køer	37 42	30 35	—
Ældre Køer	28 33	20-25	—
Kalve	35 40	30-35	—
Faar og Lam	—	50-55	—

Enkelte prima Dyr noget mere.

Kælvekøer	400-600	Kr. pr. Stk.
Slagtekøer	50-100	" " "

Kolding Kreaturmarked, d. 19. Decbr.

Kreaturmarkedet her har i Dag været tilført 332 Kreaturer, 65 Kalve og 6 Faar. Til Tyskland solgtes 15 Stkr., til Belgien 109, til København 68, til lokalt Brug 56 og slagtedes paa Pladsen 30. Resten gik til forskellige Pladser i Indlandet. Handelen var uforandret og Priserne ligeledes.

Vestjydsk Eksportforening

noterede d. 19. Dec. 1921 pr. kg levende Vægt:

Prima Kreaturer	94—104 Ø.
1. Kl.s Stude og Kvier	62 – 72 —
2. - do.	52 – 62 —
1. - Tyre	64— 74 —
2 - do.	50 — 60 —
Prima Eksport-Køer	70 — 80 —
1. Kl.s Køer	46— 56 —
2. - do.	28— 38 —
Dubletkalve	100 –124 —
Slagtekalve	52— 72 —

Daarligere Varer efter Kvalitet.

Ægmarkedet.

København, den 20. Decbr. 1921.

Markedet er stærkt demoraliseret, idet der er store Tilførsler af ringere Kvaliteter. Vejret er mildt, og Nyproduktionen vil sikkert hurtigt tiltage og bringe et forøget Fald i Priserne.

Dansk Andels Ægexports Notering i Ugen fra 16.—22. December var 530 Øre pr. kg plus Fragt og Overskud.

Fjerkræhandelen.

København, den 20. Decbr. 1921.

Handelen har i de sidste Dage været livlig med lidt opadgaaende Priser.

Levende:

Høns	150—175	Øre pr. kg
Unge Haner	175—225	" " "
do. Duer	ca. 100	" " Stk.

Slagtede:

Gæs	350—400	Øre pr. kg.
Ænder	450—500	" " "
Kalkuner	300—350	" " "
Høns	200—250	" " "

Skoldede Høns og Haner naar ingen god Pris.

Prisen paa Sukker.

De danske Sukkerfabriker noterer: Stødt Melis Ltf 58 Øre pr. kg.

(Ovenstaaende Notering er 2500 kg-Prisen).

Udgivet af Andelsudvalget.
Chefredaktør:
And. Nielsen.
Ansvarlig overfor Presseloven:
Harald Stenbæk.
Kontor: Christiansgade 24, Aarhus.
Telefon 1510.
De forenede Bogtrykkerier, Aarhus.

Plads tilbydes.

Pladsen som Bestyrer

af Mejeriet „Danelykke", Hem pr. Skive, er ledig til 1. Maj 1922. Sidste Aars Mælkemængde 5,603,690 Pund. Ansøgninger bedes tilsendt undertegnede Formand inden 28. ds. Personlig Henvendelse ønskes kun efter nærmere Aftale.

Hindborggaard pr. Lyby, d. 4. Decbr. 1921.
(1642) Karl Laursen.

Uddeler søges.

Pladsen som Uddeler i Tillitze Brugsforening bliver ledig til 15. Marts 1922. Omsætningen sidste Aar var 250,000 Kr. i Butiksvarer. Lønnen er 5 pCt., fri Bolig og Have samt 100 Kr. til Lys og Varme. Uddeleren svarer til Svind og Emballage — af sidste gives 2 pCt. — og stiller en Sikkerhed paa 8000 Kr., hvoraf de 4000 Kr. indbetales kontant og forrentes med 5 pCt. p. a. Ansøgninger med Anbefalinger maa være indsendte til undertegnede Formand inden 15. Januar.

(1678) A. Christensen,
Tillitze pr. Nakskov.

Uddeler søges.

Pladsen som Uddeler i Gyrstinge Brugsforening pr. Ringsted er ledig fra 1. Februar, eventuelt 1. Marts 1922. Sidste Aars Omsætning var ca. 155,000 Kr. i Butiksvarer og 10,000 Kr. i Frø. Lønnen er for Butiksvarer 5 pCt. ÷ 1½ pCt. til Svind og 4 pCt. for Frø. Korn og Foderstoffers Omsætning ca. 175,000 Kr. til 2 pCt. Papir og Bindegarn tillægges af Foreningen. Som Sikkerhed stilles en Kaution paa 6000 Kr., hvoraf de 3000 Kr. kontant. Der er indlagt elektrisk Lys og Kraft. Ansøgninger sendes inden 7. Januar 1922 til Brugsforeningens Formand,

(1689) Hmd. Chr. Olsen,
Gyrstinge pr. Ringsted.

Søger straks eller 1. Jan.

en Medhjælper med lidt Uddannelse, eventuelt en velbegavet, rask, ung Mand, der ønsker at komme i Lære. Her er bl. Landforretning. Omsætning ca. 200,000 Kr.

(1679) H. Christensen
Brugsforeningen, Ferup St.

Ekspeditrice.

Til 1. Januar er Plads ledig for en Ekspeditrice, som har været ved Handelen et Aars Tid, eller en ung Pige, som har Lyst til at lære Handelen i en Brugsforening. Anbefaling og Lønfordring tilsendes Andelsbladet, Aarhus, i Billet mrkt. 1684.

Ekspeditrice,

dygtig og paalidelig, kan faa Plads i Jebjerg Brugsforening, Jebjerg St., til 1. Januar grundet paa, at min nuværende Ekspeditrice har faaet Uddelerplads.

(1659) A. Kristensen, Uddeler.

Ekspeditrice.

En dygtig og paalidelig Ekspeditrice, som er kendt med Kolonial og Viktual, kan faa Plads 1. Januar. God Løn. Kopi af Anbefalinger bedes tilsendt

R. Malmberg,
Holte By og Buskehøj Brugsforening
(688) pr. Holte.

Lærling.

Som saadan er Plads ledig til 1. Januar i Tranum Brugsforening pr. Brovst.
(1672) P. Wadmann.

Lærling.

Som saadan kan en flink, paalidelig, velvoksen Dreng med Lyst til og Anlæg for Handel antages i Lære fra 1. Januar 1922 eller lidt senere.

(1663) Uddeler J. Bruun,
Sdr. Nissum Brugsforening, Ulfborg.

Plads søges.

Kommis,

20 Aar gl., 6 Aar ved Faget, som uden egen Skyld bliver ledig, søger Plads i en Brugsforening. Fine Anbefalinger haves. Nærmere ved Henvendelse til

(1682) Uddeler Jacobsen,
Jydstrup Brugsforening pr. Ringsted.

Medhjælper.

En ung Mand, 17 Aar, med 2 Aars Uddannelse, der ønsker videre Uddannelse i en Brugsforening, søger Plads til 1. eller 15. Januar. Henvendelse til Sjørring Brugsforening, Sjørring St., Telefon Nr. 2. (1677)

Medhjælper,

1½ Aar ved Kolonialfaget, ønsker Plads straks. Billet mrkt. 1687 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Medhjælper.

Som saadan søges Plads i en Brugsforening fra 1. Januar. Er 25 Aar og har været ved Handelen ca. ¾ Aar. Har været paa Højskole og er i Besiddelse af gode Kundskaber. Fineste Anbefalinger kan fremlægges.

(1653) Vilhelm Nielsen,
Østergade 11, Skive.

1. Kommis.

Som saadan søges Plads til 1. Januar 1922. 9½ Aar ved Faget.

Kommis O. P. Christensen,
(1652) Tornby Brugsforening, Hjørring.

Kommis,

4½ Aar ved Faget, søger Plads til 1. Januar eller Februar. Fineste Anbefalinger haves. Mulige Tilbud bedes sendt til

(1670 Kommis H. P. Valentin,
Dreslette Brugsforening pr. Flemløse.

Lærling.

En Dreng ønskes anbragt i Lære i en Brugsforening, helst i Randersegnen. Man bedes henvende sig til Particulier A. Rasmussen, Brastrup pr. Volk Mølle, eller i Brastrup Brugsforening. (1667)

En ældre Kommis

søger Beskæftigelse 1. Januar eller senere. Er for Tiden 1. Kommis i en af Jyllands største Brugsforeninger. Mulige Tilbud modtages paa Andelsbladets Kontor, Aarhus, i Billet mrkt. 1641.

Mejerielev.

Som saadan søges Plads til 1. Januar eller senere. Vedkommende er 18 Aar (Landmandssøn) og i Besiddelse af gode Skolekundskaber. Mulige Tilbud bedes indlagt paa Andelsbladets Kontor, Aarhus, i Billet mrkt. 1664.

Jeg søger

fra den 1. Januar eller senere Plads som Pakhuskarl eller Medhjælper i en større Brugsforening, helst i Vendsyssel. Mulige Tilbud bedes sendt til
(1676) Mejerist Herman Juul,
p. t. Holeby Mejeri pr. Holeby St., Lolland.

Husbestyrerinde.

Som saadan søges Plads til 1. Januar eller 1. Februar. Anbefalinger haves.
(1686) Johanne Vestergaard,
Karlby Mark, Hornslet.

Jeg søger Plads

til min Lærling til 1. Januar eller senere. Han har været ved Handelen i 2 Aar. Pladsen ønskes helst i en større Forretning.
(1655) W. Boll,
Brandstrup Brugsforening pr. Rødkærsbro.
Telef.: 8 Rødkærsbro.

Ung Chauffør,

23 Aar, som har kørt Varevogn i 2 Aar for en Forretning, hvorfor fineste Anbefaling haves, søger Plads som saadan. Er villig til at hjælpe til paa Lager og ved alt forefaldende Arbejde. Kaution for betroede Midler kan stilles. Er kendt i København. Tilbud med Opgivelse af Løn bedes sendt til
(1669) Chauffør Georg Hansen,
Adr.: Karl Hansen,
Selling pr. Hadsten, Jylland.

Enhver Pladssøgende

bør lade sine Anbefalinger maskinskrive. Arbejdet udføres hurtigt, smukt og billigt ved Henvendelse til Kolding Maskinskrivekontor ved Chr. Th. Nielsen, Kolding.

Stivsyge hos Svin

forebygger enhver Producent ved at anvende **Benmel** à Kr. 20,00 pr. 100 kg Br. f. N. fra

Vejle og Omegns Andels-Svineslagteri. (1661)

Statens Forsøgsmejeri.

Byggearbejder.

Udførelsen af Murer-, Tømrer-, Snedker-, Maler-, Blikkenslager- og Glarmesterarbejdet ved Opførelsen af Bygningerne ved Statens Forsøgsmejeri, Fauerholm ved Hillerød, udbydes herved saavel fagvis som i samlet Entreprise i Henhold til Tegninger og Betingelser, der fra Onsdag den 28. December mellem 10 og 12 er fremlagte paa Arkitekt J. Jespersens Tegnestuer, Tordenskjoldsgade 10⁴, København K., og i Prinsessegade 39, Fredericia.

Tilbud modtages paa Kontoret Tordenskjoldsgade 10⁴, København K., indtil Tirsdag den 17. Januar 1922, Kl 12 Middag, og aabnes de samme Dag Kl 2 i Landbrugsraadets Lokale, Vestre Boulevard 4, København, i Overværelse af de Bydende, der maatte være til Stede.

Tegninger og Betingelser kan saavidt Oplaget strækker til faas til Laans ved Henvendelse til Tegnestuerne i København og Fredericia mod et Depositum af 50 Kr, der kun tilbagebetales for saa vidt Tilbud paa Arbejdet indgives, og det udlaante tilbageleveres i uskadt Stand.

Statens Mejeriudvalg.

Paa Byggeudvalgets Vegne:

(1685) **N. Porse.**

Bestyrelsen for

A/S Andelsbanken i Randers

indkalder herved i Henhold til Bankens Vedtægters §§ 7 og 20 til **ekstraordinær Generalforsamling** i Bankens Lokaler

Lørdag den 31. December 1921 Kl. 11

med følgende Dagsorden:

Forslag til Beslutning om at overdrage Bankens Formue som Helhed til Den danske Andelsbank, A. m. b. A. (jvf. § 40 i Lov om Aktieselskaber).

P. B. V.

(1681) **J. M. Jensen.**

De forenede Bogtrykkerier, Aarhus.

Andelsbladet.

Fællesorgan for danske Andelsforetagender.

Nr. 52. | Fredag den 30. December. | 1921.

Statens Forsøgsmejeri.

Byggearbejder.

Udførelsen af Murer-, Tømrer-, Snedker-, Maler-, Blikkenslager- og Glarmesterarbejdet ved Opførelsen af Bygningerne ved Statens Forsøgsmejeri, Fauerholm ved Hillerød, udbydes herved saavel fagvis som i samlet Entreprise i Henhold til Tegninger og Betingelser, der fra Onsdag den 28. December mellem 10 og 12 er fremlagte paa Arkitekt J. Jespersens Tegnestuer, Tordenskjoldsgade 10[4], København K., og i Prinsessegade 39, Fredericia.

Tilbud modtages paa Kontoret Tordenskjoldsgade 10[4], København K., indtil Tirsdag den 17. Januar 1922, Kl. 12 Middag, og aabnes de samme Dag Kl. 2 i Landbrugsraadets Lokale, Vestre Boulevard 4, København, i Overværelse af de Bydende, der maatte være til Stede.

Tegninger og Betingelser kan saavidt Oplaget strækker til faas til Laans ved Henvendelse til Tegnestuerne i København og Fredericia mod et Depositum af 50 Kr., der kun tilbagebetales for saa vidt Tilbud paa Arbejdet indgives, og det udlaante tilbageleveres i uskadt Stand.

Statens Mejeriudvalg.
Paa Byggeudvalgets Vegne:
(1685) **N. Porse.**

DANSK SPRIT-CENTRAL
FÆLLESSALG
FOR:
AKTIESELSKABET DE DANSKE SPRITFABRIKKER.
AKTIESELSKABET SPRITFABRIKKEN FORTUNA.
DE FORENEDE GÆR-OG SPRITFABRIKKER.
KØBENHAVN · ODENSE · FREDERICIA · AALBORG

Ved Aarsskiftet.

Krisen er over os!

Valutamiséren har udviklet sig ondartet i Aarets Løb. Ved Aarsskiftet i Fjor stod tyske Mark i $^{1}/_{10}$ af det normale. I Aar er de nede i $^{1}/_{30}$ a $^{1}/_{40}$.

Krigsaarenes Pengerigelighed naaede hos os Danske først Handel og Industri ɔ: Byerne, sidst til Landet ɔ: Landbruget. Fra Landbrugets Side kritiserede man dengang noget over, at Byerne „frit" skrabede til sig gennem urimelige Avancer, medens Landbruget „prisreguleredes".

I Slaraffenlands-Perioden fløj de stegte Duer fra Børsen og andre af Gullaschtidens Himmerigsporte lige i Munden paa alle halsende Spekulanter; jo mere ublufærdigt de gabte, og jo højere de skreg, des mere fik de af Stegen — medens Landbruget stadig prisreguleredes, indtil Verdenskonjunkturen med en Naturlovs Ubønhørlighed gik til Bunds i Samfundet og ogsaa hævede Landbrugets Indtægter. — Men det skete først til den Tid, da Spekulanternes kraftige Fordøjelse begyndte at medføre en tom Mave og Hunger efter mere Steg — fortsat større Indtægter. Indtægterne svigtede imidlertid efterhaanden. Og Misundelsens Aand fyldte de tomme Kasser. Man begyndte nu at raabe op om de gyldne Tider for Landbruget, om de Rigdomme, som Landbruget pugede sammen, og om Skattesnyderi fra den Kant.

Det, der er sket, kan sammenfattes i, at Pengerigeligheden kom først og kraftigst til Byerhvervene, senere og mindre voldsomt til Landbruget. Paa samme Maade er det gaaet med Kristiden; ogsaa den kom først til Byerne; de blændende Rigdomme forsvandt først fra Byerhvervene, forsvandt paa en Tid, hvor Landbruget endnu havde gode, om end ikke gyldne Tider. Kortsynede Erhvervsmænd havde paa dette Tidspunkt — naar de hverken saa' tilbage eller evnede at tænke sig Landbrugets mørkere Fremtidsmuligheder — let ved at udsaa Misundelsens onde Sæd mod Landbruget, og der var paa den Tid gode Vækstbetingelser for Sæden indenfor Byerhvervenes Omraade. Men nu er Kristiden naaet ud til Hovederhvervet, Landbruget. Tegnet i grove Træk er Heste og Kreaturer nede paa eller under Priserne før Krigen, Smør er paa Før-Krigspriser, medens Produktionsmidlernes Pris ligger skal vi sige oppe paa omkring det dobbelte og Skatter og Lønninger paa det flerdobbelte.

Og Levefoden? Naa ja, det er saa forskelligt. Og til „Levefoden" hører saa meget; der er Hus og Hjem, Nydelses- og Befordringsmidler, Selskabelighed og Hygge etc. etc. Men hvad andet har vi vel at regulere Balancen mellem de svigtende Indtægter og de vedholdende store, for ikke at sige stigende Udgifter med end en nedstemt Levefod?

Til Levefoden hører ogsaa Tidens Anvendelse. Tiden kan „spildes"; den kan ogsaa „slaas ihjel". Det sidste koster i Reglen Penge til Rejser og anden Nydelse. Men Tiden maa hverken spildes i Lediggang eller slaas ihjel i kostbare Nydelser. Den maa anvendes og anvendes vel til nyttigt, indtægtsgivende Arbejde.

Tusinder og atter Tusinder af Mennesker, som har indlevet sig i Lediggang i og udenfor deres Gerning, kan gøre Tiden indbringende, saa snart den offentlige Mening viser et ringeagtende Aasyn mod Lediggængere. (En Lediggænger er ikke det samme som en Arbejdsløs, men en Arbejdsløs kan udmærket godt være det samme som en Lediggænger).

Lediggang kan være en Del af Levefoden, for Landbruget, Bondebruget, maaske det dyreste Element af Levefoden.

I Fjor laa Landbrugets Fremtid og Produktionsmuligheder skjult i Taagen.

Andelsbladet Nr. 52, 30. December 1921.

Taagen er lettet; Landbrugets Produktions- og Afsætningsmuligheder er under de høje Udgifter slette og usikre, omtrent som Industriens.

Hertil kommer, at Landbruget maa regnes for Landets Hovederhverv, og at derfor dets Tilstand er af en særlig indgribende Betydning for hele Samfundet.

Vi ønsker ikke uden videre at sige, at „har Bonden Penge, har alle Penge“ eller: „den, der ejer Jorden, ejer Riget“, men der ligger dog en ganske særlig Vægt paa, om Landbruget har lønnende Produktionsmuligheder, Rentabilitet og Købeevne.

Der var en Tid **under Krigen**, hvor det saa' ud, som om den gamle, prøvede Samhørighed indenfor Andelsvirksomhederne ikke længere havde den samme Betydning som forhen, da Andelsselskaberne rejste sig og blomstrede op under møjsommeligt Slid og Slæb fra Ledelsen, baaret frem af Medlemmernes Forstaaelse og Taalmodighed.

Efter Krigen, nu da dens Eftervéer viser sig med det uanede Virvar og Kaos, hvor ikke selv de lærdeste Økonomer og Historikere kan udrede de spegede Traade, staar Erhvervene saavel som Samfundet raadvilde og hjælpeløse overfor de svære Opgaver. Værre er det dog ikke for Danmark, end at vi kan laane — ikke alle Nationer kan det —, men naar Laanene skal betales, vil man nok mindes det gamle Ord: „Naar Tider vorder onde, fald Konge paa din Bonde“. Bondens Erhverv er Hovederhvervet. Skal Bondestanden fylde sin Plads i Fremtiden, maa den under Hensyn til Tidens ændrede Krav samle sig paa den Maade, som i de sidste halvthundrede Aar har underbygget dens økonomiske Betydning.

Bondebrugets økonomiske Betydning er bygget op paa Andels-Produktionsselskaberne, støttet af hele den øvrige Andelsvirksomhed.

Nægtes kan det ikke, at en og anden god Andelsmand, ligesom andre gode danske Mænd, har ladet sig paavirke lidt for meget af den Skuffelse og Modgang, som Krigens Eftervéer har skabt i alle Forretnings- og Samfundsforhold. Om det ikke var Tilfældet, om Andelsselskaberne gik Ram forbi, naar Pessimismen efter Krigens forstyrrende Indvirkning paa alt og alle skal have Luft, vilde det i Sandhed være fuldkommen overraskende.

Idet vi tager Afsked med det gamle Aar og gaar ind i et nyt, gør vi op, at i de vanskelige Tider, vi gaar i Møde, er Samhørighed, Samvirke under Andelsformer med tidssvarende Ændringer ikke mindre nødvendig end gennem de sidste halvthundrede Aar. Vil man fortsat stræbe mod dette Maal, maa man ogsaa ville Midlerne, saadan som Tiden kræver dem. Vi kan i den Henseende sige som Harald Branth: **Man kan, hvad man vil!** Men der maa tilføjes, som en af hans Elever gjorde: **men Slid skal der til.** Man bygger ikke gennem et halvthundrede Aar en økonomisk Andelsorganisation op, der viser sig at være af samfundsmæssig som erhvervsmæssig Betydning, uden at der skal Slid til. Og man gaar ikke ind under Trangtid med Løfte om at holde Bevægelsen frisk, sund, modstandskraftig og bæredygtig, uden at det kræver baade Slid, Opofrelse og Sammenhold af Medlemmer og Ledere.

Det har altid været i Modgangstider, at Landbruget og Andelsselskaberne har gjort de kraftigste Fremstød. Lad det give os Tillid til og Tro paa Fremtiden.

Krisen er over os! Men indretter vi vort Samvirke derefter, sætter vor Lid til Andelsvirksomheden og gaar med godt Mod Fremtiden i Møde, da gør enhver sit til at skabe

et godt og glædeligt Nytaar!

Overenskomsten med Mejeriernes Medhjælpere.

Paa given Foranledning henleder man fra De danske Mejeriforeningers Fællesorganisation Opmærksomheden paa, at den Overenskomst, som er tiltraadt fra Organisationens Side vedrørende Lønforholdene paa Mejerierne, kun er indgaaet med Mejeriernes Medhjælperforening, hvorimod der, saaledes som det er meddelt saavel i de Cirkulærer, der er udsendt til Mejerierne angaaende Sagen, som ved Meddelelse om Sagen her i Andelsbladet, ikke bestaar nogen Overenskomst med Medlemmerne af Danske Undermejeristers Forbund. Forholdet er i saa Henseende det samme, som det har været, siden man i Fjor indgik en lignende Overenskomst med Medhjælperforeningen. Medens man ved Forberedelse af en Overenskomst i November 1920 førte visse Forhandlinger med Undermejeristernes Forbund, som imidlertid ikke førte til noget Resultat, er Forholdet vedrørende de Forhandlinger, som er ført forud for den Overenskomst, der er gældende fra November i Aar, blot det, at man i Aar overhovedet ikke har været i Forhandling med Undermejeristernes Forbund.

Hvad er Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeningers Opgave?

Om nogen for et Par Maaneder siden havde stillet mig dette Spørgsmaal, vilde jeg med Sikkerhed have svaret Fællesforeningens Opgave er først og fremmest at skaffe Brugsforeningernes Medlemmer de største Fordele ved Indkøb igennem deres respektive Brugsforeninger og sørge for, at de paa ingen Maade kommer til at betale mere for en Vare end nødvendigt.

Men i den sidste Tid er jeg bleven belært om, at dette ikke altid er Tilfældet.

Her i Rudme har vi det saadan, at alle Medlemmer af Brugsforeningen ogsaa er Medlemmer af en lokal Foderstofforening. Hver af disse Foreninger har sin egen Uddeler og sit eget Uddelingssted, og da Foderstofforeningens Omkostninger paa Varerne er betydelig mindre end Brugsforeningens, har Medlemmerne — altsaa ogsaa Brugsforeningens Medlemmer — i den sidste Tid ladet sig forsyne med Hvedemel gennem Foderstofforeningen, idet de derved kan spare flere Kroner pr. Sæk. Nu har F. D. B. imidlertid sat en Stopper for den Trafik, idet den har meddelt den Mølle, der forsynede Foderstofforeningen med Mel, at enten maatte Møllen holde op med at forsyne Foderstofforeningen, eller ogsaa holdt F. D. B. op med at aftage Møllens Mel. Resultatet var jo givet.

Nu spørger jeg F. D. B., om dens Opgave for Fremtiden skal være at sørge for, at dens Medlemmer og andre Andelsfolk faar unødvendige Omkostninger paa det daglige Brød?

Jeg tror, at Andelsfolkenes gamle Princip, Frihandel, er det bedste.

Ludvigs Minde pr. Rudme, i Decbr. 1921.

Niels Ludvig.

* * *

Vi har forelagt ovenstaaende for Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger, der i den Anledning sender os følgende:

Det er naturligt, at Foderstofforeningernes Omkostninger procentvis bliver betydelig mindre end Brugsforeningernes; Foderstofforeningerne uddeler enkelte store Artikler i forholdsvis store Partier, Brugsforeningerne maa ligge med Lager af en Mangfoldighed af Varer, der hovedsagelig udleveres i meget smaa Afvejninger.

Naturligvis kan en Foderstofforening gøre sine Medlemmer den Tjeneste at optage en enkelt eller enkelte Husholdningsartikler, som den kan faa sin Uddeler til at udlevere for en Betaling, der ligger betydeligt under, hvad Brugsforeningens Uddeler nødvendigvis maa have. Gaar Foderstofforeningen videre og udvider Omsætningen af Husholdningsartikler, vil Omkostningerne til Butik, Lager og Uddeling stige forholdsvis, og naar Foderstofforeningen har naaet Brugsforeningen i Udvalg og Lager, vil dens Omkostninger være de samme.

Hvis Bestyrelsen i en Foderstofforening træffer den Ordning med Uddeleren, at der skal føres Flormel, Cigarer, Chokolade, Fodtøj eller andre Ting, der er lette at udlevere, vil den muligvis kunne bringe Fordelingsomkostningerne paa den enkelte eller de enkelte Varer ned paa et Par Procent. Foderstofforeningernes Medlemmer, der næppe tænker nærmere over Forholdet, vil derved faa det Indtryk, at Brugsforeningerne administreres for dyrt og ledes daarligt i Modsætning til Foderstofforeningerne. En saadan Forestilling er jo imidlertid ganske falsk, og vi synes, det er i sin Orden, at vi søger at modarbejde Muligheden for dens Fremkomst.

Ligesom Foderstofforeningerne vilde gøre sig fordelagtig bemærket ved af de mange Artikler, Brugsforeningerne fører, at udpille en enkelt eller enkelte og uddele dem til deres Medlemmer til en gros Priser, vilde Fællesforeningen sandsynligvis nu og da, f. Eks. i en Nedgangsperiode, kunne købe Foderstoffer, som kunde udbydes til Central-Foderstofforeningernes Medlemmer til Priser, der laa under Dagsprisen og dermed under Central-Foderstofforeningernes. Ligesom Foderstofforeningerne ved at optage enkelte Varer og sælge dem til Kostpris vil kunne indtage en flatterende Position overfor Brugsforeningerne, vilde Fællesforeningen sikkert momentvis kunne optræde med en vis Virkning i Foderstofhandelen. Skulde Foderstofforeningerne derimod kunne tilfredsstille alle deres Medlemmers Krav om Varer, og skulde Fællesforeningen til Stadighed føre Foderstoffer, vilde Foderstofforeningerne og Fællesforeningen være undergivet de samme Betingelser som henholdsvis Brugsforeningerne og Central-Foderstofforeningerne. Vi tror imidlertid, at Andelshavernes Interesse tjenes bedst ved, at de forskellige Andelsforeninger ikke begynder at fuske i hverandres Fag.

Til Slut skal vi tilføje, at selv om det ikke er Tilfældet i Rudme, er Forholdet dog i Almindelighed det, at det er Sognets større Forbrugere, der er Medlemmer af Foderstofforeningen, hvorimod de mindre, nemlig de, der intet Kreaturhold har, ikke er det. Man vil altsaa kunne tænke sig, at de større Forbrugere køber deres største Forbrugsartikler eller de Artikler, der lettest lader sig uddele, i Foderstofforeningerne, og de mindre og mindre gangbare Artikler, der bevirker, at Brugsforeningerne maa faa større Fordelingsomkostninger end Foderstofforeningerne, i Brugsforeningerne. Ved Fordelingen af Brugsforeningernes Overskud vil Foderstofforeningernes Medlemmer derimod være paa lige Fod med dem, der har købt alle deres Varer i Brugsforeningerne.

Naar man fraregner Lønnen til Uddeleren, vil Omkostningerne i Rudme Brugsforening blive praktisk talt de samme, hvad enten nogle af dens Medlemmer køber deres Flormel i Foderstofforeningen eller i Brugsforeningen. Leje af Butiks- og Lagerlokaler, Udgifter til Lys, Bogføring etc. bliver ikke

Andelsbladet.

Fællesorgan for danske Andelsforetagender.

Toogtyvende Aargang.

1921.

Udgivet af Andelsudvalget.

Redigeret af

And. Nielsen og Harald Stenbæk.

Aarhus.

De forenede Bogtrykkerier.

1921.

Indhold.

Brugsforeningsforhold.

Dødsfald.

Fjerkræavl og Ægeksport.

Foderstoffer, Frø og Gødning.

Husdyravl og Husdyrbrug.

Landbruget i Almindelighed.

Mejeriforhold.

Personalia.

Planteavl.

Slagteriforhold og Kreatureksport.

Udenlandske Forhold.

Billeder.

Forfattere.

mindre, fordi Uddelingen af Flormel flyttes fra Brugsforeningen over til Foderstofforeningen. Gaar Omsætningen ned, maa Omkostningerne fordeles med en større Procent paa de Varer, der omsættes. Det eneste, der spares, er Lønnen til Brugsforeningens Uddeler, og heller ikke den spares helt; thi Foderstofforeningens Uddeler gør vel næppe sit Arbejde gratis.

Noget Svar paa det i Slutningen af Artiklen stillede Spørgsmaal forekommer det os at være ganske overflødigt at give.

Andelsselskabernes Delegeretmøde

faar i Bladet »Brugsforeningen«s nylig udkomne December-Nr. følgende sympatetiske Omtale:

Tidligere afholdtes disse Kongresser med flere Aars Mellemrum; men de vanskelige Tider under Krigen bevirkede, at Ledelsen indsaa Nødvendigheden af at komme noget oftere sammen for at tale om Sagerne, og selv om denne Kongres ingen besluttende Myndighed har, idet hver enkelt Organisation er suveræn, saa har det dog en meget stor moralsk Betydning, at de ledende Mænd for de mange økonomiske Organisationer kommer sammen og raadslaar for at finde de Veje og Midler, som er nødvendige for at holde Produktionen og Omsætningen i Gang i disse vanskelige Tider.

Ved at overvære en saadan Kongres faar man uvilkaarlig en mægtig Respekt for de Mænd, som er i Spidsen for de store Andelsorganisationer. Alt var fortræffeligt tilrettelagt. Paa Væggene hang Tabeller, som viste Produktionens Stigen og Falden samt Ind- og Udførslen af de forskellige Landbrugsprodukter før, under og efter Krigen, og de forskellige Foredrag, som holdtes, hvoraf bl. a. Formandens Beretning var et lille Mesterværk, vidnede om en mægtig Indsigt, Viden og Villen til at føre disse store økonomiske Foretagender frem efter de gode, sunde Andelsprinciper.

Der hævdes ofte, at Andelsorganisationer, naar de bliver for store, vil stivne i Bureaukratisme. Man fik dog et andet Billede frem, da man bl. a. hørte Niels Porse, Formanden for de samvirkende Mejeriforeninger, fortælle om Maaden, hvorpaa de ikke alene søgte at højne Kvaliteten af deres Produkter, men ogsaa om, hvorledes de stadig søgte at skabe nye Markeder for de danske Produkter, og man fik da Billedet af en Stand, som véd, hvad den vil, og ikke er bange for at ofre noget for sin økonomiske Frigørelse, som søges opnaaet paa den mest demokratiske Maade gennem Andelsbevægelsen.

Efter god gammel Skik aabnedes Mødet med en Sang.

Hvorfor synges der egentlig saa lidt, naar Bybefolkningen gaar til Møder? Der er dog intet, som gør Sindet mere modtageligt for senere Indtryk, end naar alle Deltagerne først har forenet sig i en Sang.

Rundskue.

Ordenstildelinger.

Direktør Severin Jørgensen, der i Forvejen var Ridder af Dannebrog, er udnævnt til Dannebrogsmand, og Direktør Hans Kr. Nielsen, Aarhus, er udnævnt til Ridder af Dannebrog.

Udførslen af danske Landbrugsprodukter.

(Ved Andelsudvalgets handelsstatistiske Kontor).

1. Smør (Tons).

I Ugen 17.—23. December — den sidste Uge før Jul — udgjorde Smørudførslen ialt 1649 Tons. Heraf gik 1099

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1–23/12 1921	10/12–16/12 1921	17/12–23/12 1921
Hele Udførslen.	1,454	1,731	88,296	1,710	1,649
Heraf til:					
Tyskland*)....	50	128	6 544	197	183
England.......	786	1,198	61 080	1,051	1,099
Sverrig-Norge .	208	151	7,711	48	64
Holland	7	16	812	—	—
Belgien	—	61	3,118	84	94
Frankrig	19	83	4,221	234	174
Lande udenfor Europa......	166	85	4,352	83	35

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

Tons eller nøjagtig 2/3 til England. Til Svejts (Tyskland) gik 183 Tons, mens Frankrig aftog 174 Tons og Belgien 94 Tons; til Sverrig og Norge gik 56 Tons og til Lande udenfor Europa 35 Tons.

Om Markedet for dansk Smør i Ugen, der sluttede den 24. December, meddeles:

Markedet i England aabnede uden Købelyst, og Prisen trykkedes som Følge af de lavere og lavere Tilbud. Der findes i Øjeblikket et stort Kvantum Smør usolgt i England, men det forventes, at det nuværende lave Prisniveau vil fremkalde bedre Begær. Det forlyder, at Kolonierne beklager sig over de smaa Priser, til hvilke deres Smør bliver solgt. Norge er Køber til mindre Poster, men de stærkt varierende Tilbud udøver ogsaa her et uheldigt Tryk paa Prisen. Sverrig har saa vidt vides nu selv Overskud af Smør til Eksport og aftager derfor ikke dansk Smør i Øjeblikket. Frankrigs og Belgiens Købere stiller sig afventende for at se, hvilke Priser England betaler. Afsendelserne til Svejts er omtrent som i sidste Uge. I Tyskland stiller de lave Valutakurser sig stadig hindrende i Vejen for Indførsel til dette Land. I Czekoslovakiet begynder der nu at gøre sig nogen Interesse gældende for dansk Smør, og der formenes at være indgaaet enkelte Smaaordrer. Holland er ikke Køber i Øjeblikket. Ogsaa i De forenede Stater kan man spore Virkningen af de billige Priser, hvortil det engelske Kolonismør udbydes. De amerikanske Importører forlanger imidlertid Tilbud paa dansk Smør, og der er nogen Udsigt til, at den nuværende lave Notering vil bringe Liv i Forretningen med dette Marked. Fra Polen er der indgaaet flere Forespørgsler fra Importører, og nogle Handeler er afsluttet.

Produktionen er af omtrent samme Størrelse som i sidste Uge.

Under Paavirkning af de lave Priser i England og den samtidig faldende Kurs paa Sterling maatte Københavns Smørnotering den 22. December nedsættes med hele 75 Kr. pr. 100 kg og ansattes til 290 Kr. pr. 100 kg mod henholdsvis 365 og 418 i de to foregaaende Uger. En Sammenligning med Prisen i Fjor viser et Fald til langt under Halvdelen, idet Afregningstallet den 17. December 1920 var 649 Kr., den 24. December 625 Kr. Noteringen nærmer sig stærkt Noteringen paa det tilsvarende Tidspunkt i 1913, da den i Slutningen af December var 111 Kr. pr. 50 kg, altsaa 222 Kr. pr. 100 kg, saaledes at Noteringen nu kun ligger ca. 30 pCt. over Noteringen i 1913.

Det svenske Afregningstal var den 22. December d. A. 307 Kr. mod 330 Kr. i begge de foregaaende Uger.

2. Æg (1000 Snese).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1–23/12 1921	10/12–16/12 1921	17/12–23/12 1921
Hele Udførslen.	533	619	31,564	458	392
Heraf til:					
Tyskland......	12	3	172	—	—
England.......	421	545	27,807	409	370
Sverrig-Norge .	77	67	3,399	45	22

Udførslen af Æg i Ugen før Jul udgjorde 392,000 Snese, hvoraf 370,000 Snese eller ca. 94 pCt. gik til England, Resten til Sverrig og Norge.

I England har Markedet for Æg i Ugen før Jul ligget meget uregelmæssigt, men saaledes at prima Æg i hvert Fald har maattet give stærkt efter i Pris, mens Markedsniveauet for mindre gode Æg har været vanskeligere at konstatere paa Grund af den meget usikre Markedstilstand. Paa Londons Børs den 23. December noteredes for alm. danske Grossistæg 42 sh. pr. gr. h. à 18 lbs.

Der kommer fremdeles Masser af oversøiske Æg, saavel argentinske som australske og ægyptiske paa Markedet i London, ligesom ogsaa rumænske, polske og andre østeuropæiske Æg kommer frem i større Kvantiteter.

Dansk Andels Ægexports Notering maatte for Ugen 23.—29. December igen sænkes 1 Kr. pr. kg til 430 Øre pr. kg (de to foregaaende Uger henholdvis 530 og 630 Øre). Samtidig var Andelssvineslagteriernes Fællesnotering for Æg 420 Øre pr. kg (de to foregaaende Uger 530 og 630 Øre pr. kg), mens den svenske Ægnotering i Ugen 23.—29. December var 360 Øre pr. kg mod 430 i begge de to foregaaende Uger.

3. Bacon og Flæsk (Tons).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1-23/12 1921	10/12-16/12 1921	17/12-23/12 1921
Hele Udførslen.	809	1,630	83,142	2,195	1,593
Heraf til:					
England	764	1,606	81,926	2,188	1,592
Tyskland*)	26	9	478	—	—

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

Udførslen af Bacon var som ventelig igen noget mindre i Ugen før Jul, da Hjemmeforbruget har taget en saa stor Del af Produktionen. Udførslen udgjorde ialt 1593 Tons, som alt gik til England.

I England var Markedet for Bacon og Flæsk i Ugen umiddelbart inden Jul gennemgaaende uforandret med en nærmest fast Tendens for dansk Flæsk, hvoraf Tilførslerne jo har været relativt knappe, og som derfor finder en rask Afsætning. Noteringen paa Londons Børs den 23. December var uforandret 145 sh. pr. cwt.

Slagtningerne i Irland i Ugen, der sluttede den 15. December, udgjorde ialt 27,976 Stkr. Svin (1920: 30,572), mens Antallet af levende eksporterede Svin var 3,176 (1920: 6,393), saaledes at det samlede Antal i Ugen indtil 15. December udgjorde 31,147 mod 34,579 i den foregaaende Uge og 36,965 i den tilsvarende Uge i 1920.

De danske Andelssvineslagteriers samlede Antal Slagtninger i Ugen 15.—21. Decbr. udgjorde ialt 24,273 Stkr. til Eksport til England (de to foregaaende Uger henholdsvis 23,943 og 29,019), 10,620 til anden Anvendelse (de to foregaaende Uger henholdsvis 5,979 og 3,929 Stkr.), ialt 34,893 mod 29,922 og 32,948 i de to foregaaende Uger. I Ugen 15.—21. December slagtedes der desuden paa Privatslagterierne 4,600 Stkr. Svin til Eksport til England og 669 Stkr. til anden Anvendelse.

De danske Andelssvineslagteriers Noteringer forblev i sidste Uge uforandrede, idet Noteringen for Øerne den 23. December fastsattes til 230 Øre for bedste Svin, mens Noteringen i Jylland ligeledes ansattes uforandret til 220 Øre pr. kg. for bedste Svin.

4. Kød (Tons).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1-23/12 1921	10/12-16/12 1921	17/12-23/12 1921
Hele Udførslen.	340	139	7,066	358	235
Heraf til:					
Tyskland*)	16	118	6,012	338	145
England	20	16	794	—	—
Holland	—	—	—	—	90

5. Levende Hornkvæg (Stkr.).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1-23/12 1921	10/12-16/12 1921	17/12-23/12 1921
Hele Udførslen.	1,173	2,578	131,479	1,199	1,596
Heraf til:					
Tyskland*)	613	2.063	105,235	825	500
Belgien	—	514	26,235	375	1,096

*) Omfatter tillige Udførslen til Svejts.

Kødudførslen i Ugen 17.—23. December udgjorde 235 Tons, hvoraf 145 Tons gik til Tyskland, mens 90 Tons gik til Holland.

Udførslen af levende Hornkvæg har igen et betydeligt Omfang; den naaede ialt 1596 Stkr., hvoraf 1096 Stkr. eller over 2/3 gik til Belgien, mens Resten gik til Tyskland eller gennem dette Land til Svejts.

I Tyskland var Tilførslerne til de vigtigste Kvægmarkeder i Ugen før Jul gen-

nemgaaende betydelig større end i de foregaaende Uger. Til Trods herfor steg Priserne dog atter ret betydeligt; for stort Hornkvæg saaledes 25—100 Mark pr. 100 Pd. levende Vægt og for Kalve endog 50—250 Mark. Paa de vigtigste Markeder noteredes følgende Priser for Hornkvæg (Mark pr. 100 Pd. levende Vægt):

	19.-24. Dec	12.-17. Dec.
Dresden	250—1250	250-1050
Køln	600—1300	450-1200
Leipzig	400 - 925	350— 975
Magdeburg	350—1000	350-1000
Essen	500—1300	450-1250
Berlin	500—1100	475—1100
Breslau	500 - 950	450— 925
Hannover	600 -1100	450-1000
München	350 — 980	350— 900
Frankfurt a. M.	450—1100	400-1100

I Belgien var der paa Markedet i Cucureghem i den næstsidste Uge før Jul et meget betydeligt Udbud af Fedekvæg. Dette hindrede imidlertid ikke, at Priserne holdt sig mellem 3 og 4 Francs for Stude og Kvier og mellem 2 og 3½ Francs for Køer og Tyre.

6. Slagteriaffald (Tons).

	Ugentl. Gnst. 1920	Ugentl. Gnst. 1921	1/1-28/12 1921	10/12-16/12 1921	17/12-23/12 1921
Hele Udførslen	99	161	8,214	123	64
Heraf til:					
Tyskland	—	88	4,493	58	12
England	—	69	3,498	64	42

Udførslen af Slagteriaffald udgjorde i sidste Uge kun 64 Tons, hvoraf Størsteparten gik til England.

7. Sødmælk og Fløde.

Ifølge Meddelelse fra Statistisk Departement var Udførslen af Mælk i sidste Uge 102 Tons mod henholdsvis 93 og 214 Tons i de to foregaaende Uger. Af de 102 Tons gik 89 Tons til Tyskland og 13 Tons til England. Den samlede Udførsel af Mælk siden Januar har ialt været 3442 Tons eller 67 Tons pr. Uge. Udførslen af Fløde udgjorde i Ugen 17.—23. Decbr. 11 Tons, der gik til England.

8. Heste.

Hesteudførslen i Ugen 17.—23. December androg kun 48 Stkr., hvoraf 45 gik til Tyskland og 3 til Sverrig. Siden Nytaar er ialt udført 19,626 Stkr. eller gennemsnitlig 385 Stkr. pr. Uge.

Alt banefrit i hele Vgl. med 30 Dages renfefri Kredit, i mindre Partier 10 Øre mere pr. 100 kg. For Findeling af Kager beregnes 70 Øre pr. 100 kg. Kagerne afvejes paa ens Vægt og mærkes paa Forlangende. Naar Varerne leveres i vore Sække, er Sækkene lejefri i 30 Dage; for danske Klid er Sækkene kun lejefri i 14 Dage.

Udkommen er:

»Lommebog for Mejerister«. Udgivet af et Selskab ved Hans Appel. 32. Aargang. (I Kommission hos Andelsbogtrykkeriet i Odense).

»Illustreret dansk Litteraturhistorie«. Ved Carl S. Petersen og Vilhelm Andersen. 7. Hæfte. (Gyldendal).

Tilførslerne af Korn og Foderstoffer.

Den 27/12 1921.

Det blev en kort Glæde med Forhøjelsen af Kronens Værdi, thi medens Sterling den 20. ds. blev noteret i 20,00 og Dollars i 4,75, sprang Noteringerne den 21. ds. op til henholdsvis 21,10 og 5,03 eller en Stigning paa henholdsvis ca. 5 og 6%, hvilket omtrent svarer til Faldet i Dollars og Sterling den 19. ds. Det er meget beklageligt og i hvert Fald for Ikke-Bankmænd ganske uforstaaeligt, at det er nødvendigt med saadanne store Svingninger, som lægger baade Importen og Eksporten mægtige Hindringer i Vejen. Det vilde være særdeles ønskeligt, om der kunde skaffes Midler til at undgaa saa kolossale og saa pludselige op- og nedadgaaende Bevægelser paa Valutamarkedet. I de sidste Dage har Noteringerne baade for Dollars og Sterling været ret stillestaaende.

Nordamerikansk Majs har i de sidste Dage været i Stigning i Amerika, og herhjemme er Priserne ogsaa sat noget op, ogsaa for Laplata Majs, idet Stemningen i Argentina ligeledes er fastere.

Bomuldsfrøkager holdes i Amerika i uforandrede Priser. Der er ny Indberetning fra det amerikanske Landbrugsministerium, hvorefter Bomuldshøsten andrager 8,3 Mill. Baller, hvilket er noget mere, end Udbyttet blev anslaaet til i Oktober, men stadig langt under Udbyttet i 1920, som var 13 Mill Baller. Noteringerne for Bomuldsfrøkager herhjemme er uforandret som for 8 Dage siden, og det gælder ogsaa andre Sorter Oliekager. Stemningen er flov, og naar Priserne alligevel ikke er nedsat, er det, fordi Priserne for en Uge siden baserede sig paa de meget lave Valutanoteringer den 20. ds.

Efter det nye, mægtige Fald paa Smørmarkedet maa man være forberedt paa, at Afsætningen af Oliekager vil gaa tilbage, og der er næppe nogen Tvivl om, at hvis der havde været normal Bomuldshøst i Amerika, vilde der nu have været Haab om at faa Bomuldsfrøkager ned i et mere rimeligt Niveau, sammenlignet med, hvad Smørret koster, og antagelig var der da ogsaa Haab om at faa Priserne for andre Oliekager nedad, men desværre vil det meget lille Høstudbytte i Amerika sandsynligvis bevirke, at Amerikanerne bliver i Stand til at holde Prisen oppe paa Bomuldsfrøkager, og saa vil det heller ikke være saa let at faa Priserne paa andre Sorter Oliekager ned. Imidlertid er det jo ikke alene herhjemme, at Smørpriserne er lave, saa der vil formodentlig ogsaa andre Steder end i Danmark gøre sig en formindsket Efterspørgsel efter Oliekager gældende, og hvis Dollars ikke stiger yderligere, skulde der i hvert Fald næppe være Anledning til at vente højere Priser, selv om der stadig fra Amerika under Henvisning til de smaa Forraad af Bomuldsfrøkager spaas, at vi vil se højere Priser i Løbet af Vinteren. Forøvrigt er der vel ogsaa Haab om, at Smørpriserne atter vil gaa opad.

Hvedeklid noteres uforandret. Derimod er Rugklid sat noget ned.

Noteringerne for dansk Korn er uforandret. Det er kun smaa Mængder, der kommer frem, hvad der ikke kan undre, naar man ser hen til de Priser, der kan opnaas, og det gælder da navnlig Havre.

Valutanoteringerne i København.

December 1921	pari	Onsdag den 21.	Torsdag den 22.	Fredag den 23.	Lørdag den 24	Mandag den 26.	Tirsdag den 27.
Stockholm	100,00	125 75	124,00	124,10	124,20	Ingen Noteringer.	124,00
Kristiania	100,00	79,00	78.00	78,50	78,75		79,25
Hamborg	88,89	3,00	2,85	2,75	2,75		2,85
London	18,16	21,10	20 87	20,87	20,87		20,87
Paris	72,00	40,75	39 50	39,50	39,75		39,50
Zürich	72,00	98,25	97 25	97,50	97 65		97,65
Amsterdam	150.00	185 50	183,00	183,25	183,00		183.00
New York	373,00	503,00	498,00	500,00	500,00		500,00

Jydsk Andels-Foderstofforretning.

Noteringerne er uden Forbindende saavel fra Skib som fra Lager. De Lokalforeninger, der ønsker at købe til fast Pris fra de averterede Skibe, bedes henvende sig til vedkommende Afdeling. Alle Varer bliver analyserede.

(Op- og Nedgang forbeholdt).

København, 27. Decbr. 1921.

Fra Skib i hele Vognladninger noteres pr. 100 Kg:

ventet til	Aarh.	Aalb	Esbj.	Vejle	Freh.	Rdrs.	Hors.	Kold.
Majs, nordamerikansk, ca. 5. Januar.....		16,80						
do. do, ca 10 Januar....	16 80					17,00		
do. do, ca. 15. Januar....			16 80	17 00			17,00	
do. Laplata, ca. 7. Jan...............		18,50	18,80					
do. do. ca 1. Febr.............	18,30	18,50		18,80	18,80	18,80	18,80	18,80
Bomuldsfrøkager, Texas, 50 % *), ca. 8. Jan.		30,00						
do. do., do. ca. 10. Jan				30,20			30,20	30.20
do. do., do. ca 12 Jan						30,20		
do. do, do. ca. 15. Jan.	30,00							
do. do., do. ca. 20 Jan			30,00					
do. do., i Jan./Febr...					30,20			
Hørfrøkager, Harburg, daglig...........			31,00					
do. danske, daglig............	31,00	31,00					31,20	
do. engelske, ca. 15 Jan......						31 20		
Jordnødkager, sydfranske, 56*) daglig..					30,70	30,70	30,70	
do., nordfranske, 56 %*) und Losn			31,00					
do. do - 56 %*) ca. 1. Jan.							31,20	
do. Laplata, 56 %*) ca 7. Jan		30,50						
do. do. ca 1. Febr.....	30,50							
do. tyske, 56 %*), daglig..				30,70				30,70
do. nordamr., 54 %*) ca. 15 Febr,	28,50							
Sesamkager, fremmede, ca. 1. Januar.....			30,00					30,20
Kokuskager, danske, daglig..............		22 00				22,20	22,20	
do. fremmede, ca. 10. Jan......				21,20				
Soyakager, fremmede. daglig............					30,70		30,70	
Soyaskraa, engelsk, under Losning......		29,50						
Rapskager, tyske. daglig...............								21,00
Hvedeklid, Laplata, ca. 1. Febr..........		18,00						

Garanteret Minimumsindhold.

Vi noterer for:

Kokuskager, danske.................................. 21.50 ab Aarhus.
Sesamkager, do. .... 30,50 ab Aarhus.
Hvedeklid. do. .... 19 50 ab Aarhus
Bomuldsfrøkager, Texas, 50 %*), ca. 15. Januar.......... 31,70 ab Skive.
do do. do. do. .... 31,70 ab Nykøb. M.
Hørfrøkager, danske, daglig.......................... 31,50 ab Nykøb. M.
do. do i December.......................... 31,50 ab Skive.
(Ordrer indsendes til J. A. F., Aarhus.)
Hvedeklid, danske.................................. 19,50 ab Randers.
(Ordrer indsendes til J. A. F., Randers).
Soyaskraa, dansk .... 29,50 ab Esbjerg.
(Ordrer indsendes til J. A. F., Esbjerg.)

Fra Lager er Priserne 60 Øre højere pr. 100 kg end fra Skib, naar mindst 4000 kg af en Sort tages.

For Partier under 4000 kg er Prisen 80 Øre højere end Prisen fra Skib. og for Stykgods beregnes yderligere Kørsel 25 Øre pr. 100 kg. (Op- og Nedgang forbeholdt)

Fra Lager noteres fra $^{2}/_{1}$ pr. 100 kg.	Aarh	Aalb.	Esbj.	Vejle	Freh	Rdrs.	Hors.	Kold.
Majs, nordamk.	17,40	17,40	17,40	17,60	17 60	17.60	17 60	17,60
do. La Plata	19,10	19,10	19,30	19,30	19,30	19,30	19,30	
do. Donau								19 30
do. hvid, afrikansk	17,40	17,40	17,40	17,60				17,60
Bomuldsfrøkager, 50 %*)		30,60	30,60	30,80	30,80			30 80
do. 52 %*)	31,10		31,10	31,30		31,30	31,30	
do. 43 %*)		29,60		29,80				
Hørfrøkager, danske	31,60	31,60	32,10	31 80	31,80	31,80	31,80	31,80
do. nordamk.	31,60			31,80				31,80
do. engelske		31,60	31,60					
do. Harburg			31,60	31,80		31,80		
do. Laplata	30,10							
Soyakager	31,10	31,10	31 10	31 30	31 30	31 30	31,30	31 30
Soyaskraa	30 10	30,10	30.10	30,30	30 30	30,30	30,30	30 30
Kokuskager, danske	22 10		23,90	23,40	22,80	22,80	22,80	23 70
do. fremmede		21,60	21,60	21,80		21,80		21,80
Sesamkager, danske	31,10							
do. fremmede		30,10		30.30	30,30	30.30	30.30	30,30
Jordnødkager, afskallede, fremmede, 56 %*)			31,60	31,80		31,80	31,80	
do. do do. 54 %*)		31,10	31,10		31.80			
do. amr., 52 %*)					29,80			29,80
do. Laplata 56 %*)	31,10							
Palmekager, danske	19 10					20.10		
Klidmelassefoder, Dsk. Sukkerf.	17,10	17,10	17,30	17,30		17,30	17,30	17,30
Melasse, flydende					14.80			
Hvedeklid danske	20 10	20,60	20 10	20,10	21,10	20,10	20,60	20,60
do fremmede		19 60	19,10		20,10		19,60	
Rugklid, danske, grove	17,10	17,10	17 10		18,10			17,10
Foderbyg, Marokko	20,10	20,10	20,10	20,30	20,30	20,30		20,30
do. amk., 48 lbs.	21,10		21,10					
do. Laplata	20.10						20,30	
Byg, dansk	24,00	25,00	25,50	25,50	26.00	24,00	24,00	24.00
Havre, dansk	22,00	22 00	23 00	23 00	23,50	22,00	22,00	22 00
Blandkorn, do			24,50	24,50		23 00	23,00	23 00
Hvede	25,00	25 00	26,00	25,00	27,00	25,00	26,00	26 00
Rug	25,50	25,50		25,50	26,00	25,50	26,50	26,50

*) Garanteret Minimumsindhold.

Jydsk Andels-Foderstofforretning er stedse Køber til **dansk Korn**, og de Lokalforeninger eller Medlemmer der er Sælgere, vil ved Henvendelse til nærmeste Filial kunne faa Prisen at vide

Foderblanding kan leveres fra alle Afdelinger og Opgave over Pris med nærmere Oplysninger kan indhentes hos nærmeste Filial.

Handelsefterretninger.

(Ved private Korrespondenter).

Smørmarkedet.

Den 28. Decbr. 1921.

Tilførslerne til Eksportørerne er noget mindre i denne Uge, formentlig paa Grund af Helligdagsforbrug. Hjemmeforbruget er endnu lidt større end normalt. Om Eksportmarkedet, navnlig om England, vides, da denne Beretning skrives, endnu kun meget lidt, men Eksportørerne har Tiltro til, at Bunden maa være naaet for denne Gang, og Forsøg paa at forcere Priserne yderligere ned vil sikkert blive mødt med fornøden Modstand fra Sælgernes Side.

Smørnoteringen

blev den 22. Decbr. ansat til 290 Kr. pr. 100 kg.

Mælkenoteringen.

De danske Mejeriforeningers Mælkenoteringsudvalg ansatte den 22. Decbr. følgende Notering:

For Skummetmælk 3,5 Øre pr. kg.
— Sødmælk ab Mejeri 15 Øre pr. kg.
— Sødmælk ved Stalddør 12 Øre pr. kg.

Flæskemarkedet.

Markedet i England er uforandret fast.

Københavns Flæskehalle tilførtes i sidste Uge 10,988 Svin imod 5015 Stkr. i forrige Uge. — Endvidere tilførtes Flæskehallen 1822 Okser, 1420 Fedekalve, 830 Spædekalve, 249 Faar og 58 Heste.

Svinepriserne i Danmark.

Jydske Andelsslagteriers Notering fra 25.—31. Decbr. 1921.

Prisen paa Slagterisvin slagtet Vægt er for Svin af Vægt 60—75 kg:

1. Letfede og mellemfede.....	230	Øre pr. kg
2. Fede	230	„ „ „
3. Mindre god Kvalitet.......	220	„ „ „

For Svin af Vægt 50—59½ kg afkortes 10 Øre pr kg.

Udskudssvin og Søer betales efter Værdi.

Kødmarkedet.

Vestjydsk Eksportforening

noterede d. 27. Dec. 1921 pr. kg levende Vægt:

Prima Kreaturer.................	90—100 Ø.
1. Kl.s Stude og Kvier..........	60— 70 —
2. - do.	50— 60 —
1. - Tyre.....................	62— 72 —
2. - do.	48— 58 —
Prima Eksport-Køer	68— 78 —
1. Kl.s Køer....................	44— 54 —
2. - do.	28— 38 —
Dubletkalve	96—120 —
Slagtekalve	50— 70 —

Daarligere Varer efter Kvalitet.

Kolding Kreaturmarked, d. 27. Decbr.

Kreaturmarkedet her har i Dag været tilført 254 Kreaturer og 22 Kalve. Til Tyskland solgtes 3 Stkr., til Belgien 163, til Svejts 17, til lokalt Brug 29 og slagtedes paa Pladsen 15. Resten gik til forskellige Pladser i Indlandet. Handelen var uforandret, Priserne ligeledes med Undtagelse af de bedste Varer, som steg nogle Øre pr. kg.

Ægmarkedet.

København, den 27. Decbr. 1921.

Markedet er svagere efter Helligdagene, men Efterspørgslen er hovedsagelig for prima, nylagte Æg.

Preserverede Æg kan kun sælges til stærkt reducerede Priser.

Dansk Andels Ægexports Notering i Ugen fra 23.—29. December var 430 Øre pr. kg plus Fragt og Overskud.

Fjerkræhandelen.

København, den 27. Decbr. 1921.

Tilførslen til Jul var lidt mindre end Begæret, hvilket gav opadgaaende Priser (noget en gros, mere en detail). Priserne var som nedennævnt:

Levende:		
Høns	ca. 200	Øre pr. kg.
Unge Haner	225—250	„ „ „
do. Duer	ca. 100	„ „ Stk.
Slagtede:		
Gæs	350—500	Øre pr. kg.
Ænder	450—600	„ „ „
Kalkuner	300—350	„ „ „
Høns	225—250	„ „ „

Prisen paa Sukker.

De danske Sukkerfabriker noterer: Stødt Melis Lff 58 Øre pr. kg.

(Ovenstaaende Notering er 2500 kg-Prisen).

Til vore Indsendere.

Vi finder Anledning til at gøre opmærksom paa, at Artikler, der ønskes optaget i Andelsbladets først udgaaende Nummer, maa afsendes saaledes, at de kan være os i Hænde senest **Tirsdag Morgen**. Senere indløbne Manuskripter maa som Regel henlægges til det næstfølgende Nummer.

Udgivet af Andelsudvalget.
Chefredaktør:
And. Nielsen.
Ansvarlig overfor Presseloven:
Harald Stenbæk.
Kontor: Christiansgade 24, Aarhus.
Telefon 1510.
De forenede Bogtrykkerier, Aarhus.

Plads tilbydes.

Uddeler søges.

Pladsen som Uddeler i Tillitze Brugsforening bliver ledig til 15. Marts 1922. Omsætningen sidste Aar var 250,000 Kr. i Butiksvarer. Lønnen er 5 pCt., fri Bolig og Have samt 100 Kr. til Lys og Varme. Uddeleren svarer til Svind og Emballage — af sidste gives 2 pCt. — og stiller en Sikkerhed paa 8000 Kr., hvoraf de 4000 Kr. indbetales kontant og forrentes med 5 pCt. p. a. Ansøgninger med Anbefalinger maa være indsendte til undertegnede Formand inden 15. Januar.

(1678) A. Christensen,
Tillitze pr. Nakskov.

Uddeler søges

til Holsteinborg Brugsforening til 10. Marts, eventuelt lidt før. Lønnen er 5½ pCt. af Omsætningen af Butiksvarer, 2 pCt. af Grovvarer samt fri Bolig. Uddeleren maa betale Lys og Varme samt svare til Svind og Emballage. Som Sikkerhed maa stilles 5000 Kr., hvoraf 3000 indbetales kontant. Sidste Halvaars Omsætning var 65,000 Kr. Ansøgninger maa indgives senest den 12. Januar til

(1697) Gdr. Jac. Larsen,
Bisserup pr. Rude.

Søger straks eller 1. Jan.

en Medhjælper med lidt Uddannelse, eventuelt en velbegavet, rask, ung Mand, der ønsker at komme i Lære. Her er bl. Landforretning. Omsætning ca. 200,000 Kr.

(1679) H. Christensen
Brugsforeningen, Ferup St.

Til 1. Februar

kan en flink og dygtig, ung Mand med god Ordenssans og ca. 3—4 Aars Uddannelse faa Plads i Brugsforeningen, Stenvad St. Anbefalinger samt Lønfordring bedes tilsendt

(1700) P. Hansen, Uddeler.

Ekspeditrice,

ikke for ung, dygtig og paalidelig, med gode Anbefalinger og Kendskab til alm. Bogføring, kan faa Plads her til 1. Febr. Sidste Aars Omsætning ca. 300,000 Kr. Tilbud med Anbefalinger bedes sendt til

(1701) Uddeler Hansen,
Brugsf. „Frem“, Harpelunde St. (Lolland).

Plads søges.

Ung Kommis

søger Plads straks. Er 19 Aar gl., 4½ Aar ved Faget. Mulige Tilbud med Opgivelse af Løn bedes tilsendt

(1693) Kommis L. Kunstmann,
Skovby Brugsforening, Skovby (Als).

Kolonialkommis,

militærfri, ca. 22 Aar gammel, søger Plads 1. Januar. Er vant til at arbejde selvstændig og har fineste Anbefaling for Dygtighed og Paalidelighed.

(1691) Kommis Martin Petersen,
Allerslev.

Medhjælper,

1½ Aar ved Kolonialfaget, ønsker Plads straks. Billet mrkt. 1687 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Ekspeditrice.

Som saadan søges Plads til 1. Marts eller April. To Aars Uddannelse. Pladsen ønskes helst paa Sjælland. Billet mrkt. 1698 modtager Andelsbladet, Aarhus.

Husbestyrerinde.

Som saadan søges Plads til 1. Januar eller 1. Februar. Anbefalinger haves.

(1686) Johanne Vestergaard,
Karlby Mark, Hornslet.

Andelsselskabet

Den almindelige Kreaturforsikring.

Fredericia,

afholder Valg af Repræsentanter for hvert af nedennævnte Amter saaledes:

For Sorø Amt paa Hotel „Postgaarden“ i Sorø Tirsdag d. 10. Januar, Kl. 10 Form.
For Frederiksborg Amt paa Hotel „Leidersdorf“ i Hillerød Tirsdag den 10. Januar, Kl. 5 Efterm.
For Hjørring Amt paa Hotel „Skandinavien i Hjørring Torsdag d. 12. Januar, Kl. 3 Efterm.

P. B. V.

(1699) **Axel Jensen.**

Stort Jern Pengeskab og et mindre sælg. f. 125 Kr. N. Hemmingsensg. 18, St. Kbhvn.

Kartofler, Gulerødder og Kaal.

En Schweizer med stor Kapital ønsker Forbindelse med Avlere af Kartofler (Up to date), Gulerødder (Sort maa opgives), Hvidkaal og Rødkaal. Betaling paa Sælgerens Jernbanestation. Skriftlig Tilbud modtager **Peter Frøslev, Aarhus. Telf. 2350.** (1695)

De forenede Bogtrykkerier, Aarhus.